

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

הוצאת והכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ט

קובץ
שלשלת האור

שער
עשרים ואחד

היכל
שלישי

מאמרי אדמו"ר הזקן

על פרשיות התורה והמועדים

כרך ב: ויקרא במדבר דברים

מכ"ק אדמו"ר הזקן

הרב רבי שניאור זלמן מליאדי

(בעל התניא והשו"ע)

זצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"י

על ידי מערכת

"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ. י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ארבעים ושלוש לבריאה

MAAMOREI ADMUR HAZOKEN

Vayikra, Bamidbor, Devorim

Published and Copyrighted, 1983, by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway • Brooklyn, N. Y. 11213

Tel.: 493-9250-1 — 774-4000

Printed in the U.S.A.

Library of Congress Catalog No.: A59-1948

ISBN 0-8266—5471-1 Set

0-8266—5473-8 Vol. II (Vayikra, Bamidbor, Dvorim)

נסדר בדפוס. עמפייטר פרעסט
ע"י צבי הירש בן דאבא ומרדכי ליב בן פינא

EMPIRE PRESS

550 EMPIRE BLVD. • BROOKLYN, N. Y. • (212) 756-1473

פתח דבר

על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א, מדפיסים אנו — בפעם הראשונה מכתבי יד — כרך תשעה עשר מ"מאמרי אדמו"ר הזק"ן, הכולל מאמרי כ"ק אדמו"ר הזקן על פרשיות התורה והמועדים, כרך ב', על הספרים ויקרא במדבר דברים.

המאמרים נלקטו מכרכי ביכלאךי כתבי"ד מעתיקים¹, וחלק קטן — מגוף כתי"ק כ"ק אדמו"ר האמצעי, ומגוף כתי"ק (והגהות) כ"ק אדמו"ר הצי"צ. ההגהות נדפסו באותיות איטלקיות.

— מאמרים שספק אם הם הנחות אדמו"ר האמצעי ממאמרי אדמו"ר הזקן או שהם מאמריו של אדמו"ר האמצעי עצמו, לא נכנסו לתוך סדרה זו, ויודפסו בע"ה בסדרת מאמרי אדמו"ר האמצעי.

ספרי "מאמרי אדמו"ר הזקן" שיצאו לאור ע"י "אוצר החסידים" עד עתה, הם בשלשה סוגים: א) ספרים שהם העתק ביכלאך שלמים, כגון "הנחות הר"פ" ו"אתהלך לאזניא". ב) מאמרים שנדפסו ע"ס שנות אמירתם — תקס"ב-תק"ע. ג) מאמרי אדמו"ר הזקן הקצרים.

כל המאמרים שלא נכנסו לתוך אחד משלשה הסוגים הנ"ל, אם מחמת שאינם שייכים לאף אחד מהם, ואם משום ששייכותם לאחד הסוגים לא היתה ידועה בשעת ההדפסה וכו' — נכנסים לסדרה הנוכחית.

בסוף הספר הוספנו: א) ד"ה ויצחק בא מבא, ד"ה אדון הנפלאות, ד"ה מחה תמחה, ד"ה ויאמר גו' וקדשתם, וד"ה וספרתם לכם — רובם הגיעו לידינו אחרי

1) בהמשך להנדפס מכבר: א) הנחות הר"פ (בשנת תשי"ח) והוספות (תשמ"א). ב) אתהלך-לאזניא (תשי"ח) והוספות (תשמ"ב). ג) תקס"ב (ח"א — תשכ"ד. ח"ב — תשמ"ב). ד) תקס"ג (ח"א — תשמ"א. ח"ב — תשמ"ב). ה) תקס"ד (תשמ"א). ו) תקס"ה (ח"א — תשמ"א. ח"ב — תשמ"א). ז) תקס"ו (תש"ט). ח) תקס"ז (תשמ"ט). ט) תקס"ח (ח"א — תש"ל. ח"ב — תשמ"ב). י) תקס"ט (תשמ"א). יא) תק"ע (תשמ"א). יב) מאמרי אדה"ז הקצרים (תשמ"א). יג) מאמרי אדה"ז על פרשיות התורה — בראשית-שמות (תשמ"ג). יד) מאמרי אדה"ז על ענינים (יופיע בקרוב א"ה).

2) בפרטיות — ראה רשימת כתי"י שבסוף הספר.

3) המאמרים שהיו תח"י בכמה כתבי"ד, נדפסו ע"פ אחד מהם, וכמה שיינויים צוינו בשוה"ג. מכמה מאמרים ה" תח"י (לע"ע) רק כתי"י מעתיק אחד, ואפשר שאינו מדויק וכו'. ובבקשה רבה שכל מי שיש בידו כתי"י בנוסח שונה יודיענו בהקדם. וזכות הרבים תלוי בו.

סידור העמודים. (ב) מראי מקומות. (ג) רשימת כתבי-היד. (ד) רשימת מאמרי אדמו"ר
הזקן על סדר פסוקי התורה. (ה) מפתח ענינים — נערך ע"י הרה"ת ר' דוד משה
שיחי אולידורט.

כל הנ"ל נערך ע"י הרה"ת ר' אלכסנדר זיסקינד שי' פיקארסקי.

מערכת „אוצר החסידים”

ג' תמוז, ה'תת"י שנת גאולת משיח
ברוקלין, נ. י.

קובץ
שלשלת האור

שער
עשרים ואחד

היכל
שלישי

מאמרי אדמו"ר הזקן

על פרשיות התורה והמועדים

כרך ב: ויקרא במדבר דברים

•

והוא ליקוט אמרים, מאמרים יקרים, מעוררים הלבבות לעבודת ה'
מפי קדוש עליון אדונינו ומורינו ורבינו הרב הגאון הגדול
החסיד והעניו אור עולם מופת הדור איש אלקים
קדוש וטהור כ"ק שם תפארתו

מוהר"ר שניאור זלמן נבג"מ

יוצא לאור בפעם הראשונה מכח"י

על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ. י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ארבעים ושלוש לבריאה

מ פ ת ח

ויקרא

תקה	סוד ויקרא אל משה
תקו	אדם כי יקריב — שבת ויקרא בס"ש בעזרה"י
תקי	אדם כי יקריב [תקס"ז]
תקיב	הא לחמא עניא
תקיג	עבדים היינו
תקכ	בכל דור ודור
תקכט	בצאת ישראל ממצרים
תקלד	להבין ענין מצה [נוסח א]
תקלו	ענין מצה מיכלא דמהימנותא [נוסח ב]
תקמג	להבין ענין מצות אכילת מצה
תקנ	להבין שרש ענין חמץ ומצה

אחרי

תקנד	איתא בגמ' מנין שקושרין לשון של זהורית
תקנז	דבר אל בני ישראל — בעזרה"ה שבת פ' מטות

קדושים

תקסד	לא תגנובו
------	-----------------

אמור

תקסה	ושמרתם מצוותי
תקסו	וספרתם לכם — אמרה ג"כ בשבת הנ"ל תיכף אח"ז
תתקיט	וספרתם לכם
תקסז	והניף את הלחם
תקעב	והניף הכהן אותם — ביאור מכבשים תקס"ט

ל"ג בעומר

תקפד	הנה איתא בע"ח ע"פ אבינו מלכינו [נוסח א]
תקפט	גלה כבוד מלכותך [נוסח ב]
תקצא	לה"ע ל"ג בעומר

בהר

תקצג	כי תבואו אל הארץ [תק"ס]
------	-------------------------------

בחקתי

תקצט	לה"ע אם בחוקתי — ש"מ סיון תקנ"ז
תרג	והתהלכתי בתוכם
תרי	וזכרתי את בריתי יעקב

במדבר

להבין ענין בחי' גרשון וקהת תריא

נשא

ענין יאר ה' פניו אליך תריב

בהעלתך

בהעלותך את הנרות תריג

וברדת הטל תריד

והאיש משה תריח

שלח

להבין ענין [ארץ] אוכלת יושבי' [תקס"ד] תריט

להבין ענין המרגלים תרכ

ואולם חי אני [נוסח א] תרכז

ואולם חי אני [נוסח ב] תרלב

ועשו להם ציצית תרלז

להבין חילוק בין שהוא במוח או בלב — ביאור על התו' וראיתם אותו תרמג

ביאור הדברים הנה כתיב וראיתם אותו תרמד

וזכרת' את כל מצות הוי"ה תרמו

למען תזכרו [נוסח א] תרנג

למען תזכרו [נוסח ב] תרנו

אני הוי' אלהיכם [נוסח א] תרסא

אני ה' אלקיכם [נוסח ב] תרסג

חקת

זאת חקת התורה [נוסח א] תרסו

במס' פרה הכל כשרים לקדש [נוסח ב] תרעה

על כן יאמרו המושלים — ביאור על . . שבת פרשה חו"ב דשנת תקסזי"ן. תרעו

בלק

לא הביט אן ביעקב תרפא

פינחס

ותקרבנה בנות צלפחד — פרשה פנחס בעזה"י. תרפג

ביום השמיני עצרת [תקס"א תקס"ב] תרפה

מטות

וידבר משה אל ראשי המטות תרפח

בילקוט פרשה מטות וחצית את המלקוח. תרצב

מסעי

אלה מסעי תרצד

ואתחנן

ואתחנן אל ה' תרצה

תּרצט	וידעת היום
תשא	וידעת היום
תדש	וידעת היום
תשח	להבין ענין ק"ש — בעזרה ליל שבת פ' נח [תקס"ו] [נוסח א]
תשכ	שמע ישראל [נוסח ב]
תשכב	להבין ענין שמע והי' שבק"ש
תשכו	שמע ישראל
תשכט	שמע ישראל
תשלג	שמע ישראל
תשלו	להבין מה שאנו אומרים בק"ש אחד ואהבת
תשלט	שמע ישראל
תשמז	שמע ישראל
תשמז	שמע ישראל
תשנ	שמע ישראל
תשנג	שמע ישראל
תשנו	שמע ישראל
תשסג	שמע ישראל
תשסד	להבין פי' מלת אחד — ועד הקצר
תשסז	והיו הדברים האלה
תשסט	כתיב כי ישאלך בנך [נוסח א]
תשעג	כי ישאלך בנך [נוסח ב]
תשעו	וצדקה תהי' לנו

עקב

תשעט	והי' עקב [תקס"א]
תשפא	ועתה ישראל
תשפד	למען ירבו ימיכם
תשצא	להבין ענין מקיף הישר

ראה

תשצב	ראה
תשצו	להבין ענין נקודת הלב — ביאור על תורה פרשת ראה
תתא	כי תשמע בקול
תתה	ועשית חג שבועות [נוסח א]
תתט	ועשית חג שבועות [נוסח ב]
תתטז	ועשית חג שבועות [נוסח ג]
תתכה	ענין אלול ור"ה ויוהכ"פ

שוטטים

תתכו	ענין עגלה ערופה
------	-----------------

תצא

תתכט כתיב כי יקרא קן צפור
תתלד ולא אבה — שבת פ' פקודי
תתלו שורש הדברים הנה תורה ומצות
תתמ לא אבה

תבא

תתמה והי' כי תבוא
תתנ והי' כי תבוא

נצבים

תתנא אתם נצבים
תתנט כי המצוה הזאת — בשבת שלפני ר"ה [נוסח א]
תתסא כי קרוב אליך — משבת פ' נצבים לפני ר"ה [נוסח ב]
תתסה כי קרוב אליך

ר"ה

תתעג ענין הנסירה
תתעז להבין ענין הנסירה
תתפו ענין ראש השנה ויוהכ"פ

יוכ"פ

תתצ אתה נותן יד לפושעים
-----	---------------------------

האזינו

תתצא האזינו השמים
תתצג יסובבנהו יבוננהו
תתצח כנשר יעיר קנו

שמע"צ

תתקג למה נק' שמיני עצרת
------	--------------------------

הוספה

תולדות

תתקז ויצחק בא מבוא — בעזר"ה יום ב' דסוכות [תקס"א — תקס"ב]
------	--

בשלח

תתקיא אדון הנפלאות — ביאור מאדומי' על תורה שע"פ אשירה לה' כי גאה גאה,
תתקיב בשלח תקס"ו
תתקיב מחה תמחה

יתרו

תתקיט ויאמר ה' . . . וקדשתם
-------	-----------------------------

אמור

תתקיט וספרתם לכם
-------	------------------

תתקכא	מראי מקומות
איב	רשימת כתיב-היד
איכ	רשימת מאמרי אדמו"ר הזקן על סדר פסוקי התורה
אינא	מפתח ענינים

סוֹךְ ויקרא אל משה באלף זעירא. כי הגה מה כתי' לעיל מיני' ולא יכול משה לבא אל המשכן כי שכן עליו הענן לכן עתה ויקרא אל משה. והענין כי השראת הענן הוא המשכת והשראת איס ביה ממקום עליון ונורא מאד שנאמ' בו ישת חשך סתרו והוא בחי' כתר עליון ולכן לא יכול משה לבא אל המשכן כי לא הי' ביכולתו לקבל אור מופלא זה ולכן ויקרא אל משה כלומ' שהשפיע והוריד אליו הארה מאותו האור עליון כדי שעיי' יוכל להתקרב אחיכ ולבא אל המשכן, כי ויקרא הוא מלשון וקרא זאי' ואמר קק'ק ותרגומו ומקבלין דין מן דין שתרגם מלת קריאה בלשון קבלה שהוא ענין המשכה והשפעה שמקבלי' זמ'ז והדין עמו כי לפי פשוטו שהקריאה היינו

ויקראי זהר ח'א ק'ב סע'ב קליח א' קע'ג ב', ח'ב קליח א' קנ'ז א' ח'ג נ'ג ב' וע'ש דרוש על א' זעירא י'ל כענין אזור ע'ש א' אאלפך זהו שכינה ע'י הענן כו' אך זעירא ע'י דבריאה כו', עיין זהר בלק דף ריש ע'ב, ואתחנן דף רס'ד ב' ונזכ' מענין ההוא בתרומה קליט ב' ועמק'מ שם, וילך דרפ'ה א' משמע ויקרא מלמטלמ'ע אחיכ וידבר מלמעלמ'ט וכענין שאמר משה כי ש' אקרא וכו', ע' זהר הרקיע דכ"ח ב' מענין קורא לקול וכו'.

בזוהרי ויקרא אוקיר, זהב יקר מכסף לפי שאינו מצוי ודבר ה' הי' יקר וכ' לפי שאין חזון וכו' ועיקר היוקר אתה הוא לבדך כי הוא לבדו הקדמון ונצחית זולת זה הכל מחודש כו' והוא לבדו שבכחו לברוא יש מאין כו' איכ פי"י אוקיר א ..ש שממשיך בו מבחי' לבדך ע"ד בדד ינחנו וכמ"ש בענין בגדי בד ויקר מפז כי כסף וזהב חו"ג דע"י והתורה שרשה מדע' עתיק כו' י"ל כסף מ'ע זהב לית ותורה עצמ' משל הקדמוני לבדך כו' וזהו א' דאוקיר לפמ"ש במב"ש ש"ג ח"ב פד"ה א' ב' יודין אוירא ומו"ס וקרומא כ' זהו גבוה מפז מו"ס כו'. בענין יקרא להעיר מפסוק תהום אל תהום קורא וכו' ע' בזוהר בראשי' דנ"א ובזוהר הרקיע שם אריכות גדול בזה וע' בפרדס שער הצנורו'

מענין • וידבר אליו מאהל כו' זהר ח"ב קליט ב' ע"ש במק"מ

ויקרא: נכתב בהיפך הגליון בין שני מאמרים ולא נסמן מקומו בפנים.

בזוהר: נכתב בצד שמאל של העמוד ולא נסמן מקומו בפנים.

פי": אינו ברור בגוכי"ק.

מענין: נכתב בצד שמאל של העמוד ולא נסמן מקומו בפנים.

שקוראי' זה לזה אין לדבר הבנה כלל למה מצטרך מיכאל לקרוא את גבריאל בשעה שיאמר קדוש וכן גבריאל למיכאל. אלא הענין כי פי' קריאה זו לשון קבלה היא שמקבלי' השפעה זה מזה כדי שיוכלו לומר ג"פ קדוש שהרי כל א' מצד עצמו לא הי' אומר רק פ"א קדוש באיזו בחי' כאשר הוא שם באיכ' כלות נפשו, ושיאמר ג"פ קדוש שהוא ג' בחי' כלות הנפש מחולקות היינו לפי שמקבל השפעה עוד מב' מלאכים זולתו כי כללות כל המלאכים שלש הנה מיכאל גבריאל רפאל וכל א' אומר קדוש מצד עצמו באיזו בחי' שהוא וכדי שכל א' יאמר ג"פ הוא קורא ומקבל משנים זולתו מיכאל מגבריאל ורפאל, גבריאל ממיכאל ורפאל כו' וכמ"כ פי' וענין ויקרא אל משה שהשפיע לו מהארתו ית' כדי שעי"ז יהי' בו כח עוז לבא אל המשכן. ולכן ויקרא הוא באלף זעירא, כי סוד האלף הוא בכתר מלשון אאלפך חכמה כלומר שהוא מקור החכמה שממנו תמצא החכמה, אך יש א' מאתוון רברבן וא' מאתוון זעירין, א' שבאתוון רברבין היינו בחי' הכתר כמו שהוא במהותו ועצמותו ושמה לא יכול משה לבא, וא' מאתוון זעירין היינו הארת הכתר כמו שנמשך למטה ע"י צמצום ומבחי' זו הוא שויקרא אל משה ונמשך לו הארה כדי שיוכל לבא כו'. ובד"ה נאמר אדם באלף מאתוון רברבין והוא בחי' אדה"ר כמו שהי' לפני החטא שהי' במדרגה גבוה מאד נעלה כידוע ליי"ח. א' עי' בת"א יתרו בבאיור דזכור מענין א' וע"ש מענין לאלפים דנוצר חסד כו' ועמ"ש על הזהר ויחי דרל"ט מענין א' זעירא ועמ"ש בבאיור דשתי הלחם מענין הבאת שלום בין אדם לחבירו ובבאיור לויתן ואדם א' מאלף זה משה כו' וצ"ע מהזהר שלח מאן דאיהו זעיר איהו רב.

שבת ויקרא בס"ש בעזרה"י

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם. ולפי פשוטו מקרא זה אין לו הבנה דלאו רישי' סיפי' תתחלת דבריו הוא בלשון נסתר באומרו אדם כי יקריב ואינו אומר תקריב דמשמע כמדובר לנכח אלא יקריב המקריב, ואח"כ סיום דבריו תקריבו את קרבנכם היינו לנוכח שאתם תקריבו. גם מלת מכם אינו מובן לכאורה. אך הענין כי פי' אדם כי יקריב היינו אותו אדם הידוע והוא מה שנאמר ועל הכסא דמות כמראה אדם מלמעלה הוא מראה דמות כבוד הוי' שאותו אדם פעמים יקריב מכם קרבן כו'. והענין כי הנה נודע שבאתערותא דלתתא

אתערותא דלעילא אכן פעמים שאין אתעדל'ת מלמטה כלל אזי יצוה ה' חסדו באתעדל'ע מצד עצמו כי חפץ חסד הוא ואזי באתעדל'ע אתעדל'ת דהיינו שנתעורר לבות בני אדם לקרבת אלקים יחפצון ולא מצד עצמן כ"א מהערה שמעוררים מלמעלה כו'.

אך זאת הוא הנפקותא בין מה שבאתעדל'ת אתעדל'ע כראוי, לבין האתעדל'ת הנאה מאתעדל'ע בתחלה, שכאשר יש אתעדל'ת מלמטה מצד עצמו אזי הוא דבר שיכול להתקיים לעד ולעולמי עולמים כי באתעדל'ת נתעורר בודאי אתעדל'ע ומאתעדל'ע זו הבאה מאתעדל'ת מתעורר עוד שנית ממעלה למטה אתעדל'ת בטוב ויפה, וחוזר חלילה, משא"כ בזמן שאין אתעדל'ת מלמטה רק שמעוררים מלמעלה מצד עצמן שחפץ להטיב עם בריותיו ושיהי' להן אתעדל'ת להיות בקרבת אלקים יחפצון, אזי אינו דבר המתקיים דהיינו שיהי' פועל ישועות בהם רק על משך זמן מועט שבאותו זמן הוא שיהי' דורשי' ומבקשים את ה' ואח"כ יחלוף ויעבור רוח טהרה זאת ויחזרו לאיתנם הראשון, אחר שרוח טהרה זאת לא מאתם היתה רק ממה שעוררם מלמעלה לכן יוכל להיות שאח"כ תפסוק התעוררות זו וממילא גם יתבטל התעוררות לבותם, כי הרי משה"ד אינו מהראוי רק שיהי' אתעדל'ע לעורר אתעדל'ת רק אחרי קדימת אתעדל'ת הראשונה תחלה ואזי הוא דבר המתקיים כי כך ראוי שבאתעדל'ת אתעדל'ע ובאתעדל'ע אתעדל'ת וחוזר חלילה עוד ועוד מלמטה למעלה וממעלה למטה ויתקיים כן בל תמוט בלעולם משא"כ מה שמתעורר אתעדל'ע מצד עצמו גם בלא אתעדל'ת ושבאתעדל'ע זו אתעדל'ת נהפוך הוא מסדר ההנהגה התמידי', ולפנים משה"ד הוא ולא בכל עידנא מתרחיש ניסא כ"א על משך זמן מועט בלבד כשממתינים כמה וכמה למעלה על אתעדל'ת, והנה אין דורש ואין מבקש מלמטה ואדם אין העובד ה' כו' אזי יצוה חסדו ויעורר מלמעלה אבל דבר זה וטובה גדולה זו אין לה קיום רק על זמן מועט כנ"ל מטעם הנ"ל וזהו הסיבה שמתאוננים העם על היות בהם רוח טהרה והתעוררו' לעבודת ה' רק על כמה שבועות ואח"כ פוסקת לגמרי כאילו להד"מ הגם שבאותו הזמן מועט הי' לכו בוער בשלהבת עזה כו' והסיבה לזה הוא לפי שהתעוררו' זו הית' מלמעלה בלבד אבל מצד עצמן שלימים הם בגופם לכן אחר הפסקת כח האתעדל'ע נשאר שקוע בגופו רוח הבהמה היורדת למטה כאבן דומם בלי הזזה כ"ש למעלה.

וזהו כונת הכתוב אדם כי יקריב מכם כו' כי הנה הוא ית' אין לו גוף ולא דמות הגוף וכמ"ש כי לא אדם הוא והיינו א"ס ב"ה כמו שהוא בעצמותו פשוט בתכלי' הפשיטות למעלה מעלה מהתלבשות בכלים ולית

מחשבה תפיסא ב'י' כלל, אכן כשירד להיות מאיר לנשמות הצדיקים אזי מתלבשת בדמות אדם כביכול וז"ס מ"ש במרכבת יחזקאל ועל הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה הוא מראה דמות כבוד הוי', והיינו כי בכדי שיוכלו הנשמו' שהם בעיג להיות תופסים אורו ית' שלזאת צריך להתצמצם בבחי' גבולים והוא ענין אדם רמ"ח איברים רמ"ח כלים כו' ועל אדם זה הוא שאומר אדם כי יקריב כו', כי הוא לשון אקראי, כלומר שלא בכל עידנא מתרחש כן אלא לעתים יארע שאותו אדם יקריב מכם קרבן לה', דהיינו כאשר לא ימצא אתעדלית מלמטה אזי יצוה חסדו ויעורר באתעדלית אתעדלית וזהו כי יקריב מכם קרבן לה' שיקריב לבותיכם להוי', ולכן אמר מלת מכם אחר אומרו כי יקריב ולא אמר כפשוטו אדם מכם כי יקריב לפי שאין הכונה שאדם מבני יקריב אלא שאדם העליון יקריב מכם כלומר מבני כו' ואח"כ אומר מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם תקריבו אתם בניי שגם המה קרוים אדם, וזאת הוא עצה טובה היעוצה ממנו ית' אל משה שידבר ככה לישראל, שמיד בשעה טובה זו שיארע לפעמים שיקריב אותו אדם העליון קרבן מכם להוי', אזי תיכף ומיד תקריבו אתם את קרבנכם מן הבהמה כו', כלומר שלא יהי' לכם בטחון על האתעדלית זו בלבד המעוררת אתעדלית בכם ומקרבת נשמותיכם להוי', ותאמרו מעתה מה לנו לעשות עוד כי גם כי נחשה בעצמינו הלא ה' לי בעוזרי מלמעלה והוא מעורר אהבתי אליו ית' לזה אומר אל תאמר כן אלא אדרבה מיד תקריבו אתם כו' כי הלא מה שמעוררים מלמעלה הוא דבר שאין לו קיום רק על זמן מועט כנ"ל מאחר שכ"ז הוא לפנים משה"ד ולא בכל עידנא מתרחיש ניסא, וא"כ כאשר יהי' הם נרפים בעצמם רק שיקבלו מה שנותנים מלמעלה בלבד אזי אח"כ בכלות כח הערה זו שמלמעלה ישארו על איתנם הראשון שקועים בגויתם החומרית היורדת למטה משתוקקת לתאות העוה"ז ושוב יהי' קשה להוציאו מתאות העוה"ז ולצאת מגדרי הגוף ע"י התחלתן בלבד בלי עזר תחלה מלמעלה, אבל כאשר מיד כאשר אותו האדם יקריב מכם קרבן להוי' דהיינו כשיהי' אתעדלית לעורר אתעדלית אזי תומ"י תתחילו גם אתם להקריב את קרבנכם מן הבהמה כו' כלומר שאתם ג"כ תתחילו להיות כופה גופותיכם כמ"ש בזהר אתכפ"י ממרירו כו' אזי יהי' דבר המתקיים לעד כי באתעדלית אתעדלית וחוזר חלילה כנ"ל.

והנה בכ"ז יובן ג"כ מ"ש באדם כי יקריב ל' מכם וכאן בתקריבו אתם נאמר מן הבהמה מן הבקר כו', כי הנה מה שהוא ית' מעורר לבות בני אדם לקרבת אלקים אינו אלא הנפש אלקית שבהם בלבד שהיא חלק אלוה ממעל וע"י גילוי הארה מלמעלה מתעוררות ליכלל באורו ית' כנר המתכללת באבוקה המתקרבת אליה יען היתה מקורה אבל לנפשות הבהמיות שבהם

ולגופם החומרי אין זה שייכות כלל כלומר שאעפ"כ הם ישארו נצבים על מעמדם ועם היות כי רוח אלקים שהיא הנק' רוח האדם כי אתם דוקא קרוים אדם היא העולה למעלה להתכלל באורו ית', עכ"ז רוח הבהמה היא הנפש הבהמית היורדת למטה וכן הגוף ואינו מתפעלים ומשתנים כלל מהתעוררות זו שלמעלה, ובפירוש ארז"ל במלאך הממונה על ההריון ששואל מלפני הקב"ה טפה זו מה תהא עליה כו' ואילו צדיק או רשע לא קאמר, כי כך מסר הבורא ית' הבחירה להיות ביד האדם להרע או להטיב מצד נפשו הבהמית וגופו החומרי, ולכן אין הנפש הבהמי' והגוף אינו מתפעלי' מהערה זו שמעוררים מלמעלה רק הנפש אלקי' שבתוכם בלבד היא העולה למעלה ע"י אתעדל"ע שמלמעלה ולהתכלל כנר בפני האבוקה, (ואפשר לתרץ עפ"י קושית הרמב"ם בפ"ו מהל' תשובה באמרו פסוקים הרבה יש בתורה שנראים כסותר' עיקר זה (כלומר מ"ש שהבחירה היא חפשית ביד האדם) ויעלה מהם על הדעת שהקב"ה הוא גוזר על האדם לעשות רעה או טובה ושאין לבו של אדם מסור לו להטותו כו', ותירוצו דחוק ע"ש, ולפי הנ"ל א"ש כי בודאי אמת שהקב"ה יוכל להטות את האדם לטוב אם ירצה וכמ"ש ורוח נדיבה תסמכני וכנ"ל שבאתעדל"ע אתעדל"ת וכמאמר והחזירנו בתשובה כו' אלא שאין זה רק לנפש אלקי' שבו בלבד שאותה הוא שמעורר ועדיין אין זה פעולה שלימה כי מ"מ הנפש הבהמית והגוף מעכבי' והמה מסורים ביד האדם ולא נתן הבורא ית' שיהי' מתפעלי' מהערה עליונה וא"כ הקב"ה הוא רק עוזר בלבד להאדם שכשבא לטהר מסייעין לו אבל לא שיטהו מהרע לטוב לגמרי כי הגוף ביד האדם מסור וד"ל. ובוה יתכן דשני המאמרי' והחזירנו בתשובה כו' וכן עד יערה עליהם רוחו ממרום כו' ופסוקי' כהנה רבות עם מארז"ל אילו צדיק ורשע לא קאמר שניהם עולים בקנה א' ולא סתרי אהדי וד"ל) וז"ש כי יקריב מכם כלומר ל' מכם היינו מקצת ממה שבכם ולא כל עצמיכם דהיינו הנפש אלקי' בלבד יקריב להוי' מתוך הנפש הבהמי' והגוף המלכישות אותה אבל הן נשארי' על עמדן, אבל אתם תקריבו את קרבנכם מן הבהמה מן הבקר כו' להיות בבחי' אתכפי' לה' הגוף והנפש הבהמית לעבודתו ית"ש והנה מאתכפיא יבא אח"כ לבחי' אתהפכא ואזי הוא דבר המתקיים כנ"ל, ופי' מ"ש מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן, ג' אלה שמנה הם ג' מדרגות חלוקות שיש בנפש הבהמית שבישראל יש מי שהוא מבחי' בקר כי שור נגח הוא בחי' גבורות קשות והיינו מי שהוא כעסן בטבעו שמדה רעה זו היא בו בתגבורת יותר ויכונה בשם בקר ע"ש הרתחנות כו', ויש מי שאינו רתחן בטבעו וחלק הרע שבו הוא היותו בעל תאוה והוא שנפשו הבהמי' היא מבחי' צאן שאינו נגחני' אדרבה קולם ברחמנות אלא שהם בעלי תאות כו', והנה כל אלה צריך לאכפיא וז"ש מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם כל א' לפי מה זידע בנפשי' מהותו וטבעו כך

יראה לאכפי' מדה זו באותו שעה שהאדם עליון יקריב מכם קרבן את הנפש אלקי' שבתוכם הוא מלמעלה ואתה מלמטה את הנפש הבהמית והגוף ואז יהי' דבר המתקיים כנ"ל.

אדם כי יקריב מכם כו' הנה אדם בגימט' מ"ה היינו שם מ"ה מברר ב"ן היינו שיורד לברר בירורין וניצוצות שנפלו כידוע ועל דמות הכסא כמראה אדם כו' כי בחי' שם מ"ה הנ"ל אין נקרא אדם אלא כשירד בבי"ע לברר כו' אבל למעלה בשרשו היינו בחי' מצחא דאי"ק לא שייך להקרא אדם כי אין לו דמות כו' ועיקר הבירור הוא משם מ"ה הנ"ל בחי' דבר כי הוא המברר כי ששת ימים עשה כו' יום ראשון חסד כו' והכול הוא לברר כי בחי' ז"א דאצי' יורד בבי"ע לברר ואז הוא נק' אדם ואף שנאמר ותקם בעוד לילה ותתן טרף כו' שהעלות הוא בבחי' מל' לאחר הבירורים שבכל יום ויום לפי מדריגתו אחר שיורד בחי' ז"א דאצי' לברר ואח"כ כשנברר בכל יום או בלילה הוא העלי' בבחי' מל' אבל המברר הוא בחי' שם מ"ה בחי' דבר כמ"ש הוי' איש מלחמה וזהו ועל דמות הכסא כי בריאה נק' כסא אימא מקננא בכורסיא כו' כי בכללות העולמות אצי' בחי' חכ' בריאה בינה ועל דרך שהי' במשכן שהי' השראת שם מ"ה בבחי' מקיפים ובתוכן כל הכלים והמזבח ועליו הקריבו הקרבנות היינו ברורים דשם ב"ן ובחי' אהל המשכן שהי' מאהיל ומקיף ולא הי' נראה מבחוץ שום דבר כלל הוא בחי' שם מ"ה הנ"ל וע"י הי' יכול להיות בחי' הקרבנות בחי' בירורי' משאי"כ שוחט בחוץ חייב והוא כמו עד"מ בגשמיות אשר מטיפת הנוק' לא יוכל להתהוות ממנה כלום כי אם כאשר מקיף אותה טיפת הזכר והיא נכללת בו אזי יוכל להתהוות ממנה בחי' ולדו וכמו"כ למע' יוכל להיות הבירורים משם ב"ן כ"א כאשר מתחילה מקיף אותה הארה משם מ"ה והיא נכללת בו ואז יוכל להיות אח"כ העלאה כנ"ל והנה כ"ז הי' בזמן שבהמ"ק ועתה בזה"ז אין לו להקבי"ה אלא ד"א של הלכה היינו בחי' הארת שם מ"ה הנ"ל בחי' מקיפים באותיות התורה שהיא בחי' חכ' ובחכ' אתברירו כו' רק כל האומר אין לי אלא תורה כו' כי הארת שם מ"ה בחי' מ"ד לא יומשך למטה כ"א ע"י העלאה תחילה היינו ע"י ק"ש שמתבונן איך הוי' אלקינו הוי' אחד ועי"ז ואהבת כו' בכל מאדך ממטה למעלה ע"י ההתבוננות כנ"ל וזהו שכפ' שני' נאמר לאהבה ולא נאמר ואהבת היינו לעורר האהבה הבאה מלמעלה והיא באה ע"י ניצוח הס"א וגדולה מאהבה שע"י התבוננות כי אהבה ע"י התבוננות הוא משם מ"ה המברר ב"ן

בחי' אתברירו אבל זאת האהבה אינה באה מבחי' התבוננות רק מניצוח כו' אשר שרשה מעולם התווה ואלה המלכים כו' רק עתה נפל בשבירה ונמשך מזה ס"א וע"י ניצוח ס"א ואתכפיא ס"א ע"י נתעורר האהבה עליונה ששרשה מבחי' עולם התווה כי עתה שם מ"ה מברר ב"ן אבל לעתיד יהי' אשת חיל עטרת בעלה ואהבת שם ב"ן למעלה משם מ"ה כי יש בחי' ב"ן דס"ג ובחי' ב"ן דב"ן ועתה בחי' מ"ה מברר ב"ן היינו ב"ן דב"ן מבחי' שבירה וד"ל אבל לעתיד כשיתעלה למעלה בבחי' ב"ן דס"ג יהי' אשת חיל כו' וזהו אדם כי יקריב כו' מן הבהמה היינו ברורי שם ב"ן והוא הארה הוה מלמע' מן הבקר כו' בחי' שור נגח שהוא אתכפיא ס"א תקרבו קרבנכם היינו עבודתכם ומן הצאן היינו בחי' חו"ג שיש בחי' גבורת מבררים כמשארז"ל לעולם ירגיו כו' ובחי' חסדים בחי' רחמנות כנ"ל. וזה וידבר הוי' אל משה כו' היינו להמשיך ה' בכללות ישראל הוי' בחי' ז"א דאצי' או הוי' מעולם התווה ואח"כ אדם כי יקריב. והנה עתה השראת שם מ"ה הנ"ל הוא ע"י התו' כנ"ל וכן ע"י מצות ג"כ כי בכחי' שם מ"ה יש בחי' אורות וכלים המשכת אורות הוא ע"י התורה בחי' חכ' והמצות הם בחי' כלים כדכ' אני מדבר בצדקה אני הוא בחי' כתר בבחי' מלכות כתר מלכות כי הם מצירוף אחד אין הוא בחי' כתר והחכ' מאין כו' אני הוא בחי' מלכות ושיהא הארת הכתר הנ"ל כדיבור הוא ע"י בחי' צדקה בחי' המצות שנק' בשם צדקה צדק ה' וזהו שהצדיק נק' בשם צדיק ע"י שגורם המשכות לבחי' מלכות דלית לה מגרמא כלום כו' רב להושיע דהיינו בחי' רב היינו בחי' התחלקות הוא מבחי' גבורה כמ"ש וארכה את זרעו כו' אתה פוררת בעוך ים כו' כי שיהא ריבוי התחלקות ע"י החסדים אין דרך החסד כן כי נמשך כמים כו' והנה בחי' רובו הוא חסד גדול לכן צ"ל ע"י גבורה שבחסד כדי שיוכל המקבל לקבל הארתו כו' באברהם צא החוצה וספר הכוכבים כי הכוכבים הם בבחי' ניצוצי' החסדים שמקבלים הארתם מהשמש רק שהמה בהתחלקות ורבויו כדי שאח"כ יוכל לגדל מהם עשבים כמארז"ל אין לך עשב כו' ואם הי' ד"מ ג' כוכבים מאירים ביחד לא הי' יכול להתהוות מהם העשבים כו' וכן גבורת גשמים הוא ג"כ כנ"ל כי בחי' מים הוא חסדים ואם לא הי' מתחלק לטפות הי' שוטפים הארץ וע"י הגבו' שירדים טיפין טיפין מצמיחי' כו' נמצא זה חסד גדול והוא בחי' רב להושיע שבחסד וזהו רב להושיע כי ישועה בחי' חסד כוס ישועות אשא כו' ושיהא בחי' ריבוי הוא ע"י הצדקה מעשה המצות שממשיך למאן דלית לי' מגרמי' וע"י גורם בחי' רב להושיע שיוכל להיות השפעה כו'. והנה בפ' שני' השמות הם ע"ב שבק"ס ולהבין זה דהנה מכו' בזוהר לאכללא שמאלא בימינא שלפעמים נחלפו האורות אור החסד בכלי הגבורה ואור הגבו' כו'. ובפ' ראשונה אור החסד בכלי הגבו' היינו בחי' שם מ"ב כי שם נאמר בכל מאודיך רשפי אש ממטה למעלה ובפ' שני' הוא להיפך אהבה

הבאה מלמעלה וכדי שיוכל לקבל צ"ל ע"י גבורות כמו בקיים וינהג ה' ברוח קדים עזה כל הלילה כו' כי היתה הארה גדולה כ"כ שלא הי' יכול לירד כ"א ע"י בחי' גבורה ובכלי החסד בחי' ע"ב ע"ב קשרים וכו' ומלחמת עמלק הנה כתיב ראשית גוים עמלק כי כל ז' אומות יונקים מן הז' מדות הקדושה אברהם יצא ממנו ישמעאל בחי' צפרנים יצחק יצא ממנו עשיו ועמלק הוא למעלה מהם באחוריים דדעתיה' היינו בלי טעם ודעת כלל מלכותא בלא תגא חוצפא כו' וכמ"כ בקדושה יש בחי' הכתר למעלה מהמדות למעלה מטויד וע"י המלחמה יאיר בחי' כתר הנ"ל דקדושה הוא מחיית זכר עמלק וד"ל.

הא לחמא עניא כו' וי"ל איך שייך לומר הא לחמא דמשמע שזה אותו הלחם בעצמו וגם הלא הטעם הוא כי גורשו כו' כי בחפזון כו' וי"ל תחלה ענין יצי"מ כי בוודאי יש ענין יצי"מ עד רום המעלות כי הלא בכל המצות רובם ככולם נזכר בהם יצי"מ כמו בשבת נאמר וזכרת כו' במצרים ובמילה נא' היום גלותי א"ח"מ כו' ומה שייך יצי"מ למצות ועוד הלא יצי"מ נזכר בתורה והתורה קדמה לעולם אלפיים שנה ואיך שייך לומר שם יצי"מ מאחר שאין עולם אלא צ"ל שיש ענין יצי"מ עד רום המעלות הגם כי הי' ע"ד פשוט יצי"מ. והענין הוא כי מצרים הוא מלשון מיצר וגבול ויציאת מצרים הוא לצאת מן המיצר וגבול וכמו ע"ד הפשוט שיצאו מן המיצר והדוחק ולמעלה הוא ענין אורות המוגבלים בכלי יצי"מ הוא מה שמאיר אור שלא לפ"ע הכלי. ולהבין זה צ"ל תחלה מאמ' ריב"ק למה קדמה פ' שמע ליהי' אם שמוע כדי שיקבל עליו עומ"ש תחלה ואח"כ יקבל עליו עול מצות וי"ל למה חלקם לשנים הלא דבר א' הוא כי מהוא העול שיקיים מצותיו והתירוץ בזה הוא כי כמו שמים הגשמיים מקיפים את כדור הארץ מלמעלה ומלמטה כך למעלה יש בחי' ממכ"ע ובחי' סוכ"ע וענין ממכ"ע הוא מה שהאורות מוגבלים בכלים כמו חכ' מוחא כו' וסוכ"ע הוא מה שמקיף למעלה ומטה בשוה ואין הפי' מקיף מלמעלה הלא כתי' את השמים ואת הארץ אני מלא אלא מה שאין הכלי מרגיש אותו האור נקרא בבחי' סוכב אבל ישנו בהעלם וזהו פ' ראשונה הוא בבחי' סוכ"ע והוא בחי' שמים שיתבונן איך דכולא קמי' כלא ושוה ומשוה ופ' והא"ש הוא עול מצות הוא בחי' ממכ"ע כי רמ"ח פיקודין הוא רמ"ח איברין דמלכא חכ' מוחא כו' וזהו בחי' ממכ"ע, ולהבין זה צ"ל תחלה ענין ג' מיני אהבות הנזכרים בפ' ראשונה ואהבת כו' בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך וצ"ל תחלה ענין בכל לבבך ואמרו"ל בשני יצריך ביצי"ט וביצה"ר

וצ"ל איך שייך לאהוב ביצה"ר וי"ל בזה ע"ד הפשוט כי יצר הוא הנק' תשוקה בלה"ק ותשוקה לטוב הוא יצ"ט ותשוקה לרע הוא הנק' יצה"ר וידוע שהמדות שבלב תלויים במחשבה ושכל אם לא יעמיק מחשבתו לא יתפעל כלל ונמצא התשוקה א' היא. כי טבע הלב להתפעל ותלוי בהעמקת המחשבה ולזה אמר בשני יצריך שלא יעמיק מחשבתו בתשוקה לרע אלא יעמיק מחשבתו בדא"ח וזה הורינו מרע"ה איך יגיע לזה כמה שאמר ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב ואת הרע ובחרת בחיים ולכאורה למה צריך ציווי ע"ז מי לא יבחר בחיים והתירוץ בזה הוא כי בכל דבר יש חומר וצורה והחומר נק' הגשם של כל דבר והצורה נק' החיות שבכל דבר והחומר נק' מות ורע כי מצד החומר יש לו כליון כי אנו רואים כי כל דחמ"מ יש לו כליון ואפילו החומר של מלאכים יש לו כליון כמ"ש יוצר משרתים שבכל יום נוצרים מלאכים ואומרים שירה ומתבטליון והצורה היא הנשמה שיש לה קיום נצחי וידוע שגם הנשמה היא בריאה יש מאין כמו שאו' אתה בראת כו' והשי"ת נק' חיי החיים כלומר שמח"י כל החיות שבכל דבר ולי"א מרע"ה ראה בראית החכ' איזהו חכם הרואה את הנולד שכל חומר יש לו מות וכליון והעיקר הוא החיות ובחרת בחיים בחיי החיים וזהו לאהבה את ה' אלוקיך כי הוא חייך ויש לך לאהוב העיקר ולא הטפל וזהו מארז"ל ישראל שבח"ל עובדי ע"ז בטהרה הם כי כי רודפים אחר פרנסם בלו"ג ושוכחים על העיקר שהוא החיי החיים והגם כי לא סגי בלא"ה אבל המכוון בזה הוא שלא יהי' בזה בחי' חפץ ותשוקה מפנימיות הנפש רק בדרך חיצוני' וזהו ועמך לא חפצתי בארץ כלומר שאני עמך לא הי' לי חפץ בדברים הארציים והגשמיים ולע"ל ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר אפי' אוה"ע ששרשם ממ"ח צירופי אלקים האחרונים דשם אלוקים שנק' אדמת בני חם המעלימים ומסתירים על כבוד ה' ולכן הם תופסים הטפל לעיקר ואינם יודעים כי שם הוי' המושל על שם אלוקים כמו שאמר פרעה מי הוי' כו' ואז כתיב לעבדו שכם א' שאפי' שכם בתר כתפין יתהפך להיו' בבחי' א' מאחר שיוסר המסך מסתיר כו'.

עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו ה' אלקינו ביד חזקה ובזרוע נטויה כו' הנה גלות מצרים נק' בשם עיבור ויציאת מצרים נק' בשם לידה וכמ"ש ואראה מתבוססת בדמייך כו'. הנה פרעה אותיות עורף וכמ"ש בע"ח ששורש יניקת פרעה הוא מבחי' אחוריים דאריך והענין כי הנה בכל דבר יש

בחי' פנימי' וחיצוני' וכמ"כ בבחי' אריך הוא בחי' רצון יש ג"כ בו פנימי' וחיצוני' ויש עוד מדרגה ג' הנק' אחוריים.

והנה להבין בחי' פנימי' וחיצוני' שברצון י"ל מבחי' משתה ושמחה שהמלך עושה שבודאי עיקר כונתו ופנימי' רצונו הוא לשרים ונכבדים אך מ"מ נמצא שם כל בני אדם אפי' פחותי ערך וההפרש שביניהם שלהשרים הוא פנימי' רצונו שיהיו אצלו שבשבילם הוא עושה עיקר הסעודה אך שאין שלימות של משתה ושמחה כ"א כאשר יהי' הכל אפי' פ"ע אך לא שזה עיקר פנימי' רצונו ואין עליהם כ"א חיצוני' הרצון וענין פנימי' וחיצוני' הרצון הוא כמו שאנו רואין שיש דבר שנוגע לאדם בפנימי' רצונו עד מיצוי הנפש בהעדר הדבר ההוא ויש דבר שרוצה בו אך לא כ"כ בתוקף רצונו כ"א בקרירות והיינו מפני שאינו נוגע בו כ"כ בפנימי' רצונו ואין עליו כ"א חיצוני' הרצון כמ"כ במשל הנ"ל של השרים הוא כל פנימי' רצונו ולשאר ההמון אין עליהם כ"א חיצוני' הרצון לצורך שלימות כנ"ל אך מ"מ גם עליהם רצונו שרוצה בהם מ"מ ומבזבז ממון עליהם כו'. ויובן ג"כ מענין מו"מ שבודאי כל עיקר פנימי' רצונו הוא הריח שירויח אך שא"א בלתי שישא ויתן כו' והנה בעת שנושא ונותן הרי בודאי אין זה כל עיקר פנימי' רצונו שהרי כל עיקר רצונו הוא הריח ומה לו המו"מ ובודאי אין בהמו"מ כ"א חיצוני' הרצון מפני שמוכרח לישא וליתן שבלתי זה לא יכול להיות שלימו' לפנימי' רצונו כו' אך מ"מ נושא ונותן ברצון מפני שהוא שלימות רצונו והוא כדוגמת משל הנ"ל והיינו שהחיצוני' מלביש הפנימי' שא"א לבא ולהשיג הפנימי' רצונו כ"א ע"י החיצוני' והוא ממש כדוגמת קליפה שעל האגוז כו' ויובן. עוד בחי' חיצוני' הרצון מבחי' צווי המלך לעשות איזה דבר, שבודאי א"א לומר שיש שם פנימי' רצונו שהרי הוא דבר שאינו נוגע לו כלל ומ"מ בעת שעושה עושה ברצון שאל"כ לא יעשה כו' אך שאין זה כ"א חיצוני' הרצון כו' וכמ"כ בחי' רצון שבדיבור והיינו בעת שמדבר איזה דבר רצון הרי בודאי אין שם גילוי כ"כ לפנימי' הרצון כמו בהרצון עצמו כו' ומכל הנ"ל יובן למשכיל למעלה בבחי' כתר הנק' ג"כ בחי' רצון שיש בו ג"כ ככל הנ"ל והוא כי בחי' כתר שבכתר הוא כמו פנימי' ועצמיו' הרצון ובחי' חכמה שבכתר הוא כמו בחי' רצון שבכח' ושכל שבודאי אין שם כ"כ פנימי' הרצון והרצון הזה נק' בשם חכמה שבכתר שהוא כמו בחי' הרצון שבדיבור ששם הוא בחי' ומדרגה אחרונה שברצון כמ"כ בחי' מל' שבכתר הוא מדרגה אחרונה שבכתר אך מ"מ כולם הם בחי' רצון כו' כנ"ל וד"ל. ויש עוד מדרגה

והיינו . . . כו' ויובן: בכור 449 [והיינו . . . כו'], וי"ל.

שהוא: שם: וכמו"כ בחי' מדות שבכתר הוא כמו בחי' רצון שנמדות עד בחי' מל' שבכתר שהוא.

ג' הנק' בחי' אחוריים והיינו שאין שם בחי' רצון כלל ואינו כ"א כמאן דשדי
 בחר כתפוי כו' ויובן בחי' זאת ג"כ ממשל הנ"ל במשחה ושמחה הרי
 המותרות ושיריים שנשתיירו נותנים אותם לעבדים ושפחות והעצמות
 לכלבים. הנה הנתינה הזאת אין שום רצון בזה רק שאין תופס מקום אצלו
 ואינו נחשב אצלו למאומה מפני שנשלם כל רצונו בפנימי' וחיצוני' הרי
 המותרות אינו תופס מקום אצלו כלל וכל שיש יותר בחי' פנימי' הרצון
 יתרבה יותר בחי' המותרות כו' ולא שיש איזה רצון בזה שהרי לא יבזבו
 ממוז בשביל זה והיינו לפי שאין בו שום הארת רצונו כלל ולכך בא בבחי'
 המותרות ושיריים כו'. והנה בדרך ואופן זה הוא בחי' יניקת פרעה בחי'
 עורף שהוא ג"כ בחי' אחוריים והוא מבחי' אחוריים דאריך והיינו לא שיש בו
 איזה הארה מבחי' פנימי' ואף מבחי' חיצוני' כ"א מבחי' אחוריים כמאן דשדי
 כו' שאינו תופס מקום כלל לפי שלגבי פנימי' וחיצוני' הרצון אינו תופס
 מקום כו' וכענין שממית בידים תתפש והיא בהיכלי מלך שהוא כענין
 השממית שהולכת על שולחן כו' מפני שאינו תופס מקום כו' וכמארז"ל גוים
 מרקדים בהיכלו והוא שותק כו' וכמאמר ר"ע אם לעוברי רצונו כך כו' היינו
 אלו שמקבלים מבחי' חיצוני' הרצון כך לעושי רצונו הוא בחי' ישראל
 שמקבלים מבחי' פנימי' הרצון כו' ואף שיש להם רוב וכל התענוגים כ"ז הוא
 רק מבחי' אחוריים כו' כמאן דשדי כו' וזהו שנק' פרעה אותיות עורף וכמ"ש
 כי פנו אלי עורף ולא פנים כי הנה הפנים שם הוא כל הארת פנימי' וכמ"ש
 חכמת אדם תאיר פניו שבפנים נראה כל פנימי' אורות משא"כ בעורף שם
 אין שום הארת פנימי' ואינו כ"א כמו בחי' אחוריים כנ"ל משם הוא יניקת
 פרעה כו' אך שעדיין צ"ל הלא מקום יניקת החיצונים הוא אינו כ"א מבריאה
 ולמטה בחי' נוגה דבריאה כו' ומה שייכות לו בעולם האצי' בבחי' אריך
 לקבל יניקה משם אף מבחי' אחוריים כו'.

ולהבין זה צ"ל מ"ש בתניא הנשמה עצמה איצ תיקון ולא ירדה כ"א
 לברר לבושי נוגה כו' כי הנה נשמה נק' בשם אדם ואדם הוא
 בחי' אדמה לעליון שבודאי איצ לשום תיקון ולא ירדה כ"א לברר כו' אך
 שעדיין צ"ל מאחר שהם בבחי' אדם אדמה לעליון שהוא בחי' שלימותא
 דכולא לאיזה צורך לה הבירור מאחר שהיא באמת מבחי' שלימותא דכולא
 ואי צ"ל לשום דבר כו'. אך הענין כי יש ב' בחי' שלימות ויובן עדימ ממלך
 ששולח את בניו למרחקים ללמוד חכמות או אדם המייגע א"ע להשיג חכמות
 הרי היגיעה הזאת הוא כדי להשלים החסרון השלימות שחסרה אצלו שלימות

איזה חכמה וכעת משלים החסרון שהוא שלימות מהחסרון ויש עוד בחי' שלימות והוא שהמלך שולח את בנו לכבוש איזה מדינה קטנה הרי בודאי כוונתו. לאותה הפעולה בעצמה שהרי יכול לעשור אותו באוצרו' ממון רב אך כוונתו שיהי' יכול לפרנס א"ע ולא יהי' צריך להיות בחי' מקבל בחי' נהמא דכסופא ויהי' בדומה לאביו והנה השלימות הזאת אין זה להשלים איזה חסרון כי אינו צריך להפעולה כלל כנ"ל ואינו כ"א להיות בחי' שלם בעצמות כו' וכמ"כ למעלה כי הנה כשם שהנשמה ממלא את הגוף שהוא לברר בירורים כך הקב"ה ממלא את כל כו' והיינו שגם בחי' מל' שמחי' נבראים נק' ג"כ בשם אדם אדם תתאה הוא ג"כ כדי לברר בירורים וכמ"כ בחי' מדות דאצי' שנק' ג"כ בשם אדם וכמ"ש ועל הכסא דמות כמראה אדם כו' הוא ג"כ בכדי לברר בירורים וכמ"כ בחי' חכמה נק' ג"כ בשם אדם קדמאה כי ג' מיני אדם יש וכמ"ש לכבודי בראתיו כו' אף עשיתיו שהוא נגד ג' מיני אדם וכמ"ש מה שמו ומה שם בנו כי אדם בגי' מ"ה כו' הרי כולם נק' בשם אדם אדמה לעליון בחי' שלימותא דכולא ומי' יורדים לברר אך שאין הברור לצורך הפעולה בעצם שהרי הם בבחי' שלימותא דכולא ואינו כ"א אופן שלימות הב' הנ"ל שהוא להיות שלם בעצם בבחי' יש בפ"ע דוגמא ליש אמיתי ולא יהי' בבחי' עלמא דכסופא כו' ומי' הברור נעשה למטה אך שאינו לצורך הפעולה כנ"ל וזהו ג"כ מאמר הנ"ל שהנשמה א"צ תיקון ולא ירדה כ"א לברר והיינו שאף שירדת לברר אינו לצורך עצמה כי היא בבחי' אדם אדמה לעליון בחי' שלימותא דכולא וא"צ כ"א להיות שלם בעצם והנה ב' בחי' אלו הם ג"כ בתו"מ כי הנה תו"מ למעלה בשרשן הן בחי' רוחני' ממש מצות הן בחי' תרי"ג ארחין דגלגלתא ותורה הוא בחי' ח"ע שהוא בחי' מדידה על רצונו ית' שכך יומשך הרצון וכך לא יומשך כו' ולמטה הן נשפלים בדברים גשמי' ציצית ליב חוטי' נגד ליב נתיבות החכמה טוכה הן בחי' מקיפי' כו' והיינו ג"כ לצורך ברור והיינו ע"י עשיית המצות יוכלל דבר גשמי בבחי' אצי' והוא ג"כ ע"ד הנ"ל והיינו שבברור הזה מצד שרש תו"מ א"צ לברור כנ"ל רק למטה הוא בחי' בירורים כנ"ל וד"ל. והנה אין המצות נעשים כ"א ע"י ישראל כי הנה בחי' ישראל הוא ג"כ ע"ד הנ"ל וכנ"ל כי נשמתן מצד עצמן א"צ להברור רק למטה הוא בחי' ברור וזהו תלת קשרין דמתקשראן כחדא קוב"ה באוריית' ואורי' בישראל והיינו שכל הג' בחי' אלו כולם. כל ירידתם למטה הוא לצורך בירורים כנ"ל ואופן הברור בכולם בשוה כו' וכזה יובן טעם יניקת פרעה למעלה דוקא בבחי' אריך לפי ששם הוא דוקא עיקר בחי' שלימותא דכולא בחי' יש אמיתי משם יכול להיות

כוונתו: שם: אין כוונתו.

כולם: שם: קוב"ה הוא בחי' השתלשלות ואורייתא הוא בחי' תורה וישראל כולם.

דייקא מקור לקליפת פרעה כי ענין קליפת פרעה הוא בחי' ישות והתנשאות מל' בלא תגא בחי' חוצפה וישות וזה בא דייקא מבחי' יש אמיתי ולמטה יכול להיות מזה יש גמור כו' וזהו שאמר פרעה מי הוי' אשר אשמע בקולו כי פרעה לא ידע באמת מבחי' שם הוי' כלל כי שם הוי' בחכמה ולמטה ושרשו של פרעה הוא למעלה מבחי' אריך כו'.

אך שעדיין צ"ל מאין לו הכח שיהי' לפרעה עוד שליטה על ישראל וישעבדו בהם בגליות מאחר שאין שרשו כ"א מבחי' אחוריים בלבד כנ"ל וישראל שרשן מבחי' פנימי' כנ"ל. אך הענין כי הנה שעבוד גליות לא התחילה עד אחר מיתת יוסף ואחיו וכמ"ש וימת יוסף וכל הדור ההוא והעיקר תלוי במיתת יוסף וכמ"ש ויקם מלך חדש במצרים אשר לא ידע את יוסף ועד' נסתר נתיישב ג"כ והענין כי הנה בעוד האבות קימים בודאי לא יוכל להיות התחלת השעבוד כי האבות היו' הן בחי' מרכבה לבחי' מדות דאצי' אברהם לבחי' חסד דאצי' כו' ובחי' חכמה מאיר בבחי' מדות' ובבחי' חכמה הוא הארת פנימי' הכתר פנימית הרצון וכמ"ש יאר ה' פניו אליך אז בודאי לא הי' יכול להיות שליטת פרעה שהוא מבחי' חיצוני' כו', והנה אף בפני השבטים ג"כ לא התחיל השעבוד לפי ששרשן גם מבחי' אצי' כי שרש נשמת השבטים הוא מבחי' יחוד זויג' ולכך יש ב' בחי' י"ב' שבטים שבטא דדכורא שהוא מבחי' התחלקות המדות דדכורא חסד שבחסד כו' ושבטים דנוק' הוא מבחי' התחלקות המדו' דנוק' וכמ"ש ששם עלו שבטים שבטי י"ה שהוא בחי' שבטים דדכורא כו' כי הנה שבטים הוא מלשון שבת וענף שהוא בחי' צמיחה ובצמיחה יש ב' בחי' מלמטה למעלה ומלמעלה למטה והיינו שהשבטים דנוק' הם בבחי' העלאה מלמטה למעלה ושבטים דכר הם בחי' המשכה מלמעלה למטה וכענין כוכבא דשביט שהוא מלשון המשכה כו' והנה אף שהשבטים למטה בבריאה והוא מבחי' י"ב בקר שהים עוברי עליהם ים הוא בחי' מל' כו' והוא בבחי' י"ב ג"א, שהוא בבריאה אחורי הפרסא ששם נפסק הקויח מ"מ הם בטילים ונכללים בבחי' אצי' וכמאמר רז"ל שאמרו השבטים ליעקב כשם שאין בלבך אלא אחד כו' אך כאשר מת יוסף וימת יוסף וכל הדור ההוא שנשאר למטה בבריאה ששם נסתיים הקויח יכול להיות בחי' שעבוד כו' אך מה שתלוי הדבר ביוסף דוקא הענין כי יוסף הוא בחי' יסוד ז"א

ועיד: שם: ועיך התחיל לשעבד בישראל, ועיפ פשוטו הוא שהמלך החדש לא ראה את יוסף בגדולתו ועיד.

ובחי' . . . מדות: שם: ובבחי' מדות מאיר בחי' חכמה.

י"ב: שם ליתא.

עובר: שם: עומד.

שעליו נאמר שהוא יתום מאמו ולא מאביו כו'. והענין כי הנה בינה הרחבת השכל והטעם של המדה וזאת ידוע שכאשר המדה נולדת ויוצאת מהשכל אז נסתלק ונתמעט אור השכל וכמ"ש בע"ח שבשעת לידה ירכותיה מצטננות כו' אך הוא דייקא באור אי' שהוא הרחבת כו' אבל בחי' אור אבא שהוא הברקת השכל יכול להתפשט עד סיום המדות כי יסוד אי' קצר ויסוד אבא ארוך כו' ולכך כאשר הי' עודנו יוסף חי שהי' מאיר אור אבא כי שרש יסוד א"א הוא ביסוד אבא כו' וכתי' ימותו ולא בחכמה כי השבירה היתה בבחי' בינה בחי' שם ס"ג משא"כ בחכמה לא הי' השבירה לכך לא הי' יכול להיות שליטת החיצוני' כו' משא"כ אחר מיתת יוסף שנשאר בכריאה ששם נסתיים הארת הקו"ח שהפרסא מפסקת הי' יכול להיות שליטת פרעה על ישראל כו'.

ומעתה צ"ל מה שהגלות נק' בשם עיבור והגאולה נק' בשם לידה הנה מצרים אותי' מצר ים כי מצר הוא בחי' חכמה ומצר מי הוא בחי' בינה והוא מ"ם סתומה כו'. והענין כי הנה בחי' עיבור ולידה הוא בחי' קטנות וגדלות והנה מתכלית הקטנות לתכלית הגדלות יש ה' בחי' כי יש ב' בחי' בקטנות ויש ב' בחי' בגדלות והנה ב' בחי' קטנות הן ב' בחי' הנאמרים בעיבור אוכל מה שאמו אוכלת וראשו בין ברכיו שהן ב' הפכים ממש והן המה הב' בחי' שבקטנות, והענין הוא כי קטנות א' הוא כאשר המדות כלולים עדיין בשכל ואין נראין למציאת ומהות מדות כלל ואפי' למציא' מדו' שכלי"י שהוא התפעלות השכל שלא נתפעל אף בשכלו עדיין והוא בעת התעסקותו בהטעם והשכל והסברא עצמה של זכות וחוב ואינו בא עדיין לשום התפעלות כלל כו' ונק' זאת בשם קטנות והיינו שהמדו' הם בבחי' קטנות להיותם נכללים ונעלמים בתוך השכל והוא בחי' אוכל מה שאמו אוכלת כו' ואופן הב' דקטנות היינו בחי' הטבעת המדות והיינו אף שבדאי אין מדה בלא טעם ושכל אך שהשכל מוסתר ומכוסה מאד תוך המדות ואינו נראה כ"א הטבעת המדות והוא בחי' ראשו בין ברכיו ראשו חב"ד בין ברכיו בחי' נה"י טבע המדות והנה אף שהמה ב' הפכים מ"מ הם בעת א' והיינו שבעת שהמדות נכללים ונעלמים בתוך השכל בבחי' עיבור ואינו בא לידי גילוי בבחי' הולדה לכך המדות נשארים רק בבחי' טבעי' המדות כו' ובחי' לידה הוא בחי' גדלות ויש בזה ב' בחי' הא' הוא שכאשר אין המדה מתנהגת בטבעה כ"א לפי טעם ושכל המנהיגם ומולידה ונראה הטעם ושכל של המדה והוא הוא בחי' לידה שהמדו' נולדו' מהשכל כו' והוא בחי' גדלות ראשון ובחי' ב' בגדלות הוא שהמדו' שנולד' בלב מהשכל אינו נרגשת למהות מדה והתפעלו' כ"א בטילה ונכללת באור השכל והוא בא מרוב תוקף אור השכל

המאיר עליה בטילים המדות שבלב א"י שנתפעל כבר במדה להיות אינו נרגשים כלל כ"א להבטל ולכלל בשכל ולהיות נחשב ממש להתפעלות שכלי אך באמת ההתפעלות הוא בלב כי הרי הוא אחר בחי' ההולדה כו' ונק' בחי' זאת בשם גדלות ב' ושינוי ב' גדלות אלו הוא כי בבחי' גדלות ראשון הולדת המדו' הוא מאור אימא לכך הם בבחי' התפעלות נרגשת כו' ובבחי' גדלות ב' הוא גילוי אור אבא לכך המדות בטילים ונכללים מרוב ביטול אור אבא המאיר עליהם כו' וכ"ז הוא הד' בחי' שבשנוי הזמני' הוא במדות שבלב בקטנות וגדלות כו' ויש עוד בחי' ה' והוא בחי' מדו' שבשכל עצמה והוא הנק' ו"ק דאימא ו"ק דאבא ו"ק דאימא הוא בחי' הטעם לזכות ולחוב כו' ו"ק דאבא הוא בחי' שכל נוטה לזכות שכל נוטה לחוב כמו ב"ש אוסרין ובי"ה מתירין בכ"מ כידוע וזהו שגלות מצרים הי' המדו' בבחי' קטנות לכך נק' בשם עיבור ויימ נק' בשם לידה בחי' גדלות עד שבועות זמן מ"ת שנכנסו כל בחי' גדלות כו'. אך שצ"ל איך יכול להיות שיתעלה מבחי' קטנו' כאלו לבחי' גדלות. אך הענין כי הנה כתי' אנכי תרגלתי לאפרים קחם על זרועותי והוא כמו האב שלוקח את בנו הקטן על ידו שיכול לראות למרחוק והיינו שלא מצד עצמו יכול לראות כ"א מצד שאביו הגביהו כמ"כ בבחי' מצרים כתי' קחם על זרועותי והיינו שהגביה את ישראל למעלה כדי שיוכלו לקבל כו' אך הנה ויציאינו ביד חזקה ובזרוע נטויה הוא בחי' למעלה מזאת והיינו שנמשך להם מלמעלה למטה מלמעלה מבחי' השתלשלות למטה והענין כי הנה כל בחי' השתלשלות נק' בחי' עלה ועלול ואופן בחי' עלה ועלול הוא בדרך יש מיש והיינו שמציאת העלול נמצא בהעילה כמו שאנו רואים בהמדו' שנולדים מהשכל שיש כל אופן מציאת המדו' בהשכל והוא בחי' התפעלות השכל ואין ביניהם כ"א העלם וגילוי וכמ"כ ממדו' למח' וממח' לדיבור כל אלו מציאת העלול בהעלה ואין ביניהם כ"א העלם וגילוי כו' אך כ"ז מחכמה ולמטה אבל מציאת החכמה מלמעלה מן החכמה אינו ע"ד ואופן זה והיינו שנאמר שמציא' החכ' בלמעלה מן החכמה הוא ערך כי שם אינו בערך וגדר ומציאת שכל כלל ואינו כ"א בדרך דילוג המהות והיינו שנמצא מהות עלול אשר אינו בערך מהות העלה כלל כו' וכמ"כ למעלה מבחי' חכמה דאצי' ולמטה הוא בדרך עלה ועלול ויש מיש כנ"ל אבל מציא' החכ' מלמעלה מן החכמה הוא אינו בערך כלל והיינו שבחי' ח"ס המהווה מציאת החכמה אינו בערך מציאת החכמה כלל וכמ"ש החכמה מאין תמצא ולכך מציאת השפעת החכמה נק' בשם מזלות כו' וזהו שהאבות אף שהיו בחי' מרכבה לבחי' מדו' דאצי' אשר שם מאיר בחי' חכמה ויכולה לקבל בדרך ערך כו' אין החכמה מקבל מבחי' כתר כ"א בדרך דילוג כנ"ל משא"כ ביצ"מ

ירד אור הכתר למטה להיות בחי' חכמ' יכולה לקבל בדרך ערך ויש מיש וזהו ביד חזקה ובזרוע נטוי' הם חויג דאריך שבאים בבחי' השתלשלות התלבשות בדרך קירוב ככה תרד בחי' פנימי' הכתר למטה להתקבל בדרך יש מיש כו' וזהו ענין אפי' כולנו חכמים כולנו נבונים כולנו יודעי' את התורה מצוה עלינו לספר ביצימ' ולכאורה תמי' הוא הלא מית היאי' יציאת מצרים כו' אך באמת יצימ' גדולה ממית כי אורייתא מחכמה נפקת כו' ושם הארת הכתר בדרך דילוג אבל ביצימ' ירד בדרך קירוב המהות כנ"ל וזהו אראנו נפלאות אראנו דייקא כו' וד"ל.

בכל דור ודור חייב אדם לראות א"ע כאלו הוא יצא-ממצרים. הנה אדם הנזכר כאן הוא אדם דלעילא בחי' ז"א דאצילות (כמ"ש ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם וכו') שדמות הוא בחי' מל' דאצילות ועל דמות הכסא הוא בחי' שלמעלה הימנה ז"א בעלה דמטרוניתא כמראה אדם) והנה האדם הזה בחי' ז"א הוא יוצא ממצרים שענין מצרים הוא מצר מ"י (כמ"ש בפע"ח) דהיינו שענין גלות מצרי' שלא האירו המדות עליונות ו"ק דאצי' להיותם בבחי' עיבור במעי אמם עלאה בינה דאצילות שהוא ענין התאספותם והתעלמותם למקורם וכו' וכמ"ש במ"א ובצאת ישראל ממצרים כתיב הרים תרקדו כאילים שקודם יצימ' נא' בטרם הרים ילדו דהיינו שלא נולדו עדיין כ"א היו בבחי' עבור בכטן האם כנ"ל (וכידוע שהרים הוא ענין אבהן חג"ת דאצילות) וביצימ' כתיב הרים תרקדו וכו' שהוא בחי' לידה ובחי' גילוי בחי' ו"ק שילדתם אמם וכו'.

ולהבין כ"ז צריך להקדים ענין למה בחי' יו"ט נק' בשם שמחה זמן שמחתנו מועדי' לשמחה וכו' ובשבת אין מוזכר שם שמחה כלל והלא מעלת השבת גבהה וגדלה ממעלת יו"ט שבשבת מתגלין בחי' מוחין דאבא שלכזן נק' שבת קדש וכו' כמ"ש במ"א ובי"ט אין גילוי כ"א מוחין דאמא לבד ובחי' מוחין דאבא גדלה מעלתם מבחי' מוחין. דאימא וכו' איכ" כיון שי"ט נק' בשם שמחה וכו'.

אך הענין הוא דהנה אבא נק' אין וכו' כנ"ל. ואמא נק' יש וכו' וביאור הענין הוא דהנה כל בחי' ההשתלשלות שמאמא הכל בבחי' יש מיש עלול מעלה דהיינו שבעלול יש ג"כ בחי' זו גופא שישנו בהעלה רק שנשתלשל למטה ממנו והחילוק שבין עלה לעלול אינו כ"א ברחוק מקום ומעלה לבד דהיינו שהעלול הורד ממקומו שהי' מקודם בהעלה וכו' וזהו בחי' רחוק מקום ורחוק מעלה שמעלת העלה גדלה ממעלת העלול וכו' וכמשל מדות הגשמיים שבלב האדם אהבה או יראה כו' הם נמשכים מבחי' מדות שבשכל שגם בשכל יש בחי' מדות דהיינו כשהשכל באר אצלו היטיב נולד בשכל עצמו בחי' התפעלות השכל הן ליראה וכו' שהוא ענין מדות שבשכל התפעלות השכל וברורו לזכות או לחיוב וכו' ואלו המדות שבשכל עצמן מאירים אח"כ בלב ונעשה מהם התפעלות הלב לאהבה או ליראה כו' הרי זה בחי' השתלשלות העלול מהעלה בבחי' יש מיש שבהשכל עצמו ישנם ג"כ אלו המדות עצמן רק שהם בהעלם ודקות לגבי' מדות הגלויים שבלב שהם מורגשים ביותר וכמ"כ בחי' מחשבה הנמשכת מהמדות הוא ג"כ בבחי' עלול מעלה ויש מיש שכפי ערך המדה כן תהיו אותיות המחשב' הנמשכת מהם בבחינת המדה ממש רק שהוא בגילוי יותר ובהתעבות היש ביותר וכו'.

כנ"ל: ד"ה מצות יאכל נדפס בשינויים בלקרי' צו ד"ה להבין מ"ש בהגדה (יא, ג) ואולי הכוונה לד"ה להיע המבואר בע"ח שחסדים דאבא (בוכ 969 נג, א) וז"ל:

הנה בחי' חכמה נק' אין וכמ"ש והחכמה מאין תמצא דהיינו שעצם מציאות מהות החכמה הוא מאין וכינה נק' יש כמ"ש להנחיל אוהבי יש. וביאור הענין הוא דהנה מבואר בלקי"א שעיקר התגלות אור א"ס ב"ה הוא בחכמה דייקא [מפני] שבחי' החכמה הוא בחי' הביטול מכל וכל [כי] חכמה כח מ"ה שבנפש וכו' דהיינו עצמיות ואמיתות בחי' ביטול המתגלה בנפש הוא בחי' חכמה דהיינו בטל מצד השגתו והבנתו בבחי' התפשטות [וגדלות] מהות מלכותו [ית] וכו' כ"א ביטול שלא ע"פ ערך ההשגה כלל וכו' [כ"א] התגלות בחי' כח מ"ה ולכן א"ס ב"ה שורה בחכמה דייקא בחי' ביטול מכל וכל [בלי שום הרגשת איזה מהות כלל] כפי האמת [האמיתית] שהוא אחד ואין בלתי וכו' כמ"ש בלקי"א פ' מ"ג. ולמה נק' בחי' חכמה בשם אין שהוא ענין ביטול ואפס כו' המתגלה בנפש האלקית בבחי' עצמיותה ולא נלקחה מאיזה בחי' יש דהיינו שלא מחמת התבוננות וערך דבר מה כלל וכו' ובחי' בינה נק' יש דהיינו שענין בינה הוא בחי' ההתבוננות בגדולת א"ס ב"ה למעלה עד אין קץ וכו' ונולד מזה תשוקת רשפי אש וצמאון להסתלק מהכלי וכו' בעליו אחר עליו וכו' ונק' בשם יש [מפני] שענין התשוקה שלו ובחי' הצמאון הכל הואי מבחי' יש דהיינו מחמת עמקות השגתו ואין נתברר לו שזה הבחי' הוא בחי' יש וכל רצונו להסתלק וכו' ולהעלות עד רום המעלות וכן מה שיעמיק יותר מתברר לו [יותר] שבחי' זו הוא ג"כ בחי' יש רצונו [ית] ג"כ וכו' וכמ"כ עד רום המעלות בחי' צמאונו ותשוקתו הנפלאה נמשך הכל מבחי' יש וכו' דהיינו כפי השגתו בחי' היש וכו' [כי כל מה שמושג הוא בחי' יש כי אינו אמיתי לא יוכל לתפוס בשום השגה] ולזה נק' בחי' בינה בשם יש.

מפני: הבא בחצי ריבוע ניתוסף מבוך 749.

ב"ה: שם ליתא.

ואין בלתו: שם: ואפס בלתו ובלעדו.

שלו ובחי' הצמאון: שם: והצמאון שלו.

הוא: בבוך 80. 392 ליתא. ובבוך 749 שם.

עמקות: בבוך 749 נוסף מלה וא"א לפענחה.

נתברר לו: שם: נתעורר לו התשוקה.

וכן אותיות הדבור הנמשכים מאותיות המחשבה שאלו אותיו' שבמחשבה עצמם מתפשטים אח"כ למטה להיות אותיות הדבור אלא שהם נגלים ומתעבים ביותר להיות אותיו' גשמיות ולהיות מורגש בפה והכל הקול וכו' כמ"ש במ"א הוא ג"כ בבחי' מעלה לעלול ויש מיש דהיינו שאלו אותיות הדבור בעצמן הם עצמן היו אותיות המחשבה כנ"ל רק שנתפשטו למטה ברחוק מקום ובריחוק מעלה וכו'.

כמ"כ יובן למעלה למשכיל בענין השתלשלות העולמות בי"ע וכמ"כ עד רום המעלות וכו' עד אמא עלאה שבאצילות הכל בבחי' מעלה לעלול ויש מיש דהיינו שכל ענין ומהות התחתון הוא נמשך מעצמיות מהות העליון וזו היא מהותו ממש אלא שנתפשט למטה ברחוק מקום ובריחוק מעלה וכו' דהיינו שמתעבה ביותר בהתעבות הכלים המגבילים את האור וכו' כמ"ש בע"ח שענין השתלשלות כל העולמות הוא הכל בבחי' אור וכלי כמשל בעולם העשי' הגשמי הט' גלגלים הם כלים ל" ספי' דעשי' וכן ביצירה ובבריאה הכל בבחי' אור וכלי כנודע שיש ב' מיני כלים פנימים וחיצוני' כלים פנימים הם נשמות ישראל מפנימית העולמות וכו' וכלים חיצוניים הם המלאכי' שבכל עולם ועולם וכו' וכמ"כ בעולם האצילות יש ג"כ בחי' כלים דאצילות (כמ"ש במ"א) כל ההשתלשלות הוא הכל בדרך עלה ועלול ובהשתלשל העלול מהעלה מתעבה הכלי' ביותר וכו' אבל הכל בבחי' יש מיש דהיינו שעצמיות מהות העליון כנ"ל משתלשל למטה וכו' וכן המדה נוהג עד רום המעלות עשי' מיצירה ויצו' מבריאה ובריאה ממל' דאצילו' ומלכות מו"ק דאצי' בחי' ז"א דאצילו' מדות עליונו' ובחי' ו"ק משתלשלים בדרך עלול מעלה מאמא עלאה אם הבנים דהיינו שגם בפרצוף אמא יש ג"כ בחי' ו"ק כמו ד"מ בחי' מדות שבשכל איך השכל נוטה לזכות או לחיוב כך תאיר ותתפעל הלב כנ"ל כמ"כ בחי' ו"ק דאצילות בחי' ז"א משתלשל מו"ק דאמא עלאה וכו' והכל בבחי' יש מיש (וכמ"ש במ"א ביאור באורך ענין יש מיש וכו' ע"ש). אך הגורם להשתלשל העלול מהעלה מאחר שהוא בחי' ירידה והשפלה והתעבות הכלים כנ"ל ומי יכוף לזה וכו' אינו כ"א מחמת שטבע הטוב להטיב ולהשפיע לזולתו אף שהוא בחי' ירידה לפניו וכו'.

והנה בעת תת ה' ענין ובחי' עליות העולמות שמתעלה העלול להעלה שלו נתהווה השמחה והוא מחמת ב' דברים א' מצד ריחוק המעלה שהי' מקודם שהוא ענין ובחי' העלם דהיינו שבהעלול נתעלם ונסתר העלה אף שישנו שם שזו היא מהותו באמת רק שמתעלם בבחי' יש מיש וי' ואח"כ כשמתגלה העלה בהעלול בבחי' עליות העלול אליו תגדל השמחה במאוד

והוא כמשל שני אוהבי' כשהם ביחד תמיד אין ניכר אהבתם אך כשהם רחוקים זמ"ז ואח"כ מתקרבים דהיינו שבא הא' לחבירו בוודאי תגדל השמחה ביתר שאת באהבה הנפלאה בגילוי רב ועצום וכו' כמ"כ מצד תשוקת העלול להתקרב אל העלה כל ימיו וכו' ואינו משיג כי בע"כ וכו' ובעת רצון כשמתעלה העלול להעלה וכו' אזי תתגלה השמחה בהגלות נגלות חוצה וכו' כידוע כי מה שהי' רחוק ביותר ונתקרב ולפי גודל התשוקה כפי ערך האהבה וכו' תגדל השמחה וכו' (וכמ"ש במ"א) ובחי' ב' הוא כמשל שמחת האיש שהי' בדרך מרחק ואח"כ בכואו לביתו ולמקומו בוודאי תגיל נפשו בשמחה רבה וכו' כמ"כ מחמת שעיקר מקום העלול הוא בהעלה שלו שזו היא מקומו העצמי שממנו לוקח כו' וגם לאחר ההשתלשלות מעלה לעלול הוא דבוק מחציו ולמעלה עם העלה שלו כנודע שכתר אינו מכלל הפרצוף והוא למעלה ממנו והוא דבוק עם עצמיות העלה שראשית הפרצוף אינו מתחיל כיא מחכמה שלכן נק' חכמה אני ראשון (כמ"ש במ"א) ובחי' כתר אינו עדיין אפי' ראשית להפרצוף להיותו עדיין בחי' עצמיות העלה שאף שבחי' כתר הוא ג"כ לצורך הפרצוף כנודע (וכמ"ש במ"א שעיקר הטבעות הפרצוף אינו כ"א ע"י בחי' כתר כידו' ממאמר יהי רצון וכו') מ"מ הוא דבוק עם העלה ממש ואינו אפי' בבחי' ראשית וכו' (כמ"ש במ"א על ענין אבא יונק ממזל וכו') וידוע שבחי' כתר הוא ממש מחצית וחצי העליון של י"ס שברצון כו' כמ"ש במ"א רק שאינו נכלל עמו להיותו דבוק וכו' נמצא שאף לאחר ההשתלשלות העלול מהעלה הוא דבוק מחציו ולמעלה שהוא בחי' כתר שלו עם העלה וכו' לכן כיוון שמקומו העצמי של העלול הוא בהעלה וכו' כשמתעלה העלול להעלה נמצא שהגיע למקומו העצמי לכך תגדל השמחה וכו' כמשל האיש הבא לביתו וכו' וכנ"ל והוא ענין רחוק מקום הנ"ל שמחמת הרחוק של המקום שנתרחק ממקומו העצמי וכו' ובהתקרב ובכואו למקומו תגדל השמחה בכפלים וכו'.

ולכן ביו"ט שהוא בחי' גילוי מוחין דאמא בחי' עליות כל העלולים להעלות שלה' ומקור העלה הוא בחי' אמא עלאה כנ"ל (כמ"ש בסמוך שחכמה הוא בחי' אין ואינו בבחי' יש מיש ועלול מעלה עם הבינה וכו' כמו אמא עם ז"א ע"ש) נאמי מועדים לשמחה שהוא בחי' שמחה כנ"ל מצד התקרבות העלול להעלה וכו' וזהו מ"ש מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה עקרת הבית קאי על מל' דאצילות מלכותו מלכות כל עולמי' בבחי' השפלתה וירידתה להיות ראש לשועלים לבי"ע נק' עקרת הבית בב' בחי' א' מלשון עיקר פ"י שבחי' מל' בבחי' השפלתה כנ"ל שהוא בחי' מל' דמל' דאצילות

היא עקרת עיקרא ושרשה דכל עלמין המושפעים ממנה מבחי' מל' דמל' שבה שהיא העיקר והחיות שלהם כנודע שמל' דמל' נעשית בחי' חיות וראש' לבייע וכו' כמ"ש במ"א ופי' ב' מלשון חולדה הדרה בעקרי בתים שהוא בחי' השפלה וכו' וכנ"ל והוא גם כן מלשון עקרה שאינה יולדת שהוא בחי' הסתרה כמ"ש כי אתה אל מסתתר דהיינו שלגבי בחי' עצמותה בחי' אצילות איהו וגרמוהי חד הוא השפלה וירידה גדולה לחיות בעלי גבולים וכו' רק ע"י בחי' צמצומים והסתר וכו' והוא ענין ובחי' עקרה וכו' דהיינו לגבי' בחי' עצמותה בחי' מל' דאצי' ממש לשיתהווה בחי' מל' דמל' וכו' הוא בחי' השפלה גדולה וכו' וד"ל.

וכשיתעלה מל' דמל' דאצי' (שהוא בחי' מקור החיות דבי"ע) לבינה דמל' דאצי' אמא תתאה לאמא עלאה שבמלכו' דאצי' שבינה דמל' דאצילות נק' אם כל חי (כידוע מענין אתוון רבבין באמא ואתוון זעירין במל' אמא תתאה וכמ"כ בפרצו' של מל' דאצי' עצמה יש ג"כ ב' הבחי' אותיות כנ"ל וכמ"ש ענין האותיו' וחבור שבין אמא עלאה לאמא תתאה וכו' ע"ש) אזי אם הבנים שמחה שהוא בחי' אמא עלאה דמל' דאצילות, וכמ"כ עד רום המעלות שכללות מל' דאצילות עולו' לז"א בעלה שהוא בחי' וק' דאצילות שהיא אחת ממדותיו ית' שבבחי' אצילות כמ"ש עצם מעצמי וכו' לזאת יקרא אשה וכו' וכשהיא נפרדת ממנו תשוקתה הנפלאה תמי' אל דודה וכו' כמ"ש ואל אישך תשוקתך וכו' להיות שלוב אדנות בהוי' כנודע שז"א הוא בחי' הוי' ומל' בחי' אדני וכן המדות עולין לבינה דאצילות שמתעלים הבנים לאם הבנים עליות הז"א לאמא עלאה שבאצי' מקור ההשתלשלות עלה לעלול שבבחי' יש מיש לכך נא' מועדים לשמחה וכו' שענין השמחה הוא מצד התקרבות העלולים למקור העלה מה שהי' מקודם ברחוק מקום וברחוק מעלה ועתה נתקרב כנ"ל. וכמ"כ ענין השמחה בכל העולמות וכי"ז. שבכולם יש בחי' עליות וכו' וכן למטה בנשמות ישראל הוא ג"כ זמן שמחה כמאמרינו זמן שמחתינו וכו' דהיינו שמרוב התעלות. העולמות נתרבה השמחה בנשמות ישראל למטה ג"כ להיות נהנין מזיו השכינה עליות הנוק' למעלה וכו' שהוא מקור נשמות ישראל וכו' ועיקר השמחה שבנשמות ישראל הוא שהם מעלין מ"ן לרחל להיות עולה למעלה וכו' עד שמתייחד או"א עלאין וכו' (כמו שית').

אך בשבת הוא בחי' גילוי מוחין דאבא בחי' חכמה כח מ"ה בטול מכל וכל כנ"ל. (ע"ש) לכן אין נק' בשם זמן שמחתינו כי אין שייך שם בחי'

וראש: שם ליתא.

וכי"ז: שם ליתא.

כנ"ל: ד"ה מצות יאכל הנ"ל.

שמחה כלל כי ענין השמחה אינו כ"א כאשר מתעלה לבחי' ומדריגה הגבוה וכו' וכנ"ל משא"כ בבחי' חכמה אין שייך בחי' מעלה ומטה כלל כמאמרז"ל (שמורי' וזכור בדבור א' נאמרו) וכן אנוכי ולא יהי' לך בדבור א' וכו' דהיינו שחסדי' וגבו' הם שם ביחוד גמור וכו' כי אין בבחי' חכמה עדיין שום התחלקות רק כח מ"ה לבד בחי' כח לבד וכו' שאין שם עדיין שום התפשטות הקווין וכו' כידוע שעיקר גילוי אור א"ס ב"ה הוא בבחי' חכמה להיותה מופשט' מכל בחי' התחלקות בחי' משפיע ומקבל וחוי"ג וכו' רק הכל ביחד שעל בחי' חכמה נא' כחשוכא כאורה משפיע ומקבל וחוי"ג הכל ביחד מחמת שהוא בבחי' כח מ"ה כח לבד וכו' ובחי' מעלה ומטה אינו כ"א שהמשפיע הוא למעלה והמקבל הוא למטה ולכן בהתגלות בחי' החכמה אין שייך שם בחי' שמחה כיון דהכל שוה ואין שם בחי' עליות התחתון להעליון כלל מעלה ומטה שווה וכו' רק בחי' קדש בטול מכל וכל בחי' מוחין דאבא וכו'.

והנה נודע שבחי' או"א הם תרין רעין דלא מתפרשין ואינו מצד אבא שחכמה יכולה להיות אף בלא בחי' בינה כידוע שבחי' חכמה כח מ"ה נק' אין כמ"ש והחכמ' מאין תמצא שכל מציאות החכמה הוא מאין וכמ"ש במ"א שמציאות החכמה היא דייקא בבחי' כח לבד שלא בהתפשטות כלל (כמו בחי' בינה וכו') רק שענין מה שהם בחי' תרין ריעין וכו' היינו מבחינת בינה שבינה א"א להיות לבד בלא חכמה כנודע שבחי' חכמה הוא בחי' כח השכל לבד ומקורו וכו' ובחי' בינה הוא בחי' התפשטות השכל באורך ורוחב בביאור היטיב איך ומה וכו' (וכמ"ש במ"א) לזאת א"א להיות בחי' בינה בלא חכמה כמו שא"א להיות התפשטות השכל בלי כח ומקור וכו' ולכן בי"ט שהוא בחי' גילוי מוחין דאמא צריך לזווגה עם אבא והוא ענין מקרא קדש הנאמר לקרא את הקודש בחי' חכמ' וכו' בבחי' קריאת שם לבד כמשל קריאת שם שקורין לכל אדם שאינו עצמותו וכו' וכנ"ל וכמ"כ בחי' קריאת הקודש שבי"ט אינו כ"א בחי' נה"י דאבא שיזווג אבא בנה"י דידי' עם אמא וד"ל.

וביאור ענין מקרא קדש הנ"ל ומה הוא בחי' נה"י דאבא ומה צורך להזיווג זה ביו"ט וכו' ומ"מ בשבת אין אנו צריכים לזווגם וכו'. הנה נודע שיש ב' בחי' מהות ומציאות (כמאמרם נודע מציאותו ולא מהותו וכו') דהנה חכמה נק' מהותו דהיינו שהוא מהות הדבר כפי האמת כמשל הרואה את המלך בקרוב גדול אצלו ממש אין שייך שם בחי' התכונות כלל. ולא בחי'

התפעלות הלב וכו' כ"א בחי' בטול מכל וכל מחמת שהוא אצל מהותו הדבר ממש בקרוב גדול ורואיהו ממש אינו יכול להתבונן ואין לו מה להתבונן וכו' כ"א בחי' בטול בבחי' מהותו ממש כמ"כ בחי' חכמה כח מ"ה הוא מהותו כפי האמת מהות גילוי אור א"ס באמת ראשית הגילוי וכו' ולא שייך בזה בחי' התבוננות והתפעלות המדות להיות בבחי' רץ וכו' מחמת שהוא בקרוב גדול בחי' מהותו של הדבר בעצמו בחי' ראי' ממש וד"ל ולכך בשבת שהוא בחי' גילוי מוחין דאבא כנ"ל אין צריך לזיווג אור"א כי אין שם שום יראה כלל מיניקת החיצונים וכו' (כמו שהוא בבחי' בינה כמו שית') רק בחי' ביטול בבחי' ראי' כנ"ל, משא"כ בחי' יו"ט גילוי מוחין דאמא הנה בינה נק' מציאות שהוא ענין מציאות והתפשטות השכל בהרחבה כמשל השומע מהמלך אזי הוא מתבונן בו וכנ"ל. (ע"ש) כמ"כ בחי' גילוי מוחין דאמא הוא בחי' שמיעה מרחוק שהוא ענין ההתבוננות בגדולת א"ס ב"ה אשר לגדולתו אין חקר ומחמת תפיסת שכלו בהרחבת הדעת יולד בלבו אהבה עזה כרשפי אש שלהבת י"ה העולה למעלה להפרד מהפתילי' בבחי' רצוא וכו' להתעלות בעילוי אחר עילוי (וכנ"ל. בארוכה ע"ש) והוא ענין מ"ש ואם רץ לבך וכו' בחי' תשוקת הלב ברשפי אש וכו' והנה שבינה דינין מתערין מינה כי הוא שורש הגבו' וכו' ובהשתלשל למטה יכול להיות ג"כ יניקת החיצונים מזה ח"ו (מאהבה עזה וכו' ע"י שבה"כ משתלשל להיות אהבה רעה ח"ו וכנ"ל.) וכמ"ש בזהר רישא דעשו בעקבא דיצחק כידוע שיצחק הוא בחי' גבו' דאמא בחי' רץ הנולד מהתבוננות וכו' ועשיו הוא בחי' גבו' דקליפה וכו' ויניקתו הוא ג"כ מגבו' דאמא כשלא תתמתק בחסדי' דאבא וכו' וכמ"ש אנוכי איש שעיר משערות דז"א כמ"ש במ"א.

לזאת ביו"ט שהוא בחי' גילוי מוחין דאמא צריכים לזווגה עם אבא דהיינו ע"י שיהי' ההתבוננות באורים היטיב בעומק דעתו ויוליד בלבו בחי' רץ כנ"ל להסתלק מהכלי וכו' זאת ישיב אל לבו להבטל לפניו כיוון שהאמת הוא כך וכו' (וכנ"ל.) וכמ"ש ואם רץ לבך שוב לאחד דהיינו שענין הרץ הוא מההתבוננות שנולד בלבו רשפי אש להתעלות וכו' והשוב הוא ע"י הארת נה"י דאבא בחי' בטול בנפשו כיון שהאמת הוא כך וד"ל וכיון שמאיר בחי' אבא אפי' בנה"י דידי' לבדו שוב אין יניק' לחיצונים כלל כנודע שבחכמה אתברירו שתכלית הבירור הוא דווקא ע"י חכמה בחי' בטול וכו' וכמ"ש בע"ח

וכנ"ל: דיה ענין מצה נדפס לקמן ע' תקלו.

(וכנ"ל: דיה לה"ע המבואר בע"ח ודיה ענין מצה הנ"ל.

וכנ"ל: דיה ענין מצה הנ"ל.

(וכנ"ל: דיה ענין מצה הנ"ל.

מ"ה מברר ב"ן כי שם מ"ה הוא בחי' חכמה כח מ"ה מברר ב"ן הוא בחי' בינה ב"ן י"ה וכמ"ש במ"א והנה ענין שוב הנ"ל אינו כ"א בחי' קטנות דאבא דהיינו בחי' נה"י דידי' כי בבחי' גדלות דאבא לא שייך בחי' שוב כלל כנ"ל כיון שהוא ענין בחי' גילוי אור א"ס בעצמו כבי' בבחי' מהותו אין שם לא רץ ולא שוב כלל כנ"ל שהוא בחי' גילוי אלהות בנפש המשכלת שלא כפי ערך ההשגה וההבנה כנ"ל אבל בחי' השוב אינו כ"א בחי' נה"י דאבא ובחי' קטנות דאבא הבא אחר הרץ שבבחי' גבו' דאמא (וכנ"ל) משל ההולך על ההר שהוא בעצמו חוזר אח"כ וכו' ע"ש) נעשה אח"כ השוב בחי' בטול שאחר הרץ כוון שהאמת הוא כך וכו' וכנ"ל והוא אינו כ"א בחי' נה"י וקטנות אבא וזהו ענין מקרא קודש שבי"ט שהוא בחי' גילוי מוחין דאמא בחי' רץ וכו' ויש יראה מפני יניקת החיצוני' כנ"ל וזה צריכים אנחנו לווגה עם אבא בנה"י דידי' שהוא בחי' השוב וענין הקריאת הקודש ע"י מה נעשה הוא ע"י בחי' מצה כמ"ש בזהר שמצה הוא מיכלא דמהימנותא בחי' אמונה הבא מקטנות אבא לבד כמ"ש במ"א בחי' נה"י דאבא וכו' וזהו מ"ש מצות יאכל את שבעת הימים דהיינו להמשיך בחי' מצה. נה"י דאבא לשבעת הימים שהוא בחי' מדות שבלב בחי' רץ הנולדים מבחי' גבו' דאימא כנ"ל ובכדי שלא ינקו החיצונים וכו' צריכים אנחנו לאכול מצה בכל שבעת הימים שהוא בחי' קטנות אבא ונה"י דידי' כנ"ל (וכן בכל יו"ט נעשה בחי' מקרא קודש הנ"ל בבחי' מצות מעשיות הנהוגות באותו יו"ט וכו' וזהו מדאורייתא ומדרכנן הוא נמשך ע"י התפלות והלל וכו' וכנ"ל).

(וכנ"ל: ד"ה ענין מצה הנ"ל.

מצה: בכרך 392 ליתא.

וכנ"ל: ד"ה מצות יאכל הנ"ל וז"ל:

והנה ידוע שלכל בחי' אורות עליונים המתגלים למטה וכו' צריך להיות העלאת מ"ן לזה כו' כמ"ש במ"א ובפרט בענין קריאת נה"י דאבא בחי' מקרא קודש שאנו צריכים לקרוא את זה כו' לקרוא אתי הקדש בכל יו"ט ויו"ט הנה מדרבנן הוא נעשה ונק' ע"י התפלות שבכל י"ט וע"י קריאת הלל וכו' ומדאורייתא נק' ע"י מצות מעשיות' הנהוגות בכל יו"ט ויו"ט כמו בחג הסוכות במצות סוכה וד' מינים כו' ובפסח נעשה הקריאה דהיינו שאנו קוראים את הקדש ע"י אכילת המצה כו' לסיבת יראתינו מיניקת החיצוני' שבעי פרות רעות כו' ובאכילת מצה שהוא בחי' אבא אזי אי אפשר להם לעלות ולינק כו' דהיינו שבבחי' ביטול הארת החכמה וכו' אזי א"א וכו' כנ"ל).

שאנו: בכרך 749: שאז.

זה . . את: שם ליתא.

מעשיות: שם נוסף: שבתורה.

בכל . . יו"ט: שם: באותו יו"ט.

דהיינו . . קורים: שם ליתא.

שבנו: שם: שזהו שבע.

אבא: שם: הארת אבא.

דהיינו . . כנ"ל: שם ליתא.

והגנה כל ענין יצי"מ אינו כ"א הכנה למ"ת לבד דהנה ביצ"מ התגלה כללות הארת אבא לפי שעה לבד (כמ"ש בפע"ח ע"ש) וזהו מ"ש שלא הספיק בצקת של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה וכו' שהוא בחי' חב"ד חגית נה"י דאבא בחי' גדלותו וכו' רק שאח"כ תיכף נסתלקה ההארה הגדולה הזו מחמת שלא היו מוכנים עדיין לזה ולא נתגלה להם אלא לפי שעה בכדי לצאת ממצרים ולקבל התו' ועיקר יצ"מ הוא ענין קריעת ה"ס שהוא עיקר ההכנה למ"ת דהנה בשירות הים נא' ימינך ה' נאדרי' בכח וכו' הענין הוא דהנה נודע מענין הקווין קו ימין חח"ן קו שמאל בג"ה קו אמצעי דת"י כמבואר בע"ח והנה בהגיע עדיין הארת הכתר לקו שמאל יש עדיין יניקה לחיצונים וכו' משא"כ כשהארת הכתר מאיר בימין אזי השמאל נכלל בימין ונמתקים הגבור' בחסדים ואזי אין עוד יניקה לחיצונים כלל וזהו ג"כ ענין ארבעה שנכנסו לפרדס בן עזאי הציץ ומת בן זומא הציץ ונפגע ר"ע נכנס בשלום ויצא בשלום וכו' הענין הוא שר"ע לרוב שלימותו המשיך הארת הכתר בקו הימין ונתמתקו הגבו' בחסדי' משא"כ בן עזאי וב"ז שלא זכו להמשיך הארת הכתר בקו ימין ולא נתמתק וכו' וזהו כל ענין בקשתינו יהי רצון מלפניך שיכבשו רחמיך את כעסידך וכו' שהוא ענין בקשת שיתגלה הארת הכתר בחי' רצון בקו ימין וממילא יומתקו הגבו' בחסדי' ויכבשו הרחמים וכו' ואזי לא יהי' עוד יניקה לחיצוני' וכו' וזהו ג"כ בקשת מרע"ה שהמשיך י"ג מדות הרחמי' בקש אח"כ ונפלינו אני ועמך דהיינו שהארת הכתר לא תתגלה כ"א בקו ימין ויוכלל השמאל וכו' ואזי לא יהי' עוד יניקה לחיצונים וזהו ונפלינו אני ועמך וכו' וזהו ג"כ ענין שירת הים שהי' התגלות הכתר בקו ימין וכו' נאמ' ימינך ה' נאדרי' בכח ימין דייקא התגלות הכתר בקו ימין וכו' ממילא הוכלל השמאל ג"כ בימין וזהו נאדרי' בכח כח' אחוריים דאבא כנודע שבאחוריים דאבא יש כ"ח אותיות וכו' והוא בחי' שמאל כנודע שכל אחורים הם בחי' שמאל וגבו' וכו' וע"י התגלות הכתר בחסדי' בחי' קו ימין כמאמר ימינך וכו' נאדרי' בכ"ח בחי' אחוריים ושמאל ג"כ דהיינו שנמתקים הגבו' בחסדים וזהו יגדל נא כח אדני שהוא ג"כ בחי' כ"ח צרופי אדני בחי' שמאל וגבו' כ"ח אדני יגדל כ"ח' בחי' התכללות השמאל בימין ע"י הארת הכתר כנ"ל וזהו מ"ש ימין ה' עושה חיל ימין ה' רוממה שגם השמאל נכלל בימין ונעשה ג"כ ימין ממש בהתכללות המדות ויחודש ע"י גילוי רצון העליון בקו ימין וכו'. והכל אינו כ"א בחי' הכנה למ"ת הכנה לבד שעיקר התגלות הכתר וגדלות דאבא אינו כ"א

בקבלת התורה והוא ע"י שהי' להם הכנה גמורה לזה ע"י ספירת העומר לברר מ"ט שערי בינה מיניקת החיצונים היינו מדות שבבינה חסד שבחסד וכו' ואח"כ נתגלה הכתר בקבלת התורה בגילוי גמור אמנם ביצ"מ אינו כ"א בחי' הכנה לבד דהיינו שהי' יכול להיות עדיין ניקת החיצונים אף שנתגלה בחי' גדלות אבא וכו' וכנ"ל אינו כ"א לפי שעה מחמת שלא נבררו עדיין המ"ט שערי בינה כנ"ל עד אח"כ ע"י סה"ע וכו' ולפי זה הי' באפשרי להיות ניקת החיצונים אח"כ ולזה צריכים אנחנו לאכול מצה בחי' בטול ושוב הנ"ל בכל ז' הימים בחי' נה"י דאבא וכו' כנ"ל וזהו מ"ש בעבור זה עשה הוי' דהיינו שיהי' בחי' הוי' לי דייקא שלא ינקו עוד החיצוני' וכו' בעבור זה הוא בחי' מצה כנ"ל אלו הי' שם לא הי' נגאל שאיני' להם עוד שום ניקה וכו'.

בעז"ה

בצאת ישראל ממצרים ממיצ"ר מ"י דגרון כו' שזהו כללות ענין יצ"מ דהיינו יציאות המוחין דחו"כ שעובר מהם השפע ללב דרך מיצר הגרון שהוא הקול כו' ובפסח הי' בחי' הדילוג על המוחין שלא יבוא במדות שבלב ע"י אמצעות מיצר הגרון כלל אלא הי' הגילוי במדות שבלב יותר מבמוחין וכלי מצרים כלל כו' והוא מ"ש ויוציאנו ה' ביד חזקה כו' שהן ב' זרועות דא"א שלמעלה מחו"ב כמ"ש בס' הקבלה וזהו שאו' בהגדה חכם מה הוא כו' מה העדות כו' אשר ציווה ה' אתכם פי' מאין הי' זה הדילוג הגדול כו'. ויש להקדים תחלה בענין הידוע שיש ג' מיני גידים שמחברי' המוח עם הלב [ואיברים] והן ג' קנים קנה ושט וורידין א' גידי הדם שהן הורידין שהן הממשיכי' שפע חיות גשמי ללב ואברים בסיבוב והילוך הדמים שבגוף כי הד"ם הוא הנפש כו'. והב' גידי הרוח שיש עורקי' שאין בהם דם שמתפשטי' ללב וכלי' והאברים והוא רוח החיים שבחלל הימיני שמתפשטי' בכל אברי הגוף והוא ע"י הקנה שנמשך ללב מן המוח שבראש והוא ממוח החכ' שבראש שהוא קר ולח כו' והג' גידי ההרגשה והוא מה שהאדם מרגיש חיי נפשו בכלל ובפרט בכל אבר ואבר כמו שנראה מהיפוכו כשיכו באצבעו ירגיש את הכאב כו'.

דהיינו: שם: לי דהיינו.

שאינו: שם: שלא הי'.

ואיברים: הבא בחצאי ריבוע ניתוסף מבוך 98. 1002 והבא בחצאי עיגול ליתא שם.

והגם שדרך כלל נק' הגידי' בשם צינורות השפע מחיי הנפש הרוחניו' לחיי
הבשר הגשמי כמ"ש במ"א כענין בשר גידי' ועצמות כו' מ"מ נחלקי' לג' אלה
א' בדם והב' בעורקי' והג' בהרגשה ותנועה והוא כח המניע כל תנועה בכל
אבר לקמץ או לפשט וכידוע שגידי ההרגש והתנועה הן גידי' דקי' מאד שהן
מתפשטו' מגשמי' המוח שבראש ומלובשים במח' ורצון שבמוח בינה [ש]הרי
ברצונו להניע היד יניע כלי כו' וכן ההרגשה בכל אבר הוא במח' שבמוח
(שמזה הטעם א' יוסיף דעת יוסיף מכאוב שזהו ההפרש בין אדם לבהמה
ובאדם עצמו בין פנים לאחור כידוע) ונמצא דההרגשה והתנועה שניהם
במוח הבינה שמשם הוושט וזהו שא' ג' קנים הוו חד פריש ללבא כו' והן
המחבר' המוח עם הלב וכל האברים (ומפני שהקנה מתפשט בריאה ואין שם
גידי ההרגש' כ"כ ע"כ אינו מרגיש המכה שבריאה כידוע) וכל אבר הקרוב
יותר אל המוח יותר יש בו ההרגשה עד העקבי' שהן רחוקי' יותר
נתמעט בהם ההרגשה (אך בהסתלקו' החיות שבדם הוא הנפש ברגליו מתחיל
ההעדר תחלה והכל מטעם א' הוא) והנה כ"ז הוא בחיצוני' החיות שנמשך מן
המוח אל האברי' וכמו"כ יובן בפנימי' החיות כמו ענין ההתפעלות של
המדות בלב בשמחה וחדוה או בצער ומרירו' וכן באהוי"ר וכה"ג שכמו שעי'
גידי' הגשמי' נמשך מגשמי' המוח לעשות התעוררו' הרצון במוח בתנועה
וכן בהרגשה מרגיש בגידי המוח ביותר בהתפעלות כל חיות האברים כו' כך
הוא ממש ברוחניו' החיות של התפעלות המדות נמשך האור מן המוח ללב
דהיינו שבמוח מתפעל בשמחה מבשורה טובה תחלה ותיכף נמשך ללב
להתפעל בלב בשמחת הלב וכן בהיפוך בצער מבשורה רעה יתפעל במוח
תחלה ויושלח ללב להתפעל בלב ביגון הלב וכן במדות דחסד ודין ואהבה
או ירא' ופחד כו' והכל ע"י ג' מיני גידים הנ"ל בגידי הדם נמשך לחלל
השמאלי שבלב ובגידי הרוח נמשך לחלל הימני ששם משכן הרוח החיים
בבחי' הרוחניו' יותר וכן בגידי ההרגשה להרגיש בלב רוחניו' ההתפעלות
דאהוי"ר שמחה וצער כו' כמו שנמשך כל אלה בחיצוניו' החיות בכל האברים
כנ"ל עד שגם שהשכל והרצון והתענוג היותר פנימי' נמשכי' ג"כ ע"י גידי'
הנ"ל מן המוח אל הלב ומן הלב אל כל האברים וד"ל. ולפ"ז א"א שיתפעל
הלב רק ע"י המוח דרך גידי' המחבר' הנ"ל אך הנה אנו רואי' שיש
התפעלות שהיא באה בלב ומוח יחד והוא התפעלות יתירה של שמחה הבא'
פתאום כבשורת יצחק לשרה כו' שתומי' בלי עיכוב אף רגע קטנה יספק
בידיו כף אל כף במהירות עצומה בלי בחירה ברצון שבמוח כלל רק מאליו
וממילא וא"א לומר שמחמת רוב החדוה הרוחניו' שבלבו יבוא התנועה

בסיפוק וטיפוח הידי' ממילא ומאיליו שהרי החדוה רוחניו' הוא ואין ערך לגשם התנועה והסיפוק בידו' אלי' ומה גם שיתנענעו במהירות בלי הכנה ברצון שבמוח כלל כשאר תנועות האברי' שהן רק ע"פ רצון שבמוח דוקא כנ"ל שהרי תומי' שתבוא השמחה פתאום בלבנו באה התנועה הגדולה בסיפוק הידים כו' וכמו"כ בצער גדול מבשרה הרעה ביותר יהי' התנועה בידיו באופן העצבות המורה עוצם היגון כידוע במתאבל על המת פתאום וכה"ג כו' והכל בידיים דוקא והטעם הוא כידוע דיש ב' מקיפים חיי' יחידה שלמעלה מנר"ג שבמוח ולב וכבד הנ"ל בג' גידי' שנמשך ממוח ללב כו' והוא למעלה גם מן הרצון שבמוח כו' וע"כ בשמחה גדולה שבאה פתאום יבוא ההתפעלות מבחי' עצם הנפש ממש שנק' שמחת הנפש בעצמו' שמוה יבא ההתפעלות ביתר מכפי המדה שבלב ומוח כידוע וכאשר לא יוכל לבוא בכלי הלב ומוח ע"כ יספוק בידו' לפי שבידו' יש הארת אור המקיף דיחידה מה שלא יוכל להכיל במוח ולב וכידוע ומבואר במ"א בענין נשיאת כפיים דכהני' במ"א באריכות וד"ל.

והנה כמו"כ בחי' העבודה שבלב ומוח כתפלה בא כסדר באמצעות החיבור של המוח והלב כנ"ל אבל בחי' התפעלות יתירה הנ"ל הבאה פתאום בלב ומוח יחד למעלה מכפי המדה היינו כמו בחי' אה"ר שבאה מבחי' עצמו' הנפש דבחי' יחידה שלמעלה גם מן הרצון שבמוח ולב כו' והוא הנק' בשם התפעלו' הרוחני' של עצם הנפש ממש שלמעלה מרוחניו' החיות של הנפש במוח ולב כו' וא"כ בהכרח לומר עכ"פ שיש בזה בחי' ממוצע ג"כ לחבר אור התפעלות כל העצמיו' דבחי' מקיף דיחיד' הנ"ל כמו שיש ממוצע לחבר המוח אל הלב ואיברים והיינו במה שאנו רואים כח התנועה בידו' המספקים ממילא ומאיליו כנ"ל בשמחה פתאומית (וכן כמו הריקוד ברגל פתאום בשמחה רבה ונפלאה ביותר בתנועות שונות כמו דוד מפזז ומכרכר כו') אין זה כ"א שגשלה השפע וההתפעלות הרוחניו' מן העצמיו' ע"י אמצעות ע"פ רוח החיים שבלב דוקא שהוא חלל ריקן ומתלבש שם מאור המקיף דיחידה הנ"ל ונמשך בלי עיכוב כלל בכח התנועה שבידו' דוקא מטעם הנ"ל וע"כ באה ההתפעלות פתאום לעשות תנועות הסיפוק בידיים ממילא והוא ע"י כח רוחני המחבר ביניהם כו' וכדוגמת התחברות גשמי' שע"י גידי המוח בלב ואברים בתנועה והרגשה ברצון שבמוח כפי המדה דוקא כך הוא ממש בלמעלה מן הכלים דנר"ג שהוא ב' מקיפי' דחי' יחידה שנק' צלם הנפש כמ"ש אך בצלם כו' כידוע (וכמ"ש במ"א בענין רישא דמלכא בחו"ג אתתקין

כו') וכמו"כ מלמטה למעלה כאשר יתפעל הלב ביתר מכפי המדה שמקבל מן המוח מעורר לבחי' יחידה ועושה הסיפוק בידיו ג"כ ממילא (כמ"ש במ"א בענין המא' דז"א בע"י עצמו אחיד כו' לפי שיש בנקודת הלב מבחי' העצמות דיחידה ממש כידוע) ומובן ממילא שגם בבחי' ההרגשה ימצא הכח המחבר בזה מעצם הנפש דרך ממוצע כמו בבחי' כח התנועה בידו' כנ"ל והוא התפעלות מורגש ביותר שבלב עד שמרגיש כל עצמו' חיות נפשו בהתפעלות זו כמ"ש לבי ובשרי כו' כלה שארי ולבני כו' והוא אהבה דכל נפשך כו' וכן בגידי העורקי' יבא רוח התעוררו' חזקה ביותר מכפי המדה וניכלל הכל ברוח החיים שבלב כנ"ל כמו נפשי אויתך אף רוחי כו' וכן אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף כו' שכל זה יש ג"כ בחיבור שבין עצם הנפש דחי' יחידה ג"כ וד"ל. ונמצא מובן שגם בהתפעלות הרוחניו' של עצמו' הנפש נשלח ע"י הגידים הנ"ל רק שהוא למעלה מכפי המדה והצמצום דאוי"כ דנר"ג שבמוח ולב כו' וגם אינו בא בסדר והדרגה דמוח ולב כלל כו' וד"ל. והנה כדוגמא זאת של חיבור הנ"ל ע"י הגידי' בחיבור רוחני' מעצמות הנפש ובחיבור גשמי מן המוח ללב יש עוד התחברות כזה ביתר שאת בין המוח והלב ואברו' בבחי' הרוחני' יותר והוא ענין קול הגרון שיוצא מן הקנה דאע"פ שקול זה היוצא מקנה הגרון הוא גשמי מורכב מאמ"ר גשמי' ממש מ"מ אנו רואים בו דבר הפלא שהוא בחי' ממוצע להביא ולחבר אור התפעלות עצמיות הנפש ממש שהוא למעלה מכלי המוח והלב כנ"ל בסיפוק הידים והוא בבחי' הרוחניו' יותר והוא במה שאנו רואים שהקול הוא מעורר הכוונה שבמוח דהנה כאשר יתבונן האדם ויעמיק דעתו באיזה שכל וחכ' אלקי' בכלי המוח בגדולת ה' לא בכל העיתים יתפעל מחמתה אך כאשר אותו השכל והחכ' אלקי' יאמרנו באיזה פסוק בשבחו של מקום בשיר וזמרה בקול וניגון אזי הקול וניגון זה עושה בלב התפעלות יתירה במאד מאד אשר לא לפי ערך התפעלות השכל וההשגה אלקי' כלל גם אם הי' מתפעל ממנה והענין הוא דאע"פ שלכאורה אין כאן שום התחדשו' כלל בגוף השכל והשגה אלקי' שאומר בקול ודיבור יותר מהשגתו בעומק דעתו אך זהו מצד טבע הקול שיוצא מהגרון שמעורר הכוונה שבמוח דהיינו שמעורר בחי' הכוונה הרוחני' שבשכל והשגה זו ואע"פ שהקול הוא גשמי מורכב מאמ"ר כו' ואין לו ערך גם להשגת שכל הרוחני' האלקי' שנתפס בכלי מוח הבינה כו' עד שיוכל להיות באמצעות הקול הגשמי שינוי חדש בהתפעלות המוח והלב מאותו השכל האלקי האלקי עצמו כו' אך ההכרח לומר שיש כח בקול זה לעורר בשרש ומקור של זה השכל והשגה אלקי' שבמוח והוא בחכ' ושכל של עצמות הנפש הרוחני' ממש טרם בואו לכלי המוח בהשגה ומעורר להביאו מן ההעלם לגילוי וע"כ מיד שאומר זה השבח האלקי בקול מעורר הוא פנימי' הכוונה הרוחניו' שבהעלם עצמות הנפש ולזאת יעשה התפעלות יתירה

גם בכלי המוח והלב כו' ונמצא הקול הוא כמו בחי' ממוצע להביא הכוונה שבהעלם עצם הנפש לגילוי בתוס' אור רב במוח ומאין יש זה בקול הכל הגשמי אחר שהוא יוצא מהכל הלב ומהגרון אלא צ"ל שנישלה צינור השפע הרוחני' שבעצם הנפש ע"י מיצר הגרון מלמעלה מכלי המוח אל הלב והמוח לעורר את הכוונה במוח ולב הרבה יתר מכפי מדתם בעצם וכדוגמא הנ"ל בגידים ועורקי' שבתנועה והרגשה שהם חיבור עם עצמיו' הנפש כו' והקול הוא בבחי' הרוחניו' יותר שהרי מלוכש בו ממש מהכוונה הרוחניו' שבנפש השכלי' וכן בהתעוררו' רצון ותענוג שבבחי' עצמו' הנפש הכל בא מן ההעלם לגילוי הכל ע"י הקול הגשמי. ונמצא מובן דמיצר הגרון מצ"ע אדרבה הוא המצמצם אור התפעלות המוחי' בלב כו' אבל הקול היוצא ממיצר הגרון יש בו כח המחבר מעצמות הנפשי' (וזה מן המיצר קראתי כו') מצד בחי' המיצר דוקא ע"כ עניי במרחב כו' כמו קול השופר שצד א' קצר ע"כ יתרחב הקול מצד השני וכך כל מיצר גורם המרחב וגם טעם שהקול מעורר הכוונה הוא בא מצד המיצר כמשי"ת) עד שמהות ועצמות הנפש מלוכש בקול זה וע"כ הוא מעורר הכוונה והרצון שבעצמות ממש כני"ל וד"ל (וגם) הנה אנו רואים שנתפעל כל שומע קול ערב כמו השיץ שמדבר שבחו של מקום בקו"ר וכאשר ידבר השבח בלי קול לא יתפעל אדם השומע כלל לפי שהקול מעורר גם הכוונה שבלב זולתו (וגם קול הכינור יעשה התעוררו' הלב וההפרש ביניהם הוא כמבואר במ"א בענין המחלוקת אם עיקר שירה בפה או בכלי כמ"ש אזמרה לך ככינור כו') הנה כל ענין הנ"ל בהתלבשות הכחות של עצם הנפש בגודל הדקו' הנ"ל או בקול הגרון ה"ז בא בלבושים אלה בגידי' או במיצר הגרון בבחי' הדוחק והמיצר גדול וגם הם לבושי' זרים לגבי בחי' מהו"ע הכוונה ורצון שבנפש שמתלבש בהן ואפי' בהתפעלו' עצם השכל כמו שהוא בכלי המוח הרי המוח הוא חומר לצורה עכ"פ אבל מה שמלוכש בקול וניגון או בהתפעלות בסיפוק הידים ה"ז לבוש גס ועב ביותר גם להתפעלות השכל והרצון כו' וכ"ש לגבי עצם מהות הרצון ותענוג ושכל כו' וה"ז כמו אור הנראה דרך המסך העב וגס כו' (ואינו דומה לשיר המלאכים שהתפעלות השכל שלהם הרוחני קרוב בערך עם החומר שהוא בקול השיר שלהם כו' שהרי עצם מהות השכל והתענוג והרצון המה רוחני' מאד מבלי יתפסו בגשם של תנועה' הידים וקול וגידי' וכה"ג (ואע"פ שאנו רואי' הרוחני' מלוכש בגשמי' כמו אהבה הרוחני' בלב באה בקול ודיבור גשמי וכן השכל בא ברמז שהוא התנועה ביד וגם הרצון שבמוח בגידי התנועה וההרגשה כני"ל הנה זהו בא ע"י צמצום ומדה כפי הסדר ובהדרגה

הנפש: ע"כ נמצא בכרך 98.

(וגם: סיום החצעי"ג חסר בהכתי"י.

(ואינו: סיום החצעי"ג חסר בהכתי"י.

מן המוח אל הלב ואיברי' כנ"ל אבל השכל מעצם הנפש ממש הרי זהו דילוג גדול מאד וגם זהו הבא מן המיצר אל המרחב כמו התפעלות העצמי' שבא בסיפוק ידי' או בקול הגרון כנ"ל וד"ל) והנה הדוגמא מכל הנ"ל יובן בענין הנמשל בשרש ענין יצ"מ שהוא ענין יציאת המדות מן המיצר כו' דהנה כנ"י במצרים היו רק בבחי' הקטנות דמדות והוא כמו שהמה מצמצמי' במיצר הגרון כנ"ל בענין התפעלות הלב הנמשך מן התפעלות ועצמי' הנפש ממש במדות שבלב ביתר הרבה מכפי מדתם וכמו ענין הנ"ל בהתפעלות עצמו' שבא בסיפוק ידי' ובקול הגרון שמעורר הכוונה העצמי' וזה הי' ענין שירת הים שא' אז ישיר משה ובנ"י כו' דהנה השירה בקול הוא ג"כ בחי' התפעלות עצמות הנפש דוקא כמו שנראה לעין שבהתפעל אדם בכל נפשו ינגן וישיר בקול רינה ושמחה שהוא שמחת הנפש עצמו שתצא מן ההעלם לגילוי כו'.

להבין ענין מצה שהיא מיכלא דמהימנותא כי איתא אין התינוק יכול לקרוא אבא עד שיטעום טעם דגן וביאור ע"ד כי בשעת יניקה מלובשים מוחין דאי' בתוכו אבל באכילת לחם שהוא ממוחין דאבא יכול לקראתו והנה ענין הקריאה הוא בקטנות המוחין שהיא בלי טעם ודעת ואינו בהשגה ששיג מפני מה הוא אבל הוא הכרה בלב לבד והוא בבחי' קטנות ולאחר שהוגדל כשקורא הוא מצד טעם ודעת ונק' אז גדלות המוחין. ולהבין כ"ז מפני מה שבשעת יניקה אינו יכול לקראת' כי חו"ב הוא בבחי' ראי' ושמיעה ראי' מקרוב ושמיעה מרחוק עד"מ כמו ראיית אתי המלך שבאותו הפעם אינו בהשגה רק בבחי' ביטול לבד מצד מדת מלכותו שהי' בהשקפה א' אבל בחי' שמיעה הוא בחי' השגה שמתבונן מהות המלך שאינו עדיין עמו בקירוב כנ"ל ויכול להתבונן וכאשר הוא בקרוב אינו יכול להתבונן רק בבחי' ביטול לבד ונקודה א' ועי"ד זה יכול להיות הכרה בלב ג"כ שהוא למעלה מהטעם ודעת, מצה בחי' ראי' שבמוח יכול להיות ג"כ הלב רואה כו' וזהו ענין אכילת מצה שהיא מיכלא דמהמנותא בחי' אמונה לבד כי במצרים הי' קטנות המוחין וכמ"ש ואעבור עליך וראך מתבוססת בדמיך כו' והוא בחי' קטנו' לכן צריך ואעבור עליך שהיא בחי' שאבא האיר דרך ריחוק לבד רק בהעלם והלבשה כנ"ל בחי' אמונה בלבד וכמ"ש ויאמינו בה' וזהו ענין פסח לשון דילוג כמו פסוח שמדלג וכמ"ש קול דודי כו' מדלג על ההרי' פוסח בחי' מדות שבמוח ומקפץ על הגבעות מדות שבלב שהם מצד ההשתלשלות

שכל ומשכל למדות שבשכל כו' ומדות שבלב והיינו כאשר השכל הוא בגילוי והתפשטות או"ר בבחי' בינה אבל בבחי' חכמה שהוא בחי' ביטול וקירוב אינו יכול להיות כנ"ל רק בחי' אמונה למעלה מטעו"ד שהוא בחי' העלם והלבשה ולא בבחי' השתלשלות ועילה ועלול וזהו ענין מצה שהוא בלי טעם והשגה כמו חמץ. והנה ענין חמץ ומצה שזהו ענין הגבה למעלה וזהו בחי' השפלה בחי' גבו' וחס' בחי' רו"ש כי הרצוא הוא בחי' הסתלקות למקורו מחמת גבורת דאי' כמו בחסידות מחמת התכוננות ביטול היש לאין בא לצמאון ובחי' כלה שארי שהוא בחי' מיעוט הכלי בחי' הסתלקות למקור ביטול לחכ' שבמות וכאשר נתיחד חו"כ בבחי' תרין ריעין דלא מתפרשין ואז עי"ד הארת נה"י דאבא נעשה כלי קיבול היפוך מהותה שהוא בחי' מיעוט וזהו ענין השו"ב וכמ"ש אם רץ לבך שוב לא' מחמת שיודעת' וכמ"ש דברי חכמי' בנחת נשמעי' נחת הוא לשון השפלה נשמעי' בחי' קיבול וכל זה הוא בבינה עי"ד יחודם בחכ' שהוא ביטול כנ"ל וזהו סיג לחכ' שתיקה שהוא בחי' ביטול לכן לא שייך עליו רו"ש רק בבינה כמו עד"מ שעולה להר ואח"כ יורד שאותו שעלה תחי' יורד אבל בבחי' ביטול בחי' חכ' שאינו שייך שוב לכן נק' בינה (תע"ה) אות ה' ראשונה שבשם הוי' (שבשה"כ) כנ"ל מחמת השוב שנעשית כלי קיבול ליסוד אבא וכמ"ש בזהר נגע צרעת כו' והובא אל הכהן והובא ואעל מבעי"ל אלא כמד"א והובא את הבדים בטבעות.

וביאור הבדים הוא יסוד אבא והטבעו' היא כלי קיבול בחי' יסוד אימ' עי"ד שנעשית כלי קיבול ביחוד או"א מקבלת הארת היסוד אבא להיות שוב לאחד כמו החכ' שיוורד ממקום גבוה למקו' נמוך בריבוי הכלים וזהו ענין יעקב שנשא ד' נשים כי יעקב הוא בחי' יסו' אבא יו"ד עקב יורד בריבוי הכלים בכלים מכלים שונים עי"ד בקיעתו שיוורד למקום נמוך וד' נשים הם תורה שבכתב ותושבע"פ בחי' אותיות וכלים לאה ורחל כי האותיו' הם כלים להאור שבתוכם דאורית' מחכ' נפקת ולכן בפסח שהי' אז מוחין דקט' שהי' בחי' אמונה לכד עי"ד נה"י דאבא לכן אסור בחמץ שהיא מגבו' דאי' מחמת שלא מדלג על ההרי' אבל כשיצאו ממצרים כתיב וספרתם לכם ז' שבועו' הם בחי' מדות ומצוה למימני' יומי ומצוה למימני' שבועי שבועי

שיודעת: שם נוסף: הנחת.

שהוא: שם: בבחי' תרין רועין אבל בחכ' לכד שלא בגדר ההשגה רק בבחי' ראי' כנ"ל אבל בבינה שהוא השגה יכול להיות הסתלקו' למקור בהשגה אחר השגה בעילוי אחר עילוי עד שבא לבחי' יחוד בחכ' שהוא. (תנע"ה): תשובה עילאה [אות] ה' ראה לקמן ע' תקמ שו"ה לכן.

כל התיבות (שבמאמר זה) הכאות בחצעיג' הנה בבוך 260 באות בלא חצעיג' — ולבסוף המאמר כותב מוגה ואינו ידוע כאן הפי' מכמה ר"ת.

(שבשה"כ): ראה הערה שלפניו — שבשם הוי' כנ"ל.

הם מדות שבשכל עי"ד יחוד או"א ויומי הם מדות שבלב שנעשה עי"ד נה"י דאו"א שמקבלין ממנו מוחין עי"ד הסתלקות הבינה למקורה בחי' רחל ונעשה יחוד או"א יסוד אבא ביסוד א"י בדים בטבעו' יסוד דכו' ביסו' נוק' יחוד צדיק בצדיק צדיק עליון בצדיק תחתון לכן בשבועות זכו לקבלת התור' גילוי אנוכי מי שאנכי בחי' היסוד אבא עי"ד הרו"ש וכמ"ש וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק לכן מותר אז בחמץ ששתי הלחם באי' מחמץ כי אז הוא הסתלקות הגבו' בחסדי' כי שרש המדות רעות בא מז' מדות טובות (רצו"ש שבספירות טובות) כמש"כ הפרות הטובות ואח"כ וז' פרות רעות עולות אחריהן כו' והנה עי"ד או"א נמתקים הגבו' בחי' מים הרעי' כי פי' ששורש הגבו' דנוק' בא מגבו' דקדושה ושרשם בא מבינה אה' כרשפי אש אך עי"ד זה נעשה אה' רעה בשבירה ועי"ד יחוד בינה בחכ' נמתקו ג"כ הגבו' דקליפה ואיתהפכא חשוכא לנהורא לכן בשבועו' הקריבו ב' הלחם מחמץ שמחמת כן נעשה שוב ונעשה יחו' תרין ריעין ואז נמתקו הג' בחי' אך ענין הד' כוסות שהם מנין שהוא מגבו' הנה איתא שהמלאכי' אמרו תנה הודך על השמי' הודך בחי' (עוה"ז) נה"י דאבא מחמת שהם ג"כ בחי' ביטול וכמ"ש וכל צבא השמי' לך משתחוי' אך עיקר שרשם מגבו' וכמ"ש והאופני' ברעש גדול מתנשאי' כו' וכתוב לא ברעש ה' שהם ג"כ מיעוט כלים והתורה הוא גילוי אנכי גדלות דאבא שיורד בריבוי הכלים כמים שיורדי' כו' לכן נתאוה להיות לו דירה כי בחי' דירה היא דירת קבע וגם כל מהותו שורה שם בתוכו משא"כ במלאכי' שהביטול שלא בקביעת לכן בזוה"ק תבר גזיזא דברדא וכמ"ש מה אדיר שמך בכל הארץ מגבורה דאבא שיורד דייקא בריבוי הכלים וזהו ענין יין של פסח שהוא בחי' גבורה וזהו כל האומר בחי' ביטול הנ"ל רק תורה ומע"ט בחי' ריבוי הכלים ומש"כ אחת שאלתי כו' בבית ה' ואח"כ לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו כו' כי שרש הכלים הוא מהמקיפי' לכן שאל הכלים והמקיפי' יהי' ממילא וד"ל.

ענין מצה מיכלא דמהימנותא. הנה איתא אין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום טעם דגן וכו' וביאור הענין דהנה נודע שבשעת יניקה אין המוחין שלו כ"א מאמא לבד וכו' ואח"כ בטעימת טעם לחם שהוא בחי' אבא

(רצו"ש . . טובות): ראה הערה בע' תקלה.

כמש"כ . . ואח"כ: שם ליתא.

(עוה"ז): ראה הערה בע' תקלה.

דהיינו שמקבל המוחין מאבא וכו' יודע לקרות אבא וכו' והנה ענין הקריאה שהוא קורא אבא אינו בבחי' טעם ודעת כלל שאינו יודע עדיין איך ומה הוא אביו רק בחי' הכרת עצם המהות שיודע העצם והאמת שהוא אביו וזה נק' בחי' קטנות המוחין לבד עד שיגדל שאז נתוספים בו בחי' מוחין דגדלות וכו' אזי כשקורא אבא הוא בבחי' טעם ודעת איך ומה וכו'.

ולהבין ההפרש שבין מוחין דאמא למוחין דאבא מ"מ בשעת יניקה כשאין לו כ"א בחי' מוחין דאמא אינו יודע לקרות כלל וכו' ובטעמת טעם לחם קבלת מוחין מאבא יודע לקרות וכו' וכן ענין קטנות המוחין וגדלות המוחין מה ענינם וכן מ"מ בפסח המצוה דווקא לאכול מצה ואסורים בחמץ וכו' ובשבועות היו שתי הלחם דווקא מחמץ וכו'. הנה נודע שחוב' הם בחי' ראי' ושמיעה (כמבואר בע"ח בענין ד' בחי' ראי' ושמיעה ריחא ודבור ע"ש) דהנה חכמה הוא בחי' ראי' ובינה הוא בחי' שמיעה וההפרש שבין ראי' לשמיעה נראה כחוש שענין הראי' אינו נופל כ"א על בחי' הקרובה אליו כמ"כ בחי' חכמה נק' בשם ראי' שהוא כמשל הרואה את המלך בהשקפה ראשונה אזי הוא נופל ממהותו ומתבטל מבחי' והנה ענין הביטול שלו אינו מחמת טעם ודעת כלל שאינו מתבונן כלל במהות המלך בבחי' גדולת מלכותו וכו' כ"א בבחי' הכרה לבד שיודע את עצם אמתת הדבר שזהו המלך אזי ממילא מתבטל ונופל ממהותו ממש וגם שאינו יכול להתבונן כלל מחמת הבטול שלו וכו' ובחי' שמיעה אינו נופל כ"א על דבר שרחוק ממנו והוא כמשל היודע ושומע מענין המלך ואינו עומד עמו בקרוב ממש אזי הוא אינו בטל ממהותו רק שהוא מתבונן בבחי' גדולתו והתפשטות מלכותו וכו' כמ"כ יובן למשכיל בבחי' חוב' שבנפש האלקית שחכמ' הוא בחי' ראי' מקרוב דהנה בחי' חכמה הוא כח מ"ה שהוא בחי' בטול כפי האמת שלא בערך השגה כלל שאי' להתבונן כלל בגדולת מלכותו מלכות כ"ע וכו' מחמת הארת הכח מ"ה אזי הוא בטל ממהותו וכו' כידוע שחכמה הוא בחי' נקודא חדא והוא כמשל הנ"ל בראיות המלך בהשקפה ראשונה אזי מתבטל ונופל ממהו' ואין שום התפשטות למהותו כ"א בחי' נקודה חדא התקבצות המהות וכו' כ"א בחי' הכרה בלב לבד דהיינו שהוא מכיר את האמת בבחי' אמיתת התגלות אור א"ס ב"ה וכו' שהוא דבר שהוא למעלה מטו"ד והוא נק' בחי' ראי' שבנפש כמאמר איזהו חכם הרואה וכו' (ומצד בחי' ראי' שבמוחו בחי' כח מ"ה הנ"ל יכול להתפשט הארתו בלב ג"כ שתהי' מתפעלת ע"ז האופן ומחמת זה וכמ"ש הלב רואה וכו').

ובחי' בינה שבנפש הוא ענין שמיעה מרחוק והוא ענין ההתבוננות בגדולת א"ס ב"ה בבחי' מהות התפשטות מלכותו מלכות כל עולמים וכו' והוא כמשל המתבונן במהות המלך ואינו רואיהו שלי. דוקא באפשרי הוא להתבונן במהות גדולתו וכו'. והנה בחי' חכמה שבנפש כח מ"ה הנ"ל כשאינו מתגלה בנפש כ"א בבחי' הכרה לבד ובבחי' אמונה לבדה נק' בחי' קטנות דאבא וכו' דהיינו שהוא בחי' הארת הראשית בסוף הארת החכ' כח מ"ה בחי' בטול הנ"ל בבחי' מל' שבנפש בבחי' הכרה ואמונה בלבד (ובחי' גדלות דאבא ית' לקמן) וזהו ענין מצה מיכלא דמהימנותא בחי' אמונה בלבד וכמ"ש ואעבור עליך וכו' דהיינו שלא בבחי' השתלשלות מעלה לעלול וכו' כ"א בבחי' ואעבור וכו' שהוא בחי' דילוג הארת הראשית בסוף כנ"ל הארת אבא בנוק' בדילוג שכל ומדות כ"א בבחי' אמונה לבד שלא בבחי' טו"ד כלל וכמ"ש ויאמינו בה' שבצאת ישראל ממצרי' לא נתגלה להם כ"א בחי' קטנות דאבא נה"י דאבא האירו בנוק' בבחי' אמונה והכרה בלבד בבחי' העלם והלבשה שנתעלם ונתלבש אור אבא בנוק' כנ"ל בדילוג שכל ומדות כ"א בבחי' אמונה וכו' והסיבה שמחמת שבגלות של מצרים היו ישראל בשפלות גדול לא ה' באפשרי להתגלות להם הארה גדולה שלא היו מוכנים לקבלה כ"א הארת הראשית בסוף כנ"ל (וכמ"ש במ"א ג"כ טעם לזה). וזהו ענין פסח לשון פסח וקטע שאינו יכול לילך כשורה והוא מכרכר ומדלג וכו' כמ"כ ביצ"מ כתיב מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות שהוא ענין הארת אבא בנה"י דידי' בנוק' בבחי' אמונה לבדה וזהו קול דודי הנה בא שהוא הארת אור אבא מדלג על ההרים וכו' כידוע שענין הרים וגבעות הוא בחי' חגית דהיינו שהרים הוא חגית דאמא בחי' מדות שבשכל וגבעות הוא בחי' חגית דז"א בחי' מדות שבלב שכפי סדר השתלשלות מעלה לעלול אזי משכל נולדי' מדו' שבשכל וממדות שבשכל דהיינו בחי' חגית דאמא הנ"ל נולדים בחי' מדות שבלב בעת שהשכל הוא בבחי' התפשטות אורך ורוחב בחי' אמא אם הבנים וכו' משא"כ ביצ"מ מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות כ"א בחי' הארת החכמה בבחי' בטול וקרוב בבחי' אמונה לבדה למעלה מטו"ד שלא בגדר השתלשלות כלל וכו' וזהו ענין אכילת מצה שאינה חמוצה שהיא בלי טעם כלל והוא ענין בחי' מיכלא דמהימנותא בחי' אמונה בלי טעם כלל משא"כ חמץ יש בו טעם וכו'.

ולתוספות ביאור באר היטיב ענין מצה וחמץ הנה מצה הוא בחי' השפל' וחמץ הוא בחי' הגבהה וענין השפלה והגבהה הוא ענין חסדים וגבו' בחי' רצוא ושוב דהיינו שגבו' הם בחי' רצוא וחסדים הם בחי' שוב.

וביאור ענין רצוא ושוב דהנה נודע שאבא הוא שורש החסדים ואמא הוא שורש הגבו' ורצוא הוא בחי' הסתלקות מן הכלי וכו' והשוב הוא דייקא בתוך הכלי דהנה בהתגלות הארת אמא בוי"ק שבנפש נולד מזה בהם בחי' הרצוא הסתלקות למקורו כמו שידוע בחסידות שמחמת ההתבוננות בביטול יש לאין וכו' בפרטיות ההתבוננות וכו' הוא בא לצמאון להסתלק מהכלי וכו' כענין שנא' כלה שארי ולבבי וזהו בחי' מיעוט כלים דהיינו שאינו רוצה להיות בבחי' כלי כ"א להסתלק וכו' אמנם בחי' חכמה שהוא בחי' ביטול כח מ"ה שורש החסדים דהיינו כשאבא מאיר בהמדות בחי' בטול הנ"ל הוא בבחי' שוב דייקא בתוך הכלי כיוון שהוא בטל ממהותו אין שייך להסתלק וכו' וזהו בחי' ריבוי כלים דייקא והנה איתא בס"י אם רץ לבך שוב וכו' דהנה שזיוג אר"א לא מתפרש לעלמין כ"י הוא בחי' תרין רעין וכו' דהיינו כשמאיר נה"י דאבא באמא פי' שאחר שהתבונן בביטול יש לאין כנ"ל ובבחי' התפשטות גדולתו וכו' ואח"כ מאיר בו ונולד אצלו בחי' גבו' דאמא שהוא בחי' הרצוא להסתלק וכו' ואח"כ נולד אצלו בחי' בטול ממהותו שהוא הארת נה"י דאבא באמא בבחי' שוב נעשית בחי' אמא כלי קבול היפוך היותה מיעוט הכלים (שחסדים דאבא המתיקו הגבו' זידה) דהיינו שאין רצונו להסתלק ולהתעלות בעילוי אחר עילוי כמקודם וכו' כ"א בבחי' שוב דייקא בריבוי הכלים וזהו אם רץ לבך שוב דהיינו שאם רץ לבך מהתגברות גבו' דאמא שוב בהארת נה"י באבא כידוע שחכמה הוא בחי' מים היורדים למקום נמוך דייקא ריבוי הכלים היפוך הגבו' דאמא וזהו דברי חכמים בנחת נשמעים שפי' בנחת הוא בחי' השפלה שדברי חכמים בחי' חכמה דייקא בנחת בבחי' השפלה נשמעים להיות בחי' כלי קבול וזהו ג"כ ענין סיג לחכמה שתיקה ריבוי הכלים בבחי' השפלה דייקא.

והנה האמת שענין רצוא ושוב לא שייך כ"א בבחי' בינה לבד אבל בבחי' חכמה בעצם לא שייך בחי' רץ ושוב כלל כיון שהוא בחי' בטול לבד שלא כסדר ההשתלשלות וכו' אין בזה לא רץ ולא שוב כלל כ"א בחי' בטול ממהותו בבחי' ראי' בלבד אבל ענין הרצוא והשוב הוא בבחי' בינה דהיינו שמתחילה כשמתבונן בגדולתו מלכותו מכ"ע וכו' אזי רץ לבו בבחי' צמאון וכלו' הנפש מהכלי בעילוי אחר עילוי וכו' ואח"כ כאשר ההתבוננות באורים אצלו באר היטיב בפרטיות ממילא זאת ישיב ללבו כיון שהאמת הוא כך א"כ אין בחי' הסתלקות וכו' והוא בחי' השוב דהיינו שהוא בחי' הבטול שמחכמה באה ההארה זו לאמא (ע"י יחודא בהעלאת מ"ן שלה וכו') ובחי' השוב הזה הוא ממילא וכו' אבל בבחי' חכמה לבדה לא שייך לא רץ ולא שוב מאחר שהוא בחי' בטול כפי האמת (הגילוי של אור א"ס ב"ה השורה בחכמה) כ"א בבחי' בינה כנ"ל והוא ענין פי' השוב שקאי על הרץ שמי שרץ הוא ישוב

כמו מי שהלך על ההר ואח"כ חזר וירד שייך לומר עליו ששב דהיינו שהוא עצמו שהלך מקודם הוא שב אח"כ משא"כ מי שלא הלך כלל איך ישוב וכו' ולכן נק' בינה תשובה עילאה ה' ראשונה שבשם להורות על בחי' השוב הנ"ל דהיינו שמחמת השוב הנ"ל דהיינו באור פרטיות ההתבוננו' שלו כנ"ל ע"י נעשית אמא כלי קבול ליסוד דאבא דהיינו שאח"כ מאיר בה בחי' נהי' דאבא בחי' בטול הנ"ל שהוא בא מבחי' חכמה כנ"ל ע"י זיווגה עמו וכו' ונעשית היא ג"כ בבחי' ריבוי הכלים היפוך היותה בחי' מיעוט כלים מצד גבו' שלה כנ"ל ובזה יובן ענין המאמר בזהר תזריע נגע צרעת וכו' והובא והועלה מיבעי לי' א"ל כמה דאת אמר' והובא את בדיו בטבעות דעייל דא בגו דא וכו' ע"ש ביאור הענין הבדים הם בחי' יסוד דאבא והטבעות הם כלי קבול להבדים הוא בחי' יסוד דאמא שהיא נעשית כלי קבול ע"י הארת יסוד דאבא בחי' בטול הנ"ל והוא ע"י יחוד או"א בבחי' תרין רעין וכו' להיות בבחי' שוב לאחד כמו בחי' חכמה מים יורדים למקום נמוך דייקא בריבוי הכלים כנ"ל.

וזהו ענין יעקב שנשא ד' נשים כי יעקב הוא בחי' יסוד אבא יוד עקב היורד בריבוי הכלים דווקא וכו' והוא בוקע יסוד דאמא בחי' המתקות גבו' דידה בחי' רצוא וכו' כנ"ל אז יבקע כשחר אורך פי' שהו' ענין יסוד דאמא שהוא מתבקע ונעשה כלי קבול ליסוד דאבא בחי' שוב הנ"ל היורד בריבוי כלים להיות בבחי' ריבוי כלים שוב לאחד וכו' וזהו מ"ש ביעקוב אך יצא יצא וכו' שהוא ענין ב' יציאות הנ"ל יסוד דידי' ביסוד דאמא וכו' כנ"ל וענין הנשים שלו כי הנה נודע שעיקר בחי' שוב לאחר ובחי' ריבוי כלים הוא דייקא באותיות התורה וכו' וכמ"ש במ"א שזהו עיקר הכלים והוא ג"כ ענין הנשים לאה ורחל כידוע שלאה הוא בחי' אותי' המחשבה ורחל הוא בחי' אותיות הדבור תורה שבכתב ותורה שבע"פ וזהו שיעקב שהוא בחי' יסוד דאבא הבוקע יסוד דאמא להיות בחי' רבה כלים נשא הנשי' בחי' אותיות הנ"ל כידוע שענין האותיות הם כלים להאור שבתוכם והאור הוא הארת אור אבא דאורייתא מחכמה נפקת וכו' וכמ"ש במ"א וזהו מ"ש או יחזיק במעווי שלום יעשה לי יעשה שלום לי כידוע שבחי' השלום הוא בחי' היסוד וכאן הוזכר ב' בחי' שלום שהוא ענין יסוד דכורא בחי' יסוד דאבא צדיק עליון וכו' ביסוד דנוק' יסוד דאמא צדיק תחתון להיות בחי' ריבוי הכלים דייקא אותיות התורה וכו' וזהו או יחזיק במעווי שקאי על התורה וכו' וכמ"ש במ"א.

וזהו ענין חמץ ומצה שחמץ הוא בחי' הגבהה מבחי' גבו' דאמא בחי' רצוא כנ"ל ומצה הוא בחי' חסדים דאבא מים יורדים למקום נמוך בריבוי

כלים וכו' ולכן בפסח שלא נגלה כ"א בחי' מוחין דקטנות דאבא בחי' נה"י דאבא בבחי' אמונה לבד לכך אסור החמץ שהוא בחי' גבו' דאמא כנ"ל שאצלה לא הי' בחי' רץ כלל כ"א בחי' אמונה לבדה וכו' ולא הי' בהם בחי' יחוד או"א, כדים בטבעות כנ"ל שהוא בחי' מוחין דגדלות רק בבחי' מדלג על ההרים וכו' רק אח"כ כשיצאו ממצרים כתיב וספרתם לכם וכו' שבעה שבועות וכו' חספרו חמשים יום שהוא בחי' התגלות מוחין דגדלות בבחי' רצוא וכו' בחי' גבו' דאמא וכו' והוא כמאמרז"ל מצוה למימני יומי ומצוה למימני שבועי יממי הוא בחי' חג"ת דו"א מדות שבלב ושבועי הוא בחי' חג"ת דאמא מדות שבשכל בחי' התפעלות השכל והכל בבחי' רצוא כנ"ל שהוא בחי' מוחין דגדלות דאמא בזעיר וכו' לכן כיום השבועות שהי' בחי' גדלות דאמא בגילוי גמור בבחי' רצוא נעשה ג"כ בחי' יחוד או"א בחי' שוב לאחד כנ"ל בחי' בטול כמ"ש וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק והנהי' בחי' יחוד או"א הנעשה בשבועות אינו בבחי' קטנות דאבא כנ"ל כ"א בבחי' גדלות דאבא וגדלות דאבא כנ"ל שלכן זכו בשבועות לקבלת התורה אנוכי ה' אלהיך אנוכי מי שאנוכי בחי' יסוד אבא בבחי' גדלות דאבא בגילוי גמור וזהו ענין בחי' השוב שהי' בשבועות דהיינו בחי' גדלות דאבא כנ"ל.

וסבת הצטרכות בחי' השוב לבחי' רצוא בחי' גדלות דאמא המתגלה בכל הו"ק וכו' הענין דנודע דאמא דינין מתערין מינה פי' שאע"פ שבחי' ז' מדות הבאים מגבו' דאמא להיות בבחי' רצוא להסתלק ולהתעלות וכו' הם בחי' מדות דקדושה ונק' שבע פרות הטובות עכ"ז בהסתעף למטה וכו' יכול להתהוות ז' מדות רעות דנוגה בחי' שבע פרות הרעות וכו' בחי' יש וד"ל וכנ"ל כידוע ששורש ז' מדות רעות דנוגה הוא מאחוריים דז' מדות דקדושה (כי שרש הגבו' קשות דנוגה באים מגבו' קדושות דאמא מבחי' אחוריים שלהם) וכמ"ש והנה שבע פרות טובות וכו' שבע פרות רעות עולות אחריהן וכו' כמו מבחי' אהבה עזה כרשפי אש דקדושה בבחי' רצוא וכו' אם לא יאיר בזה בחי' השוב הבטול כנ"ל יכול להשתלשל ע"י שבה"כ אהבה רעה ח"ו וכו' לכן בשבועות שהי' בחי' גדלות דאמא כנ"ל הוצרך להיות גם יחוד אבא עמה בבחי' גדלותו להמתיק הגבו' שלה היכולים להסתעף וכו' וזהו ענין שתי הלחם שהי' מחמץ דייקא שהוא המתקן גבו' דאמא בסודי' דאבא וד"ל והוא ענין קבלת התורה גדלות דאבא היורד בריבוי הכלים מים יורדים וכו' בחי' לאה ורחל וכו' משא"כ בפסח שלא נתגלה כ"א בחי' נה"י דאבא בנוק' בחי' אמונה לבד וכו' אסור החמץ שהוא בחי' הגבו' דאימא כי לא הי' באיפשרי להם להמתיקם וכו' ובחי' גדלות דאבא לא נתגלה להם שלא הי' בהם בחי' גדלות דאימא בחי' רצוא כלל וכו' לכן אכלו מצה מיכלא דמהימנותא קטנות אבא לבד וכנ"ל בבחי' דילוג בחי' שכל ומדות כנ"ל.

אך לפי זה צריך להבין ענין בחי' ד' כוסות של יין של פסח דהלא נודע שהיין הוא בחי' גבו' וכו' ובפסח אין בחי' גבו' כלל כנודע מבחי' מצה מיכלא דמהימנותא הנ"ל בחי' חסדים דאבא לבדה הארת הראשית בסופא דכל דרגין וכו' כנ"ל.

אך הענין הוא דהנה המלאכים טענו בעת קבלת התורה תנה הודך על השמים הודך הוא בחי' נה"י דאבא בחי' בטול שבבחי' שוב הנ"ל ולכאורה אי"מ כי הלא נודע שבחי' המלאכים הוא בחי' גבו' שהם מקבלים מגבו' דאמא בחי' רץ לעלות בעילוי בתשוקתם הנפלאה שזו היא עצמיות מזיגתי' בחינתם וכמאמר והאופנים וחיות הקודש ברעש גדול וכו' שענין הרעש הוא בא מבחי' הרצוא שלהם להסתלק מהכלי וכו' וכתוב לא ברעש ה' מחמת שהם בבחי' מיעוט הכלים ואיך הם מבקשים בחי' ביטול ושוב שהוא בחי' היפוך מזיגתם והטבעתם וכו' (וכן עפ"י פשוט שבקשו להנתן התורה להם שהוא בחי' התרחבות הכלים וכו').

רק הענין הוא שיש גם אצלם בחי' בטול ושוב דהיינו השוב הבא ע"י הרץ כנ"ל וכמ"ש וצבא השמים לך משתחווים שענין השתחווה ידוע שהוא בחי' בטול וזהו שאחר הרעש הגדול בתשוקה נפלאה שבהם להתעלו' ולהכלל וכו' נולד בהם אח"כ בחי' שוב וכו' דהיינו בחי' הארת נה"י דאבא באמא כנ"ל ולכן בקשו ג"כ לקבל את התורה שהוא בחי' ריבוי הכלים מאחר שגם בהם יש בחי' שוב בתוך הכלי וזהו תנה הודך נה"י דאבא דייקא וכו' בחי' מה שמוטבע במהותם וכו'.

והנה אמיתית הטעם וסבה שלא נתנה התורה למלאכים מאחר שגם בהם יש בחי' הארת אור אבא בבחי' נה"י דידי' וכו' רק הענין הוא שנתאוהו הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים דהנה התורה הוא בחי' גילוי גדלות דאבא אנוכי מי שאנוכי פנימית היורד בריבוי הכלים דייקא מים יורדים למקום נמוך וכו' דירה בתחתונים דייקא (כפי בחי' החכמה בעצם בחי' לבדה שלא כפי בחי' הארתה בכינה וכו') והוא ענין דירה שדירה יש בו ב' פירושים דהיינו דירת עראי ודירת קבע דירת עראי הוא כמשל שאדם דר בעראי ובמקרה רק שמהותו הוא לע"ע בתוך הדירה וכו' כמ"כ בחי' הדירה שאצל המלאכים דהיינו שהארת אור אבא המאיר בם הוא בבחי' עראי לבד בחי' שוב שאחר הרץ בחי' נה"י דאבא וכו' ודירת קבע הוא עיקר הדירה שדר בה אדם תמיד והוא בחי' גדלות אבא היורד בריבוי הכלים דייקא בבחי' קביעו'

וכו' וזו הבחי' א"א להיות אצל המלאכים כנ"ל והקב"ה נתאווה להיות לו דירה בתחתונים דירת קבע דייקא וכו' לכן לא נתנה התו' להם וזהו מ"ש ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ ואיתא בזהר תבר גזיזא דברדא שהוא בחי' גבו' דאבא תבר גזיזא דברדא להיות יורד בריבוי כלים דייקא (כגודע שעיקר בחי' כלים דאבא הוא מבחי' גבו' דידי') וזהו ג"כ ענין בחי' יין ד' כוסות בפסח שהם בחי' גבו' דהיינו גבו' דאבא וכו' דהיינו שענין הארת אור אבא המתגלה בפסח בריבוי כלים הוא ע"י גבו' דידי' כנ"ל וכו'.

והנה עיקר עבודת האדם בעוה"ז להיות בבחי' דירה אליו ית' בבחי' ריבוי כלים דייקא כנ"ל והוא ענין מאמרז"ל כל האומר אין לי אלא תורה אפי' תורה אין לו דהיינו שהוא אומר אלא תורה בחי' בטול לבד אפי' תורה וכו' כ"א תורה ומע"ט דייקא בחי' ריבוי הכלים (כמ"ש במ"א בענין פעולת המע"ט וריבוי הכלים שבהם וכו') וזהו מ"ש דוד המע"ה אחת שאלתי מאת ה' וכו' לחזות בנועם ה' וכו' שלכאורה נראה כסותר את דבריו שמעיקרא הוא אומר שאינו מבקש כ"א אחת וכו' ואח"כ הוא פורט בחי' רבות ונפלאות לחזות בנועם וכו' הוא מקיפי' דאריך כמבואר במ"א שפרט כאן ה' מיני מקיפי' בשאלתו דהיינו ה' מקיפי' מה' פרצופי' אריך או"א וכו' רק הענין שבאמת הוא אינו מבקש כ"א אחת דהיינו שבת בבית ה' שהוא בחי' כלים דייקא כידוע מענין בית ביתא דתמן יתיב וכו' וא"כ כל בחי' פרטי הבקשות דהיינו ה' מיני מקיפי' הנ"ל יבואו ממילא וד"ל כי בהגיע ההארה כ"כ להיות בחי' ריבוי הכלים בוודאי יומשכו כל בחי' המקיפים הנ"ל וכמ"ש ג"כ במ"א ביאור ענין זה וכו' ע"ש.

להבין ענין מצות אכילת מצה בפסח ואסור אכילת החמץ ובשבעות המצוה דווקא להקריב שתי הלחם מחמץ.

הנה יש ב' בחי' בטול בטול א' הנמשך ונולד מטו"ד מבחי' הבנה והשגה שהוא בחי' בינה שבנפש ובטול ב' הוא שאינו נמשך מטעם ודעת והשגה רק בחי' עצמיות וכו' והוא נמשך מבחי' חכמה שבנפש (כמו שית') ובטול זה שלמעלה מטו"ד הנמשך מבחי' חכמה משתלשל ג"כ למטה מטו"ד שהוא בחי' בהמה שלא בדעת כלל וכו'.

וביאור הענין הוא בהקדם מארז"ל אין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום טעם דגן והנה ענין הקריאה אינו מחמת טו"ד כלל דאינו יודע ומשיג כלל איך ומה הוא אביו שאין לו שום הבנה כלל וכו' רק שענין הקריאה שלו נמשך מבחי' חכמה שבנפש (שענין טעם לחם דגן הוא בחי' חכמה וכו' וכנ"ל) שהוא בחי' מוחין דאבא ובחי' חכמה שבנפש יכול להמשך ולהשתלשל אף בבחי' דיבור שלא בטו"ד כלל משא"כ קודם שבאו לו מוחין דאבא אף שהיו לו מוחין דאמא לא יכול לדבר ולקרא אביו אפי' שלא בטו"ד וכו' שבחי' בינה אינה יכולה להתפשט למטה וכו') דהנה בחי' חכמה הוא בחי' כח מ"ה בחי' כח וראשית שאינו עדיין בגדר גילוי והשגה כלל רק בחי' כח מ"ה לבד ראשית הכח שהוא בהעלם עדיין וכו' כי ראשית גילוי השכל והתפשטותו אינו מתחיל כ"א מבחי' בינה שהוא בחי' הבנת הדבר והשגתו בבחי' אורך ורוחב ההתפשטות וכו' משא"כ בחי' חכמה אינה בבחי' גילוי השגה כלל עדיין כ"א בחי' כח לבד (וכמו שית' לקמן) לכן בחי' חכמה יכולה לירד מטה מטה בחי' קריאת אבא של תינוק כנ"ל שלא בטעם ודעת כלל שלא נגלה שכלו בבחי' גילוי כלל עדיין והוא ג"כ מחמת זה עצמה כיוון שבחי' החכמה אינה כ"א ראשית הכח שלא בבחי' התפשטות כלל, יכולה לירד מטה מטה וכו' שלא כסדר ההשתלשלות וזו היא מדתה וכו' וד"ל (דהיינו שא"א להיות בחי' התפשטות והתבררות בגילוי עדיין מבחי' חכמה ומדתה דווקא לירד וכו') משא"כ בחי' בינה אינה יכולה להתגלות כ"א בבחי' התפשטות מאחר שזו היא מהותה כנ"ל.

כמ"כ יובן למעלה למשכיל בבחי' השתלשלות ע"ס דאצילות איתא בזהר אבא יסד ברתא פי' שבחי' החכמה בחי' רישא דכל דרגין המציאה ויסדה בחי' מל' סופא דכל דרגין וכמ"ש הוי' בחכמה יסד ארץ (כנודע שארץ הוא בחי' מל' כמ"ש במ"א טעם לזה) והוא ג"כ כמשל קריאת התינוק ודבורו שנמשך מבחי' חכמה כנ"ל כן בחי' דבר ה' נמשך מבחי' חכמה דאצילות. וביאור ענין זה דהנה כתיב אני ראשון ואני אחרון דהנה חכמה נק' אני ראשון פי' אני הוא בחי' חכמה כי ראשית הגילוי מאור א"ס ב"ה אינו מתחיל כ"א מבחי' חכמה (כידוע שהתחלת הפרצוף הוא מאבא והכתר הוא למעלה מהפרצוף וכו') וזהו שבחי' חכמה נק' בשם אני ראשון בחי' ראשית וכו' שאף שחכמה מקבלת ע"י הרצון (כמ"ש בע"ח אבא יונק ממזל החי') מ"מ נק' בשם אני ראשון והוא דהנה אני אותיות אין והחכמה מאין תמצא כי אין הוא בחי' כתר ואני הוא בחי' חכמה כי בחי' כתר אינו עדיין אפי' בבחי' כח וראשית הגילוי וכו' כ"א בבחי' מהות הדבר בעצמו כפי האמת שאינו בבחי' גילוי כלל

כידוע שאינו מערך וגדר זה וכו' וראשית הגילוי הוא מתחיל מבחי' חכמה ועי' בחי' החכמה יכול להיות ולבא לבחי' גילוי ממש וכו' והוא כמשל בעל שכל גדול שרוצה להסביר איזה השכלה לקטן הנה א"א הוא שיסבירו ע"י השתלשלות דהיינו להשפיל ולשלוש את מהות שכלו הרחב בבחי' התחתונה שלו בכדי להסביר להתינוק מאחר ששכל התינוק אין ערוך למהות שכלו כלל נמנע הוא להסבירו ע"י השתלשלות וכו' כ"א ע"י שמסלק את כל מהות שכלו הרחב לגמרי ע"י יכול לבא לידי גלוי שכל הקטן ומי מכריחו וכופהו לזה שהוא בחי' השפלה וירידה עצומה לסלק את מהות שכלו ולהמציא שכל נמוך כפי ערך הקטן הוא מחמת אה' רבה שיש לו אליו (דהיינו שמהותו של הגדול הם באיזה בחי' אחדות עם הקטן במהו' ממש שהוא ענין בחי' הרצון וכידוע שאהבה הוא התפשטות מהרצון) ואהבה זו היא למעלה מטו"ד לכן הוא עושה ע"י ג"כ דבר שאין הטו"ד מחייב לזה כלל לסלק את מהותו וכו' כמ"ש כד רחמתון עיזא אפותיא וכו' ובחי' הרצון זה ואהבה זו אינו בגדר ההשתלשלות כלל כ"א בחי' עצמיות הנפש וכו' שהוא בחי' כתר שבה וכו' כמ"כ יובן למעלה למשכיל כי מצד אור א"ס ב"ה בכבודו ובעצמו א"א לבא כלל לבחי' גילוי וכו' השמים ושמי השמים וכו' רק הגילוי מתחיל מבחי' חכמה והוא ג"כ ע"י בחי' הסתלקות וכו' (כמ"ש בע"ח שלעיקול החכמה נסתלק אור א"ס לצדדין וכו' ע"ש) בבחי' דילוג וסילוק המהות וכו' ועי' ההסתלקות שסליק את אורו הבלתי ב"ת לצד אחר וכו' הי' יכול לגלות בחי' ראשית הגילוי שהוא בחי' חכמה כח מ"ה כי מ"ה שבחכמה הוא מחבר מאין ליש בחי' ראשית וכו' (כי לכן נק' בחי' חכמה דאצי' בשם אבא בזהר שהוא בחי' מקור וראשית הגילוי שממנו מתפשט אח"כ כל בחי' הגילוי' פרטיים והוא אינו רק כ"א בחי' כח וראשית' הגילוי לבד וכמ"ש כי אתה אבינו אתה אותיות מאלף ועד תיו (וה' ידוע שהוא בחי' ה' מוצאות הפה בחי' גילוי' וכו' כמ"ש במ"א) שאותיות הם בחי' גילויים וכו' כמ"ש במ"א אבינו היינו בחי' חכמה כמו הבן הנמשך ממוח האב ומכוחו ממש והוא ראשית ומקורו כח המוליד בדומה ככה ממש כל בחי' הגילויים פרטיים שבפרצופי"י הכל נמשך מבחי' חכמה כח מ"ה כח המוליד בדומה ולזה נק' בשם אבא כו') והנה ענין סלוק מהותו כבי' וכו' כנ"ל אינו כ"א מבחי' אהבה רבה שהוא בחי' רב חסד כידוע שיש ב' בחי' אהבה רבה ואהבת עולם אהב' עו' היינו בחי' אהבה המשתלשלת בעולמות דהיינו שנמשכה מבחי' טו"ד בחי' השגה משא"כ בחי' אהבה רבה היא למעלה מגדר השגה ועולמות רק מהות האהבה היא נמשך מבחי' עצמותו כבי' וכו' בחי' ישראל עלה במחשבה כי נער ישראל ואוהבהו שהוא בחי' ישראל דלעיל' בחי' כתר וכו' נמצא שאף שבחי' חכמה מקבלת

 כח וראשית: שם: ראשית.

שבפרצופי"י: שם: שבפרצופים.

מבחי' רצון אבא יונק וכו' היינו שהרצון גורם להיות סילוק מהות כבי' וכו' כנ"ל אמנם ראשית והתחלות הפרצוף הוא מאבא שבחי' חכמה הוא בחי' ראשית הכח בבחי' גילוי וזהו אני ראשון וכו'. ובחי' אני ראשון זה בחי' החכמה כח מ"ה יורד ומשתלשל למטה מטה בבחי' אני אחרון בבחי' מל' דאצילות סופא דכל דרגין כי בחי' אני אחרון הוא בחי' ממלא כ"ע כמ"ש את השמים ואת הארץ אני מלא אני דייקא בחי' מל' שנק' בשם אני וכו' כמ"ש במ"א שזו היא מדת החכמה דייקא לירד וכו' כנ"ל מאחר שאינה בבחי' התפשטות והשגת דבר מה וכו' כ"א בחי' כח מ"ה לבד כמשל הדבור שבתינוק שקורא אבא כנ"ל. ובזה יובן ג"כ ענין יציאת מצרים שהי' הציווי לאכול מצה דייקא דהנה איתא בזוה"ק מצה מיכלא דמהימנותא שענין מצה הוא בחי' שאינה בהגבהה כלל דהיינו שהיא משוללת מטעמים וכו' שאין בה כ"א טעם חטה לבדה ולא נגלה בה בחי' פרטי טעמים שבכח החטה שהתגלות פרטי הטעמים אינו כ"א כאשר היא מתחמצת ע"י שאור שאזי הוא עיקר גילוי הטעמים וכו' משא"כ מצה אין בה התגלות התפשטות הטעמים והוא כמשל התינוק שקורא אבא שהוא בלא טעם ודעת כלל כנ"ל כך המצה היא בלא טעם כלל.

וביאר' ענין מיכלא דמהימנותא דהנה בצאת ישראל ממצרים כתיב ויראו העם את ה' ויאמינו בה' וכו' שלא נתגלה להם כ"א בחי' אמונה לבד בלי טעם ודעת כלל וענין מ"ש ויראו את ה' הוא ג"כ בחי' אמונה הנ"ל כמשל אדם הרואה את חבירו ומכירו שהכרתו אינו מחמת טו"ד איך ומה כלל רק בחי' הכרה בבחי' ראי' בלבד שיודע ומכיר ע"י ראייתו שזה הוא האדם וכו' שלא בבחי' הבנה כלל ואעפ"כ הוא מכירו בבחי' כל עצם המהות כמשל התינוק הנ"ל שאעפ"כ שאינו יודע איך ומה הוא אביו מ"מ בקריאתו אבא וכו' הוא מכירו את כל עצם המהות כמ"כ הי' ביצ"מ בחי' אמונה בבחי' הכרת כל עצם המהות כבי' ויראו ויאמינו שאף שבחי' אמונה הוא בחי' קטנות בלי טו"ד מ"מ הוא בבחי' ראי' בבחי' הכרת כל המהות כנ"ל. והוא ענין הארת הראשי' בסוף הארת החכמה בסוף כל דרגין בחי' מל' והוא ג"כ כמשל קריאות התינו' שנמשך מבחי' חכמה שבנפש כנ"ל ומפני שבחכמה הוא עיקר גילוי אור א"ס ב"ה לכן גם בהארתה בבחי' מל' הוא ג"כ בבחי' הכרת כל המהות וכו' שזו הי' בחי' גילויים שנתגלה להם ביצ"מ בחי' מל' מהארת אור אבא כמ"ש ועברתי בארץ מצרי' אני וכו' ואיתא אני ולא מלאך אני ולא שרף ואני ולא השליח שבחי' מלאך ושרף ושליח הם בחי' שלוחי ההשפעה שבבחי' השתלשלות העולמות בי"ע וכו' כמ"ש במ"א רק בחי' אני ולא אחר אני דווקא הארת אני ראשון בבחי' אני אחרון בבחי' אמונה לבד שלא בבחי' השגה כלל וזהו מ"ש מצה זו שאנו אוכלים ע"ש שלא הספיק בצקת אבותינו

להחמיץ דהיינו שלא הי' בבחי' השגה והתגלות כענין החמץ שמגלה פרטי הטעמים והתפשטותם וכו' רק שבחי' חכמה ירדה למטה בבחי' מל' בבחי' אמונה בלבד ואעפ"כ הוא בבחי' הכרת כל עצם המהות כנ"ל כמשל התינוק וכו' כנ"ל וזהו טעם על אכילת מצה מיכלא דמהימנותא דייקא וד"ל.

והנה ענין בחי' בטול זה שהוא בבחי' הכרה ואמונה שלא בטו"ד הארת אבא בנוק' בבחי' אמונה והכרת כל המהות כשמאיר בנפש כמו שהי' בצי"מ הוא ענין ובחי' בטול הב' הנ"ל דהיינו שנמשך מבחי' חכמה שבנפש כח מ"ה שאינו עדיין בגדר גילוי השגה כלל והתפשטות וכו' ויורד למטה ונמשך בבחי' מל' בבחי' אמונה לבד אעפ"כ הוא הכרת כל עצם וכו' וכנ"ל ובחי' בטול הא' הנמשך מטו"ד דהיינו מבחי' בינה שבנפש כי ענין הוא להגביל ולעמוד על הדבר שיהיו הדבר בהתבררות אצלו באר היטיב איך ומה וכו' והוא ענין ההתבוננות בגדולת א"ס ב"ה למעלה עד אין קץ וכו' ובחי' ואופן הבטול הנמשך מבחי' בינה הוא דהנה איתא שח"ב הם בחי' תרין ריעין דלא מתפרשין כי בחי' בינה בלבד בלא בחי' חכמה א"א להיות כלל דהיינו שאיך יכול להיות בחי' התפשטות השכל אם לא יהי' בחי' כח לזה וכן איך באפשרי להתבונן וכו' בבחי' הבנה והשגה מאחר שאי' עדיין מהות הדבר בבחי' חכמה כנ"ל כמשל הרוצה להתבונן בפרטי אדם א' בלתי אפשרי הוא כ"א ע"י הכרתו וכו' כמ"כ א"א להיות בחי' בינה שבנפש האלקית אם לא שיוקדם בחי' ההכרת המהות שבבחי' חכמה וכו'.

וכן בחי' חכמה לבדה א"א להיות דהיינו שאין זה נק' בחי' גילוי וכו' כמ"ש רואים שבכל פרטי הכרואים מרום המעלות וכו' ואפי' בבחי' דומם הגשמי מחייהו ומהוהו בחי' חכמתו ית' כמ"ש כולם בחכמה עשית אעפ"כ החכמה היא בהעלם גדול ואין זה נק' בחי' חכמה כלל וכו' וכן בחי' חכמה שבנפש האלקית כשהיא לבדה אינה יכולה להתגלות כ"א בבחי' קטנות וכו' דהיינו בבחי' אמונה לבדה לכן צ"ל כלול גם בבחי' בינה שעיקר גילוי בפרטיות לעמוד על הדבר ובחי' ההתעוררו' אינו כ"א בבחי' בינה שזה הוא בחי' בטול האמיתי גילוי בפרטיות שלא בהעל' כאשר בבחי' חכמה לבדה וכו' כנ"ל דהיינו שכאשר יודע ומכיר כבר את המהות בבחי' חכמה כנ"ל ואח"כ יתבונן בזה וההתבוננות יהיו בפרטיות באר היטיב יתילד בלבבו בחי' רשפי אש בבחי' רצוא להסתלק וכו' כנ"ל ע"י הכנתו בביורר איך הוא מחי' ומהוה וכו' וענין עוצם ריחוקו מאור פניו ית' יהי' בבחי' רץ לבך כנ"ל ואח"כ ישוב לאחד דהיינו שכיון שנתברר בהשגתו שאין עוד בלעדו ואצלו הכל שוה וכו'.

אי"כ יהי' בטל באמת וכו' דהיינו שלא יהי' לו שום רצון וכו' וזהו עיקר הגילוי וביטול משא"כ בחי' בטול המתפשט מבחי' חכמה לבדה שאינו כ"א בחי' העלם בבחי' אמונה לבד וכו' וכנ"ל וזהו מ"ש אני בינה לי גבורה פי' שע"י בחי' בינה בפרטיות הוא עיקר הבטול שהוא בחי' גבורה דהיינו גבו' דאמא שהוא בחי' השוב מהרץ בבחי' בינה שהוא הבטול וכו' כמ"ש ואם רץ לבך שוב וכו' וכנ"ל וענין מ"ש לי גבורה פי' גבו' שלי דהיינו גבו' דעתי כי ע"י בחי' בינה מתגלה עיקר בחי' גבו' שהוא בחי' בטול הב' הנעשה מהרץ וזהו וארכה את זרעו ואתן לו את יצחק דהיינו שמתחילה צ"ל בחי' וארכה את זרעו בחי' התבוננות בביאור היטיב לעמוד על הדבר ואח"כ ואתן לו את יצחק בחי' גבו' דאמא בחי' בטול הב' שהוא גולד מבחי' רץ לבך וכו' וזהו עיקר הגילוי וכו' וכמ"כ למעלה בע"ס דאצילוי' כתיב ג"כ ה' בחכמה יסד ארץ וכו' בחי' אבא יסד ברתא כנ"ל כונן שמים בתבונה שמים הוא בחי' עיקר גילוי העצם בחי' חכמה סתימאה הוא בתבונה דייקא שבכינה הוא עיקר הגילוי משא"כ בחכמה הוא הכל עדיין בהעלם אבא יסד ברתא וכו' וד"ל.

והנה מה שמבואר בע"פ שעיקר התגלות עתיק הוא בכינה דהיינו שע"י בחי' בינה לעמוד על הדבר בביאור היטיב בבחי' הרחבה בגילוי גמור מזה ימצא בחי' השמחה בנפש המשכלת בהדר גאונו וענין אחדותו ית' ותשמח לבבו וכו' כמ"ש אם הבנים שמחה כידוע שבינה נק' אם הבני' המולדת הו"ק וכו' ומזה יבוא לכלל התענוג על ה' מעין עוה"ב וכו' כידוע שבינה נק' בזהר בשם עלמא דאתי ג"ע העליו' שהוא בחי' גילוי התענוג הבא מבחי' תפיסת השכל במוחו בבחי' התבררות משא"כ כשהוא בבחי' חכמה הכל בהעלם עדיין וד"ל וזהו התגלו' עתיק בכינה וד"ל וזהו ענין שבועות קבלת התורה אנוכי הוי' אלהיך שביצ"מ לא נתגלה כ"א אני הוי' אני דייקא הארת אני ראשון בחי' חכמה בבחי' אני אחרון בחי' מלכות את השמו"א אני מלא בחי' ממכ"ע בהעלם גדול בבחי' אמונה לבד כמ"ש אני הוי' אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים וכו' אני דייקא משא"כ בשבועות בחי' קבלת התור' כתיב אנוכי וכו' בתוספות כ"ף בחי' כתר דהיינו שעצמיות מהות אין בא לכלל גילוי בפרטיות ע"י בבחי' בינה וכו' (התגלות עתיק וכו') וזהו ענין שהמושפע מחכמ' נק' בשם נתיבות כידוע מענין ל"ב נתיבות חכמה ובכינה נק' בשם שערים נו"ן שערי בינה היינו ג"כ מחמת זה שבחי' חכמה היא בחי' העלם גדול כח מ"ה לבד שלא בהרחב' והתפשטות כלל לכן נק' המושפע ממנה בשם נתיבות קצרים בחי' שכייל צר בצמצומי' שא"א להיות עדיין בחי' גילוי דבר מה מבחי' חכמה דהיינו בחי' גילוי בפרטיות כ"א בחי' העלם לבד וכו' משא"כ בחי' בינה לעמוד על הדבר בבחי' ביאור הענין בגילוי גמור ובהרחבה זה נק' בשם שערים כאדם העובר משער לשער בהרחבה וכו'

כמבואר במ"א וכו' וזה ענין הטעם ג"כ מצות שתי הלחם הקרבים בשבועות שיהיו דייקא מחמץ הוא ג"כ כנ"ל מחמת שבשבועות הוא גילוי בחי' אנוכי וכו' בחי' כתר ע"י בחי' בינה וכו' לכן היו שתי הלחם מחמץ בחי' בירור הדבר בגילוי גמור כמו שבחמץ כבר נתגלה בו הטעמים ע"י שאור המוציא כל הטעמים מה שהי' בכח החטה בהעלם הוא מוציא לחוץ בבחי' גילוי והתפשטו' גמור וכו' כמ"כ הוא בחי' הגילוי המתגלה בשבועות בחי' בטול הב' בבירור גמור וכו"י ומקודם צ"ל ג"כ בחי' הרצוא בחי' רשפי אש שלהבת י"ה הבאים מבחי' ההתבוננות כנ"ל ובכללות הוא ענין ס"ה חסד שבחסד חסד שבגבו' וכו' בחי' רצוא בגילוי בפרטיות המדות וכו' כנ"ל ואח"כ הוא בחי' שבועות בחי' התגלות אנוכי בחי' כתר ע"י בחי' בינה וד"ל.

והנה בסדר העבודה שבכל יום ויום יש ג"כ כל הבחי' דהיינו ב' בחי' הבטול ובחי' כתר המתגלה וכו' דהיינו בטול הא' שקודם התפילה שהוא בחי' אמונה לבד בבחי' הכרה כנ"ל דהיינו שאינו יודע עדיין מהות הדבר איך ומה כלל רק בבחי' אמונה וראי' לבד שהוא ענין הארת בחי' חכמה שבנפש בבחי' ירידה מטה מטה בהעלם גדול בבחי' מל' שבנפש ואח"כ בפסד"ז הכל בחי' התבוננות הללו את ה' וכו' איך שהכל בטל אליו ית' וכו' ובפרט בפ' שמע ישראל שמע לשון הבנה לעמוד על הדבר וכו' ונולד מזה ואהבת וכו' בכלל לבכך ובכל מאודיך בבחי' רץ לבך וכו' ואח"כ בתפלת ש"ע ברוך אתה לנוכח הוא בחי' בטול הב' בירור הדבר שאין עוד מלבדו הוא בחי' שוב וכו' וכנ"ל שע"י ההתבוננות שהי' לו מקודם נתברר לו בבירור גמור שכך הוא וד"ל.

והנה עיקר בחי' בטול הב' הוא בחי' סלוק המהות דהיינו שכיוון שהאמת היא כך וכו' הוא מסולק ממהותו לגמרי ואין לו עוד שום רצון כלל בבחי' רצוא שהוא הוא עיקר השוב וכו' כמאמרינו אחר התפילה ונפשי כעפר לכל תהי' בבחי' הודאה וביטול להאמת שאינו בגדר השוה כלל אי"כ מה ירוץ וכו' כמו שהי' לו בשעת התפילה שהי' הכל בבחי' השגה ובבחי' רץ לבך וכו' אבל כשנתגלה בנפשו בגילוי גמור וכו' והוא ענין הארת הכתר בנפש ע"י בחי' בינה שהוא עיקר ביטול הב' וכו' כמ"ש בזהר מה פשפשת מה מצאת הוא כולא סתי' בקדמיתא וכו' וב' בחי' הבטול הוא כמשל העומד לפני המלך שבהשקפה ראשונה שראה את המלך בבחי' ראי' והכרה בלבד הוא נופל ממהותו וכו' ואח"כ כשהוא מתבונן במהותו דהיינו בגדולתו והתפשטות מדת מלכותו וכו' ורואה שבאמת כך הוא והוא עומד עליו וכו' אזי הוא שוכח את

מהותו לגמרי והדבר אצלו בבירור בגילוי גמור וכו' והוא ענין בטול הב' בחי' סילוק לגמרי הארת הכתר בחי' רצה נא בחי' רצון והמשכה מכתר דאצי' בחי' ונוצר חסד נוצר אותיות רצון בחי' רב חסד אה"ר כנ"ל באריכות וכו' וזהו התגלו' עתיק בבינה דהיינו שע"י בחי' בינה מתגלה כל בחי' כתר ועתיק דאצילו' בגילוי גמור וכו' דהיינו בחי' ת"ת שבת"ת אח"כ הוא ג"כ בחי' בטל רצונך וכו' מפני רצונו דייקא בחי' כתר המתגלה בגילוי גמור בתו' והכל ע"י בחי' רץ לבך שמקודם בבחי' בינה וכו' וד"ל והמ"י שבת"ת אינה בבחי' המשכת הארה לבדה מכתר כ"א בחי' גילוי כל המהות של בחי' כתר בגילוי גמור וכו' כמ"ש במ"א וד"ל.

בעזרה

להבין שרש ענין חמץ ומצה, הנה בזוהר אמרו דמצה נק' מיכלא דמהימנותא כו' והאמונה הוא למעלה מן החכמה כידוע ובע"ח אמר דבחי' מצה היא בחי' קטנו' דאבא וראי' ממה שאין התינוק יודע לקרו' אבא עד שיטעום טעם דגן כו' הרי שרש המצה בבחי' החכמה עכ"פ רק שהוא בבחי' הקטנו' כו'. ועוד יש להבין מ"ש ממחרת השבת תספרו כו' הרי יום א' דפסח נק' שבת (אשר ע"כ טעו הצדוקי' כזה כידוע) ואיך יתכן שיו"ט יקרא שבת הלא יו"ט נק' מקרא קדש ושבת נק' קדש עצמו כידוע ולמה נשתנה יו"ט דפסח שיקרא בבחי' שבת יותר מכל היו"ט. אך הנה יש להקדי' תחלה ענין מ"ש בזוהר שהמצה נק' מיכלא דמהימנותא ולמה נאסר החמץ כו' דהנה ארז"ל עה"ד שאכל אדה"ר חטה היתה כו' הרי החטה בבחי' הדעת דוקא וכמו שאנו רואי' שאין התינוק יודע לקרו' אבא עד שיטעום טעם חטה הרי טעם חטה דוקא מגדיל בו בחי' הדעת דוקא כמו להכיר את אביו וכה"ג וא"כ דבר זה סותר לענין המצה שנק' מיכלא דמהימנותא שהאמונה למעלה מן הדעת כידוע. אך הענין הוא דיש ב' מדרגו' בשכל א' בחי' הדעת שהוא בחי' הטעם והסברא כמ"ש טוב טעם ודעת כו' וגידול שכל ודעת זה שבבחי' טעם הוא המתגדל באדם ע"י שטועם טעם דגן וזהו שא' שהתינוק יודע בטוב טעם להכיר לאביו כשיטעום טעם דדגן דוקא והיינו ג"כ ענין חטה שאכל אדה"ר שע"ז נמשך בו בחי' הדעת לדעת טו"ר כו' והב' בחי' כח השכל שלמעלה מטעם ודעת אשר גדל באדם ע"י החיטה כשהיא בלא טעם גשמי כמו המצה וזהו עיקר ההפרש בין חמץ למצה שבלחם שבחמץ יש בו טעם לחיך והוא

הממשיך בחי' השכל שיש בו טעם כו' אבל לחם המצה שנק' לחם עוני שהיא בלא טעם כלל גם שהוא בבחי' החכמה אבל הוא בבחי' החכמ' שבלא טעם ששרשו למעלה מן הטעם והוא בחי' הביטול בכח מ"ה דחכמ"ה ששרשו למעלה מן החכמה וכמ"ש והחכמה מאין תמצא מאין ממש כידוע. וזהו שהמצה נק' מיכלא דמהימנותא שלמעלה מן הטעם וד"ל. ולהבין ביאור זה הנה יש להבין עוד מה שקורין פ' זכור לפני חג הפסח דוקא. וגם יש להבין מה שבחג השבועות נא' חמץ תאפנה כו' ששתי הלחם באות חמץ דוקא וא"כ ה"ז דבר פלא ביותר איך יתכן שבשבועות שהוא זמן מתן תורתנו הותר החמץ ומלבד ההיתר הנה מצוה וחובה שיהי' שתי הלחם חמץ ובפסח שלא הי' רק התחלת ההתעוררו' לילך אחרי ה' במדבר כו' נאסר להם החמץ בתכלי' הזהירו' וההבדלה בכפלו כמה פעמי' כל מחמצת כו'. אך הענין הוא דאדרבה היא הנותנת דמשום שביצ"מ הי' רק בחי' התחלה ע"כ נאסר להם החמץ ונצטוו לאכול מצה דוקא אבל במ"ת שכבר נכנסו לפני ולפני' לקבל הארת פני שכינה בבחי' פ"פ כו' במ"ת ע"כ אז דוקא נצטוו בשתי הלחם בחמץ דוקא והענין יובן עד"מ (המבואר בוורה) כשהתינוק הקטן אשר עדיין צריך לאימו לינק רק שמרגילין אותו מעט מעט במאכל הנה אי"א שירגילוהו במאכלי' שראויין לגדול פן יזיק לנפשו ביותר כמו שידוע שא"א להאכיל לתינוק בן שנה מאכל לחם בטעמי' שוני' או בשר וכה"ג אלא מאכלי' קלים שאין בהן טעמי' חזקי' כ"כ כדי שיוכל לקבל כפי מזגו הדק ביותר ואח"כ מעט מעט ירגילוהו בטעמי' מאכלי' שוני' עד שיוכל לאכול לחם גמור כגדול בשנים וכמ"כ החולה שקם מחליו לא יוכל לקבל טעמי' מאכלי' שהבריאי' אוכלי' אלא מאכלי' קלים בטעמן מאד ומעט מעט ירגילוהו עד שיוכל לקבל כל טעמי' המאכלי', וא"כ עיקר תועלת הרגלות בקלות המאכל הוא רק להביאו שיוכל לקבל טעמי' מאכלי' גסי' כלחם דגן וכה"ג ומה שאמרו אין התינוק יודע לקרו' כו' הרי טעם הגס שבטעם דלחם דגן הוא אשר מזה גדל שכלו להכיר את אביו כו' משא"כ קודם לכן כשלא הי' יכול לקבל טעם דגן כו'. והנמשל מזה יובן למעלה בבחי' מאכל דמצה שאכלו ביצ"מ שנק' לחם עוני בבחי' הקטנו' דוקא לפי שהי' אז בבחי' הקטנו' ביותר כמו בחי' נער קטן הנולד וכמ"ש ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך כו' אשר לא הי' באפשרי להם לקבל בחי' מזון העליון שהוא בבחי' החכמה והטעם כמו לחם חמץ שבשתי הלחם כו' אלא רק לחם עוני בלא טעם כלל ואמנם הי' בכח זה הלחם מלמעלה מן השכל והוא ענין מ"ש בוורה שנק' מיכלא דמהימנותא שעיי' נמשך להם בחי' האמונה שהוא בחי' הביטול שלמעלה מן השכל וזה יש בכל א' מישראל בבחי' כ"ח מ"ה שבנפשו לכל א' כפי ערכו שהרי גם משה שנשמתו בבחי' ח"ע הי' צריך לקיים מצות אכילת מצה להמשיך בחי' אמונה זאת לפי ערכו למעלה בבחי' ההשגה והטעם כו' וזהו ה'א לחמא עניא

די אכלו כו' שהוא בחי' מל' שנק' היא ושרשה בבחי' כת"ר מל' וכידוע דג' קוין הן חח"ג מימין הרי החכמה בחי' ראשי' הקו הזה והחסד ענף החכמה וזהו בחי' אברם א"ב חכמה ור"ם הוא שרש החכמה שמשם נמשך מקור החסדי' ע"י בחי' היא שניתוסף באבר"ם ונק' אברה"ם כידוע ובג"ה הוא קו השמאל כמ"ש אני בינה לי גבורה שבחי' הגבורה נמשך מבחי' בינה כו' אך בחי' דתי"ם הוא קו האמצעי ושרשו עולה בבחי' הכתר וע"כ נק' בריח התיכון שמבריח מן הקצה כו' והיינו בחי' כתר עליון שמאיר במל' כי נעוץ תחלתן בסופן כו' וד"ל. וביאור הדברי' הנה ידוע שיש ב' מיני מצות א' אותן המצות שיש להן טעם ושכל כמו מצות הקרבנות שיש בהן טעם כדי להעלות לבחי' ניצוצי' שנפלו בבהמו' ששרשם מפני שור כו' ואש של מעלה מעלה אותן לשרשן כו' וכמ"כ יש מצות רבו' מאד שיש להם טעם אם בבחי' הברורי' או טעם וסוד אחר למה רצון העליון כך כו' אבל יש הרבה מצות שאין להן טעם כלל לא בשביל ענין הברורי' ולא ענין טעם וסוד אחר כו' רק שהוא בחי' רצון פשוט שלמעלה מן הטעם לגמרי ונהנה זה הרצון שלמעלה מן הטעם לגמרי א"א לקבלו רק בבחי' ביטול שלמעלה מן הטעם והשכל דוקא וכמו ענין שהקדימו ישראל נעשה לנשמע כו' כמ"ש במ"א וכמ"כ הוא ענין ההפרש בכלל בין פסח לשבועו' שבחג הפסח בימצ"ר במצות אכילת מצה לחם עוני שבלא טעם נמשך בנפשם בחי' האמונה שהוא בחי' הרצון הפשוט שלמעלה מן הטעם לגמרי כדי שיוכלו לקבל במ"ת בחי' רצון העליון הפשוט שלמעלה מן החכמה ואז נמשך להם ג"כ בבחי' רצון בבחי' טעם והן בחי' טעמי המצות שיתגלו לעתיד וקצת מזה פ"י בזמן מ"ת דכתיב ישקני מנשיקו' פיהו כו' וזהו ענין חמ"ץ תאיפנ"ה דשתי הלחם שהן ב' תורו' שבכתב ושבע"פ כמ"ש לכו לחמו בלחמי כו' שהחמץ יש בו טעם המגביה את הנפש כמו טוב טעם ודעת חוקך כו' כי טועמי' חיים זכו וזה הי' במ"ת דוקא שפכ"פ דבר ה' כו' וד"ל.

ובזה יובן ענין הנ"ל דגם ששרש המצה רק בחי' קטנו' דאבא מ"מ שרשה בבחי' אמונה שלמעלה מן השכל והיינו הך משום דבחי' קטנו' דחכמה היינו שאין השכל מתפשט בטוב טעם רק בבחי' ההעלם ובקטנו' עד"מ האב שמצוה את בנו לעשו' כך וכך שאז יהי' לטובתו ואם יעשה באופן אחר יהי' הדבר לרעתו הרי יודע הדבר שציוה בבחי' הקטנו' בלבד כי אינו יודע בטוב טעם ודעת למה יהי' זה האופן לטובה וזה האופן לרעה רק שמאמין בכח השכל שלמעלה מן הטעם והדעת שזהו חכמה אמיתי' שבודאי הדבר כן כו'. אך אח"כ כשיגדל בחכמה עומד על טוב טעם ודעת שבציווי זה כו' כך במ"ת נתגלה לכנ"י טעמי המצות שהי' אצלם בהעלם ובקטנו' בזמן יצ"מ (וגם מה שהתינוק יודע לקרו' אבא ג"כ בבחי' הקטנו' שלמעלה מן הדעת המתפשט

כו' כי איננו משיג הדבר בטוב טעם ושכל רק יודע לקרו' בלבד כמ"ש במ"א. ואין זה דומה לחטה שאכל אדה"ר שזהו בבחי' טוב ודעת כו' ודלא כדלעיל שענין א' להם וד"ל).

ובזה יובן ג"כ מה שקורין פ' זכור לפני חג הפסח, דהנה שמואל הוכיח לשאול על אודו' עמלק שהביא מראשית החרם לזבוח לה' כו' החפץ לה' בעולות וזבחי' (שמוע מזבח טוב כו') להיו' כי שאול יודע סוד ה' בטעם מלחמת עמלק למחו' זכר עמלק כו' ועשה בכל הכונה בשלימו' במצוה זו וז"ש הקימותי את דבר ה' שהקים דבר ה' שבמצוה זו כו' וגם עוד לתשלום הכונה הביא ראשית החרם לזבוח כו' לעלו' ניצוצות שנפלו בעמלק והשיב לו כשמוע מזבח טוב שהעיקר במצות היא השמיעה בחי' ביטול שלמעלה מן הטעם והכונה והטעם של העלא' הניצוצות שהן זבחי' ועולות אין בהן עיקר חפץ ה' רק לשמוע כמו בטל רצונך כו' וזהו עיקר המכוון למחות זכר עמלק מפני שהוא בחי' הקליפה המנגד לזה הביטול שלמעלה מן הטעם להיו' קליפת עמלק הוא חוצפא שלמעלה מן הטעם שהוא המנגד לביטול שלמעלה מן הטעם וא"כ לא כיון שאול אל עיקר המכוון בזה כי הי' לו לעשו' בלי כונה בטעם רק בבחי' ביטול שלמעלה מן הטעם ובה הי' עיקר מחיית זכר עמלק וד"ל. וזהו שקורין פ' זכור למחו' זכר עמלק קודם פסח שכאשר נמחה זכר עמלק בקריא' פ' זו כמ"ש הרמב"ן אז יוכל להיו' בחי' אכילת מצה ביו' א' דפסח שהוא בחי' הביטול שלמעלה מן הטעם כי אין טעם במצה כנ"ל רק בקריאה פ' זכור לא נמחה רק למעלה בשרשו כו' אך ע"י בחי' ביטול שבלא טעם ע"י המצה כנ"ל נעשה מפלת המן בפ"מ והוא מה שתלוהו על העץ ביו' ב' דפסח אחר מצות אכילת מצה ביו' הא' שהיא חובה כידוע וביו' ב' דפסח הוא תחלת ספירו' העומר כמ"ש ממחרת השבת תספרו נ' יום שהן נש"ב דקדושה וזהו לאחר שתלו להמן על העץ של נ' אמה כו' כמארו"ל המן מן התורה מנין שנא' המין העץ כו' וכמ"ש במ"א וד"ל ובכל זה יובן ג"כ מה שיום א' דפסח נק' שבת כמ"ש ממחרת השבת תספרו כו' כנ"ל.

דהנה ידוע בבחי' השבת כי בו שבת וינפ"ש שזהו בחי' העלא' החכמה שנק' מוחין דאבא לשרשה בבחי' עצמו' אא"ס כמשל המתעסק במלאכה בטרדת השכל והמדו' כו' בצמצו' גדול כאשר שוכת ונח חוזר כח שכלו שנטרד בה אל עצמו' נפשו וזהו וינפש כו' וע"כ נק' עולת שבת וגם יש בזה בחי' המשכה מחדש וכמ"ש וקראת לשבת עונג וע"כ נק' שבת בשם קדש ע"ש בחי' העלא' זו שמתקדש בקדושה עצמו' המאצי' כו' וכמ"ש במ"א וע"כ גם בחי' יום א' דפסח הגם שמצד עצמו נק' יו"ט בחי' מקרא קדש בלבד אבל מצד בחי' ומדרגה דמצו' אכילת מצה להיותה בבחי' הביטול

שלמעלה מן החכמה והטעם כו' ונק' מיכלא דמהימנותא כו' היז מגיע בבחי' הארת הכת"ר שבחכמה כנ"ל שנק' בחי' כת"ר מל' כו' שזוהו עיקר בחי' השבת כי בו שבת וינפ"ש שהוא בחי' העלא' החכמה למעלה במקורה בבחי' אין וכמ"ש והחכמ"ה מאי"ן כו' וזוהו שיו"ט דפסח דוקא נק' שבת ולא שאר המועדי' כו' ומיד אחר יו' א' דפסח מתחיל בחי' ספירו' העומר כמ"ש ממחרת השבת תספרו כו' שזוהו בחי' נש"ב שנמשכי' בבחי' ירידה מלמעלה למטה במדו' כו' אחר בחי' העלא' דחכמה ע"י המצה וד"ל.

איתא בגמ' מנין שקושרין לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח שנאמר אם חטאיכם כשנים כשלג ילבינו כו'. ואיתא בגמ' רמי תנא חדא גדולה תשובה שזדונות נעשה לו כזכויות ותנא אידך זדונות נעשה כשגגות ומשני לא קשיא כאן מאהבה כאן מיראה וכתוב כי כארבע רוחות כו' כשם שא"א לעולם בלא רוחות כך א"א לעולם בלא ישראל ותמוה מה ענין ישראל דווקא לרוחות. אך הענין דהנה כל מה שברא הקב"ה לכבודו ברא שנאמר כל הנק' בשמי לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו ואומר ה' ימלוך לעולם ועד ותמוה להבין לכבודו ברא וגם מהו ואומר ה' ימלוך כו' אך הענין דכתיב להודיע לבני האדם גבורתיו וכבוד הדר מלכותו ואלו הן גבורותיו דלכאורה הוא פליאה גדולה שא"ס ב"ה ישרה בעולמות והוא ירידה גדולה והנה על מי הוא ימלוך כיון שהכל ממנו ואין שום דבר חוץ ממנו אך תכלית הבריאה הייתה לכוונה הנ"ל כנודע שאדם יראה עולמות ושינויים וצימצומים ויבין את זאת שבאמת אין שום עולם שהכל נעשה מחמת שא"ס ב"ה מתלבש ומסתיר בלבוש אבל באמת אפי' כהיום אין שום עולם ואין שום דבר מסתיר שהכל אח"פ מאחר שהכל נמשך מחיותו ית' (הנ"ל) [וכמ"ש] וידעת והשבות אל שה"י הוא אלוהים רק ה' מלך גאות לבש זהו כל תכלית הבריאה וזהו להודיע לבני האדם גבורתיו וכבוד הדר מלכותו ואעפ"י שכבוד מלכותו הדור וגדול מהלך ת"ק שנה שיתא אלפי שנין אבל מ"מ הוא רק גבורותיו שצימצם עצמו שהן הן גבורותיו שצימצם אבל באמת הוא עצמו בלתי גבול

אס: בבזך 877, 1240 נוסף: יהיו.

ואלו: בבזך 877, 954 ואיתא.

הנ"ל: הבא מוקף בחצעי"ג ליתא בבזך 1240. והמוקף בחצאי ריבוע ניתוסף משם.

והשבות אל שה"י: בבזך 954, 1249: היום והשבות כ"י ה'.

ותכלית וזהו שמלכותך אינו רק מלכות כל עולמים שנראים עולמות אבל באמת צריך להאמין שאין שם עולמות אך כ"ז צריך להיות שיצמצם עצמו כ"כ ע"י ממוצע דהיינו ישראל יעקוב חבל נחלתו דהנה אצל מלך יש כמה מיני שרים שעומדי' ורואים פניו ועליהם וודאי לא שייך לומר מלך ויש שרואים פניו לפרקים ועוסקים בשירות ותשבחות ויש שאינם רואים כלל פניו רק שומעים לדיבוריו וציווייו ואעפ"י שאינם רואים וזהו עיקר עבודה וע"ז שייך לומר מלך על כת שרחוקים ממנו ושומעים רק לציווי' וזהו עיקר המלוכה כאשר דבר המלך שלטון לו כך יש כמה בחי' ישראל ועיקר המלוכה על אלו שנק' בחי' עבודה ואעפ"י שאין מבין שום דבר רק שמעו לציווי' ומדבק כל מחשבתו וחיותו ודיבוריו לו ית' בתורה ותפילה דהנם הרוב הם וזהו ברוב עם הדרת מלך דהנה הרוב הם שאינם רואים פניו ואצל בחי' שיש רוב עולמות דהיינו הסתרות אלקות שם שייך יותר הדרת מלך וזהו אינם יכולים לעשות רק ישראל שהם המעט שיכולים למעט א"ע מכל וכל להפקיר א"ע משא"כ אוה"ע שהם נק' אומות בלשון שהם האם של עוה"ז שרוצים הכל לעצמם והם נחשבים בעיניהם ליש ועליהם נאמר ותעשה לה משתות שמנים משתת שמרים אבל ישראל' ממשיכים כו' אלקותו ית' שיהי' עולמות דהנה בדבר ה' שמים נעשו כל דבר שצריך להתגלות נק' דיבור למשל אדם בפ"ע אין צריך שום דיבור וכשצריך לגלות מחשבתו לאחר הוא צריך דיבור כך הנמשל מובן והנה כתיב בדבר ה' שמים נעשו והוא ירידה גדולה דלאו אורחא דמלכא למשתעי מלין דהדיוטא תמיד לאמר יהי רקיע יהי אור כו' שאעפ"י שהי' צמצום הנ"ל בשעת בריאות עולם שבלא זה לא הי' יכול שום עולם להיות שהי' כנר בפני האבוקה לפני אחדותו ית' וממילא הי' חוזר ג"כ לשורש תמיד לכן ממילא מובן שצריך תמיד א"ס ב"ה בעצמו לצמצם ולחיות אותו אך זהו ירידה גדולה כנ"ל אך כשאדם אינו רוצה לעצמו כלום והוא מדבק דיבורו ומחשבתו שהוא חיותו של אדם כתרגם לנפש חיה לרוח ממללא והוא מדבק חיותו בתורה ובתפילה והנה נותן החיות שהוא ית' מחי' אותו נותן לו ית' בלתי שום פני' עצמו ח"ו ואינו רוצה לעצמו כלום ואעפ"י שאין כלום מה שמדבר אעפ"כ [כיון] הדיבור שלו הוא חיותו והוא מחזיר הכל לו ית' ומאמין כ"זי באמת אין שום ירידה מאחר שאין רוצים לעצמם כלום ובאמת רוצים להיות כנר בפני האבוקה והנה הם דבוקים בו ית' שמקטינים א"ע ואינם נחשבים לשום דבר בעיניהם וממילא כמים הפנים הוצרך עכ"פ לצמצם לחיותו אפי' שגופו הוא בכאן וממילא נמשך חיות לכל העולמות אך

דהנה אצל . . . ישראל: בכל הנ"ל שהם — קטע זה נדפס לעיל (פ' וישב) ע' קצב. מאמרי אדה"ז — הקצרים ע' קכא [שויה למשל].
כ"ז: בבוך 954, 1240: כנ"ל.

מתן הוא כשאנו רואים. שאינו רוצה כלום לעצמו דהיינו תיכף כשעומד משנתו מחשבתו אינו עוסק בשום דבר מעסקיו ותיכף מדבק א"ע לה' בתורה ותפילה אבל כשעוסק בשום דבר מעניני עוה"ז בתחילה ממילא הוא רוצה לעצמו איזה דבר והי' קודש לה' ראשית שיתן אדם ראשית לו ית' והנה נחזור כנ"ל שהכל ע"י ישראל וזהו כשם שא"א לעולם בלא רוחות דהיינו ד' רוחות שהם גבולי העולם א"א כ"א ע"י ישראל שע"י נעשה הצימצומים להיות העולם בגבולים וזהו שכל מה שברא הקב"ה לכבודו. מלשון לבוש כמ"ש בגמ' שקורין למנא מכבודתא שנאמר בראתיו יצרתיו דהנה למשל כמו אצל האדם יש כמה בחי' שכל ויותר גבוה משכל ומדות ומחשבה ודיבור כך כ"י כו' בראתיו הוא כנ"ל ויצרתיו ג"כ כנגד בחי' דיבור צר צורה גו צורה שהמחשבה נתלבש גו הדיבור אף עשיתיו שהוא בחי' עשי' אך כ"ז נעשה כדי שה' ימלוך לעולם ועד ובלתי זה לא הי' שום עולם והנה להבין מהו תשובה ומהו מחילת העון דהנה למשל כמו שאדם ברוגז על חבירו הוא שאין רצונו שיהיה לזה האדם והנה נראה כשהאדם חוטא באיזה עון בעניני עוה"ז שהכל מחיותו ית' והוא ממשיך אותן לעצמן דהיינו שרוצה לעצמו איזה דבר הוא ממשיך כו"י. למילי דהדיוטא ותשובה הוא שתשוב ה' דהיינו שלא יהי' אצלו. והנה יש חילוק בתשובה וג"כ חילוק בחטא דשוגג שעושה בלתי רצון לעשות הדבר ומזיד שעושה ברצון והנה התשובה אם הוא רק שחוזר ממעשה הרע הוא לוקח הרצון שהי' מתחילה ברצון ועכשיו אינו רוצה וממילא הוא כשוגג שעשה בלתי שום רצון ואעפ"כ עשה והמשיך חיותו ית' לעצמו וזהו תשובה מיראה רק שהוא ירא לעשות עוד החטא הנ"ל מ"מ בזה ההין לא החזיר. למקומו אבל כשעשה תשובה מאהבה דהיינו שרואה חסדיו ית' עמו שאפי' בשעת החטא לא עזב חסדו אתו ורוצה כהיום לדבק בהיפך כל חיותו ורצונו לו ית' וממילא נתהפך רצונו ית' לו וזהו כזכיות שממשיך בזה רצונו ית' וזהו מחילת העון דהיינו שמתרצה לו להיות סובל אותו שיהא טוב עמו מהיום והלאה וזה פי' כי ביום הזה יכפר עליכם וכו' כנ"ל דהנה יש ב' מיני תשובות תשובה מאהבה ותשובה מיראה וזהו כי ביום הזה דהיינו התורה שנק' בחי' יום שהיא נגד תשובה מאהבה שחוזר הרצון להיפך כנ"ל אם רגיל ללמוד דף א' כו' כנ"ל מכל חטאותיכם דהיינו. תשובה מיראה כנ"ל שנעשה

מתן . . רואים: בבוך 954: אך כ"ז באדם.

לכבודו: בבוך 1240: נוסף ברא.

כו"י: בבוך 1240: דיבור.

דהיינו . . אצלו: בבוך 954, 1240: מוצאות הפה שלו ית' לעצמו.

ההין . . החזיר: בבוך 954, 1240: לא החזיר ההי'.

דהיינו: בבוך 954. היינו נגד. ובבוך 1240: כנגד.

כשגגות וכי' [וכשיש] ב"י בחי' הנ"ל אז לפני השם טהרו ממילא השי"ת מטהר אותו ומסייע לו ונותן לו בחי' שאין למעלה הימנו מקוה ישראל ה' מה מקוה מטהר כו' אף הקב"ה מטהר ישראל וזהו אם יאדימו כו' כצמר יהיו דהנה יש ד' מרות אצל האדם מרה לכינה ומרה אדומה ומרה שחורה. והנה ממרה לכינה יכול לבוא לידי הוללות וסכלות אך מ"מ צריך לזה ג"כ וזהו יאה עניותא לישראל כוורדא סומקא לסוסא חיורא דהנה האותיות נק' סוסים והמחשבה רוכבת עליהם ומ"מ הם מנהיגים וזהו לסוסיא חיוורא צריך וורדא סומקא וזהו מנין שקושרין לשון של זהורית בראש כו' שהיא הוורדא סומקא שנאמ' אם יהי' כו' אם יאדימו כו' ואז ע"י התשובה כנ"ל אזי כשלג. דהנה כל הגוונים יכולים להעשות אך גוון שלג הוא גוון הנעשה כך מאליו ואין יכולים לעשותו גוונני. וזהו ע"י התשובה כנ"ל יבוא לבחי' שלג שהוא לפני ה' טהרו וכנ"ל שהוא בחי' שאין יכול לבוא בעצמו לבחי' זו כנ"ל.

עוד* ענין התשובה ושכ ה' אלוקיך את שבוך דהנה עיקר התעוררות התשובה יכול [להיות] ע"י שימשיך כ"י דיבורו ית' שהוא החיות של כל העולמות כנ"ל והמשיך לתאוחו כנ"ל ואח"כ כש[שב] מחזיר זה וזהו ושכ ה' [אלהיך] שמצמצם א"ע להיות אלוקיך בעולמות דהנה (מבחי') הוי' (מוכח) שמהוה תמיד וממילא מוכח (שמהוה תמיד) שהוא ית' א"ס [ב"ה] וצמצם להיות אלוהיך תשוב החיות הנ"ל (עם שבוך) [וזהו ושבת עד ה' אלהיך גדולה תשובה] [שמגעת] כו'.

בעור"ה שבת פ' מטות

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם. מהו ענין הכפל שידבר תחלה ואח"כ יאמר כו'. הנה תחלה צריך להבין הקדמה בענין אורו' עליוני' למה כינוהו בשם אור ואף שיש הרבה טעמי' אבל א' מן הטעמי' הוא זה, להיות כי כל כח רוחני מן הרוחני' משתנה מהותו בכוא המשכתו בפועל העלול ממנו כמו כח השכל שהוא ההשגה עצמ' משתני' מהות' ממש לפי אופן מזג

שחורה: בבוך 945 נוסף: מרה ירוקה.

כשלג: בבוך 954. 1240 נוסף: יליבנו.

גוונן: בבוך 1240: גוון זה.

עוד: מכאן נדפס במאמרי אדה"ז — הקצרים ע' קכא.

המוח הגשמי אם יבש ואם לח כו' ולפי אופן המאכל גס שאכל והחזיק מוחו כו' ומכ"ש בחילוק במזגי מוחו' שני בנ"א ששומעי' השגה א' שמשתנ' מאד כו' וכן כל החושי' ראי' ושמיעי' רוחניי' משתני' מהות' לפי אופן שינוי כליהם אם כלי העין מקולקל יראה ראי' חלושה ומעוכרת כו' ואמנם מחשבת אדם שמחשב איך שהוא במקום רחוק מאד אלף פרס' שהרי עברה מחשבתו כל אותו ההרחק הרב לא יתכן בזה לומר אם לא הי' מרחק כ"כ הי' מחשבתו במהירו' יותר או בנקל יותר כו' שהרי ממש שזה באופן א' הוא כח המחשב' לחשוב שהוא בעיר הרחוק' אלף פרס' למחשב' שמחשב שהוא בעיר הקרוב' פרס' א' וכדומ' מפני שהעברת שטח הארץ במחשבתו אינו כמו הילוך המחשב' עלי' מאחר שהמחשב' אינו בסוג יש ודבר ממש שיאמר בו כשהוא כאן אינו כאן ושיהי' שייך לומר בו שהלך מהלך שטח זה כו' וא"כ העדר תפיס' השטח במחשבתו אינו העדר אמיתי לומר שהוא בטל כו' אלא אדרבה ישנו רק שהמחשב' תופסו כא' וא"צ שהו' הילוך כו' מפני שאינ' מסוג שלו כלל כו' וכמ"כ כל רוחני לא יתכן לומר שימנענו הכותל מלעבור כמו רצוצא דמית כידוע ועד"ז יש בגשמי' אור זיו השמש מה שאין בכל הכוחו' רוחניי' שהמ' משתני' כנ"ל אבל האור והזיו לא ישתנ' לעולם כמו כשיאיר בזכוכי' עכורה אף שהאור מן הזכוכי' בבית מאופלת אבל לא שהזיו נשתנ' לאופל בהזכוכי' ושיהי' הפרש בין הזיו קודם שעובר דרך הזכוכי' לזיו שבזכוכי' שנשתנ' שם מהותו שהרי מאיר הוא על הזכוכי' מלמעלה ואם יסירוהו וישימו אחר הזיו מבהיק על שניהם באופן א', רק שהזכוכי' מצד עצמות' הוא משנה מרא' הזיו להיו' לעיני רוא' במרא' אחר' לפי אופן הזכוכי' אבל מהו' הזיו לא נשתנ' לעולם בין כשיבהיק ויאיר על כותל בין כשיאיר על זכוכי' באופן א' יאיר לפי מהותו העצמי כו' וכמו שלא יתכן לו' כשיאיר בבית הכסא על צוא' שיפול בהאור ריח רע מן הצוא' וישתנ' מהותו מפני שאין הריח מן סוג שלו כלל והוא יאיר אורו כמו שהוא מאיר בריח טוב ממש כי הוא מהו' דבר אחר בפ"ע ואין לו שייכו' כלל עם מהו' ריח כו' כמ"כ אפי' בכלים מכלים שוני' המשני' מראי' אורו מצד עצמו' הכלים אבל מהות הזיו לא נשתנה בהם לעולם כלל וכלל להיו' כי אינם מסוגו כלל וכאילו אינם ממש לגבי' אמנם העדר זה אינו אמיתי אלא כדמיון העדר שטח מרחק רב במחשב' כנ"ל וד"ל.

ולהשכיל זה יותר מובן מלשון הפלסופי' שקורין שכל נבדל לנפש הגלגל שהוא ע"ד הנ"ל ומזה יובן ענין הקריא' בשם אור דוקא, והוא להיות כי ידוע ששכל האדם הוא פרצוף אחר מנפש הטבעי' שבלבו הגופני' וכל פרצוף עליון מלוכש בתחתון עד החז' שלו כו' פי' שליש ת"ת נה"י שבו מלוכשי' ודבוקי' בתחתון ומצד הלבשה זו יש בכח התחתון לנטותו לעליון

לכל מה שירצה אף שיהי' היפך העליון כמו השוחד שיעזור עיני החכם שישכיל בשכלו לחיוב גמור מצד הסברא האמית' וכשיקח שוחד לבבו יטה שכלו שישכיל שכל זר לזכות וכמו שרואי' בחוש שאדם כפי לבבו ישכיל ההשכלה וימציא המצאו' מופלגו' עד שיהיו רק בחפץ ותשוקת הלב לבד ולא יוכל להמציא ההיפך כו' והוא מצד הלבשה זו שנתלבש כח השכל בנהי' שבו בפרצוף המדו' לכן שופע רק כפי הלב כו' אמנם כח המשכיל בעצמותו הנק' גדלו' המוחי' בחי' חביד' וגר' דהיינו כח החכמ' שבנפש שישכיל בחכמ' שאינו' שייכ' למדו' שבלב כלל הוא הנק' שכל נבדל דהיינו שהוא נבדל מערך השפע שכל שבלב לגמרי עד שלא יתפעל כלל להיו' בו שינויי' כפי השגתו לחיוב כו' מחמ' חפץ הלב כו' וזה לא ימצא כי'א בבעל שכל גדול שכה חכמתו חזקה מאד עד כשישיג הסברא לא ישיגנה מצד רצון הלב כלל רק מצד כח החכמ' עצמו לבד ולכן לא תשתנ' בשוחד כלל ויובן למשכיל מה שהחמדה שבלב לזכו' לא יטה כח החכמ' עצמ' בגדלות' הוא מפני שאינו' מלובש' בה כלל ומאחר שאין לה שייכו' עמה הרי אינו' ממהות' כלל וכלל וכמו שלא יתכן לומר שלא יטה היד הגשמי את השכל להשכיל באופן אחר מפני שהשכל רחוק מאד מחוש המישוש כו' כן הוא רחוק מבחי' התשוק' שבלב עד שנוכל לומר שבסיבת' ישתנ' אף שמץ מיני' רק השכל כמו שהוא בעצם לחיוב והלב יחפוץ לזכו' ולא יסתיר אורו כלל וכלל מפני שלגבי כח החכמ' אין מהו' חפץ הלב נתפס לאיזה דבו' שייך שיטתירנו וכמו שלא יסתיר הכותל לרוח החיוני שימנענו מלצאת כו' שאין זה אלא מפני שהרוח אינו ממשי שהממש ימנענו כו' וכן לא שייך לומר בו שהוא בהגובה שבכותל ולא למטה בארץ כי מאחר שהוא למעלה ולא למטה הרי הוא נתפס בסוג שטח הכותל כו' אלא הוא למעלה ולמטה ברחוק ובקרוב בשוה ממש כו' וכי' שכל הנבדל עם גשמי' המדה כי לא יתכן לומר עד"מ איך יהי' ההשכלה והסברא מצד השכל להכות בנו שיטיב מעשיו והלא הלב מתרחם עליו ולא יוכל לסבול ההכא' מצד הטבע הרי השכל אמיתי שההכא' תועלת לו ואם במעש' לא יוכל לקיים מפני רחמנו' הלב אין זה גורם כלל שינוי לכח החכמ' שמשגיג התועלת וכדומ' ודל' וכן יכול להשיג השגת התועלת אף שיעשה היפכו מצד הלב כו'. ועד"ו יובן למשכיל למעלה בי' גלגלי' שלכן נקראי' שכליי' נבדלי' ע"ש הבדלם מן ערך וסוג שפעם שכבר הושפע בגלגלי' עד שכל שטח הגלגל הוא בבחי' העדר תפיס' מקום לגבם ולא יתכן בם לומר שהם למעלה ולא למטה אלא או שהם למעלה ולמטה בשוה או שאינם כלל בחלל הגלגל כו' מאחר שהם הגבה למעלה מבחי' נהי' שבהם המשפיעי' בכלי הגלגל כני'ל במשל גדלו' השכל לגבי חפץ הלב וכמו העדר תפיס' מרחק הרב במחשבה כו' ואמנם לא שנתבטל ממש אלא שהוא כאילו אינו במחשבתו וכמו שריח הרע כאילו אינו בזיו השמש שיאיר אורו ולא

ישתנ' כלל מחמתו וכן מחמ' כל מיני כלי' מכלי' שוני' בעצמות' כו' וכנ"ל וד"ל.

ועתה ישכיל האדם הטעם למה כינו בשם אור דוקא כי המשל מזיו השמש אף שהוא בערכו גשמי אבל הנמשל המובן ממנו אמיתי להשיג ענין האורו' עליוני' באמיתת' דהיינו שהם כמו בחי' שכלי' הנבדלי' בהשג' הפלסופי' (אע"פ שהם עדיין רק בחי' כלים דאורו' דאצי' ואפשר כלים דייס דבריא' דלא כרמ"ק) שהנבדל נבדל מערך וסוג השפע עד שלא ישתנ' כלל בשינוי כלי' המקבלי' השפע כנ"ל כן אורו' דאצילות יוכלו להחליף כליהם זה לזה ממש כמו שלא ישתנ' היוזי במהותו כשהוא בזוככי' רק שהזוככי' תשנה את מראיהו אבל להזיו במהותו אין הפרש ושינוי בעצמותו ומהותו בין שיאיר על זוככי' או על כותל כנ"ל כן עד"מ אין הפרש בין שיאיר אור החכמ' בכלי החכמ' או שיאיר בכלי החסד אף שכלי החסד הוא כמשל הכותל לזיו שלא יקבל הארה כלל אבל כמו שיקבל הזוככי' הארה מעין הזיו כן השגת שכל לגבי אור החכמ' כו' עכ"ז אין שינוי כלל באור החכמ' כשיאיר בהשגה לכשיאיר באהבה מאחר שהוא כמשל הארה וזיו לבד כנ"ל וד"ל אמנם ביטול הכלי' והשתוותן כל בכל ההפכיי' שבהם לגבי האורו' כו' אינו ביטול והעדר אמיתי אלא כדוגמת ביטול והעדר תפיס' מרחק הרב במחשב' או כמו ביטול מקום כל הגלגל לגבי שכל הנבדל שיהי' למעלה ולמטה הנ"ל ואף ששכלי' נבדלי' בהשג' הפלסופי' הם עדיין כלים דייס דבריא' לפי מה שהפשיטו מגשם הגדולי' שבהם בשכלם האנושי המקבלת מי"ס דבי"ע ולא יותר כו' אבל למשל ודוגמא ישכיל האדם במהו' האורו' דאצי' שהם ע"ד הנ"ל וד"ל.

והנה ע"ד הנו' בענין שכלי' נבדלי' שהמה רחוקי' מאד מסוג שפעם בכלי הגלגל כנ"ל כן ממש רחוקה ערך חכמ' דאצי' שהוא בחי' משה יסוד אבא לגבי חכמ' קדומ' כידוע שהוא ענין אורייתא מחכמ' דלעילא נפק' מן ההעלם אל הגילוי כי מנובלות חכמ' של מעלה תורה פי' נובלות הוא כמו דבר הנושר מן העצמו' שהוא רק פסולת ואין לו ערוך לגבי העצמו' כלל כמשל שכל שבגלוי המדו' לגבי עצמו' ההשכלה כנ"ל או ככלי הזוככי' לגבי הזיו כנ"ל. כמ"כ חכמ' קדומ' הוא חכמ' שבמאציל הגנוזה בעצמותו כמשל כח המשכיל שבמוח האדם שמה שישכיל שכל גלוי הוא רק פסולת של עצמות הכח השכלי שהרי הכח השכלי הוא היולי ואינו מהו' שכל וסברא כלל כידוע וכשיהי' הכח השכלי בכלל שכל וסברא אז נקרא עילה שיש עלול ממנו שהוא השכל אמנם שפלות והורדה זו מעצמותו מוכרח להיות ע"י התחלקו' אותיו' צמצום והתפשטו' י"ה כו' כמו שהשכל כשיתגשם במחשב' להיו' כי המחשב' גשמי' והשכל רוחני צריך להתחלק בצמצומי' באותיו'

השכל תחלה שהוא המשכת גילוי חלקי השכל לחלקי קטני' עד שיתלבש באותיו' מחשב' יתחלק לגמרי וכן הלב יתחלק רוחניו' האהב' שהית' כלולה ותתפרד באותיו' מחשב' לחשוב האהבה בחלקי' קטני' וקודם שיתחלק צריך להיות' צמצום האהב' בלב ג"כ כדי שיוכל להתחלק במחשב' וענין ד' מיני אותיו' החילוק בעצמותו דוקא ביו"ד וה"א ו' ה' מבואר במ"א שהוא הכולל בכל המשכה מעצמו' למהו' אחר יומשך בד' אותיו' אלו שהוא צמצום העצמות תחלה למקורו ואח"כ ההתפשטו' בעצמותו ואח"כ קיצור ההמשכ' מן ההתפשטות כו' וזהו וידבר הוי' אל משה שכדי שיומשך מחכמתו ית' העצמית לבחי' משה הוא חכמת התורה וענין הסוד של פ' ציצית בכל הלכותיה והכוונ' בפנימיו' אופן עשיית' הוא כדי שיהי' יחודי' עליוני' על ידה באורו' האצי' ולמה יהי' היחוד כך ולא כך כו' הוא רק עפי' חכמ' וחכמ' זו גלוי' היא באורו' האצי' ושרש ומקור להן וזהו בחי' אבא שרש כל האצי' ומשיה' בחי' יסוד שבו המשפיע שפע חכמ' זו לכל עולם האצי' ושדובר ויומשך חכמ' זו הגלוי' מן העלם עצמו' כח חכמתו ית' חכים ולא בחכמ' ידיע' כו' הוא ע"י ד' אותיו' הוי' תחלה שיתחלק ויתצמצם בעצמותו תחלה בצמצום והתפשטו' כנ"ל עד שיוכל להיות' בחי' נובלות דהיינו חכמת התורה וד"ל.

וענין לאמר צריך להבין מהו ענינו שמשה יאמר לאחרי' והלא בחי' יסוד הוא המשפיע מצד עצמו' ולמה צריך שיומשך הוי' גם לזאת שיוכל משה לאמר לאחרי' וכו'. הענין יובן עפי' הקדמ' א' בכל עילה ועלול שחצי העליון מלובש בתחתון וכנ"ל ועל שם הלבשה זו שהוא ההשפעה שלו בתחתון העלול ממנו יקרא עילה אמנם מצד חצי העליון שבו שיקרא שכל נבדל כנ"ל לא יקרא בשם עילה כלל מאחר שהוא למעלה מבחי' השפע' למקבל הימנו אבל להיות כי חצי העליון הימנו מלובש בו כנ"ל והיכן מתלבש בו בחצי העליון שלו כי כל מדרגה תחתונה שבעליון ראש ומקור לתחתון כידוע וא"כ אף שאינו עילה מפני שהוא הגבה למעלה מבחי' שפע לתחתון הימנו אבל יקרא עלול שהרי הוא הבטל ודבק בעילה שלו דהיינו חצי התחתון של העליון הימנו המתלבש בו וד"ל והטעם לזה בכל עילה ועלול מפני שתשוקת המקבל אל המשפיע צריכ' להיות' בתמידו' לקבל שפעת חיותו ומציאו' התהוותו שאל"כ הי' כלא הי' כידוע ואידי דטריד למיבלע ולקבל עצמו' חיותו בלי אפשרי שיושפע למטה להיות' פליט שפע לתחתון העלול ממנו ולכך הוא נבדל לגמרי מערך בחי' שפלות והורדת שפע כו' ויקרא שכל נבדל כו' וכמ"כ העליון הימנו בחי' שפע המתלבש בזה הוא רק מבחי' נהי' שבו שאינו מתלבש אלא עד החו' שבו כידוע ומהחו' ולמעלה דהיינו ראשו וג"ר שלו הוא טריד ג"כ למיבלע ולקבל חיו' שפעו העצמי

ויקרא עלול לעליון המשפיע לו כו' וכן עד רום המעלות וד"ל ונמצא שכל מציאו' יקרא עילה ועלול עילה לגבי תחתון מבחי' נהי' שבו ועלול יקרא לגבי עליון בבחי' ג"ר שבו כנ"ל והוא כגלדי הבצלי' קליפה ומוחא יש בכל א' מהם כמ"ש במ"א וד"ל.

ול להיות כן לא הי' באפשרי בכל מציאות שישפיע שפע לתחתון הימנו מאחר דטריד למיבלע ודבוק ובטל לכך במציאות לגבי העליון לא פליט כלל כו', וברצון המאציל הי' שיושפע בהשתלשלו' רבו' כו' עשה המאציל המשכה חדשה מן העצמו' רק זאת שיהי' בכח האור להאיר ולהשפיע לתחתון והיינו ע"י שהאיר והשפיע בהאור תוספת המשכה יותר מכדי יכולת קבלתו ולא יכול כלי שלו לסבול השפע הרב עד שהוצרר להיות נובלות ממנו כו' כמו חבית מלא' יותר מדאי שיושפך לחוץ כו'. ויובן כל זאת עפ"י משל אדם הטרוד בעמקות איוו שכל וסברא במאד מפני עומק המושג וכל כח המשכיל העצמי' טריד למיבלע העומק של הסברא ולהשיגה ואז לא יוכל כח המשכיל להשפיע שכל וטעם באות' הסברא מפני הטרדא שכח ההיולי הוא למעלה מהשגת טעם והוא טרוד ונסתלק כחו להשיג עומק הסברא והרי בעת עיונו וטרדתו להשיג בכח המשכיל את העומק הוא בבחי' הפשט ההשג' שאינו משיג כלום כו' והגם שיודע בקצת הסבר להסביר הסברא אעפ"כ מפני טרדות כח המשכיל לא יכיל למפלט שפעו התחתון לזולתו ואף לעצמו כי כל זמן שאינו משיג עומק הסברא לא יכול להשפיל עצמו בשכל הגלוי שאינו עמוק באות' הסברא כלל וכלל וד"ל ואמנם כשכח המשכיל כבר השיג בעמקו' הסברא אם לא השיג רק כפי יכולת כחו לבד עדיין לא יהי' בו מקום פנוי להיותו עוד טריד למיבלע ביותר דקות בעצמותו עומק הסברא ולא יפול צרור ארצה להשפיע ממנה לזולתו או להסבירה בשכל גלוי לעצמו מאחר שכלי כח חכמתו יכול לסבול השפע של אותה הסברא הרי בתמידו' תדבק כחו בה ולא תסור ממנ' להיות נמשך למטה כי כל עילה דבוק' בטל' להשופע עלי' אבל כששפע הסברא עמוקה ממנו ולא יכול כח המשכיל להכילה כולה רק מקצתה אזי בהכרח יפול מן תשוקת דביקות בהסברא ואז יהי' לו פנאי להיות נובל ונופל ממנו פסולת שלו לתחתון הימנו מפני כי נתרבה עליו השפע העליון הימנו כו' והרי נרא' בחוש כשהרב משיג רק כדי צמצום השגתו לא יוכל להשפיע לתלמידו לפי ערכו הקטן אבל כשמשיג הרבה עד שירא' שהוא עמוק מהשגתו אז יהי' שפעו לתלמיד בהשפלה גדולה (ומזה יובן ששרש פסולת התחתון נלקח מריבוי עומק השפע על העליון כמ"ש במ"א וד"ל) וזהו ענין לאמר שהי' תוספת הארת המאציל בג"ר בחכמ' דאצי' יותר מכדי קבלת' כדי שיהי' בחי' משה בחי' יסוד אבא לאמר פי' שיהי' השפע' יסוד אבא מג"ר שבה וד"ל.

דבר אל בני ישראל ואמרת כו' ענין הדברות והאמירה, הוא ענין אותיו' הדגושי' והרפויי' שאותיו' הדגושי' מורי' על שהם בחי' גבור' לכך הם דגושי' שהם נרגשי' בפה מאד ואותיו' הרפויי' אינו נרגשי' כ"כ מפני שהם בחי' חסדי' כו' וכן דיבור הוא מבחי' גבורו' מחמת יסוד האש שמתגבר בלב מוציא הקול מה' מוצאות בתגבורת גדול וכל קול מורכב מאש רוח מים שבלב הרוחניי' כידוע וכשיסוד האש בלב הרוחני נתגבר מחלקי הרוח ומים אזי יוצא הקול מן הלב בבחי' הגבורה דהיינו במהירות גדול וכמ"ש דבר אתנו קשות שכל דיבור יקרא קשה מצד יסוד האש שיוצא כחפזון מאד וגם נרגש מאד בהכל העולם לשומעיו והאמירה היא בהיפך בבי' דברי' אלו, שיוצא הקול מן הלב מעט מעט ולא במהירו' וכן האותיו' שבפה יוצא בנחת ולא במהירו' כלל אדרבה יהי' שהות בין אות לאות וגם אינו נרגש בהכל העולם כ"כ לשומעו אלא הוא בחשאי ובלחישו ולכן נקרא האמירה רפ"ה להיות כי מחמת שנתגבר חלק המים בלב הרוחני והשפע' החסדי' אינו במרוצה ובחפזון רק בנחת שעושה מעט (רק כשיהי' שטף מים רבי' יקרא גבור' שבחסד כמו גבורו' גשמי' כו') לכן יצא הלב מעט מעט כו' וגם הוא בלחישו ובחשאי וכו'. ושרש הסיבה לחויג אלו הוא החוי"ב שמה שיסוד האש בלב מתגבר הוא מפני הבינה דמיני' דיני' מתערי' והוא שרש הגבור' שבדיבור כי ידוע שעיקר השפע הגלוי' הוא בכינה דעתיד לאתגליא כו' והיינו השכל שבהרחבה הנגלית במוח כידוע מענין רחובו' הנהר והן הן אותיו' הדיבור ממש שזולתו שומע השכל ומשיגה ע"י הדיבורי' כמו שהי' השכל במשפיע תחלה בהשגתו כידוע (שביני' נקי' ימא עילא' ומל' ים התחתון כו') וכמו שהרחבת השכל מהברק שהוא הארת כח המשכיל בחי' יסוד אבא כידוע הוא בפתע פתאום בבחי' גבור' ולא בנחת מעט מעט כן הדיבור מהכל הלב בחי' גבורו' של המדו' מתגברי' יותר ויוצאי' שפע האותיו' במהירו' כו' וכמו שבכינה בהתרחבותה יאבד בה נקודת תמצית ההשגה מפני הרחוב ומפני בחי' הגבורו' שלה כן במהירו' הדיבור לא יהי' בו ישוב הדעת כלל שיכוין אל עיקר נקודת הענין בדבריו ומפני המהירו' של הדיבורי' יכול להיות' שידבר מה שלא עלה בשכלו כו' אבל האמירה הוא יציא' האותיו' בפה בנחת ושהו' בין זה לזה הוא מפני שנתגבר יסוד המי' בלב והוא הלחלוחית שבמוח ששם משכן החכמ' עצמו שהיא בחי' קר ולח דהיינו כח השכל מהו' הרכבתו מיסוד המי' יותר וגילוי השכל מורכב מיסוד האש יותר כו' וכשהכח השכל נשפע אין השפעתו אלא כמים ושמן בנחת (וברק שפעו לגבי מהו' ביני' הוא שנק' כן ע"ש שהוא בחי' אין ונדמ' כברק כו' אבל לא ששפעו בפתאום כו') והידיעה בעיקר נקודת השכל לא תהי' בכיני' וכן בדיבור אבל האמירה מאחר שיחלק לאותיו' בנחת בה' מוצאו' כו' הרי מצרף לחכמ' כתי' שעיקר הנקוד' בידיע' הצירוף היא ולא במהו' האותיו' כי מהו' האותיו' הוא השכל

הגלוי הנק' בני' אבל לצרפם ולחברם תלוי בעיקר המכוון כנודע וזהו הארת החכ' העצמי' בשעת האמירה שיחלק לחלקי' בישוב הדעת עפי' עיקר נקודת השכל ולא יפול צרור ארצה כי כל אמרותיו זקוקי' ומבוררי' ומסודרי' המה כי יוצאי' בנחת ובחשאי כו' וד"ל. ואמנם מה שצ"ל תחלה הדיבור ואח"כ האמירה הוא להיו' כי כל שפע תצא בחפזון תחלה ואח"כ יבררנה המשפיע ויחלקנה לחלקי' כמו שישכיל לתלמיד איזה סברא מוכרח להגיד לו הכלל תחלה ואח"כ הפרט והכלל עדיין אין מובן בו שרש תמצית הענין רק אח"כ כשיפרט את הכלל ויעמיד כל דבר במקומו עפי' התמצית כו' כמו סברת דלא שלטא עינא בכלל כשיהיו הדפנות רחוקים מהסכך אם ידון בו דין לא שלטא כו' זהו עפי' תמצ' סברא זו דוקא ולא עפי' גילויי' לבד כו' וכמ"כ דבר אל בני' תחלה דיבור קש' הוא הכלל של המצו' ציצית ציצ' דהיינו המושג ומובן בכוונת עשיית ח' חוטינן בכללות כו' מבינה דאצילות ואח"כ ואמרת אליהם פי' מבחי' חכ' דאצי' בחי' יסוד אבא עיקר נקודת המכוון בפרט מעשים למה כך ולא כך כמו למה יצרף האותיו' כך ולא כך כו'. והיינו שיחלקנה לחלקים עפי' יישוב הדעת בעיקר המכוון כו' וד"ל. וכן במעשה המצות ג"כ יש חו"ג כשעושה המצוה בהתלהבות בדרך כלל שהוא רצון ה' ובוה יקשר באור א"ס ב"ה שהוא כללות כוונת המצוה גם בשרשה זהו בחי' גבורות וכשעושה המצוה בכוונה שעל ידה יהיה המשכת המקיף פרישו דמלכא ה"ז בתמצית כוונתה גם בשרשה בבחי' חכמה בקרירות וד"ל.

וידבר* ה' אל מש' יסוד אבא מחכמ' קדומ' נובלו' עיי' צמצום והמשכ'. לאמר כח תגבור' השפע כו': לא יכול הכלי לסבול דבר ואמרת קשו' יסוד האש ואמיר' ישוב לחלק לחלקי' חו"ג בהתלהב' כלל ופרט כו' בני ישראל כו'.

לא תגנובו כו' איתא בזוהר בינה גונבת מחכ' עד"מ חכם גדול שרוצה להבינו לאחר דברי שכל והוצרך לצמצם שכלו כפי אשר יוכל המקבל להבין ומוכרח שיהי' אצל הגדול חביד מצמצמים השייכים לשכל הקטן ושכל הגדול מצומצם בהחב"ד כידוע נמצא בחי' החכ' הנ"ל עדיין אינו מושג מהות רצונו וחכמתו שרוצה להבינו, ובהתפשטותו בנינה אף שהוא נמוך מבחי' חכ' אעפי"כ מובן בה יותר הארתו משכלו הגדול וזהו עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחכה לו.

דהיינו: [בשני המאורות כו' וד"ל והשאר ליתא] מכאן מבין 297.
וידבר: גרשם בסוף העי' מתחת לקו וכנראה ראשי פרקים מד"ה שלפניו.

ושמרתם מצוותי ועשיתם אותם וארזיל א"ת אותם אלא אתם מעלה אני עליכם כאילו עשינו הנה כתיב שויתי ה' לנגדי וגו' שהוא פ"י כמו עשיתם וכתיב ויעש דוד שם ולהבין זה וגם פ"י לשי"י קוב"ה ליחודא כו' ביחודא שלים כו' ולהבין פ"י אותיות של שם הוי"ו וגם ענין תורה ומצות.

דהנה ארזיל תשובה קדמה לעולם ואין פ"י שהיתה קודם בריאות העולם שאם אין עולם ואין עוון אשר חטא אין תשובה אלא הענין שהתשובה עיקרה בלב שהוא בחי' ה' עילאה דהיינו שתהי' בכלות הנפש ע"י שתתבונן איך הוא למעלה מהזמן והעולם וכל הנבראים שהם תחת הזמן הם כלא קמ"י חשיב ואין שום שינוי' לפני' מקודם שנברא העולם ועד עתה וכמ"ש במ"א ועי"ז ממשיך אלהותו למטה ע"י תורה ומצות לעשות לו דירה בתחתונים.

והנה הוא ע"י כמה צמצומים והשתלשלות וזהו פ"י אמיתותו של שם הוי"ו כי הוא מורה על הצמצום שסילק עצמותו דהיינו אור א"ס ב"ה שהוא למעלה מהזמן והעולם וישרה בתוך העולם שהוא בזמן בחי' רגע קטן והה' הוא התפשטות אורך ורוחב שהוא בשמים ממעל ועל הארץ מתחת לארבע סטרין ב"ה א"ה וגם שמים רוחנים אש ומים בחי' אהבה ויראה והוי"ו הוא השתלשלות והמשכות אלקותו ית' מלמעלה למטה ואחי"כ בחי' ה' תתאה וכן בכל השתלשלות מעולם ועד עולם נעשה בחי' צמצם והתפשטות המשכה מהתפשטו' ולכן נקרא עולם מלשון העלם שהעלים עצמותו ית' וצמצם א"ע וזהו פ"י היחוד שהוא יחיד ומיוחד אחר הצמצום והתפשטות כמו קודם לכן בלי שום שינוי'.

והנה עיקר גילוי יחודו ית' הוא בעולמות עליונים ושם נקרא יחודא שלים שהוא ענין מוסיף אורות דאצילות אך גם למעלה נמשך מזה קצת שיהיה לו כן ע"י בחי' זו שהוא כלות הנפש אבל א"א להיות גילוי יחודו ית' בעוה"ז עד ביאת משיח שאז עין בעין יראו וכו' וראו כל בשר יחדו' וזהו הופע בהדר גאון עוזיך פ"י שיאירו היודין והואוין שהם בחי' הצימצומים והמשכות השתלשלות האורות באור א"ס ב"ה גם למטה בעוה"ז עד כי וידע כל פעול כי אתה פעלתה שהם אוה"ע וסוף המאמר מוכיח ה' אלהי' ישראל שאף הם ידעו ושיגו בשכלם האנושי חסד הי' ביאת המשיח מה שבעוה"ז אנחנו ב"י אין לנו השגה בזה מצד שכלינו האנושי אלא מצד האמונה אשר ירשנו מאבותנו, ולכן כתיב ובאו במערת צורים וגו' מפני פחד ה' ומהדר גאונו וגו' שהוא בחי' הדר גאון עוזיך הנה למשל מי שהוא תפוס בבית האסורים שאינו יכול לחזור על הפתחים מביאים אלי' לחם ומזון

למקומו כך האדם שיודע ערכו ומכיר מקומו שהוא אסור בזיקים ואינו יכול לעלות ולראות באור פני מלך חיים צריך הוא להמשיך לו חיים עליונים מלמעלה למטה למקום שהוא שם ע"י שמתחילה יהי' תשובה בתכלית הנפש ואח"כ ע"י התורה ומצות עושה מכון לשבתו להיות לו דירה בתחתונים ואל יאמר מי אנוכי כי באמת חסד הי' שהוא גילוי אלקותו מתפשט למטה מאוד וד"ל.

אמרה ג"כ בשבת הנ"ל תיכף אח"ז*

וספרתם לכם ממחרת השבת כו' שבתות תמימות תהיינה, צ"ל מהו ממחרת השבת וענין שבע שבתות וענין תמימות תהיינה הענין כי כל הימים של הספירה הוא בחי' וספרתם לכם ממחרת השבת והיינו הארת מעין שבת מתגלה בבחי' לכם, כי הנה ביו"ט נא' חצי לה' וחצי לכם ובשבת לה' ולכם כולי חד והנה בכל אחד מישראל יש ב' נפשות הנה"א [היא"י] לה' ואחת היא יונתי תמתי בחי' אחת המקבלת מא' והנפש הב' היא נה"ב בחי' חצי לכם ויש כמה מיני בהמות טמאי' וטהורי' ויניקת טמאי' הוא ע"י טהורים ויש להבין מה תועלת מנה"ב אך הנה קודם מ"ת כתיב ואלה המלכים אשר מלכו כו' רק בירידותם למטה בחי' השבירה נעשה בחי' בהמה בלתי שכל כי אין אדם חוטא אבל בשרשם הוא גבוה משכל כי כל המלאכים אהבתם ויראתם והשגתם הכל לפי הכלי שלהם כמדה ומשקל אבל בחי' הוא בחי' בכל מאדיך שאינו בבחי' גבול למעלה מהשגה ושכל ובירידה למטה נתהווה בחי' רע כי כל הדבר הגבוה ביותר יכול לירד למטה אבל אין רע יורד מלמעלה ח"ו ומזה עצמו יכול המשכיל להתבונן אם לעוברי רצונו כך וכו' וזהו בחי' ספירת העומר כאשר יצאו ממצרים בחי' רע הגמור רצו לקבל התורה הוצרכו מקודם לספירת העומר ותחלה צ"ל מהו מ"ת הנה במ"ת נתגלה מהות ועצמות רצה"ע כי קודם מ"ת לא ידעו רצונו אבל במ"ת נתגלה רצונו ית' וב' בחי' יש בחי' עשה רצונו כרצונך שיש לו ב' רצונות כו' ובחי' ב' בטל רצונך מפני רצונו שאין לו כ"א רצון א' והוא רצונו ית' וזהו בחי' ספה"ע כי העומר הוא משעורים שהוא חיות הבהמה והי' מניף החיות

*אח"ז: הדיה שלפנ"ו משכיני [יודפס בעז"ה במאמרי אדה"ז לשיר השירים]
היא: אולי כ"ה בהכתי"י.

למעלה ממילא נפל הרע למטה וזהו בחי' המרכבה פני נשר ופני שור וכו' ופני אדם כו' כי בחי' המרכבה הוא שמגביה הרוכב עליו כך בחי' אדם אתם קרויין אדם בגי' מ"ה היינו בחי' מ"ה שבהם הוא המגביה הבי' לשרשה ולכן כל המנחות היו באות מחטים לכד מנחת העומר שהוא אחר שיצאו ישראל ממצרים הוצרכו לברר הטוב והרע אשר בכא"א וכן מנחות הקנאות אשר איננה ודאי טמאה והי' המנחה ג"כ לברר וכו' ולכן היתה באה מן השעורים והיתה טעון תנופה ולא הגשה ועכשיו שאין לנו כהן ולא קרבנות באה תפילה במקום קרבנות כי כנ"י נק' אשה כו' וקוב"ה נק' איש ואל אישך תשוקתך והוא ימשל בך ואשה כי תשטה מבלעדי אישה וכו' היינו איש זר ונתהווה מזה בחי' צעק לבם אל הוי', ולכן מחשבות זרות בשעת התפלה דוקא, ויש להתבונן אם לעוברי רצונו כך, ומה שנאמר צעק לבם אל הוי' ההתחלה צ"ל מבחי' קומי רוני בלילה כו' ואח"כ יבא לפני הוי', וזהו במקום שבעלי תשובה עומדי' וכו' כי צדיקים גמורים הנה כאו"א לפי השגתו וידיעתו בגדולת הבורא כן הם מדת אהבתו ויראתו גודע בשערים בעלה משא"כ בעלי תשובה כיון שנעשה פ"א וזה נעוץ תחי' בסופן וכמו למשל חומה הנופלת, וזהו וספרתם לכם ממחרת השבת כו' בחי' זו הארה מעין שבת היא, ובכל יום צ"ל הארה מעין שבת כי שבת אותיות תשב כי ששת ימים עשה ה' והוא השפלה וירידה כל אשר חפץ ה' עשה ושבת הוא בחי' תשובה ויש בזה שובו אלי ממטה למעלה שבת דמעלי שבתא בחי' תשוב אנוש עד זכא בחי' לב נשבר ונדכה בהמה רבה (הוא ענין ספה"ע נ' יום נגד נ' שערי בינה וז' שבתות כי כ"א כלול מז' וכו').

והניף את הלחם על הכבשים. צ"ל איך הוא הרי הלחם הוא מצומח והכבשים הוא בחי' חי ומה טעם הי' הלחם על הכבשים גם צ"ל ההפרש שבין כבשים לכשבים כמ"ש והכשבים הפריד יעקב. הכבש א' תעשה בבוקר וכמא' ר"ח. כבשא דרחמנא. שבכבש ה' קודם. וכבש השיין קודם לב' ואצל הקרבת תמידין נאמ' כבש שענין ב' תמידין הן ענין זווג יעקב ורחל

הב: בהכתי" נחתך הגליון ואוציל הבהמה.

יעקב: בבוקר 109 נוסף: וכתו'. ובבוקר 1213: נוסף את.

ר"ח: שם: רעיא מהימנא. ובבוקר 735: רז"ל.

דרחמנא: בבוקר 1213 נוסף: ליל כו'.

קודם: בבוקר 735, 1213 נוסף: לשיין.

יעקובי. ולאה והן ענין יחודא עילאה ויחודא תתאה ושמע ישראל ה' א' ד' רבתי בחי' לאה אותיות המחשבה. ובשכמלוי יחודא תתאה זיווג יעקב ורחל בחי' אותיות הדיבור ובחי' יעקב הוא בחי' מדות בחי' הכל הלב המחבר אותיות המחשבה עלמא דאתכסי' לבחי' אותיות הדיבור בחי' עלמא דאתגלי וכמא' ברוך מעולם ועד עולם מעלמא דאתכסי' כו' כי ההפרש שבין אותיות המחשבה לאותיות הדיבור הוא כי אותי' המחשבה הם עצמן הבאים ונמשכים אח"כ באותיות הדיבור רק שבבחי' המחשבה הם בבחי' העלם עצמותו ובחי' דיבור הוא בחי' התגלות לזולתו ובחי' יעקב הוא המחבר וכמארז"ל יעקוב נשא שתי אחיות כו' והנה שורש בחי' אותיות לאה ורחל אותיות מחו"ד שרשם מבחי' שער רישא כו' מבחי' שערות דגולגלתא מותרות מוי"ס כי בחי' שערות ואותיות הם ענין א' שבחי' שערות הם בחי' מותרות המוחין ובקיעה לחוץ וגם בחי' אותיות הם מותרות עצם השכל כי הם רק לצורך התגלות לזולתו וזהו ענין את הכבש א' כו' שבחי' כשב הוא שהשין קודם לביית היינוי כ' הוא כ"י שי"ן הם ג' קווים שבכ' ובי' הוא בחי' חוי"ב כמ"ש בחכמה יבנה בית וענין הג' קוין שבכ' הוא חוי"ג דאריך המתלבש באוי"א וכמ"ש בע"ח שאוי"א מלבישים לזרועות דאריך אבא בחדא אחיד ותלי' ובינה כגבוי' אך שיש סתירה בע"ח שבכאן מצינו שהמשכת או"א הוא מחוי"ג דאריך מבחי' גי' ידות יד הגדולה כו' ובמ"א מצינו שורש יניקתם הוא ממזלות מזלות חוי"ס בחי' גירי דאריך.

אך הענין שע"פ האמת יש הפרש בין בחי' הלבשה לבחי' יניקה כי בבחי' הלבשה אין להם רק מקור מבחי' חגי' דאריך משא"כ בבחי' יניקה יש להם שורש למעלה והוא מבחי' מזלות דחי"ס מזל נוצר ונקה והביאור לזה כי בחי' הלבשה הוא הנק' בחי' התהוותי מדבר כמו העילה מעלול כמו עדי"מ התהוות מדה משכל כמו התהוות אהי' וחסד שעיקר מציאותה הוא מהשכל והתבוננות בדבר מה שכשמשכיל שטוב הדבר יחסוץ לזה באחת ממדותיו וצריך הארת השכל תמיד בהמדה שעיי' נתקיים המדה וכשיוסר טעמו בטלה

יעקובי: בבוך 735 וזיווג יעקב.

המחשבה: בבוך 1213 נוסף: זיווג יעקב ולאה ית"ע.

היינו: בבוך 109, 735: והוא עפ"י קבלה.

הוא כ': בבוך 109: כתר.

מחוי"ג: בבוך 109, 735, 1213: סתגית.

ג': בבוך 1213 ב.

מזלות חוי"ס: בבוך 109 ליתא. ובבוך 735, 1213: דאי' (1213 דאי"א יונקים ס' מזלות (ד'חי"ס).

בחי' גיר: בבוך 109 ליתא.

דאריך: בבוך 735, 1213: נוסף למעלה מבחי' מדות דאריך.

דחי"ס: בבוך 109, 735, 1213: דמרי"ס.

התהוות: בבוך 109 נוסף: דבר.

המדה וכמרוז'ל בטל דבר בטלה אהבה וכמ"כ בחי' שכל מלמעלה מן השכל הוא בחי' רצון שממנו נמצא השכל וכמ"ש והשוחד יעור עיני כו' והיינו ע"י שברצונו להיות נוטה אחריו לזכות ברצונו ע"י מציאת לו השכל וטעם לזכות במוחו ושכלו והוא ג"כ על אופן הנ"ל שכאשר יסתלק רצונו לא ימצא לו שום שכל וטעם לזה כו' נמצא בחי' הלבשה הוא בחי' התלבשות בתוכו ובפנימיותו להמצא עצם מציאת הדבר ובחי' יניקה הוא בחי' הגדלת והתפשטות הדבר כידוע שככל דבר יש עצם והתפשטות והנה בודאי ההתפשטות רחוק מאד מבחי' העצם מאחר שהוא רק התפשטותו והתרחבותו אך באמת הכח להתפשט בריבוי יותר כמה פעמי' מהעצם עד"מ מהגדלת האילן והתרחבותו בענפים רבי' שהוא מלחלוחית המים דבר שאינו נראה והתפשטותו הוא בריבוי יותר כמה פעמים מהעצם ולכך הוא מוליד ומוציא פירות ומפירות אלו יולידו פירות אחרים וכ"ז הוא כשנעשה התפשטות והתרחבות בענפים משא"כ בעודו רק שרש קטון בוודאי לא יוצא פרי והולדה נמצא שעיקר הולדה תלוי בהתפשטות והיינו מפני שהכח להתפשטות יותר גבוה ונעלה משורש העצם וכמ"כ יובן מהאדם כי האדם עץ השדה שגם בו כל הבחי' והיינו כשהוא בכטן אמו אזי ראשו בין ברכיו שהוא ג"ה בחי' הטבעית ועצם המדות וכשיוצא לאויר העולם אזי הולך וגדול ומדותיו נעשים גדולים בערך והתפשטות וגם נעשה לו בחי' כח היולי להוליד והוא דווקא לאחר הגדלתו מכן ט' דווקא והטעם ג"כ כנ"ל שהכח להתפשטות יש כח נעלם ששרשו גבוה מבחי' העצם כי שרשו העצמי הוא טפה ממוח האב שהוא בחי' גילוי ונראה וממנו נמצא עצם מציאת הולד משא"כ הגדלתו אחר' שיצא לאויר העולם ומופרד לגמרי מאביו ומ"מ הולך ומתגדל ומאין הוא רק מבחי' מקיפי אבא וכמ"ש אך בצלם יתהלך איש שהולכין ומתגלין בו בחי' המקיפין ימים ידברו ורוב שנים יודיעו חכמה היינו שגם מוח ומדותיו מתגדלים יותר וכמ"כ מהגדלת גופו ואברים החיצונים שהולכים ומתגדלים יותר מכשהו עצמותו כו' והנה כמ"כ עיקר מציאות חו"ב

ע"י: בבוקר 109, 1213: נוסף (כ) שנוגע באהבה.

ברצונו: בבוקר 1213 ליתא.

התפשט: בכל הנ"ל נוסף: שרשו מאד נעלה מכן העצם והראי' שיכול להיות התפשטות.

והתרחבותו: בבוקר 735, 1213: שעצם מציאתו הוא רק שרשו מתחת שהוא דבר קטן והגדלתו והתפשטות והתרחבות.

מהאדם: בבוקר 109: בראדם.

אחר: בבוקר 1213: הוא דוקא לאחר.

הוא: בבוקר 109, 1213: נוסף והוא.

ימים: בבוקר 735: כמ"ש ימים.

מכשהו עצמות: בבוקר 1213: מכשהו עצמותו.

כמ"כ: בבוקר 735 נוסף: למעלה.

והתהוותם הוא מבחי' זרועות דאריך או"א מלבישים זרועות דאריך כמו הרצון שממנו נתהווה השכל והוא מבחי' גילוי הרצון בחי' התחלקות הרצון לזכות או לחוב משם שורש מציאות התהוות חוי"ב משא"כ בחי' עצם הרצון רצון פשוט מקור כל הרצונות אין למציאות ושייכות. שום שכל. בו וכמ"כ למעלה עיקר שורש עצם מציאות התהוות חכמה באצי' אינו כ"א בבחי' התגלות. וגילוי הכי' בחי' ג' קוין שבכ' וכ"ז הוא עצם התהוותם אך בחי' הגדלתם בהתפשטות אורות בכלים וכלים מכלים שונים ושיהי' להם כח הולדה למטה בבריאה כמו מחכ' דאצי' יתהווה למטה. חסד דאברהם בבריאה. כו"י הוא שרשו למעלה מבחי' העלם הכי' מבחי' מזלות דיקנ"י דאריך בחי' ג"ר שבכ' וזהו אבא יונק ממזל החי' היינו כשהוא כבר במציאות אבא רק לצורך הגדלתו הוא יונק בבחי' העלם מבחי' מזלות. וזהו שמע ישראל היא ה"א היינו לצורך יחוד או"א שיהי' בבחי' כח ההולדה בבריאה זהו דווקא ע"י ישראל ישר אל נהירו דחכמתא בחי' העלם הכי' ששם שורה. היניקה והגדלה לצורך היחוד וההולדה וזהו הכל תלוי במזל אפי' ס"ת שבהיכל היינו בחי' יחוד או"א יסוד אבא ביסוד אמא זהו דווקא תלוי במזל בחי' מזלות דאריך מבחי' העלם הכי' וזהו ענין הב' בחי' הנ"ל כשבים וכבשים כי כשב הוא כ' כתר שי"ן הוא ג' קוין שבכ' המתלבשים בב' הוא בחי' חוי"ב בחכמה יבנה בית והוא בחי' התהוות עצם מציאותם וזהו הטעם שהשי"ן קודם לב' שהשי"ן מתרחב. למטה היינו שהמדות. דאריך מתכללים בחכמה ע"פ טעם ושכל כו' ובחי' כבש הכף הוא ג"כ כתר וב' הוא בחי' חוי"ב דאריך למעלה מבחי' התחלקות הקוין ושם הוא שרש לאה ורחל כי בחינתם. הוא בחי' אותיות הדיבור שאופנ' הוא ג"כ למעלה מבחי' התחלקות כי הם עצמם. האותיות המגלים המדות והמחשבה לשכל בלי שום מציאות השתנות היינו

אין . . ושייכות: בבוך 735 אין שייכות למציאות.

ושייכות . . שכל: בבוך 1213: השכל שום שייכות.

בבחי' התגלות: בכל הנ"ל: מבחי' התחלקות.

למטה: בכל הנ"ל נוסף: מציאת חכמה שלמה דבריאה ומחסד ד"א דאצי' יתהווה למטה בבריאה מדת.

בבריאה: בבוך 735 ליתא.

כו': בבוך 109, 1213: כ"ז.

דיקנ"י: בבוך 109, 1213 (נוצר): ונקא דיקנא.

מזלות: בכל הנ"ל נוסף: דא"א.

ה"א: בבוך 1213 ליתא.

בחי': בבוך 735 נוסף: כ' ישראל הוא בחי'.

ששם שורה: בכל הנ"ל: משם שורש.

מתרחב: בכל הנ"ל: מתחבר.

שהמדות: בבוך 1239: מפני שהמדות.

בחינתם: בבוך 109: רחל.

עצמם: בבוך 735: עצם.

ששרשו מבחי' כבש בחי' חו"ב דאריך למעלה מכל התחלקות וזהו והכבשים • הפריד יעקב שהמשיך מבחי' כבשים למטה לבחי' כשבים וזהו את הכבש א' תעשה בבוקר ואת הכבש כן' תמיד של שחר הוא בחי' לאה ותמיד של בין הערבים הוא בחי' רחל וזהו בוקר דא בוקר דאברהם בחי' חסד דייקא • והלא לאה נק' דינא קשי' ורחל דינא רפי' וזהו ג"כ ענין ב' ימים דר"ה וצ"ל כ"ז הענין כי לאה אותיות המחשבה ורחל הוא בחי' דיבור וידוע כי בחי' הדינין הם יתר במחשבה כי מחשבה הוא בשכל ובינה דמינה דינין מתערין כי כאשר השכל בהתרחבות אז נראה יותר המנגד וגם המח' איך שהי' כך תשאר שאם יעשה איזה כעס וקפידא מאחת ממדותיו או יתבלבל • מחשבתו בקפידה וכעס ומה שנמצא לפעמים להיפך שמתחילה הכעס והקפידה במח' ואח"כ במדותיו הוא כאשר בא לו הקפידה מאחר משא"כ אם נתעורר הוא בעצמותו אזי הכעס הוא תחילה במדות ומהמדות יעלה למחשבה כו' משא"כ בחי' הדיבור שיכול להעלים דיבורו מהכעס ואדרבה יכול לדבר בהיפך ממש וכמו האב שירגיז על בנו מ"מ יכול לדבר עמו נתחומין • וכמו השונא כדיבורו לא יראה שום שנאה כלל משא"כ במחשבה שם לא יועיל לו כלום והיא הנותנת שדווקא בשחר שהיא שורש לאה בחי' דינא קשי' צ"ל בבוקר דאברהם בחי' חסד כדי להמתיק הגבורות משא"כ בערב בחי' רחל שהוא בחי' הדיבור הנק' גבו' ממותקות ובחי' יעקב שהוא בחי' ת"ת שהוא ג"כ התגברות החסדים על הגבורות תיקן תפילת ערבית כו' ומעתה צ"ל בחי' שתי הלחם שהם בחי' תושב"כ ותושבע"פ שהם מחיטה הם ר"ב אתון דאורייתא וכמו בחיטה שיש בה בהעלם בחי' שכל כמ"כ בחי' אותיות התושב"כ יש בהם בהעלם שכל נעלם וע"י טחינה ואפי' נעשה בחי' לחם ונתוסף בו טעם • והענין כי גם בתו' יש ד' בחי' טנת"א כי האותי' הם בחי' החכמה המלובש בהאותיות שמתגלין בתושבע"פ ובחי' תגין הוא ג"כ חכמה המתגלה כי ר"ע הי' דורש על כל קוץ וקוץ כו' ובחי' נקודת הוא בחי' הכ' המאיר ונמשך בכחי' החכמה וטעמים הוא שאינה מתגלה כלל שאין עליהם שום דרש וגילוי בתושבע"פ וכמ"ש ויהי שירו רננה דאורייתא בחי' טעם ותענוג שאינה מתגלה כלל והוא טעם המתגלה בבחי' לחם וזהו ענין שתי

והכבשים: בכל הנ"ל: והכבשים.

דייקא: בבוך 109 נוסף: ולכאורה אינו מובן.

כי . . . הם: בבוך 1213: דבחי' הבינה הוא.

יתבלבל: בבוך 1213 ליתא.

תנחומין: בבוך 109: תנחומים.

ובחי': בבוך 109, 1213: אזי לא איכפת לי' (109: אם יהי' שיהי' בערב (ו)בחי' יצחק (1213: שהוא) בחי'

גבורה מאחר שהם ממותקים ובחי'.

טעם: בכל הנ"ל נוסף: החטה.

הלחם וע"י שנתעלה למקורו בחי' תענוג בחי' עצמות הכי' ממילא נתעלו הכבשים שהם משורש א' שהוא מבחי' כח"ב דאריך למעלה מבחי' התגלות כמו בחי' הטעמים שאינם מתגלים בתושבע"פ והוא הנק' בחי' הלחם ולכן כשנתעלה הלחם בכבשים כנ"ל וד"ל.

ביאור מכבשים • תקס"ט

והניף הכהן אותם על לחם הביכורים תנופה לפני ה'. וארוז'ל מניח את הלחם ע"ג הכבשי' ומניף. הנה להבין קשר וחיבור הלחם עם הכבשים בתנופה אחת. וגם להבין מ"ש בשתי הלחם חמץ תאפינה שמצותו לאפות חמץ דווקא, משא"כ בכל הקרבנו' כתי' כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו כו'. ולהבין ההפרש בין כשב לכבש ששניהם פי' כבשים ופעם נאמ' בתורה כש"ב שי"ן קודם לבי"ת כמ"ש והכשבי' הפריד יעקב, ובכל התורה נאמ' כבש, את הכבש האי' תעשה בבוקר כו'. צריך להקדים להבין תחלה מ"ש בע"ח סדר ההשתלשלו' בתחלה הי' או"א"ס ממלא כל מקום החלל כו' ואח"כ צמצם א"ע ונעשה מקום פנוי כו' ואח"כ האיר דרך קו וחוט כו'. כי הנה עד שלא נה"ע הי' הוא ושמו בלבד וכמ"כ הוא עד שלא נאצל, פי"י עולם האצי' הוא ג"כ נאצל ומחודש, ופי' שמו הוא בחי' גילוי או"א"ס, ועד שלא נאצל העולם הי' שמו בחי' גילוי או"א"ס כמו שהוא בעצם א"ס אין לו תחלה כו' כמאמ' אתה אחד ושמך אחד כו' ולא הי' באפשרי להיו' התהוות שום מציאו' בעולם, כי גם עולם האצי' הגם שהוא בחי' אלקו' ממש עכ"ז הרי הוא בחי' מציאו' חכי' ולא בחכמ' ידיע' כו' מבין כו' וע"כ נק' בשם אצי' שיש בו ב' פי', מלשון אצלו בסמוך ומלשון אצילה והפרשה כמ"ש במשה, ויאצל מן הרוח כו' אשר עליו ויתן על הזקנים שעכ"ז לא הי' בערך משה,

כבשים כנ"ל: בכל הנ"ל: גם הכבשים כו'.

ביאור מכבשים: כ"ה בבוך 260. ובהמפתח שם ביאור על כבשים.

תקס"ט: כ"ה בבוך 284.

הא': בבוך 20: א'.

פ"י: בבוך 20, 260: כ"י.

וכמ"כ עולם האצ"י הגם שהו' אלקו' ממש מ"מ הוא בחי' הפרשה וריחוק, כי במאציל עצמו לאו מכל אליו מדו' כלל ולא הי' באפשרי להיו' מציאו' והתהוות אפיו' בחי' כתר דאצ"י כ"א ע"י בחי' צמצום תחלה ע"י בחי' יו"ד שהוא בחי' המקו"פ ואח"כ נמשך בחי' קו הארת הקו בתוך המקו"פ שהוא בחי' וא"ו.

וביאור ענין קו יובן כי הנה נודע שיש ג' בחי', נקודא קו שטח, שהנקוד' אינה בחי' מציאו' כלל רק כח היולי והקו הוא בחי' המשכה ועדיין אינו בחי' יש, כי הקו יוכל להמשיך לאורך או לרוחב ויוכל להעשות על כמה אופני' ותנועו' אלא שהוא המשכה ושרש ומקור לבחי' יש שהרי בהתחברו' ג' קוין נעשה תמונת אות ב', ובהתחברות ב' קוים נעשה תמונת אות ד' ובחי' שטח היינו כשכבר נעשה תמונת אות ב' או אות הד' שאז א"א להשתנות ולהיו' באופן אחר. ויובן ג' בחי' אלה בבחי' חכמה שבחי' המשכיל הוא מקור החכמ' כח היולי נק' בשם נקודא, ועצמיות בחי' החכמה נק' בשם קו, כי החכמה נק' ג"כ בחי' אין אלא שהוא בחי' המשכה בחי' מציאו', וכשבא השכל בגילוי ההבנה בחי' בינה שנק' בחי' מקבל נק' שטח בחי' הגבלה שא"א להשתנו' באופן אחר. וע"פ הנ"ל יובן ג"כ בחי' הארת הקו, שבחי' נקודא הוא בחי' מקו"פ, ובחי' הקו הוא בחי' המשכה להיו' בחי' כתר דאצ"י, ובחי' כתר נק' שטח.

והנה בחי' הכתר הוא ממוצע בין המאציל לנאצלי' שיש בו מבחי' אחרונה שבמאציל וגם נעשה תחלה וראש לנאצלי' והרי הוא בחי' מקבל ומשפיע, שמקבל מהמאציל ומשפיע לנאצלי', וה"ז דוגמת השליח הנשלח למרחוק לאיזה שליחות שמקבל בתוכו כל דבר השליחו' ומשפיע מאתו לזולתו במקום הנשלח כו'. וכך כל פרטי ההתחלקו' שבאצ"י חח"י כו' נמשכי' ונשפעי' מבחי' הכתר כמ"ש אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם אבותינו הם חג"ת דאצ"י ומקורם ושרשם הוא מימי קדם טורא חשוכא, מדו' שבכתר כמ"ש בכוונות הגדול הגיבור והנורא בתוס' ה"א הם בחי' חג"ת שבכתר שהן מקורן ושרשן לבחי' חג"ת דאצ"י.

והנה איתא בזוה"ק אוא"ס מלגיו כתרא עילאה מלבר פי' שפנימיות הכתר הוא בחי' מלי' דא"ס למעלה מבחי' התחלקות דלאו מכל מדות. כלל משרש בחי' התחלקות הוא מבחי' חיצוני' הכתר כתרא עילאה מלבר ופי'

פנימי' וחיצוני' חביד' ומוחין שבכתר נק' פנימי' שהוא בחי' מל' דא"ס וחיצוניות היינו חג"ת מדות שבכתר פי"י הנה כתר הוא בחי' רצון וברצון יש ג"כ כל המדות חו"ג רצון לזכות ולחוב ואדרבה המדות שברצון הם יותר בתוקף עוז בלי שיעור גבול ומדה כלל, הנה אית רצון ואית רצון כו' רצון שלמטה מן הטעם ודעת ומן הטעם נתהווה הרצון כמו עד"מ באדם שרוצה באיזה מו"מ. ע"י שיתבונן בשכלו שטוב ויפה הדבר הזה שכ"י רצונו וחפצו בו ולכן המדות והרצון הוא לפי הערך השכל ובמקום שמסיים השכל מסתיים הרצון והמדה לחסד או לגבור' והוא בחי' התלבשות אורות בכלים אור השכל בכלי המדה ולכן יש גבול וקצבה לאהבתו ולשנאתו משא"כ בחי' המדות שברצון למעלה מן השכל הם בלי גבול וקצבה ושיעור שבחי' אהבה נק' אהבה רבה בלי גבול ותכלית וכן להיפוך תכלית השנאה כו' שהמדות הם יותר בתוקף עוז בחי' עצמיות הנפש אור בלי כלים להגביל את המדה בגבול ושיעור ולכן ג"כ אי"א להיות בחי' התכללות המדות והיינו לפי שהם בחי' עצמיות ולכן נק' בשם קווין עד"מ כמו הקווין הנמשכי' מן המרכז שכל מה שיאריכו הקווים יתרחקו זמ"ז עד אין קץ ולא יתחברו.

וזהו ענין כש"ב השי"ן קודם לב' כי הכ' רומז לבחי' הכתר כנודע שאות א' ואות כ' רומזים לבחי' כתר כמ"ש בזוה"ק דהיינו בחי' פנימיות הכתר למעלה מבחי' התחלקות, והש' רומז לבחי' התחלקות חיצוני' הכתר בחי' התחלקות הג' קווים כו' והגם שעדיין אינו בבחי' התחלקות ממש מ"מ הוא שורש ומקור לבחי' התחלקות כנ"ל, והב' רומז לבחי' חו"ב שתיהן כאחד כמ"ש בחכמה יבנה בית נקודא בהיכלי' או"א תרין ריעין כו' כי נקודות ההשכלה תיכף בא לידי גילוי בהרחבה איך ומה כו' שמקבלי' מבחי' הכתר כנודע שאו"א יונקי' מן המזלות אבא יונק כו'.

והנה תמונות ציורו ציור אות שי"ן הוא ג' קווים מופצלים ובתחתיתן מתחברין להיות א' והיו לאחדים והענין כי המדות שברצון בחי' כתר הגם שהם קווים מפורדים זמ"ז בתכלית אהבה רבה ותכלית שנאה כו' כנ"ל עכ"ז מתחברים ומתאחדי' ויכול להיות בחי' שינוי הרצון מזכות לחוב והיינו למטה מבחי' חכמה ששם הקווים מתחברים ומתאחדים כמ"ש כי השוחד יעוור כו' שע"י השוחד ממציא לו שכל חדש לזכות שע"י שכל ההוא נעשה שינוי הרצון מחוב לזכות א"כ מוכרח לומר שבחי' החכמה הוא התכללות

ח'ג ולכן יכול להשתנות מהיפוך להיפוך כו' וה'ז תמונות ציור השי"ן שבצד העליון מתפצל לג' פצולי' ומפורדים ובתחתיתו מתחברי' להיות א' ורומז לבחי' הקווים שבחיצוני' כתר הנ"ל שמתחברי' בח'ג להיות התכללות והתאחדות א' והיינו לפי שהמדות שברצון הוא בחי' אורות בלי כלי' ולכן בכחם להתכלל. וזהו ענין או"א מלבישי' זרועות דא"א. וזהו בחי' כשב השי"ן קודם לב' ובחי' כבש הב' קודם לש' הוא בחי' המדות שלמטה מבחי' חו"ב התלבשות אורות בכלי' שמקורם ושרשם הוא בחי' בינה כי החכמה נק' אין למעלה מבחי' התחלקות משא"כ בחי' בינה התפעלות השכל לזכות או לחוב הוא מקור ושורש לבחי' התחלקות הקווים שבז"א מדות דאצי' חח"ן כו' בחי' התלבש' אורות בכלי' בגבול ומדה. והנה אף גם שהתחלקות שבאצי' אינו בחי' קווים ממש כי אצי' הוא בחי' אלקות ממש אצל בסמוך כנ"ל אלא שהתחלקות נק' בשם גוונים ג' גוונים' חיוור ירוק וסומק הוא בחי' חג"ת דאצי' כמו השתנות גוון המים עד"מ לפי גוון הכלי שהמים בעצמן אין להם שום גוון והשתנות הגוונים' הוא מחמת גוון הכלי או כמו שינוי גוונים' שבתפוח אדום או לבן שהוא מורה על מתיקות או מרירות שהגוון אינו פועל שום שינוי בעצם התפוח אך עכ"ז הרי הוא שורש ומקור להתחלקות קווי' מבחי' יש ופירוד בהשתלשלות העולמות אבי"ע כי הנה כל הבחי' ההתחלקות שבז"א דאצי' נמשכי' בבחי' מל' כמ"ש כל הנחלי' הולכי' אל הים בחי' מל' דאצי' וכמ"ש בזהר ע"פ בצלמינו כדמותינו צלם לדוכ' ודמות לנוק' כמ"ש ומראה דמות כבוד ה' כו' כמו עד"מ הרואה במראה של זכוכית שרואה בו דמות פרצופי' שהגם שאינו מהותו ממש עכ"ז הוא דמות בכל פרטי פרטיות התחלקות שבו וכך עד"מ למעלה מבחי' מל' דאצי' נק' מראה ודמות לבחי' ז"א וזהו מ"ש ויזכור ימי עולם ז"א דאצי' ימות עולם ז"א. דנוק' ומבחי' מל' דאצי' משתלשל עוד יותר למטה שמל' דאצי' עתיק לבריאה שהתחלקות הקוין ח'ג שבעולם הבריאה הוא בחי' יש ממש מחנה מיכאל מחנה גבריאל כו' ומל' דבריאה עתיק ליצי' ששם התחלקות ח'ג יותר בבחי' יש פני ארי' ופני שור כו' רגלי דשכינת' שהוא בחי' מלאכי' נק' בשם בהמות וחיות כמ"ש ועוף יעופף ועוף דא מיכאל יעופף דא גבריאל עד שבריבוי רבבות השתלשלות ומדריגות עד אין קץ מבחי' הגלגלי' שבעולם העשי' מתהווה בהמות וחיות גשמי' יש גשמי בחי' נפרד ששרשו מלמעלה הוא מבחי' פני ארי' פני שור פני נשר שפני ארי' הוא שורש החיות ופני שור הוא שורש הבהמות ופני נשר הוא שורש העופות כו' אלא שלמעלה רוחני וכל מה

שיורד ומשתלשל למטה מטה מתגשם יותר ושורש שרשם למעלה מעלה הוא בחי' חגית דאצי' כנ"ל שלפי שהוא בחי' אור בכלי כו' לכן בהשתלשלות מטה מטה ריבוי הכלי' נעשה בחי' יש גמור בחי' נפרדים כנ"ל.

והנה לפי' צריך להבין ציור תמונות הש' שבמלת כשב שמתחבר מלמטה כי מאחר שהתחלקות הקווין הוא למטה מבחי' החכמה בחי' השתלשלות והתלבשות אורות בכלי' וכל מה שיורד ומשתלשל מטה מטה מאצי' לבריאה ומבריאה ליצי' כו' מתגשם ומתפרד יותר עד שלמטה בעולם העשי' נעשה בחי' התחלקות גשמיו' ונפרדי' וא"כ אי' איפוא מקום התחברותם למטה כמו עד"מ ציור תמונות הש' ויובן עפ"י מ"ש אדם ובהמה תושיע ה' כי הנה תכלית המכוון של כל השתלשלות העולמות מריש כל דרגין הוא שנתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים היינו שיהי' התהוות בחי' יש גמור בחי' יש נפרד ויחזור להעלות בבחי' אין ע"י בחי' הבריור וכמאמר בחכמה אתברירו כו' כענין הביטל וכל צבא השמים לך משתחווים כו' הנה עצם בחי' הביטול בעולם האצי' נעלה עד אין קץ כי כל הקרוב קרוב יותר יותר כלא וכאין ולמה הי' בחי' ההשתלשלות מעולם ועד עולם אלא שסוף מעשה במחשבה תחלה פי' סוף מעשה הוא בחי' מל' דאצי' שנק' סוף מעשה לפי שהוא שרש ומקור לבחי' בי"ע בבחי' עשי' הוא במחשבה תחלה פי' תחלה שבמחשבה בחי' רצון שזהו תכלית המכוון של כל סדר השתלשלות אלא שא"א להיות מא"ס הפשוט להתהוות נבראי' גשמי' ובע"ג כיא ע"י סדר השתלשלות כסדר המדריג' כתר ואבי"ע עד שיהיו נבראי' גשמיים ובע"ג והי' כמשל הרוצה לגלות לזולתו תוכן פנימיות רצונו ומצפונו ולבו שצריך לסבב בדברי' אחרי' עד שמגלה פנימיות מחשבתו שסיבוב הדברי' אינו פנימיות כוונתו אלא שע"י הסיבוב יוכל לגלות אח"כ תוכן כוונתו ולזה האציל המאציל תחלה עולם התוהו שלפני האצי' עולם הנקודי' וכמ"ש ואלה המלכי' אשר מלכו כו' לפני מלוך מלך לבניי' הוא בחי' עולם התיקון שהוא תחלה עולם התוהו והי' בחי' שבה"כ וימלוך וימת כו' עד מלוך מלך הח' הדדי' כו' כבוד הדר מלכותו שהי' זה בכוונה מיוחדת מאת המאציל ולמה הי' צריך להאציל תחלה בחי' התוהו אלא לפי שעיקר כוונת המאציל בהשתלשלות העולמות שהוא כדי להיות לו דירה בתחתו' דוקא להיות בחי' נפרדים ויש גמור ולחזור ולעלות ע"י בחי' בירורים בבחי' אין כנ"ל.

וביאור הענין תהו ותיקון יובן עפי' מ"ש אדם ובהמה תושיע כו' כי הנה אדם בחי' מדבר הוא למעלה במדריגה מבחי' דצי"ח ואעפ"כ מקבל חיות מדצי"ח והיינו לפי ששורש הדצי"ח למעלה הוא משרש בחי' אדם כי שורש הבהמה הוא מבחי' תהו בהמה גימטרי' שם ב"ן שלפני האצי' אלא שעיי' שבה"כ נפל למטה בבי"ע פני ארי' פני שור כו' עד שלמטה נעשה בהמות גשמי' ושורש האדם הוא מבחי' התיקון למטה מבחי' התהו ולכן בכח הדצי"ח להחיות אותו ולהוסיף תת כחה בנפש האדם ופי' תהו וענין שבה"כ הוא כי תהו הוא עולם הנקודי' שבתחלה האצי' עשר נקודות שהם בחי' הכתרי' שבכל ספי' כתר שבחכ' כתר שבחסד כנ"ל עצמיות המדה כמו שהוא ולא הי' בבחי' פרצוף שלם כמו בבחי' התיקון רק בחי' הכתרי' כו'. וזהו ענין ריבוי אור ומיעוט הכלים ולפי שבחי' הכתרי' הם בבחי' עצמיו' בבחי' ביטול אידי דטריד למבלע לא פליט לכן לא הי' באפשרי להיו' שום המשכה והתהוות ולהיו' נשפע מהם שום השפעה וגם לא הי' בבחי' ההתכללו' אלא זת"ז חסד בפ"ע וגבו' בפ"ע וכנ"ל בבחי' הקוין שבחיצוני' הכתר, ולכן הי' בחי' שבה"כ בכדי שיושלם כוונת המאציל העליון להיו' בחי' יש דווקא והיינו עיי' השבי' וכמ"ש אתה פוררת בעזך ים, היינו בחי' תהו שנתפרר ונתחלק לחלקי' רבי' כמו עדי"מ שכל עמוק וגבוה מאד נעלה שא"א להבינו ולאמר לזולתו כמו שהוא כ"א עיי' כמה דיבורי' ואותיו' רבי' ומשוני' זמ"ז שהוא ענין ריבוי הכלי' ומיעוט האור שעיי' יכול להשתלשל מטה מטה והוא בחי' התיקון כל ספי' פרצוף שלם, חסד שבחסד גבו' שבחסד בחי' התכללו' בחי' שם מ"ה גי' אדם כמו האדם עדי"מ שהוא בבחי' התחלקו' ועכ"ז כל התחלקו' אבריו מיוחדי' ונכללי' עמו ביחוד גמור, ולכן בכח דצי"ח לחיות את האדם, והיינו לפי ששרש הדצי"ח הוא למעלה משרש האדם, וכמו שמאמר נעשה אדם הוא אחר ממאמר תוציא' הארץ כו', וכמארז"ל אפי' יתוש קדמך, והיינו לפי ששרש האדם הוא מבחי' התיקון משא"כ שרש הבהמות וחיות ואפי' יתוש הוא מבחי' תהו שקדם לתיקון.

וע"פ הנ"ל יובן ענין הקרבנו' מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם כו' כי מקור הבהמה וחיה גשמי הוא מבחי' פני ארי' פני שור כו', שבריבוי ההשתלשלות נעשה למטה בהמה גשמי, ושרש פני ארי' הוא מבחי' תהו ב"ן שלפני האצי' גי' בהמה שנפל למטה בבי"ע להיו' פני שור כו', לכן עיי' הקרבנו' והעלאו' הבהמה גשמי ע"ג המזבח הי' נפרד ונבדל בחי' היש גשמי ממנה שחיות רוחני שבה עולה למעלה בבחי' ארי' דאכיל קרבנין והפסולת נדחה לחוץ עיי' עשן המערכה שהי' נוטה לצפון כו', ועיי' עולה

החיות שבה למקורה ושרשה בחי' תהו כו' כנ"ל. וזה ענין ריח ניחוח להוי', ריח בחי' העלא' מלמטה למעלה, וניחוח הוא בחי' המשכה להוי' בחי' תיקון כו'. ולפי ששרש הבהמות הוא מבחי' תהו מדרג' גבוה מאד נעלה מבחי' התיקון כי בחי' תהו הוא בחי' עשר כתרims שהוא בחי' עצמיו' כנ"ל לכן גם למטה אחר שבה"כ בבהמות וחיות גשמי"י נמשך בהם בחי' הביטול יותר מבאדם כי האדם הוא בעל בחירה לבחור בטוב ולמאוס ברע שהוא בחי' יש לבחור כרצונו, והיינו לפי ששרש האדם למעלה הוא בחי' תיקון ריבוי הכלי' ומיעוט האור לכן הוא בחי' יש. משא"כ שרש הבהמות והעופות שרשן מבחי' תהו שהוא בחי' עשר כתר' בחי' עצמיו' בחי' ביטול איידי דטריד למבלע כנ"ל, לכן הגם שנפל למטה בשבה"כ להיו' בהמה גשמי למטה מבחי' אדם עכ"ז בחי' הביטול הוא אצלם ביותר כמו בשרשם, ולכן אין לבהמה שום בחירה והאדם הוא מושל עליהם ולכל אשר יחפוץ יטנו והולך בקומה כפופה שהוא בחי' הביטול והיינו לפי ששרשן ומקורן הוא בחי' ביטול, אך הנה בבהמות יש ג"כ כמה מינים ובחי' שונות במדריגת הביטול, כי החיה אין בה בחי' הביטול כמו הבהמה שהרי אינה מקבלת מרות, משא"כ הבהמה ידע שור קונוהו כו', ולכן נפסלה החיה לקרבן מכל וכל, מן הבקר ומן הצאן דווקא תקריבו כו' שענין השינוי בבהמות וחיות הוא לפי מקורן ושרשן שבעולם התהו זה למעלה מזה וכן נמשך ג"כ בחי' הביטול בהם למטה. וכך הנה בכבשים נמשך בהם בחי' הביטול יותר מבכל הבהמ' והחי' שקולם קול בכי' המעורר רחמי' שבהם נמשך בחי' הביטול ביותר, כי השור שנגח בקרניו וכן העזים הם בחי' דינים כמשארז"ל מ"ט עזי מסגי ברישא כו' כברייתו של עולם ברישא חשוכא כו' שהם בחי' גבורות והיינו לפי שכבשים שרשם בעולם התהו הוא מבחי' הרחמי' וביטול ביותר ולכן הובחרו לקרבנות עפ"י הרוב שכל התמידים של כל השנה הם כבשי' את הכבש הא' תעשה בבוקר כו' וכן מוספ"י לשבת ויו"ט הי' כבשים דוקא. אך הנה צריך להבין מ"ש אדם כי יקריב מכם קרבן מן הבהמה כו' שהעלאת הבהמה למקורה צ"ל דוקא ע"י האד' בחי' התיקון אדם אתם אתם קרוים אדם בחי' ישראל דוקא שהוא בחי' תיקון קרויין אדם שם מ"ה ולכאורה הלא שרש ומקור הבהמות הוא יותר גבוה ומאד נעלה על בחי' האדם ויובן עפ"י מ"ש בזוהר תביר מלכין ובני מלכין עד דאתבני פרצופי דאדם כי שורש בחי' התיקון הגם שהוא בגילויי בחי' יש ריבוי הכלי' ומיעוט האור משא"כ בחי' תהו ריבוי ותוקף האור אשר ע"כ א"א להיות בבחי' התכללות מחמת תוקף אור החסד וכן אור הגבו' מ"מ הכח והשורש למעלה מעלה שיוכל להיות בחי' התכללות הוא למעלה מעלה מבחי' תהו ריבוי אור כי שורש תהו הוא מבחי' הקווין שבכתר חג"ת דאריך

שהוא בחי' חיצוני' כתר ולכן בחי' התהו הוא בחי' נפרד זמ"ז ואינה בבחי' התכללות משא"כ הכח והשורש לבחי' התיקון התכללות המדות הוא מבחי' פנימי' כתר וכמ"ש בזה"ק או' א"ס מלגיו כתר א עילאה מלבר שבחי' א"ס עצמו לאו מכל אילין מדות כלל שהוא יחוד אמיתי ונק' יש אמיתי לכך הוא שורש ומקור שיהי' בבחי' התיקון התחלקות הקוויין ויהי' אעפ"כ בחי' התכללות שהוא בחי' יש וכנודע שיש ב' בחי' יש וכמו הנהר הנובע מן המעיין שהתפשטות הנהר הוא יש גמור באורך ורוחב ושטח במדה וגבול ששורש שרשו הוא התהום אשר מתחת לארץ בחי' יש אמיתי שהרי משם נובע המעיין וכך הוא בענין תוהו ותיקון ששורש וכח בחי' התיקון קדם שהוא בחי' מל' דא"ס יש אמיתי משא"כ שורש תוהו הוא מבחי' התחלקות הקוויין שבכתר כו' ובחי' הגילוי הוא להיפוך בחי' תוהו קדם ולכן הדצ"ח ששרשן מתוהו מחי' את האדם שהוא מבחי' התיקון אבל מ"מ בשורש שרשן כח בחי' התיקון גבוה ומאד נעלה מבחי' התוהו כנ"ל ולכן כל העלאת הקרבנות מן הבקר ומן הצאן למקורן ושרשן לתוהו הוא ע"י האדם דוקא אדם כי יקריב כו' לפי שבשרש שרשו הוא גבוה ומאד נעלה כנ"ל.

ועפ"י הנ"ל יובן היטיב מ"ש והכשבי' הפריד יעקב שלהיות נמשך מבחי' כשב שי"ן קודם לב' בחי' חג"ת שבכתר שהוא מקור למקור לבחי' תוהו להיות אח"כ ע"י השבירה פני ארי' פני שור שהוא שורש ומקור לבחי' יש ונפרד גמור ולהיות עולה אח"כ בבחי' התוהו למקורו ושרשו שזהו תכלית המכוון מכל סדרי ההשתלשלות כי אם צדקת מה תתן לו אלא שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתוני' כנ"ל הוא ע"י בחי' יעקב דוקא שהוא כח ושורש התיקון בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה מן הקצה העליון בחי' מל' דא"ס כח התיק' עד הקצה האחרון בחי' גילוי התיקון שלמטה לכן ע"י עולי' ויורדי' כו' כי לולא זאת מאחר שנפל בשבי' וירדו למטה בבחי' יש גמור ונפרד לא הי' חוזרים ועולי' והטעם שהעלי' הוא ע"י בחי' יעקב מדת הרחמים כי מדת הרחמי' הוא בחי' ביטול כמו שאנו רואי' שמי שדעתו שפלה ורוחו נמוכה מרחם על זולתו משא"כ מי שרוחו גסה אני ואפסי כו' אינו רואה שפלות זולתו לרחם עליו וע"י מדתו של יעקב בחי' ביטול עולי' ויורדים. וזה והכשבי' הפריד יעקב היינו שהבהמות וחיות וכל דבר הנעשה תחת השמש אעפ"י שנפלו וירדו מטה מטה להיות יש ודבר נפרד עכ"ז נמשך בהם בחי' הביטול כמו בחי' הבקר והצאן שע"י בחי' הביטול שבהם בכוחם לאזור ולעלות ולהתכלל במקורם ע"י בחי' יעקב בחי' התיקון אדם כי יקריב כו'. וזה תביר מלכין ובני מלכין בחי' תוהו וימלוך וימת כו' עד דאתבניאו פרצופי' דאדם בחי' תיקון אדם גי' מ"ה בחכמה אתברירו להיות חזורי' ועולי' כו' ועפ"י יובן ענין התמידי' את הכשב הא' תעשה

בבוקר ואת הכבש השני כו' כמ"ש בזוה"ק בבוקר דא צלותא דאברהם ובין הערבי' צלותא דיצחק וצלותא דיעקב איברים. ופדרים שמתעכלין כל הלילה וכן בגמ' אמרו תפילות כנגד אבות תקנו כו'.

ביאור הענין כי מדת אברהם הוא בחי' החס' אברהם אוהבי שמדות האהבה הוא בחי' יש יש מי שאוהב כו' ולכן יכול להיות אחיזה ויניקה לחיצוני' אברהם יצא ממנו ישמעאל כי בחי' חסד הוא בחי' השפעה להשפיע לזולתו ואף שאינו ראוי לחסד זה מצד הדין רק שכך הוא הטבע הטוב להיטיב לרעי' ולטובי' וכמו שבקש אברהם לו ישמעאל יחי' לפניך שאעפ"י שהי' יודע שישמעאל הוא רשע ורע מ"מ מצד חסדו וטובו בקש עליו רחמי' לו יחי' לפניך וכן יצחק שיצא ממנו עשיו כי מדת יצחק הוא בחי' גבור' דגדולה. שהוא בחי' התלהבות ברישפי' אש ובבחי' השתלשלות נמשך מזה בחי' כעס וכדומה כו' שהוא בחי' אחיות חיצוני' בחי' עשי' סוסיפא. דדהבא בחי' פסולת ורישא דעשיו בעטפי' דיצחק שהוא בחי' יניקה ואחיזה ח"ו בקדושה ולזה הי' הקרבנות ב' התמידין בכל יום בבוקר ובערב שהי' מעלה כבש שנמשך בהם בחי' הביטל ביותר ומעלהו עולה כולו כליל שהטוב וחיות שיש בה משפיע. אור אלקי שנפל למטה ע"י השבי' עולה בבחי' ארי' דאכיל קורבנין בחי' פני שור ועולה למעלה עד מקום התחלקות. הקוין שהוא בחי' חכמה בחי' אין למעלה מהתחלקות וכנ"ל בענין כבש ב' קודם לשי"ן שהבי' הוא בחי' חכמה והש' הוא בחי' חג"ת דז"א ששורש התחלקות הוא מבחי' בינה התפעלות השכל לזכות או לחוב כנ"ל משא"כ בבחי' חכמה למעלה מהתחלקות והפסולת שהוא בחי' הישות נפרד ונבדל ע"י עשן המערכה שהי' נוטה לצפון כו'.

והנה באתדלית זו נעשה אתדל"ע שהמשכה וחיות אור האלקי שיורד למטה בבחי' חכמה להחיות העולמות כמ"ש והחכמה תחי' הוא ג"כ עד"ז דוקא בישראל שהן בבחי' ביטול אליו ית' ולא יהי' יניקה ואחיזה לחיצוני' וס"א כ"א בבחי' אחורי' כמאן דשדי בתר כתפי' כו' צלותא דיעקב. אברי' ופדרי' שמתעכלי' כל הלילה לילה הוא מבחי' יניקת ואחיות החיצוני' היינו מה שכבר נמשך בבחי' יש גמור ונפרד ע"י בחי' יעקב שהוא בחי' ביטול בחי'

איברים: בכרך 20: נגד איברים.

דגדולה: שם: דקדושה.

עשי' סוסיפא: שם: עשיו סוסיפא.

משפיע: שם: משפע.

התחלקות: שם: שלמעלה מהתחלקות.

צלותא דיעקב: בכרך 20: וצלותא דיעקב נגד.

רחמנות כנ"ל שהוא בריח התיכון שמבריח מן הקצה אל הקצה מתבררין ע"י להיות חוזרין ונכללי' במקורן כנ"ל.

וע"פ הנ"ל יובן ענין תמונות ציור השי"ן במלת כבש שג' קווין שבו מתחברין בתחתיתו היינו שהגם שהש' שבכבש רומז לבחי' חגית דאצי' מקור ושורש לבחי' נפרדי' ויש גמור ע"י בחי' ריבוי ההשתלשלות בבניע הנ"ל כנ"ל עד שנעשה בחי' דצי"ח כל זה מתחברין והיו לאחדי' להיות חוזרי' ועולין למקורם בחי' אלקות ממש בבחי' חכמה באצי' בחכמה אתברירו ע"י בחי' הביטול שבהם ולזה הוא תכלית המכוון מכל סדרי ההשתלשלות נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתוני' שהוא בחי' ביטל היש לחזור למקורו בבחי' אין כו'.

וע"פ כל הנ"ל יובן היטב טעם ההפרש והחילוק בין התמידין שהי' רק כבש א' בבוקר כו' וכבשי עצרת שני הכבשי' ביחד וצריכי' לחם שתנופתו עם לחם הביכורי' מניח את הכבשי' מלמטה והלחם מלמעלה ומצווה לאפותן חמץ כמ"ש חמץ תאפינה משא"כ בכל הקרבנות נאמר כי כל שאור כו' ותחלה נקדי' להבין ענין הלחם. הנה ארו"ל הכוסס את החטה מברך עלי' בפה"א טחן ואפה מברך המוציא כו' והענין כי חטה הוא בחי' חכמה אין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום טעם דגן אלא שהוא בחי' אותי' שבחכמה חיטה בגי' ר"ב שהוא כ"ב אותיות לכן לפי שאין בהם טעם שהוא בחי' תענוג לא קבעו לה ברכה בפ"ע מיוחדת משא"כ טחנו ואפאו שנעשה לחם שאז מסעיד סעיד ומיזין זיין קבעו לו ברכה מיוחדת. והענין כי הטעם שבלחם הוא בחי' הארת כתר שבחכמה לחם גי' מזלא שבחי' המזלות הם בכתר אבא יונק ממזל הח' כו'. וזהו ענין ב' הלחם כמו שכתוב לכו לחמו בלחמי שהם בחי' תושב"כ ותושב"ע ששניהם הם בחי' כתר תרי"ג ארחין דגולגלתא כו' תרי"ך עמודין כו' אלא לא הרי זה כראי זה שמקור תורה שבכתב הוא בחי' אותי' בחי' שערות דגולגלתא שהוא הארת כתר בחכמה וגילוי התורה הוא בחי' חכמה דאורייתא מחכמה נפקת וע"כ מדקדקי' בה באותי' חסר או יתיר פסולה לפי שמקורה הוא בחי' שערות בחי' אותיות כנ"ל. אך עוד אחת הוא בחי' הטעמי' והגנוני' זרקא שופר מקף שמקורן הוא מפנימיות כתר שא"א לבוא לידי גילוי כלל בחכמה וכמ"ש ובלילה שירה עמו ויהי' שירו חמשה ואלף כו' וכתוב בזהר ע"פ ובלילה כו' רננה דאורייתא מורה שהוא בחי' עריבות ומתיקות התענוג שהתענוג הוא בחי' פנימי' הרצון הוא בחי' עתיק ואריך שבבחי' הכתר יש בו ב' בחי' פנימי' וחיצוני' פנימי'

הוא בחי' התענוג וחיצוני' הוא בחי' הרצון ולפי שהטעמים הם בחי' פנימיות התענוג א"א לבוא לידי גילוי כ"א בשיר וניגון כנ"ל כמ"ש בע"ח בחי' טנת"א טעמים בכתר והיינו בחי' פנימיות הכתר בחי' תענוג שעשועי המלך בעצמותו ולכן מצינו בר"ע שהי' דורש על כל קוץ וקוץ תילי תילי של הלכות קוץ הוא בחי' התיקון. שעל האותיות ולא מצינו שהי' דורש שום דרש על הטעמי' ומ"ש ויבינו במקרא ודרוש כדרשי רז"ל אלו פסקי טעמים היינו שהבינו במקרא איך לפסוק הטעמים בקרא אבל לא טעם פיסוק הטעמי' ואין בתושבע"פ שום דרש ע"ז כמו שדרש על כל התורה טעמא דקרא הכי וטעם המצוה ופירושה והיינו לפי שהטעמים הם בחי' תענוג שעשועי המלך בעצמותו א"א לבוא לידי גילוי כלל וכלל ובחי' התורה שבע"פ הוא ג"כ מבחי' הכתר שכל התורה שבע"פ הוא פי' וביאור המצות שאין לך מצוה בתושב"כ שאינה צריכה לפי' וביאור התורה שבע"פ כמו מצות ציצית וסוכה שאינה מפורש בתורה שבכ' אופן עשייתה ופרטי הלכותי' ובאו חז"ל ופרשו טעם ושרשו המצוה למה המצוה היא כך דוקא ודורשי' טעמא. דקרא וכן כל התושבע"פ מ"ט דרב הונא כו' שהטעמי' הם מבחי' כתר אלא שהוא מבחי' חיצוני' הכתר לכן בא לידי גילוי בחכ' הטעם שגילוי התושבע"פ הוא ג"כ בחכמה אורייתא מחכמה נפקת כו'. ולכן נק' שתי הלח' שתיהן שוות ולא ראי' זה כראי' זה ושניהם מבחי' כתר כנ"ל. וזהו ענין שתי הלחם בשבועות כי בשבועות הוא הארת הכתר ע"י סה"ע ז' שבועות תספר לך היום יום כו' מ"ט יום ואז שער הנו"ן מתגלה מאליו שהוא ענין גילוי הכתר ולכן הי' מניפים ב' הלחם תושב"כ ותושבע"פ שגילויין הוא בחי' חכמה דאורייתא מחכמה נפקת למקורם ושרשם העליון בחי' פנימי' הכתר כמ"ש תנופה לפני הוי' כו' והגם שמקו' התושבע"פ הוא מבחי' חיצונית הכתר בחי' שערות הארת כתר בחכמה עכ"ז הרי יניקת ואחיזת מקום גידולן הוא מבחי' הלובן שבין שער לשער בחי' חיזורתא פנימיות כתר ולכן בעליית בחי' חכמה לכתר בחי' הלחם. כנ"ל אזי מאליו וממילא מתעלה גם הכבשים שבחי' כבש נתבאר לעיל שהוא בחי' התחלקות קווין שבז"א ששרשן הוא מבחי' חו"ב כנ"ל ובעלות שרשן ומקורן גם הם נתעלו ומקום עלייתן הוא בבחי' כש"ב שי"ן קודם לב' שהוא בחי' הקווין שבכתר ששם ב' הכבשים חו"ג ביחד שהגם שהוא בבחי' התחלקות עכ"ז הרי הוא עדיין רק כח ומקור לבחי' התחלקות ולא בחי' התחלקות גמור בחי' נפרד וע"י עלי' חכמת דאצי' בבחי' פנימי'

התיקון: שם: התנין.

כדרש"י: בכרך 20, 260 ליתא.

שתי: בכרך 20, 260: תנופת שתי.

הלחם: בכרך 20: שתי הלחם.

כתר יתעלה לז"א להיות בבחי' חיצונית כתר. וזהו הענין שיש שייכות והתחברות הכבשי עם הלחם ע"ג הכבשי שמדריגות הלחם הוא בחי' חכמה למעלה ממדריגות הכבשי בחי' ז"א כנ"ל ולכן משונה העלאת קרבן זה מכל הקרבנות שבכל הקרבנו' נאמ' כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ובשתי הלחם מ"ע לאפותו חמץ דוקא כמ"ש חמץ תאפינה כו'.

כי הנה ענין בחי' חמץ הוא בחי' ההתנשאות תפוח ועולה ואינו רע גמור בחי' נפרד אלא שהוא בחי' נוגה ולכן יכול להיות יניקה ואחיזה לחיצוני' כנ"ל ולכן כל הקרבנות של כל השנה שהי' בחי' עליות רפ"ח ניצוצין שנפלו בשבירה שנפלו בבי"ע להיות חוזרים ועולי' באור אלקי בחי' חכמה דאצי' מקור ההתחלקות ולכן מאחר שחכמה דאצי' הוא בבחי' ההשתלשלות הוא מעולם ועד עולם מאצי' לבריאה ומבריאה ליצי' כנ"ל ויכול להיות אחיזה זו גם לחיצוני' וע' שרי' כנ"ל לכן כתי' כי כל שאור לא תקטירו משאיכ עליות חו"ב בבחי' פנימי' כתר שפנימי' כתר הוא מל' דא"ס אור א"ס מלגיו כתרא עילאה מלבר כו'. המלך המרום והמתנשא כו' יכול להיות עלי' אל בחי' חמץ בחי' התנשאות כנ"ל לפי שבחי' מל' דא"ס הוא בחי' ההתנשאות אמיתי וכנודע שיש ב' בחי' התנשאות הא' הוא בחי' התנשאות בלי טעם ודעת והוא בחי' חיצפא מלכותא בלא תגא ומבחי' ההתנשאות זו יכול להיות אחיזה לחיצוני' אני ואפסי עוד כו' משאיכ בחי' ההתנשאות הב' הוא בחי' התנשאות בעצם שהוא מרום ומנושא באמת לאין קץ ותכלי' ואין ערוך אליו כלל והוא בחי' יש אמיתי כנ"ל הנה מזה אדרבה אין לחיצוני' שום אחיזה מאחר דכולא קמי' כלא חשיב לכן יכול להיות עלי' אף לבחי' חמץ בחי' התנשאות ולא יהי' לחיצוני' אחיזה כלל כמ"ש בע"ח שבחי' המקיף מסמא עיני החיצוני' כנ"ל ולכן ג"כ כל הקרבנות תמידין שבכל יו' את הכבש הא' כו' עולי' כולו כליל ולא הי' נאכלים לבעלי' וכן כל קרבנות ציבור הי' עולות והיינו לפי ששורש עליותו הוא מבחי' התחלקות הקווין שבז"א שהתחלקותו יורד ומשתלשל למטה מטה בהשתלשלות העולמות מעולם ועד עולם עד שנעשה בחי' יש גמור להיות חוזרים ועולי' למקורו בבחי' חו"ב מקור ההתחלקות כנ"ל וע"כ אינו נאכלות לבעלים בכדי שלא ליתן מקום אחיזה ויניקה לחיצונים ח"ו. משאיכ בכבשי עצרת אף שהי' ג"כ קרבן ציבור אעפ"כ הי' שלמים הנאכלים לבעלים, והיינו לפי שהעלי' הוא למקום גבוה מאד נעלה שאין לחיצונים שום יניקה ואחיזה שם כלל וכלל כנ"ל ודל'.

ז"א: שם: ז"א ג"כ.

הלחם: שם נוסף: בתנופה אחת שכך הוא סדר עליית כנ"ל ולכן צריך לשיניח את הלחם. ולכן . . שחכמה: שם שבמל' שבחכ'.

הנה איתא בע"ח ע"פ אבינו מלכנו גלה כבוד מלכותך כו' אבינו ע"ב מלכנו ס"ג גלה ג' ראשין כבוד מלכותך הוד דעתיק שהוא מל' דא"ס כו'. (ו)הנה עיקר ההפרש שבין ישראל לאוה"ע. שהאמותי מכחישי בתמיד[י]ת התהוות היש מאין כו' והסיבה לזה הוא כי למעלה יש מחשבה ודיבור. וכמו שלמטה המח"י בלתי פוסקת שתמיד [הוא] חושב משא"כ בדיבור הוא רק לעיתים ו[ל]פרקים כך למעלה [ה]מחשי היא הבינה שנמשכה אליה. שפע' תדיר מן החכמ' שהוא השכל [ו]כמ"ש ונהר יוצא מעדן כו"י משא"כ בדיבור. מל' [ש]דבר. ה' שהן עשרה מאמרות. יהי אורי כו' הן רק פ"א וכמ"ש ודברי[ו] חיים וקיימי' משמע דבריו הן עצמו. ולא אחרין כו' והגם. שלפעמ"י נאמר. אומר ועושה. דמשמע בתמידו' ואימרות מחודשת. היינו מאתערותא דלתתא שע"ד זה אתעדל"ע יחוד קול ודיבור והתכללותם כ"י יש דיבור במיעוטי קול [כו'] והוא בבחי' פנימי ולא בחיצוני. את ה' האמרת היום בדברי תורה כשמקבלין מוחין מאו"א כו"י.

בע"ח: בבוך 798.80 במ"ח.

(ו)הנה: הבא בחצאי עיגול ליתא בבוך 80. 954 והבא מוקף בחצאי ריבוע ניתוסף מחז"ל.

לאוה"ע: בבוך 80. 954 אומות.

שהאומות: בבוך 223 שאוה"ע.

בתמיד[י]ת: בבוך 798 ליתא.

ודיבור: בבוך 954 נוסף ומעשה.

המח: בבוך 223 נוסף הוא.

(ה)מחשבה: בבוך 798 יש מח' ודיבור דהיינו בינה ומל' וכמו עדימ באדם המח' הוא באחדות גמור עם

השכל ובלתי פוסקת שתמיד חושב כך למע' מח'.

הבינה . . אליה: בבוך 798 בחי' בינה ונמשך אליו תמיד.

שפע: בבוך 223 ליתא.

מן . . השכל: בבוך 798 מחכ'.

כו': שם בחי' חכמה להשקות את הגן בחי' בינה ויש בע"ח שיחוד או"א תמיד.

בדיבור: שם בחי' הדיבור בחי'.

(ש)דבר: שם שנק' דבר.

מאמרות: בבוך 223 ספירות.

יהי אורי: בבוך 798 ליתא.

משמע . . עצמו: שם דבריו היינו עשרה מאמרות הן בעצמם חיים וקיימים.

הן עצמו: בבוך 80. 954. שהן ע"מ (954 הן) עצמן קיימי'.

וכמ"ש . . והגם: בבוך 223 הגם.

שלפעמ"י נאמר: בבוך 223. 954 שנאמר ובבוך 798 דכתיב.

ועושה: בבוך 223 ליתא. ובבוך 798 נוסף וכתוב המחשך בטובו כו'.

ואימרות מחודשת: בבוך 80. 223. 954 ומאמרות מחודשות ובבוך 798 במאמרים מחודשים.

היינו . . כ"י: בבוך 798 הוא עדימ דהנה.

דיבור במיעוטי: בבוך 798 קול ודיבור ויש דיבור שבמיעוטי.

(כו') . . בחיצוני: בבוך 798 דהיינו מחיצונית ההבל ויש דיבור שהוא מפנימי ההבל כשמדבר בכח

וכמו"כ למע' קול ה' בכח דהיינו כשמקבלי' מוחי' דאו"א או וז"נ הם מבחי' פנימי כמ"ש.

בדברי . . כו': בבוך 798 בחי' יסוד אבא משא"כ כשאין מקבלין מוחין דאו"א אז הן אביא דהיינו היחוד

דו"ג בחי' קול ודיבור הם בבחי' חיצוני ואין שם התחדשות כי עיקר ההתחדשות הוא מחמת המוחין.

והנה לפי שהאומות הן הנהי מבחי' חיצוני' ע"כ אומרי' ש[בריאית] העולם הי"י רק פעם א' ולא בכל רגע [כו'] משאי"כ ישראל שלפי שעלו במחשבה ביחוד השכלי ע"כ הם מודים שבכל רגע נמשך מאין ליש וז"ש מודים אנחנו כו"י שאתה הוא הוי' אלוקינו יחוד דאוי' וז"ש לעם נבלי כו"י. שלאומות צריך ראי' ומופת מחידושי העולם מסיבת' הוויית' (ב)קיץ וחורף קר וחום (או) שמוכרח שהשפע יורד(ת) מלמעלמ"ט ע"כ ימצא שינויים בקור וחום כי כל חלק ארץ מקבלי נוכח הראש ואם האויר המקבל מן השמש חום נמשך חום כו"י משאי"כ לישראל אינו צריך ראי' וטעם כי הם מודים כו' ויש ב' בחי' בהודאה הא' הודאה שעפ"י טעם שלפי שיבין שכך הוא ע"כ מודה לזה כי בינה עד הוד תאפשטותה ונקי' חב"ד שבהוד (כו') ויש נהי' שבהוד והוא ענין הודי' שבהוד שמודה שצריך להודות אך הוא אינו יכול

הן הנה: בבוך 798 הם.

ע"כ: שם וכמ"ש וברוח פיו כל צבאם ע"כ.

הי': שם לא נתהווה.

השכל: בבוך 80. 798. 954 דח"ב.

מודים: בבוך 954 אומרים.

(כו') . . רגע: בבוך 223 ליתא.

ז"ש: בבוך 954 כמ"ש.

כו': בבוך 223. 798. 954 לך.

לעם: בבוך 223. 954 עם ובבוך 798 למען הקים אותך לו לעם.

נבלי: בבוך 223 נוסף ולא חכם ובבוך 798 משאי"כ אוה"ע נא בהם אשר חלק.

כו': בבוך 798 נוסף דהיינו שמקבלים חיות מע' שרים שהם מרוח פיו וזהו.

ראי': בבוך 223 אות.

מחידוש: בבוך 80. 223. 954 לחידוש ובבוך 798 על חידוש.

מסיבת: בבוך 798 מחמת.

הוויית: בבוך 223. 954 היות ובבוך 798 היותו.

כי . . ארץ: בבוך 798 ליתא.

מקבל: בבוך 223. 798 ליתא.

נוכח הראש: בבוך 80 מקום פנוי. בבוך 798. 954 ליתא.

ואם: בבוך 798 דהיינו אם.

חוס: בבוך 223. 798 חם. ובבוך 798 הוא חום.

כו': בבוך 798 כנ"ל וגבוה מעל גבוה כו'.

וטעם: שם ליתא.

יש . . הא': שם והנה יש . . א'.

לזה . . בינה: שם לחבירו וז"ש בע"ח אימא עילאה.

ונק': שם זה נק'.

יש נהי' שבהוד: בבוך 80. 854 והב'.

והוא: בבוך 223 הוא, בבוך 798 דהיינו, בבוך 954 ליתא.

ענין: בבוך 798 ליתא.

הודי': בבוך 80 הנראה. בבוך 798 ליתא.

שבהוד: בבוך 798 ליתא.

להודות כו"י וזהו ההפרש בין ברכה להודי' כי ברוך (הוא) יסוד אבא בחי' רא"י שאינו דומה שמיעה כו"י [כי] איזה[ו] חכ' הרואה וזה אינו אלא במה שהוא באי' בבחי' חכמה אבלי למעלה מבחי' חכמ' א"א להיות כן זולתי בבחי' הודי'. וביאור זה הנה ידוע דבין אצי' לבריאה יש פרסה מפסיקי להיות הגשמות האור מ"מ יש ערך בריאה לגבי אצי' וכמו ערך הסתעפות המדות מן השכל הגם שעצם השכל מוגבה ומתרומם מן המדות וכו' וכן בענין ערך שכל לדיבור כו"י משאיכ ערך המאציל לנאצלי' הרי אין זה ממהותו כללי' אין ער[ו]ך כו' ויש חללי ומקום פנוי ואח"כ פרסה כו"י והנה הממוצע בינ(יה)ם הוא הכת"ר ואינו הממוצע ידוע כי הוא כל[ו]ן מן המשפיע ומן המקבל והרי זה כענין הכת"ר שהוא בחי' תחתונה שבמאציל ושוורש לכל הנאצלי' כי חכמה [נק'] ראשית הנאצלי' ושוורש החכמה (ו)[ב]כת"ר כו' ודרך

אך . . . כו': שם נק' הוד שבהוד.

רא"י: בבוך 80. 954 חכ' [בבוך 80 נמחק?] דאצי'.

שאינו: בבוך 80. 954 כי אינו ובבוך 798 ליתא.

דומה . . . כו': בבוך 798 ליתא.

הרואה: בבוך 223. 954 נוסף את הנולד ובבוך 798 ליתא.

במה: בבוך 223. 954 בזה.

וזה . . . בא: בבוך 798 דהיינו ההודא' שע"פ הטעם והודאה הוא למע' מטריד וכמו"כ למע' הנה מאצי'

ולמטה ההודאה הוא מחמת טעם וצבא השמים לך משתחווים השתחווואה הוא ענין הודאה שמחמת איזה השגה.

אבלי: שם כמ"ש מה רבו מעשיך כו' כולם בחכ' עשית אמנם

חכמ': שם נוסף דאצי'.

זולתי: בבוך 954 אלא.

כן . . . הודי': בבוך 798 טעם רק הכל למעלה מטויד בבחי' הוד שבהוד.

וביאור זה: שם כי.

מפסיק: בבוך 80. 954 ליתא ובבוך 798 וענין הפרסא.

מי"מ: בבוך 80. 223. 954 אמנם ומי"מ ובבוך 798 ומי"מ.

בריאה: בבוך 798 ליתא.

הסתעפות . . . מן: בבוך 223. 798 המדות (לגבי ובבוך 798 ליתא).

השכל הגם . . . כו': בבוך 798 לשכל הגם שהשכל רוחני והמדות גשמ'.

הרי . . . כלל: בבוך 798 ליתא.

ויש: בבוך 954 וזהו שאמרו, ובבוך 798 לכן צ"ל תחלה.

חלל: בבוך 798 ליתא.

כו': בבוך 223 מפסיק כו', ובבוך 798 הסתלקות עצמ'.

והנה . . . ואין: בבוך 798 ליתא.

ואין: בבוך 50. 223. 954 וענין.

הממוצע . . . הוא: בבוך 798 ליתא.

ידוע . . . הוא: בבוך 223 ליתא.

מן . . . המקבל: בבוך 223. 798 ליתא.

והרי . . . כענין: בבוך 798 וזהו.

כללי נחלק אור הכת"ר. לשני פרצופי' פרצוף עתיק ופרצופי' אריך עתיק הוא מענין' העתקה והבדלה המתנשא מימות עולם והיינו. בחי' תחתונה שבמאציל ואריך שורשי (ו)מקור לחכמה וזה הטעם. [שאמר] בס"י שנעוץ תחלתו בסופן כו' כי דווקא הודי' שבהודי' יכול להיות. בעצמות אור א"ס שאינו יכול להיות. מושג רק להיות. בבחי' הודי' וביטול בלבד [אפי' יראה בושת וכמו וכל העם רואים כו' אם אין יראה אין חכמה]. וזהו [ענין] ל"ג בעומר כי שעורה [הוא] (ס) פנימיות (ה)בהמה רבה מלי' דאצי"י אדם ובהמה תושי' הוי' כו' וממשיכי' להעומר. לרצונכם היום. בגי' אליה שהוא נהירא דחכמתא הנמשך לז"א כו'.

והנה ל"ג בעומר. הוד שבהוד כי הנה איתא בשעת מ"ת ניתני' ההוד למשה וגבי יהושע כתי' ונתת מהודך עליו וכמו"כ. רשבי' הי' מנשמת משה רק לא כמו שהי' בלוחות ראשונות רק. כמו שהי' בעת לוחותי אחרונות שנתמעט הארתו ואעפ"כ הרי נשמתו בחד דרגא כו' ורשבי' הי' תנא ע"כ לא

חכמה . . כלל: שם ליתא.

נחלק . . הכתר: שם אור הכתר נחלק.

פרצוף . . פרצוף: שם ליתא.

הוא מענין: שם מלשון.

והיינו: שם כו' בחי' הסתלקות כניל וזה נק'.

שורש: בכרך 954 נוסף לכל הנאצלים.

וזה הטעם: בכרך 798 דאצי' וזהו דאי'.

יכול להיות: שם יש בו הארה.

יכול להיות: שם ליתא.

להיות: שם ליתא.

[אפי' . . חכמה]: בכרך 80. 954 אפי' . . חכמה. ובכרך 223 ליתא, ובכרך 798 כי אפי' בחי' חכ' הוא כעשי'

גשמי'.

חל: בכרך 223 ליתא.

שעורה . . דאצי': בכרך 798 עומר הוא מן השעורים שעורים הוא מאכל בהמה דהיינו פנימי' בין דאצי'

כמ"ש.

הוי' . . להעומר: שם דהיינו להמשיך מוחין דאבא לנוק'.

לרצונכם: בכרך 80 מקום פנוי ובכרך 798 וזהו ובכרך 954 ליתא.

היום: בכרך 223 נוסף כו' בהמה. ובכרך 798 נוסף יום.

אליה: בכרך 80 אל (הוי' ונחלק) יה בכרך 223 אליהו בכרך 798, 954 אל הוי' (בכרך 798 נוסף אל).

דחכמתא: בכרך 954 נוסף דנהיר.

בעומר: בכרך 798 נוסף הוא ספי'.

בשעת . . ניחן: שם בגמ' נתן את.

וגבי . . כתי': שם וז"ש.

וכמו"כ: שם נוסף נשמת.

לא . . רק: שם ליתא.

בעת לוחות: בכרך 223. 798. 954 בלוחות

הראה מופת'י, אך בהסתלקותו עלי(ו)ת[ו] להוד דעתיק דהיינו שבחי' הודי' שבהוד הוא למעלה מעלה כאמצעות אור א"ס לכך איתא באד"ז נתיב- בקיומא דחד סמכא כו' ולכך איני י"ט במיתת שאר צדיקים אברהם כו"י.

והנה זהו ג"כ ענין משיח שהוא [ב]מדריג' א' עם משה שהוא גואל ראשון וגואלי אחרון כ"י כל העליות שהי' במית' ברקיע' וקול שופר אין עלי' גדולה כמו שיהי' בימות המשיח כו' ולכך אמר רשב"י דדראי' כדאי' לא יהי' עד (דרא) דייתא מלכא [ד]משיחא כו' וזהו גלהי' כבוד מלכותך הוד דעתיק דהיינו מה שנעוץ תחילתן בסופן כו"י וז"ש במשיח מארבע רוחות כמ"ש ונחה עליו רוחי חז"ב כו"י כ"י הן בחי' רוח הוי' מל' דא"ס כ"י ארבע דאינון שבעה כנ"ל.

הודי' הוד דז"א הוד דע"י דנעוץ תחלתן בסופן עד הגל איתא הפרסא בין נוגה לקדושה ויגע בירך ימין כי נצח לפעמים מלמטה למעלה

ואעפ"כ . . א"ך: בבוך 798 ליתא.

בהסתלקותו: בבוך 223 בהתגלות ובבוך 798 ובהסתלקותו ה"י.

דהיינו: בבוך 223 ליתא.

כאמצעות: בבוך 798 בעצמות.

לכך . . נתיב: שם ב"ה וד"ש באידרא עד מתי נותב.

אינו: שם נוסף עושין.

אברהם כו": שם כמו האבות.

זהו . . שהוא: שם נשמת משיח ה"י ג"כ.

שהוא גואל . . וגואל: שם שמשה גואל . . והוא גואל.

כ"י שם לכן.

שהי' במית': בבוך 798 ליתא.

במית': בבוך 80. 954 בימי מית.

ברקיע: בבוך 80. 223. 954 ברקים, ובבוך 798 ליתא.

וקול . . שיהי': בבוך 798 יהי'.

דדרא: בבוך 798 שדרא. בבוך 954 כדרא.

כדא: בבוך 80. כדרא דא, בבוך 954 דא.

מלכא: בבוך 798 ליתא.

גלה: שם אבינו מלכינו ע"ב סיג גלה ג' ראשין היינו עלי אחר עלי.

דהיינו . . כו": שם מל' דא"ס עצמות אוא"ס.

מארבע . . כמ"ש: שם ליתא.

רוח: בבוך 80. 223. 798 נוסף ה' (רוח 798 ליתא).

כו": בבוך 223 רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה' וכ"י ובבוך 798 רוח ה' הוא מל' דא"ס וד"ל — ע"כ

נמצא שם.

כ"י בבוך 80 ליתא.

בח"י: בבוך 80. 951 ו' בח"י.

מל': בבוך 80 מקום פנוי, ובבוך 954 ליתא.

כנ"ל: ע"כ נמצא בבוך 223. 284.

לפעמים: בבוך 954 ליתא.

ועד"ז בלבון למעלה באצ"י ובלעם שאמר מן ארם ינחני בלקי מהררי קדם
חיבר בקדושה העליונה ללבן דנוגה שהוא מהררי קדם בני קדם מלכא
קדמאה*.

גלה כבוד מלכותך כו' ומבואר במ"א גלה ג' רישין כבוד מלכותך מל'
דאי"ס שהיא הוד דעתיק וצ"ל מהו שא' גלה כבוד מלכותך הלא כבר
הי' גילוי אלקותו ית' במ"ת שנא' פב"פ דיבר ה' כו'. אך הענין דכל ההתגלות
שהי' הוא רק מז' תחתונים ולע"ל הי' הגילוי מג' רישין. וביאור זה הנה דרך
כלל יש ג' בחי' והן אדם דוד משיח שנקראים אדם אדה"ר לפני חטא עה"ד
ודוד ושלמה דבימיהם קיימא סיהרא באשלמותא וזה גם בחי' משה אלא
שמשה בז"א ודוד במל' כו' והנה מבואר בזוהר מאן דידע שיעורי' דמשיחותא
וקו המדה ידע שיעורא דגלותא דאתמשך והטעם לפי שבמל' שורש נשמות
ישראל ויש בה חב"ד חג"ת נה"י. וכמו"כ בניי יש ג"כ ג' בחי' יש נשמות
שרשן מחב"ד כו' ועתה הברור בנה"י עקבות משיחא מטא רגלין כו' ולכך
יש בדורות הללו נשמות ששרשן גבוה מאד מפני שירדו ונשפלו בבחי'
עקביי' וגם בדורתיהם לא ירדה נשמות רשבי' אלא לאחר החורבן דווקא,
והנה בחי' משיח הוא כמ"ש ונחה עליו רוח ה' רוח חו"ב וגו' תלתא דאינון
שבע (או) תלת דאינון ארבעה רוחא דעתיק דעלייהו רוח ה' וכמ"ש
מארבע(ה) (ה)רוח[ות] באי הרוח הוא בחי' הוד דעתיק שמשם שרש נשמות
משיח, והענין בחי' הוד עד"מ שמבין את השכלה מעט מעט ואינה יורד
לעומקא של השכל כלל שקטן כח השגתו מלהכיל אותה ואיננה משיג רק
מעט מזעיר והיא בחי' יודע שאינו שיודע ע"כ הוא מודה ובחי' הוד שבהוד
הוא שאינו מבין ומשיג כלל מצד הפלגת ההשכלה שלמעלה מכלי השגתו
לגמרי ואיננו יוכל להודות ע"כ הוא רק הוד שבהוד שמודה שצריך להודות
אילו הי' באפשרי כו' וכמ"כ הנמשל למעלה בחי' הוד [דהוד] דהנה המדות
העליונים הי' נמשכים מן הבינה שהיא עד"מ המדות שנמשכים מן השכל
ומציאות המדו' בשכל הוא עד"מ השכל שמטה לחיוב בחי' גבורות והשכל
שמטה לזכאי בחי' חסד כו' וכמו שבהשכל יוכל להיות התכללות שני הפכי'

בלק: בבוך 954 נוסף מלך מאב.

קדמאה: בבוך 954 קדישא.

(שבע . . דאינון) הבא בחצאי עיגול ליתא בבוך 1265 והבא בחצאי ריבוע ניתוסף עפי' הנ"ל.

חוי'ג יחד שמטעם ושכל אחד יש לחייב ולזכאי כמו סוכה שהיא גבוה מכ' אמה פסולה מאותו הטעם שנא' בגימ' מן אות[ן] הטעם עצמו יש להכשיר כך בהמדות שנולדו מהשכל יהי' התכללות חוי'ג וכמ"כ בנה"י שהיא השפעה נו"ה מתכללים זה בזה וכמ"ש בפע"ח. שהפגם הי' בנצח ושמואל תיקון באמרו וגם נצח ישראל כו' וגם לפעמים מבואר שהפגם בהוד לפי שנו"ה מתכללים וכן אי' בגימ' מן הירך המיומנת שבירך והוא בחי' נצח ענף החסד אלא שלפעמים מתחלפים להם הוד מחכ' כנודע והוא עדימ' בשכל כשצריך להשפיע איזה השכלה עמוקה לזולתו המקבל שצריך ליעץ איך להשפיע לו כי א"א להשפיע לו כמו שבדעתו מפני שקטן כח השגתו של המקבל והעצה הוא ע"י נו"ה כליות יועצות ומתחלה הוא הנצח דהיינו שעלה בדעתו תחילה חלקי הסותר והמנגד לומר שכך א"א וכך א"א להשפיע עד ע"י סתירת כל האופנים המנגדים מתברר אמיתת ההשפעה איך שצ"ל וזהו בחי' הוד והם מתכללים תדיר' שהרי עיקר הנצח והוד מה שעולה במוחו תחילה חלקי הסותר זהו למאן. מכוון התבררות ההשפעה כו' וכך למעלה במל' ארשת ע"ג המזבח בחי' נו"ה המאירים במל' לברר השפע וכמשל המים שמרוצים תחת העפר בכדי שיתבררו ויהיו צלולים וכמ"כ יותר למעלה בכתר עליון נו"ה דאריך הן מלובשים באו"א והוא כי השפעה לאו"א אינו כ"א ע"י בחי' נו"ה כליות יועצות כו'. דהנה מבינה דאריך ממו"ס נמשכים ממנה המדות דאריך עד שנמשכים המדות הגלויים דאצי' מבינה הגלויים ויש גל של אבנים המפסקת בין אצי' לבריאה ובין הכתר לאצי' והוא כמ"ש עד הגל הזה אם אני לא אעבור אליך ואם אתה לא תעבור עלי דהנה יש ב' בחי' לכן לובן העליון דעתיק וכמ"ש כולו הפך לבן טהור והב' לובן התחתון דנוגה נוגה לבן אדמדומית כו' והיתה השבועה מבלתי מקבל לובן התחתון דנוגה יניקה מלובן העליון ע"י הפרסה המפסקת כו' ולכלתי יורד לובן דעתיק יותר מדאי ביעקב בעל האצי' והיינו ע"י אותו הפרסה שבין כתר לחו"ב ובלעם עבר על השבועה ואמר מן ארם ינחיני בלק . . קדמא מלכ' כו' והנה כתר עדימ' נק' רצון והרצון עצמו כדי שיומשך מן המאציל עצמו מעצמיות המאציל הוא ע"י הצמצום, והנה מבחי' מל' דא"ס נמשך להיות ג"ר דעתיק שבכל מל' שבעליון כתר לתחתון ואמנם שזהו רק מל' שבעליון הוא שיכול להיות נשפע אל המקבל אבל עצמיות המשפיע א"א שיושפע להמקבל ואמנם היינו דוקא מבחי' מוחין של המקבל הוא שא"א לו לקבל גילוי עצמותו של המשפיע אבל בבחי' הודי' שמשפיע להמקבל יכול הוא לקבל, דהנה יש תחלת המשפיע וסוף המשפיע ותחילת המקבל וסוף המקבל ותחלת המקבל מתלבש בסופו

והוא מתלבש בתחילת המשפיע וכו' שמל' נעשה כתר וזהו ענין זיווג פבי"פ אבל עצמיות תחילת המשפיע שיבוא הוא בבחי' גילוי להמקבל כימי השמים על הארץ הוא בבחי' סוף המקבל והוא עד"מ שמה שא"א להשיג במוחו ושכלו יבוא לידי גילוי בבחי' הודי' הנ"ל וזה נעוץ תחלתן בסופן תחילת המשפיע בא לידי גילוי סוף המקבל וכמ"כ שמה שא"א להגלות בג"ר דעתיק מתגלה בבחי' נו"ה דכתר שכמ"כ עצמיות הכתר מתלבש בנו"ה דאצי' גם שא"א לו להתגלות בחו"ב דאצי' והנה זה מדריגות משה שהיא בחי' הוד ניתן ההוד למשה וגבי יהושע כתי' ונתתי מהודך עליו וזה מדריגו' רשבי' ולכך נסתלק בל"ג בעומר שהוא ספירת הוד שבהוד וכך מדריגות משיח יהי' מבחי' הוד דעתיק וז"ש גלה כבוך מלכותך הוד דעתיק שהוא בחי' משיח וההפרש בין משה למשיח שמשה הוא ג"כ בחי' אחד אלא שמשה קודם שהועבר ונתברר דרך הבירורים ומשיח הוא אותו הבחי' אחר שנתברר כו' וד"ל.

להבין ענין ל"ג בעומר שבו ביום פסקו תלמידי ר"ע מלמות כו'. ומה ענין השייכות הפסיקה ממיתה לל"ג בעומר. וגם להבין מ"ש הלל להגר שביקש ממנו שילמדנו כל התורה על רגל אחת וא"ל הלל מה דסני לך לחברך כו' דהיינו ואהבת לרעך כמוך [גם להבין מה שקודם התפלה צריך לקיים מ"ע של ואהבת לרעך כמוך מה שייכות זה המ"ע לתפלה]. ולכאורה אינו מובן מ"ש הלל להגר מה דסני כו' ואידך פירושא זיל גמור שזה עיקר כל התורה מה שייכות זה לקיום כל המצות דלכאורה אינם שייכות רק למצות שבין אדם לחבירו ולא למצות שבין אדם למקום.

ולהבין כ"ז, יש להקדים מ"ש האריז"ל על עצמו שגם הוא צ"ל כל הווידוים אף שהוא בודאי לא חטא מ"מ החטא שחטא אחר נוגע ג"כ אליו שאדו"ר הי' כולל כל הנשמות עליונים וגם נשמות הג' אבות וגם נשמת משה וכל נשמות הצדיקים והנשמות שבגופים חוץ מהנשמות שעתידים להתחדש אחר תח"מ והנה עד"מ מבשרי אחזה מחיות הגוף מהנפש שהנפש עצמה כוללת כל האברים ובהתלבשותה בגוף מתחלק החיות לכל אבר בפ"ע ואנו רואים בחוש שאף לאחר התחלקות יש שייכות זע"ז שהראש מרגיש בכאב הרגל והרגל מרגיש בכאב הראש וגם מתרפא הראש בהקזת הרגל מזה מוכרחים אנו לומר שבכל אבר בפרט יש התכללות מכל האברים ולכן ירגיש בכאב וגם מתרפא וד"ל, ומזה יובן באדם העליון כמ"ש ועל הכסא דמות

כמראה אדם שמעצמותו ית' נתצמצם תחלה אור כללי ואח"כ נתחלק לפרטי המדות ובכל מדה בפרט יש התכללות מאור כללי הנק' שם מ'ה בגימ' אדם, ובוה יובן מ'ש האריוז'ל שאפי' צ"ג צ"ל כל הווידוים שכמו באברים הגשמים יש התכללות בכל א' מזולתו ולכן מרגיש ומתרפא כמ"כ כל נשמה ונצוץ עדימ שאדה"ר ה' כולל כל הנשמות ואח"כ נתחלקו לג' אבות ואח"כ לי"ב שבטים ואח"כ לשבעים נפש ואח"כ לס"ר שרשים ואח"כ לס"ר ענפים ובכל נצוץ יש התכללות מכל האילו ע"כ כשפוגם איזה ענף נוגע הפגם גם לגוף האילו ע"כ צריך להתודות אפי' צ"ג.

וגם יובן השייכות של ואהבת לרעך כמוך לתפלה שעיקר של התפלה הוא ענין הוי' אחד להבטל ולהתכלל באח"פ דהנה כתיב על כל פשעים תכסה אהבה, והנה אנו רואים שכשיאמר אדם על חבירו חטאיו יכעוס ודאי מיד, ולכאורה אינו מובן הלא אדם יודע נגעי עצמו יותר ויותר, אך הענין שאמת כן הוא אבל מחמת אהבת עצמו החטא שלו לכלום נחשב בעיניו והאהבה מכסה החטא וכשחבירו מזכירו אזי הוא מגלה הכיסוי וע"ז כועס עליו, והנה החיות של כנ"י בכלל נק' גוף א' וכל נצוץ הוא כולל מהכל ע"כ צריך לקיים קודם התפלה ואהבת לרעך וגו' שכשאיש על רעהו רואה חוב וחטאיו שהוא עושה נמצא שהוא נפרד ממנו שאם ה' באחדות עם חבירו בודאי לא יראה חוב כמו על עצמו שהאהבה מכסה א"כ הוא נפרד והוא כמו מחוסר אבר וכתוב כל איש אשר בו מום לא יקרב דהיינו הרצוא והאה' בדביקות עריבות כו' להבטל ולהכלל באח"פ שבפסוק ראשון דק"ש לכן צריך לקיים מ"ע של ואהבת לרעך כמוך פי' התרגום מה דסני לך לחברך לא תעביד מה אתה אינו רוצה לגלות את הכיסוי של האה' כך לחברך אתה לא תגלה כמו שני אוהבים נאמנים שאינם רואים חוב זה על זה אז ג"כ מלמעלה למטה כתיב לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל כו' ה' אלקיו עמו על מה לא הביט ולא ראה משום שה' אלקיו עמו וכתוב וירא און ולא יתבונן, והטעם הוא משום שרוח אייתי רוח ובאתעדל'ת אתעדל'ע שכשלמטה אוהבים איש לרעהו ואין רואים חוב וע"ז מחמת כסוי האה' אזי מלמעלה ג"כ מאיר ממקום עליון ביותר אשר שם בחי' אם צדקת כו' וחשיכה כאורה שוין ואז אינם בעלי מומין ויכולים ליקרב לה' באה' ורצוא וד"ל. ובוה יובן ג"כ מ'ש הלל להגר מה דלך סני כו' ואידך פירושא כו' דהנה קודם כל מצוה בפרט שאנו עושים אנו אומרים לשם יחוד קוב"ה ושכינת' הפי' לזה שמה' ב"ה יומשך לבנ"י שנק' שכינת' ע"י כל מצוה בפרט נעשה יחוד פרטי כמבואר בכוונות ע"י תפילין המשכות מוחין חב"ד וע"י ציצית המשכת מדות אבל ע"י מ"ע של ואהבת לרעך כמוך כו' נעשה יחוד כללי ויש בכלל מאתים מנה וד"ל.

ואחר כל הנ"ל יובן ענין תלמידי ר"ע שמתו בימי הספירה ובל"ג בעומר פסקו והחטא שלהם מחמת שלא נהגו כבוד זה לזה שימי הספירה עצמן הן ימי דין שהן מדות וכמשל התינוק שכועס מיד על המנגדו בדבר קטן וזה מחמת שלא נגדל עדיין השכל, וזהו שאנו סופרים היום יום א' שיומשך מחכ' דאצ"י למדות ועי"ז יהיו נכללים זכ"ז חסד בגבו' וגבו' כו' ובל"ג בעומר הוא בשלימות השכל שהוא ספירת הוד שבהוד שאחר כל ההתבוננות שמתבונן הוא מודה אח"כ לזה ונו"ה תרין ירכין ויסוד לבר מגופא אבל קודם ל"ג בעומר עדיין לא נשלם הגדלת השכל ולפיכך לא נהגו כבוד זה לזה ומתו ובל"ג בעומר פסקו וד"ל.

בעור"ה

כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה' כו' פתחי לי אחותי רעייתי כו' הנה ז"נ הם בהשתלשלות כשתי תמרו' המתאימו' ודבוקו' והיו לאחדים ממש שהרי התגלות המדות תוך הדיבור לא ניתוסף בהן כלום כ"א שבאין לידי גילוי כידוע ואין נחלקי' לשני פרצופי' אלא כשמתגלי' המדות לזולתו הנפרד אז הדיבור פרצוף בפ"ע אבל כשאנו מדבר אזי כח גילוי המדות כלול בהעלם תוך מהות המדות והיו לאחד' ממש בין בעודן בתוך בטן אימא בין לאחר יציאתן בבחי' לידה שנתהוו' מהות כח האהבה הרי כלול בהכח ההוא כח גילויי' לנפרד כו' ונמצא שהן בבחי' אח ואחות שמקור א' לראשית התהוותן ושניהם יצאו ממקורן בשוה בלא שיוקדם א' להיו' מקור לחבירו על כן אהבתם והתקשרותם זה לזה בהעלם ולא בגילוי ברשפי אש כאהבת איש ואשתו שנעשי' עצם א' מצד גילוי מדותיה' כו' אבל אח ואחותו אהבתם מצד מקורן שהוא בחי' מקיף לשניהם ומחמתו הם דבר א' בתמידות בלי שום שינוי לעינת' כו' ולא יוכלו ליפרד כלל אע"פ שאין האהבה בגילוי הלב כו'. והנה בעבודת ה' בינה היא אם הבנים פי' כשמתרחב בינתו בהתבוננו' גדלות ה' איך דכולא קמי וכו' ושהוא חיון האמיתי כו' מיד האהבה כלולה בהתבוננו' ונק' חסדי' מכוס' תוך יסוד אימא שאין המדה בבחי' לידה עדיין שיתכן לומר אהבה דהיינו המשכה שימשוך לבו אליו כיון שהוא מקושר בעומק ההתבוננו' שהוא חיי נפשו וכדומה א"כ אינו דבר נפרד בלעדו כמו שלא יתכן לומר שיאהוב האדם חיי גופו כו' ואינו מרגיש כלל האהבה כי הוא בבחי' מקיף בבינה ונק' אהבה

מסותרת בכינה. והנה כל המקיפי' מבינה פי' מקיפי' הם הארות ממהות
 הנפש בתוספת אור למעלה מהגבלת כחות הנפש כלים של הנפש המגבילי'
 האור עד"מ האהבה שבגילוי הלב הנה היא מוגבלת מאד מצד מיעוט הארו'
 הרצון בהשתלשלו' דרך עילה ועלול דרך חו"ב בבחי' אור פנימי כו'
 ובעבודת ה' כשתאיר בחי' מקיף בכינה הוא כשמתכוונן בעמקות היטב איכות
 ביטול היש ושאין זולתו ית' ונתפס היטב במוחו ענין הביטול בתכלית
 במסירת נפש ממש לצאת מגדרי גבולי העוה"ז מאחר שהוא עיקרא ושרשא
 וכו' אך בגילוי הלב ברשפי אש לא ימצא מזה כלל כ"א ינוח בהשקט כו' הוא
 ענין שהפנימי מובדל ומרוחק מן המקיף ולא יאירו זה בזה מפני מסך
 המבדיל ביניהם והוא הגוף וכמ"ש בע"ח שמעמד הקליפו' בחיצוניו' הכלי בין
 הפנימי והמקיף, והפנימי מזכך חצי הכלי מבפנים והמקיף מזכך חציו מלבר
 עד שהכלי מתבטל וזהו קודם בחי' השביר' שנתהוו קליפו' אחורי הכלים כו'.
 והנה הסיבה למקיף זה דבינה בעבודת ה' שלא יתגלה באור פנימי בגילוי
 הלב הוא מצד חיצוניו' המקיף שהוא המחשב' אשר לא לה' כו' הוא המונע
 שלא יתגלה האהבה המסותר' בכינה בבחי' מקיף בגילוי הלב מפני שפרצוף
 לא"ה נמשך ממ' דתבונה והוא לאחר קיצור השכל מתהווי' אותו' המחשבה
 ובטבעה היא דינא קשיא ויותר מתאחזי' בה החיצוני' ובפרצוף רחל כו' שהרי
 מבשרי אחזה כשאדם עושה דבר נגד רצונו התפעלו' הרוגז מתהווי' תחילה
 במחשבתו מיד מפני שזה נגד שכלו ואף ששכלו אז בהעלם כי בשעה שרגז
 במחשבתו לא הי' עדיין גילוי בשכלו טעם הדבר למה אינו רוצה בהדבר
 שעשה חבירו להיות כי לסבול ההיפך לא תוכל המחשבה בתחלה לסבול (אם
 הדבר נגד רצונו וחכמתו) אח"כ יתגלה בשכל כו' מפני היותה מצומצמ' מאד
 באותיו' לבד וכל המצומצם לא יסבול היפוכו כו'. והנה בראשית התהווי'
 המחשב' מסיום השכל עדיין אינה מצומצמת כ"כ כי עדיין הארת השכל
 מתלבש בה קצת, עד"מ שחושב אדון עולם כו' אם חושב ההשכלה שבפי'
 אדון עולם הנה לא ירגיש כלל האותיו' ואז אע"פ שההשכלה מתחלקת
 באותיו' אדון עולם אבל מקושרי' הם עדיין בהרחבת ההשכלה ואינם
 מצומצמי' כ"כ והיא ראשית התהווי' אותיו' המחשבה ממ' תבונה אבל
 כשחושב אותו' אדון עולם במיעוט ההשכלה בענין אדון עולם כ"א שחושב
 האותיו' כפי שראוי להוציאן בפה והוא נק' עקבי לאה נכנסי' תוך ראש רחל
 שהוא גשמי' המחשבה המנהגות אותו' הדיבור כמ"ש במ"א והיא נק' עור
 הולד לבוש למדה גשמי' שהרי כשאוהב איזה דבר חושב נאותו הדבר
 וכשחושב בהדבר אין בזה השכלה כלל כ"א ציור ענין אותו הדבר באותיו'
 המחשבה לבד והרי היא כלי ולבוש להמדה ונק' בחי' זו דיבור שבמחשבה,
 וכח הדמיון שבמחשבה היא תכלית גשמית המחשבה כמו ציור הבהמה הדבר
 שאוהבת שמתצייר תמונת הדבר לפנייה והולכת אחריו כו' כמ"כ ציור תמונות

האותיו' במחשבה שחושב אות אלף כפי שהוא מצוייר בכתב ונק' עשי' שבמחשבה והרי הן ג' עורו' ודרך ניקבי העור שיוצא הזיעה משם יניקת הקליפו' כמ"ש במ"א שהוא החלל בין צירופי אותיו' המצוירו' במחשבה כו'. והנה אותיו' המחשבה הנק' עור הולד יותר מתאחזו' בו החיצוני' והרי בחוש נראה שהרוגו מהדבר שנגד רצונו בקל יכול להתאפק שלא להוציאו בפה וישתוק אבל באותיו' המחשבה לא יוכל בקל להתאפק שלא יהי' הדבר נגדו כלל אפי' במחשבה כו'. ובגילוי הלב מאד נקל לו להתאפק כו' (ולכן כל אחיז' החיצוני' באחורי עור דרחל אף שהיא דינא רפיא הוא מצד אותיו' המחשב' שבאותיו' הדיבור כו'). והנה שפת אמת מלשון שפה לפיו הוא הארת המקיף כשנתגשם ונעשה בחי' לבוש חיצוני והפנימי (ועגולי' שהן בחי' נפש הן בחי' כלים של המקיפי' כשמתגשמינן) כמ"ש במ"א מענין לבוש האדם ששומרו מהקרירות וכו' ובעבודת ה' הוא כשמקיף דבינה אהבה המסותר' במס"נ במוחו רחוק ומובדל מן הפנימי אהבה שבגילוי הלב מצד אחיזת החיצוני' באותיו' המחשבה שהן לבושי המדו' גשמי' שבעוה"ז כניל ונשאר המס"נ במוחו לבד ואינו מבריח מן הקצה אל הקצה בבחי' נקודת הלב ולכן נק' שפת אמת לא נקודת האמת שבגילוי הלב וגם אינו מהות המקיף דבינה כמו שהוא כ"א הארתו החיצוני' לבד על כן אינו כוננת לעד בלי שום שינוי כ"א תכון לעד שיהי' לה עלי' לע"ל כשיאיר המקיף בהפנימי כו' וזהו ופרשת כנפיך מקיפי' דז"א על אמתך על רות כשהיא בקטנות באצילו' ויש גואל יותר קרוב שהוא יסוד וזהו ד"י ובועיז הוא ת"ת אז מאיר בה יותר בבחי' וי"ו ונק' ד"ו כו'.

שש שנים תזרע שדיך כו' ונפש כי תקרב ותתעלה להתכלל בבחי' אלקו' ממש דהיינו מנ' דרחל שנמשך ממוחי' דילה כו' והאיך להיות נברא בבחי' אלקות הוא ע"י תורתך בתוך מעי שלאחר התפלה כשילמוד בהתלהבות אזי עניני התורה שנתגשמו דוגמת הלחם יתבשל בתוך מעי וידבק לנפשו האלקי' ועיז יוכל להיות רעיית' מפרנס' בבחי' מן כו' אך אם אינו לחם בסידורא דפת לא יתבשל בקיבה כ"א יעמוד בפ"ע וסדר הפת הוא הזריעה מתחלה בארץ לירקב ולהתכלל בכח הצומח ואז יצמיח כפי הגרעין כו' הנה תורה שבע"פ מ' הכח הצומח שבה מוציא הגרעין מהתפוח בעצי היער של מעלה כו'.

שש שנים תזרע שדך כו', הנה תורה שבע"פ מ' קרינן לה אשר נמשך משם פרטי תורה שבע"פ הוא ממש דוגמת כח הצומח אשר בארץ כו' הנה כח הצומח הוא אינו מערך גשמיות כדור הארץ אלא שמתלבש בה לבד

ועיקר שרשו הוא בחי' אלקו' מאמר תדשא הארץ דשא שהוא מכלים החיצוני' דאצי' המתלבש בבחי' נשמה למ' דמ' דעשי' שהוא כח זה הרוחני המתלבש בארץ הגשמי להצמיח ממנה כמה מיני פירות ואילנו' גשמי' ואילו לא הי' מתלבש בארץ הגשמי הי' הצמיחה ממנו דבר רוחני מאד אלא מצד התלבשותו בגשמי' הארץ יצמיח מאין ליש תמיד בלי שום שינוי ויכול להצמיח עד עולם והוא בחי' המשכת אלקו' להווי' מאין ליש, שהרי תפוח הגשמי שבעצי היער אשר מתהווה מן הארץ בלי שום זריעת גרעין הי' הולדה שלא בערך טבעי' הולדה כו' וכן צמיחת העשבי' שהן יש גמור המתהווי' תמיד מאין שאינו מערכו שהוא הכח המצמיח והנה מתיקת וריח התפוח הגשמי אילו הי' מכח הצומח בלי התלבשותו בארץ הנה מוכרח לומר שקצת מעין מתיקה וריח זה הוא בהעלם בהכח הצומח אלא שנתגשם מאין ליש כדרך כל השתלשלו' כו' אבל באמת עיקר סיבת התהווי' תפוח גשמי הוא מחמת עפר הארץ ומצד הכח הצומח הי' הולדת מאין דבר רוחני מאד אי"כ אע"פ שבדאי דוגמת התפוח הגשמי בהכח הצומח שהרי מצד התלבשותו בהארץ הוא הצמיח והוליד כו' אבל אינו כלל מערך דערך מתיקת וריח הגשמי שבתפוח כו', ולכן יובן למשכיל שאע"פ שהחי גבוה מהצומח ויש יתרון למעלת חיות הבהמו' מחיו' הפירות והאילנו' אינו אלא בהנולדי' מאין ליש דהיינו נפש הבהמה שנמשכה ממקור חיות הבהמו' בגוף הבהמה הנה היא גבוה במדרגה מהפרי או האילן שג"כ נמשך ליש ממקורו כח הצומח שזה היש הוא מעולה שהוא תנועת החי ממקום למקום והאילן הוא בחי' דומם כו', אבל אין ערך לחיות הבהמו' ואפי' נפש השכלית שבאדם אל כח הצומח שבארץ שהוא בחי' אלקו' ואינו הווי' ונפסד שהוא מהווי' תמיד מאין ליש והוא ספי' מ' דמ' דעשי' אשר מאיר בה בחי' אי"ס כלי' דאצי' כו' ונפש השכלי' הוא פרט נברא מאין ליש והווי' ונפסד ואינו מערך אלקו' כו' ואפי' נפש האלקי' הוא נברא מאין ליש ואינו מערך אלקות כו'. אך המקור המהווה הנפש השכלי' ואפי' מקור המהווי' חיות הבהמו' הוא גבוה במדרגה מהכח הצומח שהרי הן מאמר תוצא הארץ נפש חי' ומאמר נעשה אדם כו' שהן מפני' כלי' ואמצעי' כלים דאצי' כו' ומכ"ש נפש האלקי' מזיווג פנימי' ז"ג כו' וד"ל.

והנה ענין זריעת הגרעין והרקבתו בארץ או יוליד ויצמיח הוא מפני העלא' מין אל הכח הצומח, שהרי גרעין זה יש בו בהעלם מתיקת וריח התפוח ועניני גווניו והרי בהכח הצומח ג"כ יש ענין המתיקו' והריח לפי מדרגתו אע"פ שאינו מערך דערך גשמי' המתיקה כו' עכ"ז מחמת רקבון הגרעין בעפר הארץ אזי חוזר הרוחני שהי' בתפוח של זה הגרעין למקורו שהולידו והצמיחו והוא כעין העלא' מין שמעורר את המשפיע להשפיע עוד

כמ"ש במ"א ולא ישפיע כ"א כפי ענין ההעלא' מ"ן אם מועט וכו' ולכן אם זורעי' גרעין תצמיח הכלול בהגרעין ואם חטה כו'. וסיבת השתנות מהו' הגרעין דוקא הוא להיו' כי אין הולדת התפוח הגשמי מהכח הצומח לבד שהרי אינו מערכו כ"א מצד התלבשותו בארץ ואז אם ישאר במהותו אינו בערך בחי' אין כלל ואיך יומשך בחי' אין בו כו' וד"ל.

והנה עפ"י משל זריעת הגרעין כנ"ל, יובן למשכיל היטב ממש כדוגמתו ענין פשוטי ההלכות שנתלבשו בטענות שקר של ראובן במקו' גשמי כו' הוא משל הגרעין שיש בו בהעלם כללו' מהות התפוח, כמ"כ החכמה שנתלבשה בעניני זה העולם נמשכה ממקורה מחכמה שבמ' דאצי', כי תורה שבע"פ הוא כמשל התגלות השכל בהדיבור הנק' חכמה שדיבור כמ"ש במ"א כמ"כ התגלו' מהו' חכמתו שבאצי' בחכמ' תתא' דנוק' כו' ומהות חכמתו ית' הוא מ"ש ואהי' אצלו ששועי' שהוא תענוגיו ית' שאינו מערך דערך ג"ע העליון כו' וכשנתגלה בחב"ד דנוק' נק' תורה שבע"פ שנמשכה לעלמא דאתגליא (מפני שכל עניני התורה שבע"פ עניני יראה וצמצומי' ודקדוקי סופרי' כו') ולכן החכמ' פשוטה שבתורה הוא בחי' גרעין דומם לגבי מקור חכמה זו של יחלוקו איך שהיא בבחי' אלקות כו'. והנה חכמה שבמ' דאצי' אל חכמה הפשוט' הוא ממש כמשל כח הצומח שהוא מקור' דמקור אל הגרעין שהרי מעוררו בהעלתו מפני שיש לו קצת דקצת שייכו' אליו והוא אשר התפוח הכלול בהגרעין נמשך ממנו מאין ליש אע"פ שאינו מערכו כנ"ל, כמ"כ ההשגות שמשגיגין הנשמו' בג"ע פשוטי ההלכו' מופשטי' מגשמיותן הוא בבחי' תפוח אל חכמה שנתלבש' בעניני' גשמי' טענות ראובן כו' שהוא כמו גרעין כו' וג"ע הוא גילוי זיו השכינה חב"ד דנוק' מאין לייש שהרי הן בבחי' בריא' כידוע, א"כ מובן למשכיל שכאשר ילמוד האדם הלכה פשוטה בהתלהבו' דוקא ואז יפשיט לבושיה הגשמי' במה שאינו לומד אלא בשביל חכמתו ורצונו כי מי שאינו תופס אלא הלבוש אפי' תורה אין לו והוא הגרעין כשנשאר במהותו. וענין רקבון הגרעין הוא כשלבושי ההלכו' אינו תופס' מקום כלל ואדרבה מבטל היטב הטפל והעיקר שהוא חכמתו ית' שملובש בענין הגשמי כו' ועי"ז בחי' התפוח הכלול בההלכה שהוא איך שהיא בג"ע העליון כו' מעלה מ"ן שהוא ענין מחצדי חקלא אל מקור התפוח שהוא הכח הצומח שיש בו מתיקות התפוח לפי מדרגתו שאינו מערך דערך כו' והוא חכמה שבמ' דאצי' המתגלה להשגו' נשמו' הצדיקי' כו' ומחמת העלא' מ"ן שחר מצוה מצוה משפיע כעין ההעלא' מ"ן כנ"ל והוא התפוח שבג"ע והוא גילוי שכינה בהשגו' מתיקו' התורה רזין דאורייתא של כל הלכה כו' וקודביה אתי לאשתעש' עם צדיקייא פי' מריח בתפוחי ג"ע ונמשך כמו מחכמתו העצמיו' בחי' תענוגיו להשגו' נשמו' הצדיקי' וכו' וד"ל.

נמצא שממוחי' דנוק' נמשך מ'ן דילה ליסוד דנוק' ונתגשם בבחי' מים גשמי' כו' כמ"כ עד"מ פשוטי ההלכו' שנתגשמו הן מ'ן דנוק' ומוסיפי' המשכ' מ'ד בזיא דאצי' עד רום המעלו' בחי' תענוגי' ושעשועי' כו' ולעיל יומשכו למטה ולא יכנף כו'. וזהו ושבתה הארץ שבת לה', ארעא אתבטלת מפני הארת המקיפי' בפנימי' נתבטל גבולי הכלים המגבילי' האור פנימי והוא ענין נפש כי תקרב להתכלל במקור חוצבה כביטול אמיתי שהוא עמך לא חפצתי כו' ואז הוא כמ"כ בחי' זריעת הגרעין והרקבתו שהוא הקרבת הנשמו' בשדה חקל תפוחי' מקור כני' כו' ואז יכול להביא פשוטי ההלכו' עמו מופשטי' מגשמיותן שהרי נעשי' אצלו לאחדי' עם נפשו האלקי' כשלמד בהתלהבו' ואז נק' בא לכאן במס"נ האמיתי והביא תלמודו בידו וד"ל. ולכן אחר ששבתה הארץ שהוא בחי' מס"נ בתפלה אז שש שנים שיתא סדרי משנה יזרע פי' יקלוט גרעיני התורה פשוטי ההלכו' לתוך נפשו האלקי' ותורתך בתוך מעי דוקא, ונק' קרבן מנחה מאפה תנור שע"י חמימו' ההתלהבו' יתבשל המאכל הגשמי ויאיר נפשו באור התורה שאם ילמוד בלא התלהבו' הרי אינה אפויה באש ואז היא כמו העיסה שאין הקיבה מבשלה כו'.

והנה ביאור ענין סידורא דפת בטחינה ולישה ואפי' הנה ענין הטחינה לשון הגמ' גרסי' מלשון גרסה נפשי כו' הוא להיות כי התגלות חכמה דאצי' בחב"ד דנוק' הרי עיקר מהות המ' מהגבורו' פי' היותה בחי' ההתגלות לזולתו לא יוכל להתגלות בבת א' כל הענין ההשכלה (או המדה) כ"א מעט מעט כמו שישכיל לזולתו מאמתי קורין כו' ישמע הנפרד אותיו' מאמתי תחילה כו' ולכן הגבורו' מכוני' בשם אש כי הרי טבע האש להפריד ג"כ כמו שריפתו העץ שמפריד את הד' יסודו' הלחלוחיו' הולך בעשן כו' והעפר נעשה אפר כו' וטבע המים להיפך לחבר את הנפרדי' כמו מים שבפירורי' שהוא ענין הלישה והגיבול שידבקו ע"י המים כו'. והנה כמ"כ עד"מ מימינו אש דת למו שניתנה מימין אבל מהותה הוא בחי' גילוי חכמתו בחי' חכמה שבדיבור והרי נתגלית בצרופי אותיו' נפרדי' כו' וזהו גרסי' שנקלחו מן המקור בפרודו' וצריך לחבר הפירורי' ע"י המים והוא כח העמקת ההשכלה לעשות מכמה תיבו' נפרדי' השכלה א' והוא נקוד' המכוון העולה מכל פרטיו' האותיו' והוא ענין הלישה כו', וכמ"כ בתפלה ענין הטחינה הוא נשבר ונדכה גסות המסבבו' והוא מחמת גבורו' דקדושת רשפי אש התשוקה לאלקי' לבדו ואין זר אתו יתרעם למה יסתיר כו' ואח"כ אהבה מסותרת בבינה נמשך אחריו כמים מהו' ועצמיו' א' מחבר הפירוד וד"ל.

והנה ענין האפי' שהוא אש המפריד הפסולת בכישולו בקיבה ואין חום הקיבה מבשלת העיס' כ"א לחם האפוי בתנור דוקא, וענין לחם האפוי

באש הרי האש שורף המים והלחלוחי' שבו וגם מדבקו ביותר דבק משהי' דבוק ע"י המים, כמ"כ עד"מ כשלומד בהתלהבות הרי כח ההשכלה בעניני גשמי' שחיבר כל התיבו' הנפרדי' נעשי' מופשטת מלבושיה הגשמי' ע"י שמתבונן שהטפל בטל להעיקר שהוא נקודת חכמה עילאה בהאורות הגשמי' כו' ואז נק' לחם אפוי ואז מתבטל בחומה של נפש האלקי בשעת מס"נ בתפלה ועולה לה' בבחי' העלא' מ"ן עם נפשו ונק' בא לכאן ותלמודו בידו כנ"ל וד"ל.

להבין ענין אם בחוקתי תלכו הליכות עולם לו, כי מה ענין ההליכה בעבודת ה'. אך הנה אהוי"ר הבאים מהתבוננות איוו השגה בגדולת ה' הרי השגת בחי' נברא היא תכלית ההיפך מבחי' בורא כו' (ולכן אפי' היראה עילאה ואהבה בתענוגים הם בבחי' יש כו') ולכן נק' הליכה כמ"ש ילכו מחיל אל חיל שהולך מהשגת דבר מה אל השגה היותר בעילוי כו', ובאמת כל ההשגות של בחי' נברא אפי' המעולה שבהם הוא כלא ממש חשיב ואין ערך כלל כו' וע"כ אהוי"ר שבתפלה נק' הליכה וכן דבר ה' זו הלכה נק' הליכות עולם שע"י אוי"ר שמהתבוננות וכן לימוד תורה לשמה מתעלה ג"כ החיות שבכללות עוה"ז הנק' נוגה כו' וזהו לו לגבי עלמא דאתכסיא שאין שם בחי' הסתר כו', אבל מצות מעשיות הם חפצו האמיתי על ידם המשכת אלקות מבחי' מקור דמקור החיות כו' דהיינו עד"מ כאדם שאינו יכול להבין כוונת חבירו אף כשמסביר לו איזה דבר לעשותו מפני שקצר מצע שכלו להבין אף כשמשפיל עצמו להסבירו בכמה צמצומים שונים כו' עכ"ז כשירמוז לו ברמז איך שיעשה דבר פלוני יוכל לקיים רצונו אף שאינו מבין תכלית כוונתו באותו רצון לא מיני' ולא מקצתי' ע"ד הבנה והשכלה יראה רמיזא בבחי' העשיי' יוכל להבין ממנו כו' וד"ל. כמ"כ עד"מ יוכל המשכיל להבין הנמשל מענין פנימי' רצון העליון שבעשיות המצות שאין ערך כלל בחי' נה"י שבעשיי' לגבי מהות הרצון העליון כו' עד שאפי' בהשתלשלות רבות ועצומי' ג"כ א"א כו', כמו שא"א לזמן ומקום א"א כ"א ריבוי הצמצומים כו'. ועכ"ז כעושה מעשה המצות (בבחי' רמז בעלמא) ממשיך בחי' אלקות מבחי' טובב כ"ע מקור דמקור כו'. וענין הרמז כמו שצדקה בחי' השפעה להשפיע לשפל ונדכה, כן עד"מ זהו רמז להמשכת ירידת אלקות בתחתוני' בחי' ואתה מחי' כו' שרש כל הנאצלי' כו' ענין חפצו יאר פניו כו' ובאמת אין ערך דערך כו' עכ"ז הוא רמז פי' עשיית המצות הוא רמז אל הכוונה שהוא

התפשטות רצונו בעולמות כו' כמו שהרמיזה בידי מורה כוונת רצונו אף שאינה מערך מהות החכמה של כוונתו כו'.

הג"ר אשר בקרבך כו' בחי' דעל כל עשרה שכינתא שריא בבחי' מקיף כשהרוח שטות מכסה כו', יעלה מעלה מעלה בבחי' הרחבה לגדולתו אין חקר וממילא ואתה תרד שהוא רוח שטות המכסה כו' תרד מטה מטה שהרודפים המהפכים הטובה לר"ע להם כו'.

ובזה יובן ענין קום נא שבה כו'. דהנה כתיב וישב ה' מלך לעולם כי עיקר התפשטות החיות אלקות בעולמות להחיותם הוא בחי' ירידה עצומה מאין ליש וגבול במקום גדולתו כו' כי לגדולתו אין חקר ואינו מערך מהות גדולה שבעולמות שהם בחינת גבול כו' וזהו וישב ה' שמשפיל א"ע בהסתרים וצמצומים רבים כו', ולכן בענין קליפות שמקלל הקליפות ושברתי את גאון עוזכם בחי' אם תגביה כנשר שאין מהותה בתחלת בריאתה אלא בחי' חוצפה לבד כידוע לכן להשפילה מגבהותה צריך ג"כ במדה שלה דהיינו בחי' גבהות דהיינו ההיפך מבחי' המשכה וירידה בהסתרים וצמצומים להתלבש בעולמות כו' אלא ההסתלקות למקורו מקור החיים בבחי' גיאות ה' לגדולתו אין חקר כתיב וממילא יתפרדו כל פועלי און כי אויביך יאבדו לגמרי כתיב נגד התגלות עצמות אלקות כשאינו מתלבש במדה וגבול, וזהו ענין קום נא שהוא ענין ההתנשאות משפלות כו' וד"ל. וזהו וברוב גאונו דייקא ויצחק ה' בחי' מרכבה וכשהרע שבזרע יעקב אינו מניח לקבל ברכות טל השמים אומר תחלה קום נא שהם בחי' קללות ואח"כ שבה בהשפלה לשכֹּן אתם כמ"ש ונתתי משכני בתוכם וכתיב בעבור תברכני נפשך שהוא גילוי אלקות בתוך נשמותיהם של ישראל וד"ל.

הג"ר אשר בקרבך יעלה מעלה מעלה להתבונן מענייני' מאד נעלה בחי' טובב כ"ע מקור דמקור כל החיים כו' עד שאין בחי' מקום וזמן מפסיק כלל וכלל כו' אזי משפיל הקטנות דעשו דמצידו וזהו ואתה תרד מטה מטה שהוא ענין ביאת המשיח וד"ל ונתתי משכני בתוכם, משכונא דילי, פי' כשהמשכון ביד חבריו משועבד הוא אצלו לבל יוכל ליפרד ממנו ובעל כרחו שורה אתו עמו תמיד כו' והוא ענין אלקות השוכן אתם תמיד בעשותם המצות נעשה היחוד למעלה שזוהי סגולה בישראל דוקא מצד אלקות השוכן אתם בעובדא דילהון מעוררי' עובדא לעילא לעילא כו', אבל הגוי אף שיעשה המצות לא יעשה שום רמז כו' ולכן אף בתגבורת הקליפות עליהם מ"מ נשאר רשימו מבחי' אלקות בעשותם המצות וזהו לכלותם הנז' בזהר וד"ל ואכלתם בשר בניכם כו', הנה תשובה עיקר הכפרה על ניצוצי

קדושה שבחטאי' קרי' וכיוצא בו' אבל יש עוונות שיסורים צריך ג"כ להמריק בו', אך לעתיד יעשו קרבנות ויתגלגלו אותן נצוצות הצריכים מירוק בבהמו' שקריבו אז ויכלה אותן אש המזבח שלמעלה והבשר יאכלו ישראל שלמים, וזהו ואכלתם בשר בניכם, ודוק היטב.

להבין מ"ש גבי קללות חוקי' ומשפטי' ותורות, כי הם תלת מוחין חבי"ד אף שעיקרן בחי' נהי' המעשה אשר יעשה וחי בהם בו'. אך כי זה ידוע שאף שעיקר הרגשת הדיבור הוא בה' מוצאות הפה עכ"ז אינו אלא שבחי' גילוי הדבור הוא בה' מוצאות, אבל עיקר מקור מהות הדיבור הם אותיות השכל דהיינו במחשבת בינתו כשמתבונן בשכלו בהרחבה הנקרא רחובות הנהר בו', משא"כ בחכמה כח המשכיל השכל אין שם התחלקו' אותיות אבל כשבא השכל לכלל הרחבה כמוחו אז יש בחי' אותיות המחשבה שהם מקור מהות הדיבור שבגילוי אחי"כ בה' מוצאות בו' וד"ל. ועפ"ז יובן מה שלפעמי' נק' בזהר וע"ח תורה שבכתב בשם יסוד אבא ותושבע"פ בשם בינה ולפעמי' נק' תשב"כ בשם ז"א דאורייתא מחכמה נפקת בו' ותושבע"פ מלכות קרינון לה בו' וע"פ הנ"ל מובן למשכיל שמל' בחי' דיבור שבהתגלות כשהיא עדיין במחשבת שכלו בבחי' אמירה נק' בינה ויאמר אלקים בו'. ולכן גם בברכות שבקללות שהם הגילויין של המצות כמ"ש לקמן אף שעיקרן בחי' נהי' מחשבה דו"מ עכ"ז מקור הנהי' שהם האותיות הוא חבי"ד שהוא בחי' אותיות השכל בו' אלא שהדעת שהוא בחי' ההרגשה שבנפש המשכלת ההתקשרות בשכל בו' הוא כנגד בחי' המעשה שבנהי' בו' וד"ל.

ענין ועשו אחיו בא מצידו. וכ' בע"ח א"ת מצידו אלא מצדו כלומר מצדו של יעקב. דהנה יעקב הוא בחי' מרכבה בחי' הביטול ולא הי' צריך לברכות מטל השמים בו' אך מפני שזרעו נתערבו בגוים בו' לכך לקח במרמה הברכות ואמר ואכלה מצידו בו' כלומר מצד הקליפה המתערב בנפש האדם כשנותן לבו ומעמיק בהם מתפור ניצוצי נפש האלקי ג"כ באשר הוא שם ע"ד מלך אסור בו' וכשמתפלל ברצוא ותשוקה לה' לבדו הרי רוצה ליפרד נפשו מן התדבקות שלה בחיצוני' אבל כיון שנדבקת קצת עולים גם החיצוני' עמה בעלייתה לה', ולמשל בגד ארוך המשתלשל הרבה בקרקע כשעומד האדם על עמדו אינו ניכר הבגד הנגרר אחריו רק כשרוצה להגביה בגדו אז גם המונחים בקרקע נגררים בו', וזהו ענין מחשבות זרות המתגברו' בתפלה דוקא אפי' באותם ענייני' שאין אמיתית חפצו ותשוקתו בהם בשעת תפלתו כי אם שהי' לו פעם א' רצון נפשו בהם ועתה הם בבחי' אחוריי' דרצון בו' ובשעת התפלה שנפשו חשקה לעלות לה' מתאספים אליה כל ניצוצות קטנות שלה שנתפורו בקליפות פעם א' בו' וד"ל.

הליכות עולם, פרטי דיני' שבתורה שבכ"פ הם המשכות פרטיות מחכמה עילאה כדמיון שערות הראש שהם חלולין פי' שהשערות נגדלי' ממותרי מוחין שבתוך החלל כו' כידוע ואפי' כל עיקר חכמה עילאה יונק ממזל ח' דא"א כו' כידוע, ובוה הוא יתרון המעלה לתורה על מצות בהיות כי יניקתם מאבר פנימי ממותרי מוחין כו', וזוהי מ"ע של ת"ת שכנגד כולם שכל המצות הם אברים דמלכא חיצוני', אבל בזה יתרון המעלה של המצות שהם עכ"פ האיברי' עצמם בחי' עצמות משא"כ בחי' שערות שאם יחתכו כו', ולכן ארו"ל לפעמים שקולה מצות ציצית כו' ולפעמים מצות תפילין כו' שיש בזה בחי' מעלה מה שאין בזולתה כו'.

ונתתי שלום בארץ הנה יסוד ומ' שהם בחי' משפיע ומקבל הם ב' הפכיים בתכלית והמחברם להיות לאחדים הוא הוא בחי' שנק' שלום שעושה שלום בין ב' הפכיים, ויש בזה עוד דבר עמוק ב' הרה"מ ז"ל ואכלתם בשר בניכם, הנה כל קללות הם באמת למעלה ברכות והמשכות אלא כשבאים אצל קליפות נעשים קללות, פי' לקלל את הקליפות בכל הקללות ושברתי גאון עוזכם אלא לפי שנתערבו ישראל באוה"ע לכן יוכל להיות ג"כ אצלם כו', וכמו שרמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת הם תורת ה' וחפצו האמיתי דהיינו רמ"ח המשכות מרמ"ח אברי' דמלכא ושס"ה ל"ת הם שס"ה המשכות בגידים הם בחי' המונעי' שלא ליתן חיות לקליפות ע"י המשכת גידי' כמו שלא לאכול חלב שבאכילת חלב יומשך חיות לקליפות כו', כמו"כ ענין הברכות שבקללות שהם המשכת אלקות בגילוי יותר למטה שע"י מעשה המצות מוסיף אורות עליוני' למעלה באצילות אבל למטה יכול להיות שאינו מאיר כ"כ והברכות הן המשכה להיות יותר למטה בגלוי דהיינו שע"י עטיפת הטלית יאיר בחי' א"מ בגילוי גמור כו' וכמו שס"ה ל"ת הם המונעי' המשכות אלקי' לקליפות כמו"כ הקללות לקליפות להעביר רוח הטומאה שכל הקללות על הקליפות עצמן נאמרו כו', וא"כ הם ממש דמיון תרי"ג מצות ולכן נאמר בהם חוקי' ומשפטי' ותורות כמו בשאר מצות אלא דגבי קללות נאמר בינו ובין בני ישראל ובמצות כתיב אל בני ישראל, והענין שהמצות הם פנימי' רצון העליון ברמ"ח אברי' דמלכא והשס"ה גידי' הם המונעי' לבלתי יומשך כלל לחיצוני', משא"כ בברכות שבקללות שהקללות להקליפות הוא להעבירם מן העולם אחר שינקו כבר מן הקדושה כמ"ש ועשו בא כו' לכן כתיב בהו ובין בני ישראל שיש דבר המפסיק ביניהם כי עוונות מבדילי' וצריך להסירם ע"י הקללות ושברתי גאון עוזכם כו' וד"ל.

והתהלכתי בתוכם כו'. הנה פי' והתהלכתי הוא שמהלך לכאן ולכאן
 דהיינו למזרח ולמערב כי מהלך פי' הוא שמהלך לכאן ולכאן היינו
 למזרח ולא למערב אבל מתהלך פי' הוא שמהלך לכאן ולכאן למזרח
 ולמערב. ולהבין זה איך הוא למעלה בחי' והתהלכתי וצריך להבין מתחילה
 החילוק שבין תורה למצות כי תורה הוא בחי' הילוך ממעלה למטה כמ"ש
 הליכות אלי מלכי בקודש שהוא התלבשות אא"ס בחכמה וכמ"ש הליכות
 עולם לו אל תקרי הליכות אלא הלכות שהוא בחי' הילוך ממטה למעלה.
 ובחי' מצות הוא ג"כ בחי' הילוך כמ"ש אחרי ה' תלכו שהוא בחי' אחורי'
 דשם בין שמחי' נבראים ודברים גשמי' שעליהם שורה רצון העליון כמו
 סוכה ציצית כו' וכמ"ש כי מלאו אחרי כו' שהוא ג"כ בחי' אחורי' ואחורי'
 האלו שמחי' נבראים יש להם הילוך ממטה למעלה לבחי' הוי' שהוא בחי'
 פנימי' כי ע"י המצות נתעלו הדברים גשמי' למעלה נמצא שהתורה ומצות
 הם בתכלית ההיפוך זה מזה כי תורה הוא המשכה מלמעלה למטה ומצות הם
 בחי' העלאה מלמטה למעלה.

והנה באברהם כתיב התהלך לפני כו' שהוא ענין המשכת פנימי' ממעלה
 למטה גילוי אא"ס למטה בנבראים שהוא ענין בחי' תורה שהוא ג"כ
 המשכה ממעלה למטה. והנה צריך להבין הלא באברהם כתיב עקב אשר
 שמע אברהם בקולי כו' שקיים אאע"ה אפילו ע"ת נמצא שקיים מצות ג"כ
 ומ"מ נאמר בו דייקא לשון הליכה מלמעלה למטה הלא מצות הם בחי'
 הליכה ממטה למעלה. אך הענין דאברהם הוא ממוצע בין תורה למצות
 כאשר יבואר לקמן. אך מקודם צריך להבין ענין הידוע בע"ח בנין אורות
 ובנין כלים צמצום אורות וצמצום כלים כי הנה בנין הוא בחי' רבוי והגדלה
 שנתרבה ונתגדל האורות כמו עד"מ מהתינוק שמקודם לא הי' יכול להתחכם
 התחכמות גדולות אך לאחר שנתגדל אור השכל והמוח שלו ואז יכול
 להתחכם התחכמות גדולות.

והנה בהשקפה הראשונה נראה לומר שמחמת הגדלת המוח נתגדל אור
 השכל ג"כ אבל באמת אינו כן שמתחלה מוכרח להתגדל אור השכל
 ואח"כ נתגדל ממילא הכלי וכל מה שנתגדל אור השכל ברוב שנים יבא להי'
 להתגלות מההעלם כמו"כ יתגדל הכלי ג"כ כי מתחלה הי' הכל בהעלם הנפש
 כמ"ש מלמדין אותו כל התורה כולה כו' אך כשגולד נתגלה האור בכלל ולא
 בא לידי גילוי עדיין מההעלם כו' אך אח"כ כשכא לידי גילוי מההעלם אז

נתגדל הכלי וכל מה שיתגלה בגילוי אור השכל כמו"כ נתגדל הכלי וכן הוא בכלי המדות שהוא הלב שמקודם היו כל המדות כלולים בהעלם בתוך הלב ולא נתגלה עדיין ע"כ המדות שלו הם בקטנות שאוהב דברים קטנים אך אח"כ כשהמדות באים לידי גילוי אז נתרבה ונתגדל הכלי שלו וד"ל.

והנה צמצום אורות וצמצום כלים הוא ג"כ עדין שמתחלה הוא צמצום אורות ואח"כ נעשה צמצום כלים. והנה פי' של צמצום הוא על פי' אופנים פי' האחד הוא צמצום שמצמצם לגמרי את ההשפעה שלא להשפיע כלל והפי' הב' הוא שמצמצם את ההשפעה בחלקים שמחמת שההשפעה גדולה כ"כ לא יוכל להשפיע בבת אחת על כן מוכרח לחלקו לחלקים וע"כ יוכל המקבל לקבלו כמו עד"מ משכל גדול שמחלק בדבורים הרבה כדי שיוכל לקבלו משא"כ שכל קטון לא הי' צריך לדבורים הרבה כ"כ אך מחמת שהוא שכל גדול לא יוכל המקבל לקבל אותו על כן מוכרח לחלקו בדבורים הרבה כדי שיוכל המקבל לקבל אותו.

והנה צמצום אורות וצמצום כלים הוא ג"כ כך שמחמת שהוא צמצום אורות שהאורות נחלקים לחלקים הרבה מחמת זה נעשה צמצום כלי התחלקות כלים לחלקים הרבה כי הנה יש ג' בחי' נקודה ספירה ופרצוף נקודה היא שאין בה אלא בחי' עצמיות שבה בלבד כמו בחי' כתר אין בה אלא בחי' עצמיות בלבד שהוא בחי' כתר וכן בחי' חכמה כו' וכל זה הוא כשהוא בנפש אז הוא בבחי' נקודה. ובחי' ספירה הוא כשיצאו מהעלם הנפש קודם שבאו להתגלות בכלים אז הוא כל א' כלול מעשר חסד שבחכמה גבורה שבחכמה כו' והוא הטיית השכל לזכות ולחוב שמתחלה הי' רק בחי' מושכל ולא הי' שום הטיי' לזכות או לחוב אבל עתה נתגלה ג"כ הטיי' לזכות או לחוב וכן נצח שבחכמה כו' וכן ג"כ בחסד דמתחלה לא הי' בו רק בחי' עצמות וחסד בלבד אבל עתה כשנתגלה בחי' ספירה אז יש בה ג"כ בחי' חכמה שבחסד שהוא הטעם למדה וכן השאר כו'. והנה כל זה הוא בבחי' ספירה קודם שבאו להתגלות בכלים אבל אח"כ כשבאו להתגלות בכלים אז הוא נעשה בבחי' פרצוף ט' פעמי' ט' גמטרי' פ"א וג"פ פ"א גמט' רמ"ג וה"ח רמ"ח כי מחמת שמקודם נעשה בבחי' צמצום אורות שהוא התחלקות אורות לחלקים אז אח"כ נעשה צמצום כלים שהוא התחלקות הכלים לחלקים הרבה כמו עד"מ שבהטיית השכל לזכות יש בהם מכמה אופנים שונים שיכול להיות הזכות באופן זה או באופן אחר וכל זה הוא מחמת שמקודם נחלקו האורות לחלקים אז הכלים ג"כ יוכלו לבא בחלקים.

והנה מבואר בע"ח מיעוט אור ורבויו כלים ורבויו אור ומיעוט כלים. והנה לכאורה יפלא הלא כלי הוא מקבל את אור ההשפעה וכפי רבויו

ההשפעה כך הוא הכלי שהכלי הוא מקבל ג"כ רבוי ההשפעה אך הנה אנו רואים בחוש שכן הוא שהמוח שיש בו רבוי אור שהוא כללות החיות של כל הגוף הוא דק וקטן הכמות והרגליים יש בהם מעט חיות מיעוט אור והכלים הם גדולים מאוד. אך מ"מ צריך להבין למה הוא כך. והענין הוא די ש' בחי' או"י ואו"ח אור ישר הוא התפשטות מלמעלה למטה ואו"ח הוא ממטה למעלה כי אור הוא בחי' או"ח לקדמותו ובחי' או"י הוא בחי' כלי שבו ועל ידו נתגלה האור כמו עד"מ בכלי העין נתגלה אור הראי' כי הראי' כמו שהיא בעצמות הנפש לא הי' יכולת להתפשט לחוץ לראות איזה דבר אך ע"י כלי העין יכולה להתפשט לחוץ ובחי' או"ח הוא בחי' האורות בעצמם קודם שבאו לבחי' כלים שהם מיוחדים בעצמיות כמו עד"מ ממי שהוא טרוד בעמקות השכל הוא יותר בדקות ממי שהוא מסביר לחבירו בדבורים אף שלא ע"פ משל רק באותיות הדבור שאז הוא בגסות הרי אנו רואים שהאורות הוא בבחי' או"ח לקדמותו והכלי הוא בבחי' או"י שמביאין את האור להתגלות.

והנה בחי' או"י כל מה שמשפיל א"ע להסביר לחבירו הוא מגיע יותר לעצמותיו והאורות שהם בבחי' או"ח כל מה שהוא קרוב לעצמותו הוא יותר בתוקף וכל מה שירוד מעצמותו הוא אינו בתוקף כ"כ כמשל הנ"ל. והנה עתה יובן שמחמת מיעוט אור הוא ירידת האור מעצמותו מחמת זה הוא רבוי כלי אבל כשהוא ברבוי אור היינו שהאור לא ירד עדיין מעצמותו הוא במיעוט כלי שלא יכול כ"כ להיות בחי' כלי לירד מעצמותו להתפשט כו' וצמצום אור וצמצום כלי הוא ג"כ עד"ז מחמת שנתחלק האור לחלקים הרבה וירד מעצמותו ע"כ נעשה ממנו התחלקות כלים. והנה עתה יובן מה שהכלי המוח הם בדקות וכלי הרגליים הם גדולים וגסים כו' והוא מטעם הנ"ל שבמוח יש רבוי אור שהוא כללות החיות של כל אברי הגוף על כן הכלי הוא בדקות אבל בכלי הרגל שהאור בה במיעוט על כן הכלים הם גדולים וע"כ בכריאה יש מיעוט היכלות כי הוא מחמת שיש שם רבוי אור וכו'.

והנה יש עוד בחי' או"י ואו"ח והוא מה שמצינו שבחי' פנימי יכול להגיע למדריגת מקיף וכן מצינו להיפך שהמקיף יכול לירד להיות ג"כ במדריגת פנימי והוא עד"מ משני בני אדם שהאחד עומד למעלה והשני למטה שאופן התחברותם הוא ב' אופנים או שזה עולה ויהי' במדריגת חבירו שעומד למעלה או שזה ירד ויהי' במדריגת חבירו שעומד למטה וכן הוא ג"כ כאן שהתחברות המקיף עם הפנימי הוא באחד מב' אופנים או שהמקיף יורד להיות במדריגת פנימי או שהפנימי עולה להיות במדריגת

מקיף והוא עד"מ מהרב שמסביר לתלמידו איזה שכל הנה לפי עומק שכלו של הרב לא יוכל התלמיד לקבל רק מקצת מהשכל והשאר נשאר עליו בבחי' מקיף אך לאחר זמן הרבה שנתרחב ונתגדל הכלי מוח של התלמיד או יכול להשיג גם פנימי' השכל של הרב שנשאר עליו מקודם בבחי' מקיף וכן הוא למעלה ג"כ שהחיצוניות של העליון נעשה פנימי לתחתון ופנימי' של העליון נעשה מקיף לתחתון. והנה כשצריך הפנימי והמקיף להיות נאחזים כאחד הוא בשני אופנים או שהתחתון עולה להיות במדריגת מקיף או להיפך שהמקיף יורד להיות במדריגת פנימי.

והנה להבין איך יכול להיות שהפנימי יהי' במדריגת מקיף או שהמקיף יהי' במדריגת פנימי יובן עד"מ מהרב שמסביר לתלמידו איזה שכל עמוק הנה לפי רוחב שכלו של הרב לא יוכל התלמיד לקבל כל השכל רק מה שמקבל הוא רק מקצת מהשכל והשאר נשאר עליו בבחי' מקיף אך לאחר זמן הרבה שנתרחב ונתגדל הכלי של התלמיד או יכול להשיג כל השכל של הרב כמ"ש לא קאים אינש אדעתי דרבי' עד מ' שנים אבל לאחר מ' שנים קאים והוא מחמת שהגיע למדריגת מקיף ויש ג"כ להיפך שהמקיף יורד להיות במדריגת פנימי והוא עד"מ מאדם שהוא בר שכל גדול מאוד יכול לשלשל עומק שכלו כפי ערכו של התלמיד שהתלמיד יוכל להבין השכל כמו שהוא בעצמו מבין וזהו שהמקיף יורד להיות במדריגת פנימי שהרי אחר שמסביר לו השכל הוא מבין כמו הרב וכמ"ש גבי אליהו ויהי' נא פי שנים ברוחך אלי שאחר ההשפעה הוא כמו הרב בעצמו. והנה הב' בחי' אלו אין בהם חילוק שהרי המקיף עם הפנימי נתייחדים כאחד בין שהמקיף יורד לפנימי או שהפנימי עלה למקיף, אך באופן יחודם ובמקום יחודם יש חילוק כו'. והנה החילוק בין הב' בחי' אלו הוא מצד אחר והוא כי ידוע שא"א לעלות אם לא יהי' ירידה מתחלה וכן לירד א"א אם לא יהי' העלאה מתחלה והוא עלי' צורך ירידה וירידה צורך עלי' והוא עד"מ מהמקיף שירד לפנימי היינו לשלשל לו איזה שכל עמוק שיוכל גם התלמיד לקבל והתלמיד יהי' מבין השכל כמו הרב עצמו והוא בחי' ירידה אור ישר א"א להיות כי אם שיהי' מתחלה בחי' אור חוזר והוא העלאת התלמיד להרב והוא ששואל ממנו איזה דבר להסביר לו שהוא ענין ההעלאה כי בלא זה לא יאמר לו הרב וכן להיפך שהפנימי נתעלה להיות במדריגת מקיף והוא שהתלמיד מקבל מקודם רק מקצת מהשכל כדי שאח"כ יכול להגיע לעומק השכל של הרב והוא ירידה מקודם להשפיע לו אך תכלית המכוון הוא אינו הירידה רק אח"כ מגיע ויתעלה למדריגות מקיף נמצא שהירידה הוא הטפל והעלי' הוא העיקר וכן להיפך שהמקיף יורד לפנימי הנה מתחלה מוכרח להיות בחי' עלי' שהוא ענין השאלה של התלמיד ששואל להרב הנה העלי' הזאת אינה תכלית המכוון רק

הוא טפל בכדי שעיניו יהיו בחי' הירידה נמצא שלבחי' אור ישר צריך להיות מקודם בחי' או"ח ולבחי' או"ח צריך להיות מקודם בחי' או"י.

והנה יש מעלה בבחי' או"י שהיא ירדת מקיף לפנימי מבחי' או"ח שהוא העלאת פנימי למקיף כי בחי' או"מ"י הרי נשפע דבר שהוא למעלה מגבול בתוך הכלי שהיא הגבול והוא מחמת שהמשפיע ירד בעצמותו כ"כ לפי ערך המקבל שגם המקבל יוכל לקבל השפעתו אע"פ שהכלי של המקבל היא בגבול שההשפעה היא בלתי מוגבל לגבי המקבל מ"מ המשפיע שלשל כל כך השפעתו עד שגם המקבל יוכל לקבל אבל בחי' או"ח שהוא בחי' העלאת פנימי למקיף הרי הוא כפי הגבלת מוחו שהרי הוא בעצמו עתה מגיע לעומק שכלו של הרב ומה שמקודם לא ה"י יכול להבין שכלו של הרב הוא מחמת שכלי המוח שלו לא היו יכולים להגביל את האור השכל עד שאח"כ נתרחב כלי המוח שלו ואז יוכל לקבל ולהגביל את האור השכל אבל מ"מ לא קיבל דבר שהוא בלתי מוגבל. והנה כמו"כ בתורה ומצות שהתורה היא בחי' או"י שהוא הארת המקיף לפנימי ויש בה בחי' עלי' שהוא צורך ירידה והוא מצות עיון התורה שהיא העלאה ממטה למעלה אבל העיקר הוא המשכה כמ"ש הליכות אלי מלכי בקודש התלבשות אא"ס בחכמה ומצות הם בחי' או"ח שהוא בחי' אחרי ה' תלכו שהוא אחורי"י דשם בין היא העלאה ממטה למעלה יש בה ג"כ עלי' וירידה צורך עלי' והוא ע"י ששורה רצון העליון על דבר זה מחמת זה נתעלה למעלה והעיקר היא העלי' והירידה היא טפל.

והנה עתה יובן מה שבפרשה ראשונה נאמר בכל מאודך ובפרשה שני' לא נאמר בכל מאודך כי בפרשה ראשונה נאמר ודברת בם שהוא בחי' תורה שהוא בחי' או"י ירדת מקיף לפנימי על כן נאמר בה בכל מאודך שנתגלה מאוד העליון שהוא בחי' מקיף אבל פרשה והי' אם שמוע הוא ענין מצות שהוא העלאה ממטה למעלה שהוא עליות פנימי למקיף לא נאמר בכל מאודך כמ"ש במ"א וד"ל. והנה אברהם ה"י ממוצע בין בחי' תורה לבחי' מצות, שהי' מקיים מצות ברוחניות והי' מכווין להמשיך אור בנאצלים ונבראים והי' מאכיל לערביים בכדי שיהי' גילוי אלקות אפילו למטה מטה מאוד כמ"ש אברהם אוהבי שיהי' שם שמים מתאהב על ידך שהי' ממשיך אהבה לעולמות שיתקשר אא"ס ב"ה בעולמות. והנה בודאי מקודם הי' צריך העלאה שהוא ענין המס"ג שלו אשר ע"כ הי' ביכולתו אח"כ ע"י מצות שעשה כמו חפירת בארות וכדומה להמשיך אא"ס ב"ה בכל העולמות. והנה זהו ענין

ההילוך ממעלה למטה אך מ"מ מחמת מצות שעשה כמ"ש עקב אשר שמע אברהם בקולי אף שהם ברוחניות מ"מ מתחשב כאלו עשה מצות בגשמיות והם ההעלאה ממטה למעלה ע"כ אברהם ה" ממוצע בין תורה למצות אשר על כן נאמר בו התהלך לפני וד"ל.

וראית את אחורי לפני לא יראו ודרשו רז"ל מלמד שהראהו הקב"ה למשה קשר של תפילין. הנה להבין מהו ענין הבחי' ד' פרשיות של תפילין ועור הבתים והרצועות שהולכין מהמעברתא לימין ולשמאל ואח"כ בקשר נתכפלו הרצועות ונתחלפו לימין ולשמאל ואח"כ הולכין ב"פ הרצועות לימין ולשמאל. הנה הוא עד"מ מבשרי אחזה שיש ד' בחי' חו"ב ודעת שהוא כלול מחו"ב. והוא שורה בבחי' מוח שבאדם והמוח הוא בבחי' כלי להשכל בחי' חומר לצורה שכפי החומר כך יתגלה הצורה כמו עד"מ אם יש לו יבישות המוח אז שורה בו הצורה שיהי' בר הבנה כי המוח הוא חומר להצורה שהוא אור השכל. והנה יש כלי אחר שהוא בבחי' כלי קיבול לאור השכל והכלי הזה הוא אינו בבחי' חומר להצורה שלא יתגלה כח. הצורה כי אם לפי ערכו כמו בכלי המוח כי הוא כלי קיבול כמו עד"מ בכלי קיבול גשמי יכול לקבל בו דברים שינויים כמו מים או אבנים כי כמו שהוא כלי קיבול לזה כך הוא כלי קיבול לזה ואינו בבחי' כלי מיוחד דוקא לזה הדבר שיקבל ולא לדבר אחר כמו"כ יש בחי' כלי קיבול להשכל שיתקבל בו השכל ואינו בבחי' חומר לצורה שיתגלה השכל דוקא לפי ערך הכלי כי הוא רק כלי קיבול. והנה זה הכלי הוא מחשבת. שכל מל' דתבונה שע"ז יהי' טרוד בהשכל ויחשוב בו כי כלא זה הי' בהעלם ולא הי' מתגלה אך ע"י כלי קיבול זה הוא מתגלה וכמו עד"מ מכלי קיבול גשמי כשנתקבל המים בו אז יוכל לערות ממנו לכלי אחר כמו"כ כשיש כלי קיבול להשכל והוא מחשבת טרדת השכל יוכל להסביר לחבירו ולשלשל לו את שכלו והנה בשעה שטרוד במחשבת שכלו יש הטיי' לזכות או לחוב. והנה כמו"כ הוא בד' פרשיות של תפילין שהם קדש והי' כי יביאך כו' שהם כלים להשראת אור החכמה כו' והבתים של תפילין הם בחי' כלי קיבול לאור השכל כו' וע"כ הם בחי' עור כי מל' דתבונה נק' עור ואח"כ בהמעברתא שיוצאין ב' רצועות לימין ולשמאל הם הטיית לזכות או לחוב ובקשר הם נתכפלים ונתחלפים של ימין לשמאל ושל שמאל לימין הוא ענין שאח"כ מוכרח לצדד על כל צידי צדדים

חוי"ב . . מחוי"ב: שם חב"ד ודעת כולל חוי"ג.

שיהי': שם נוסף: תופס כפי עיקר החומר ואם יש בו לחלוחית במוח אז שורה בו הצורה שיהי'.

כח: שם: בה.

מחשבת: שם: ממש בחי'.

ההטיי' הזאת שהיא לזכות ולחוב ולחקור הדבר הזה במחשבתו היטיב מחמת שנופל לו במוחו כבר סברות הפוכות ממה שהי' מקודם בהטיית שכלו ולזה שהטה שכלו לזכות הוא להיפך דוקא וכן לחוב וזהו ענין שבקשר נכמלים ונחלפים של ימין לשמאל ושל שמאל לימין ואח"כ כשנשאר על מעמדו הראשון וסותר הסברות הפוכות האלו ונשאר דוקא כמו שהיתה הטיית שכלו מקודם זהו ענין שאח"כ יוצאין פ"ב מהקשר ב' רצועות לימין ולשמאל.

והנה התפלה של יד היא רק בית אחד ורצועה א' כי תפילה של יד הוא בחי' מקבל והמקבל אין צריך לקבל רק כמו שנשאר אצל המשפיע אח"כ בבירור ואינו צריך לידע איך הי' בהמשפיע צד לזכות וצד לחוב מקודם רק מה שנשאר אח"כ בבירור אצל המשפיע. והנה הד' מוחין הם בבחי' או"ח שהוא בבחי' חומר להצורה והבתים שהם בולטים לחוץ הם בבחי' או"י ע"כ דוקא מהבתים שהם מבחי' או"י מקבל בחי' מל' שהוא בחי' תפלה של יד שהם הרצועות שיוצאים מהבתים עד מקום הלב ששם הוא מקום הנחת תפלה של יד. וזהו וראית את אחורי שהוא בחי' או"י ופני שהוא בחי' או"ח לא יראו שאינו בבחי' השפעה.

והנה כתיב ואוליך אתכם קוממיות שתי קומות או"י ואו"ח כי הנה יש בחי' שיעור קומה של אדם ראשו בבריאה וסופו בעשי'. והנה בחי' בריאה הוא בחי' או"ח ובחי' עשי' הוא בחי' או"י נמצא שיש לו ג"י קומות וכן בכללות הוא אדם קדמון אדם דבריאה ותענוג ורצון הוא בחי' יצירה וז"א דאצילות הוא בחי' אדם דעשי' נמצא שיש ב' בחי' קומות של אדם בחי' או"י שהיא ז"א דאצילות ובחי' א"ק שהוא בחי' או"ח. והנה כמו"כ במל' דאצילות יש בחי' או"י ואו"ח כמ"ש אחת היא יונתי שמקבלת מאחד שהוא רצון וכמו שבבחי' רצון יש בחי' או"ח שהוא האור ובחי' או"י שהוא הכלי כמו"כ בבחי' מל' יש לה בחי' או"י ואו"ח.

והנה יש ג' בחי' יש אמיתי ואין ויש כי הבחי' אור כמו שהוא בעצמותו או"ח לקדמותו הוא בבחי' יש אמיתי ומיעוט אור שהוא הירידה מעצמיות הוא בחי' אין והכלי הוא בחי' יש. וכמו"כ הוא בג' מיני אדם שא"ק הוא בחי' יש אמיתי ובחי' או"י היא בחי' אין מיעוט אור ובחי' אדם דעשי' הוא בחי' יש. והנה כתיב ואוליך אתכם קוממיות שהוא בחי' מל' שהוא כללות

ג: שם ב'.

הוא בחי' יצירה: שם: שהוא ע"י וא"א הוא אדם דיצירה.
או"א: שם: עו"א.

נשי קוממיות שתי קומות בחי' או"י או"ח שהשני בחי' יהיו נאחדים כאחד לא שיהיו בחי' אין ממוצע ביניהם שהוא ענין מיעוט אור רק שהיש התחתון יקבל מהיש האמיתי וכמ"ש גבי אלישע ויהי' נא פי שנים ברוחך אלי שאחר שהי' מקבל מאליהו הי' לו פי שנים שני חלקים מחמת שהי' מגיע לבחי' יש אמיתי וד"ל והוא עד"מ מעיגול שמעלה ומטה שוין והקו הנמשך בתוכו מעליונו לתחתיתו יש בו ראשית הקו וסוף הקו והוא בחי' מעלה ומטה בחי' או"י ואו"ח אבל בעיגול אין בו מעלה ומטה רק מחמת שעומד על מקום אחד יש בו בחי' מעלה ומטה אבל כשמגלגלין אותו אין בו לא מעלה ולא מטה והצד שהי' למטה נעשה למעלה וכן להיפוך ואין בו חילוק מדריגות כלל וכמו"כ יובן שעתה הוא בבחי' קו"ח יש בו מעלה ומטה ויש בו חילוק מדריגות או"י וא"ח עליות וירידות אבל לעתיד יהי' בבחי' עיגול שאין בה לא מעלה ולא מטה ולא יהי' עליות וירידות רק שהיש התחתון יקבל מהיש האמיתי וזהו והתהלכתי בתוכם שהוא ענין הליכה לכאן ולכאן בחי' או"י ואו"ח וד"ל.

וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק וכו'. וקשה הל"ל ואת מאי ואף. והנה בזה הקשה איך שייך מדת אכזריות להקב"ה והתירוץ אדרבה הקללות חשובים מן הברכות כי הברכות הם השפע שבא מן העולמות עליוני' והוא בחי' דין כי הוא צמצום אבל הקללות הוא הסתר פנים ח"ו וכמ"ש ואנכי הסתר אסתיר כו' נמצא הוא מלמעלה בלא צמצום. וזהו וגבורותיך יגידו שכל המשכת השפע אפי' חסדים אינו אלא גבור' כי הוא בחי' צמצום (ולכן פי' התרגום על נשבע לשון איסור כי הוא בחי' דין וצימצום) נמצא שהקללות חשובים מהברכות אלא שלעולם אין מן הטוב כ"כ, וזהו ג"כ אכל ב' עשרה שכינתא שריא אפי' ח"ו על הקלים אלא שהוא למעלה. אבל אם יהיו מוכנים לקבל הבטיח הקב"ה בקרביך קדוש בקרביך ממש ולא אבוא בעיר. והאבות היו מקשרין מדותיהן למעלה והיו ממשיכים השפע מלמעלה למטה כי כמים כו' לכן אצל זכירה מזכיר מלמטה למעלה ואמר לשון אף כי הוא בחי' דין וצמצום (והא דלא מזכיר אף אצל יעקב כי הוא המכריע בסוד אש ומים ולכן הוא בכלל).

להבין ענין בחי' גרשון וקהת ולו יקתה עמים כתרגומו ולי' יתכנסון עממיא שהוא שורש הכל בכדי לברר בענין אמרם וז"ל לא נתנה תורה לישראל אלא כדי לצרף אותם שהוא ענין כדי לברר הרע מנוגה והנה יש ב' בחי' בירור היינו בחי' העלאה ומיתוק הא' הוא רק בחי' העלאה כדי להבדיל בין הקודש וחול והוא כענין הפרשת אוכל מתו' הפסולת היינו להבדיל מן העירוב שהי' מעורבין יחד ועתה נפרדו ונתחלקו אבל הרע והפסולת עצמו לא נמתק עדיין ולא נק' בחי' בירור אמיתי ולא יתוסף שום התחדשות מקודם ועיקר הבירור הוא ענין המיתוק שיומתק עצם הרע ומהסיגי' והפסולת יצא כסף הוא ענין אתהפכא חשוכה לנהורא הוא ענין הוספות התחדשות שהמים הרעים יומתקו והנה יש ב' בחי' ברורים אלו בבחי' ניצוץ אלקות המתלבש בבחי' גלות ונפילה להחיות שפלים שהוא בחי' נפילה ממקומו שאין ערוך היות כמו התעוררות תשוקות האדם לדבקה בו בלי שום טעם ודעת בלא עת הכושר והכנה בהתבוננות רק מעצמו והנה ע"כ תשוקה הזאת אמיתית מצד בחי' אלקות אבל מצד התלבשותו בגוף היות מתלבש בו בחי' הערה זו בבחי' עירוב טו"ר ויש בחי' רבות בהעירוב היות כי אינה ניראית אצלו להוות כן לעד כל תמו' רק ששניהם ישנו אצלו ויש שאינו אצלו כ"א מצד שלהשיג בדבר מח' וצחוק כמו וצחוק המלך והכל הוא ע"י עירוב בנפילתו ממקומו וכמו התעוררות הגרים מארץ רחוקה שלא ראו את ישראל כלל והוא ענין רופא חולים ומתיר אסורים שהוא ענין ב' בחי' ברורים אלו שהוא ע"י בחי' חולת אהבה מעצם הדבר להשיגו ומתיר הוא רק בחי' הבדלה והפרשו ממאסורו ועירובו יחד להיות נפרד ולהיות עומד לנגדו תמיד במלחמה שעת צלותא שעת קרבא וק"ש הוא בחי' רומ"ח והוא אשר לא נשא לשוא נפשו בתפלה והסימן הוא מזה שבדאי ישא ברכה מאת הוי' והנה ב' בחי' הברורים האלו הוא ע"י בחי' המקיף ובחי' פנימיות חכמה בחכמה אתברירו כי עצם מהות חכמה הוא בחי' דין וגבורות כמ"ש בקבלת האריז"ל כי בחי' חכמה כוללת חו"ג וההפרש הוא פנימיותו וחיצוניותה בחי' חכמה חיצונית הוא רק בחי' חסדי' להחיות כולם יחד וכמ"ש מי מדד בשעלו מים שהוא בחי' מדידה וקו המודד היות לכ"א בבחי' עירוב יחד בבחי' התחלקו' קוין שהוא בחי' חח"ן דז"א והוא כמשל תפיסת השכל במחשבת בלי שום הבנת עצם הדבר לברר הדבר ולהבדילו מתוך פסולת ובחי' חכמה הוא בחי' עצם הבורר שהוא להבדיל מן הפסולת שכמו שהוא הוא עירוב פסולת אם לא על אופן זה ויש בזה בירור אחר בירור עד שלא ישאר השכל כ"א בבחי' נקודא בעלמא והוא בחי' צמצום וגבורות ומקור הגבורות הוא מבחי' בוצינא דקרדוניתא ולזאת בחכמה אתברירו שהוא בחי' רקיע שבתוך המים המבדיל בין מים למים ועיקר ההבדלה הוא מבחי' מים עליונים ונק' בחי' עדן והנה כל בחי' הבירור זה הוא רק בחי' העלאה והבדלה מן הפסולת

ועיקר הבירור הוא ע"י בחי' המקיף שדוחה החיצונים לגמרי ולא יונקים מזה ואין תופס מקום כלל כי הכל שוה בשמים ובארץ אך ויוכל להיות ויאמר ה' אל הנחש או אל בלעם כי באמת מצד הפנימיות רחוק הוא זה מזה אבל מצד המקיף אין תופסין מקום כלל והנה ע"י בחי' מקיף זה הדוחה את החיצונים לגמרי היות כי בחי' חכמה זו ע"כ נמשכת הוא מבחי' כח המשכיל להוות גם בחי' כח השכל ועצמות השכלתו כמו שהוא בבחי' כח המשכיל לא ישפיע וימשיך כלל רק הארה אחת בבחי' גלוי מן ההעלם כדי שיוכלו המקבלים לקבלו אבל מבחי' עצמות כח המשכיל דוחה החיצונים לגמרי ולא יוכלו לקבלו כלל ונק' בחי' זו בחי' בני גרשון נושאי המשכן והיריעות בחי' המקיפין אבל בחי' קהת הוא בחי' ולו יקתה עמים שהם נושא הארון והלוחות שהם בחי' תורה ומצות שהוא למעלה מבחי' המקיף כי המקיף הוא רק כדי שיהי' בחי' פנימי ונק' בחי' העלם הגלוי שיוכל לבא לידי גילוי בעצמו' ויש בחי' העלם אמיתי שלא יוכל לבא לידי גלוי אפי' בבחי' עצמותו כמו מצות ומהות עצמות עומק המושג עומקה של השגה שהוא משיג בגילוי ונק' בחי' מופלא ומכוסה להיות למה יהי' זה בבחי' מקיף וזה בבחי' גלוי כדי שיוכלו לקבל זה לא יוכל להתגלות ונק' בחי' ח"ס שהוא ענין פנימיות המקיף וזהו מי כמוך שיהי' בחי' נאדר בקודש שהוא בחי' חכמה גם זה והוא ע"י בחי' עושה פלא שהוא ענין הפלאה באמת שיהי' בחי' גילוי מזה ונק' בחי' כתר עליון שבמלכות שהוא ענין אדון הנפלאות שהוא בחי' קהת ול"י יתכנסון עממיא והוא ענין תורה ומצות פנימיות וכוונת רצונו והוא ענין ארון וקפורת ולזאת עבודת הקודש עליהם וד"ל.

ענין יאר ה' פניו אליך, ומתחילה נבין ענין שמחות המדות דאצי' שיאירו בהם בחי' פנימותם כו' אינו אלא כשנמשכה בחי' חכמה מחדש תוך אבא שרש כל' האצי' כידוע, ואז יאירו ויתחדשו בבחי' פנימותם ויהי' התענוג החכמה החדשה מתצמצם בהם לפי מזגם ותכונתם והוא השמחה בהמדות דאצי' כמ"ש במ"א. וכן כשמאיר ה' פניו לכללות נשמת ישראל והי' המשכה מחדש בחכמה עילאה כמ"ש יאר ה' פניו אליך וענין אליך בשבילך כדי שיהי' בנשמות ישראל ג"כ בחי' הארת פני מדותיהם אל אלקי' חיים ופני המדות של נשמותיהם הוא כשהמדה הוא של אהבה ברשפי אש מתאחדת מאוד עם כח מ"ה שבנפשם שהוא הגילוי אלקות המתצמצמת בנשמותיהם דהיינו השגות נשמותיהם כענין יחודא עילאה או יחודא תתאה כידוע ונקרא

פנימיות הלב מפני הארת מוחין דגדלות בהמוחין שבהמדות שהוא עמקות ההשגה באלקות כמו שהוא באמת, ולא כפי שמושג בשכלו המצומצם כמ"ש במ"א. אבל אחר ההארת פני אדם דלעילא תוך כנ"י בשביל הארת פנימיות המדות דכנ"י כשרוצה ה' בעמו דהיינו כשחפץ שיהי' גילוי רצונו הפשוט בנשמותיהם כמ"ש יהי' רצון כו', צריך שיגביה ויסלק את הארת החכמה החדשה שנתפשטה במדות דאצ"י ואז יוכל הרצון שהוא אריך אנפין להיות בגילוי במדות כו' וזהו ישא ה' פניו ויסלק ויגבה למעלה הארות חכמה שבהמדות כו' וכמו עד"מ אדם כשרוצה איזה דבר וממציא לו טעם לרצונו הטעם מסתיר את הרצון כידוע וכשרוצה לגלות רצונו שלמעלה מהטעם הוא צריך שיסתיר את הטעם ההוא וד"ל וכן בנשמות ישראל יהי' ג"כ העדר וביטול השגתם באלקות באיזה דבר ההתבוננות ותהי' גודל התשוקה בנקודת הלב בלא שום טעם והשגות דבר מה באלקות רק שהוא בחי' א"ס, ואליו לבדו אני חפץ כו'. והוא הארת הרצון של נשמות ישראל והוא פותח את ידך פתיחה מחדש בחכמה עילאה דאצ"י וענין הפתיחה הוא הפתיחה לדבר שמסתיר לעשות בו חלל כמו"כ חכמה הוא כיסוי כו' ותהי' המשכה מאין לחכמה מחדש ואז ישיב צדיק ח"י עלמין כו' לנשמות ישראל ג"כ בחי' הכתר שלהם שהוא הרצון וד"ל וזהו ישא ה' פניו, פניו הסתלקות פני החכמה ג"כ בשבילך לבד וד"ל.

בהעלותך את הנרות כו' ברכנו כולנו. כאחד כו' אמרז"ל בהוא גר שאמר לו הלל דעלך סני לחברך כו' זו כל התורה כולה כו' להבין זה שזיהי' כל התורה כולה דהנה עיקר קיום המצות הוא להמשיך אלקות של אותו מצוה לתוכו שרמ"ח מ"ע הן רמ"ח אברין דמלכא כדאי' בזוהר והם רמ"ח המשכות לרמ"ח אברין אך זה אי"א כ"א בכלל ישראל להמשיך אלקותו לכלל ישראל ויהי' זה בהקיום ואהבת לרעיך כמוך ומתאחדים באחדות גמור. וזהו מנורה הוא כלל ישראל בהעלותך שאהרן הי' ממשיך אהבה לכל ישראל דהיינו בהעלותך את הנרות וד"ל. וזהו חפרה הלבנה ובושה החמה כו' שכלל גדול בעבודת ה' שלא יהי' מכוון בעבודתנו שרוצה לעצמו שיהי' טוב רק לתקן הניצוץ אלקות השורה בו והוא בגלות אצלו וצריך להפך חשוכא לנהורא והיינו לייחד קוב"ה ושכינת' השוכן אתם

בתוך טמאתם ונמצא שאם לא יהי' כוונתו אלא לזה יהי' שוה אצלו עבודתו ועבודת חבירו ולא יהי' חבירו קטן ממנו בעיניו כי אין מכויז לעצמו כלל וגם אם יראה בחבירו דבר מגונה דומה עליו כמו שעושה בעצמו. וזה שארז"ל הבא לטהר מסייעין אותו פי' לטהר בשבא דהיינו לטהר לזולתו דעל עצמו היה אומר ליטהר והיינו לטהר קודש שבתוך מעיו כמארז"ל וכתוב ה' בקרבכם ממש וזהו וחסרה הלבנה לע"ל יתבטלו עבודת גרמי זהו דרכים המעוקשים ונגד זקנים כבוד כבוד העליון יהי' נגד אמר ה' כו' וד"ל.

וברדת הטל עד כעין הבדולח כו'. הנה כתיב ג' פעמים היום בשביתת המן אצל שבת, ולהבין כל זאת ולהבין איך שייכות בענין המן למען אנסנו הילך בתורתו אם לא, וגם מפני מה הי' ירידות המן כ"א ימים קודם מ"ת וגם להבין ענין שביתת המן בשבת והלא הי' בחי' השפעה ומזון ונראה לעין שלא יפסקו כל ההשפעות בשבת כמו בחול כמו צמיחות הזרעים וש"ד ואף שבשבת כתב כי בו שבת כתבו המקובלים הטעם לזה שעיקר השביתה בעליות העולמות בשבת הוא רק בפנימיות העולמות דהיינו שנתעלה פנימיות התענוג שהי' מוסתר בימי החול בבחי' ברורים שמתברר בימי החול כידוע ובשבת שכלה הבירור שכבר נתברר בימי החול חוזר בחי' התענוג שהי' מוסתר כל ימי החול לבחי' עצמיות התענוג וזהו בחי' עלי' בבחי' פנימיות התענוג ואינו יורד אז המשכה מלמעלה מבחי' פנימיות כדי לברר כי אז בבחי' עלי' כנ"ל. אבל מה שנמשך כבר למטה בבחי' חיצוניות בלא בירור זאת המשכה היא גם בשבת כידוע אבל שביתת ירידות המן בשבת צריך להבין ממ"נ אם היא בבחי' חיצונית למה לא ירד בשבת כמו שארי השפעות חיצוניות ואם המשכתו היא בחי' פנימיות איך היא בחי' מזון. להבין ענין פנימיות וחיצוניות הנה כתיב והבדילה לכם הפרוכת בין קודש ובין קדשי הקדשים שהיא בחי' קרום שמפסיק בח"ס כידוע כי ח"ס היא בחי' ממוצע בין מאציל לנאצלים ובכל ממוצע צריך להיות בו משני הבחי' כידוע, ולכן מפסיק בח"ס הקרום בין שני הבחי' אשר בו דהיינו שלמעלה מן הקרום היא בחי' סוף המאציל איך שהוא בעצמיות שהוא בחי' פנימיות ומה שלמטה מן הקרום הוא בחי' הב' אשר בו היינו להיות ראש לנאצלים שהוא המקור לבי"ע שהם המקור לבחי' חיצוניות להיות מקור בחי' עץ הדעת טו"ר. ולהבין כל זאת הנה כתיב אל יתהלל חכם בחכמתו גבור בגבורתו עשיר בעשירותו כ"א בזאת יתהלל השכל וידוע אותי עשות משפט וצדקה וחסד כי באלה חפצתי הנה הג' בחי' חכ"ם גבויר עשירי המה ג' בחי' חג"ת חכם קו הימין

גבור קו שמאל עשיר קו אמצעי כידוע בענין העשיר לא ירבה שדעת נמנה במקום הכתר עשר ולא אחד עשר שהוא בחי' עשיר והנה השורש של הג' קווין הנ"ל הם בבחי' ח"ס שהוא למטה בחי' כח המשכיל והפירוש של חכם הוא על תואר חכם איך שיכול להשכיל השכלות שהוא בחי' כח המשכיל איך שנמדד בכח השכלתו להשכיל השכלתו אבל עדין הוא בבחי' העלם אבל כשרוצה להשכיל איזה השכלה מההעלם אל הגילוי צריך לזה המשכה מלמעלה מה שלמעלה מכח המשכיל כענין יהיב חכמתא לחכימין איך שמשכיל איזה השכלה וזהו פי' הפסוק אל יתהלל חכם בחכמתו איך שמשכיל איזה השכלה בגילוי כי באמת במלת חכמתו נכלל שני הענינים הכח שיתגלה בכח המשכיל להשכיל וע"י משכיל מההעלם אל הגילוי אל יתהלל בזה הגילוי ההשכלה מכח המשכיל כ"א בזאת יתהלל השכל וידוע אותי בחסד משפט צדקה בארץ שהוא בחי' גילוי השכלה ע"י חג"ת שבכעשי' כי הנה מובן הוא למשכיל למעלה שענין חכם גבור עשיר הם ג' קווין שבאצילות איך שהם עדין בכח בתואר חכם שהוא בחי' חיצונית ח"ס אל יתהלל החכם והמקור בחכמתו הממשיך הג' קווין דאצילות ע"י ה' גבורת דעתיק שהם מז' תיקונא גלגלתא שהוא כח בפנימיות ח"ס שיבא הארה לבחי' חיצונית ח"ס איך שימשיך גילוי החכמה שהוא בחי' חכמתו כנ"ל והארה זאת היא בחי' טל ועיקר הגילוי הוא ע"י הגבורות כנ"ל אל בזה הגילוי לבד עד שימשיך הגילוי למטה בעשי' בבחי' השכל וידוע אותי ולהבין זאת למה יהי' כן שגילוי אלקות דעשי' שהיא בחי' התגלות מועטת בענין צמצום שכינתו בין בדי ארון שהוא בחי' אלקות שמתגלה בקדש קדשים דעשי' והוא בכח' צמצום ולמה יהי' זה ההתגלות יותר נחשב מראשית ההתגלות שבאצילות.

וללהבין זאת צריך להבין ענין סוף מעשה במח' תחילה כי הנה ידוע שאין שווה סדר גילוי ההשפעה בהמשפיע לסדר גילוי השפעה שבהמקבל כי בהמשפיע סדר הגילוי הוא כך מתחילה נתגלה אצלו מכח השכלתו בחי' נקודה א' היינו תמצית ההשכלה ואח"כ נתגלה יותר ונתפשט באורך ורוחב באותיות השכל עד שבאה השפעתו בגילוי ע"י האותיות להמקבל כידוע ואצל המקבל הוא להיפך שמתחלה מקבל ונתגלה בו האותיות השכל של הרב מדבורו של הרב ואח"כ מתגלה הפנימיות ותמצית ההשכלה שקיבל מהרב וכידוע בענין הפלוגתא בענין השמים קדמה לארץ או כו'. אך באמת שניהם אמת וההפרש הוא שבבחי' מלמעלה למטה השמים קדמה הוא בחי' תמצית ההשכלה ראשית הגילוי של המשפיע ואחר זה נמשך ממנו בחי' בינה רחובת הנהר ובחי' מל' מלמטה למעלה הוא בהיפוך שמתחילה מתגלה בהמקבל האותיות שהוא בחי' ארץ ומתוכם מתגלה השכל שהוא בחי' שמים וזהו בבחי' משפיע ומקבל אבל למעלה קורא אני אליהם

יעמדו יחדיו כידוע נמצא מובן כי בהמשפיע הוא מבהמקבל בהיפוך וכמשל גדילות האילן שמתחלה צומח בראשונה החיצוניות היינו האילן בעצמו ואח"כ צומח הפרי שמתחיל להיות ג"כ בהיפוך וד"ל וגם כמשל מבחי' עיבור שמהמשפיע בחי' דכר ראשית הגילוי מהטיפה הוא מהמוח הוא מבחי' פנימיות התענוג ושם הוא עדין בחי' טיפה רוחניות ואח"כ בירידתה דרך ח"י חוליות שבשדרה מתגשמת עד שבחי' יסוד הוא בחי' טיפה גשמיות שראשיתה היא בחי' פנימיותה ואח"כ נשתלשל בחי' חיצוניותה וכאשר באה הטיפה להמקבל בחי' נוק' הוא בהיפוך שמתחילה נתהווה וניצטייר מהטיפה בבחי' עיבור בביטנה בחי' חיצוניות אברים מהולד ואח"כ נתגלה בהאברים החיות והרוחניות של הולד ומכל הנ"ל נראה שבהמקבל בבחי' קבלתו ההשפעה הוא בהיפוך מבהמשפיע בהשפעתו והכל הוא הטעם שהוא כמו בחי' חותם שבדבר הנחתם הוא בהיפוך מבהחותם מה שבהחותם הוא בראשונה הוא בהנחתם באחרונה כידוע. ולפי' צריך להבין מה שמבואר שמלמעלה למטה נק' שכינה במזרח ומלמטה למעלה נק' שכינה במערב ולפי הנ"ל למה יהי' הד' קצוות שווים בין נגד המשפיע ובין נגד המקבל דהיינו שבדרום הוא בחי' חסד ובצפון הוא בחי' גבורה שהי' צריך להיות למטה ההיפוך מכמו שהוא למעלה וד"ל. והתרוץ הוא מה שהד' קצוות שווים גם בבחי' מלמטה למעלה ונק' דרום חסד כו'. כי האמת מה שלמטה שכינה במערב באחרונה הוא סוף מעשה במחשבה כו' בחי' הנה מקום אתי שהסוף הוא בהראשית דהיינו שעיקר מכוון של הראשית הוא גילוי של הסוף והמה א' לכן גם למטה נק' דרום חסד כנ"ל וד"ל.

ולפ"ז יש להבין למה תמה בנו של ריב"ל ואמר עולם הפוך ראיתי שלמעלה הוא ההיפוך מלמטה והלא צריך להיות כן כנ"ל וגם מה תירץ לו עולם ברור ראיתי למה לא תירץ לו שצ"ל אלא נשמע שמה שתמה הוא שראה עולם הפוך היינו היפוך מכמו שצריך להיות באמת למעלה היפך מכמו שהיא למטה והוא ראה עולם הפוך למעלה מכמו שהי' צריך להיות למעלה דהיינו שראה עולם למעלה שהוא שוה כמו שהוא למטה וע"ז תמה ותירץ לו שזה שראית הפוך היא בבחי' יותר למעלה בחי' עולם ברור ושם צריך להיות כן היפוך מכמו שצ"ל למעלה בבחי' עולם שאינו ברור ששם צריך להיות בהיפוך מכמו שהוא למטה אבל בבחי' עולם ברור שהוא יותר למעלה שם הוא שוה כמו למטה והענין הוא בחי' עולם שאינו ברור היינו בחי' חיצונית ח"ס שהיא שרש הברורים ושם הוא ההיפוך נגד למטה ובחי' עולם הברור הוא בחי' פנימיות ח"ס ושם הוא בשוה כמו למטה וכמבואר בתירוץ דלעיל בענין סוף מעשה כו', בבחי' הנה מקום אתי שהוא בבחי' פנימיות ח"ס והענין הוא שהתענוג שנעשה למעלה מבחי' הברורים דלמט'

לאחר הבירור הוא למטה במדריגה נגד עולם הברור שהוא בחי' פנימיות ח"ס והוא למעלה נגד חיצונית ח"ס כי הנה יש תענוג בתחילה ותענוג בסוף כידוע היינו התענוג בתחילה שממנו נמשך מא"ס לברר ברורים למטה וכאשר נשלמו הברורים אז נשלמו התענוג וזהו התענוג בסוף כאשר נשלם הדבר וזהו גילוי התענוג למעלה מבחי' השכל וידוע אותי שלמטה כנ"ל והנה לפי האמת גילוי התענוג שבסוף לאחר השלמת הבירור בחי' השכל וידוע כו' הוא ביותר פנימיות התענוג מתענוג הראשון שמחמתו בא לבחי' ההתפשטות לברר ברורי' כו' כי מתחילה עדין לא נתברר ולא נשלם התענוג ואח"כ נתברר ונשלם התענוג בשלימות ונעשה בבחי' פנימיות וע"ז תמה ואמר עולם הפוך ראיתי שמצא למעלה שהתענוג שמעליית הברורים דלמטה הוא בחי' חיצונית ונמוך במדריגה מבחי' תענוג העליון שלא ירד עדין ותמה ע"ז כי צ"ל כנ"ל וע"ז תירוץ לו עולם ברור ראית שבאמת נגד התענוג שבחיצונית ח"ס שממנו נמשך הירידה לברר ברורים ושם עדין לא נתברר שם באמת העליות מהברורים בחי' השכל וידוע אותי שמלמטה המה יותר גבוה ונעשה בחי' פנימיות התענוג נגד התענוג הראשון כיון שכבר נשלם הדבר כנ"ל אבל נגד התענוג שבפנימיות ח"ס בחי' שעשועי המלך בעצמותו שלא ירד לעולם והוא העולם הברור נגד זה התענוג הפנימי אינו נחשב התענוג שבא מבחי' הברורים שהוא בחי' תענוג הבא מהעולמות כידוע ועולם ברור שראה בחי' עליונים למטה הוא בבחי' שעשועי המלך בעצמותו שהוא בחי' סעודתא דעתיק יומין וד"ל.

וליהבין זאת בתוספת ביאור הנה כתב בספר יצירה הבן בחכמה וחכם בבינה הנה הבין בחכמה הוא בחי' בינה שבחכמה וחכם בבינה הוא בחי' חכמה שבבינה והנה בחי' בינה שבחכמ' הוא במדריגה יותר גבוה מבחי' חכמה שבבינה כי חכמ' שבבינה הוא בחי' נקודת ההשכלה ובחי' בינה שבחכמה הוא כח מלמעלה מהשכלתו איך שיעין בתוך נקודת ההשכלה אך הוא דבר ברור נמצא שזאת הבחי' והכח שבתוך נקודת החכמ' להבחין שהוא בחי' בינה שבחכמה היא במקום גבוה ושרשה למעלה מהחכמה וזהו שמשא רבינו ע"ה לא מצא נכונים ומזאת הכח ההבנה שבחכמה נמשך להיות בחי' בינה בגילוי שהוא בחי' השגת השכל באורך ורוחב ובה מתצרף ומחבר נקודת ההשכלה עד שמה שבנקודת ההשכלה לא הי' ברור בהשגת הבינה מתצרף ויוצא השכל ברור וכמו מצרף לכסף וכ"ז הוא מרומז באות הי' הי"ד הוא בחי' חכמה והקוץ התחתון הוא בחי' בינה שבחכמה אשר ממנה הבחי' ד' שהם שני קווין האורך ורוחב והי"ד בתוכם שהוא בחי' גילוי תמצית ההשכלה שמתברר במקום הבירור שהוא בחי' שבבינה נמצא כי עיקר גילוי של נקודת ההשכלה הוא דווקא אחר ההבחנה והבירור שבבינה

וכמו הוויות דאבי' ורבא שמחמת קושיות ופרוקים נתלבן ההלכה דהיינו ההשכלה אם היא אינה ברורה נשאר בה כמה קושיות שאין לתרץ ואם היא ברורה הולך השכל דרך כל הקושיות ואינו נשאר בתוכם ויוצא ברור וכמו למשל המים שנמשכים ויוצאים דרך הסלע שהפסולת נשאר בתוכו והמים היוצאים ממנו המה צלולים וברורים וכן בשלמה המלך ע"ה נאמר וידבר שלשת אלפים משל כו' שההשכלה שלו היתה כ"כ ברורה עד שהשכיל את השכל דרך שלשת אלפים משל ויצא השכל מכל המשלים ברור ולא נשאר בהם כלום ואם לא הי' ברור כ"כ הי' נשאר השכל באיזה משל ולא הי' יוצא גילוי השכל מהמשל נמצא כי יש בבחי' ההבחנת השכל שני בחי' אחת בבחי' ברורים שאם יש איזה פסולת בתוך ההשכלה נשאר בבחי' קושיא ונשאר איזה מעט שכל מכל ההשכלה וזהו בחי' ברורים ויש עוד בחי' הבחנה כענין אין חכם כבעל הנסיון שמתרץ כל הקושיות ולא נשאר שום קושי' בהשכל וכדאית' בגמרא למה נק' אשכולת שהכל בו שהדין והשכל שהשכיל התנא כבר הי' ברור בהשגתם ומה שהי' מקשים ומתרצים הוא רק בכדי להראות ולהבחין שהוא ברור כמתחלה וכמ"כ יובן למשכיל למעלה שענין החכמה דאצי' איך שנמשכה מבחי' ח"ס הוא שנמשכה מתוך הה' גבורת שבפנימיות ח"ס שהוא בחי' א' מז' תיקוני גלגלתא שהם פנימיות ז' תחתונות דעתיק שמלוכב בפנימיות ח"ס ונק' בשם טלא דבדולחא שהוא לבן ומעט אדמומיות נראה בו דהיינו שהוא מבחי' פנימיות ח"ס שהוא בחי' לובן ורחמים פשוטים רק שיש בה אודם שהוא כח להאיר בתוך חיצונית ח"ס דרך הקרום לצמצם נקודת ההשכלה מכח המשכיל שהוא חיצונית ח"ס וגם נשאר הארה מכח הגבורה שבא מלמעלה בעת צמצום הנקודה גם בתוך הנקודה שהוא בכח שיברר בבחי' הבן בחכמ' כנ"ל ששרשה של הבינה בחכמ' וד"ל.

והאיש משה עניו מאד מכל האדם כו'. להיותו בחי' מוחי' של כללות נשמות ישראל וכמו שהמוח מרגיש אף הציפורן בין הטוב שיגיע לצפורן יתענג ממנו ובין הרע והכאב כו' מפני שנמשך ממנו ומן המוח שרש התהו' כח תנועת ההילוך שברגל לכן ראה טוב אפי' בכל הפחותים שבישראל בחי' רגל שבהם כמו ענין בחי' העמיד' שתמיד עומד בעשיית הטוב שלו שלא ישונה כו' ואעפ"י שהוא במדרגה נמוכה מאד עכ"ז זה יתרונו אפי' על המוח שיהי' שינויי' במוח כי לא תנוח המחשבה והשכל ויהי' בו נפילות לפי ערכו הגבוה כו' וברגל לפי ערך מדרגתו לא יהי' שינויי' כו' וגם כח ההילוך

גופא אעפ"י שנמשך מן המוח ויש בכלל מאתיי' כו' עכ"ז ההילוך בגילוי גמור על הארץ אינו במוח שאינו יכול לילך על ראשו ואעפ"י שישנו בהעלם שכשיטרוף דעתו יפול מרגליו כו' הרי הראש העיקר גם לההילוך כו' אבל הוא בהעלם כו' נמצא שראה טוב חדש בקלים שבישראל מה שאין בו כלל כי נעוץ תחלתן בסופן וסופן בתחלתן בכל השתלשלות דהיינו שהסוף מקבל מן הראש ועכ"ז יצטרך הראש לסוף עד שלא ימצא מי המתחיל תחלה כו' וכמו אתערותא דלתתא גורם אתערותא דלעילא הרי הראש מקבל מהסוף ועכ"ז מי הגורם אתערותא דלתתא הוא מן אתערותא דלעילא כו' וד"ל. או כמו העלאת הלב למוח עד שיהי' המשכת המוח ללב ולא נודע מי העיקר מאחר שהמוח יצטרך להלב כו' וד"ל. ולכן משה שהי' ראש ונעוץ תחלתן בסופן הי' הוא דוקא עניו מכל האדם וד"ל.

והנה בענין הברורים איתא בספר הגלגולי' בענין דור שכולו זכאי או כולו חייב דהיינו שיתבררו כנ"י עד שיהי' הזכאים כולו בפ"ע והחייבים כולו בפ"ע והמשל מהיתוך הכסף מן העופרת שהפסולת הנשאר עוד יבררו אותו להוציא עוד כסף נוסף על הראשון עד שישאר הפסולת לבדו כו'. ובאמת אין הנמשל דומה למשל הגשמי שברוחניות הנשמות לא שייך לומר שיבורר מהפסולת עוד בחי' ומדרגה כמו הראשון הנברר בראשונה כו' מאחר שהוא השתלשלות רוחני' עילה ועלול כו' נמצא שיהי' הברור השני דבר חדש מה שלא הי' כלל בראשונה ואם לא ההתחדשות בערכו אין צורך להוסיף על הראשון שבגופים מחולקים שייך ענין הוספה וריבוי אבל לא ברוחניות כו' וד"ל. נמצא שאפי' הקל שבקלי' שלצורך ההתחדשות טוב שבנשמתו בא לעולם יהי' בו התחדשות שלא הי' מעולם אפי' באבות ומשה ואהרן וכו' וכמו שבאדם שלא יהי' באבריו שני דברים דומים לגמרי ואם יש שתי ידיים הם ימינו ושמאלו כו' וד"ל כמו"כ ברוחניות הנשמות בציר אדם יהי' התחדשות הברורים מה שלא הי' לעולם ולא דבר נוסף כמו להרבות הכסף כו' וד"ל.

להבין ענין אוכלת' יושבי' היא כו'. דטענת המרגלים הי' על ארץ ישראל שמעלתה נכבדת ביותר עד שיפול הנופל ממנה ח"ו לגמרי. והוא בהיות שענין ארץ ישראל היא בחי' עשי' שבאצי' והוא בחי' המשכת האצי'

במעשה דוקא כמו בגילוי אלקות במעשה המצות ובלמוד התורה וכו' שזהו היפוך ההתלהבות והדביקות שמצד הדביקות הנפלא לא יוכל להשפיל עצמו להשתדל במעשה בלבד כו' אבל כאשר יגיע לבחי' הביטול במציאות דמ"ה שבחכמה (ש) עד שאינו מרגיש עצמותו כלל ליש ודבר מה שיתפס מקום בעיניו ההתלהבות כו' יוכל לבטל עצמותו ולהיות משתדל במעשה בלבד מפני שאיננו חפץ רק רצון ה' לעשות נחיר לפניו והוא דבר ה' זו הלכה שממילא הוא בתוך דברי ההלכה והוא אינו עושה כלום כו' וכמ"ש במ"א ועד"ז במעשה המצוה בדרך קרירות כו' וד"ל ואמנם יוכל ליפול הנופל ממדרגת הביטול עד שיתקרר לגמרי ויתגשם באמרו אין לי אלא תורה כו' הלבוש לבד כו' וכיוצא בזה וכענין לא זכה כו'. וזהו אוכלת יושביה היא שיוכל להתבטל מאויר לגמרי ע"י סיבת הנחת עצמותו שע"י הביטול האמיתי כו' וד"ל. והשיב להם כלב סר צלם מעליהם כו' כי ה' אתנו פי' הגם שיוכל ליפול הנופל ה"י איש מלחמה כתיב והוא יכול להקימו מגפילתו מאחר שבתורה ומצות יש בחי' גילוי אלקות ממש ואעפ"י שנתגשם מאור שבה מחזירו כו' שהרי כל עיקר הענין במצות הוא הברורים לברר הטוב מן הרע שזהו ג"כ מלחמה כידוע וע"ז נאמר ה' איש מלחמה במלחמת של תורה ומצות לברר בירורי' וא"כ גם בנפש האדם שנפל ביכולתו להקימו כי סר צלם ונתבררו ע"י התורה. כי ה' אתנו וד"ל. משא"כ במדרגת ההתלהבות כשיפול הנופל ממנה אין מי להקימה מאחר שהיא יש ודבר ורחוק(ה) מה' כו' וד"ל.

ענין המרגלים

להבין ענין המרגלים שלא רצו לכנוס לא"י כמ"ש ארץ אוכלת יושבי' היא, רק יהושע וכלב אמרו כי טובה הארץ מאוד מאוד כו'. דהנה מבואר במ"א שהמרגלים שרשם ה"י מבחי' תוהו, ע"כ לא רצו לכנוס לארץ שהוא בחי' תיקון להיות שבחי' תוהו הוא למעלה מבחי' תיקון, משא"כ יהושע וכלב שהיו מבחי' תיקון ע"כ אמרו טובה הארץ מאוד כו'. ובאור הדברים דהנה בחי' תוהו ותיקון הן הן בחי' עגולים ויושר דשרש התוהו הוא מבחי' עגולי'

ושרש התיקון הוא מבחי' יושר כאשי"ת. והנה כתי' למען ירבו ימיכם כו' כימי השמים על הארץ כו' פי' ארץ ושמים הן בחי' תוהו ותיקון שהן בחי' עגולים ויושר, להיות כי העגול הוא שמקיף ראשו תחתיתו בשווה ואין בו שום מעלה ומטה והתחלקות פרטים, משא"כ הקו יש בו מעלה ומטה וחלוקי מדריגות פרטים, וכמ"כ למעלה בחי' י"ס דעגולים הם בחי' י"ס פשוטים שאין בהם התחלקות פרטים כלל, כמו עגול החסד להיותו בבחי' חסד פשוטה ראשו ותחתיתו בהשווא' ואין בו התחלקות פרטים כמו גבורה שבחסד כו' וכמ"כ כל הי"ס דתהו הן בבחי' עגולים שאין בהם התחלקות פרטים כלל וע"כ הם זת"ז שאין בהם שום התכללות כלל אחרי אשר הם בחי' הפכי' בתכלית. ולזאת גם כדור שמים הגשמי ששרשה מבחי' עגולים הוא ג"כ בעגול ובהשוואה אחת ואין בה שנויי מדריגות כלל שכל מראה השמים שווה ממש וגם חלק השמים שבמדינה זו אין צריך לחלק השמי' של מדינה אחרת להיות ששרשו מבחי' תהו ועגולים שהם בהשוואה א' ואין בהם התכללות כלל, משא"כ י"ס דיושר שהם בבחי' קוין כמו חח"ן מימין כו' שהם בחי' תיקון והתכללות להיות בהם רבוי התחלקות פרטים כמו בחי' חסד שיהי' ג"כ כלול מי' וי' מי' ולזאת הם מתכללים יחד ג"כ חסד בגבורה וכדומה. ולזאת הארץ הגשמית ג"כ יש בה רבוי חלוקי מדריגות רבי' שבמקום זה מגדלת צמחין ובמקום זה מגדלת אילנות וגם מראיתה אינה בשווה בכ"מ וגם חלק הארץ זו צריכה לחלק הארץ השני כו' והיינו מפני ששרשה מבחי' יושר שהוא בחי' תיקון והתכללות, והנה המרגלים ששרשם הי' מבחי' תהו ע"כ לא רצו לכנוס לא"י שהוא בחי' תיקון להיות כי בתהו ועגולי' האורו' הם ברבוי ותגבורת יותר וכמבואר בע"פ שבתהו הוא בחי' רבוי אורו' ומעוט הכלים כי אור החסד הי' בחי' חסד לבד ברבוי ותגבורת משא"כ בבחי' יושר שנעשה רבוי הכלים שהן רבוי ההתחלקו' פרטים שבבחי' חסד יהי' גם בחי' גבורו' כו' ונמצא שאין אורן רב כ"כ ע"כ אמרו ארץ אוכלת יושבי' היא וד"ל. משא"כ יהושע וכלב אמרו טובה הארץ מאד כו' פי' ארץ הוא בחי' תיקון כנ"ל ומאוד הוא בחי' תהו שהוא תגבורת האור מאד, והיינו שמבחי' תיקון יכולי' להגיע לבחי' תהו ושיהי' התכללות בחי' תהו ובחי' תיקון שהן בחי' עגולים ויושר יחד וזהו טובה הארץ מאד שגם בארץ שהוא בחי' תיקון יהי' גלוי מאוד שהן האורו' דתהו ועגולי' כנ"ל. וזהו למען ירבו ימיכם כו' כימי השמים על הארץ פי' שיהי' התכללות שמים וארץ שהן בחי' עגולים ויושר שגם על הארץ דתיקון יהי' יהי' גלוי בחי' השמי' דתהו ועגולי' כנ"ל כמו שיהי' לעתיד וכמ"ש אז יהללו שמו במחול שמו הוא בחי' הקו וחוט שהוא שרש בחי' היושר ומחול הוא בחי' הצמצום ומקום פנוי שהוא שורש בחי' העגולי' כמשי"ת לקמן ולעתיד יתחברו יחד שמו במחול כו' וכמארז"ל עתיד הקב"ה לעשותו מחול לצדיקים ויאמרו זה הי' קווינו כו' כמבואר במ"א.

אך צריך להבין כי לכאורה בחי' עגולים ויושר הם שני הפכי' בתכלית וכמבואר בע"ח שבי"ס דעגולי' עגול היותר חצוני שהוא היותר עליון הוא משובח מכולם עד שעגול אי"ק הוא יותר חצוני ומקיף את כולם והוא המשובח מכולם וכדור השמים והארץ הגשמית הם עגול היותר פנימי מכולם והם גרועים מכולם, וביושר הוא ההיפך בתכלית שהיותר פנימי הוא משובח מכולם עד . . . הם היותר פנימים מכולם והם משובחי' מכולם, ושמים וארץ הגשמית הם היותר חצוני' מכל ההשתלשלו' וההתלבשות עליון בתחתון . . . מכולם, ואי"כ הם בחי' שני הפכי' בתכלית ואיך יתחברו יחד בחי' עגולים ובחי' יושר לעתיד כמ"ש למען ירבו כו' כימי השמים על הארץ כו' אז יהללו שמו במחול כו' שהוא בחי' התחברות והתכללות עגולים ביושר אחרי אשר הם שני הפכי' בתכלית, וגם להבין מה שמבואר בע"ח שבחי' י"ס דעגולי' נק' בכלל בחי' נפש ובחי' י"ס דיושר נק' בחי' רוח וכמו שמבואר למעלה הרי בחי' עגולים הם למעלה מבחי' יושר ואיך נקראו בחי' עגולים בחי' נפש ובחי' יושר בחי' רוח שידוע שבחי' רוח הוא למעלה מבחי' נפש. וגם להבין מלת מאד מאד שני פעמים שאמרו יהושע וכלב כי הלא מבואר למעלה שטובה הארץ מאד היינו שמבחי' יושר דווקא יתעלו ויגיעו לבחי' מאד דעגולים. ואי"כ מהו עוד מאד השני דמשמע עוד שעי' יתעלו גם למעלה למעלה מבחי' עגולים.

וכדי להבין את כל הנ"ל צריך לבאר פרטי ענין עגולי' ויושר מה הם למעלה ואיך שרש העגולים הוא מבחי' הצמצום ומקום פנוי שהוא החלל הראשון כידוע. ושרש היושר הוא מבחי' הקו וחוט שנמשך בהחלל הנ"ל, ומתחילה צריך לבאר ענין הפרסא המפסיק בין מאציל לנאצלי' שהוא כמו בחי' ממוצע בין המאציל לנאצלים, וכמ"כ בין נאצלים לנבראי', ואח"כ יתבארו ענין העגולים ויושר בבאר היטיב. דהנה כתי' מעודד ענוים ה', פי' בחי' מלכות נק' עניו להיות של"ל מגרמה כלום כידוע במ"א וענווים לשון רבי' הם בחי' מל' דאי"ס שנעשה עתיק לנאצלים ובחי' מל' דאצי' שנעשה עתיק לבי"ע והם הם בחי' הפרסות המפסיקין שהם בחי' ממוצעי' בין המאציל לנאצלים ובין נאצלים לנבראי' שמתעלמת ההשפעה בהם להיות שאין ערוך כלל בין זל"ז כידוע ובפרט הם בחי' מל' דאי"ס שהוא בחי' התחתונה שבמאציל ממש נעשה כתר לעי' וא"א והוא בחי' פרסא המפסיק בין המאציל לבין בחי' עי' וכמ"כ בחי' מל' דעי' וא"א נעשה בחי' כתר לנאצלים שהם בחי' י"ס דאצי' ובחי' מל' דאצי' נעשה בחי' כתר לבריאה שהוא פרסא המפסיק בין אצי' לבריאה, וכמ"כ בחי' מל' דבריאה נעשה בחי' עתיק וכתר ליצירה עד שבחי' מל' דיצירה נעשה בחי' כתר לעשי', שכולם הם בחי' ממוצעי' ופרסות המפסיקין להיות שאין ערוך כלל בין זל"ז וא"א

להם לקבל ההשפעה אם לא ע"י בחי' ממוצע שהוא בחי' פרסא המפסיק ביניהם, פי' שיתעלם תחילה השפע בבחי' הממוצע ואזי יוכלו אח"כ לקבל אכן שיהיו יכולים בחי' הפרסות הנ"ל להעלים בתוכם ההשפעה הנמשך מהמאציל לנאצלים או מאצ" לנברא"י זהו ע"י הכח הנמשך להם מלמעלה מהמאציל עליון שיהי' בכחם ויכולתם להעלים השפע הנ"ל. וזהו מעודד ענוים ה' כו' פי' מעודד הוא לשון חיזוק וכח שנמשך מהמאציל העליון לחזק את הענווים הנ"ל שיהי' כחם ויכולתם להעלים השפע כנ"ל. ולהבין ענין הפרסא הנ"ל למעלה בתוס' באור יובן בהקדים לבאר ענין אור א"ס שהקשו המקובלים למה נק' בשם אור א"ס ולא אין לו תחילה כי באמת כמו שאין לו סוף כמ"כ אין לו תחילה, ומה שתירצו המקובלים שקאי על בחי' הכתר שהוא בבחי' א"ס לפי שהוא כח בלתי מוגבל כמו שאר הי"ס שהם כחות מוגבלים אבל בחי' כתר הוא בלתי מוגבל ולזאת נק' א"ס אבל עפ"ז יש לו תחילה, זה אינו ע"פ האמת כי לא יתכן לקרותו בשם אור א"ס הפשוט מאחר שנק' בחי' כתר הוא מציאות פרטי שהוא בחי' מציאות הכתר ולא בחי' חכמה כו' ואיך יקרא אור א"ס הפשוט שהוא מופשט בתכלית מבחי' מציאות פרטי. אך האמת הוא דבחי' אור א"ס קאי' על בחי' גלוי והתפשטות המאציל ולזאת נק' בשם אור שהוא כמשל אור השמש שאינו אלא זיו והתפשטות השמש במה שמאירה על הארץ משא"כ עצם השמש אינו נק' בשם אור כלל רק נק' מאור רק לפי שעצם המאור הוא דבר הבהיר ע"כ ממילא מאיר ממנה לארץ כו' אבל אינו אלא זיו והתפשטות ממנה בלבד שהוא בחי' גלוי השמש בלבד ונכללת ובטילה ממש בעצם השמש שאינה מאירה שם כלל כ"א בהתפשטות זיווה לארץ ולדרים כו' מאירה ולזאת אין הזיו והתפשטות של השמש עושה שום שנוי בעצם השמש שלא יוגרע אור השמש בהתפשטותה למטה ברבוי וכמ"כ לא יתוסף אורה במעוט התפשטותה כמו כשיש ענני' המכסי' כו', לפי שכל הארתה למטה אינו אלא בחי' גלוי והתפשטות השמש שאינו אלא זיו והארה ממנה בלבד שאין עולה כלל שום שינוי בעצמותה וכמו התפשטות החיות מהנפש להחיות את הגוף שאינו אלא ג"כ רק בחי' גלוי והתפשטות מעצם הנפש שמפני שעצם הנפש הוא דבר החי בטבעו ע"כ ממילא בהתפשטותו בגוף מחי' את הגוף אבל אינו אלא התפשטות הנפש בלבד ואין שום רבוי ומעוט בעצם הנפש במה שהגוף חי ממנו מאחר שכל חיות הגוף אינו אלא גלוי והתפשטות הנפש וכמו למשל זיו השמש הנ"ל. וכמ"כ למעלה ממש בחי' גלוי והתפשטות המאציל העליון נק' בשם אור א"ס שאינו אלא בחי' גלוי והארה ממנו וכמו למשל אור וזיו השמש מהשמש אבל עצם המאציל מופשט הוא מבחי' גלוי והתפשטות ואין שייך לקרותו בשם אור כלל, רק להיות שעצם המאציל הוא בחי' בלתי מוגבל בתכלית ופשוט בתכלית ע"כ ממילא בחי' גלוי והתפשטותו שהוא בחי' אור וזיו המתפשט

ממנו הוא ג"כ בבחי' א"ס וכמו למשל טבע הטוב להטיב שהוא להטיב את כל הטוב שבעצמותו ולא מצד המקבל כלל או מחמת תענוג ההשפעה שבכל זה ההשפעה אינו אלא לפי ערך המקבל או לפי ערך התענוג כידוע במ"א. משא"כ טבע הטוב להטיב הוא בחי' גלוי הטוב אשר בעצמותו ממש שלא לפי ערך המקבל כלל לפי שטבעו להטיב הוא בחי' גלוי הטוב שבעצמותו ממש כמו אור השמש שמאיר לארץ שמפני שעצם השמש הוא דבר בהיר ע"כ ממילא מאיר ממנו על הארץ, וכמ"כ חיות הנפש שמחי' את הגוף שמפני שעצם הנפש הוא דבר החי ע"כ ממילא הגוף חי ממנו. וכמ"כ טבע הטוב להטיב שמפני שהוא טוב בעצמותו ממילא טבעו להטיב שהוא בחי' גלוי כל הטוב שבעצמותו ולזאת מבואר בדברי המקובלים שמה שעלה ברצון להאציל להיות כי חפץ חסד הוא והוא כמו טבע הטוב להטיב, שטבע להטיב הוא ממש כמו הטוב אשר בעצמותו כמ"כ למעלה בחי' אור א"ס הוא בחי' גלוי עצם המאציל כו' אכן אין המשל דומה לנמשל בזה שטבע הטוב להטיב הוא בבחי' הכרח שכך הוא טבע הבריאה וכמ"כ זיו השמש מהשמש, וכמ"כ חיות הנפש בגוף שכל אלו הם מחוייבי' המציאות, משא"כ למעלה בבחי' מאציל העליון שאין שייך לפניו שיהי' איזה מחוייב המציאות ואי לזאת גם בחי' הגלוי שלו שנק' בשם אור א"ס אינו בבחי' חיוב המציאות רק שכ"ז מובן מהמשלים הנ"ל שבחי' גלוי הוא בדוגמת העצם ממש ועכ"ז אינו אלא זיו והתפשטות בלבד שאין שום שנוי ורבויו ומעוט בהעצם, וא"כ גם בבחי' אור א"ס הנ"ל שהוא בחי' גלוי המאציל שאינו אלא בחי' גלוי והתפשטותו בלבד, אך עכ"ז הוא בדוגמת העצם המאציל כו' שהוא בלתי מוגבל ופשוט בתכלית וכמ"כ בחי' האור שהוא בחי' גלוי וההתפשטות שלו הוא ג"כ בבחי' א"ס פי' שא"ס להתפשטותו ופשוט בתכלית הפשיטות מבלתי התחלקות פרטי נאצלים כלל ולא הי' באפשרי להתהוות ממנו פרטי נאצלים, וכמבואר בע"ח שהי' אור א"ס ממלא את כל החלל פי' שהי' הגלוי בבחי' א"ס הפשוט, לזאת הוצרך המאציל העליון לצמצם את אורו ע"י שנכלל האור במאור שהוא בחי' הצמצום ומקום פנוי המבואר בע"ח ונשאר רק בחי' רשימו כו'. וענין הרשימה יתפרש בשני אופנים, כי הנה רשימו הוא מלשון רשומו ניכר. הנו' בדברי חז"ל שהוא ענין רושם והכרה ממה שהי' במקום זה תחילה, וכמו למשל התיבה שנמחקה האותיות של התיבה ונשאר עכ"ז רשימו והכרה מהתיבה שהי' נכתב בה קודם שנמחקה. כמ"כ למעלה ממש אחר שצימצם המאציל כ"י את אורו שהוא בחי' גילוי והתפשטות שלו שהי' בבחי' א"ס ממלא כל החלל כנ"ל ונכלל האור במאור ונשאר מקום פנוי מהאור ההוא נשאר עכ"ז בחי' רשימו שהוא בחי' היכר שכבר הי' בחי' גלוי אור א"ס בהחלל הזה ומכח הרשימו זה האיר המאציל העליון אח"כ בבחי' אור א"ס שלפני הצמצום בתוך החלל הזה בבחי' קו וחוט, ויובן זאת ע"ד דוגמא

שאמרו חז"ל רוחא דשדי בגוי' וכמו למשל מבשרי אחזה כשהאדם עושה מלאכה בידי איזה חפץ וכדומה, דהנה כח העשי' שבידיו הוא מכח החיות הנמשך מהנפש שמתלבש בידו להניע ולעשות את דבר חפץ ההוא והנה בשעת שעושה את הדבר חפץ ההוא אזי כח החיות שבידיו שהוא כח המעשה מתלבש ממש בהדבר חפץ ההוא בשעת מעשה כי כח הפועל ננפעל אמנם לאחר שגמר מלעשות את החפץ ההוא וידיו מסולקות ממנה לגמרי אי"א לומר שנשאר הכח היד בהחפץ ההוא כי"א נסתלק ג"כ בעצם היד כמו קודם עשית החפץ, אמנם עכ"ז מוכרח להיות שישאר בהחפץ איזו רשימו מהכח היד שהי' מלובש בה תחילה, והראי' לזה ממה שנראה בחוש כשיאבד מהאדם איזה כלי וחפץ ממעשי ידיו מעשה בעצמו דווקא יצטער מאוד עד שנוגע הצער לעצמותו ממש אף זה שהחפץ בעצמו אינו שווה כלום רק מצד שהוא פועל ידיו שנתלבש בה כח החיות שלו המלובש בידו, שנמשך מעצמותו ממש ואם לא הי' נשאר בה שום רשימה כלל למה יצטער אחרי אשר כבר ידיו מסולקות ממנה ונסתלק הכח החיות בעצם היד אלא מוכרח להיות שאף שעצם החיות שביד שהי' מלובש בהדבר חפץ ההוא בשעת עשייתו בידו כבר נסתלק וחזר למקורו מאחר שכבר ידיו מסולקות ממנה לגמרי עכ"ז נשאר רשימה והארה מכח החיות ההוא בהחפץ הזה. ומכח הרשימה זה יצטער באבדן פועל ידיו דווקא. אמנם עדיין צריך להבין למה יגיע הצער עד לעצמותו ממש כנ"ל מכח הרשימה ההוא שנשאר בהחפץ אחרי אשר אינו אלא רשימה והארה מועטת בלבד מהכח החיות ואיך יפעול כ"כ ההארה זה שיגיע הצער עד לעצמותו ממש. אך האמת הוא שמה שמצער האדם באבדן מולדתו ופועל ידיו עד שנוגע הצער לעצמותו ממש אינו מחמת עצם כח הרשימה וההארה שנשארה רק מצד שהם רשימו והכרה שכבר הי' עצם כח החיות שביד מלובש בתוך החפץ ההוא שהוא כח החיות הנמשך מעצמותו ממש, ועי"ז באבדן מגיע הצער עד לעצמותו ממש. וכדוגמת משל הזה יובן ממש למעלה בכחי' אור א"ס ב"ה שהוא בחי' גלוי והתפשטות עצם המאציל שהי' ממלא את כל החלל בכחי' א"ס שאף שנכלל האור במאור ונעשה צמצום ומקום פנוי שהוא כדוגמת כח המתפשט מהיד בהדבר חפץ שעושה שלאחר שמסלק ידיו ממנה שחוזר ומסתלק כח המתפשט ההוא למקורו שהוא בעצם היד. עכ"ז נשאר בחי' רשימו והארה בהחלל הנ"ל שהוא בחי' רושם והיכר על האור א"ס ב"ה שהי' ממלא את כל החלל קודם הצמצום ועיי' רשימה זה נמשך מעצם המאציל ממש בחי' הקו וחוט בתוך החלל הנ"ל שנמשך ובא אחר הרשימו דווקא וד"ל. וכדוגמת משל הנ"ל שאף שלאחר שידיו מסולקות מהדבר חפץ שעכ"ז נשאר רשימו כנ"ל שמכח הרשימה זה באבדן יגיע הצער לעצמותו ממש והפי' הב' בענין הרשימה הנ"ל הוא מלשון רושם וציור והוא בחי' כח הגבלה להגביל ולצמצם האור והחיות הנמשך

מהמאציל לנאצלים שלא יאיר בבחי' גלוי א"ס כמו שהי' לפני הצמצום ומקום פנוי הנ"ל שהי' ממלא כל החלל כנ"ל כ"א יאיר בבחי' פרטית אופנים כו', והוא כמו חקיקת וי(ציור הבונים שחוקקין ומציירין קודם על הטבלא את כל פרטי אופני הבנין. כי הנה מבואר למעלה דבחי' אור א"ס הוא בחי' גלוי והתפשטות המאציל בלבד שנמשך מבחי' כח הגלוי שבעצמות המאציל ולהיותו בחי' גלוי של עצם המאציל לכן הוא בדומה לו להיות בחי' גלוי והתפשטות בבחי' א"ס הפשוט כנ"ל ולא הי' ביכולת להתהוות ממנו פרטי נאצלים אם לא ע"י צמצום ומקום פנוי שהוא בחי' כח הגבורה להגביל ולצמצם ונמשך ג"כ מכח הגבול שבעצם המאציל שהוא בחי' כח הכוּוץ להעלים ולכוּוץ שלא יתגלה ממנו. כי הנה המאציל העליון מאחר שהוא שלם בתכלית השלימות ומאחר שיש בו כח הגלוי שהוא בחי' כח ההתפשטות מוכרח להיות בו ג"כ כח הגבול שהוא בחי' כח הכוּוץ להעלים ולכוּוץ שלא יתפשט וכמו למטה באדם הגשמי שיש בכחו להתפשט ולהשפיע כמו השפעת שכל של הרב להתלמיד שהוא מבחי' כח הגלוי והתפשטות שלו שכמ"כ יש בו כח הכוּוץ להעלים ולכוּוץ שלא יתפשט וישפיע ובלתי כח הכוּוץ הנ"ל לא הי' ביכולתו להשפיע כלל איזה דבר שכל כלל להיות שכח הגלוי הוא להתפשט ולהשפיע עצם שכלו ממש שאינו בערך התלמיד כלל לקבל אם לא ע"י בחי' כח הכוּוץ שהוא היפך בחי' כח ההתפשטות נעשה ע"י אצל הרב מזג ממוצע איך לצמצם ולהעלים את השכל ההוא שיהי' ביכולת התלמיד להכיל וכנראה בחוש שתיכף כשעולה אצל הרב להשפיע איזה דבר שכל נולד לו מבחי' כח הכוּוץ איך להגביל ולצמצם ההשפעה כו', וכן כח המעשה שביד לעשות ולהניע שהוא מבחי' כח ההתפשטות שביד שהי' מניע ומתפשט בלי הפסק כלל רק מחמת שיש בהיד ג"כ כח הכוּוץ לכוּוץ שלא יתפשט כלל והם בחי' שני כחות מיוחדי' בפ"ע והפכיים ממש, שבחי' כח הכוּוץ אינו רק העדר ההתפשטות בלבד רק הוא ג"כ כח מיוחד הנמשך מהנפש להעלים ולכוּוץ ולפי ערך כח ההתפשטות הנמשך מהנפש נמשך לפי ערך כח הכוּוץ כנ"ל, ומבשרי אחזה כו' שכמ"כ המאציל העליון מאחר שנמשך ממנו כח הגלוי וההתפשטות כמ"כ נמשך בחי' כח הגבול שהוא כח הכוּוץ היפך בחי' כח הגלוי. והנה כמו שכח הגלוי של המאציל הוא בבחי' התפשטות א"ס כנ"ל, כמ"כ כח הכוּוץ שהוא כח הגבלה הוא ג"כ בבחי' א"ס דהיינו להגביל ולכוּוץ לגמרי וד"ל שלא יאיר ויתפשט כלל והוא בחי' הצמצום ומקום פנוי שנכלל האור במאור שלא יאיר ויתגלה כלל שהוא מבחי' כח הגבול הנ"ל.

ואולם חי אני וימלא כבודו כל הארץ כו'. הנה מילת וימלא משמע לעתיד ימלא ולא עכשיו, ובאמת צריך להבין הלא גם עכשיו מלא כל הארץ כבודו, מל' דאצי' שמחי' בייע כח הפועל בנפעל. וגם להבין מה שהמלאכים שאלו אי' מקום כבודו, שמשמעו הוא שאינם משיגים את בחי' כבודו, בחי' מל' הוא בחי' מל' דאצי' הוא מלובש בתוכו בבחי' תפיסא והרגשה, וע"כ הם בטלים ביותר לכח האלקי שבתוכם, וכמו שמצינו שהמלאך אמר ארבה הרבה כו' כאלו בעצמו יש ביכולתו לעשות הדבר ההוא כי רוח ה' דיבר בו, והוא בעצמו והענין הוא דכוונות מבואר ע"פ ברוך כבוד ה' ממקומו, כבוד הוא מל' ממקומו הוא אבא, כי הנה יש כבוד עילאה, וכבוד תתאה כבוד נברא וכבוד נאצל, כבוד תתאה הוא בחי' חכ' שבמל' דאצי' כי כבוד בגימט' ל"ב נתיבות החכ' שבמל', והענין הוא עד"מ מבשרי אחזה אלוה, כי הנה יש ב' בחי' שבדיבור, והוא הצירופי אותיות שע"י דווקא יובן מהם השכל, ולא מצירופים אחרים, והנה כח הצירוף נמשך מבחי' חכמה כמאמר אבא יסד ברתא, והוא עד"מ האבנים שלוקח ומצרף אותם אחד אחד, זה אצל זה להיות מהם יסוד הבנין והנה האבנים הוא ממקום אחר, אך הוא מצרף אותם זה אצל זה לבנין חומה כמו"כ מבחי' חכמה נמשך כח הצירוף לבד לצרף האותיות זה אצל זה שמהם ועל ידם יובן השכל, והאותיות בעצמן הוא ממקום אחר יותר גבוה במעלה מחכמה, והוא בעצם הנפש ממש, שהנפש מלאה אותיות, כמ"ש ויהי' אדם לנפש חיה לרוח ממלא כו' כמ"ש מצרף לחכמה, שמבחי' חכמה נמשך כח הצירוף לבד, וראי' לזה שהרי אנו רואים כמו שמסביר איזה שכל לחבירו בצירופי אותיות שעל ידם יובן ההשכלה, שבוודאי אינו חושב מתחילה במחשבתו איך שיאמר הצירופים, רק שממילא נעשו הצירופים והוא מחמת שכח הצירופים הוא נמשך מחכמה, ועוד יש ראי' שהרי תינוק שאינו יכול לדבר הגם שהוא יודע בפ"ע כל הדברים במחשבתו אך לצרף האותיות אינו יכול כי לא נמשך עדיין הצירופים מהחכמה, והנה הצירופי אותיות אינם נמשכים מחכמה הגלויה רק מחכמה סתימאה שהיא כח המשכיל, והוא קדימת השכל, שהרי אנו רואים שתיכף ומיד שבא לו השכל בהברקה, תיכף ומיד נזדמן לו הצירופי אותיות במחשבתו להשכל ההוא, ואם הצירופי אותיות נמשכין מחכמה הגלויה הי' צריך להשהות משך זמן מה, אלא בוודאי שהברקה שבמותו עם הצירופי אותיות באו ממקום אחד והוא מקדמות השכל שהוא בחי' חכמה סתימאה ע"כ תיכף שבא לו השכל בהברקה תיכף נזדמן לו השכל עם הצירופי אותיות ביחד כי ממקום א' הם באו כו'.

והנה יש כבוד עילאה והוא ל"ב נתיבות חכמה שבחכמה עילאה, כי הנה יש מדות שבשכל והוא התפעלות השכל שמטה שכלו לזכות, או לחוב

וכדומה, והוא בחי' התחלקות שבשכל, והנה ההתחלקות הוה מוכרח להיות גם בחכמה כי הרי מדות שבשכל נלקחים מבחי' חכמה, ומה שאנו רואים שיש בשכל התחלקות הגם שבחי' חכמה הוא רק נקודת ההשכלה בחי' ברק המבריק מ"מ יש שם בחי' התחלקות בהעלם גדול, וכמשל מגרעין שכל האילן עם ענפיו שם הוא בהעלם גדול, וזהו ל"ב נתיבות חכמה עילאה. והנה כמו"כ למעלה בח"ס כח המשכיל שממנה נמשך השכל ומוכרח להיות ג"כ בחי' התחלקות, שהרי אנו רואים בברק המבריק גופא שאינו שווה בכל עת, לפעמים יהי' הברקה במוחו באופן זה, ופעמים באופן אחר אפי' בדבר אחד, ומוכרח להיות שבכח המשכיל גופא יש שם בחי' התחלקות, אך שם הוא בהעלם ביותר גדול והוא השורש למקום הגילוי. וכמו"כ יובן למעלה במל' דאצי' המחי' בי"ע דברים נפרדים ע"י ק"ך צירופים אלקים והוא בחי' חכמה תתאה, ל"ב נתיבות החכמה שבמל', הנה הכח וצירופים אילו נמשכים מבחי' ח"ס, כמאמר אבא יסד ברתא כי מלכות בעצמה שרשה ממל' דא"ס, אך הכח לצירופים שיהי' ק"ך צירופים אלקים הוא נמשך מבחי' חכמה סתימאה, וכמו שמצרך אבנים זה אל זה כמו"כ מבחי' התחלקות והצירופים והאותיות הם נעשים מח"ס, כי האותיות נקראו אבנים כו' וזהו הפי' ב' אבנים בונות וזהו הפי' ברוך כבוד ה' ממקומו, בחי' כבוד עילאה ח"ס ממקומו הוא בחי' מל' דא"ס כו' וד"ל.

והנה יש עוד כוונה אחרת על ברוך כבוד ה' ממקומו, והוא שבחי' מל' דאצי', יהי' נתברך ממקומו מבחי' מל' דא"ס, אך שניהם אמת מה שמבואר ששורש המלכות הוא בח"ע הוא בבחי' צירופים חכמה שבדבור שהוא שורש הק"ך צירופים אלקי', ומה שמבואר ששורש המל' הוא בבחי' מל' דא"ס, הוא על בחי' מל' גופא, והוא האותיות גופא, שאין מח"ע רק ממל' דא"ס.

אך להבין שאר ע"ס שרשם מבחי' מל' דא"ס בע"ס הגנוזות כנ"ל. אך הענין הוא דיש ב' מיני השפעות, יש מיש והשפעת יש מאין, והנה השפעת יש מיש, הוא ענין ההשתלשלות כי השתלשלות הוא מלשון שלשלת, כמו שלשלת גשמיות שהחכ' התחתון מהעליון הוא בעליונה של תחתון, ויש משל רוחני ע"ז מכחות הנפש, והוא מחשבה דיבור ושכל, מה שהי' במחשבתו נגלה בדיבור ולא התחדשות מעיקר, ועוד יש משל יותר רוחני והוא מכה התנועה שביד, כי הנה ידוע שבכל דבר יש עצם ומקור ומקור לגילוי, והגילוי גופא כי כח היד בעצם אינו בגדר תנועה, אבל בזמן שרוצה לגלות כח התנועה או נתעורר בעצמו כח היד מקור להתגלות, ואח"כ רק ממקור גופא נתפשט רק מקצת כפי שיצטרך,

והנה קודם שהי' צריך לגלות כח התנועה לא הי' אפי' שום מקור להתגלות, רק בכח התנועה בעצמו הי' מיוחד בעצמו בתכלית האחדות והביטול כאין שהוא עצם א', רק אח"כ כשהי' צריך לגלות כח התנועה מוכרח להתעורר בעצמיות שיהי' מקור ואח"כ מקצת מהמקור בא לידי גילוי ממש, והנה זהו השפעת יש מיש כי מ"מ הכח התנועה הי' שם בהעלם כמשל מגרעין כו' רק שם הוא מיוחד בתכלית היחוד עד שלא שייך להקרא אפי' בשם מקור, והנה עד"ז הוא ג"כ בשכל ומדות, כי הנה ההתפעלות שבלב בא ונמשך מהתפעלות שבשכל הוא ממקור לגילוי המדות שבלב, והנה ההתפעלות שבשכל מוכרח להיות שהי' מיוחד בתכלית היחוד בעצם השכל, אך בעצם גופא אינו בגדר התפעלות, ולא הי' שייך להקרא אפי' בשם מקור, אך כשרוצה לבא לידי גילוי אז נתעורר בעצמות כח השכל שיהי' מקור להתגלות ואח"כ מהמקור גופא לא נתגלה בלב רק מקצת, ויובן עוד מכח ההסבר שמסביר לקטן ומשפיל שכלו לפי ערך שכלו של הקטן, הנה בוודאי כח ההסבר הוא בוודאי ניכלל בעצם השכל, אך כל עוד שהי' בעצם השכל לא הי' שייך להקרא אפי' בשם מקור להתגלות ההסבר, אך כשרוצה לבא לידי גילוי אז נתעורר בעצמות כח השכל מקור להתגלות, ואח"כ מהמקור גופא לא נתגלה רק מקצת כפי מה שיצטרך, וכ"ז הוא השפעת יש מיש, כי הגם שהי' מיוחד בעצם לא הי' שייך להקרא אפי' בשם מקור להתגלות, ומ"מ בכח הי' שם בוודאי, כי מה שאנו רואים שאח"כ נתגלה המקור ובא לידי גילוי, ומוכרח הוא ממילא שהמקור הי' שם מקודם בהעלם ואח"כ בא לידי גילוי במוח כו'.

והנה כל עוד שהי' מיוחד בעצם כח המשכיל לא הי' שייך להקרא אפי' בשם מקור השכל, רק כשירצה לבא לידי התגלות אז נתעורר בעצמיות כח המשכיל שיהי' מקור לשכל ואח"כ נתגלה מקצת מהמקור במוחו, וכן עד"ז הוא למעלה מעלה עד רום המעלות, וכן הוא בנפש גופא, כי הנפש מצד עצמה לא שייך להקרא אפי' בשם מקור לגילוי כחות הנפש, רק אח"כ נתעורר בעצמות הנפש שיהי' מקור לגילוי כחות הנפש, רק אח"כ מהמקור גופא לא נתגלה רק מקצת.

והנה יש ב' מיני יחודים, יחוד מעצם ויחוד נפרד, יחוד מעצם הוא כשהי' מיוחד עדיין בעצם והי' בתכלית היחוד ויחוד נפרד הוא כשהמקור בא לידי גילוי בנפעל אז המקור מיוחד בהכח שנפעל, אך הוא אינו יחוד עצם רק יחוד נפרד וד"ל, וכמו"כ למעלה בכחי' ההשתלשלות הוא ג"כ בחי' יש מיש עד רום המעלות, והנה בת"ז פעם אחד מבואר אנת הוא חד ולא בחושבן ע"כ שמשמעו הוא בחי' ע"ס, ואח"כ מבואר אנת הוא חכים ולא בחכמה ידיעה וכו' שמשמעו הוא ששייך שם ע"ס כו' וד"ל.

אך צריך להקדים ענין כשלהבת הקשורה בגחלת כו' והנה בגחלת יש ג"כ ג' דברים הנ"ל, עצם הגחלת ומקור לגילוי והוא כח החמימות שבגחלת והגילוי גופא הוא השלהבת, והנה בשלהבת הקשורה בגחלת, יש ב' פי', הפי' האחד שלהבת הקשורה בגחלת ממש, והוא כח החמימות שמיחד בעצם הגחלת וד"ל. והנה זהו שהמשיל ע"ס לשלהבת הקשורה בגחלת, הנה יש ב' ע"ס הגנוזות, ע"ס הגנוזות באו"ס ב"ה שהוא בחי' מל' דא"ס, וע"ס הגנוזות בקו וחוט, כה הנה או"ס שהי' ממלא כל מקום החלל, שהוא עד"מ עצם הנפש גופא, והנה שם לא הי' אפי' שום מציאות מקור לגילוי הכוחות הנפש רק שאח"כ כשירצה לבא לידי התגלות אז נתעורר בעצמות הנפש מקור להתגלות, והנה מקודם שנעשה מקור להתגלות בוודאי הי' שם בהעלם כו', וכמו"כ יובן למעלה בע"ס הגנוזות במאצילן הוא עד"מ מקור הגילוי שבא להתגלות קודם אך מ"מ הי' העצמות בהעלם גדול כמו"כ כל עוד שלא נתגלה המקור להתגלות אורות בכלים, רק הי' שם בהעלם גדול שלא שייך להקרא אפי' בשם מציאות מקור, וזהו הנקרא ע"ס הגנוזות במאצילן. והנה כמו שבנפש כשנתעורר המקור ובא לידי גילוי, אזי כל הבחי' הגילוי נכלל בהמקור בתחילה, רק ששם הי' בלתי מוגבלים קודם שבאו להתגלות ואח"כ בא לידי גילוי באופנים פרטים בבחי' גבול, כי הוא רק מקצת מהמקור.

כמו"כ יובן למעלה בבחי' קו וחוט שהוא בחי' מקור לבחי' ד' עולמות ב"ע, שמתחילה הי' נכלל שם כל העולמות, אך הי' בבחי' א"ס, ואח"כ בא לידי גילוי ממש אורות בכלים, בבחי' הגבולה וזהו שהמשיל ע"ס להשלהבת הגלוי הקשורה בגחלת, וב' הפי' אמת הפי' הא' שלהבת הגלויה הקשורה בגחלת בכח החמימות שבגחלת הוא על ע"ס הגלוי הנקשרים ומיחדים בבחי' קו"ח שהוא המקור, והוא יחוד נפרד, והפי' הב' של שלהבת הקשורה בגחלת ממש בחוזק הגחלת הוא על הקו וחוט קודם שנתעורר להיות אפי' מקור וכשהי' עדיין מיוחד בעצם שלא שייך הי' שם אפי' בשם מקור לגילוי אבי"ע, והוא כמו עד"מ שלהבת והוא מקור שלהבת כח החמימות שבגחלת הקשורה בחוזק הגחלת ממש, והוא ע"ס הגנוזות במאצילן באו"ס שהי' ממלא כל החלל כנ"ל.

וזהו היחוד עצם, וזהו החילוק בין אחד ליחיד, אחד הוא ע"ס הגנוזות בקו וחוט, ויחיד הוא ע"ס הגנוזות במאצילן וד"ל. והנה מה שמבואר בת"ז אנת הוא חד ולא בחושבן ע"ס הוא על ע"ס הגנוזות במאצילן קודם שבא להתגלות שהי' אפי' מקור, ושם אינו בחושבן ע"ס כי הוא בחי' יחיד, ולא שייך אפי' להקרא בשם מקור לע"ס רק מ"מ הי' שם בהעלם גדול, וביחוד גדול, ומה שמבואר אנת הוא חכים ולא בחכמה שמשמעו ששייך שם בחי'

הכים הוא על המקור כשכבר נתעורר קודם שבא לידי גילוי ממש, ושם יש בחי' חכמה בלי גבול, וזהו ע"ס שבבחי' קו וחוט וד"ל. והנה ענין מלכותו הוא התנשאות מזולתו כי זה הוא המחלק בחי' שאר מדות לבחי' מל' כי שאר מדות הוא התפשטות מעצמותו ע"כ אינו יכול להתפשט כל חלק אחד עד"מ אם נתפשט מדת החסד, לא נתפשט מדת הגבורה כי הוא רק בחי' התפשטות, אבל מדות מל' שהוא בחי' התנשאות הוא דווקא מזולתו כי אין מלך בלא עם, וברוב עם הדרת מלך, ע"כ הוא נוגע לכל עצמותו, וע"כ אנו רואים שהמלך יכול להפקיר כל מה שיש לו בשביל המלחמה, שנוגע לו לעצמותו ממש, ע"כ בנצחון המלחמה יפקיר כל אשר יש לו, אלא בוודאי שהתנשאות מגיע לעצמותו ממש, ע"כ יכול להפקיר כל אשר לו, ועוד יש משל אחר לזה שמה כשהוא לסוף דווקא נוגע לעצמותו ממש, כמ"ש סוף מעשה במח' תחילה, והוא מהבנין שעלה במחשבתו הרצויי' לבנות הבית. והנה מאין בא לו הרצון לבנות מחמת שראה בעיניו הגשמי בנין מפואר ויפה או נשאר בעצמו הרצון לבנות, והנה כאשר כבר יגמור מלאכתו אזי בא הגמר לתחילתו נתעורר בעצמו עצמות התענוג מחמת שבא לתחילת התענוג, והנה כמו"כ הוא למעלה בבחי' שהוא ההתנשאות זה דווקא מגיע למל' דא"ס כי שאר המדות כמו חסד דאצי' אינו נוגע אלא לבחי' חסדו הנוגע במאצילן, אבל לבחי' מל' דא"ס אינו נוגע אלא בחי' מל' דאצי', כי הגמר של הדבר שרשו בהתחלת הדבר כמשל הנ"ל ויכול לנגוע בעצמותו ממש כנ"ל וד"ל כי מלכות דא"ס כי שלא נשלמו עדיין בחי' בירורים ולא נשלמה עדיין מלאכת הבירורים אבל לאחר כל הבירורים אזי יהי' בחי' מל' דא"ס במל' דאצילות כי יתעלה מלכות דאצי' שהוא סוף הדיבור נתעלה לשרשו שהוא מל' דא"ס וזהו גלה כבוד מלכותך שהוא מל' דא"ס בגילוי רב כו'.

וְזֶהוּ אֲנִי רִאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן רָאוּ כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא, וּבְחִי' מַל' נֹגֵעַ לְבַחִי אֲנִי שֶׁהוּא בְחִי' עֲצֻמִּיּוֹת וּד"ל. וְזֶהוּ עָלוּ בְּמַחֲשֶׁבֶת לִפְנֵי אֲנִי אֲמַלֹךְ שֶׁהוּא בְחִי' רִצּוֹן לְהַאֲצִיל שֶׁהוּא מַחֲמַת שׁוֹה גַּמֵּר שֶׁל הַדָּבָר, וְזֶהוּ שְׂמֵלָאִים שׁוֹאֲלִים אִי מְקוֹם כְּבוֹדוֹ דְּוֹקָא מַל' דְּאֲצִי' וְזֶהוּ וַיִּמְלֵא כְּבוֹדוֹ לְשׁוֹן עֵתִיד וְהוּא מַל' דְּאֲצִי' וּד"ל.

ואולם חי אני וימלא כבוד ה' את כל הארץ. חי אני לשון שבועה נשבע ה' בנפשו וצ"ל לשון וימלא שהוא לשון בקשה על לעתיד שיתגלה בחי' כבוד ה', והלא מקרא מלא הוא מלא כל הארץ כבודו וגם על המלאכים יקשה קושיא זו ששואלים איה מקום כבודו ובעצמם אומרים מכה"כ אך הענין כי מה שאומרים מלא כל הארץ כבודו בבחי' גילוי וחיות להם קאי על בחי' כבודו שהוא בחי' מל' דאצי" כתרגומו זיו יקר' שהוא בחי' אותיות כי כל נברא בפרט יש לו בחי' צירופי אותיות המהוה אותם וכל נברא יש לו צירוף אחר והוא בחי' כח אלקי המהוה אותם בבחי' חיות לו ואף המלאכים ששרשם מבחי' צירופי אותיות וכל מלאך יש לו צירוף אחר ולזה אין מלאך א' עושה ב' שליחות שהוא בחי' שליחות של חבריו לפי חיותו כי אין צירוף א' דומה לחבריו ומזה הטעם יכולים המלאכים לומר על עצמם דבר מה כמו ארבה את זרעך שוב אשוב והיינו לפי שהצירוף והכח אלקי המהוה אותו הוא הוא הדובר בו אך כל זה הוא מבחי' אותיות שבמל' דאצי" שהוא בחי' כבוד עצמו ומה ששואלים אי' מקום כבודו קאי על מקום ושורש הכבוד וכמ"ש ברוך כבוד הוי' ממקומו מקומו הוא בחי' מקיף כמארז"ל הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו פי' הוא מקומו הוא מקיף את העולם ולהבין באר היטב מקום ושרש הכבוד הנ"ל צ"ל כי הנה יש ב' בחי' מיני כבוד והוא הנק' כבוד נאצל וכבוד נברא כבוד נברא הוא בחי' מל' דאצי' ונק' כבוד נברא ע"ש שהוא מקור לנבראים וכבוד בגימטרי' ל"ב הוא ל"ב נתיבות החכמה שבמל' דאצי' וכבוד נאצל הוא בחי' חכמה דאצי' וכבוד בגימטרי' ל"ב נתיבו' החכמה ויש בזה ב' פי' הא' ל"ב נתיבות שיתהוה מציאת כח החכמה וגם שם יש ל"ב מיני התחלקות מיני חכמות כמו כח לחכמת התשבורת ולחכמת הרפואה שיש אדם שיש לו כח לזה ואין לו כח לזה והיינו לפי שיש בחי' התחלקות אף בבחי' כח החכמה והוא ענין ל"ב נתיבות מיני חכמה וגם ל"ב נתיבות מחכמה ולמטה והוא בחי' צירופי אותיות והתגלות החכמה והיינו שיש שכל וסברא אחת משתנית בלשונה כמו בהר"ן נשנית בלשון זה ורש"י שינה אותו שכל וסברא עצמה בלשון אחר והיינו לפי שיש בחי' אותיות וכח להתגלות החכמה ולזה יש לו כח כזה להתגלות אותו חכמה ולאחר יש לו כח משונה מזה להתגלות אותו שכל וסברא עצמה והוא ענין לב נתיבות ל"ב מיני התחלקות בבחי' התגלות החכמה למטה.

אך הנה נאמר חכמות בחוץ תרונה והיינו שיש ב' מיני חכמות וכמאמר בזה"ק שהוא בחי' חכמה בראש וחכמה בסוף חכמה בראש הוא בחי' חכמה דאצי' ראשיתא דכולא וחכמה בסוף הוא בחי' חכמה שבמל' סופא דכולא ובלשון הזוהר הוא מוחי' דנוק' והיינו כי בחי' מל' הוא בחי' דיבור ובדיבור נתגלה כל עצם החכמה שהי' אצל עצמותו שהרי מי ששומע הדיבור

מבין ממש כל עצם השכל הנשפע לו כמו שהוא בהמשפיע ממש והוא הנק' בחי' חכמה שבדיבור חכמה שבסוף והנה על ב' מיני כבוד וב' מיני חכמות הנל' נאמר ברוך כבוד הוי"ה ממקומו ושרשו והיינו בחי' מקור החכמה שהוא בחי' משכיל בחי' מו"ס וצ"ל שבשלמא כבוד נאצל בחי' חכמה בראש יומשך מבחי' משכיל בחי' מו"ס שהוא מקומו ושרשו ומה שייך בחי' כבוד נברא בחי' מל' למקום ושרש החכמה שבחי' ההברכה וההמשכה ממקומו קאי על ב' מיני כבוד הנל' ביחד ויובן הענין כי באמת בחי' משכיל בחי' מו"ס הוא מקום ושרש לבחי' כבוד התחתון והוא הוא בחי' כח המצרף הנמצא בבחי' דיבור כי צ"ל זה מאין שרש כח המצרף לצרף אותיות ותיבות בחיבור אחד לפי השכל הנצרך לו כי א"א לומר שהוא מבחי' בינה שהוא הרחבת והשגת השכל באורך כי בודאי הי' צריך להיות איזה שיהוי זמן מאחר שהוא מבחי' שכל המושג וכו' וגם מבחי' נקודת החכמה שהוא הברקה ראשונה א"א שהרי גם הוא בחי' פרט של שכל והשגה זו הברקה זאת ולשכל אחר הברקה אחרת ומאין ימצא בחי' כח המצרף כללי לכל מיני שכל שיבא לידו שיוכל להורידו באותיות ודיבורים בלי שיהוי זמן כלל אך הענין כי באמת שרשו למעלה גם מבחי' חכמה כנ"ל כ"א מבחי' קדמות החכמה בחי' משכיל הכללי מקור החכמה כנ"ל וכמאמר אבא יסד ברתא הוא בחי' מל' ויסד הוא בחי' היסוד ובסדר של הצירוף הוא מבחי' אבא בחי' אור אבא טמיר ונעלם מקור החכמה כו' וזהו פ"י ברוך כבוד הוי"ה שקאי על ב' מיני כבוד הנל' שיומשכו ממקומו ושרשו בחי' משכיל בחי' מו"ס שהוא שורש ומקור. גם לבחי' כבוד נברא מצד בחי' כח המצרף וד"ל. והנה יש עוד פ"י על ברוך כבוד ה' ממקומו והוא ע"פ כוונת הפרע"ח דקאי רק על כבוד התחתון בחי' מל' ולא על בחי' כח המצרף כ"א דוקא על בחי' עצם האותיות ה' אבנים בונות ק"ך בתים כו' שהוא בחי' עצם האותיות ומקומו הוא בחי' מל' דאיס למעלה ולמעלה גם מבחי' מקור החכמה כי מה שנאמר אבא יסד ברתא קאי דייקא על בחי' היסוד והצירוף אבל עצם האותיות דייקא שרשו ומקורו מבחי' מל' דאיס וכמבואר למטה כו'.

וְיִוָּבֵן כִּי בָּאֵר הַיֵּטֵב בְּהַקְדָּמִים ב' הַקְדָּמוֹת הָא' לְהַבִּין מֵאֵמֶר פֶּתַח אֵלֵיהֶן אַנֹּת הוּא חֵד וְלֹא בְּחֹשֶׁבֶן חֲכִים וְלֹא בְּחִכְמָה יִדְעָא מִבֵּין כּו' וְלֹא מִכֹּל מִדּוֹת אֵלֶיךָ כֹּלל וְלִכְאוּרָה הוּא כֹּפֵל לְשׁוֹן וְהֵאֵמֶת שֶׁהוּא פ"י כּו'. אֲךָ הָעֵנִין דְּקָאֵי עַל בְּחִי' ע"ס הַגְּנוּזוֹת בְּמֵאֲצִילֵן וּבֵאֵמֶת יֵשׁ ב' בְּחִי' ע"ס הַגְּנוּזוֹת וְהֵיִינוּ שֵׁישׁ בְּחִי' ע"ס הַגְּנוּזוֹת מִן הַקּוּחַ וְהֵיִינוּ לְפִי שֶׁהַקּוּחַ הוּא בְּחִי' גִּילּוּי וּבְחִי' ע"ס הַנִּלְ גְּנוּזוֹת שֶׁהֵם בְּבְחִי' הָעֵלֶם וּמְקוּרֵיךָ לְעִס הַגְּלוּיִם דְּאֲצִי' וְהֵנָּה אָף שֶׁהֵם בְּבְחִי' גְּנוּזוֹת בְּבְחִי' הָעֵלֶם מ"מ נִקְ' בְּשֵׁם ע"ס מֵאֲחֵר שֶׁהֵם מְקוּרִים וּמֵאֲחֵר שְׁבִסְפִי הַגְּלוּי' נִמְצְאִים עֶשֶׂר וְלֹא תִשַׁע מִסְתַּמָּא נִמְצָא לְהֵם עֶשֶׂר

מקורים כו'. והנה גם למעלה בבחי' עצמיות א"ס בודאי גם שם מציאת ע"ס אף שלמעלה ממל' דא"ס אין אנו רשאים לדבר מ"מ מאחר שנמצא עשר מקורם כו' מוכרח להיות שגם להם יש איזה שרש ומקור אך ששם נק' בשם ע"ס המיוחד' במאצילן בתכלית היחוד והאחדות וזהו אתה הוא חד דקאי על בחי' יחוד בעצמות המאציל ולא בחושבן יש בו ב' פי' א' ולא בחושבן ע"ס הגלויות, וגם לא בחושבן ע"ס כלל והוא בבחי' ע"ס הנ"ל, ועל ב' בחי' ע"ס הגנוזות הנ"ל קאי בחי' היחוד דאנת הוא חד.

אך ההפרש שביניהם הוא כי בחי' ע"ס המיוחדים במאצילן הם באמת בבחי' אחדות הפשוטה בבחי' עצם א' כו' משא"כ בחי' היחוד הע"ס הגנוזות מן הקו הרי באמת הם בבחי' מציאת ההתחלקות להיות מקורם איך שהוא כו' הרי בודאי בחי' יחודם אינה יחוד פשוט רק נק' בחי' יחוד מדבר בעל כו' והוא ההפרש שבין א' ליחיד יחיד הוא היחוד בעצם ואחד הוא התאחדות מב' דברים נפרדי' המתאחדים והי' לאחדים כו'. ויובן עוד יותר ב' בחי' ע"ס הגנוזות הנ"ל בהקדמה אחרת להיות ידוע כי יש ב' בחי' השפעת הא' בדרך קירוב והוא הנק' עלה ועלול והוא בבחי' יש מיש, והב' הוא בחי' השפעה בדרך ריחוק ודילוג כו' ונבאר בהרחב באר היטב בחי' השפעה יש מיש ועלה ועלול והיינו כי כל הנמצא עלול מעילתו אף שהוא מהות ומציאת דבר אחרת מעילתו אינו מציאת והולדה חדשה מה שלא הי' ערכה ומציאותה כלל בהעילה והוא הנק' השפעה בדילוג כו' אלא בודאי נמצא מציאותה בהעילה רק שיצאה מהעלם אל הגילוי וכמו עד"מ במדות הנולדים מהשכל והתבוננות אשר לכאורה הם שני מהותים נבדלים בערך כי מה שייכות בחי' שכל והשכלה שכלי' לבחי' מדות והתפעלות מורגשת בלב ובאמת אינו כן כי בודאי כל מציאת המדה והתפעלותה היתה נמצאת בהשכל והתבוננו' עצמה גם קודם שנולדה רק שיצאה מהעלם אל הגילוי והוא בדוגמת גילוי המח' בדיבור שבודאי אין זה מציאת חדש שהרי כל מה שהי' במחשבה ממש נמשך ומתגלה בדיבור אך שבמח' היתה בהעלם עצמותו ובהדיבור בא לידי התגלות אך שבאמת אין זה דוגמא אמיתית שהרי באופן כזה אין שייך לומר אפי' שום בחי' תולדה והולדת המהות שהרי ממש אותו עצמו נמשך ובא בהתגלות משא"כ כאן הרי עכ"פ השכל נראה למהות אחר והמדה למהות אחר והדוגמא האמיתית לזה מהטפה והגרעין אשר ממנה ימצא כל האילן והאדם וגם שם בודאי אינו תולדה חדשה וכנאמר בספרי הפילוסופים שיכולים לראות בהטפה והגרעין כל מה שיוצא ממנו ומוכרח להיות שישנו שם במציאת הולד והאילן, והנה בודאי גשם הולד והאילן אינו נמצא שם רק חיותם ודקותם נמצא שם אך עכ"פ אין ההולדה תולדת ומציאת ומהות חדש מה שלא הי' בהטפה והאילן כלל כי בודאי נמצא כל מהותו שם רק שהוא

בדקות ורוחני' וערך מהות עכ"פ כו' וכדוגמא זו ממש מציאת תולדות המדות מהשכל כי בודאי מציאתו איננו תולדות חדש בערך אלא ודאי ערך מציאתו נמצא בהשכל והוא בחי' התפעלות השכל ונק' מדות שבשכל והיינו כי גם בהשכל יש שם מציאת ההתפעלות לזכות או לחוב והוא הנק' התפעלות השכל ובחי' ההתפעלות הזאת היא היא עצמה הנמשכת במדות בלב נמצא שבחי' המדות נמצאים גם בבחי' השכל אך לא כל מהותם רק ערכם והיינו בחי' דקותם ורוחניותם להיות נק' בשם התפעלות שכליי' כנ"ל והוא הנק' יש מיש והיינו שהעלה והעלול הם בערך א' לפי שגם ערך העלול הי' נמצא בהעילה כנ"ל וכמו"כ בכל כוחות הנפש הרוחני' כמו המשכת השכל למעלה מהשכל מבחי' משכיל הרי בודאי מסתמא גם בבחי' משכיל הי' נמצא ערך שכל הנגלה מאחר שלא נמצא מאתו מ"מ כ"א שכל מוכרח להיות שהוא איזה ערך המהות לו כנ"ל וכמו"כ התהוות שכל מבחי' הרצון כידוע גם שם אינו מציאות והולדה חדשה שבודאי בבחי' הרצון הי' ערך החכמה והוא הנק' חכמה וכלשון המקובלים נק' ח"ס חכמה שבכתר כו' וכמו"כ למעלה מעלה בחי' הרצון הנגלה מבחי' כח הרצון בחי' בעל הרצון גם שם אינו מציאת והולדה חדשה רק בודאי גם בבחי' בעל הרצון הי' בכח ערך בחי' רצון הגלוי כו' וכל זה הוא בחי' השתלשלות עלה ועלול ויש מיש כו' ומטעם זה נק' כל בחי' ע"ס עליונות דאצי' בשם השתלשלות הא' מלשון משלשין פירות כו' שהוא בחי' הורדת המהות למטה והבי' מלשון שלשלת ארוכה מכמה טבעת שכל א' אחוז בחבירו ובתחתיתו והוא משל גשמי כדוגמת משלים הנ"ל כמו התהוות מדות מהשכל שהי' בכח בחי' המדות בהשכל והוא בחי' מדות שבשכל שהוא המקור אשר ממנו נמצא בחי' המדות הגלויים ובודאי הוא בחי' תחתיות וסוף השכל והוא רק בחי' אחרונה לבד עצם המושכל והוא בחי' התפעלות הנמצא אחר כלות עצם המושכל והוא כדוגמת הכח ההשפעה הנמצא באדם להוריד ולהשפיע שכליים הרי בודאי לא כ"ז הוא עצם מהות שכלו אך שגם בחי' כח זה נמצא אתו כמו"כ בחי' כח המדות הנמצא בהשכל הוא בודאי תחתיות וסיום השכל והוא כדוגמת שלשלת התחתונה אחוזה בעליונה בתחתיתה וסופה כו'.

הנה יש לבאר עוד בהרחב והיינו כי ע"כ לא דברנו כ"א בעלה ועלול נבי' דברי' משפיע ומקבל אך באמת הרי בכל מציאו' ומציאי' נמצא ב' הבחי' יחד בחי' משפיע ומקבל ומסתמא בחי' המקבל שלו יותר נעלה מבחי' המשפיע שלו כמו בבחי' החכמה יש בו כח המדות והוא בחי' המדות שבשכל הרי לגבי עצם החכ' הם בחי' מקבל ובטל וטפל לגבי' כמו בחי' כח ההשפעה להשפיע לזולתו הנמצא בכח שכלו שבודאי הוא בטל וטפל לגבי כל עצם צומק שכלו שבעצמות כנ"ל כמו"כ בחי' כח המדות הנמצא בהשכל בודאי

הוא דבר טפל ובטל לגבי עצם השכל והוא רק בחי' נוסף כו' ולגבי מדות שבלב הוא בחי' מקור ומשפיע וכמו"כ בכל עלה ועלול כח העלול הנמצא בהעילה הרי לגבי עצם העילה הוא דבר בטל בבחי' מקבל ודבר נוסף ולגבי העלול הוא בחי' משפיע, וכמו"כ למעלה בחי' מל' דאצי' כתר לנבראים הרי ג"כ בחי' הכתר לנבראי' לגבי עצם בחי' מל' הוא בחי' מקבל ולגבי נבראים הוא בחי' כתר כו' וכמו"כ למעלה מעלה בבחי' כתר עליון דאצי' לגבי עצם המאציל נאמר אור צח ומצוחצח צח הוא בחי' חכמה ואור צח הוא בחי' ח"ס ומצוחצח הוא בחי' כתר אוכם הוא קדם עילת העילת בחי' חושך וביטול ולגבי נאצלי' הוא בחי' ראש ומקור בחי' כתר לנאצלים כו'. ומכל הנ"ל יובן למעלה ב' בחי' ע"ס הגנוזות בחי' ע"ס המיוחדות שאינם אפי' בחי' מקור להשתלשלות הוא מצד בחי' המקבל שבהם שהוא רק בבחי' ביטול וטפל כו' ובחי' ע"ס הגנוזות מן הקו והיינו שרש בחי' העלם ומקור להשתלשלות הוא בחי' המשפיע שבהם והנה בחי' יחוד בחי' המקבל שבהם עם עצמו המאציל הוא בחי' יחוד עצם משא"כ בחי' יחוד שמבחי' המשפיע שבהם נק' בשם יחוד נפרד והיינו שהם במציאו' עשר מקורם אך שבטילים אליו כו' וזהו מ"ש בפרד"ס ע"ס הגנוזות במאצילן כשלהבת הקשורה בגחלת דקאי על יחוד ב' בחי' ע"ס הגנוזות הנ"ל ובשלהבת הקשורה בגחלת יש ב' פי' הא' השלהבת היוצא' מהעלם אל הגילוי כח החמימות שהוא כח החמימות בחי' כח ומקור לשלהבת והוא הנק' בחי' יחוד נפרד והוא משל לבחי' ע"ס הגנוזות מן הקו ופי' הב' הוא דקאי על עצם כח החמימות שבטל לעצם הגחלת ששם היחוד הוא בבחי' אחדות פשוט בחי' יחוד עצם והוא בחי' ע"ס המיוחד' במאצילן ויש עוד משל מבחי' כח הפועל בנפעל מבחי' כח התנועה שביד שיש בחי' ביטול שהתפשטו' הפעולה והתנועה בטל בעצם הכח שביד והוא ג"כ בחי' יחוד נפרד ויש עוד בחי' ביטול שבחי' עצם כח הפעולה שביד בטל לעצם הפועל והוא בחי' יחוד עצם כו' מכ"ז מוכן שמקור כל הע"ס דאצי' נמצאים בעצמות המאציל ב"ה ומכ"ז עדיין אינו מתורץ הקושיא הנ"ל מהו וימלא כבוד ה' את כל הארץ דייקא על בחי' מל' כו'. וצריך להקדים תחילה להבין שרש מדת מל' כי הנה בחי' מל' הוא בחי' התנשאות והוא ממש כמו כל המדות דאצי' כו' כמו בחי' חסד יש לה בחי' כח בעצמות הנפש שכאשר מעוררין אותה נמשכת ובאה מהעלם לידי גילוי וכאשר אין מעוררין אותה תשאר בעצמות נפשה כמ"כ מדת בחי' ההתנשאות יש לה כח ושורש בעצמות הנפש שכאשר יש לו על מי להתנשא אזי יוצאת מכל אל הפועל וכמאמר אין מלך בלא עם ואם אין לו אזי תשאר בכח בעצמות הנפש כמו כל הכוחות אך שמעלה יתירה יש לו ששרשה בבחי' עצמות הנפש יותר מכל הכוחות וכמו שאנו רואים בחוש שהמלך יבז כל כסף וזהב שלו בעד מדינתו מצד המלוכה שהוא רק מדת ההתנשאות והיינו מצד שנוגעת לעצמותו יותר מכל הכוחות

וכמ"כ כל אדם מדת ההתנשאות שלו יקר הוא בעיניו מכל ולזאת שכאשר אדם בהתנשאות עצמותו כמו בעת שמחת בנו אזי יבזו כל כסף וזהב שלו עיקר הטעם כי כל מדה היא פרטית משא"כ מדת ההתנשאות הרי כל עצמותו וכוחותיו בהתנשאות זו וכמ"כ למעלה שרש בחי' מל' דאצי' למעלה מעלה בעצמות א"ס וכמו שאנו רואים בחוש במשל למטה כנ"ל אך עיקר הטעם לזה בדרך כלל הוא מטעם נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן דייקא אך ההסבר לזה הוא כמ"ש סוף מעשה במחשבה תחילה והיינו סוף המעשה שהוא בחי' מל' דאצי' עלה תחילה במחשבה פי' בתחילת המחשבה שבצעצמות הוא בחי' מחשבה הקדומה תחלה לכל המחשבות והרצונות אף תחלה להרצון של האצי' הי' תחלה הרצון למדת מלוכה והוא בחי' הרצון אנא אמלוך הי' תחלה מקודם לרצון של בחי' אצי'. והמשל לזה הוא כמו שאנו רואים אדם הרוצה לבנות בנין הנרצה לו הרי בתחלה עלה במחשבתו ורצונו הקדום עשיית הבנין אף קודם שעלה ברצון הקדום להיות לו רצון גלוי לזה מכש"כ מבחי' השכל והמדות של זה והטעם שהרי עיקר כוונתו עשיית והשלמת הבנין אך שא"א להיות כ"א שיעבור תחלה דרך רצון ושכל ומדות וכמ"כ למעלה עיקר כוונתו היתה למדת מלוכה נתאוה להתנשאות ששרשה באמת יותר בעצמותו וכנ"ל א"כ בודאי עלה לו הרצון למלוכה לבחי' אנא אמלוך קודם עליית הרצון להאציל אך שא"א להיות כך והוצרך להיות דרך מעבר הרצון להאציל והרצון לכל בחי' ע"ס דאצי' עד בחי' רצון של אנא אמלוך אבל באמת שורש ומקור הרצון של אנא אמלוך עלה בתחלה קודם לכל הרצונות כו' וזהו ענין ברוך כבוד הוי' ממקומו דקאי על מדת מלוכה שהוא בחי' ההתנשאות ממקומו ושרשו בחי' מל' דא"ס הפשוט והיינו לפי שבאמת שרש בחי' המלוכה למעלה מעלה מבחי' כל הכוחות וזהו ואולם חי אני שהוא לשון שבועה נשבע ה' בנפשו אני הוא בחי' עצמיות או"ס הפשוט וימלא כבוד ה' את כל הארץ שיתגלה בחי' מל' דא"ס מקום ושורש בחי' מל' דאצי' כו'.

ועשו להם ציצית כו' הכנף פתיל תכלת כו' להבין ענין הבי' זכירות א' מצות הוי' והבי' מצותי דייקא כו' הענין הוא דהנהגה התהות כל הבריאה הוא מספירת מלכות דאצילות ולהבין מפני מה פעם נקראת מל' הנ"ל בשם אדם כדכתיב ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם כסא הוא עולם הבריאה ועל דמות הכסא הוא מל' דאצי' ופעם נק' בשם בהמה כג"ל שם ב"ן

ואני בהמות הייתי עמך אני הוא בחי' מל' דאצי' נק' בשם בהמה וכדכתיב מצמיח חציר לבהמה שזה קאי על השתלשלות שממלכות ולמטה שבטלים למקורם וכמ"ש לקמן ופעם נק' בחי' בהמה בחי' נברא כדכתיב פני שור מהשמאל כו' שהוא במרכבה בעולם הבריאה ולהבין כ"ז הוא דהנה יש ב' בחי' במל' הנ"ל א' הוא עצם מדת מלכותו ית' שהיא א' ממדותיו דאצילות דאיהו וגרמוהי חד בהון ואינו מתפשט ומתלבש כלל בעולמות והב' הוא חיות המתפשט ממדת מלכות לחיות ולהוות עולמות כדכתיב רוח האדם העולה למעלה ורוח הבהמה היורדת למטה להיות ראש לשועלים עולמות ב"ע ועד"מ חיות הנפש שמחי' את הגוף שאינו בודאי עצם הנפש אלא בחי' מדריגה תחתונה בחי' אותיות שבנפש לשון אתא בוקר מהעלם אל הגילוי לחיות אברי הגוף וכן הוא למעלה עד"ז דהנה אית' ט' ספירות שבמלכות המה המתפשטות בעולמות כו' עד"מ בנפש האדם יש ה' בחי' נר"ן ח"י ובחי' נר"ן המה המתפשטים באיברי הגוף בחי' נשמה שהי' בחי' חב"ד משכנה במוח ובחי' רוח בחי' חג"ת בלב ובחי' נפש הוא בדם להחיות איברי הגוף והנה בכל א' מאילו הג' בחי' התפשטותו והתגלותו במקום מיוחד דוקא ואינו במקום אחר משא"כ בחי' ח"י אינו מתפשט כלל בשום כלי ובמקום מיוחד כי אין ערוך לו שהוא בחי' רצון ובחי' מקיף ולגבי בחי' זו בחי' ראש ורגל שוה כי הרצון כו' בבחי' הלבשה פי' כמו לבוש שאינו שייך כלל למהות האדם ואין ערוך לו כמו כן הרצון והוא ברגל כמו בראש כי תיכף כשעולה ברצונו להלוך עושה הרגל רצונו ומה לי הרצון שבמוח היינו מחמת התבוננות במוח נתגלה בחי' הרצון או בלי התבוננות הכל שוה כן הוא למעלה בחי' חב"ד שבמל' דאצי' הו' בעולם הבריאה וכדאיתא אימא מקננת בכורסיא שהו' השגת הנשמות והמלאכים כו' חג"ת ביצי' נה"י בעשי' וכו' אבל בחי' כתר מל' הוא בחי' מקיף דכל המקיפין דהנה יש בחי' מקיפין שהם בבחי' השתלשלות כמו אורות פנימים עד"מ בר שכל גדול שרוצה להשפיע שכל אחד לתלמיד קטן והוכרח לצמצם את שכלו הנה מה שהקטן מבין ונתפס בתוך מוחו הוא בחי' ממלא ונק' אור פנימי ומה שנשאר שאינו משיג נק' בחי' סובב ומקיף ואם יש להרב תלמיד גדול מזה אז הוא מבין יותר ותלמיד יותר גדול עוד מבין יותר נמצא מה שהוא לקטן בחי' מקיף הוא לגדול ממנו בחי' פנימי וכן הוא למעלה מל' שבבריאה נעשה בחי' כתר לעולם היצירה וכן מל' שביצי' נעשה כתר לעולם העשי' ולכן המלאכי' אומרי' ג"פ קדוש כו' והוא נגד הג' בחי' מקיפין שבג' עולמות ב"ע כי קדוש ל' הבדלה בחי' סובב והנה בבחי' זו שמתפשט מבחי' מלכות להחיות עולמות יש בזה ב' שמות הוי' אלהים סובב וממלא בחי' מכ"ע הוא מה שנתגלה בעולמות ונק' בשם אלוקים צמצום והסתר ומה שאינו יכול לכנוס בעולמות כנו' במשל הנ"ל נק' בחי' סוכ"ע והוא נק' בשם הוי' על שם מהוה לשון עתיד שמשם

יכול להתפשט בחי' כח הפועל בנפעל (והענין הוא כי בחי' כח הפועל שבנפעל הוא בחי' גבול ומידה הגם שהוא רוחני ומצד הרוחניות אין לו סוף ואין לו תחילה עכ"ז מחמת שנתצמצם בדבר המדוד וגבולי כי אפי' עולמות עליונים והשגת המלאכים מאחר שיש להם תחלה וראש מוכרח להיות להם תכלה וסוף וא"כ החיות שנתצמצם בתוכם הוא ג"כ מוגבל אבל בחי' הסובב בחי' הוי' הוא בל"ג עכ"ז בשם סוכ"ע נק' סובב לעלמין דווקא) וזהו מחשבה ודיבור סובב הוא בחי' מחשבה וממלא הוא בחי' דיבור כמ"ש בדבר ה' שמים נעשו בעשרה מאמרות נברא העולם יהי אור יהי רקיע כו' והכל הוא בחי' אותיות והנה איתא הנפש מלאה אותיות רק קבען כפה אבל עצם האותיות הוא בנפש שהוא בחי' ציורי המשכות עד"מ תמונות האותיות הגם שאין ערוך תמונות האותיות גשמיים לגבי האותיות שבנפש שאינו בגשם וכדאי' בב' רוחות שהיו מספרים כו' וכנז' במ"א אך הוא עד"מ כמו אדם שכותב אותיות בדיו ובודאי הוא מצייר אותיות אלו מתחילה במוחו ומחשבתו ובודאי אין ערוך אך עכ"ז מיני' הוא) והנה האותיות שבנפש שמתגלים בה' מוצאות הפה הוא ע"י בחי' הבל היינו שנכנס מהריאה קול פשוט ומתחלק ההבל ע"י הה' מוצאות וניכרים האותיות בכדי שיוכל חבירו להבין שכלו וד"ל והנה שם באותיות הנפש הוא בחי' אתון רברבין היינו שיכול להיות ציורי המשכות באופן אחר ובכמה אופנים עד אין קץ אבל בה' מוצאות הגשמיים אינו עומד רק דווקא אותו דבר וד"ל בחי' אתון זעירין כדכתיב הבל הבלים אמר קהלת כו' כי יש ז' הבלים לעילא וז' הבלים דלתתא וזהו בחי' מקור חיים כדכתיב אותי עזבו מקור מים חיים כי עצם מדת מלכותו ית' נק' חיי החיים ובחי' זו נק' מקור החיים שממנו יכול להתפשט חיים אך הוא עמך כי עמך מקור חיים רק באורך דהנה מבחי' מחשבה שבדיבור כח הפועל שבנפעל נראה אור כי זה ידוע שדיבור שבמחשבה גדול ממחשבה שבדיבור ממלא שבסובב גדול מסובב שבממלא וד"ל.

ונחזור לענין אך בחי' . . . שבמלכות הוא מקיף דכל המקיפים וע"ז כתי' אם אסק שמים שם אתה כו' ושם אין שייך אפי' בחי' אין עוד כי בחי' אין עוד הוא ביטול הנבראים היינו שהעוד שהוא הנברא בטל לבחי' אין ואין הביטול שוה בכל העולמות כי כל עולם שהאור בו יותר אזי ביטול העוד יותר ובוו הבחי' שייך בחי' שמים משפיע וארץ מקבל אבל בבחי' כתר מלכות שהוא בחי' סובב עד"מ דבר העגול הכל שוה מעלה ומטה אין בו ראש וסוף כמו שמים שהוא מתחת לארץ כמו מעל לארץ וזהו ואציעה שאול הנך הנך דווקא אותו העצמות שבבחי' אם אסק שמים הוא בבחי' שאול כי בבחי'

סוכ"ע ומכ"ע הנ"ל שם שייך בחי' בשמים ממעל שבחי' שמים שהוא משפיע הוא ממעל ועל הארץ בחי' מקבל הוא מתחת ושם הוא כל השנויים בין שבת לחול ובין ימי החול גופא שיום ראשון הוא חסד ויום ב' הוא גבורה אבל בבחי' כתר שהו' בחי' המלך המרומם לבדו כו' המתנשא מימות עולם שנמשך משם מבחי' ימי עולם לבחי' ימות עולם שם אין שנויים כלל וכמ"ש גבי יונה מבטן שאול שוועתי כי הפחות שבעולמות הו' עולם העשי' והפחות בעולם העשי' גופא הוא הד' יסודות גשמיים והיסוד הפחות הוא בחי' דומם יסוד העפר ובחי' שאול הוא למטה ממנו עד שהו' בחי' גיהנם ואעפ"כ מבטן שאול שועתי כי אציעה שאול הנך כנ"ל וע"ז הבחי' נ' גם חושך לא יחשיך ממך כו' כחשיכה כאורה.

והנה כל הנ"ל הוא בחי' יחודא תתאה ביטול הנבראים כו' וע"ז הוא כל עיקר המכוון מהתבוננות שבתפלה בבחי' שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה לראות על בחי' הנקודה מקור חיים מאין יצא ומשם הי' יכול להיות סדר הבריאה על כמה אופנים ממילא מוכרח הוא ששם הוא בחי' אין לגמרי וד"ל אך בחי' יחודא עילאה הוא בחי' שמע ישראל ישראל הוא ישר אל הוי' אלוקינו הוא יחוד חכמה וכינה נקודא בהיכלי' הוי' אחד א"ח ד' א"ח הוא בחי' ששה קצות ד' רבתי בחי' פנימיות מלכות אתוון רברבין בחי' פסיעה לבר מזה נמשך בחי' ברוך שכמל"ז ג' בחי' עולמות ב"ע לעולם ועד הוא בחי' אחד למהוי אחד באחד אך האיך יכול להבראות יש מאין הוא עד"מ כמו דבר עגול יכול למשך בחי' חוטין דקין מלמעלה למטה וכמו עד"מ שערות שבראש שבאמת הם דבר נפרד מהראש והראי' אם יחתוך השער אינו נוגע לו כלל עכ"ז אם יתלוש שער בידים ירגיש הכאב ממילא מוכרח שיש בשער חיות אך הענין הוא כי השערות בעצם הם דבר נפרד ועכ"ז בכל שער יש בו חלל ונכנס בו חיות מהראש ונתצמצם שם וכן הוא למעלה כי איתא אבא יסד ברתא כי יסוד בחי' מלכות הוא מבחי' חכמ' כי הארת כתר עליון אינו מתגלה כ"א בבחי' חכמה כ"ח מ"ה וד"ל הגם כי שורש הבנין הוא מבינה מ"ט שערים לשער שיהי' הבנין כך בחי' שעורה שער ה' והשער הנ' אין אנו מדברים בו כלל שהו' עמוק עכ"ז הוא העיקר הוא מחכמה כדכתיב כולם בחכמה עשית בחי' ריבוי העולמות . . בחכמה א' ובמחשבה א' ומבחי' חכמה נמשך דרך ל"ב חוטין ל"ב נתיבות חכמה בבחי' שערות והנה איתא בהמה רביעה על אלף טורין כו' ושתי להון בגמיעה חדא הוא בהגלות אור מהמקור מעט יותר או ממילא הם בטלים במקור עד"מ אדם שפותח פיו יכול לשאוף כל ההבל לתוך תוכו כך כל הבריאה היא בחי' ההבל וכמ"ש ונתתי עשב בשדך שהוא ענין ביטול המלאכים לבהמתך בחי' בהמה רבה מלכות שבאצילות וכמ"ש יוצר משרתים ואשר משרתני המחדש

בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית שבטלים למקורם ומתחדשים עוד וחוזרים ובטלים כו' וזהו בחי' תכלת שמכלה את הכל כי הוי' אלהיך אש אוכלה וכמשל עץ הנשרף שהי' בו ד' יסודות ארמ"ע ובהדליקו באש עולה כל יסוד למקורו רק שנשאר יסוד העפר למטה כי בחי' אש הוא המברר בירורי נוגה.

והנה בחי' כתר מלכות נק' בשם אדם רוח האדם העולה למעלה ואית אדם דלתתא ואדם דלעילא כי באצילות גופא יש ג"כ יש כל הבחי' הנ"ל להיות נאצל מהמאציל והנה סדר העבודה הוא כך כשלוש הטלית הוא מקבל מלכותו עליו פרישו דמלכא כי הטלית הוא בחי' עוטה אור כשלמה שהוא בחי' מקיף ומורה על בחי' כתר מלכות ויש בו ד' כנפות ובכל כנף ד' חוטין כפולים שהם ל"ב חוטין מורה להמשיך דבר שלמעלה מן הדעת בחי' מקיף לתוך הדעת ע"י בחי' חוטין בחי' שערות שהוא ההתבוננות שבתפלה והנה איך יגיע מההתבוננות שהוא כלי לדבר שאינו יכול להתלבש בשום כלי אך הכל הוא ע"י אשתדלותא ויגיעה יגיעת נפש ויגיעת בשר כי השתדלות מועיל לכל דבר כמו אדם שאינו למדן ובר שכל כלל וכשמייע א"ע מאד יכול להיות למדן גדול ולהבין כל דבר והוא מחמת שמבטל א"ע בבחי' ביטול אמיתי שאינו רואה על עצמו כלל הוא בחי' העלאת מ"ן יכול להתגלות עליו אור עליון בבחי' מ"ד שאינו לפי הכלי כי נעוץ סופן בתחלתן כו' סוף מעשה במחשבה תחלה ויכול להיות בחי' ברכה שהוא תוספות אורות והענין הוא דהנה יש ב' מיני ביטולים הא' הוא למשל אדם שידוע באחד שהוא שר גדול אזי משתחוה לו וכמ"ש גבי גלגלים שהולכין ומסבבין שהוא ענין השתחואה מחמת השגתם שאין עוד אך יש בחי' אחרת כמ"ש וכל צבא השמים לך משתחויים שהוא ענין ביטול כמציאות מחמת שנתגלה עליהם אור עליון מעט יותר מהשגתם לכן בטלים כמציאות וכמו כן בנמשל ביטול א' הוא מחמת התבוננות שבמוחו עד ק"ש ורואה שאין עוד כנ"ל ממילא מסכים במוח שצריך לבטל אליו ועכ"ז אינו נעקר ממקומו ומהותו כלל ואח"כ כשמעמיק ומיגע א"ע יותר בק"ש מגיע מזה לבחי' ואהבת בכל לבבך שיכול לפעול אצלו שיהי' לו אהבה אך הוא בהרגשה שמרגיש את האהבה ולכן הוא יש ודבר וכן כתוב למעלה אית רעש ואית רעש אבל לא ברעש ה' אך אחרי הרעש קול דממה דקה וכו' ולכן המשמיע קול בתפלתו ה"ז מקטני אמונה כי צריכה להיות בלחש כי תפלה הוא ברוך אתה שמהו' כ"כ בריבוי ברכות עד שיתגלה אור כתר עליון בחי' המקיף בכדי שיהי' ביטול אמיתי וע"ז נתקנו כל ההשתחואות שבתפלה כמשל אדם שבא לפני המלך וכשעומד עדיין בחצר המלך אזי תפול עליו אימה ופחד מחמת הידיעה שידוע גודל התפשטות המלך וממשלתו וידוע פחיתות ערכו נגד המלך לכן נופל עליו אימה ופחד

וכן יש שנכנס בלבו אהבת המלך ג"כ מחמת הידיעה שיודע רוב טובו וחסדו עמו תמיד לכן בוער בלבו האהבה למלך אבל כאשר נכנס לפני המלך עצמו אז הוא נעשה כאבן דומם ביטול אמיתי ושוכח לגמרי על הידיעה שבתחילה אף שבא בחי' זו מחמת הידיעה כי אלו לא ידע מתחלה את המלך לא הי' כך כן הוא נמשל אית יראה ואית יראה תתאה מהתבוננות ויראת חטא אך יראה עילאה עלי' אמרו אם אין חכמה אין יראה שהוא בחי' חכמה כח מ"ה שמגיע לבחי' נקודא בהיכלי' וע"ז מבקשים בתפלה וזהו דאית' הלב מבין הלב רואה הלב שומע והענין כך דכשהוא עדיין בבחי' בינה ומרגיש שנתפעל הלב הוא בחי' הלב שומע כי שמיעה הוא מרחוק ולכן הוא מרגיש האהבה למשל מי שתאב לדבר ואינו אצלו אזי ניכר האהבה ברשפי אש אבל אינו דומה שמיעה לראי' דראי' הוא בחי' חכמה כי ראי' הוא מקרוב למשל כשבא להדבר אינו מרגיש האהבה רק הוא בחי' תענוג וחדוה וזהו הלב רואה ראיית השכל אך אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש שהוא מרירות כי זלעז"ז בסט"א יש ג"כ בחי' ברכה כמ"ש והתברך בלבבו לאמר כו' כי בשרירות לבי אלך והוא דבר שלמעלה מן הדעת שבשרירות לבו ילך ואעפ"כ יאמר שלום יהי' לי והוא מחמת שמייגע א"ע להרע עד שנשפע עליו רע שלמעלה מהדעת יהי' שורה בתוך דעתו וז"ש וירא את העם כי ברע הוא בפנימיות הרע והרע סובב עליו עד שנכנס תוך תוכו והנה כל סדר עבודה שהוא עפ"י יגיעה נק' קב"ע מ"ש כמ"ש שום תשים עליך מלך ונק' בחי' תכלת אכיל ושצי כו' כנ"ל באריכות וכל התפלה הוא במרירות ונק' חיי שעה ומבחי' זו שהי' בחי' תכלת נמשך מזה וראיתם וזכרתם מצות הוי' מצות המלך שהוא ענין תורה ומצות וצריכה להיות בשמחה וכמ"ש תחת אשר לא עבדת את ה' בשמחה כו' מרוב כל שהוא קאי על עסק התורה שבעסק התורה הוא יחוד אמיתי וביטול הגמור אך באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא ונמשך בחי' לבן יאר ה' פניו אז הוא התורה והמצות בחי' מצותי דווקא מחמת שנגלה בחי' המקיף ואז נאבד הרע לגמרי בחי' אתהפכא והיגיע אל הנקודה ונעשה בבחי' תענוג וחדוה אז הוא מצותי דייקא מעצמיות וממילא הוא בשמחה ובטוב לבב כו' וד"ל.

ביאור על התו' וראיתם אותו

להבין חילוק בין שהוא במוח או בלב, וענין לב נשבר איך הוא ומתי ענין לב רואה גם מתי אהוי"ר גדול ממצות מעשיות כמו במשל כי גם למה נק' תורת האדם כיון שמאיר מתורה, גם לכתחילה צריך ללמוד באהוי"ר והענין דיש שמיעה וראי' שמיעה הוא שרחוק מהדבר ואינו נתפס בחיותו כלל משא"כ ראי' נתפס הדבר אע"פ שהוא גשם מ"מ אלו הסתלק כו' רק שנתלבש בדמיון וזהו גופא הכל אחד וד"ל. והנה איך יבוא מעיני גשם לשכל רוחני אך באמת שהעינים הם רק כלי שבשכל הכל כלול וא"א להתגלות רק ע"י צמצום הנ"ל שנתפס הדבר בחיותו על עינים וכן ברוחני במוח הוא רק שמיעה ויכול לשמוע דבר שאינו רוצה ואינו נתפס בחיות אך בלב רואה פ"י שנתפס בחיותו שאין עוד ע"י לב נשבר למה יש לו מדה מגונה או שום דבר שאינו לה' ומגדיל העוד כשרוצה שום דבר מעות או עצמו כו', ובאמת ואבדיל אתכם מן העמי' להיות לי ולא להיות מהות בפ"ע כי ישראל קודש לה' מובדל כי ישראל עלו במח' וגמשכו ממחשבתו וחכמתו פ"י שהדבר שהביא שצמצם הוא כנסי' משא"כ עכ"פ שאלו הסתלק כו' וא"כ הכל אלקות וכולם בחכ' עשית אך לא ממחשבתו כו' כנ"ל. רק שירדה בכחי' נברא בחי' בריאה מאין ליש פ"י כמו למשל אדם שלומד ומתגלה לו שכל חדש וזה השכל ה"י במקור וגם עכשיו במקור רק עתה שנתצמצם בכל נתגלה אך תחילה לא ראה כמ"כ תחילה היה הכל ככה במקור אלקות רק ע"י צמצום נתגלה ויכול להיות בריאה חדשה והוא כמו דיבור שמגלה מה שהי' כו' ואינו דבר בפ"ע אך אינו דומה למשל כלל כי שם הכל ד"א וגבול החכ' והמח' ואדם משא"כ כאן שהכלי אלקות ג"כ הכל א' ואיך שייך ע"י צמצום כו' וד"ל. אך הוא כל יכול כו' וד"ל. אך ישראל הוא בחי' ברה לילודתה שההולדה ברה וצלול אע"פ שהאהבה הוא גבול יש מי שאוהב כו' וכן שכל יש מי שיבין כו' זה גופא יודע שאינו מהות בפ"ע ורוצה למקורו, וזהו ברה שאינו מהות בפ"ע כי אין שם מהות בפ"ע וזהו נפש אלקות עצמיות שלה, אך עי"ז יבוא לביטול ואין זה תכלית המכוון לכן יש נפש הבהמי' שרוצה לעצמו להיות דבר בפ"ע, והעצה תחילה לב נשבר קודם התפילה כי אפי' היתר שרוצה מ"מ מגדיל העוד אע"פ שהוא רק קליפת נוגה רק שיכול לעלות אבל כ"ז שלא עלו כו' מסתיר כו' ובתפילה להוציא אל הגילוי אהוי"ר עצמות הנפש שהי' בהסתר קודם לב נשבר ואח"כ בחו' כבוד ה' יאספך מאני מכבדותא כמו מיד שעושה מעשה שכל נראה החיות כו' וכן מבגד כו' כן מלבוש זה תפילין כו' נראה אלקות וכשמניח על הגוף תפילין טלית צדקה מזה נראה אלקות וניכלל בו ית' ומוסיף חיות פנימי' הלב רואה, אך בלא תפילה לימוד לשמה אינו כלום כמו דומם שגדל מאדם שמחיי' אותו

והמחי' גדול כו' אך שמתחילה צריך ג"כ חיות כמ"כ צריך תחילה חיות וד"ל ועי"ז מתפלל יותר ואח"כ לומד יותר הכל כסדר, וזהו וראיתם אותו וכתי' כי לא יראני האדם וחי ולית מחשבה תפיסא בי' אך שרואים שהכל אינו מהות בפ"ע רק אותו רואי' ואין רואים היש למהות בפ"ע רק הכל אין אלקות, אך תחילה צריך ולא תתורו סור מרע שלא להיות מהות בפ"ע לפחות שעה בכל יום ויום וזהו שס"ה ל"ת להפריד הרע שרוצה לעשות ומגדיל העוד ואינו רוצה להפרד מאחדותו כי כשעושה אינו יכול להמשיך בקרבו ואין פתח, ואח"כ על עשיית מצוות מוסיף חיות ובא לבחי' הוי' סוכ"ע בבחי' אלקיכם ונעשה הכל א' להבטל ולהיכלל בא' למיהוי א' בא' כי כיון שניכלל בו הבהמי לו ית' א"ס הוא תכלית המכוון כי אין לומר אין עוד רק כשיש עוד וד"ל. אך תחילה צריך להיות לב רואה על השכל כמו בגשמי אין הלב חומד אם לא כשיודע זה הדבר שטוב הוא כמ"כ אין לראות אין עוד אם לא שיודע וד"ל, ולכן מלמדין אותו שיהי' מקור וירצה למקורו ואח"כ סטרו וזה ההסתר הוא מקור עצמו ממש וד"ל כידוע ע"י משל דצח"מ.

ביאור הדברים הנה כתי' וראיתם אותו וזכרתם את כל מצותי וארז"ל ששקול מצות ציצית כנגד כל המצות וצ"ל זה. וגם להבין מ"ש וזכרתם וכפל אח"כ למען תזכרו משמע לעתיד וגם מ"ש והייתם קדושים ע"י עשיית המצות ממשיכים בחי' קדוש הלא בלא"ה שרשם מקדוש ישראל עלה במח' בחי' קדוש הא' שנמשך ע"י ג"פ ק"ק' ובחי' ישר' הם מקדוש הא' מבחי' חכ' וגם מ"ש קדושים תהי' וארז"ל יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני קדושתי למעלה מקדושתכם וגם צ"ל מ"ש ב"פ אני הוי' אלקיכם. וגם צ"ל מ"ש לבושי' כתלג חיזור הוא בחי' טלית ושער רשי' כע"נ הוא בחי' ציצית. והנה יש להבין מה שיש שורש המצות שהם תר"ך עמודי אור ונק' תרי"ג ארחין דגולגלתא ויש בחי' שלמעלה גם משורש המצות.

ולהבין כל הנ"ל צ"ל תחלה בחי' חכ' כ"ח מ"ה שיש בו ב' פרושים א' כמו ואנחנו מה מה פשפשת מה ידעת שאינו מהות כלל והב' הוא שמ"ה הוא לשון מהות שהוא מהות ודבר בפ"ע. ושניהם אמת. דהנה יש חכ' ומקור החכ' שמשם נופל החכמ' ואינו ידוע ונתפס כמ"ש והחכ' מאין תמצא בבחי' מציאה שאינו. ידוע ומושג מאין הוא ונק' ח"ס וזהו משמעות הא' שאינו מהות כלל והשכל שנפל בבחי' בריקת השכל נרגש ונק' בשם מהות ואלו הב' בחי' נק' עצם וגילוי. והנה בהאין והעלם גופא יש אלו הב' בחי'

עצם האין וגילוי האין וצ"ל איך שייך זה אם הוא בחי' אין איך הוא בחי' גילוי ואם גילוי איך הוא בחי' אין ואיך שייך לומר עצם האין וגילוי האין. אך הנה ידוע שהגילוי הוא לפי העצם עדי"מ אם הוא בעל כח גדול שהעצם הכח שביד גדולה ולכן ההתפשטות והזריקה של כח היד ג"כ גדולה וכן אם כח המשכיל גדול ההתגלות השכל ג"כ גדולה וכן הוא ענין אא"ס אין לו קץ למעלה ותכלית למטה והיינו לפי שלמעלה האא"ס במקורו בבחי' א"ס ע"כ בירידתו למטה הוא בלי תכלית וזהו בחי' גילוי האין שלפי שהעצם והמקור הוא בחי' אין לכן הגילוי שלו ג"כ בבחי' אין. ויש לזה ב' משלים דהנה ארו"ל מקום הארון אינו מן המדה בק"ק, והנה ק"ק היינו שהי' בו גילוי אלקות שם דייקא ולא במקום אחר א"כ היה ההתגלות בהיכל ק"ק בגדר וגבול וא"כ למה לא הי' מקום הארון מן המדה משמע שההתגלות הי' שם למעלה מגדר וגבול אך הענין שהגילוי שהי' בו הוא גילוי האין ולכן מפני שהוא גילוי הי' שם דייקא ולא במקום אחר ומאחר שהוא גילוי אין לכן מקום הארון כו'. ועוד להבין יותר על בוריו דהנ' כתי' שמע ישראל הוא בחי' ת"ת שע"י נעשה כל היחודים יחוד הוי' אלקינו או"א נמשך בז"א והוי' אחד יחוד זו"ן ב"ו דייקא ונק' קו האמצעי שכולל חו"ג. דהנה כתי' מי כמוך באלים וכי טובא אלים איכא, אך הענין דהנה יש יו"ד שמות להעשר ספי' אל בחסד אלהי' בגבו' הוי' בת"ת כו' ובכל שם ושם יש ג"כ אלו היו"ד שמות אל אלהים כו' והם ב' הפכים דין ורחמי' והוי' בת"ת בכל שם ושם שכוללם ומחברם ככל ספי' וספי' וגם הוי' ת"ת שבס"ע. הוא ג"כ כולל חו"ג ומחבר אותם וזהו מי כמוך באלים אלי' הוא אל ואלקים ומי הוא שיהי' בו בחי' אל וגם בחי' אלקים ומסיים הכתוב הוי' בחי' ת"ת כנ"ל וד"ל.

וזהו שמצינו שבמבול בתחלה כתי' וירא אלקים כי טוב הוא בחי' חסד ואח"כ אמר לא ידון רוחי באדם בחי' גבורה ואח"כ נעשה ממוצע והוי' ימיו מאה ועשרים שנה והיינו שת"ת כולל חו"ג. אך צ"ל הלא ת"ת הוא מדה וגבול האיך יכול להיות בו ב' הפכים בנושא א'. אך הנה ידוע מ"ש בע"ח שקו אמצעי עולה עד הכ' נמצא כי מקור ת"ת הוא בכתר והוא הארה מכתר ולכן יכול להיות כולל ב' הפכים מפני שמקבל הארה ממקום שהוא למעלה מחו"ג וחו"ג בטלים שם לכן יוכלו ויתחברו ע"י הת"ת כמ"ש עושה שלום כו' של מים ואש ואין מכבין זה את זה מפני שבטלים שם עדי"מ ב' עבדי' או תלמידי' מחולקים אבל כשבאים לפני אדונם ורבים מיראתם עושים שלום בניהם כך בנמשל למעלה מפני שבחי' ת"ת הוא גילוי הכ' לכן כולל ב' הפכים ונמצא מובן שמפני שהוא גילוי לכן הוא מדה ומפני שהוא גילוי אין כולל חו"ג וד"ל. ונמצא שיש עצם האין וגילוי האין. וזהו בחי' שורש המצות שם תרי"ג ארחין דגלגלתא ועם ז' מצות דרבנן הם תרי"ך עמודי אור והוא

בחי' גילוי האין ויש בחי' חיוורתא פנימי' הכ' שהוא עצם האין הוא למעלה
משורש המצות שהוא בחי' מל' א"ס וד"ל.

וזהו ג"כ בחי' טלית וציצית כי הנה צ"ל למה הציצית ניתלין בטלית
ונקשרין בו ולמה לא יהיו הציצית מהטלית גופא כי הטלית הוא
למעלה מבחי' ציצית ובחי' ציצית נמשכין מבחי' טלית ולא יהיו מהטלית
גופא. אך הנה כתי' לבושי' כתלג חיוור כו' וענין לבושי' הוא כמ"ש עוטה
אור כשלמה שכדי שיהי' בחי' שלמה ובחי' לבוש לעצמותו כו' שיוכל
להתפשט בנברא' שיהי' הארה ממנו לנאצלי' כו' הוצרך להיות עוטה אור
שעוטה האור בחלל ומקום פנוי שהאור הנ"ל הוא למעלה מבחי' קו"ח כדי
שיהי' בחי' שלמה הנ"ל דהנה ארז"ל קודם שנברא העולם הי' הוא ושמו כו'.
שמו הוא בחי' מל' אין סוף בחי' עצם האין רומז על הכתר והיינו הארת הכ'
בכח' ונק' חכ' סתימ' ומשם הוא שורש נשמות ישראל ולאן כו' הוא עצם הכ'
שאנו ממשיכים ע"י המצות וכמ"ש כתר יתנו לך שאנו ממשיכים אותו ע"י
מצות וע"ז נאמר והייתם קדושים דהיינו להמשיך עצם הכ' שאתדל"ת מגיע
שם אפי' שהוא מקיף עכ"ז הוא מקום פרטי שהוא בגדר השתלשלות עדימ'
שכתוב כולם בחכמה עשית שמחכ' דמל' דאצי' ולמטה מתפשט בבי"ע אבל
כתר שלה המתנשא מימות עולם מקיף לבי"ע ועכ"ז לז"א הוא פנימי כך
בכתר הוא מקיף לחכ' אבל מ"מ הוא בגדר השתלשלות כמ"ש בע"ח קו וחוט
מתעגלין וחוזרין ומתעגלין ופנימי שבעליון נעשה מקיף לתחתון אבל יש
מקיף כללי בחי' מל' א"ס שלמעלה מבחי' השתלשלות כמו עדימ' שיש רצון
מורכב באותו דבר ויש רצון פשוט שהוא מקור כל הרצונות ומקור כל
התענוג'י' והוא נק' שעשוע המלך בעצמותו וזהו יכול כמוני ת"ל קדושת
והיינו המקיף כללי למעלה מקדושתכם שהוא המקיף פרטי כו' כנ"ל. אך
לע"ל יתגלה משם דייקא וזהו מ"ש פעם א' אני הוי' אלקיכם ואח"כ פעם ב'
אני הוי' כו' כי אני הוא בחי' אין בחי' כתר וראשון על בחי' גילוי של עתה
שהוא רק גילוי האין והשני קאי אלע"ל שיהי' בחי' אני בעצמי בגילוי וכמ"ש
ולא יכנף כו' וד"ל.

וזכרת' את כל מצות הוי"ה כו' למען תזכרו ועשיתם אל כל מצותי כו' אני
הוי"ה אלקיכ' אשר הוצאתי אתכם מאצ"מ כו' אני ה' אלקיכ'. להבין
ענין כפל הלשון של הזכירות וגם כפל אני הוי"ה. מתחלה צריך להבין ענין
הטלית עם הד' כנפות ול"ב חוטין של ציצית כידוע הכנף מן כנף מן צמר

כבשים לבן. הנה ידוע ע"פ קבלה שהטלית הוא בחי' מקיף וחוטי ציצית הן המשכות מן המקיפין ומקור לבחי' תרי"ג מצות כידוע ולמעלה נאמ' לבושי' כתלג חוור ושער רישי' כעמר נקי וע"פ קבלה לבושי' כתלג חוור הוא המשכה מן חוורתא דגולגלתא דאריך ושער רישי' כעמר נקי הוא בחי' תרי"ג ארחין היוצאין בבחי' שערות מן חוורתא דגולגלתא והם בחי' טלית וציצית שהוא המשכו' המקור לתרי"ג כנאמ' כל ארחות הוי' שהמצות הם ממקור אורחות הוי' וכן הציצית כלולה בהם התרי"ג מצות.

ולהבין כ"ז צ"ל ענין השתלשלות העולמות וענין המשכות המצות הנה ידוע שהשתלשלות העולמות של בחי' התיקון הראשית היא בחי' חכמה דאצי' כידוע כי כולם בחכמה עשית שבחי' חכ' היא בחי' ראשית ומקור של היש והחכ' בעצמה היא ממוצע בין אין ליש כי בחי' חכ' היא בחי' כ"ח מ"ה ומה משמש ב' לשונות כי בלשון מה הוא בחי' אין מה פשפשת וגם בלשון מהות שהוא בחי' יש וגם פסו' החכ' מאין תמצא סובל ג"כ ב' הבחי' שעיקר מציאות היא אין וגם משמע שהיא יש רק שנמצא מאין ושניהם אמת כי עיקר מהות החכ' היא ראשית התהוות מאין ליש כי מתחלה כשעדיין האין בעצמו בלי התגלות אז נק' בחי' חכמה בשם ח"ס מחמת שלא יש שום גילוי עדיין וכשרוצה לגלות האין לבחי' יש שהוא בינה אז ההמשכה הזאת נמשכת מאין ליש הוא בחי' חכ' מגילוי מח"ס ונכלל בבחי' היש דבינה בבחי' תרין רעין דלא מתפרשין נמצא כי מהות חכ' כשהיא במקורו נק' אין עדיין וכאשר נתגלה נעשה אז בבחי' מהות מה להיות מקור של היש ונק' אז כח מה בבחי' מהות. וזהו החכ' מאין תמצא כמו מלשון מציאה שלא נודע מהיכן בא כי הבינה נודע מציאותה בבחי' השגה ותפיסא ממש אבל החכמה הגם שנודע שהיא מציאות מה אבל יש בו ג"כ בחי' מה פשפשת שאין בזה השגה ותפיסא נמצא מכל הנ"ל שבבחי' חכ' יש שני בחי' האין והיש האין הוא מחמת התקשרות בחכ' והיש הוא מחמת התקשרות בבינה והיא ממוצעת בין האין והיש ממילא יש בו האין והיש כידוע שכל ממוצע יש בו משני הבחי' נמצא לפי הנראה כי בחי' ח"ס הוא בחי' אין אמיתי שלא יש בו שום בחי' יש והתגלות רק הכל בחי' עצמיות ואין ובאמת אינו כן כי זה ידוע שגם בבחי' ח"ס יש פנימיות וחיצוניות שגם הח"ס הוא הממוצע שיש בו סוף המאציל וגם יש בחי' ראש לנאצלים דהיינו בחי' סוף המאציל נק' פנימיות ועצמיות המאציל, וראש לנאצלים הוא בחי' חיצוניות וגילוי של העצמיות שהיא ראשית להנאצלים. ולפי הנ"ל שכל בחי' ח"ס נק' אין איך שייך להיות גילוי בחיצוניות ח"ס כי בחי' אין הוא העדר והיפוך של בחי' גילוי כנ"ל אבל האמת הוא שגם בבחי' האין שייך העלם וגילוי דהיינו איך שהאין הוא עדיין בבחי' עצמיות והעלם וגם יש בחי' גילוי האין דהיינו שיש בחי' אין בגשמי

וכידוע מן ברוך אתה הוי"ה שהוי"ה הוא ת"ת ואנו ממשיכין התגלות הכתר להתגלות בבחי' ת"ת דווקא כי בחי' ת"ת הוא גילוי הכתר שהוא בחי' גילוי האין כי בחי' ת"ת הוא המחובר משני הפכים בנושא א' דהיינו חיבור חיווק הוא כשהם בכתר וכאשר נמשך הארת הכתר לת"ת בין החו"ג למטה אז הם מתחברים נמצא מובן למשכיל שבבחי' ת"ת הוא גילוי האין שבכתר ואעפ"כ הוא בחי' אין רק שהגילוי הוא שאנו רואים בהתגלות שיש בכאן בחי' אין כי בלתי האין א"א להם להיות התחברות חו"ג וכאשר אנו ממשיכין להוי' שהוא התחברות חו"ג בגילוי ממילא נתגלה הבחי' אין משא"כ כאשר מתפרדין החו"ג בבחי' קטנות כידוע ממילא הבחי' אין הוא בהעלם ולקרב אל השכל ביותר הוא מבחי' היכל ק"ק שמקום ארון אינו מן המדה שגם שם האין הוא בהתגלות לכל כי בלתי גילוי האין איך יוכל להיות שלא מן המדה והלא הארון מונח שם נמצא כי האין הוא בגדר מקום שמונח שם הארון ולא במקום אחר ואעפ"כ אינו תופס מקום נמצא האין הוא בגילוי במקום שהרי שם הארון ולא במ"א ואעפ"כ אינו תופס מקום נמצא כי האין הוא בגילוי במקום קה"ק שהוא בחי' גילוי שבבינה בהיכל קה"ק דעשי' וזהו איהו תפיס בכולהו עלמין ולית מאן כו' וכך יובן למשכיל למעלה שהתגלות המאציל לנאצלים יש ג"כ בחי' גילוי של המאציל דכתר של הנאצלים והוא בבחי' חיצוניות דח"ס שהאין של המאציל הוא בגילוי שם והגילוי הזאת עדיין בבחי' אין וכתר ומקור וראש להנאצלים נמצא כי בחי' ח"ס הוא בחי' ממוצע בין עצם האין שהוא בחי' מאציל ובין גילוי האין שהוא בחי' חכ' דאצי' ובהממוצע שהוא ח"ס יש בו שני הבחי' כי פנימיות ח"ס הוא בחי' עצם האין וחיצוניות ח"ס הוא גילוי האין כמשפט הממוצע שצ"ל בו שני הבחי' מה שלמעלה הימנו ומה שלמטה הימנו והוא המאציל וראש להנאצלים והכל בבחי' אין כנ"ל וד"ל.

נמצא מכל הנ"ל מובן למשכיל למעלה איך שבחי' התיקון הוא שנתקנו הספי' בבחי' פרצופי' דהיינו מה שהי' מתחלה בנקודים בחי' כתר נעשה כהיום מזה שני פרצופים בבחי' עתיק ואריך שהוא סוף המאציל וראש להנאצלים וגם זאת הי' התיקון שיתלבשו הפרצופי' זה בזה דהיינו שחג"ת ונה"י דעתיק הוא המלוכב ג"כ באריך וגם יש ממוצע ביניהם שהיא בחי' ח"ס כנ"ל הכל הוא מבחי' התיקון שהתלבשות האור שלמעלה יתגלה דרך ממוצע והוא בחי' התלבשות אא"ס בחכ' דווקא נמצא כי מחמת התיקון יכול להיות התגלות אלקות וגם עולמות דהיינו הגם שהעולמות הם בבחי' יש יתגלה בכל עולם ועולם האין שהוא בחי' אלקות דהיינו התגלות הספירות דבריאה בעולם הבריאה וכן הע"ס דיצירה בעולם היצירה וכן התגלות הספירות דעשי' בהיכל ק"ק דעולם העשי' עד שאפי' בארץ הגשמי ממש יכול להיות

ג"כ גילוי השכינה בקה"ק כנ"ל ולא יתבטלו העולמות עכ"ז הוא בחי' השתלשלות העולמות שעיקר גילוי האלקות שבכל עולם הוא רק בחי' גילוי האין של עולם העליון ממנו כנ"ל עד שגם בנאצלים המקור הוא בחי' חיצוניות של ח"ס שהוא גילוי האין של המאציל וכ"ז הוא מחמת טעם שאם יתגלה עצמיות המאציל שהוא בחי' אין העצמי יתבטלו המציאות כמו בראשונה בעולם הנקודים כי מחמת גילוי אור העצם לא יכול להיות קיום והעמדה בבחי' כלים ונשברו ולטעם הוזה הנ"ל התיקון בדרך מיעוט האור בבחי' גילוי וזיו לבד דרך מסך כידוע אבל מחמת שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים דהיינו שיתגלה עצמיות המאציל בתחתונים ממש ולא יתבטלו ע"ז נאמ' עוטה אור כשלמה שהוא בחי' לבושי' כתלג חוור שהוא בחי' נתעטף הקב"ה בטלית ועי"ז יכול להיות התגלות עצמיות גם למטה מבחי' המצות ועי' בחי' קיום המצות שלמטה נעשה לו עכ"פ דירה בתחתונים בבחי' עצמיות ממש רק שאינו בבחי' אור וחיות פנימיות בהעלמו' רק שהוא בבחי' לבוש שהוא התלבשות עצמיות המקיפים בכלי גשמיות של המצות כמו בתפילין שהוא בחי' אור וכלי רק שהוא אינו בבחי' אור וחיות כמו נשמה בגוף להחיות שהם לאחדים ממש רק שהאור העלם בכלי הוא בבחי' לבוש ועכ"פ יש התגלות העצמות בהעולמות וראשית ההמשכה הגילוי בעצמיות הזאת הוא בבחי' טלית וציצית שעושין למטה גורמים גם למעלה בחי' לבושי' כתלג חוור ושער רישי' כעמר נקי שעיי' תרי"ג ארחין שהם ג"כ גילוי העצמיות כאשר יבואר למטה יתגלה ויתלבש כל ארחות הוי' במצות גשמיות ממש.

ולהבין כ"ז וגם להבין ענין הציצית שעושין מצמר כבשים לבן ותולים ומחברים החוטים בהטלית שהוא ג"כ מצמר לבן ולמה לא יהי' הציצית מעצמיות הבגד מאחר שצריך לחברם. להבין כ"ז צ"ל ההפרש שבין כבשים לכשבים למה דווקא בכהמה זו יש שינוי הצירוף משא"כ בשאר בהמות להבין זאת צ"ל ענין תכלית התענוג של בריאות העולמות כי לפעמים נאמ' נתאוה להיות לו דירה בתחתונים ופעמים נאמ' אם צדקת מה תתן לו כי אין זה תענוג אמיתי כי גם בתחלה קודם התיקון הוא בבחי' אין והוא בעצמו פעל כ"ז להיות יש מאין וגם פעל התיקון להיות היש בבחי' ביטול שהוא התגלות האין כי אם גילוי התענוג הוא מדבר חדש ופלא שמתגלה בו בתוס' אור בגילוי וכ"ז אין פלא וחדוש לפני המאציל ועיקר גילוי התענוג שייך לנאצלים שמתגלה בהם בחי' תוס' אור המאציל ע"י דבר חידוש ופלא שלמטה מהם וכנאמ' החכ' תחי' את בעלי' שפי' בעלי' של החכ' הוא כתר שהוא בחי' רצון כידוע ואיך מחי' החכ' את הרצון והלא עיקר התהוות החכ' מן הרצון כנ"ל אבל שניהם אמת כי בסדר השתלשלות החכ'

מאין תמצא שהוא הרצון שממנו נתהווה חכ' אבל כאשר כבר החכ' והרצון מתלבש בה כידוע או"א מלבישים לזרועות דאריך או יכולים להיות שהחכ' יחי' להרצון להיות בבחי' תענוג כנראה בחוש שהרצון אין זה תענוג וכאשר ירבה להתענג מאיזה דבר תלוי בחכמתו וכאשר יסכים השכל יתענג נמצא כי יכול להיות שהתענוג שנתגלה בהרצון הוא מחמת השכל ובלתי התגלות השכל אז לא יהי' התענוג מתגלה והטעם הוא מחמת שהגם שהרצון מלוכש בהשכל אבל עיקר גילוי התענוג הוא מדבר פלא שלמטה נמשך לו תוספות אור מלמעלה והוא התענוג נמצא כי הגילוי התענוג שבאצי' הוא עפ"י החכ' והטעם בבחי' החכ' תחי' והכל הוא בבחי' תיקון שהראש מקבל מהסוף והסוף מהראש והכל הוא מבחי' התלבשות זה בזה כידוע אבל לפני המאציל לא שייך לאמר שמדבר פלא שלמטה יומשך לו תוספ' אור למעלה כי המאציל הוא מושלל מזה כי אין דבר פלא בעיניו כו' כי הוא למעלה מתוהו ותיקון לכן נאמ' אם צדקת מה תתן לו כי תוספות תענוג האמיתי דאצי' שמחמת טעם דהיינו שראוי להתענג כו' מבחי' העולמות לא שייך אצל המאציל שיתענג מהעולמות וביטולם כי הוא למעלה מהשתלשלות כו' וזה התענוג הנ"ל לא שייך כ"א בהשתלשלות כידוע אבל מה שנתאוה להיות לו דירה בתחתונים שהוא התגלות העצמיות בעולמות הוא בחי' דבר חידוש אלא איך אפשר להיות זה לכן הוא צווה לעשות בחי' ציצית מצמר כבשים ולתלות בטלית אשר מזה גורם למעלה להיות המשכה חדשה כנ"ל בכדי שיוכל להתגלות למטה כנ"ל כי הנה ידוע החילוק שבין כבשים לכשבים שכבש הוא בחי' השתלשלות כנ"ל שהוא כ' בחי' כתר ב' בחי' חכ' וש' הוא מדות וכשב הוא למעלה מן השתלשלות איך שהמדות שהוא בחי' ש' הם עדיין בכ' שהוא כתר שממנה נתהווה תוס' ההמשכה לב' שהוא חכ' וזה הצירוף הוא למעלה מהשתלשלו' קודם השבירה והתיקון ולהבין זאת הוא שיש עוד בחי' תענוג שהוא בהשתלשלות ולמעלה מהשתלשלות והוא שיש בחי' תענוג ניקנה שאינו תענוג בעצם מצד איזה תוספ' שע"פ השכל ודבר חדש כנ"ל רק שהוא בלתי טעם דהיינו בחי' צחוק שהוא בחי' קנוגי' איך שמתענג מדבר צחוק בעלמא שאין בו שום חידוש וטעם להתענוג ואעפ"כ יש בו בחי' תענוג וזהו שנק' בלשון תענוג נקנה נמצא כי זה התענוג נקנה הגם שאין בו חיות פנימיות כמו בתענוג העצמי כנ"ל אבל עכ"פ הוא המשכת גילוי מעצמותו כידוע כי גם שאינו יכול להתענג לפעמים מחמת איזה טעם וצער בתענוג שראוי להתענג כשעושים לו איזה צחוק בעלמא אזי יצחק ואח"כ יומשך מזה שיהי' יוכל לקבל איזה תענוג העצמי נראה בחוש איך שבוה הצחוק יש בחי' התגלות העצמי ממש ולא כמו התענוג העצמי הנ"ל שלא יש תוס' ההמשכה רק מבחי' גילוי העצמיות כנ"ל מדרך השתלשלות. וכך יובן למשכיל למעלה כי זאת הבחי' תענוג נקנה שייך גם בעצמיות

המאציל בהעולמו' בבחי' קנוגי' לצדיקי' כידוע שיהי' לעתיד אבל עכ"פ גם היום יש זה הבחי' תענוג נקנה של המאציל בהעולמות רק שהתענוג הזה בהשתלשלות בעולם כי עיקר הגילוי בהעולמות הוא בחי' תענוג העצמי כנ"ל שהוא בחי' חיות ותוספו' אור ממש כו' נמצא מובן למשכיל כי הבחי' תענוג נקנה הזה שבעולם העולמות אין זה מבחי' התיקון כנ"ל שהי' בשבירה רק שהוא מעצמיות ואעפ"כ יש זה הבחי' למטה בהשתלשלות ומזה הבחי' הוא בחי' כשבים שנדמה לישראל שעלה במחשבה והוא למעלה בחי' כשב שהוא איזה המשכה מעצמיות הכתר כי ההמשכה יש בו ג' בחי' כידוע עכ"פ שלא נעשה זאת ההמשכה מחמת שבירה תיקון רק כשנמשך זאת ההמשכה של כשב למטה בהשתלשלות אעפ"כ אינה מן השבירה ונק' בחי' כשב וההמשכה איך שנמשך מלמעלה זה הבחי' תענוג נק' עמר נקי שהוא בחי' צמר של כשב הנ"ל נמצא כי בחי' כשב למעלה הוא בחי' חוורתי שהוא בחי' גילוי העצמיות ובחי' הצמר של הכשב שהוא החוורתי הוא בבחי' עמר נקי שהוא ההמשכה שנמשך התענוג אבל למטה נק' כבש וגם צמר כבשים שהוא איך שנמשך למטה בהשתלשלות בבחי' כהמה לבד שאין בזה שום חיות וגילוי שהשתלשלות הוא המפסיק למשל כשמתענג באיזה עונג אמיתי אין הצחוק בעיניו כלום כי עיקר הגילוי של זאת התענוג הוא כאשר אינו מתענג בתענוג אמיתי כידוע ולכן מצד ההשתלשלות אינו נחשב לכלום הגם שלא הי' בהשבירה והוא מעצמיות כבמשל הנ"ל וגם למעלה נק' אז איך שהתענוג הזאת הוא בעצמותו ולעצמיות יחשב כנ"ל ונמצא מכל הנ"ל שבכדי לעורר זאת ההמשכה שהוא בחי' גילוי העצמיות הנ"ל שהוא למעלה מהשתלשלות א"א לעורר זאת בהעלאת מ"ן של בירורים של השבירה כידוע כ"א בבחי' צמר של כבשים להעלותו לשרשה שהוא העלאת מ"ן בבחי' בירור שלמעלה מן השבירה והשתלשלות וזאת ההעלאה הוא ע"י התכלת שהוא בחי' ביטול לא"ס כידוע שתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ובחי' רקיע הוא בחי' סובב של אא"ס שקודם הצמצום כידוע וע"י ביטול הזאת שלמעלה מהשתלשלות אז ממשך גילוי עצמיות התענוג הזה שהוא בחי' כשב כנ"ל בבחי' גילוי העצמי בבחי' לבושי' כתלג חוור שגילוי העצמיות הזה הוא רק בבחי' לבוש שאינו תענוג בעצם בבחי' אור וחיות והוא מבחי' חיוורתא דכשב שהי' בעולם נעשה בגילוי העצם כמו למשל בבחי' מראה הלוברן שהוא גילוי העצמיות ולא גילוי מן העצם כמו שאר מראות שהגילוי אין זה עצם רק שגילוי עצמיות כמראה הוא בבחי' לבוש דהיינו העצמיות מתגלה ע"י המראה שאין לחלק המראה הלוברן העצם שאם יפרד לכמה חלקים הכל הוא מראה הלוברן נמצא שהוא גילוי בעצם בבחי' לבוש כן הוא למעלה התגלות התענוג העצמיות שלמעלה מהשתלשלות הנ"ל הוא מבחי' גילוי העצמיות בחי' לבוש בבחי' הנ"ל בחי' צחוק ואח"כ נמשך שלמעלה מבחי' תענוג וגילוי העצמיות הזה

בהמשכה למטה בבחי' גילוי המשכה איך שיתגלה בפרטים כמשפט' ההמשכה שמתחלק רק שהתחלקות הוא מגילוי העצמיות כמו למשל מבחי' שערות הגם שהם מתחלקי' אעפ"כ הם מקושרים ומיוחדים בעצמותו והוא כמו למשל מסבא שדעתו סתום זקן זה שקנה חכמה שאין קנית החכמה הוא מצד התגלות החכמה כמו בבחור רק שמכוון על האמת בלי שום שכל וסברא מחמת שמתגלה בו בחי' עצמיות ח"ס ונמשך אליו בכל פרטי פרטים שיצטרך נמצא שזאת ההמשכה היא בבחי' עצמיות כמו שערות שהוא המשכות העצמיות וד"ל נמצא מכל הנ"ל איך שגורם למעלה להתלבש בטלית שהוא גילוי המקיף איך שהוא בעצמיות בבחי' גילוי ולהתמשך למטה הגילוי העצמיות הזה בד' בתי תפילין שהוא בחי' ציצית בד' כנפות ואח"כ נחלק לל"ב נתיבות שבילין דז"א ואח"כ לתרי"ג איברין וגידין, והכל הוא בתוספות התגלות של עצמיות המאציל ויורד הבחי' תוספות הזאת עד למטה להיות לו דירה בתחתונים כמעשה המצות שהוא איך שנמשך התענוג הנקנה הזה בכל העולמות בקומה שלימה בכל בחי' התחלקות ההשתלשלות דהיינו שיש בזה לבושי המצות יותר עצמיות מגילוי התחלקות שבפנימיות והוא בחי' גילוי המאציל שיתגלה בהעולמות כאשר ישראל עושים המצות למטה וזהו ישראל עושים רש"מ שמחמת תלית הציצית והטלית וכן כל המצות שהוא המשכות התחלקות של גילוי העצמי הוא הוא בחי' רצונו של המאציל שיתגלה מה שמתחלה הי' בהעלם בעצמותו בבחי' שמו בקווין כהיום ממשיכין קומה שלימה בבחי' איברין דמלכא גם למטה ועיקר ההתחלקות שיומשך למטה והוא מבחי' העלאת הצמר מן ההשתלשלות כנ"ל לכן נעשים אז כלים להמשיך התרי"ג ארחין למטה במעשה המצות והוא כמו בחי' העלאת מ"ג רק שהוא לעצמיות כנ"ל אבל בלתי העלאת מ"ג הי' הגילוי בעצמיות בלי הורדה, הכלל הוא שצריך התחברות של הצמר שלמטה למקורו ואז נגלה העצמיות בתוך פרטי פרטיות בבחי' לבושים שעכ"פ יש בזה גילוי העצמיות וכל זה הבחי' הוא רק בבחי' לבוש דהיינו גילוי העצמיות הוא בבחי' לבוש דהיינו גילוי העצמיות הוא בלבוש כמו למשל בנמשל שמגלה ע"י המשל שעיקר הגילוי שבמשל הגם שהוא הגילוי מעצמיות ההשכלה אעפ"כ הוא בבחי' לבוש של משל בין הוא התענוג העצמי שמעורר הוא רק בחי' לבוש טלית לבד והוא כמו במשל גילוי העצמיות בבחי' צחוק כנ"ל.

למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדושים וכו'. ולכאורה קשה מה בין זה לעובד ע"מ לקבל פרס, כי אם ישים האדם תשוקת עבודתו כ"א רק בכדי שיהי' קדוש הוא ניהו הפרס שלו, וכמו כן קשה להבין עצת הזהר דהיינו שצ"ל ממארי דחושבנא, וזהו ג"כ קרוב להיות לעובד ע"מ לקבל פרס. אך הנה מודעת זאת שכל א' מישראל הוא מאמין באמונה שלימה, וצריך להאמין שבודאי יש לו אמונה אף שאינו מרגיש בה מ"מ יאמין באמונה שלימה שבודאי הוא מאמין, וא"צ רא"י ומופת על אמונה רק היא בטבע כאו"א מישראל כי ישראל הם מאמינים בני מאמינים. והנה יש כמה וכמה ספרים אשר חיברו צדיקים עליונים כספר חובת הלבבות וכדומה לו בענין האמונה איך להאמין וע"י מה היא האמונה. ובאמת הכל הוא בשכל האנושי, ואין להאמונה או לאהבה שמשכל אנושי קיום כי כל שכל אדם אין לו קיום, רק שצריך להאמין באמונה שלימה ופשוטה בלי שום חכמ' ותחבולו' שיש אצלו האמונה בו ית' ואהבה אליו ית' בטבע ואהבת שכל אנושי אינו רק מגלה מצפון האהבה שישנה אצלו בסתר בודאי כי כתיב שמע ישראל ה' וכו' פי' שמע לשון האזנה והתכוננו' ה' אלקינו הוא שלנו ואין אנו צריכין לרא"י ומופת עליו ית' כי הדבר שחוץ מהאדם צריך רא"י שיאמין שיש אותו דבר אבל הוא אלקינו שלנו ואין אנו צריכין לשום רא"י כמו למשל וכי צריך האדם רא"י שהוא ישנו בעולם כן הדבר הזה רק העכ"ם אשר לא מבני ישראל המה הוא צריך לרא"י ומופת כי הוא אינו שלו, ומחמת שהוא אלקינו יש אצל כאו"א מישראל מס"נ ממש בלי שום עצה בעולם, כמו למשל אם רוצים לחתוך אצבע מהאדם הצריך רא"י ובירור שיברר שאינו רוצה כי בודאי הוא אינו רוצה בלי שום רא"י כלל, כן הוא הדבר אצל כ"א מישראל שיש לו מסירת נפש שאינו רוצה להפרד מאחדי כי מים רבים לא יוכלו לכבות כו', ה' אחד, פי' כמו שהוא ית' אין לו זמן

ולכאורה . . אד: בכרך 401. 411. 877. והנה צריך להבין מהו תהיו קדושים וגם אמרו רז"ל אל תהיו כעבדים ע"מ לקבל פרס ומה ההפך בין העושה כדי להיות קדושים ובין העושה ע"מ לקבל פרס הנה ידוע דצריך להיות ממרא דחושבנא ונק' בוה"ק זכאין קשוט. ולהבין זה החשבון למה מה דהוה הוה.

אדם: בכרך 411. 877 אנושי.

שיש: בכרך 877 כי יש.

האזנה: שם הבנה הוא לשון האמונה.

רא"י: שם נוסף ומופת.

למשל . . רא"י: שם שאין האדם צריך רא"י.

כן . . הוה: שם ליתא.

העכ"ם: בכרך 411. 877 הנכרים.

אלקינו: בכרך 877 לו אלוקי'.

שאינו: שם מחמת שאינו.

מאחד: שם נוסף אמת.

דמי איכא זקנה קמי' קוב"ה, כן אין לו מקום והוא בכל מקום בשוה כי כתיבי הנה מקום אתי שהמקום טפל לי והוא ית' נק' טובב כל עלמין היינו שהוא בכל מקום בשוה ממש כמו שהוא בעולמו' עליוני' כן הוא למטה אף דכתיב השמים כסאי והארץ הדום רגלי שבארץ אין רק בחי' רגלים מ"מ באמת הוא בכל מקום בשוה והוא ית' קרוב מאד לכל וממש הוא קרוב בשוה למי שיושב ועוסק בתורה בכאן. בזה העולם השפל, כי הנה מקום אתי כמו שאין לו זמן כי הוא הי' הוה ויהי' כמו קודם בריאת העולם כן הוא עכשיו וזהו אח"ד א' הוא ית' הוא אחד, והח' ד' הם ששה קצוות מעלה ומטה מזרח מערב צפון דרום, והם בטלים אצלו ית', כי הנה מקום אתי והוא ית' מחיה את הכל ואלמלא שפעו וחיותו המחיה הי' כלא הי', וזה כל האדם להגיע לאחד לדבקה בו ע"י התו' והמצות למהוי אחד באחד, כי יש אסור ומותר פי' אסור הוא שהדבר אסור מלהגיע אל אחד אף שאין שום דבר מופרד מאחד כי הוא ית' מחיה את הכל, מ"מ איזה חיצון וקליפה. שורה על דבר ההוא כי לא יגורך רע. לא יגור במגורך רע כי טהורי עינים מראות ברע, ומצוה הוא בהיפוך שעי' יגיע לאחד ומותר פי' הוא שהדבר מותר ואינו אסור וקשור מלהגיע אל אחד אלא הוא מותר ופתוח ויכול להגיע אל אחד ושלא להגיע נק' בזהר אשם תלוי כי הוא תלוי ועומד באויר ואינו מחובר לאחד וגם אין חיצון שורה עליו ודבר שתלוי באויר יכול ליפול ח"ו ויכול האדם ליפול ממדרגתו ע"י היתר הרבה שעשה, כמו למשל אם יניחו על האדם ויכסהו בכגדים הרבה מאד. בודאי יחנק תחתיהם, כן הדבר בעושה דברים המותרים ולא מבעי דבר איסור שהוא אסור מלהגיע אל אחד אפי' דבר היתר אם לא יגביהנו לאחד יפול בודאי ויחנק את האדם כנ"ל ע"י שאין הדבר קשור לאחד ויש דבר היתר של מעשה ויש שלי דברי של דיבור ויש דבר של מחשב' וכולם צריך להגביהם תיכף לאחד ולא כמו שהעולם סוברים שהמחשב' אחר שחשבה איננה אלא בודאי היא עומדת לעולם כי

בשוה . . כתיב: שם מושבו כי.

מאד . . הוא: שם ה' לכל מאד שהוא.

בכאן: בבוך 877 ליתא. ובבוך 401, 411 בג"ע העליון אשר הוא בודאי מאד נעלה ולמי שיושב

ועוסק בתורה בכאן.

ויהי': בבוך 877 נוסף בשוה.

איזה . . וקליפה: שם אם איזה . . או קליפה.

כי . . רע: שם ליתא.

כי טהור: שם וטהור.

מאד: בבוך 401, 877 נוסף וגסים ועכו' מאד הנה.

של: בבוך 877 ליתא.

של דבר: בבוך 411 ליתא.

יש . . מחשב': בבוך 411 ומחשבה.

מחשב' היא התפשטו' נשמה והראי' שהדומם שאין לו נשמה אין לו מחשבה וכיון שהמח' היא התפשטות כח הנשמה כמו שהנשמה היא נצחיית ואינה בטילה לעולם מכשי"כ דיבור שאינו בטל לעולם כמבו' בזה"ק הנ"ל דבינ' אתעביד קלא שהוא דבר גשמי וצריך כל דברי' היתר שלו הן מעשה או דיבורי' להגביהם דהיינו דברי' היתרי' של מעלה כגוני' ע"י מעשה המצוהי' כגון צדקה שיהי' הן שלך צדק ולאן שלך צדק, ודיבור היתר ע"י דיבור מצוה, ומחשבת היתר ע"י חושבו בו ית', וזהו החשבון שצריך לחשוב וכלא זה לא יוכל להגיע' לאחד לעולם וצריך לחשוב את ההיתר שעשה בכדי להגביהם ולבקש ממנו ית' שיסייענו שלא יעשה עוד היתר למחר הרבה כהיום, רק תו' ומצות שהם כלים שבו שורה אחד, וזהו ק"ש שעל המטה שהוא מדחזילי' ואינה מהי'ת והיא עצה של חז"ל איך להגיע לאחד, וצריך ליוזר מאד בדבריהם שלא יהי' כסיל בחושך הולך ובאמת מי שהוא דבוק בתורה אי' צ לזה ובק"ש שעל המטה יתבונן מאד שהוא אלקינו והוא אחד סוכי'ע' לית אתר פנוי מיני' וצריך ליוזר בה מאד שהרי תפלה ג"כ היא אינה אלא מדרכנן ובודאי אם לא יתפלל אינה נראה ליהודי כללי', והנה כל המניעות הם בכללם ד' גדלות תאות צביעות מ"ש הבאים מד' יסודות אש רוח מים עפר, ובאמת הוא רוח שטות כיון שהוא דבוק באחד מחמת שהוא חלק מאחד, ואמונה זו ישנה אצל כאו"א מישראל בודאי וממילא יתפרדו כל פועלי און הם הקליפות, וי"ש המרגלים שלמדם משה דרכי ה' ואהבת האחד ואמרו שא"א להגיע לזה העולם מחמת הד' הנ"ל שהם נק' עמלק חתי חווי ויבוסים והם ים עמק ירדן הר (ים נק' תאות עמק נק' מ"ש הירדן נק' גדלות), כי משה שלח אותם לתור את ארץ ישראל אי' נק' תחלת קבלת האחד ע"ע, ויהושע וכלב אמרו עלה נעלה וירשנו אותה כו' סר צלם מחמת שאנו מאמינים שאנו דבוקים באחד וממילא יתפרדו כו' וזהו וימלא אחרי כי ע"ז נק' אלקים אחרים שיונקי' מבחי' אחוריים בהסתר פנים ויהושע מילא והשלים את האחרי והבני'. ובאמת למה הביאנו השי"ת לחוץ לארץ שאין זה

דבר: בכרך 877 ליתא.

דיבור: בכרך 411, 877 נוסף ומחשבה.

דהיינו . . . היתר: בכרך 877 ליתא.

של . . . כגון: בכרך 411, 877 (411 שבמעשה) כגון מר"מ.

ע"י . . . המצוה: בכרך 877 לעשות מצוה.

בו ית' . . . להגיע: שם בה בקביה . . . לעלות.

ממנו ית': מאד מהשי"ת.

מדחזיל: בכרך 411, 877 תקנת חז"ל.

סוכי'ע: בכרך 877 נוסף וממכ"ע ובתוך כ"ע.

כלל: בכרך 411, 877 נוסף ועיקר.

הירדן: שם הר.

את . . . והבן: בכרך 877 אחרי.

מקומינו לא בגשמיות ולא ברוחניות רק הוא למלאות ולהשלים את האחרי כנ"ל כי גלו לאדום שכינה עמהם ושלח משה איש א' לשבט שנים עשר אנשים פי' איש אחד שליח מאחד מי"ב שבטים שהם כללות ישראל שהם ו"ק-י"ב גבולי אלכסון המתפשטים בע' לבית יעקב ואח"כ בס"ר מישראל ויהבן. ונמצא כשמאמין באמונה שלימה שיש לו אמונה שהוא אלקינו והוא אחד בשוה בודאי אין שום מניעה מלעסוק בתורה ומצות שהם דביקות לאחד, וכתיב ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת וארז"ל תכלת דומה לים וים לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד ונמצא גוון כסא הכבוד יש בהתכלת אף שצריך הבנה איך שם גוון ואם בתכלת שהוא חוט צמר יש שם גוון כסה"כ מכ"ש הדבורים ואותיו' התורה ומחשבות קדושות שיש שם השראת אלקות, וזהו למען תזכרו כי עיקר הזכירה ועשיתם את כל מצות וד"ל.

למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדושים וכו', להבין איך מותר לכוין בשביל שתהיו קדושים הלא ארז"ל אל תהיו וכו' אלא על מנת שלא לקבל פרס ומהו קבלת הפרס ומהו בשבילי קדושים. דהנה איתא בזוהר הקדושי דאינון זכאי קשוט דהוי ממארי דחשבנא בכל לילה קודם השינה וכן צריך לאדם לעשות ולהבין מהו החשבון על לשעבר שהוא לכאורה קבלת פרס שרוצה שיהי' למחר יותר טוב מבאתמול וזהו ג"כ בחי' לגרמי.

אך להבין תכלית שבשבילה בא האדם על הארץ הוא פסוק אחד של ק"ש גם ואהבת. רק להבין למה לא נתן משרע"ה עצה ושכל איך להשיג

ו"ק: בבוך 411, 877 נוסף כפול.

מישראל: שם נשמות ישראל.

ונמצא: בבוך 877 נוסף כ"א.

שם: בבוך 411, 877 שייך שם.

וכר: בכונה ירושלים ובבוך 1064 וגו'.

להבין: בכונני וצ"ל.

בשביל: שם נוסף שתהיו.

הקדוש: שם ליחא.

לאדם . . להבין: שם כל אדם . . וצ"ל.

תכלית: בכונני ובבוך 633, 960, 1064 נוסף העבודה.

בא: בבוך 960, 1064 נברא.

אחד: בבוך 1240 ראשון.

להבין: בכונני צ"ל.

מצות האהבה הא בוודאי כולם כאחד רוצים לאהוב את השיי אבל אינם מגיעין מחמת פחיתותם וגם לא נימצא בתלמוד או במדרש שום עצה ושכל מתנא או מאמורא על מצות האהבה אף שהקדמונים כמו החסידים בעלי חה"ל וכמדומה לו שנתנו עצה וחברו ספרים על מצות האהבה וגם חקירות ושכליות על מציאות ואחדות א"ס ב"ה מחמת שכיוונו לטובת כללי ישראל מ"מ באמת אין זה דרך המתקיים כי הוא שכל אנושי ועצתם ושכלם אינו מועיל רק שישגו האהבה בכח השכלי, אבל באמת הוא ודאי אין מן הצריך ולפיכך לא נתן משרע"ה עצה ע"ז כי אוה"ע כשהם רוצים להבין אחדותו ומציאותו הם צריכים לחקור בשכליות אנושי מחמת שאין להם חלק כלל בא"ס ב"ה רק ע"י שרים כידוע וכמשל א' שרוצה להכיר את חברו שאינו מכיר מקודם צריך חקירות ושכליות להשיג תנעותיו ומדותיו. אבל עבי"ש יש לכל אחד ואחד אפילו קלי שבקלים חלק אלקי ממעל ולכן א"צ לשום חקירה ושכל על מציאותו ואחדותו כמו שאין צריך ראיות וחקירות שיש עצמות האדם ב"י בעולם כי וודאי הוא בלי ספק בלי שום שכל כן הדבר כו', כי מבשרי אחזה אלוה וד"ל וגם במצות האהבה א"צ לשום שכל ועצה כי מבשרי אחזה אלוה וכנ"ל כמו שאין צריך לחקור בשכליות שלא ירצה לחתוך ממנו אבר כן א"צ לחקירות למצות האהבה כי ישראל הם אברים דמטרוניתא וד"ל והם מאמינים בני מאמינים באחדותו א"ס ב"ה ושהם נחצבים מאתו ית' בודאי אוהב אותו למסור נפשו על ק"ה כמשל הנ"ל וזהו עיקר העבודה בא חבקוק והעמידן על אחת צדיקי באמונתו יחי' ולזה גופה צריך אמונה שבוודאי הוא מאמין כנ"ל ואף שדומה לו שאינו מאמין שקר הדבר והוא עצת היצה"ר להכניס בלבו עצבות וזהו אמונה עיקרת שהיא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין פי' שהוא למטה כמו למעלה כי איך שייך לומר

האהבה: בבונ"י ועד"ז בכרך 633, 1240 נוסף (וגם חקירות ושכליות על מציאות ואחדות א"ס ב"ה). — אבל ראה בשורה שלאח"ז חה"ל.
 החסיד: בבונ"י ובכרך 1064, 1240 ליתא.
 בעל: בכרך 1240 ליתא.
 ב"ה: בבונ"י ליתא — אבל ראה לעיל בהערה האהבה.
 כלל: בבונ"י ליתא.
 דרך: שם דבר.
 הוא: הצריך: שם אינו מהצורך.
 עבי"ש: בבונ"י ובכרך 1064, 1240 עם (1240 עמינו) ב"י (1064 בני ישראל).
 קל: (בבונ"י ו) בכרך 960, 1240 לקל.
 ב"י: בבונ"י ובכרך 633, 1240 ליתא.
 נפשו: בבונ"י ובכרך 1064 נוסף ממש.
 בא: . . צדיק: בכרך 1064 באחינו בני ישראל וצדיק.
 עצבות: בבונ"י (נוסף) ובכרך 1064 (ו) מרה שחורה.
 למטה: בבונ"י ובכרך 633, 1064, 1240 נוסף שוה.

אצלו מעלה ומטה כיון שהוא למעלה מן המקום. שית' והמקום בטל אצלו-
 אף שכתוב השמים כסאי והארץ הדום רגליו שמשמע שבשמים יש התגלות
 אלקות יותר הוא רק במדות הממלא כי מבשרי אחזה אלוה כמי הנשמה
 באדם עיקר השראתה במוח ומשם מתפשטת בכל הגוף ובאמת הוא במוח
 יותר מברגלים אבל במדות. סוכ"ע היא ממש שוה מעלה ומטה, ומה שכתוב
 בזוה"ק שכל מלה ומלה בלא דו"ר לא פרכת לעילא הוא רק כמשל וכמו כל
 דבורים וכנויים. המקובלים שהם משלים וכנויים אבל באמת אין שייך לומר
 מעלה ומטה וד"ל. אך להבין איך יכול האדם לעבור עבירה ואיך הוא
 מתאוה תאוה כיון שהוא מאמין כל הנ"ל אך באמת הוא שכחה ששוכח כל
 הנ"ל ולוהי צריך זכירה לזכור כל הנ"ל בתמדות וזהו פי' של ק"ש שמע
 לשון הבנה כלומר שיכניע את עצמו בהתבוננות מאוד מאוד. עד שיוזכר
 זאת תמיד הויה אלוהינו כלומר שהוא שלנו ואנו אחדות עמו ונחצבים מאתו
 ממש הוי' אחד הויה הי' הויה ויהי' שוה אצלו פי' קודם בראות העולם
 ולאחר בר"ע כי הוא למעלה מן הזמן ואין שייך לומר עליו כביכול כך וכך
 אלפים שנה הוא זקן כשארז"ל ומי איכא זקנה קמי' קוב"ה ומקרא מלא הוא
 אם שנותך כמוי גבר וד"ל אחד פי' הוא למעלה מן המקום מקום הואי נק'
 דבר שיש בו ששה קצוות דהיינו מזרח מערב צפון ודרום מעלה ומטה
 וכנגדוי הוא בטול כאין ממש כי הם נבראים והוא משגיח עליהם ומחי'
 אותם ואם הי' נוטל השגחתו וחיותו מהם אפילו רגע אחד הי' כלא הי' ממש
 ומקרא מלא הוא הנה מקום איתי פי' המקום ניטפלי נגדו ית"ש כנ"ל. ולזה

המקום: בבוך 1240 הזמן ומן המקום.
 איך . . שית': כנוניי אין . . כאשר יתבאר.

אצלו: כנוניי ובבוך 1064, 1240 נגדו.
 כמו: שם כמו.

ומשם: כנוניי נוסף היא.

במדות: בבוך 1240 בבחי'.

כמשל . . דבורים וכנויים: כנוניי עדימ . . כנויי.
 שהם: שם נוסף הכל.

להבין: שם צ"ל.

הוא שכחה: שם השכחה גורם.

ולזה: שם אשר לזה.

בהתבוננות . . מאד: שם מאד בהתבוננות.

אם: בבוך 1240 ושנותיך לא יתמו אם.

כמו: כנוניי כשנות ובבוך 1064, 1240 כימי.

הוא: שם ליתא.

וכנגדו: כנוניי נוסף ית'.

הם: שם הזמן והמקום הם.

ואם: כנוניי ובבוך 633 ואלו.

ניטפל: כנוניי ובבוך 633, 1240 הוא טפל.

מרומו מלת אחד א' הוא א"ס ב"ה ח"ד הוא מרומז ד' מזרח ומערב. וכו' ח' מעלה ומטה כלומר ז' רקיעים והארץ. וז' רקיעים הם לפי פשוט ז' גלגלים ולמעלה למעלה. כ"א לפי שכלו והבנתו וכשיתבונן כל הנ"ל אוי בא ממילא האהבה ממש עד כלות הנפש ולמסור נפשו על ק"ה, וזהו ואהבת וכו' בכל נפשיך וכו' זהו כללות התורה והעבודה רק במה הוא מקשרי. לאחד ובמה הוא מפרידי. הרמ"ח מצות עשה מקשרין אותו לא"ס ב"ה כי מצוה מלשון צוותא פ"י התחברות אך אין. להעמיק. האמונה שבמצות גשמיות יכול להמשיך א"ס ב"ה הוא מצות ציצית שנאמר וראיתם אותו וזכרתם את כל וכנ"ל כמאמר רז"ל תכלת דומה לים וכנ"ל וכסא הכבוד וכו' הרי אנו רואין שמראה דמות כסא יש בגשמי כזה. ומכש"כ במחשבה ודיבור. ואפילו במעשה כמו מעשה הצדקה וכדומה וד"ל ושס"ה ל"ת הם מפרידים ומבדילין לא"ס ב"ה וזה לשון אסור פ"י צרור ואסור ומסך מבדיל בינו לא"ס ב"ה ואף שלפניו אין גשמי מפסקת כלל וכלל מ"מ זה ידוע שבכל עבירה ממשיך ס"א רוח מסאבא וד"ל, והקב"ה טהור ענים מראות ברע, והיתר הוא שאינו מעכב החיבור ואינו מחבר רק כשירצה מקשר ובאם לאו יפול למטה וכמבואר בתקוני זהר שכל דיבור ודיבור היוצא מן האדם עומד באויר ותולה ונק' אשם תלוי ואפי' מחשבות שאדם חושב אינו נאבדת לעולם כי כמו שהנשמה הוא ניצחיות כך כל כוחותיו הן ניצחיים ומחשבה היא ג"כ מכוחותיו וד"ל וההיתר הוא מו"מ באמונה בלא מרמה ועל מו"מ צריך ליתן ממנו צדקה כדי שיתחבר. א"ס ב"ה וד"ל וכני. כל הדיבורים והמחשבות והמעשים של היתר צריך להעלותם ולחברם עם א"ס ב"ה אך שאין בה שקרים ולצנות ולהיר כמדומה. כי הם תלויים כנ"ל אבל מו"מ בשקר וגזל אינו מועיל מה שנותן צדקה ממנו כי אני ה' שונא גזל בעולה פ"י אפי' עולה שכולה כליל

מזרח ומערב: בבונ"י רוחות.

והארץ: בבוך 1240 נוסף הדום רגליו.

ולמעלה למעלה: בבוך 1240 ממעלה למטה ובבוך 1064 ולמעלה.

מקשר: בבונ"י נוסף א"ע.

הוא מפריד: בבונ"י מפריד א"ע מאחד ובבוך 1240 נוסף א"ע ח"ו.

אין: בבונ"י ובבוך 633, 1064 ליחא ובבוך 1240 איך הוא.

להעמיק: בבוך 1064 להשיג.

בגשמי כזה: בבוך 1064 בגשמיות בעוה"ז.

ודיבור: ע"כ נמצא בבוך 960, 1064.

לא"ס: בבונ"י ובבוך 1240 מא"ס.

והיתר . . ואינו: בבונ"י והיתר . . וגם אינו.

ועל מו"מ: בבונ"י ובבוך 633, 1240 וגזל מ"מ.

שיתחבר: שם נוסף עם.

וכן: בבונ"י ולכן.

אך . . כדומה: בבונ"י ובבוך 1240 אף . . וכדומה.

על מוקדה וד"ל מכ"מ שונא גזל וכנ"ל ואף ההתרים צריך להעלותם כנ"ל ולא להאריך זמן להעלותם כי יפול למטה וד"ל ולקבל עליו שלא ירבה עוד-בהתרים וכמאמ' ז"ל על כמה וכמה דברים סוף בא לידי עבירה פי' אף שהוא לע"ע היתר גמור מ"מ מכביד עליו יותר מדאי וא"א להעלותם כמשל אדם שמכבדים עליו יותר מדאי כרים וכסתות עד שלא יכול לקום וד"ל והוא צריך להסירם מעליו כמאמ' הכתוב הסירו הבגדים הצואים שהם דברים שאינם מצות וד"ל וזהו מארי דחושבנא שיחשוב מציאות ואחדות א"ס שהוא למטה ממש כמו למעלה כנ"ל ולהתבונן כל מעשיו ודיבור ומחשבותיו שעשה שלעבר • והמעשים והדיבורים אשר לא טובים דהיינו האסורים וגם המותרין כנ"ל ולקבל עליו שלמחר ימעט בדיבורו. שאינם להשראת ית"ש וזהו ק"ש שעל המטה שמע וכו' וראיתם וכו' וזכרתם וכו' ואף שק"ש שעל המטה הוא דרבנן מ"מ היא עצה גדולה כמו תפלה שהיא מדרבנן ואנו רואין שביום שהוא אינו מתפלל כראוי אינו יכול ללמוד ולעשות מצות כראוי כי יש כמה סייגים וגדרים מדברי חכמינו שבהם תולה כמעט כל התורה כולה והם עיקר העבודה וד"ל ולקבל כנ"ל. שלא בשביל לקבל פרס דהיינו שיהי' טוב יותר למחר מבאתמול שהוא בחי' לגרמי' רק בשביל שיהי' השראה ומקום לא"ס. ב"ה במעשיו ודבוריו ומחשבותיו וד"ל כנ"ל. ובוה יובן ענין מרגלים ששלח משה לתור את הארץ איש אחד איש אחד פי' שהם היו שלוחים מאחד. לילך לא"י שהוא מדרגות תחלת ישראל. כידוע פי' למהוי אחד באחד וד"ל והשיבו לא נעלה כי עמלק יושב בנגב כו' והחתי והיבוס יושב בהר וכנעני יושב על הים כו' שידוע שכל הז' אומות הם קליפות ותאוות הר'. זה גדלות ועמוק. הואי עצבות וים הוא תאות וכמדומה ובאדם יש כולם כי הוא סוג מורכב מד' יסודות. אש ומים כנ"ל לכן אמרו שמחמת כל התאות לא נוכל להעלות אל מדרגת ישראל והשיב כלב ויהושע עלה נעלה סר צילם מעליהם וה' איתנו אל תיראום פי' שכל התאוות הם בלא חיות וה' אתנו אל תיראום פי' כשיתבונן אמונת ה' ואחדותן כנ"ל ושהואי מעלה ומטה שוה ושהיא נחצב

ודיבור . . שלעבר: בכונ"י ובבוך 633, 1240 ודבוריו . . ביום של"עבר.

בדיבורי: בכונ"י מדברי' ובבוך 633 בהדברים.

כנ"ל: בכונ"י וכו'. ובבוך 1240 עליו עול מ"ש.

לא"ס: בכונ"י ובבוך 633, 1240 להשראת א"ס (633 א"ס).

כנ"ל: שם וזהו למען תזכרו (כונ"י ועשיתם כו') והייתם קדושים דהיינו (כונ"י שתתבוננו, 633

שיתבונן) שתהיו מוכנים ומזומני' להשראת א"ס ב"ה כו'.

מאחד: בכונ"י ובבוך 633 נוסף אמת.

ישראל: בכונ"י אי' ובבוך זה מחקו.

הר: בכונ"י ובבוך 633, 1240 דהיינו הר.

ועמוק: בכונ"י ובבוך 633 ועמק ובבוך 1240 עמלק.

הוא: בכונ"י ובבוך 1240 זה.

ושהוא: בכונ"י שאצלו.

מאתו ית' דהיינו אברים דמטרוניתא וכו' אזי יבטל מכל התאוות והעבירות כי מקרא מלא הוא כהמס דונג מפני האש וכנ"ל וזהו וימלא אחרי פי' לכם להבין מפני מה אנו בחו"ל הלא ח"ל הוא אינו מקומינו בין בגוף בין בנפש וד"ל אך שהוא כדי שאף במדתי אחרים שהוא ח"ל כידוע יכנס וישלום מדת פנים וזה וימלא אחרי פי' וימלא הוא השלמה שהשלים מדתי אחרים במדת פנים כמה שנאמר יאר ה' פניו אליך וכנ"ל וזהו גלו לאדם שכינה עמהם וד"ל.

אני הוי' אלהיכם אשר הוצאתי מארץ מצרים כו' אני ה' וכו' בא חבקוק והעמידו על אחת, אעא דלא סליק נהורא מבטשין לי' וסליק נהורא, גופא דלא סליק בי' נהורא דנשמטא מבטשין לי' וסליק, אדם אשר מספיק לו בשכל לבד להשפיל גופו דיו, אבל לא כל אדם זוכה לזה, לכך צריך ג"כ לבטש הגוף במיעוט אכילה ותענית פעם א' בשבוע להיות ממארי דחושבנא שכל א' מחויב לקבל ע"ע ארבע מיתות ב"ד באמת על עוונותיו והיינו לעולם ירגיז אדם יצ"ט על יצה"ר, דהיינו להשפיל גופו מאוד ונבזה בעיניו נמאס וממילא סליק נהורא שבכל איש מישראל יש ניצוץ א' שהוא ממש אלהות א' עמו שאין צריך לזה שום מופת וטענה באם ח"ו לפרוד ממנו מכל וכל ימסור א"ע למיתה כמו תינוק קטן שאינו יודע מהות אב ואם, וצועק בכ"י גדולה לאביו ואמו כך כ"א מישראל אפי' רשע גמור שאהבה מסותרת אצלו בגוף רע מאוד ונכנס לו רוח שטות לומר אפשר לעשות רע ואעפ"כ שלא יפרד מכל וכל מה' אבל כשיודע באמת שגם לזה ע"ז בטהרה דהיינו ישראל בח"ל חייב והוא עושה מחשבתו מרכבה להיכלות הטומא' ומשם נמשכים מחשבות חוץ אפי' של היתר והוא רצונו רק הבחירה לאדם להרבץ שיטה, כמו דלי אצל שתי חביות והוא ג"כ ע"ז בטהרה, כמו עובד לשמש אף שיועד שיש עליון אומר למה לי לגדול מזה דיו לעבוד לשמש שהוא מגדיל תבואות, ממגד תבואות שמש, ובאמת אין צריך לומר לשמש אפי' יישר כח כי הוא רק כלי, כן כל אדם עושה מחשבתו בדאגת הפרנסה נודד ללחם ופורק ממנו עול מלכות שמים ג"כ ע"ז כי לא על הלחם לבדו יחי' האדם כי

על כל מוצא פי ה' וכו' הוא ע"ז חיוב סקילה ושריפה בגילוי עריות, דהיינו פגם ברית המעורר וברית הלשון, וכשמבטשין גופו ממילא סליק נהורא דנשמתא כמאמ' הכתוב אצל מרגלים אשר לא אמר להם משה שום טענה כלל רק בטש אותם בהרגזת ה' עליהם וממילא נפל הגוף ואמרו חטאנו ועלינו וכו' כי לנשמה אין צריך שום טענה ולהפריד ח"ו מעם ה', והאיש שלא יבטש גופו ח"ו אינו מועיל לו עד יום מותו, וא"כ התקנה והתשובה יהי' באותו מקום, דהיינו המשל מהשמש גופו שהוא מזריח ונוטה למערב מקום מיוחד לשכינה דהיינו חיות הנמשך משם הויה, כמו נשמה מקום מיוחד לה במוח ומתפשט בכל הגוף, כן מלא כל הארץ כבודו ועיקר במעריב, והשמש אין לה דעת אלא מעט מזעיר שהיא יודעת שהיא נברא, לכן כל יממה הוא מתבטלת למערב יקח מזה האדם ראי' למה יבטל מחשבתו לתבואות השמש שהוא ג"כ כלי, כי העיקר מוצא פי ה' מהוה הכל אלא יבטל מחשבתו תמיד לה', ומה שכללות ישראל משיגים את ה' אין השמש וכל צבא מעלה יכולין להשיג, וא"א להשראות השגתם הרבה במוח ושכל כ"א באותיות התורה למעלה מהתפלה דרבנן תקונה כי התורה ומשנה וגמ' הם דבריו של הקב"ה ומקום השריית השכינ' בדיבורו של הקב"ה ובוה דירתו בתחתונים יהי' כמו שהיתה בזמן שבית המקדש הי' קיים שעיקר השרייתו היתה על הארון והכפורת שהם זהב ועץ שגם משה רבינו שהי' מכללות התורה והגבואה הי' צריך לארון המקדש, אשר כ"כ גדול השגת ישראל שאין יכול לשרות כ"א במקום אשר אין דעת כלל, כן גם כל אדם נעשה דירה בתחתונים ע"י מדו"מ, דהיינו מצות מעשיות, ועיקר היא הצדקה שהיא מדות ה' מה הוא רחום וכו', מחמת שממון הצדקה הוא נפעל ע"י כל רמ"ח אבריו, ואי אפשר שישרה ה' בזה כי אם בתחלה ימשך ה' אצלו ברצון, ואחר הרצון לבטל את עצמו אליו דהיינו מסירת נפש אמיתית, והאיך יהי' הרצון דהיינו להשפיל את עצמו, מאוד מאוד, ובכל עצב יהי' מותר אף שהעצבות הוא קליפה שגם עץ שמבטשין אותו דהיינו בגרון היא קליפה ואף על פי כן אח"ז סליק נהורא הוא המותר והשמחה ותענוג ורצון ה' לעשות דירה בתחתונים כי מיכאל דהיינו עולם האהבה, וגבריאל הוא עולם היראה למה לא יאהבו ויראו את ה' אשר אין בהם רע כלל אבל אנו שיש לנו רע כזה גדול ורצון ה' כוון למחשבה זרה שמשך בהיכלות הטומאה, אבל האדם ידחה ממנו ומקיים לאו ולא תתורו וכו', ומקבל שכר כעושה מצוה, ולא יאמר אדם אוי אבל אם היתי על שולחן אב היתי לומד הרבה זה אין לה' חפץ שעיקר בריאת האדם נשמת אלוקי' בגוף רע ולהצטרך לפרנסה ולמו"מ ואעפ"כ לא יבטל ממחשבתו לה', ובקיצור כן הוא מתחילה יבטש גופו בתענית מעט ומועיל לחזק השכל ולהשפיל גופו כנ"ל בד' מיתות ב"ד, ואח"ז ממילא יסליק נהורא דנשמתו ויהי' לו רצון ואחר הרצון יהי' מס'נ כנ"ל שא"א לפרוד ממנו כמו

אבר והוא בק"ש שמע ישראל הוא נשמה והוא יצ"מ מהגוף ואח"ז לעשות לו דירה בתחתונים במחש' דיבור מהתורה משנה גמרא' ולקבוע עתים ומעשה דהיינו מצות מעשיות והעיקר הוא הצדקה כנ"ל.

אני ה' אלתיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים וגו', פתח באני ה' כי ארז"ל בא חבוקק והעמיד על אחת וזהו כלל גדול לכל המניעות שיש לאדם וזהו נק' מצרים שצריך קודם צאתו מזה לקבוע במוחו ולבו אמונת אלה' כדי שיהי' לו במה לצאת ואחר צאתו הוא בא לאני ה' ולהבין הדבר על בוריו ומתכונתו דהנה אמרו ז"ל ישראל שבחז"ל ע"ז בטהרה והוא שצריך האדם להבחין בנפשו איך יש בו מדות ע"ז כי עיקר איסור ע"ז שמשתחוה לה ובמה שמרכין ראשו אעפ"י שאין בלבו לעבדה כמעשה דינוקא בהנזקין וכל עניני ע"א שהי' בימי התלמוד הי' לחמה וללכנה לכוכבים ולמזלות ע"י שהיו רואין שמן החמה צומח התבואה כמשה"כ וממגד תבואות שמש שאע"פ שהיו יודעים שלא בחמה תליא מילתא וקרי' לי' אלהא דאלהיא אבל באמת אסרה התורה וקרא ע"ז משום שאין החמה אלא כלי שע"י מצמיח השי"ת וכשיבחין האדם עם נפשו יראה שאין נקי מזה שהשתחואה הוא נק' ע"פ שכל מה שאדם בטל במציאות נגד אותו דבר שמשתחוה לו ועד"ז תקנו לומר ואנחנו כורעים ומשתחויים ומודים לפני מ"ה הקב"ה וכן בכל ההכרעות שבי"ח הוא להיות בטל במציאות נגדו ית' ולהמליך אותו עלינו.

והנה כשיש לאדם דאגת פרנסתו הנה הוא בטל בשכלו נגד פרנסתו ודאגתו מושלת עליו, והרי הוא כאילו השתחואה להתבואה והיא ע"ז ממש רק צריך שיהי' האדם רואה שהפרנסה היא באמת כמו כלי להחיותו ובאמת אמרה התורה למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחי' האדם ואמרו בזוה"ק שהודיעו לרשב"ח מג"ע עצה ע"ז עד"מ אעא דלא סליק נהורא מבטשין לי' ופי' כי החושך יכסה אור וא"א שיאיר כראוי עד שיבטשו והוא דהנה אמרו ז"ל בכל עצב יהי' מותר פי' שמן העצבות יוכל לבא לידי שמחה והיינו ע"י שיבטש באעא דלא סליק נהורא אזי יאיר כראוי כי אם אמנם שהעצבות היא קליפה מ"מ יוכל לבא עי"ז כי גם העץ שמבטשין לי' צריך לבטש ע"י כלי ברזל שהם מיני קליפה והיינו ע"י שישים האדם אל לבו כי אינו נקי מעבירה החמורה בתורה והוא ע"א שיהרג ועל יעבור וצריך שיקבע לזה בכל שבועה לא פחות מיום א' שיהי' פנוי בו כמו שתי שעות להתבודד

בו ולהתחשב עם נפשו וגם יבחינן כל המחשבות שעברו עליו כל אותה השבוע כי הנה המחשבות יורדות אל האדם מההיכלות העליונות וכשהוא עוסק וחושב בדברים קדושים הוא מרכבה להיכלות הקדושה ולהיפך ח"ו אף אם חושב מחשבות היתר ומכש"כ כו' ואם א"א עיי' להכניע גופו ולהעציב אזי יקבע להתענות פעם א' בחודש לא פחות ולילך למקוה קודם המנחה ויטבול ב' טבילות אחד להעביר רוח הטומאה שהשרה על נפשו מהמאכלות שירדו לעוה"ז דרך מעברות גלגל השמש והיכלות הקליפות וצריך קדושה יתירה באכילתם ובאם לאו הן מטמאין וטבילה הב' לקבל עליו נשמת טהרה מעלמא דאתכסיא ועיי' התענית הזה יוכנע גופו ויוחלש ואז יוכל להתחשב בזה כי כל איש אשר בשם ישראל יכונה יש לו נשמה חלק אלוה ממעל אמנם הרשע הגביר הגוף על נשמתו והצדיק להיפך וכשהוא שרוי בתענית אז כח הגוף חלוש יכול גם הרשע להתעורר מזה כי אפי' קל שבקלים יש לו מידה זו שתקוע באחד ויהרג ועל יעבור בלי שום שכל כמו בן שאינו רוצה להיפרד מאביו ואמו מחמת טבעו נמצא שא"כ א"צ שום שכל לנשמה רק בהבחנת הרע שהוא רע מאוד וכשהוא משתחוה לעצמו ולגופו לא יועיל שום שכל לכן עצה היעוצה כנ"ל להכניע גופו, וזהו אמרם ז"ל לעולם ירגיז אדם יצ"ט על יצה"ר דהיינו לקצוף על גופו להכניעו ועצה זו מצינו מפורש בפסוק במרגלים שמתחילה אמרו כי חזק הוא ממנו ואזל א"ת ממנו אלא ממנו אפי' בעוה"ב והי' לו למרע"ה להוכיחם בראיות השכל מקריעות י"ס ומלחמת עמלק והוא לא כן עשה רק מה שנאמר באותה פרשה אני ה' דברתי בם אם לא זאת אעשה וגו', וכל ענין הקצף המבואר שם עד שאמרו הננו ועלינו וגו' ומה זאת עשו מתחילה וחזרו בזה מפני הקצף ולכך הי' להם לחזור למצרים כי כן טענו בראשונה ועתה לא השיב להם על טענותם ואעפ"כ חזרו בהם ואין מה כ"א מפני שהכניעם את גופם ואז ממילא הנשמה תשיב אל האלקים כדרכה וטבעה כי רוח האדם היא העולה למעלה להתדבק בא' רק כשהגוף מעכב בדבר רש הוא חזק בטבעו משא"כ כשמחלישין אותו.

והנה תשובה צריך להיות באותו פרק באותו מקום כך הנה דרך התשובה צריך האדם להתעורר כאשר יודע לו שאין נקי מעאע וכמשל ממגד תבואות שמש הוא ג"כ עיי' משל השמש כמשה"כ וצבא השמים לך משתחוויים שהשכינה במערב והוא כי הנה נפש הגלגל המסבב השמש ומחיהו יודע ומכיר את מקום חיותו ושהוא נברא והנה מקום חיותו הוא נמוך מאד"ק מלכות דמלכות דעשי' וזהו שהשכינה במערב כי הקב"ה מקומו של עולם כמשה"כ הנה מקום נצבת כו' והמקום הוא נברא וגבול בו' קצוות העולם ועיקר חיות השוכן במקום ההוא במערב ומשם מתפשט לו' קצוות כמו החיות שבאדם שממלא כל הגוף ואעפ"כ עיקר משכונה במוח כן הוא ג"כ במקום

ובהיות השמש הוא יודע חיותו שהוא ממקום מערב שהשכינה שם ולכן הולך וסובב אל הרוח ההוא ולהשתחוות שם היינו שהוא בטל במציאות נגד החיות המקום ההוא והנה האדם יש לו השגה יותר כפלי כפלים מהשמש שהרי אפי' מהמלאך יודע יותר וכש"כ מהשמש וצריך הוא שיבטל במציאות נגדו ית' וזהו בענין לית וכן בענין קיום המעשה שהיא ע"י התורה כי הוא דבר ה' ועיקר כוונת עסקו בתורה יהי' להעשות כלי להשראת השכינה כמשה"כ ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ואמרו ז"ל משרב בהמ"ק אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד"א של הלכה והוא מפני שזהו דבר ה' וידוע כי הדבור הוא כח הנשמה שהנשמה מתגלה בו ונמצא א"כ כשהוא מדבר דיבורים הוא עושה מקום שיוכל שם להשרות נשמתו היינו השראת השכינה וזה אפי' מה"ש אין משיגים כי המלאכים הם ביצירה והעוסק בתורה מקרא משנה תלמוד שצריך האדם לקבוע בכל יום ללימודו כדאיתא בספרים לכאז"א מקום להשראת השכינה לפי עולם התורה שהוא לומד ומלאכים אין משיגים רק העולם שהם בהן ולמעלה מהם אין להם השגה וכן ע"י מעשה המצות שאינם משיגים לעולם המלאכים ואל תתמה על החפץ האיך ניתן לזה זה הדבר אשר אין כח במלאכים להשיגו ואנחנו מה נוכל לזה אמנם האמת כן הוא כל דבר שבקדושה שהוא יותר גבוה א"א להשיגו בעולם העליון רק כשיורד למטה אזי נגבל ונתגשם עם שנוכל להתאחו בה וכן ראינו מפורש במשכן שהיתה השראת השכינה על הקרשים ועל היריעות ועל זהב וכסף שבארוך וכרובים עד שאפילו מרע"ה רבן של נביאים כשהי' צריך לדבר עם השי"ת נאמר לו באוהל מועד כללות התורה כמארז"ל בסוטה בגי' מקומות נתפר' התורה וכן אמרו וראית את אחוריי זהו קשר של תפילין שבתפילין עצמם לא היתה השגת נביאות מרע"ה הרי שהמצות והתורות הם יותר מהשגת כל הנביאות כי הם רצונו ית' וכשהאדם לומד זה ועושה אותם הרי הוא מכין מקום להשראתו ית' ונעשה אחדות והנה אפי' אאע"ה שהי' נק' אברהם אוהבי הוא בחי' גדולה ובמקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו וזהו רק שבח שמשבחין אותו ית' אלוקי אברהם ובאמת כולא קמי' כ"ח ואהבתו אינו כלום נגדו ומכש"כ אהבת המלאכים שהם מדריגה פחותה הערך לאכפ"י ס"א וזהו לאדם שיש לו יצה"ר ומכניעו יש לו להקב"ה נחת רוח יותר מזה ולזה לא יאמר אדם אם היתי בחדרי חדרים והיתי יושב אוהל הי' טוב לי מאוד כי מ"מ לא היו צריכין לו כי הרבה לפני ית' מלאכים משמשין מיכאל הדביקים באהבה נפלאה אשר איש לא יוכל בעוה"ז להיות כמוהו שהרי אפי' להיות בטל כמו גלגל השמש א"א בזה העולם ולמה הי' צריכים לברוא את האדם ומזה סרה תלונות העולם המבקשים את נפשם בשאלתם מדוע יש להם מניעות וגם למה נתן את התורה לא שיהי' עסקו שלא לשמה שהוא קרוב הנזק ומעט התועלת ועם זה יבואר שאדרבה עיקר

כוונת השי"ת בזה העולם לאכפיא לסי"א ולכן נופלים לו מחשבות חיצוניות לאדם כדי שיכופם ואדרבה כשהוא זריז ביראת ה' ומסיר ממחשבתו והוא מקיים מצות התורה ולא תתורו וטוב שירוץ כדי שיהי' מאוס לו וזהו שאומרים בק"ש שמע ישראל כי נשמה נק' ישראל שהגוף נק' יעקב ואנו אומרים על הנשמה שה' אלקינו שהוא עמנו באחדות שאנחנו חלקו ממש יעקב חבל נחלתו ה' אחד שנאמר אני ה' לא שניתי וקודם שנברא העולם הכל שוה אצלו כלא קמי' ואפי' בעולמות העליונים ומכש"כ התחתונים ולכן ואהבת כו' ר"ל שמעשה שעושה רצונך ברעותא דלבא כו' שאין מחשבה תפיס' ב' רק רעותא דלבא ואחר זה ודברת בם שהיא התורה כאמור וד"ל.

ב"ה ליל ש"ק פ' חקת ובלק

זאת חקת התורה ויקחו אליך פרה אדומה תמימה וגו', עד ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת וגו', וצריך להבין מארז"ל שלמדו מזה שבהקדוש ובהשקה דמים חיים אל כלי מותר אפי' באשה מדכתיב ולקחו סתם ולא כתב איש אבל לא הקטן שאין לו דעת ובההזאה מותר אפי' בקטן שאין לו דעת ולא באשה מדכתי' איש דייקא כמ"ש ולקח אזוב וטבל במים איש טהור והזה על האהל ועל כל הכלים ועל הנפשות אשר היו שם כו', וגם להבין כללות הענין דפרה שאמר שלמה המלך ע"ה עליה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני וגו', ושרש הענין הוא, דהנה המי נדה דאפר הפרה הי' מטהר הטמא מת שנטמא באבי אבות הטומאה ולכן נק' מי נדה (מלשון נדדה נודד ללחם נע ונד) ע"ש ההזאה שמוזה בה על הטמא מת ונטהר (ועוד זאת מי נדה כמשמעו כי בהיות הנוק' דז"א בחי' דוה בנדתה שאז מדמים טמאים שבה יונקים החיצונים שז"ס רגליה יורדות מות אז מצטרך להזייה דמי נדה לטהרה להעביר ולגרש החיצונים שהוא ע"י האפר דפרה אדומה כצירוף המים חיים אל כלי שאז את רוח הטומאה יעביר מן הארץ עליונה שלא ינקו החיצונים ממנה ולזאת יקרא מי נדה חטאת היא וד"ל) והיינו כמ"ש רגליה יורדות מות שהוא סוד אחיזת החיצונים והקליפות ויניקתם מבחי' פסולת הגבו' דנוק' שנק' דמים טמאים שזהו רגליה יורדות מות ממש כי הקליפה המה בסוד מות ורע היפך החיים והטוב דקדושה וכת' ימותו ולא בחכ' והחכמה תחיה בעליה והיינו כי עיקר החיים נמשך מבחי' החכ' שמאין מקור החיים תמצא והיא נק' בחי' חי לעד ותחי' בעלי' ובחי' המיתה הוא

בהסתלקות החכ' דוקא כמ"ש ימותו ולא בחכ' כי החכמה תחיה כנ"ל וזהו רגליה דייקא יורדות מות וד"ל, ולזאת נאמר בפרה ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי שזהו התיקון בשביל לטהר את הטמא מת שנתפשט בקליפה מצד הסתלקות החכ' תחי' בשריפת הפרה אדומה תמימה באדמימות (ל"א ריף רוט) שהוא בחי' גבורה שבגבורה שרש יניקת' לאפר פר א' ואח"כ נתן עליו מים חיים אל כלי אז בהזאת המים אלו יטהרו הטמא מת כו'.

וביאור הענין הוא דהנה פרה הוא פר ה' ונשרפת לאפר פר א' והיינו כי פר גבורות דנוק' נמשכים מבחי' ה"ג מנצפ"ך דנוק' ה' מוצאות הפה המחלקות הקול דז"א שנק' כלל בארח פרט לכ"ב אתון וצירופי' שונים רבוא רבבות אין קץ ומלויים ומילוי דמילוי כו' שהן הן שרש התהוות כל הברואים פרטים אין קץ מינים ממינים שונים אין מספר כמו שאין מספר לרבויה ההתחלקות שרשיהן דצירופין אתון דמל' דאצי' שרש ההתחלקות פרטי' זו הוא מכללות ההתחלקות דה"ג מנצפ"ך דנוק' ה' מוצאות הפה וכמ"ש אתה פוררת בעזך ים שהפירור והרבויה הוא מבחי' הגבורות דוקא מצד שהמה מצמצמי' השפע הכללית שתחלק לחלקים פרטי' בריבוי ופירוד כנודע, וזהו שתחלה המה ה"ג בלבד שהמה שרשי התחלקות דפר גבורות המסתעפים מהם והפ"ר גבורות המה השרשים כוללים לריבוי ההתחלקות פרטי' המסתעפים מהם אין קץ ואין מספר כלל, וזהו ענין פרה פר ה"א אדומה שהוא בחי' מל' דנוגה דאצי' דכתי' ונוגה לו סביב המלבשת למל' דז"א דאצי' לקבל השפע דפסולת הגבורות שבה דקדושה ולהיות רגליה יורדות מות בקליפה ממש להחיות החיצוני' בגבורות קשות המתפשטות בקליפה שנק' דמים טמאים שבאשה הדוה בנדתה תזרם כמו דו"ה (כו) וכמ"ש בת"ז דבהאי נוגה מפתי לאתתא ונטיל נהורא (כו) ולכן הי' נשרפת על עורה ועל בשרה ועל פרשה דהיינו לכלות באש את כל התפשטות השפע שנתפשט בקליפה מבחי' הפרה אדומה מפסולת הגבורות עליונות בחי' עורה ובשרה ופרשה ישרוף הכל בבחי' כליון לגמרי וישאר רק בחי' האפר ממנה שהוא השרש שלה בחי' גבורה א' שממנה נתפשטו כל החמש גבורות דפר ה' והיינו כנודע שיסוד העפר והאפר הוא החומר הפשוט העצמי' לגבי הג' יסודות אמ"ר המורכבים עליו בריבוי ותוספת על העיקר בכל דבר כמו העץ שיש בו הרכבת ד' יסודות ארמ"ע ועיקרו ושרשו הוא יסוד העפר שהוא החומר הפשוט העצמי' וג' יסודות אמ"ר המה נוספי' עליו בבחי' ריבוי ותוס' על העיקר בבחי' הצורה על החומר וכל עיקר הגדלתו באורך ורוחב ועובי הוא מצד הצורה הנוספת בבחי' ריבוי עליו ולכן בשריפתו מסתלקי' כל הג' יסודות המורכבים ונוספי' בבחי' הצורה ומתפרדים כאו"א לשרשו בעשן האש

ומשאיר רק החומר הפשוט העצם שהוא העפר ואפר ונשאר במתי מעט
ממקדם התפרדותו וכמ"כ עדי"מ למעלה בשריפת הפרה אדומה שלמטה
לאפר דכמ"כ למעלה הוא ענין כליון הגבורות הנוספים בריבוי והתפשטות
מגבורה א' השרש ומקור להן ונעשה מפר ה' בחי' פ' א' גבורה א' השרש
העצמי בלבד שזהו ענין אפר הפרה ולכן כשנשרפה לאפר או מצטרך לחבר
האפר במ"ח אל כלי שאז מתמתקי' הגבורות בשרשן שהוא המ"ח שהמה
נמשכי' ממקור הגבורות משרשו של האפר אך שרשו של האפר הוא למעלה
מהמים חיים הנמשכים ממנו, ולכן תנן במס' פרה שהאפר יהי' ע"פ המים
דוקא, והיינו ששרשו של האפר דפרה הוא בחי' גבורה דעתיק המתלבש
במ"ס דא"א שמ"ס דא"א נק' בחי' מ"ח כי מים סתם הוא בחי' חכ' הגלוי'
ראשית הקו ימין דאצי' שהיא מקור החסד והנצח כו' שנק' בחי' מימי
החסדים כנודע אבל מקורה בחי' מ"ס דא"א שנק' בחי' מ"ח ע"ש שהיא מקור
החיים דחכ' הגלוי' שמאין דמ"ס תמצא היא בחי' גבורה ודין מצד התלבשות
בחי' גבורה דעתיק בה ונק' בחי' טלא דבדולחא כנו' באד"ר דהבדולחא
בתוכו אתחזאי כעין סומקא כו'.

וביאור הענין הוא כענין ששמע ממורו ה"ה דמזריטש נבג"מ ע"פ
והכהנים הלויים שגם בחי' הכהנים דמס"י דימינא לגבי מעלה נק'
בחי' לויים דמס"י דשמאלא והיינו כמו החכ' הגלוייה דאצי' שנק' בחי' כ"ג
מקור החסד שנק' איש כהן דאצי' לגבי למעלה נק' בחי' דין וגבורה דלויים
והיינו שהשרש והמקור שלה הוא האין דשערות דא"א כמזל השמיני שהוא
בחי' צמצום השפע בהארה המצומצמת במזלא דא"א שנק' בחי' אין הארה
בעלמא כנודע וע"ז כווננו רז"ל באמרם במקום גדולתו שם אתה מוצא
ענוותנותו, פי' גדולה הוא בחי' חכמה דאצי' ראשית הגילוי' וההתפשטות
השפע בכל עולם האצי' שנק' בחי' כהן גדול מקור החסד דאצי' הוא
ענוותנותו לגבי עצמותו ית' בחי' צמצום השערות דמזלות דא"א שנמשכו
מבחי' דין וגבורה דעתיק המלוכש במ"ס דא"א המצמצם השפע בהתחלקות
פרטי' צנורי השערות ומזלות דא"א שתעבור השפע בהן בבחי' התחלקות
וצמצום עצום מאד שזהו ענין קו המדה בוצינא קרדוניתא ואף שבאמת הוא
מקור החיים ב"ה שנק' מ"ח שהוא המקור לחכ' הגלוי' שנק' בשם חי לעד כו'
אעפ"כ לגבי עצמותו ית' נק' בחי' דין וגבורה שהוא הצמצום בבחי' גבורה
את המקור החכ' שיהי' בבחי' צמצום גדול בהשערות דמזל הח' בכדי שלא
תתפשט השפע יותר מדאי שאז בלתי אפשר הי' להכלי להכילנה ולא הי'
אפשר להתהוות גם הגבול אי"ס הנאצלי' באורות וכלים כ"א ע"י הדין וגבורה
הצמצום המזלות דא"א מקורן (ובאמת מקור הגבורות עליונות דגבורה
דעתיק המלוכש במ"ס דא"א הוא מקור החיים דוקא כי עיקר החיים הוא

מהגבורו' שבהן ריבוי החיות יותר מבחסדי' שהמה בחי' קרירות והמת הוא קר והחי הוא חם בחמימות הדם הוא הנפש שהוא עיקר החיים וגם ההולדה הוא מחמימות כו' וכמבואר במ"א), עוד זאת ארז"ל שאלו לחכמה נפש החוטאת במה תתכפר אמרה תמות שאף שהיא מקור החסד אבל רק החכמים המקיימי' את התורה ומתנהגי' עפ"י החכמה, אבל לא להכסילי' היפך מחכ' התורה שמתעורר עליהם בבחי' דין וגבורה ואמרה תמות היפך החיים דחכ' תחיה בעליה וימותו ולא בחכמה כתי' והיינו מצד התחלקותה בהכלי החכ' שאז מתחלק השפע והחיים רק להמחזיקי' בה דוקא ולא לההיפוך ומנגד אליה דהיינו נפש החוטאת וכ"ז הוא דוקא בהחכ' הגלויה אבל בכ"ע שלמעלה מבחי' התחלקות הוא רחמים פשוטים ומאריך אף אף לרשעים ונושא עון כו', אבל הטעם הראשון הוא העיקר בשגם החכ' סתימאה דוקא הוא בחי' דין מצד התלבשו' גבורה דעתיק בה שנק' קו המדה לצמצם השפע דמקור החכ' הגלויה בבחי' התחלקות ולגבי המאציל ב"ה נק' בחי' דין אבל החכ' הגלויה נק' בחי' מקור הקוין דחח"ן, וזהו כוונת הכתוב בהכהנים הלויים לגבי שלמעלה המה לויים וכנ"ל.

וזהו ענין שרש האפר פר א' שהוא גבורה א' דעתיק המתלבש במ"ס דא"א והמים חיים המה נמשכי' ממ"ס דא"א שנק' בחי' טלא דבדולחא ע"ש שמקורו הוא בחי' גבורה דעתיק המתלבש בו שהוא המצמצם השפע דהמקור דמים חיים אל כלי, ולכן האפר הוא מצטרך להיות ע"פ המים דוקא כפי ששרשו עיי' בהתחברות דאפר הפרה במים חיים אל הכלי והמ"ח מקבלים מהאפר מקור הגבורות מקורן או בהזאת על הטמא מת נטהר דהיינו כי הטומאה הוא מאחיזת החיצוני' בהמת שנסתלקו החיות דחכ' הגלוי' כמ"ש ימותו ולא בחכמה ורגליה דייקא יורדות מות, אבל כשממשיכי' ממקור החיים דהיינו ממ"ס דא"א ונק' מים חיים אל כלי ולא זו בלבד אלא גם האפר דפרה אדומה הוא ע"פ המים שבוה נמשך בהמים חיים דמ"ס דא"א הארת המקור דגבורה דעתיק מקור הגבורות דוקא או עיי' יוכל להעביר רוח הטומאה דטמא מת בשגם עיי' יהי' תחיית המתים בבחי' הטל העליון דמ"ס דא"א כנודע (כי מחכ' הגלויה א"א להיות תחיה"מ שהוא למעלה מההשתל' שהמתים שכבר מתו יחיו נבלתן יקומון כ"א החכ' תחי' בעליה כשלא מתו עדיין לקיים החיות, אבל להחיות המתים שכבר מתו מוכרח להתמשך ממקור החכ' דהיינו מטל העליון ונוסף לזה בחי' האפר מקור הגבורות שהוא העיקר מב' טעמים הא' שהוא מקור החיים דמ"ח הוא הטלא דבדולחא כנ"ל ועוד שאין הדינין נמתקין אלא בשרשן דוקא דהיינו מקור הגבורות שנמשך להרחיק ולגרש החיצוני' בבחי' שמאל דוחה שו"ס ענין ההזאה דמ"ח שקבל מהאפר בהתחברותו יחד דוקא על הטמא להעביר את רוח הטומאה בבחי' גירוש

והרחקה דשמאל דוחה וכנודע זה הכלל דהזאה בכ"מ וכן דזריקת הדם ע"ש וד"ל וזהו כללי המכוון דפרה אדומה שע"ז אמר שלמה המלך ע"ה דוקא אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני דהיינו שהיא אינה ככללי התורה דמחכ' הגלוי נפקא אבל היא רחוקה בבחי' מ"ס דא"א סתימא דכ"ס שלכן נק' בשם חקת התורה כאמרם ז"ל חקת שחקקתי א"א רשאי להרהר דלית מח' תפיסא ב"י שהוא נק' בר"מ שכל הנעלם מכ"ר כו', ועתה צ"ל מפני מה בהקדוש מותר אפי' באשה ולא בקטן ובההזאה בהיפוך כו', ותחלה נבאר ענין ההזאה שמותר גם בקטן ולא באשה, וסוד הענין הוא דהנה ההזאה הוא בחי' הבירורי' דשם מ"ה הדכר המברר עליון כי בחכמה כח מ"ה אתברירו דייקא להפריד הטוב מן הרע שמובלע בו ולהרחיק ולגרש הרע אחר התפרדותו מן הטוב כי אז אין לו חיים כי עיקר חיותו הוא יניקתו מן הטוב המובלע בו וכיון שנפרד ממנו אזי ממילא אין לו תקוה כמבואר בדוכתי טובא, וע"ז נאמר עת אשר שלט האדם באדם לרע לו ממש כנודע ולכן עיקר המברר הוא הדכר דשם מ"ה דאצי' והוא כמארז"ל איש דרכו לכבוש ואין אשה דרכה לכבש שלמדו מזה על אתתא דלא מפקדא אפרי' ורבי' והוא מהמקרא מלא שנאמר פרו ורבו ומלאו הארץ ורדו בדגת הים כו' וכבשוה ע"ש, דלכאורה הוא תמוה מה שייכות זל"ז דכיון דאין אשה דרכה לכבש ואין היא בכלל דוכבשוה לכן איננה גם בכלל המצוה דפרי' ורבי' דרישי' דקרא, ואך סוד הענין הוא דכבוש הוא ענין הבירורים שהוא בחי' מלחמה של המברר עם המתברר שמצטרך להיות בחי' כח חזק בהמברר יותר בכדי שיתגבר הוא ויברר הטוב המתברר שיתעלה אליו ולא יהי' בהיפך שימשיכנו ג"כ הרע אליו ועכ"פ שלא יהי' בו כח להעלות המתברר אליו כי לאום מלאום יאמץ כתי' שהרע מתאמץ ומתגבר שלא יסתלק הטוב ממנו למעלה שאז ישאר בלא חיים ואדרבה תשוקתו להמשיך אליו הטוב דוקא וכמ"ש חיל בלע ויקיאנו שטבע הקליפה להיותו חיל בלע לבלוע הטוב אליו ועתה ע"י התגברות כח הדכר דוקא כי איש דייקא דרכו לכבש אז יקיאנו ויפרד ממנו הטוב בע"כ בהכרח ולכן למדו מזה דאתתא לא מפקדא אפרי' ורבי' דפרי' ורבי' הוא ענין מ"ן ומ"ד דבירורי' שהמ"ד הוא האיש הוא עיקר המברר ודרכו לכבש ולא המ"ן דנוגה כי אין דרכה לכבש ולכן לא מפקדא אפרי' ורבי' שהכל א' מ"ש ברישא דקרא דמצות פרו ורבו ורדו בדגת הים עד וכבשוה שזה קאי על ענין הבירורי' דשייכא באיש דוקא והוא מצווה על זה ולא האשה כמשי"ת בע"ה (והוא כמו עדי"מ החכ' בתורה הלומד איזה שכל וחכ' זרה מחכ' חיצוני' בכדי לברר ממנה הטוב שנמצא מהם להפרידם מן הרע ופסולת כי נפל הטוב בבחי' שבירה לשם כנודע שמאחורי' דאוי' נפלו בקליפה בחכ' חיצוני' שבאוי' הי' בחי' פגם כו' ע"ש שאז מצטרך להיות חכמתו מרובה וחוזה ביותר שלא ישתקע הוא בהחכ' ההיא להמשיכו לשם כ"א אדרבה יתגבר הוא

ויברר הטוב ממנה והרע יפריד וירחיק כו' וכמבואר במ"א ע"פ ויפגעו בו מלאכי אלקים שהמתבררי' הלכו לנגד לקראת יעקב אע"ה כללי' ש' מ"ה המברר וכן וירץ עשו לקראתו ע"ש ודו"ק), ואף שגם מל' דאצי' מברר בירורין בחו"ל כמ"ש ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה רפ"ח עם הכולל גימ' טרף וגם הוא לשון חטיפה וטריפה כטריפה הארי' דכתי' בו וטרף ורבץ ואין מציל (וגם הארי' הוא המברר כאמרם ז"ל כדמות ארי' אכיל קרבנין שהוא מבחי' ימין שבמל' כמ"ש פני ארי' אל הימין כו') דהיינו הצלת הטוב מן הרע המתברר ומתעלה למעלה למעלה שהוא דרך צידה וטריפה כנודע, התירוץ לזה נודע כי באמת אשה הוא הנוק' דאצי' בעצמה אין דרכה לכבש, רק מה שמל' דאצי' מבררת בבי"ע בירורי נוגה בימות החול הוא ע"י התלבשות המדות דז"א המברר בה כי יום ראשון הוא הארת חסד דז"א בה לתת כח לברר ויום שני הארת גבורה כו', וזהו שנק' ימי המעשה ע"ש ו"ק דז"א ואף שמבואר בקבלה כי עצמות דז"א אינו מורד לבי"ע לעולם, אבל ע"י אמצעות והתלבשות הארתו בנוק' מאיר בבי"ע וזהו ממש הכח החזק של הדבר המברר בכל ו' יומין דחול שנק' ימי המעשה רק ע"י התלבשותו בנוק' וראי' לזה כי שבת הוא יומא שביעאה נגד הנוק' דז"א וכדכתי' כי קדש היא דייקא לכם לשון נוק' אז לא תעשו כל מלאכה שבורר אסור וכל מלאכה דליט מלאכות בכלל בורר הוא מצד דאשה הנוק' דז"א בעצמה אין דרכה לכבש רק להעלות המתבררי' שכבר נתבררו בימות החול כו' ימי המעשה ע"י הארת ש' מ"ה הדבר דז"א בה ובכח הארתו מבררת בבי"ע ולכן נק' על שמו ו' יומין דחול, משא"כ שבת נק' על שמה כי קדש היא לכם כמבואר במ"א, ולכן בהז"א שהוא ענין הברורי' להפריד הרע והטומאה מן הטמא ולטהרו כו' הוא ע"י האיש דוקא ולא האשה כי איש דייקא דרכו לכבש כנ"ל ועוד זאת כי עיקר קבלתם החיות הוא מנוק' דז"א שרגליה יורדות מות הדוה בנדתה מה' דמים טמאים שבה כנ"ל ואיככה אפשרי שממקום שמקבלים חיותם יהי' הגירוש והרחקה שלהם כי לעולם מצטרכי' לקבל חיות מפסולת הגבורה' דנוק' לצורך קיומם ואין סניגור נעשה קטיגור וד"ל, אבל האיש אפי' הקטן במשמע אף שאין לו מחשבה היינו מוח הדעת והיינו כי הנה נו' בזהר בסבא דמשפטים דאל אחר אסתרס ולא עביד פירין דלכאורה אינו מובן עניינו הלא גם או"ה מולידיים בנים ג"כ ומהו לא עביד פירין, אך הכוונה הוא שנעדר מהם בחי' מוח הדעת שבמקורם " כתרין דמסאבותא אין להם מוח הדעת זולתי חו"ב בלבד שנק' תרין צפרין ושנים אנשים מרגלים חרש ממש שהמה חו"ב דקליפה שאין להם מוח הדעת ולכן נק' בחי' חרש ע"ש העדר הדעת ולכן שלח אותם יהושע מן השטים ממחנה ישראל, וזהו בבחי' הדבר ובבחי' הנוק' נק' בחי' שתיים נשים זונות דכתיב אז תבואנה שתיים נשים זונות אל המלך דהיינו הן בבחי' הדבר שבהן המשפיע והן בבחי' הנוק' לא ימצא

בהן רק שתיים שתי' דחוי' ולא הדעת, והטעם לזה מובן למשכיל ענין מוח הדעת שהוא בחי' כח המוליד חדשות מאין ליש ע"י ההתקשרות שלר בהמקור האין להמשיך מחדש מעיקרו מאין ליש והוא כמו שלשון והאדם ידע את כו' וכנודע שדעת עליון הוא המחבר חכמה לבינה ע"י עליותו עד הכתר עצמו האין להמשיך ממנו החכ' שמאין תמצא ליש דבינה והוא עד"מ בעבודה בחי' התקשרות בהעמקת הדעת בהכרת והרגשת פעולת הנפעלים מהבורא ית' איך שנתהוו מאין ליש שהדעת הוא ההרגשה בהאין המפעיל היש שמרגיש מקורו האין וכמו שארז"ל באברהם אע"ה בן ג' שנים הכיר את בוראו שההכרה הוא ע"י מוח הדעת המרגישו שמכיר את בוראו האין הפועל היש הנפעל משא"כ כשאין לו דעת שאף שיש לו חוי' איננו מרגיש האין המקור של היש כ"א היש הנפעל בלבד הנתפס במוח החוי' כללו ש"ד המוחין דחוי' יש להם תפיסא רק במה שכבר נתפשט בבחי' הכלי הנפעל מאין ליש, אבל מוח הדעת עולה עד הכתר בחי' המקור האין ולכן יש בו ענין ההכרה והרגשה בהאין עצמו ולכן הוא המוליד אח"כ חדשות מאין ליש לחבר חוי' שזהו ענין הדעת עליון ודעת תחתון דז"א הוא ג"כ מפנימי' המדות העולה עד הכתר כי דעת עולה עד הכתר כנודע לייח, ולכן עיקר הזווג להמשיך הטפה מעצמו' המוח להוליד חדשות נמשכו ע"י מוח הדעת דוקא וכאומרם ז"ל אין קישוי אלא לדעת וכת"י והאדם ידע וגו' וכנודע.

ואחרי כל הדברים והאמת האלה יובן למשכיל היטב הטעם למה שאין להחיצונים מוח הדעת כנו' בסבא דמשפטים דאל אחר אסתרס ולא עביד פירין שיש בזה ב' טעמים והמה עולים בקנה א', הא' הוא כי הכוונה בהתהוות הקליפה הוא שיהי' בחי' יש ונפרדים דוקא שנמשכים בבחי' השתלשלו' מטוב שבנוגה הסביב לקדושה שהוא בחי' יש שבקדושה וממנו משתלשל ויורד עד שמתהווה גם בחי' הרע דנוגה שהוא יש גמור הנפרד דקליפה המגביה א"ע כנשר ואומרים ידינו רמה כו' לי יאורי כו' ולכן אין להם מוח הדעת כי אז הי' להם הרגשה בהמקור האין המפעילם מאין ליש ויתבטלו בבחי' ביטול ולא יהי' אפשר שיהי' בחי' יש גמור, אבל החוי' אינו מעכב לזה שלא יהי' בחי' יש כי אף שהחכ' מאין תמצא אבל נמשכה מאין ליש דבינה מלמעלה למטה וכיון שנתפשטו בבחי' יש דבינה שוב אינה חוזרת לאין מלמטה למעלה ולכן כיון שנתהוו מאין ליש אפשר להם להיות יש גמור אבל הדעת הוא העולה אח"כ מלמטה למעלה להכיר בהרגשה והסרה בהאין ואיך אפשר להם להיות בחי' יש נפרד וד"ל, והב' הוא בכדי שיסתרס ולא יעביד פירין והיינו שלא ימשיכו הולדות חדשות בריבוי ותוס' טומאה בתמידיות ע"י הדעת העולה עד הכתר דקליפה להמשיך מחדש הולדות חדשות כ"א כפי שנמדד להן ע"י ההשתלשלות מלמעלה למטה ע"י חוי'

דקליפה שנמשך מאין ליש כן יקום בלא תוס' עוד ע"י הדעת העולה מחדש להמשיך מאין ליש וד"ל, וזהו כוונתו דאסתרס ולא עכיד פירין אף שאויה שלמטה מולידים ג"כ בנים ובנות כמו ישראל רק כוונתו על המוקריי' שלהם די' כתרין דמסאבותא שאין בהם בחי' הדעת המוליד חדשות בתוס' מרובה (כ"א כפי שנמדד כבר והנפשות שכבר נשפע בהן מוליד' האויה שלמטה אבל אין בהם נפשות חדשות כו' וד"ל), ובזה יוכן היטב למה שבהזאה מותר אפי' בקטן אף שאין לו דעת רק שנק' איש שהוא מבחי' הדכר העליון המברר שבהזא' שהוא ענין הברורים להעביר רוח הטומאה מצטרך להיות בחי' איש דוקא מבחי' כח מ"ה דדכר דוקא שדרכו לכבש כנ"ל רק במה שאין לו מוח הדעת למה שהוא קטן אינו מעכב מאחר שגם המתבררים אין להם דעת דאל אחר אסתרס ולא עכיד פירין, והטעם לזה מוכן למשכיל דבשלמא כשהי' להתבררין מוח הדעת אז הי' מצטרך להיות בהמברר ג"כ מוח הדעת והיינו כי הארת שם מה המברר הוא מתפשט לפי ערך הניצוצין המתבררין שנפלו בקליפה שצריך להעלותן ובחכ' כח מ"ה דייקא אתברירו מבחי' חו"ב דקליפה וכיון שיש להם דעת יכולים להמשיך מחדש מהאיין דכתר דקליפה תוס' וריבוי מחדש לזאת או מצטרך להיות בהמברר ג"כ מוח הדעת להמשיך מחדש ג"כ תוס' אור מהאיין דקדושה לעומת' ונגדם כו' כי זלעוז עשה האלקי' ולאום מלאום יאמץ, וזהו ענין המלחמה שנק' כיבוש בלשון חז"ל דאיש דרכו לכבש כנ"ל, אבל כיון שאין להם מוח הדעת להמשיך מחדש בתוס' חדשי' וריבוי כ"א חו"ב מה שכבר נתפשט בהן לכן די להיות בהמברר ג"כ רק בחי' חו"ב לעומתם, אף שאין לו מוח הדעת ולכן מותר אף בקטן רק שהוא מבחי' הדכר המברר ולא אשה שאין דרכה לכבש וד"ל, והמשל בזה החכם המתוכח עם שכנגדו ורוצה להוכיחו על האמת שעל הקושי' שמקשה לו משיב לו תשובות נכוחות וכיון שיש לו דעת להמנגד מתחכם עוד בקושיות חדשות עוד להכחיש האמת ע"ז מוכרח גם הוא להתחכם ג"כ בבחי' הדעת להמציא תשובות אבל כיון שאין להמנגד מוח הדעת להמציא חדשות גם הוא אין מצטרך להמציא חדשות כנ"ל כו' וד"ל.

ועתה צ"ל מפני מה בהקדוש מותר אף באשה דמוכחי מקרא דכתי' ולקחו סתם ל' רבים ולא כתיב איש אף אשה במשמע ולא הקטן כו', והיינו כי הנה נתבאר לעיל ענין הקדוש שהוא בחי' העלא' של האפר לשרשו הנעלה שלמעלה מבחי' המים חיים שהוא המקור להמ"ח דהיינו בחי' גבורה א' דעתיק הוא בחי' מקור האפר פר א' המתלבש במ"ס שנק' בחי' טלא דבדולחא מים חיים שנובעי' מלמעלה מגדר התלבשות בכלים שנק' מ"ס שכל הנעלם מכל רעיון כבחי' גילוי והתפשטות אל כלי החכ' הגלוי' דאצי' ע"י הצמצום שנעשה תחלה כבחי' התלבשות דגבורה דעתיק מקורו שזהו ענין

אמרם ז"ל במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו הוא הצמצום וגבורה שבתחלה קודם התפשטו מימי החסדים אח"כ שנק' בחי' גדולתו והכהנים המה הלויים ממש למעלה שזהו מקורו וכנ"ל ולכן לצורך העלא' זאת דהאפר (אחר שנשרפה הפרה פר ה' לאפר פר' א' בחי' גבורה א' שבמל') לשרשו בחי' גבורה א' דעתיק המתלבש במ"ס דא"א שזהו ענין נתינתו ע"פ המים כו' מצטרך להיות בחי' דעת דוקא אך גם האשה כשירה בזה דגם הנוק' יש לה בחי' דעת וכנודע בקבלה על אמרם ז"ל נשים דעתן קלה שיש להן בחי' דעת קל שהוא מחצית הדעת הכולל חו"ג שעולה גי' ק"ל וז"ס רוכב על עב קל כו' ע"ש, והיינו שהדעת נחלק לשנים לחו"ג וחלק דעת של ה"ג דנוק' נק' דעת קל ולכן גם האשה כשירה בהקידוש כי אין מצטרך כאן זולתי חלק הדעת דגבורה דנוק' העולה מלמטה למעלה להעלות את האפר לשרשו בחי' גבורה דעתיק שע"פ מ"ח כנ"ל שז"ס דעת אלקי' מעלות דעת דנוק' שמבחי' הגבורה העולה ממטה למעלה ומעלה האפר לשרשו ואף שאין לה חלק הב' של הדעת של הי"ח הממשיך אח"כ מלמעלה למטה כי אין מצטרך בזה זולתי ההעלאה בלבד שזהו ענין הקידוש אבל ההמשכה מלמעלה למטה אין מצטרך כי האפר נשאר למעלה בשרשו מקור הגבורות רק בחי' המים חיים נמשכי' למטה ומאחר שקבל המים מבחי' האפר שנתנו עליו בחי' הארת מקור הגבורות מקורו אז יש בכחו להעביר רוח הטומאה בהזאתו על הטמא מת רק שהזו בכחי' המים לבד אחר שהי' מחובר בהאפר אבל לא הזו האפר ג"כ, והטעם מובן למשכיל למעלה הא' כי א"א להיות גירוש והרחקה לחיצונים שקיבלו יניקתם כבר זולתי בבחי' שמאל דוחה לדחות ולהעביר רוח הטומאה מהטמא ומה גם שאין הדינין נמתקי' ג"כ בשרשן דוקא, וזהו ענין הזאת המים אחר קבלתו מהאפר אבל בחי' תחז"מ מכאן ולהבא שהוא בחי' השפעת החיים ממקור החיים שגם המתים יחיו בתחיה ממש זהו מבחי' המים חיים דמ"ס דא"א והוא הטל עליון שעתידי להחיות בו את המתים ואעפ"כ מוכרח להיות בזה ג"כ הארת מקור הגבורו' דהאפר כמ"ש אתה גבור לעולם אד' כו' מחי' מתים כו' דבכדי שתרג השפע דמ"ח וטל עליון להחיות המתים שהוא ירידה גדולה ועצומה שלא כסדר ההשתלשלות מוכרח להיות ההכרח דכח גדול וחזק דבחי' הגבורה דעתיק מקורו המתלבש במ"ס ולפי כל הטעמים אלו מוכרח להיות שהמים יקבלו מהאפר אבל התפשטות החיות להמת הוא מבחי' המ"ח לבדן רק אחר קבלתן מהאפר ולזאת אין מצטרך בזה זולתי בחי' הדעת קל דנוק' המעלה האפר ממטה למעלה פר א' שבנוק' לאחר שריפת הפרה אדומה לאפר לשרשו מקור הגבורות בוצינא דקרדוניתא כנ"ל, ולכן כשירה האשה ג"כ בהקדוש אבל לא הקטן מאחר שאין לו דעת כלל אף לא הדעת קל ובלא בחי' הדעת בלתי אפשר להיות עליית האפר לשרשו וד"ל, אבל בהזאה הוא בהיפוך שאין מצטרך למוח הדעת כיון שגם בהמתבררין אין

מוח הדעת דאל אחר אסתרס כנ"ל אבל מצטרך להיות איש דייקא שהוא דרכו דייקא לכבש וכנ"ל וד"ל.

במס' פרה הכל כשרים לקדש חוץ מחשין (הא אשה כשר וביבמות יליף לה מקרא) ולענין הזאה הכל כשרים להזות חוץ מן האשה אבל הקטן מזה כו' (ושם יליף זה ג"כ מקרא) וצ"ל מה נשתנה זה מזה הלא שניהם במי חטאת ואפר פרה מה לי קידוש מה לי הזאה. ויובן בהקדים תחלה ענין הפרה אדומה תמימה וענין מים חיים דוקא ומי מקוה פסולים בה. כי הנה הפרה היתה לטהר טמא מת שהוא אבי אבות הטומאה כי הקליפות נקראים מתים לפי שאין להם חיות מצד עצמם וולתי מרפ"ח ניצוצים דתהו שנפלו בהם וכללות הרפ"ח ניצוצים הוא בחי' ה"ג עליונות וזהו ענין פרה פר ה' ה"ג מנצפ"ך שעולים גימ' פר ונודע ענין הה"ג שישנם באימ' וכמל' פי' עד"מ התהוות האותיות מהבל הלב שהוא פשוט הוא ע"י גבורות שמפרידות ההבל להיות מתחלק לחלקים אה"ע מהגרון כו' וכן באותיות המחשבה הנמשכ' מהשכל הוא ג"כ התחלקות לחלקים וכמ"כ למעלה מל' דאצי' שהיא בחי' אותיות הדיבור עליון וברוח פיו כל צבאם כל דיבור ודיבור מחי' מלאך א' היא מקבלת השפע ממדות דאצי' אמנם המדות הם פשוטים וכדי שיומשכו בבחי' דיבור להיות מחלקי' לחלקים הוא ע"י ה"ג גבורה שבחסד גבורה שבגבורה שהגבורות הם המחלקים כנודע וכמ"כ הוא בעלמין סתימין בינה אותיות המחשבה ג"כ ע"י ה"ג כו' והנה עיקר הגבורות הללו הוא להיות התחלקות ממש בנבראי' הנפרדים שהמה יש ודבר לעצמן וכאו"א מובדל ומשונה מזולתו כי למעלה מאחר שנאמ' וצבא השמים לך משתחוי' אף שהם בחי' שונות הרי כולם בטילים כא' וכמ"ש ביוצאי ירך יעקב שבעים נפש ל' יחיד ובעשו כתי' נפשות עשו לפי שהם בחי' יש ודבר ואז הוא בחי' התחלקות אמיתי והיינו בחי' קליפת נוגה שאינה כמו קליפות הטמאות שהם רע גמור והגם שיש בה חציה רע אבל יש בה ג"כ חצי' טוב שהוא טוב ממש ואעפ"כ נקי' נוגה שאינו בכלל טוב דקדושה לפי שהוא בחי' יש ודבר כמו שיש אהוי"ר ותורה אבל הוא מרגיש זה כו' וע"כ שם בחי' ההתחלקות ממש וזהו ע"י הה"ג המחלקים כנ"ל שעיקר ההתחלקות הוא בנוגה והגם שיש בחי' ה"ג למעלה כנ"ל אבל הוא בהעלם ולכך אמרו מאי שמים אש ומים מלמד שהביא הקב"ה אש ומים וטפחן זה בזה וזהו רקיע והיינו שלמעלה יכולי' להיות אש ומים כא' כענין עושה שלו' בין מיכאל כו' וזהו לפי שהם בבחי'

ביטול שזהו ענין הרקיע קרש וגלד, משא"כ למטה בנוגה שגם הטוב מורגש כו'. והנה מן הטוב שבנוגה מקבל הרע שבה ומן הרע דנוגה מקבלים גם הקליפות הטמאות לגמרי וכדי להעביר יניקת' ולטהר טמא מת הביאו פרה אדומה ושרפו אותם לאפר כו' פרה מל' דנוגה כמ"ש בלק"ת כי פרה ל' נוקבא שמקבלת מפני שור מהשמאל גבורות עליונות שנמשכי' בטוב שבנוגה שזהו ענין פרה פרי' ה"ג כו' ושרפו לאפר כו' עדי"מ שריפת עץ שנשאר אפר ממנו והיינו שכל היסודות אש רוח ומים הולכי' ומתפרדים ולא נשאר רק האפר יסוד עפר שבו שהוא עצמותו הפשוט ונק' חומר אבל שארי היסודות הם באי' בו בבחי' התלבשו' ונק' צורה ע"כ הם מתפרדים וכמ"כ למעלה בחי' ה"ג עליונו' שנמשכי' בנוגה הם עדיין בחי' קדושה כנ"ל רק שמהם מקבל אח"כ גם הקליפות הטמאות והיז' בחי' הרכבה שנרכבי' הגבו' דקדושה עם הרע ולזאת שרפו את הפרה מל' דנוגה ועשו ממנה אפר שישאר רק עצמו' הה"ג כמו שהן וז"ש בגמ' אשכחן אפר דאיקרי עפר גבי הפרה אדומה דכתי' ולקחו מעפר שריפת החטאת והיינו לפי שהוא בחי' העצמיות כו', ואחר ששרפו האפר הביאו מים חיים מים בחי' חכמה אמנם יש מי מקור ומי גשמים אבל מים חיים הם הנובעי' מתחת לארץ ולמעלה היינו בחי' החכמ' מאין תמצא ולזאת הם נובעי' מארץ כי רוקע הארץ על המים כו' וממטה למעלה המל' כתר וזהו ענין כתר מל' וכנודע שיש י"ס דאי' וי"ס דא"ח ובספרי' דא"ח המל' כתר וע"כ יש בארץ בחי' א"ס להצמיח צמחים מאין ממש כי כל הי"ס שלמטה כולם מקבלי' בבחי' יש מיש משכל למדות כו'.

ביאור על התורה של שבת פרשה חוי"ב דשנת תקסז"ו

על* כן יאמרו המושלים בואו חשבון תבנה ותכונן עיר סיחון, הנה ידוע שהנשמה היא ירידה צורך עלי', וצריך להבין כל זה האיך הוא יכול להיות עלי' להנשמה יותר ממה שהי' במקור חוצבה, כי בוודאי כשהי' במקור חוצבה הי' כלול בא"ס ב"ה ומה צריך לעלי' יותר מזה, אך הנה כתיב דע מאין באת ולאן אתה הולך מאין הוא הארת כתר בחכמה, כי יוד הוא בחי' חכמה, וקוצה של יוד הוא הארת כתר בחכמה, כי כללות כ"י עלו במחשבה

פר: בגוכי"ק קרוע.

היינו בחכמה ולאן אתה הולך היינו לאן בלא יוד הוא למעלה מזה הבחינה והיינו בחי' כתר שבכתר. והנה להבין כל זה צריך להבין מתחלה מהו ענין ממכ"ע וסכ"ע, כי בחי' ממלא הוא בבחי' מילוי והרגשה, כמו עד"מ הנפש שמחי' האברים של הגוף שהנפש הוא בבחי' מילוי והרגשה באברים, וע"כ הוא בבחי' מעלה ומטה, דהיינו חיות של הראש הוא גבוה המדרגה מהחיות של הרגל כי היא למטה במדרגה, כי החיות של הרגל אין לו ערך ודמיון עם החיות של הראש כך עד"מ בחי' ממכ"ע הוא בחי' מלכות דאצילות, היינו כח הפועל בנפעל ממש וע"כ יש בו בחי' ראש וסוף, והוא בחי' השתלשלות, היינו כמו שלשלת שיש לו בחי' גבוה ובחי' תחתונה, כך זה מלכות דאצילות הוא בחי' השתלשלות כי בג"ע העליון הוא השגות הנשמות ונהנין מזיו השכינה, וממלכות דבריאה נעשה כתר ליצירה והוא בחי' ג"ע התחתון, וממלכות דיצירה נעשה כתר לעשי', עד שממלכות דמלכות דעשי' הוא התהוות וחיות כל הדברים הגשמיים, והנה בממלא כל עלמין יש שני בחי' האחד הוא כח הפועל בנפעל, היינו הוא ממש כח אלוקי שבנפעלים הוא בחינת ההתחלקות, היינו כמו עד"מ שבכח היד הוא כלול מכל הכוחות, אך כשעושה איזה פעולה מיוחדת אזי כח הפרטי שביד מלוכש בה בהעלם בפעולה ההוא ממש וכמו"כ עד"מ למעלה, כשכח הפועל הוא בנפעל אזי כח אלוקי הוא בבחי' התחלקות כי אינו דומה בחי' בריאה לבחי' יצירה כו'. וזהו עיניך ברכות בחשבון היינו שבחי' מלכות נמשכין ההתחלקות כוחת האלקית והכוחות המחולקים הם בייס דבי"ע ובחי' הב' היא כח הפועל קודם שבא להתחלקות כחות הנפעלים, והוא עד"מ כח היד שכלול מכל הכוחות פרטים אז אין חילוק בין כח פרטי זה לכח פרטי אחר, ועד"ז מהנפש היינו קודם שבא להתחלקות כחות בהאברים אז אין חילוק בין כח היד לכח המשכיל כי שם הכל שוה כידוע. כן עד"מ למעלה כי הנה ידוע שיש עולם שנה נפש והעולם שנה הוא בחי' זמן ומקום, ונפש היא בחי' כח אלוקי, ולגבי כח אלוקי קודם שבא לידי התחלקות אזי כל הכוחות שוין הם, וזהו דכתיב אני ראשון ואני אחרון כי אני הוא בחי' מלכות ראשון ואני הוא אחרון היינו שבחי' כח הפועל קודם שבא להתחלקות כח אלקי בנפעל אזי הכל שוה, היינו כח אלקי שהוא בעשי' וכח אלוקי שבבריאה קודם שבא להתחלקות שווים הם עד"מ הנ"ל, היינו כח השכל וכח היד קודם שבא לפעול פעולה אז כח השכל וכח היד נחשבין כאחד אבל כשפועל פעולה אז נפרדים כח היד מכח השכל אבל מקודם הם כאחד. וזהו שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, מי אלה אותיות אלוקים, היינו פלג אלקים, שהכח אלקי הוא בהתחלקות, אבל מקודם שבא להתחלקות אזי אפילו החיות שמלוכשים בשמים גשמיים ובגלגלים הכל אחד עם החיות שמלוכשים בבריאה, וזהו גדול אדונינו ורב כח היינו שהוא כלול מכל הכוחות, וכמו"כ הוא בעשרה

מאמרות, היינו ויאמר אלקים תדשא כו' ויאמר אלוקים יהי' אור כו' שהם צירופי אותיות היינו אחה"ע בגרון גיכ"ק בחיך כו', כי הנה ידוע שיש כח המדבר כמ"ש ויהי האדם לנפש חיה היינו לרוח ממללא הוא כח המדבר ששם כל הצרופים וכל הכחות הם בהעלם, ושם אין חילוק בין צירוף זה לצרוף אחר, אך אח"כ כשבא לה' מוצאות הפה או נעשה צרופים שונים היינו ק"ך צרופי אלקים, ומ"ח מהם בקליפה באדמת בני ח"ם, וזהו הבו לה' בני אלים הוא י"ס דעשי' היינו עולם העשי', כי הבו בגמט' אחד, היינו שעולם העשי' בטלים לגבי י"ס דקדושה דעולם העשי', הבו לה' כבוד ועוז היא לגבי י"ס דיצירה הבו לה' כבוד שמו הוא לגבי י"ס דבריאה, השתחוו לה' בהדרת קודש כו' זהו בחי' אצילות, וזהו בצלאל היה יודע לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ, כי בריאות שמים וארץ שהוא כח אלוקי בהתחלקות [הוא מצירופי] [אותיות] כשבא [לה' מוצאות] הפה, אבל כשבא בכח המדבר או אין חלק בין צירוף זה לצרוף אחר, אך הנה כתיב וידעת היום והשבות כו' כי הוי' הוא אלוקים היינו שבאלקים [שהוא] כח הפועל אשר בנפעל דהיינו פלג אלקים גם שם יש בחי' הוי' דהוא טובב של ממלא, אך צריך להבין מהו טובב כי אין הפרוש שהוא טובב בבחי' מקום ח"ו אלא שהטובב הוא בכל מקום [חלוק] ואינו [בגילוי] כמו הבחי' ממלא שהוא בבחי' מילוי והרגשה, אבל טובב הוא בהעלם בתוך הממלא, וזהו לית אתר פנוי מיני', והנה אתר הוא בחי' מקום ואיך שייך לומר לית פנוי מיני' היינו מעצמותו, אלא הענין הוא [שגם] באתר שהוא בבחי' מקום גם שם שייך לומר [מיני'] היינו מעצמותו, כי [גם] שם הטובב הוא בהעלם, וזהו את השמים ואת הארץ אני מלא, ואני הוא בחי' עצמות ומהות, היינו שגם מהות ועצמות מלא את השמים והארץ, והדמיון לזה מצינו ג"כ באברים של אדם, היינו שאבר אחד מרגיש הכאב של אבר אחר, וגם כשמקיז דם בזה האבר נתרפא אבר אחר. והנה מצד הנפש המחיי' לא הי' לו להרגיש אבר א' הכאב של אבר אחר, כי כל אבר מקבל לו לפי מזגו ותכונתו העין לראות כו', כי מהתעבות האור נעשה כלי, כי האור שבא להתחלקות לתוך האברים פרטים האור הוא לפי אופן הכלי ויש שייכות להאור עם הכלי ומפני זה האברים גשמים אינם בשוה כי זה האבר באופן זה וזה באופן אחר וע"כ לא הי' לו להרגיש אבר אחד הכאת של אבר אחר, אך הענין דהנה יש בנפש ה' בחי' נרנח"י נפש משכנה בכבד כי הכבד מלאה דם והדם הוא כלי להנפש כמ"ש כי נפש הבשר בדם הוא, ורוח עיקר משכנה בלב היינו רוח החיה בלב, ונשמה משכנה במוח, וחי' היא חכמה היינו שיש בה הארת כתר, ויחידה היא בחי' כתר שבכתר, וחי' יחידה הם אינם מתלבשים בכלים מיוחדים רק הם ממלאים כל הגוף בשוה, היינו כמו שהוא בראש כך הוא ברגל ואין להם כלים שיגבילו אותם לומר שהם בכאן ולא במקום אחר כמו נר"ן, אלא הם ממלאים

כל הגוף בשוה, והמופת לזה הוא דהנה ידוע שכל האברים נשמעים לרצונו היינו שתיכף ומיד שעולה הרצון להמוח תיכף ומיד הולך הרצון לכל האברים בשוה, כמו עדי"מ שעלה ברצון לילך ברגליו תיכף ומיד הולך ואין צריך להשהות כלל, כי הרצון הולך לכל האברים בשוה, לא שצריך לילך בדרך ההשתלשלות דרך המוח ודרך הלב שא"כ ה' צריך להשהות איוה זמן מה, אלא הרצון הולך לרגל כמו שהוא הולך לראש בהשוואה אחת, והוא מה שכתבו חכמי הרופאים שיש עורקים שאין בהם דם והוא גידי הרצון, והוא למעלה מהשכל שהולך לכל האברים בשוה, כי הגידים שיש בהם דם הוא החיות של האברים, היינו שכל אבר ואבר מרגיש אותו בעצמו, ועורקין שאין בהם דם הוא גידי הרגשה, היינו שע"ז מרגיש אבר הכאב של אבר אחר או כשמק"ז דם בזה האבר נתרפאה האבר אחר והוא מחמת שהרצון שולט בכל אברים בשוה, שאין לו כלי שיגבילו כי הוא ככל האברים בשוה, ומפני זה תיכף כשעולה ברצונו לילך ברגליו תיכף ומיד הוא הולך, כי הרצון שולט ברגל כמו שהוא שולט במוח, וכמו"כ הוא ממש למעלה במלכות דאצילות שמח"י נבראים שהוא כח הפועל בנפעל והתחלקות כחות אלקות בנפעלים יש שם בחי' סובב בהעלם שאינו נרגש כלל, וזהו לית אתר פנוי מיני', אתר הוא בחי' מקום היינו שהוא כח אלקי בהתחלקות, ואפילו שם אינו פנוי מיני' היינו מעצמותו כי יש בכל מקום בחי' סובב בהעלם וזהו מה שפעם כתיב מכה"כ ות"א מליא כל ארעא זיו יקרי', היינו שאינו אלא בחי' זיו ופעם כתיב את השמים ואת הארץ אני מלא, אני הוא בחי' עצמיות, ועתה יובן [שבאמת] החיות של העולמות היינו שהעולמות מרגישים אותה הוא רק בחי' זיו יקרי', אבל גם בחי' אני [יש] בהעלם היינו שהעולמות אינם מרגישים אבל יש בהם בהעלם, וזהו איהו תפיס בכולהו עלמין ולית מאן דתפיס ב'י, היינו שהרצון הוא הוא המנהיג כל העולמות, כמ"ש ומסדר את הכוכבים במשמרותיהם ברקיע כרצונו, היינו אפילו בהיכלות דנוגה כרצונו הפשוט, כמו עדי"מ הנ"ל שהרצון יש ברגל כמו בראש, וזהו וידעת היום כי הוי' הוא אלקים, היינו שאפילו בבחי' אלקים היינו [פלג] אלקים שהוא כח הפועל כשהוא בנפעל יינו בהתחלקות, גם שם יש בחי' הוי', היינו הסובב של ממלא, בשמים זמעל שהוא ג"ע העליון שהוא בבריאה ובארץ מתחת שהוא העולם הזה, אין עוד הכל בשוה אין עוד כי הרצון שולט בכל מקום בשוה וזהו כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ בימים כו' שהחפץ הוא הרצון הוא הכל בשוה בשמים ובארץ שהרצון הוא המחבר כל העולמות שיהי' הכל כאחד בלי שום חילוק ביניהם, והנה כמו"כ בעבודה ג"כ צריך להיות כן דהנה להבין מהו הפעולה של ההתבוננות כמ"ש וידעת והשבות אל לבביך שהרי כל מה שמשיג בשכלו הוא אינו ממש כמו שהוא משיג בשכלו כי אינו רק עדי"מ מבשרי וכו', אבל באמת הוא גבוה מהשגותינו, וא"כ מהו הפעולה

מההתבוננות, ואדרבה הוא מסתיר את האור אלוקית אבל הענין הוא כן דהנה באמת כשהוא משיג בשכלו ואינו ניוזו ממקומו, אז אפילו יש לו התפעלות ממש הוא רק בבחי' אור בתוך הכלי, היינו שהכלי מסתיר את האור, אבל כשניזון ממקומו אז האור הוא שלא לפי אופן הכלי, היינו שהכלי אינו יכול להגבילו ולהסתיר את האור וזהו ענין גילוי אלקות ממש, היינו שנתגלה אלקות בתוכו ממש, והנה באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא כי רוח אייתא רוח ואמשיך רוח, לכן לפי גורם ג"כ למעלה שיומשך בהתגלות בחי' כתר בתוך בי"ע שהוא בחי' אור שהוא לא לפי אופן הכלי, כי אופן הכלי הוא מכתר לחכמה [ומחכמה לבינה כו' כסדר] אך רוח אייתא רוח ויהי' התגלות מכתר לבי"ע שהוא בחי' אור שלא לפי אופן הכלי, וזהו על כן יאמרו המושלים המושלים ביצרם, היינו כד אתכפי' ס"א איסתלק יקרי' דקוב"ה, פי' שמחמת התבוננות שניזון ממקומו איסתלק יקרי' דקב"ה, הוא בחי' סוכ"ע נסתלק למעלה מהכלי, היינו שאין הכלי מגבילו רק הוא בהתגלות בתוך הממלא, וזהו ע"כ יאמרו המושלים המושלים ביצרם בואו חשבון כחשבונו של עולם היינו שיהי' בהתגלות מה שהוא בעולם כי עולם הוא מלשון העלם, והנה כמו"כ באצילות שהוא ג"כ אורות בתוך הכלים היינו שהכלי מגביל את האור, עיי' גורם ג"כ שיומשך בחי' מלכות דא"ס בתוך הנאצלים לא לפי קו וחוט שמודד אורות בכלים רק למעלה מקו וחוט שלא יהי' האור נסתר בתוך הכלי לכן תבנה ותכונן עיר סיחון, וסיחון הוא מלשון שיחה נאה וגם מלשון היסח הדעת, היינו העתק ממקום למקום כמ"ש ויצא יצחק לשוח בשדה שנעתק ממקום למקום, היינו שבחי' סוכ"ע יהי' בהתגלות בבחי' ממכ"ע, כי התפילה היא ברוך אתה ברוך הוא כתר שיבוא לבחי' אתה היינו להתגלות, והנה כמו"כ היא בחינת תורה כי אורייתא היא חכמתו ורצונו היינו שיבא הרצון להתגלות בתוך העולם, כמ"ש מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי, שיחות הוא מלשון העתקה היינו שנעתק מעולם לעולם היינו מהעלם להעלם עד שבא לידי התגלות בבחי' ממכ"ע כניל, והחילוק שבין תורה לתפילה שהתפילה היא חיי שעה שהוא רופא חולים ומברך השנים היינו [שהוא] מלכות דאצילות שנעשה כתר לבי"ע, ובחי' תורה היא חיי החיים חיי עולם היינו החיות מההעלם והוא שמלכות דא"ס שהוא כתר לאצילות יהי' נמשך בהתגלות בתוך האצילות כי התורה היא חיי עולם, וזהו מאין באת הוא בחי' החכמה שיש בו הארת הכתר שהוא בחי' חכמה סתימאה שהוא בחי' בוצינא דקרדוניתא היינו קו המודד שמודד אורות בכלים, ולאן אתה הולך הוא הארת כתר דכתר לבי"ע שהוא לא לפי אופן הכלים רק להתגלות בגילוי כפי דרך [המבואר לעיל] ודיל.

לא הביט עון ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו
 יוחנן כהן גדול ביטול המעוררין כו' מפני שאין שינה לפני המקום
 ופריך הגמרא והכתיב עורה למה תישן כו' ויקץ כישן ה' כו' אלא בומן
 שאוה"ע יושבין בשלוה וישראל בצער כו', והנה זה בכללות העולם וצריך
 להבין בחי' זו בכל אדם דהרע שבו נק' אוה"ע והחלק אלוה שבאדם נק'
 ישראל שנקראו אברים דמטרוניתא פי' שהוא ממש כמו אבר שהוא חלק
 מחלקי הגוף כך ישראל כל נשמותיהם ממש מהחלק השכינה וצריך האדם
 לעורר חלק אלקות השורה בתוכו כמאמר השוכן אתם בתוך טומאותם כי אני
 ה' שוכן בתוך בני ישראל פי' שהוא שוכן בתוכם ממש שלא יהי' החלק הנ"ל
 שרוי בצער ואוה"ע בשלוה פי' החלק הרע, וזהו מארו"ל אין שינה לפני
 המקום פי' בוודאי מצד עצמותו ית' הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל
 אמנם מצד השראתו בעולם במקום אוה"ע וישראל בצער וצריך להקיצו
 משינתו והנה ע"ז ניתקן השופר וצריך להבין ענין וענין התקיעות כיצד
 מעוררים בהם כי הנה יש יראה חיצונית ויראה פנימית פי' יכול האדם ליקח
 יראה מהעולם דהיינו משמים והארץ וכל אשר בהם שהם מלבושי המלך
 כמבואר לעיל במשל מלך כו'. שיריאים ממנו וכשהוא ישן אין פחדו על בני
 אדם ומהקיצו משינתו נופל פחדו אף שלא ראו דבר חדש מהמלך אעפ"כ
 פחדו על בני אדם מחמת מלבושיו. כך שמים וארץ הם לבושים של הקב"ה
 כמאמר אשי"ם שמים קדרות ושק אשים כסותם ומהם יוכל אדם ליקח יראה
 וזהו נק' יראה חצוני' ויראה פנימיות בזה האופן של כל העולם. כלא חשיב
 שהשמים וארץ הם רק דבור אחד כאמור בדבר ה' נעשו שמים וברוח פיו כו'
 והנה כשאדם מחשב דבור אחד אינו כלום דהא עדיין לא יצא לחוץ וכשיצא
 לחוץ אז נראה כי יש אבל הקב"ה שברא את העולם בדבור ואין דבר שחוץ
 ממנו כי הוא בלי גבול וא"כ כ"ע כלא חשיב. וזהו יראה פנימיות והחילוק
 שבין היראות כ"י היראה חיצונית יש עדיין בחירה באדם אבל שיבא
 למדריגת יראה פנימיות דהיינו לבחי' אין כמא' והחכמה מאין תמצא דהיינו
 שיתבטל נגדו ית' ושם אין בחירה לאדם כלל וצריך האדם לחבר היראה
 פנימיות עם החצונית דהיינו להמשיך אלהות לעולם השפל מעולם העליון

ענין: באוה"ת בלק ע' אי נוסף השופר.

יכול האדם: שם כי יכול אדם.

כמבואר . . כו': שם שכתוכם מלבוש המלך כמשל מלך ב"ו.

ומהקיצו משינתו: שם ובהקיצו משנתו אז.

מלבושיו: שם לבושו ובגדיו.

אשי"ם: שם אלביש.

בזה . . העולם: שם היא מחמת דכולא קמ"י.

וברוח . . חשיב: שם כו' וכמו דיבור האדם בעודו כלול במחשבתו כו'.

כ"י שם הוא כ"י.

שהוא הפנימית וזהו תקע פי' התוקע דהיינו שיתקע א"ע מאוד בעולם העליון כמו ותקעתי יתד במקום נאמן וכן בלשון גמרא גזירה שמע"י שמא יתקע, דהיינו שיתחוב א"ע מאוד במקום שלא יוכל לזוז משם דהיינו שיתבטל הבחירה בראש השנה ממשיכים אנחנו זאת היראה על כל השנה כי בכל השנה אע"פ שאומר שמע ישראל וכו' ה' אחד והוא מכוין בה אעפ"כ הוא למעלה מדעתו ואינו נכנס בתוכו כמשל הישן שדעתו ושכלו למעלה מראשו אבל בראש השנה אנו ממשיכין שיתגלה יראה פנימיות ה' לבא עלינו בנקל כמו ביראה חזונית שהכל יכולים לבא למדריגה זאת רק הכסיל שאינו רוצה להתבונן ולא יחפוץ כסיל בהתבונה ולא יבחין לזאתי ולזה צריך תקיעה כנ"ל.

וענין שברים תרועה ע"ד דכתיב קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות פי' דילוג נק' מה שדולג הרבה ביחד וקפיצה מעט מעט וזהו מדלג על ההרים מהר להר הרים נק' אבות שמניח כל עולמות הגדולים ודולג בכדי לשרות בישראל ומקפץ על הגבעות הנקראים אמהות דהיינו מדריגה הקטנה וקופץ מעט מעט וכל זה אנו ממשיכים ב"ה ע"י שברים תרועה פי' שישבור אדם את לבו ע"י שיזכור חטאיו ופשעיו כמאמר הן בעוון חוללתי כו' וחטאתי נגדי תמיד כו' וכת' לב נשבר ונדכא פי' נשבר היינו שבירה לחתיכות גדולות ונדכה היינו שיודק הדק היטיב השבירות הנ"ל לשברים וקטנים וזהו שברים תרועה דכתי' תרועם בשבט ברזל ע"י שישים האדם אל לבו זה הענין ממשיך שגם הקב"ה יעשה דילוגים וקפיצות כנ"ל ואח"כ תקיעה שנית שהוא ממטה למעלה דהיינו שיתקע עצמו בחזקה כיתד שלא תמוט שיהי' בו כל השנה וקודם ר"ה צריך שיעשה האדם תשובה וענין תשובה דכתי' רחוק מרשעים ה' וקשה הלא כתי' את השמים ואת הארץ אני מלא ולית אתר פנוי מיני' וא"כ גם הרשעים אינם רחוקים כיון שמכה"כ אמנם יתבאר עד"מ כמו האדם העומד לפני המלך ופונה ממנו ערפו אעפ"כ שהוא קרוב אליו מאוד מ"מ רחוק הוא כיון שפנה ממנו כדכתי' כי פנו אלי עורף ולא פנים וצריך שישים פנים אל פנים עד שיתקן מעשיו כמו שכתוב בספרים וכמו ששמעו כבר וזהו כוונת התפילה בא"י פי' אתה התגלות והוא יראה חיצונית והו"ה פי' יראה פנימיות ואנו מתפללין שיהי' הוי' דהיינו בחי' הרוממות בהתגלות דהיינו את"ה ולכן מאריכין בניגונים לכיון זה הענין וכריעות והשתחוואות הן מפני שצריך לתקוע יתד במקום נאמן לבא

תקע פי' התוקע: שם תקיעה פי' כמו התוקע (חייב משום בונה הנו' גבי שבת).

שמעו: שם ליתא.

לזאת: שם ע' איב את זאת.

למדריגתו אין כנ"ל ולזה צריך כריעות והשתחואות דהיינו שיתבטל במציאות, וזהו לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלהיו ותרועת מלך בו דהיינו ע"י ששיב פא"פ כנ"ל אז לא הביט און כנ"ל ה' אלהיו עמו היינו יראה פנימיות הנ"ל ותרועת מלך בו היינו יראה חצוניות כמאמר מלכותך מלכות כו' והענין שהכל אחד.

פרשה פנחס בעז"ה

ותקרבנה בנות צלפחד בן חפר בן גלעד בן מכיר בן מנשה בן יוסף ולא שמות בנותיו כו', הנה צלפחד הוא עיקר ומקור שורש הגבורות כי צלפחד הוא ב' תיבות צל פחד כי כשצריך להתגלות בחי' פחד עליו צריך להתעלם בבחי' צל והענין דהנה יש ב' בחי' כמ"ש אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים ידי הוא יד כהה בחי' גבורות דרועא שמאלא וימיני הוא בחי' חסד דרועא ימינא דהנה מבואר בזה"ק בחו"ג אתבריאו עלמא שהן המקור לבחי' העולמות שבחי' חב"ד אינו אלא להנהגות המידות ובחי' נה"י אינו אלא השפעה לזולתו והעיקר הוא בחי' חו"ג שהם המידות והם בחי' רוממות א"ס כמו שהוא למעלה מעלה עד אין קץ והתפשטות א"ס למטה מטה עד אין תכלית והנה בחי' המשכה שלמטה מטה עד אין תכלית הוא האור המתפשט בהעולמות לפי ערך הנכראים לכל חד לפום שיעורי' דילי' כפי אשר יוכל שאת בכל נברא לפי ערכו הוא בחי' חסד אשר מצד בחי' זו נחשבים לפניו מעשה התחתונים וכשר לפניו עבודת כל נברא מחמת שהם בבחי' הסתר וא"כ מה יוכל נברא ובע"ג לעשות כיוון שעכ"פ נתלבש בבחי' גוף המסתיר על אור האלקי ולכן מצד בחי' זו יש כח בצדיקים לגזור אומר כמ"ש צדיק מושל ביראת אלקים מי מושל בי צדיק וכמארז"ל הקב"ה גזור גזירה וצדיק מבטלה אבל מצד בחי' רוממות א"ס כמו שהוא למעלה מעלה עד אין קץ שהוא האור שלא לפי ערך העולמות והנבראים אין נחשבים לפניו מעשה התחתונים כי מה נחשב עבודת הבע"ג לפניו אשר הוא בלתי בע"ג ובבחי' ומצד בחי' זו נופל הדקדוק והדיוק על מעשה התחתונים שהמעשה לא בויכוח ולא בזהירות וזריזות ודיקדוק ובבחי' זו נאמר וירא משה ויפול על פניו וארז"ל מה ראה מדת אמת ראה בחי' אור האמת כמו שהוא למעלה מעלה עד אין קץ ולכן לא יכול אפי' משה לעמוד נגד בחי' זו וה"ז בחי' גבורות והנה מעין בחי' זו נתגלית ברי"ה ולכן הוא יום הדין שהכל מזדעזעין

מפניו אפילו מלאכי מעלה כמ"ש הן שמים לא זכו בעיניו ומלאכיו ישים תהלה כי מחמת התגלות בחי' זו אין נחשבים לפניו אפילו עבודות עליונים וע"ז נאמר ויהי כי זקן יצחק ותכהינה עיניו מראות כי ע"י שמאיר בחי' פחד יצחק גבורה עילאה אין נחשב בעיניו סדר ההשתלשלות והוא בחי' ותכהינה עיניו מראות היינו מלהסתכל על מעשה התחתונים וסדר ההשתלשלות ולכן כולם נרתעים ונודעזעים אפילו מלאכי מעלה ואף שמואל ירא מאימת הדין כמ"ש למה הרגזתני והוא נק' בחי' כזבי בת צור כזב והפסק בחי' כל האדם אפי' בחי' א"ק כוזב שאין נחשבים לכולם כל מעשה התחתונים והמשל לזה הוא כמו שאנו רואים בהשפעת הרב לתלמידים שבעת שמשפיל א"ע להסביר להם אזי יוכשר בעיניו שכל התלמידים ואדרבה יוכל להיות שהשכל הקטן יוכשר בעיניו יותר מהגדול כי מחמת שהוא בבחי' קטנות השכל ואעפ"כ מבין לכן יקר בעיניו יותר מהשכלות הגדול, ובר שכל אבל כשזהו בעיניו בחי' ירידה והשפלה להסביר להם אזי לא יוכשר בעיניו שכל התלמידים ובוז יבוזו לו וכמו"כ בנמשל כו' וההתגלות של זאת הבחי' השלימות תהי' לע"ל ולכן יאמרו אז על בחי' יצחק כי אתה אבינו מפני שיתגלה בחי' פחד יצחק כמ"ש ובאו במערות צורים כו' מפני פחד ה' ומהדר גאונו וזהו ההפרש שבין עוה"ז לימוה"ש כי עתה ההארה מבחי' ממכ"ע שהוא האור שלפי ערך העולמות אשר מצד בחי' זו אין נופל הפחד ואימה על נבראים אבל לע"ל מאיר בחי' סוכ"ע שהוא האור שלא לפי ערך העולמות אשר מצד בחי' זו נופל עליהם הדקדוק והדין ולכן תפול על כולם אימתה ופחד והנה כשיתגלה לע"ל בחי' הגבורה עליונה לא יוכל להתגלות כמו שהיא רק שצריכה להתעלם בבחי' צל בבחי' צלפחד כי כמו שהיתה בתחילת הבריאה שנתעלם צמצום הראשון בבחי' צל והוא ע"ס דאצילות שנק' תקונים כמאמר אליהו אפיקות עשר תיקונים וקרינון להון עשר ספירין ותיקונין הוא בחי' לבושין כי לא ילבש גבר מתרגמינו לא יתקן גבר כי הע"ס הוא בחי' לבושין כמאמר ספר הבהיר בעשרה לבושין נתלבש הקדב"ה וברא את העולמות כי כמו שהאדם אינו מוגדר בהלבוש לבל יפשיטנו לעולם רק שפושטו ולבושו פושט זו ולבוש זו ככה ממש אין א"ס מוגדר בע"ס לומר עליו שמשיגים אותו בבחי' חכ' ובינה כו' כי ע"ז מבואר יעביד לגביה מאנא רברבא וקרא עצמו חכם בחכ' ומבין בנינה שזהו צמצום גדול שיכולים (חסר).

בעזרה שמיני עצרת

ביום השמיני עצרת תהי' לכם כו', וישמחו בך מקדשי שמך כו'. הנה כל עולם הנאצלים הם רק רזא דשמי' לבד כמו שהשם הוא התפשטו' הארה בעלמא מן עצם האדם שכשהוא בפ"ע אינו צריך לשמו כלל ואין בו תועלת רק לקוראו שיהי' לו במה להמשיכו אליו כנ"ל כן הנאצלים הם דוגמת משל לאחר הקריאה בשם מן הקורא כמ"ש קורא הדורו' כו' וכמ"ש במ"א והמאצילן אינו עדיין בעל השם אלא עצם השם אשר נק' בשמו לכל קוראו שעכ"ז אינו אלא שם לבד אלא שהוא נק' מאציל כמשל השם עצמו קודם שיקראוהו בו שישנו בהעלם בעצם האדם אף שלא יוכר עדיין עד שיקראוהו כו' כן עד"מ מאחר שהוא נק' מאציל הוא שפלות וירידה ע"ש נק' מאצילי ע"ש האצ"י לבד כמ"ש אליהו אפיק יו"ד תיקונין וקרית לון י"ס כו' אבל לגבי עצמותו ית' גם המאציל הוא בחי' שם והתפשטות לבד ונק' אור א"ס ב"ה והוא בחי' מל' דא"ס שרש המשכת החוט וזהו במקום גדולתו שם אתה מוצא כו' שזה כלל גדול שכל גדולה והתפשטותו מעצמותו ית' הוא רק ענוה ושפלות גדולה וד"ל.

והנה ישראל הם מקדשי שמך מל' דא"ס שרש החוט כו' ופי' קידוש השם שהם מנשא"י ומגביהים את שמו להיות בבחי' קדוש ומובדל בחי' טובב ומקיף כידוע והיינו ע"י המצות דוקא להיות כי כל עיקר ענין המצות הם תרי"ג ארחין כו' שהם בחי' אורח ודרך להמשכת אור א"ס ב"ה בכלים מבלי' שוני' ולולי הכלים הי' האור מסתלק לבחי' עצמותו וע"י הכלים הם נאחזים ונמשכים תמיד כמ"ש בע"ח באורות דעולם העקודי' שע"י הכלי הם נעקדי' ומקושרי' כו' כמ"כ המצוה כמו פ' קדש באותיו' ודיו על קלף התפילין היא כלי להשראת אור חכ' דאצ"י כידוע אך אמנם אם לא יניח האדם את התפילין בראשו הרי אינה מצוה כלל שהרי פנימי' רצונו ית' שיקח האדם התפילין ויניחנו בראשו דוקא ואם יניחם על השולחן אין בזה השראת פנימי' רצונו כלל אף שבפ' קדש הכתובה בקלף יש רמז להשראת אור חכ' דאצ"י אין האור שורה בכלי אלא כשהאדם מניחם בראשו דוקא כו' נמצא שהאדם הוא מגביה ומעלה את המצוה שיומשך אורות בכלי' שיהי' בחי' פנימי' רצונו בהם וד"ל ואחר שיעשה המצוה הנה בעשותו המצוה יהי' עילוי לנפשו ע"י העשי' כמו שיאיר במוחו והשגתו בבחי' מקיף מהארת חכ' דאצ"י בהניחו את התפילין על ראשו כו' הרי המצות מעלין את האדם והאדם מעלה את המצות כו' וד"ל. וזהו אשר קדשנו במצותיו פי' ששניהם אמת שע"י קיום מעשה של האדם בעשותו המצות הנה יקדש את השם והוא יחוד קוב"ה

ושכינת' דהיינו שיעלה מדת מל' דא"ס הנק' מאציל שרש כל הנאצלי' לפי שהמצות מעשיו' אינם רק המשכת אור א"ס ב"ה ונק' אורחות הוי' וכנ"ל בכלים וכשנמשך אור המאציל בנאצלי' צריך הוא לקבל מבחי' עצמותו ית' הנק' בעל השם אשר שמו כלא לגבי עצמותו כנ"ל במשל שמו של אדם כשאין קורא אותו כו' ונמצא שהוא קידוש השם שנתעלה בבחי' קידוש טובב את כולם מהארת הקו עד רגלי העשי' כו' וזהו מקדשי שמך וגם הם נקדשי' ע"י המצות שהי' עילוי לנפשם בעשותם המצות ונמשכים עליהם הארת המקיפי' מן בחי' סוכ"ע ג"כ וזהו אשר קדשנו במצותיו וד"ל.

אך אמנם מהיכן הכח בכללות נש"י שיוכלו להקדיש שמו ית' הוא ע"י השמחה שישמחו בך פי' בך בתוך עצמותך ומהותך (כי ממך הוא התפשטו' העצמות אבל בך הוא בתוך תוכך כו' וד"ל) להיות כי ענין השמחה הוא בחי' אור חוזר למקורו כמו כאשר ישמח האדם שמחה גדולה יהי' ניזון ממקומו ולא ינוח כלל מפני שבלבו רשפי אש בהסתלקות אל העצמות עד שיוכל להיות כלות הנפש ממש מגודל השמחה וזהו היפוך האהבה שהוא ההמשכה והירידה להתקרב לזולתו הנאהב כו' כמ"כ ישמחו ישראל בקרבתם לפני ה' אחר הריחוק שאמרו חטאנו כו' הוא בחי' יציאת והסתלקות הנפש להכלל במקורא דכולא מגודל השמחה כמו אדם שראה את אוהבו האמיתי כמו בנו שנפל באיזה סכנה גדולה עד שנתייאש ממנו אח"כ כשניצול מן הסכנה וראה אותו חי תפול השמחה פתאום בלבבו עד שתצא נפשו כמו שפרחה נשמת שרה בהתוודע לה פתאום שיצחק חי כו' כמ"כ מגודל עוצם הריחוק הגדול אשר גם שמים לא זכו בעיניו ברה"ו ועיית כנ"ל שהוא מצד בחי' ההתנשאו' אל העצמות כמ"ש שם אח"כ בקרבתם לפני ה' כל ימי החג תגדל השמחה ביותר בבחי' או"ח כו' וד"ל ולכן ישמחו בך דייקא ולא מהתפשטו' שמו לבד להיות כי הם בבחי' או"ח יעוררו למעלה ג"כ שישמח ישראל דלעילא בבחי' או"ח אל עצמותו ית' הנק' בך למעלה משמו הנק' א"י כו' ולכן יש בכח שמחתם לעלות ולהגביה את השם ולקדשו בבחי' טובב ומקיף כנ"ל וד"ל.

והנה כל ימי החג הוא שמחת הוי' בחי' ז"א דאצי' בבחי' או"ח למקורו וכן עד רום המעלות כו' עד שגם בחי' מל' דא"ס הוא בבחי' או"ח בעצמותו ית' ואינו מתגלה אלא בבחי' צל הסכך והוא ענין צילא דמהמנות' כנ"ל וכמשל מי שהוא שמח שמחה גדולה לא יוכל לדבר ולגלות השמחה לזולתו כלל אבל כשאין השמחה בתגבורת כ"כ אז תוכר השמחה לזולתו מתנועותיו וריקודו כו' והיינו מפני שנכנסה השמחה בהשגת המוח והלב אבל כמו שמחה הבאה פתאום מהצלת בנו וכדומה תהי' למעלה מהשגתו ולא תוכל ליכנס עדיין בלבבו ומוחו ואז יהי' בו בחי' כלות כחו' הנפש כו' כן

עד"מ שמחה של המאציל ית' בבחי' א"ח כנ"ל א"א להתגלות בעולם הנאצלים כ"א בבחי' צל ומסך לבד והם בחי' עננים להסתיר ולהעלים את השמחה עליונה בבחי' עצמותו ית' ובש"ע הוא שמתגלה השמחה ונעשה בחי' המשכה וירידה כו' אל הא"ח וד"ל וזהו עצרת להוי' אלקיך כנישת ואסיפת שמחה של הוי' שיהי' בבחי' התגלות במל' דאצי' הנק' יום השמיני וד"ל ואמנם ענין העצרת ביום הח' דוקא להיות כי עצרת הוא לשון העצרה והעדר ההמשכה כמו הכויצה שיכווץ הזית כו' והוא ענין הקליטה במעי הנוק' שהזרע יעוצר ויעוכב שם ט' חדשי' כי הלוּבן מן הזכר שנעשה ממנו עצמות בלתי אפשרי שיהי' עצם גשמי ממושש ביד מן הלוּבן שהוא רוחני ודק הרבה ממנו כ"א כאשר יעוצר ויעוכב הלוּבן במעי הנוק' דהיינו שיוקלט שם וישתנה מהותו לגמרי ע"ז ע"י זמן העיכוב עד שיהי' למהות עצם גשמי כו' וכל זרע שאינו נקלט ונתעכב אינו מוליד כלום כו' והרי הקליטה הוא מניעת ההולדה עד ט' חדשי' ואעפ"כ הוא עיקר סיבת ההולדה אח"כ לאחר ט"ח כו' וכמ"כ בכל משפיע ומוליד יהי' צמצום והעדר ההשפע' תחלה ואז יושפע ויוליד כמו חכם באחור ישבחנה כמ"ש במ"א שאם הי' שפע שכל הרב שופע מיד להתלמיד בלי שיצמצם השפע תחלה לא הייתה נשפעת לפי צמצום השגת התלמיד כלל כו' אבל כשמונע ומעציר תחלה השפע בעצמותו אז תקטן תחלה בעצמו' השגתו ויוכל להוי' השפע מצומצם לפי קבלת התלמיד כו' וכמ"כ יובן למשכיל למעלה בענין המשכת אור זרוע מצדיק ח"י עלמין בחי' יסוד ז"א דאצי' בהתהוות נשמת משה (מנ"ה דאבא שבו כו') כמ"ש מן המים עליוני' דכורא משיתהו כו' כי חלק האב נתגבר בו כמ"ש במ"א עכ"ז הי' צריך להתעצר ולהתעכב בבחי' עיבור בבטן מל' דאצי' ט' חדשי' עד שיהי' נשמתו מוגבלת כמו שהי' השגת משה באלקות בעולם הבריאה לבד כו' וכן נשמה דעולם הבריאה צריך עצירה וקליטה בבטן מל' דבריא' ונשמה מיצי' בבטן מל' דיצי' וד"ל כמו אלי' שאמר חי הוי' אשר עמדתי לפניו פי' קודם שנתעצר ונקלט בבחי' מל' אלא עמד לפניו וכמ"ש בזהר דכל נשמתא הוה קיימא בדיוקנהא קמי' מלכא קדישא בחי' ז"א דאצי' קודם שירדה במל' דאצי' כי אף נשמות שמעלמא דנוק' כמו נפש דוד א"א בלא כח המוליד של האב כו' רק מה שנקראי' נשמות שמעלמא דנוק' להיות עיקר מהותם מבחי' האודם שלה שממנו הבשר כו' וד"ל. ועתה יובן שגם שמחה עליונה של המשפיע א"א שיומשך במקבל כ"א שיתעצר תחלה במל' דאצי' וזהו עצרת תהי' במל' דאצי' לכם בשביל שתהי' בחי' הולדה בימי הפסח כמ"ש בפרע"ח וזהו כי ידעו שבסוכות הושבתי כו' וד"ל.

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמור זה הדבר כו', איש כי
 נדר כו', הנה להבין ענין נדרים כי קונם עלי כיכר זה כו', והוא ג"כ
 בחי' קרבן, אך צריך להבין תחילה ענין עצה"ד טו"ר, כי הנה בכל מציאות
 דבר מה שבעולם יש בו תערובות טו"ר וענין תערובות יש בו ב' בחי' הא'
 הוא תערובת יבש ביבש והיינו חתיכה דאיסורא בא בחתיכה דהתירה, והיינו
 שכל אחד מהות בפ"ע אלא שאינו ניכר מי הוא זה האיטר ומי הוא המתיר,
 ובחי' ב' היא תערובות לח בלח כמו מים במים או קמח בקמח או יין בייך
 ובחי' זה הוא תערובות גמור היינו שאין אפילו משהו שלא יהי' מעורב בו
 משניהם, והנה כמו"כ למעלה יש ג"כ בחי' זו, והוא קליפות נוגה דבי"ע, כי
 נפלו רפי"ח ניצוצין מעולם התווה כידוע בענין זיין מלאכי' קדמאין דמיתר
 כו', ומזה הרפי"ח ניצוצין הוא נתהווה קליפות נוגה שיש בו ג"כ תערובות
 טו"ר כמו תערובות לח בלח, והוא הנקרא בווהר להט החרב המתהפכת
 לשמור את דרך עה"ח, ומתהפכת היינו ממטה לנחש שהוא בחי' נחש
 הקדמוני, כי הוא ממוצע בין הקדושה ובין שלוש קליפות הטמאות לגמרי,
 שהוא בחי' נחש שרף ועקרב שהיה במדבר שהוא מקום הקליפות, והקליפות
 נוגה היא מתהפכות לפעמים נכלל בקדושה כאלוקות כי יש בו טוב ג"כ
 ולפעמים נכלל בקליפות הטמאות לגמרי מחמת הרע שבו, אבל ג' קליפות
 הטמאות לגמרי הוא שאין בהם שום טוב כלל, אבל דברים המותרים הוא
 מקליפות נוגה שיש בו טו"ר, והנה יש כמה חילוקים בתערובות יש שהוא
 מעורב במיעוט רע היינו אחד ממאה אלף, ויש שמעורב בו רע הרבה,
 וכמו"כ יובן למעלה איך שיש נוגה דבריאה והוא רובו טוב ומיעוט רע, ונוגה
 דיצירה הוא מחצה על מחצה, ועשי' רובו רע ומיעוטו טוב, והנה המופת לזה
 שיש תערובות טו"ר נראה מאכילה, כי הנה ידוע דאכילה גסה מגשם את
 האדם, אפילו הי' לו איזה השגה באלקות במוחו או איזה תשוקה בליבו
 לאלקות בתפילה, אזי מאכילה ההיא נופל ממדרגתו כמ"ש ורוח הבהמה
 יורדת למטה דהיינו מעשה בהמיות יורדות למטה כו', וזהו לשון אכילה גסה
 שאדם נתגשם, וכל זה מהרע שבו אשר מעורב בהמאכל וד"ל, והנה כמו"כ
 יש בחי' זו להפוך ע"י אכילה היינו בחי' רוח האדם העולה למעלה כמ"ש
 צדיק אוכל לשובע נפשו היינו שהנפש שבע מאכילתו שמוסיף חיות במוחו
 להשיג אלקות ביותר כמ"ש חמרא וריחא פקחין ובשרא דתורא כו', כי הנה
 אכילה נקרא לחם, והוא מלשון מלחמה כמ"ש בווהר כמו נהמא אפום חרבא,
 ומחמת שהוא מלחמה לכך כשאוכל אכילה גסה מגשם אותו, כי הרע שבו
 מזיק לו, אבל צדיק שכבר כבש המלחמה אין הרע מזיק לו ואלא אדרבה
 נתוסף בו חיות במוחו ותשוקה לאלקות כמ"ש צדיק אוכל לשבוע נפשו, אבל
 בטן רשעים תחסר, היינו שמחסר נפשו מחמת הרע שבו, והנה בשבת הוא
 ג"כ כך כי בשבת מותר האכילה נבלע בקדושה, כי בחול המותר האכילה

הוא יניקה לחיצונים אבל בשבת דמעלי' שבתא היינו שאז הוא עליות המלכות, וכל דינין מתעברין מינה אז אינו נשאר רק הטוב של המאכל, ואדרבה באכילה גורם למעלה להיות נתוסף עונג כמ"ש וקראת לשבת עונג היינו דמיתוסף חדוואן לעילא, והנה בכמה דברים יש טו"ר היינו שבטוב יש רע וברע יש טוב והיינו אף צדיקים שהם טוב גמור מ"מ יש בהם רע דקות גדול כמ"ש אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, וגם הרשעים יש בהם טוב רק שהטוב הוא בדקות גדול, כמ"ש יש קונה עולמו בשעה אחת והיינו ע"י התעוררות הניצוץ הטוב שהי' בהרע כמו ר"א בן דורדיי' כו', וגם באחאב כתיב יען כי נכנע אחאב מלפני, וכמ"ש יען נמצא בו דבר טוב, כי אין דבר בעולם שלא יהי' שם ניצוץ טוב והוא מעץ הדעת טו"ר דמתהפך ממטה לנחש ומנחש למטה, והוא להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עה"ח והוא בחי' נהר דינור והיינו מתחלה קודם בואו לעה"ח צריך לילך דרך נהר דינור הוא בחי' קליפת נוגה שיש בו תערובות טו"ר, והנה כמו"כ הוא בעבודה, כי הנה גם באדם יש נפש הבהמיות שהוא מקליפות נוגה היינו מעולם התוהו והוא מזיין מלכין קדמאין כו' ויש בו גי"כ טו"ר, כמו עד"מ שעושה איזה מצוה לשם יוהרא או לשם גסות הנה הוא מנפש הבהמיות אבל מ"מ יש בו בחי' טוב, אלא שהוא מעורב בו בתכלית, וגם אפילו כשמתבונן שנראה לעינים שיש לו תשוקה לאלקות והוא בחי' טוב, אבל מ"מ יכול להיות בתוכו שהוא רק לגרמי' והוא חיצוניות טוב ופנימיות רע, וגם לפעמים יכול להיות בהפוך שבחיצוניות אין נראה שהוא טוב, אבל בפנימיות הוא טוב גמור, וזהו נקי כפים ובר לבב, היינו שיהי' לו בר לבב, והוא לב טהור ברא לי אלקים היינו אז איתם וניקתי כו', היינו שיהי' לו בר לבב שלא יהי' מעורב טו"ר כאחד, והנה מכואר בתניא שהנשמה בעצמה אינה צריכה תיקון רק שירדה לברר לבושי נוגה והיינו כי נפש אלקית שבאדם היא מבחי' תיקון היינו מזו"נ שהוא לאחר הבירור, אבל נפש הבהמיות היא מעולם התוהו היינו לפני מלוך מלך מז' מלכין קדמאין והיא צריכה תיקון, והוא מ"ש בחכמה אתברירו, והיינו ע"י הדעת כמ"ש אתה הראת לדעת כו', כי מבחי' לב בעצמה בלא התבוננות יכול להיות שיהי' לו תערובות מטו"ר הגם שיהי' לו תשוקה לאלקות אבל מ"מ לא יסוג אחור ממקומו, אבל ע"י התבוננות נפרד הרע מהטוב והיינו מחמת שא"א לסבול מנגד וע"כ יוזז ממקומו, אך הנה אנו רואים אף כשמתבונן במוחו באלקות מ"מ לא יסוג אחור ממקומו, הוא מחמת שאינו מתבונן ומבין כלל בהפנימיות בינה רק בחיצוניות בינה, והוא עד"מ מה שמבואר בגמרא צריך למגרס אינש והדר לעיונה והיינו כי גרסא הוא שמבין השכל כפשוטה ועיונה הוא שמצרף ומקשה קושיות ותירוצים ומתרגם, כי מקום הוא בחי' תערובות, כמו עד"מ שנים אוחזין כו', הנה יש שיבוש של השכל והשכל אמיתי, אך אחי"כ כשבא לבינה ובינה היא

אימא היינו מוח הקליטה שנקלט לתוכו הטוב עם הרע, ושם הוא מקור המתברר היינו ששם נתברר הטוב לעצמו והפסולת דוחה לחוץ, והוא רק בפנימיות בינה שהיא השגת עומק המושג, וכל מה ששייגנו ויתפסנו בעומק יותר יהי' בירור, כמו עד"מ מצרף לכסף וכור לזהב היינו נותנין את הגוש של כסף לתוך הכור ושם נתפרד רע מטוב כך הוא בחי' בינה, כי בינה אינו דבר חדש רק ששם הוא נפרד רע מטוב, והנה כמו כשירצה להיות כסף מזוקק ביותר, אזי נותנין אותו עוד הפעם לתוך הכור ויצרף עוד יותר עד ט"ז פעמים וכמו כן הוא בכאן כל מה שיתפסנו היטב בשכלו יותר, יוכל להתפרק ביותר דקות מן הדקות, כ"ז הוא שלומד רק בחיצוניות הגם שהוא מבין מ"מ הוא רק בחיצוניות, והמופת לזה הוא מה שאנו רואים כי כאשר אינו מבין רק בחיצוניות וכשבא אדם ואומר לו איזה שיבוש בזה השכל אז אינו מתקעס ומתקצף כי הוא אינו מבין מפני מה השיבוש הזה אינו יכול להיות, אבל כשלומד בפנימיות בינה שהוא עומק המושג היינו שתופס אותו היטב בשכלו אזי ממילא נדחה כי הוא מפרד השיבוש ונפרד אותו לחלקים אז הוא מתקעס מהמנגד שאומר לו איזה דבר שיבוש, וג"כ יכול להיות שאדם זה יברר הרבה ואדם זה אינו כ"כ כי מחמת שלזה יש שכל גדול והוא מברר דק מהדק וזה אינו מברר כ"כ כי שכלו קטון מהכיל הרבה, וזה משל למעלה איך שבינה דבריא היא מבררת מקליפות נוגה דבריא שהיא דק מהדק ובינה דיצירה היא אינו כ"כ ובינה דעשי' ג"כ אינו מבררת אפילו כמו בינה דיצירה, והוא הנקרא גבורת דאימא כי בינה דינין מתערין מינא היינו שאינו יכול לסבול המנגד ודוחה הרע, וזהו שבחי' בינה הוא בחי' קו המודד היינו שלא יהי' אלא זה ולא זה, והנה בינה הוא מקום המתברר אבל המברר בעצמה הוא הארת החכמה שבבינה וזהו בחכמה אתברירו היא הארת החכמה שבבינה, וכמו"כ הוא עפ"י העבודה ג"כ, היינו כי התבוננות בגדלות ה' איך הוא מחי' את העולמות מאין ליש וכשהו מתבונן רק בחיצוניות בינה ואפילו נתפעל מ"מ יכול להיות שאינו ניזון ממקומו כי הוא רק בחיצוניות, אבל כשמעמיק מאוד בפנימיות בינה איך שהוא מחי' כו', אזי ממילא נדחה הרע ונופל הפסולת שהיא הרע לחוץ, כי כשהוא מתבונן איך העיקר הוא רק כח המח' ממילא לא יכול לסבול דבר המנגד שהוא דבר החיצוניות וניזון ממקומו והוא בחי' שמאל דוחה שנפרד הרע מהטוב, וזהו כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה איכה אוכל להורישים שיהי' נפרד הרע, והתירוץ הוא לא תירא מהם כי מעט אור דוחה הרבה מהחושך כשהוא נתפס בהשגה הטיב ואינו יכול לסבול המנגד וד"ל. וזהו טהור עינים מראות ברע כי לא יצדק בעיניך כל חי והוא פנימיות בינה ששם הוא מקום המתברר והנה בזה יובן ענין הנדרים כי הנדרים הם בחיי המלך, כי מלך הוא זעיר חיי המלך הוא בחי' אימא שנעשה מוחין לזעיר והוא

פנימיות בינה ששם הוא מקום המתברר כי נדרים סייג לפרישות, כי נדר הוא שאוסר קינם כיכר זה עלי שיהי' עליו כקרבן והנה להבין שבקרבן יש ב' בחי' הא' הוא מה שאסר ה"ז עולה ה"ז חטאת כו', והנה כשאומר ה"ז עולה תיכף ומיד נאסר עליו בהנאה שהוא אכילה גופניות ומפריד הרע מהטוב, ואח"כ בחי' ב' היינו אשה ריח ניחוח להוי' היינו שעולה למעלה באש של מזבח שיורד מלמעלה, והנה נדר הוא ג"כ בבחי' א' הוא שוה לקרבן היינו שיהי' נאסר עליו בהנאה להיות אתכפי' ס"א והוא בחי' בחיי המלך היינו שכח אדם שיכול לאסור עליו כיכר זה הוא מבחי' חיי המלך היינו פנימיות בינה, והנה חכם הוא המתיר את הנדר שאינו בבחי' אתכפי' רק בבחי' אתהפכא ממרירו למתיקו מחשוכא לנהורא כי הנה בחי' חכמה הוא דבר חדש כי בינה אינו דבר חדש, רק הדבר הזה בעצמו יש בו השכלות אמיתי ושיבוש של זה השכל, ובחי' בינה הוא המברר כמו ורמנהו כו' אבל חכמה הוא דבר חדש, ובחי' חכמה יכול למצאו בכל דבר רע גם בחי' טוב, וזו היא וימין דוחה כי בחי' בינה הוא שמאל דוחה שהיא מהגבורות דאימא, אבל וימין מקרבת הוא בחי' חסדים דאבא שהוא בחי' וימינך פשוטה לקבל שבים כמו מנשה שהעמיד צלם בהיכל, ואעפ"כ חתר חתירה לקבל תשובה שהוא בחי' חסדים דאבא שיכול למצא טוב בהרע, וזהו ענין ר' מאיר שהי' מטהר את השרץ בק"ן טעמים, והיינו שבכח החכמה יכול למצא שכל שאפילו שרץ הי' טהור, והוא עדימ' שאח"כ כשמצרף ונפל הפסולת לחוץ אח"כ יכול ליקח הפסולת ויכרר ג"כ בכור כי מצא טוב אפילו בהפסולת ג"כ והוא מבחי' חכמה שיכול למצוא טוב אפילו בהרע, וזהו מה שבשבת מותר האכילה ניבלע ג"כ בקדושה כי בשבת הוא מוחין דאבא וימ"ט היא מוחין דאימא רק שהיא המשכה מקודש שהיא חכמה ע"כ יכול למצוא גם בהרע שבנוגה טוב שיהי' יכול לעלות וזהו הריעו לה' כל הארץ ר"ת הלכה, וזהו מזמור לתודה כי בפסח איסור חמץ ובשבועות היא ב' הלחם שהוא מוחין דאבא, ואף שהוא חמץ והיינו בכדי שיכול למצא טוב אפילו בהרע, וזהו הריעו לה' כל הארץ שהיא בחי' הלכה שהיא חכמתו ורצונו עי"ז הריעו לה' כל הארץ בכדי שיכול לעלות למעלה, כי בחול הוא מוחין לועזר, ע"כ מותר האכילה נבלעין בחיצוני', ויומ"ט הוא בחי' מוחין דאימא היינו מקראי קודש שהיא בחי' המשכה מקודש, כי יומ"ט הוא המשכה משבת שהוא קודש כמ"ש ושמרתם את השבת כי קודש הוא וכל קודש בחכמה, וחכמה יכול לעלות אף דברים שהוא רע גמור והוא עדימ' מתיקות המים היפים ברעים שעיי' המים היפים נמתקו המים הרעים ונתערבו במים היפים שגם הם נעשה יפים וכמו זדונות נעשו לו כזכיות היינו שזכיות נתרבו וכמו"כ עדימ' זה כשחכמה ירדה לברר נתעלה למעלה כל בחי' הרע נתהפכו מרירו למתיקו והיינו שבחי' חכמה יכול להעלות אפילו הרע ע"כ חכם יכול להתיר הנדר כי נדר הוא סייג

לפרישות והוא בחי' אתכפי' סט"א, אבל חכם שהוא מבחי' חכמה יכול להתיר הנדר היינו שיהי' בבחי' אתהפכא כו', והיינו שאפילו דברים היותר תחתונים ג"כ יכולים לעלות, וזהו וידבר משה אל ראשי המטות כו', כי מטות הוא חו"ב שמתלבשים בזו"ג וחכמה מתלבשת בפנימיות בינה הוא בחי' קו המדה שהוא בחי' הטיה היינו ששה כפולים בזעיר והם י"ב גבולי אלכסון והם ס"ר נשמות דכורין, וכן יש ששה כפולים בנוקבה שהם י"ב גבולי אלכסון והם ס"ר נשמות דנוקבה, וזהו ששם עלו שבטים שבטי יה הם י"ב שבטים היינו י"ב בקר שתחת המלכות והם מ"ב גבולי אלכסון שבנוקבה שבטי י"ה הם י"ב גבולי אלכסון שבז"א ראשי המטות הוא החכמה קודם שבא להתלבשות בבינה שהוא בחי' חכמה יכול להתיר הנדר שיהי' בבחי' אתהפכא, אך מי הוא הממשיך אל ראשי המטות הוא בחי' משה שהוא יסוד אבא, והיינו לאמור זה הדבר, כי הנה כל הנביאים נתנבאו בכה ומשה נתנבא בזה, כי כה הוא בחי' התלבשו' החכמה בבינה, והיינו שבינה הוא המכתיר את אור החכמה כמו שהוא בעצם אבל משה שהוא בחי' יסוד אבא נתנבא בזה הדבר, והיינו איזה חכם הרואה את הנולד שאינו בבחי' השגה ותפיסא יכול לראות את אור החכמה כמו שהוא, והנה חכם אינו יכול להתיר אלא שמקדים בחי' חרטה, כי הנה החכמה גופה היא מקבלת מכתר שהוא הרצון, כמ"ש והחכמה מאין תמצא, היינו אבא יונק כו', והנה בכאן שהנדר מתחילה הי' לו רצון ואיך יכול זה החכם להתיר נדרו שהוא ברצון שהרי חכמה הוא לפי אופן הרצון, ע"כ מתחילה צריך להיות חרטה, כי זה שהחכם פותח לו פתח חרטה, וזהו רק כחומר א בעלמא, אבל באמת די בחרטה בעלמא כי חרטה הוא עקירת הרצון היינו שעוקר הרצון ע"כ אח"כ יכול החכם להתיר הנדר ולמצא התרה לגמרי כנ"ל וד"ל.

בילקוט פרשה מטות וחצית את המלקוח כו' ע"ש באורך ענין של הי"ב אלף חלוצי צבא ונקי' יוצא צבא שיוצאים תמיד והן ששת ימ"ב שהם ז' מלאכים שמתו מחמת מלחמתם דהנה מבואר במ"א שדווקא כח הדבר הוא לברר בירורי נוגה ולא נוק' להיותה מהוה תמיד מאין ליש בבחי' זיו מן המקור ואם תברר יהי' הנברא כלא כמשל השגת התלמיד מפי הרב שבהשגה מצומצמת שלמדהו הרב א"א להרב לברר בה בירורים להתלמיד כדי שלא יתבלבל מהשגתו אבל הרב כפי השגתו הרחבה יתן עצת בנפשו איך שהשגת התלמיד תהי' מבוררת מכל סיג בלי שידע התלמיד כו' וא"כ

מובן למשכיל שכל חיות הנבראים בע"ג כמו השגת הנשמות והמלאכים שבבי"ע כל עיקר ירידתם להיות בבחי' מאין ליש הי' לצורך העלאות מ"ן להתכלל במקור החיים בחי' סוכ"ע ועלי' זו נק' בירור שענין בירור הוא כשמשפילים דבר ממהותו להתברר ולצאת נקי כמו עיבוד עורות כמ"ש במ"א כמו"כ כשנתהווה מאין ליש ובע"ג וכשעולה משפלות הגבלתו להתכלל במקור החיים בחי' סוכ"ע הי' דומה ליתרון האור מן החושך כו' וכח זה להבטל במציאות ממש הוא מן בחי' סוכ"ע שהן מדותיו ית' שהם מקורות לאותיות דיבורו ית' מקור כל התהוות מאין ליש ובכל יום מו' ימי השבוע מאיר יום א' מן יומין עילאין המקור דמקור לשית אלפי שנין שבנוק' כו' ביום ראשון מאיר חסד שבאצילות לחסד שבמלכות דאצילות כו' וכמ"ש במ"א בענין אי"ח דלי"ת שנוק' הוא פסיעות הו"א כמו אדם הפוסע פסיע ברגלו לבר חוץ ממעמדו שאף גם להיות רגלו להלן ממקום עיקר מעמדו הרי הוא רגלי העצמי' בלי שום שינוי אלא שהשפילה והרחיקה מעצמותו קצת כמו"כ ממש מדת מלכותו ית' מסתרת בבריאה להיות מקור כל בע"ג שבבי"ע ונק' הדום רגליו והשמים כסאי פי' הארת מדותיו ית' להיות מקור לגילוי הדיבור אינם עצמות מדותיו כ"א הארה בעלמא כמו מבשרי אחזה שהארת המדה שהוא הבל הלב הוא מקור לכח התגלות הדיבור בכל רגע כו' ולכן נק' השמים שהוא ז"א דאצילות כסא כאדם היושב על הכסא שמשפיל עצמו ממקור מעמדו העצמי' להיות מלך בישיבתו על הכסא שהוא כח הפסיע דלבר כו' והרי הפרש גדול יש בין גילוי המדות שבלב לגילוי אותיות הדיבור אע"פ שהכל הוא רק בחי' התגלות לבד כמ"ש במ"א שממל' דז"א עיקר מהותה הוי"ק כו' והנה שורש הו' יומין עילאין המבררים בירורי נוגה שבבי"ע הן ז' מלאכים שמתו ושרשם מו"ק דאימא שהוא בינה דא"א כו' ועיקר מהותם הוא בחי' גבול דבן ונק' אנשי מלחמה שמתו מחמת מלחמתם והן יוצאים תמיד לברור כ"א ביומו כנ"ל פי' להיות כשעלה ברצונו הפשוט ממקור כל המקורות שיהי' בריאה מאין ליש הרי הוא בחי' המשכה ממעלה למטה כמשל אדם הרוצה לעשות איזה מלאכה שכמו שכתב היד העושה הושפל בבחי' המשכה ממעלה למטה לעשות הכלי כמו"כ לפי ערך הושפל ג"כ במדתו ובשכל ואפי' ברצון להיות במקורות לכח היד כו' ומפני שהי' האור של ז' מאלכים רם מן הכלי פי' כח הסתלקותם להתכלל שהוא בחי' עלי' ואוי"ח היפך תנועות המשכה והשכלה לכן נק' אנשי המלחמה לשון מנגד שהלכו נגד כוונת המאצילים שיושפלו ויומשכו וכו' והוא ענין הכאת האורות או"י באוי"ח שהם הפכים מהקאה"ק שזה תשוקתם הפלאה להיות בטל במציאות לגמרי כו' וזה תשוקתו להמשיך למטה ולהשפיל עצמו כו' ומהכאת האורות הוא עיקר ענין שבה"כ ובעבודת ה' הוא ג"כ כשאדם מגביר עצמו ברשפי אש התשוקה לה' לבד בנקודת הלב כו' אם אין הכלי שלו ראוי לקבל

האור מיד נופל לגמרי כו' כי מהיות הנפש החיונית רוח הבהמה יורדת כו' ורוח האדם העולה כו' הם הפכים וכשמתגברים האור לצאת יותר מכדי ערכו לפי ערך הכלי הגוף שלא בררו עדיין נעשה שבה"כ של הז"מ וזהו שמתו מחמת מלחמתם שנפלו כליהם בבי"ע ומהן שורש נוגה יוצאים תמיד בצבא לברור בירורי נוגה כו' והי"ב אלף ששלח משה שורש נשמתם מעלמא דדכורא שלא הי' לקליפות נוגה ערך להם ולכן הי' ביכלתו לברר ניצוצי קדושה שבקליפות מדין וזהו לצבא על מדין ולכן לא נפקד מהם אפי' איש אחד אע"פ שזרקו חיצים לא היוזק להם כלל וחלקו המלקוח באדם ובבהמה שיש מהן שהי' צריך עלי' לבחי' מלכות ויש מהם לבחי' ז"א כו' וזהו בין אנשי העדה לאנשי הצבא וא' אחוז מן החמשים אלעזר איש חסד וד"ל.

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים על צבאותיהם ביד משה ואהרן, כי הכלל בזה שאין האדם מוצא א"ע ממצרים הוא הקליפ' אלא ע"י משה ואהרן, אבל בלא זה א"א כמאמר מי יעלה לנו כו' נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא לשוא נפשו נפשי קרי כי כל אדם יש לו חלק אלקי ממעל ובלתי זה אי אפשר להעלות אלא ע"י משה ואהרן, ומי שרוצה להעלות א"ע בלתי זה לא יעלה לעולם, והפ"י הוא כך שמשה הוא בבחי' דעת שהוא שושבינא דמלכא ואהרן הוא שושבינא דמטרוניתא, היינו ממלא שממלא מתתא לעילא, והעצה להמשיך עילוי אלקות, אעפ"י שהקב"ה טהור עינים מראות ברע. אך נקדים להבין מארז"ל אם אין יראה אין חכמה אם אין חכמה אין יראה ותנינא כל שאין יראת חטאו קודמת לחכמתו אין חכמתו מתקיימת, ולכאורה המאמרים הם מנגדים, אך הפ"י הוא כך באמת שיש שני מיני רע א' רע גמור אפי' איסור דרבנן, ולזה צריך שיהי' יראת חטאו קודמת לחכמתו שאם יהי' חכמתו דהיינו מע"ט קודמים אין מתקיימת וכמאמר טהור עינים מראות ברע על מעשים של רע אפי' הם טובים ובאיזה תרצה יוכל לחזור מחטאו כמארז"ל אין אדם עובר עבירה אי"כ ניכנס בו רוח שטות כו' כי זה ידוע שמחמת התאוה עצמה אל העבירה בוודאי לא הי' עובר וראי' לזה שאם אונסים לאחד שישתחוה לע"ז הי' מפקיר א"ע על קידוש השם ולא הי' עובר, והטעם לזה שמפריד א"ע בזה מן א' וכל אחד מישראל יש לו חלק אלקי ממעל, אך הוא בגלות כמאמר גלו לאדום שכינה עמהם פ"י המעש' שעושה האדם המופקר, שכינה עמהם וע"ז צריך תשובה להעלותה אל ה' וזה ירושה לנו שנפקיר עצמינו על קידוש השם וכמאמר מה יפה ירושתנו, ואם

ירצה להפקיר א"ע ולא להשתחוות לע"ז בוודאי יוכל כי אינו רוצה להפרד
 מן אחד, אלא כמארו"ל שהוא רוח שטות שהוא אינו יודע שמפריד א"ע בזה;
 אבל אם ה"י יודע שמפריד א"ע בזה מן אחד בוודאי לא ה"י עושה כן וד"ל:
 ויש רע אחר והוא רדיפת הממון, ואפ"י בזה אפשר להיות קל גדול, ולזה
 צריך שה"י חכמתו קודמת דהיינו תורה ומצות והוא ממש אברים דמלכא
 שהוא רמ"ח פקודין דהיינו עטיפת ציצית ותפילין, שהוא מחשב להמשיך
 אלקות בתוכו, וזהו בחי' משה רבינו דהיינו להמשיך מלעיל לתתא, ותפילה
 היא בחי' אהרן דהיינו להמשיך חלקו לאלקס מתתא לעילא בעסק התפילה
 שיגיע לו אהבה בכל לבבך ובכל נפשך כו', וכי תאמר שהיא רחוק ממנה
 כמאמר הכתוב הכל ירוממוך כו' אדרבה כל מה שהיא מרומם יותר אצלינו
 כי כולא כלא חשיב שהרי מארץ עד לרקיע מהלך ת"ק שנה וכן עוד שבעה
 רקיעים וקרוסולי החיות כנגד כולם ורגלי החיות כנגד כולם, וכנגד
 הקרוסולים כל העולם בטל וכנגד החיות כולם בטלים הן כמו שאין קרוב
 אצלינו, וזהו הפ"י אלה מסעי בני ישראל לשון אלה נופל מעשים רעים כמו
 מעשה העגל וכיוצא בזה, וזהו ואלה מסעי מי שרוצה ליסע מאלה לא יהי
 ח"י חסידים רקביד משה ואהרן כמו שנתבאר וד"ל. פ"ד

ואתחנן אל ה' אלהי בעת ההיא לאמור. הנה טעם בקשת משה שיכניס את
 ישראל לארץ הוא כדי שיהי נצחי לבחי' גילוי אלקות שבהיכל
 ק"ק כי משה ראה שאם יכניסם יהושע אזי לא יהי קיום נצחי כי יהי תלוי
 מצד מעשיהם ולכן אחר שחטאו גורשו מא"י ונחרב בהמ"ק ומשה רצה שיהי
 גילוי אלקות מצד עצמו הגם שלא יהי אתעדלית כלל ויובן זה ע"פ ב'
 משלים הא' הוא ממשל שמש ולבנה שמה שנראה שנוים בלבנה שפעם היא
 נקודה לבד עד שבחצי החודש היא במלואה ואח"כ אין בה אור כלל הוא
 תלוי באופן מעמד הלבנה כשהיא קרובה לשמש אזי מקבלת אור השמש
 וכשמתרחקת מהשמש אינה מקבלת מאור השמש ונמצא שהשנוים הוא מצד
 הלבנה שפעם היא בריחוק ופעם בקירוב אבל מצד מאור השמש אין שנוי
 כלל להאיר אורה וכמו"כ יובן ע"פ משל זה בכנ"י שנקראי בשם כנסת ע"ש
 כניסה וקיבוץ שהם כלי קיבול לקבל גילוי א"י וכמ"ש אחת היא יונתי כו'
 שכנסי נקראים בשם אחת בחי' שמקבלים מאחד בחי' דכר וכמ"ש נר ה'
 נשמת אדם כמו הנר שהיא הכלי לקבל את האור כו'. ויש בזה שינויים שיש
 נשמות שיכולים לקבל בנפשם בחי' באור פני מלך חיים ויש נשמות

שנתרחקו ואינם יכולים להיות כלי קיבול לאא"ס כי הם מלוכלכים בחטאים ועוונות והעיקר הפגם נעשה ע"י הרהורי עבירה כמארז"ל הרהורי עבירה קשים מעבירה כו' שהמח' פוגמת בעלמא דאתכסיא עולם המח' ונמצא שהשינוי הוא מצד המקבלים ולא מן המשפיעים כמשל שמש ולבנה הנ"ל, והמשל הב' הוא מב' בנ"א אחד עומד בראש ההר הגבוה והשני עומד בגיא עמוק והם שני אוהבים בתכלית ורוצים להתייחד במקום א' אזי יש שני אופנים באופן היחוד או שהתחתון יעלה למעלה ולמעלה יתיחדו או שהעליון ירד למטה והנה אם העליון יבא למטה א"צ לזה הכנת התחתון כלל וא"צ להזדככות לבושים של העליון אחר שהוא בא למטה אם אבל התחתון יעלה צריך להזדכך הלבושים שלו, וגם עוד זאת המניעה שאין ברור לו אופני ההילוך, והנה כמו"כ יובן בעבודת ה' שאם יהי' תלוי המשכות אלקות ע"י אתעדל"ת ע"י כתוב מי יעלה בהר ה' נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא לשוא נפשי ג' תנאים הא' הוא נקי כפים ואין הפי' שיהי' נקי מגול דייקא אלא כל בחי' פו"מ שהוא סו"מ וע"ס נקי בשם נקי כפים ובר לבב הוא בחי' נקיון הלב שיכול להיות שיתפעל מאלקות לפי שעה ואח"כ יתפעל מההיפוך זה אין נקי בשם בר לבב דהיינו שההתפעלות מאלקות כזו אין נקי בר לבב כי הלא שקר בנפשו אחר שתיכף נתפעל מההיפך אלא בחי' בר לבב היא ההתפעלות תמידין שבלתי יופסק, ואשר לא נשא לשוא נפשי הוא שלא נשא לשוא הרצון שלו כי נפשי נקי בשם רצון כמ"ש אין נפשי אל העם הזה כו' דהיינו שלא יהי' לו רצון אחר זולתו לה' לבדו כמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ ומי שיש בו דייקא ב' בחי' אלו הוא יעלה כו' כמ"ש מי יעלה שכשתלוי בענין ההעלאה או צ"ל נקי כפים כו' ואח"כ הוא ישא ברכה מאת הוי"ו בחי' המשכות אלקות למטה ובאמת אין זה שכיח כלל כמ"ש מי יעלה כו' ומשה הי' רעיא מהמנא והי' אוהב אמיתי לישראל ורצה שיהי' גילוי אלקות מצד עצמו ובכלל הוא ענין תורה ותפלה כי התפילה הוא בחי' העלא' מלמטה למעלה כמ"ש מתי אבא וארא כו' כי התפלה הוא בחי' העתקה והזזה ממעמדו ומצבו הראשון (בל"א צו רירט פון זיין אורט כו') אבל התורה הוא המשכות אלקות מלמעלה למטה בלי שום התעוררות כלל כי לימוד התורה א"צ כונה פנימי רק שילמוד לשם ה' ולא להתייהר לגרמי' כו' וזהו ענין דרב יהודא לא הי' מצלי' אלא מתלתין יומין לתלתין יומין כי התפילה הוא בחי' הזדככות והגוף שלו הי' מזוכך וכמו ר' יהודא הנשיא שהי' מעביר ידיו על עיניו כו' לבד ולא הי' צריך להאריך כ"כ בתפילה בכדי לזכך את הגוף כי הם הי' מזוככים היטב אבל אנו צריכים להתפלל בכל ביום כדי לזכך הגוף ולבושי' כו' וז"ש ושם דרך כו' וארז"ל השם ארחותיו שהוא ענין התפלה שהוא לדקדק על עצמו בכל פרט עד שכל חוט השערה נדמה לו כהר ומואס בחי' כו' אבל תורה הוא המשכה מלמעלה בלי העלאה כלל וכמו

שנראה שיש בנ"א שאין מדקדקי' על עצמם כלל רק כמ"ש כל דרכי איש זך בעיניו כי אין אדם רואה חוב לעצמו והוא כשר וישר בעיניו בכל פרטי' ומ"מ רוצה שיומשך בו גילוי אלקות ע"י התורה כמ"ש קרבת אלקי' לי טוב כו', וזהו בקשת משה שיהי' המשכת אלקות מלמעלה למטה ע"י תורה בלתי העלאה כי משה הי' רעיא מהימנא וביקש טובתם כנ"ל. וזהו ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר שהי' התגלות אלקות ע"י לימוד התורה בדיבור בפה וזהו לאמר כי יש ב' מצות בתורה הגיון ודיבור ודוקא ע"י לימוד התורה בדיבור הוא המשכת אלקות למטה, ומ"ש בעת ההיא הנה עת הוא בחי' מל' שנק' בשם דיבור כמ"ש בדבר ה' שמים נעשו כו' והוא בחי' מל' דאצי' המחי' את כולם מאין ליש וכתיב בי מלכים ימלוכו שהנהגת המלוכה הוא דייקא ע"י הדיבור בת"ת וכמאמרז"ל ג' שעות ראשונות יושב הקב"ה ועוסק בתורה שניות יושב ודן את כל העולם כולו שלישית יושב וזן כו' שלהיות דן את כל העולם כולו וזן כו' מקרני ראמים ועד ביצי כנים הכל הוא ע"י התורה וכמ"ש מלך במשפט יעמיד ארץ ובהמשפט צריך להיות חכמה איך ומה כו' והוא דייקא ע"י התורה דאוריית' מחכמה נפקת בלימוד בפה כו' וד"ל ורצה משה שיהי' המשכת אלקות ע"י תורה וממילא הי' ביאור הרע דגוף מחמת גילוי אלקות וז"ש ההר הטוב הזה והלבנון כנון פשוטה שרצה שיהי' גילוי אא"ס בחי' שעשוע המלך בעצמותו למטה כמו למעלה בלי אתעדלית כלל ולכן ביקש אעברה ואראה כו' כנ"ל ולא פעל זאת אצל הקדב"ה רק אמר לו עלה ראש הפסגה וראה אותה מרחוק בכלל כל איי ועיי ראוי' זו פעל שיהי' בחי' זו שהוא המשכת גילוי אלקות מלמעלה למטה ע"י תורה אצל יחידי סגולה ואצל המון עם יהי' נמשך ג"כ בהעלם ומקיף כי אין ד"ת מקבלי' טומאה ואפי' ב"ק מותר בד"ת כמאמר בני פתח פיך ויאירו דבריך כו' וכמו שהי' בזמן תנאים ואמוראים שלא הי' שכיח כלל שמי שהוא בעל תורה לא יהי' בו יראת שמים כי ע"י תורה הי' נמשך אלקות בגילוי וממילא לא יוכל לעשות ההיפך ועכשיו ג"כ בכל דור יש בחי' משה כמאמר אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא ואצל יחידי סגולה יש בחי' זו בגילוי ואצל שארי העם נמשך אלקות בהעלם ומקיף וזהו מ"ש ויתעבר ה' בי למענכם שהמניעה היא מצדכם ולא מצידי כנ"ל וד"ל אבל אלו הי' רואה אותה מקרוב הי' המשכת אלקות בגילוי ע"י תורה בכלם כו', ואחר שראה שלא פעל בקשתו אמר ועתה ישראל שמע אל החוקים והמשפטים אחר שלא פעלתי להיות גילוי אלקות מצד עצמו לכן שמע אל החוקי' כל שיהי' העלאה מלמטה כו' ועתה י"ל מה שאמר להם אח"כ פ' ק"ש שמע ישראל כו' הענין הוא כי אחר שלא פעל בקשתו אמר להם שמע ישראל הוא שר אל כמ"ש כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל כו' הענין כי יש ב' בחי' שנשמה חלק הנשמה אשר בגוף וחלק הנשמה אשר למעלה שאינה מתלבשת בגוף והוא הנק' צלם כמ"ש

נעשה אדם בצלמינו כדמותינו שצלמינו הוא שרש הנשמה שלמעלה ודמותינו הוא הנשמה שבגוף וכמ"ש בצלם אלקים עשה את האדם וכו' אך בצלם יתהלך איש שהוא ההארה מהנשמה אשר בתוך הגוף כו' וענין צלם ודמות יובן עפ"י ב' משלים הא' הוא מהחותם שיש בו אותיות שקועי' ונק' בשם צורה הראשונה ועצמי' והאותיות החותם הנחקקים בשעוה ונראה בשעוה אותן אותיות עצמן שהוא צורה השני' הוא הנק' דמות, והמשל הב' הוא מה שמציירין צורת האדם על הלוח כל פרצוף פנים שלו ולא יחסר כו' ונק' צורת האדם עצמו בשם צורה עצמי' והצורה שני' המציירת על הלוח נק' בשם דמות וצורה מצוירה כו' וכמו"כ יובן בנשמות האדם כי הנה כתי' נשמה שנתתה בי טהורה היא אתה בראתה אתה יצרתה כו' שכמו שהיא בכריאת בחי' יש מאין נק' בשם צלם והנשמה שבגוף נק' בשם דמות והנה ע"י חטאים ועוונות נעשה פגם בנשמה כמ"ש ואם פגמתי באות יו"ד באות ה' כו' כי הנה כתי' נר הוי' נשמת אדם שבנשמה יש שם הוי' ולכן ע"י חטא נפגמה הנשמה והפגם אינו מגיע רק בנשמה הנק' דמות אבל בצלם הנשמה שם אינו מגיע חטא ועון כלל, ובזה יובן מ"ש נשמה אנתת בי טהורה היא דלכאורה אינו מובן שהרי הנשמה שבגוף אינה טהורה אלא דקאי על שרש הנשמה כו' ויש עוונות שחיובם כרת שהוא כריתת הנשמה לגמרי משרשה כמ"ש ונכרתה הנפש מעמיה כו' וע"י תשובה מעומקא דליבא ובמרירות גדולה ועקירת הרצון מגיע עד שרש הנשמה למעלה ועי"ז נמחל חטא ועון כי הוא מהפך האותיות זרים שנעשו לטוב כי ידוע שע"י תשובה נמחלו החטאים ולהיכן ילכו החטאים אלא שהחטאים גופא נתהפכו לטוב והוא כענין בעל החותם שברצונו מהפך האותיות באופן אחר והנה ענין צלם ודמות יובן ג"כ בהשתלשלו' העולמות כמארו"ל מה הנשמה ממלא את כל הגוף כך הקדב"ה ממלא את כל העולם כו' שבחי' כח הפועל בנפעל שהוא בחי' שם אלקים נק' בשם דמות ואלקות שבכחי' אצי' נק' בשם צלם, וענין כי שרית עם אלקים הוא השתררות על שם אלקי' וזה קאי כמו שהנשמה היא בכחי' אצי' עדיין שמשתרר על שם אלקים וכמו ענין הנסים שהוא להפך הטבע כמו מי שאמר וידליק אמר לחומץ וידליק שמשנה הצירופים כו' שהוא ע"י הארה מבחי' אצי' כמו"כ יובן בענין הנשמה שע"י שורש הנשמה יהי' נהפך הצירופים כמו למשל הבעל חותם הנ"ל והוא ענין מלמעלה למטה בלי אתעדל' רק מצד שרש הנשמה כמו ע"י תו' וכמו שנראה שפעם יש גילוי אלקות מלמעלה למטה שלא לפי ערך האתעדל'ת כמו בנביאים שהי' גילוי אלקות בגרונו הגשמי וכמו גילוי אלקות בהיכל ק"ק, ופעם להיפך כמ"ש גם כי תרבו תפלה אינני שומע כו' והוא מרצון בעל החותם כו' וד"ל וזה הוא רצונו של משה שאמר להם שמע ישראל שע"י שרש הנשמה יהי' התגלות אלקות מלמעלה למטה גם שלא לפי מעשיהם כי הצירופים יהפכו מרע לטוב

והנה בחי' זאת לא עשה משה רק בכח הנשמה כי אלו הי' בפועל הרי הי' נמחל חטא ועון אלא שהמשיך בכח לבד ולכן כעת צריך דייקא תשובה מלמטה למעלה ולעתיד יתגלה כו' ודיל.

וידעת היום והשבות אל לבבך. הנה עיקר הדבר שצריך האדם לידע מתחילה ידיעה במוחו בגין לאשתמודע ל' אך הידיעה במוחו עדיין בכחי' מקיף אצלו וצריך והשבות אל לבבך שיכנס בפנימיות הלב שיתפעל הלב מהידיעה שבמוחו ויש ב' בחי' תשוב ה' לגבי וא' תשובה תתאה ותשוב ' לגבי ה' תשובה עילאה. ולהבין כ' כי מתחילה כשמתכוון במוחו עדיין אינו מתפעל בלב ואח' כשמתפעל בלב אין מתכוון במוחו באותו העת רק התפעלות בלבד ואינו יודע מאיזה טעם הוא מתפעל בשעת התפעלות והוא למשל כמו וולד שיוצא מבטן אימו שהם נפרדים זה מזה כמו כן נהי' כי חכמה ובינה הוא אבא ואימא אך התינוק צריך לאמו שיונק ממנה כמו כן הוא אצל התפעלות שצריך תמיד לעורר התכוונות הנ'ל כי אם לא יעורר התכוונות ממילא יבטל התפעלות וזהו אמא מרחפת על בניה וזהו תשוב ה' עילאה בינה לגבי וא' הוא מידות וזהו כנשר יעיר קינו שנוגע ואינו נוגע והוא פסוד' שמתפעל בלב אך צריך תמיד לעורר התכוונות הנ'ל. ותשוב ' לגבי ה' שהמידות בטל לגבי שכל שהשכל מקיף את המידות דהיינו שכל כך העמיק דעתו בהתכוונות עד שאינו מרגיש התפעלות שלו רק ההתכוונות לבד למשל כמו אדם שטוען בכ' בכדי שיהי' זכאי והוא צועק מקירות ליבו אעפ"כ אינו מרגיש באותו העת רק השכלת הטענה לבד כמו כן הוא ממש כנ'ל וזהו בינא ליבא ובה הלב מבין הלב רואה דהיינו שנתאחד השכל עם המידות באחדות גמור וזהו על גזוליו ירחף שבקיש הוא בחי' הנ'ל גזוליו הוא מידות ירחף שמקיפים כנ'ל וקודם קיש נק' היכל אהבה שקיש הוא ג'כ התכוונות יחור' ויח'ת ואהבה הוא בהיכל שבטל להשכל וזה אהבה הוא יותר טוב כי עיקר התפילה בכדי שלא יתהפך המידות חסד בגבורה כנ'ל ועי' שיבטל המידות להשכל כנ'ל יוכל להיות התהפכות המידות כי השכל הוא מקור המידות ושם כלולים המידות יחד וד'ל אבל מהתפעלות הנ'ל שתשוב ה' לגבי וא' המידות שלו אינם בטלים כלל והמידות שיש לו במילי דעלמא יהי' לו ג'כ בתפילה וד'ל וזה נק' יגיעת הבשר אבל תשוב ו' לגבי ה' נק' יגיעת הנפש והתכוונות צריך להבין אור א'ס שכל דבר גשם מתחלק לחלקים כמו דומם וכן ים אוקינוס הוא בגדר החלקים ויש לו ריבוי ומיעוט

וכן השכל הוא בגדר החלקים דהיינו שהוא בעל גבול והראי' אפי' בשכל גדול כשמעמיק דעתו בהשכלות רבות אזי יקצר שכלו ואפשר שיבלבל כל השכל שלו מחמת שהוא בע"ג ותכלית ודיל' וכן ב"ע הוא עדימ' כג' דברים הנ"ל דהיינו עשי' הוא דומם יצירה וגם בריאה הוא שכל וכולם בעגו"ת ודיל' כי כל שיש לו תחילה יש לו תכלא אבל אור א"ס אין לו גבו"ת ואינו בגדר החלקים וא"כ צריך להבין שמל' דאצילות איהו וגרמוהי חד איך נתהווה ממנו ב"ע בגו"ת והתירוץ שהוא באמת צמצום את אור א"ס ומסתיר את האור שלו למשל כמו הרב שמצמצם את שכלו הגדול להתלמיד אף שבאמת אין שוה ממש שבשלמא אצל הרב ותלמיד הוא דרך עילה ועלול אבל בע"ג כנגד בלתי בע"ג לא שייך דרך עילה ועלול ודיל' וצריך כ"א להתבונן בזה אף שבי"ע הם בעגו"ת אך אור א"ס שבתוכו בלתי בעגו"ת וזהו כי הוי' הוא אלקים ודיל' אפילו אלקים הוא הצמצום הוא הוי' אור א"ס ובשעת מ"ת פכ"פ דבר ה' עמכם שכל כך גדולה היתה השגתם שהי' משיגים את אור א"ס בלתי מתחלק כמו שהיה קודם הצמצום אבל יחזקאל בשעת הגולה אמר ואני בתוך הגולה אני הוא מלכות בתוך הגולה בבי"ע דהיינו בשעת הגולה לא היתה השגתם כ"כ גדולה וראה איך שאור א"ס נחלק לחלקים פני אר"י שור פני נשר חג"ת דאצילות מחנה מיכאל הוא חסד שמתחילה נתחלק על חלק א' ואח"כ נתחלק לכמה חלקים שתחת מחנה מיכאל יש אלף אלפים כמ"ש בזוהר דגל מחנה ראובן ועליו כו' וכן פני שור הוא על שמאל הוא יראה ג"כ ע"ד הנ"ל נשר הוא רחמנות דרך הנשר בשמים דהיינו שירד עד לארץ ומגביה עד לשמים כמו כן הוא רחמנות המבריה מקצה אל קצה כי חסד הוא ע"פ דין אבל הרחמנות הוא אף שבדין אינו כך רק מחמת רחמנות מרחם עליו והרחמנות הוא עיקר על המרכבה וישב אל הוי' וירחמיהו ולו צר קרי כפי הרצון שמלוּבש בחכמה כבי' אבל כפי הרצון עליון שאינו מלוּבש בחכמה לא צר כתיב כי הנה כתי' ויניחהו בגי' לעבדה ולשמרה לעבדה זו מצות כי גי'ע הוא בריאה ממלא הוא בגו"ת והתרחבות הגי'ע הוא ע"י מצות שיעשה בעוה"ז דהיינו כפי גילוי אלקות שיהי' בעוה"ז שכר מצוה וכן להיפך הוא בגיהנם ולשמרה כי העיקר התגלות אלקות הוא בתפילה וירא אלהים את האור כי טוב טוב ליגנו למשל מי ששומר חפצו בתוך תיבה אזי אין נאבד ממנו כמו כן צריך ללמוד תיכף אחר התפילה אף שהוא בקרירות אך שהוא כלי לשמור את גילוי אלקות שלו שהי' בתפילה וכן למעלה תרעין סתימין ומי שאינו לומד תיכף אחר התפילה אזי נאבד הגילוי אלקות שלו וזהו על מה אבדה הארץ על אשר עזבו את תורת הארץ היא מלכות על מה אבדה ממנה כל האורות שלה על אשר עזבו את תורת כנ"ל והחיצונים מקבלים אבידה הנ"ל ובמה הוא מעורר ע"י תשובה ממעמקים קראתיך ורחמנות מעורר רצון עליון שאינו מלוּבש בחכמה

ויוצא מעומק רע לעומק טוב עומק רע הוא עצמיות הרע כי יש ג"כ בקליפ' עשר כתרין דמסאבותא ועומק רע הוא כתר ועומק טוב הוא להיפך בקדושה ומחמת זה במקום שבע"ת עומדין כו' כי צדיקים שעוסקין בתו' ומצות אף שבו ג"כ ברורים רק שהוא מקליפת נוגה אך הבע"ת משלש קליפות הטמאות צריך לערר רצון עליון שאינו מלוכש בחכמה וזהו יצרנו כאישון עינו למשל שכח הראי' הוא בלובן שבעין דהיינו שלובן שבעין הוא חומר לכח הראי' כמו שמבואר בספר הטבע אעפ"כ עיקר הבטה הוא ע"י שחור שבעין שדייקא ע"י ההפך כמו כן וזהו מי עולה מן המדבר דייקא.

וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא אלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד כי קמ"י כחשיכא כאורה אם אסק שמים כו' ובאור כל הנ"ל הנה כתיב בראשית ברא בחוכמתא וברוך עושה בראשית כי כולם בחכמה עשית ובעשרה מאמרות נברא והלא במאמר אחד כו' מאמר הוא בחי' התגלות השכל בבחי' דבור ויש בבחי' מאמר והתגלות זו גם בבחי' חכמה להקרא הוא ג"כ בשם מאמר ונחלקת בכלל לג' בחי' בחי' שכל ומדות וגלוי ונק' בחי' גילוי זה בכלל בחי' בינה כי הן תרין ריעין כו' כי עצמות בחי' מהות חכמה הוא רק כמו ברק המבריק בחי' גולמו' בלא שום בחי' הבנת השכל אפילו לעצמותו שהוא בחי' כח מה ונק' בחי' נקודה רק שממנה ועל ידה יוכל להיות הבנת השכל זה אח"כ בבחי' בינה בחי' התפשטות באורך ורוחב השכלה זו הוא כמו הבנת איזה דבר שכל הנגלה להוות ממנה השפעה לזולתו אבל עצמו' מהות הוא רק נקודה כנ"ל והוא רק בחי' ברק שנופל לו במוחו אך עצמות מהות הכח זה ע"כ נמשך הוא למעלה מהשכל והוא בחי' מים ולחלוחית השופעים השכלות ונק' בשם בחי' משכיל שהוא בחי' כח המשכיל כל דבר שהוא כמו בחי' שם חכם בעצמותו ע"ש שבכוחו כו' והוא בחי' רצון ותענוג עד שבא לכלל גילוי השכל והנה בבחי' השכל אין ערוך בחי' גילוי השכל לגבי בחי' השכל בעצמותו ומכל שכן לגבי בחי' כח השכל אבל בבחי' תענוג הוא להיפוך שבבחי' גלוי השכל נגלה ונרגש התענוג בחי' טעמים יותר בבחי' הרגשת חיד רוחני משא"כ בבחי' נקודת השכל אין נראה ונרגש התענוג והנה בחי' גילוי שכל זה ע"כ נמשך הוא מבחי' מהות השכל ע"כ הוא שגם שם בבחי' מהות השכל ישנו ג"כ בחי' תענוג זה אלא ששם הוא בהעלם ודקות והוא כמו בחי' טעם מתיקות התפוח כמו שהוא בעצמותה קודם הרגשתה בבחי' חיד גשמי ישנה בה ג"כ הטעם הנרגש בגו' אלא שהוא

בהעלם וכעין זה הוא בבחי' כח השכל וגלוי השכל ואף גם זאת כמו שבבחי' טעם התפוח יש בה בחי' טעם הגלוי הנרגש מבחי' טעם שבצמותה בפ"ע ובחי' גשמית התפוח שאינה מכל הטעם כלל וכך הוא בבחי' השכל בחי' ג' אלו כי השכל עצמו אינו ממהות התענוג כנ"ל וכמו שבבחי' תפוח עצמו ישנו ב' בחי' אלו בחי' יש וגשמיות התפוח ובחי' טעם ותענוג ע"כ גם בבחי' המזל המכה ומגדלו ישנו גם שם ב' בחי' אלו בהעלם היינו בחי' יש של התפוח והוא נק' בחי' אין של היש ובחי' התענוג אשר בכלל נק' כל בחי' המזל בשם בחי' תענוג והוא כי יש ב' בחי' תענוג עצמו ובחי' העלם התענוג הנשפע והוא בחי' זיו והארה מבחי' תענוג העצמי אשר ממנה מושפעים ומתהוים כל בחי' השכל בחי' היש והטעם שבה ונק' בחי' השפעה זו בשם מזל מפעיל השפעה ע"י בחי' הרצון שבבחי' תענוג שיתענג מזה כי הכל תלוי במזל הוא בחי' הרצון וכתר אם ירצה יתענג מזה וכל היסורים הם כלא נגד בחי' התענוג שיהי' לו מזה ואם ירצה שלא להתענג מזה אף שהוא דבר תענוג לא יתענג כלל מזה ופעם הכל תלוי בבחי' תענוג ושפע א' וישנן ב' בחי' אלו בבחי' תענוג העצמי ומושפעים ע"י בחי' רצון הנ"ל וזהו ענין כל תכלית העבודה לכבודי בראתי יצרתיו אף עשיתיו והוא ענין בחי' ב"ע הכל הוא בבחי' לכבודי הוא ענין בחי' כתר מל' דאצי' הנק' כבוד עליון כי כבוד בגי' ל"ב נתיבות הוא מצד התלבשות והשפעה בבחי' חכמה ובחי' נתיבות אבל עצמות הכבוד הוא נק' כתר בחי' כבוד מלכותו כי כל אשר חפץ עשה בשמים ובארץ בימים וכל תהומות וכחשיכה כאורה הכל א' ונק' בחי' טובב כל עלמין ומקיפו מראשו ועד רגלו כא' כי הנה בבחי' נקודת חכמה אף שהוא רק בחי' נקודה ואין בה שום התפשטות עדיין להתפשט מ"מ נק' בחי' ראשית כי ממנה תוכל להתפשט בחי' ב"ע בחי' נבראי' גבולים בבחי' התחלקות וישנה בה בחי' התחלקות זו בבחי' כח כי מבחי' נקודה יכול להמשיך איזה צרופים שירצה ונק' רק בחי' אין של היש שהוא בחי' ביטול היש ובבחי' השתלשלות ויש הפרש בין בחי' הביטול של בחי' בשמים ממעל הוא בחי' בריאה ובין בחי' ביטול של הארץ מתחת הוא בחי' עשי' אבל בחי' אין עוד אינו בבחי' השתלשלות כלל וכחשיכה כאורה אם אסק כו' ואצ"ע שאול כו' הכל א' כי הנה כדי שיתהווה בחי' מלכות דאצי' המיוחדת במאצי' שהיא אחת מצלעותיו ומדותיו ית' ושיהי' הוא בבחי' ראש לשועלים הוא ע"י בחי' כתר מלכות היות כי אין מלך בלא עם והוא בחי' רצון שבמלכות וזהו כי חפץ חסד כי בחי' התגלות המדות א"א שיהי' כ"א כשיהי' בבחי' רצון כנ"ל ועי"ז נתהוו בחי' מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית שהוא בחי' חכמה שבמלכות ובראשית נמי מאמר הוא כנ"ל הוא ענין בחי' בינה שבמלכות וזהו בראשית ברא כי כל בחי' ברא הוא בחי' התגלות מאין ליש וזה ויאמר אלקים עלאה הכל על בחי' בינה שבמל' שבחי' מאמר זו שופעם

תמיד שלא יחזרו כשהיו וכד"ל שיהי' בבחי' הנבראים והתחלקות בחי' בי"ע ומבחי' חסד נהווה כל בחי' מחנה מיכאל כ"י כי הנה בחי' השפע חכמה זו אף שהוא בחי' נקודא מ"מ הכל על אופן זה שיהי' זה בחי' ראש וזה בחי' סוף ויש בבחי' מקום לבחי' סוף בבחי' חכמה זו רק שהוא בחי' הביטול של הראש והסוף אבל מ"מ רק על אופן כמו שנשפה בבחי' חכמה אבל לא שיהי' הסוף בחי' הראש והנה כדי שיהי' הראש והסוף א' באמת הוא מצד יחודא עילאה שיומשך השכלה אחרת לגמרי והוא ע"י בחי' אתערותא דלתתא והוא ע"י תשובה בכל מאודיך שנוגע עד הנפש והוא ע"י בחי' התבוננות בחי' ביטול בבחי' חכמה בחי' מאמר א' שהוא בחי' יחודא תתאה והנה כדי שיהי' תוס' ברכה שיתגלה בה בחי' פנימיו רצונו הוא ע"י בחי' גבורה כח עושי דברו ועשיתם אותם כאילו עשאוני ישראל עושי רצוני כי בתחלה הי' בחי' החסד שלא ע"י בחי' אתערותא דלתתא רק כי חפץ חסד שהי' רצון שיתגלה בחי' התענוג למטה דוקא והנה זהו בחי' חזונית שברצון ועתה אחרי שכבר נשפע ונתצמצם בחי' הארה וזו זו דעתיק כדי שיהי' בחי' התחלקות נבראים ע"כ הוא בבחי' ראש וסוף והעיקר שיהי' כדי שלא ימצא האדם מראש ועד סוף שהסוף יהי' בחי' ראש והוא ע"י בחי' תומ"ט מכל חיי העוה"ב הוא בחי' חיות וזו שהוא בחי' ונהנין מזיו השכינה הוא בחי' זו דעתיק שבמלכות דאצי' ולא עצמיות כי התענוג מתעלם הוא בבחי' ביטול הנ"ל והוא רק בחי' חזונית וצריך להמשיך בחי' פנימיות הוא ע"י בחי' לכבודי בראתי כנ"ל הוא ע"י בחי' כתר מל' שאצלו הכל שוה וזה הוא ענין ג"ע כי הנה איתא בכתבי כי מבחי' המצות נעשה בחי' ג"ע והנה איתא כי בנשמות קודם ירדתן הי' ג"כ בבחי' נהנין אך הוא כנ"ל ויכרא אלקים הוא בחי' בינה גן בעדן מקודם הוא בחי' תענוג כמו שנתצמצם והנה כדי שיהי' תוס' ברכה שהוא כמו עתיד הקב"ה לאשתעשע עם צדקיא בג"ע שהוא בחי' שעשועים ותענוג עצמי למעלה מבחי' ראש וסוף והסוף הוא הראש הוא ע"י בחי' מצוה דווקא שהם למעלה ג"כ מהשכל והדעת ראש וסוף לזאת נמשך בס' ג"כ בחי' האין עוד שלמעלה מהשכל והדעת והנה ע"ד העבודה צריך לעורר ולידע בחי' התבוננות בחי' הביטול של בחי' יחודא תתאה בחי' הביטול של בחי' מאמר איך שהם בטלים מהראש וסוף כ"א בבחי' חכמה ונקודה וזהו בחי' אתערותא לעשות והיא כל בחי' התפלה והי' רצון וכדי שיתגלה ויומשך בחי' הפנימיות הוא ע"י בחי' מעשים טובים כנ"ל תשובה ומע"ט כנ"ל וזהו ואין דומה לך מושיעינו לתחית המתים כי בחי' מות הוא היפוך מבחי' הראש החיים והסוף הוא בחי' מות והסתלקות וכדי שיהי' בחי' תחית המתים הוא ע"י בחי' המשכה חדשה שהמות יהי' בחי' אבל ומי דומה אפי' לתחית המתים כי קמי' כחשיכה כאורה כנ"ל.

וידעת היום והשבות אל לבכי כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד. ולהבין מ"ש וידעת הוא דייקא וגם להבין מ"ש וזאת המצוה אשר בארץ וזאת הוא לשון יחיד דקאי על פ' ק"ש שהוא כללות כל המצות כו' וגם להבין מ"ש קודם פ' ק"ש ארץ זבת חלב ודבש כו' להבין זאת צריך להקדים ההפרש שבין דעת לאמונה כי ענין אמונה אין נופל אלא על דבר שאינו נראה בראית השכל רק צריך להאמין משא"כ בחי' דעת הוא בחי' ראי' ואין שייך בזה לשון אמונה מאחר שרואה הדבר ונמצא שדעת ואמונה המה שני הפכים בתכלית ומצינו בכמה פסוקי' שצריך דוקא בחי' דעת כמ"ש ואתה בני שלמה דע אלקים. אביך כו', וכתוב אתה הראית לדעת וכמו עמי לא ידע כו' וכתוב ג"כ בחינת אמונה כמו ויאמינו בהוי' כו' וגם לגבי אברהם כתיב והאמין בהוי' כו' כי צ"ל בחי' דעת והאמונה. והענין יובן עפ"י הידוע שיש ב' בחי' ממכ"ע הוא בחי' כח הפועל בנפעל עד עולם גשמי' שלם. שהוא הרכבת ד' יסודות ארמ"ע והנה בודאי אין העולם מחי' א"ע רק הוא כמ"ש ואתה מחי' את כולם ונמצא שבחי' זו לא שייך בחי' אמונה כי הרי השכל מכריח שבודאי אלקות הוא המחי' אותו ומה שנתאמת בראי' השכל הרי הוא כאילו רואה עדי"מ בראי' חושיית ונק' בחי' זו בשם בחי' דעת כי דעת הוא לשון הרגשה (והוא החוש הנק' בלשון אשכנז דער הער כו').

והנה בחי' זו אינה נפסקת הענין הוא כי בחי' התפעלות אין זה אלא לפי שעה דהיינו שאחר התפילה יכול ליפול בהבלי עולם כו' אבל בחי' דעת שהוא כאלו רואה כו' הרי גם כשהולך בעסקיו כל היום בחי' זו לא תזוז ממנו וכמ"ש בכל דרכיך דעיהו כו' רק על זה כתיב השמר לך פן תשכח כו' שלא יהיו בחי' שכחה שהוא בחי' היסח הדעת להיות נעתק מזה אבל כשאינו מסיח דעתו ה"ז כאילו רואה והנה אמרו בזהר הרהור לא עביד מידי היינו שמח' בעלמא בענין ד' יסודות וכל העולמות איך שחיים מאלקות לא עביד מידי רק העיקר להיות בזה העמקת הדעת בזה עד שיקבע בנפשו הטיב כאילו רואה וזהו היסוד ומסודי' שמזה יבא לכל מיני התפעלות כו' ובזה יובן מ"ש ישראל לא ידע עמי לא התבונן הוי גוי חוטא כו' עם כבד עון דלכאורה אינו מובן דמפני שלא ידע לכן נק' בשם גוי חטא אך הוא כנ"ל כי בחי' דעת הוא דבר שאין נפסק כל היום ולכן אילו הי' להם בחי' דעת לא היו באים

לידי חטא אבל מפני שהם לא ידע לכן יכול להיות גוי חוטא כו' אבל אילו הי' בחי' דעת בשלימות אצל בני ישראל אזי הי' בא משיח הוא בחי' זו כמ"ש כי כולם ידעו אותי כו' וידע כל פעול כו' ובחי' אמונה קאי על סוכ"ע כמשי"ת.

והנה כתיב זה השער להוי' דא תרעא לאעלאה כו' שא"א להגיע לבחי' סוכ"ע כ"א ע"י הדעת שבבחי' ממכ"ע כי זהו ההתחלה בכל נפש מישראל בעבודת ה' שצריך להתבונן בבחי' ממכ"ע כמ"ש כי שמש ומגן הוי"י וא"א להגיע לשם הוי' כ"א ע"י בחי' אלקי' שהוא בחי' ממכ"ע כח הפועל בנפעל כו' וענין סוכ"ע הוא שמוכדל מגדר עלמין שאינו בגדר ההשפעה שבתוך עלמין והוא כמ"ש המלך המרומם ומתנשא מימות עולם כו' כמ"ש המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ כי גדול הוא בחי' התפשטות אלקים בתוך נבראים בחי' ממכ"ע והקדוש הוא מה שהוא מובדל מגדר עלמין ובבחי' סוכ"ע יש ג"כ בחי' התבוננות דהיינו שצריך להתבונן איך שבחי' טובב הוא למטה כמו למעלה ואין הפי' שסובב ומקיף מלמעלה ואין נמצא כלל למטה רק אדרבה הוא שוה למטה כמו למעלה ממש וכמ"ש את השמים ואת הארץ אני מלא בהשוואה אחת ואין המכוון שלו אני מלא שהוא כמו בחי' ממכ"ע רק המכוון הוא שהוא נמצא בשמים ובארץ בשוה כי לגבי כחשיכא כאורה וכמ"ש ויאמר הוי' אל הנחש ויאמר ה' אל בלעם שלגבי' גם חשך לא יסתיר כמ"ש אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך, וכמו יונה מבטן שאול שוועתי שמעת קולי ואני אמרתי נגרשתי כו' שראה שם אלקות כמו למעלה ממש והגם שעפ"י השתלשלות בחי' ממכ"ע הרי השאול הוא הסתר אלקות אבל לגבי עצמותו שוי' כו' והוא הנק' בחי' חי ולא בחיים כי חיים במ"ם הוא התפשטות חיות אלקות בריבוי מדריגות ובחי' חי הוא בחי' סוכ"ע והנה ע"ז כתיב מבשרי אחזה אלקות שיש בזה ב' בחי' הא' דקאי על חיות הנפש בתוך הגוף כמו למשל מה שהאדם רואה שהגוף חי מהנפש הגם שאינו יודע איך שהוא חי אבל מ"מ נתאמת אצלו כאילו רואה שהרי הגוף בלא נפש לא חי כו' והב' הוא מה שנראה שבאדם יודע כל הקורות אותו בבת אחת כמו אם יש לו כאב ברגלו מרגיש גם הראש מוכרח להיות שיש כח והארה כללות המקיף את הנפש ראש ורגל יחד וכמו כן יובן מלמעלה בב' בחי' ממכ"ע שע"ז נופל בחי' ראי' ממש כמ"ש אתה הראת לדעת כו' ובחי' אמונה קאי על סוכ"ע ואין המכוון אמונה בבחי' חיצונית לבד רק אמונה חזקה בבחי' פנימיות כו' ע"י התבוננות הנ"ל והנה כתיב הודו על ארץ ושמים וירם קרן לעמו וצ"ל השייכות זל"ז דמפני שהודו כו' לכך וירם

קרון כו' הענין הוא כי הודו הוא בחי' זיו והזיו הוא בחי' סוכ"ע, וזהו הודו על ארץ ושמים שמפני ההתבוננות של בחי' הודו על כו' בחי' סוכ"ע לכך ויום קרון לעמו שנתרומם קרון כנס"י כי שרש נשמות ישראל הם מבחי' סוכ"ע כמו בחי' דכל בית ישראל כו' וזהו משארז"ל בא חבקוק והעמידן על אחת שנאמר וצדיק באמונתו יחי' דע"י אמונה זו דבחי' סוכ"ע דוקא יחי' ויתענג כי התענוג הוא דוקא ע"י בחי' סוכ"ע כמו שנראה בחוש בתפילה שמהתבוננו' בבחי' ממכ"ע לא יתפעל כ"כ בתענוג כמו בבחי' סוכ"ע ובכל קר"ש ובשבת מאיר הארה מבחי' עולם התענוג בחי' סוכ"ע ובזה יובן ענין הסמיכות ארץ זבת חלב ודבש לשמע ישראל כי שמע ישראל ה' אלקינו הוי' אחד כו' קאי על בחי' סוכ"ע כי בחי' ממכ"ע הוא בחי' זמן ומקום הי' הוה ויהי' משא"כ בבחי' סוכ"ע לא שייך לומר הי' הוה ויהי' כו' ובשכמל"ו הוא בחי' יחוי' בחי' ממכ"ע כו' ולכן כתיב תחלה ארץ זבת חלב ודבש בחי' מתיקות ותענוג הוא דווקא ע"י שמע ישראל בחי' סוכ"ע וזהו שאמרז"ל כדי שתמליכוני בשמים ובארץ ובד' רוחות כו' שהוא יחוד הוי' ואלקי' בחי' סוכ"ע וממלא כו'. והנה כעת אינו רק זבת חלב ודבש בחי' הארה לבה אבל לעתיד כתיב ומלאה הארץ דעה את הוי' שבחינת סוכ"ע הי' לעתיד בבחי' דעת כאילו רואה ולא כמו עכשיו שאינו מאיר רק הארה בעלמא אלא הי' ומלאה וההכנה היא דייקא ע"י כעת שמה שיהי' לעתיד ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ הוא ע"י שס"ה ל"ת דכעת וכן ע"י מ"ע דכעת הוא הכנה לגילוי אלקות אשר יהי' לעתיד כמ"ש אלה המצות אשר יעשה אותם האדם וחי בהם וכעת אינו נראה חיות הנשמה כ"כ אלא דקאי לע"ל וזהו אלה המצות אשר יעשה אותם האדם בעוה"ז וחי לעוה"ב כו' וזהו ורעה אמונה שצריך כעת להמשיך האמונה דג' קוין כו'.

ועוד זאת היתרון מעלה לעתיד מכעת שכעת יש שינוי' בבחי' הארה זאת שפעם מאירה ופעם אינה מאירה כי העוה"ז הוא העלם עולם השינוי ועולם התמורה יש י"ד עיתים לטוב וי"ד עיתים לרע כמו עת לשחוק ועת לבכות כו' וכמו שנראה בזמן אדה"ר עד עכשיו שהעולם מתנהג עפ"י עליות וירידות שקודם חטא אדה"ר בעולם. במעלה עליונה שהוא גילוי אלקות על כל הברואים וע"י חטא אדה"ר הושפלה העולם חשכה אנפין בריון כו' וע"י חנוך ויתהלך חנוך כו' נתעלה העולם וע"י דור המבול ודור הפלגה ירדה העולם ואח"כ נתעלה קצת ע"י נח ומעשרה דורות שמנח ועד אברהם לא הי' תיקון מעלייתא עד שבא אברהם ותיקן את העולם ואח"כ ירדו למצרים והיו

בתכלית הירידה ומשה רבינו הוציאם ממצרים ונתן להם התו' והיו אז בתכלית השלימות וע"י חטא העגל ירד העולם כו' ויהושע כיבש ל"א מלכים עד שנכנסו לארץ ישראל והי' אז בתכלית המעלה כו' וכן בימי שפוט השופטי כו' ואח"כ ע"י ירבעם הורדה והושפלה העולם וע"י יחזקיהו ויואש נתעלה וכן בזמן תנאים ואמוראים עד דורות הללו מתנהג העולם בעליות וירידות וכמ"כ יובן בעניני העולם במו"מ שיש בזה עליות וירידות כמו שאנו רואים שגם אדם היותר מוצלח יש לו ירידה לפעמים שנופל ממעמדו וסוף הדבר לבוא לו החסד הקצוב לו רק שכן הוא הדרך שיתנהג עפ"י עליות וירידות ואחר ירידה עלי' ואחר עלי' ירידה וכמ"כ בעבודת ה' יש ג"כ עליות וירידות שלפעמים נופל ממדריגתו ואל יאמר אדם נואש לנפשו כי כן הוא הנהגות בעוה"ז בעליות וירידות כמו ראב"ד ונתן צוציתא גם שהי' בשאול תחתית שבו בתשובה לה' ע"י מרירות מעומקא דליבא והטעם הוא כי כעת הוא בחי' ציור אדם וכמו למשל באדם עדי"מ שאינו על אופן א' רק לפעמים הוא בשמחה וחדוה ופעמים הוא בעצבות כו' וכמ"כ למעלה הגם שבאמת אין לו גוף ולא דמות הגוף מ"מ כתיב ויתעצב ה' אל לבו כו' ולכן יש שינוים עליות וירידות כו' מזמן לזמן אבל לעתיד יהי' התגלות מבחי' סוכ"ע כי לא אדם הוא כו' ולא יהי' שינויי' כלל כמ"ש כי לא אדם הוא להנחם כו'.

וביאור הענין הנה כתיב זלעזו עשה האלקים כו' הענין הוא דכתיב דבחי' המנגד ומסתיר על בחי' את אור האלקי' דקדושה יש בכל עולם ועולם לפי ערכו וע"כ אנו מוצאים גם בזמן בית ראשון שהי' אז בחי' קליפה המנגד לקדושה לפי שהי' אז באותה הזמן בחי' האמונה האלקית בהתגלות בהיכל ק"ק והיינו בחי' סוכ"ע והי' אז קליפה המנגד לקדושה ג"כ באמונה זרה שהי' דע"ז דהיינו שהי' בס התאוה לע"ז ולא הכפירה לגמרי והי' מאמינים אז באחדות אלקות והי' מקריבין קרבנות רק שהי' בהם התאוה רעה לע"ז להיות מאמינים במזלות לעשותם עיקר ובאמת הם רק ממוצעים שע"י יעבור השפע אלקות וזה הי' בזמן בית ראשון מפני שהי' אז האמונה דקדושה בתוקף לכן הי' המנגד ג"כ בדברי' רחניו' ובזמן בית שני שאז לא הי' גדולה כ"כ האמונה האלקית כי בבית שני חסרו ה' דברי' ולכן הי' המנגד ג"כ בעניני דעלמא ולא במילי דשמיא והוא ענין שנאת חנם להאמין באנשי רכיל דהיינו תיכף כשישמע איזה רכילות אזי הוא מאמין עליו וממילא נופלת שנאה בניהם אמנם לע"ל כתיב אז תרצה הארץ את עוונה דהיינו שאז יסיר העון ויבוער הרע כמ"ש ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ ואז לא יהי'

ירידות ועליות כלל ולא כמו עכשיו שיש עליות וירידות כמ"ש כי הוי' הוא האלקי' פעמי' בגילוי ולפעמי' בהסתר ולעיל יהי' הכל בגילוי ולא יהי' עליות וירידות כמ"ש מלכותך מלכות עולם דלא ישתנה כו' וכמ"ש ה' ימלוך לעולם ועד בחי' נצחיות כו' כנ"ל וד"ל.

בעזרה ליל שבת פ' נח

להבין ענין ק"ש. הנה ענין ב' פרשיות דק"ש שמע והיה אם שמוע מבואר בכתיבי האריז"ל דפ' הראשונה יש בה מ"ב תיבות מואהבת עד ובשעריך הוא בחי' שם מ"ב דאנא בכח כו' ופ' השני' והי' יש בה ע"ב תיבות (עד פסוק ושמתם את ומתיבת א"ת עד כל הארץ נ' תיבות שהוא נגד בחי' שם ע"ב וגם נגד חמשים שערי בינה שכלולי' בחכמ' שהוא שם ע"ב כו' יעו"ש). ולכאורה יש להקשו' קושיא חזקה, דלפ"ז הפ' ראשונה שמע הוא בבחי' הגבורה שהרי ידוע דשם מ"ב דאנא בכח הוא במדת הגבורה ושם ע"ב שבפ' שני' הוא בבחי' החסד כידוע דחס"ד בגי' ע"ב כו' ואנו רואי' בהיפוך מזה בסדר ענין ד' פרשיו' דתפילין בכתיבי האריז"ל שהרי ידוע דפ' קדש בחכמה ופ' והי' כי יביאך בנינה שמע בחסד והי' אם שמוע בגבורה שהן ענין ד' מוחי' שבד' בתים דתפילין חוי"ב חוי"ג כידוע וא"כ נהפוך הוא שפ' שמע בחסד ופ' והי' א"ש בגבורה כו'. אך הנה התירוץ ע"ז ע"ד הקבלה פשוט הוא משום דידוע פי' המאמר בזהר במה דאחליפו דוכתייהו כו' ואתכללא שמאלא בימינא וימינא בשמאלא כו' שהוא משום שהוחלפו האורות שבכלים מחסד לגבורה ומגבור' לחסד והיינו כמ"ש בע"ח (בשער מול"מ) דאור החסד האיר בכלי הגבורה ואור הגבורה האיר בכלי החסד כו' ולכך הוא נמצא ענין ההתכללו' למעלה דשמאלא שהוא גבורה אתכלל בימינא שהוא חסד כו' וד"ל ובוה מתורץ היטב הקושיא הנ"ל דהגם שפ' שמע הוא בחסד היינו בכלי החסד אבל אור הגבורה מאיר בו והוא ענין השם מ"ב דאנא בכח כו' ופ' והי' א"ש הוא בבחי' הגבורה היינו בכלי הגבורה אבל אור החסד מאיר בו והוא ענין שם ע"ב שבחס"ד כנ"ל וד"ל.

ואמנם הגם שניתרצה הקושיא הנ"ל ע"ד הקבלה מי"מ יש להבין תירוץ זה בהשגה וטעם מהו זה שאור החסד מאיר בכלי הגבורה ואור הגבורה בכלי החסד ולמה פ' שמע דוקא באור הגבור' בכלי החסד ופ' והי'

באור החסד בכלי הגבור' כו' והנה תחלה יש להבין פי' פסוק ראשון דק"ש שהוא שמע ישראל וכו' עד ואהבת. ויש להקדים תחלה הכלל הגדול הידוע בהשתלשלו' העולמו' שהשתלשלו' הוא מאין ליש וכמ"ש בס' חינוך קטן, וביאור ענינו ידוע להיות כי התהוות העולם השפל הזה הגשמי כמו שמים וארץ הגשמי' הרי מתהוו' מכח אלקי שבכלים שבי"ס האחרונו' דעולם העשי' וכל שהוא בבחי' אלקו' הגם שהוא מדרגה היותר תחתונה כמו גם ספי' מל' שבמל' די"ס דעשי' הרי הוא מובדל בערך לגמרי מבחי' בעלי גבול ותכלית שהרי הוא ית' בחי' בלתי ב"ג וקדמון לכל הקדומי' כו' וכמאמר אין ערוך לך כו' וא"כ בהשתלשלו' השפע מאתו להו' בעלי גבול כמו נבראי' שבעולם העשי' הוא בבחי' דילוג ההשפעה שלא בבחי' ערך והשתו' כלל והיינו הנק' יש מאין וכמ"ש במ"א ולא כדרך כל עילה ועלול שהוא בבחי' יש מיש לפי שיש להן ערך וע"ז כו' ועד"ז יובן גם למעלה בעולם הנאצלי' שנאצלו מן המאציל כי כמו שאין ערוך כלל בין נברא עם הבורא עד שבוראם יש מאין כך אין ערוך כלל לנאצלי' עם עצמו' המאציל דהיינו שגם הן נאצלי' בבחי' י"ש מאין בלבד מעצמו' אור א"ס כמו ע"ד התהו' הבריאי' יש מאין מן הבורא כנ"ל וד"ל.

וביאור' הדבר הנה ידוע פי' המאמר אנת הוא חכים ולא בחכמ' ידיע' כו' עד ולא דאית לך צדק ידיע' כו' ולא מכל אינון מדות כלל שהוא משום דבאמת הרי בחי' עצמו' אור הא"ס הוא מובדל ומרומם לגמרי מכל ההשתלשלו' של י' ספי' בכלל ומכ"ש בפרט וכמאמר אנת חד ולא בחושבן פי' ולא בחושבן י"ס כח"ב כו' אלא דאנת אפיקת עשר תקונין וקרית לון י' ספירן כו' רק לאחזאה בהון איך אתנהיג עלמא כו' דהיינו רק כדי שיהא מהן מתנהג סוף מעשה והוא עולם הבריאי' כו' אבל קמי' עצמותו לא יש מכל אינון מדות כלל אלא הוא חכים ולא בחכמ' ידיעא כו' וא"כ מה שנאצל מאתו אור החכמה עד שנק' חכים הוא בא למטה בדרך ירידה וצמצום גדול כמו ע"ד הירידה והצמצום מאצ' לבריאי' כנ"ל והיינו שאמרו ז"ל במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו כו' משום דענוה גדולה היא מה שיורד אור א"ס מעצמותו ומתלבש בחכמ"ה להיו' נק' חכיים וכן עד"ז בשאר הספירו' והמדו' כו' ולהיות כן צריך שימשיכו מאור א"ס שירד למטה ויתלבש בי"ס והיינו שיעוררו אותו שיצמצם א"ע בירידה זו ואם לא יעוררו אותו לזה הי' כל ההשתלשלו' די"ס בכלל חוזרין למקור חוצבם בהתכללו' והי' בביטול מציאותם לגמרי בעצמו' אור א"ס כמו שהי' הוא ושמו בלבד לפני ההשתלשלו' כידוע אך הנה כדי לעורר אותו לזה מלמטה היינו ע"י העלא' מין דוקא כידוע וקודם שהי' התחלת ההשתלשלו' לא הי' מי שיעלה מין מלמטה כידוע וזהו שאמר בזהר כד סליק ברעותי' כו' פי' שהי' העלא'

הרצון הזה מצד עצמו כי חפץ חסד הוא כו' וכמ"ש בע"ח שלפני ההשתלשלו' ה' בלתי העלא' מ"ן כלל רק מצד עצמו אך אח"כ תלוי במעשה התחתונים כו' וזהו שאמר בהתחלת ספר הזוהר בריש הורמנותא דמלכא גליף גליפו בטהירו עילא' כו' פי' בהתחלת ההשתלשלו' ה' ענין ההתעוררו' לזאת הירידה והצמצום להיו' מתלבש כלל ביי"ס כנ"ל רק מצד עצמו והרצון הוא הנק' הרמנ"א כידוע ובריש העלא' הרצון לזה כמ"ש כד סליק ברעותי' כו' ה' זה מצד עצמו והוא כמה דגליף גליפו מתחלה בטהירו עילא' שהוא בבחי' העצמות כו' וכמבואר ענין הטהירו ליי"ח וד"ל.

והנה אחר ההשתלשלו' אזי עיקר סיבת הירידה של אור א"ס בנאצלי' כו' הוא בא ע"י העלא' מ"ן מלמטה דוקא וכנ"ל ופי' העלא' מ"ן ידוע שעי' התבוננו' הנשמו' והמלאכי' בעולם הבריא' איכו' ביטול היש לאין מפני שמשגי' בעצמו' אור האצי' איך שהוא מובדל ומרום כו' וכמ"ש קדוש כו' והאופנים ברעש גדול כו' אזי הן מתבטלי' ממציאותם וכידוע וזהו ענין העלא' מ"ן מעולם הבריא' להיו' יש נכללי' בעולם האצי' כו' ועד"ז יובן ג"כ בחי' העלא' מ"ן מאצי' לגבי עצמו' המאציל כו' וד"ל ואז עי"ז מעוררי' עצמו' אור המאציל שירד ויצמצם א"ע מחדש בהשתלשלו' דאבי"ע וזוהו יובן בדרך כלל סדר דברי הפסוק הראשון דק"ש בכלל שמע ישראל ה' אלקינו כו' פי' ע"י בחי' העלא' מ"ן מלמטה בב' תיבו' הללו דשמ"ע ישראל כמשי"ת בסמוך בעזר"ה בזה הוא בא עיקר סיבת ירידת אור עצמו' המאציל בנאצלי' ונברא' כנ"ל ונעשה ה' אלקינו פי' הוי' הוא בבחי' אור החכמה דאצי' להיו' נק' חכיים כנ"ל ואלקינו הוא בחי' אור הבינה והוא בכלל ענין יחוד אורו' אבא ואימא דאצי' שנק' תרין ריעין דלא מתפרשין כידוע וד"ל ומה שהבינה נק' אלקינו ידוע הטעם משום דהבינה הוא הנק' רחובו' הנהיר כו' מפני שבאה בבחי' השגה ותפיס' בהרחבה כו' ולכך נק' אלקינו פי' שהוא אלוה שלנו כלומר שהוא מושג לנו ע"י התבוננו' בהתפשטו' גדולתו בהשתלשלו' העולמו' כו' אבל החכמ"ה נק' מעיין כמו המעיין הנובע בהעלם מתחת לארץ כו' כך החכמ"ה היא למעלה עדיין מבחי' ההשגה והתפיסה באור א"ס ולכך נק' כח מ"ה כלומר מ"ה פשפשת מ"ה ידעת כו' וכמ"ש במ"א וזהו והחכמ"ה מאין תמצא פי' החכמ"ה דוקא מאי"ן נמשכה להיותה בבחי' מ"ה כנ"ל שהוא בחי' הביטול והוא ההפשטה מגדר דבר י"ש כו' משא"כ הבינה נק' י"ש וכמ"ש להנחיל אוהבי יש כו' וכידוע ועיקר הענין הוא כמה שאמר והחכמ' מאין כו' שהחכמה היא יש מאין מאור הכת"ר שנק' אי"ן כידוע דוקא ולא הבינה משום דהבינה מן החכמה נמשכה בבחי' יש מיש כמו עד"מ משכל למדו' משא"כ מכת"ר לחכמה שהוא מאין ליש כו' וכמ"ש במ"א וד"ל וזהו הוי' אלקינו כי כל הוי' הוא בחכמ' וכמ"ש כולם בחכמה עשית ואפי' גם

בעלמו' התחוננו' הרי ספי' חכמ' דאצי' מתלבש בחכמ' בי"ס דבריא' ובחכמ' דבריאה נבראו כל הנבראי' שבכריא' ועד"ז חכמ' דבריאה מתלבש עוד בחכמה די"ס דיצי' כו' עד בחי' חכמה שבמל' דמל' דעשי' שמהוו' שמים וארץ גשמי' וזהו כולם בחכמ' עשית כו' וד"ל ומהוי' דחכמה הוא שנמשך ונתגלה אח"כ באור הבינה והוא פי' אלקינו כנ"ל וע"כ קדם לומר הוי' ואח"כ אלקינו ואמנם כל זה שיהי' יחוד אורו' דאוי"א שהן חו"ב הנ"ל הנק' תרין ריעין כו' הוא בא מחמת שאור א"ס ירד מבחי' עצמותו מלמעלה למטה להיו' נק' הוי' אלקינו באצי' כנ"ל ונעשה זה ע"י העלא' מ"ן תחלה שבב' תיבו' דשמ"ע ישראל כנ"ל וד"ל.

ועתה* יש להבין שרש ענין ב' תיבות דשמע ישראל איך שהן בחי' העלאת מ"ן תחלה כנ"ל, הנה ידוע בכחבי האריו"ל בפ"י שמע שהוא שם ע' והע' הוא ע' רבתי ופי' שם הוא בחי' רפ"ח ניצוצים עם שם ב"ן המברר אותם שהוא בגימ' שם וכמ"ש ויעש דוד שם שהוא לאחר הכירור מרפ"ח כו', וביאור הדברים ידוע דמפני סיבת השבירה בז' מלכין דתהו ירדו הכלים שנשברו למטה ונעשה מהן עולמות הנפרדי' וכמ"ש ומשם יפרד כו' עד שנתהוו גם היכולות דקליפת נוגה בבי"ע והן הע' שרים של מעלה הסובבים את הכסא כו' ובחי' העלא' הניצוצים שנפלו שם בהיכלות דנוגה ע"י מס"נ וביטול במציאות של הנשמות והמלאכים באמרם שירה כו' זהו הנק' העלאת מ"ן פי' מ"ן נוקבין היינו זה שירדו האורות והניצוצי' דתהו כשנפלו ונשברו למטה בעולמות הנפרדים וההעלאו' דרפ"ח ניצוצי' נק' העלא' מ"ן שנכללים ועולים למעלה מן הפירוד אל היחוד כו' וסיבת ההעלאה שלהן הוא ע"י שם ב"ן שמסתתר למטה בעולמות הנפרדים ומבררן וכמ"ש ותקם בעוד לילה ותתן טרף שהוא רפ"ח ע"ה כו' וכמ"ש במ"א. וזהו פי' שמע שם ע' כי כללות ההעלא' מרפ"ח ע"י שם ב"ן נק' שם ולהיות כי עיקר השבירה הי' בז"ת דבינה שהוא נק' ע' רבתי כמשי"ת ע"כ ההעלא' שלהן הוא בע' רבתי שהוא שרש שרשן להיות כמו שהיו קודם הנפילה והירידה והיינו שהשם נכלל בע' רבתי כו' וד"ל. ודוגמת זה יובן למטה במה שהמדות הטבעיי' שבחומר הגופני מתהפכין מרע לטוב בשעת התפלה דוקא מפני ההתבוננו' בגדולת אוא"ס כו' וכן מכל מה שאכל ושתה והתענג בענינים גשמי' כולן מתהפכין לטוב ע"י ההתבוננו' והי' עליי' רפ"ח ניצוצין בע' רבתי שהרי כל עניני' הגשמי' לא נלקח שרשן רק מרפ"ח ניצוצי' דתהו כו' וד"ל. והטעם שנק' העלאת רפ"ח דוקא בלשון שם כענין שם האדם הוא לפי ששם ב"ן הוא בחי' מל' דאצי' כידוע ונעוץ סופן בתחלתן דהיינו בבחי' כתר עליון וידוע דבחי'

הכתר הוא בחי' ממוצע בין המאציל להנאצלים כו' וכמ"ש במ"א, והיינו שיש בו ג"כ מבחי' התחתונה שבמאציל עצמו והוא הנק' בחי' מל' דא"ס בכללו' ההשתלשלו' כו' והוא רק בחי' שם בלבד וכידוע בפ"י המאמר שקודם שנברא העולם הי' הוא ושמו בלבד שהוא בחי' מל' דא"ס שנק' שמו כו' וזהו כי אני הוי' הוא שמי בלבד וכמ"ש במ"א וד"ל. ומה שהע' הוא ע' רבתי דוקא הענין הוא מפני שבחי' הז"ת דאימא שהוא הנק' ע' רבתי כנ"ל הרי הוא בחי' המדות שבשכל שהן גדולים הרבה בהתפשטות והתרחבות גדולה מאד לכך נק' ע' רבתי מלשון גדלות ביותר (ולפי שכל מדה מו' המדות כלולה מי' כידוע ע"כ נק' ע' דו"פ " בגימ' שבעים כו'), והטעם הנה יובן באדם התחתון למטה שהמדות שהן כבר נמשכו בלב בהתגלות ההתפעלות אהבה או שנאה ופחד כו' הם עדיין בבחי' הקטנות מאד משא"כ מקור התפעלות המדות כמו שהן עדיין בשכל והתכוננו' שם הוא התפשטות התפעלותם בלתי מוגבלת כלל, והמופת לזה ממה שאנו רואים שלא יוכל איש להביא בלבו כל ההתפעלות שנתפעל בשכלו כמו שהיא ממש במוחו אלא רק אפס קצהו מתפשט בלב בהתפעלות הלב כנראה זה בחוש כו' וע"כ נק' המדות שבשכל בשם ע' רבתי מפני בחי' הגדלות שבהן ששם הן גדולים מאד משא"כ בלב הן באים בבחי' הקטנות כו' וד"ל וזהו שנק' המדות שבלב בשם אתוון זעירין והמדות שבשכל בשם אתוון רכרבין כו' והוא ענין הע' רבתי שהוא בחי' ז"ת דאימא כו' (והיינו ג"כ הטעם שנק' בחי' המדות עליונות שיצאו מז"ת דאימא בשם זעיר אנפין כי הרי הוא בבחי' הקטנות בבחי' אותיות קטנות הנק' בשם אתוון זעירין כו' וד"ל). והנה כתיב אני ראשון ואני אחרון כו', פי' אני ראשון הוא בחי' מל' דא"ס שבכתר עליון כנ"ל ואני אחרון הוא בחי' מל' דאצ"י שהוא שם ב"ן המברר כנ"ל ב"פ אני הללו הכל א' בהשוואה לפני עצמותו ומהותו של אור א"ס ב"ה וכמ"ש אני הוי' לא שנית, פי' אין בו שינוי גם מקודם השבירה והתיקון לאחר השבירה והתיקון או כמו שהוא בשעת התיקון והבירור עכשיו דהיינו ג' זמנים הללו דקודם השבירה ובשעת התיקון עכשיו דכתיב היום לעשותם כו' ולאחר שיושלם הבירור והתיקון לע"ל לאחר תח"ה כו' כולם שוין לפניו ממש משום דקמ"י ממש כתי' כחשיכה כאורה כו' ולא הי' ענין השבירה בחי' שינוי אלא לגבי המקבלים בלבד למטה מפני שנעשה בהן ירידות האור כו' אבל קמ"י עצמותו אין השבירה ענין ירידה ולא התיקון אח"כ ענין עלי' כי מאחר דקמ"י כחשיכה כאורה כו' ממש בשוה אי"כ גם בחי' החושך וההסתר שנעשה מסיבת השבירה ובחי' האור שנעשה ע"י התיקון שוה ג"כ לפניו כו' ומ"ש וימלוך וימת כו' היינו רק לגבי בחי' ההשתלשלות של העולמות בלבד כו' וד"ל. וביאור הדברים יובן הטעם שלא הי' השבירה רק בבחי' האורות כידוע דהאורות דתהו נסתלקו כו' וירד מהן למטה רפ"ח ניצוצים כו' והנה ידוע שאין ערוך

כלל וכלל בין בחי' אור לבחי' המאור עצמו ועד"מ זיו ואור השמש לגבי השמש עצמה שנק' מאור כידוע והרי כשיסתירו האור והזיו של השמש בעננים ומסכים רבים וכיוצא הרי אין זה בחי' שינוי כלל לגבי עצמות מאור השמש כי איננו בגדר אור וזיו שיסתירנו מסך מבדיל כו' ועד"מ זה יוכן גם למעלה שהרי נאמר כי שמש ומגן ה' אלקים וכידוע וע"כ נק' הנאצלים בשם אורות עליונים כי הן רק בבחי' זיו ואור לגבי עצמות המאציל שנק' בחי' מאור כו' וע"כ נא' דקמי' כחשיכה כאורה כו' וכנ"ל וא"כ אין שינוי לפניו כלל בין קודם השבירה לאחר השבירה ומקודם התיקון לאחר התיקון גם באלף הו' כו' מטעם זה וד"ל. וזהו פי' תיבות דק"ש דשמע"י ישראל, פי' שמע שם ע' כנ"ל היינו בחי' העלאות רפ"ח ניצוצים דתהו שעולין ונכללין בע' רבתי שרשם כנ"ל עד שיהיו כמו שהיו קודם השבירה כו' והוא משום דע"י העלאת מ"ן זה דרפ"ח כו' הרי המה עולין עד עצמות אור א"ס ששוה לפניו כחשיכה כאורה כו' עד אשר אז יכול להיות מחושך השבירה כמו שהי' לפני השבירה כו' וד"ל. והנה העלא' זו דתיבת שמע הוא רק שעלו הניצוצים דתהו בשרשן בלבד והוא בבחי' ע' רבתי שהוא בחי' ז"ת דאימא כנ"ל, ואח"כ עולין עוד עלייה שני' גבוה יותר והוא בבחי' אור אבא שלמעלה מאור אימא הרבה כידוע שהחכמה נק' אין והבינה נק' יש וכנ"ל וזהו בתיבת ישראל דוקא כי פי' ישראל הוא ישר אל כידוע ופי' אל הוא בחי' אור אבא וכמ"ש בזוהר בדוכתי טובא דאל הוא נהירו דחכמתא כו' וכמ"ש בזוהר ע"פ השמים מספרים כבוד אל כו' באריכות איך שהשמים מספרים מנהרין ומנצצין מנהירו דחכמתא כו' וד"ל ולהיות כן כאשר עולין בחי' רפ"ח ניצוצים דתהו עד אור אבא בתיבת ישראל וידוע דאור א"ס אינו שורה רק בחכמה בלבד מטעם דהחכמה הוא בבחי' הביטול ונק' כח מ"ה וכנ"ל וע"כ בחי' החכמה הוא דוקא הנק' ממוצע בין אור א"ס לנבראים בכל עולם ועולם לפי ערכו כמ"ש למעלה ע"פ כולם בחכמה עשית כו' ואפי' בנינה אין התלבשות אוא"ס אלא ע"י החכמה דוקא הוא שמתלבש בנינה וכידוע בפי' הוי' אלקינו כו' ע"כ מבחי' עליי' זו השני' דבתיבת ישראל דוקא עי"ז נמשך האור בעצמות אור א"ס מפני שמתלבש בחכ"י דוקא וכנ"ל, ובכל זה מובן הטעם שע"י העלאת מ"ן שמב' תיבות הללו דשמע ישראל תחלה הוא שנמשך ונעשה אח"כ ירידות האור והשפע שיהי' התלבשות אור א"ס בחו"ב תרין ריעין כו' והוא ב' תיבות דהוי' אלקינו כנ"ל ואם לאו לא הי' אור א"ס מתלבש בחו"ב כו' כי מפני בחי' העלאות מ"ן דרפ"ח כו' עלו הניצוצים בבחי' עלי' אחר עלי' עד שעלו בחי' העצמו' דקמי' כחשיכה כאורה כנ"ל ע"כ הרי יכול משם לחזור

ולירד האור בחו"ב כו', וזהו מ"ש בע"ח דעכשיו תלוי זה בהעלאת מ"ן ממעשה התחתונים דוקא וכנ"ל וד"ל.

וזהו סדר ופי' הפסוק שמע ישראל וע"כ ממילא ה' אלקינו מטעם הנ"ל ואח"כ או' הוי' אחד שהוא בחי' יחוד ז"נ כידוע, והנה מתחלה יש להבין פי' אחד, דהנה לשון אחד אינו שייך רק בב' וג' דברים הנפרדים תחלה ואח"כ מתייחדים שזהו הנק' אחדות מפני שנתאחדו ב' דברים שהיו מחולקים תחלה אבל בדבר שהוא יחידי מעולם ואין שני להתחבר אליו לא יתכן לומר בו ענין לשון אחד שהרי אין לו דבר זולתו להתאחד עמו מאחר שהוא יחידי כו' וכמ"ש בחו"ה שער היחוד וכך הוא ענין למעלה שבבחי' עצמות אור א"ס כמו שהוא לפני ההשתלשלו' שנק' יחידי חי העולמים מפני שאין שני לו כו' א"כ מאחר שאין עוד מלבדו לא שייך בו לומר לשון אחד אלא לשון יחיד כי הרי הוא יחידי כו' אך בהתגלות אור השפע מאתו בנאצלים שם יתכן לומר ענין ולשון אחד מפני שכבר יצא האור והשפע שם בבחי' התחלקות לכמה מיני מדרגות ויש בהם שהן ב' הפכים כמו חו"ג ע"כ בהתחברם יחד נק' אחד וה"ז כמשל ענין מחלוקת ב' כתות למטה כמו ב"ש ובי"ה הגם שהן מחולקים מ"מ אלו ואלו דברי אלקים חיים ויכולים להתחבר לשרש ומקור אחד מאחר שאלו ואלו דברי אלקים חיים אבל עכ"ז נק' ב' דברים מפורדים תחלה שהרי אמר בלשון אלו ואלו כו' רק שמתאחדים במה שהן דברי אלקים חיים בכלל כו', וכך יובן הדוגמא מזה למשכיל למעלה שהגם שבחי' המדות עליונות הגדולה והגבוה' והתפארת כו' הן כבר בבחי' התחלקות ממש שהרי אין בחסד גבורה ואין בגבורה חסד כו' מ"מ מתאחדים לשרש מקור א' שהוא במה שאלו ואלו נמשכים מאור א"ס המאצילן כו' וד"ל. וזהו פי' הוי' אחד, פי' הוי' הוא בחי' ז"א דאצי' שנק' הוי' בכלל והוא מתחלק לששה מדות בפרט ולפרטי פרטיות כו', אבל מפני הארת אור א"ס שבהם המה מתאחדים בתכלית היחוד והוא ענין אות האלף שבאחד כי אות הח' מורה על ז' רקיעים וארץ שהן בחי' ז"נ בכלל והאלף הוא מבחי' אור א"ס שהוא נק' אלופו של עולם כי בכוא ההארה מאתו יתבטלו כל הנאצלים ויתאחדו בתכלית כמ"ש לך הוי' הגדולה והגבורה כו' וד"ל, והטעם לסיבת בחי' הביטול שלהם כמ"ש לך ה' הגדולה כו' הענין הוא לפי שבחי' עצמות אור המאציל הרי הוא מובדל ומרומם בערך מכל ההשתלשלות ד"ס אורות וכלים כמאמר הנ"ל ולא מכל אינון מדות כלל כו', א"כ מאחר שבעצמות המאציל לא יש מכל אינון מדות כלל מפני שגבוה מהם הרבה ועליו נא' לך ה' הגדולה כו' מפני שהם שם בבחי' ביטול באמת עד שאין עולין שם בשם מדות כלל ע"כ גם בירידת האור מעצמות המאציל במדות דאצי' לכך יתבטלו ג"כ מבחי' ההתחלקות שלהם ויתאחדו בתכלית היחוד כנ"ל והוא ע"י

אות האל"ף משום דקמי' ממש לא יש מכל אינון מדות כלל וכנ"ל וכמ"ש במ"א וד"ל. ואח"כ ממשיכים יחוד זה בבשכמל"ו והוא בבחי' מל' דאצי' כמו שהיא מסתתרת בבי"ע שהן עולמות הנפרדים וגם בעולמות והיכלות דבי"ע יש בחי' היחוד הזה העליון שהי' בבחי' המדות דאצי' רק שהוא בא בירידת המדרגה יותר והיינו שאור א"ס יורד גם למטה יותר וזהו פי' ברוך לשון המשכה כידוע והוא מבחי' עצמות המאציל בשם כבוד מלכותו שהן ג' עולמות הידועים בי"ע כו' וזה היחוד נק' יחודא תתאה לגבי יחוד העליון דהוי' אחד כנ"ל כידוע וד"ל. והנה אחר היחודים הנ"ל גם בזו"ג דאצי' בפסוק ראשון דק"ש ובשכמל"ו כנ"ל או' ואהבת עד ובשעריך שהן מ"ב תיבות נגד שם מ"ב דאנא בכח כו' כנ"ל והוא בחי' אור הגבורה בכלי החסד כנ"ל. ולהבין זה תחלה יש להקדים הטעם שנא' בפ' זו דשמע ואהבת בכל מאדך ובפ' שני' לא נאמר אלא בכל נפשכם ולא בכל מאדכם כו' בהיות מבואר למעלה דעיקר היחוד הנעשה בהוי' אלקינו הוי' אחד הוא מסיבת בחי' העלאות מ"ן תחלה בבי' תיבות דשמע ישראל כו' וענין העלא' המ"ן מבואר שהוא בחי' עליות הרפ"ח כו' עד שעולין לבחי' עצמיות אור א"ס ומשום דקמי' כחשיכה כאורה כו' וגם הרי שם הוא למעלה מבחי' התחלקות כו' ע"כ ירד האור מאתו אח"כ בנאצלים להיות על ידו בחי' היחודים הנ"ל באו"א וזו"ג כו' וא"כ צריך לסיבת היחודים הללו בחי' העלי' בהעלאות מ"ן תחלה וידוע דכל העלאת מ"ן א"א כ"א ע"י מס"נ והוא לצאת מן הגבלת הכלי ולהיות כלתה נפשו דוקא לכלל בעצמות כמ"ש כלה שארי כו' ועי"ז רוח אייתי רוח ואמשיך רוח כו' וכמ"ש אם ישים אליו לבו אליו דוקא יכלה נפשו לצאת לגמרי מן הכלי כו' וליכלל בעצמותו דוקא אזי רוחו ונשמתו יאסוף ההמשכה מלמעלה כו' וזהו שנא' כאן אהבת בכל מאדך כי בחי' מאד הוא התפעלות בלתי מוגבלת כלל דהיינו מה שלא יוכל הלב להכיל כי עד כלות נפשו מגיע עומק ההתפעלות כו' ועי"ז המס"נ שלמטה נעשה גם למעלה בחי' העלאת מ"ן דרפ"ח הנ"ל והוא ג"כ לצאת האור הנאצל מן הכלי בבחי' עלי' והסתלקות ליכלל בעצמות המאציל וד"ל כי הנה ידוע דלמעלה ענין בחי' הכלי של האור הוא מה שלמטה נק' בשם גבול מה שמגביל הכח כו' וא"כ ע"י בכל מאדך למטה שהיא בלא גבול גם למעלה יהי' האור בלא כלי המגביל והוא עליות האורות והתכללותן במאציל כו' וכנ"ל בפ"י ב' תיבות דשמע ישראל שעולין ונכללין בעצמות אור המאציל דקמי' כחשיכה כאורה כו' וע"כ נאמר דוקא בפ' זו בכל מאדך וד"ל. והנה בחי' העלי' וההסתלקות הזאת למעלה ולמטה הוא ע"י שם מ"ב דאנא בכח כו' כי הנה מבואר בכהאריז"ל בכמה דוכתי שכל ההעלאות הוא דוקא ע"י ש' מ"ב ולכך בק"ש שעל המטה שאז זמן העלא' הנשמה של האדם להעלותה להכלל במקור חוצבה (כמ"ש בידך אפקיד רוחי אותיות באר דהיינו בבחי' יסוד דנוק') ו

אומרים אנא בכח כו' שם מרומז שם מ"ב כידוע וד"ל. וכללות ענין שם מ"ב הוא בחי' הגבורה שהוא בחי' ההסתלקות והעלי' מלמטה למעלה כידוע דשש כנפים שש כנפים שבמלאכים הנושאים הכסא היינו מבחי' שם מ"ב אלא שבשם מ"ב יש ז' פעמים ששה כו' והן מ"ב תיבות דאנא בכח כו' והרי נאמר בהם בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו ובשתים יעופף דהיינו בחי' העלי' וההסתלקות מלמטה למעלה כו' שהוא ענין היציאה מן הכלי הנ"ל וע"כ יש בפי' זו מואהבת עד ובשעריך ג"כ מ"ב תיבות שהוא בחי' שם מ"ב לפי שמבואר למעלה דכל עיקר ענין הפי' הזאת הוא בחי' ההעלאו' וההסתלקות מטעם הנ"ל וכל העלאה א"א כיא ע"י שם מ"ב כנ"ל וד"ל. אך מה שנק' בחי' זו בשם אור הגבורה בכלי החסד כנ"ל בתירוץ הקושיא, הענין הוא להיות ידוע דהאור הוא בחי' הפנימיות והכלי הוא בחי' החיצוניות כו' וכמ"ש במ"א וגם כאן הרי אמר ואהבת וכל אהבה הוא בחי' חסד כידוע אך שהאהבה בבחי' החיצוניות בלבד אבל בחי' הפנימיות שבה הוא בחי' הגבורה דוקא והוא בחי' בכל מאדך שהוא בחי' הסתלקות והעליות לצאת מן הכלי כנ"ל וא"כ ה"ז כמו בחי' אור הגבורה שבכלי החסד דהפנימיות גבורות והחיצוניו' חסד כו' וד"ל. וזהו ע"י שם מ"ב שבפי' זו שהוא בחי' הגבורות ושם זה הרי הוא בחי' הפנימיות כי כל כוונה בשם אינו אלא דוקא בבחי' הפנימיות והוא ע"י רעותא דלבא בעיקר המכוון של הלב ולכך נק' בשם כוונה כי הוא נעשה דוקא ע"י כוונת הלב והמכוון שבלב מוסתר הוא בבחי' אור פנימי' והחיצוני' שלו מתגלה לעין הרואה כו' והיינו מ"ש ואהבת סתם כו' שהוא רק בחי' כלי החסד לגבי אור הגבורה שבשם מ"ב כו' וזהו נק' ג"כ בחי' גבורה שבחסד שהגבורה הוא בחי' הפנימיות המוסתר בחסד הנגלה וכמ"ש במ"א וד"ל, והראי' לזה שהאהבה במ"ש ואהבת הוא רק בחי' כלי לאור כו' כי הרי אותה הפרשה דשמע כתובה היא בתורה סתם דברים כהווייתן ולא נגלה בה שום רמז לשם מ"ב רק ע"י מספר התיבות בלבד כו' וא"כ זהו בהכרח מפני שבחי' החיצוני' הנגלית לנו הוא רק בחי' חסד והוא שאמר ואהבת סתם בלתי רמז לבחי' גבורה אבל בחי' הגבורה והוא ההסתלקות הרי היא רק בהעלם לכך לא נרמז ממנה שום רמז בגלוי הכתב אלא היא מוסתרת בכוונה שבלב בלבד כנ"ל והוא ע"י כוונה דשם מ"ב כנ"ל וד"ל (ובכלי' זה מתורץ היטב הקושיא הנ"ל דפי' שמע הרי היא בחסד כו' דמ"ש שהיא בחסד היינו בבחי' האהבה החיצוני' בלבד אבל בבחי' הפנימיות שבה היא בחי' גבורות והוא כמו בחי' אור הגבורה שמאיר בכלי החסד וכו') (ובזה מובן מה שהצריכו חז"ל כוונת הלב בפי' ראשונה דוקא כמאמרם עד כאן צריכה כוונת הלב ולא בפי' שניה כו') וד"ל.

ועתה* יש להבין שרש ענין פ' שני' והי' א"ש שהיא בחי' אור החסד בכלי הגבורה כנ"ל. הנה כתיב והחיו' רצוא ושוב כו' שאחרי בחי' ההעלא' הנ"ל במס"נ לצאת דוקא מן הכלי כו' שנק' בחי' רצוא כמ"ש אם רץ לבך כו' אזי הוא בחי' השוב מלמעלה למטה שהוא בהיפוך מבחי' הרצוא כי בחי' השוב הוא דוקא ירידת האור והשפע למטה להיו' שורה בכלים מכלים שונים כידוע ועל כן לא נאמר כלל בכל מאדיכם בפ' זו דוהי' כי בחי' בכל מאדך הוא ענין היציא' מן הכלי והגבול כנ"ל ובפ' זו אין העיקר רק בבחי' שוב שהוא דוקא התלבשות האורו' בכלים שהוא ההיפך ממש מבחי' הרצוא שבכל מאדך כידוע (והיינו שאמר ר' יהושע ב"ק במשנה למה קדמה פ' שמע לוהי' כדי שיקבל עליו עול מ"ש תחלה שהוא ע"י בחי' הרצוא במס"נ באהבת בכל מאדך כנ"ל ואח"כ יקבל עליו עול מצות שהוא בחי' השוב שבפ' והי' דוקא כנ"ל וד"ל) והנה באמת עיקר המכוון שהי' בבחי' הרצוא בפ' שמע הוא רק בשביל בחי' השוב שהי' אח"כ כי הרי כתי' לא לתוהו בראה אלא לשבת יצרה פי' לא לבחי' הרצוא שהוא בחי' ההסתלקו' של האורו' במאצילן שנק' תוהו בראה וכמ"ש והארץ הית' תוהו כו' אלא לבחי' השויב שהי' אח"כ שהוא לשב"ת אורו' בכלים (והטעם שזה נק' בריא' וזה יצירה מובן לי"ח עפ"י המבואר במ"א) וע"כ בחי' שם ע"כ דחסד בפ' זו השני' דוקא להיות כי זהו חסד גדול מה שירד האור ויתלבש בכלים מכלים שונים כו' ולכך יש בה ע"ב תיבו' עד ושמתם וכוללת גם נ' שערי' דבינה נגד בחי' אור החסד דשם ע"ב בגי' חסד כנ"ל והנה מבואר למעלה דהשם הוא בחי' הפנימי' להיותו בחי' הכוונה שבלב כו' וגם כאן בחי' הפנימי' שבפ' זו השני' הוא שם ע"ב דחס"ד ובחי' החיצוניו' הוא בחי' כלי הגבורה וע"כ נא' בפ' זו עניני דיני' ורוגזו כמו וחרה אף הוי' כו' ועצר את השמים כו' כי בחי' הכלי החיצוניו' הוא בחי' גבורה ודין וד"ל ולהבין הענין הזה איך שהיא בבחי' הגבורו' והדינין כו' הנה תחלה יש להבין פי' שם ע"ב למה הוא במספר ע"ב כו' וגם הטעם מה שנקראי' בשם ע"ב גשרים כידוע, דהנה עדי"מ הגשר שעושיין ע"פ הנהר עושיין אותו בבנין חדרים קטני' זה אצל זה ומכסין עליהם ומצדדי' שלהם בנסרים והמים הולכי' בין הגשר העליון וביניהם עפ"י מדידה וקצבה בלבד בצמצומי' הרבה ואם לא בנין החדרים הללו היו המים שוטפי' בשטף רב ויפוצו את הארץ כו' אבל החדרי' עשויי' לצמצם להעביר בהן מי הנהר בצמצום מעט מעט כפי המדה הצריכה כידוע ועל תועלת זה הוא כלל ענין בנין החדרי' ופרטי אופני התחלקו' ריבוי החדרים הוא לפי אופן המצטרך לגשר אם הנהר גדול ביותר ירבו בו החדרים ואם אינו גדול כ"כ ימעטו מספר החדרי' כו' והנמשל מכל אלה יובן למשכיל למעלה כי בהיו' שאור

החסד העליון של המאציל הרי הוא יוצא בשפע רב מאד עד"מ הנהר הגדול כו' והנה אם ה' יוצא כמו שהוא לא ה' מתקבל כלל למטה בהשתלשלו' העולמו' עד"מ הנהר הגדול ששוטף כו' ע"כ הוצרך לעשות ע"ב גשרים עד"מ בנין החדרי' הנ"ל והוא להיו' בא אור החסד הזה בהתחלקו' לע"ב חלקי החסד קטני' ושיצומצם על ידו להיו' אור החסד הולך ואור מעט מעט ולא בשטף כו' ולכך נק' שם ע"ב שבחסד עליון בשם ע"ב גשרים כי מטעם תועלת המקבלי' כדי שיוכלו לקבל כו' נתחלק לע"ב חלקי' כו' וד"ל וגם עוד תועלת יש בהתחלקו' הזאת כי הנה אם ה' האור הולך ומאיר כמו שהוא לא ה' נמצא למטה ענין התחלקו' המדרגו' במדת החסד אלא ה' הכל מציאת אור חסד א' בלבד והרי אנו רואי' ריבוי התחלקו' המדרגו' במדת החסד כמו ע"ד דוגמא הנה ידוע דיום הראשון מו' ימי בראשית האיר אור החסד ולכך נברא בו כל הדברי' שהן ממדרגת מדת החסד והוא כמו מאמר יהי אור וידוע שהאור הוא מבחי' החסד כו' ונברא בו גם המים שהוא ג"כ ממדת החסד וכיוצא בזה למטה במראו' הגוונין דלובן שמורין בחי' החסד יש הרבה מדרגו' כו' וכן בטעמי' מתיקו' יש בו הרבה מינים וכיוצא בכל אלה הרי מהיכן ימצאו ריבוי התחלקו' כאלה אור ומים למעלה לבן ומתיקו' כו' למטה כי אם ה' השפע אור חסד העליון הולך ונובע בלתי התחלקו' הרי ה' צריך להיו' הכל רק מציא' דבר א' בלבד אם אור או מים כו' אלא מפני בחי' ההתחלקו' לע"ב חלקי' בע"ב גשרי' הנ"ל מזה ימצא בחי' ריבוי התחלקו' מיני חסד גם למטה וד"ל.

והנה מה שנחלק לע"ב חלקי' בלבד זהו במקורו שהוא מתחלק דרך כלל עדיין אבל בבוא אור החסד עד למטה מטה בריבוי ההשתלשלו' מתחלק לרבבו' מדרגו' עד אין שיעור כו' והיינו מה שאנו מוצאי' שיש רבבו' מדרגו' בקבלת זיו השכינה בג"ע העליון והתחתון שהוא ג"כ מבחי' אור החסד האלקי במה שיהנו מזיוו ואורו כו' עד שיש לכל צדיק וצדיק ש"י עולמו' כו' ויש רבוא רבבו' מלאכי' חלוקי' במדרגו' השיר שלהם ג"כ זה מרנן ומנגן כך וכך וזה כך וכך והכל ממדרג' החסד וכמבואר בהיכלו' דפ' פקודי דלסטר דרומא מאת אלף כו' וכן מתחלקי' הן במדרגו' קבלו' הזיו והאור מאור זיו השכינה שנתלבשה למטה בסטרא דדרום בריבוא רבבו' מדרגו' שונו' כו' כי כל זה הוא ע"י התחלקו' פרטיו' דפרטיו' משם ע"ב העליון שהוא בחי' הכולל במקור החסד כו' וד"ל וזהו ששם ע"ב בגי' רי"ו מספר גבורה כי זה ההתחלקו' א"א כ"א ע"י צמצום ומיעוט האור אמנם הוא רק בשביל תועלת המקבלי' כדי שיתקבל בהן החסד ע"כ בחי' הפנימי' המכוון הוא בחי' אור החסד ובחי' החיצוניו' שלו הוא בחי' הגבורה והוא בחי' הצמצום לחלק החסד לע"ב חלקי' בכלל כנ"ל וזהו שפ' זו דוהי' הוא

בכחי' אור החסד שבכלי הגבורה דהיינו כונת שם ע"כ הוא פנימיו' והוא אור החסד כנ"ל וענין התחלקות בע"ב גשרים הוא בבחי' הכלי שהוא החיצוני' כי עיקר המכוון לבחי' חסד הוא כו' וד"ל ובוזו יובן מה שאומרי' בברכת אתה גיבור כו' מוריד הגשם וידוע שהגשמי' יורדין בגבורה ולכאורה אינו מובן דהלא הגשם צריך האדם לפרנסה שהוא מבחי' החסד ואיך או' אותו בברכת אתה גבור כו' אלא הענין הוא כנ"ל דלפי שאור החסד לא יבא למקבלי' כ"א ע"י התחלקו' ע"כ גם הגשמי' שהן חסד וברכה בעצם אבל צריכין לבא בבחי' התחלקו' טיפין טיפין דאם לאו הי' שוטפי' העולם כמי המבול והי' דין וגבורה ולא חסד וע"כ או' אותו באתה גבור כו' מפני שצריכין לירד בגבורה והיינו כמו בחי' הכלי גבורה שבחסד דע"כ הנ"ל ומפני שמטר דוקא יורד בגבורה כו' לכך או' אותו בפ' זו דוהי' כמ"ש ונתתי מטר ארצכם כו' דשם ע"ב זה בגי' גבורה כנ"ל וד"ל.

ועתה יש להבין מה שאמר בפ' זו ונתתי מטר כו' דלכאורה זה פלא, דהלא משה אמר פ' זו ואיך יאמר ע"ע ונתתי כו' וגם למה לא אמר כלשון זה בכל פרשיו' שאמר במשנ' תורה רק בפ' זו אמר כן והגם דידוע שהיתה שכינה מדברת מתוך גרונו של משה הרי אכתי תקשה למה לא אמר כן בשאר הפרשיו' שגי' הית' שכינה מדברת בו כו', אך הענין יובן עפ"י ענין הנ"ל דבפ' זו הוא בחי' המשכת אור א"ס למטה דוקא בכלים מכלים שונים ע"י שם ע"ב כו' והנה ידוע דאין התלבשו' אור א"ס אלא בחכמה מטעם שהוא בחי' ביטול כו' שאז אינו מרגיש א"ע כלל לבחי' יש ודבר ומה שמדבר אין זה של עצמותו כלל אלא רוח ה' שמדבר בו ויש ודברי אשר שמתי בפיד כו' וכמ"ש במ"א ע"פ ולא תחללו את שם קדשי כו' פי' ולא תעשו חלל בלבד כו' אלא יהי' בנפשו רק כמו בחי' כלי בלבד לאור השורה בו כו' וכענין שכינה מדברת מתוך גרונו של משה כו' אך אמנם א"א להיו' זאת המדרגה כ"א כאשר יוקדם אליה בחי' מס"נ דבחי' הרצוא הנ"ל שאז יוכל לבטל א"ע מכל וכל ולהיו' רק כמו בחי' כלי בלבד אבל בלא מס"נ בתחלה הרי ירגש עצמותו מאד כו' וד"ל וזהו שבפ' זו דוהי' נאמר בכל נפשיכם שהוא בחי' ביטול במציאו' מכל וכל כענין ולא תחללו כו' והוא מפני שכבר קדם במדרג' מס"נ בפ' ראשונה כנ"ל דהיינו באהבת בכל מאדך כנ"ל וע"כ דוקא בפ' זו השני' הוא בחי' המשכת אור א"ס למטה בכלים מכלים שוני' ע"י שם ע"ב כנ"ל כי עתה דוקא יוכל להיות בנפש האדם בחי' הביטול ויוכל לשכון בנפשו אור א"ס כי אין התלבשו' אור א"ס אלא בבחי' הביטול כנ"ל וע"כ גם כל אדם יכול לומר ונתתי מטר ארצכם כמו שאמר משה כו' שאינו אומר זה על עצמו כ"א בחי' אור א"ס ששורה בנפשו אומר ונתתי כו' מפני שאינו אלא בחי' כלי לאור א"ס בלבד מטעם הנ"ל כי מאחר שבפ' ראשונה

הי' לו מס'נ הרי יכול להיות' כלי להמשכו' אור א"ס בפ' שני' זו באמרו בכל נפשיכם ולא דוקא משה כו' אלא רק שמשה הי' שרש נשמתו מבחי' הביטול דשם מ"ה דחכמ"ה כידוע וע"כ היתה שכינה מדברת מתוך גרונו ואעפ"כ בשאר הפרשיו' לא אמר כלשון ונתתי כי דוקא בפ' זו המשכת אור א"ס בכלי כי הרי הוא בבחי' אור החסד שבכלי כנ"ל וד"ל וזהו שאמר ונתתי מטר ארצכם פי' מ"ד נק' מטר ומ"ן נק' ארצכם ושניהם באין ונמשכי' למטה בשם ע"ב הנ"ל במדידה כמה כו' וכענין שירו' של המלאכי' וקבלת זיו שלהן שנק' מ"ן ומ"ד ג"כ והוא בא למטה במדידה וקצבה ע"י שרש ההתחלקו' דשם ע"ב בע"ב גשרים בכלל במקור החסד כנ"ל וד"ל.

והנה ידוע דבפ' זו שנגד שם ע"ב הרי כלולי' בה ג' השמו' ע"ב היוצאי' מג' פסוקי' הידועי' שהן ויטע ויבא ויט כו' וידוע שהן בבחי' ישר והפוך וישר כו' והענין הוא מפני שגם בחי' הצמצום של אור החסד דשם ע"ב הנ"ל צריך להיות' בג' מדרגו' שבבחי' ג' הקוין כו' והוא בבחי' אור ישר מלמעלה למטה ובבחי' אור חוזר מלמטה למעלה ואח"כ בבחי' אור ישר בבחי' מלמעלה למטה שע"י אמצעו' ג' מדרגו' הללו דוקא יתקיים אור השפע למקבלי' והוא ענין ג' שמו' ע"ב הישר וההפוך והישר ואם לאו עדיין לא היתה יכולה השפע להתקבל במקבלי' כו' ומבואר זה לייח וד"ל.

שמע ישראל הוי' אלקינו כו' הנה ד' בתי תפילין קדש והי' כי יביאך חו"ב שמע והי' אם שמוע חו"ג כו' ולכך נא' בוהי' אם שמוע וחרה אף ה' כו' וא"כ יש להפלא על מ"ש בכוונות דשמע יש לכוין שם מ"ב דאנא בכח בחי' גבורה ובוהי' אם שמוע שם ע"ב כו' והלא נהפוך הוא. אך הנה נא' בזהר לאכללא שמאלא בימינא אור החסד נכנס בכלי הגבורה ואור הגבורה בכלי החסד וזהו דשמע הכלי היא בחי' חסד והאור שהוא השם הוא בחי' גבורה ונק' מ"ב כו' וכן והי' אם שמוע הכלי היא גבורה והאור הוא חסד שם ע"ב כו' וביאור הדבר הנה פי' יש מאין עדימ' למטה שמים וארץ גשמיי' נתהוו בכל רגע המחדש בכל יום מעשה בראשית מעצמו' א"ס בלתי בע"ג למעלה מן הזמן כו' ולמעלה ג"כ אנת חכים ולא בחכמ' ידיעא שהוא למעלה הרבה מהנאצלי' ובראשית הבריא' הי' חסד חנם כי חפץ חסד כו' בריש הורמנתא דמלכא כו' כד סליק ברעותא ועכשיו צריך להמשיך להיות אנת חכים מקור לחכמ' כו' והיינו ע"י ק"ש שמע ישראל הוי' אלקינו פי' ה'

אלקינו יחוד או"א דבחי' אבא הוא למעלה מן ההשגה כח מ"ה בחי' ביטול ועיקר ההשגה הוא הבינה שלכך נק' אלקינ'ו שלנו צריך לעשו' יחוד שיושפע אור א"ס המלוכש בחכמ' דווקא הוי' בחכמ' לבחי' הבינה בתחתוני' כו' ומי הגורם היחוד הוא ע"י מה שהקדים תחלה באומרו שמע ישראל הוא בחי' תשובה לברר הבריור' ע"י מה שהאדם אוכל, ומתפלל ע"יז וכן כל ל"ט מלאכו' החורש כו' וכן למעלה ע' רבתי פי' רפ"ח ניצוצי' דתהו שנפלו מש' ב"ן דתיקון במילוי ההי"ן המברר נק' שם בגי' לפי שהשבירה והתיקון אינו אלא אצלינו שלא היתה רק באורו' משא"כ אליו ית' לא שייך לומר שום שייכות בעצמותו מהשבירה כחשכה כאורה וכמו שאין נוגע להשמש במה שהענן מסתיר זיוו כך אני הוי' . . הוא שמי שם בלבד כו' והנה העלי' דבחי' ב"ן רפ"ח הוא בע' רבתי דמשם הוי' שרש השבירה ופי' ע' ז' מדו' וכאו"א כלול מיו"ד ונק' רבתי להי' זהו קודם שנתפשטו בלב שהוא בחי' הכלי שהרי ביד לא יהי' התפעלו' כו' הי' כלולי' בשכל ואז היו יותר רחבי' כי הלב לא תקבל רק הארה בלבד כו' וזהו שנק' ע' רבתי פי' רחבי' אתוון רברבן לך ה' הגדולה כו' ואחר שנמשכו בלב הם מצומצמי' והוא בפרצוף ז"א אתוון . . ונק' זעיר כו' וכל העליי' הזאת הוא רק בבחי' הרצוא ואח"כ שוב בחי' ישראל נהירו . . השמים מספרי' מתנוצצי' כבוד אל כו' ועי"ז אח"כ נגמר היחוד להיות הוי' אלקינו שנמש.. מלמעלה למטה שתבא השפע מחכמ' לבינה יש מיש משא"כ החכמ' מאין תמצא לכך מתלבש בה אור א"ס עוטה אור כו' ואח"כ הוי' אחד א"ח ט"ס דז"א ד' לאה בשכמל"ז רחל שכו.. ג' עולמו' כו' והנה אין שייך לומר אחד אם אין כלל רק מהו' אחד בלבד דממי ישלול . . הי' אפשר לומר כו' וכמו אלו ואלו דברי אלקי' חיים דאם לא הי' רק דעה אחת לא הי' אומר כלל שהיא דבר אלקי' חיים דאיך אפשר לומר מאחר שאין סברא אחרת רק . . שיש שני' והי' אפשר שא' טעה לכך צריך לומר אלו ואלו כו' כך לפי שז"א יש בו הת.. חסד שבגבורה וגבורה שבחסד כו' שהי' אפשר לומר שהוא בחי' פירוד לכך אומר אחד כו' והוא א' ח"ד ע"י המשכו' אור א"ס הנק' אלף נעשה חד כו'.

ואהבת הנה מכאן מתחיל שם מ"ב שכל ההעלאו' הם על ידו בשתים יעופף עלי' הנשמה אומרי' אנא בכח לפי ששרשו מבחי' גבורו' עליי' והסתלקות כו' והנה בכל מאדך בלי כלי בלי גבול והוא הסתלקות בעצמותו ליפרד מן הכלי והוא בחי' גבורו' רק שאור הגבורה נכנס בכלי החסד שהסתלקו' דגבורו' נגמר ע"י החסד האהבה ואהבת עד בכל מאדך כו' וזהו דשמע הוא ש' מ"ב שהוא הפנימי' שהרי אינו מפורש בתורה רק הוא הכוונה שהמכוון והפנימי' הוא גבורה הסתלקות כו'. אך לא לתהו בראה לשבת יצרה להמשיך אורות בכלי' זהו בפרשה והי' אם שמוע שבו לא נאמר בכל מאדך

רק בכל נפשך המשכות למטה ע"י השוב בחי' ביטול ולכך הוא שם ע"ב כי ע"ב הוא ע"ב גשרי' שבחסד וכמו הגשר מסתיר ומצמצם המים לבלתי ישטפו בשטף רב על הארץ והמים יוצאי' מן החדרי' העשוי' בו מחדר זה כך ומחדר השני כך כו' וכך הנה יום ראשון חסד נבראו בו כמה בחי' מים אור כו' והוצרך להיות' ע"ב גשרים כמה מיני המשכות משא"כ אם הי' השפעה באופן אחד לא הי' כמה ברואי' כו' וזהו דהמכוין הוא שם ע"ב בחי' חסד שיבראו הברואי' רק שבא ע"י הכלי דגבורה הוא הצמצומי' שמתצמצם השפע ונק' רי"ו כו' ומוריד הגשם אתה גבור שיורדין בגבורה טיפין טיפין ועכ"ז הוא מכוין חסד שהרי אם הי' שטף כמו במבול ארובות השמים נפתחו לא הי' גם גידול התבואה כו' וזהו שאמר משה בפרשה זו ונתתי ולא אמר כן בכל החומש הגם דשכינה מדברת מתוך גרונו אך לפי שכבר הי' לו מס"נ בפרשה שמע ואינו כלום רק הגילוי אלקות שבו לכך אומר ונתתי וכל נפש מישראל שמתפלל אומר ונתתי על עצמו לפי שכבר הי' במס"נ תחלה כו' ופי' ונתתי מטר ארציכם הוא מ"ד ומ"ן כי כל ההתחלקות שיש בג"ע כמה השגו' וש"י עולמו' לכל צדיק וכן מחנה מיכאל כו' הכל תלוי בערך המ"ד ומ"ן כו' וכל הענין הוא בחי' ג' שמו' דויסע ויבא ויט ישר הפוך ישר מלמעלה למטה ומלמטה למעלה ומלמעלה למטה כו'.

להבין* ענין שמע והיה שבק"ש הנה ידוע שד' פרשיות שבתפילין הם ד' מוחין חו"ב חו"ג כ' חו"ב מתחלק כ"א לחוג שהוא שכל ומדות שבשכל שהוא הטייה בשכל לזכות או לחוב כי אור החכמה הוא עצם פשוט שאינו מתחלק (רק כשיורד בכלי שהוא ג' חללי גלגלתא ונודע כי שמע הוא חסד והיה גבורה וחרה אף כו' וקשה שהכוונה הוא להיפך בשמע צריך לכוון בשם מ"ב) שהוא גבורות והסתלקות למקור כטבע אש ולכן כל עליות הוא ע"י שם מ"ב כנודע הנשמה בלילה עולה ע"י שם מ"ב וכן המלאכים בשתים יכסה פניו כו' והוא סוד מ"ב מסעות העלאות הניצוצים, והיה שהוא גבורות צריך לכוון בשם ע"ב שהוא סוד החסד והמים שיורדים למקום נמוך ע"ב גשרים כנודע גם להבין שלא נאמר בכל מאדך ג"כ בוהיה והתירוץ על לשון קבלה שיש אורות וכלים למשל חכמה אור והבינה מסביר השכל רחובות הנהר והכל בשכל בחי' אור והמדות שבלב הם כלים להאור ואיתא בזוהר פרשה לך לך ומלכי צדק מלך שלם ר"ש פתח כ' אחלפי דוכתא דנחית סליק

ודסליק נחית כו' ור"ל שאור החסד הוא בכלי גבורה ואור גבורה בכלי חסד עיין במק"מ שם וכן הענין בק"ש שהחליפו אורות דוכתייהו אור החסד בכלי גבורה שהוא והיה ואור גבורה בכלי החסד שהוא שמע שהוא תכלית השתלשלות כמו שסיים שם הוזהר אשתכח שלם לעילאה ושלום לתחא כו' אך להבין זאת איך אפשר להיות אור החסד בכלי גבורה שהוא הפכו הנה תכלית הבריאה להתכלל שמאלא בימינא במתיקות החסדים בגבורות מ"ה ובין כמ"ש וידעת היום וכו' כי ה' הוא אלקים יחוד קוב"ה ושכינתא ויש ג' בחי' וסימנך יב"ק יחוד ברכה וקדושה יחוד הוא בק"ש הוי"ה אלקינו יחוד או"א הוי' אחד זו"ג ברכה והוא אחר יחוד כמ"ש ויקרא שמם אדם ויברך אותם קדושה הוא לשון העלם בלתי מושג, ויש עוד בחי' למעלה כמאמר רז"ל קדושים תהיו יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני קדושתי למעלה מקדושתכם כו'. ולהבין את כל זאת יחוד לא שייך כ"א בכלים כמו ענין היחוד הוא ליחד שני דברים נפרדים ולא זה באורות שהוא עצם אור בתכלית היחוד וא"צ ליחוד שלנו כ"א בכלים להמתיק כלי גבורה באור החסד וכלי חסד באור גבורה והוא עד"מ ב' ב"א לומדים שכל א' ואין השגתם שוה כמשרז"ל ברוך חכם הרזים שאין דעתיהם שוה כי ההתחלקות באדם הוא ע"י הדעת המוליד השכל כי הדעת מוליד חו"ב וכפי נטית הדעת לזכות או לחוב גורם התחלקות ב"א, וכן באדם א' ושכל א' ופעמים משיג כך ולפעמים אינו כך וכל התחלקות הוא מצד הכלי שהוא מזיגת המים כי מזיגת המוח בקר או לח או חם הוא חומר לקבל צורת השכל וכפי המזיגה בקר או חם כן נשתנה השכל של הטייה (שהוא השגה בגשם ויש לו שייכות עם הכלי והאור משתנה לפי הכלי כמו גווני האור שנראה כפי גווני הפתילה משא"כ מקיף אמיתי אין לו שייכות להכלי וד"ל) אותו שהוא חסדו בטבעו כן נטיתו לדון לכ"ז וכן להיפך וזהו ב"ש וב"ה אלו אוסרין ואלו מתירין הגם שהם שמעו מרב א' אסור או להתיר נעשה אצלם התחלקות בהטית השכל מצד מזיגת הכלי וכן מחלוקת בדבר שלא שמעו מרבם מצד יניקת שרשם למעלה ב"ה בחסד וב"ש בגבורה (והם הפכו חשכא לנהורא שגם טבע של גופם היו נוטים בשורש אלקות שלמעלה ב"ה התנהג בחסדים ושפלות וב"ש בקפידה גבורות קדושות) הרי שאנו רואים שאור שכל א' יורד בשני כלים חלוקים ונשתנה שם (וכן נשמה א' באה בכמוז גופים חלוקים בטבעיהם וכן ב"ה לפעמים הודה לדברי ב"ש שהיטו אור החסד שלהם לצד גבורה וד"ל) וזהו שמוזכר בע"ח שער מטי ולא מטי שאור חסד ניכנס בכלי גבורה וכ' כי מצד האור שהוא פשוט אפשר לו לכנוס בכלי של היפך וזהו עיקר היחוד להחליף הכלים של האורות שהוא ענין פילפל של תלמיד בכלי כי ענין הקושיא להחליף הכלי שא' אוסר מצד יניקתו בגבורה ומכניס האור בכלי שלו וחבירו שיניקתו מצד החסד מקשה בסברא להתיר שחבירו יודה לו וימשיך אור

גבורה שלו בכלי של נטיות חסד ולפעמים חבירו מודה לו ולפעמים עומד בשלו ומרבה סברות כלים חדשים (והסברות הם נו"ה תרין סמכי שמעמדים השכל ויובן בזה נו"ה חדשים המוזכר בכתבים כנ"ל) וזהו ענין שתק רב ואעפ"כ אינו חוזר מהדין שלו מצד יניקתו בשרשו אך שאין לו כלי להכניס האור ותכלית היחוד הוא לצורך ברכה שהוא ענין רשליק שהי' מקשה לר"י כ"ד קושיות ור"י השיב לו כ"ד פרוקים וממלא רוחא שמעתא כי ע"י הקושי' והתירוצים החליפו דוכתייהו נעשה אור חדש לא כזה ולא כזה או תולדה חדשה באם שיהי' כך יהי' הדין כך מה שלא היה התוספות ברכה אילו היה כל א' עומד בשלו (וכמוזכר בע"ח שע"י שני אורות שאין טבעם שוה נולד אור חדש והוא כלים כנ"ל) כ"א ע"י היחוד אחלפו כו' ונעשה המתקת הדינים שלם לעילא כו' כמ"ש בזהוה בראשית י"ז קורח שירותא דמחלוקת לכן ירד לגיהנם ושמאי סופי דמחלוקת מחלוקת דרחימותא את והב בסופה אהבה בסוף שכ"א סובר כך נאה ולא נמנעו ב"ש לישא נשים מב"ה כו' שאהבה ושלוש בניהם והמחלוקת גרם התוספות ברכה עיין במק"מ שם ותבין. והנה ק"ש ותפילה הם ב' בחי' יחוד וברכה ק"ש הוא יחוד הוי"ה ואלקי'נו כו' שהעיקר הוא להחליף הכלי וש"ע ברכה אתה חונן כו' שממשיך ברכה מהמקור כי חכ' דעשי' מאיר מחכ' דיצירה וכ' עד קו המדה ואיך אפשר לבוא תוספות ברכה וכן ברכת רפאינו כ' אך אנו אומרים ברוך אתה הוי"ה שיתוסף מהמקור מה שלמעלה מקו המדה ויובן בזה קושיא לכאורה בדבריהם ז"ל שאמרו בכל קראינו אליו ולא למדותיו ועוד אמרו ולדבקה בו הדבק במדותיו גם איך שייך אליו והתי' כי עבודה שהיא ברשפי אש הסתלקות למעלה הוא בחי' אליו כי אינו דבק שם רק רוצה לפרוד מהפתילה אם ישים אליו לבו כו' שמבטל כל השגת שלו עד רום המעלות שהוא ענין הק"ש משא"כ המשכות ברכה בש"ע צריך לירד עפ"י מדותיו ע"י קו המדה. ובוה יובן שהכוונה בשמע הוא בגבורה כי כוונה היא עצם הדבר שמכוון אליו מלשון מכוון לזה והרי זה עדי"מ אדם מדבר כמה דבורים וכוונתו לדבר א' שמוסתר שם ולפעמים רוצה להעלים ואומר דבר וכוונתו להיפך וכן הדבר בשמ"ע שהיחוד הוא אחליף דוכתייהו לכן פ' שמע הכלי הוא בחדס כי שם מ"ב אינו מפורש ואדרבה נאמר ואהבת שהיא קרבת לו ר"ל בתוכו אך הכוונה הוא להיפך הסתלקות אליו, והי"ה הכלי הוא בגבורה עול מצות וחרה אף אך הכוונה הוא להיפך בשם ע"ב המשכת החדס בתורה ומצות, . . המשכות החדס א"א לירד למטה שיכול לקבל כ"א ע"י התחלקות בכלי הגבורה, ולכן ג"פ ע"ב בגימ' רי"ו גבורה וכן נק' ע"ב גשרים שהגשר הוא כלי להכניס בתוכו המים שלא ירדו בשפע רב והגשר שעוברים עליו הוא מעביר ממהות למהות כמו טיפת גשמים שכל טיפה יש לה שביל בפ"ע ואז והלידה והצמיחה משא"כ וארובות השמים נפתחו נעשה מבול ולכן נק'

גבורות גשמים שע"י כלי הגבורה אפשר לקבל חסד ולכן לא נאמר בכל מאודיך שצריך לקבל בכלים רבים מוגבלים וע"י היחוד והתכללות נעשה ברכה בתוספות אור בש"ע כמו שזורעים כדי שיצמיח הרבה ובבחי' א' תפילה למטה מק"ש שהיחוד גורם להברכה וגם הברכה יורדת למטה ונתלבשה בקו ולכן נק' חיי שעה ותורתו אומנתו פטורים כ' שממשיכים תוספות ברכה בתורתם בכלים שהם האותיות כנ"ל ובבחי' א' תפילה למעלה מק"ש מצד מקור הברכה שנתגלה אור כתר בחכמה ליתן תוספות כי ע"י היחוד והעלאת מ"ן מתתא גורם להיות מקום פנוי ומשם יורד אח"כ לקו המדה קדושה הוא בחי' יותר גבוה

שהוא לשון הבדלה שאינו בגדר קו ופי' מקום פנוי שאור א"ס ב"ה חוזר המדה ויורד שלא כדרך השתלשלות למקורו מנ. או עצמותו כי אור א"ס כי ברכה אין בו דבר חדש ממש, ב"ה הוא ג"כ בבחי' א"ס ולא הי' מאחר שיורד בקו המדה אינו נק' אפשר לבא עולמות בלי גבול כ"א חדש כ"א להכלי שהוא קו המדה מעצמותו ית' כו' יכול לצמצם אח"כ ואח"כ יורד בדרך השתלשלות אבל

מה שנפל מהמקור שלא ע"י קו המדה הוא חדש ממש והוא עדי"מ אדם שנפל לו פתאום השכל שלא לפי"ע הכלי ונק' ה' גבורות עתיק בוצינא דקדרוניתא דזרק ניצוצים לכל עבר ה"ג מנצפ"ך המפרידים ההבל והקול בה' מוצאות הפה ומפורש בזוהר כהאי אומנא דמכה בפטיש כ' עדי"מ שמכה בפטיש שעל הסלע ומוציא ניצוצים שהוא בהעלם בסלע אל הגלוי ע"י הכאה ויש בו בחי' כח המחליק שהוא היד המכה להוציא כ' והנחלק שהוא הנצוצים שיצאו מהעלם אל הגלוי כן באותיות הדיבור מנצפ"ך הם כוח המחליק ולוקח אות א' מהגרון ואת שני מהלשון וכ' ועושה ומצרף תיבה א' כי מהראוי אחר שנחלק לה' מוצאות הפה כשפותח פיו להוציא אות הגרון יוציא אחה"ע ולא אות אחר וכן בומ"פ כ' וכוח המחליף מחלף אות א' מהגרון והשני כ' והאותיות בעצם הם הנחלק ויוציאו מהעלם אל הגלוי. וזוה יובן ענין קין והבל שמבואר בכתבים ששרשם בחו"ג דעתיק מ"ה וב"ן קין שהי' הבכור בחי' גבורות (שהגבורות ירדו תחילה כנודע) כח המחליק ומצרף כנ"ל לכן למטה הי' עובד אדמה כי כוח המצמיח שבארץ מחלק ומפרר לחלקים רבים מינים ממינים שונים כי בדומם יש כמה מיני דומם וכן בצומח גם טבע של מקום א' אינו דומה למקום אחר כידוע וקין היה עבודתו בכך לעשות התחלקות והבל בחי' חסד והתחברות, לכן הי' רועה צאן בסוד יעקב שהי' ג"כ רועה צאן לחבר ג' עולמות עייב כנודע והוא מלוי של האותיות שהם מכוסים ולא מגולים (כמו שנתבאר באריכות שהבל היה מהחסדים המכוסים בפנים ע"ש) ולכן הבל הוא בגי' מילוי ס"ג ל"ז, ויש בו ב' בחי' כשהמילוי הוא בהעלם האות עדי"מ שאמר א' או תיבה ברא אז מילוי של האליף שהוא

ומילוי של בי"ת רי"ש הם בבחי' אור המוסתר ובחי' ב' כשמוציא וקרא אליף בי"ת כי א' אות הראשון הוא העיקר הם רק התגלות האל"ף (ומובן בע"ח שער איך בשרשם בלתי מילוי הוא גרוע מהמילוי לבדו לפי שנחסר האור אמנם בהיותם שניהם יחד אז השם כפשוטו יותר חשוב מהמילוי כי המילוי הוא רק התגלות) ויש עוד בחי' הבל למעלה שהוא חומר היולי שמקבל כל הצורות שממנו מתהווים כל האותיות ע"י התחלקות ה' מוצאות הפה והוא משל לאדם שרושם בדיו על הניר כמה אותיות ע"י הטיית ידו (והוא משל להחקיקה גליף גליפו כו') והוא המקיים התיבה שהתיבה ניכרת להשומע ע"י ההבל, ולכאורה נראה שהוא מגושם ולמטה במדרגה אבל באמת שרשה למעלה יותר גבוה לכן אפשר לו לירד ולגשם וזהו ענין הקדושה שאחר ברכה להיות נמשך מהמקור מעצמותו ע"י תורה ומצות בהתגלות וזה יהי' לע"ל למען ירבו ימיכם כ' כימי השמים על הארץ שהמים עליונים מקיפים בשמים מכל צד ולא נתגלו ואז יתגלו על הארץ ובעוה"ז כל שית אלפי שנים הוא רק תוספות אורות באצ"י וזהו למען ירבו ימיכם כל שא"ש עד לע"ל אבל קדושתו למעלה כי יש כמה מיני בחי' קדושות שהמקיף נק' בשם קדושה שהוא מובדל מהכלי אך אינו מובדל לגמרי מכל מהכלים כ"א מכלי שלו אבל במדריגה יותר יוכל לכנס בכלי כמו עד"מ מה שהתלמיד אינו מקבל ניק' אצלו מקיף ומי שמבין יותר הוא משיג המקיף ונעשה פנימי אצלו ויש לו מקיף אחר שאינו מושג אצלו משא"כ קדושתו ית' אינו בגדר עלמין כלל ואינו שייך עליו לשון מקיף לכן קדושתו למעלה מקדושתכם וד"ל.

שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד ואהבת וגו' ולהבין מהו שמע ישראל וגם בפסוק כתיב סתם ואהבת ולא אמר איך יכול להגיע להאהבה וגם איך שייך שם אהבה כי הוא אין לו דמות הגוף ואינו גוף שנערך אליו אהבה אך הנה כתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם וגו' כי הנה השי"ת מחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב מאין ליש ממש אך בערכינו הגשמיות הוא היש ומה שאינו גשמיות הוא האין כי מחמת שאינו בעולם ועולם הוא לשון העלם שמתעלם ומכסה החיות שבתוכו שאינו נראה לנו ע"כ נדמה לנו הגשמיות ליש והחיות שבתוכו לאין אבל באמת לגבי הקב"ה הוא בהיפוך שהגשמיות הוא האין והחיות הוא היש וכמשל מזיו השמש היוצא מהשמש שהשמש הוא היש והזיו היוצא ממנו הוא האין כך החיות של כל העולמות הוא רק

התפשטות הארה ממנו ית' וכמאמר בדבר ה' שמים נעשו כו' עד"מ כמו באדם שהדיבור מגלה לזולתו מה שבשכלו כך ההתגלות מההעלם אל הגילוי נק' בשם דיבור וזה נק' עלמא דאתגליא וגם יש עולמות סתימין דלא אתגליין עד"מ כמו המחשבה שבאדם הוא נעלם ומכוסה שאין שום אדם יודע אותה כך למעלה יש עלמא דאתכסיא.

והנה ידוע תכלית בריאת העולם הוא בשביל שיהי' התגלות אלקותו בתחתוני' כי מחמת שנשמות ישראל-עלו במחשבה ושם אין הסתרה כלל כי אינו בבחי' כלים כי הדיבור הוא בכלים אחה"ע בגרון גיכ"ק וכו' אבל המחשבה אינו בבחי' כלים לכך יכולים להמשיך גילוי אלקותו למטה מבחי' עלמא דאתכסיא שיהי' אחד למטה כמו למעלה וזהו ברוך ה' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם מן עלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא שיהי' בבחי' גילוי אלקותו וגם כל התפלה הוא ברוך לשון המשכה שימשך אלקותו.

והנה יש תשובה עלאה ותשובה תתאה כי באמת הנשמה קודם שירדה לגוף היתה נהנית מזיו השכינה ועתה היא בגוף הגשמי מלא תאוות והיא ירידה גדולה אך היא ירידה צורך עלי' עד"מ כמו מים ההולכים ממקום למקום אם בא אחד ומעכב ומסתים שלא יהי' נגזרים אח"כ כשיפתח הסתימה אזי יורדים המים בכח יותר מכמו שהי' יורד בתחלה וזהו במקום שבע"ת עומדי' כו' ואיתא בזוה"ק מפני שהוא בחילא יתיר כי מפני שהוא ית' א"ס ולית מחשבה תפיסא בי' כלל לא היתה הנשמה יכולה להתעלות למהוי אחד באחד ע"כ הוצרכה לירד בתוך הגוף והגוף הוא המעכב כי הוא מלא תאוות וכשאדם בוחר בטוב ורוצה להתעלות למדריגה זו למהוי אב"א אזי יכול לבא לבחי' זו כמשל מים הנ"ל כי הנשמה בתחילה היתה בבחי' צדיק ואח"כ כשירדה בתוך הגוף היא בבחי' בע"ת וכל אדם נברא להיות בע"ת אפילו לא עבר שום עבירה מימיו וזו הוא תשובה עילאה.

וכל הבקשות בתפלה קודם ק"ש הוא עד"ז ברוך אתה הוי' פי' שיהי' בבחי' אתה ולא יהי' שום מסתיר וזו היא ברוך שאמר והי' העולם כי הנה לעיל כתיב ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר כו' פי' שחיות של העולם הוא רק בחי' דיבור וכמו שהדיבור בטל וכו' ויהי' לעיל בבחי' התגלות אך עתה ג"כ הכל יודעין זה איך אין פועל שם פעולה בנפשם כמשארז"ל גנבא אמחתרתא רחמנא קרי' ויודע שיש אלוך' אך מ"מ אין פועל שום פעולה בנפשו כי הוא נפרד מהקב"ה לכן תקנו בקשות ב"ש וכו' פי' שיומשך ויתגלה אלוקותו להיות פועל פעולה בנפש, ואח"ז ק"ש שמע ישראל וכו' ה' אחד כו' ואהבת כו' כי הדי' דאחד הוא רומז לדיבור בדבר ה' שמים נעשו וכו' וחי' הוא ז'

רקיעים וארץ וא' הוא שהכל אחד כי הנה הששה קצוות הוא בא מהתחלקות הדיבור כמאמר בע"מ נברא העולם והלא במאמר א' כו' כי באמת הכל נברא בדיבור אחד אך הדיבור הזה נתחלק לעשרה אבל באמת הוא רק דיבור אחד וכמו שהדיבור בטל וכו' וא"כ הכל הוא אחד ועי"ז ממילא יבא לבחי' ואהבת מלשון אבה פי' שיהא חפצך ורצונך שיהי' הוי' אלקיך שלא יהי' בבחי' נפרד ויהי' בבחי' בן כדכתי' בנים אתם כו' ברא כרעא דאבוה כמו הרגל שבטל לגבי הראש שבו המוח כי כל מה שהמוח רוצה אפילו לילך אל האש הרגל אינו מוחה כי הוא בטל לגבי' כך יהי' בטל רצונך מפני רצונו שלא לחפוף שום דבר כ"א רצונו וזהו שמע ישראל שמע לשון התכונן ישראל מלשון כי שרית פי' שיהי' אלוקות מושל עלינו שלא יהי' בבחי' נפרד וגם ישראל לי ראש כמו שכל האיברי' בטילי' לגבי הראש כך יהי' אלקות לי לראש שכל הרצונו' שלי יהי' בטילי' ועי"ז מחמת שרצונו הוא שיהי' גילוי כך יהי' אלקות לי לראש שכל הרצונות שלי יהיו בטלים ועי"ז מחמת שרצונו הוא שיהי' גילוי אלוקותו אצלו שיהי' בטול רצון ממש צועק אל ה' בבחי' ויצעקו אל ה' בצר להם צעק לבם אל ה' הגם כי עוונות מבדילין מ"מ צועק אל ה' להוציא ממסגר נפשו והבא לטהר מסייעין וכו' הקב"ה מסייע אותו להיות לו בחי' זו ביטול רצון אך מקודם צריך תשובה תתאה והיא החרטה בלב ומרירות להתמרמר בלבו ומוחו על עבירות שעשה ובפרט אם נטמא בחטאת נעורים ח"ו ולזה יש עיתים כגון תיקון חצות וק"ש שעל המטה כמאמר עת לבכות ועת לשחוק עת לבכות זו תשובה תתאה ולשחוק זו תשובה עלאה.

והעיקר להתמרמר במרירות על ניצוצי הקדושה שנתפזרו בין הקליפות ר"ל וזה הוא ג"כ שמע ישראל שמע הוא מלשון וישמע שאול את העם לשון קיבוץ פי' שיכנס ויקבץ נדחי ישראל ניצוצי הקדושה המפוזר ומפורד בין העמים קליפות הטמאות ר"ל להעלותם ולהתכללם בקדושה למהוי אבי"א כו' וכל זה הוא בטל רצונך ומהו רצונו הוא התורה כי תלמוד תורה כנגד כולם שהוא רצונו ית' לזה אמר אח"כ והיו הדברים האלה וכו' ושנתם וכו' ואח"כ אומרים פ' ציצית ולא תתורו וכו' אני ה' וכו' אשר הוצאתיך וכו' פי' שלא יאמר אדם איך אפשר להגיע לבחי' זו למהוי אבי"א כיון שאני מלובש עדיין בלבושים הגשמי' וכו' לזה אמר אני ה' אלהיכם אשר הוצאתיך וכו' כי יציאת מצרים הי' ממ"ט שערי טומאה ואח"כ בו' שבועות זכו למתן תורה פנים בפנים כו' שהי' התגלות אלקות כו' כך יכול להיות בכל איש ישראל כי הבא לטהר מסייעין כו' ואח"כ אומר אמת ויצב כו' אמת אלהי עולם מלכנו כו' שמקיים הדבר שהוא כן אמת אח"כ ש"ע ברכות והודאה ברכה לשון המשכה שיומשך ויתגלה אלוהותו בנפשו אבל מודים הוא רק הודאה כאדם שהוא מודה לחבירו על דבר א' שהוא כמו שחבירו אומר

כך פי' של מודים שאנחנו מודים לו שהאמת הוא כמו שהוא רואה כל הדברים כאין וכאפס כי קמ' כולא כלא חשיבא ולא כמו שאנו רואים הגשמיות ליש והרוחנית לאין כו' כנ"ל ומחמת שבכל יום נברא האדם מחדש ונעשה כמו ברי' חדשה כמאמר המחדש בטובו בכל יום תמע"ב כו' לכך תקנו בכל יום התפלה.

שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד ע' רבתי וד' רבתי. זהנה להבין האיך הוא באתערות' דלתת' יהי' אתערות' דלעילא דאית' ירידה צורך עלי' דכתיב ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה זהנה נשמה נק' מהלך ומלאכי' נק' עומדים וגם בנשמת אלי' כתיב חי ה' אשר עמדתי לפניו שקודם ירידתה לזה העולם היתה בבחי' עמידה ואח"כ בהתלבשה בגוף גשמי דוקא יהי' בבחי' הליכה ולהבין כ"ז הנה כתיב האלהים אשר התהלכו אבותי לפניו שהאבות היו מהלכין בבחי' מהלך הוא שיכול להלוך עד אין קץ ואין שיעור שהביטול של נשמות הוא לא לפי מקור חוצבו בדרך השתלשלות רק למעלה מעלה וכדאיתא מיכאל שהו' כהן עליון עומד ומקריב נשמותיהו ע"ג מזבח כי מזבח הוא בחי' מלכות שבאצי" ומיכאל מקריב נשמותיהו של צדיקים ע"ג המזבח למע' מבחי' מזבח רק לאשתאבה בגופא דמלכא בעצמות אלוהות וכמ"ש גבי אברהם ויסע הלוך ונסוע הנגבה כי נשמות אברהם הי' מכלי חסד דבריאה שהי' מרכבה לבחי' כלי חסד שבמל' דאצילות ואברהם הי' עובד בבחי' מדת אה' שלו בבחי' הלוך ונסוע. וכמ"ש מחיל אל חיל ואינו הליכה גשמית דאית' בכל שבת עולין נשמות הצדיקים מגיע תחתון לגיע העליון דרך עמוד הידוע והוא כמה אלפי' פרסאות והאיך יכול להיות זה הליכה גשמית רק הו' בחי' הליכה רוחנית מהשגה להשגה עד לאשתאבה בגופא דמלכא והוא אין קץ ואין סוף וזהו דאי' פלוגת' בגמ' אם תמה זכות אבות אם לאו ואלו ואלו דאי"ח כי מצד בחי' נשמותיהו ממקור חוצבא שהו' מעשר ספי' דבריאה תמה זכות אבות שיש קץ וסוף להשגתם ועליותם אבל מצד פנימיותם שהוא בחי' כאשר נשבעת לאבותינו ממי קדם אזי לא תמה שאין קץ וסוף לעליותם שהו' לאשתאב' בגופא דמלכא כנ"ל אבל המלאכי' הם בחי' עומדים במקום א' שכפי האור שיש בתוכו ממקור חוצבו לאותו מקום הוא ביטול הכלי שלהם תמיד בבחי' אחת ולכן יש מלאכי' שאומרים תמיד קדוש ויש שאומרי' תמיד ברוך והכל הו' עד"ז כי כפי האור ששופע בהם וכפי השגתם כך ביטולם תמיד שוה במדריגה אחת וגם אינם יורדים למטה מחמת

שאינם בעלי בחירה וכן אין בהם תוספות וגירעון כלל אך יש מעלה בבחי' עמידת המלאכי' שאינו בנשמות כי הביטול שלהם הוא שאין תופס מקום כלל מחמת שאינו בעל בחירה ואינו עומד בו שום דבר אחר רק אלוהות השורה בתוכו וביטול הכלי שלו לגבי האור שבתוכו הוא באמת לאמיתו כמו למשל מלך ששולח דבר אחד למדינה ע"י אחד פחות ערך הנה בכואו לשם בדבר המלך אזי תפול אימה ופחד על שר ומושל המדינה והוא מחמת הידיעה שאין בו כ"א דבר המלך כי השליח מעצמו אינו תופס מקום כלל להוסיף או ליגרוע דיבור א' משא"כ אם ה' המלך שולח ע"י מי שיכול להוסיף או לגרוע לא ה' אימה כ"כ מחמת שסוברי' אפשר השליח הוסיף מדעתו או גרע ולכן המלאכי' יכולים לתלות הדבר בעצמם כמ"ש עתה ידעתי כו' שוב אשוב אליך כו' לבלתי הפכי כו' וכדומה שתלו הדבר בעצמם והוא מחמת שאינו עומד בתוכם שום דבר כ"א דבר ה' וכ"ז שאומר אני קאי על דבר ה' שמדבר בתוכו והנה הגם שהם בעצמם בחי' כלי עכ"ז הכלי שלהם הוא בזה האופן כמ"ש הנוטע אוזן הלא ישמע אם יוצר עין כו' דיש מלאכים מארי דאודנין מארי דעיינין ויש . . וכדאי' עין רואה ואוזן שומעת כו' עד"מ מתרי"ג אברים גשמים שגם בנפש בודאי יש רמ"ח אברים רוחנים והנה למשל כח ההליכה שברגלים הו' בודאי מהנפש כי בשר הגוף גשמי בודאי לא ה' יכול להלוך רק כח ההליכה הוא מהנפש ותיכף כשעולה ברצונו להלוך אזי הרגל עושה שליחותו והולך נמצא כי רק הנפש היא מהלכת לא הגוף הגשמי והנה בודאי כח ההליכה שבנפש אינה הליכה גשמיות כ"א הילוך רוחני מהשגה להשגה כנ"ל עכ"ז הו' בחי' רגל שבנפש ורגל הגשמי הוא מעין ודוגמא לרגל הרוחני בחי' חומר וצורה שהחומר הוא לפי הצורה וכן כח העשי' שביד ג"כ עד"ז וכן הדיבור שבה' מוצאות הפה דטלג'ת כו' זסר"ץ כו' שהו' בפה ע"י אותיות המבטא ובוודאי הדיבורי' הם מהנפש כי הנפש מליאה אותיות וכדאי' בס"י ק"ב אותיות קבען בפה שקביעותן הוא בפה אבל עצמותן הוא ממקור הנפש וכדאי' בגמ' מעשה בשתי רוחות שהיו מספרות זו עם זו ובודאי לא היו מדברי' בדיבור גשמי רק שהאותיות שבנפש המה רק ציורי המשכות והוא בתכלית הדקות יותר אפי' מאותיות המח' שלנו והתנא ה' מבין דיבורם והענין כי כמו שיש בנפש תרי"ג מיני כחות רוחנים לצייר חיות רוחני לתרי"ג אברים גשמים כן יש בנפש בחי' אותיות וכל אות מורה על ציור המשכות חיות רוחני למשל צורת ג' מורה על המשכה זו וציור ז' על המשכה אחרת והנה כל הציורים הוא מהנפש ע"י ד' מוצאות הפה שהו' נגד ד' מחנה שכינה ולמטה בחי' ד' דגלים שהו' מכוון נגד ד' מחנה שכינה פני ארי' כו' והמקור לכולם הוא מוצא הה' שהוא בחי' גיכ"ק מהחיד שהוא בחי' ה' עילאה קו המשער כו' וכדכתי' שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה מי הוא בחי' בינה ברא אלה כמשי"ת והנה דיבור הגשמי שבה' מוצאות בודאי

אין ערך לגבי דיבור הרוחני שבנפש רק שהו' מעין דוגמא כנ"ל והנה ע"ד הנ"ל הם המלאכים מארי דעיינין כו' עין רואה כו' וכדאי' מה למעלה ממך ממך דייק' היינו שבכדי שיהי' השגחה פרטית על אדם אחד כדכתי' ממכון שבתו השגיח כו' מוכרח להיות ע"ז בחי' מלאך היינו צמצום האור כנ"ל במשל באברי הגוף ע"י אברי הנפש וכן הו' בחי' מלאכי' וכן על כל דבר יש מלאך כדאי' אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה כו' והמשל הוא בחי' המלאך כנ"ל והנה זהו כל עיקר ההתכוננות להתבונן דכולא קמי' כלא כמו למשל אברי הגוף לגבי אברי הנפש הנ"ל שאינו ממהותו כלל כי כל העולמות הוא בחי' חומר וצורה ופי' חומר וצורה לא כמו הפלוספי' שאומרי' שהוא דרך השתלשלות מעילה לעלול כי עילה ועלול אינו כ"א על דבר שהו' ממהותו א' כמו שכל קטן משכל גדול כי אף שהוא קטן אעפ"כ ערכו הוא אבל מדריגות גשמית נגד רוחניות יותר ממנו אינו ממהותו כלל ד"מ הילוך גשמי שהוא דבר הנמדד כמה יכול להלוך כל ימי חיו נגד הילוך רוחני שבנפש שאינו מערכו ומהותו כלל שהוא ענין הילוך ממדריגה ממדריגה כנ"ל והוא עד אין קץ כנ"ל, וכן כח הראות גשמי שנמדד כמה יכול לראות מקום גשמי לערך מאה אמה בסקירה אחת ולא יותר אך ראייה רוחנית ראת השכל הוא עד אין קץ כמאמ' שכולם נסקרים בסקירה אחת ולכן כינו חכמי הקבלה בשם חומר וצורה אורות וכלים והנה יש כלים פנימים וכלים חיצוני' בחי' כלים פנימים עד"מ כמו ששואב מים בכוס מן הנהר שהכוס כלי למים ולכן נק' כלי פנימי שהפנימית עומד בתוכו אלא שהוא מוגבל ובחי' כלים חיצוני' הוא עד"מ שלוקח סכין לחתוך בו וגרזן לחצוב בו וזה נק' לקיחה ע"י דבר אחר ואעפ"כ שמה לקיחה וכן הוא למעלה כתיב יוצר משרתים לאיזה שירות הנצרך ואשר משרתים שהאור עומד בתוכם בבחי' פנימי וזהו הנוטע און הלא ישמע אם יוצר עין כו' שהוא ק"ו אם עשה כלי הראי' והשמיעה בחי' מארי דעיינין מארי דאודנין כו' הלא ישמע הלא יביט ושם אינו ממהותו כלל כנ"ל וזהו ג"כ היתפאר הגרזן על החוצב בו שהמלאכי' הם רק בחי' גרזן כו', והנה התהוות העולמות הוא מבחי' מלכות שבאצי' והמקור לזה הו' מבחי' בינה קו המשער ונגד בחי' הנ"ל הי' מנחת העומר בפסח מנחת שעורים שעורה בחי' שעור ה' ע"ד הנ"ל ושעור' הו' מאכל בהמה בחי' שם ב"ן מלכות שבאצי' כדכתיב מצמיח חציר לבהמה כו' בהמות בהררי אלף ילחך אלף טורין ויגמע אלף נהרין בגמיע חדא ובפסח הי' בחי' בהניפכם את העומר עד שבועות מ"ת שהי' מנחת חטים דהנה כתיב אתה פוררת בעוזך ים וכתוב יקוו המים אל מקום א' ותראה היבשה ויקרא אלהים ליבשה ארץ ואי' בזוהר יבשה לא עבדה פירין ארץ עבדה פירין כי כ"ז שהיו המים ביחד בבחי' ים לא הי' באפשרי להתהוות בריאת עולמות והוכרח לצמצם המים וניכר היבשה ויקרא ליבשה ארץ ואז עבדה פירין, והנה כל מה שיש ביבשה

יש בים ויש בכלל מאתים מנה ואיך שייך שם התחלקות מאחר שהוא רוחני אך שם הוא למשל אדם שמחשב בחי' דוצח"ם ושאר דברים ממילא מוכרח שיש במוחו כל החילוקים אך הוא על אופן רוחני וזהו בחי' אתוון רברבין ששם נכללים הרבה פרטים באות א' ואח"כ בירידה מוכרח להתחלק לאתוון זעירין ולבחי' חוטין דקין בכדי שיוכל להתגלות וזהו אתה פוררת בעזך ים בחי' פירור הו' למשל בר שכל גדול שרוצה להסביר שכל לקטן ממנו שהוא מוכרח לחלקו לחלקים רבי' ולהלבישו באותיות ודיבורי' רבים כי אצלו הי' בחי' ריבוי אורות ומיעוט כלים והי' נכלל כל השכל בתיבה א' ובהשפיע לקטן נק' מיעוט אורות וריבוי כלים ואם רוצה להבינו ליותר קטן מוכרח לחלקו יותר ולהלבישו באותיות הרבה יותר וזהו בחי' מילוי ומילוי דמילוי עד"מ תיבת ויאמר הוא השכלה אחת ובירידתה למטה נעשית מא' אליף למ"ד פי' מתיבת הו"י נעשה מיו"ד יו"ד' ואח"כ בירידתה עוד למטה נעשה מהוא"ו שביוד וי"ו' וזהו ר"ב אותיות מתגלגלים ברליא שערים ומילואי' רבי', אך באמת כל מה שיורד למטה יותר הוא למעלה יותר גבוה שבכאן עומד מכוון האמיתי ואדרבה מחמת שהוא למעלה גבוה מאוד לכן לא הי' באפשרי להשפיע למטה אם לא ע"י ריבוי אותיות כנז' במ"א ולכן כתיב על בחי' נוגה שהי' משבירת הכלים שהוא לפני מלוך מלך לבני ישראל כו' שהוא מעולם התווה שקודם עולם התיקון כי מחמת שממקום גבוה מאוד לא הי' באפשרי להתפשט אם לא למטה דייקא בבחי' נוגה והנה בחי' בינה נק' קו המשער הנ"ל שהי' הבריאה דווקא ע"ז האופן ולא באופן אחר כי מחמת המקור הי' יכול להיות על כמה אופנים והמשל לזה דהנה יש ד' מוצאות הפה והמקור לכולם הוא מוצא הה' שהוא גיכ"ק מהחיך והנה לכאורה איך שייך אותיות גי"כ/ק לבחי' חיך שבחי' חיך הו' טעימה מתיקות או חמיצות אלא שמוכרח הוא שבחי' גיכ"ק הי' בחי' תחתונה מהחיך והחיך הוא גי"כ כלי לבחי' גיכ"ק בחי' אותיות וכן שורש גיכ"ק שבנפש מבחי' חיך שבנפש הוא גי"כ עד"ז שבדאי בחי' עצמית חיך שבנפש הוא ענין טעימה רוחניות להבדיל בין אמת לשקר וההבדלה הוא מחמת תענוג שרואה אם יש בו בחי' תענוג בודאי הוא אמת וכמו למשל באר מים חיים שנובע ממקור הנה אף שהבאר הו' בבחי' גבול ומדה עכ"ז כ"ז שמחובר למקור אין לו גבול מחמת שיכול לנבוע עד אין קץ ובלתי אפשר לשאוב כל מימיו מחמת הקנועל וכן הוא בנמשל דהנה מקור השכל הוא בחי' תענוג ואם נולד מהשכל בחי' תענוג אזי בודאי הוא אמת ונק' השכל בלי גבול כי אמת הו' ראש תוך סוף מעלה מטה שוין מראש כל דרגין עד סוף כל דרגין והנה מבחי' תחתונה שמהתגלות התענוג שכך הוא האמת נמשך בחי' גיכ"ק מקור מוצאות האותיות שהי' המשכות הבריאה ע"ז האופן לא באופן אחר ולכן נק' בינה קו המשער שבבינה מתגלה בחי' תענוג וד"ל וזהו אתה גבור לעולם ה' בחי' גבורה

שבעתיק ה' אותיות מנצפ"ך ה' גבורות עילאין וזהו בחי' מענגיה לעולם כבוד ינחלו שמחמת בחי' תענוג הוא מנחיל בחי' כבוד ל"ב נתיבות החכמה לעולם וד"ל והנה אחר כל הנ"ל מובן ממילא האיך באתערותא דלתתא יהי' אתערותא דלעילא ודוק בזה היטיב וד"ל.

שמע ישראל הוי' אלקינו שהוא בחי' יחוד של או"א דוקא ע"י ישראל וגם צ"ל מזה מה שמבואר במקובלים שעיקר היחוד של הספי' ושל הפרצופים הוא בבחי' גילוי ההארה מקו"ח של אא"ס מחמת שהוא מושלל מכל המדות לכן יכול לחבר ולייחדם וכמ"א כתוב שגם פרטי המדות המקור שלהם הוא בקו המדה ונמצא נראה שאין מושלל מכל הכחות מאחר שהוא המקור. להבין זאת הנה ידוע שבבחי' ישראל הוא בחי' תפארת ככל פרצוף בבחי' ו' שע"י הוא היחוד כידוע מוי"ו של והנורא שהוא"ו שהוא בחי' קו"ח הוא המתגלה בת"ת בכל פרצוף. להבין כ"ז צריך להבין ענין או"א"ס שהוא ממלא כל החלל קודם הצמצום שבחי' אא"ס הוא הפריש א"ס להתפשט ולא שהעצמות נק' או"א"ס שאין שייך להעצמיות או"א"ס רק בהאור שנמשך ממנו שייך א"ס להתפשטותו ולכן לא הי' באפשרי מאו"א"ס זה בלי צמצום להתהוות שום התהוות והי' צריך לזה צמצום וגם זה הצמצום הי' רק בגילוי האא"ס דהיינו שבבחי' האא"ס יש ג"כ ב' בחי' עצם האור איך שהוא בכיטול בעצמותו כענין שכתוב שעד שלא נברא העולם הי' שמו סתום שהשמו הוא בחי' שלימותו וכח שיכול להתפשט. ולהוות הויות ולהאיר שבלתי זה אינו שלימותו כידוע במ"א וראשית הגילוי מזה המקור נק' בשם אא"ס זה גילוי הראשון א"ס להתפשטותו אבל איך שייך ששמו סתום אינה מכונה עדיין בשם אור כלל רק בשם מאור לעצמותו יחשב. ולהבין זאת שני הבחי' הוא מבחי' זיו השמש מהשמש שה[שמש] הוא עצמות פשוט ויש בו בחי' בהירות בעצמות גוף השמש בזה הבהירות שהיא מכונה בשם אור. אשר ממנה הוא התפשטות הזיו או. כמו למשל מטבע הטוב להיטיב [שבצעם] יש בו טבע

הפריש .. שייך: בכרך 126 כמירושו שהאור.

כענין .. להתפשט: שם ליתא.

אבל .. יחשב: שם ליתא.

שה[שמש]: הבא בחצאי ריבוע ניתוסף מבוך 126.

בוה .. שהיא .. אור: שם וזה .. שבהשמש .. מאור.

או: שם ליתא.

הטוב וכשרוצה להתפשט [הוא מגלה ההטבה שבעצמות וכן למשל מטבע הטוב שבעצם יש בו הטוב וכשרוצה להתפשט הוא מגלה ההטבה שבעצמות וכן למשל מכח היד כהיד כח היד להתפשט] ועדיין הוא בעצם היד ואח"כ מגלה מכח לפועל בבחי' גלוי כח היד כן הוא בבחי' אא"ס הוא התגלות הראשון מבחי' שמו וכח הסתום בגוה הוא בחי' עלה ברצונו הפשוט שהוא בחי' ראשית הגילוי וזה ראשית הגילוי של אא"ס א"א להתהוות מזה מחמת שהוא א"ס להתפשטותו ואעפ"יכ [הוא הגילוי] הראשון שעכ"פ הוא ראשית התגלות לכן צמצום גילוי אא"ס ונתעלם במקורו וממקום שנמשך [משם] דהיינו איך שהוא סתום אבל לא חזר כמו מתחילה לגמרי רק שנשאר רשימה מזה ההתפשטות הראשון ובחי' רשימה הוא כמו בחי' ציור של הבנין שנרשם שעכ"פ הציור הוא מכלי הבנין רק שצמצם כל הציור של הבנין במקום קטן ולכן נקרא הרשימה בשם נקודה וי"ד נגד התפשטות הראשון נמצא כאשר הי' התפשטות ואח"כ צמצם והסתלקות ונשאר רשימה ממילא נק' מקום חלל אבל כאשר לא הי' נשאר הרשימה והי' הסתלקות לגמרי אז הי' מתחילה סתום ולא הי' נקרא אז בשם חלל כלל ונמצא כי עיקר מה שנק' ההסתלקות בשם חלל הוא מצד הרשימה שנשאר נמצא מובן למשכיל איך בהרשימה יש שני בחי' בחי' התפשטות שאינו חוזר לגמרי ההתפשטות רק שנשאר מעט כנ"ל וגם יש בה בחי' הסתלקות מה שמחמת שנעשה בחי' חלל שבהחלל הוא הסתלקות כי בלא החלל לא הי' ניכר ההסתלקות נמצא כי כח ההסתלקות הוא בהרשימה וד"ל דהיינו שבהתפשטות שבהרשימה הוא מה שנשאר מעט מזעיר מהתפשטות הראשון נמצא כי נסתלק הרבה יותר ממה שנשאר ונמצא כי הלא שהוא כלשון (מער ניט) שבנקודה הוא הכח הסתלקות שבהרשימה שממנה נק' החלל הנ"ל גדול והמעט שנשאר נק' רק בשם נקודה כו' וד"ל נמצא כי זה הרשימה נק' בשם נקודה והיא בחי' חומר היולי השני שעכ"פ יש בו ב' בחי' התפשטות והסתלקות רק שהתפשטות והסתלקות בו בעלם דהיינו שגלוי ההתפשטות חזר למקומו בהרשימה וגם הסתלקות שבהרשימה עיקר הגלוי של ההסתלקות הוא בהחלל ובהרשימה הוא בעלם כנ"ל ואח"כ נמשך מהנקודה בחי' קו כידוע מבחי' נקודה קו שטח בבחי' גלוי ביותר כי הקו הוא גלוי יותר מהנקודה כידוע ונעשה בחי' ו' שהוא נקודה וקו נמצא כי זה עלוי הקו מן הרשימה הוא ביותר גלוי האא"ס הקדום שנתעלה מתחילה בבחי' רשימה שהוא יותר גלוי התפשטות בהקו יותר מהרשימה וגם נתגלה בקו כח הסתלקות ביותר גלוי כי כאשר נתגלה ביותר התפשטות האור בבחי' מדה וקו ממילא נמשך (הקָעֶר ניט) הנ"ל והוא הגלוי

מכיל: שם מהות.

רשימה: שם הרשימה בשם נקודה ויד .. [אולי העתק מלפניו] ע"כ נמצא בבוך הנ"ל.

הסתלקות ביותר הניכר בהחלל והוא בחי' בריאות א"ק מאין ליש שמקורו דוקא מגלוי הסתלקות שבקו שמתחילה כשהוא בבחי' רשימה או הי' גם ההסתלקות בהעלם והיו אז נק' בחי' אין כי היש הוא בהעלם בתוך האין ומחמת גלוי הקו נתגלה א"ק מאין ליש נמצא כי גם הקו נק' בשם חומר ההיולי כי מן הקו יוכל לעשות איהו שטח שירצה נמצא מכל הנ"ל שעיקר ראשית התהוות א"ק מאין ליש הוא מכח הקו והצמצום של התפשטות אבל ההתפשטות של הקו הוא מושלל גם מלהיות מקור לא"ק מחמת שהוא מבחי' אא"ס הפשוט שמושלל מכל התהוות ואח"כ נתהווה מא"ק בבחי' העלם לגלוי עתיק ואריך ואח"כ נתגלה מאריך בחי' אצילות נמצא כי יש חילוק בג' מיני אדם כי אצילות שנק' בשם אדם דעשי' הם גנוזות במאציל בעתיק ואריך שמכונה בשם אדם דיצירה ובחי' גנוזות לא יש השתנות בין בחי' גנוזות ובין בחי' גלוי רק כמו דבר שהי' גנוז בתיבה ואח"כ לקחה משם שבהחפץ לא יש שום שנוי וכמשל שלהבת הקשורה בגחלת שהכל חד בין כשלהבת גנוז בגחלת ובין כשנתגלה משם לא יש שום השתנות מהות השלהבת רק שהי' גנוז ואח"כ נתגלה אבל אדם דיצירה הנ"ל איך שהם כאן שהוא אדם דבריאה הוא בבחי' העלם ובחי' העלם הוא ביותר מדריגה מבחי' גנוזות כי בחי' גלוי מן ההעלם הוא בחי' השתנות מהות כמו למשל שאין שוה כח ההתפשטות שביד שהי' או בבחי' העלם ביד בין בבחי' התפשטות לאדם דבריאה הקו המדה כנ"ל שהוא בחי' אין ליש כנ"ל שהיא בחי' דילוג שהוא יותר הפרש מגנוזות כי כל הקו לאא"ס ביותר והוא בחי' דילוג שאינו מערכו רק נבראו מאין ליש נמצא מכל הנ"ל איך שעיקר מהות המדות והפרצופים הכל הוא המקור שלהם בהקו הוא רק מהקו המדה שהוא בחי' גלוי הסתלקות לבד כנ"ל לכן מצד שרש זה יכול להיות כל מדה שלא בהתכללות וכל פרצוף שלא ביחוד אבל כאיש שצ"ל בחי' יחוד בחי' ת"ת שבכל פרצוף או צריך להתגלות ביותר מן הראשון לתוך הפרצוף הבחי' כח התפשטות שבתוך וי"ו הראשון מחמת שכח ההתפשטות שהוא מאא"ס הקדום הוא המושלל מכל הפרצוף כו' ולכן בהתגלות זה הי' לפרצוף הנעשה זה ביחוד והתכללות וכ"ז נתגלה ביותר למטה הוא ביותר מגילוי אא"ס האמיתי כאשר הי' כמו למשל כי בהקו שכאן הוא יותר גילוי מהנקודה כו' וכאשר נתגלה מפרצוף . . ואריך הוא ביותר גילוי ההתפשטות וסוף הגילוי הוא בת"ת דאצי' שהוא בחי' ישראל והוא בחי' גילוי אוא"ס כאשר הי' מתגלה מתחלה רק שהוא בבחי' צמצום ואיך יכול להיות זה שיהא התגלות האוא"ס האמיתי ויהי' בחי' צמצום הוא כמו מקום ארון אינו מן המדה דהיינו שנתגלה בהארון אוא"ס שהוא בגדר והמדה אבל באמת ההתגלות אינו מקום ומדה לכן הי' ב' הפכים בנושא אחד דהיינו מקום ארון הוא הגדר מק.. אבל אינו מן המדה ממש ומקום מחמת אוא"ס שבתוכה וזהו א.. תפיס בכולהו עלמין שיכול להיות גם

בגדר מקום אבל לית דתפיס ב'י שאעפ"כ אינו מן המדה כו' וזהו שמע
 ישראל שהוא הב' התגלות אוא"ס שהוא בחי' וא"ו הנ"ל ע"ז הוא יחוד
 אמיתי.

דרוש

להבין מה שאנו אומרים בק"ש אחד ואהבת איך נמשך מאחד אהבת ה'
 במס"נ בכל לבבך ובכל נפשך הנה להבין בשכל איך הוא הבורא
 אחד. בכל העולמות עליונים ותחתונים כמ"ש וידעת היום והשבות אל לבבך
 כי ה' הוא אלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד וידעת שהוא
 ידיעה ברורה שחייב האדם להבין בעיני השכל ולא באמונה סתם. והנה
 לכאורה יש לתמוה מה הוא אין עוד וכי ח"ו יש אל אחר מתחת לארץ אלא
 אין עוד פי' אין טפל לו שהשמים והארץ וכל אשר בה הוא רק הבורא ית'
 ואחדותו ממש כמ"ש אני ה' לא שניתי כמו שהיה קודם בריאת עולם רק
 אח"פ כמו כן גם עתה אין שום שינוי רצון ח"ו ולא כמו שנראה בשכל
 שהאלקים ברא את העולם. והוא מחיה אותם כנשמה לגוף אבל האמת אינו
 כן שהנשמה והגוף הם שני הפכים ממש. שהנשמה הוא חלק אלוה ממעל
 והגוף הוא חומר. אבל העולם הוא אחדותו. ממש שהעולם בטל במציאות
 נגדו אף שנראה לנו ממשות דברי גשמיות. מ"מ הוא. אלקות. למשל כמו
 השמש בשמים והיא זורחת על הארץ והוא. רק הארתו של שמש ובטל

אחד: בוך 929 נוסף שחייב אדם להבין בעיון השכל ולא באמונה סתם איך הבורא אחד [וראה בהערה
 הבאה].

שחייב .. סתם: שם ליתא. [וראה בהערה שלפניו].

העולם: שם הארץ.

ממש: שם ליתא.

חומר: בבוך 35 גוסף עכור.

אחדותו: בבוך 929 נוסף ית'. ובבוך 985 אחדות א'.

שנראה .. נשמיות: בבוך 929 כדור הארץ וכל דצח"מ וארמ"ע.

ממשות .. נשמיות: בבוך 929 בגשמיות דבר גשמי.

הוא: בבוך 32 באמת הוא רק.

אלקות: בבוך 929, 996 נוסף ממש.

הוא: בבוך 929 והנה מה שאנו רואים השמש על הארץ הוא.

במציאות נגד השמש עצמו. כמו כן הוא בענין בריאת עולמות כמאמר אלקים. יהי רקיע בתוך המים ומתוך כך נתפשט ונשתלשל הרקיע והרקיע שאנו רואים הוא רק הארה של האותיות יהי רקיע ובטל במציאות נגדם והנה לעינינו נראה שהוא רקיע מחמת שאין אנו משיגים האותיות אבל אם היו משיגים את האותיות עצמן לא היה נראה רקיע כמשל השמש הנ"ל וכן הענין הזה בכל מעשה בראשית ובכל הנבראים מה שאנו רואים ממש שהוא גשמי ונראה לנו הוא רק אצלינו אבל באמת הוא רק אלקות ממש כמו קודם בריאת עולם לא היה רק אחדות פשוט כן לאחר בריאת עולם שלא נתהווה אצלו שום שינוי ח"ו שכל העולמות והשמים והארץ הם הארתו והתפשטותו ית' ובטלים במציאות נגדו ית' כמאמר הכתוב כי שמש ומגן ה' אלהים כי השם הויה פ"י שהוא מחיה את כל העולמות ואלקים הוא בחי' דין וצמצום שמצמצם אלקותו שיהי' נראה עולם ואם היה אחר ממסך בעדו היה באמת נראה העולם דבר ממשות אבל כשאלקים בעצמו מגין וממסך בעדו כהדין קמצא דלבושיה מיני' ובי' הנה נראה בחוש שכל העולמות הם אלקות ממש א"כ ב"א כשמבינים זה נמשך להם אהבת הבורא כי מי יש לאהוב יותר אם הדבר הגשמי שהוא רק הארתו ית' אם השי"ת בעצמו בודאי יש לאהוב השי"ת שכל הדברים בטלים וגם האדם עצמו הוא רק הארתו וכולם מבוטלים במציאות נגד השי"ת א"ס ב"ה בודאי יש לאהוב

נגד: שם נוסף גוף.

למשל .. עצמו: בבוך 35 וכמו למשל זיו השמש המאיר לארץ בודאי בטל בשמש עצמה בתכלית הביטול.

עצמו .. כן: בבוך 929 כד.

אלקים: שם נוסף יהי אור.

בתוך המים: שם ליתא.

כד: בבוך 35 (ועד"ו 929) 996 אותיות הללו.

הרקיע: בבוך 35 נוסף הגשמי. ובבוך 929 נוסף שאנו רואים.

והרקיע: שם והנה הרקיע.

נגד .. האותיות: בבוך 35 והנה אנו משיגים הרקיע שהוא מלוש בגשם.

הי' .. הענין: בבוך 35 ה' אנו רואין החיות של הרקיע לא ה' נראה הרקיע הגשמי כמשל שזיו השמש

נראה ומאיר לארץ זה מחמת שהשמש עצמה רחוק מכדור הארץ כמה רבבות ואלפים מליאן דמיליאן פרסאות

אבל בשמש עצמה אינו נראה הויה.

ממש .. לנו: בבוך 929 דבר ממש וגשמיות ונראה לנו עולם.

ממש .. אצלנו: בבוך 35 רק היש של הנברא ולא המחיה שבתוכו.

מחי': בבוך 929 מהוה.

אח .. העולמות: בבוך 35 מאין ליש.

וממסך: בבוך 929 מסך.

אחר .. בעדו: בבוך 985 המסך דבר זר ונפרד ממנו כמו אחר שעושה מסך כביכול.

וממסך: בבוך 929, 985 ומסך.

ב"א: בבוך 929 בני אדם.

א"כ .. בטלית: בבוך 35 וכשיתבונן אדם בדבר זה היטיב וישים אל לבו כל הדברים להעמיק דעת שלו

בוה שכל מה שנראה הוא אלקות ונראה מה יש לאהוב יותר אם העיקר או הטפל שהדבר הגשמי הוא בטל

במציאות לגבי החיות שבו והוא רק הארתו ית' ובטלים לגמרי כאין.

השי"ת בעצמו שממנו נלקח הכלי לפ"ז יש לתמוה למה ברא השי"ת את האדם מה תועלת אדם בזה העולם אבל הענין הוא בודאי נוח לו לאדם שלא נברא משנברא שכבר נמנו וגמרו כן אבל ע"כ אתה חי והשם ברא את האדם לכבודו כמאמר כל פעל ה' למעניהו וכתוב לכבודי בראתיו וכ"ז מפני שרצה להיות לו דירה בתחתונים ורצה שכל הדברים הגשמים שבעולם להיות נודע אלקותו ע"י אדם שהכל נעשה בשביל האדם שאפי' תולעת שממנו נעשה משי ומהמשי נעשו בגדים ללבוש וכן מהעצים והאבנים נעשה בית לאדם סוף דבר הכל נעשה בשביל האדם נמצא כשהאדם מעלה כל הדברים האלה אליו ית' ואוכל ושותה ואח"כ לומד ומתפלל נמצא מעלה כל הדברים אל אלקות מפני שכשהוא מדבר בתורה או בתפלה מקשר א"ע להבורא ית' ונעשה הכל אלקות וגם הח"י ברכות שבתפלה לכאורה הם בשביל האדם כמו ברכת רפאינו וברכת השנים אבל האמת אינו כן שהוא רק המשכת אלקות שהעיקר התחלת הברכה ברוך אתה הוא לשון המשכה שממשיך אלקות מעלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא כמו שאמר דהמע"ה ברוך ה' מן העולם ועד העולם וח"י ברכות הם כנגד ח"י פרקין דלעילא וצריך האדם להמשיך למטה ע"י ח"י ברכות אבל לא נתקנה הברכה בשביל

שכל .. הכל: בבוך 929 בעצמו שממנו נלקח הכל, וזהו פי' כי הוי' הוא אלקים שהשם הוי' המהווה כל העולמות הוא ממש שם אלקים בחי' דין וצמצום ואין שום שינוי כלל כי השינוי הוא רק מצד המקבלים אבל לפי אחדותו ית' אין שום שינוי ח"ו כמשל השמש הניל וזהו ג"כ מה שאנו אומרים בק"ש הוי' אלקינו הוי' אחד, אע"פ שנראה שהם שמות הסוכים שם הוי' ואלקים שהוא בחי' דין וצמצום שנראה עולמות ושינוי ובריאות רבות, אע"פ הוי' אחד ואין שום שינוי כניל והנה.

השי"ת: בבוך 929 ליתא.

אדם: שם יש לאדם.

הנולד: בבוך 35, 929, 985, 996 נוסף השפל שהנשמות הם נחצבות מתחת כסא הכבוד ומה הנאה יש להם בזה.

וכ"ז: בבוך 929 ליתא.

שרצה: בבוך 929 נוסף השי"ת.

ורצה: בבוך 929 נוסף הקב"ה.

שבעולם: בבוך 929 ליתא.

נודע אלקותו: בבוך 35, 929, 996 אלקות.

שהכל .. האדם: בבוך 35, 929 ליתא.

שאפי' .. כשהאדם: בבוך 35 והאדם.

אליו ית': בבוך 35 לאחדות פשוט.

ושותה: בבוך 35 נוסף ועוסק במר"מ.

אלקות: בבוך 35 נוסף כבתחלה.

המשכה: בבוך 929 ברכה והמשכה.

ברכות: בבוך 929 נוסף דתפלה. [בבוך זה בא כאן קטע לכן פסק הטור (שנמצא בשו"ה יובן) עד התיבות של חנה (שבשו"ה המתחלת הברכות) ואח"כ חוזר לתיבות אבל לא (שבשו"ה וצריך) עד תיבת תפלות (שבשו"ה והראיה) ואח"כ בא לתיבות לכן פסקו (שבשו"ה הברכות) עד הסיום המאמר ואח"כ חוזר לתיבות וכל ברכה (שבשו"ה והראיה).]

אבל: ראה הערה ברכות.

האדם להתפלל על צרכיו והראיה אדם שהוא עשיר ומה צריך לברכת השנים וכדומה לשאר ברכות אלא ודאי כמו שאמרנו שהוא רק המשכת אלקות והראיה שנק' ברכות תפלות. וכלי ברכה הוא מל' המשכה שהמשיך אלקותו ע"י אותה הברכה כגון ברכת השנים כשמתברכת השנה בכל טובה אזי יש התגלות אלקות בעולם וכן קיבץ גליות כשמקבץ אותנו מן הגלות אזי יהא ניכר גדולתו ית' וכשיש לאדם חולה ב"מ בודאי צריך לאותה המשכה כשיתפלל אזי יהי' המשכת אלקות אבל לא שיתפלל להנאת עצמו וממילא יובן שהאדם לא נברא אלא לכבוד הבורא ית'. לכן פסק הטור שאם לא כיון רק הסוף ברכות יצא ונתן רמז ע"ז שהמספר של כל האותיות של סוף הברכות עולה כמספר תפלתה של חנה לכן פסקו כל הפוסקים הרהור לאו כדיבור דמי בלבד בק"ש צריך תרתי כוונה ודיבור שיכוון בא' ואהבת שהוא עיקר קמ"ש כמו שאמרנו אבל בשאר מצות א"צ כוונה אלא העיקר הוא הדיבור וד"ל.

שמע ישראל כו' כל המאריך באחד כו'. להבין בתחלה מה שתקנו לומר קודם כל מצוה לשם יחוד קוב"ה ושכינתי". כי הנה תכלית הבריאה הי' בגין דאשתמודעין ל'י אבל איך אפשר לידע הלא לית מחשבה תפיסא ב'י כלל כו'. אך הנה מידות מל' נק' שכינה ע"ש ששוכנת בתחתונים שהוא התפשטות החיות כי יש בחי' עצמותו ובחי' התפשטות וגילוי ומבשרי אחזה למשל באדם יש ברגל כח ההילוך וגילוי הכח ההוא היא בחי' אותיות

תפלות: בבוך 929 ולא תפילות. בבוך (35) 985 ליתא.

וכל: בבוך 929 נוסף ל'. [וראה הערה ברכות].

ב"מ: בבוך 285 ח"ז.

מפני שכשהוא מדבר .. ית: בבוך 35 וכל ברכת התפלה הוא רק המשכת אלקות בעולם לראות האמת

שאינו עוד מלבדו כמו קודם בריאת העולם.

לכן: ראה הערה ברכות.

לכן: ראה הערה ברכות.

מצות: בבוך 929 ברכות ומצות. ובבוך 996 תפילות ומצות.

וד"ל: בבוך 35 והמעשה והראי' שאין לוקים למי שלא כיון המצוה בכוונה רק על עשיית המצוה מכים

אותו עד שתצא נפשו הגם שיש לו כונה והוא מכיון הסוד של המצוה רק לא עשה בפועל מכיון אותו שהעיקר הוא המעשה בפועל.

ושכינתו: בבוך 1157 (בשינויים) נוסף שבלשון הוזהר נק' קוב"ה ושכינתו ובלשון פרד"ס נק' יחוד ת"ת

ומלכות.

אבל .. הלא: שם ולהבין איך שייך בו ית' שום השגה שהרי.

שהתגלות הוא • את ומופת שיש ברגל כח ההילוך בעצמות וזהו החילוק • שבין חי לצומח שהחי יש לו כח המתנענע אע"פ שבלא"ה יש חילוק גדול שזה יש לו חיות פקחות אע"כ בהתגלות אין נראה רק זה החילוק כנ"ל • והנה עצמות הנפש אינו מתלבש בגוף רק זיו והארה מהנפש והנה בעצמות החיות לא שייך לומר שיש בו התחלקות דהיינו כח ההילוך לבדו וכדומה כו' רק העצמות כלול מכל הכחות ובהתפשטותו • באיברי הגוף אז נראה התחלקות מחמת הכלים וגם • לפי מזגו ותכונתו של הכלי דהיינו הראש • הוא כלי השכל וכו' אבל בעצמות הנפש כל הכחות כלולים בו ואין • בו שום התחלקות והראי' כי הנפש יכול להתלבש בכמה גופות כנודע מענין הגלגולים וכו' ובכל פעם הוא באופן אחר לפי מזג הגוף והכלים שנתלבש בו וזה אי אפשר לומר שהכלי בעצמו פועל • הפעולה הראוי לה דהיינו העין לראות שהרי כשמת הכלי קיים כבתחלה ואע"כ אינו פועל שום פעולה אלא בודאי הכל הוא מחמת כח החיות המתפשט בכל אבר כנ"ל לפי מזגו ותכונתו •

והנה בנמשל גם כן כתי' כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וכו' ג' עולמות ב"ע ועל • דמות הכסא כמראה אדם בחי' גוף מארי דעינין מארי דידין • כו' ותמונת ה' יביט שהם נק' איברי' דשכינת' כמו במשל הנ"ל שכל אבר מקבל לפי מזגו כי הנה למעלה בכל מקום בחי' כתר במקומו עומד רק הט' ספירות מתפשטים למטה • והנה בחי' כתר דמל' דאצי' האציל הוא בחי' עצמות ובעצמות אין בו שום התחלקות • כי הוא בחי' א"ס רק הארה וזיו מתפשט ממנו והוא בחי' חכמה ראשית הגילוי' והנה בחכמה יש ג"כ בחי' עצמיות ואינו יכול להתפשט לכן הוצרך להיות פרסא מפסיק כמ"ש יהי רקיע בין מים למים בין מים עליונים למים תחתונים מים עליוני' הוא עצמות החכמה ומים תחתוני' היא ההארה מחכמה המתלבש בבינה וזאת ההארה נק' נקודא

וגילוי .. הוא: שם וכשהולך אזי הוא בהתגלות וההתגלות הוא בבחי' אותיות שהוא.

החילוק: שם נוסף בהתגלות.

אע"פ .. כנ"ל: שם אבל עיקר החילוק בהתגלות שנראה שזה יש לו כח המתנענע.

ובהתפשטותו: שם ובהתפשטות הארה.

או .. וגם: שם אזי נתחלק.

הראש: שם המוח.

אבל .. ואין: שם וכל התחלקות האלו אינם רק מחמת המקבלים דהיינו מציגת הכלים אבל אין.

שהכלי .. פועל: שם שעצמות הכלי יכול לפעול.

ועל: שם וכתי' ועל.

בחי' .. דידין: שם כמו למשל גוף האדם מצויר באברים כן למעלה הגם שאין לו דמות כו' נק' מארי

דאודנין.

התחלקות: שם נוסף החיות

בהיכלא שנקודת חכמה מתעלם. בהיכל בינה ולפיכך פעם נאמר החכמה מאין תמצא ופעם נאמר כולם בחכמה עשית כ"י עצמות החכמה הוא מאין תמצא שהוא ההארה מכתר המתפשט לחכמה ומה שהחכמה נק' בשם עשי' הוא ההארה מחכמה המתלבש בבינה ולפיכך תרגום יב"ע בראשית בחוכמתא היא בחי' נוק' כי היא רק הארה וזיו מעצם החכמה שמתלבש בבינה ומקבל מחכמה יש מאין כ"י.

והנה כתיב ובטובו מחדש בכל יום תמע"ב כי יש י"ב צירופי הוי' ששולטים ביום וי"ב צירופי אדני בלילה כי בכל יום מחדש ממש כל העולמות יש מאין כמ"ש חדשים לבקרים כו' ובכל יום מתפשט חיות כללי לכ"ד שעות היום וכן בפרטיות לכל שעה ורגע ובכל חודש בכללות לכל החודש ובראש השנה בכללות לכל השנה שנק'. ראש לכל השנה כמ"ש במ"א וד"ל ואח"כ בפרטות בכל חודש ולפיכך נק' ראש חודש שהיא בחי' ראש מחודש. וכן בכל יום מחדש מעשה בראשית הוא החכמה המתלבש בבינה שנק' מעשה בראשית כי בכל יום מתפשט בחי' הארה וזיו מכתר לחכמה כו' וכן בכל ר"ח בכללות. ולפיכך אומרים בר"ח מאת הוי' היתה זאת היא נפלאת בעינינו כי זאת היא בחי' מלכות ונפלאות הוא מלשון פלא. שהוא כתר עליון שנק' פלא וכשמתפשט לחכמה נק' נפלאות כי מקבל מהפלא כמו מלת מושבע שהוא עצם הדבר ומלת נשבע הוא שנעשה מושבע מפי אחרים ומאת הוי' שהוא בחי' עצמיות שבכדי שיוכל להתפשט ממנו בחי' מלכות הוא מחמת שמקבל חכמה הארה מפלא העליון שמשם. הוא מקום הנסים והנפלאות כי באמת בדרך השתלשלות יש ק"ך צירופי אלהים המתגלגלים בר"א שערס כנודע ולפי הצירוף כך הוא החיות. של הדבר שמתלבש בו ואינו יכול לשנות טבעו דהיינו טבע השמן לדלוק דייקא ולא דבר הפכי דהיינו חומץ וכל זה הוא על דרך השתלשלות אבל במקור שהוא פלא העליון שלמעלה מסדר השתלשלות יכול להפוך הצירופי' ושומר ר' חכ"ד מי שאמר לשמן וידליק יאמר לחומץ וידליק כי מי שאמר הוא בעל המאמר כי בעי"מ נברא העולם ומהם מתפשט כו' ובעל המאמר הוא בחי' עצמות שהוא פלא עליון ושם יכול להתהפך הצירופי' ויהא חומץ ג"כ יכול שידליק וזהו מקשה תעשה המנורה כו' כי

מתעלם: שם מתלבש.

כ"י: שם פ"י.

כ"י .. כו': שם שמקבל מחכמה שמאין תמצא.

שנק': שם וע"כ נק' ראש השנה שהוא בחי'.

הוא .. בכללות: שם ליתא.

ונפלאות .. פלא: שם ובכדי שיהי' בחי' מל' מאת ה' שהוא עצמות הוא מחמת נפלאות שמקבל מפלא.

מלת מושבע .. שמשם: שם שבועה שהוא בעצם ונשבע שנעשה נשבע כך נפלאות שמקבל מפלא ששם.

החיות: שם הטבע.

הנרות רומזי לחב"ד ירכה ופרחי' חגי' נהי"ם וכל זה זה כשעשה המנורה הנרות הם ראש וירכה סוף אבל הוא יכול להתך הזהב פעם שנית ולעשות מן הנרות יריכה ומירכה נרות וכו' וזהו המחדש בטובו וגו' אעפ"י שאינו נראה החידוש כי העולם היום כמו אתמול אלא שהחידוש הוא מחמת שבכל יום מתפשט הארה חדשה מפלא עליון וא"כ יכול בכל יום להפוך העולמות ולהיות עולם העשי' אצי' וזהו בחי' המחדש שבכל יום כו"י וכן בשבת הוא עליית העולמות בכללות וזהו אל הכבוד הרעים ה' על מים רבים כי בכל יום מימי השבוע הוא המשכות חיות פרטי מהמדות וזהו קול ה' בכח וכו' כי קול הוא לשון המשכה כמ"ש במ"א. בכח הוא גבורה מים הוא בחי' חסד וכ"י אבל בשבת הוא עליית כל העולמות בחי' בטול. ומקור הביטול הוא בבחי' בינה שבטל למקור החכמה וזהו אל הכבוד אל בחי' כתר הכבוד כבוד גי' ל"ב נתיבות החכמה הוא נהירו דאבא הארת כתר בחכמה הרעים. בחי' בטול על מים רבים בחי' בינה שנק' מים רבים.

וז'הו ההופכי הצור אגם מים הצור אין צייר כאלהינו שהוא בחי' ק"ך צירופי אלקים והוא יכול להפוך וכו' כי מלפני אדון חולי ארץ אדון בחי' דבר חכמה. עלאה חולי ארץ חולי לשון בטול כי שם הוא מקור הביטול והוא בעל המאמר כנ"ל. וזהו אתה הראת לדעת כל ה' הוא אלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד כי הוי' הוא בחי' עצמיות ואלקים הוא התפשטות וגילוי ובכל העולמות יש בחי' הוי' אלקי' עצמות והתפשטות והאלקים שבעולם העליון נעשה בחי' הוי' בעולם התחתון ממנו כמ"ש במ"א וד"ל ולפי ערך השתלשלות הביטול שבעולם התחתון אין ערך לבטול שבעולם העליון כמו ביטול שבעשי' אין ערך לבחי' ביטול שבבריאה כי בבריאה הביטול בבחי' חב"ד כו' וכ"ז מחמת ההשתלשלות וכמו חיות המתפשט ברגל אין ערך לחיות שבראש כי בראש הוא חב"ד וכו' אבל בעצמות הכל שוה וזהו בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד שהביטול שוה בשמים ממעל ובארץ הכל בטל לפניו בשוה. וז"ש אם אסק שמים שם

הוא .. שבכל: שם מי שעושה יכול להפך את הזהב ויעשה מירך ראש ומהנרות סוף כמירכ בכל. וא"כ .. כו': שם לחי' ושם יוכל להפוך כל הצירופים וזהו החידוש שבכל יום הגם שאינו נראה החידוש כי יום זה הוא ממש כיום אתמול אך ששם במקור הוא עיקר החידוש ושם יכול להפוך העולמות ויעשנו מעשה בריאה כו' ובכל יום הוא מתחדש,

פרטי .. כו': שם מו' המדות וזהו ד' קולות שהם המשכות אל המדות.

בטול: שם נוסף המדות.

הרעים: שם אז הרעים.

חכמה: שם כ' אדניי מקבל מאדון ומלפני אדון הוא בחי' חכמה.

שהביטול .. בשוה: שם שבאין עוד שהוא הביטול הוא שוה בארץ מתחת כמו בשמים ממעל ששם הכל

שוה.

אתה ואם אציע שאול הנך הנך ממש בשוה בתחתית המדריגות כמו בעולמות עליונים.

והנה* למטה תכלית העבודה לא שיהא התשוקה להארת א"ס אשר בדרך השתלשלות העולמות רק התשוקה והחפץ והרצון יהי' לעצמות אור א"ס אשר לפניו הכל שוה וזהו שמע ישראל ישר אל אל הוא נהירו דאבא ש"ר הוא בחי' כתר השתוררות דאבא ועיקר התשוקה יהי' לעצמות כי הנה למשל הרב שמסביר שכלו להתלמיד בהסבר גדול ויכול התלמיד לתפוס הדבר שהוא הטפל לעיקר ועיקר השכל לטפל והנה ג"כ בהתבוננות כשמתבונן בהשתלשלות העולמות שהוא הטפל יוכל לשאר בזה הטפל רק תוכן המכוון יהי' העיקר הביטול מעצמות כו' וזה ג"כ נק' נקודא בהיכלא נקודת חכמה מתעלם בכינה מתעלם דייקא וד"ל והנה שמע הוא לשון הבנה אבל אינו דומה שמיעה לראי' כמו למשל אם אחד מתבונן בגדולת המלך קודם שרואהו יש לו בשכל התפשטות אורך ורוחב כו' אבל כשרואה המלך אזי רואה מהותו וגדולת בנקודא חדא והוא בחי' הבטה. והנה בפסד"ז הוא ההתבוננות בהארת א"ס אשר בהשתלשלות העולמות שהוא נק' שבחא דמלכא כמארז"ל לעולם יסדר אדם שבחו של מקום ואח"כ יתפלל בבחי'

נוסח אחר*

והנה בעבודה עיקר תכלית העבודה שיהיו עיקר התשוקה לעצמות אשר שם הכל שוה ולא בדרך השתלשלות וזהו שמע ישראל אל' הוא נהירו דאבא ש"ר הוא בחי' כתר לשון הסתדרות דאבא ויהי' עיקר התשוקה מציאות כמו למשל הרב שמסביר שכלו לתלמיד במשל ומליצה הנה מגודל התלבשות השכל במשל יכול התלמיד לתפוס המשל לעיקר ובאמת הוא טפל לשכל ממש בהיפוך האמת והנה כמור"כ בהתבוננות דרך השתלשלות אינו השגה האמיתי כי לית מחשבה תפיסא בי' כלל וזהו נק' נקודה בהיכלא נקודת חכמה מתעלמת בכינה אלא עיקר התשוקה יהי' לעצמותו, והנה יש ב' בחי' שמיעה וראי' למשל כשאדם שומע גדולת המלך ומתבונן בו אזי יש אורך ורוחב בשכל אבל כשרואה אח"כ את המלך אז נעשה אצלו נקודה חדא שרואה מהותו ממש וזהו בחי' הבטה והנה בתפלה צריך שיהי' העיקר בחי' הבטה, וזהו איזהו חכם הרואה את הנולד שרואה דבר שעתיד להוליד רואהו

הבטה. אך אי אפשר להגיע לבחי' הבטה שהוא בחי' רעיא מהימנא כדאיתא בזוה"ק שנאמר לו לרעיא מהמנא בעיני השכל דבלבך את חזא כולא כמ"ש נודע בשערים בעלה כו' כל חד לפום מה דמשער בלבי' שמשער בלב מה שמשיג בשכלו וזהו בחי' הבטה בחי' ראי' ממש כמו שרואה הדבר איזהו חכם הרואה את הנולד שרואה דבר שעתיד להיות רואה עתה כמו שהוא עתה לפניו אך א"א להגיע לבחי' הבטה שהוא נקודא חדא אלא ע"י התבוננות אורך ורוחב הפך מלמעלה למטה שמתחלה נתגלה נקודא חדא ואח"כ נעשה אורך כו' אלא צריך להתחיל מלמטה למעלה מתחלה בחי' שמיעה והבנה שהוא בדרך השתלשלות שהוא רק שבחא דמלכא כו' ואח"כ יבא לבחי' הבטה כנ"ל כי בבחי' הבטה לבדה בלא התבוננות יכול להיות אחיזת החיצוני' לכן צריך להיות מתחלה בחי' שמיעה.

ולהבין את זה כי הנה יש ב' בחי' אהבה אהבת המבוקש שרוצה שהדבר יהי' אצלו ויש אהבת העצם כמו שהכל רוצים לראות המלך אע"פ שאינו מדבר עמם וכו' והיא אהבה הרוממות מחמת שהדבר יקרה מאוד רוצה לראותו, והנה למעלה יש ע' שרים שחפצים לקבל הארה מהקדושה ואיתא בזוה"ק דכל יומא כרוזא נפיק מאן מנכון דבעא לאסתכלא ביקרא

עתה בבחי' ראי' ממש וז"ש בר"מ בעין שכל שבליבך אתחזי כולא וכמ"ש נודע בשערים בעלה כל חד לפום מה דמשער בלבי' שמשער בלב מה שמשיג בשכלו כאלו רואיהו דהנה ארז"ל לעולם יסדר אדם שבחו של מקום ואח"כ יתפלל כי א"א להתחיל בתחלה בבחי' ראייה והבטה רק מתחלה יהי' ע"י התבוננות אורך ורוחב בחי' שמיעה ואח"כ יכול להיות הבטה מלמעלה למטה כי מלמעלה למטה נתגלה מתחלה נקודא חדא ואח"כ נעשה אורך ורוחב כידוע והטעם כי יש ב' בחי' אהבה המבוקש שרוצה הדבר שיהי' אצלו דהיינו למשל אהבת הממון ויש אהבת העצם אע"פ שאינה אצלו כמו למשל שמתאוה לראות את המלך ומשתדל לראותו הגם שידוע שהמלך לא ידבר עמו כלל רק מחמת שהדבר היא יקרה מאוד יאהוב לראותו הגם שאינו נוגע אותו והנה איתא בזוה"ר כרוזא נפיק מאן בעי לאסתכלא ביקרא דמלכא ולא יתיר מיד אתפרשת סט"א כמ"ש כי לא יחפוץ כסיל בתבונה כי הנה למעלה יש ע' שרים שרוצים ג"כ לקבל מהקדושה רק שכל מגמתם לגרמי' וכשיוצא הכרוז רק לאסתכלא ביקרא דמלכא שהוא בחי' אהבה העצמי' היינו שלא יהי' לו שום טובה מזה מיד אתפרשת סט"א ולא יחפוץ כסיל בתבונה והנה באדם יש ב' נפשות נפש האלקית ונפש הבהמית מקליפת נוגה שרצונה רק לגרמי' וכדי להפריד שלא יהי'

דמלכא ולא יתיר מיד אתפרש ס"א כמ"ש לא יחפוץ כסיל בתבונה כי הנה הע' שרים ג"כ קרבת אלקים טוב להם אלא שהם רוצים לגרמי' כדי להיות שר ולהשפיע חיות לאומה שלהם וכמ"ש בזו' כל טיבו דעבדין לגרמי' כו' אבל כשנכרו רק לאסתכלא כו' ולא יתיר אזי אתפרש כי לא יחפוץ כסיל וכו'. וזה הענין ג"כ באדם כי יש לו שתי נפשות כנודע נפש האלקית ונפש הבהמית נפש הבהמית היא מקליפת נוגה רוצה לגרמי' לכן מתחלה יסדר שבחו של מקום שהוא בחי' לאסתכלא ולא יתיר ואז אתפרש נפש הבהמית ואח"כ יכול לבא לבחי' ואהבת כו' בכל לבבך כו' קרבת אלקים לי טוב כי כבר אתפרש ס"א שהוא נפש הבהמית ואזי אינו יכול להיות בבחי' לגרמי' ולכך צריך מתחלה להתבונן בגדולת הבורא בבחי' שמיעה ואח"כ יכול לבא לבחי' הבנה שהוא בחי' חכמה שאור א"ס אינו מתייחד אפי' בעולם האצי' רק בספי' חכמה וזהו בגין דאשתמודעין לי' שהוא בחי' ראי' בלב כנ"ל והנה יש התכללות גבורות בחסדי' וחסדי' בגבורות כי הנה החיות היורד בכל ימי השבוע למטה קורא תדיר ולא שכיך להיות דבוק למעלה בשרשה שהוא בחי' גבורות אך בשבת שהוא עליות העולמות בחי' דעביד ניחא לה שבכל ימי השבוע התשוקה לרוות צמאונו ובמה דייקא בהיפך מהצמאון כי הצמאון הוא מיסוד האש ומרוה צמאונו במים ובזה מקרר צמאונו וזהו דעביד ניחא

אחיזה לנפש הבהמית' לאחוז בו לכן אמרו לעולם יסדר אדם שבחו של מקום כו' בחי' אהבה העצמי' לאסתכלא ביקרא לכד ועי"ז אתפרשת מצד שאינה רוצה בזה שאינה לגרמי' ואח"כ יכול לבא לבחי' ואהבת בכל לבבך שיהי' קרבת אלקים לי טוב ואינו מתירא שלא ימשכו מזה לאהבות אחרות בחי' לגרמי' שכבר אתפרשת סט"א הוא נפש הבהמית ולכן צריך מתחלה התבוננות בבחי' שמיעה ואח"כ יכול לבא לבחי' הבטה שהוא בחי' חכמה שבו מיוחד אא"ס ב"ה כמבואר בלק"א בהגה"ה וזהו בגין דישתמודעין לי' וזהו מ"ש כזוהר אסתכלנא בהאי מלה וכידוע הוא בחי' הסתכלות בלב, והנה יש ב' בחי' התכללות גבורות בחסדים וחסדים בגבורות כי הנה בכל ימי השבוע החיות היורד למטה קארי תדיר ולא שכיך כו' להיות התשוקה למעלה לשרשה והוא בחי' גבורות ובשבת שהוא עליות העולמות הוא בחי' דעביד ניחא לה שבכל ימי השבוע הצמאון הוא למעלה עד"מ אדם שצמא אין תשוקתו שישאר בצמאון אלא עיקר התשוקה הוא לרוות צמאונו דווקא בדבר היפוכו כי הצמאון הוא בחי' יסוד אש ומרווה צמאונו הוא במים שמקרר צמאונו בדבר היפוכו וזהו דעביד ניחא לה כי עיקר הצמאון בכל ימי השבוע לשרשה לקבל הארה חדשה ובשבת שהוא עליות העולמות מקבל הארה חדשה לכללות ימי השבוע ועי"ז מרווה צמאונו

להיכי עיקור הצמאון בכל ימי השבוע הוא לקבל הארה חדשה ובשבת שהוא עליות העולמות ועי"ז מרוה צמאוננו וזהו התכללות גבורו' בחסדי' וחסדי' בגבורות כי הנה כמה שמרוה צמאוננו הוא ג"כ בחי' גבורות וצמצומי' אך זהו החסד להיות עולמות וזה הטעם שבחי' מלכות נק' דינא רפיא שבאם לא הי' הצמצומי' לא הי' יכול להיות עולמות והנה בעבודה הוא מתחלה בחי' גבורות וצמאון ויצעקו אל ה' כו' ובתפלה הוא מרוה צמאוננו להמשיך אורות בכלים כי זה עיקר הצמאון לרוות ולא להשאר בהצמאון הגם שנתקרה מרשפי אש שהי' לו בתחילה כי זה העיקר כי טוב האור לגנוז והוא בתורה הגם שהוא בקרירות רק להתבונן כל שעה כמבואר בלק"א כי זה הי' עיקר הצמאון וזהו קול ה' יחולל אילות בחי' כאיל תערוג וכו' בחי' ויצעקו כו' בחי' איל רחמה צר בחי' גבורות יחולל לשון המתקה שממתיק הגבורות וזהו ההופכי הצור בחי' גבורות לאגם מים בחי' חסדים כי מלפני אדון חולי ארץ בחי' אדני בחי' נוק' שמקבל מאדון בחי' דכר וזהו מלפני אדון שהוא המקור ושם יכול להפוך מגבורות לחסדים וכו' כנ"ל וד"ל.

גבורות חסדים וחסדים בגבורות כי זה שמרווה צמאוננו, הוא ג"כ בחי' צמצום וגבורות אך זהו החסד העיקר כדי לחיות העולמות וזהו הטעם שבחי' מלי' נק' דינא רפיא כי באמת הוא צמצום גדול מלפנו ית' אך זהו עיקר החסד שבלא הצמצום לא הי' יכול להתהוות העולמות וכמ"כ למטה בעבודה הוא מתחלה בחי' גבורות וצמאון ויצעקו אל ה' בצר לו שהוא בחי' צמאון עד ק"ש ובש"ע מרוה צמאוננו שימשך אורות בכלים כי זהו תכלית הצמאון שלא לשאר הצמאון הגם שנתקרה מרשפי אש שהיו לו מתחלה אך זהו העיקר כמ"ש כי טוב האור לגנוז בכלים ובמה בתורה שעושה כלים להאור הגם שהוא בקרירות רק להתבונן בכל שעה כמבואר בלק"א וזהו תכלית עיקר הצמאון קול ה' יחולל אילות יחולל לשון המתקה הגבורות וזהו ההופכי הצור שהוא בחי' גבורות מהפך לאגם מים בחי' חסדים כמ"ש מלפני אדון חולי ארץ אדני בחי' נוק' שמקבל מאדון ומלפני אדון דהיינו המקור שם יכול להפוך מגבורות לחסדים.

שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד, ואהבת את הוי"ה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך כו'. וידעת היום והשבות אל לבבך כו' צריך לידע איזה יהיה משמע ואהבת את ה' כו' גם זה צריך להבין מה שכתב ענין תפילין ות"ת כנ"כ דמשמע שת"ת גדול מתפילה ורואין שתפילה גדולה מת"ת והראי' דקודם תפילה אין אוכלין וקודם ת"ת אוכלין אבל באמת שת"ת גדולה מתפילה והראי' שמביא שתפילה גדולה מת"ת דאין אוכלין קודם תפילה לאו מחמת שתפילה גדולה מת"ת רק מחמת זה הטעם דקודם תפילה הסי'א שורה על האדם ואם אוכל מחי' את הסי'א ולהכי כשיתפלל ממשיך עליו נשמה ולהכי מותר לאכול לאחר התפילה קודם ת"ת אבל באמת שת"ת גדולה מהתפילה. וידעת. היום והשבות אל לבבך כי ה' כו' דקשה לאיזה ענין כתב כפול וידעת והשבות גם איך שייך ידיעה בדבר שאין רואה ואין יודע ואינו משיג וצריך להבין מחמת איזה דבר.

שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד, להבין ענין תו"ת דהנה אמרז"ל הלואי שיתפלל אדם כל היום ועיון תפלה ובאמת אמרו ות"ת כנגד כולם שתפלה הוא מדרבנן רק ק"ש הוא מדאורי"י ומ"מ. קודם התפילה אסור לאכול ואחר התפילה. מותר לאכול (אפי' בלא תורה.), דהנה. קודם התפילה הנשמה בחי' נפש אלהית אינה מתפשטת בתוך הגוף רק הנשמה באפו והסי'א מלוכש בוי' לכן כתיב לא תנחשו ולא תעוננו ולא תאכלו על הדם שהאכילה קודם התפילה בחי' על הדם הנ"ל נותן כח לבחי' נחש בחי' סי'א משכא דחיוויא ובתפלה בכוונה מתפשטת הנשמה בתוך הגוף ואתכפיא סי'א, ולהבין כ"ז צ"ל בחי' אחד דהנה ח' הוא בחי' ו' רקיעים והארץ וד' הוא בחי' ד' רוחות העולם מזרח ומערב צפון ודרום הכל בטלים בבחי' אלוף דאחד שהוא מחשבה אותיות פלא לשון מכוסה שהמחשבה מכוסה והדבור הוא בהתגלות וזהו בחי' ד' רבתי דאחד בחי' כלל הדבור להתהוות כל העולמות כמ"ש בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כו' ואח"כ נתחלק לע"מ יהי רקיע ביום ראשון וביום שני יקוו המים כו' ובאמת במאמר א' יכול להבראות פי'

וידעת: בא בהמשך בהכתי'.

ומ"מ: בבזך 258 וגם להבין מפני מה.

ואחר התפלה: שם ולפני למוד התורה.

אפי' .. תורה: המוקף כחצאי עיגול ליתא שם.

דהנה: שם אך הענין דהנה.

והסי'א .. בו: שם בחי' מקיף כדכתיב אשר נשמה באפו כמו אפו שחזן לגופו וגוף עדיין מלוכש בסי'א.

שבראשית נמי מאמר הוא ובו נכללו כל הברואים כמארוז"ל בראשית ברא אלהים את השמים לרבות כל צבא השמים מלאכים ואופנים חמה ולבנה הכל נכללו בבריאת שמים ואת הארץ לרבות כל צבאיה וכו'. וזהו כל ההתבוננות בתפלה איך שהכל בטלים בבחי' מחשבה הנ"ל כמו למשל דבור גשמי שבטל ממש לגבי המחשבה של אדם כך כבי' בחי' דבורו של מקום שמחדש בכי"ת מע"ב ממש כמו שנראה בחוש ששבת נק' יום שביעי שמעת הבריאה יש כמה אלפים ימים אך שנק' יום השביעי שבכל שבוע ממש נתחדש מע"ב ויום ראשון הוא ממש של מע"ב וכן יום שני כו'.

וזהו ב"ש והי' העולם שאמר מכבר בעת הבריאה והי' העולם ברוך אומר ועושה שאומר ועושה בכל יום ממש ברוך עושה בראשית שעושה תמיד בחי' ראשית, וזהו ברוך המקום שהקב"ה נק' מקום שהמקום והזמן הם בטלים ממש כנגדו ונק' הוא מקומו של עולם וזהו הוי' א' המהווה אותם להחיות העולמות בחי' אלף חיות דלית הנ"ל והוי' הוא בחי' טובב שהחיות של מקום מזרח ומערב כו' הוא בחי' ממכ"ע והמהווה הוא בחי' טובב וז"ש ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים ארץ קדמה לשמים וכתב' בראשית ברא כו' את השמים ואת הארץ שהשמים קדמו וזה הורה לנו שבאמת נגד בחי' טובב ארץ ושמים שוים ממש מעלה ומטה כי לגבי ערך הנבראים שמים הוא למעלה והארץ למטה אבל נגדו ית' כתי' המשפילי לראות בשמים ובארץ בשוה ממש כמו למשל בדבר עגול אין מעלה ומטה וד"ל, אך הוי' אלהינו הוא בחי' המהווה מקור נשי' שיהא אלהינו שלנו ממש כתיב ישראל עלו שהוא למעלה מהמחשבה ונק' בחי' רצון כמו למשל באדם גשמי יש מחשבה ודיבור ורצון הוא למעלה מהמחשבה שמה שרוצה הוא מחשב ומדבר כך כבי' דברה תורה כלשון בי"א כתי' וידבר ה' חשב ה' רוצה ה' את יריאיו בחי' רצון אף שבאמת אין ערך מחשבה ורצון גשמי נגדו ית' כמ"ש כי לא מחשבותי מחשבותיכם כו' וזהו תכלית הבריאה ימי שנתינוי שבעים שנה שיתגלה בחי' רצונו לאכפ"י לס"א ירידה לצורך עלי' להיות דירה בתחתונים דהנה בכ"א מישראל יש ב' נפשות נפש אלהית מבחי' עלה במחשבה הנ"ל ונפש הבהמית שממנה באים כל הרצונות כבהמה ממש כמו הבהמה שרוצה לאכול ושארי תאוות כו' שמנפש אלהית לא הי' רצון בשום אופן לשום דבר גשמי כי היא חלק אלוה ממעל ממש ושורש נפש הבהמית הנ"ל הוא ג"כ מבחי' למעלה מעלה (כי זלעז"ז עשה אלקים) כי כמה מיני' נק' מלאכים.

אך שנק': שם אעפ"כ נקרא.

שנתינו: שם שנתינו בהם.

כמה .. מלאכים: שם יש כמה מיני' הנק' מלאכי.

חבלה כנגד • מלאכים דקדושה ושורש נפש הבהמית הנ"ל הוא מבחי' עשרה כתרי דמסאבותא בחי' כתרים וכו' וזהו כל עבודת התפלה כי תפלה נק' בזוה"ק מלשון קרבא שהוא מלחמה ונק' עת אשר שלט האדם, באדם אדם דקדושה באדם בליעל זלעז"ז שצריך להתבונן בתפלה איך שכל העולמות בטלים וזהו הודו לה' לשון הודאה קראו בשמו (שיהי' לו) הודיעו בעמים פי' בחי' קליפות וסי'א שהכל בטלים ממש גם צבא השמים לך משתחווים (פי' השתחואה) איך בבחי' רוחני כמו מלאכים שייך (מ)לשון השתחואה אך הפי' הוא השתחואות השכל שבטלים בשכלם ממש בכל רגע למקור חיותם כמ"ש אתה הוא • לבדך וכל פסד"ו בפרטיות הכל הוא התבוננות לבא לבחי' שמע ישראל שמע הוא לשון הבנה שיבין בחי' ישראל שעלו במחשבה שהוי' אלקינו שמהוה כח ומקור נפשות ישראל הוי' א' בחי' הוי' שמהוה שאר הנבראים שנק' בחי' דיבור כנ"ל הכל הוא א' בכדי שיבא לבחי' ואהבת את הוי' אלקיך פי' אהבה הוא מלשון רצון רק כשהוא במוח נק' הרצון הנ"ל אבה מלשון ולא אבה סיחון כו' שהוא לשון רצון וכשהרצון מתפשט מבחי' פנימיות הלב נק' אהבה רעותא דלבא וזהו ואהבת שיהא הוי' אלקיך שלך בבחי' פנימיותך ויתבטלו כל שארי הרצונות מבחי' נפש הבהמית הנ"ל ואתכפי' ס"א ובאתעדלית אתעדל"ע וגם למעלה בחי' עשרה כתרי דמסאבותא הנ"ל אתכפיא ויתגלה רצה"ע.

וזהו בכל לבבך בשני יצריך שיתבטלו בחי' הס"א כנ"ל וזהו ואני נתתי לכם שכם א' שכם לשון עקשות שיהא א' אשר לקחתי מיד האמורי בחי' יו"ד כתרים הנ"ל כי יש אמירת להרי' כו' בחרבי ובקשתי כו' כתרגומו בצלותא ובבעותי כו' בבחי' תפלה כנ"ל שהוא כמו קרבא ושליט אדם באדם הנ"ל שיהא א', ויתבטל בחי' הס"א הנ"ל ובא"ל ח"ו שלא יתבונן בתפלה ביגיעת נפש כנ"ל אזי הוא להיפך ח"ו כמ"ש פן יפתה לבבכם ועבדתם אלקים אחרים כי זה ממש אלקים אחרים בחי' יו"ד כתרים הנ"ל וזהו ולא תתורו אחרי לבבכם אשר אתם זונים אחריהם כו' שנק' בחי' זונה כו' וד"ל. אך עיקר רצונו ית' הי' שיהא לו דירה בתחתונים דוקא לכן כתיב ודברת בם שהוא בחי' תורה שכשהאדם עוסק בתורה למשל ב"ש אוסרין ובי"ה ומתירין ואלו ואלו דברי אלקים חיים שזה אומר כך הוא הרצון וזה אומר כך נמצא מתגלה בחי' רצה"ע בתוכו ממש וזהו בכל נפשך שתשוב בחי' נפשיך שהוא • מדו"מ

כנגד: שם לעומת.

הוא: שם נוסף הי'.

להר: שם להיר וליצנות ורכילות.

ובא"ל: שם ובאם לאו.

בתוכו .. שהוא: שם שהם.

במדו"מ התורה ואך זה הכל בחי' ת"ע על להבא אבל מתחלה צ"ל תשובה
 תתאה עת לבכות ממש על העבר תיקון חצות על נהרות בבל גם בכינו כו'
 כ"א בעת שנאמר לו ביחידותי ושמא תאמר אין לו תרופה ח"ו כיון שהוא
 בבחי' רע ממש לכן כתיב אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי מא"מ שהוא בחי'
 מ"ט שערי טומאה ואח"כ במ"ט ימים זכו לקבלת התורה פ"פ דבר ה' שאין
 זה מונע כלל רק שצריך תשובה בעיתים הידועים. כנ"ל ואח"כ בתפלה אומר
 ב"א שיומשך שיהי' אתה לנוכח הוי' אלהינו שלנו ממש ועד"ז הם כל ברכות
 השחר הוא בקשת שיומשך כנ"ל (בכדי שיוכל אח"כ להתבונן בפסד"ז)
 בפרטיות עד שיבא לבחי' ק"ש ואהבת בכל לבבך כנ"ל עד אני ה' אלהיכם
 שיהי' הוי' אלהיכם ואמת יציב וחביב ונחמד כו' על בנינו ועל דורתנו כו'
 שיקבל עליו כל הנ"ל בחי' ביטול לא' הנ"ל ואח"כ הוא בחי' תור' שיהא דירה
 בתחתוני' דוקא התגלות הפנימית הרצון וד"ל.

שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד זה הפסוק תקנו חז"ל לאומרו פעמים בכל
 יום וצ"ל מא"י נ"מ מן האמירה אטו האידנא לאו אחד הוא. דהנה
 ידוע שאין לך דבר העושה א"ע וממילא מוכרח להיות כח הפועל בנפעל
 בחי' הוי' שבאדנ"י וזהו אחד האמיתי אך יש ב' בחי' אחד, אחד סתם ומאריך
 באחד כדאי' כל המאריך בא' כו' ולהבין זה דהנה לעתיד כתיב והיו עיניך
 רואות את מוריך בבחי' ראי' חושית ולא יכנף עוד מוריך שלא יתכסה
 ויתעלם בשום לבוש אך כעת הוא בבחי' מחזה כתרגום של ראי' הוי' מחזה
 כדכתי' מחזה שדי יחזה מבשרי אחזה אלוה וה"ז למשל כמו הרואה במחזה
 שאינו רואה עצמות הדבר רק את הזיו מן הדבר דהנה התחלת העבודה הוי'
 כמ"ש וידעת היום והשבות כו' כי הוי' הוא האלקי' כו' אין עוד כמובא בווהר
 כל מאן דלא אשתדל למנדע ל"י טב ל"י דלא אבר"י ומהו הידיעה מבואר
 בווהר תרומ' כללא דכל פקודין כו' כללא דכל אוריית' למנדע דהוי' הוא
 אלקים והנה בידיעה זו יש הרבה פרטים עד אין קץ אך כללא דכולא
 למינדע דהוי' הוי' אלקים והנה לעמוד על זאת הידיעה הוי' מבשרי אחזה
 כדכתי' נעשה אדם בצלמינו וכתוב ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם

התורה .. זה: שם של התורה אך זהו.
 כ"א .. ביחידות: שם כמבואר במ"א.
 תשובה .. הידועים: שם תש"ת.

שאדם דלתת' הו' בדמות אדם דלעילא ולכן יוכל להיות בחי' מבשרי אחזה כו' דהנה עד"מ באדם יש ה' בחי' נר"ן ח"י והנה בחי' ח"י הם בחי' מקיפים אך בחי' נר"ן הם בחי' המתפשטים בגוף והנה אל ג' בחי' נר"ן יש ג' בחי' כלים מוחא וליבא וכבדא משכן הנשמה שהי' בחי' חב"ד הוא במוח כי במוח יש בו לחלוחית וד"ל והנה עצמית הנשמה שהי' עצמית השכל אינו שייך כלל לבחי' מום גשמי ואין שינוי בהשכל מחמת כל שינויי המוח כי בעת שהמוח מבולבל דהיינו שהו' רוצה לישן אינו יכול להבין את השכל ובעת שמוחו צלול וחזק הוא מבין את השכל והנה אלו השינויים הם רק מחמת הגוף מוח גשמי שנתקלקל ואינו יכול לקבל בו התפשטות השכל ואח"כ בהתחזק הוא מבין מחמת שנעשה כלי קבול כמו עד"מ ראיית העין שבודאי כח הראי' הוא בנפש רק שהשראתו והארתו הו' בעין הגשמי והנה אף שעוצם עיניו מראות עכ"ז כח הראות רוחני אינו נחסר מפני זה או שהוא חולה בעיניו עכ"ז אינו מגיע החסרון לכח הראות רוחני רק המניעה הו' מחמת קלקול הכלי אינו יכול לקבל בו את האור כמו שהי' הכלי בשלימות והנה התפשטות הנשמה שהו' עצמות השכל במוח גשמי הוא רק בחי' השראה ודירה כמו למשל אדם הדר בבית שהבית אינו שייך כלל לבחי' האדם רק שהאדם נתפס בבית שכשהוא בבית זה אינו במקום אחר ונוכל לתפוס אותו ע"י הבית וכן הו' בכאן השראת התגלות השכל במוח בכדי שנוכל לתופסו רק שהמוח מעין ודוגמ' מהשכל מחמת לחלוחית שבו וכן בחי' הרוח היינו בחי' חג"ת משכנם והשראותם בלב שמתגלים ע"י הלב דהנה למשל בחי' אהבה ושנאה הגם שהוא נראה בשינויים דהיינו כשהלב שמח ובחדוה אז האהבה לחברו גדולה ובהתגלות שמתחבקים זה עם זה בכחי' גישוק וכשהלב עצב אינו נרגש האהבה כ"כ עכ"ז בעצמית המדה אהבה או שנאה אין בה שינוי כלל רק שלפי כח הכלי כך יכול לקבל בה את האור והוא רק בחי' השראה ודירה כנו' במ"א. וכן משכן הנפש בדם כדכתי' כי נפש הבשר בדם הי' שהנפש החיונית המחי' את הגוף הוא בבחי' השראה ודירה בדם האדם והגם שהו' נראה בשינויים כי האדם לפעמי' חלש ולפעמם בריא עכ"ז אינו נוגע כלל לעצמית הנפש כי הכל הו' רק מחמת קלקול הדמים או תקונם כפי כלי הדם כך מקבל החיות מאור הנפש כנו"ל במוח ולב כן הוא בדם בחי' כבדא והנה יש ג' בחי' אותיות שהשכל מתפשט בהם דהיינו אותיות המחשבה ואותיות הדיבור ואותיות הכתיבה והנה אותיות הדיבור אף שהו' ע"י כלי המבטא בה' מוצאות הפה גשמיים ואין ערוך לגבי עצמית השכל עכ"ז השכל שבדיבור מני' הו' שכל קטן. משכל גדול והראש שבדיבור אינו עומד שום דבר רק השכל אך ורק שהו' בחי' קטנה מאד ואינו מאיר רק דרך נקב' עכ"ז דרך הנקב מאיר בו עצמית השכל והדיבור הו' מחמת השכל שמתישב בדעתו איך לדבר שמבואר בדיבור השכל אך מפני שהי' בחי' קטנה מאד לכן אמרו

לא קאים איניש אדעתא דרבי עד מ' שנין ואח"כ אפשר שיבין עצמית השכל שברבו מחמת ששומע מרבו בחי' השכל עצמו ואותיו הכתיבה אף שהו' מגושם יותר במעשה הכתיבה עכ"ז עומד בו בחי' שכל ולכן יוכל להיות שאף שרואה שכל ע"פ הכתב יוכל לעמוד על תוכן כוונתו והו' ג"כ כנ"ל אך יש עוד בחי' שהשכל מתלבש בו דהיינו בבחי' משל וחידה שאינו משפיע השכל כמו שהוא כ"א שהו' מסתיר השכל לגמרי ואינו אומר לחבירו כ"א דבר אחר בחי' משל וחידה רק אם השומע הוא חכם יכול להבין מהחידה עצמית השכל והנה מהשכל שבמשל וחידה הוא יותר שכל מהשכל שבדיבור ששם מפני שהשכל אינו עמוק מאוד אזי יכול להשפיע כמות שהוא בלי שום לבוש אך על שכל שהו' יותר עמוק אי' ודי לחכימא ברמיזא שמפני עמקות השכל אינו יכול להלבישו בדבורים כלל רק ע"י רמזים ואם השכל עמוק יותר אזי אף ברמיזא בלתי אפשר להבינו כ"א ע"י משל וחידה כדכתיב גבי שלמה הע"ה וידבר שלשת אלפי' משל על כל דבר מפני שהי' עומק חכמתו גדולה מאוד עד שבלתי אפשר הי' להשפיע כ"א בבחי' פירוורים קטני' פירור אחר פירור ע"י ג' אלפי' משלי' והנה בחי' המשל והחידה הו' יותר גבוה מהשכל שבתוכו למשל שצריך להתיישב בדעתו ולהשפיע שכל גדול כזה צריך משלים האלו ונלקח המשל וחידה ממקום גבוה יותר ודו"ק בזה היטיב.

והנה למעלה כתי' כל הנק' בשמי לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו בחי' בי"ע מוחא וליבא וכבדא בריאה הו' בחי' מוחא אימא עלאה מקננא בכורסי' בחי' חב"ד השגות הנשמות ומלאכין ושית ספירין מקננין ביצירה בחי' ליבא וכבדא הו' בחי' עשי' בחי' נפש והנה באצילות יש ג"כ הג' בחי' מוחא כו' עכ"ז אין אנו מדברים רק ממלכות שבאצ"י ולמטה והנה להבין ולתרוץ ב' קושיות הפלסופי' שתמי' להם חזא על אפשרות הבריאה יש מאין האיך יכול להיות דהלא מוכרח להיות כח הפועל בנפעל והנה משכל גדול יוכל להיות שכל קטן מפני שהוא ערך ממנו אבל מבלתי בעל גבול ובעל תכלית האיך יהי' בריאת עלמין בעלי גבול ותכלית כי כל דבר שהו' נברא מוכרח להיות בסוף ותכלית כי אפי' חכמת שלמה שהי' מבחי' כלי חכמה שבמלכות דאצילות עכ"ז הי' בו בחי' מדידה ע"כ הי' יכול להשיג ולא יותר מפני עומק המושג וכן אהבת אברהם שהי' מחדס שבמל' דאצ"י וא"כ מאחר שיש לו סוף ותכלה מוכרח הו' שיהי' לו ראש והתחלה ובו ית' כתי' מבלי אשר ימצא לו ראש וסוף ואעפ"כ כתי' קורא הדורות מראש וקושי' ב' שהו' נראה בעיניהם שינוי בו ית' חלילה כמו למשל שנחסר טיפה מן הים שאף שהוא טיפה א' ובים יש בו רבוא רבבות אלפי' טיפות עכ"ז טפה נחסר ממנו וכמו למשל שכל קטן שנחסר משכל גדול והנה מקודם לא הי' זה החסרון ואח"כ נעשה כן מדמים בו ית' שינוי רצון מקודם הבריאה לאחר הבריאה אך

כל טעותם הו' שהם סוברים סדר הבריאה הו' בדרך השתלשלות מעילה לעלול והנה כל בחי' עלול צריך להיות ערך מעילתו רק שהו' קטן ממנו לכן קשה להם אלו הקושיות אך התחלת הקבלה הוא רק בדרך אורות וכלים וזה נק' בחי' דילוג ממהות למהות כנ"ל בחי' משל שכל שבמוח ומדה שבלב ונפש שבדם אך שאין המשל דומה לנמשל שבמשל הכלי נברא בפ"ע והאור נברא בפ"ע והאור הוא רק בחי' השראה ודירה בכלי אך בנמשל הוא האור והכלי כדאי' מהתעבות האורות נעשו הכלים ודוק בזה היטיב.

והנה יש בחי' אורות שמאירים דרך נקב זיעה מפסולת מלכות כנו' בע"ח ויש בחי' אחרת שמוכח להיות בחי' פרסה שמפסיק לגמרי בין עולם לעולם וזהו כי עמך מקור חיים שבחי' מקור חיים הו' עמך רק שבאורך נראה אור דרך מסך ופרסה הארה מהארה כנו' במ"א באריכות וענין הו' כנ"ל בבחי' משל וחידה אך קמי' אין הסתר והעלם מסתיר כלל ואדרבה כל שהסתיר יותר הו' ממקום גבוה יותר כנו' בבחי' משל וחידה שהו' בחי' מקיף מבחי' יחידה שבנפש וזהו כל המאריך באחד דהנה אחד סתם הוא בחי' הוי' שבאדני כח הפועל שבנפעל אך אריכת האחד הוא דווק' מבחי' תחתונה מבירורי נוגה שכשעומד על הדבר פליאות הבריאה יש מאין ונתגשם הרבה עד שהי' שבירת הכלים וכ"ז הו' מחמת גודל עמקות השכל כנו' במשל שבלתי אפשר הי' להתגלות האור עד שהי' מוכרח להיות שבירת הכלים לשברים קטנים ולפירורים דקים בחי' חדה שיהי' נראה לגמרי דבר אחר והתורה הו' בחי' מקיף כנ"ל ממילא כשעומד ע"ז אז הוא מגיע לעצמות ולכן מאריכין לו ימיו וד"ל.

שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד וצ"ל למי אומר כ"א מישראל שמע בשלמא משה אמר לישראל אבל כ"א למי אומר וגם להבין ענין ב"פ הוי', וגם צ"ל תכלית ירידת הנשמה שהיתה תחילה מיוחדת בעצמות(ה)[ו] להנות מזיו השכינה ולמה ירדה להתלבש בגוף הלא גם באלף הו' בשכר המצות ארז"ל אין בו לא אכילה ושתי' אלא צדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהם ונהנין מזיו השכינה וזה קאי ודאי על אלף השביעי שאז יהי' גוף שלם והי' לכאורה צריך לאכול ולכן אמרו אין בו (לא) אכילה ושתי' אבל על ג"ע לא שייך

לומר אין בו אכילה כי בנשמה עצמה אין שייך אכילה ועכ"פ לא יהי' אלא שנהנין מזיו השכינה ומה ניתוסף בהנשמה בירידתה לעוה"ז. ולהבין כ"ז צריך להקדים הקדמה אחת מענין סדר השתל' דהנה כתיב שמש ומגן הוי' אלקינו. פי' שמשמש ומגן יובן ענין הוי' אלקינו. דהנה אנו רואים שהאור שמאיר בכל העולם הוא הארה וזיו ממאור השמש והנה האור הוא מיוחד במאור דהרי כפי גוון המאור כן האור דהרי גוון דעצם השמש הוא לבן לכן בהארתו ג"כ לבן ואם יהי' עצם השמש נוטה לאדמומית הי' גם האור בוודאי נוטה לאדמימות שהאור הוא מיוחד במאור.

אך הנה לפי' צ"ל דהרי אנו רואים בהארת השמש למטה בחדר יש בו ריבוי ומיעוט דהיינו כשיש הרבה חלונות יאיר בריבוי ובמיעוט חלונות יאיר במיעוט וגם ישתנה לפי צחות הזכוכית כשהזכוכי' צחה יהי' הארה טובה וצחה ואם לאו יהי' הארה קטנה והרי מוגבל הארת השמש [בחדר] והרי בעצם השמש אין [שייך] שם ריבוי ומיעוט ואין נגבל בחדר בריבוי ומיעוט חלונות ואם כמ"ש לעיל שהאור מכוסה. במאור מהיכן נמצא הגבלה בחדר באור השמש מאחר שעצם השמש אינו בגיבול. ואם נמצא הגבלה באור הי' נצרך [להיעשות] [להיות שינוי גם בעצם השמש כיון שהמאור עושה שינוי באור הי' צריך שהאור יעשה שינוי במאור או שלא ימצא שינוי] באור [ג"כ]. אך הנה משום דיש נרתק לשמש שמסתיר ומסיכות הנרתק יכול להמצא מציאות מוגבל באור שלא יעשה שינוי במאור ומ"מ גוון המאור הוא באור כנ"ל שההארה הוא מאיר בעצם. האור אלא עובר דרך הנרתק ומהיכן ימצא גוון אחר משא"כ אם מוגבל האור בחדר לא ימצא השינוי במאור, והנה ככל המשל הזה הוא ממש בכלי. שמות הוי' אלקינו. דהנה כתיב ואתה מחי' את כולם וכן כתיב את השמים ואת הארץ אני מלא דמשמע עצמותו ית' מהווה ומחי' את השמים והארץ וכל הברואים וא"כ יש לתמוה מאוד שהרי אנו רואים בחיות הנבראים שיש בהם ריבוי ומיעוט דהיינו בדצח"מ שהצומח יש לו חיות רב יותר מן הדומם שיש בו חיות לצמוח ובחי יש יותר חיות מבצומח ובמדבר יותר מכולם ואם יהיו. חיות העולם מעצמותו ית' איך [הי'] נמצא בהם ריבוי ומיעוט דהרי [כתיב ביי'] אני הוי' לא שניתי ולא שייך

אלקינו: שם אלקי.

מכוסה: שם מיוחד.

בגיבול: שם נגבל.

שההארה . . בעצם: שם שהרי מ"מ מהמאור נעשה.

בכל: שם כבי.

אלקינו: שם אלקי.

יהיו: שם הי'.

בו [שום] ריבוי ומיעוט (דהרי אני הוי' לא שניתי) ומהיכן נמצא בנבראים ריבוי ומיעוט מאחר שנתהווה מעצמותו ית', אך הענין הוא דבאמת התהוות הנבראים הם מעצמותו אך נתהוו ע"י בחי' נרתק המפסיק בין עצמותו וחיות הנבראים ומזה יוכל להתהוות בנבראים ריבוי ומיעוט ואעפ"י שאין בעצמותו ית' ריבוי ומיעוט אך מ"מ נתהווה ממנו אלא שהוא יוצא ע"י הפרסא כמשל הנ"ל בשמש, [והנה] (ו)זהו (ב)בחי' ממלא וסובב ממלא הוא בחי' החיות שמתחלק לחלקים בריבוי ומיעוט וסוכ"ע הוא בחי' שסובב את כל העולמות בשוה מאחר שאין שם ריבוי ומיעוט אבל מ"מ נתהווה ממנו ע"י הפרסא כנ"ל, והנה למעלה מבחי' סובב וממלא אלו יש עוד בחי' סובב וממלא, דהנה מבואר בע"פ מתחילה הי' אא"ס ממש ממלא כל [מקום] החלל בשוה והי' למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית וכן לד' סטרין הרי יש בחי' התחלקות ו"ק מעלה ומטה וד' רוחות אלא שהיא בחי' אין קץ ואין תכלית והוא בחי' ממלא שמתחלק לוי"ק שהוא בחי' האור, מוכרח ג"כ שיהי' (מ)בחי' (ה)מאור שממנה נתהווה האור הזה והוא בחי' סובב והנה שם אין בחי' פרסא המפסקת בין בחי' סובב לממלא ולכן כמו שהסובב עצמו הוא בבע"ג כן האור והתפשטות שהוא בחי' ממלא ג"כ בבחי' אין קץ ותכלית ואין שייך שם ריבוי ומיעוט ולכן לא הי' שם התהוות האצ"י שהיא בחי' התחלקות ריבוי ומיעוט ולכן הוצרך להיות בחי' צמצום ומ"פ כמ"ש ישת חושך סתרו כו' מגלה עמוקות מיני חושך כו' כנ"ל והוא כדמיון הפרסא שבין אצ"י לבריאה שנת' למעלה ואז יוכל להתהוות בחי' הקו וחוט שהוא שרש לאצ"י וזהו בת מלך שהריחה ציקי קדרה טעמה יש לה גנאי לא טעמה יש לה צער פי' מלך נקי בחי' מל' דא"ס שהוא אוא"ס שקודם הצמצום ששם הוא מיוחד בתכלית עם עצמות הסובב כנ"ל ובת מלך נקי האור של תולדה מבחי' מל' דא"ס שהוא האור שתחת הפרסא ושם הוא שהריחה ציקי קדרה פי' שם הוא שרש לבחי' התענוג שבכרוזים דהיינו שיתהוו דוקא נבראי' מוגבלים ושם הי' גילוי אא"ס שקודם הצמצום ואז דוקא עיקר התענוג וזהו טעמה אית לה גנאי פי' שבאמת הרי בחי' נבראי' מוגבלים שמתהפכים לבחי' בלתי מוגבלים שהוא בחי' ביטול היש ע"י בחי' התגלות אוא"ס אין זה תופס מקום נגד הקו והחוט אלא שמ"מ לא טעמה יש לה צער ששם הוא עיקר התענוג וד"ל.

והנה עיקר עונג הזה נעשה דוקא ע"י ישראל במס"נ שלהם דהנה בישראל יש ג"כ בחי' השתל' הנ"ל דהנה הנשמה הוא בחי' ע"פ רוחני ואין ערך לגוף הגשמי שהוא בעל ו"ק ומ"מ הרי אנו רואים שהנשמה מתפעלת ממיקרי הגוף דהיינו כמ"ש ונפש כי תחטא דהיינו שבחטא נעשה פגם בנפש וכן שכר המצות בג"ע [הוא ג"כ לנשמה]. והענין הוא דהנה התהוות הגוף מן הנשמה הוא ע"י בחי' לבוש שיש להנשמה שנק' צלם שהוא בחי' נפש

השכליות [שהיא] ממוצע[ת] בין הנשמה עצמה ו[בין] נפש החיונית המתלבשת בדם האדם שמחי' את הגוף והנשמה מתלבשת בנפש השכליות והשכליות בחיונית ועל ידם יש התחברות להנשמה עם הגוף ויוכל להתהוות הגוף מוגבל בעל ו'ק אעפ"י שהנשמה עצמה היא רוחני' ושכר ועונש של הנשמה הוא ג"כ בלבוש דהאי עלמא שהיא בחי' נפש השכליות כנ"ל והנה כשהנשמה מאירה ע"י נפש השכליות בגוף אזי יכול להיות בחי' מס'נ בגוף שהוא התהפכות בע"ג לבלתי בע"ג משא"כ כשהלבוש הנ"ל מסתיר ואינה מאיר הנשמה בגוף נעשה הגוף מוגבל. וזהו שמע ישראל פי' שמע הוא ל' הבנה הוא בחי' נפש השכליות (ל)ישראל היא בחי' נפש האלקי ושמע ישראל היינו שיאיר נפש האלקית דרך הנפש השכליות בגוף ואז מה שהוי' אלקינו פי' שלנו בשרש נש"י חלק משם הוי' והוי' הוא אחד פי' א' ח' הוא מעלה ומטה ז' רקיעים והארץ וד' הוא ד' רוחות והוא בחי' ו'ק בחי' ממלא והוא נכלל באלף שהוא אלופו של עולם שהוא בחי' סובב [והוא בחי' אור א"ס שקודם הצמצום שנק' בחי' ממלא לגבי עצמותו שנק' סובב] רק מפני שאין שם בחי' פרסא מפסקת כ[נ"ל] לכן הוא נכלל בעצמותו ממש כנ"ל ויהי' בשכמל"ו פי' ברוך הוא תוס' המשכה כבוד מלכותו הוא בחי' מל' דא"ס שנק' מל' ויהי' נמשך זה לעולם ועד פי' לנבראים מוגבלים וזה עיקר תענוג כ[נ"ל] ציקי קדרה [כו'] ואח"כ ואהבת [כו'] בכל לבבך בשני יצריך דהיינו שהנשמה מאירה בעצמה לגוף ולא ע"י התלבשות תחילה בנפש השכליות והוא ע"י התגלות בחי' ממלא שקודם בחי' הפרסא שהוא מיוחד בעצמות הסובב שהוא סוכ"ע בשוה וקמ"י כחשיכא כאורה כמבואר במ"א וזה תכלית ירידת הנשמה לעולם הגשמי שיהא התגלות עצמות בגוף הגשמי שלא ע"י לבוש המסתיר ואז לא יוצרך לא אכילה ושת"י וזה נעשה ע"י בחינת מס'נ של ישראל למטה [כנ"ל] וד"ל.

תורה

שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד, להבין ענין ב' פעמים הוי' דלכאורה הב' מיותר והל"ל הוי' אלקינו אחד. וגם להבין למי אומרים שמע ישראל בשלמא משה אמרו לכל ישראל אבל כ"א למי אומר שמע ישראל. אך הנה הענין הוא שהנשמה שיש בכאו"א מישראל דהיינו הנפש אלקית שהיא חלק אלוה ממעל נק' ישראל יש"ר א"ל יש"ר לשון כי שרית כו' לשון ממשלה א"ל הוא אלקות דהרי רצון הנשמה שימשול אלקות על העיר קטנה

כמ"ש בלי"א לכך הנשמה נקרא ישראל. והנה להבין ענין הנשמה מה היא דא"א לומר שהיא בחי' השכל שבאדם שמקורו הוא נפש השכלית שהרי זה ישנו גם באוה"ע שאינו מישראל אבל האמת שהנשמה הוא בחי' למעלה מן השכל והוא מה שאנו רואים שיש בכ"א מישראל בחי' אמונה במשיח שכבר כלו כל הקיצין ומ"מ מאמינים בה' שיקיים הבטחתו וגם מאמינים בתח"מ וגם אנו רואים שכ"א מישראל מוסר נפשו על קדו"ש אפי' קל שבקלים ופחות ערך ואינו מחמת שמתבונן בגדולת אלקות רק הוא מצד הנשמה שהיא בחי' למעלה מן השכל שטבעה להעלות ולידבק באור פני מלך חיים ע"ד מארז"ל למה צדיקים דומים בפני השכינה כנר בפני אבוקה דהיינו שהנר טבעה לדבק באבוקה גדולה עד שתכלל בה לגמרי מחמת שהנר חלק קטן מן האבוקה הגדולה כך נר הוי' נשמת אדם היא בחי' חלק אלוה ממעל חלק קטן מחלק גדול ונקי צדיקים כמ"ש ועמך כולם צדיקים הם בפני השכינה שהיא מקור כללות נשמות ישראל כנר בפני אבוקה וטבעם לידבק ולהתכלל באלקות. ולהבין זה מאין הוא כח הזה בנשמה צריך להבין המאמר אלוהי נשמה שנתת בי טהורה היא אתה בראת אתה יצרת אתה נפחת בי חשב ד' מדריגות טהורה ובראת יצרת נפחת, ואח"כ אמר כ"ז שהנשמה בקרבי מודה אני כו' ברוך אתה הוי' וצריך להבין ההפרש בין מודה לברוך והנה ארז"ל אסור לאדם ליתן שלום לחבירו קודם שיתפלל ואם נתן לו כאלו בנה במה שנאמ' חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא א"ת במה אלא במה, וגם אסור לאכול קודם התפילה, אבל אחר התפילה מותר לאכול וגם מותר ליתן שלום והוא מחמת שקודם התפילה עדיין אין הנשמה מתפשט בכל הגוף ונקי רק נשמה באפו ולכן כשאוכל אז מוסיף כח בס"א אבל אחר התפילה כבר נתפשטה הנשמה כו' ואף שלא למד עדיין ונמצא מוכן מזה שמעלת התפילה גבוה הרבה ממעלת התורה שהרי בתורה קודם תפילה אין הנשמה מתפשטת ואסור לאכול עד שיתפלל דוקא וכשהתפלל אף בלא תורה מותר לאכול כנ"ל גם ליתן שלום, וזה אינו מוכן דהרי אמרו תלמוד תורה כנגד כולם אך הנה כתיב בנים אתם להוי' כו' בני בכורי ישראל שהנשמות נקי' בניו של מקום פי' עד"מ הבן שנקי' כרעא דאבוה שהוא כמו הרגל שהיא מהות א' עם הגוף ונשמעת תיכף לרצונו בלי שום שהי' כלל אלא תיכף ומיד שעולה ברצונו מתנענע הרגל ולא שייך לומר ע"ז אפי' לשון ביטול דהיינו שהרגל בטל לגבי הרצון שבמוח כי לשון ביטול אינו שייך רק על דבר שהוא מהות בפ"ע אלא שמ"מ הוא בטל אליו ועושה מה שמצווהו כמו העבד שתיכף ומיד שיצוה המלך לעשות איזה דבר בוודאי יעשה אך מ"מ הרי הוא מהות בפ"ע ורק שבטל לרצון המלך, משא"כ אברי האדם שנשמעים לרצונו לא שייך לומר עליהם שהוא מצוה אותם רק שתיכף שעולה ברצונו לעשות איזה דבר עושים האברים בלי ציווי כלל והוא מחמת

שהם מהות א' ממש, וכן נק' הכן ברא כרעא דאבוה דהיינו שאינו מהות בפ"ע כמשל העבד כנ"ל רק הוא מהות א' ממש, וכמ"כ יובן בנשמות ישראל שנק' בשם בנים, דהנה ארז"ל במדרש ישראל עלו במחשבה דהיינו ששרשם נמשך מבחי' אותי' מחשבתו ית' ואף שאין לו דמות הגוף מ"מ הרי כתיב כי לא מחשבתי מחשבותיכם דמשמע שיש גם אצלו ית' מחשבה אלא שאינה כמחשבה שלמטה כו' וכן הרי כתיב מבשרי אחזה אלוה וכמו שאנו רואים למטה באדם שיש ב' בחי' מחשבה ודבור והמחשבה היא מיוחדת בעצמות הנפש ואינה מתגלית לזולתו כי אין זולתו יודע מה שהוא חושב משא"כ הדבור יוצא ומתגלה לזולתו הנפרד, וגם הרי אנו רואים שהמחשבה לא תנוח כלל ואף בשעת שינה מהרהר המוח חלומות נמצא היא מתייחדת עם הנפש שהיא ג"כ נצחיות, משא"כ הדבור שאינו נצחי בתמידות רק לפרקים מדבר ואינה מיוחדת עם הנפש בתמידות, וכמ"כ למעלה יש ג"כ ב' בחי' אלו מחשבה ודבור בחי' דבור הוא בחי' עשרה מאמרות דכתיב ויאמר אלקים יהי אור כו' יהי רקיע כו' וכמ"כ כתיב וידבר הוי' אל משה כו' ובחי' מחשבה שכל מה שבא בדבור מוכרח שהי' תחלה במחשבה מקור הדבור כנראה בחוש למטה באדם שא"א לדבר בלתי מחשבה תחלה מה לדבר, וכמ"כ למעלה כתיב אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה ואח"כ ויאמר לאדם, והיינו בחי' אותי' מחשבה של התורה שבא אח"כ בדבור, ובחי' מחשבה שלמעלה הוא ג"כ ע"ד מחשבה שלמטה שמייוחדת עם עצמות הנפש כן מחשבתו ית' מיוחדת עמו בתכלית היחוד משא"כ בחי' דבור העליון ית' הוא בחי' גילוי לזולתו דהיינו בחי' נבראים בע"ג שנבראו מבחי' אותיות דז"א ואע"ג דכתיב וצבא השמים לך משתחווים ופי' השתחואה הוא בחי' ביטול כי מצד שבטל אל המלך עדי"מ משתחוה לו וכן כשמודה לחבירו על דבר חכמה שאמר מרכיז. גם ראשו קמי' נמצא שהשתחואה הוא בחי' ביטול וזהו וצבא השמים לך משתחווים דהיינו שהם בטלים לרצונו מ"מ הרי הם בחי' מהות דבר בפ"ע רק שבטלים לו עדי"מ העבד הנ"ל והוא מחמת ששרש התהוותם הוא מבחי' אותו' הדבור דהיינו בחי' גילוי המשכה פרטי' מאא"ס שמהווה המלאך נק' בשם אותו' לשון אתא, ומבואר למעלה שהדבור אינו מיוחד כ"כ עם העצם לכן גם הנבראים שנתהוו ממנו אינם מיוחדים בבחי' אא"ס ב"ה בתכלית רק שבטלים בלבד, אבל בחי' הנשמות להיותם מהתווים מבחי' אותי' מחשבתו ית' שהיא מיוחדת עמו ית' לכן נק' בנים כו' דהיינו שאינו כמהות בפ"ע כלל, וזהו שאמר בזהר תלת קשרין מתקשרין ישראל באוריית' ואורייתא בקביה דהיינו שנשמות ישראל נמשכו מבחי' אותי' מחשבה דאורייתא כי ס"ר אותי' התורה הוא מקור ס"ר שרשי נשי' כידוע, ואותי' מחשבה דאורייתא מתקשרין בקוביה ביחוד גמור כנ"ל, וזהו הוי' אלקיננו הוי' אחד פי' אח"ד הח' הוא ז' רקיעים וארץ שהוא כולל כל הברואים שבהם וגם המלאכים, והם בטלים לא'

אלופו של עולם כי כל עיקר התהוותם הוא מבחי' אותי' הדבור עליון דעשרה מאמרות ובמ' א' יכול להבראות היינו בחי' ד' רבתי דאח"ד שהוא מקור הדבור היוצא ומתגלה בפרטי' צירופים שונים לכל נכרא כפי מזגו, אבל בחי' חכמתו היא הכוללת כל פרטי הנבראים שהיא מקור האותי' כמ"ש כולם בחכמ' עשית והוא ג"כ מארז"ל בראשית נמי מאמר הוא פי' בחי' חכמ' נק' ראשית להיותה ראשית הגילוי והיא מקור האותי' כידוע נמצא כל הנבראים שרשם מבחי' הד' רבתי במאמר א' יכול להבראות כו' לכן הם בטלים לאלופו של עולם, והנה פי' אחד הוא על ב' דברים כשנעשים א' משא"כ יחיד בלה"ק הוא א' ממש, ומפני שאחד קאי על התהוות הנבראים שמתהוים מאותי' דבור העליון ית' שבטלים לאחדות ית' ומ"מ הם מהות בפ"ע רק שבטלים ונעשים אחד אבל לא שהם מהות א' ממש לכן אמר הוי' אחד, אבל בחי' הוי' אלקיננו קאי על הנשמות כי פי' שמע לשון הבנה דהיינו התבוננות ופי' התבוננות הוא העמקת הדעת באיזה דבר זמן מה נק' בלה"ק התבוננות כמ"ש ויתבונן בו כו' ואומרים להניצוץ אלקי שנק' ישראל כנ"ל שיתבונן איך שהוי' אלקיננו פי' שלנו היינו שמייוחדים עמו ביחוד גמור עד שנחשבים כמהות א' לגמרי והוא מחמת ששרשם מבחי' אותי' מחשבתו ית' שהיא מיוחדת עמו ית' עד"מ המח' למטה באדם שמייוחדת עמו כנ"ל ויחוד זה הוא למעלה מבחי' יחוד וביטול דכל הנבראים שנרמזים בתיבת אחד כנ"ל. והנה אחר התבוננות זאת יבא לבחי' ואהבת שאח"כ, דהנה באמת אח"כ ירדה הנשמה בסתר המדריגה למטה מטה מאד ונתלכשה בגוף הגשמי ונפש החיונית הבהמית שנק' רוח הבהמה היורדת למטה לארץ דהיינו שכל רצונותי' הם למטה מאד הכל לעצמו והוא היפך מבחי' נפש האלקי' שנק' רוח האדם העולה למעלה שאין לו רצון לעצמו כלל רק בטל ונכלל באור אלקי כמשל הנ"ל באברי האדם אבל הגוף הוא היפך זה ממש שאינו בטל כלל אלא אדרבא מנגד לסט' דקדושה ונמצא ירידה גדולה היא עד למאוד להנשמה שהיתה תחלה מיוחדת באור א"ס ב"ה ביחוד גמור כנ"ל, אך הנה ירידה זו צורך עלי' היא דהיינו שמעלה גם לגוף ונפש הבהמית שיהיו גם הם בטלים לאא"ס וזה יהי' לעתיד דכתיב ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ וכתוב ובאו במערות צורים ובמחילות עפר מפני פחד ה' והדר גאוונו דהיינו שיתגלה אלהותו גם למטה בעוה"ז הגשמי וזה הי' תכלית כוונת הבריאה כדאיאת במדרש נתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים ובלשון הזהר הוא נק' לאהפכא חשוכא לנהורא דהיינו חשך עה"ז הגשמי יתהפך לנהורא גילוי אור א"ס ב"ה, ותכלית השלימות הזה יהי' לעתיד בפועל ממש ועכשיו הרי מוסתר אור אלקי מאד ונראה העולם לבחי' יש נפרד בפ"ע כידוע רק בכח יכול להיות בחי' ביטול זה דגוף ונפש הבהמית דהיינו אחר התבוננות הנ"ל בהוי' אלקיננו הוי' אחד כנ"ל יבא לבחי' ואהבת בכל לבכך בשני יצריך פי'

ואהבת אינו לשון אהבת אדם לחבירו (ליבשאפט בלי"א) אלא הוא לשון אבה כמו ולא אבה הוי' כו' דהיינו רעותא דלבא דהיינו שתוצה מעומקא דלבא שיהי' הוי' אלהיך שלך כמו שהי' קודם ירידת הנשמה לגוף שהי' הוי' אלקינו כנ"ל כן יהי' גם עכשיו ובכל לבבך היינו בשני יצריך דהיינו הגוף ונפש הבהמית ג"כ יסכימו לרצון זה ויתהפך חשוכא לנהורא.

וְבוֹזָה יובן מה שהוצרך דוקא אור הנשמה (שהיא חלק אלוה ממעל ממש ונחשבת כמהות א' כנ"ל) לירד ולהתלבש בגוף כי מאחר שתכלית כוונת הבריאה הוא שיתהפך חושך הגוף הגשמי לאור אלקי כנ"ל וזה אינו יכול להיות כ"א מצד שהנשמה היא במדריגה גבוהה מאד נעלה בשרש מקור חוצבה שנמשכה מבחי' מחשבתו ית' כנ"ל לכן תוכל לפעול גם בגוף הגשמי ונפש הבהמית בחי' ביטול לאלקות כידוע הכלל דכל דבר שהוא במדריגה גבוהה יותר תוכל להתלבש במדריגה קטנה ביותר עדימ' אבוקה גדולה שגם שיכניסה בכור עמוק מאד שהחשך כפול ומכופל מאד מ"מ יאיר את החשך משא"כ כשיכניס לשם נר קטן שאין אורו בתוקף ותגבורת כ"כ יכבה מחמת גסות ההבל והחשך וכן האבוקה הגדולה תאיר למרחוק ממקומו משא"כ נר הקטן שלא יאיר רק במקומו ולא יאיר למרחוק, וכמ"כ הענין גם בנשמה שמחמת שאור האלקי שבה הוא בתגבורת מאד לכן תוכל להאיר גם בגוף הגשמי שהוא מסתיר מאד שהוא רחוק מאור אלקי שיהי' גם הוא בבחי' ביטול, משא"כ אור אלקי שבמלאכים אינו פועל פעולתו רק בחומר רוחני של המלאכים שגם שהם ג"כ בעלי חומר הרי החומר שלהם הוא רוחני מרוחני החיות דאש ורוח כמ"ש עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש כו', ולא הגשמי דיסודות אש ורוח מאחר שהם רוחנים רק הרוחני' דאש ורוח ואינו מסתיר כ"כ על אור האלקי לכן הם בבחי' ביטול תמיד כמ"ש וצבא השמים לך משתחווים גם שנמשכו רק מבחי' דבור העליון שהוא למטה הרבה מבחי' מחשבתו ית' כנ"ל אבל בבחי' הגוף הגשמי לא הי' אורם האלקי המצומצם בהם פועל כלל, וכמו שמצינו במלאכים שהפיל ה' למטה בעה"ז הגשמי שנתגשמו מאד כידוע וזהו אלהי נשמה שנתת בי טהורה כו' פי' טהורה הוא לשון בהיר כמו כעצם השמים לטהר ותרגום של צהרים הוא טיהרא והוא כי בחי' טהירו עילאה אורות עליונים דבחי' עולם האצי' שמיוחדת במהותו ועצמותו ית' ומשם הוא שרש מקור הנשמה, ואח"כ אתה בראת שנמשכה מאצי' לבריאה ואח"כ מבריאה ליצי' וזהו אתה יצרת ואח"כ נפחת בי שנמשכה ונתלבשה בגוף הגשמי.

והנה מחמת ששרש הנשמה היא בחי' חלק אלוה ממעל ממש לכן יש בטבע כל אויב מישראל בחי' האמונה בה' וכ"א מודה ומאמין שאין עוד

מלבדו ומחמת זה יכול למסור עצמו על קדה"ש ומאמין במשיח ותחה"מ וזהו כ"ז שהנשמה בקרבי מודה אני לפניך כו' אך הנה זהו בחי' אמונה שלמעלה מן השכל ונק' בס' הקבלה בשם עטרה כמו עטרה שע"ג הראש כן האמונה היא בחי' שלמעלה מן השכל וראי' ממארז"ל שאמרו גנבא אפום מחתרתא רחמנא קרי דהיינו שמבקש מה' שיושיענו לגנוב והרי מאמין בה' שנזכר עליו ומ"מ הוא עובר רצונו שצוה שלא לגנוב והרי הם ב' הפכים אך הוא מחמת שהוא בלתי התבוננות בשכל רק מצד בחי' אמונה שלמעלה מן השכל ולכן יכול להיות שם ב' הפכים, וזהו בחי' מודה, אבל בחי' ברוך הוא ענין בקשת גילוי אלקות כי ברוך לשון המשכה כמו המבריך כו' והוא ע"י התבוננות הנ"ל דהוי' אלקינו שלמעלה מבחי' הוי' אחד כנ"ל שמזה נעשה האהבה והרצון שיהי' גילוי אלקו' גם למטה כמו שהי' בתחילה קודם ירידת הנשמה לגוף שנק' הוי' אלקינו שלנו ממש כנ"ל, ואח"כ ח"י ברכאן דצלותא הכל הוא בקשת הגילוי אלקו' וזהו דוקא אחר שירצה מחמת ההתבוננות אז שייך שיבקש משא"כ אם לא התבונן כלל ממילא לא נולדה אצלו האהבה והרצון איך יבקש דבר שאינו רוצה כלל וזהו כל ענין מאה ברכות שחייב אדם לברך בכל יום דהיינו בקשות שיהי' גילוי אלקות.

והנה במה יהי' הגילוי לז"א בברכות השחר בתחלה המחזיר נשמות לפגרים מתים דהיינו שבזה יש גילוי אלקות שמתחלה שוכב כפגר ואח"כ קם ואם אינו מתבונן בזה הרי עולם כמנהגו נוהג ואינו מרגיש בזה שום גילוי אלקו' אבל באמת כשיסתכל בזה יבין שהוא רק מצד בחי' אלקו' וכמ"כ הנותן לשכוי בינה שבחצות הלילה מתחיל התרנגול לצעוק ולקרוא והוא מחמת כי למעלה יש ג"כ בחי' שכוי והוא בחי' גבריאל שמעורר נשמות ישראל שבג"ע ומשם מאיר גם למטה בתרנגול הגשמי וזה סיבת קריאתו וכן כל שאר ברכות השחר כמו הנותן ליעף כח ומלביש ערומי' כו' וכן ברכות דש"ע הם כלים לגילוי אלקו' כמו מברך השנים ורופא חולים שע"י שיתרפא החולה יהי' נראה גילוי אלקות וכן מברכת השנים כו' והנה ע"י התפילה מתפשטת הנשמה בכל הגוף דהיינו שקודם התפילה היא עדיין רק בבחי' אמונה כי כל איש ישראל גם בלתי התבוננות מאמין הוא שה' מכה"כ רבון כל המעשים אבל אינה מתפשטת עדיין בגוף דהיינו שגם הגוף ירצה זה והוא רק מחמת ההתבוננות דשמע ישראל כו' ואח"כ הבקשות דש"ע ח"י ברכאן דצלותא מתפשט בחי' הרצון הזה בכל ח"י חוליות שבשדרה כו'. והנה עיקר הגילוי ע"י בחי' תומ"צ שהם רצונו ית' כמ"ש בפ' ראשונה דק"ש אחר ואהבת כו' שהוא הרצון לגילוי אלקות ואיך יהי' הגילוי לז"א אח"כ והיו הדברים האלה כו' וקשרתם כו' שהתורה ומצות הם בחי' רצונו ית' שכך עלה ברצונו שלמעלה מהשכל כי גם בחי' החכ' שבתורה היא למעלה מהחכמ' כי אינו

מובן כלל ענין הקרבנות ששוחטים בהמה וזורקי' הדם ע"ג המזבח מה התועלת בזה אלא שכך עלה ברצונו והוא בחי' רצון העליון ית' המיוחד במהותו ועצמותו ית' וע"י שעוסק בתורה ומצות ומלביש שכלו ומחדו"מ שלו בהם הוא בחי' גילוי אלקות למטה ממש בגילוי.

והנה פסד'ז הוא הכנה לק"ש דהיינו מפני שבק"ש ההתבוננות בקיצור מאד לכן תיקנו בדורות האחרונים שנתקטנו המוחין ולא די להם בהתבוננות בקיצור תקנו פסד'ז ששם ההתבוננות באריכות ברוך שאמר והי' העולם כו' ואתה מחי' את כולם אית'ה' אותיות מא' ועד תי"ו והי' מוצאות כו' וכן אומרים ברחמך הרבים רחם עלינו שהוא הרחמנות על הירידה של הנשמה כו' ומוזה ההתבוננות נעשה בחי' ואהבת כו' ואח"כ בקשות דש"ע שיהי' הגילוי ואח"כ כשלומד תורה ועושה מצות הוא בחי' הגילוי ממש, אבל האומר אין לי אלא תורה אפי' תורה אין לו דהיינו שתורה בלתי תפילה אינו גילוי אלקות כלל כמ"ש הוי כל צמא לכו למים כו' צמא היינו בחי' הצמאון לגילוי אלקות שנעשה ע"י התבוננות כו' לכו למי"ם, דתורה כו' משא"כ בלי צמאון כו', ובזה יתורץ ענין הנ"ל מה שאסור לאכול קודם התפילה ומ"מ אמרו ת"ת כנגד כולם כנ"ל, דהנה הטעם שאסור לאכול קודם התפילה הוא מחמת שלא נתפשטה הנשמה עדיין וכשאוכל אז מוסיף כח בס"א כנ"ל משא"כ אחר התפילה שהתפשטה הנשמה מחמת ההתבוננות והבקשות כנ"ל משא"כ כשילמוד קודם תפילה לא מתפשט עי"ו הנשמה, אבל הנה מ"מ אחר התפילה הרי העיקר הוא לימוד התורה ששם עיקר הגילוי, והוא עד"מ המלך שיושב בעלי' וא"א להגיע אליו כ"א ע"י עלי' בסולם אבל מ"מ העיקר הוא הכניסה להיכל המלך שמתייחד בחדרו אלא שאינו יכול לבא שם בלי קדימת הסולם כמ"כ הענין בתורה ותפילה שהתפילה נק' סולם מוצב ארצה כו' כמ"ש בזהר ואורייתא היכלא עילאה כו' ועיקר היחוד הוא ע"י למוד התורה אלא שאינו יכול לבא לשם בלי קדימת התפילה כנ"ל.

והנה בכל הנ"ל יובן ענין מארו"ל חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום שנאמר ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כ"א ליראה אית' מה אלא מאה דלכאורה אינו מובן איך נעשה ממה מאה אך הענין הוא ע"פ הנ"ל דשרש הנשמה מבחי' מחשבה עליונה ית' שנמשך מבחי' החכמ' שנק' מ"ה וע"י התלבשותה וירידתה בגוף שנעשה גילוי אלקות למטה והוא ע"י תומ"צ שהם בחי' רצונו ית' שלמעלה מהחכמ' וזהו ירידה צורך עלי' למעלה משרש מקור חוצבה בתחלה דהיינו בחי' הרצון שהוא אור הכתר שנק' מאה כידוע וד"ל.

שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד. להבין מי הוא המדבר למי שהרי משה רבינו ע"ה דיבר לישראל וליע כל אר"א לעצמו, להבין הענין שיש ב' נפשות בכאור"א מישראל נפש השכליות והבהמיות ונפש החיונית חלק אלוקה הנקרא ישראל ונפש א' מדברת לשנים כמארז"ל צריך להיות כל ימיו בתשובה דיש ב' תשובות תתאה ועילאה ותשובה לשון השבה לשוב הדבר ממקום שנלקח משם שמתחלה הי' לה ג' בחי' מדו"ת במקורה במד"ו של הקב"ה כמ"ש חשב ה' וידבר ה' ברא אלוקים לעשות בעשרה מאמרות נברא העולם יהי' רקיע בתוך המים ובמאמר א' יכול להבראות כו' וצריך כאור"א מישראל להשיב מדו"מ שלו להקב"ה כמקודם ירידתה וזהו כל ימיו בתשובה ותשובה ע"י תורה ותפלה ומע"ט, וידוע שק"ש מדאורייתא ותפלה מדרבנן היינו כמו שגמרא פי' על התורה שבכתב כך כל התפילה פי' על ק"ש שכל התפלה הוא התבוננות להתבונן בעצמו כמ"ש ומבשרי אחזה אלוקה כמו למשל באדם הדיבור . . דיבר א' הוא כלא . . אח"כ הוא מהעלם אל הגילוי ומדו"מ מלובשים בגוף האדם גשמי הרוחניות והבהמיות וכמו שהוא . . ושמי השמים וצבא ועל הארץ וכל אשר עליו וכמ"ש בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם וכל מה . . הדבר ולכן המלאכים בבחי' ביטול שנברא ברוח פיו משא"כ ישראל עלו במחשבה כנ"ל ובוודאי העיקר הוא המח' ולא הגוף והלבוש וזהו ראה נתתי לפניך וגו' מבשרי אחזה בחי' ראי' ממש ע"י הדעת וההתבוננות בתחילה בפרטיות השחר וברכת ק"ש ואין זה בחי' אמונה דאמונה אין שייך רק בתחית המתים וכה"ג וזהו בחי' דעת כמ"ש . . ה' אלוקי אביך ועיקר הדעת מהתבוננות שמחדש בכל יום תמיד כו' מאין ליש ממש בכל דבר ודבר עד רום המעלות ולא כמו שסוברים שהבריאה הי' רק בשי"ב אלא מחדש בכל יום תמיד מ"ב מחי' ומהוה כמ"ש ואתה מחי' את כולם ובכל יום ויום כמא' אתה יצרת אתה בראת אתה נפחת בחי' ביע היינו מדו"מ וזהו ברוך שאמר והי' העולם ברוך הוא ברוך עושה בראשית ברוך אומר ועושה פי' ברוך הוא לשון המשכה וע"ז אנו מתפללים ומבקשים שיוברך ויומשך מעלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא מהעלם אל הגילוי וכל סדר התפלה מאנשי כנה"ג הוא עולמות ביע להתבונן בפרטות כנ"ל וכולם משבחים ואומרים קדוש פי' מובדל ופי' ה' צבאות מלא כה"כ היינו ישראל ע"י התורה ומע"ט באמרנו אהבה רבה אהבתנו ה' אלקינו חמלה יתירה חמלת עלינו וגומר וכלל כל התבוננות פרטיות תפילה הנ"ל הוא בק"ש וזהו שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד ח' ז' רקיעים וארץ ד' הוא ד' רוחות וכולם בטלים באחד ואחד הוא מחשבה אילוף דאורייתא אאילוף חכמה וכל המאריך באחד מאריכין לו ימיו ימים הם המשכות היינו התגלות אלוקות מהתבוננות שאתה עד שלא נברא העולם וכמו קודם הבריאה ממש שלא הי' בחי' זמן ומקום וגבול כן גם עתה כולם קמי' כלא ממש ואין ואפס ותוהו וכהנ"ל

מדו"מ הוא תשובה עיילאה ומתחילה צריך להיות תתאה היינו בעזיבת החטא . . ואפי' עזיבת החטא לבד כמ"ש לא תתורו אחרי לבבכם כו' אני ה' אלוקיכם אשר הוצאתי מארץ מצרים פי' שלא תאמר מי אנוכי שאבוא לתשובה הנ"ל לכן אמרתי אני ה' וכו' מצרים הוא פגם הברית ובכ"י צריך להיות י"מ ע"י התבוננות הנ"ל ואח"כ אמת ויציב . . הדבר הזה היינו התבוננות הנ"ל ואח"כ אמר גאל ישראל שהקב"ה הוציאנו וגאל אותנו ואחר שנתגלה אלוקות . . באהבה כו' אומר תפלה בלחש וברוך שיבורך ויומשך ואחר שהוא . . להשי"ת יכול לומר בלחש ברוך שיבורך ויומשך לבחי' אתה נוכח אחר התפלה עוסק בתורה ומעש"ט.

ועד הקצר

להבין פי' מילת אחד שהוא אלף חית דלית וגם ועד בחילופי אתווין אחד כי הא' הוא בחי' ממוצע שיוכל להתהוות בחי' חכמה כמ"ש אאלפך חכמה אאלפך בינה שהוא לשון עתיד וכמ"ש בזוהר ע"פ אהי' אשר אהי' אנא עתיד לאתגלאה וביאור הדברים שנודע מ"ש כולם בחכמה עשית שבחי' חכמה הוא בחי' עשי' לגבי ואפי' מקור כל החכמת מ"ש בתיקוני' אנת חכים ולא בחכמה ידיעה הוא שבח ע"ד ענווה כמ"ש ממורי על מ"ש במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו שכל השבחים הוא בחי' ענווה וצמצום לגבי שמצד ענוותנותו וצמצם עצמו כו' שיתהווה בחי' חכמה וכן לך הוי"ה הגדולה והגדול כפתח שזהו שבח של ענווה גודל ענותנותו להתצמצם המדת גדולה וכו', ולכן החכמה נק' בשם יו"ד שהוא מורה על הצמצום נקודה קטנה וזה ממדת חסדו כמ"ש כי חפץ כו' וכמ"ש בע"ח דאבא יונק ממזל הח' נוצר חסדו ואי' ממזל הי"ג ואיך יוכל להתהוות מבחי' אי"ס בחי' חכמה אשר אין ערוך אליו אמרו עד"מ מבחי' שערות שנק' מזל והמשל בזה כמו שערות הנמשכין ממותרי המוחין ובהם הארת החיות מתצמצם מאוד כ"כ עד שלא ירגיש האדם בהגלחו שער ראשו ואעפ"כ נמשכי' מהמוח אף שאינם בערך הכתר כלל עכ"ז יונק דרך שערות וצמצומים רבים כמ"ש במ"א ומבחי' שערות נמשך בחי' אלף שהוא בחי' ממוצע להתהוות בחי' אור החכמה הנק' אנת הוא חכים כו' וחסד נק' חכמה שממנה נמשך מקור התחלקות לנבראים לנשמות ומלאכי' כי בחכמה עצמה אין ניכר ההתחלקו' וכמ"ש בלק"א בהגה שאא"ס ב"ה שורה ומתגלה בחכמה שבחי' חכמה הוא תכלית הביטול כנודע

מארז"ל אין אני והוא כו' שבנפרד ליש ודבר בפ"ע א"א שישרה בו אא"ס ב"ה זולת במה שבטל אליו ית' בתכלית הביטול שזהו בחי' חכמה כמארז"ל ע"פ היש מספר לגדודיו שלגדוד א' יש מספר אלף אלפי' וריבוא רבבות לפי ששורש ההתחלקות בא ממיזגת והרכבת הכוחות של המדות שכפי מזגו ההרכבה מהמדות חסד שבג' גבו' שבחסד כו' כמו"כ התחלקו הנבראי' וכמו שאנו רואים במין האדם שבכל אדם נטבעו ז' מדות חו"ג כו' ואעפ"כ אינם שוים בכ"א ויתחלקו כפי מיזגת ההרכבה שנטבע בכ"א ולכן גם בכל הנבראים בכלל אחר שכבר נבראו ונמשכו בהן בחי' המזג וההרכבה יש להם מספר ונק' גדודים אבל במקור התהוותן למעלה בבחי' חכמה שם אין מספר לפי ששם הוא תכלית הביטול ומקור ההתחלקות במרומיו שר של מים וגבריאל כו' ששניהם בטלין במקורן לאא"ס ב"ה שורה ויתגלה בבחי' חכמה שורש הנבראים והנה מבחי' חכמה הנק' ח' נמשך הד' רבתי שהוא כח הדיבור עדי"מ בנפש האדם שכוח הדיבור כלול בנפשו והדברי' שמדבר הוא מהתפשטו' כח הדיבור ואף בשעה שאינו מדבר כח הדיבור כלול בנפשו וכן כח המעשה שאף בשעה שיושב בטל ואין ..שה כח המעשה כלול בנפשו וכ"ז הוא בבחי' יחודא עילאה איך שקמי כולא כלא חשיב ובחי' יחודא תתאה וע"ד חלופי אתוון דהיינו שמאות א' נמשך בחי' וא"ו שאלף הוא בחי' כתר שהוא מקיף הכללי שמקיף לד' עולמות בשוה אף לעולמות הנפרדים שלגבי אור הכתר כולם שוים וגם אות וא"ו מורה על המשכה כמ"ש אני ראשון ואני אחרון שהוא מקיף למטה כמו למעלה הכל בשוה אבל אות ח' לא יוכל לירד ולהשתלשל למטה שלא יוכלו הנבראים לקבל שלא יתבטלו ממציאיות אך בחי' חיצונית חכמה תוכל לירד ולהתצמצם בנבראים ונק' בחי' עיין כמ"ש עיני ה' כו' ות"ח נקראים עיני העדה וכת"י עיני ה' אלהיך בה כו' כנודע ששמיעה הוא בחי' בינה וראי' הוא בחי' חכמה אך הוא בחי' חיצונית חכמה ויש בה שני מיני הסתכלות ממטה למעלה ומלמעלה למטה כמ"ש עיניך יוני' שמסתכלים זביז וזביז כמו"כ יובן למעלה מ"ש אשא עיני אל ההרים שזהו ממטה למעלה ומלמעלה למטה כמ"ש עיני הוי' משוטטות בכל הארץ לכן מאות ח' נמשך בחי' עיין ועוד טעם בדבר ע"ש ז' תחתונות דאימא שכ"א כלול מיו"ד ואות הד' הוא בשוה שהוא בחי' מל' מקבל מז' תחתונים דאימא דאימא אשאלת מנה לברתא וביאור, הדברים כמ"ש נשים דעתן קלות שאינה מקבלת רק מהז' דאימא כנודע שה"ח מאבא וה"ג מאימא עשרה הוויות שמספרם י"ס כמ"ש הוי' כי ס"ר לראות אבל בחי' מל' אינה יכולה לקבל מחסדים דאבא כי עיקר בנינה מהגבו' להתהוות הנבראי' ולכן אינה מקבלת רק ה"ג שהוא ה' הוייות שעולה ק"ל ומקבלת מבחי' עין גימ' ק"ל וכמ"כ אנו רואי' בעבודת השם כי האהבה הוא כריחוק ויראה בקירוב שבחי' ביטול נמשך בעבודת האדם בלי טעם ודעת בבחי' צעק לבם מהעדר ההשגה כי

נודע מציאותו ולא מהותו כי מהותו אינו בגדר השגה ומוזה נמשך ובכל
 מאודיך מס'נ בלא טעם ודעת אבל בחי' חכמה אי' להשתלשל למטה בגוף
 הנברא שיוכל למס'נ מאחר שאינו בגדר השגה כלל זולת ע"י התורה תוכל
 החכמה לירד ולהשתלשל למטה דתלת קשרין מיתקשראן כו' וכדכתי' עוטה
 אור כשלמה שאור נק' בחי' חכמה ונתלבשה בד"ת שהיא חכמתו ורצונו ית'
 כי החכ' אינה נתפסת רק ע"י התלבשותה בתורה ולכן אחר שנתלבשה
 בתורה בקשו גם המלאכי' תנה הודך על השמי' והנה כל הדברי' הנאמרי'
 בתורה הם מלמטה למעלה בפ' ראשונה דק"ש בחי' שם מ"ב כמ"ש ובשתיים
 יעופף ובפ' שני' הוא מלמעלה למטה כמ"ש ונתתי עשב בשדך לבהמתיך
 ומלאכים נקראים עשב לבחי' מל' כמ"ש בזוהר דרביעי' על אלף טורין בכל
 יומא ובחד גמיע' והמה המלאכים שמתחדשי' בכל יום ונבלעים במקורן שהם
 נבררים מבירורי נוגה מרפ"ח ניצוצי שהם בבחי' יש ונתעלו לבחי' אין ע"י
 העולמות המל' המבררין בחכמה אתברירן שיבוטלו למקורן ולכן מהם נמשך
 אהבה ויראה טבעיות בנפש האדם שהקטון עד י"ג שנה אין לו דעת נפשו
 הבהמיות הוא משמרי אופני' ונפש האלהית מאופני' עצמן ואחר י"ג שנה
 נמשך בו בחי' הדעת שהיא בחי' נשמה ומהעלאות המלאכים הנ"ל מאחר
 שהם מבירורי נוגה שממנה באה נפש הבהמית לאדם לזאת המה ממשיכים
 אהוי"ר טבעי' לנפש האדם הבהמי' שע"י יכול להיות ואספת דגנך ותירושך
 ויצהרך דגן נק' תלמוד כמ"ש במדרש ורוב דגן זה תלמוד ע"ד מארוז"ל אין
 התינוק יודע לקרות כו' עד שיטעום טעם דגן שנעלם בו בחי' דעת וכמו"כ
 התלמוד הוא ע"י הדעת להבין טעמי משנה מ"ט דר"מ להבין פשטי הדברי'
 ותירושך ויצהרך הם רזי ורזי דרזין המבואר בזוהר כי תירושך נק' רזא
 עד"מ כמו יין המשומר בענבים שהוא נסתר בענבים ועכ"ז בא לידי התגלות
 וכמ"ש נכנס יין יצא סוד וזהו עבודת הלויים שאומרי' שירה על היין כמ"ש
 יין המשמח אלקים ואנשים אלקים במאי שאין אומרי' שירה אלא על היין
 והוא בחי' שמחה ע"י התבוננות ונק' בחי' בינה אבל יצהר נק' רזא דרזין
 שהוא בחי' שמן בחשאי ביחזקאל שהוא פנימיות חכמה שא"א להתגלות
 בדבור וכמשל השכל שהוא עמוק אשר אי' להבינו לזולתו בדיבור רק
 ברמיזה וע"ז אמרו בגמרא שאין מוסרין אלא לחכם ומבין מדעתו שמעצמו
 יבין וכן אמרו אין מוסרין אלא ראשי פרקים מחמת שבלתי אפשרי להתגלות
 עין בעין בדיבור והנה בכדי שאור החכמה תוכל להתלבש בתורה מוכרח
 להיות בתחלה ונתתי מטר ארציכם כו' יורה ומלקוש שהמטר הוא בחי'
 שערות כמו מטר קו הדין שיורד מלמעלה למטה ונתתי הוא בחי' חסד עליון
 שיתהוו' בחי' אלף חכמה אלף בינה הנק' יורה ומלקוש וביאור זה עפ"י
 מאמר ז"ל בתענית שיוורה הוא במרחשוון ומלקוש הוא בניסן עד"מ כמו
 שהמטר יורד במרחשוון הוא מלחלח את הארץ בכדי שירקבו הגרעינים

ויתבטלו לכח הצומח שבארץ וזהו העלאת מ"ן שלהם שע"י יצמחו ואח"כ אחר שגדלו הקשים והשיבולים עדיין לא נגמרו עד שיצא בניסן עוד מטר עליהם שיתמלאו בה ויתהווה יש גמור נמצא היורה מבטל היש לאין והמלקוש הוא מהווה מאין ליש כמ"כ יובן למעלה ענין חו"ב תרין ריעין דלא מתפרשין נוצר חסד לאלפים אלף חכמה אלף בינה נכלל כאחד ב' אלפין וכת"י נוצר חסד ועושה חסד להיות דלמציאות חו"ב צריך מטר מבחי' חסד דעתיק ויורה הוא ע"י בחי' חכמ' שהוא תכלית הביטול כמ"ש והחכמה מאין תמצא ומלקוש הוא בחי' בינה הנק' יש כמ"ש להנחיל אוהבי יש והמטר נמשך מעבי' כמ"ש חשכת מים עבי שחקים כמ"כ יובן למעלה בנתינת התורה כת"י מתוך החושך ענן וערפל ממקום שאין בו תפיסה והשגה כלל כמ"ש בווהר כ"ע אע"ג דאיהו אור צח ומצוחצח אוכם הוא לגבי עילת העילות וכת"י ישת חושך סתרו כבריאתו של עולם מעיקרא חשוכא והדר נהורא וכן התורה נק' אור כמ"ש אור תורה ועוטה אור כו' ושרשו מבחי' חושך וכ' אח"כ ונתתי עשב בשדך שדה הוא חקל תפוחין לבהמתיך להחי' נפש הבהמית להפוך המדות רעות שכנפש הבהמיות וזהו ונתתי מלמעלה אלמלא הקב"ה עוזרו כו'.

וה"ן הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום כו' וארוז"ל בכ"י יהיו בעיניך כחדשים. ויש להבין איך הם כחדשים ילה"ק תחלה ענין מע"ב מחדש בכ"י תמיד מע"ב למה צריך חידוש ומהו החידוש וגם הא כתיב אין כ"ח. אך הענין משום דכתיב שבת וינפש שהוא שביתה לבחי' המאמרות יהי אור יהי רקיע כו' וכן בכל שבת ואח"כ מתחדש מחדש ביום ראשון יהי אור כו' ואכתי קשה הא כתיב אכ"ח וכתוב לעולם ה' דברך נצב ודבר אלקינו יקום לעולם. והי' אפ"ל התירוץ שהחידוש הוא מכלל לפרט כנודע מ"ש בווהר ע"פ ששת ימים עשה ד' דעיקר עשי' הוא הששת ימים שהם הששה מדות עליונות ו"ק דז"א והם מקור כל ההתהוו' כי כל יום נעשה מקור לאלף שנים כמ"ש כי אלף שנים כו' והששה ימים דז"א הם בחי' כלל והשאי"ש דהו"ע שנמשכו מהם הוא בחי' פרט כמו פרט כל ימי השנה מר"ה כו' ובכ"י ויום יוצא פרט א' חדש מהעלם הכלל לידי גילוי בפרט, אך באמת אי"ז מספיק שהרי אכ"ח רק מהעלם לגילוי ומשמעות המחדש בטובו בכי"ת חידוש ממש. ולהבין זה יש להק' כי התהוות העולם אינו ע"ד עילה ועלול שאז הי' הכל תלוי בהתהוות העלול הראשון מעילתו ושוב נשפע ממנו ממילא העלול שלמטה הימנו וממדריג' למדריג' עד עלול היותר אחרון ותחתון אלא התהוות העולמות

הוא ע"ד יש מאין וכל ההשתל' זמ"ז הוא רק ע"ד יש מאין אי"כ הכל צריך להתחדש עד הפרט היותר אחרון, למשל בנפש מתחלה מתצמצם להיות לרצון שהנפש עצמה למע' מהרצון ומה שהוא רוצה אריכות זמן הוא כל רגע צמצום חדש מהנפש שמתצמצם ברצון שהרי בידו ה' להפסיק מלרצות כו' וכן מהרצון לשכל צריך ג"כ צמצום בכל עת שהרי בידו לרצות ענין אחר ומה שרוצה להשכיל הוא צמצום הרצון לדבר זה ובידו להפסיק אח"כ ומה שעכ"פ עוסק בשכל זהו התחדשות מהרצון בכל רגע ואע"פ שהרצון מתחדש מהנפש אינו מכריח שהשכל יתחדש כו' וכמ"כ משכל למדות וממדות למח' וממח' לדבור ומדבור למעשה ונמצא כמ"כ למע' שהתהוות העולמות הוא כשעלה ברצון הפשוט לרצות דבר מה ואח"כ נתלבש בכתר או בחכ' כמ"ש בראשית ות"י בחוכמתא כו' ואח"כ בכח"י שש"י בחי' המדות ואח"כ במח' ואח"כ בדבור מ"ש בדבר ה' שמים נעשו כו' ועז"נ כל אשר חפץ ה' עשה שהרצון הוא תחלת השפע והמעשה הוא סוף הכל ונתחב"ס סמ"ע במח"ת, ונמצא שבכל עת ובכל רגע ממש מתחדש הרצון מעצמותו ית' להיות מתלבש ברצון לרצות התהוות העולמות גם יש חידוש הרצון להתלבש בחכמ' שיהי' התהוות העולמות באופ"ז ע"פ חכמתו ית' והי' יכול לרצות להוות באופ"א ואח"כ התלבשות החכ' הוא ג"כ ע"י הרצון לרצות בחי' שש"י דמדות כו' ואח"כ רצון להתלבש בדיבור שיהי' בדבר ה' שמים נעשו שהוא באופ"א מאלו ה"י התהוות ע"י המח' ואח"כ רצון להתלבש במע' ויעש אלקים את הרקיע שהוא עוד באופ"א מהתהוותם ע"י הדבור ובכל פרט צריך להיות התחדשות הרצון בכל רגע הרצון היותר ראשון עד הרצון היותר אחרון ואעפ"כ אכ"ח שהכל הסכם ורצון אחד להיות הרצון כמו שהי' מתחלתו כו' אע"פ שהרצון הראשון עולה ומסתלק למקורו בבחי' אר"ח אל עצמות אא"ס בעהר"צ וכמ"כ עליי' כל הרצונות למקורם אעפ"כ והחיות רוי"ש חוזר ונמשך משם בכל רגע בבחי' שוב מחדש ותמיד רוי"ש או מולמ"ט כו', אך מ"מ פי' כל אשר חפץ ד' עשה משמע אפי' חפץ ורצון חדש בשינוי הסדר כמו הפך ים ליבשה כו' הענין כי אי' בזהר אכ"ח תחת השמש ושאני עמלא דאורייתא דהוא לעילא מן שמשא כו' דשמש ומגן היא הוא בחי' זוי"נ אבל ע"י תור' ותפלה ממשיכים מוחין חדשים לגמרי בזוי"נ המשכת רצון חדש מעיקרו כמא' יה"ר שיכבשו רחמי כו' וכן בכל הניסים ולעיל כתיב הנני בורא שמים חדשים כו' אבל המחדש בכ"י הוא רק חידוש הישנות שהרצון מתחדש ונמשך מחדש ממקורו באופן הראשון ממש ומה שנק' זה חידוש מע"ב לפי שהמאמר דבראשית הוא מקור הראשון הכולל כולם כמ"ש כולם בחכ' עשית או כת"א בקדמין שהוא בחי' כתר כל אשר חפץ ה' עשה ומפני שנועץ תחב"ס ססוף המעשה עלה בחכ' ורצון תחלה ע"כ נק' מעשה בראשית כו' כי מצ"ע לאו מכאמ"כ לא רצון ולא חכמ' רק אנת הוא דאפיקת כו' לאנהגה

בהון עלמין והיינו בגין דישתמודעין לי' נתאוה להיות לו דירה בתחתונים
שיכירו גדלו ותפארתו כו'.

ועפ"ז יובן גם חידוש התו' בכ"י הגם שכבר נתנה התו' בה"ס בקולות
וברקים, מ"מ מתחדשים הם בכ"י ולכן אומר'י נותן התו' לשון הוה,
אך למה צריך חידוש ואדרבא כתיב ודבר אלקים יקום לעולם ואין נביא
רשאי לחדש כו', הנה אי' בוהר שבאורייתא ברא קוב"ה עלמא וכן במד"ר
בראשית בשביל התו' שנק' ראשית וכן ת"י בחוכמתא היינו בחכ' התו'
כמארז"ל שהתו' קדמה לעולם וכתיב ואהי' אצלו אמון אומנא והענין דהרצון
וחכ' שכבראית השתל' העולמות הוא בחי' חיצוני' הרצון ובא ע"י צמצום
עצום, והרצון לחכמ' שבתורה הוא בחי' עצמיות רצונו ועצמיות חכמתו וזהו
שנק' ראשית דרכו עד"מ בחכ' יבנה בית היינו בחכ' שבתו' שמשם נגזר
להיות בנין העולמות כך או כך בחיצוני' הרצון לפי פנימי' הרצון שבתו'
וגם מ"ש בשביל התו' היינו בשביל סוף מעשה שיהי' לו דירה בתחתונים ע"י
תומ"צ, וזהו שעש"מ כנגד עשה"ד שהמאמרות הן בחי' חיצוני' הרצון
והדברות פנימי' להן, ומה שלמטה המאמרות קדמו הוא מפני שבגילוי בא
הפנימי' אח"כ כמו בצמיחת הפרי שהחיצוני' גדל תחלה כו' ורק תנאי הי' עם
מע"ב אם יקבלו ישראל התור' כו' שבהעלם המשפיע ית' רצון וחכמ' התו'
קדמ' לרצון וחכ' שבהשתל' וא"כ כמו שרצון וחכ' החיצוני' דמע"ב מתחדש
בכ"י תמיד כמ"כ ע"כ שיש חידוש זה בפנימי' בבחי' הרצון וחכ' שבתורה
עשי"מ מתחדשים בכ"י וכמ"כ עשה"ד וכמו במע"ב שבת וינפש בכל שבת
כמ"כ בתו' מתחדשת בכל שבוע מחדש וזהו שא' בירושלמי בקושי התיירו
לדבר ד"ת מחדש לפי שהוא בחי' שביתה ועלי' למקורו מקור הדבור בחי'
ח"ע והרהור ועיון מותר שהוא בחי' חכ' כו' ולכן אי"ש שנא' בשבת אות היא
כו' שלכאו' שבת שייך למע"ב ולא למ"ת דישאל אלא שעיקר השביתה הוא
בעשה"ד מקור העש"מ כו'.

כתיב כי ישאלך בנך מחר לאמר מה העדות וכו' אשר צוה ה' אלקינו
אתכם. ואמרת לבנך עבדים היינו לפרעה במצרים, וכו' ויוצאנו ה'
ממצרים וכו', ויתן ה' אותות וכו' לחיותינו כיום. וכו' וצדקה תהי' לנו כו'

אשר ציונו, ולהבין ענין שאלת הבני וגם תשובת שאלתו עבדים היינו עד כל הנ"ל, כי הנה יש בבאי שער השם כמה קושיות [שמקשים א"ע] איך ומה הוא שאפשר להמשין] מתלת מוחין אחדות גמור בתוך עשי' גשמיות ובתוך עולם השפל שהוא גשם גמור. וכ"ש שאנחנו מקושרים כמעט לבחי' הרע (ל) [ב] כל פרטי [ו] פרטי בחינותיו, ולזה באה תשובת עבדים היינו וכו' ויוציאנו ה' ממצרים. כידוע מארז"ל יפה שעה א' בתשובה ומע"ט בעה"ז מכל חיי העה"ב, וגם מארז"ל צדיקים אין להם מנוחה שנאמ' ילכו מחיל וכו', כי הנה תענוג עה"ב הוא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה, וזאת ידוע כי הזיו והאור בטל נגד (עולם) המאור שעליו, וכל המתקרב יותר אל המאור מורגש יותר הבטול, וזהו כל תשוקת עליוי התענוג של עה"ב עליוי אחר עליוי עד אין קץ וסוף, ואין זאת מבחי' השינוי כי אני ה' לא שניתי כתי' כי עצמותו ית' אחדותו גמור בשוה ולית מחשבה תפיסא וכו', וכל התענוגים המושגים בעה"ז ובעה"ב הוא ניהו הזיו של השכינה, והוא כפי ערך בחי' המקבל, כמו אור החמה כל מה שהחלון רחב וגדל יותר נכנס האור יותר כי שמש ומגן ה' וד"ל, אך לעצמותו תי' אינו נוגע כלל. הגם דלית אתר פנוי מיני' אעפ"כ הוא כמ"ש, (עד"מ) [שער רישא כעמר נקי ד"מ כמו] שער הראש שיונק חיותו מאור הגולגולתי והמוח ואעפ"כ אינו כשאר אברי האדם רק הארה ויניקה מהאדם, אך התורה והמצות הגשמיים הם ממשיכים אלקות ומקושרים ודבוקים בו ית', כי אורייתא וקב"ה כולא חד ותרי"ג מצות הם אברי השכינה, הגם שהם גשם גמור כמו עור התפילין וחוטי הציצית ומטבע הצדקה, וכן כל המצות, אעפ"כ כל המצות הם רצון הבורא להיות דירתו בתחתונים, ע"ד כל הנקרא בשמי לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, כי בכל עניני בחי' המחשבה לית מחשבה תפיסא בי' כלל אלא בדבר כמו דומם צומח חי שאינו בבחי' המחשבה, כמו שאנו רואים התורה והמצות ע"ד הפשט הוא ניהו מיני' ובי', כנודע שהקב"ה ממלא כ"ע

אשר: שם כאשר.

הבן: בבוך 170 נוסף ולשון מחר ולשון אתכם. ובבוך 877 נוסף וגו' וגמ' אומר אתכם.

וגם: בבוך 170 נוסף ענין.

בבאי .. השם: בבוך 877 בכאן.

(שמקשים א"ע): הבא בחצאי ריבוע ניתוסף בבוך 877 והמוקף בחצאי עיגול ליתא שם.

איך .. שאפשרי: בבוך 170. 877 (170 אחד הוא) האיך הוא באפשרי.

שהוא: בבוך 170 אשר הוא.

מקושרים כמעט: בבוך 170. 877 (כמעט) מקושרים מאד.

(ו)פרטי: ע"כ נמצא בבוך 170.

אך .. כלל: בבוך 877 ולעצמות השכינה אינו משיגו בשום אופן.

מאור הגולגולת: שם מעור הראש.

אך: שם כך אור.

השכינה: שם דמטרוניתא.

וסובב כ"ע עד"מ סביב העיגול בשוה, (היותר) [אותו העיגול אשר הוא] גבוה מעל גבוה אשר עליהם הוא ניהו מתחת זרועות עולם, וכל בחי' מחשבה הם עומדים ברומו של עולם והן בחי' הזיו והאור מן המאור, אך בחי' דצ"ח אשר הם לא מ(כח) [בחי'] המחשבה ע"ז נאמר במארז"ל לית מחשבה תפיסא [בך] כלל באחדות גמור ואמתי והוא [ניהו] בחי' סובב כ"ע אא"כ"י הוא מקושר לבחי' דצ"ח [אשר] (שהוא) מבחי' הבהמיות [הוא], ואם (הוא) ממשיך לייחד באותו הבחי' בתי' ממלא וסובבי, או היא תפיסא בי' ממש באחדות גמור, ולכן נתאו האבות שתנתן התורה להם בכדי להמשיך ולהדבק ביושרי מפעלם אל עצמותו ית', אך מפני שהשתלשלות העולמות אינו כן, כי הם היו בחי' חג"ת, אשר לזה כווננו חז"ל אבות העולם הן הן המרכבה, כי הם היו מבחי' הזיו שהיו בטלים בביטול גמור, אך אנחנו שהיינו בגלות מצרים שהוא בחי' הרע הגמור כידוע, אמר הכתוב ויוציאנו ה' ממצרים וגומר עד כי נשמור לעשות את כל המצוה הזאת, והכונה היא שתנתן [לנו את] התורה בכדי להיות תפיסא בי' ממש באחדות גמור ע"י התורה והמצוה הגשמית, כי מחמת שאנחנו נתגשמנו בבחי' מצרים ע"כ נצרכנו לתורה ומעש"ט. והיוצא מזה שממילא מובן שיפה שעה א' בתשובה ומע"ט שהוא בחי' א' אמיתי תפיסא בי' כבי', אבל חיי העה"ב הם רק זיו והארה ונק' חיי לשון רבים מפני שכל מה שמרגישים הן בעה"ז או בעה"ב הם רק מבחי' הזיו אשר בחי' הזאת כל מדריגה בטל נגד שלמעלה ממנה כמדריגת המלאכים אשר כל מה שהוא גבוה מעליהם ואומרים איה מקום כבודו, ע"כ הננו רואים שחיי עה"ב הם רבים מדריגה אחר מדריגה עד אין מספר ונזונים מחיי החיים מזיו הודוי, אבל תשובה ומע"ט הוא בחי' תתאה מתאחד באחדות גמור ומתחת זרועות עולם, ובוה סרה קושית השואל כי הלא כתי' פנים בפנים דיבר ה' עמכם בחורב, ומ"מ השמיענו דברים גשמיים אך כשיתבונן כנ"ל אזי תורת חסד הוא כמאמר ומתחת זרועות עולם, והגם שיאמר האומר שהוא עדיין מקושר בבחי' הרע שהוא בחי' מצרים, לזה אמר הכתוב ביד חזקה כי גבר עלינו חסדו להשיבנו בתשובה שלימה ממש בחזקה, כי הרבה שלוחים למקום וכולם שלוחי דרחמנא הם וזהו ויתן אותות ומופתים גדולים ורעים במצרים הם יסורים ר"ל הוא רק לעיני(ך)[נו] כמאמר [חז"ל] ויאסר אותו לעיניהם [יעו"ש] ש(כי) הוא (מותר)[מסיר] בחי' הרע רק בכדי שיהי' ואותו הוציא משם, כי לעצמותו של איש הישראלי אינו נוגע

אא"כ: שם ע"כ א.א.

בחי' .. וסובב: שם בחי' סוכיע ומכ"ע.

ביושר: ביותר.

הודו: שם הידיעה.

שום דבר מיטורי|ם) (הגשמי) אדרבה הם לכה השכינה. לעור ולסעד מפני שמתכוטט כח הכהפי ומתגבר כח הסכלי וננקל יכול לבא מחמתו) [זה לידן] (ל)שפחה בגוף (ונפש) ולשוב (ב)תשובה שלימה, כי אותנו הוציא משם (כי בחי') שם הוא כדריגה תחתונה מאד עיד וקרא שם כו' ועוד קראו שם י סרעה מלך מצרים (שאון) העביר המועד, (והמסך בחי') אשר נבא עד לישראל. (באחדות גמור) ודל'.

ועי' נאמר ובקשתם משם וכי לחיותם כהיום הזה אשר הגם שאנחנו מבחי' אותם שיצאו מצרים מכבר אך אעפ"כ מבחי' פניב נעדרנו והגנו היום כיום מחר לאחר מית שהיא נפילת מדריגת כגון מעשה עגל אשר הגם שיצאנו מצרים אעפ"כ נפשינו בבחי' רעה לזה גמר לחיותנו כיום הזה ודל', ועי' יקיים בנו וצדקה תהי' לנו כתרנו וזכו כי כל שאנו עושים הוא שאנו מיחדים כל הבחי' מעשיות באחדות גמור הגם שאם תצדק מה תפעל ומה תעשה לו אעפ"כ יותר משהעגל רוצה כו' עד לא קבלית דברי צדק ולבותר דקבלית דברי איה צדקה ודל' ועל שאלת השואל מאמי אתכם כי איך הוא שיתאחד בנו אי אמת ועי' מעשינו אנו סחוחי הערך מקשר בבחי' רעה לזה גמר אומר לפני ה' אלקינו כאשר צונו הוא זה דא של הלכה כי אחר מעשה עגל הוכרחו למצות ועשו לי מקדש ושכנתי בחוכם כי בחי' פנים בסנים נעדר מהם ע"כ כו' כללי הוצא מהדברים אלו זה הדרך אשר ילך בה האדם וישכון אור ה' ובשבילה בא האדם על הארץ וזהו תכלית הבריאה לחשוב בכל מצות שהם רק כדי להמשיך אחדות ביה למטה ואף שאנו באמת למטה מאוד ואיך יכול להזת משכן ה' בתוכי האמת הוא שבי אינו שורה רק מיום שחרב בהמיק אין להקביה בעולמו כי אם דא של הלכה וזהו משכן ומקומו אשר הוא שורה בה בעצמו ובכבודו זה המדריגה יפה מכל חיי העוה"ב .. ויותר ממדריגת האבות שהן בטלים ממש כנגדו ומרכבה אבל לא היו רק זו כי לא ניתן להם תורה עדיין אבל בתשובה ומעיס הוא ממשיך א"ס ביה בעצמו ובכבודו ממש וכנ"ל ולא לעשות הרע בעיני ה' אשר לא .. לשכון בה כמיש סהור עינים מראות כרע וגר ואת עשו שנאתי וגו' ודל'.

לכה השכינה: שם לטחנו כח השכלה.

עיד .. טו: שם כמו כרע שם נפל שדוד ועוד נאמר.

נבא .. לישראל: שם נעזר מהדור של ישראל.

ודל': ע"כ נמצא בסנה ירושלים.

כלל: מסון השהו למנו ע' תשעה שיהי לפני.

כי ישאלך בנך מחר לאמר מה העדות והחוקים והמשפטים וגו' ואמרת לבנך עבדים היינו לפרעה במצרים וגו', וצדקה תהי' לנו וגו' להבין [כ"ז:] ענין שאלה זו [של] מה העדות וגו' מהו לאמרי דווקא [וגם מלת אתכם דמשמע לאחרים שייך שפיר] אך אמנם אמרו רז"ל יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט [בעוה"ז] מכל חיי עוה"ב. להבין איך הוא יפה הלא תשובה יסורים ועוה"ב תענוגי ארץ להבין איך כלי [ה]עולם ומלואו כאין ותוהו נגדו ית' ובטלים נגדו אין לזה משל בעוה"ז אלא בעוה"ב כי הנה אמרו רז"ל צדיקים יושבים ונהנים מזיו השכינה ואמרו רז"ל צדיקים אין להם מנוחה בעוה"ב שנאמר ילכו מחיל אל חיל מ"י שעוה"ב הוא עולם התענוג שנשמת צדיקים מתענגים ומתבטלים ממש מחמת השגת אחדות א"ס ב"ה ועוצם בהירתו כמאמר רז"ל מיכאל עומד ומקריב נשמותיהם של צדיקים ע"ג מזבח של מעלה שזהו ענין השגתם והתכללותם באחדות א"ס ב"ה דהנה יש ג"ע העליון וג"ע התחתון ועמוד מג"ע לג"ע מ"י ג"ע התחתון שבו השגה מועטת ואעפ"כ הם מתבטלים ומתכללים בהשגה הקטנה ואח"כ הם מתעלים לג"ע העליון שבו ההשגה ביתר שאת עד שהשגה הראשונה שבג"ע התחתון כאין נגדו ואין ערך אליה וככה הם הולכים ומתעלים מעלה מעלה עד רום המעלות דהיינו השגה רבה ועצומה אין תכלית וקץ ממש וזהו אין להם מנוחה כי הם הולכים מחיל אל חיל מהשגה להשגה מיכאל עומד ומקריב כניל ואעפ"כ כל השגתם והתכללותם וכלות הנפש הוא רק מזיו השכינה פ"י כמו זיו השמש ואורה המתפשט להאיר על כל העולם כולו והיא מתבטלת נגד גוף אור השמש כך הם אינם משיגים רק זיו והארה ולא כבוד עצמותו ממש כי לית מחשבה תפיסה ב"י כלל רק (דבר) שאין בו [שום] מחשבה כמו שנבאר למטה זהו ענין עולם הבא אבל עיקר ב[ר]יאת האדם בזה העולם ותכלית העבודה לא להיות צדיק או עובד ואפילו לזכות לעולם הבא [כי] באמת אין זה דרך לשכון אור כי זהו נקרא לגרמי עבדין ומקרא מלא דבר הכתוב כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וגו' מ"י שכל תכלית בריאת האדם הוא רק לכבודו ב"ה כלומר להמשיך אלהותו ועצמיותו למטה (כי זהו פ"י לכבודי כי ר"י יוחנן קרא למנא מכבודותא) וזה הוא המלבושים אשר בהם

[כ"ז:] הבא בפנים בחצאי ריבוע ניהוסיפ מנכ 633. והבא בחצאי עיגול ליתא שם.

מהו לאמר: בבכר 147. 415. 633 וגם למה השאלה מחר.

להבין .. חתוננו: בבכר 147 ליתא. ובבכר 415. 633 וצ"ל איך הוא אספר שהמצוה עצמה גדולה מקיבול

שכרה מתחלה צ"ל ענין אחדות א"ס (415 ב"ה) אשר דימו לריבם אשר המה מבינים כו.

אך: בבכר 415. 633 אבל באמת.

כל: בבכר 147. 415. 633 הוא שכל.

אין: בבכר 147 עד אין.

כי .. לכבודי: בבכר 633 ליתא.

מכבודותא: בבכר 633 (מתכבודותא).

ישכון א"ס ב"ה הוא תשובה ומע"ט דהיינו תורה ומצות אותיות התורה גשמיות ומצות מעשיות גשמיות כמו ציצית ותפילין וצדקה ודומיהן שאין בהם מחשבה כלל רק דומם צומח חי שרוב המצות הם ג"כ דומם צומח חי בזה שורה אחדותו ועצמותו ממש כי דווקא לית מחשבה תפיסא בי' כלל אבל דבר גשמי תפיסא וזהו יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט [בעוה"ז] מכל חיי עוה"ב פי' מכל חיי תענוגי העולמות מג"ע התחתון עד רום המעלות שכל השגתם הוא רק זיו והארה המתפשטת מאחדותו ית' ושערי' רישא כעמר נקי פי' מבשרי אחזה אלוה כמו באדם ששערות ראשו יונקים מהמוח ואעפ"כ אינן מגוף האדם ואינם מתכללים עמו כי הלא אפילו אם יגלחם לגמרי לא יכאוב לו כלל כך כל העולם ומלואו וכל הגי'ע הם רק זיו הארה מא"ס ב"ה לכן הם בטלים ממש נגדו כמ"ש אני ה' לא שניתי כמשל זיו השמש שמתבטלת ממש נגד גוף אור השמש וגם אם יאפיל נגד השמש בכדי שלא יגיע אליו האור הנה בודאי משום זה לא יגיע אופל במאור כלל אבל תשובה ומעשים טובים אינם זיו הארה כי נקראת שכינה ששוכנת [בתחתונים] פי' שכבודו ועצמותו שוכן בם ומהם נמשך ונתהוה התענוג קבלת השכר כי הם מקור ההשראה לכן אמרו רז"ל יפה שעה אחת וכו' מכל חיי עוה"ב כי הם מתהוים ממנו ובטלים לגמרי נגד תורה ומעשים טובים וזהו שכר מצוה מצוה פי' שמן המצוה עצמה נתהוה קבלת השכר כנ"ל וזהו ענין השאלה והתשובה כי ישאלך בנך מחר פי' בשלמא האבות היו מרכבה שהיו בטלים ממש נגדו ית' כולם לפי מדותיהם אברהם במדת האהבה כו' כידוע וגם במעמד הר סיני שייך לומר כך אבל לעת עתה אשר אין התגלות אלהותו כלל מה העדות והחוקים והמשפטים ג' בחינות אלו תלת מוחין וד"ל אשר צוה אתכם פי' אתם קטני המוח איך אפשר שבעדות וחוקים ומשפטים גשמיים תמשיכו כבודו ית' ועצמיותו ממש אבל באמת נהפוך הוא כי לא להבין עצם מעמד הר סיני שהי' עם הי' פנים בפנים והשיגו את כבודו ועצם אחדותו [ועין בעין והוא ב"ה אמר להם לא תרצח לא תנאף לא תגנוב ולכאורה יפלא הדבר שדיבר ה' אל עמו ואל נביאיו הבאים לחזות בנועמו פנים בפנים אמר להם כדברים קטנים אלה אך כי באמת דווקא בדברים קטנים שורה עצמיותו ממש כנ"ל ודווקא (מ)[ב]מקום נמוך ושפל כידוע.

א"ס: בבוך 415 אור א"ס.

ושער: בבוך 415 633 וכמ"ש ושער.

תורה: בבוך 415 תשובה.

הוא .. לא: בבוך 415 ליתא.

לא: בבוך 147. 633 הלא.

להבין עצם: בבוך 415 מתחיל מאמר חדש — להבין ענין.

ה': בבוך 415 נוסף במדריגתם.

כידוע: בבוך 147. 633 נוסף וזהו.

ובקשתם משם את ה' [ומצאת] וגו' משם דייקא כמ"ש קראו שם פרעה מלך מצרים שאון העביר המועד כי לשון שם הוא מקום פרעה ס"א (כ"י לשון זה הוא דבר שיכול ממש להראות באצבעו אשר יאמר (עליו) כי הוא זה וא"א לומר כך רק על הקב"ה כמ"ש זה אלי ואנוהו [וגו'] כי מלא כל הארץ כבודו אבל מקום ומשכן הקליפות הוא רחוק מאוד לכן נקרא שם כלומר עמוק מאוד למטה וזהו שדרשו רז"ל על פסוק קראו שם פרעה. שהעביר המועד ר"ל הדרך של המועד ושמחה העביר לשמחה של הוללות) וזהו. ובקשתם משם (את ה' וגו') ומצאת כי הקב"ה ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין כידוע סובב כאופן פ"י כע"גול אשר כל מה שהוא גבוה למעלה יותר מגיע למטה אל מקום נמוך יותר ויותר וזהו התשובה עבדים היינו לפרעה במצרים היינו כבר אבל ויוציאנו ה' ביד חזקה פ"י שהוציאנו מתחת יד הקליפות ממקום הנקרא שם כנ"ל שנוכל לדבקה בו ולהמשיך אחדות ממש וזהו ביד חזקה פ"י אף רשע גמור ח"ו שרוצה בעצמו להיות במצרים מקום תאות וקליפות מ"מ הוציא ה' אותנו ביד חזקה אף שלא ברצונו שכשהוא רוצה לשוב בתשובה יכול להמשיך אחדותו ממש כי ובקשתם משם וגו' ויתן ה' אותות ומופתים במצרים לעינינו פ"י שכל יסורים שבאים על האדם הוא רק להכות פרעה פ"י עונותיו ולשבר כחו יתפרדו כל פועלי און רק שהוא לעינינו. מראין לו שלא ירצה להיות תחת יד פרעה מקום תאות וקליפות כי באמת אותנו הוציא משם פ"י מבחינת שם הוציאנו ויצונו ה' לעשות אפילו בחינת עשיה דווקא וצדקה תהי' לנו פ"י שאף שאנחנו אין ראויים שישרה ה' את שכינתו בנו ואיך הוא זה רק כי באמת אין זה מעלה לנו כי אין אנו ממשיכין [בנו] רק וצדקה תהי' לנו וגו' לפני ה' פ"י שאנו עושים כלים להמשיך בם רוח ה' ועצמותו שתהי' לפני ה' כאשר צונו כי היא תכלית העבודה, כללי העולה מדברים האלו זה הדרך אשר ילך בה כל אדם וישכון (אור) ה' ובשבילה בא האדם על הארץ וזהו תכלית הבריאה לחשוב בכל המצות שהם רק כדי להמשיך אחדות א"ס ב"ה [למטה] ואף שאני באמת למטה מאוד ואיך יכול להיות משכן ה' בתוכינו האמת שבי אינו שורה רק מיום שחרב בית המקדש אין להקב"ה וכו' אלא ד' אמות של הלכה וזהו משכנו ומקומו אשר הוא שורה בה בעצמו ובכבודו וזהו המדרגה מכל חיי עוה"ב ויותר ממדריגת האבות שהיו בטלין ממש נגדו ומרכבתו אבל לא היו רק זיו וכו' כי לא ניתן להם תורה עדיין אבל בתשובה

כ"י בבזך 147. 415. 633 גוסף הנה.

פרעה: בבזך 415. 633 גוסף וגו' ששמתיהו לפרעה כו'.

ושמחה .. וזהו: שם מלמעלה למטה כו' ואע"ס שהוא במקום שם כנ"ל מ"מ.

לעינינו: בבזך 415. 633 גוסף פ"י.

פ"י: בבזך 147. 415. 633 גוסף אפי'.

כלל: מכאן השוה לעיל ע' תשעב שריה בפנים.

ומעשים טובים הוא ממשיך א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו ממש וכו' ולא לעשות הרע ח"ו בעיני ה' כי הואי טהור עינים מראות ברעי' ואת עשו שנאתי ואין שוכן בהם שכינתו חז"י.

וצדקה תהיה לנו כי נשמור את כל המצוה כו' הנה לבושו צדקה כי ממצות מעשיות נעשו מקיפין דז"א וכמו שממוחין דגדלות מאורת פנימיות דז"א יוצאים בחי' שערות הראש והדיקנא כן מאור מקיף דז"א יוצאים ציצית כנפו בחזה דילי' להאיר למוחין דנוק' בדעת דילה כו'. ולהבין זה דהנה עיקר ההפרש שבין בחי' פנימי למקיף הוא שהפנימי בא בבחי' השתלשלות עילה ועלול בחי' מאין ליש ולכן שורש ומקור כל האורות פנימי שבכל פרצוף עד רום המעלות כו' הוא בחי' הארת הקו שנעשה מקום מעלה ומטה כו' שענין או"פ בא ונמשך לפי ערך הכלי לבד כמו הארת הרצון כשמאיר בחכמה שהוא בחי' כלי מוגבל לגבי הרצון כי כשבא הרצון לכלל טעם ודעת שמפני זה הטעם הוא רוצה הרי הרצון המלובש בטעם ההוא הוא הוא מוגבל לפי ערך הטעם ואעפ"כ מהות גילוי הרצון למעלה מן החכמה אלא שמאיר בהגבלה כו' משא"כ פנימיות ועצמיות כח הרצון שלא יוכל להתלבש בטעם ודעת נק' מקיף האמיתי שלא יכול למשך הארתו כלל להיות אור לכלים מוגבלים ומקיף של הפנימי הוא הממוצע ביניהם שהוא ירידת המהות קודם שבא להתפשט ולהתלבש בכלי החיותו כמו השכלת הרב לתלמיד שמשפיל השכלתו תחלה לעצמו וכשהוא רוצה להסביר כדי הבנת שכל התינוק צריך להשפילה עוד שאין ערך צימצומה כשהוא בהבנת התינוק לכמות שהיא. אצלו בהשפלתו כו' וידוע שמהות כל המקיפים הוא שאינו אלא בחי' המשכה וירידת המהות ולא למהות אחר מאין ליש כ"א ההשפלה והירידה לבד הכל בעצמותו כמו השפלת השכלתו לילד חכם שההשפלה בעצמותו מעט היא ולילד שוטה השפלה רב היא ואעפ"כ מאחר שהשכל היא בעצמותו עדיין אינו בחי' שינוי ממהות למהות כ"א ירידה אחר ירידה והכל במהותו משא"כ השגת הילד שנק' ממהות למהות נמצא שענין המקיפים הוא בחי' השפלה וירידה לבד ואין הפרש בין עליון לתחתון שבהם מצד עצמותם

כי הוא: שם אשר לא יכול לשכון בה כמ"ש.

מראות ברע: שם וגו'.

ואין . . חז"י: שם ליתא.

כלל כ"א מבחי' הירידה שזה ירידת מדרגות יותר כו' אבל בפנימיות שהוא האור המוגבל בכלים הוא שינו ממהות למהות וההפרש שבין עליון לתחתון שבהם מצד עצמותם דוקא ולכן אף שנמשך תחתון מעליון בבחי' או"פ ואו"מ אין הפנימי של עליון יכול להתמשך ולהתלבש בפנימי' התחתון מאחר שבחי' פנימי של התחתון הוא מאין ליש ממנו איך ישיגנו והי' כלא הי' כו' אבל בחי' מקיף של העליון שהארתו אינו אלא בחי' ירידה והשפלה ולא בבחי' עילה ועלול אי"כ יכול להתלבש ולהשפיל עצמו אף בדבר שאינו מערכו כלל דהיינו בתחתון שכבר נעשה מאין ליש אלא על חיצוניותו יכול או"מ העליון להתלבש בו בבחי' ירידה והשפלה כמו האדם הלובש לבוש נפרד כו' נמצא שמצד הארת המקיף בחיצוניות הכלי הוא גבוה מאד מאו"פ של התחתון שאין פנימיות העליון מתלבש בו, ולכן שורש ומקור כל המקיפין שבכל הפרצופין שעד רום המעלות הוא מבחי' סוכ"ע ובא מבחי' הארת החוט כו' וכולם מהות א' ואינם שייכים להשתלשלות העולמות אבי"ע מאין ליש, ועפי" הנ"ל יובן ענין מקיפין דז"א שלצורך אבי"ע הוא ענין מקיפי המדות הנשפלים מן מקיף כללי שהוא הארת או"פ דרצון בחכמה ומהמקיף דאו"פ הוה נמשך ויורד עוד להאיר על הגבלת או"פ דמדות כמשל השפלת השכלה מעצמותו מילד חכם לילד שוטה אבל מקיף זה הכללי הוא מקיף דפנימי ולא מהות המקיף האמיתי דהיינו פנימית הרצון שהוא כח הרצון, וזהו עיני כל מוחי' פנימי' של כל פרצוף אליך ישברו אל בחי' שורש כל המקיפין של כל הפרצופים שהוא עת רצון בחי' מצחא דא"א שמאיר כאו"א והמצח היא בחי' אחרונה של הגולגלתא בחי' עצמיות הרצון ומצד שרשו הוא גבוה מגילוי השכל שבמוחי' אבל מ"מ הוא עצם גשמי והמוח יש בו הארת השכל רוחני כמבואר כ"ז במ"א ולכן אבא שרש האצילות מקבל רק מהארת המצח שאינו מערך מהות עצמות הרצון, וזהו ועתה נותן לכאו"א את אכלם בעתו עת רצון לבד ואותו הארת הרצון הנק' מולא דא"א יפתח בו פתיחו בחי' גילוי השכל כדי להשביע לצדיק ח"י עלמין יסוד ז"א רצון שורש כח המולא דא"א שהוא מקיף דפנימי שמתלבש בחכמה ואח"כ יהי' גם בחי' צדיק סוכ"ע בכל דרכיו כו' והנה שם מ"ה החדש שמאיר במצחא דא"א שאבא יונק ממנו ע"י הסתכלות הוא מן ההארה במצחא מן החכמה העצמות מהות כח המשכיל כמו חכמת אדם תאיר פניו במצחא רעדכ"ר ומאותו הארה מאיר לזולתו כשהוא באנפין נהירין והיינו בחי' גילוי השכל בחי' אבא שורש כל האצי' ב"ע וזהו אבא יונק לבד ומוזוג או"א הולדת זו"ג ונשמות הצדיקים כו' שכולם אחר הבירור שהוא שם מ"ה הנ"ל, אבל הסתכלות עינים בחי' נקודים שהוא בחי' ס"ג (שמשם המאכלים ולבושי' מחיצוניות בינה) הוא הבל שיש בו כח ממש ולא הארה בעלמא. כמו שאמרו בהסתכלות בת היענה להיות כי ראיות העינים נמשך מעצמיות כח המשכיל לא בבחי' הארה בעלמא כ"א

בבחי' המשכה ממשיית קצת ואין ערך ליניקת גילוי השכל ממצחא (שהוא מקור כל האו"פ) לגבי נקודי' דס"ג הסתכלות עינים שהוא הבל ממש ויש בו ממהות עצמיות כח המשכיל אלא כערך בחי' יצירה לבחי' עשי' שבה בכללות הפרצופים עקודים נקודים ברודים וחז"ל שלבושו צדקה כלומר שמצות מעשיות שלנו נעשו מקיפין דז"א. והנה עיקר כל המקיפין שאנו ממשיכין הם מאימא שהוא שם ס"ג שהושפל להיות בבחי' בן שהם דברים המותרים שנפלו בנוגה כמו מאכלים ולבושים האדם על ידן ואע"פ שנתגשמו והאדם מבררן עכ"ז הם גבוהים ממנו לאחר שנתבררים כמ"ש במ"א ונפש אלקית שנמשכת מזווג זו"נ אחר הבירור לכן הנשמה א"צ להתברר כו' כ"א לבושיה מחדו"מ ששרשם ממהות הנפש בחי' מקיפין שנעשו בחי' לבושינו נפרדין כדרך המקיף שיורד בבחי' ירידה לבד כו' לכן כשמחשבה דנפש אלקית מתלבשת במחשבה דנפש החיונית דנוגה ומעליהו בתפלה הרי נתעלית מחשבה דנוגה למקור חוצבה קודם שהושפלה בבחי' ב"ן דהיינו לבחי' מקיפין דאימא דבינה דינין מתערין ונק' חשבון גדול מקור בחי' חשבון פרטיות חיות שונות שבבחי' מל' כמשי"ת וכן המאכלים מחי' את האדם ונתעלה למקור בחי' טעם המאכל כמ"ש במ"א (אבל מ"מ אכילה ושתייה אינה מצוה ואין פנימיות הרצון עליון מתלבש בה משא"כ במעשה המצות שהפנימיות רצון העליון מתלבש בהדומם שבצמר הטלית כשכח המעשה דנפש אלקי' מעטפו על הגוף) ומאלו הלבושי' דכח המעשה דנפש אלקי' והדבר הדומם דנוגה שבו נעשה המצוה נעשה לבוש ומקיף לז"א ונקראת המצוה אז מצותי מצות ה' כי כיון שפנימיות רצון העליון הוא כח הרצון שהוא למעלה ממקיף כל המקיפין של אבי"ע שאינו אלא ממזל דא"א כו' מתלבש בדרך ירידה כדרך המקיף במעשה המצוה הרי מעשה המצוה נעשית מקור דמקור בבחי' מקיף אמיתי לבחי' ו' יומין עילאין מקור כל התהות מאין ליש וכמ"ש במ"א, וזהו מאחר שכל נימא ונימא מצטרפת תחלה לחשבון קטן שהוא בחי' מל' עיקר ברכות בחשבון צירופי אותיות בחי' אדון כל המעשים שבהו נעשה המצות ועולין אח"כ למקור החשבון בחי' אלקים חיים בינה דינין מתערין מינה ונק' חשבון גדול מקור המקור שיוכל להיות חיות פרטיות מיכאל גבריאל כו' ובחי' מקיפין של מעשה המצות שנעשו מנוגה ששרשו מבחי' ס"ג בחי' נקודים הסתכלות עינים שנפלו בשבירה שהוא בחי' עצמיות מהות חכמתו ית' ומהות רצונו כו' לכן המוחין ואו"י"ר של כללות נשי' הנמשך מכנף הבגד לבוש דז"א שנעשה מן המצות נק' הלב רואה שנמשך דעת לנוק' ועושהו ד' מוחין שנקלט בלב בחי' ראיית השכל והלב הוא רשפי אש המבשל ומשנה ממהות למהות כטבע האש כן אם לבו מרגיש ענין ביטול משנה מהותו משא"כ מוחין דנוק' שמנה"י דז"א הם בחי' חכמה שאף שנקלט במוחו הביטול אין מהותו משתנה כו' כטבע המוח שאין משנה המהות כלל ולכן אינם מאירים בלב דנוק' ועיקר

מהותה בחי' גבורות ולכן מן ציצית הכנף נעשה וראיתם אותו וזאת תורת האדם הלב רואה מפני שהמקיפים הן מפנימיות רצון העליון משא"כ מקיפין דו"א שלצורך בריאת נשמות ששרשו משם מ"ה החדש אינם נקראים מצות ה' ולא יכול להיות וראיתם אותו בנוק' כ"א התהוות מוחין שלה לבד מנהי"י דו"א, וזהו מש"ש להאיר למוחין שבחזה דילי' וזהו פשטתי את כותנתני.

והי' עקב תשמעון כו' ושמר לך את הברית והחסד אשר נשבע לאבותיך לתת לך כו'. הנה כתיב אפריון עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון, אפריון הוא חופה העשוי' מצירי' נאי' מן כמה גווני' והנה העושה איזה ציור מכמה גווני' אדום ושחור וירוק מעורבי' זה בזה בחילוק קוין שוני' כו' אין לחשוב לציור גוון מה שיש חלק פנוי שבין קו לקו אע"פ שהוא מראה אחר נבדל מכולם והוא הלוברן כו' עכ"ז מאחר שלא נמשך הלוברן בציור קו רק ה' תחלה כל השטח לבן ולא ה' נק' בשם ציור גוון כלל רק שעליו עשו להמשיכו הציורי' מן כל הגווני' אדום ושחור אי"כ נק' שטח הלוברן בשם יסוד לבד שעליו יציירו ואף שלאח"כ גם הוא נעשה רק בציור קוין לביני' אינו אלא ממילא ע"י שעשו סביבו קו שחור ואדו' כו' אבל לא ע"י המשכה נעשה שהוא כמו שהי' קודם כו' וד"ל וידוע גם שא"א לעשות שום ציור כ"א על שטח לבן שבו יוכר מאד כל גווני' מפני ריחוקו מאד מכל גוון שאינו דומ' כלל לא לאדום ולא לירוק כו' משא"כ על שטח ירוק מפני שהאודם קרוב אליו לא יוכר בו כ"כ כו', ועפ"י משל זה יוכן בענין האפיריון בעולם האצילי' שהוא עטרה שעטר' לו אמו הוא בחי' אימא דאצי' הנק' לבנון, כי לבין הוא בחי' חכמ' ע"ש שהוא היסוד שבו יצטיירו כל מיני גווני' כי מובדל ומרוחק הוא בתכלית העילוי בבחי' הביטול מן כל הגווני' שהם נתפסי' ליש ודבר מה בעין הרואי' אבל הלבנוני' לא נתפסו בשם מרא' כ"כ וכמשל הנ"ל שע"י שעשו בו קוין יהי' גם הוא אח"כ נרא' לעין כאילו הומשך אבל באמת הוא כמו שהי' כמ"כ מנקוד' חכמ' נמשך בחי' קוין בגווני' שהם חו"ג אדום ושחור וירוק"ק הוא ת"ת כידוע ואף שהלבן יחשב אח"כ מכלל קו החסד אבל באמת הוא למעלה מכל המשכה וציור כו' וכמשל מי שנקודת לבבו הוא בתכלית ההתקשרו' אמיתי לחבירו לעשות בשבילו עד שימסור נפשו בעדו כו' זהו היסוד ואין בו עדיין לעין הרוא' שום מעשה פעולת אהבה וחסד שיעשה לחבירו אך כשבא לידי מעש' ניכרי' הקוין ימין ושמאל דהיינו שישתדל בטובתו ביגיעה רבה ומסירת נפשו ולא יוכל לסבול צערו עד

שינקם באויבו כו' וכמ"כ בעבודת ה' הנקוד' הלב בתפלה היא היסוד והנסתעף ממנה כל היום בלימוד התור' או להשכיל בהשגה אלקי' כו' או לעשו' מצות צדקה כו' או לסור ולשנוא הרע הכל הוא כמשל הציור הגוונין על שטח היסוד כו' ובאמת שוה הוא ההשג' אלקי' עם מצות הצדק' או שנא' הרע לגבי נקודת הלב שאינה אלא בדרך כלל שיהי' כל לבבו אחרי ה' ואין בתנוע' זו לא חכמ' ולא מעש' ועכ"ז היא אמיתי' המקור לכולן וכולם כלולי' בהעלם כו' וד"ל.

וכמ"כ ישכיל למעלה עצי הלבנון המה הציורי' והגווני' שנמשכו קוין חג"ת בכמה מיני אופני' ממוחי' דאימא להיות עטרת לז"א ביום חתונתו פי' ביחודו והשפעתו לנוק' שאז מתעורר במוחו כח התענוג אך הוא גמשך בדרך קוין מבינה כמו שנמשכי' לו מוחי' בבחי' מדידה כידוע במ"ש מי מדד כו' כן נמשך התענוג בבחי' המשכ' והתפשטו' ימין ושמאל והכל הולך אל בחי' היסוד שבו מצוירי' והוא לובין העליון פי' כח התענוג שביסוד אבא דאצי' שכל האופני המשכו' כלולי' בו כו' וזהו כארוז בלבנון ישגה כי כמו ערך התענוג בשפעת טפה הגשמי' לגבי כח התענוג שבטפה רוחנית כשעודנה למעלה מכח שכלי בראשית יציאת' להיות טפה כו' כן ערך כח התענוג עדימ' גם בבחי' מוחי' דז"א בשעת יחוד צדיק ח"י עלמין לגבי כח התענוג שבטפת אבא שרש כל האצילו' בנינה הנקראת לבנון ע"ד הפעולה שנפעלת מלבן כמו כשיציירו הלבנונית בכותל שאז נקרא' עכ"ז בשם מראה לבן משא"כ הדבר הלבן עצמו שהוא הסיד אינו נקרא בשם מראה אלא שעצמותו לבן כו' וכמ"כ ערך הבינה רחובות הנהר שמקבלת שפע החכמ' כידוע וזהו כארוז אשר בלבנון דאימא ישגה מאד כו' וד"ל וזהו שביקש משה את ההר הטוב הזה והלבנון פי' הר' הטוב הוא קו החסד שאעי"פ שנמשך מאימא בשרשו כח האב יש בו והוא הלבון העצמות שבלבנון כו' וד"ל וזהו ולבנון אין די בער וחיתיו אין די עולה כי גם הדומם והצומח והחי שבכח התענוג אין מספיקי' להיות עולו' ועצי המערכ' להמשיך כח התענוג בחכמ' ע"י העלא' מ"ן מפני שאין ערוך לשכל עם התענוג כלל וכלל ולא כמו שיגיע' השכל יעורר כח המשכיל אבל לעורר כח התענוג שהוא הגבה למעלה ממהו' שכל אין בחי' עצי הלבנון שהם קוין דאו"א שעולי' מ"ן כמו משל צומח וחי לבד כו' מספיקי' כלל כו' או אפשר לומר שגם בחי' העלא' מ"ן שבתענוג אין להם קץ וגבול ואין די' להם להיות עולה מעלה מעלה כו' וד"ל.

וזהו והי' עקב תשמעון ההלכו' (שתרגום משפט הלכתא) אז ישמור לך הברית והחסד פי' כי אבותיך הם כתר חכמ' בינה או חג"ת והכל אפי'

לגבי סוף מדרגת רדליא שהוא עולם התענוג אין ערוך להם כלל וצריך שיהי' נשבע להם פי' כמו אדם הרוצה להתקשר בדבר שאינו חפץ אותו כלל ישבע שיעשנו שאם הי' חפץ בו אינו נצרך לשבוע' וכן בריחוק מאיז' דבר אם יהי' תשוקתו מאד אליו יאסור עצמו בשבוע' לירחק מאותו הדבר כו' כי ענין השבוע' הוא התקשרו' עצמי במה שלא הי' מקושר בו וכמ"כ אשר נשבע להשפיל עצמו בכח"ב הנק' אבותיך אף שאין לו ערוך עמהם כנ"ל וד"ל, אך מאיז תהי' התעוררות שבועה זו הוא מהברית והחסד שבקוין שלאחר החכ' יזכור עליו איך שהוא קודם החכ' כי סיבת גרם המשכת כח התענוג הנק' חסד דע"י בטפת אבא והוא בחי' לובן העליון כו' הוא מצד פתיחת חסד של צדיק ח"י עלמין שבקוין בבחי' העלאת מ"ן וכענין רוכב על כרוב קל ושט בחי' אלפי' עלמין, וכמשל ביטול השגה יעשה ביטול כח המשכיל ואז ישרה בו כח התענוג ויכריחו להשפיע והוא חסד דע"ב גשרים כידוע וזהו ושמר לך את הברית והחסד ע"י חכמת התורה שהוא הליכות אלי כו' שיש קץ וגבול להליכה זו.

ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כ"א ליראה את הוי"ה אלהיך שמע ישראל הוי"ה אלהינו הוי"ה אחד להבין מהו יחודא עילאה ויחודא תתאה וגם להבין מהו ישראל ישראל הוא בחינת לי ראש הנה כתיב ומספר את רבע ישראל כי כל אחד ואחד מישראל יש בו ד' בחינות דהיינו מעשה דיבור מחשבה שכל ורצון כי מחשבה דיבור נחשב לאחד כי הם נקרא חומר וצורה ולהבין זה כי הנה מחשבה נלקחה משכל ונקרא יש מאין כי הוא התחדשות גמור ואותיות המחשבה אינם מערך ומהות בחינת השכל למשל ב' אוחזים בטלית השכל הוא הדין פשוט אך שנתלבש באותיות שנים אוחזין הנה האותיות אינם מערך השכל כי יכול להלביש השכל באותיות אחרים וזהו אני ראשון ואני אחרון כי בהתפשטות באותיות שייך ראשון ואחרון אך במקור שמשם באו האותיות שם לא שייך ראשון ואחרון כי יכול להלביש השכל בצירופין אחרים ומה שכהיום הוא סוף בצירוף אחר יהי' זה ראש ומה שכהיום הוא ראש יהי' בצירוף אחר סוף ועל כל זה שכל אחד מתלבש בהם והנה שכל לגבי רצון הוא ג"כ בחינת יש מאין כי הוא מהות אחר והתחדשות גמור והרצון הוא חיצוני הכתר והארה וזיו מלמעלה מן בחינת הרצון הנקרא

בעל הרצון ונקרא יחידא אך הרצון הוא ג"כ בלי גבול כי מהו בלי גבול ברוחניות כי בלי גבול ברוחניות הוא שאין לו כח המעצר לעצור ולכלכל אותה כי החב"ד ומדות נמשכין אחר הרצון ולכן נאמר כי השוחד יעור עיני חכמים כי השכל נוטה אחר הרצון ואי אפשר לכלכל רצונו בשכל רק אדרבה כאשר יהי' רצונו לדבר אחד אזי גם שכלו ומדותיו נוטין לזה הדבר והנה גם בין רצון לשכל יש פרסה מפסיק שהוא בחינת מסך שהארה הנמשך מרצון לחכמה הוא דרך מסך שהוא מהות אחר והתחדשות גמור אך הדיבור ממחשבה נקרא יש מיש כי אותיות הדיבור נמשכות מאותיות המחשבה אך אותיות המחשבה נקרא חומר ואותיות הדיבור נקרא צורה שהוא לשון התגלות וזהו יוצר אור ובורא חושך והוא כמו למשל דבר שמונחת בחושך ובא אור בחדר אזי אין כאן התחדשות רק מה שהי' בחושך נתגלה והוא כמו למשל אותיות החותם שעושין על השעוה שאין כאן התחדשות גמור רק שנשתנה ממהות למהות שמתחילה היה על הברזל וכהיום הוא על השעוה והנמשל מוכן ודל'. והנה מן הדיבור למעשה הוא ג"כ יש מאין והוא למשל דבר המלך ושלטון שצוה המלך לעשות לעבדיו איזה דבר אזי בשעת העשיה אין כאן דבר המלך על כל זה כל המעשים נעשו עפ"י דבר המלך אשר דיבר והיא הנקרא חיצוניות דיבור המתלבש בעשיה ככה בנמשל הנה כתיב כי הוא אמר ויהי כי יש ב' בחינות כי הוא אמר וגם כי הוא אמר ויהי כי הנה יש ב' מיני דיבורים שכל שבדיבור ומעשה שבדיבור והנה מעשה שבדיבור הוא הכח הפועל בנפעל ונקרא בזוהר האי כחא קדישא והוא הנקרא קול המסתתר אמר ויהי אמירה שבעשיה ממלכות שביצירה נעשה כתר לעשיה והם עשרה מאמרות יהי אור תדשא הארץ וגו' והם הנקרא עשר כחות קדושת והם עשר ספירות דעשיה שגם הם בחינת אלהות אך שנתצמצם למטה שיוכל לקבל מהם בחינת עשיה אין לך עשב שאין לו מזל מלמעלה שמכה אותו ואומר גדל וגם יש בחינת שכל שבדיבור שהוא להנהגת המדינה לזה מרומם ומנשא ולזה מוריד ומשפיל וזהו ומסדר את הכוכבים שהם המזלות כרצונו והנה הדיבור מקבל מהמחשבה וזהו מלכות דבריאה נעשה כתר ליצירה והם ב' מאמרות מאמר פתוחה ומאמר סתומה שהם ב' ממיזן מ"ם פתוחה מ"ם סתומה והנה אותיות המחשבה נמשך משכל ששם הוא בחינת מאמר אחד כמ"ש בעשרה מאמרות נברא העולם והלא במאמר אחד יכול להבראות כי שם הוא בכח בחינת יכול להבראות בראשית נמי מאמר הוא ותרגום אונקלוס בחוכמתא אך שם הוא בחינת אחד אתאחד כי אחד שייך על חלקים שנתאחדו ונעשים אחד וזה שייך בחכמה כי משם נמשך העשרה מאמרות בכל יום מאמר אחד ע"כ הוכרח לומר שגם במקור יש כל הבחינות אך שם הם בבחינת אחד בבחינת אני ראשון ואני אחרון וזהו בראשית וגו' את השמים בדמותם בדיוקנם בצביונם נבראו כי כל הבחינות כולם עומדים בחכמה וזהו

ברוך עושה בראשית שהעשיה נמשכת מבראשית שהוא חכמה אך לידי גילוי הוצרך לבא כל אחד ואחד ביומו וזהו ברוך שאמר והיה העולם שהוא בחינת מאמר אחד ומשם נמשך ברוך אומר ועושה שהוא בחינת עשרה מאמרות ברוך עושה בראשית שהעשיה נמשכת מבראשית שהוא חכמה אך מאין נמשך בחינת חכמה אך חכמה היא נעשה מכתר שהוא רצון וזהו בראשית ב' ראשית כי תרגום אונקלוס בחוכמתא ותרגום יונתן בקדמין והוא הנקרא יחיד ותחילה שהיא למעלה מן אחד והוא הנקרא יחודא עילאה וזהו אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה אז הוא בחינת כתר ראה הוא בחינת חכמה איזהו חכם הרואה את הנולד שהוא רואה ע"י נולדים שהם העולמות שהם בטלים למקור ושם נעשים אחד ומבשרי אחזה אלוה אחזה הוא תרגום דראיה שהם חיצוניות דראיה כי באמת איך אפשר ליקח משל מנברא להבורא שהוא היפך לגמרי וגם למה אנו מציירים בתפילה להתכונן בעולמות שהם היפך אלהות לגמרי אך לשבר אוזן הגשמי אי אפשר ליקח משל אלא מן ההיפך ולכן כתיב אחזה שהיא חיצוניות דראיה ולא ראייה ממשי וכמו למשל באדם שהמחשבה דיבור ומעשה בטלים לגבי השכל כן לגבי העולמות כולם בטלים לגבי מקור החיות וזהו שאו עיניכם וראו מי ברא אלה כי רוח האדם עולה למעלה ורוח הבהמה יורדת למטה לארץ לארציות להסתכל על חומריות ולא להסתכל על החיות והנה קודם חטא אדם הראשון היה כן תמיד בחינת אדם לעלות למעלה להסתכל על שרשו כי אין הדבר עושה את עצמו אך אחר החטא שרוח מסאבותי' מחשיך אנפי' כל בריאן ויש לאדם ב' בחינות וזרעתיים לי זרע אדם וזרע בהמה וד"ל אזי הבחירה נתנה וזהו ראה נתתי לפניכם את החיים והמות ובחרת בחיים וד"ל והוא הנקרא בחינת ראי' שהשכל מחייב שבודאי הדבר כן הוא ויספרה הוא בחינת בינה הכינה וגם חקרה הוא בחינת מעשה אך באמת כי גם בחינת חכמה נחשבת לבחינת עשיה לפני הקב"ה וכמו ברוך עושה בראשית שגם בראשית נחשבת לגבי' כעשיה וזהו מה רבו מעשיך הוי"ה שהוא בחינת רב וגדול מאוד בחינת הוי"ה בבחינת מעשיך שהוא כח הפועל בנפעל זהו גדול אדונינו ורב כח וכולם בחכמה עשית שכל העשי' עומד בחכמה וגם כולם בחכמה עשית שגם חכמה נחשבת לעשיה המלך המרומם לבדו מאז שהוא רצון וד"ל והנה בחינת רצון הנ"ל הוא הנקרא בחינת ישראל דלעילא ישר אל המשתרר על אל שהוא בחינת חכמה חסד אל כל היום חסד הוא הארה מחכמה להחיות המדות הנקרא יום שהוא קו ימין חכמה חסד נצח אך מי הוא הגורם שיהי' תמיד כן כי באמת לאו אורחא דמלכא לאישתעי מילא דהדיוטא והנה מתחילה הי' כי חפץ חסד הוא אך אח"כ תלוי באתערותא דלתתא כי בחינת ישראל למטה וזהו בטל רצונך מפני רצונו שהוא סילוק מהותו לגמרי וזהו מי לי בשמים ועמך ומה לי עוד לא חפצתי בארץ כי מחמת התכוננות מי לי בשמים ועמך יכול לאהוב אותו

בכל נפשו אפילו במסירת נפש ממש על כל זה מהותו עומד בשלימות ויכול אח"כ לעשות מה שלבו חפץ אך כאשר יתבונן באלהות ואח"כ מסתכל על ההיפוך אשר הוא בהיפך ממש אזי יתבטל ממהותו לגמרי וזהו ועתה ישראל כשהוא בגוף הוא בחינת ישראל וד"ל וזהו מתחילה צריך להתבונן מי לי בשמים ואח"כ לא חפצתי בארץ שהוא בטל רצונך וד"ל ובאתערותא דלתתא אתערותא דלעילא שגם שם נעשה ביטול ממש מהות להעשות בחינת חכמה וזהו ישראל לי ראש וד"ל וזהו שמע ישראל הו"ה אלהינו הוא בחינת יחודא עילאה הו"ה אחד אחד הוא בחינת ז' רקיעים וד' רוחות שנעשים אחד וזהו ואהבת הוא בלשון פועל עומד ובלשון פועל יוצא שיעשה אהבה למעלה הוא ע"י בכל לבך בשני יצרך וד"ל וזה שכתוב בתניא כי הנשמה מצד עצמה וכו' וד"ל.

למען ירבו ימיכם וימי בניכם כו' כימי השמים על הארץ, וגם ענין פרשת ציצית והיתם קדושים לאלהיכם כו' אשר הוצאתיך כו' הנה תחלה יש להבין מ"ש בס"י בחי' עשר ספירות בלי מה הוא שהם בלי בחי' מהות ודבר רק בבחי' ביטול. והענין הוא שכאשר נאצל מהמאציל ב"ה אור החכ' או אור הבינה לא הי' יש ומהות בפ"ע ח"ו רק היא בבחי' ביטול וצימצום כלפי עצמיות המאציל ית' וכי"מ בס"י כשלהבת קשורה בגחלת, ונמצא שיש בזה ב' בחי' א' שהוא בעצמו בבחי' ביטול וצימצום והב' שלא יו... להתהוות ממנו בחי' אחרת שהרי א"א להשפיע זולתו אלא כשהוא בפ"ע מהות שלם בבחי' התרחבות אז יקרא בשם משפיע אבל מאחר שהוא בבחי' הביטול והצימצום איך ישפיע שהוא בחי' יש ודבר מ"ה, ועד"מ כשאדם טרוד באיזה שכל ופשט השכלה בעומק המושג שרוצה להשכיל ועדין אינו מושג אותה אלא הוא טרוד למבלע ולעמוד על בורי' הרי באותה שעה לא יכול להשפיע לזולתו מפני שהשכל טרוד לקבל ממקורו ובטל נגדו ואז הוא בבחי' הצימצום ולא יכול להשפיע ולהיות פליט אחרי שטרוד למבלע, וא"כ לא הי' באפשר שיתהוו העולמות בי"ע מאצ"י מאחר שהם בבחי' ביטול איך יהיו אותם, כי הלא עיקר כוונת המאציל כמה שהאציל י"ס דאצ"י אינו לצורך עצמו כי הלא נאמר חכים ולא בחכמה ידיעא ולא מכל אליו מדות כלל ואנת חד ולא בחושבו, ואין הכוונה כלל שיהי' האציל' בטל להמאציל כי מה בכך שהם בטלים הלא האמת כן שאין עוד מלבדו. אך עיקר הטעם כמה שהאציל י"ס דאצ"י הוא כדי שיתהוו מהם בי"ע עולמות הנפרדים שזה א"א להתהוות

מעצמות אור איס כ"א ע"י ממוצע הוא בחי' האצ"י כמ"ש בפרד"ס, וא"כ לפי מה שנתבאר גם מהאצ"י לא יוכל להיות ב"ע כנ"ל. אך הענין הוא כמ"ש ויבן ה' אלקי' את הצלע וכמ"ש בספרי הקבלה שהוא ענין הנסירה להיות נבנה פרצוף הנוק' שתחילה היתה נגררת בבחי' אחוריים אחר כל ספירה דז"א כמו ספירת החסד הי' בו בחי' מל' שבחסד וכן ג"ת נה"י ואח"כ נעשו פרצוף בפ"ע ע"י שהפיל תרדמה על האדם הסתלקות המוחין, ויבן כ"ז עד"מ למטה מבחי' המדות שבלב האדם שנטבעו בליבו לחסד או לגבורה או התפארות, הנה המדה בעצמה היא מה שיש בליבו לעשות חסד או אהבה שבליבו, ובחי' מל' שבמדה ההיא הוא ענין הגילוי שמגלה ההעלם של המדה שבליבו כמו השפעת החסד לזולתו הוא בחי' גילוי החסד המוסתר ונעלם בליבו וכן גילוי האהבה, וכן גם במוחין חב"ד החכמה בעצמה הוא בחי' השכל ההוא שמבין בפ"ע ובחי' מל' היא בחי' גילוי השכל לזולתו, ונמצא שבחי' המל' אינו נוגע לעצם המדה וכמשל גילוי המדה אהבה וחסד לזולתו אין מחמת זה שינוי וגירעון לעצם המידה רק בחי' המל' הוא מהות בפ"ע בחי' הגילוי של כל הי"ס כנודע, ולכן בחי' המל' הוא בחי' יש לגבי ע"ס דאצילות כי ע"ס דאצילות מאחר שהם בבחי' ההעלם וצמצום זהו מוכרח להיות שהם בבחי' ביטול ובחי' המל' מאחר שכל טבעה היא בחי' התגלות הוא בחי' ישות כנ"ל ולכן יש כח בבחי' האצ"י להיות מחי' ומשפיע לבי"ע הגם שהיא היפך מהותם העצמי, אך ע"י בחי' מל' דאצ"י יכול להיות זא"ת מפני שהוא בחי' התגלות והשפעה לזולתו, וזהו שתחילה היה המל' דאצ"י בבחי' אחורים לכל ט"ס דאצ"י והוא ענין בחי' הישות של אותה המדה כמו מל' דחסד הוא בחי' הישות של מידות החסד הנעלם כנ"ל ואח"כ נסרוהו להיות פרצוף בפ"ע היינו בחי' הגילוי של כל המידות מהמוחין בפרצוף א' שמזה יהי' מקור לי"ס דבי"ע, והוא בחי' הוי"ה ואד' שבחי' הוי"ה הוא בט"ס דז"א בהיות בחי' המל' נקראת שם בבחי' אחורים ובחי' אד' הוא בחי' המל' כשהוא פרצוף בפ"ע כו' וד"ל.

ואמנם מאין ניתהווה גם בחי' המל' לכל ספי' וספי' כמו להיות מל' לבחי' החכמה או לבחי' החסד מאחר שהם מנגדים זל"ז שבחי' המוחין והמדות בעצמותן הם בבחי' ההעלם ואין והמל' שבהם הוא הוא הגילוי והישות אך הנה באמת שורש המל' מאוד נעלה מבחי' ע"ס דאצ"י ועיקר התהוותה היא מבחי' שלמעלה גם מהביטול דע"ס דאצ"י, והוא ענין מחשבה הקדומה דא"ק שעלה במחשבה שיהיה בחי' המל' והישות לכל ע"ס דאצ"י שבחי' אין הנעלם כו' ולכן אמרז"ל קטן פחות מט' שנים אין ביאתו ביאה מפני שאינו יכול להיות משפיע פחות מט' שנים מפני שפחות מט' שנה אין לו בחי' התגדלות רק קטנות והוא טרוד שהוא בחי' הביטול במקורו וע"כ אין

בו בחי' המל' שהוא בחי' השפעה לזולתו מפני שהוא מנגד לו ואך כאשר בא לט' שנה בא לו הארה הגבוה מהביטול דטרוד למבלע והוא עושה להיות בחי' הגילוי והיש שמזה יבוא לו השפע כ' להיות ביאתו ביאה וכמ"ש במ"א משל האדם המשיג שכל ואינו יכול להסבירו לזולתו נמצא שההשפעה של זולתו אינו באה מצד עצם השכל רק מבחי' שלמעלה מהשכל שאינו נוגע כלל לעצם ע"כ הגם שמבין את השכל מ"מ מפני שאין בו מלמעלה מהשכל לא יכול להשפיע וכנ"ל שהתהוות המל' והישות הוא ממקום שלמעלה מע"ס דאצי' וביטולם כו' וד"ל. וזהו ענין חכמה בראש חכמה בסוף שהן יו"ד ראשון דהוי"ה ויוד אחרון דאד' פי' חכמה בראש היינו בחי' הביטול האמיתי דטרוד למיבלע שזהו מבחי' החכמה משא"כ הכתרים הם מיוחדים בתכלית במאצילן ואין שייך לאמר עליהם ביטול כלל וד"ל. וחכמה בסוף היא חכמה תתאה דמל' דאצי' שהוא ג"כ בבחי' ביטול כמ"ש אלקים אל דמי לך כו' נהורא תתאה רק שהוא בחי' ישות ג"כ כנ"ל ואופן הביטול שלה הוא ביטול היש.

וביאור הדברים הנה מ"ש בס"י ע"ס בלי מה הנה יש ב' פי' בתיבת מה הא' מה הוא לשון ביטול אפיסות המהות והב' מה הוא לשון מהות ושניהם אמת שיש ב' בחי' ביטול והוא ע"ד ההפרש מה שכתוב במשה ובין בחי' הביטול בעצם שבמ"ה כי מאחר שאמר ואנחנו מה וא"כ הוא עדיין מהות שלם רק שאותו המהות הוא בבחי' ביטול משא"כ עצם של מ"ה הוא הביטול האמיתי עד שלא יקרא א"ע במהות כלל כו'. ויובן זה יותר ע"פ מ"ש בזוהר בענין ד' גוונים נהורא חיוורא נהורא תיכלא דאכיל ושצי פי' כי הביטול דחכמ' בסוף הוא ביטול היש והוא הנק' נהורא תיכלא היינו שמרגיש א"ע עם היותו מהות ודבר מה רק שבהגלות ניגלות לו אוא"ס ב"ה אז ירגיש שהוא כלא וכאין אליו ב"ה ויהי' לו בחי' הביטול ואמנם כשהוא בטל הרי אופן ביטולו הוא אני בטל וממילא מרגיש ביטולו ומהותו וכמו שאמר משה ונחנו מ"ה יש מי שבטל שאותו המהות מתבטל לאוא"ס ויש בחי' ביטול היותר גבוה בחי' הביטול דחכמה בראש הנק' כ"ח מ"ה שמחמת גילוי אוא"ס נתבטל עד שאין שייך לקרותו כמהות ודבר רק הי' כלא הי' וכאילו אינו נמצא כלל ואינו יודע כלל שהוא בטל מאחר שביטולו גדול כ"כ עד כאילו לא הי' כלל וביטולו אינו נמצא א"כ מי יודע שהוא בטל והוא ענין נהורא חיוורא ונהורא תיכלא ועד"מ מהדלקת האש הנה האש שסביב הפתילה היא אוכמא והאש שלמעלה מהפתילה הוא חיוור. והענין כי בחי' אש למעלה היא עד"מ הביטול כלפי המאציל ב"ה והנה הביטול הראשון דחכמה עילאה הוא הביטול העצמי שאין כלל מי שיתבטל הי' כדוגמת האש בלא פתילה שהוא בטול בלבד ולא יש דבר אחר שמתבטל ולכן היא נהורא חיוורא כי עצם גוון

האש הוא חיזור והיינו בחי' עצם הביטול משא"כ כאשר הפתילה דולקת באש הרי הפתילה הוא יש ודבר מהות שלם והיא נכללת באש שהיא מתבטלת נמצא שהוא בחי' ביטול היש לכך נשתנה גוון האש הוא שנישתנה הביטול מאותו הביטול אמיתי כי הביטול האמיתי שאין מי שיתבטל גדל הרבה יותר מביטול שה' יש מי שיבטל כי הביטול דיש הוא כליון מהות אחר שלא הי' תחילה בבחי' ביטול ולכך נשתנה גוון האש וזהו הב' פרושים שכתובת מה הא' הוא מה לשון ביטול האמיתי נהורא חיזורא והב' מה לשון מהות ביטול היש ומהות וע"ס דאצי" נק' בכלל חכמה הם בלי מהות רק בבחי' ביטול אמיתי וד"ל.

וז"הו ענין מאמר הזוהר דף ק"כ ע"א פ' במדבר סימנא לזיווגא דיחודא א"ל כעין סחרא דמדבחה ובא לו לקרן כו' א"ל והא לא אפשר עד דמקבל עליו עול מלכותא קדישא א"ל והא ובא לו לקרן קאמינא והא ידעת רזא דקרו עכ"ד. והענין כי דרום היא מדת חסד בחי' אהבה ומערב היא מדת היראה שהיא בחי' מלי' שכינה במערב ושאל ר"א לר"ש מה סימנא דזיווגא הוא ענין העליון ממטה למעלה והשיב לו קרן מזרחית דרומית תחילה והפליא ר"א על שאמר דרומית שהוא בחי' אהבה והלא א"א להיות האהבה זולת ע"י קדימת עומ"ש שהוא בחי' דיראה והשיב לו ר"ש והא קרן דרומית קאמינא שהוא הביטול ולא האהבה והענין יובן עד"מ מענין קרן הגשמי שבו שתי כתלים דהנה כל הכותלים הם בבחי' אורך ורוחב וענין אורך ורוחב ידוע שהוא בבחי' קו ושטח שהמחברים הוא נקודה שהוא בחי' קרן והוא עד"מ שבכל השפעה מא' לזולתו מוכרח לשנות השפע מכשהיתה בהמשפיע מפני שהמשפיע שכלו רב והמקבל קטן השגתו מערך השכל של המשפיע לזאת לא יוכל לתפוש השכל כמו שהוא בהמשפיע, והנה השפעה זו שנתצמצמה לירד לקבל נק' קו כי הקו הוא וא"ו שהוא המשכה וגמשך מיו"ד שעל ראשו הוא בחי' חכמה הנק' קרן שהוא פועל להיות נמשך הקו מהשטח הנק' בינה שנק' רחובות הנהר בחי' ההשגה בהרחבה כמו שהוא בהמקבל וכאשר נשפע התלמיד שנתצמצמה השפע הוא בחי' קו ואח"כ כאשר כבר בא השפע התלמיד שנמשך הקו למטה נעשה ממנו רחב אצל התלמיד שהשפעת שכל זה שנמשך מהרב בצמצום מתרחב להתלמיד לפי כלי שלו אמנם הרוחב של המקבל קטן הרבה מהרוחב של המשפיע מ"מ נק' רוחב לגבי בחי' הקו הוא השפעת השכל אך מי הוא המחבר הרוחב העליון להיות נמשך ממנו קו וכן הקו להיות נעשה רוחב התחתון מאחר שהם מנגדים זל"ז, אך יש ב' קרנות כמ"ש בזוהר קרן דרומית כו' קרן מערבית וכן קרן צפונית והוא עד"מ בבית גשמי שיש בו ד' כתלים והן בכלל אורך ורוחב הכותל הא' רוחב נמשך מהן ב' כתלים בבחי' אורך ומהם נתפשט עוד כותל ד' בחי'

רוחב והנה כשנתחברו ב' הכתלים יש בניהם קרן ואנו רואים שקרן הזה אינו מהות ודבר מה כמו הכתלים שהן יש ודבר רק כאשר יתחברו הכתלים ממילא יש קרן והטעם להיות כי בינה היא בחי' יש וכן האורך ע"כ הם נרגשים במהות ודבר משא"כ הקרן שהוא בחי' החכמה היא ביטול אמיתי וע"כ אינו נרגש כלל ואינו נתפס ולטעם זה שכח בידו לחבר הרוחב עם האורך כנראה בחוש שהקרן הוא המחבר שאם לא היה נמצא בחי' הקרן אז לא הי' נעשה כותל באורך או ברוחב כי היה הכל באופן א' בשוה ולא הי' נמשך הכותל ההפכי שהרי כשנמשך כותל ההפכי מוכרח להיות קרן וכאשר יש קרן ממילא נמשך הכותל ההפכי והענין מפני שהוא גבוה משניהם שהוא בחי' החכמה שלמעלה מבחי' אורך ורוחב דבינה והוא בבחי' ביטול ע"כ הם מתבטלים נגדם ולא מכירים ומרגישים כלל עצמותו ויהי' הפכים, וכמ"כ בקרן השני דמל' דאצי' שמחבר האורך והרוחב התחתון הגם שהאורך גבוה יותר מבחי' מל' מ"מ מפני שהוא בבחי' הקרן הרי שרשו מבחי' קרן שבבחי' חכמה לכך מתבטל נגדו גם האורך והוא ע"ד מ"ש כל הנחלים הולכים אל הים ואינו מלא וכתוב אף לא שבעה מים, וידוע פי' ים וארץ הוא בחי' מל' דאצי' וכל הנחלים הולכים אל הים הוא השפעת המידות שנק' ז"א דאצי' הוא בחי' האורך ששופע לתוך מל' דאצי' והוא איננה מלא מפני שבאמת שרשה גבוה יותר מהם שהרי היא מקבלת ב' הפכים וכמ"ש כל הנחלים והוא מחמת שהיא גבוה משניהם לכך אינו מלא גם מהשפעה שלהם. וכמ"כ תוכל לחבר ב' הפכים שהן האורך עם הרוחב התחתון.

והנה כל הנ"ל שהי' צ"ל בכל השפעי' מעליון לתחתון ע"י הצמצום הנק' אורך משא"כ כמו שהוא ברוחב של העליון הנק' משפיע לא יתגלה בתחתון הנק' מקבל כ' כ"ז אינו כ"א בזה הזמן אבל לעיל יהיה ברכה שיוכל להיות שיומשך הרוחב כמו שהוא בהמשפיע להמקבל בלי צימצום כלל, וביאור הדברים כי הנה איתא בע"ח בענין אורי' ואורי' שהאורי' הולך ומתקצר והאורי' הולך ומתרחב וביאור הדברים יובן ע"ד דוגמא למטה אורי' ידוע שהוא בחי' המשכה ששופע לזולתו מחמת החסדים ונק' הארה ההוא בשם אורי' שכל טבעו להתמשך לזולתו והנה יש כמה השפעת חלוקים זמ"ז כמו לחכם השפעתו חכמת ושכלית יחשב לו השפעה ונק' לגבי אורי' משא"כ אם משפיע לתינוק שכליים אף שגם הם נמשכו מצד מדות הטוב שבו להיטיב שהרי מי שאין בו מדת החסד לא ישפיע כלל עכ"ז לא יחשב בעיני התינוק לחסד כלל מפני שאינו משיג בו וחסרונו במקומו עומד ועיקר בעיניו כמו ליתן לו אגוז וכדומה דברים פחותים אף שלגבי המשפיע אינו נחשב כלל להשפעה מ"מ עיקר השפעה הוא למלאות חסרון המקבל ואם חסרון המקבל באופן זה צריך להיות ההשפעה באופן זה אף שהיא קטנה מאוד מ"מ היא

דווקא תיקרא חסד וא"כ צריך המשפיע לצמצם א"ע בכמה צימצומים שאם ישפיע למקבל זה יצמצם חסדו באופן זה ואם למקבל פחות יצמצם א"ע יותר כמשל התינוק וכמו"כ למעלה יש כמה בחי' שינוי באו"י כמו או"י דאצי' ואו"י דבריאה כי השפע וחסד דאצי' הוא כאשר ישפיע לו שכל וגילוי אוא"ס בגילוי רב מאצי' ואח"כ בבריאה ואינו האו"י דאצי' לאו"י וחסד כלל שהרי אם ישפיע לו בגילוי כ"כ לא יוכל לקבל שלא תקבל הכלי ע"כ מוכרח להיות צמצום בבחי' השגת אוא"ס לצמצם שלא יהי' בגילוי כ"כ כדי שיוכלו המקבלים דבריאה לקבל וזה יחשב להם לחסד וביצירה יהיה עוד צימצום עד שבעשי' ובעוה"ז יהי' השפעת החסד בדברים גשמיים דוקא וע"כ מובן שהאו"י שהוא השפעה לזולתו הולך ומתקצר היינו שמקצר ומצמצם עצמותו להיות חסדו קטן יותר כדי שיחשב לחסד להמקבלים משא"כ או"ח הוא ההיפך ממש שענין או"ח הוא עדי"מ מי שאינו משפיע לזולתו כלל רק טרוד תמיד להשיג שיכלים לעצמו נמצא שבכל שעה שכלו והשגתו עולה למעלה ומתרחב בריבוי השגת או עדי"מ או"ח הרצוא בתפילה שהוא ענין יציאות וכלות הנפש להפרד מהכלי הרי זהו בחי' התרחבות שבתחילה הוא מצומצם תוך הכלי וביציאתו מן הכלי מתרחב וכמו עדי"מ כאשר יתבונן תחלה יהיה ברצונו אהבה קטנה ואח"כ מתגדל האהבה בהרחבה להיות כל נפשו בוערת כאש נמצא שהאו"ח הולך ומתרחב מפני שהוא עולה מלמטה למעלה, משא"כ האו"י וכמו"כ למעלה בבחי' או"ח האצי' הרי הוא בבחי' התרחבות לצאת מבחי' אצי' ולהתכלל בעצמיות המאצי' וכן באו"ח שבכל עולם הוא בבחי' עליה שמלמטה למעלה וכמ"ש הסיבי עיניך מנגדי שהם הרהיבוני ואמרז"ל א"ת הירהיבוני אלא הרחיבוני והוא מפני שהוא אור דתוהו שהוא התרחבות לכך הרחיבוני, וכן יש בחי' בירורים מלמעלה למטה כדוגמת ברור הכסף מהסיגים שכאשר הכסף מעורב בסיגים מבררים ומוצאים תחילה בכסף נקי שלגבי נחשב השאר לסיגים ואח"כ מבררים פ"ב ויוצא בחי' כסף גרעון יותר עד כמה פעמים וכמו"כ בשבה"כ הברור המוכחר הוא באצי' ואח"כ יוצא ב"פ בטיקלא ונחשב לגבי אצי' לסיגים עכ"ז עולה מבריאה לטוב והי"ז כדוגמת האו"י שהולך ומתקצר והברור שמלמטה למעלה הוא בהיפך עדי"מ היתוך הסיגים שבהיתוך הא' יוצא פסולת מעט והשאר יחשב לטוב ובהיתוך ב' יוצא עוד פסולת עד שבהיתוך אחרון יוצא לגמרי ונשארה כסף נקי כמו"כ בכירור שמלמטה למעלה תחילה נתברר בעשי' ויוצא פסולת לעומקי הקליפות והשאר נחשב בעשי' לטוב וכשצריך לעלות ליצירה נחשוב טוב זה דעשי' לגבי יצירה לסיגים ויתברר עוד בטיקלא ואז יהיה טוב יותר נקי ואח"כ בבריאה וכן באצי' ונמצא שענין הכירור הוא הכל בבחי' עילוי ושבח להיות נקי יותר והי"ז כדוגמת או"ח שהולך ומתרחב בבחי' עילוי כנ"ל.

והנה בומה"ז האוי' הולך ומתקצר בכחי' צמצום וקו לזאת בכל ההשפעה מעליון לתחתון מאוי' לאוי' כנ"ל ע"י קו שהוא הצמצום כנ"ל אבל לע"ל יתעלה להיות גם האוי' הולך ומתרחב נמצא שאז יבוא השפע מעליון לתחתון מאוי' לאוי' בלי קו כלל שרוחב של האוי' יבוא בעצמו בלי צמצום ברוחב דאוי' ולא יצטרך להיות בבחי' קו וה"ז ב' חצאי עגולים שחצי עיגול התחתון הוא כמשל האוי' לפי שהוא עולה מלמטה למעלה הוא עולה ומתרחב כצורת חצי עיגול שקצר בהתחלתו ואח"כ הוא מתרחב והחצי עיגול העליון שיורד מלמעלה למטה הוא כדוגמת אוי' כי הרי גם הוא יורד ומתרחב ואז בא השפע בלי צמצום כלל וכצורת ב' חצאי עגולים שחצי עגול העליון יורד על חצי עיגול התחתון ודוגמא להשפעת אוי' בבחי' התרחבות בלי צימצום כלל מצינו ע"ד מ"ש יאר ה' פניו שענין הארת פנים הוא כדוגמת אוי' שהוא המשכה מלמעלה למטה שהרי מחמת סיבות איזה עונג ושמחה בא לגילוי הארתו ופנימיותו בפנים כענין צהבו פניו שתחילה היה נסתר ונעלם בעצמותו ולא בהתגלות לזולתו ועתה מגלה פנימיות ע"י הארת פנים והרי המשכה וגילוי זה הולך ומתרחב שהרי כשהיה בבחי' הסתר בעצמותו היה בבחי' צמצום והמשכתו לגילוי לזולתו הולך ומתרחב או כדוגמת הברק המבריק שבתחילה בקיצור ואח"כ מתרחב ולע"ל יהי' כל בחי' האוי' ע"ד דוגמא זאת שיהי' הולך ומתרחב וכמו"כ היה במ"ת ענין קול השופר להיות שהוא מורה על כללות ענין השתלשלות כמו שתעלה להיות בימות המשיח בבי"א כי אלמלא לא עשו העגל היו נכנסים לא"י ולכן הי' צידו א' קצר וצד א' רחב שהוא מורה על המשכת אוי', וזהו למען ירכו לתת להם כימי השמים על הארץ פי' שמים הוא בחי' משפיע והארץ הוא בחי' מקבל וכמו"כ עד רום המעלות יש שמים וארץ שהוא ל"ה אוי' ואוי' ואמר שבימות המשיח יהי' השפע מבחי' אוי' הנק' שמים לבחי' אוי' הנק' ארץ בלי צמצום כלל רק בהתרחבות וממש כימי השמים כמו שהוא בבחי' שמים כמו"כ יומשך לארץ בלי צמצום דהיינו כמו עד"מ הרי הארץ הוא כגרגיר חרדל לגבי השמים וא"כ בהשפע משמים לארץ לא תגבל הארץ כלל לשטח ורוחב השמים והוכרח להצמצום בבחי' קו אכן לע"ל לא יוצרך להיות צימצום מפני שאוי' הנק' שמים יהי' הולך ומתרחב וזהו למען ירכו ימיכם היינו כשיגדילו בחי' יומין עילאין ע"י התגלות א"ס עד להיות הולכין ומתרחבין ואז יהי' כימי השמים על הארץ, ואחר כל הנ"ל יובן מ"ש אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים אני הוי"ה דלכאורה מהו ענין הכופל ב' פעמים אני הוי"ה אך הנה כתיב קדוש יהי' גדל פרע שער ראשו ופי' קדוש בואיו הוא המשכת השערות מבחי' קדש כי יש ב' בחי' שערות הא' מ"ש ושער ראשו כעמר נקי בבחי' גלגלתא והב' בבחי' למטה דיקנא דכהנא רבא וקן אהרן והנה השערות שלמטה הן המשכות למטה שהוא בבחי'

החסדים שנידון כהן כידוע, משא"כ בשער ראשו כע"נ הם בבחי' או"ח וכמשל השערות שהם מותרי מוחין שאינם יכולים להגביל בתוך הכלי לזאת עולים בבחי' או"ח ומצמיחים למעלה וכענין שנאמר בלויים ויקרחו קרחה מפני שהם מבחי' או"ח כידוע אך גילוי זה של בחי' השערות דשער רישא כע"נ שהם בחי' או"ח הוא מבחי' אתעדל"ע שבלי אתעדל"ת שאין אתעדל"ת מעורר להמשיך אותן כלל וזהו מ"ש במדרש ע"פ קדושים תהיו יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני כו' קדושים תהיו פי' שתהיו ממשיכים השפע למטה יכול כמוני שתוכלו להמשיך גם מבחי' שער ריש' כע"נ ת"ל כי קדוש אני שזהו המשכה שאני ממשיך בלי אתעדל"ת שלכם וזהו ב' פעמים אני הוי"ה אלקיכם הא' הוא המשכת השערות שע"י אתעדל"ת והב' המשכת השערות שלמעלה מאתעדל"ת ודו"ק.

להבין ענין מקיף הישר ומקיף החוזר הנה ידוע דאו"פ הוא המוגבל בתוך הכלי עד"מ השכל המושג ונקלט במוחו נק' או"פ להיות מוגבל תוך הכלי המוח אך אותו השכלה שאינו משיג אותה רק היא בבחי' עומק המושג שאינו באה להשגתו נק' או"מ שהוא מקיף על כלי המוח השגתו שמבלתי יכולת להתמצם תוך כלי השגה להכיל אורו, ואמנם הנה אנו רואים שיש ב' בחי' בלמעלה מהשגה הא' כשלומד איזה פשט גמרא שהשכלה של הפשט הוא חיצוניותו בא להשגתו שמשיג ההשכלה רק פנימיות ועצם ההשכלה אינו מושג שלא יוכל להגבל תוך תוך הכלי כמו עד"מ מהשפעת הרב לתלמיד שהארה לבד משכל הרב נכנס בכלי השגת התלמיד לאו"פ ועצם השכל של הרב הוא בבחי' מקיף עליו מלמעלה כנ"ל והנה השכלה זו של פנימיות השכל שבלתי אפשר לו לבוא בהשגה או בכל עצם השכל של הרב שבלתי אפשר להושג לתלמיד שניהם לא היו מושגים בעולם אצל התלמיד דמעולם לא הקליטה כליו שלו את האור השכל ההוא מגודל אורו ויש בחי' ב' והיא מתחילה כאשר לומד או שומע ה' אותו השכל ממש בדעתו ומוח הקליטה שלא הקליטה אותו ממש רק אח"כ מרוב גודל עמקות השכל אשר גדול אורו למאוד נתבלבל התלמיד ואינו משיג השכל ההוא והשכל ההוא דומה עליו כאילו פרח ויעוף ממנו מהכלי שלו ויצא למעלה ונמצא שהשכל הזה אף שהוא כעת למעלה מהשכל שהרי אינו מושג תוך כלי המקבל נק' ג"כ שם מקיף שמקיף למעלה ואינו נגבל מ"מ הרי תחילה היה בתוך הכלי רק שאח"כ נתעלה למעלה מהכלי להיות למעלה מהשכל, ומובן למשכיל ההפרש בין ב'

מיני שכלים הללו שניהם הם למעלה מהשגה הוא שאותו השכל שלא הי' מושג מעולם בכלי השגה הוא בבחי' השתלשלות מלמעלה למטה כאשר ירד מהעליון שהיה בו בבחי' או"פ וכאשר בא לתחתון נעשה מקיף עליו בלי יושג כלל בכלי נמצא שירידתו הוא דרך הירידה מלמעלה למטה אבל אותו השכל שהיה מושג מתחילה בכלי ההשגה ואח"כ נעשה למעלה מהשגה הוא בבחי' העלי' והסתלקות מלמטה למעלה כאשר עלה להיות מושג בכלי השגת האדם ולקלוט שם תחילה עלה בכלי השגה ונתישב שם ואח"כ עלה עוד למעלה ונעשה בחי' למעלה מהשכל והשגה וזהו ההפרש בין מקיף ישר למקיף חוזר הגם ששניהם הם מקיפים למעלה מהכלי מ"מ המקיף ישר הולך מלמעלה למטה וכאשר בא להתחתון נעשה מקיף עליו ומעולם לא הי' בא בבחי' או"פ ומקיף חוזר הוא להיפך שמתחילה היה בכלי התחתון ואח"כ עלה למעלה ונעשה מקיף כנ"ל וד"ל וזהו ג"כ שורש ב' מיני ברורים הנ"ל דברור השני שמלמטה למעלה מעשי' ליצירה ומיצירה כ' הוא ג"כ תחילה הי' ביצירה בבחי' או"פ ביצירה ואח"כ כאשר נתברר עוד ונתעלה בבריאה הוא בבחי' מקיף ליצירה ועד"ז מאצ"י לבריאה ומעולמות הא"ס לאצ"י וזהו ג"כ שורש ב' בחי' שערות הא' דשערות דכוהנים הם היורדים מלמעלה למטה וידוע דשערות הם מותרי המוחין שהם מותרות כלים שאינם יכולים להוגבל בו והם בחי' מקיפים אמנם הם יורדים מלמעלה למטה כדוגמת מקיף הישר ושערות דלויים שעולים ומצמיחים למעלה שלכך נאמר ויקרחו קרחה לפי שהם בבחי' או"ח והיינו שהם מותרי מוחין בחי' מקיפים על גבי כלי המוח אך מקיפי החוזר שהרי הם בבחי' או"ח ולכך עולים למעלה שהיו תחילה בכלי המוח ואח"כ עולים למעלה וה"ז כדוגמת שערות שעולים ומצמיחים מהמוח ולמעלה והוא מקיף החוזר כנ"ל והיינו שהוא מבחי' הברורים דאו"ח שאינם מוגבלים רק עולים למעלה בבחי' או"ח בבחי' מקיף והיינו בחי' השערות דאו"ח כנ"ל ודו"ק.

בעז"ה שבת פ' ראה

ראה אנכי נותן לפניכם היום את הברכה ואת הקללה, מה ה' אלקיך שואל מעמך כ"א ליראה את ה' אלקיך. פי' מעמך לא מה שביגיעתך תשיג יראה או אהב' כי אינה אלא לפי צמצום מדריג' נשמתו ואינו באמת גמור כו', כ"א מה שיהי' התגלות ירא' עילא' ואהב' עילא' מה שאנכ"י נותן לפניכם

שלכם דהיינו גילוי אלקו' בנשמו' ישראל כשנתפס בהשגתם אחדו' הבורא ית' כמו שהוא באמת וכידוע. והנה כתיב רועה ישראל האזינה, פי' רועה אוכל ולכן נקראו נש"י בשם רעייתי שמפרנסין לאביהם שבשמי' כמו המאכל שמפרנס את הגוף ולא את הנשמה שאינה צריכה לחיזוק חיות' מן המאכל שהרי היא נצחית ולא תאבד לעולם כידוע ואין המאכל מחי' כלל אותה כ"א שהוא גורם לה התפשטות בגוף בכל כחותיה להחיות כל האברים והרי בתענית יהי' הסתלקות הארת כחות הנפש בגוף מעט מעט, מתחילה יתחלש כח המעשה שבנפש כמו ההילוך והעשי' בידיים וכדומה, ואח"כ ברוב התענית יתחלש גם כח הדיבור מפני שחיות כח המעש' יצומצם מאוד בתוך האברי' ממש בדם כל א' מהם והוא נפש הטבעי' המתמזג בתוך כל אבר והוא בחי' מל' שבמל', פי' התגלות כחו' הנפש כו' וכמ"ש במ"א ולכן החלישו' יהי' בו תחילה והדיבור עדיין בתקפו להיותו אינו מצומצם בתוך דם האברי' אלא הוא בחי' צורה לכללו' הגוף וכמ"ש במ"א אלא שנפש המדברת לא תוכל לשרות בה' מוצאות הפה מפני העדר חומר' והוא חיו' הטבעי שאין לה כלי' ומכוין לה כו' ולא מצד עצמות' דהיינו שיהי' חולשה וגרעון אור עצמות' בשביל העדר חיו' הטבעי כו' שהרי היא הארת עצמי' הנפש שהיא רוח ממלא ואין לה הפסד וכליון כו' וד"ל. וכמו"כ שיהי' הסתלקות ושינוי הארת המדות תוך הדיבור ביום התענית ויהי' בקטנות גדול וישונה מזגם מאוד כו' צריך שיהי' ריבוי החלישות ביותר מן התעני' עד שלא יהי' הדיבור כלי להם כלל כו' כי אף שלא ידבר יהי' המדות בתוקפם עד שיתחלש הדיבור ויסתלק יהי' גם הסתלקו' המד' הכל מפני העדר ההשראה ולא מצד עצמותו כלל וד"ל. עד שגם הסתלקו' כח שפע השכל במדו' יהי' מצד הסתלקו' המדו' אבל לא יהי' שום גרעון בשכל כ"א העדר השפעתו לבד וד"ל.

ועפ"י משל זה יובן למשכיל שמלאכי' והיכלו' עליונו' הם כמשל אברי' החיצוני' שממוזג בהן חיות אלקו' לפ"ע תכונתם לבד וכח הפועל אלקי' השופע עליהם תמיד כידוע הוא כמשל נפש הטבעי' כידוע וצריך המשכ' כח הפועל בנפעל תמיד חיזוק שיהי' נמשך לקיימם ולהוותם מאין ליש ועיקר חוקו מן דבר ה' בחי' דיבור העליון כמ"ש במ"א ובדיבור העליון יאירו אורו' מדותיו ית' חסד דרוע' ימינא והא ממש כמשל היד הפושט ונותן חיות מאכל לזולתו שכח תנועה נמשכת מחסד שבלב והחסד נמשך מן האהב' שיש לו והאהב' נמשכת מן השכל כו' ואם לא הי' הצטרכות הנתינה הגשמי לא הי' השכל מאיר כלל בהאהב' ולא הי' כלל התעוררו' האהבה כו' כמו"כ מפני הצטרכות התהו' מיכאל דבריא' שנמשך מבחי' חסד שבדיבור העליון כו' צריך שיהי' תמיד המשכת אור מדת חסדו ית' וגם האר' חכ' שבחסד זה תמיד יקבל ממקור החכ' שיהי' נשפע עליו לקיימו כו' אבל אם לא הי'

התהוו' חסד דבריא' שצריך להיות נמשך מדרוע' ימינ' בחי' גופי' דמלכא שהם מדותיו ית' הרי המדה בטילה ואין כאן מדת חסד כלל כידוע ענין לאנהג' בהון עלמין כו' מאחר שאין ערך ובעל גבול כלל אל בחי' עצמותו ית' וכמ"ש במ"א בענין חכים ולא בחכ' ידיע' כו', ונמצא שקיום העולמו' הנקראי' גופ' כמו עלמין סתימין ועלמין דאתגליין שהם נמשכים מאותיו' דבורו ית' ומאותיו' מחשבותיו ית' וכידוע אין חסרון השפעתם שם גירעון בעצמיו' אלקי' ח"ו שהם אותיו' המחשב' או מהות המדות ומהות חכמתו ית' וכמ"ש אני ה' לא שניתי כו', וכמו שאין שום גירעון בעצם כחות הנפש כשאינ' מאירי' בנפש הטבעי' וד"ל. וכמו שע"י המאכל תיתוסף הארת כחו' הנפש בכלי הגוף כמו"כ ע"י העלא' מ"ן של נשי' במס"נ באחד יומשך אותיו' מחשבות' ית' להאיר בג"ע העליון וכן בה"א תתא' יומשך כח ה' מוצאו' דבור העליון להיות שורה בבחי' צירופי אותיו' כל נברא בבחי' מעלה ומטה כידוע וע"י חסרון מאכל של העלא' מ"ן כתיב נאלמתי כו' וד"ל.

וכל עיקר הפרנסה שמפרנסין ישראל בהתכללו' נשמותיהם הוא להמשיך אורו' בתוך כלים מפני כידוע שהאורו' אינם מערך הכלי הכלי שהכלי הוא המקור לבע"ג ויש לבעלי הגבול ערך אל כח אלקי השופע עליה' כמ"ש במ"א והוא כמשל דם חיות האברי' כו' אבל בחי' אורו' הם כמשל עצמי' הנפש ושיאירו בתוך כליהם המגבילים שאינם מערכם כלל אלא בדילוג גדול כמ"ש במ"א צריך העלא' מ"ן תמיד וזהו שפעם א' כשעלה ברצונו כו' הי' בלא העלא' מ"ן כ"א חסד עליון אמרתי עולם חסד יבנה כי כח הטוב להטיב כו' וד"ל. והקיום שלהם תמיד ממקור' דכולא הוא ע"י מעשה התחתוני' רוח אייתי רוח וכו' וד"ל.

והנה כתיב את קרבני לחמי ריח ניחוח פי' שע"י תור' ותפילה שהם הריח מלמטה למעלה במס"נ והתכללו' בה' א' יומשך מן מקור' דכולא ומונחת על כל א' מישראל המשכת מ"ד הנק' ניחוח נחית דרג' כו' והיינו התגלות השגת יחוד' עילא' כמו שהיא באמת כו' יהי' נתפס בפנימי' נשמותיהם בבחי' ראי' ולא בבחי' שמיעה מרחוק שהוא התבוננות דבר מה כידוע, אלא איכות הענין כמו שהוא בענין ביטול מדותי' והעלמין לגבי עצמותו וכו', וכשמתמצצם הארה זו לפ"ע השגת הנשמות הוא ענין ההשפע' מלמע' למט' שנשפע מלמע' בבחי' פנימי' כאדם השופע שכל בפנים שוחקו' ומסביר' לתלמידו והתלמיד מקבל ג"כ בבחי' פנימיותו כו' והוא אתעדל"ע שנעשה אחר אתעדל"ת שהוא המס"נ בתפילה שהוא המאכל הממשיך גם כח השפעת השכל שישפיע במדו' בבחי' פנימי' וד"ל. וזהו שישראל דלעילא עולה במח' עילא' ומקבל הטפה כו' מפנימי' אבא שרש כל האצי' כו' ע"י

ישראל דלתת' ודיל. אבל כח המעלה מ'ן שיהי' אתעדל'ת הוא נק' ג"כ אתעדל'ע והוא מבחי' מקיפי' והוא ענין חיבוק דכר שהוא קודם לנשיקי' דנוק' כו' דהיינו וימינו תחבכני כמשל החביקה באחוריי' לבד ולא בפנימי' רק שיהי' התעוררו' אל המקבל, ואח"כ יהי' ההשפע' מבחי' פנימי' המשפיע אבל חביקה זו הוא השפע' המשפיע בבחי' אחוריי' של המקבל וגם אצלו כשהיא בבחי' אחוריי' נק' אב"א כו', והיינו כמשל סברה עמוקה מאוד הגבה למעלה מערך השגתו שאין באפשרו שיהי' נתפס בצמצום כלי השגתו אבל כשנדמה לו קצת בבחי' אחוריי' דשכלו שהוא מבינה אבל אינו יכול להביאה תוך פנימי' השגתו וכאילו הסבר' עומד' על ראשו מבחוץ כו' וכמ"ש במ"א הרי ההשפעה זו בבחי' אחוריי' שלו מפני שא"א לה מפני עומקה ליכנס ולהתצמצם בפנימי' השגתו ובאחוריי' שלו דווקא יכולה לשרות שדרך המקיף בקל יותר לשרות בבחי' אחוריי' מבבחי' פנימי' וכמו שהשראת המקפי' על הלבושי' יותר מעל כחו' הנפש השכל והמדות כידוע, וגם כמו שנעשה נס מן השמים לרשע שאינו ראוי לראות הנס בעיני שכלו מסתתר הנס והישועה בסיבה א' בעניניו שהיא בדרך אחוריי' וחיצוני' אל עיקר פנימי' הענין כי אינו ראוי שיקבל הישועה בפנימי' כו' וה"ז ההשפעה בבחי' אחוריי' של המקבל שלא יבין גם הוא וכשגם מן המשפיע נמשך השפעה זו בבחי' אחוריי' כמאן דשדי בתר כתפוי והוא חכ"ם באחור' כמ"ש במ"א נק' זיווג אב"א כו', וכשנמשכת מבחי' פנימי' שלו אבל בהמקבל הוא בבחי' אחוריי' נק' פנים באחור כו' או כמו רב שרוצה שיבין התלמיד וישאל ממנו משפיע לו איזה השכלה שאינה מענין פנימי' הסברא כ"א בבחי' היצוני' שלה שמתוכה יתעורר התלמיד להבין פנימי' הסבר' וישאל עומקה ויסבירנ' לו בהשפעה גמורה ודיל. כמו"כ יובן למשכיל בענין ברויך את"ה שהוא המשכת מקיפי' לתוך הנשמה שיהי' לה כח למסור נפשו באחד ולקבל השפעת' בבחי' ראי' כמו שהוא באמת כנ"ל והוא ע"י אנוכי מי שאנוכי בחי' מקיפי' שהוא נותן בתחילה השפעתו בבחי' אחוריי' של הנשמה ועי"ז נמשך בחי' ראי' לפניכם פנימי' הנשמה.

וזהו ראה שיהי' בחי' ראי' אנוכי הוא הנותן שהוא הכח המעלה מ'ן רוח' דשביק בגו' כי אני הוא כלול במילת אנוכי אלא שהכ"ף שהוא הכת"ר מאיר בו בבחי' אחוריי' שלו והוא הנשאר אחר הזווג ונק' רוח' דשביק כו', ופי' כל היום אחר התפילה שיהי' מחשבותיו ומדותיו ממילא נגררי' אחר ה' בלי שידע הוא עצמו שהוא עושה דבר מה כו' והיינו השראת בחי' מקיף על בחי' קטנו' שבו כו' וכמו"כ יובן למשכיל למעלה ענין ברוך אתה הוי' שיהי' אתה בחי' רחל המסתתר' להחיות רוח שפלים דבי"ע עולה ומתיחד' בהוי' מדות עלינו' כו' והוא יחוד קוב"ה ושכינתי' כידוע, הוא ע"י ברוך מקורא

דכולא בחי' כת"ר מל' הנותן כח לה לעלות וכל חיילי' דילה נשמו' והמלאכי' שיהי' להם מסי' כו' להיות כאשר הוא במיעוט האור בבחי' אחורי' וקטנו' שלה להחיו' רוח שפלי' לבד אז דווקא השראת מקיפי' שלה בקטנו' שבה וד"ל מפני שבפנימי' שלה כשעולה ומתיחד כו' אי אפשר שיאיר בה להיותו בחי' כתר ומקיף אלא מקבלת מחב"ד דז"א כו' אבל כשנסתר פרצופה שבבחי' אצי' ונעשי' נקוד' חדא ומסתתר' בבריאה אז יאיר בה בחי' כתר וכמשל הנ"ל וזהו חצות לילה אקום כו' כנור הי' תלוי כו' וד"ל וכן בענין סוד התפילין במוחי' דז"א שקוצא דשערי דא"א מכה באחורי רישא דז"א וממנו בליטת התפילין כו' הוא ג"כ ע"ד הנ"ל מפני שחכ' שבמדות לאנהג' עלמין כו' הוא מצומצם מאוד וצריך לקבל המשכת טפת ממקור החכ' בבחי' פא"פ כו' וכדי שיהי' להמדות כח לקבל השפעה זו צריך שיומשך הארה בהן מלמעלה מן מקור החכ' מן בחי' א"א שרש כל הנאצלי' כו', אבל לא יוכלו לקבל ההארה בתוך פנימיותם מאחר שגם החכ' העצמי' היא בחי' יש לגבי כידוע דאבא יונק ממזלי' דא"א כו', אלא מה הארה זו בבחי' אחורי' וקטנו' שבמוחי' שלו כו' כאילו הדבר עומד על ראש וכנ"ל ומה נעשה בליטת התפילין להורות על שאין כניסת המוחין בפנימיותו כ"א על המצח בבחי' מקיף שמחמת זה יוכל לקבל בפנימי' שבו מחכ' העצמי' כו' וד"ל וכמ"ש במ"א בענין תפילין דמארי עלמא שזהו מצות תפילין שיניח פ' קדש הכתובה בדיו דווקא על ראשו כדי שיוכל לקבל בחי' ראי' שבחכמה בנפשו האלקי' וד"ל.

ביאור על תורה פרשת ראה

להבין ענין נקודת הלב עדי"מ מבשרי אחזה אלוה כשם שהחיות שמחיה את הגוף איא להתלבש בגוף כי הוא רוחני והגוף גשמי רק כחותיו מתלבשים ומתפשטים בגוף (והמקור החיות) כללות החיות נק' בשם נקודה והוא מקור החיות וזהו מהות הנפש [אך] (ו) מפני מה נק' [הנקודה] בשם [נקודת] הלב [דווקא מחמת] כי הלב הוא מקור [ה] כחות מהגוף וגם [כין] עיקר ותכלית התגלותה הוא בלב (וזהו) [הנקודה נק'] כח הלב כי כח הלב. דבר שאינו מושג וכשצריך להתפשט ולהתגלות

ביאור .. ראה: נעתק מבוך 427 — התיבות הבאות בין הצאי ריבוע ניתוסף מבוך הנ"ל והמוקפות בחצאי עיגול ליתא שם.

מהנקודה הנ"ל (להתפשט בגופו) אזי ראשית הגילוי במוח[ין] חביד ומשם נמשך למדות ומהמדות למחדו"מ (ובאוה"ע) [אך להבין החילוק שבין אוה"ע ובין ישראל אף שבאוה"ע יש ג"כ נקודה אצלם אך הענין הוא שבאוה"ע] הנקודה הנ"ל מבחי' אלקים הוא צמצום והסתר שאעפ"י שא"ס ב"ה מחיה את כולם רק הבחי' אלקות שמחיה אותם הוא בבחי' גלות [אצלם] שנתצמצם כ"כ בצמצומים רבים בכדי שיבאו יש ודבר בפ"ע נגד רצונו אזי ואפסי עוד [ויש ודבר בפ"ע ואינם נקראים אפי' בשם ובחי' חיצונית מחמת שאין להם בחי' פנימית רק הם נק' קליפות וס"א נגד רצונו ית' כנ"ל] ועלי' נאמר אשר חלק אותם (לכל העמים) פי' חלק ומדה כי הנקודה שלהם [מ] (הוא ב)בחי' מדה ואין להם השגה רק כפי צמצומים ומהות[ת] תכלית צמצומים רק בכדי שיהי' בבחי' יש ודבר בפ"ע (ובבחי' הסתרת אלקות) ואין בנקודתם מכוון אחר אבל [הנקודה ש]בבחי' ישראל לא כאלה חלק יעקב שהנקודה שלהם נמשך מבחי' קודש ישראל להוי' כי חלק הוי' עמו יעקב חבל נחלתו שהוא בחי' פני' דבר הוי' עמכם שזה הי' בשעת מ"ת שנתלבש בכל איש ישראל מקטן ועד גדול בבחי' פנימי [שלו] השם הוי' [ביה] שזו הבחי' אינה יכולה להתלבש בשום עולם כי פי' הוי' הוא שמהווה [ומחי' את] הכל נמצא שהוא גדול מבחי' המתהווה וזו הבחי' ישנה בכל איש ישראלי בבחי' פנימיותו (כי) [ש]בהנקוד' שלו נתלבש' בבחי' הוי' שהוא למע' מבחי' מדה וגבול (כו') וזהו ישראל עבמ"ח כי מחשב' הוא עלמין סתימין (דלא אתגליין) וכחי' [ה]נקוד' שבישראל הוא למעלה מבחי' עלמין כלל ולפי כ"י יש בכח נפשו למסור נפשו (עקדה"ש) על יחודו ית' ויחוד בפר"מי למעלה מבחי' שכל והשגה בלי שום טעם ודעת (כי ד"מ) [ד]מבשרי אחזה אלוהי' כמו שבאדם שבמה שברצונו לדבר ההוא כמו למשל איזה אכילה מכח שהיותו מצומצם באיזה דבר לפיכך יש לו רצון לדבר הנ"ל ויש לו בזה שכל ומדות או כשירא מפני איזה דבר מחמת שהוא נגד חיותו נמצא כל רצונותיו ושכלו ומדותיו הכל הוא נמשך מבחי' פנימיות נקודת חיותה וכמו"כ (בישראל) עיקר נקוד' פנימיות החיות הוא מבחי' הוי' למעלה מבחי'

הנ"ל: שם שלהם.

הוא: שם פי'.

בכדי .. אזי: שם עד שהוא היפך נגד רצונו ית' לומר אני.

לא .. מבחי': שם יש בחי' פנימית וחיצונית פנימית הוא דבר שאינו מושג ובחי' חיצונית הוא שמחמת החיצונית יכול להשיג הפנימי כי בחיצונית נתלבש בחי' פנימית זה אינו רק בישראל שהם נקראים. המתהווה .. ישראלי: שם המתהווה ממנו ואינו מתלבש בתוכו רק הוא מבחי' מקיף וסובב אבל בישראל ישנו השם הוי'.

הוא .. כח: שם נק' .. והו.

כלל .. כך: שם ולכו.

נפשו: שם כאירא.

ית' .. בפר"מי: שם ואחדותו ית' שמחמת הנקודה.

אלוה: שם היינו.

מכח .. באיזה: שם מפני מה הוא רוצה לאותו דבר הלא זה הוא גשמי והרצון רוחני אך מפני שרואה באותו דבר חיות המחי' אותו דבר ומחמת זה מתצמצם חיותו ג"כ לאותו.

עלמין לפיכך נמשך מזה שנקודת' הוא בבחי' מי לי בשמים (כו') [ועמך לא חפצתי בארץ] למעלה מבחי' שכל ומדה בלי שום טו"ד למסור נפשו על יחודו ואחדותו ית' בפוי"מ וצריך למשוך מזה הנקוד' הנ"ל לשכל ומשכל למדות וממדות למחדו"מ להיות בפוי"מ אך זהו הכל מצד הנקוד' בעצמה שיש בכל איש ישראל אבל אעפ"כ הנקוד' הנ"ל נתלבשה בגוף גשמי וחומרי הפכי ממש יש ודבר בפ"ע אין ואפס עוד ונפש החיונית שכל רצונו להחיות את הגוף ונרגן מפריד אלוף אלופו של עולם בצמצום והעלם והסתר הרצוני הנ"ל מי לי בשמים כו' בשכלו ומדותיו כי איך יכול להתבונן בבחי' אין עוד וכולא קמי' כלא חשיב והוא עדיין יש ודבר (נפרד) בפ"ע בבחי' אוה"ע ממש וכשם שגוי אינו יכול להתבונן בבחי' אין עוד מאחר דלמתב"כ כי הוא בחי' למעלה מן הדעת ואינו יכול להשיג בשכלו זה וצריך ליתן עצות בנפשו ומלתם את ערלת לבככם ומלתם להכרית בחי' ערלה החופפת על הלב כי קודם היו ב' הבחי' ביחד וחשיב עצמו ליש ודבר נפרד וגם אם יש לו אה' לדבקה בו וליכלל באחד אזי עכ"פ יש מי שאוהב ע"ז קאי לבככם ב' בחי' לב ועד הבחי' שמחשיב ליש ע"ז קאי ומלתם להכרית בחי' ערלה החופפת על הלב ויתגלה פנימי' הדבר וע"ז קאי לב וגדר שיש בה בחי' ערלה החופפת ויהי' יר"ח קודמ' לחכמתו פי' יר"ח הוא בטל ממהותו בלי שום התבוננות רק שזוכר (וידעת היום והשבות אל לבבך) כי הוי' הוא (כו') [אלהים] בשמים ממעל [כו' אין עוד] וכולא קמי' כליח וז"פ עומ"ש כהאי תורא דיהבין עלי' עול בקדמיתא פי' עול שעדיין אינו עושה שום דבר רק (שזוכר ש)נותנין עליו עול שהוא הכנה לעבוד' ומחמת זה הוא מוכן לעבודה וכן ג"כ בכאן מאחר שזוכר' דכולא קמי' כל"ח ואין עוד מחמ' זה הוא בטל ממהותו) [כי כן הוא הטבע באדם כשרואה דבר גדול ממנו הוא נופל ממהותו] וזהו רק הכנה לתפלה שיכול להמשיך בחי' הנ"ל מי לי בשמים כו' לשכל ומדו"מ מחמת שזוכר באמונה

אין ואפס .. הרצון: שם ע"י נפש המתלבש בגוף ורוח הבהמית יורד למטה לארץ ומחמת זה יכול להיות נפרד מאחד אמת ע"י צמצום והסתר הגוף שמסתיר ומעלים ממנו רצונו האמיתי והנקודה שלו בבחי' גלות בתוכו ואיך יכול להמשיך בחי' הנקודה.

כי .. להתבונן: שם ואף שמתבונן בשכלו.

והוא .. יש: שם לא יועיל לו כלום מחמת שמחשב א"ע ליש.

בבחי' .. וכשם: שם כמו או"ה וכמו.

מאחר .. בחי': שם כי הוא יש ודבר בפ"ע אך עצה היעוצה לזה כתיב ומלתם את ערלת לבככם פי' לבככם ב' בחי' הלב אחד דהיינו.

כי .. עצמו: שם שהיינו תאוות גשמיות ושאר דברים והב' אף כשהוא מתבונן בא"ס ב"ה רק שהוא מחשב ור"ע.

נפרד .. להכרית: שם בפ"ע ע"ז נאמר ומלתם פי' להכרית ולהעביר זאת רק להבטל ולהכלל בא' כביטול מהותו ועצמותו בבחי' נקודה הנ"ל מי לי בשמים כו' וזהו לב נשבר שישבור.

ויתגלה .. ויהי': שם וזהו.

וז"פ: שם וזהו פי'.

בכאן .. שזוכר: כשזוכר.

כליח: שם כלא.

בלי שום טעם ודעת דאין עוד אזי הוא בטל ממהותו ואינו דבר נפרד ומחמת זה יכול להמשיך בחי' נקודה (הני"ל) בחי' חכ' (הני"ל) כ"ח מ"ה בחי' האורחין הני"ל פי" קודם לבחי' עלמין ישראל עבמ"ח כני"ל משכלו ו[ב]מדותיו ומדות שלו) ונעש' הוא כלי (שיכול) להמשיך בתוכם בחי' הוי' הני"ל ואח"ז צריך לעשות לנקוד' (הני"ל) היכל וזהו נקוד' בהיכלי' פי' היכל שעושי' מחיצו' שלא תתלבש בחי' נקוד' הני"ל בדבר אחר רק בהיכל הזה וזהו נק' רחובות הנהר פי' כמו נהר המתפשט לאור"ח וזהו בחי' תפילה שמתבונן איך הוא ממכ"ע וסוכ"ע וכולא קמי' בליח וממשיך בהתבוננ' הני"ל בחי' נקוד' הני"ל (לשכל ומדות) וזה (נק') תרדל"מ שהנקודה (הני"ל) בלא היכל אינה כלום כי הנקודה היא למעלה מן הדעת ושכל ויכול להיות שכלו ודעתו בדבר אחר היפוך הנקודה הני"ל והיכל בלא נקודה ג"כ אינו כלום כי איך (יכול הוא) להתבונן בבחי' אין עוד בשכל נברא שהוא בחי' גבול ותכלית בדבר שהוא למע' מן השכל ולמתב"כ כשאין לו הנקודה הני"ל והאמונה שהוא אין עוד וכולא קמי' בליח למעלה משכל ומחשב' רק כשיש לו דבר אמונה בחי' נקוד' הני"ל אזי יכול להמשיך שגם השכל יהי' ממולא מן הנקודה הני"ל פי' שמתבונן בזה האמונה שלמע' מן השכל להמשיך בבחי' שכל פי' שיתפוס בשכלו בחי' אין עוד (שלמעלה מן השכל) וזהו נקודה בהיכלי' תרין ריעין דלי"מ שהנקודה בלא שכל אינו כלום ושכל בלא נקודה אינו כלום כני"ל וזהו נק' נחל אמונה פי' המשכ' מבחי' אמונה (הני"ל) שלמעלה מן השכל ואח"כ צריך להמשיך בה נקוד' בהיכל הני"ל נחל אמונה הני"ל בבחי' המדות, וזהו בחי' וי"ו [הי' משם הוי' ב"ה ואי'] המשכת שית סטרין כי בחי' מדה (אה') יש (לה) אורך ורוחב כי יש אה' לה' ויש [ג"כ] אהב' להיפוך וצריך לרחוץ אותם בבחי' נחל אמונה כו' שלא יהי' אהבתו רק לה' לבדו לדבקה בו וליכלל באחד וזהו נק' נחל עדניך תשקם פי' נחל הוא נחל האמונה עדניך הוא לשון (עדן שהוא) בחי' חכמ' כ"ח מ"ה נקודה הני"ל [שהי' למטה מהשכל] תשקם שעי' הנקודה שהוא נחל אמונה משקה כל המדות בבחי' עדן פי' שעי' התבוננות [הוא] ממשיך לבחי' מדות בחי' נקודה הני"ל (שהוא למעלה מן השכל) ונק' בחי' משכיל לבחי' מדות ומהו הנקודה הני"ל מי לי בשמים ועמד לא חפצתי בארץ. שיהי' כל המדות ממולאים מבחי' נקוד' הני"ל שיהי' אהבתם רק לה' לבדו לדבקה בו וליכלל באחד ויראתו [ג"כ לה' לבדו] שאינו רוצה להפרד (ממנו) בשום אופן וזה א"א כי אם ע"י נחל אמונה

(בחי' שם בחי'.

האורחין .. פי" שם האורחי' פי' האורחי' לשון ישו.

ומדות שלו: שם ומדר"מ.

הני"ל ואח"ז: שם שיש בכא"ר מהעלם אל הגילוי ואח"כ.

לאור"ח: לאורך ורוחב.

בשכל .. ותכלית: שם ליתא.

והאמונה .. בחי': שם שהיא האמונה אבל כשיש לו.

אותם: שם את כל המצות גרועות.

ומהו .. בארץ: שם ליתא.

הניל כי במדות [לבדן] אעפ"י שיש לו אהב' לה' אזי ג"כ יכול להיות אה' אחרת (להיפוך ממש) אבל בשכל כשמתבונן בבחי' אין עוד נק' בחי' היכל שכעת' אין לו שום שכל והשגה (אחרת) רק שכלו (מלוכש) בבחי' שלמעלה מהשכל בחי' אין עוד ואיך אפ"ל בחי' הזה, מחמת שיש בכל ישראל בחי' נקודה שלמע' מן השכל ומחמת נקודה הניל יכול להמשיך ששכלו יהי ממולא מהנקודה הניל וגם השכלי ינהיג את המדות שמדותיו יהיו לפי שכלו. כמו עדי"מ מבשרי אחזה (אלוה) שכל השכל ומדות (של אדם הכל) לפי נקודת חיותו [כמשל] הניל כן הוא ג"כ [לענין עבודה] מחמת שבנקוד' ישראל ישי' בחי' מי לי בשמים כו' יכול להמשיך שכל ומדות בבחי" הניל אבל אעפ"כ הוא בבחי' מדה שאעפ"י שיש לו אה' לה' לדבקה בו אזי יש מי שאוהב שהוא רוצה לדבקה בו וע"ז הבחי' קאי ומל ה' [אלהיך] את לבבך בחי' לב הניל שהוא בחי' כלי רק יהי' בחי' למען חייך שיהי' בחי' נקודה הניל עצמיות חיותו ולא יהי' שום בחי' כלי וחיצוניות ועל עצמותו אין שייך שום אהב' וזה הבחי' יהי' לעתיד שעין בעין יראו ונגלה כבוד הוי' ולא יהי' בבחי' גוף הניל (וזהו כל האומר אין לי אלא תורה כו' כי זאת התורה אדם כי ימות באוהל אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה פי' שממית עצמיותו עליה) אבל כעת' אינו יכול להיות רק בחי' אהב' לדבקה בו, אך הנהי' אהב' בעצמה אינו כלום כי איך שייך לומר שהוא אוהב מבלי לבוש כ"א שאוהב לחשב ולדבר ולעשות וגם שכל אינו יכול להיות בלא מח' ולוהי' צריך להמשיך בחי' נקודה הניל [ושכל] בבחי' לעלם ולעלמי עלמאי שהוא בחי' מחדו"מ, וזהו איש"ר מברך ל' המשכה לעלם ולעלמי עלמאי שיהי' מח' ודבורו בתורה ומעשה הוא מעה"צ כי יעקב חבל נחלתו והתורה נמשלה למים שירודי' ממקום גבוה למקום נמוך, פי' (ממקום גבוה) כי אורי' וקובי"ה כולא חד והוא רצונו וחכמתו של הקב"ה למעלה מבחי' עלמין כלל ויורדין למקום נמוך דוקא פי' לבחי' עשי' (דוקא) כי כל אשר חפץ ה' עשה פי' חפץ [ה'] הוא רצונו של הקב"ה הוא התורה הוא דווקא לבחי' עשי' כי כשר פסול אסור מותר זכאי חייב אינו שייך רק

נק' .. שבכעת: שם וכולא קמי' כלא חשיב שבעת הזאת.

בחי' אין .. השכל: שם בנקודה שלו או יכול להיות שהשכל.

שבנקודת .. יש: שם הנקודה שלו.

בבחי": שם יהי' ג"כ בבחי' הנקודה.

אבל .. קאי: שם אך אעפ"כ כשממשיך אח"כ למצות אזי נק' בחי' אוהב וירא שהוא רוצה לדבקה בו ע"ז

אמרו כל האומר אין לי אלא תורה אפי' תר' אין לו וזהו אין תר' מתקיימת אלא במי שממית עצמו פי' שממית

עצמותו אך איך יהי' זה שלא יהי' ממהותו ועצמותו כלום ע"ז נאמר.

שום אהב' .. כעת: שם כלל אור"ר כי לא יהי' בחי' לב הניל שירגיש אהויר' שרוצה לדבקה בו וזהו בחי'

איתן שלעתיד יתגלה נקודה הניל בחי' ראייה חושית ולא יהי' צריך לשום אהויר' ע"ז התבוננות בשכל כ"א ע"ז

הנקודה שהוא בחי' חכמה כ"ח מיה' אבל בעת הגלות.

אך הנה: שם ע"ז התבוננות הניל כ"י.

מבלי .. וזוה: שם בלי שכל ומחשבה כי בוודאי מה שהוא אוהב מחשב זאת בשכלו איך לאהוב או איך

לדבר ולעשות ולכו.

בבחי' עשיי' אך איך יכול להמשיך זה זהו לדוד אליך ה' נפשי אשא ד"מ. כשאדם רוצה ליקח איזה דבר ממקום גבוה אזי צריך בעצמו לעלות לשם ואח"כ יכול להוריד הדבר ההוא עמו למטה וכן ג"כ כאן צ"ל רוח אייתי רוח (ואמשיך רוח דהיינו אייתי רוח) ע"י ק"ש שאנו אומרים שמע ישראל ה' אלקינו הוי' אחד ואהבת את ה' אלקיך ככל לבבך בבי' בחי' לב ובכל נפשך אפי' הוא נוטל את נפשיך ובכל מאריך הוא בלי גבול הוא בחי' נקודה בכל איש ישראל מקטן עד גדול שרוצה למסינ' על יחודו ואחדותו ית' לדבקה בו וליכלל באחד ואזי אמשיך רוח דהיינו שיוכל להמשיך בחי' תורה דאוריית' וקוב"ה כולא חד שהוא [ממש] בחי' א"ס [הוא ממשיך] לבחי' מחדו"מ וזהו רוח אייתי רוח ואמשיך רוח וזהו ע"י ואהבת והיו הדברים כי ע"י ואהבת והיי' הדברים האלה אשר אנכי מי שאנכי למעלה מבחי' עלמין כללי' מבחי' עלמין סתימין ומבחי' עלמין דאתגליין יהי' על לבבך ותוכל לקיים ושנתם לבניך ודברת בם.

כי תשמע בקול הוי' אלוקיך לשמור את מצות הוי' אלוקיך. לעשות הישר בעיני ה' [אלקיך]. הנה יש בחי' מפתחות החיצוניות להיכלות החיצוניות ומפתחות הפנימיות להיכלות הפנימיות ואיתא בתיקונים כגוונא [דאינון] (ד)מתיחדין לעילא בא' [כו'] למהוי חד לקבל חד קב"ה לא יתיב וכו' (עד דאית איתעבדת וכו') למהוי אחד באחד, להבין כ"ז הוא שיש שני [בחי'] דעות מלמעלה למטה הלמעלה היש ולמטה האין ומלמטה למעלה למעלה האין ולמטה היש ואל דעות [הוי'] הוא בחי' היחוד של הדעות [ו]להבין זאת ידוע שיש שני בחי' ממלא וסובב הבחי' ממלא ואתה מחי' הוא מבחי' מבשרי אחזה כמו נפש הממלא הגוף, ויש בחי' אתה הוא הוי' לבדך שהוא בחי' סובב אשר לזאת הבחי' לא יכול להיות מבשרי אחזה. להבין [את] זאת כתיב [ו]בכל נפשך ובכל מאודך כי הנה ידוע שמבחי' מלי' הנק' אני נעשה בחי' כתר הנק' אין לעולם שלמטה ממנו נמצא כי האין שהוא בחי' כתר הוא בחי' אין בין

בבחי' עשיי': שם בעולם העשי' דווקא.

וזהו .. והיי' שם ואח"כ ע"י ואהבת בא להיו.

כלל: שם אפי'.

ומבחי' .. בס': שם כי בחי' עלמין סתימין הוי' שכל ומדות שמה שמשגי אלהות ע"פ שכל ומצות כי אין עוד וכולא קמי' כלא זה אינו השגה כי לית כר' ועלמין דאתגליין הוא בחי' דבור ומעשה כי ע"י דו"מ נתגלה השכל ומדות גם נק' עלמין דאתגליין משום שרצון העליון אינו מתגלה אלא בעולם העשי' דווקא אך בעלמין סתימין אינו מתגלה הרצון כלל כ"א בעולם העשי' דווקא וד"ל.

מצות .. אלקיך: בבוך 672 כל מצותיו אשר אנכי מצוך היום.

(אלקיד): הבא מוקף בחצאי ריבוע נתיוסף מבוך הנ"ל. והבא מוקף בחצאי עיגול ליתא שם.

מלמעלה למטה ובין מלמטה למעלה כי מלמטה למעלה הכתר הוא בחי' אין כנאמר החכ' מאין תמצא נמצא כי הכתר הנק' למטה בחי' אין הוא ע"ש המושאל מחמת שאינו מושג שהוא בחי' ראשית כח הפועל שבנפעל אבל באמת הוא המקור שהוא בחי' יחידה שבנפש אבל נגד למעלה הוא בחי' אין ממש כמו למשל אותיות הנמשך מהשכל כידוע וכנאמר ב"ה נברא העולמות ולהבין יותר הוא מבחי' כח היד הנמשך באיזה מלאכה שבוודאי יש כח הפועל בעצמו בהציור כידוע מהמגיד שראה בהכלי הכח הפועל עד שידע מזה מהות הפועל בעצמו נמצא כי זה הבחי' שיש בהנפעל הגם שהוא בחי' עצמות כח הפועל אבל עכ"פ אין זה מהותו ממש ולבחי' אין יחשב ולמטה הוא בחי' זיו אבל בהמקור בטל היוו כידוע וכמ"כ הוא בחי' אותיות שהם רק זיו ובטלים לעצמות השכל וד"ל נמצא נגד העולם שלמעלה נק' בחי' הכתר שלמטה בחי' אין אמיתי והנה כתי' עיני ה' אל צדיקים שיש שני בחי' צדיקים יוסף ובנימין שיוסף הוא בחי' יחודא עילאה שהוא בחי' [ה]יסוד שעולה למעלה עד הכתר דז"א ובנימין הוא בחי' יסוד דנוק' שהוא בחי' עליות ב"ע למלכות דאצילות שהוא בחי' כתר דבי"ע והוא בחי' בכל נפשך שהוא בחי' התכללות העולמות להכתר שלהם ולהבין זאת הוא בחי' עול מצות המלך שום תשים עליך מלך הוא בבחי' יחודא תתאה להיות בבחי' אין מכל הכוסף ואהבות שלו רק לקיים מצות המלך והוא בחי' צדיק תחתון אשר מזה גורם להיות גם עולם האצילות בבחי' עלי' להמקור שהוא בחי' כתר מלכות כידוע והוא בחי' מעלי שבתא שהוא בחי' מנוחה לבד שלא יהא התפשטות מכתר למטה בשכל ומדות כידוע והארה מזה הוא בקיום המצות בכל השבוע ומזה הבחי' יהי' שכר מצוה מצוה בג"ע שהוא נהנין מזיו השכינה דהיינו כמו למשל שיהי' התגלות כח הפועל כנ"ל בבחי' הנפעל שכהיום הוא מוסתר מחמת הגוף וד"ל וזאת הבחי' הגם שנק' אברים דמלכא אבל אין זה כ"א היוו לבד כמו למשל התפשטות הכח שביד לנפעל וכל זה נק' בחי' אלקים שבחי' למטה בבחי' הסתר ונק' מדת אלקים שהוא בחי' לבוש כמו מדו בד שמתלבש בבחי' צמצום [ו]התפשטות אלוקות שיהי' בחי' זיו לבד וד"ל ובחי' [מדות] הוי' הוא אלוקות דאצילות שהוא בחי' טובב לבי"ע שהוא ההשפעה בעצמה כמו שהוא בכלים באצילות כמו למשל כוחות הנפש שנמשכים לאברים כמו ליד בעצמיות אשר מזה ההמשכה שנמשך מעצמות הנפש ליד נעשה בחי' הסתר וצמצום לעשות איזה ציור שהוא בחי' כח הפועל שבנפעל כו' ולכן נק' שמו של הקב"ה הוי' דהוא וחיוהי וגרמוהי חד בהון וד"ל כמו למשל למטה שהנפש מיוחד עם האברים אבל העלי' של הוי' הוא כמו למשל למטה ביחודא תתאה שבששת ימים הכל הוא המשכה מכתר דאצילות להמדות

ובשבת המדות עולים לכתר בבחי' מנוחה וכו' וכמו למשל [מי] שאינו רוצה לעשות (עוד) [איזה] (ה)מלאכה אזי כל האברים מקבלים החיות בשה (התגלות) [הרגל והיד] כמו כל הגוף כי עיקר התחלקות הוא במעשה מלאכה ביד או הולך ברגל נמשך מהכח בפועל ממש מכל אבר הכח השייך לו ויש בזה מדריגות שונות בין האיברים אבל בעת המנוחה עולים הכחות המיוחדים לכל האברים להמקור ומהמקור בחי' כל האברים ביחד והוא בחי' יחודא עילאה צדיק עליון כידוע שעיי' בחי' יסוד עולה הכל למעלה נמצא כאשר מתיחדים למטה בבחי' יחודא תתאה בבחי' צדיק התחתון בבחי' המצות שהוא בחי' שום תשים עליך מלך שהוא בחי' המשכות הכח אלוקות שהוא הכח הפועל שבנפעל כן הוא גורם למעלה יחודא עילאה להיות נכללים כל המדות הנבראים למעלה מבחי' דהיינו כמשל אברים דמלכא ממש בחי' כתר בחי' יחוד כנ"ל והוא ענין בחי' צדיק עליון נמצא הוא בחי' עיני הוי' אל צדיקים שהוא בחי' השפעות המקור לשני צדיקים כו' וזה כגוונא דאינון מתיחדין לעילא באחד ממש דהואי וחיוהי וגרמוהי חד בהון ממש בלי שום התחלקות כו' וגם לתתא ברזא דאחד שהוא בחי' הזיו לבד אבל עכ"פ הוא בבחי' אחד כנ"ל וזהו בחי' יחודא עילאה ובחי' יחודא תתאה והוא חד לקבל חד דהיינו הגם שהוא בבחי' יחוד שאינו כן בכל השבוע אבל עכ"פ הוא בבחי' שני אחדים קב"ה לא יתיב כו' עד דאיהו וכו' הוא שמחמת בחי' עלי' ובטול שלמטה נעשה בחי' עלי' ויחוד למעלה כידוע כשאין המשכה בהתגלות אזי צריך להיות השכל בהמקור וד"ל.

אבל עיקר היחוד הוא למהוי אחד באחד שהוא בחי' עליית המל' לאצילות שהוא בחי' עליות שבת שהוא בחי' יחודא תתאה ליחודא עילאה ממש שהוא בחי' בעבודה בכל מאורך שהוא למעלה מהכלי כידוע אשר יוכלל הכתר שהוא האין לאני ויהי' בחי' עין הוי' אל יריאיו בחי' עין אחת ואיך יוכל להיות זה בעבודה שיוכלל האין שלו שהוא המקור של הנפעל בהפועל ולא יהי' בטל לגמרי הוא מחמת המצות שעשה שעכ"פ המצות הם מהות אחד שהוא כמו למשל כח הפועל שבנפעל הוא עצם חד וכמו למשל מראיית המגיד ז"ל ולכן יכול להיות כלי שלא יהא בטל לגמרי והוא בחי' כונת המאציל ולכן מצות הוא לשון חיבור וד"ל וזהו בצדקה תכונני הוא בחי' כן וכלי שמחמת המצות יכול להיות כלי בבחי' בכל מאורך שהוא נכלל באברים דמלכא ממש אשר מקבל אור עצמותו ממש כמו באצילות וד"ל וזהו אחד באחד ונעשה היחוד הוי' באלקים ולא יש עוד שני דעות רק דעה חד וד"ל והוא בחי' דמתיחדין לחד וכן הוא למעלה ג"כ ממאציל לנאצלים באופן זה

ממש כי גבוה מעל גבוה וכו' וזהו הסתכלות אריך בז"א אנפין באנפין והוא בחי' התגלות פנימיות התורה מה שהי' בתחילה בבחי' שמות לבד שהוא מבחי' שערות כידוע ממקום אחר והוא בחי' שכר מצוה מצוה ג"כ למעלה כמו בג"ע למטה שהוא התגלות אתה הוי' לבדך בבחי' פנימיות המצות השייכים גם למטה כנ"ל נמצא כי מפתחות החיצוניות נק' עליות יחודא תתאה להכלל בהכתר שהוא בחי' חיצוניות אברים שהוא בחי' מבשרי אחזה אלוה שהוא בחי' מחזה לבד שהוא כח הפועל שבנפעל כנ"ל וד"ל ומפתחות הפנימיות להיכלות הפנימיות הוא בחי' [ו]בכל מאודך שהוא בחי' קב"ה הוי' לבדך בפנימיות אברים דמלכא אשר הוא יכול להיות נכנס בה מחמת המצוה שעשה כו' וזהו פי' הפסוק כי תשמע בקול שהוא בחי' [ו]בכל מאודך שהוא יחוד הכתר למעלה כי בקול הוא לשון בפנימיותו שהקול הוא המשכה שמכח הפועל שבנפעל כמו בקול גשמי כי מצד עצמו אינו צריך קול כ"א כשמשפיע לאחר [נמצא כי יש שני] בחי' כי תשמע בקול הוא בחי' יחודא תתאה שהוא בחי' שום תשים עליך מלך שעכ"פ הוא מקושר לכח הפועל שהוא בחי' מצווך וחיבור שמחובר למה שלמעלה כמו הקול שהוא מיוחד בהבל הפנימי ומיוחד להשומע אבל בחי' בקול הוא בחי' היחוד שעולה למעלה בבחי' בכל מאודיך כנ"ל שהוא בחי' עצמו בחי' עמוד שבג"ע שעולה למעלה בבחי' בכל מאודיך כנ"ל דרך העמוד שלעולם שלמעלה הימנו וד"ל שעכ"פ הוא יותר פנימיות מג"ע עצמו שהוא רק זיו וד"ל כן הוא בבחי' עבוד' שיחודא תתאה הוא בחי' ק"ש שהוא בחי' ג"ע וסמיכת גאולה לתפילה הוא בחי' בכל מאודיך שהוא עליה לעולם אצילות וזהו בקול הוי' אלקיך שמחמת בקול יהי' יחוד הוי' באלקים וגם יהי' הוי' אלהיך ממש ואיך יכול להיות כלי כשהוא בכל מאודיך שהוא למעלה מהכלי הוא לשמור לשון תיקון הכלי שהוא בחי' משמרת למה שבתוכה ממש הוא את מצוות הוי' וכי' כנ"ל כי מחמת המצות יהי' בחי' כלי לקבל בחי' אנוכי הוי' אלהיך לעשות הישר בעיני ה' הוא בחי' גם למעלה להיות הסתכלות אריך בז"א אנפין באפין בלי שום מסך כו' וגם הוא למטה בבחי' מצווך היום שהוא בחי' הקורא בתורה הקב"ה יושב ושונה כנגדו דווקא ע"י יחוד המצות כנ"ל שהוא בחי' מפתחות החיצוניות ופנימיות משא"כ האומר אין לי אלא תורה אפי' תורה אין לו חבל על דלית כו' ומי שמסרו לו מפתחות בפנימיות ולא מסרו לו וכו' דהיינו שהוא אינו כלי להתורה והיינו אין לו דייקא ומצוות בלא תורה ג"כ אינו יחוד גמור כנ"ל בעת עבודה נעשה היחוד ע"י סמיכות גאולה לתפילה כנ"ל וע"י תורה נעשה יחוד כשהוא כו' ובשבת נעשה יחוד בבחי' עולת שבת בשבתו והוא בחי' מתנה ולכן [א]מר[י]ם והנחילנו וכו' ולכן בקושי התירו

לדבר ד'ת [בשבת] כי נעשה היחוד ממילא והוא בבחי' עליות העולמות למעלה כידוע לטועמים מעה"ח אבל עכ"פ הוא רק הארה מהיחוד לעתיד שעכ"פ החיצוניות העולמות אינם בעשי"י שנראה שעכ"פ שומותי וכו' אבל היחוד בשבת הוא רק בחי' פנימיות העולמות והתגלות השבת הוא בג"ע שעולים בשבת עם עמוד למעלה וכ' ולעיל יהי' אחד ועלי' גם לחיצוניות העולמות ויהי' שמים חדשים וארץ החדשה וכהיום הוא עכ"פ (הוא) בחי' שמים על הארץ וכו' [ודיל].

ועשית חג שבועות להוי' אלקיך מסת נדבת ידך אשר תתן כאשר יברכך הוי' אלוקיך כו' והנה קושית הפסוק רישא לסיפא דמעיקרא אמר נדבת ידך דמשמע אפי' לא לפי ערך שיש לו ולבסוף אמר כאשר יברכך כו' דהיינו כפי מה שיש לו וגם מהו נדבת ידך ולא קאמר נדבת לבך כו'. ומתחילה צריך להבין מ"ש בפרע"ח ועשית חג שבועות כו' הוא בחי' כתר דהיינו שתעשה שיהי' הארת כתר כי בשבועות הוא הארת כתר להוי' אלוקיך חצי לזעיר וחצי לנוק' וזהו ויתנו לך כתר מלוכה דהיינו שישראל עושים רצון שיהי' בחי' מל' דהיינו ע"י בחי' ביטול שלהם כמו למשל מלך ב"ו כל מה שהעולם בטילים אליו יותר אזי מתנשא המלוכה שלו ביותר כמו"כ למעלה מחמת הביטול שישראל בטילים אליו אזי מצד זה נתהווה רצון שיהי' בחי' מל' וכל מה שהביטול ביותר אזי התנשאות המלוכה ביותר וזהו ויתנו לך כתר מלוכה דהיינו שישראל עושים לו שיהי' בחי' מל' ודיל.

ולהבין זאת צריך להבין תחילה מ"ש אם אין חכמה אין יראה ואם אין יראה אין חכמה, וא"כ מהו קודם, אך באמת יש שני בחי' ביראה יראה עילאה ויראה תתאה, יראה תתאה פחותה במדריגה מאהבה, ויראה עילאה גבוהה במדריגה יותר מאהבה, וזהו ב' ההין דהיינו ה' ע"ג וא"ו וה' למטה מויו כו' אך מתחילה צ"ל יר'ת דהיינו קבלת עומ"ש שהוא הא תתאה בחי' מל' ומזה יכול לבוא לירע, וזהו אם אין יראה דהיינו יר'ת בחי' מל' אין חכמה הוא בחי' זעיר כי אורייתא מחכ' נפקת ואין יכול להמשיך בחי' זעיר ואם אין חכמה דהיינו בחי' זעיר אין יראה דהיינו ירע כי ירע הוא

בעשי"י: בכרך 672 בעלי.

שומות: מטושטש. ובכרך 672 צומח.

עם: בכרך 672 ע"י.

בחי' הגילוי מבחי' יחידה שבנפש כי יש נר"ן מתלבש בכלים דהיינו במוחא לבא וכבדא כי חי' יחידה הם שני מקיפים חי' הוא מקיף פרטי ויחידה הוא מקיף כללי והוא הנק' בחי' מזל דהיינו שורש לכל התחלקות וזהו בחי' מזל כמו יזלו מים מדליו כו' וזהו אע"ג דאיהו לא חזי מזלי' חזי וזהו הנק' יר"ע דהיינו כשהגוף מרגיש גלי' מבחי' מזל דהיינו שיהי' גילוי אלקות על נפשו מבחי' יחידה שבנפשו שאין יכול להתלבש בכלי כלל וז"ש אצל חגי וזכרי' כו' אע"ג דאינהו לא חזי רק מזלייהו חזי וזהו חרדה גדולה נפלה עליהם כו', וגם צ"ל תחילה מה שפעם מבואר בזהוהר שמצות נלקחים מבחי' מל' מצות המלך וכמ"ש כי נר מצוה ותורה אור כי אורייתא מחכ' נפקת בזעיר כו'. ופעם מבואר בזהוהר שמצות הם אברין דמלכא ובאידרא מבואר שמצות נלקחים מתרין ארחין שהוא תר"ך עמודי אור עולם דהיינו עם ז' מצות דרבנן, אך צ"ל תחילה מ"ש מבשרי אחזה כו' כי הדם הוא הנפש דהיינו הלב פליג הדם לכל שייפין אך לא הדם בעצם הוא המחי' את הגוף רק הדם נתברר בלב ובהמבורר שדם עולים אידים גידים דקים להמוח וע"י העלאת מ"ז נעשה המשכת מ"ד דהיינו שנמשך מן המוח כח רוחני להחיות כל אברי הגוף עד צפורן שברגל ממש כי יש במוח גידים דקים שע"י נמשך החיות לכל האברים. והמופת לזה שהמוח מחי' את כל אברי הגוף כנראה בחוש שהמוח מתפעל מכל מאורעות הגוף ומרגיש תיכף אפי' בחולי הרגל כציפורן וזה שנמשך מן המוח חיות לכל האיברים נקרא המשכה חיצונית וד"ל. ויש עוד בחי' המשכות פנימיות דהיינו שנמשך חיות רוחני ג"כ מן המוח להתהוות המדות שבלב כי מדות שבלב נלקחים מן המדות שהשכל והתפשטות המדות הם בג' לבושים מחדו"מ כי בלתי לבושים ההם א"א להשפיע המדות כי אפי' נגמר במוחו ולבו שישפיע חסד גשמית דהיינו צדקה או להשפיע דבר שכל לא הי' יכול להשפיע בלי לבושים הנ"ל. ממילא מובן שאפי' השפעה גשמיות פנימי' יורד ג"כ עד צפורן רגליו דהיינו עד בחי' עשי' גשמי' וד"ל. ויש בזה ג' בחי' פנימיות וחיצונית וחיצונית דחיצונית, פנימית היא המדה כמו שהיא בעצם והרגשת המדות דהיינו שהוא כח התפשטות הוא נק' חיצונית, והתפשטות המדה בכח היד הוא בחי' חיצונית דחיצונית, והנה אף ששניהם דהיינו פנימיות המחי' את המדות, וחיצונית שמחי' את כל האיברים שניהם נלקחים מן המוח כי במוח יש חומר וצורה ומסתמא נלקח הפנימיות דהיינו המדות שבלב מהצורה וחיצונית שהוא המשכת חיות גשמי' נלקח מהחומר אעפ"כ גובה חיות חומר מחיות צורה כו'.

ולהבין זה כי בחכמה יש שני בחי' דהיינו ח"ס שהיא נק' חומר מפני שהיא שורש כל ההתחלקות שהיא גילוי האין וחכמה הגלוי' דהיינו

נקודת החכמה מה שנפל במוחו כמו שמבואר במ"א הוא הנק' צורה. והמדות נלקחים מהצורה דהיינו חכמה הגלוי' כי מדות נתהווים משכל אבל חיות גשמי נלקחים מן הגידין שבמוח שהגידים יורדים מן החלל שבמוח שהוא בחי' ח"ס שהוא בחי' חומר שורש לכל התהוות. והמופת לזה שהחיות גשמי' נלקח מבחי' ח"ס שאנו רואים אצל התינוק שכל מה שנולד אצלו הרחבת המוחין נעשה ממילא הגדלת אברים גשמי' מפני שכשנעשה הרחבת המוחין יוכל להאיר אצלו בחי' ח"ס וזוה נעשה הגדלת האברים. וממילא מובן שהחיות גשמי' החיצוני' הוא ממקום גבוה יותר מפנימיות החיות רוחני שפנימי' נלקח מחכמה הגלוי' וחיצוני' נלקח מן ח"ס כנ"ל וד"ל. (והחילוק שבזל"ז כי מבחי' ח"ס נמשך החיות לכל האיברים בהשוואה אחת ע"י גידין דקים שנמשך מהמוח עד רגל ממש כי ח"ס נק' בחי' מקיף רק שהוא מקיף פרטי, אבל כשירד מבחי' חכמה הגלוי' אינו יורד אלא בסדר השתלשלות וד"ל) והוא הנק' חי' מקיף פרטי כו', ועוד ראי' לזה שאברים נשמעים לרצונו תיכף בלי שום איחור כלל מחמת שהרצון שהוא בחי' חי' מקיף פרטי מאיר בהשוואה גמורה בכל האיברים ועוד מחולי טמינא ר"ל שאף שיש אצלו כל החיות בשלימות אעפ"כ הוא מונח ר"ל ואינו יכול לזוז בשום אבר מחמת שנסתלק ממנו הרצון ממילא נראה בחוש שהרצון הוא מנהיג ומחי' את כל הגוף רק שהרצון מעביר דרך חו"ב ומדות וד"ל. ויש עוד בחי' הנק' חיצונית דחיצונית דהיינו עור ובשר כמ"ש עור ובשר תלבישני כו' שהם אינם עושים שום דבר רק שהם מעמידים כי עיקר בנין הגוף הם עצמות כמו שמבואר בגמרא רוב בנין כו' והעור הוא המעמיד את העצמות אך שורש קיום של הגוף הוא השדרה שהוא מקיף ומקיפים את כל הגוף וזה החיות נלקח מחיצונית דחיצונית דהיינו מקרקפתא שהוא מקיף דמקיף שהוא מקיף את כל הראש בהשוואה אחת גמורה והוא הנק' בחי' יחידה שבנפש עצם האין שאינו יכול לבוא לידי יש' כלל אפי' להתהוות ממנו בחי' גילוי אי אפשר רק שהוא בחי' מקיף דמקיף והוא יתחלק לב' חלקים דהיינו חצי הקטנה לפנים וחצי הגדולה לאחור כי יש פנימי' רצון וחיצוני' רצון דהיינו בחי' חי' נק' פנימי' רצון מפני שיכול להתלבש בשכל ובמדות גשמי, ובחי' יחידה מתלבש באחור מפני שאין יכול להתלבש בשכל ומחי' חיצונית דחיצונית עור ובשר דהיינו שהקרקפתא ממשך חיות אל חצי המוח השני שבבחי' אחור וחצי המוח הזה ממשך חיות אל חוט השדרה ומן חוט השדרה אל חיצוני' דחיצונית דהיינו בחי' עור ובשר כנ"ל וד"ל.

ובזה יתורץ הכל כי למעלה יש ג"כ בחי' פנימי' וחיצונית וחיצונית דחיצונית כי יש כלים באצ"י דהיינו רתו"ס שבכל ספירה וספירה ממלא מל' שהיא סוף כל דרגין שהוא בחי' חיצונית דחיצונית צ"ל שם דווקא

הארה מכתר עליון שהוא ריש כל דרגין וזהו כתר איהו כתר מל' ואיהו קרקפתא דתפילין כו', וזהו ויתנו לך כתר מלוכה דהיינו שבבחי' מל' שם דווקא הוא מאיר הארת כתר אך ישראל עושים זה ע"י ביטול כאשר יבואר לקמן, וגם מה שמבואר שמצות נלקחים מבחי' מל' הוא אמת כי כשאדם עושה מצוה אזי נעשה בחי' מל' דהיינו מקבל ע"ע עומ"ש ממילא הוא בחי' מל' מצות המלך אבל המצוה כמו שהיא בעצם כי אף שלא עשה אדם המצוה אעפ"כ מצוה היא ונק' מצות איברין דמלכא כי רמ"ח מצות נגד רמ"ח איברין דמלכא של מעלה כו' כי החשבון הוא כך כי יש ט"ס וטפ"ט הם פ"א וג"פ פ"א כו' שלשה כלים הם רמ"ג וה' חסדים המגדלים הם רמ"ח לפיכך נק' המצוה כמו שהיא בעצם דהיינו קודם שהאדם עושה אותה בשם אברים דמלכא אבל אחר שהאדם עושה אותם נק' בשם מל' דהיינו מצות המלך קבלת מ"ש ואף שאורייתא הוא ג"כ בזעיר אך אורייתא פנימי' ומצות חיצונית, ומה שמבואר באידרא שמצות נלקחין מתרי"ג ארחין שהוא בחי' ח"ס הוא ג"כ אמת כי באברים צ"ל המשכת החיות מח"ס כמו במשל הנ"ל וד"ל, ובזה יובן מ"ש אם אין יראה אין חכמה כו' דהיינו קבלת עומ"ש בעשית המצוה אין חכמה הוא בחי' זעיר כי אורייתא מחכמה נפקת דהיינו שאינו יכול להמשיך מבחי' זעיר אם לא יקבל עליו תחלה עומ"ש דהיינו מצות המלך וממילא אם אין חכמה אין יראה דהיינו יר"ע בחי' ח"ס דהיינו שיהי' גילוי אלקות מבחי' יחידה שבנפשו וד"ל וזהו ועשית חג שבועות הוא בחי' כתר דהיינו שיהי' הארת הכתר להוי' חצי לזעיר וחצי לנוק' דהיינו שיומשך הכתר בבחי' חיצונית ובחי' פנימי' בחי' פנימי' הוא בחי' מקיף פרטי פנימי', ובחי' חיצונית הוא מקיף כללי בחי' יחידה כו'. מסת נדבת ידך אשר תתן פי' תתן מעצמו' דהיינו שיהי' הארה מבחי' מקיף בחי' ח"ס שאינו מרגיש כלל תנועת היד וד"ל, כאשר יברכך הוי' אלוקיך הוא בחי' הב' דהיינו שיאיר בו בחי' יחידה ממילא ומעצמו היינו פנימיות כתר שנתגלה בשבועות כו' וזהו דווקא נדבת ידך שהוא בחי' חיצונית דחיצונית יוכל להאיר בו בחי' כתר ולא נדבת לבך כו' וד"ל. וזהו ועשית חג שבועות כי כעת צריך לעשות זה דהיינו ע"י העלאת מ"ן עשיית המצות קבלת עומ"ש המשכת מ"ד דהיינו שיהי' ביטול וכפ"י ערך הביטול כן יהי' המשכת הכתר ממילא כמבואר באריכות במ"א אבל בשבועות הראשון נתגלה הרצון מעצמו בלי אתעדלית כלל רק מחמת שהקדימו נעשה לנשמע כו' כי דווקא בעשי' גשמיות יוכל להאיר מעצם האין כניל וד"ל.

ועשית חג שבועות להוי' אלהיך מסת נדבֶת ידך אשר תתן כאשר יברכך הוי"ה אלקיך להבין מהו ענין נדבֶת ידך למה לא כתיב נדבֶת לבך [כי נדבה שייך להלב]. כדכתי' נדיב לב. להבין כל זאת הנה ידוע שענין שבועות הוא בחי' מ'ת שהי' אחר מ'ט ימי ספירה שהוא בחי' מ'ט שערי בינה וחג שבועות הוא בחי' הארת הכתר שהוא בחי' שער הנו"ן וזהו ועשית חג שבועות שהוא הארת הכתר להוי' אלהיך שהוא בחי' המשכת הכתר חציו לז"א וחציו לנוק' ולהבין כ"ז הנה ארוז"ל אם אין יראה אין חכמה אם אין חכמה אין יראה שהם ד' בחי' רחימו ודחילו' שהיא בחי' יראה תתאה שהיא בחי' מל' ורחימו הוא בחי' ז"א שהיא בחי' אהבה בלב שבא מבחי' ל"ב נתיבות החכמה ללב דז"א כידוע, ואם אין חכמה אין יראה הוא היראה עילאה הבא אחר בחי' האהבה שהוא בחי' הארת הכתר. ולהבין כ"ז צריך להקדים מ"ש החכמה מאין תמצא. הנה ידוע שיש בכל פרצוף נרנחי' ולהנר"ן יש בחי' כלים היינו מוחא ולבא וכבדא כידוע וחי' יחידה הוא בחי' מקיפין כידוע. והנה ראשית גילוי החכ' איתא בע"ח אור אבא טמיר וגנוז ולכאורה אינו מובן הלא בחי' חכמה היא איזה בחי' גילוי נקודת ההשכלה עכ"פ יש בה איזה מציאות והאמת הוא שבחי' גילוי נקודת ההשכלה אין זה אור אבא רק בחי' טפת יסוד אבא אחר שכבר קבל ההשפעה בבחי' יניקה במזלות מח"ס נמצא שאור אבא הוא איך שיושפע מח"ס דרך המזלות והוא בחי' טמיר ונעלם עדיין ואח"כ כאשר נשפע בבחי' יסוד אבא אז הוא גילוי נקודת ההשכלה נמצא כי בחי' כח הגילוי שבח"ס שממנו יושפע דרך המזלות לחכ' הוא בחי' חי' שהוא בחי' מקיף [אבל אין זה בחי' מקיף אמתי] רק שהוא בחי' מקיף לפנימי היינו שיש בבחי' חי' כל פרטי גילוי ההשכלה בהעלם והראי' שהרי הוא המקור לכל פרטי הגילוי וממנה הומשכה ומשכנה באויר שלפני הקרום שעל המוח ויש עוד בחי' מקיף הכללי שהוא פנימיות והעלם ח"ס שאין זה שום מקור עדיין לגילוי ההשפעה והוא בחי' כתר דכתר בבחי' גלגלתא והיא בחי' יחידה שבנפש נמצא מובן מכל הנ"ל איך שראשית בחי' השתלשלות [הוא מבחי' חכ' שאינו מקבל רק מבחי' גילוי של ח"ס בדרך מזלות בלבד של בחי' גילוי ח"ס שהוא בחי' חי' שהוא המקור רק להזלה] לפרטים היינו הגם שבחי' חי' היא ג"כ בחי' מקיף אבל אין זה מקיף אמיתי שיש ממנה המשכה בהעלם דרך המזלות שעכ"פ המשכות המזלות יש בהם איזה שייכות לפנימיות כדאיתא וחרדה גדולה נפלה עליהם שגם שלא רואה [בבחי' ראי'..] [בגילוי השכל] [ונמצא נראה בחוש שהמשכות הרעדה באיברים הוא המשכות המזלות בהעלם דהיינו שלא ראה בגילוי השכל] נמצא שהרעדה

הוא המשכת הכתר בעצמו רק שהוא בהעלם במקורו וכן סבא דעתוי סתים בבחי' זקן שקונה חכמה כידוע שמכוון את האמת בלי גילוי השכל נמצא כי כיון האמת שנמשך מח"ס הוא בחי' המשכה בהעלם נמצא שבחי' חי' יש לה עכ"פ איזה שייכות לפנימי הגם שהיא בחי' מקיף אבל בחי' יחידה היא בחי' תשבי"כ בבחי' גלגלתא שהיא המקיף הכללי שאין שייך בה שום המשכה אפי' בהעלם רק שהיא מקיף כללי נמצא כי בחי' חכמה דרך בחי' מזלות והארה בעלמא מבחי' גילוי הכתר שהוא בחי' חי' כו' אבל בחי' חי' בעצמה אינה מתלבשת בבחי' חכ' שבמוחין כידוע.

ובכ"ז יובן ענין הקושי שנאמר בתיקונין כתר עליון איהו כתר מלכות ואיהו קרקפתא שהיא בחי' גולגלתא כתר הכללי שלמה יהי' גילוי כתר עליון דווקא בכתר מלכות ולא בשארי כתרים הגם שהתירוץ ידוע שנעוץ תחילתן בסופן אדרבה צ"ל למה יהי' דווקא גילוי הראש בסוף דווקא ולא באמצעו. בהקדם צריך לתרץ המאמרים של הזוהר שלפעמים נאמ' נר מצוה שהמצות הם בחי' מלכות ופעמים נאמ' רמ"ח פיקודין הם רמ"ח איבריין דמלכא שהוא בחי' ז"א ולפעמים נאמ' שהארחין הם [המשכות] המצות להבין כ"ז צריך להבין ענין פרצוף של ז"א דהנה ידוע שבחי' ז"א יש או"כ היינו האורות הם בחי' ט' ספירות והכלים הם בחי' רמ"ח המשכות בבחי' אברים איך שיומשך האורות על ידם דהיינו למשל שהמדות בעצמם הם בחי' כוחות כמו למשל כח החסד שכטבעו להשפיע חסד ואם אין בו כלי דהיינו כמו יד ליתן איך יומשך אור החסד או למשל שיש כח החכמה ואם לא יהי' לו דיבור ומחשבה איך יתפשט השכל נמצא שלאור המדות צריך כלים איך שיומשך על ידם והם הם רמ"ח איברים דמלכא שהם רמ"ח המשכות ולמה הם רמ"ח מחמת שהט"ס כ"א כלול מכולם הם פ"א וכל מדה נחלק לחב"ד חג"ת נה"י ולכ"א צריך כלי בבחי' פנימית אמצעי וחיצון הם רמ"ג וה' חסדים המגדילים הם רמ"ח נמצא כי הרמ"ח איברים הם בחי' חיצוניות ז"א והמדות הם בחי' או"פ כידוע, וצריך להבין איך שמקבלים האברים החיות, הנה מבשרי אחזה כי זה ידוע שיש בחי' מוחא ולבא וכבדא איברים הפנימים והמוח הוא משכן לנשמה שהיא בחי' חכמה והלב בו משכן הרוח שהוא המדות והכבד בו משכן הנפש שהדם הוא הנפש והחיות של כל האברים.

והנה ידוע שלבד שהמוח הוא כלי והיכל לבחי' שכל והלב לבחי' מדות יש ג"כ כח בגשם הלב שפליג חיות לכל שייפין דהיינו שהדם עולה מתחילה להלב ומהלב למוח הגשמי ומשם נמשך איזה כח פנימית החיות להלב ומהלב לכל האברים וענין ההעלאה ללב הוא פשוט שהלב הוא בחי' מלכא והלב מקבל החיות דהדם מבחי' מוח הגשמי נמצא שהחיות של המוח

נמשך בהדם שבלב והלב שולח חיות הדם עם החיות לכל האיברים נמצא שחיות האיברים הם מבחי' מוח הגשמי ולא מבחי' שכל שבמוח והמדות שבלב שהוא בחי' פנימיות היא מקבלת מצורה של המוח שהיא השכל שבמוח ולכן המדות הם בחי' אורות ופנימיות והאיברים הם בחי' חיצוניות מחמת שמקבלים ממוח הגשמי ולא מהצורה והנה אנו רואים שיש עוד בחי' גידי הרצון בחלל המוח איך שנמשך הרצון להאיברים כי הלא נראה בחוש שהגם שהאבר חי לא יתנועע כ"א שירצהו ובלא רצון לא יתנועע והראי' שיש איזה חולי שהוא חי בעצמו ומונח כאבן דומם ולא יתנועע בשום אבר הגם שהרחים בתיקונן דהיינו שהאיברים חיים אבל אינם מתנועעו [ו]הוא ידוע מספרי הרפואה שהקלקול הוא בגידי הרצון הלא נראה בחוש איך שיש גילוי הרצון בהגידי הרצון שממשיכין רצון לכל אבר [ולכן תנועת האבר תלוי ברצון וגם תיכף כשירצה יתניעו בלי שום איחור והכל הוא מבחי' גידי הרצון שממשך הרצון לכל האיברים] רק שגידי הרצון הם עוברים דרך השכל בבחי' מעבר בעלמא ומקבלים שם ג"כ בחי' חכמה וגם דרך המדות שבלב ומקבלים שם בחי' מדות בבחי' מעבר עד כשנמשך בהאבר יכול להיות ג"כ בחי' שכל ומדה כידוע עכ"פ נראה בחוש שבהחיות שבחיצוניות האיברים [יש] המשכת הרצון שהוא בחי' חי' כנ"ל יותר בגילוי משנמשך בשכל ומדות שהמדות והשכל מקבלים מבחי' חי' רק בחי' הארה בעלמא דרך המזלות כו' ולכן המדות אינם בבחי' חיות והחיות שבאיברים הם בחי' פנימיות חיות בתנוע' ממש מחמת גילוי רצון שבחיות נמצא מובן מכל הנ"ל איך שמחיצוניות האיברים יש שני בחי' א' בחי' חיות שהוא מבחי' מוח וא' בחי' חיות פנימיות של בחי' חי' שבנפש רק נמצא שבוה מתורץ שהחכ' תחי' בעלי' דהיינו שמחי' הרצון שבאיברים שבלתי חיות המוח שבדם האיברים לא יפעל הרצון בהאיברים הגם שירצה כנראה בחוש כשמקלקל הדמים באיזה אבר לא יכול להתנועע אף כשירצה ברצונו וד"ל.

והנה גם בחי' גידול מהות האיברים והבשר הוא ג"כ באופן זה כמו בבחי' פנימיות החיות שהם גידי ההרגשה שבבשר כידוע ויש עוד בחי' אחרת בחי' חוט השדרה שמקבל החיות מבחי' מוח הגשמי מבחי' אחוריים של המוח שהוא בבחי' עורף שהוא מקום של שני פולין ששם הוא הקבלת החיות של חוט השדרה (1)[מ]המוח שהוא בחי' עורף ואחוריים נגד המוח שנגד המצח שמבחי' פניה שבמוח הוא המשכות החיות להאיברים כנ"ל ואחוריים ממשיך לחוט השדרה כי המוח שבחוט השדרה הוא בחי' מחבר של כל

האיברים בבחי' בנין כידוע שהחוליות שמחברים לשדרה נק' רוב בנין והוא ג"כ המשכות החיות לבחי' עור שהוא ג"כ בחי' מחבר וזה החיות שמקבל חוט השדרה והעור הגם שהיא מבחי' אחוריים של מוח הגשמי אבל עיקר קבלת החיות בחי' החיבור הוא מבחי' כתר הכללי הנ"ל מחמת המשכת כתר הכללי ולכן יכולין לחבר כל פרטי האיברים ביחד וכידוע שגילוי המקיף על הלבוש שהוא בחי' עור והוא מהטעם שהגילוי היותר גבוה מתלבש דווקא בלבוש גשמי ביותר נמצא מובן מכל הנ"ל איך שיש ג' חלוקות המשכות המקיפין שבשכל ומדות נמשך רק הארת של מקיף הפרטי שהוא בחי' חי' שבנפש ובאיברים נמשך בחי' חי' בעצמה בגילוי כנ"ל ובעור נמשך בחי' מקיף הכללי שהיא בחי' יחידה שהוא בחי' מחבר כל האיברים בהשוואה אחת כמשפט כתר הכללי וד"ל.

כמ"כ יובן למשכיל למעלה שברמ"ח איברים דז"א שהוא בחי' מצות הוי' יש בחי' [ה]רצון (ו)[ב]גילוי ובבחי' פנימיות המדות הוא רק דרך המזלות וכן הוא בבחי' מל' דאצי' שבבחי' פנימית המל' שהיא מדה כמו כל הספירות שעיקר בנינה ממלכות דט' המדות הפנימיות והוא בחי' כח המלוכה כמו בחי' ת"ת שהוא בחי' אור וכח וצריך לזה בחי' איברים וכלים איך להתמשך בגילוי כנ"ל [ב]כן הוא צריך למדת המל' שבאצי' לעשות אברים בכדי שיתפשט שם מדת המלוכה והם הם בחי' מצות שלמטה כ(י) ענין התפשטות של מלוכה הוא דייקא (מ)על עם נפרד אין מלך בלא עם אבל הכלים ומצות הוי' הוא באצי' שהוא וחיוהי וגרמוהי חד בהון נמצא בזה יובן המאמרות כי המצות מה שעושים למטה הוא בחי' התפשטות של מלוכה שאמר ונעשה רצונו כי עיקר מלוכה לעשות רצונו בלא טעם וכוונת המצות שהוא בחי' המצות בעצמם הם בבחי' מצות דז"א נמצא כי בעשית המצוה למטה שהוא בחי' איברים דשכינתא יש בזה גילוי הרצון של בחי' חי' שהוא בחי' גילוי של מקיף הפרטי דאצי' כמו באיברין דמלכא כי [הכל] הוא בחי' אברים דאצי' רק שכוונת המצות הם אברים [דמלכא ועשית המצות הם אברים] דשכינתא ובאברים הוא גילוי הרצון כנ"ל וזהו עושים רצונו של מקום בגילוי בעשיית המצות כנ"ל אבל בחי' החיות של נבראים הוא מבחי' עור דמל' דאצי' כידוע שג' מיני עור הם ג' מיני אותיות שהם מחדו"מ שמחי' ג' עולמות ב"ע כידוע נמצא כי עיקר החי' של הנבראים הוא מבחי' הארת המקיף הכללי שבאור דאצי' כו' רק שבאורי' דאצי' אין זה בחי' חו"ב. מורגשת רק כמו משפט החיות של עור לבד שהוא בחי' לבוש בבחי' מחדו"מ

כו' אבל כאשר נתהווה מהות חיות הברואים בבחי' עשרה מאמרות אז עיקר החיות מבחי' המקיף הכללי רק שבא ומאיר בבחי' אחרניים במוח חכמה כידוע והוא מהארת הגולגלת כידוע ובוה מתורץ המאמר שלמה דווקא דכתר מלכות מתגלה בחי' קרקפתא שהוא בחי' כתר הכללי וגם למה דווקא כתר יתנו לך מלמטה הוא זה כי בעשיית המצות למטה נעשה הוא בבחי' המשכה אברים דשכינתא שהוא בחי' המשכת המלוכה בגילוי שהוא המשכת מדת מלוכה דאצי' להיות למטה בבחי' איברים דשכינת' כו' כמשפט עבדים שעושים רצונו של מלכות אבל ענין הכתר שנותנים עבדים על המלכות הוא בבחי' בטול מהות בפני המלך ולכן יתנשא המלך בבחי' התנשאות [כן הוא למשכיל למעלה כי בחי' בטול מהות החיות של הנבראים למל' דאצי' הוא התנשאות] של מל' דאצי' והוא הוא בחי' כתר יתנו לך כי הביטול התהוותי שלהם נותנים למלכות ומתנשאים בזה הביטול נמצא כי זה ההתנשאות שהוא בחי' כתר [הוא עצם החיות של הנבראי' נמצא מוכן למשכיל כי זה ההתנשאות שהוא בחי' כתר] של פנימי' המדות מל' הוא הוא כתר הכללי [כי החיות של הנבראים הוא מכתר הכללי כנ"ל והיינו מה שמתחלה היתה התגלות הכתר הכללי] בבחי' לבוש מל' לבד כן בבחי' מקיף נעשה כהיום בבחי' כתר לפנימיות מדת מל' בבחי' התנשאות כנ"ל נמצא מוכן מכל הנ"ל איך שיש בבחי' ישראל שני בחי' דהיינו א' שממשיכים איברים דשכינתא בבחי' עשיות המצות [בבחי' עושי רצונו של מקום שמתגלה באברים דמלכא ושכינתא בעשית המצות כנ"ל] שבתנועת האיברים הוא גילוי של בחי' חי כמ"כ בענין כוונת המצות הוא בחי' המשכות ותנועות האיברים דמלכא ועשית המצוה שאמר ונעשה רצונו הוא בחי' המשכת איברים דשכינתא שמתגלה עי"ז בחי' המלי' ורצונו שהוא המקיף פרטי באיברים כנ"ל ובבחי' ביטול מהות ממשיכים בחי' גילוי הכתר הכללי בכתר דנוק' כנ"ל.

ויש עוד בחי' אחרת מה שממשיכים גם בחי' הכתר הכללי שאינו מלוכש בהאיברים רק בבחי' מקיף בעור בבחי' לבוש הם ממשיכים הארת המקיף הזה בבחי' איברים ממש ואז נקראו המצות בבחי' ארחין שהוא המשכת האיברים להיות בבחי' אור וכלי גם בכתר עליון שהוא בחי' שער' כידוע שעוד יש בהם הארת העצמי שהוא בחי' המקור של המצות שהי' בתחלה עלה בחפץ ואח"כ במ"ת עשה זה בהעלאת מ"ג ע"י נעשה ונשמע וגם בכל שבועות צריך לעשות כתר זה בהעלאת מ"ן דמסת נדבת ידך אשר תתן

שהוא כענין בחי' נעשה ונשמע [דמ"ת. ולהבין זאת הנה ידוע שבעת שאמרו נעשה ונשמע] אשרי מי גלה רז זה לבני פי' כי בבחי' אמר ונעשה רצונו שבעשית המצות כנ"ל הוא בחי' העשי' שאחר השמיעה רק שהוא הארת הרצון העליון בעשית מצות המלך כנ"ל שהוא כמו למשל שמתנענעים האיברים בבחי' רצון לבד תיכף ומיד בבחי' דילוג משכל ומדות כמו שמחווה במחוג שבעת השכלת שטרוד בשכל שלמעלה מן השכל שהוא בחי' אור אבא טמיר ונעלם עדיין בבחי' רצון כנ"ל אז נמשך השכל הזה בגילוי בהידים בבחי' חכימא ברמיזה הגם שלא יש עדיין גילוי החכ' כידוע נמצא שאז תנועות האיברים הוא בהמשכת גילוי הרצון בלי שום לבוש שכל ומדות והוא הגורם למעלה באברים דמצות בבחי' שעושים מצות להמלך בלתי טעם גורם אז הארת הרצון הפרטי באיברים כנ"ל אבל עכ"פ עשית המצוה היא מחמת הרצון שאמר ונעשה רצונו שהוא העשי' שאחר השמיעה אבל יש עוד בחי' נעשה ונשמע שהעשי' קודם לשמיעה שהוא למעלה מאמר ונעשה רצונו נמצא שהעשי' הזאת הוא למעלה גם מהרצון הפרטי ואיך יוכל להיות זה ההמשכה הוא מחמת הביטול של ישראל במעמד הי"ס נמצא כי נתגלה אז בחי' המקיף הכללי כנ"ל בבחי' התנשאות של מלוכה כנ"ל וזה ידוע כי כל שיתנשא המלכות ביותר אז [ו]משך וישפיע בחי' ביטול יותר כי השפעת המלוכה הוא בחי' ביטול רק שמתחילה ימשיך בחי' ביטול בחיצונית לבד שהוא בחי' ביטול הרצון לעשות רצונו כנ"ל אבל בהעלאת מ"ן שלמטה להיות בחי' מלכות בהתנשאות יותר והוא [גילוי] בחי' כתר הכללי כנ"ל אז נמשך הביטול הגדול הזה למטה בבחי' שפע מכתר עליון בנשמות ישראל לעשות המצוה בביטול הזה שהוא גילוי כתר עליון בהחיות שלהם שהי' מתחילה ג"כ מכתר הכללי כנ"ל רק שהי' אז בחי' יש וכהיום נעשה זה החיות בבחי' ביטול שמחמת שפרחו נשמתן למל' כנ"ל ונמשך להן בחזרה. בבחי' ביטול הנ"ל כמבוא' לעיל לכן יכולין אז לעשות המצוה קודם השמיעה שהוא גילוי מבחי' מקיף הכללי עדיין והוא הוא המשכת אברים בבחי' ארחין גם לכתר הכללי כנ"ל.

וזהו שנק' המצות בשם ארחין והוא דווקא ע"י נעשה ונשמע דהיינו שהוא הגורם להמשיך המקור של המצות וכן בכל חג שבועות ממשיכין הכתר בבחי' מסת נדבת ידך אשר תתן היד ממילא בלי שום גילוי הרצון שביד רק בבחי' גילוי המקיף העליון שמתגלה בהיד בבחי' דילוג יותר במבחו' במחוג ששם הוא הארת הרצון הפרטי אבל בבחי' נדבת ידך שהיד

מתנדב מעצמה ליתן בלי שום גילוי הרצון שיומשך בה הוא הארת [רצון] הכללי שמתגלה בה שהוא בחי' יחידה שבנפש כמו בחי' נעשה ונשמע וזהו החילוק שבין כתר יתנו לך שגי' הוא מחמת ביטול כני' ובין [בחי'] שבועות שבחי' ביטול לאצי' הוא העלאת מ"ג שנעשה מזה בחי' כתר והתנשאות ונדבת ידך אשר תתן הוא המשכת שפע הביטול הנ"ל או נתגלה בבחי' איברי' דשכינתא שהוא בחי' ידך יד כ"ה כו' בחי' כתר הנ"ל שהיא התגלות בחי' יחידה מהמשכת המצות כי עשית המצות הוא בחיות גשמי והחיות גשמי הוא מבחי' כתר הנ"ל וכהיום שנתעלה בביטול וירד שם בבחי' גילוי החיות של ביטול מלמעלה למטה וכשעושה אז המצוה נמצא שאו גילוי כתר עליון בהמצוה כמו שהי' אבל אם עושה המצוה בלי ביטול מתעלה. אז החיות בעשי' שבמצוה הגם שהוא מכתר הנ"ל אבל הוא בבחי' יש וגשמי והיפוך ועיקר הארת אלוקות בהמצוה או הוא רק ביטול הרצון בבחי' אמר ונעשה רצוני כני', וזהו פי' הפסוק ועשית חג שבועות [שהוא בחי' הארות הכתר שהוא בחי' שער הנון שבא להמשיך מ"ט ימי ספירה] שהוא הארת שלמעלה מן השתלשלות שיומשך בבחי' מ"ת בבחי' ארחין ומצות שהיא התעוררת המקור דמקור איך יכול להיות זה הוא בבחי' מצות צדקה שיתן ביום זה שהוא יום שאחר מ'(ת)[ט] ימי ספירה שאז הוא בבחי' ביטול שלמעלה מהשגה אז כאשר יתן יהי' בבחי' נדבת ידך שלמעלה מהרצון כני' והרי הוא כמו שנותן היד בעצמו בלתי שנאמר לה והוא בחי' נעשה קודם לנשמע ולמה יהי' כך גילוי הכתר דהמצוה והלא הוא עושה בחיות גשמי ע"ז אמר כאשר יברכך הוי"ה אלקיך [שהוא המשכות שבה חיות בנוק' מלמעלה למטה אחר ביטול הראשון בבחי' חיות של ביטול] [כני'] בבחי' ברכה ותוספ' כני' ולכן כאשר ממשיך אז החיות הנ"ל דעשית המצוה או הוא גילוי הכתר גם באיברים דשכינתא נמצא אז בעשית המצות צדקה שהוא הכולל של כל המצות הוא אברים לבחי' עצמיות שהוא המשכת הארחין שהוא מקור המצות והוא ראשית עשי(י)[ת] הדברות של המאציל למטה ממש בבחי' אנכי התגלות הכתר עד למטה בכל המצות [ש]אנכי הוא כולל של כל רמ"ח מ"ע ולכן כהיום עושים זה המשכה בצדקה שהיא גי' כולל כל המצות כידוע והוא כמו הארחין הגם שהם נפרדין לתרי"ג אעפ"כ הם כלולים יחד בגולגלתא וד"ל.

א .. בבחי': שם ממל' אחר שנעשה בביטול כתר גם למטה בבחי' המצוה שהוא בחי'.
מתעלה: שם מתחילה.

ועשית חג שבועות להוי' אלקיך מסת נדבת ידך אשר תתן כאשר יברכך הוי' אלוקיך וצ"ל מ"ש נדבת ידך ולא נדבת לבך ככל נדבה שבמקרא שהוא ע"ש הלב כמ"ש נדיב לב יביאה כו' וגם לשון תתן דמשמע מאליה וצ"ל ג"כ מ"ש חג שבועות להוי' אלוקיך ולא חג שבועות תעשה לך כדכתי' בסוכת דמשמע שהחג הוא להוי' כו'. והענין הוא ע"פ מ"ש בפע"ח דבשבועת הוא הארת הכתר ומתחלק חציה לז"א וחציה לנוק' וזהו חג שבועות להוי' אלוקיך ז"א ונוק'. ולהבין כ"ז באר היטב מה נשתנה שבועות הלא גם בכל השנה סדר ההשתלשלות הוא כך שהתהוות מציאת חכמה הוא מבחי' כתר כמ"ש והחכמה מאין תמצא שבחי' אין הוא בחי' כתר ורצון כנודע.

וביאור הענין נקדים מארז"ל אם אין יראה אין חכמה אם אין חכמה אין יראה וצ"ל א"כ אין להתחיל. והענין שיש ב' בחי' יראה יראה תתאה ויראה עילאה וכנודע שיש דחילו ורחימו ורחימו ודחילו שבחי' יראה תתאה הוא קעומ"ש שהוא ענין בחי' ביטול היש שמהותו הוא דבר נפרד אלא שבטל אליו וכמשל יראת המלך שהוא מגדולת התפשטותו על עמו ועל עבדיו וע"כ מתירא ממנו לשמוע פקודתו ומ"מ יש לו רצון אחר אלא שבטל אליו לצייטו ובחי' יראה עילאה הוא בחי' יראה בושת בחי' ביטול במציאת ממש מחמת השגתו בחי' פנימי אלקות והוא בחי' חכמה דאצי' אוא"ס בחכמה כו' וה"ז כבא לפני המלך ומדבר עמו פכ"פ שמתפעל ובטל מעצמותו מכל וכל מחמת פנימי המלך שהי' חכמתו וכדומה, וכך יובן הענין למעלה שמל' דאצי' נק' יראה תתאה קעמ"ש שהוא בחי' ביטול היש וכל צבא השמים לך משתחוי' כו' ויראה עילאה הוא בחי' חכמה דאצי' בחי' ביטול במציאת ממש כולא קמי' כלא והיינו בחי' חכמה אוא"ס בחכמה כו'. וזהו ענין מארז"ל אם אין יראה אין חכמה שזה השער לה' לעלות ממטה למעלה תחילה בחי' יראה תתאה עמ"ש ואח"כ יעלה ויבא ויגיע לבחי' חכמה שהוא בחי' יראה עילאה.

אך לפי זה צ"ל מ"ש אם אין חכמה אין יראה הענין שיש עוד בחי' יראה למעלה מבחי' חכמה, ויובן בהקדים מארז"ל גבי דניאל וחביריו דכתי' וראיתי אני לבדי את המראה והאנשים אשר עמי לא ראו אבל חרדה גדולה נפלה ופריך מאחר דלא ראו מ"ט איבעית ומשני אע"ג דאנהו לא חזי מזלייהו חזי ולכאורה אכתי קשה דניאל שראה את המראה בראי' והשגה לא איבעית והאנשים אשר היו עמו ורק בחי' מזלייהו חזי חרדה גדולה נפלה עליהם וא"כ יציבא בארעא כו'. ותחלה נבין ההפרש בין בחי' יראה ובין בחי' חרדה שבחי' יראה הוא בחי' יראה ופחד שלבו ומוחו יכולים להכיל בתוכם אור

היראה ולהיות נקבל בהם בחי' פנימי' הנפש ובחי' חרדה הוא בחי' יראה ופחד גדולה מהכיל בבחי' פנימי' הנפש כ"א בבחי' מקיף והוא בבחי' יחידה שבנפש וזהו ענין מזליהו וגילוי בחי' יראה גדולה זו היא בחי' חרדה ושאברים החיצונים נרתעים ונזדעזעים וארכובותיהם דא לדא נקשן כו'.

ויובן הדבר באר היטב ע"פ מה שנודע שיש בנפש ה' בחי' נרנח"י ונר"ג הוא בחי' אורות בכלים כי תלת שליטין אינון מוחא וליבא וכבדא ג' מיני כלים לג' בחי' אלו שהכבד הוא מלא דם הוא מקום משכן לבחי' הנפש כי הדם הוא הנפש ורוח החיים בלב ומקום משכן הנשמה הוא במוח וכמ"ש בזוהר חכמה מוחא בינה ליבא, משא"כ בחי' ח' ויחידה הם בחי' מקיפי' שאין להם כלי מיוחד בתוך אברי הגוף להשראת' וית' לקמן באריכו' ולכן דניאל שראה את המראה היינו שהי' נתפס ונקלט אצלו בבחי' ראי' והשגה לא נפל עליו אימה ופחד.

וזהו ענין ההפרש שבין משה לשאר הנביאים שהיו נופלים על פניהם לקבל הנבואה מאת ה' וכמ"ש ואפול על פני כו' שהוא ענין ביטול במציאות ממש משא"כ במשה כתי' פה אל פה אדבר בו כו' והוא ע"פ מ"ש וירא ראשית לו שבחי' ראשית וחכמה עילאה אור א"ס בחכ' הי' נתפס ונקלט בפנימיותו בבחי' ראי' והשגה ולכן הי' עומד על עמדו וקיומו אך כל זה הוא בבחי' נשמתו שהי' נשמתו כלי ומכון לקבל בתוכו אור א"ס בבחי' פנימי' אבל איברי גופו לא הי' בחי' כלי אלא בבחי' ביטול במציאות כמו שאר הנביאים וארו"ל מקיש גואל ראשון לגואל אחרון היינו שלע"ל בבחי' משיח יהי' ג"כ גילוי אלקות על אופן זה שיהי' כלי ומכון לאור א"ס להיות נתפס בבחי' פנימית אלא שיהי' ביתר שאת היינו שגם אברים החיצונים כלי הגוף יהי' בחי' כלי לאוא"ס להתלבש בתוכן בבחי' פנימית ולא יהי' בבחי' ביטול וכמ"ש ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר דייקא ולכן דניאל שראה את המראה היינו שהי' נתפס ונקלט בתוכו בבחי' פנימי' בבחי' ראי' והשגה שהוא בחי' חכמה לא נפל עליו חרדה כלל והי' עומד על עמדו וקיומו אבל האנשים אשר עמו שלא ראו ולא הי' נתפס בתוכו בבחי' פנימי' חכמתו כ"א בבחי' מקיף בחי' מזליהו שהוא בחי' יחידה שבנפש מקיף הכללי נפל עליהם חרדה גדולה שהוא בחי' יראה עילאה שלמעלה מבחי' חכמתו בחי' פנימיותו, והנה להבין ענין מקיף כללי ומקיף פרטי נקדים להבין ענין מארו"ל אם אין יראה אין חכמה אם אין חכמה אין יראה דמשמע שכמו שיש ב' בחי' יראה כנ"ל כך יש בו ב' בחי' חכמה, והענין דצ"ל מ"ש בע"ח אור אבא טמיר ונעלם דמשמע שבחי' חכמה שנק' אור אבא הוא בתכלית ההעלם ואינו בבחי' גילוי כלל והלא קרא כתי' והחכ' מאין תמצא דמשמע שבחי' חכמה הי' בחי' איזה

מציאת וגילוי וגם בפ"י מלת חכמה שהוא כ"ח מה יש ב' פ"י מה הוא לשון מהות ומציאת כמ"ש ע"ס בלי מה בלי מהות ומה הוא ג"כ פ"י לשון בלי מהות ובלי מציאת כלל דבר שאיננו וכמ"ש ואנחנו מה שפ"י כאלו איננו בעולם כלל, והענין כי הנה בחי' חכמה נק' בשם מעיין החכמה ובינה נק' נהר כמ"ש ונהר יוצא מעדן כו' כי כמו הנהר עד"מ שנראה ונגלה עפ"י הארץ בגבול ושיעור ומדה ושורש הנהר הוא המעיין היוצא מן התהום אשר מתחת לארץ שעצם התהום לא יתכן לקרותו בשם מעיין שהוא היש האמיתי מים שאין להם סוף אלא שהנביע הוא הנק' בשם מעין שהנביע היא דומה בדבר א' לתהום שנובעת תמיד בלי הפסק בבחי' א"ס ונק' הנביעה ג"כ בשם אין כאלו איננו לפי שהנביעה היא טיפין טיפין, משא"כ הנהר ה"י מים רבים במקום א' והנה הנביעה שמתחת לארץ הגם שהוא בהעלם מתחת לארץ ולא פסק נביעו מ"מ הוא בהתחלקות שמתחלקת הנביע מתחת לארץ דרך גידי הארץ לכמה מעיינים וממעיין זה נתהווה נהר זה וממעיין אחר נהר אחר משא"כ התהום הוא בהשוואה אחת בלתי שום התחלקות כלל וככל המשל וככל החזיון הזה יובן ג"כ בנפש האדם שבחי' בינה שהוא הבנת השכל בהרחבה באורך ורוחב ועומק נק' בשם נהר עד"מ ובחי' חכמה הוא הברקת השכל קודם שבא לידי גילוי והבנה וה"ז כדמיון המעיין שנובע טיפין כו' והנה בחי' חכמה הגם שעדיין לא בא לידי גילוי בהרחבה איך ומה מ"מ הוא בחי' גילוי מציאת חדש וסברה חדשה לזכות או לחוב ומקור ושורש השכל שמשם נובע לו השכלות חדשות הוא מבחי' משכיל שמוליד ומהוה את השכל והוא בחי' מו"ס בחי' משכיל ומקיף שאין לו בחי' כלי בגוף להשראתו כמו בחי' שכל הגלוי ששורה במוח שבראש וכמו שנראה בחוש שהקטן אין בו דעת והיינו מפני שעדיין לא נכנסו בו בחי' המקיפי' להיות בבחי' פנימי' שהוא התהוות מציאת השכל ובחי' משכיל זה הוא בחי' ח"י שבנפש וע"ז קאי מ"ש אור אבא טמיר ונעלם אור אבא דייקא ולכן לפעמים נק' בחי' ח"י בשם חכמה ונשמה בשם בינה ונשמת שדי תבינם ולפעמים נק' נשמה בשם חכמה והיינו בבחי' חכמה הנ"ל הא' היא בחי' חכמה הגלוי' והב' הוא בחי' נעלמה בתכלית ההעלם ובחי' ח"י כנ"ל שבחי' החכמה נעלמה בחי' ח"י אינו מהות וערך בחי' חכמה הגלוי' כלל וזהו מ"ש והחכמה מאין תמצא שמציאת והולדת בחי' חכמה גלוי הוא מאין בחי' ח"י שנק' בשם אין וכתר לשון כותרת ומקיף שאינו מתלבש בנפש בבחי' פנימי' כלל, וזהו ענין ג"כ ב' הפ"י שבמלת חכמה הנ"ל, והנה בחי' מקיף ח"י הגם שהוא מקיף עכ"ז נק' בשם מקיף פרטי שהוא שורש ומקור לבחי' חכמה הגלוי' בפרט שלחכמה זו יש שורש בהעלם בבחי' ח"י לדעה ישרה וכן לשכל עקום וכנודע שכמו שיש ל"ב נתיבות מחכמה הגלוי' למטה ללב ומדות כך יש ל"ב נתיבות נעלמות מבחי' ח"י ולהיות מציא' והתהוות בחי' החכמה וה"ז כדמיון המעיין שמתחלק מתחת

לארץ בנתיבות נעלמות דרך גידי הארץ וזהו בחי' מקיף פרטי שבחי' חי' הגם שהוא בחי' מקיף מ"מ הוא פרטי בריבוי ההתחלקות כמו בחי' חכמה הגלוי' משא"כ בחי' יחידה הוא מקיף הכללי שמקיף ראש ורגל בהשוואה א' בלי שום התחלקות כלל וה"ז כמשל התהום מים שאין להם סוף בלי התחלקות לפרטי וב' בחי' אלו הוא בחי' מ"ם וסמ"ך שבלוחות כו' כי הנה המ"ם והסמ"ך סתומים מכל צד שהוא בחי' מקיפי' אלא שהמ"ם שהוא רחב מתחת ויש לו בית מושב הוא בחי' מקיפי' חי' שיש לו התישבות תוך הכלי שבחי' חי' מתגלה אח"כ בבחי' חכמה הגלוי' שהוא אור בכלי משא"כ סמ"ך עגול בתחתית ואין לו מקום מושב הוא בחי' מקיפי' יחידה שאינו בא לידי גילוי כלל וכך מובן הדבר למשכיל למעלה שבחי' הארת הקו והחוט שלמעלה מן האצילות נק' מקיף פרטי והתחלקות נעלמות ובחי' מקיף הכללי הוא בחי' מל' דא"ס המקיף את המקום פנוי וחלל בלי שום התחלקות ואינו עדיין אפי' כח ומקור לנאצלים וב' בחי' מקיפי' אלו נק' ג"כ בשם כח היולי כללי וכח היולי פרטי ועפי' הנ"ל יובן היטב מארז"ל אם אין יראה אין חכמה אם אין חכמה אין יראה שזהו סדר העליי' וההשתלשלות ממטה למעלה תחלה בחי' יראה תתאה קעמ"ש וזהו השער להוי' ומזה יעלה ויבא ויגיע לבחי' מדות עד בחי' חכמה והיינו בחי' חכמה הגלוי' ואח"כ אם אין חכמה כו' היינו בחי' ח"ס בחי' חי' יגיע ויעלה לבחי' יראה עילאה שמבחי' יחידה שבנפש שהוא בחי' חרדה גדולה וכנ"ל בדניאל והאנשים אשר עמו וכמ"כ מובן בחי' אלו למעלה עליות בחי' המל' עמ"ש לבחי' חכמה דאצי' ובחי' ח"ס כתר פרטי לבחי' כתר הכללי כתר שבכתר. והנה איתא בת"ז כתר עליון איהו כתר מל' ואיהו קרקפתא כו' והקשו בס' מה ענין כתר למל' שהכתר הוא ראשית לכל דרגין למעלה מבחי' חכמה ראשית הגילוי ובחי' מלכות סופא דכל דרגין ומה ענין זה לזה, ותירצו דנעוץ תחלתן בסופן וסופן בתחילתן ואכתי צ"ל שורש הטעם שנעוץ תחלתן בסופן דוקא ולא באמצעו' וגם צ"ל מ"ש ואיהו קרקפתא כו'.

ותחלה נקדים להבין ההפרש בין מדו' מל' לשאר המדות חג"ת כי כל המדו' חו"ג הוא התפעלות בעצמו' הנפש להטותה לזכות או לחוב או להרע או להיטיב וע"י ההיטיב ההיא משפיע לזולתם חסד או דין גבורה כו' משא"כ בחי' מל' שהוא בחי' ההתנשאות מלך על עמו ועל עבדיו שהוא מצד המקבלי' שע"י שמקבלים אותו למלך עליהם להיות בטילים איליו נעשה מרומם ומנושא וכל מה שכובש מדינות רבות נעשה מרומם ומנושא יותר והנה אף אם נפל ההסכם על א' ואימתו עלי' אעפ"כ אינו נחשב מלך עד שנתנו כתר מל' בראשו והיינו לפי שהענין המלוכה הוא ג"כ בחי' כתר וצטרה שנתונה על הראש מלמעלה ואינו מעצמיו' האדם כ"א בחי' חיצוני'

והוא הוא בחי' מל' התנשאות על זולתו ועפ"י הנ"ל יובן ענין מל' דאצי' כתר לנבראים פי' שכתר וחיבור אצי' לבריאה הוא שהנבראים שהם בחי' יש בטילים אליו והוא הוא בחי' מל' דאצי' להיות בחי' התנשאות ע"י שיש מי שבטל מזה מתהוה בחי' מלוכה וכמו"כ יובן בענין מל' דא"ס כתר לנאצלים הוא ג"כ ע"ד הנ"ל וז"ש כ"ע איהו כתר מל' וקאי על מל' דא"ס כתר לנאצלים.

ועתה יובן הטעם דנעוץ סופן בתחלתן כי סופן בחי' מל' הוא בחי' תחילתן בחי' כתר. אך למה נעוץ תחילתן בסופן דוקא ולא באמצעו וענין קרקפתא נקדים להבין מאמרי זוהר הסותרים בענין זה שורש התו"מ למעלה דבמ"א משמע ששורש המצוה היא מבחי' מל' מצות המלך וכמ"ש כי נר מצוה ותורה אור ששורש המצות הוא מבחי' נר שהוא בחי' מל' ושורש התורה הוא בחי' זעיר ובמ"א משמע שהמצות הן בזעיר רמ"ח פקודין רמ"ח אברין דמלכא שהוא בחי' ז"א כי ההתחלקות לפרטי לאיברים הוא בזעיר ואורייתא מחכמה נפקת ובמ"א מצינו ששורש המצות הם בכתר למעלה מבחי' התורה שתרני"ג מצות דאורייתא וז' דרבנן גי' תר"ך עמודי אור אותיות כתר ותרי"ג מצות הם תרי"ג ארחין דגלגלתא שהוא בחי' הלכנונית שבין שער לשער למעלה מבחי' מו"ס כו' והענין יובן עפ"י מ"ש בע"ח שיש ג' בחי' פנימי' וחיצוני' וחיצוני' דחיצוני' ומבשרי אחזה שבאדם יש ג"כ ג' בחי' הנ"ל פנימית היינו פנימי' החיות רוחני אשר בקרבו ששרשו הוא מבחי' חי' וכמ"ש והחכמה מאין חמצא שהתהוות מציאת והתהוות בחי' חכמה מקור החיות כמ"ש והחכמה תחי' הוא אין שהוא בחי' חי' כנ"ל ומשם יורד למטה להתלבש במוח להוות בחי' חכמה וחיות והתפשטות החיות להתפשט מן המוח בכל האיברים הוא ע"י האכילה כי תלת שליטין אינון מוחא וליבא וכבדא שהקיבה מבשל את המאכל ונעשה דם ושולח לכבד ושם מתברר יותר ועולה ללב ע"י גידין ומשם עולה למוח וע"י כח האכילה היא מתפשט חיות רוחני דרך ירידה מן המוח ללב ולכל אברין משא"כ תענית כוונת החיות שאינו מתפשט באברי הגוף אבל אינו מוסיף עצמות החיות ע"י האכילה דא"כ הי' צ"ל החיות שוה בכל אדם מאחר שהוא ע"י האכילה אלא שפעולת האכילה הוא רק בחי' ההתפשטות מן המוח לאיברים ומ"ש בזה לבא פליג לכל שיפין היינו שהחיות היורד מן המוח יורד בכלל ללב ולבא פליג בכל שיפין בפרט לכל אבר לפי מזגו ותכונתו כח הראי' בעין וכח התנועה ביד שהחיות הוא בבחי' התחלקות לפרטים רבים והתפשטות וירידת החיות זהו ע"י עורקים וכנודע ההפרש בין גידי' לעורקי' שבגידי' הוא שיש בהם דם ועורקי' שאין בהם דם והן משמשין המשכות מן המוח לכל האיברים ולכן עורקי' וגידי' המוח יש ברגל ושורש פנימי' החיות זהו מבחי' פנימי' חי' ולכן

גם למטה בנפש האדם נעשה בחי' פנימי' חיות רוחני ובהי' חיצוני' היינו בחי' חיצוני' האיברים יד ורגל וכל האיברים שבאדם שהגדלתן להיות נגדלים כמדתן יותר מתולדתן הוא ג"כ מבחי' חי' וכנ"ל וכנראה בעליל שהתינוק כל מה שניתוסף בו אור השכל מתגדלים איברים החיצונים באורך ורוחב והיינו לפי שכל עיקר החיות האיברים הוא מן המוח לכן בהגדלתן נגדלים גם הם והגדלת אור השכל הוא מבחי' חי' בחי' מקיף שנכנס בבחי' פנימי' בג' זמנים גדלות בן ט' ובן י"ג ובן כ' שאז גמר הכנסת המקיף בכלי ולכן אז מוכר בנכסי אביו והוא ענין למ"ד ומ"ם דצלם כמבואר בע"ח והנה הגדלת אור השכל והגדלת מוח גשמי כלי השכל תלוי' זב"ז שעי' הגדלת הכלי נכנסים בו יותר בחי' מקיפי' שהוא אור השכל וגם עיי' תוספת האור ממילא יתגדל ויתרחב הכלי אבל מ"מ הגדלת שניהם האור והכלי הוא מבחי' חי' אלא שהאור הוא בחי' פנימי' חי' ולכן נעשה בחי' פנימי' והגדלת הכלי הוא מבחי' חיצוני' חי' ולכן מתהווה ממנה בחי' חיצוני' המוח וכנודע שגם בכתר יש בחי' פנימי' וחיצוני' ולכן ג"כ הגדלת איברים הוא מחיצוני' המוח כלי אור השכל והנה חיות המוח המחי' את אברי הגוף הוא על ב' פנים האחד הוא חיות דרך התחלקות לפרטי' רבים לפי ערך ומזיגת הכלי שיורד החיות מן המוח ללב ולבא' פליג לכל שייפין כח הראי' בעין וכח השמיעה באוזן שחיות אבר זה אין לו שייכות לחיות אבר אחר והי' בחי' התחלקות והב' הוא חיות בדרך התכללות שגם אחרי אשר נתפרדו לחלקים ואיברים משונים אעפ"כ קשורים ומחוברים יחד בהתכללות גמור ואמיתי שהרי לכאב היד והכתף מקיזין דם ברגל שהוא ענין התכללות ותערובת החי' והתכללות זו היא ג"כ מן המוח שבראש והיינו לפי שהמוח הוא בחי' כללי לכל הגוף לכן בכוחו לחלק החיות לחלקים ולחזור ולכוללם יחד ושרש החי' הזה הוא מבחי' חי' כתר הפרטי ונק' מקיף פרטי או כח היולי פרטי הנ"ל.

ועפ"י הנ"ל יובן ג"כ למשכיל למעלה ענין פנימי' וחיצוני' המדות הוא: מן השכל ומוחי' וכמ"ש לפי שכלו יהולל איש שהרי התינוק לפי ששכלו ומוחו קטן מתאוה לדברים קטנים לפי ערכו וחיצוני' המדו' היינו בחי' הגדלת המדות בתוקף עוז אם לחסד או לגבורה כו' באהבה רבה ותכלית שנאה שהוא בחי' התחלקות המדות לחלקים ואיברים חסד דרועא ימינא גבורה כו' וגם בחי' התכללות המדות חסד כלול מכולם וכן גבורה פרצוף שלם מכל ע"ס שב' בחי' התחלקות המדות והתכללות המדות הוא מבחי' המוחי' כנראה בעליל שהקטן שעדיין אין בו דיעה שלימה ומיושבת אין בו בחי' התכללות המדו' וכשהוא ברוגז אין בו בחי' חסד כלל ואינו בחי' שלימות עדיין שהטיית קו אחד אינו שלימות וכמ"ש כזוהר כל רחמימותא דלא אתכלילת מתרין סטרין כו' וכמ"ש ברוגז רחם תזכור כו' שבחי' חיצוני'

שהוא הגדלת המדו' בהתחלקו' והתכללותו' הוא מבחי' המוחי' כמו פנימי'
 המדות עצמן אלא שפנימי' המדות הוא שרשן ומקורן מפנימי' מו"ס והגדלתן
 הוא מחיצוני' מו"ס וכמו שנתבאר לעיל במשל גשמי מאיברי האדם כו' כנ"ל
 ובחי' חיצוני' דחיצוני' הוא עור ובשר המלביש את כל איברי האדם מכף רגל
 ועד קדקדו כולו בהשואה אחת ובשוה ומקשר ומחבר את אבריו לקשרם א'
 אל אחד והיו לאחדים שקישור וחיבור זה אינו מפנימי' המוח כ"א מחיצוני'
 המוח גשמי שיורד מן המוח לחוט השדרה עד הירכיים ומתפצל החוט וחוזר
 ומתפצל כו' ולכן אמרו בגמרא בשדרה לענין טומאת אוהל שיהי' קיים רוב
 בנין או רוב מנין כו' שקשר וחיבור זה הגם שהוא חיצוני' דחיצוני' מ"מ הכח
 הזה שבכוחו לקשרם ולחברם ולהעמידם על עמדם וקיומם ומצבם שרשו
 למעלה מעלה מבחי' פנימי' ששרשן ומקורן הוא מבחי' חי' כנ"ל משא"כ כח
 החיבור הוא מבחי' יחידה בחי' מקיף הכללי המקיף ראש ורגל בהשואה א'
 וע"כ גם העור כולו בשוה שהעור שעל הראש הוא העור שעל פרסות רגליו
 ואחיזה העור ודבוקו הוא בגלגלתא וקרקפתא החופפת על הראש ומוחי'
 למעלה מהם שהוא רומז לבחי' יחידה ולמטה אדרבה העור ובשר מסתיר
 ומכסה את פנימי' האבר ומעלימם שאינו נראה פנימי' האיברים כלל כ"א
 העור ובשר והיינו לפי שבחי' יחידה א"א להיות בבחי' גילוי פנימי'
 והתחלקות כ"א דוקא בבחי' חיצוני' דחיצוני' השוה ומשוה בלתי שום
 התחלקות כלל וככל המשל וככל החזיון הזה יובן באר היטב מאמר זוהר
 מענין תו"מ הנ"ל שמה שהמצות נק' מצות המלך היינו עשיית המצות שיהי'
 מצו' בעשייתה הוא מבחי' מל' שהוא ענין ביטול רצון כי האתרוג והציצית
 וכן כל מצות מעשיות הן מבי"ע כי האתרוג הוא פרי הגדל באילן גם קודם
 שנקלח למצותו ודרך כלל טעם עשיית כל המצות בחי' ביטול מפני שאמר
 ונעשה רצונו שטעם זה שוה בכל המצות ולמעלה ג"כ בחי' זו נק' בשם מל'
 דאצי' שום תשים כו' וזהו מ"ש כי נר מצוה שהמצות הם מבחי' נר שהוא
 בחי' מל' והתורה שהוא שורש התחלקות המצות הוא מבחי' אור שהוא בחי'
 זעיר והיינו בחי' פנימי' זעיר כמשי"ת לקמן ועיקר התחלקות המצות לפרטים
 הוא בז"א רמ"ח פקודין רמ"ח איברין כו' וכמ"ש בכונות טעמי מצות
 שהמספר של רמ"ח הוא שט"ס דזעיר כ"א כלול מט' פ"א וג' פ"א שכל ספי'
 כלול מג' בחי' סתר רמ"ג וה"ח המגדילים רמ"ח כו'. והנה שורש
 ההתחלקות הנ"ל בז"א הוא בבחי' חיצוני' ז"א וכמ"ש בזוהר רמ"ח אברין
 דייקא שהן בחי' חיצוני' דזעיר שכמו שהתכללות באורות זעיר להיות כ"א
 כלול מכולם כך גם הכלים נכללים בז"א כי באצי' איהו וגרמוהי חד כו' וגם
 בחי' כתר הוא ענין הגדלות הכלים דהנה כמו שנגדלים האורות להיות כלול
 מכולם כך מוכרח ג"כ להיות נגדלים גם הכלים. והנה בכל מדה יש ג' בחי'
 שהם חב"ד חג"ת נה"י חב"ד הוא ענין טעם ושכל המדה ושרשה וחג"ת הוא

הוא עצם המדה חסד וגבורה ונה"י הוא ניצוח והשפעת המדה בלי טעם ולכלל בחי' צ"ל בחי' כלי לטעם ושכל המדה ולכלל בחי' והתכללות זו בזו וכן לעצמות המדה כו' שכללות התחלקות והתכללותן עולה רמ"ג וה"ח המגדילים רמ"ח. והנה שורש התחלקות למעלה הן בזעיר בחי' אלקות ואין מצוה ושייכות כלל לעשי' והוא ענין כוונת המצות שיש לכל מצוה כונה מיוחדת סוכה המשכת מקיפי' תפילין המשכת מוחי' דאבא כו' ושורש מצות עשי' הוא בבחי' מל' שבעשי' טעם כל המצות שוין שאמר ונעשה רצונו ותורה היא ג"כ בבחי' ז"א שהרי כל התורה היא ג"כ להבדיל בין הטמא כו' שהוא ג"כ ענין התחלקות המדות אלא שהתורה היא בחי' פנימי' זעיר ותורה אור דייקא בחי' פנימי' דייקא וז"ש בזוהר אורייתא מח"ע נפקת היינו בחי' פנימית זעיר נפיק מבחי' ח"ע ששורש התו"מ שהן בבחי' פנימי' וחיצוני' אור וכלי היא מבחי' ח"ע היינו בחי' ח"ס דאריך אך למה יהי' המצוה באופן זה ולמה לא יהי' באופן אחר הוא ענין שעשוע המלך בעצמותו ורצונו הפשוט בתכלית הפשיטות בלתי שום התחלקות כלל וזהו ענין תרי"ג מצות תרי"ג ארחין דאריך תר"ך עמודי אור שבבחי' כתר שבשרשן הנה המצות הגבה ומאד נעלה מבחי' התורה שכל התורה היא בחי' טעמי המצות שהוא בחי' התחלקות בבחי' פנימי' ושרש שרשה הוא כתר הפרטי ומקיף הפרטי שהוא בחי' ח"ס והארת קו"ח מקור הפנימי' משא"כ עצם שורש המצות למעלה הוא בחי' כתר הכללי ומקיף הכללי שהוא בחי' מל' דא"ס המקיף את המקום חלל בהשואה א' מכל צד כו' וגילוי בחי' זו הוא בבחי' מל' דאצי' בחי' עשיית המצוה שהיא ג"כ בלתי התחלקות וטעם א' לכולן שאמר ונעשה רצונו כו' שבחי' מל' הוא בחי' חיצוני' דחיצוני' לכן בו דוקא מתגלה בחי' היותר גבוה שא"א לבא לידי גילוי בבחי' פנימי'.

וזהו נעוץ תחילתן בסופן דוקא ולא באמצען כי תחילתן הוא מקיף כתר הכללי כתר שבכתר למעלה מבחי' התחלקות א"א לבא לידי גילוי בבחי' זעיר בחי' אמצען כי ז"א הוא בחי' מדוי' דאצי' שהן בבחי' פנימי' וחיצוני' התחלקות המדות והתכללותן ששרשן הוא מבחי' כתר הפרטי בחי' התחלקות וכנ"ל במשל מבשרי ששורש המדות הוא מבחי' ח"י כו' משא"כ בחי' מל' חיצוני' דחיצוני' מתגלה בו בחי' כתר הכללי וכמשל מבשרי הנ"ל דעור ובשר המלבישו הוא מבחי' יחידה כנ"ל וז"ש כתר עליון איהו כתר מל' ואיהו קרקפתא כו' שבחי' קרקפתא הוא למעלה על המוחי' בחי' פנימי' והוא בחי' יחידה מתגלה בבחי' חיצוני' דוקא כנ"ל וכך יובן ג"כ למעלה שגילוי שורש בחי' מל' הוא למעלה משורש פנימי'.

ועפ"י הנ"ל יובן ג"כ בדניאל והאנשים אשר עמי לא ראו את המראה כ"א בחי' מזלייהו כנ"ל שהוא בחי' יחידה שבנפש כנ"ל בחי' מקיפי' וע"כ

חרדה גדולה נפלה עליהם כי גילוי בחי' יראה גדולה בבחי' מזלייהו א"א
 לבא לידי גילוי כ"א בחיצוני' דחיצוני' כנ"ל וזהו ענין החרדה שאברים
 החיצונים נרתעים ונודעזעים וארכבותיהן דא לדא נקשן כו'. ועפ"י כל הנ"ל
 יובן בטוב טעם מ"ש ועשית חג שבועות להוי' אלוקיך כו' כי הנה שבועת
 הוא ענין הארת הכתר והיינו בחי' כתר הכללי שלא כדרך סדר ההשתלשלות
 שלפי סדר ההשתלשלות הארת כתר בחכמה היינו כתר הפרטי משא"כ
 בשבועות הוא גילוי כתר הכללי וכן ביה"כ הארת כתר הכללי וכמ"ש
 בכוונת נעילה בענין ז' פעמים הוי' הוא האלקים כו' וכמו שהי' בשעת מתן
 תורה גילוי אנכי מי שאנכי דלא ידע ליה בר איהו כו' אך להבין מה שנאמר
 ועשית חג שבועות מה עשי' שייך מאחר שאין העלאת מ"נ מגעת עד שם כי
 העלאת מ"נ אינו מגעת כ"א עד בחי' כתר פרטי מקור התחלקות ובנפש הוא
 עד בחי' ח"י מקור החכמה וכנודע בחכמת הרפואה והניתוח שיש באדם
 גידים חלולים שאין בהם דם והם גידי הרצון שהן המשכת הרצון באיברים
 דהנה בחי' החי להיות מתנועע התנועה שביד שאופני התנועה המה ע"פ
 שכלו וחכמה שבנפש על איזה אופן שהתנועע או לעשות איזה מלאכה
 שכלי' כמו לכתוב וכדומה אבל עצם כח התנועה הוא מחמת הרצון והמשכת
 רצון זה בנפש הוא ע"י גידי' הנ"ל ושורש רצון זה הוא מבחי' יחידה ולכן
 עפ"י חכמת הרפואה כשהחולאת באותן גידים א"א לרפאות בשום אופן והיינו
 לפי שאין העלאת מ"נ של אכילה ושת' סממני הרפואות מגעת עד בחי'
 יחידה שהוא בחי' מקיף כללי וא"כ תפול קושיא ועשית חג דקאי על בחי'
 כתר שבכתר מקיף הכללי שהוא בחי' מל' דא"ס המקיף את בחי' הקו וחוט
 ומקום פנוי שורש כל המקיפי' שאין העלא' מ"נ אפשר להגיע עד שם וא"כ
 מהו ועשית כיון שאין הדבר תלוי בעשי' תחתונים כלל ואם צדקת כו' אך
 הענין דהנה בשעת מ"ת שהי' אז גלוי הארת כתר הכללי וכמ"ש אנכי הוי'
 אלוקיך כו' אנכי מי שאנכי הוי' שלא ע"י העלאת מ"נ של תחתונים וכמ"ש
 וירד ה' על הר סיני כו' וירד מעצמו ומאליו אך ארוז"ל בשעה שהקדימו
 רז"ל נעשה לנשמע כו' מי גילה רז זה לבני כו' היינו ע"י שהקדימו כו' עשה
 הכנה לדורות להיות גילוי הארת כתר הכללי ע"י בחי' עשי' דוקא שנעוץ
 תחילתן בסופן דוקא וכנ"ל בפי' כתר מלכות ואיהו קרקפתא וזהו ועשית חג
 שבועת כו' היינו שתעשה הכנה לגילוי הארת הכתר והיינו עשיית המצות
 ע"י מתגלה מאיליו וממילא כי נעוץ תחילתן בסופן משא"כ בשעת מת"ת
 שעדיין לא קבלו התורה הי' ממילא וירד ה', אך אעפ"כ הי' קצת הכנה והוא
 ענין הספירה מ"ט יום מתגלה מאליה שער הנוז"ן כו' להוי' אלוקיך כו'
 שגילוי הארת הכתר הוא לזו"נ חציה לז"א דהוי' ת"ת דאימא כתר כו' וכבר
 נתב"ל שז"א הוא ענין המדות וכנ"ל ששורש התחלקות המדות והתכללותן
 הוא מן המוחי' והיינו מבחי' כתר הפרטי כנ"ל.

אך הנה גם כתר הפרטי נמשך מבחי' כתר הכללי וזהו ענין חציה לז"א וחציה לנוק' ששרשם הוא בחי' כללי אלא שחציה לנוק' הוא היותר געלה מחציה הנשאר לז"א שחציה לנוק' יורד כמות שהוא בלתי שום התחלקות וכנ"ל במשל מבשרי שהעור ובשר בלי התחלקו' כמו שהוא בבחי' יחידה שבנפשו וכנ"ל באריכות משא"כ חציה לז"א הוא בבחי' התחלקות לפרטי קו ימין כמו שנכנס בבחי' פנימי' שהוא ענין ת"ת דז"א כי שורש המדות הוא מן המוחי' כו' ולפי שהארץ כתר דשבעת הוא בחי' כתר הכללי לכן מסת נדבת ידך ולא נדבת כו' כי הלב הוא בחי' ז"א בחי' פנימית והתחלקות כו' כנ"ל והארץ כתר הכללי א"א להתגלות כ"א בחיצוני' דחיצוני' כו' כנ"ל וזהו נדבת ידך אברי' החיצונים אשר תתן דמשמע מאליה שלא ע"י סדר ההשתלשלות דרך לב ומדות בחי' פנימי' וזהו כאשר יברכך הוי' אלוקיך הוא ענין הארץ הכתר כו' כנודע והיינו בחי' כתר הכללי כו' וד"ל.

בעזרה"י

ענין אלול ור"ה ויוה"כ אלול א"ל שורש הי"ג מדות מתגלי' ונעשה ו"ל כו' והענין שבימי החול יהי' בחי' הארץ פנים דהנה עד"מ כשהמלך אינו בביתו אלא בשדה במדבר והעם הולכי' מן העיר אליו אל השדה להקביל פני' שלו מראה פנים שוחקות ומקבל לכל אדם אפי' הפחות מאד בסבר פנים יפות אח"כ כשבא לעיר הולכי' העם אחריו לעיר כו' אח"כ כשבא להיכלו לא כל אדם ראוי להקביל פניו בחדר המיוחד שלו עמו לבדו וכו', ועד"ז יובן ענין הקבלת פנים העליון בחי' א"א שהוא בחי' רצון העליון שממנו שורש המשכות מדות הרחמי' י"ג תקוני דיקנא.

דהנה נו' כמה פעמי' בע"ח ענין קשוטי כלה שהם י"ג תקוני דיקנא הנמשכי' אליה בבחי' הארץ פנים לבד ולא בבחי' עצמות רק כדי להאירה מחשכת הקליפו' הסמוכי' לה כו' והנה מכתר דחכמה הם עיקר המקיפי' בתקוני דיקנא עד ואמ"ת ששם בחי' הארץ פנים והשמנה האחרי' הם מחכמה שבכתר כו'. והענין דידוע שבריא' יצירה עשיי' בכללם נקראו עולמו' הנפרדי' בחי' צמצומי' והסתירי' שגילוי עצמות אלקו' בהם בבחי' אחריי' כו' ונק' שדה ומדבר כמו מלך הנוסע בדרך במדבר שאין המקום ראוי לגילוי משכן כבודו כו' ועד"מ נראה בחוש שהמלך כשהוא בדרך יותר

מראה פנים שוחקות לכל אדם בשוה ולא יסתיר א"ע כ"כ כמו שהוא בהיכל מלכותו כו' להיות כי במקום היותר מרוחק ממנו אם לא יאיר פניו כ"א כפי ערך המקבלי' פניו הרי אינם ראויי' כלל כלל כו' וכשברצונו להראות חסדו ואהבתו עליהם מכל מקום מוכרח שיתגלה בחי' הארת פנים ביותר כמו שמראה פנים של אהבה עזה עם אוהבו הנאמן בחדר מלכותו המיוחד כו' והטעם מפני שמשפיל עצמו מאד למקום שאינו מערכו כלל כלל כו' על כן מוכרח שיעורר חסדי' המרובי' המתפשטי' בלי גבול וסוף דקמי' כחשכה כאורה ממש שוין מפני דכולהו קמי' כו' וכאשר יתבונן המשכיל ענין הארת פנים של אהבה עזה ביחודו עם אוהבו המופלג וענין הארת פנים בהראותו להמון עם אין הפרש ביניהם כלל מצד המלך בעצמו ששניהם משרש א' נמשכו מן בחי' רצונו וחפצו אחורי' דתענוג כו' רק מצד המקבלי' ההארה הראוי לקבל נעשית ההארה אצלו בבחי' עצמות כמו (עד"מ בקשת משה ע"ה הראיני נא כו') אבל מי שאינו ראוי כלל לקבל אצלו הם בבחי' הארה שמאיר עליו מלמעלה בלבד (וזוהי הפרש שבין יניק' אבא יונק ממזל ח' שהוא התהוות הדבר וקיומו להארת פנים דא"א באבא שאינו אלא חזיוק לחזקו על דבר שעומד בו מכבר) כמבואר.

והנה עד"ז יוכן ההפרש שבין אלול ליוה"כ בייג מדות הרחמי' שמתפשטי' ומאירי' במלכו' המשפלת עצמה להי' לראש לשועלי' ביי שאינו אלא בחי' תכשיטי' שאינן מעצמו' הגוף כ"א נתונים על הראש לתפארת שבהיות בחי' מל' מסתתר' בבריא' י"ע כו' אין ההארה תקונין (שאינן מערך מהות כח התפשטו' חיות העולמו' כלל כי מתפשט' בבחי' עצמות להיות עצם א' עם המל' כו' כא' שי פניה מחשכת הקליפו' כי רגלי' יורדו' מות והתכשיטי' מוסיפי' האי באור פניה כמו שהוא בטבע להיות כי הקליפו' סמוכי' לה מאד ומחשיכי' אותה מאד כמ"ש שחורה אני כו'). אבל כשהמל' עולה עד הדיקנא ביוה"כ אזי אותן ההארו' מייג תקוני' הם בה בבחי' עצמות (ועיקר ההארה בתיקון ואמת שהם תרין תפוחי' כו') כמשל האוהב של הי' המופלג כשמקבל הארת פנים של אהבה עזה בחדר מיוחד בתכלית היחוד שיש בזה ב' דברי' שאינן בהארת פנים של המלך לעמו במדבר א' שאין כאן סילוק עצמותו כלל כי אינו משפיל עצמו כלל והבי' שהמקבל ראוי לקבל מפני עליות מדרגותיו כי מופלגי' המה הרי הם בבחי' עצמות אצלו.

בי: בגוכ"ק קשה לפענח (במקומות אחדים) ובכוך 931. 1148. ביי"ע. ובכוך 1154. ליתא.
 ש: בכוך 931. שמאור.
 הא: בכוך 931. 1154. האר'.
 ה: בכוך 931. 1148. 1154. המלך.

וענין התכשיטי' מה המה הנה כל המקיפי' הם מכתר שהוא הרצון דהיינו ענין עמך לא חפצתי בארץ כשמהות נפש האלקי' מעוררת רצונה לה' לבדו ואין אחר זולתה והוא ענין האהבה רבה שלמעלה מן הדעת שהיא יותר מהשגת שכלו בגדולת ה', אזי מאירי' במל' שהיא כללו' נשמו' ישראל מבחי' כתר שלה ששם כל המקיפי' עילאי' ולהיות כי מחשוכא אתהפך לנהורא מאחר שאין רצון אחר הרי אהבו' רעות נתהפכו לטוב שהוא עיקר ענין מס'נ' שהוא הרצון מזה נעש' בחי' תכשיטי' שהרי עיקר בחי' תכשיט הוא אבן טוב ומרגליו' ואין יוקרם מצד ההארה שמאירי' ביותר שהרי אור הנר מאיר יותר רק מצד ערך פחיתותם שהוא אבן והוא מאיר כ"כ הרי זה חידוש נפלא ואין יוקרם אלא מצד החידוש בלבד ולא מצד עצמו' ההאר' וד"ל ולהבין ולהשכיל ענין זה יותר הוא עיקר ענין העלא' מ"ן כשהאדם הוא טרוד בשכלו במושכלות עמוקות מאד וכל מחשבתו ואפי' כחות גופניות שלו מסולקו' מחושי' גשמי' מפני גודל עוצם עמקות דביקותו בדברי' עליוני' מופלגי' מאד נעלים, הנה כדי להמשיכו קצת שיטה קצת הארה מחכמתו ומחשבתו וכח החיו' שבגופו למטה מטה בדברי' תחתוני', אי אפשר כ"א כשמראי' לפניו איזה דבר חידוש נפלא כמו ציפור המדבר וכיוצא בו שאז מהפלאות הדבר נמשך מעט מעוצם דביקותו למעלה מעלה ומשפיל עצמו מעט בדברי תחתוני' לראות הדבר חידוש כמו כן יבין המשכיל על דבר שאין כל העולמו' אפי' ערך דערך כו' אלא ממקומו יפן קצת ע"י העלא' מ"ן של ק"ש בבחי' מס'נ' דוקא כנ"ל (ויש עוד בחי' העלא' מ"ן בענין אחר עד"מ מדורון שמביא הקטן אל הגדול שמתרחב דעת הגדול עי"ז עד שיתברך מקורו וישפיע שפע רב כו' וד"ל והוא בחי' התכללו' להיות אין ואפס כמשל החטה כמבואר במ"א באריכו').

הנה בהתהפכות מרירו למיתקא דהיינו עמך (נא"ך עפי"ש) לא חפצתי כלל כ"א אותך לבדך

ענין עגלה ערופה. והורידו אותו אל נחל איתן אשר לא יעבד ולא יזרע כו' וצ"ל למה נשתנית מכל הקרבנות שקריבים ע"ג המזבח והיא שיצאת' מן הכלל אך הענין דכל הקרבנות באות לכפר חטא האדם אם עשה בשגגה ולא הודע לו ומתחייב קרבן לכפר כו' וענין הכפרה הוא ע"י שמוציאי' הדם מן הבהמה שהוא עיקר החיות שלה ומעלים אותו במקום גבוה ומאד נעלה

נמשך כפרה עליה ולכך ה' קריבים ע"ג המזבח דוקא וד"ל. משא"כ בעגלה ערופה שאינה באה לכפר על החטא כי אינו מתכפר בזה כלל לפי שהוא מזיד כידוע, והמזיד גדול עונו מנשוא ואינו מתכפר ע"י קרבן שהרי אם יתודע אח"כ מי הוא הרוצח יהרגו אותו וכן אם ה' ידוע מתחלה לא ה' מביאים עגלה ערופה רק שהיא באה להסיר הקטרוגי' מכל ישראל שהרי כל ישראל עריבי' זבי' וע"י העגלה הוסרו הערבות כו' והענין כי הנה גם מכל הקרבנות הגם שה' באים לכפרת חטא מ"מ ה' צריכי' ליתן מעט יניקה ממנו לחיצוני' בכדי להשתיקם ולסתום פיהם נגד החטא שחטא החוטא כו' וכמ"ש בס' האמת שמהעשן שה' יוצא מהקרבנות ה' יונקי' החיצוני' וכמו"כ ה' כל ענין הקרבן של העגלה ערופה היא מה שנתני' חלק לחיצוני' שינקו משם בכדי שבזה יפטרו כל ישראל ויעובר כל הקטרוגים מעליהם כו' ודוגמא לזה הענין ה' שעיר המשתלח ביה"כ שה' שולחים לעזאזל להשתיקו ולפוטרו נגד מה שה' מגיע לו מן החטאים והעוונות שחטאו ושעו כו' והנה גם הוא לא ה' בה אלא על העוונות שבמזיד כידוע ולא ה' בא לכפר החטא ממש רק להסיר הקטרוגים מכל ישראל שהם עריבים זבי' כנ"ל וע"כ שניהם לא ה' קריבים ע"ג המזבח כי אינם שייכים שם כלל מאחר שאינם באים לכפרה אדרבה היו צריכים לשולחם אל מקום הטומאה מדור החיצונים, השעיר נשלח אל ארץ גזירה המדברה שממון מקום מדור החיצוני', וכן העגלה אל נהר איתן אשר לא יעבד ולא יזרע שהוא ג"כ מקום הקליפות שלכך לא יזרע משם דאל אחר אסתרס ולא עביד פירי' שאינן יכולי' להשפיע וכמו היתוש מכניס ואינו מוציא וכן לעלוקה שתי בנות הב הב וכמ"ש במ"א וערפו שם את העגלה שהשליכוהו להם שינקו ממנה וע"כ היתה בעריפה כי מן האחוריים הוא שמקבלים יניקה ממול ערפו דוקא שלכן נקראין אלהי' אחרי' כנודע אך הנה השעיר המשתלח ה' נשלח אל נהר איתן שה' מוצאין מקום בארץ הקודש עצמה שיש בו חיצוני' כו' וגם שם ה' שעיר וכאן עגלה כי מן בחי' שעיר יש לו יניקה גם בתמידיות שלכן שערותיו מרובות ומן השערות הוא מקבל יניקה אך על עבירות אחרות חוץ מן הרציחה ה' מסתפק גם ביניקה זאת לפי שאינן חמורות כ"כ ועל הרציחה הוצרך להביא עגלה פני שור מהשמאל שהוא יותר נעלה כו' ובזה דוקא ה' מסתפק א"ע וד"ל.

בס"ד

כתיב כי יקרא קן צפור כו' אפרוחים כו' והאם רובצת כו'. ולהבין זה, גם להבין מארז"ל מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה. גם להבין מ"ש

בתניא לפעמים התבונה יורדת להיות מוחין לנוק' דז"א כו'. להבין כ"ז להבין מהו ענין נר"ן ונאמר כי כשיו"ד שכליים מתערבים ונארגים ונכללים זב"ז היא בחי' נר"ן והא כמשל עיסה העשויה מתערובת כמה מינים חטה ושעורה וכוסמין וש"ש, וכשנילושה ביחד נק' עיסה כך הנפש כשנכללת ביו"ד שכליים הידועים נק' נפש וכן רוח ונשמה כי גבוה מעל גבוה כו', ומקום משכן הנפשות הוא בג"ע ושם מאירים ומבהיקים כוזה הרקיע ומשיגים ומכירים את בוראם בהשגה גדולה ונפלאה דאין קץ ותכלית, וראוי לשים לב על מכת נפש ההיא ותחלואי' אשר חילה ה' בה אחר אשר אפי' הנפש שהיא מדריגה תחתונה ממל' דמל' דעשי' משגת שם בג"ע יותר ממה שמשיג בעהו"ז אפילו הצדיק גמור לבד מבני עלי' שיש להם ממש התפשטות הגשמיות כמו אדמו"ר הה"מ דמעזריטש והבעש"ט הם ראו עולמם בחייהם והשיגו מה שהשיגו אבל אין אנו משיגים אפי' א' מני אלף מאותה ההשגה שהשיגו שם ועל מה עשה ה' ככה לנפש הזאת מה חרי האף הגדול הזה למה ירדה בירידה גדולה כזו בעולם הגשמי שבזה העולם ואו"ס מסתתר ונעלם ונאמר כי זאת הירידה עלי' היא.

דע כי אבינו הראשון פשע בו ועזב את בריתו ובחטא אדה"ר נעשה מה שנעשה אך לא נגע עד הכתף, דהנה יש ד' עולמות אבי"ע וממראה מתניו ולמעלה למעלה מהכתפים שהוא עולם האצ"י שם לא יגורך רע ומן הכתף ולמטה נעשה מה שנעשה. וזהו יסוד עה"ד טו"ר שהיא קליפת נוגה הממוצעת בין גקה"ט לגמרי ובין הקדושה ונותנת לפעמים חיות לגקה"ט האומרים אני ואפסי עוד ואומרים הב הב והלעיטני להיות יש ודבר מה בפ"ע היפך הקדושה, ולתקן זה הקלקול הראשון תלוי בביטול הרע מק"נ ולכוללה בבחי' הק' ואז לא יהי' מי שימשיך חיות לגקה"ט ויבולע המות לנצח ויהי' ה' אחד ושמו אחד ויהי' עלי' כל העולמות ושלמות האמת, ולצורך זאת העלי' האמיתית הוצרכה הירידה שלנו ממקום גבוה למקום נמוך כזה שהוא עה"ז הנק' עולם העשי' שבו צריכים אנו לעשות ולקיים כל רמ"ח מ"ע הן בת"ת ותפלה וק"ש שבהן עקימת שפתים הוי מעשה הן בעשי' ממש בידים ושאר מצות כתפילין ציצית ואתרוג ודומיהם, הן באו"ש וכלי תשמישו והילוכו ומעמדו וישיבתו וכל הנאותיו הנכללים בראי' ושמיעה ריח דיבור שימוש תנועה ומישוש והליכה, וכמובא כ"ז בתניא באריכות, כי מה שירדה הנשמה

הנז' לעוה"ז היא צורך עלי' זו והוא ממש דוגמת גלות השכינה לברר והנהגה כ"ז מחשבת יוצרינו לבלתי יודח ממנו נדח.

ועתה אודיעך סדר עבודתיך וכוחות נפשך הלא ראית בתניא קטן ובתניא גדול כי הנפש יכולה להכרת משרשה באלקים חיים ע"י עוונותי, אפי' בעבירה קלה אם יעשנה פעמים הרבה ויש עבירות שבפ"א כורתת החבל כמו חייבי כריתות ובידי שמים, והעצה מבוארת שם שהיא תשוב ה' ע"י תשובה תתאה ותשובה עילאה והיא להעביר הרוח שטות מקרבו שמראה לו פנים שאעפ"כ הוא יהודי, אבל באמת אינו כן כי אפילו כשעובר על איסור קל של ד"ס בשעת מעשה הוא רחוק מה' בתכלית הריחוק ומזה יבוא לידי מרירות גדולה והכנעה עצומה ושפלות רוח ויהי' לבו נשבר בקרבו שזאת היא תשובה תתאה, וזה יביא לעיקר התשובה שהוא עסק בתומ"צ בשמחה וטוב לב כראוי רק מקודם צריך הכנעה ועצבות.

והנני נותן לך עצה ע"ז איך תמשוך עליך המרירות ובאיזה זמן תוכל לבוא בנקל למרירות. דע כי מאין הולדת העצבות עפה"ט הוא זה, ידוע דעיקר השמחה והמרירות תלויות בלב, כי כשהאדם צלול וברור ועומד על עמדו ואל מקומו הולך וסובב אז האדם מרגיש שמחה בלבו וכל דעותיו מכוונות אבל כשהאדם אינו צלול וברור והוא מעורב אז האדם מרגיש עצבות ומרירות בלבו. וזהו על הרוב שכיח תיכף כשהאדם קם מעל מטתו והעולם קורין לזה (אויף גישטאנען אויף דער לינקער זייט), ולכן תראה לעשות חשבון הנפש בבקר כשתקום ממטתך הואיל והאדם מעורב בלא"ה בעת ההיא קרוב אליך הדבר להמשיך עצבות ומרירות.

עוד אתן לך עצה אחרת כשיהי' לך עצבות ממ"א מחמת איזה דבר גשמי באו"ש ויהי' לך נשבר בעת ההיא תעשה חליפין ותראה להתמרמר על פחיתות נפשך ותחבולות היוצר אל יבהלוך לומר שמא לא היתה המרירות כראוי בהרגשת הלב, כי השי"ת יודע תעלומות הלב ובאמת א"צ המרירות שתהי' מורגשת בלב דוקא אלא די אם תחשוב בהדברים האמורים בתניא קטן ובתניא גדול אף שלא תרגיש המרירות בלבך די בזה כי העיקר הוא המוח.

והנה זאת היא העצה היעוצה להעביר רוח"ט ממך ע"י שמירת שס"ה ל"ת שלא יינקו מהם שס"ה גידים שבנפשך ואיך ליטהר ולנקות ממה שיונק מכבר. והא לך עצה בהמשכת אלקות ואוא"ס ב"ה ברמ"ח אברי נפשך ע"י קיומה כל רמ"ח מ"ע.

העצה הא' שלא לילך בגדולות ונפלאות ממך ותכיר מקומך בכל תנועותיך ובקשת משם. כי הנה כתיב והזר הקרב יומת דע כי התו' מיוחדת בא"ס ב"ה בתכלית היחוד ומשם ירדה בסתר המדריגות להתלבש באותיות ותיבות ומחשבות ודיבורים כמבואר בתניא, וכל אות ותיבה ומח' ודיבור הוא עולם בפ"ע והיכלות, וכשהאדם רוצה להדבק אל הבורא ית' שמו ע"י התורה ומצות דנין אותו אם הוא ראוי לכך ואם כדי הוא לילך בזה ההיכל שהוא רוצה. ואם חלילה הוא זר מההיכל ההוא אז בודאי הקב"ה כבודו לאחר לא יתן ודוחין אותו מההיכל ההוא, והן הם המחזי' הטורדות ומבלבלות אותו. וזהו והזר הקרב יומת, כי מיתה הוא לשון העדר וביטול ולכן צריך האדם מאד להכיר מקומו ואל יצא ממקומו. עוד עצה שני' היא מ"ש בתניא להדבק בת"ח ולהתקשר בתוך נקודת לבבו בכחי' פנים ולא בכחי' עורף, ומהו בחי' פנים של אדם כמו החוטם שנושב בו אשר בו נפח ה' את רוח החיים שהיא הנשמה והוא בפנים של אדם משא"כ בעורף כידוע, ככה בו ית' עיקר אור פניו שהוא רצונו ית' הפשוט הוא בישראל והאוה"ע הוא בחי' העורף, וזהו כי באור פניך נתת לנו ה"א תורת חיים, כי פנים הוא תורה ומצות ועבודתו וההתדבקות בו ית' ע"י קיום התומ"צ וזה נתן לישראל דוקא, אבל האוה"ע הוא מחי' מבחי' אחריים בכסף וזהב ושאר התאוות גשמיות, כי עיקר החיות הוא בדעת שכל אוה"י שהם עיקר החיות של כל העולמות, ובכל עולם ועולם הוא מתלבש כפי מדת קבלתו באיזה לבוש שהוא יכול לקבלו וכמבואר בתניא שניקיות וחיות הקליפות ואוה"ע הוא מאחוריים דאחוריים דרצה"ע שירד ממדריגה למדריגה רבבות מדריגות בהשתלשלות העולמות בדרך עו"ע בצמצומים רבים ונותן להם החיות כמאן דשדי בתר כתפו. אבל לישראל מגיע מפנימיות הקדושה. וככה ממש הצדיקים הם המחיים את כללות נש"י, וכל הדבוק בת"ח כאילו דבוק בשכינה ממש. ומגיע לו החיות מא"ס ב"ה ע"י הצדיק בת"ח בעבודתו את השם ית' שמו. והפושעים והמורדים בת"ח גם הצדיקים מחיים אותם כי צדיק באמונתו יחי' כללות נש"י ורק שהם יונקים מאחוריים של הנר"ג של הת"ח ולהם מגיע בכסף וזהב וענינים גשמי'.

אחר הדברים והאמת האלה כשיאיר ה' עיני שכלך ותכיר מקומך ותתקשר בכל הדברים הנ"ל אזי תראה להעמיק בעומק שכלך בגדולת ה' ולבוא לידי תשובה מעומקא דליבא שכפי שיעורא דילך, ואח"כ זה המעשה אשר תעשה וזה הדרך אשר תלך בה. והא לך סדר הלימוד גמרא עם רא"ש וטור ובי' ושי"ך ומ"א בערך ח' שעות ביום ותחזור היטיב. ילמוד בכל יום זהו מעט, ובשבת כל היום זהו. קודם התפלה ילמוד מעט ר"ח. אחר מנחה תלמוד תנ"ך. תלמוד בהספרים דהרב דפולנאה. קודם השינה תלמוד עין

יעקב ומדרש. תלמוד ע"ה ותתחיל מהיכל הז'. גם תעיין בספר ערכי הכינויים שכתוב בהקדמתו אין אתה צריך כי זה נאמר למי דלומד ובדעתו לידע אך אתה תלמוד ע"מ שלא תדע, אך דע כי בע"ח תראה נקודות וציורים כמו שטירילעך גימעלין תדע שיש בזה חיות רוחני' ואם יתן לך ה' לב להבין תבין שם ע"פ חסידות, ואיני יודע מ"מ קורין חסידותיי. אך דע זה כי למעלה אין שם גשמיות ולא אלה ציורים וכמ"ש ביחזקאל והנה אופן בתוך האופן שבודאי למעלה אין שם אופנים ורק שיחזקאל קיבל נבואתו בזה ההתלבשות שנאצל לו מלמעלה ונתמצצם לו באותיות ובמראות, כן הוא בע"ח שכל דבריו הוא שכליים רק שצמצם באותיות ובציורים רק לשבר את האזן.

ואתה אין לך עצה אחרת איך להנצל מהיצה"ר כי ילחם כנגדך ויראה לך פנים שאתה רחוק מאד מה' וגם יכניס בקרבך התרשלות וגם יטמא אותך בצביעות ובגדלות, או אפילו אם תהי' לבדך יפיל עליך עצלות ויחליש לך לאכילה בכדי להרחיקך מחו"ת. והעצה היעוצה לזה היא ההתבוננות.

ואבאר לך מ"ש בתניא לכושי אדה"ר היו צפרניים מבחי' מוח תבונה, דהנה ידוע שיש ד' מוחין וא' מהם הוא מוח תבונה, וכמו שבאדם נתהוו הצפרנים שהם מקיפים ומלבישים את האצבעות מהמוח וכמ"ש בגמרא לוכן שממנו מוח שבראש וגידיים וצפרנים וכו', ככה ממוח תבונה נמשך בחי' אור מקיף בבחי' צפרניים, וכדי שתקבל אל הלב הענין הוא זה, דהנה תכלית החיות היא אהוי"ר שהם מ"ע ולית שהם תרי"ג איך להתדבק בו ית', ובעשיית האדם איזה מצוה מוסיף אור בחלק ה' אשר בקרבנו, אך אפשר שיינקו החיצונים ממנה דהיינו שיבוא איזה אדם ויפארהו ומוזה יבוא לידי צביעות והוא חץ פתאום מהבעל דבר, לזה יש בחי' אור מקיף שהוא בחי' אור מלוכש כמו שריון שהגבור לובש שמקיף אותו ומגין עליו שלא יכהו שום חץ, ככה ההתבוננות מקפת אותו ומצוי' אצלך בכל עת שתצטרך כמו צפרנים שמקיפים את האצבעות וזהו מוח תבונה הי' לכושי אדה"ר כי המלבוש הוא בחי' או"מ. אך מהו ההתבוננות שיתבונן בדעתו היטב את גדולת הבורא ית' איך הוא ממכ"ע וסוכ"ע ומכה"כ ולית אתר פנוי מיני' והוא עומד ורואה במעשיו וצופה ומביט ומאזין ומקשיב ומבין אל כל מעשיו ובוהן כליות ולב ומייחד מלכותו להיות מלך על עולמותיו והוא חפץ להתאכסן עמו להיות דירתו בתחתונים להתלבש בהבל פיו ובדיבוריו היוצאים מפיו בתו'. והרי בתו"מ הוא מחבק את המלך וכל מעשיו ודיבוריו וצעדיו יספור ומביט ובוהן כליותיו אם עובדו כראוי כמבואר בתניא אזי ממילא יתפרדו כל פועלי און ודוחו ולא יוכלו קום.

עוד עצה נגד היוצר כי לפעמים יגדיל לו מאד את העבודה ויראה שהעבודה צריכה להיות דוקא בדו"ר בהתגלות לבו ובל"ז לא יוכל לפרחא לעילא, ונמצא שלא עבד את ה' מימיו ורחוק מאד מאתו בתכלית ומוזה עד שיחפש אחר דו"ר בהתגלות לבו ילך בביטול תו"ת, והעצה היעוצה לזה ידע תדע שהעיקר הוא המוח וגם אם אין יד שכלו מגעת להוליד האבת ה' בהתגלות לבו רק האהבה מסותרת במוחין דילי, כי הנה נתבאר כי הירידה צורך עלי' היא לברר הטוב מהרע ע"י קיום התו"מ. והן אמת כי העלי' אינו נעשה כי כשהמצוה נעשית בדו"ר שאז הדו"ר נעשים בחי' גדפין ומעלין אותה למעלה אבל בלא דו"ר לא פרחא לעילא, אבל אין צריך שיהי' הדו"ר מורגשת בלב. והענין שיש שני בחי', בצים ואפרוחים ובחי' בנים. למשל כשהאדם לוקח האתרוג בידו לצאת בו ידי חובת מצותו הנה יש חיות בהאתרוג זה שצריך להעלותו, והעלי' היא שמברך עליו ועושה הברכה בהרגשת הלב שמרגיש בלבו האהוי"ר או נעשו הדו"ר גדפין להחיות את העשי' שבידים, כי הלב יש לו שייכות עם האברים כמו הידים ושאר האברים, כי הוא חומרי כמוהם רק שהוא פנימיות להם וכשהמצוה נעשה עד"ז או הוא בבחי' בנים עוף הפורח באויר. אך יש בחי' אפרוח דהיינו שעושה המצוה בלא התגלות הלב בדו"ר אזי חסירים הגדפין ובמה תעלה למעלה ע"ז אמרו מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה שנעשי' בחי' גדפין להאתרוג שהוא אפרוח ואין לו גדפין מהלב ומעלה אותו לרום המעלות כאילו עשה בדו"ר ובהתגלות הלב הואיל והעמיק עצמו בזה הענין בתעלומות תבונת מוחו. וזהו לפעמים התבונה שהיא אהוי"ר שבמוח יורדת ע"י הקב"ה שמצרפה להיות מוחין עם חיות וגדפין לנוק' דז"א שהם אותיות התו' שמוציא בפיו והתפלה וכל תרי"ג מצות התו' להעלותן למעלה הואיל ותבונה זו היא המביאתו לעסוק בהם.

וזהו כי יקרא קן צפור לפניך בדרך כו' אפרוחים או בצים פי' שיודמן לפניך עשיית מצוה הרכה ותו"ת שתעמיק בהם בהתבוננות מוחך גדולת אוא"ס ב"ה דכולא קמי' כלא חשיב כו' כמבואר בסעיף ט"ז באו"ר ההתבוננות ואעפ"כ לא תרגיש דו"ר בהתגלות הלב על יפילך יצרך לומר שלא עלה למעלה כי האם שהיא מוח תבונה רובצת על האפרוחים פורשת כנפי' עליהם להיות מוחין וגדפים להעלותם.

שבת פ' פקודי

ולא אבה ה' [אלקיך] לשמוע אל בלעם ויהפוך (את הקללה לברכה) (וגר') להבין מארז"ל גדול העונה אמן יותר מן המברך הנהי בכל נפש מישראל יש צלם אלקים בחי' אדם דלעילא שהם בחי' אברהם יצחק יעקב חגית כו' בחי' דמות שהוא בחי' מלכות דוד רגל רביעי למרכבה (כו' כמ"ש נעשה אדם בצלמינו) ואפי' המלאכים פני ארי' אל הימין ופני שור כו' זהו בפרטות אבל בדרך כלל (דמות) פניהם פני אדם (ג"כ וצ"ל כדמותינו) והנה ענין הצלם דאברהם הוא ענין הברכה ברוך אתה הוי' כמ"ש והי' ברכה פי' כי [מל' נק'] עלמא דאתגלי' הוא מהות (גשם) חיות כל נברא וכמו שאצלינו מוסתר חיות הנברא ורק גשמיותו הוא הנראה לעיני בשר כמ"כ אף חיותו הרוחני הוא רק בחי' גילוי המשכות אלקות ונק' עלמא דאתגלי' (שהוא התפשטות רוח פיו ית' הסוכי"ע) ועלמא דאתכסי' הוא בעל ההשפעה הממשיך ההתפשטות גילוי החיות תוך כל נברא ונק' סוכי"ע כידוע והוא מוסתר מכל נברא. (ואומרים קדוש אי' מקום כבודו) וזהו שאין המלאכים אומרים רק קדוש [אי' וגו'] על העדר תפיסתם במקור המהוה חיותם אבל ישראל הנמשכים מבחי' פנימיות אומרים קדוש וברוך פי' ממשכים מבחי' הוי' סוכי"ע עד שיהי' מלך העולם תוך כל נברא בבחי' גילוי וזו היא בחי' אברהם שבכל נפש מישראל.

אך היכן הוא הברכה של בחי' עצמותו ית' הוא ענין אמרם מכה"כ כבודו הוא לבושו בחי' חכמה לב נתיבותי בגי' כבוד והתלבשות אור אי"ס בחכמה הם עניני עוה"ז סדר זרעים וקדשים שנתלבשה מהות חכמתו ית' בהם והריי בכל הארץ יש מילואו בחי' עצם אי"ס ב"ה שהוא המדע וכו' דהנה מקור כל הנבראים של בי"ע הוא בחי' הבל פיו ית' ומבשרי אחזה שיש במהות הנפש שכל ומדות [ומוד'] ובחי' לבושים והיכלות כו' ויש ב' מיני הבלים שאינן מערך מהות הנפש כלל שהרי בשעת השינה שהוא הסתלקות כחות הנפש אפי' בהמחשבה מ"מ ההבל ישאר בגוף והוא הנק' קיסטא דחיותא, ועכ"ז ההבל שבתוך הגוף הוא כלול ובטל לגבי כחות הנפש ואינו

(ואלקיך): המוקף בחצאי ריבוע ניתוסף מכוון 1259 והמוקף בחצאי עיגול ליתא שם.

הנה: שם כי כתי' נעשה אדם בצלמינו כדמותינו כי. — וראה שו"ה חגית.

כמ"כ .. הרוחני: שם כן התפשטות רוח פיו ית' הממלא כל עלמין.

פ"י שם כי.

חכמה .. נתיבות: שם ל"ב נתיבות חכמה.

והרי: שם נמצא.

עצט אי"ס: שם עצמות אי"ס.

דבר גשמי בפ"ע כו' אבל הבל היוצא לחוץ לאויר הוא מתגשם מאוד ונראה דבר בפ"ע ולא יהי' שייכות כלל לכחות הנפש אעפ"י שגם הוא התפשטות הנפש אבל לא יגרום שינוי בשכל ומדות כו' כמ"כ יבין המשכיל שרו... תוך כל נברא (הוא בחי') לכבודי בראתיו [וגו'] הוא רק כקוסטא דחיותא היוצא לחוץ] כו' [אלא שאינו דומה להבל האדם היוצא לחוץ לאויר שהוא דבר נפרד לעצמו מחמת שהנפש הוא נברא בע"ג ויש לו תכלה בהשגתו וכל שיש לו תחלה יש לו סוף אבל רוח פיו ית'] (ו)אני ה' לא שניתי כתיב [אין דבר בפ"ע] ואין... אלא בחכמה המלובשת בהבלי איזה כו' וכמשל' המוריק מכלי לכלי שמה שהי' למעלה בכלי העליון הוא בתחתית של כלי התחתון לאחר ההרקה ומה שהי' בתחתית כלי העליון הוא למעלה בכלי התחתון כמו כן כתיב שמן תורק שמך אותיות והבלים דנוק' עניני גשמיים שמתלבש בהם אותיות חכמתו ית' הוא כחותם המתהפך וד"ל. והנה עיקר הכח שיש לנפש האלקית בתפילה לברך ברכת הוי' הוא סוכ"ע הוא מן השמיניה והתענוג של עשית המצות טלית ותפילין בתחילה כי טוב עין הוא יברך מאחר שמתענג הנפש מן התקשרותה בעצמות א"ס ב"ה למעלה מחיי העוה"ב שהוא [רק] ההנאה מזיו של בחי' מל' לבד לכן ביכולתה להיות מברך מן עלמא דאתכסי' להיות מלך העולם וד"ל.

והנה אברהם הוליד את יצחק שמן אהבה וחדות ה' יתעורר המרירות מן ההיפך [ע"ד ויהי כי זקן יצחק] ותכהנה עיניו מראות א"ע מואס בחיו מדוע יהי' נפרד כו' וממש' לפי ערך התגברות החדוה בה' כן תגבר המרירות מאחר שנולדי' זה מזה כו' וצריך שיהי' חדוה תקוע בלבא מצד התגברות אלקות תוך הנפש בחב"ד ומדותי' ובכ"י תקוע מסטרא דא מצד שלא נתפשט הארת אלקות תוך מחשך הגוף [להפכא חשוכא לנהורא] שלא יהי' לו רצון אחר כלל ויגבר רחמנות רח"ר על חושך הגוף שלא נהפך לאור והוא בחי' יעקב והוא ע"י שמאל דוחה תחילה בחי' יצחק שאומרי' אחר ש"ע אשמנו כנ"א כו' שאינה רק מצד תגבורת החדוה כנ"ל וזהו גוללירין יורדי' ומתגרים וגבורים יורדים ונוצחים שכל הארת אלקות בהנפש בכל תפילה אינו אלא שמתגרה בהרע שבנפש ול... מהותו. כלל כו' אבל גבורי יצחק שמאל דוחה שמואס

כמז"כ .. שרו... שם וכן כביכול רוח פיו ית'.

ואין... שם ואין מהותו נתפס.

בהבלי .. וכמשל': שם בהבלים דנוגה שהיא התומצ' כמשל'.

השמיניה: שם השמחה.

כו' וממש: שם כ"כ מה' ממש.

ול... מהותו: שם נהפך ממהותו.

בחיו מפני תגברות החיות. אלקות כנ"ל הוא המהפך החושך לאור (והוא) ע"י השמאל דוחה ממשך הארת אלקות בתוך חיי גופו הגשמי"י להיות גם הם נמשכים אחרי ה' לבדו ואז יוכל להיות הרשימו כל היום חזק וקיים בבחי' סומ"ר וע"ט להיות מוחו שליט על הלב ב"י כו"י וזהו נבזה בעיניו נמאס ואת יראי ה' יכבד (ו) [ש]נמשך עליו בחי' יראה שום תשים עליך מלך ונעוץ תחילתו בסופן וסופן בתחילתו ובוזה יתכני' המעלה של הסוף בתחילה שמעורר המשכה בתוספת ברכה מכמו שהי' נעוצות התחילה בסוף כי גדול העונה אמן כנ"ל וד"ל וזהו ויהפוך [לך את] הקללה לברכה וד"ל.

שורש הדברים הנה תורה ומצות. הם תרי"ג ארחי דגלגלתא כו' אשר שרשו הוא מבחי' הארת הקו אעפ"י שהם מקיפים הם מקיפים דא"פ כו' מלי' דא"ס מקור ומקיף הארת (האוי"פ שהוא) הקו הוא אמיתי אור המקיף מבחי' מהות ועצמות. א"ס ב"ה אעפ"י שהוא עדיין ג"כ בחי' אור עצמות כו' ולהבין זאת וזנה מבשרי אחזה [שהתענוג שאדם רוצה להתענג באיזה דבר הוא] (ש)ראשית יריד(ו)ת מהות הנפש (להיות לו תענוג לאיזה דבר קודם שנתצמצם מהות הנפש להאיר בכח התענוג שבנפשו לא הי' עדיין אפי' מקור דמקור לאותו הדבר ואעפ"י) שכחי' העשיי' [אע"פ שהוא] הוא סוף של כל צמצומים הנמשכים מן כח התענוג להדבר ואין ערך בניהם כו' הוא מצד ירידות האור שהאיר בכח התענוג אבל קודם שנתצמצם להיות בכל[ל] תענוג הי' הדבר עשי' קודם להתענוג וקרוב יותר אל העצמות כי אדרבא הושפלה ונתמעטה כשבאה הנפש לכלל להתענג כו' וא"כ אפי' אשרי שכח התענוג מקור ומקיף דמקיף (אל צמצום האחרון המוגבל בעשיי') מ"מ י

החיות: שם הארת.

על .. כו': שם כו'.

יתכן: שם יתרון.

שורש .. ומצות: בכרך 1146 הנה תרי"ג מצות.

מל': בכרך 1146. 1259 אבל מל'.

(האוי"פ שהוא): הבא מוקף כחצאי עיגול ליתא בכרך 1259. והמוקף כחצאי ריבוע ניתוסף משם.

מהות ועצמות: בכרך 1259 עצמות ומהות אור.

שכחי: שם נמצא שכח.

כי .. אפי': שם אי"כ גם לאחר הצמצום האחרון המוגבל בעשי'.

אשרי: בכרך 1259 ליתא. ובכרך 1146 לאחר.

מ"מ: בכרך 1259 לה מ"מ.

בהעשיי הארתה מן העצמות כמו שהייתה בראשית הירידה מן מהות הנפש ובזאת יתכינה מן העצמיות בקירוב אמיתי אל העצם יותר מקירוב התענוג מצד עילוי הא"פ וכמבואר במ"א עפ"י משל התלמיד להשכלי. שהשכלתו שקבל מן הרב יותר נגבלת היא קרובה יותר אל השגת הרב וכל שהתלמיד לפי השגתו מעמיקה ומפשיטה מהגבלתה היא אז רחוקה יותר מן השגת הרב מאחר שהשגת הרב והשגות התלמיד אין ערוך בניהם (שהוא בחי' או"מ ואו"פ) שאינם נשפעים בדרך עילה ועלול ודל"י.

ועפ"י? יובן למשכילי שאעפ"י שהמצות הם פנימית רצונו הפשוט ית' מקיפים דשורשי כל הנאצלים [והנבראים כו'] שהם] מאחוריים רצונו וכו' מ"מ עיקר שרשם הוא רק מהארת הקו שהוא כמשל לאחר צמצום וירידות העצם להתענג כו' וזהו בכל כוונה ורעותא דנקודת הלב. בעשותו המצוה להתקשר באור א"ס פנימיות רצונו מקיפים דאבי"ע כו' אבל בעשותו המצוה מצד פקודת המלך לבד הוא עומקי סוף המעשה אשר הוא יותר במחשבה תחילה להארת הקו שהוא בחי' מל' דא"ס הנ"ל. מצות המלך ג"כ פ"י ראשית. מהות ועצמות [א]א"ס ב"ה וכמ"ש במ"א בארוכה וד"ל וזהו גדול העונה אמן יותר מן המברך שהעונה אמן [מאחר ש]הוא [מאמת הדבר בחיזוק התקשרות עד מאד בל תמוט לזולת והוא ענין עצם הנפש ולא כח התפשטות כו'] (ה)מהפך חושך לאור והוא התהפכות לבוש נוגה והם כלים לאורות מקיפים האמיתיים] שהוא בחי' מל' דא"ס מאחר ששמים וארץ הגשמי' וכל אשר בהם הם בחי' לבושים והיכלות דמלי' דעשי' ועל לבושים והיכלות דאו"פ דעשי' יאיר או"מ דעשי' ועד רום המעלות כו' נמצא תאחז האדם בהארת עצמותו ית' בהפיכת חושך הנוגה בשעת הארת או"פ כנפשו האלקית כל התפילה ואחר התפילה בנפילת אפיים מהפך חפצי [ו]גופו המקושרים כהבלי עולם ג"כ לה' לבדו אזי [מאייר בו] הארת אמיתית

יתכינה .. העצמיות: בבוך 1259. 1146 יתרונה.

להשכל: בבוך 1259 שכל מה.

(שהוא .. וד"ל: שם ליתא.

למשכיל: בבוך 1146 נ' למעלה.

מקיפים דשורש: בבוך 1259 שהוא מקיף של שרש.

וכו' מ"מ .. הלב: שם כי כל שפעם וחיותם תלוי במעשה המצות של התחונני כמבואר בתניא פכ"ג וזהו

כוונת כל המצות.

עומק: שם עיקר.

הנ"ל: בבוך 1146. 1259 הנק.

פ"י: בבוך 1259 שהוא.

ראשית: 1146 ירידת. ובבוך 1259 נוסף ירידת.

דמל: שם נוסף דמל.

המקיפים, אך אין זאת אלא לאחר השמאל דוחה שהוא התכוננות בנקודת הלב ענין הריחוק העצום מה' ואף שאצלו הוא בחי' דחי' אבל למעלה בבחי' מקיף האמיתי בחי' מלכות דאיס הריחוק זה הוא ליקרובי מאחר דלית מן דתפיס ב'י וכל שהוא קרוב יותר מצד האו"פ הוא יותר רחוק [מאז"מ] אבל הרחוק המשפיל עצמו בתכלית [הוא] באמת הקירוב מאחר שאינו בבחי' תפיסא וקירוב כו' וזהו בחי' עבד שלמעלה מכחי' בן [ע"ד] משה עבדי להיות כי קרבת הבן אל האביו שנלקח שרשו מן מוח האבי ואין קירוב אמיתי גדול מזה להיות עצם א' עמו עכ"ז מובן למשכיל שהעבד הנאמן בעשותו פקודת אדוניו בלי שידע כלל טעם ודעת בהדבר שהוא עושה כ"א ביטול עצמותו מכל וכל לכל אשר יצוה יטה שכמו ולא אכפת לו כלל להתבונן איכות הציווי וכו' שרש ביטול אמיתי כזה הוא נקשר בבחי' מקיפים של נפש האדון פי' במה שלמעלה מכח [התפשטות] תענוגיו לרצונותיו בציווי שלו וכמ"ש במ"א בענין שמוע מזבח טוב כו'.

ועפ"ז יובן למשכיל עניני גדול העונה אמן מלשון ותקעתיו יתד במקום נאמן שהוא חזוק ההתקשרות עד מאוד כל ימוט לעולם (והוא ענין עצם הנפש ולא כח התפשטותו כו') כמ"כ עליית נוק' צ"ל מלמטה למעלה (מאחר שהוא בחי' רוח הבהמה יורדת מטה מטה בצמצום אחר צמצום) וידוע דתכלית עלייתה הוא כשבאה לבחי' תענוג להתענג על ה' משכחת על עצמותה לגמרי ואז ידע כל פעול היטיב המקור המהוה אותו כו' אבל עליי' הראשונה מלמטה למעלה מצמצומה האחרון צריך הנברא לצאת תחילה והוא מים תחתוני' בוכים אנו בעינן למהוי קדם מלכא שהוא יציאות הנברא מן הנוגה המסתיר (ובמה יציאתה הוא) [ו]בבחי' זו גופא (עלי' זו הראשונה) הוא יציא(ו)ת רגלי הנברא מן המות וחושך דנוגה (מאחר שרגלי נוק' יורדות מות הרי כן בכל נברא לפי ערכו מאחר שהיא מקור כל המקבלים כו') היא יתר מן המברך שהיא עלי' המועלה שלה שהיא להתענג ומתברך אהבתה ביתר שאת בשכחתה לגמרי על עצמותה עכ"ז הרי

הוא ליקרוב: בכרך 1259 אמיתות הקירוב.

האב: בכרך 1146. 1259 נוסף מפנימיותו.

להתבונן: בכרך 1146 ליתא.

ועפ"ז .. ענין: בכרך 1259 וזהו.

מלמטה . . תחילה: שם מאחר שהיא רוח הבהמה ירדת מטה מטה בצמצום אחר צמצום לכן צריך לצאת

תתלח מלמטה למעלה.

הנברא: בכרך 1146 ליתא.

היא: בכרך 1259 והלא.

המועלה: שם המעילה.

גם תענוגים. מוגבלת היא לפי ערך קבלת התהוותה מאין ליש כו' כי השמאל דוחה עליה. הראשונה גורמת אתעדל'ת. הארה חדשה בכח תענוג[ה] מ'כחי' מקיפ' האמיתי כי טוב עין הוא עינה פקיחא הוא יברך את המברך בתוספת ברכה מכמו שהי' כו' כי [מ]כח התענוג המצומצם המוריד. ההשכלה הנק' יסוד אבא [בבינה] שבנפש האלקי' שהוא תכלית עלייתה נמשך ממנו שרגלי' יורדות מות בנוגה לה סביב אבל כשמשנתה צירופי אותיות שלה מצד הארה חדשה בכח התענוג הנק' טוב עין והוא חסד דעתיק הממשיך השפעות ההשכלה מחדש ממילא משנתית הצירופים מאחר שנעוץ הסוף בתחילה וכשמשנתה בתחילה משנתה הסוף.

וזהו עין ה' אל יראיו שמאל דוחה גבור' יצחק הנ"ל להציל ממות נפשם הוא סוד נפ"א שמלקטת מתוך הנוגה אחר עליית[ה] בש"ע כו' נמצא שעלי' הראשונה שקודם התפילה המעביר שינה כו' היא אחר שמ"ע בנ"א כו' והולדה שנולדה משמאל דוחה (הגבורות ממניעות ההשפעה) הוא היראה כי הולדת האהבה המוגבלת היא מן השפעות יסוד כו' ומן הגבורות שמן מניעות ההשפעה נולדה אח"כ היראה בהמקבל והוא ענין הנורא בחי' משפיע והמקבל מן הנורא נק' יראה שהוא מתירא מאחר זולתו עד"מ יראת התלמיד מרבו כשרואהו ואינו. מצד קבלת דבר השגה באותו העת שמתירא ממנו. רק מצד שהרב הוא נורא בעצם (והוא מניעות השפעתו מחיסרון התלמיד ואינו אלא מצד שלימות הרב בעצם) והרי אין ביראה זו של התלמיד שום השפעה כו' אבל האהבה של התלמיד אינו מצד עצם השלימות בכללות אלא מהארות השגותיו שמקבל חיות ממנו תמיד שאינו אלא לפי ערך התלמיד לבד ואין האהבה אלא (מצד) לפי ההשפעה כו' נמצא מובן הנמשלי. שביטול העבד הנאמן בשום תשים עליך מלך לשמור פקודתו בלי שידע טעם ודעת הנק' יראה היא נולדה משמאל דוחה שהוא הריחוק העצם מצד שלימות המלך כו' היא הגבה למעלה מן אהבה שנולדה מן המברך בשעת התפילה וד"ל וזהו אבן מאסו הבונים שהוא בחי' דוד הביטול בלא טעם והבונים הם חו"ב הנמשכים מכח התענוג המצומצם בהם אשר האבן הוא סוף להם כו' הייתה לראש פינה גורמת באתעדל'ת המשכות ראש פינה שהוא (ה)ראש [הטיות

עכ"ז .. תענוגים: שם כי עכ"ז .. תענוגה.

כו' כי .. עליה: שם אבל .. שהיא עליה.

אתעדל'ת: בבוך 1146. 1259 אתעדל'ע.

המוריד: בבוך 1146 המוליד.

ואינו: בבוך 1259 ואין המורא באותו העת.

השנה .. חמנו: שם השגתו.

הנמשל: בבוך 1146 ליחא.

המהות הנפש [לראשית גילוי החכמה והוא עצמיות התענוג ראשית ירידת מהות הנפש כנ"ל וד"ל וזהו לא ינום ולא ישן בחי' עינא פקיחא המעורר ישנים או"א נרדמים ז'ין ומשיח אלמים כלי' צירופי אותיות הנוק' שהיא בבחי' קטנות נאלמת (כנ"ל) [וגו'] עד שהוא המתיר אסורי(ם) נוגה והסומך נופלים בנוגה ואינם עולים. עדיין וזוקף כפופים (הנותנים כח לסט"א מצד תגבורת ההיתר כנ"ל נלקט פיזור חיותם ברע גמור) ע"י גיבור' יצחק הנ"ל והוא אשר שלט האדם (באדם לרע לו ללקט הגבורות קשות) והוא שם ב"ן המברר [והמלקט הגבורות קשות] (כו') כי לא נשפלה בבי"ע להיות ראש לשועלים לבררם רק שם ב"ן לבד ולא שום א' משארי אורות. [ה]אצ"י כו' וד"ל.

ענין' ושמן תורק שמך העליון נעשה תחתון כנ"ל, מובן עפ"י המבואר במ"א יצא ראשון נכנס אחרון שמה שנאצל המקבל מאו"פ הוא נמוך במדריגה אצל בחי' מקיפים הוא יותר קרוב וכנ"ל לכן השראת מהות חכמתו ית' דווקא בענינים גשמיים הבלים דנוגה וכמו מעשה המשכן שפוקד עפ"י משה יסוד אבא ובצלאל כו' כגוונא דלעילא לעילא כנ"ל ואעפ"כ הי' שם זהב ותכלת וארגמן גשמיים דווקא כי השראת מקיפים הוא דווקא בדומם שבאו"פ כי הסוף מעשה שבאו"פ הוא במקיפים יותר קרוב כמ"ש במ"א.

לא אבה ה' אלקיך לשמוע אל בלעם ויהפך ד' אלקיך לך את הקללה לברכה כי אהבך כו' להבין מהו ולא אבה לשמוע הלא בלעם הוא בחי' קליפה ולא אבה הפי' ולא רצה משמע שהי' הסברה לשמוע לו אך שלא רצה. ולהבין כ"ז צ"ל תחילה שיש בחי' דעת הוא בחי' הבדלה שהדעת הוא המבדיל התערובות כי בכ"ד יש טו"ר עומק טוב ועומק רע כי אפי' בטוב הגמור בתכלית אפשר למצוא בחי' רע וכמו"כ אפי' בתכלית הרע אפשר למצוא טוב דאפי' בצדיקים גמורי' שעבודתו תמיד במס"נ אפשר למצא בחי' רע וגם אפי' ברשע אפשר למצוא טוב וכמו שאמרו חז"ל יש קונה עולמו בשעה אחת נמצא שהי' בו הטוב מעורב והמבדיל הוא הדעת ובלעם הוא בחי' דעת בזלע"ז וכל מגמתו הי' לקטרג על ישראל ולמצוא באיזה מקום

כל: בבוך 1259 כו.

בנוגה .. עוליס: שם זו שאין עולים עדיין מנוגה.

אורוח: שם מדות.

ענין .. במ"א: בבוך 1146. 1259 ליתא.

בחי' רעה וזהו ונשקפו על פני הישימון נמצא כי עפ"י טו"ד כו' הי' הסברה לשמוע אליו אך ולא אבה מצד שלמעלה מן הטעם ודעת ולא מצד הטו"ד כי מצד הדעת נמצא הרע רק ולא אבה סתם ויהפוך ד' את הקללה לברכה זה קאי על יוה"כ, כי יוה"כ הוא סליחות העוונות כמ"ש אנוכי אנכי הוא מוחה פשעך כי אהבך ד' אלוקיך.

ולהבין זה הנה מבשרי אחזה כו' כי הנה אית רצון ואית רצון יש רצון פרטי ויש רצון כללי, רצון פרטי הוא המתפשט עפ"י טו"ד ע"כ הרצון כך כפי שחייבה חכמתו ובינתו שזה טוב או להיפך ורצון כללי הוא בחי' רעותא דליבא שעצמותה אמר בזה ד"מ טבע האהבת האב על הבן וזה מקור כל הרצונות שמחמת שעצמותו הוא כך ממציא חכמה לרצונו ובוה יובן שפעם נאמר שהלב מקבל מהמוח ופעם נאמר שהמוח מקבל מהלב ושניהם אמת ומתחילה צ"ל מהו ענין לב כי לב נק' עצמיות הדבר רעותא דליבא עומקא דליבא עומק הדבר וכמו שמבואר קוב"ה ליבא דכולא עלמ' ויש בזה ב' בחי' הא' שיש בחי' תשוקת הלב שנלקחה מהשכל היינו מחמת שהשכל מחייב לאהוב אותה דבר מחמת שהוא טוב לו או להיפך כו' נתגלה התשוקה בלבו להיות לה חשק לאותו דבר ומזה נעשה לו רצון להרהר ולחשוב בזה להוציא מכח אל הפועל תשוקתו וזהו נק' רצון הפרטי שלמטה מן הטעם והדעת וזהו נק' שהלב מקבל מהמוח כו' וד"ל ויש בחי' ב' הגם שאין השכל מחייב להיות לו תשוקה לאותו דבר אדרבא להיפך כו' מחמת שאין השכל אנושי מחייב שטוב לו אותו הדבר שתשוקתו לזה אעפ"כ הוא חשק לזה ומתחכם בזה להוציא מכח אל הפועל הרי נראה בחוש שהמוח מקבל מהלב כי יכול להיות לו חכמו' ורצון היפך הטבע והוא מחמת שעצמותו הוא כך ומפני זה יכול להיות ולא אבה כו' כאשר יבואר לקמן וגילוי זה להיות ויהפך ד' לך כו' הוא ביוה"כ דוקא כי אז נתגלה בחי' פנימיות נקודות הלב רעותא דליבא עומקא דכולא, כי הנה כל ע"ת אומרים ממעמקי' כנגד עשרה עומקי' פי' עומק הוא הרצון ומעמקי' הוא עומק לעומק מבחי' פנימיות נקודת הלב רעותא דליבא ובעשרה ימים עושים יוה"כ כי יו"כ הוא עליות המל' למל' דאי"ס המתלבש בפנימיות עתיק ע"י התשובה היינו תשובה תשוב ד' ויש ב' מיני תשובה תשוב' עילאה ותשובה תתאה וזהו תשוב ד' ה' תתאה מל' ה' עילאה בינה.

ולהבין כ"ז צ"ל תחילה מהו ענין עליות המל' כי הנה מל' נק' דיבור כי דבר ד' שמים נעשו בעשרה מאמרות נברא העולם ויאמר אלקי' תדשא כו' ולהבין זה מבשרי אחזה כי הנה מהקול הבל הפה נעשה הדיבור והקול הוא אש מים רוח אש גבורה טבע לעלות מים חסד יורדים וכי' ובחי'

רוח הכולל והמחבר כנראה בחוש שהרוח מתגבה למעלה וגם פעמים בבחי' ירידה וזהו הכללות והחיבור שיוכל להתהוות מזה בחי' דיבור וכמ"ש ויהי' אדם לנפש חי' ותרגומא לרוח ממללא נראה בחוש שעיקר מילולי מהרוח וזהו באמת גשמיות בחי' הרגשה הכל הפה והו' נלקח מהכל הלב ג"כ מבחי' חו"ג שכלב וזהו רוחני ואינו נרגש רק רוח החיים וכלי לבחי' הלב שבו מתפשט חג"ת כו' וזהו בחי' חצוניות הלב שבבחי' הכל הלב היינו שם נשמע החסד או הגבורה כ' והמדות עצמם בעצם הוא בחי' פנימיות הלב עצם המדות שמתפשט ומתגלים ברוח חיים והראי' לזה שאפי' באופן שאין שום התגלות מדה מ"מ יש הכל הלב כי היא כלי כו' והמופת שפעמים שיש לו איזה עצבות או מרירות היינו כיווץ הלב אז אינו מתפשט האהבה א"ו וכו' אפי' מי שדרכו לאהוב ושיתפשט וזהו מחמת שנתכווץ הכלי ובעת השמחה שיש התרחבות כלי הכל הלב הנ"ל אז נראת וניגלת ביותר ובהרחבה והמדות הם לפי ערך ההתבוננו' כך או וכך וזהו הכל הבלים אמר קהלת ז' הבלים עילאין וז' הבלים תתאין היינו הכל הלב והכל הפה.

והנה כמ"כ למעלה בדבר ד' שמים נעשו ג"כ באופן זה מל' דאצי' לביע' הוא ג"כ בעשרה מאמרות הוא ג"כ וברוח פיו הכל הפה ובדבר ד' כו' וזהו ג"כ החילוק בין עליות דחול לעליות דשבת כי בחול זיווג יעקב בחי' ז"א היינו העלאות מ"ן מל' לז"א שיתגל' מהכל הלב להכל הפה לבחי' דיבור כו' תדשא הארץ כו' ובשבת זיווג ישראל לי ראש לבחי' חכמה מוחין דז"א וזהו תשובה תתאה היינו שה"א תתאה מל' נתעלה לבחי' ה' עילא' חיצוניות בינה כי בבינה יש ג"כ ג"ר ז"ת כו' היינו כי כשיש התפעלות השכל היינו ז"ת יש התפעלות המדות וזהו חיצוניות בינה ופנימיות בינה ג"ר אנא זמין כו' שתשובה כו' תשובת עילאה היינו שבינה מתעלה לבחי' מל' דא"ס כאשר יבואר לקמן וזה נעשה ביו"כ ע"י ה' עיננים דייקא כמ"ש ועניתם את נפשותיכם כו' וביאור ענין זה צ"ל דלכאורה תמוה בשלמא ה"א תתאה היינו בחי' מל' נתעלה לבחי' ה' עילאה אבל ה' עילאה בחי' פנימיות בינה לאן אתה יתעלה הלא בחי' עתיק מתגלה בבינה דווקא. ולהבין כ"ז כי הנה בינה נק' אהי' אנא זמין כו' ועדיין לא בא כלל גילוי דהיינו למשל כ"ז שהוא טרוד בהשגות השכל היינו בעמקות פנימיות בג"ר דבינה אינו שומע ההתפעלות ואינו ניכר אף התפעלות המדות היינו ז"ת דבינה וכשיש התפעלות השכל היינו בחי' חיצוניות בינה ז' תחתונות דבינה יכול לבא לכלל המדה לאהוב אותו דבר או להיפך עד שבא ג"כ לכלל גילוי בחי' מל' ממילא נראה שהתהוות המדות וקיומם הוא מבחי' חיצוניות בינה לכן ההעלאה של המל' ג"כ לבחי' בינה והעלוי' זו הוא נק' בשם אכילה מפני שהוא בכדי שיהי' התלבשות אורות בכלים צריך לחזק הכלי בכדי שיוכל

לקבל האור השופע בתוכה כו' והוא כמשל האכילה ע"י שניתברר המאכל כמו שארז"ל תלת שליטין אינון מוחין כבדא ליבי ע"י שהמאכל מתברר והפסולת נדחה לחוץ והמוכרח עולה ללב ומהלב עולה למוח לחזק את המוח וע"י ביטול בחי' הדצ"ח שבהם בהעלאת מ"ן מעורר מ"ד כו' וכמו שנאמר בקרבנות ריח נחוח להוי' הוא ע"י שבחי' מתעלה לגבי מזבח בהעלאת מ"ן מעורר מ"ד מבחי' הוי' וכמו"כ למעלה מיכאל מקריב נשמות כו' הוא ג"כ כו' ומובן מכ"ז שעליות המל' לבחי' בינה נק' בשם אכילה וכמו שמבואר בזהר ע"פ באתי לגני אחותי כלה היינו בחי' בינה המשפיע בו"ק דאצי' וכו' כתיב אכלתי יערי עם דבשי יערי הם המלאכים ודבש הם ישראל העלאות מ"ן שלהם נק' בשם אכילה כו' כן המ"ד כו' עד דלכתר כתיב אכלו רעים היינו חו"ב תרין רעין כו' מוחין דז"א כו' כדי שיהי' גלוי מל' דאצי' בבי"ע להחיות נבראים כל העליות הוא ע"י בחי' אכילה ולפי המ"ן כן המ"ד לפי שהוא התלבשות אורות בכלים כו' וזהו תשובה תתאה היינו שה"א תתאה בחי' מל' נתעלה לבחי' ה"א עילאה בחי' בינה כו' וד"ל, אבל בחי' תשובה עילא' ה"א עילאה בחי' בינה הוא ע"י ה' עיננים שהם ה"ג דעתיק כי באתרי לאו אורחי למיכל וא"כ איך יכול לעורר שם בבחי' אכילה כי הנה ענין תשובה עילאה היינו שבחי' בינה נתעלה לבחי' מל' דא"ס כי הנה אהי' אשר אהי' כתיב אהי' בחי' בינה המשפעת לבחי' זוי"ג ואשר אהי' בחי' פנימיות עתיק המתגלה בפנימיות בינה ממילא מובן שבחי' בינה מקבלת ההשפעה מבחי' עתיק כח הרצון עומקא דכולא ע"ס העלי' ג"כ לבחי' מל' דא"ס המתלבש בבחי' עתיק ועלי' זו היא ביי"כ כי בחי' יו"כ הוא פנימיות בינה שהיא בחי' גילוי פנימיות עתיק המתגלה בבחי' פנימיות בינה ומחמת שבי"כ נתעלה בחי' בינה לבחי' מל' דא"ס עומקא דכולא מעורר ג"כ בחי' מעמקים עומק דעומק ומפני זה יכול להיות ביה"כ סליחת העוונות כי אין העוון פוגם שם כי קמ"י כחשיכה כאורה ישת חשך סתרו כתיב וזהו ג"כ שנק' בחי' בינה יובלא עלמא דחירות לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי ורעו פרה ודוב כי בז"ת כל התפעלות השכל יש ז' פרות הטובות וז' פרות הרעות ומשם השבירה לי הכסף בחי' חסדים ולי הזהב בחי' גבורות ויכול להיות סיגים דכסף וסיגים דזהב זה הפסולת, אבל בגי'ר בחי' חירות עמקות פנימיות בינה אינו שומע ההתפעלות כו' ועלי' זו א"א להיות ע"י אכילה כי באתרי לאו אורחי למיכל כ"א ע"י ה' עיננים דווקא כמ"ש ועניתם את נפשותיכם וענין הה' עיננים הם ה"ג דמל' של נעליך כי נעל הוא מט"ט מל' המתלבש בבי"ע לברר ולהעלות מ"ן כשארז"ל מט"ט קושר קשרים כו' הוא כדי שיהי' גילוי והתלבשות אורות בכלי אבל ביי"כ בחי' פנימיות בינה אין הזמן מזה להיות עליות ע"י בחי' מט"ט כי ביוה"כ הוא בחי' גילוי פנימיות עומקא דכולא שלא ע"י התלבשות כ"א בדרך דילוג והעברה להיות נושא עון גם למטה בבחי' מל' וזהו ג"כ

החילוק שבין צ"ג לבע"ת במקום שבע"ת עומדין אין צ"ג יכולים לעמוד והנה מפני מה הוא כך הלא צ"ג משמע שכל עבודתו הוא במס"נ להתענג על הוי" שכל תענוג הוא מאלקות. אך אעפ"כ הבע"ת גדול ממנו כי משכין לוי בחילא יתיר ומהו יתיר האם יש מותרות.

אך הענין שבאמת על בחי' התלבשות האורות בכלי א"א להיות ד"מ להגביה המשא כי חלש בטבע אך כאשר אנו רואים בחוש שמחמת איזה פחד יוכל להגביה לא לפי ערכו מחמת בלעז איפענט בלעז כי מחמת האינפעט הוא בחי' דילוג מעצם הנפש לא כפי התלבשות בכלי וזהו יתיר כי הצ"ג הוא הכל אפי' בחי' התענוג הכל הוא לפ"ע התלבשות אוב"כ וגמור ואין לו בחי' צער ההיפך ואם תנועות מרירות ג"כ ההיפך בזה יכול להיות עומק עמוק עד שיכול להיות בחי' ודילוג דאינפעט כ"כ מעצמיות הנפש בחי' המקיף ומשם יכול להיות שיגבה המשא גם לא לפי ערכו ההתלבשות בפנימי כו' וכל מה שמעורר יותר על עמוק מעורר יותר רום כי שמים לרום וארץ לעומק כמו שיש רום ויש עומק ולפ"ע העומק כן מעורר על רום יותר וע"כ אר"ז ג"כ בכה רבי מחמת שראה שבתשובתו הגיע למדריגה יותר גבוה ממנו וזהו ג"כ החילוק בין יוסף להשבטים כי העלאות מ"ן של יוסף היה יותר גבוה משלהם מבחי' עומק לעומק ע"כ אמר והנה קמה אלומתי ותשתחוו לאלומתי היינו שהי' צריכים לאלומתו, וכמו"כ בחי' יו"כ ועינתם את כל כו' היינו צער ההיפוך ומעלה ג"כ לאתר דלאו אורחי למיכל בחילא יתיר לבחי' הנ"ל וע"כ ביוה"כ אנכי הוא מוחה פשעיך למעני אנוכי מי שאנוכי וזהו ולא אבה מצד למעלה מן הדעת כו' מחמת אדל"ת באופן זה ע"כ ויהפוך כו' כי אהבך הוי' בחי' רעותא דליבא מקור כל הרצונות כי בני בכורי ישראל כמו טיפה ממוח האב כאשר יבואר לקמן. וזהו שא"א ידבר עמים כו' ויבחר לנו את נחלתנו את גאון יעקב אשר אהב סלה, ומהו יבחר משמע שיש בחירה מהו הבחירה ובוה נודע כי נפלינו אני ועמך. כי הנה באמת כאשר ההעלאה עפ"י חילא יתיר למעלה מן הדעת היינו ההבדלה כו' אי"כ יוכל להיות ההשפעה לעובר רצונו כמו לעושי רצונו כי אין בחירה למעלה מן הדעת כאשר הוא בחי' ולא אבה כו' כן יכול להיות אבה כו' אך ע"ז הוא הבקשה והתעוררות כי באמת יש בחירה כי זה הוא הנותנת טעם כי אהבך הוי' אלקיך אהבך מרעותא דליבא טיפה ממוח האב כו' נמצא זאת הטיפה בעצם לישראל דווקא ולא לאומות להבדיל פנימי' מחיצוניות בין ישראל לעמים וזהו השורש ועומק לעומק, ואח"כ בבחי' חותם ה"ג דאימא עד שבאמת יובדל וזהו בחוה"מ ע"י ע' פרים דאוה"ע ע' שרים והסוכה בחי' מקיף צלא דמהמנותא זהו בחי' הבדלה במקיפין ואח"כ בש"ע פ"א א' לישראל הבדל בפנימיות וד"ל.

וזהו מה שאנו אומרים האל הקדוש נקדש בצדקה אתה קדוש ושמך קדוש
 כי כשם שאתה ק' בחי' א"ס כן שמך קדוש קדוש אתה ונורא שמך כי
 נורא הוא בחי' כתר שמתלבש להיות נורא וירא הוא בחי' מקבל היינו מי
 שירא ואינו שייך להיות בחי' יראה אלא כשמתגלה בחי' נורא אבל כשהמלך
 בחדר מיוחד נעלם אז אין היראה גדולה כ"כ וכמו"כ כשהאור נכלל בהמאור
 היינו שבחי' נורא הוא בהעלם כו' וד"ל בד"מ אור השמש בשמש אור העין
 בעצמיות העין גורם התפשטות כנראה בחוש שבוודאי ישנו בכח לראות
 אעפ"כ אינו רואה עד שיתלבש בגשמיות העין כו' וד"ל והראי' לזה כי העצם
 הנפש יכול להתגלגל באבן ושם הוא בוודאי כל כחות הנפש נכללין בהמאור
 כו' והנה נחזור לענין הנ"ל הנה מקודם ה' הוא ושמך לבד אור א"ס שהי'
 ממלא מקום החלל ואח"כ צמצום מקום פנוי היינו נכלל האור בהמאור
 ואח"כ נמשך קו וחוט ומקור ליש, אך אור א"ס נגע בכולם ומאיר בהשוואה
 אחת ומפני זה הוא ה' נכלל האור בהמאור בכדי שיוכל להיות אח"כ צמצום
 מהקו וכו' וד"ל והנה המשל וההסתר הוא רק מצד עצם המקבלים כמו עד"מ
 שיש חילוק אם אמר לתלמידו סתם השכל או מלבישו במשל אבל לגבי בעל
 המשל אין שינוי כי עצמות השכל עומד בהמשל כי הוא עושיהו למען
 התגלות השכל אך שעכ"פ נוכל לומר שנעשה שינוי מכמו שהי' אור א"ס
 ממלא ואח"כ הצמצום וכו' ועד הוא יו"כ בהתעוררות כו' בחילא יתיר
 מעומקא דליבא מעורר למעלה כמו קודם הצמצום כשהי' ממלא מקום החלל
 מבחי' יחיד שיהי' גלוי לבחי' יחידה שבנפש כי הנה יחידה מקבל מיחיד כי
 אחד שייך על ב' דברים שנעשה אחד ויחיד הוא יחיד עצמותו ויחידה מקבל
 מיחיד ע"י התעוררות ביה"כ כו' ומפני זה יכול להיות האל הקדוש נקדש
 בצדקה צדיק ה' שיהי' גלוי בחי' קדוש אף בבחי' מלכות הכל ע"י התעוררות
 בחילא יתיר מעומקא דליבא, נקדש למעלה שיהי' כמו שיהי' ויחידה מקבל
 מיחיד היינו כמו צמצום שא"ס הי' ממלא מקום החלל כו' וד"ל.

וה"ל כי תבוא אל הארץ ולקחת מראשית כל פרי וכו' כתיב ולא יכנף עוד
 מוריק והי(ה)[ו] עיניך רואות את מוריקך וגו'. והנה איתא במדרש
 מהיכן נבראת האורה והשיב שנתלבש הקב"ה בשלמה ומוזה נברא האורה
 שנאמר הוד והדר לבשת ואח"כ עוטה אור כשלמה והוא פלאי אך לבאר זה

כתיב ה' מלך גאות לבש וכתוב ואתה מחיה את כולם בחי' אתה מחי' תמיד את כל הנבראים ובאם לאו היו חוזרים לתוהו כאשר היה לכן הוצרך לחיות אותם תמיד בלי הפסק והבחינה המחי' [אותם] הוא בחינה אתה שהוא בחינת אותיות מאלף ועד תיו וה' מוצאות הפה דהנה יש כל האותיות וחמשה מוצאות הפה בדיבור ומחשבה ושכל ה' עילאה וה' תתאה ועוד יותר גבוה והנה בחי' אותיות הנ"ל הוא המחיה תמיד כמה שנאמר לעולם ה' דברך נצב בשמים כי בדבר ה' שמים נעשו והכל נעשה בדיבורו כמ"ש שהכל יהי' בדיבורי. שהם אותיות והם נצבי' עד עולם כמאמר ודבריו חיים וקיימים לעד ולעלמי עולמים והנה כל האותיות כולם נקראין עיר שאות אחד נק' אבן [תיבה א' נק' בית וכל התיבות והדיבורים נק' עיר מלאה בתים] כמה שכתוב בספר יצירה שתי אבנים בונות שתי בתים והנביא הוכיח את בני ישראל ושמעה זאת עם נבלי. בלא לב עינים להם ולא יראו אזנים להם ולא ישמעו כו' דהנה כתי' גדול ה' ומהולל מאוד מאוד בעיר אלקינו הר קדשו וצריך להבין שהרי כתי' גדול ה' ומהולל מאוד ולגדולתו אין חקר וכאן אמרו שאינו גדול כי אם בעיר אלקים אמנם לקרב אל השכל שהאותיות הם חיותם של כל העולמות הוא זה שהרי בוודאי באורייתא אתקיים כו' וכדאיתא התנה הקב"ה עם מעשי בראשית וכו' וכדכתיב ארץ יראה ושקטה מתחילה יראה ואח"כ שקטה אך לקרב אל השכל האיך הוא כן כי הנה הקב"ה הוא אחדות פשוט וקודם שנברא העולם היה הוא ושמו בלבד וכהיום ג"כ הוא אחד כמ"ש אתה הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא משנברא העולם כו' והנה יש בחי' אתה ויש בחי' הוא אתה הוא מה שמושג ובחי' הוא שאינו מושג ונחזור לעניננו שהשי"ת הוא אחדות פשוט אפילו אחר בריאת העולם כמ"ש אני ה' לא שניתי שאין שום שינוי לפניו ית' בין קודם בריאת העולם לאחר בריאת העולם אע"פ שנראה נבראים משונים זה מזה ובכולם חיות הבורא ית' א"כ יש שינוי ח"ו אך באמת אינו כן כנודע כי נודע שכל אחד נגד חיותו הוא כאפס ממש ולא יש שום דבר רק החיות והגוף הוא כלא חשיב והוא כמשל השמש עם זהירירותו שאנו רואים זריחת השמש ובוודאי יש אותה חלק בשמש עצמה ג"כ רק ששם הוא בטל וכאפס נחשבת וכלא ממש כן הם הדברים עם כל הנבראים כי כל מה שאינם ראויים. הוא רק חיות הבורא והכל הוא אחדות פשוט וזהו עיקר קבלת מ"ש שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד בשבעה רקיעים ובארבע רוחות [שאע"פ שיש ז' רקיעים וד'

יהי' בדיבורו: שם נהי' בדברו.
 ושמעה .. נבלי: שם שמעו .. שכל.
 שאינם ראויים: שם שאנו רואים.

רוחות] מ"מ הכל אחד כמבואר ואין שום שינוי בין קודם בריאת העולם לאחר בריאת העולם אך השינוי הוא שצריך להיות עולמות מלשון העלם שנתלבש ומכסה מעט מאלקותו בכדי שיוכלו לעשות עולמות שיוכל להראות שיש עולם אך באמת אין שום עולם ואין שום מכסה כי הכל בטל נגדו רק אצלנו נראה שיש עולם אבל באמת הכל אחדות פשוט והנה לעתיד כתיב ביום ההוא יהיה ה' אחד ופריך בגמרא אטו האידינא לאו ה' אחד הוא ומשני ע"ד הנ"ל ממש שלא יהי' שום מכסה אך להבין מפני מה היה המכסה הנ"ל והוא מפני שאין מלך בלא עם מלשון עוממות שאין שייך לאמר בחי' מלך כי על מה מלך לכן הוצרך הלבוש בכדי שיוכל להראות [עולם] ליקרות מלך וזהו שאומרים ב'ש'כ'מ'ל'ו' אחר שמע ישראל אע"פ שלא אמרו משה רע"ה אך עם הנזכר לעיל אתי שפיר דהנה אחר שאומרים ה' אחד יקשה עלינו הלא עיננו רואות שיש עולם ומלואו ונראה כרבויו ח"ו לזה מתרצים אנחנו דהיינו מפני ש'ש'כ'מ'ל'ו' שזהו מפני בחי' מלכות שנעשה מסך בעולמות לפי שאין מלך בלא עם אבל באמת אין שום הפסק לפניו ית' רק הכל אחדות פשוט וזהו מלכותך מלכות כל עולמים פי' שכל עולמים שנראה שיש עולם הוא מחמת בחי' מלכותך אבל באמת הוא אחדות פשוט כמ"ש ולגדולתו אין חקר וזהו א"א להשיגו בשום אופן ומה שאנו משיגים דהיינו בריאות כל העולמות הוא רק בחי' דיבור כמ"ש בדבר ה' שמים נעשו וכמו להבדיל באדם שאיננו מושג לאחרים כי אם בדיבורו והנה למעלה מדיבורו [מחשבתו] ולמעלה ממחשבת ולמעלה ממדתו השכל ועוד יש למעלה מן השכל כנודע והם אינם מושגים לאחרים רק ע"י בחי' אחרונה שבו דהיינו הדיבור וכמו כן כאשר רצה (הקב"ה) השי"ת לגלות לנו קדושתו מחי' אין מלך בלא עם אינו מושג לנו ממנו כביכול כי אם בחי' אחרונה דבר ה' בחי' מלכות ואף גם זאת ע"י מכסה ולבוש כמו שלבוש מכסה את האדם שלא יראו אותו כי אם היה התגלות בלתי מכסה לא היה יכול להיות עולמות שלא היו יכולים לסבול וזהו ה' מלך גאות לבש שמה שלבש גאות הוא מחמת בחי' מלך הנזכר כי שמש ומגן ה' אלקים כי הוא השמש ומגן כמו המשל הנזכר כי בוודאי הכל אחד אך אם היה בלתי לבוש לא היה נראה כלום לכן הוצרך להיות מגן ג"כ וזהו ה' אלקים חיים ה' הוא בחי' רחמים ואלקים הוא בחי' צמצום והוא המגן וזהו מהיכן האורה נבראת האורה פי' העולם דהיינו מלכות שהאור לעולמים כמ"ש המאיר לארץ ולדרים כו' שהוא בחי' נקודא

ולמעלה ממדת: שם מדותיו ולמעלה מהן.

קדושתו מחד: שם גדולתו מחמת.

אלקים חיים: שם אלוניו ה' אחד.

שהאור לעולמים: שם שתאיר לעולמות.

שהוא התגלות מהיכן היה יכול להיות מאחר שלגדולתו אין חקר וע"ז השיב שנתלבש הקב"ה בשלמה ומכסה ומוזה נברא האור כמ"ש ה' מלך גאות לבש וזהו הוד והדר לבשת עוטה אור כשלמה אך בחי' ההתגלות הנזכר לעיל מה שאנו משיגים עולמות ומלאכים ומשרתים אלף אלפי וריבוי רבבות הוא אינו רק מהתגלות בחי' שני אותיות כי הנה ביו"ד נברא העה"ב ובה"א העוה"ז והם שתי אבנים בונות שתי בתים והנה כמו שהדיבור הוא החיות של האדם כמה שנאמר ויהי האדם לנפש חיה ומתרגמינן לרוח ממללא כן הוא אצל השי"ת מה שהוא בחי' דיבור הוא חיות כל העולמות וזהו ואתה שהוא בחי' אתה שהוא נוכח דהיינו התגלות והוא בחי' דיבור הוא המח"י את כולם וזהו גדול ה' מה שהוה העולמות הוא מאוד רם אך מ"מ אינו כי אם בחי' בעיר כנזכר ופי' אעפ"י שגדול ה' ומהולל מאוד בלי שיעור ממה שאנו רואים מעשיו ומשיגים אותה הרבה עולמות מלאכים ושרפים ואופנים ועלמות עד אין מספר אין קץ ותכלית ומספר אך מ"מ אין זה רק בחי' עיר אבל באמת ולגדולתו אין חקר להשיגו מהותו ולכן נבראו העולמות להשיג גדולתו בהתגלות קצת כנזכר וזהו באורייתא מתקיים עלמא כי אורייתא מחכמה נפקת כי החכמה יש לה מעט התגלות כי אע"פ שאינו מושג בחכמתו כמ"ש בתיקונים אנת חכים ולא בחכמה ידיעא אעפ"כ זאת היא מושג לנו שהוא דבר חכמה שיש למעלה מחכמה שאינו מושג כלל לית מחשבה תפיסא ביה כלל רק חכמה מושגת קצת וזהו באורייתא מתקיים עלמא ובתורה יש כמה אותיות ותיבות וזהו בחי' עיר הנזכר וזהו פירוש התוכחה שהוכיח הנביא את ישראל שמע עמי שכל בלא לב עינים להם ולא יראו אזנים להם ולא שומעים שהם רואים גדולתו ית' לאין קץ ותכלית כמה עולמות ונבראים והם אינם מבינים כולם שהוא חיות הבורא ית' והכל אחדות פשוט ומכ"ש שאמינם להם שאומרים להם דבר שיבינו עוד והם אינם מבינים כלום שהתגלות העולמות הוא כדי להבין יותר שהוא רק בחי' מלכות ובחי' אותיות ואם לא ה"י העולמות לא היו משיגים כלום והוא כמו שאומרים לאדם דבר אחד כדי שיבין עוד והם אזני' להם ולא ישמעו מלשון בינה וזהו עינים להם ולא יראו דהנה בוודאי אין לך עם סכל מזה שרואים עולמות ואין קוראין בו כלום ושקורים רק הפסולת דהנה העה"ז והעה"ב הכל הם פסולת שהוא רק בחי' אות אחד והוא רק חיות וניצוץ אחד ממנו ית' בוודאי יותר טוב לדבק א"ע אל השי"ת מלדבק א"ע לבחי' אות אחד והם אינם רואים אפילו זה

שמע עמי: שם שמעו עם.

שאמינם: שם כשאזנים.

קוראין .. ושקורים: שם רואין .. ולוקחים.

השי"ת: שם השרש.

ולוקחים רק הפסולת מזה העולם לאכול ולשתות רק הנאת הגוף והנה אמת הדבר שבריאות העולמות הוא בשביל זה לגלות אלקותו ית' ולהבין שלגדולתו אין חקר וזה שנבראה הוא רק בחי' דיבור ובוודאי כל זה שברא הקב"ה לכבודו ברא אך מ"מ אין הדבר קרוב אל השכל שהשפיל א"ע כ"כ וזהו (הוא) כבודו אמנם הנה יש עוד טעם לבריאת עולמות מחמת כי טוב ה' לכל ורוצה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות כי בלא גוף לא היו יכולים להשיג ולדבקה בו ית' מה שיוכלו להשיג בגוף כנוצר כאשר ישימו על לבם שכל התגלות הנזכר אינם כי אם בחי' אות אחד ובע"כ יש דבר שלית מחשבה תפיסא ביי' פי' כמ"ש האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו אלא א"כ רוצה בתורה ובג"ח והנה חסד הוא אהבה (וגאות) ובאמת שאהבה לחוד א"א שאהבה שאדם לוקח מהשכל שלו מפני שהוא רואה הוא קטן מאד כי השכל שלו קטן מאוד והתורה לחוד דהיינו חכמה אינו יכול להשיג לכן צריך גם שניהם והוא ע"י שמדבק את עצמ(י)ו לתורה ומצות להדבור והאותיות של התורה ויגיע לקיים ולדבקה בה שהוא אהבה שאינו יכול להשיג לית מחשבה תפיסא ביה כלל ובשביל כך נבראו העולמות שהשיגו כן עם בני ישראל כנוצר ובשביל ישראל נבראו העולם. אשר ישרתו אותם וכולם לא נבראו אלא לצוות כו' וכשהאדם אוכל אזי הפסולת נדחה לחוץ והמובחר נתברר אל המוח להחזיק שכלו והוא מדבק אותו השכל בתורה ובמצות ומקיים ולדבקה בו ובוודאי מעלה אותו הדבר שהתורה היא חכמתו ית' כנודע והנה יראה נקראת ארץ שהיא יחודא תתאה שזהו אינו שלימות העבודה רק השלימות היא לדבקה בו והנה אותו יראה ואותו אהבה. אחת נק' יראה סתם דהיינו מה שהוא רואה מהעולמות וע"ז נאמר ויהי מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם כמו שאדם עוסק בצרכיו ואח"כ רואה את המלך עומד לפניו בוודאי שהוא בוש מאוד וכן עד"מ יראה כו' שעושה כל צרכיו והוא ית' עומד לפניו ורואה במעשיו כי מלא כל הארץ כבודו והוא יראה בוש אבל יש יראה עילאה [כנודע] אך הכל הוא רק בחי' ארץ שזהו רק השער לה' צדיקים יבואו בו וזהו פי' הפסוק והי' (לששון ושמחה) לשון שמחה [שיהי' לך שמחה] מה ש[ת]א(א)בא אל הארץ בחי' יראה אפילו אם יש לך בחי' יראה עילאה שהוא [בחי' מה שהי' אלוקיך נתן לך דהנה כתי' עבודת מתנה אתן את כהונתכם שהי'ת] כביכול נתן את עצמו לנו שכל מי שרוצה לדבקה בו ית' יכול לדבוק בו כדכתיב למען [וגו'] והוא יהי' לך לאלקים וגו' וירשת וישבת בה שיהי' לך ישיבה הנה אחר שתגיע לזאת המדה אני אומר לך שאין זה כל השלימות אלא כה תעשה ולקחת מראשית כל פרי

האדמה דהיינו כשתאכל ותשתה דבר זה עיקרי המובחר שבו והראשית דהיינו החכמה שזהו החיות שלו שהכל נהנה בדברו כנ"ל אשר תבוא בארצך הנזכר אשר ה' אלקיך נותן לך ושמת בטנא וגו' שהוא ר"ת טעמים נקודות אותיות של התורה ועיי"כ והלכת יותר אל המקום דהיינו להשי"ת שהוא מקומו של עולם והוא אינו מושג ולקיים ולדבקה בו וזהו פירושו שלעתיד כתיב ולא יכנף עוד מוריך יכנף מלשון כנף בגד שלא יהי' בזמן העתיד שום מכסה ולבוש ואז ביום ההוא יהי' ה' אחד ושמו אחד והיו עיניך רואות את מוריך ודי למבין.

והיה כי תבא כו' יש ב' בחי' עבדות הבן ועבדות עבד הבן אינו חפץ רק רצון אביו ולא רצון אחר ועבד רצונו עם רצון אדוניו וצריך לבטל רצונו מפני רצון המקום ואל יעלה על דעתו דבחי' בן טוב יותר ומפני זה יפול בעצבות והתפילה היתה בצביעת ובפניות זה אינו כי גם בבחי' עבד צריך לעבוד כי אין מלך בלא עם אבל לא על בני' לעבוד בבחי' עבד דהיינו מסירות נפש שלא לדאוג דאגת פרנסה או כי מה אכפת לו אם ימות ברעב ויחזור לשרשו שלפי ראות עינינו אין אנו רואים כו' אבל מן שמי' וארץ ניכר שיש בוראו שזיו זהרהורית הוא שמי' וארץ ומאור עצמו הוא קב"ה מבשרי אחזה ויחזור כל דבר לשורשו ויהא כאין וזהו כד אתכפי' ס"א סליק יקרא לעילא ואל יאמר שאין לו זה שיכול לעבוד ה' בכך זה אינו שאפי' פושעי ישראל מוסרי' נפשם להרוג שלא לעבוד ע"ז מחמת אהבה מסותרת שבלב אדם מכשי"כ שיוכל לעבוד במסירת נפש הקל שאינה רק ספק שימות ואדרבה טובה תהא לו שיחזור לשורשו וכשיעבוד כן אין אדם בליעל דהיינו הס"א לא יכלא וימנע שיחזיר לשורשו וזהו ועבדו אל אחד דהיינו אמונה שיש בו כח למסור נפשו וזהו העבודה ובאם לאו יבלבל דעתו וצריך לעבודה בין בסור מרע בין בועשה טוב ובמחשבה אדם מחשבה דבור ומעשה ג"ח וכשיעבוד כן יזכה להיות כן רצונו רק להקב"ה ואל יתגאה בזה כי ירושה מאברהם אבינו שעבד כו' וזהו כוונות הקובע מקום לתפלתו אלקי אברהם דהיינו אהבה חסד בעזרו וזהו הולך ונסוע הנגבה דהיינו אהבה ואין יכול ללמוד תורה אלא כשיש לו אמונה שלא לדאוג כקטני אמנה וזהו הילכו

בתורתי ע"י יכולין לילך בתורתי האם נכנס רוח שטות חסרון אמונה שמחדש בטובו מ"ב ואותיות התורה נק' כשידבק מחשבתו להתיבות מוליכי' אותו כמרוצה אל שורשו מחשבתו ב"ה תמיד והי' כי תבוא אל הארץ דאפי' צדיק שהוא בן נק' ארץ וזו היא מתנה וירושה וירשתה וישבתה שיש מזה טובה דהיינו התורה ובקל יוכל לבא לשורשו ולקחת מראשית דהיינו ושמתה בט'נ'א' טעמי' נקודות אותיות והליכה מהירה כמרוצת הסוס אל המקום ויד.. בשורשו וד"ל.

9' נצבים

אתם נצבים כולכם היום. לפני ה' אלוהיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושוטריכם כו' לעברך בכרית אשר ה' אלוהיך כורת עמך היום למען הקים אותך היום לו לעם והוא יהי' לך לאלוהים כאשר דיבר לך וכאשר נשבע לאבותיך לאברהם ליצחק וליעקב ביאר ע"פ מאי דאיתא במסכתא ר"ה אמר ר"י אמרו לפנינו מלכות. זכרונות ושופרות בריה מלכיות כדי שתמליכוני עליכם זכרונות כדי שתעלה זכרוניכם לפני לטובה ובמה בשופר כו' והוא [כולה]. פלא אך לבאר זה הנהי' כתיב זה היום תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון וכתוב [בראשית] ברא אלוהים את השמים ואת הארץ ואי' במדרש בתחילה רצה הקב"ה לברוא את העולם במה"ד ראה שאין העולם מתקיים ושתף. עמו מהר"ח וי"ל והלא השי"ת רחום וחנון. טוב ומטיב והאיך שייך שרצה לברואי' במה"ד אמנם כתיב ויניח(ו)הו בג"ע לעבדה ולשמרה ודרו"ל לעבדה זו מ"ע ולשמרה זו מל"ת והנה כתיב נעשה (ה)אדם בצלמינו וצריך לקרב אל השכל מהו בצלמינו וכן הא דכתיב ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם כו' והלא אין לו דמות הגוף ומה דמות תערכו לו.

כולכם היום: בכרך 349. 1174 היום כולכם.

ביאור .. במס' ר"ה: בכרך 349. 1174 יבואר.. בגמ'.

אמר ר"י: בכרך 1174 ליתא.

לפניו מלכות: בכרך 349. 1174 לפני מלכיות.

[כולה]: הבא כפנים מוקף בחצאי עיגול ליתא בכרך 349. והבא מוקף בחצאי ריבוע ניתוסף משם.

והוא .. הנה: בכרך 1174 והנה.

את העולם .. ושתף: שם ליתא .. שתף.

וי"ל .. וחנון: שם כו' ולכאורה הלא כתוב ה' רחום וחנון ורב חסד.

והאיך .. לברוא: שם האיך יתכן שהי' רוצה לברוא את העולם.

בצלמינו: שם נוסף כדמותינו.

אמנם הענין דכתיב כבוד מלכותך [יאמרו וגבורתך כו' מלכותך] מלכות כל עולמים (ואמרו וגבורתיך ידברו כו' מלכותך מכ"ע) [ו]כו' דהנה נודע שכל החיות של כל העולמות הוא רק בחי' מל' שהוא בחי' דבור כמו [שה]מלך ב"ו מנהיג מלכותו (רק) ב[ה]דיבור כאשרי' דבר מלך שלטון שהמח' שלו אינו מושג ומכ"ש המדות והשכל וכל שכן מהי' שהוא למעלה מן השכל והנה התהוות העולמות הוא יש מאין והנה כתיב ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם [את הים] לחרבה ובוודאי מפני מה הוצרך לכך מפני שהטבע שהמים מכסים לארץ. כמים לים מכסים והוצרך לשנות את הטבע הוצרך להיות רוח קדים עזה שאם לא הי' זה הוה חוזר לטבעו והנה הטבע הנזכר הי' אחר ב"ע וקודם זה לא הי' הטבע הנ"ל אך מ"מ מאחר שהוטבע כך אחר ב"ע הוכרח לכך נראה שבוודאי הוא יותר שיחזור הכל לאין שהוא היותר טבעו שבכל [הדברים] מפני שהי' כך אין גמור בוודאי הוצרך לשנות את הטבע בחיות העולמות בכל רגע ממש' כממרי' ממש לעשות ולברוא מאין ליש ובאם לאו הי' חוזר כבתחילה לפיכך אנו אומרים ברוך עושה בראשית ולא עשה כבר שהרי עושה ממש בכל רגע בב"ע ובאם לאו הי' חוזרים והנהי' יש מאין נק' תרי רעין דלא מתפרשין שצריך להיות יש מאין תמיד והנה בוודאי מה שאנו רואים בחוש שיש בישי' דהיינו כלי' העולמות בוודאי הכל נכלל באין שהוא דבר שאינו מושג כנודע שבוודאי כח הפועל בנפעל וממילא בוודאי מה שיש בנפעל הוא באי' מכח הפועל והנה הוא ירידה גדולה שמתחילה הי' דבר שאינו מושג ועכשיו אינו כני' ולכאורה קשה איך שהי'ת הואי' רחמן גדול והאיך השפיל וירד כל הבחי' שבאורי' פני המלך חיים אך התירוץ (ידוע) שכל מה שברא הקב"ה לא בראו אלא לכבודו

כאשר: שם באשר.

והשכל .. מה: שם והרצון.

וישם .. לארץ: שם והוא מחמת כי טבע המים שמכסים את הארץ.

והוצרך לשנות .. רגע ממש: שם לכן כאשר רצה השי"ת לשנות הטבע שיבקעו המים הוליד ברוח קדים עזה כדי שלא יהי' חוזר לטבע — והנה הדברים ק"ז שהרי התם הטבע נהי' אחר בי'ע שקודם הבריאה לא הי' הטבע — ובכדי לשנות את הטבע שנברא אחר בי'ע היה רוח קדים עזה וק"ז שהטבע שהי' קודם בריאות עולם דהיינו שיהי' הכל בחי' אין הי' בוודאי חוזר תמיד לטבעו בוודאי צריך כדי לשנות את הטבע לחיות העולמות בכל עת ובכל רגע.

ולא עשה .. והנה: שם כי עושה הוא לשון הוה מ"י שעושה בכל עת ובכל רגע כמו בבריאות העולמות מאין ליש שאם לאו היו חוזרים ולשון.

ביש: שם בבחי' יש.

כל: שם בכל העולמות עליונים ותחתונים עד אין קץ ותכלית חיות של כל.

בא: שם בטועל כי הוא.

אינו כן: שם יורד למטה כ"כ להתגלות.

קשה .. הוא: שם האיך היתה זאת מלפניו ית' שהוא.

שבאור: בכרך 349 שהוא באור. ובכרך 1174 שהיו באור.

שנאמר כל הנק' בשמי לכבודי בראתיו ויצרתי אף עשיתיו שהנה [בהברואים] יש כל הבחי' הנ"ל והי"י הוא לכבודו ית' שבאם לאו לא הי' מושג כלל (כי) לית מתבי"כ ולכן מחמת שאין מלך בלא עם הוצרך להיות פני מלך חיים ירד למטה.

אך התירוץ הוא כנ"ל מחמת בחי"י מלכותו שהוא בחי' דיבור כאשר ד(י)בר (ה)מלך שלטון שהמלוכה בדיבור ובוודאי הוא ירידה שהדיבור הוא מדרגות החיצוניות מכל הדברים שהוא כלי אל המח' והמח' הוא כלי אל המדות והמדות כלים אל השכל ויש יותר למעלה כמה וכמה בחי' שאינם מושגים ובוודאי יש אצלו ית' ג"כ הבחי' הנ"ל והבחי' שלמעלה מן השכל אצלו נק' עתיק יומין [כן כל החיות של כל העולמות הוא רק בחי' חיצונית שלו] שבוודאי מה שיש בנבראים יש אצלו [ית'] ג"כ והנהי' כמו שהדיבור אצל האדם הוא לבוש החיצוני כן כל החיות של כל העולמות הוא רק בחי' חיצונית שלו והוא הדיבור ובוודאי הוא ירידה כמ"ש וירד ה' על ה"ס וידבר שהדיבור הוא ירידה גדולה לאשתעשאי' במילי דהדיוטא שהוא אצלו מילי דחולין אך הוא כנ"ל שהוא בחי' מלכות כאשר ד(י)בר המלך (אל שלטון) וכמו שהמלך ב"ו בוודאי יכול לדבר כמה וכמה דיבורים עד אין קץ ותכלית אך כל המלוכה שלו הוא רק בדיבור א' שהוא דבר המלך מה שהוא צריך לעניני המלוכה שיראו מלפניו כן הדבר ההוא שכל העולמות הוא דיבר, אך הנה הקושי' עצומה איך שייך להשפיל וירד כדי לכבודו ומה גם שכנ"ל הקושי' [הוא] בתחילה שעל מי הוא נק' מלך על עצמו שהכל בטלים אצלו ואין שום מסך כנגדו האיך שייך מלך אך הענין שבוודאי ירידה צורך עלי' היא דהנה דהע"ה אמר לך אמר ליבי בקשו פני את פניך ה' אבקש דהנה אנו

ויצרת: שם יצרתיו.

והי': שם והכל.

פני מלך .. בחי': בבוך 1174 הוצרך להיות עולמות מלשון העלם שמסתיר המאור הגדול שיוכל להראות

והוא בבחי'.

כאשר: שם כאשר.

שהמלוכה: שם נוסף מנהיג.

למעלה: שם נוסף מהשכל.

ית': שם נוסף כ"י.

אצלו .. והנה: שם אותו הבחי' כיוצא בו למעלה בו ית' והנה למשל.

החיצון: שם נוסף שלו.

לאשתעשאי': שם למלך גדול כי לאו אורחא דמלכא לאשתעי.

אך .. שלטון: שם רק מחמת בחי' מלך כ"י.

הוא רק: שם מתנהג עפ"י.

דיבר .. אך: שם דבור א' דבר מלך כ"י אך להבין למה ירד כ"כ והאיך יהי' כבודו זה שכל מה שברא כ"י לכבודו כ"י ועוד שהרי הכל בטליו כנגדו מאסם ותוהו נחשבו וכלא קמ"י כ"י ועל מי מלך והאיך שייך לשון מלך.

רואים בחוש שיש אימות גיבור על החלוש ומושל על מי שמושל עליו ויש כמה בחי' יראת שהוא מושל יותר אמתו ג"כ יותר ואם הי' כנ"ל עד אין קץ ותכלית הי' אמתו ג"כ כנ"ל והנה פליאה גדולה שהיית' מלך על כל עלמין ומלכותו בכל משלה ומלכותו עד אין קץ [על כל עולמים שאין קץ] ותכלית כמ"ש החיות נגד כולם כו' עד שנהר דינור וזיעות החיות. והאיך אנו שאנו בגבול אך אנו יכולים לקבל יראתו בשלימותו הרי אמתו ג"כ צריך להיות כמו הנ"ל אך הענין [הנה] בוודאי באמת הוא רק. מפני שקודם עולם העשי' יש כמה [עולמות] אלפים וריבוי רבבות עד אין קץ ותכלית ובאמת בעולמות עליונים העבודה עד אין קץ ותכלית כמ"ש [רגלי] החיות כנגד כולם כו' (עד שנהר דינור וזיעות החיות) עד שהשתלשלה. העולמות. יכולים להיות לקבל יראתו וליתן לבחירה עד שיכול אפי"י לפרוק עול מעל צווארם. וזהו מלכותך מכ"ע מחמת שכל העולמות שהוא קשה שהוא מלך גדול ו(ב)[נ]ורא איך יכול להיות מלך עלינו הלא לא נוכל לקבל מלכותו אך התירוץ (הוא) מחמת (ש)כל העולמות [שיש כמה עולמות] יכול להיות שבכל דור אינו רק בחי' ממשלה מה שהוא מושל בע"כ נק' בחי' מושל. וזה מה שאמרו ז"ל הרוצה שיקבל עליו עומ"ש שלימה יפנה ויטול ידיו ויקרא ק"ש ויניח תפילין ונחזור לעניינינו לתרוץ הקושי' בריאות עולמות שהוא בחי' דיבור והוא ירידה אך הנהי' ישראל עלו במחשבה מחמת (שהן סוף המעשה וסוף המעשה במחשבה תחילה שאדרבא שהיית' מקבל נחת מחמת) שהם שפלים לפניו. מכל הנבראים שהאדם נברא אחרון וגם שהם שפלים מכל הנבראים. כמ"ש

ואם .. אימתו: בבוך 349. 1174 גדולה עד שאימת מלכות [1174 היא] גדולה עד מאוד ובודאי מי שהוא מלך [1174 גדול יותר] אימתו יותר [349 נגדו].

כנ"ל .. שהיית': בבוך 1174 ואם הי' גדול כיכ עד אין קץ היתה אימתו עד אין קץ ולכאורה יפלא איך אנו יכולים לקבל יראת שמים שהוא ית'.

ומלכותו עד .. שאין קץ: שם עד .. אין מספר.

כמ"ש .. החיות: בבוך 349. 1174 ליתא. [וראה בשו"ה עליונים].

הוא רק: שם הוא כך [1174 כן הוא] אך.

וזיעות: בבוך 1174 מויעות.

השתלשלה: בבוך 349. 1174 (שב)השתלשלות.

העולמות: בבוך 1174 יראתו בעולמות התחתונים.

עד .. אפי"י: בבוך 349 עד שאפי"י. ובבוך 1174 ואפי"י.

מעל צווארם: שם [349 שבמרום. 1174 לגמרי]. יכול.

מחמת שכל .. מושל: בבוך 1174 שמחמת שהוא מלך בכמה עולמים נשתלשל מעולם לעולם מלכותו עליו עד אשר ומשלך בחי' מושל הוא מה שמושל בע"כ בכל דור ודור אף שאינם מקבלים מלכותו כי ניתן לבחירה כו'.

יפנה .. הנה: שם כו' והנה.

לפניו: שם ליתא.

שהט: שם ישראלים הם.

הנבראים: שם העמים.

כי אתם המעט מכל הע[מי]ם [ואדרבה מחמת זה חשק ה' בכם מכל העמים] שהם השרים העליוני' אך הנה נודע שצריך לבחי' דיבור הנ"ל כמו שצריכים לחכם גדול שא"צ לדבר עם שום אדם שהוא יודע הכל בעצמו ואין צריך ללמוד מכל אדם ואנו צריכים ללמוד ממנו [וצריכים אנו להמשיך אותו כדי שנלמוד ממנו] כן הדבר הנ"ל ג"כ אך להמשיך להשי"ת לדיבורים לצורך חיות העולמות (אינם יכולים רקי ישראל מחמת שהם סוף המעשה והי' במחשבה תחילה שהוא למעלה מן הדעת ויכולים להמשיך הדיבור וגם המה סיבות ב"ע) שהוא מקבל נחת מצדיקים וזהו ג"כ כהיום חיות כל העולמות (אם) ישראל עושיו רצונו של מקום והרצון למעלה מן השכל [והדיבור ו]ע"י יכולים להמשיך הדיבור מחמת נח"ר שיש לו שאמר ונעשה (רצונו) אך אין אנו יכולים לעשות [לו] נח"ר בכדי שישרה רצה"ע בתחתונים כ"א ע"י עסק התורה והמצות שעושים ישראל בעולם שהם רצונו של השי"ת שיש תר"ך מצות עם ז' מצות דרבנן שהן תר"ך (אורות) עמודי אור כנודע שהם רצונו שי"ת וע"י אנו יכולים להמשיך רצונו שישרה בעולמות עליונים מחמת נח"ר שיש לו שאמר ונעשה כרצונו וע"י [ממש] יהי' בחי' הדיבור לחיות עולמות כנ"ל מחמת שהרצון למעלה מן השכל כמשל אדם נקי קשה עורף אף שאין השכל מחייב זה אך מחמת רצונו שהוא רוצה בכך וזהו ג"כ כנ"ל מפני שמשגיגו רצונו ית' שהוא התורה והמצות ובמצותי שורה קדושה עליונה וכל התורה והמצות הם רק המשכות אדם לובש ציצית הוא ממשיך הקדושה והרצון העליון מה שיש בעולם העליון וכן בכל המצות ולכן בכל מצוה אנו מברכים אשר קדשנו במצותיו ששורה הקדושה עליונה (עליו) ע"י המצות [הזאת] עליונה וזהו לשם קוב"ה [ושכינת] שמיחד הרצון עם בחי' דיבור שהוא בחי' מלכות כנ"ל וע"י ממשיך אותו לדיבורים אך לקרוב אל השכל איך יכול להמשיך רצונו ית'.

אך הנה .. שצריך לבחי' .. כמו שצריכים לחכם: שם והנה .. שבחי' .. בכל רגע צריכים להמשיכו כמו למשל חכם.

מכל .. ואנו: שם משום אדם בעולם רק הכל.

כדי .. לדיבורים: שם לבחי' דיבורים בכדי שיזכר אליהם ונלמד אותם וכן בנמשל מובן מאליו אך הוא אשר יערב לבו לגשת אל הקודש להמשיכו ית'.

אינם .. רק: שם וזה אי"א כ"א ע"י.

הדעת: שם הדיבור.

להמשיך .. עליונים: שם למשוך שישרה רצונו העליון ית' בעולמות התחתונים.

נק: שם ליתא.

מפני שמשגיגו: שם מחמת שעושה.

ובמצות: שם ובהם.

העליון: שם הציצית.

עליונה .. עליונו: שם עליונו ע"י המצוה הזאת.

הנה הוא כפי כמים הפא"פ כו' והנה (כשאצל האדם אינו יש שום תשוקה בחכמה זו רק לדבקה בו ית' ומה שהוא) בעוה"ז הוא רק בע"כ אתה חי ואינו רוצה שום חיות מעוה"ז רק לדבקה בו ית' באמת בוודאי זהו עומ"ש שלימה וממילא הוא להופך [מ]למעלה ג"כ כך מחמת שאין אצלו שום רצון אחר [רק] לדבקה בו ית' ממשיך ג"כ רצונו לתתא אבל באמת אם אינו כך שהוא חושק (ה)עוה"ז והגופי ורוצה החיות של העוה"ז ולא השורש של כל החיות בוודאי אם לומד אפי' בכוונה ומתפלל בכוונה בלתי שום מח"ז מ"מ אינו נחשב לכלום מחמת שאין רצונו רק לדבקה בו ית' אך שהוא ג"כ בשביל עוה"ז אין יכול ג"כ להמשיך רצה"ע וזהו רק בחי' בגדי' שהוא אוהב השי"ת עם הדיבור שלו ולא מעומק הלב וזהו רק בחי' לבושי' החיצון של האדם וזה שאמר הנביא אוי לי רזי ליי ובגד בוגדים בגדו ופי' שהם עושים מכל התו' והמצות רק בחי' בגדים ולבושים. והנה נאמר ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך (ובכל מאורך בכל נפשך) שהוא הרצון ובכל מאורך שהוא בחי' מאוד אצל אדם שהוא למעלה מהשכל וזה נק' בחי' פנים ההופך הוא מה שעושה האדם שלא ברצון שלם רק שהוא בחי' שמ"מ הוא מושל הוא נק' בחי' אחוריים אף שהוא עושה תורה ומצות וזהו כי פנו אלי עורף ולא פנים. שאף שפנו אלי בתו"מ מ"מ הוא רק בחי' עורף כנ"ל ולא בחי' פנים שירצו הפנים כנ"ל וזהו לך אמר ליבי בקשו פני (את פניך ה' אבקש בקשו פני) שהלב [הוא] החיות של האדם וזהו שהחיות של כל העולמות אמר בקשו פני (לשון) תחפשו פנים) הפנימיות דווקא ואת פניך ה' אבקש.

והנה יש ג"ע התחתון (ויש ג"ע העליון והנה ג"ע התחתון) הוא מה שאנו רואים כשהתענוגים שבעוה"ז וכל המטעמים הוא רק פסולו פסולת

לקרוב .. איך .. כך: שם מ"מ לקרב .. האיך .. אמנם הנה הוא.

אינו .. זו: אין שם תשוקה בעוה"ז.

כך .. בו: שם שהוא.

אבל .. והגוף: שם משאיכ אם האדם חושק א"ע והעוה"ז.

רק: שם שלם.

אך .. עוה"ז: שם ליתא.

וזהו .. בגד: שם ליתא.

לבוש: שם נוסף בגד שהוא.

ד"ו ל: בבדן 349 מקום פנוי תיבה א' ובבדן 1174 כי בוגדים.

ההופך .. הוא: בבדן 1174 משאיכ כשאדם עושה שלא ברצון שלם כי אם שהוא תחת ממשלת אדונו

השי"ת עליו בחי' מושל הנ"ל.

ולא פנים: שם ליתא.

הפנים: שם ברצונם השלם.

(לשון): שם נוסף חיטוש כלומר.

כשהתענוגים: בבדן 349. 1174 כל התענוגים.

מתענוגי עליון ואף שהם ג"כ חיות הבורא ע"ז נאמר עתיד חזיר לטהור שהנה אנו רואים שהחזיר הנהה מפסולי פסולת של האדם וכהיום ג"כ כך שבני אדם מדבקים אי"ע לתענוגי עוה"ז והוא פסולת של עולם התענוג העליון ונהנין מזה אך לעתיד נאמר ומלאה הארץ דיעה (וידעו את ה') מגדולים ועד קטנים ידעו שהם הפסולת ואדרבא יקחו מזה אהבה לדבקה בו ית' ומה אם בפסולת יש בכניי"י אהבה ותענוגי גדול מכשי"כ מהעיקר וזהו [ו] עתיד חזיר ליטהר (שהנה אנו רואים שמה) שהיום"ם הם חזירים"ם מזה יבואו לטהר והנה ג"ע התחתון הוא שורש לכל התענוגים מה שאנו רואים בעוה"ז אך ג"ע העליון הוא שכר מצוה (מצוה) כנודע וזהו וישימהו"ם בג"ע לעבדה ולשמרה לעבדה זו מ"ע (שע"י מ"ע ימשיך רצונו ית' בעולמות) ולשמרה זו מצות לית שלא יגיע שום שינוים וביטול בעבודה הנ"ל וזהו הרוצה לקבל עליו [ע"מ"ש שלימה דווקא כמו שהוא מלך גדול [ומי שהוא מלך גדול] אימתו יותר [גדול] ממנו ויפנה א"ע מכל הדברים ויקרא ק"ש ויניח תפילין (ש) בלא זה אין שום ישראלי וזהו כבוד מלכותך (מכ"ע וכבוד מלכותך) יאמרו כבוד [הוא] מחמת שאנו רואים (את) העולמות המלוכה שלו (ו)יאמרו לשון שבח והלל אך הנה הוא לכאורה גבורתך שהוא דין גדול שידברו שיהי' בחי' דיבור שיהי' ירידה אך מחמת יאמרו מקבל נחת והוא להודיע לבני אדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו אך הנה הקושיא (ו)האיך אנו יכולים לקבל מלכותו והלא הוא בלתי גבול אך הנה [הוא] כנוכר מחמת שמלכותך מכ"ע הוא בכל דו"ד הוא רק בחי' ממשלה"ם ועוד שסומך ה' לכל הנופלים וזה בריה שהוא יום של מלכותו"ם (שבו תחילת מעשיך שבו נעשה מלך) ואנו צריכים להמשיך אותו לבחי' מלכותו שהוא בחי' דיבור אמרו לשון"ם שבח והלל מלכיות כדי שתמליכוני עליכם כדי שישרה בחי' דיבור שהיא בחי' מלוכה שהוא החיות של כל העולמות זכרונות כו' ובמה ובשופר שאין יכול להיות רק בדיבור שהדיבור שלנו ימשיך הדיבור שלו אך בשופר שהוא בא מאמיתיות"ם לב ה' מוצאות הפה כנז' ועי"ז יכולים להמשיך רצונו ית' ודוקא בקרן של איל או של חיה מפני שכל מציאות העולמות הי' מחמת כנז'

בכניי"י שם כי"כ.

שהנה .. שהיום: בכרך 1174 מה שעתה.

שהיום .. חזירים: בכרך 349 הם היום חזורים.

וישימהו: בכרך 349. 1174 ויניחיהו.

(ש)בלא .. ישראל: בכרך 1174 שאז הוא בכחי' ישראל עלה במחשבה וכאם לאו אינו בכחי' ישראל וד"ל.

הוא .. ממשלה: שם וממשלתך בכל דור שמחמת שהשית כשמשלתשל מלכותו מעולם לעולם לכן יש

אפי' בחי' ממשלה בדור כי כנז'.

של מלכותו: שם גינוסיא של מלכים.

לשון: שם אמרו רז"ל אמרו מלשון.

מאמיתיו: בכרך 349 מאותיות. ובכרך 1174 מהבל אותיות.

שישראל הם סוף המעשה ומקבל מהם נחת רוח יותר אף כאן ג"כ כד"י וגם מפני שהתשובה צריך בדרך שטעה בזו הדרך עצמה צריך להשיב באותו הפרק והנה ב"א עושים מעשה הבהמה לכן צריך ג"כ לתקן במעשה בהמה דווקא ולהשפיל עצמו וזהו (ו) תקיעה (עצמה צריך) שהיא קול (שצריך קול) פשוט [שצריך רק קול פשוט ולדבק א"ע באחד' פשוט בשלימות] ולא יהי' ממש שום תשוקה אחרת ולא יחשוק באמת שום דבר ויהי' מאוס בעיניו מאוד כל (תענוגי וכל) [ה]עניני[ם] ויהי' חושק רק לעבודת אחדות פשוט ואח"כ שברים בגנוחי גניח וילול יליל כחולה כמ"ש קול דודי דופק בדפיקה קלה שכנ"י בגלות כחולה וזהו באם שמתגבר עליו ורוצה דוקא תענוגי עוה"ז זהו שברים תרועה שמראה לשבר ולהשליך מעליו ואח"כ עוד קול פשוט שי(ש)ד[בוק א"ע לאחדות פשוט וזהו אתם נצבים היום (כולכם) שבכ"י צריכים להציב אותם שבאם לאו יהי' בטלים כו' לפני ה' אלוהיכם שקודם הי' הנ"ל אפס והיום ראשיכם שבטיכם זקניהם שוטריכם כו' והנה מונה כאן עשר מדריגות שהן ג' שכליים [וז' מדות] שישי לכאור"א חב"ד ואח"כ ז' מדות לעבריך בברית ברית נק' דבר המקשר שלא יפרוד א"ע ממנו אשר ה' אלוהיך כורת עמך היום למען הקים אותך היום לו לעם שתהי' לכם תקומה שתהיו לעם שבאם יפריד הדיבור יהי' חוזר לתוהו והוא ע"י שהוא יהי' לכם לאלוהים שתקבלו מלכותי כאשר דיבר לך שהוא בחי' מלכות שהוא החיות של כל העולמות אך אין אנו יכולים לקבלי' מלכותו כמו שהוא מלך וזהו כאשר נשבע לאבותיך שהוא לנו ירושה שהאבות הן השרו שכינתו בעולמות התחתונים אברהם השרה מדות אהבה יצחק מדות גבורה יעקב מדת התפארות ואעפ"י ה' עוז לעמו יתן והי' יברך את עמו בשלום שהוא הנותן כח לסבול אימתו הגדולה וזהו וברך מל' ברכה (כי בחי') מה שנתרבה (איזה דבר נק' אמת) [נק' ברכה].

כד: בבוך 1174 עדי' שישפיל יותר כו'.

קלה שכנ"י: בבוך 349 דלה דשכינתי. ובבוך 1174 דילי מטושטש.

להציב אותם: בבוך 349 להשיב אותה.

הנ"ל אפס והיום: בבוך 349. 1174. הכל אח"ס (349 וכהיום. 1174 וכעת הוא).

שיש: בבוך 1174 ראשיכם זקניהם שטריכם הם ג' שכליים שישנו.

לקבל: שם נוסף יראת.

התחתונים: בבוך 349 עליונים.

בשבת שלפני ר"ה

כי המצוה הזאת אשר אנוכי מצוך היום לא נפלאה היא ממך וגו' עד כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיוך ובלבבך לעשותו דהנה אינו מובן כי אנו רואים במושג. שכל איש יודע בנגעי לבבו שהו' אינו פונה לעבודת ה' ית' כי אם לתאוות העוה"ז ואיך הוא אומר כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיוך ובלבבך הענין הוא כך שיש ב' מיני אהבה אחד שהיא עליונה מאוד דהיינו שיש לו תענוג גדול מעבודת ה' כמ"ש שמחו צדיקים בה' והתענג על ה' ובאמת הוא רחוק מאוד מאיתנו ואין כל אדם יכולה להשיגה ואפי' מי שנדמה בעיניו שישג אותו הוא שקר וכיוצא דמיון מהבע"ד כיון שהוא עדיין אוהב ומקושר. לעוה"ז ומבקש מותרות העוה"ז וזה נק' ערלת הלב שהוא מונעי הלב. והנה צריך להבין הפ' הנאמר למעלה והי' כי יבאו אליך את כל הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפניך כו' ושבת עד ה' אלוהיך ושמעת בקולו וגו' אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך ושב ה' אלוהיך את שבותך וגו' והביאך אל הארץ הטובה וגו' ואח"כ כתיב ומל ה' אלהיך את לבבך וגו' דהיינו קודם כתיב כשישובו בכל לבבכם אז יהי' קיבוץ גליות והבאת ארץ ואח"כ מה כתיב שימול את לבבם ולמה צריך כיון שכבר הושיבו' והענין הוא כך שישב תחילה במדריגה תתאה כי אי' לעלות למדריגה עילאה כו' ואח"כ בחסד ה' יזכו למלת ערלת הלב ויזכה לאהבה עילאה והנה הקיצור מדברים זה שיש ב' מיני אהבת א' הוא עילאה ואין אדם יכול להשיגה כנ"ל השנית היא תחתונה מזה דהיינו האמונה שיאמין שכל תנועה ותנועה היא מהבורא ית' וכי הוא היה ומהוה כל העולמות בכל רגע מחדש בטובו מעשה בראשית ויהי' אין סוף ב"ה וב"ש והנה דרכו של היצה"ר המסית שאומר לאדם הלא אין לך אמונה וריק הוא מזה ואין אתה יכול להשיגה ומחמת זה הוא בעצבות ובעצלות ועוזב דרך ה' כי הוא שקר ותחבולות והוא ענוה שפילה והוא שורש הרע ובאמת הוא שקר כי ישראל מאמינים בני מאמינים וקל שבקלים מוסר נפשו על קדושת השם והוא חבל נחלתו וחלק אלהי ממעל והוא כמשל הבן אף שהוא רע ואינו שומע לאביו אעפ"כ אינו יכול להכחיש שהוא אינו אביו, וזהו שאמרז"ל בא חבקוק והעמידן על אחת צדיק באמונתו יחי' דהיינו שיהי' לו שמחה וחיות מהאמונה וישמור אותה בכל רגע וזה שאמרז"ל אין

בשבת .. ר"ה: כ"ה בבוך 898.

במושג: שם בחוש.

שקר .. ומקושר: שם אצלו דמיון כוזב מהיצה"ר כי אי' להשיגה מחמת שעדיין הוא מקושר.

מונע: שם מותרות.

הושיבו: שם שבו בכל נפשם ולבם קודם הקיבוץ כנ"ל וכו'.

והענין: ע"כ נמצא שם.

אדם חוטא אלא איכ נכנס בו רוח שטות, הענין הוא שזה ברור שיש לכל א' מישראל אמונה על קדושת השם באמור לו לך עבוד ע"ז הי' מוסר נפשו ושם וע.. דרך ה' והיא יותר שפילה דהיינו ממון דהוא דבר גשם גרוע מכוכבי' שהממון הוא מחמת שיש כוכבים שמגדלין כסף וזהב ושאר תאוות ולכוכבים אינו מוסר גופו ולדבר הגרוע מהם מוסר מחשבתו שהיא יותר גבוה לחשוב ולעשות הבלי הבלי מיראת הכורא ית' אשר מאתו כל הדברים ושהוא מהוה הכל וזהו כי קרוב אליך הדב' מאוד בפ"ך ובלבבך דהיינו ששורש האמונה קבוע בכל לב ישראל ע"כ צריך להיות עיניו פקוחות על כל פרטי דרכו איך שלא יהי' ח"ו מכלל הכפירה בשומו מחשבתו על איזה דבר וזהו ביאור פ' שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד ובשכמל"ו בחשאי דהנה באמת העוה"ז וכל העולמות כלא חשיב' קמי' וזה בוודאי צריכין אנו להאמין באמונה שלימה רק הוא אחדות פשוטה ב"ה ובי"ש וזהו פשוט של מקרא אחד שהוא אחד אמיתי אך הדבר שאנו רואי' הארץ ויודעים שיש שבעה רקיעים וד' רוחות הארץ לזה צריך לאמר בשכמל"ו להורות שזה עשה השי"ת ב"ה לצמצם ולברא את העולם כי אין מלך בלא עם דהנה כמו שהענין שאדם רוצה לאמור כשחושב הדבר במחשבה הוא ומחשבתו אחד ואח"כ כשאומר מתחלק לה' מוצאות הפה והנה בהשי"ת אין שייך לומר בגשמי כי הוא מסולק מכל גשמי רק עלה במחשבה לבדה ואומר אני ה' לא שניתי שאין שום שינוי ח"ו בה' ית' והרי הוא כמו קודם וא"כ ממש העולם כאלו אינו כללא דמלתא שצריך האדם למסור נפשו באחד ולידע שכולא קמי' כלא חשיב ושהוא מהוה את העולמות כולא לכבודו כי אין מלך בלא עם ולכן צריך להשגיח על כל דרכיו לבל יפול בשורש הכפירה ח"ו בשומו מחשבתו ומעשיו לאיזה דבר גשם ואיך יהי' זה לבל יסור מחשבתו כל היום צריך לעשות כלים והכנה לדבר כי א"א להיות שורה אחדות ית' בכלי ריקן ע"כ נתן לנו התורה היא מצותיו שכל מצוה היא רצונו ית' ואחדותו ובהיות עסק בתורה ומבין פ"י המלות יכון כשעוסק בגמרא או בפוסקים שהנה זה הוא רצונו אם הוא כשר או פסול זה אומר רצון בכך וזה אומר רצונו בכך ויבקש מהשי"ת לעזור על זה ולבל ידחנו להיות מחשבתו באחד כל היום וכן באומרו סלח לנו ומחל או כל התפלה עדי"ז לבקש לבל יהי' עונותיו מבדילים מחשבתו מאחד ולא מחמת עונש רק כמו שהבין רוצה לאביו ומבקש מלדחותו ולעשות לו רצונו ולזכור לו ויהי' ממרא דחושכנא בכל יום להשגיח איך עדיין משוטטת מחשבתו בגשמיות ונפרד מאחד והיכן נוטה מחשבתו לתאוה וירד לעומק לבו וזה תשובה שיראה עד היכן נוטה כ"ה צריך להשיב ואל ימוש מחשבתו וגופו להיות עוסק במצות תמיד בעוסק בת"ת שהי' כנגדו ית' עדי"ז שלא להפריד מאחדותו ית' ובפרט במעשה הצדקה שהיא על כולנה שאפי' מלאכי' עליוני' נזונין בחסד ובוה עושה רצונו ית' ואינו מפר'

מאחדותו ית' ושב ורפא לו ואל יפנה לצר הצורר כאל שאין יכול להשיגו כי רוח שקר הוא וע"ז נאמר ויגבה בדרכי ה' כי שורש האמונה קבוע בלב ישראל רק שנכנס בו רוח שטות בחושבו שאינו עושה כלום בזה וג"כ אל ילך ובנפלאות להמדריגה עולה כי שכר בהאי עלמא ליכא דהיינו שכר מצוה מצוה שמחמ' זה זוכה לתענוג מעבודתו ית' כי אין כל אדם זוכה לזה כנו' וד"ל והמשכיל יבין.

משבת פ' נצבים לפני ר"ה*

כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו, הנה רבים צועקים שרחוקים מזה ואין להם לב וזה דבר שא"א והלא כתי' ובלבבך וגם כתי' מאד וכ"מ שנאמר מאד הוא בלי שיעור וגבול, אך הנה כתי' למעלה ושבת עד כו' והשבות אל לבבך כו' בכל הגוים אשר הדיחך ה' אלקיך וכו' ואח"כ לאחר קבוץ גליות כתיב ומל ה' אלהיך את לבבך וכו' בכל לבבך כו' וזה תמוה מהו ומל שנית כי הלא כתיב קודם ושבת עד וכו', מהו עוד פעם אחרת ומה זה תלוי בקיבוץ גליות ומה צריך לזה המילה, אך הנה באמת יש שני מיני אהבת הבורא ית'. א' היא אהבת הצדיקים ושמחתם ב"ה והתענגם על ה' בתענוג נפלא כמ"ש שמחו צדיקים ב"ה, אבל לא כל אדם זוכה לזה האהבה כ"א מעט מזער ובני עלי' המה מועטין, כי לא נעשית ע"י אתערותא דלתתא כ"א בסיוע דלעילא, וזהו ומל ה' וכו' וזה יהי' אחר קבוץ גליות כידוע, והנה צריך לפרש ולבאר מהו איכות המילה, כי הנה כמו שהערלה חופפת ומכסה על הברית כן כשהאדם מקושר ברצונו ולכו באיזה דבר גשמי דהיינו באיזו תאוה אף בעניני עה"ב דהיינו שרוצה להיות צדיק זהו מבחי' ערלה החופפת ומכסה על הלב, וזהו ומל ה' וכו' למען חייך פ"י שלא יהי' האהבה רק למען שהוא ית' חיותך כמו שהאדם אוהב נפשו המח' אותו, כמ"ש נפשי אויתך וגו' אך האהבה שצריך כל אדם להתעורר לזה הוא מרומז בפסוק הקודם שנאמר והשבות אל לבבך בכל הגוים כו' ולא פ"י במה ישוב. אמנם הענין הוא מארז"ל למה קדמה שמע לוהיה כדי שיקבל עליו

משבת .. ר"ה: כ"ה בכור 501.

ב"ה: בכור 633 כה.

ה': בכור 633. 1240 נוסף והתענוג על ה'.

עמ"ש תחילה ואח"כ עול מצות, הענין הוא כך באמרנו בק"ש שמע ישראל כו' אחד, פי' אחד הוא כפשוטו שהוא יחיד ב'ו' רקיעים וכו' שאף שנראה לעולם שיש שבעה רקיעים וכו' מ"מ הכל נכלל באחדותו ית', ד"מ מבשרי אחזה אלוה למשל הדבור הגשמי של אדם כשהיה בתחילה במחשבתו שהי' חושב הדבור הי' הדבור נכלל במחשבה כי הוא ומחשבתו כולא חד, ואח"כ כשמוציאין הדבור ע"י ה' מוצאות הפה אז נפרד מן המחשבה ונתחלף, כך כבי' הקב"ה דארז"ל בעשרה מאמרות נברא העולם והלא במאמר א' יכול להבראות וכו', מפני שבאמת מאמר א' הוא שנתחלף. לעשרה מאמרות שהוא יהי אור יהי רקייע תדשא וכו' וכולם נכללים במאמר א' שעלה במחשבתו לברוא העולם כמ"ש אני ה' לא שניתי כי באמת אין שינוי לפניו רק השינוי הוא מהמקבלים כידוע, אבל לפניו אין שינוי ח"ו כמו שהי' קודם בריאת העולם שהי' דבר ה' במחשבתו הקדומה ומכ"ש קודם המחשבה הי' באחד כן גם עתה אחר שנברא העולם בלי שום שינוי ח"ו כי כולא קמי' כלא חשיב ואין מפסיק נגדו ית', וזה הפי' שצריך למסור נפשו באחד, דהנה לכאורה בוכל נפשך ה"ל למסור נפשו. אך הפי' שצריך למסור נפשו ורצונו שהי' תקועה באחדי, דהנה ישראל עלו במחשבה תחילה ויכול כאו"א מישראל לדבק א"ע באחד, גם כי עינינו רואים כמה קלי עולם שמסרו נפשם על ק"ה, אך מה שחזר ואמר ואהבת וכו' משמע שהוא נפרד וצריך לחזור ולאהוב ולהתדבק בא' וזה תמוה והלא תמיד צריך להיות דבוק באחד, אמנם מפני שארז"ל שאח"ז אומרים בשכמל"ו כי בחי' העולם הנראה הוא בחי' בשכמל"ו ולכן צריך לאומרו בלחש כדי שלא יתאחזו החיצונים ח"ו כמ"ש רגלי' יורדות מות כו', כי באחד אין להם שליטה ח"ו כמ"ש ועמך לא חפצתי כו', לכן חוזרים ואומרים ואהבת שהי' רצונו וחפצו תקוע בא' ובודאי יכול תוכל כמארז"ל ישראל עלו במחשבה של הקב"ה והוא ומחשבתו וכו' כנ"ל ולזה ימסור נפשו באהבתו אל אביו שבשמים כמאמר ישראל וכו', ומה שאדם עובר עבירה הוא מחמת רוח שטות שנראה בזה שאעפ"כ הי' באחד ולא יפרוד ממנו ובודאי רוח שטותי ולב הותל הטהוי בזה, כי בוודאי מה שאדם מקשר א"ע בדבר א' גשמי אפי' של היתר אם הוא כלב ונפש הוא כופר באחדותו ית' כי נפרד ממנו יתבי', כמאמר עונותיכם מבדילין ביניכם כו'.

ונתחלף: בבוך 501. 633. 1240 ונתחלק.

שנתחלף: שם שנתחלק.

דהנה .. נפשו: שם לכאורה בכל נפשיך בכל נפשו הליל.

באחד: שם נוסף הוא ה' אחד.

רוח שטות: בבוך 1240 ליתא.

ולב .. הטהו: בבוך 633 יולך מאתו והוטעה. ובבוך 1240 ליתא.

בזה .. בוודאי: בבוך 1240 ליתא.

ואנכי הסתר אסתיר פני מהם. כו' וכמו שארז"ל ישראל שבח"ל עובדי ע"ז בטהרה הם. כי ענין ע"ז הוא שמשתחוה ראשו הגופני לכו"מ. והרי כשלבן מקושר לדבר גשמי הרי בחי"י פנימיות ראשו ושכלו תחת דבר שהוא תחת המזלות כמ"ש וממגד תבואות שמש וכו' וארז"ל אין לך עשב מלמטה שאין לו כו', ואי' בזה"ק כי יש כוכבים מגדלים זהב כו', וכל התאוות הן למטה מן המזלות דהיינו דאגת הפרנסה ושאר תאוותיו הגשמיות כנ"ל הרי ג"כ עע"ז. וזהו והשבות אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך ה' שמה וכו' שתבחין שזה שהדיחך הוא בכל הגוים אשר בקרבך ואז תשוב ושמעת כו' שהרי כאו"א מישראל. כן בוודאי כנ"ל רק מפני שאומר שאינו נפרד כנ"ל אבל כשהשבות אל לבבך בכל הגוים זה נק' בזהר מארי דחושבנא להיות חושב איך הוא נפרד וצריך לקבוע עתים לזה להתבונן כמה חטא וצריך לתקן אותו הפגם כדרך שפגם דהיינו אותו דבר שפגם, ראה ותקני אותו, ד"מ אדם תועה בדרך ורוצה לשוב לביתו אם אינו יודע איזה היא הדרך שתועה בה בוודאי לא יבא למחוז חפצו כי אינו יודע להיכן לשוב אבל אם יודע אותו הדרך שתועה יחזור אחורנית ויבא לביתו, כן הדבר הזה להתעורר לשוב ולחזור ולהתקשר בא' שלא יפרד ממנו ית', אך כמה ישיבנו באחד ע"י התורה והמצות כי המצות הם כלים להשראת אחדות א"ס ב"ה ות"ת כנגד כולם, כי התורה האותיות שלה הם כלים להשראת כו' כנ"ל, אף שאינו מבין מה שמדבר מ"מ הוי"ה שוכן בתוך האותיות וכשאדם עוסק בהם הרי דבוק באחדותו ית' השוכן בתוכו, ובפרט כשהוא מבין הפשט מה שלומד אז יבין יותר כי הוא מקושר בעולם יותר עליון כי אורייתא מחכמה נפקת, וכשהוא מבין הפשט הן בהלכות הן באגדות הן בשאר ספרים הן הן חכמתו ית', וכשירוד לעומקו של הלכה ורואה מסקנא דשמעתא אליבא דדינא מר אמר כשר וכו' הרי מקושר בעולם יותר עליון כי הוא מקושר ברצונו של מקום כי כך עלה ברצונו שזה יהי' הדין כך, וכן המצות נק' אברים דמלכא שהמלך ב"ה מתייחד עמהם כי נכלל הכל באחדותו ית' וכן מצות ציצית ותפילין שגם הקב"ה מתעטף בציצית ומניח תפילין ושם נכלל הכל באחד כי הכל שמותיו כו' וצדקה גדולה מכולם שהיא העשי' האמתית יותר מכולם כי היא נק' חסד כמאמר מכלכל חיים בחסד חיים הם העולמות העליונים שהקב"ה מכלכל

מהם: בבוך 1240 ליתא.

בחי': בבוך 633. 1240 מרכין בחי'.

תחת .. תחת: בבוך 633. 501. 1240 לדבר אשר תחת.

מישראל: בבוך 1240 נוסף מאמין.

ראה ותקן: בבוך 633. 1240 לתקן.

הוי"ה: שם א"ס ב"ה.

ברצונו: בבוך 1240 במחשבה.

אותם בחד היינו צדקה, וגם הכוונת הם כלים והשתלשלות יותר עליון והכל המשכת בחי' אחד כי בזה הוא ממשיך עליו בחי' אחדותו ית' כנ"ל, וזה שבא חבקוק והעמידן על א' שנאמר וצדיק באמונתו יחי' דהיינו שיהי' האמונה תקוע בלבו שהוא בודאי באחד. שבודאי כל ישראל מב"מ אפי' רשעים מלאים חרטות ועצת יצה"ר בהם לאמר להחזיק א"ע באינו מאמין ואינו כלום. ולכן צריך להתגבר ולהתחזק לאמר אנחנו בי' מב"מ ובודאי אני מאמין כענין שנאמר ביהושפט ויגבה לבו כו' וזהו צדיק באמונתו יחי' שיהי' לו חיות מהאמונה להחיות את נפשו להדבק באחד שלא לפרוד ממנו, וגם לכן מראין לאדם בלילה חלומות בכדי שיכיר את מקומו ויראה שמתלוצצים ממנו כאשר יליצו משוטה ולמחר יהי' לו מרירות מזה, ויתפלל יותר בכוונה כאשר רואה שמוליקין אותו ומלעיגין ממנו ויתעורר בנפשו הלא ישראל עלו במחשבה כו', ואלהי נשמה שנתת בי כו' אתה נפתת בי כו' כי הנשמה היא חלק אלוה ממעל והאיך תרד למטה בעמקי תהום מצולת מקום הקליפות לצנים וכו' אבל מ"מ לא ירבה בעצבות עבור זה כי אדרבה באמונתו יחי' ויתחזק א"ע מאד לעבודתו ית' להדבק בו, וז"פ ברוך אתה וכו' הנה כל ברכות שבשחרית המה פי' ק"ש וזהו ברוך אתה פי' אתה לנוכח השי"ת. הוי"ה ב"ה אנו מבקשים שיהי' ריבוי וברכה פי' התגלות שיתגלה אלהותו ואחדותו לנו וזהו הוי"ה אלקינו הוא כחנו וחיותנו מלשון אל שהוא לשון כח מלשון ואת אילי הארץ לקח, ופי' הוי"ה ב"ה הוא כחנו וחיותנו, מלך העולם, הנה מה שנראה העולם לעין כל דהיינו ז' רקיעים וכו' כי באמת הכל נכלל באחדותו כנ"ל והוא רק בחי' מלך מלכותו ית' שרוצה להיות מלך ואין מלך בלא עם וז"פ מלך העולם כנ"ל, וזה מאמר הכתוב אני ה' לא שנית קודם המחשבה ולאחר המחשבה הכל א' רק השינוי הוא באדני'. וזה בחי' יום הדין שדנין אותו אם ראוי להמשיך לו בחי' אחדותו ית' גם כי כל המצות הם ג"כ המשכת בחי' א' וכנ"ל וזהו והשבות אל לבבך בכל הגוים כו' אשר הדיחך כו' דהיינו הגוים אשר בקרבך כנ"ל ויבקש מהשי' שימחול לו על עלבונו דהיינו שימחה את פשעיו ברחמך הרבים דהיינו רחמנותו של הקב"ה שרוצה שנהיה דבוקים בו ית' וזה שאנו מבקשים מחה פשעינו דהיינו המסך המבדיל בינינו לבין אבינו שבשמים כמ"ש עונותיכם מבדילין כו' לכן צריך לבקש שימחול וימחה כמאמר מחה כו' ואז יבקש עוד מן השמים שיתגלה אלהותו עליו ויוכל להדבק א"ע באחד אמת ודפח"ה.

 נשמה: ע"כ נמצא בכרך 501.

השי"ת: שם ליתא.

אמת ודפח"ח: בכרך 633. 1240 כנ"ל (וד"ל).

כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיוך ובלבבך לעשותו יובן בהקדם פ'י הפ"י לא נפלאות הי"י ולא רחוקה וכו' דענין נפלאות קאי על אור פנימי כי נפלאות הוא פ'י ולשון הבדלה (כי יפלא מתרגם א"י ארי יפריש) דהיינו שבחי' האו"פ לא נבדל ממך כלל רק הוא בתוכך ממש בבחי' או"פ בחי' ממלא ולא רחוקה וכו' קאי על בחי' אור מקיף בחי' סובב דהיינו שאף שאינו מלוכב בתוכך ממש מ"מ לא רחוק הוא ממך וביאור ענין או"פ וא"מ בחי' סובב וממלא מה ענינם וגם מה ענין המבואר בכ"מ שהקב"ה הוא למעלה מהזמן איך יתכן עליו ית' לומר זה כיוון שאינו בגדר עלמין כלל.

הנה נודע מס"י שיש ג' בחי' עולם שנה נפש בכל הברואים ובחי' ההשתלשלות מריש כל דרגין וכו' דהנה עולם הוא ענין מהותו של הדבר עצמו ונפש הוא בחי' החיות והקיום של הדבר ושנה הוא בחי' זמן כו"י והנה בכל א' מבחי' הללו יש בחי' פנימי ומקיף סובב וממלא פ'י שענין הסובב והמקיף הוא לפי ערך הפנימי וממלא ונק' סובב דממלא (כאשר ית') וביאור ענין זה איך שייך בחי' סובב ומקיף ברוחניות וכו' הנה מבשרי אחזה מבחי' אותיות הדבור ואותיות המחשבה שבאדם כמכו' במ"א שגם כשאדם מחשב איזה ענין הוא ג"כ ע"י אותיות המחשבה והנה במחשבה עצמה יש ב' בחי' דהיינו מחשבת השכל ומחשבת הדבור ומחשבת המעשה מחשבת השכל היינו כשמעמיק ומעיין באיזה שכל א"א לו לעיין בזה אם לא ע"י אותיות המחשבה ומחשבת הדבור היינו שמחשב איך לדבר זה השכל אחרי שהשכל ברור אצלו וכו' וכן אותיות המחשבה שמחשב בשעה שמדבר זה השכל ומחשבתו הדמיון היינו כשמחשב צורת האותיות לבדן וכו' (וג' בחי' אלו נק' ג"כ מחשבה שבמחשבה ודבור שבמחשבה ומעשה שבמחשבה) (ופרטיות אלו ג' בחי' מחשבה נתבאר לעיל דף י"ד וט"ו בארוכה ע"ש) ואותיות הדבור הם האותיות גשמיות המורגשות בפה והבל הדבור היוצאת ע"י ה' מוצאות וכו'. והנה מקור אותיות הדבור הוא באותיות המחשבה דהיינו מחשב' הדבור שמחמת כשמחשב איך לדבר זה השכל הוא ע"י אותיות שבמחשבה ואלו האותיות עצמן מצטיירים אח"כ בפה והבל הדבור ומתהווים

פ"י: בבזך 749 הפסוק.

ה"י: שם היא ממך.

א"י: שם ליתא.

כו"י: שם נוסף (וכו' מרומז ב' והר סיני עש"ן כו' עש"ן עולם שנה נפש).

במ"א: שם בלק"א.

ומחשבת: שם גם יש מחשבת.

שבמחשבה (ופרטיות): שם שבמחשבה ופרטיות.

בארוכה: נדפס לעיל (פ' וישלח) ע' קעד ואילך.

אותיו' הדבור ממש (כנזכר כ"ז לעיל ע"ש) והתהוות אותיות המחשבה דהיינו מחשב' הדבור הוא מאותיות מחשבת השכל שאם לא הי' מעמיק דעתו מקודם בהמושכל באותיות מחשבת השכל וכו' (וכנ"ל שם וכו').

והנה בחי' אותיות הדבור אף שנלקחים ממש מבחי' אותיות של מחשבת הדבור שזו היא מהותם ממש כנ"ל שאלו אותיות שבמחשבת הדבור מצטיירי' אח"כ בפה וכו' מ"מ נק' בחי' המחשבה אפי' מחשבת הדבור בחי' מקיף וסובב לאותיות הדבור המורגשים בפה ממש וד"ל (כמבואר בל"א מחשבה מקפת וכו' ע"ש) והיינו שבדבור כל אות ואות הוא בהתחלקות ממש להראות נפרדי' ממש כנראה בחוש כשאדם מדבר הוא מדבר כל אות ואות בפ"ע וכו' משא"כ במחשבה אפי' במחשבת הדבור כל ענין המחשבה היא ביחד בלי שום התחלקות דהיינו שכל הענין הוא חושב כא' ומחשבותי' מקפת את כל הענין כא' כידוע ונראה בחוש שכן הוא שכשאדם חושב איזה ענין ושכל אין שום התחלקות בהמחשבה כלל כמו בדבור שכל אות ואות נפרד מחבירו' משא"כ במחשבה כל האותיות של ענין השכל הם בלתי מחולקים בבחי' ראשית וסוף וכו' נמצא שבחי' מחשב' אפי' מחשבת הדבור הוא בחי' סובב ומקיף לאותיות הדבור ממש דהיינו שבחי' אותיות המחשבה הם בחי' כלל שכל הענין והאותיות כלולים ביחד ובחי' אותיות הדבור הם בחי' פנימי וממלא דהיינו שהם בחי' פרט להיות בפרטיות כל אות בפ"ע וכו' (ונודע שכלל הוא בחי' מקיף והפנימי הוא בחי' פרט וכו') כמ"כ יובן למעלה למשכיל בכל פרטי בחי' ההשתלשלות מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין איתא בזהר דדא קליפה לדאי ודא מוחא לדא ודא אסחר לדא וכו' דהיינו שהכל בבחי' פנימי ומקיף שבחי' ומדריגה העליונה היא בחי' סובב ומקיף לבחי' ומדריגה התחתונה שהיא בחי' פנימי וממלא דהיינו שבחי' העליונה הוא כלל לגבי בחי' התחתונה שהיא בחי' פרט לגבי העליונה וכן בחי' העליונה מזה לגבי מה שלמעלה הימנה היא ג"כ בחי' פרט לבד והיינו בבחי' עולם שבכל פרטי צירופי ההשתלשלות דהיינו שמג' עולמות בי"ע התהוו מדבר ה' מלכותו מלכות כל עולמים בבחי' כח הפועל בנפעל כל עולם לגבי העליון שעליו הוא בבחי' פנימי והעליון הוא בבחי' סובב וכו' כמשל שבעשי' יש ד' מחנות פני נשר פני אדם פני ארי' פני שור אשר בהשתלשלות מהם מקבלים הד' יסודו' גשמי' לפי ערכם ארמ"ע וכו' וכמ"כ בעולם היצירה בחי'

ומחשבתו: בבוך 749 ואינו מרגיש התחלקות — האותיות אף גם .. וכח מחשבתו.
מחבירו: שם נוסף בשמיעה והרגשה במבטא.

דדא .. לדא: שם ליתא.

דהיינו: שם ליתא.

מיכאל וגבריאל וכו' וכן בכריאה חג"ת המאיר בכריאה וכו' בחי' שנאין שבכריאה הכל הוא בבחי' יש ממש דהיינו שבחי' שבעולם העליון נשתלשלה וירדה ממש למטה וכו' (כמ"ש במ"א באריכות ע"ש) (כמשלי אותיות הדבור המתהווים מאותיות המחשבה ממש וכנ"ל) אלא שבחי' צירופי' שבעולם העליון הם רוחניים לגבי בחי' צירופים שבעולם התחתון ממנו ובחי' עולם העליון הוא בחי' סובב ומקיף לבחי' עולם התחתון דהיינו שענין צירופי' ופרטי' ההתחלקות שביצי' הם עדיין בחי' כלל בלי שום התחלקות נגד עולם העשי' בבחי' התחלקו' שבעשי' ממש ששם הם נגלים מחולקים לגמרי וכו' וכמשל אותיות המחשבת הדבור שאף שבאמת גם אותיות מחשבת הדבור הוא ג"כ בבחי' התחלקו' כיון שהוא בחי' אותיות וכו' מ"מ לגבי אותיות הדבור שהם מחולקים ממש ונראים נפרדים וכו' ונק' אותיות המחשבה כלל ובחי' סובב כמ"כ צירופי' שבעולם היצי' שאף שבאמת הוא ג"כ בבחי' התחלקות וכו' בחי' מיכאל וגבריאל וכו' ממש"י לגבי עולם העשי' הוא בבחי' סובב עדיין בלי שום התחלקות כלל כו' וכן בריאה לגבי יצירה נק' בחי' צרופי' שבכריאה בחי' סובב ומקיף בלי שום התחלקות בבחי' כלל לגבי היצי' שהוא בבחי' פנימי והתחלקות וכו' לגבי הכריאה וכו'.

והנה כמ"כ יבין המשכיל בענין צירופי' פרטי' שבכריאה מקבלים עליונים • מבחי' מל' מלכות כ"ע בחי' מל' דאצי' שאף שעל מלכות ית' נאמר ואתה מחי' את כולם להיות בחי' חיות ממש בפרטי' הצירופי' שבבי"ע בתוך תוכם ממש כמארז"ל לכי ומעטי את עצמך והוי ראש לשועלים אינו זה כ"א בבחי' התחתונה שבה דהיינו מל' שבמל' בחי' יכשה וארץ היא היורד' ממש להיות ראש לשועלים ממש בתוכם ממש משא"כ בבחי' עצמיותה כבי' אחת ממדותיו שבאצי' דאיהו וגרמוהי חד בהון אינה יורדת בבי"ע וכו' דהיינו שבבחי' עצמיותה כבי' א"א עדיין להיות בחי' חיות וכה לבעלי גבולים שבבי"ע דבבחי' עצמיותה נק' ים ו א"א להיות מקום לבעלי גבולי' ממש לירד בתוכם לחיותם אם לא ע"י צמצו' וסלוק בחי' מהותה ועצמותה כמ"ש יקוו המים אל מקום אחד (וכמ"ש במ"א באריכות ע"ז ע"ש) ותראה היבשה בחי' מל' שבמל' בחי' מצומצמת מאוד היורדת להיות ראש לשועלים לבי"ע והנה אף שכל מה שיש בים יש ביבשה וכו' (כמ"ש במ"א) מ"מ הים הוא מקיף וסובב את היבשה כמו שנראה בגשמיות כמ"כ למעלה בחי' מל' דאצילות

ע"ש) (כמשל: שם וכמשל.

חמ"ש: שם מ"מ.

עליונים: שם ליתא.

ים: שם נוסף סוף.

גבול: שם נוסף נבראים.

במהותה ממש היא בחי' מקיף וסובב לבחי' מל' שבמל' אף שמל' בעצמה הוא ג"כ בחי' דבר ה' מקור לבחי' בייצ וכו' מ"מ אינו כ"א בחי' כלל וכו' וכנ"ל משא"כ בחי' מל' שבמל' היא בחי' כח הפועל בנפעל ממש מלוכש בתוך תוכ' בבחי' פרט ופרטי פרטיות הבחי' שבהם וכמ"כ למעלה בחי' מל' דאצילות נקי' ו"ק דאצילות וכו' וכן עד רום המעלות בכל פרטיות פרצופי' שבאצילו' דא אסתר לדא וכו' וזה פנימי לזה וזה מקיף לזה וכו' כי כך המדה נוהג בכל ההשתלשלות שבדרך עילה ועלול שהעלול מוקף מהעלה וכו' (וזה נק' בחי' סובב שבערך הממלא כמשי"ת לקמן בבחי' מקיפי' ופנימי' שבבחי' שנה אך יש מקיף שאינו בערך הממלא כלל וכו' כמשי"ת) וכן בכל בחי' ובחי' שהיותה מדבר ה' היינו בבחי' או"פ שבה יש לה מקיף וסובב מבחי' מחשבה מחשבתו כבי' מחשבה מקפת וכו' וכמ"כ בכללות דבר ה' מל' דאצילות יש ג"כ בחי' מחשבה המקפת וכו' כמשל מחשבה ודבור הנ"ל נמצא שבבחי' עולם שבכל פרטי ההשתלשלו' מריש כל דרגין עד סוף כ"ד הכל בבחי' סובב ופנימי וכו'.

ובחי' שנה שבכל עולם הוא בחי' הזמן שבכל עולם ועולם אך להבין ענין בחי' הזמן שבעולמות עליוני' שאיך שייך שם בחי' זמן יובן למשכיל מערך בחי' זמן הגשמי שבעולם השפל שלנו ערב ובוקר וצהריים יום ולילה וכו' וערך בחי' זמן שבשכל שהו' ענין התבלבלות השכל שישי' בחי' שיעור קבוע במוח המשכיל כמה יוכל להעמיק שכלו וכפי ערך השיעור הקצוב במוחו ככה תומשך זמן ההעמקה וכו' וכשירצה להעמיק עוד וכו' יתבלבל שכלו וכו' אפי' שאין ערך בחי' זמן הגשמי הנ"ל לבחי' זמן שבשכל בענין הכמות וכו' מ"מ אף בחי' הזמן שבשכל הוא ג"כ בחי' זמן ממש כמ"כ יובן למשכיל בחי' זמן שבעולמות עליונים הוא ענין הגבול והשיעור הקצוב לכל בחי' ובחי' לפי ערכה עד מתי תהי' בחי' השגתה וכו'.

אך להבין ענין ובחי' מקיפי' ופנימיים שבבחי' שנה וזמן הוא בהקדם מ"ש צופה ומביט עד סוף כל הדורות דהיינו שבעת בריאות העולמות בצפי' א' ובמחשבה א' נבראו כל העולמות וכל הפרטים וכל בחי' הזמני' של שתא אלפי שנין וכו' הכל במחשבה אחת וכל פרטי המאורעות וכו' וגם נודע שבכל ר"ה הוא המשכה והארה חדשה להמשך כל הפרטים וצירופי הזמן שבהשנה הבאה וכן בכל ר"ח הוא ג"כ המשכות הארה חדשה עלי' כללות

נקי' שם וגם.

שיש: שם מפני שבכל אדם יש.

וכו' אף: שם לגמרי והגם.

על: שם וצירוף חדש על.

החודש ג"כ בכל הפרטים כנ"ל וגם נודע שאדם נידון בכל יום דהיינו שבכל יום ויום הוא ג"כ בחי' המשכה והארה חדשה בצירוף מחודש על חיות פרטי של היום בכל פרטי הבחי' כנ"ל וגם נאמר ואתה מחי' וכו' א"ת מחי' אלא מהוה דהיינו שבכל רגע יורד חיות אחר וצירוף מחודש וכו' ולהבין את זה מאחר שכבר בעת בריאת העולמות בששת ימ"ב וכו' נמצא כל הבחי' הפרטים והצירופי' שיהיו בקיומם ממש מה צורך אח"כ התחדשות ההארות והמשכות הצירופים ברי"ה וכו' וכן מאחר שכבר נמשך ברי"ה וכו'.

אבל ביאור הענין הוא כנ"ל דהיינו שבבחי' שנה יש ג"כ בחי' מקיפי' ופנימי' וכו' דהיינו שבעת בריאות העולמות בדבר ה' וכו' נמשך בחי' קיף צירופי' אלקי' להיות בחי' כח הפועל בנפעל בפ"א והיינו בדרך כלל שכל חיות הזמן ששת אלפים וכו' העתיד להיות שחיותם הוא מבחי' צירופי' אותיות שבדבר ה' בחי' מל' דאצילות שהוא בחי' צירופי' אלקים נמשך בעת בריאות עולמות בפעם אחד כל הצירופי' העתידי' וכו' רק שהוא בכללות כל בחי' הזמנים ביחד וכו' כמשל בחי' המחשבה שכל ענין וכו' וכנ"ל. לכן צריך להיות בכל ר"ה המשכה חדשה וכו' שהוא בחי' פרט נגד המשכות הצירופי' שבעת בריאות העולמות ששם היו כל בחי' זמן השנים כולן וכו' ביחד במחשבה א' וכו' משא"כ בצירוף והמשכה הנמשכת ברי"ה הוא בבחי' פרט על שנה זו לבד נמצא שחיות צירוף והמשכות השנה הוא בחי' פנימי נגד בחי' חיות הצירופי' הכלליים הנמשכים בעת בריאות וכו' שהוא מקיף וכללי שחיות' כל השנים כולן של ששת אלפי' וכו' כלולים כאחד בהמשכות הקיף צירופי' בפעם אחד וכו' והוא בחי' טובב אף שהקיף צירופי' אלקים הם ג"כ בבחי' כח הפועל בנפעל מ"מ הוא בבחי' כלל וכו' והמשכות הצירוף החדש הנמשך בכל שנה ושנה הוא בפרט יותר בבחי' כח הפועל בנפעל על שנה א' לבד וכו' והוא בחי' פנימי כמשל דבור נגד המחשבה וכו' ובר"ח נמשך ג"כ צירוף מחודש על פרטי חיות והתהוות ומאורעות של זה החודש והוא ג"כ כנ"ל שאף שברי"ה כבר נמשך חיות מחודש הצירוף בכל הפרטי' על כל החדשים מ"מ זה הוא בחי' כלל ובחי' טובב דהיינו שבחיות של השנה כל החדשים הם בכלל המשכה א' וכו' ובר"ח הוא בחי' פרט ופנימי' וכו' וכנ"ל ואדם נידון בכל יום היינו ג"כ שבכל יום הוא המשכת החיות וצירוף מחודש

וכו' .. ברי"ה: שם ורי"ח.

בפ"א: שם ליחא.

וכו' וכנ"ל: שם שיצא אחיכ בו ודיל.

הוא: שם נוסף רק.

שחיות: שם מפני שחיות.

וכו: שם היו.

על חיות היום וכו' והוא בחי' פרט יותר על יום א' והוא בחי' פנימי נגד החיות של כללות החודש וכו' המשכה זו' על כל הימים שבחודש ואין נבדל שם יום מחבירו רק המשכה וצירוף להחיות חודש בכלל וכו' משא"כ בימים הכל בפרט וכו' וכמ"כ בכל שעה ושעה הוא ג"כ צירוף מחודש וכו"י עד בחי' רגע שהוא האור פנימי היותר קטן בחי' פרט אחרון שאין עוד פרט ממנו וכו' והוא בחי' נשימה לבד בחי' רצוא ושוב א' וכו' (ומזה יבין המשכיל איך שבחי' דמקור חיות הזמן וכו' בחי' אצילו' הכל בבחי' רצוא ושוב הן וכו' דהיינו שאינו מוטבע בפועל ממש וכו' כמ"ש במ"א מאחר שבסוף ההשתלשלות הזמן הוא בבחי' רצוא ושוב גשמי ממילא בשורש השרשים וכו') והנהי' בבחי' טוב ומקיף אין שום התחלקות כלל ושוה ממש הראש עם הסוף ד"מ בהמשך בעת בריאות וכו"י הקיץ צירופי אלקים בבחי' כח הפועל בנפעל בכל פרטי' ופרטי' פרטי' צירופי החיות והתהוות ומאורעות' של ששת אלפי' שנה ממש נמצא שבהמשכה זו נבראו כל פרטי החיות של ששת וכו' אכן הואי' בכלל כנ"ל דהיינו שבחי' חיות הצירוף של שנה האחרונה וכו' היא בשוה ממש בלי שום חילוק עם צירוף של שנה ראשונה מששת' וכו' מאחר שאין שם התחלקות השנה כלל רק חיות כללי על כל הששת א"ש ביחד וכו' (וכמ"כ יובן למשכיל איך שלמעלה בבחי' אורות מקיפי' וכו' שבעולם האצילות וכו' אין שום התחלקות וע"ז נא' עושה שלום במרומיו אש ומים ביחד וכו' חו"ג בלי התחלקות וכו' וד"ל).

והנה בבחי' פרט ובבחי' ממלא כל בחי' ובחי' לפי ערכה הכל הוא בחי' הארה חדשה וכנ"ל ונמשך מבחי' מקור וסובב הנ"ל ד"מ בר"ח נמשך המשכה חדשה בצירוף מחודש על פרטי החיות של כל ימי החודש בכל פרטי התהוות ופרטי' המאורעות כנ"ל שהואי' בבחי' כלל כל הימים כא' כולן שווים וכו' וכנ"ל ואח"כ בכל יום יורד המשכה להחליף החיות על יום א' בלבד והוא נמשך מבחי' הסובב שהוא ענין המשכות החיות כללי על כל

וכו' .. זו: שם שהוא המשכה אחרת.

וכו': שם וכלל.

פנימי: שם ליתא.

בשורש .. והנה: שם מובן שכשרש השרשים ג"כ באופן כנ"ל וכו') והוא.

בהמשך: שם ליתא.

וכו': שם עולמות והשתלשלות.

והתהוות מאורעות: שם ופרטת התהוות מאורעות.

וכו' .. הוא: שם אלפי שנים רק שהוא.

מששח: שם נוסף אלפי.

ופרטי: שם ובכל פרטי.

כנ"ל: שם הנצרכים להיות .. כנ"ל.

שהוא: שם נוסף ג"כ.

הימים וישנו ג"כ בוודאי לחיות המגיע ליום זה וכו' רק שהוא בכלל וכו' וביום ב' נמשך חיות מחודש ממש וצירוף אחר ממש מחיות והצירוף של יום הא' והוא נמשך ג"כ מבחי' הסובב וכנ"ל שאף שבהיותם בכללי' ביחד בבחי' סובב אינן שום התחלקות שאף שכל הימים משם נמצא' שם וכו' אעפ"כ שזה הראש עם הסוף וכנ"ל בלי שום התחלקות מ"מ בהתחלקות הצירופים בפרטי' וכו' כל פרט ופרט בפ"ע הוא המשכה חדשה וכו' ומחולפת ממש מבחי' פרט האחר והוא ד"מ כשתקח חתיכה דבר מה ותחלקנה לייב חלקים וכו' ותתנם בזה אחר זה בוודאי כל ענין פרט הנתינה הוא חתיכה קטנה ממש ובכל פעם ופעם הוא נותן חתיכה אחרת ממש שאף כשהיו ביחד בהתחברות בחתיכה הגדולה וכו' היו בלי שום התחלקות וכו' מ"מ בהבדלן בבחי' פרט מן הכלל וכו' כל חתיכה וחתיכה מחתיכות הקטנות היא חתיכה אחרת ומחולפת מחברת' ממש כמ"כ בנמשל בענין צרופי החיות שאף שבכלל הכל שזה וכו' מ"מ בפרט בכל בחי' ובחי' של הפרט ההוא הוא חיות אחר ממש ומחודש ומחולק ממש מבחי' חיות של פרט אחר וזהו ענין מארו"ל אין יום א' דומה לחבירו וכו' כיוון שחיותו הוא חיות מחודש שלא הומשך באופן ובחי' פרט חיות כזה, לכן אומרי' ברי"ח נגילה ונשמח' בו בלשון נסתר שהוא ענין על חיות החדש הנמשך להפרט מבחי' הכלל המשכה כללי' שבר"ה וכו' ובהיום וברי"ח נמשך הפרט והפנימי מהכלל והסובב לכן אומרי' בוי' וד"ל וכמ"כ אומרים ברוך הבא בשם ה' דהיינו שבא המשכות שם ה' צירוף מחודש על כלל' ל' ימי החודש שהוא בחי' פרט נגד מה שלמעלה הימנו בחי' שנה וכו'. נמצא שבכל רגע ורגע ממש הוא חיות מחודש ומחולק מרגע האחר ממש ונמשך מהמקו' חיות אחר ממש כמשל מהחתיכה וכו' אף שבכללות הי' כבר החיות וצירוף זה מ"מ אינו כ"א בכלל בלי התחלקות ואין זה חיות פרטי וכו' וד"ל.

והנה בחי' הקיץ צירופי אלקים הנ"ל הוא בחי' מדת מלכותו ית' מל' דאצילות וכו' מקורא ושרשא דכל עלמין בחי' כללות הזמן ששת

נמשך: שם נוסף ג"כ מבחי' הסובב.

והוא .. וכנ"ל: שם ליתא.

בכללי': שם כללום.

אין: שם לא הי' בהם.

משם: שם ליתא.

וכו': שם ממש.

בפ"ע הוא: שם אזי כל אחד פרט בפ"ע והוא.

ממש: שם נמינה מחודש.

הגדולה: שם אחת הגדולה.

וכו' ובהיום: שם ליתא.

בו: שם נוסף דווקא.

אלפי' שנה בהמשכה א' וכו' וכנ"ל וממנה מתחלקים הפרטים אח"כ שמהותה בעצמה נק' בחי' ים כנ"ל בלי התחלקות וכו' וזהו מ"ש אתה פוררת בעוזך ים ים עילאה הנ"ל מל' דאצילות פוררת להיות התחלקות ושינויי הזמן נמשכים ממנה אח"כ ע"י הקיף צירופי' וכו' והמשכות הפרטים הנ"ל שבמהותה ועצמותה היא בחי' ים בחי' מקור ומקיף וסובב הכללי שבבחי' זמן וכו' והפירור הוא להיות התחלקות וכו' וד"ל דהיינו בחי' פנימי' והנה אף בחי' מל' דאצילות בעצמותה בחי' ים הנ"ל לגבי ז"א בעלה מדות עליונות שבאצילות אינה ג"כ כ"א בחי' פנימי וממלא לבד בבחי' פרט היוצא מהכלל והסובב שלמעלה הימנה בחי' מדות עליונות דהיינו שבמהותה היא ג"כ מקור והמשכה כללית לששת אלפים שנה ממש כמ"ש ויאמר אלהים ויאמר אלהים וכו'. וכמאמרז"ל בעשרה מאמרות נברא העולם שכל המאמרות הם בחי' צירופי' מל' דאצילות בבחי' כח הפועל (רק שאינה בהתחלקות שנה שנה לבדה וכו'). אמנם מקור המשכות הכללית ששת אלפי' שנה וכו' שהוא ממדותיו ית' כתיב כי ששת ימי' עשה ה' את השמים ואת הארץ היינו שבבחי' ז"א דאצילות מקור ושרש שיוכל להתהוו' בחי' כח הפועל בנפעל המשכה כללית על ששת א"ש אינם כ"א בחי' המשכה ו' ימים לבד כמ"ש כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול וכו' דהיינו שענין אלף שנים שבהמשכה הכללית במל' דאצילות הם אלף שנים בכלל ממש אעפ"כ במקור' ושרש' במדות עליונות אינם כ"א בחי' המשכה על יום א' ממש בחי' הארה א' לבד וזהו שארז"ל דור אנוש נזונין בחסדו של הקב"ה וכו' דהיינו שבחי' אלף שנים ראשונים מבריאות העולם דורו של אנוש המשכת זמניהם דאצילות אינם כ"א בחי' יום א' חסד וכו' וזהו ענין שית יומין עלאין כי ששת ימים וכו' שהם בחי' מקורות ושרשי' להתהוות בבחי' המשכה ששת אלפי' שנה בכלל בבחי' מל' דאצי' ולגבי' בחי' עצמותם אינם כ"א בחי' יום א' ששת ימים לבד וד"ל נמצא שאף שבחי' מל' דאצילות הוא בחי' סובב ומקיף כללי בבחי' שנה וזמן שבעולמות ב"ע אמנם לגבי שלמעלה הימנה ז"א דאצילו' אינה תופסת מקום וכו' ונק' ממלא כ"ע בחי' פנימי' וז"א סובב כו' בחי' מקיף דהיינו שבחי' מל' הוא בבחי' פרט וכו' ששת אלפי' וכו' וז"א הוא בבחי' כלל שכל הששת אלפי' שנה אינם כ"א בחי' ששת ימים וכו' וכמ"כ עד רום המעלות בחי' ז"א דאצילות לגבי' שלמעלה הימנה אזי הוא בחי' פנימי' וכו'. נמצא שכל עניני השתלשלות העולמות מתא לאעילא בדרך עלה ועלול בין בבחי' עולם בין בבחי' זמן ושנה הנ"ל הכל בבחי' פנימי' ומקיפי' התחתון פנימי לעליון והעליון מקיף לתחתון מסוף כל דרגין עד ריש כל דרגין דהיינו מבחי' עולם

אור פנימי היותר קטן (שאינו עוד בבחי' מקיף לזולתו) הוא בחי' ד' יסודות גשמיים ארמ"ע וכו' שבעשי' הגופניות ובבחי' שנה בחי' הפנימי היותר קטן הוא בחי' רגע אחת בחי' נשימה וכו'.

ענין הנסירה

הנה* מבואר בזהר. שית תיבין דשמע ישראל יחודא חדא ושית תיבין דבשכמל"ו יחודא תנינא. האי יחודא שלימתא ולכאורה תמוה איך אפשר להיות שני פ' אחד. והענין הוא שהבורא ית' מהוה ומחי' את העולמות יש מאין. לא כדמיון הנשמה שמחי' את הגוף שבהיפרד ממנה הוא מוטל בלי חיות. אבל מתי יש לו מציאות בעולם. אבל העולמות לא הי' להם מציאות כלל בלתי חיותו ית' והוא מחי' ומהווה בכל רגע ורגע כמאמר עושה בראשית שעושה וחוזר ועושה מתחיל בראש. וזהו תרין ריעין דלא מתפרשין כחדא נפקין וכו' להחיות העולמות וכנ"ל. וזהו אין עוד לא שרצה לומר שאין עוד אלקים בלעדו כי זה הוא פשיטא. אלא אפי' שום דבר אחר אין עוד בלתו כי הכל חיותו ושפעו ית' ונמצא הכל בטל נגדו ויראה כאין. והמשל מן זיהרא דשמשא* שאינו מורגש במקום שנראה אור השמש לבדו שהוא מתבטל במציאות נגד הגוף. אורי השמש. וזה צריכים אנו לעשות בק"ש למסור נפשו על קדושת השם דהיינו להתבונן וליבטל ממציות נגד ולהעשות עצמו. וכל העולם כאין נגדו. ולכן אנחנו מתחילים ממטה למעלה

בחי' שם החיות של זמן.

נשימה: שם נוסף אחת.

ענין . . הנה: בכרך 941 להבין ענין הנסירה.

חודא: בכרך 337 עילאה.

תנינא: שם תתאה.

הא: שם הוא ובכרך 349, 413 דא.

מת: בכרך 337, 413, 941 מ"מ.

נגדו: בכרך 337 אצלו.

המשל . . דשמשא: בכרך 403 כמשל מן האור השמש.

שנראה . . לבדו: שם גוף השמש.

הגוף: בכרך 941 גודל.

אור: בכרך 337 כדור.

ולהעשות עצמו: בכרך 413 ולהעלות א"ע.

ולהעשות . . נגדו: בכרך 941 ית' ולהעלות א"ע.

שמע מתחילה שם הוא שמו ית' השוכן בתחתונים כענין רפ"ח נצוצין. ואח"כ ע' רבתי שהוא שבעת ימי הבנין. ואח"כ ה' אלקינו שהוא התהוות יש מאין ה' אחד הכל א' שאין שום התהוות רק הסתרה דהנה ו' רקיעים וארץ וד' רוחות העולם שבכל עולם ועולם הכל הוא כאין ובטל נגדו. אמנם כן הנה אנחנו מרגישים עולם ומלואו א"כ יש מקום לאמר ח"ו שתי רשויות יש הא' המהוה והמחי' והראוי להיות הכל בטל נגדו והא' שמכסה את הכל בלי להרגישו. לזה אומרים בשכמל"ו יחודא תניינא שגם הכסוי המכסה את הדבר הוא חיותו ורצונו ית' וזהו יחודא שלימתא שזהו היחוד העיקר והגמור. והנה בתחילת הבריאה הוכרח שיהיה כן מעצמו בלי מעשה תחתונים כמ"ש ואדם אין כו". אבל אח"כ נעשה ע"י אדם. שהנהי' כל העולמות וכל הנבראים נבראו בדבור א"י של הקב"ה כמאמר בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם ר"ל שהשמים נבראו בדבורים. וצבא השמים שהוא מדריגה תחתונה משמים לא נבראו כ"א ברוח פיו שהוא הבל, שהוא מדריגה הפחותה שבדבור כי בדבור יש דברי' שכל לצרף אותיות משא"כ ההבל יוצא מעצמו בלתי שכל האדם והדבור הנ"ל הוא המנהג את העולמות ונק' מלך. ע"ש שעפ"י דבורו מצוה' כמאמר הוא אמר ויהי וכמאמר באשר דבר מלך שלטון. וגם דבור הוא לשון הנהגה. ולהמשיל יפה כי הדבור א"א לאדם בפ"ע כ"א לזולתו. וכן הוא המלכות אינו בפ"ע כי אין מלך בלא עם ובע"כ אתה חי ותכלית הכוונה להיות שאין מלך בלא עם. וז"ש בזה"ק כהדין קמצא דלבושיה מיני' ובי". והנה למשל אדם מדבר ומשתתק. מלדבר בעבור מחשבתו זה נקרא עליית הדבור אל המחשבה כך כבי' בהש"ת נק' הסתלקות לעילא. וזה נקרא בכסא ליום חגיגו שאין רצונו בעולם להוות ולהחיות ולכסות בעולם שע"ש כך נק' עולם לשון העלם. וזהו אמרו לפני מלכיות ר"ל שיאמירו ויחשיבו לפניו את הדבור כי טוב הוא כמאמר ובהיכלו כלו אומר כבוד שמשבחים את

כן: בבוך 403 אעפ"כ. בבוך 413 כאו.

בלי: בבוך 413 בלתי התעוררות.

כו': שם נוסף רק מרצונו המשוט.

שהנה: בבוך 941 ולהבין זה דהנה.

א': בבוך 337 ליתא.

דבר: בבוך 941 ליתא.

ונק' מלך: בבוך 337 ליתא.

מצוה: בבוך 941 מהוה.

וכמאמר . . . שלטון: בבוך 337 ליתא.

הנהגה: בבוך 337 העיר כנראה חסר מעט.

א"א: בבוך 337, 403. 941 אינו צריך.

ובע"כ . . . עם: בבוך 337, 941 ליתא.

וז"ש . . . ובי': בבוך 337 ליתא.

מדבר ומשתתק: בבוך 941 שמשתיק.

הדבור לפניו ית' ואומרים כמה נאה הוא בכדי להביאו בזה לנח"ר וגם כבוד נק' לשון לבוש שמתלבש בעולמות כר"י דקרא למאני מכבודתא. וזהו ה' מלך גאות לבש ר"ל שהגאות הוא רק לבוש אליו כי באמת הכל כאין נגדו ועל מי יש לו להתגאות רק הוא מלביש א"ע בגאות ובמה מביאין אותו לידי נח"ר בשופר. וזהו במה בשופר. כמשל מלך א' שמחשב במחשבתו ואינו פנוי לביא ויכול להיות שיבקש א' ממנו ולא יפעול כלום ומביאין לו דבר שיש לו נחת מזה בכדי להביאו בענין נח"ר ואז ישאל כל צרכיו וימלא לו משאלותיו. וכן הדבר הזה כי ישראל עלו במחשבה ששורש נשמותיהם קדמו לעולם הדבור ואעפ"י שמקבלים עול מלכות שמים באמת. כן צריך להיות. למטה. אבל שורש נשמותיהם למעלה אחוזים במחשבה כמו שמוחי הבן נמשכים ממוחי האב כך שורש נשמת הבן הוא במוח האב. ויכולים להביא לו תענוג מזה העולם. וזהו בחי' פנים. כי אה"ע אחיותם הוא מאחוריים שאי"י השפע מרצון העליון רק כמאן דשדי בתר כתפי' שאין רצונו בכך להחיותם וזהו בחי' אחר כמאמ' פרעה אותיות הערף והוא ע"ד הנ"ל וכן הוא בישראל כשאי"י עושין ח"ו רצונו של מקום כי פנו אלי ערף פי' אף כי פונים אלי הוא. שלא מרצונם. ופנים הוא שמקבלם בסבר פנים יפות מרצון טוב מאהבה. וכעת א"א להיות בחי' פנים בפנים כי האומות מעכבין וגם יש מישראל שפנו עורף לכן א"א להיות פבי"פ כ"א בפנימיות העולמות ברוחניות אבל לא בחזוניות העולמות בגשמיות. ואי"ה לעת"ל יהי' מלך על כל הארץ אפי' במה שהוא בחי' ארץ וגשמיות. ולכן מזכירין זה בר"ה שלעתיד לבא יהי' הכל בשלימות ויהי' לו נחת גדול וזהו מה שאומרים אתה זוכר כו' כמשל אדם שהולך למרחק לענינים גדולים ומבקש חבריו שיעשה קשר או סימן להזכירו. שיכול להיות שמחמת עניניו ועסקיו הגדולים ישכח על דבר קטן שבקשו חבריו. כך כב"י הקב"ה כשיש לו עלי' והסתלקות למעלה אנו מבקשים שיזכור השכינה. שהוא הדבור כמאמ' זכרתי לך חסד נעורייך לכתך אחרי במדבר שעל השכינה נאמר כן. והנה ענין הרוגו הוא הסתלקות הרצון וענין המחילה והסליחה היא הוראות הרצון. וכן ענין החרטה הוא עקירת הרצון לא אשוב עוד לכסלה וישים רצונו בהשי' כמ"ש החיים והטוב נתתי לפניך ובחרת בחיי'. וזהו כי עם קשה ערף הוא וסלחת כו' כנ"ל שאין אומה ולשון שיש להם רצון קודם השכל רק ישראל סגי להו בהימנותא כמאמר

באמת: בבוך 337 באימה.

להיות: בבוך 337. 941 נוסף בנשמותיהם.

ויכולים: בבוך 941 וע"כ יכולים.

בחי' פנים: בבוך 337. 403. 941 פבי"פ.

שאיין: בבוך 941 נוסף מקבלים.

הוא: בבוך 337 נוסף בבחי'.

פתי יאמין לכ"ד הרי שהאמונה קודם השכל ואנחנו מחשבים א"ע כשוטים נגד השי"ת ועושים רצונו ית' בלי שכל. והסליחה תלוי ברצון. והנה זה נעשה בעי"ת שהנה הדבור מתחלק ג"כ לעשר בחי' וצריך בעשיתו להשיב בתשובה הדבר למקומו. ועיין באג' אדמ"ו לאנשי ביחאו ישן ששייך ג"כ לכאן.

נשאל ע"ז מה שאמר בתחילה שאנחנו מביאים אותו ית' שיתענג בזה העולם האיך אפשר זאת לעשות לו רצון שיהי' לו נחת רוח בשלמא מתחילה עלה ברצונו מעצמו וא"א לחקור הדבר איך ומה הי' אבל על ידינו איך אפשר. וזאת אשר השיב דהנה לכאורה תמו' על כל המצות שאומרים כדי לעשות נח"ר ליוצרו האיך אפשר. ועוד דהוה ח"ו כמו שנוי רצון שעושים לו רצון שלא היה מתחילה. אבל הענין הוא כך. כי מבואר באדרא זוטא שית מאה ותליסר ארחין תלויין בא"א. ופי' הדבר כי אריך אנפין הוא עולם התענוג והוא קודם השכל. דהנה מורגש כשאומרים דבר שכל מתענגי' אפי' שכל של דברי צחות ומילי דעלמא וכ"ש דבר שכלי בא התענוג. וידוע מספרי המחקרים כשנמצא דבר מורכב ואח"כ נמצא דבר א' לבדו הנה יש בוודאי השני ג"כ לבדו. והנה זאת מצאנו השכל מורכב מחכמה ותענוג ומצינו תענוג בפ"ע בלי שכל כמו כל תענוגי עוה"ז נמצא שיש שכל לבד. והנה עולם התענוג קודם לעולם השכל. והנה אעפ"י שהבורא ית' הוא אחדות פשוט מ"מ כיון שמצינו במדותיו הנבראים תענוג ושכל וכחו הפועל בנפעל הרי יש לו ג"כ תענוג בשכל אך שהם נכללים באחדות א' ואין אנו משיגים איך הוא נכלל באחדותו אבל מ"מ רואים אנו שכן הוא. והנה תרי"ג מצות הם תרי"ג המשכות נגד תרי"ג ארחין מעולם התענוג. אעפ"י שאנחנו אומרים אורייתא מחכמה נפקת וכל התורה והמצות שרשם בעולם התענוג. וזהו עמלים בתורה ובמצות לעשות נח"ר ליוצרו ר"ל שיתנהג מדותיו עפ"י הנחת רוח והתענוג שיתגלה בעולם. וזהו לפי שישראל עלו במחשבה ויכול להיות בהתפשטות הגשמיות עד המחשבה ומשום שבע"כ אתה חי חוזר בגוף ומביא השפעת חיותו ית' ורצונו בעולם ג"כ ואעפ"י שמקבלים עליהם מלכות שמים באימה הוא סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא. אבל מתחילה צריך להיות ע"ד הנ"ל לעשות נח"ר לפניו מזה וימליכוהו עד עולם. מעולם ועד עולם שמתלבש א"ע בזה העולם כדי להיות מלך העולם כ"א לא הי' מתכסה

בעשיתו: בבוך 337. 941 בעשית.

ועיין . . לכאן: בכל הנ"ל ליתא.

שאנחנו: בבוך 337. 941 נוסף עמו ישראל.

עד עולם: שם ליתא.

בעולם לא היה נרגש שום עולם כי הכל הי' בטל כנגדו וכאפס ותהו נחשב לו ואין זה נקרא מלוכה מה שעושה רצונו בהכרח כ"א זה נק' מלוכה מקום שהבחירה נופל להמיר רע בטוב ולא ימירנו מפני אימת המלך.

ונשאל עוד אם כונתינו שיתלבש בזה העולם מה זאת שאנו מתפללים ויבין כל יצור כו'. והשיב כי יש ב' מיני לבושים הא' הוד והדר לבשת. והב' אלביש שמים קדרות. ובקשתינו שילבש בלבוש מלכות שיכירו הכל מלכותך אבל לא ילבוש ח"ו קדרות וחשך שאין זאת גדולתו ותפארתו וד"ל.

(רישומי דברים שמצאתי לא נודע מקורם ממי הם)

להבין ענין הנסירה. הנה ידוע מארז"ל קודם נסירה הי' כותל א' לשניהם כו' ח"א זנב וח"א פרצוף והענין הוא כי לכל מדה יש בחי' עצם והתגלות שנק' עשיראה דכולא וזהו פרצוף אחור באחור שבאו כל המדות חכ' חסד כו' לבחי' התגלות מהות נראה ליש ודבר באצ"י בכדי שיוכל להיות השפעת חכ' וחסד לזולתו דהיינו ב"ע ולא הי' יכול להיות בחי' זיווג וד"ל ואתא חסד ופריש לון להיות מובדל המשפיע מהמקבל וזהו ענין נסירה דהיינו להיות שני פרצופים אך כל בחי' משפיע ומקבל הוא כמו עילה ועלול והעלול קטן מהעילה וכדי להיות כימי השמים על הארץ נעשה ע"י יחוד וברכה שנעשה כלי להשראת קדושה וזהו למען ירבו ימיכם ריבוי והתרחבות כלי המקבל הרחיבני(ה) מקום אהלך שיוכל לקבל הדבר בהתרחבות כמו שהוא במשפיע וזה אין יכול להיות כ"א בבחי' הכתרים דבחי' כתר שמי' וב"ז שווין כו' וזה יהי' לע"ל זכרתי לך חסד נעורייך כמו שהיו קודם הנסירה לכתך אחרי דבקים אחור באחור בארץ לא זרועה בלתי ראוי לזיווג מחמת שהי' כותל א' לשניהם פ"י דבבחי' אחורי' שהוא ענין השפלת המשפיע לדבר השכל במשל וענין המשל מובן למקבל כמו למשפיע ממש ולע"ל יהי' זכירה ע"ז ויהי' גם בעצמו[ת] שכל המשפיע שניהם שווין והענין יובן עפ"י מה שידוע ההפרש שבין ר"א בן הורקנוס ובין ר"א בן ערך שהי' כמעייין המתגבר בבחי' או"ח שמחמת התקשרות הוצרך לבא לבחי' למעלה מן הקרום וכל מה שהי' מאריך ומתקשה יותר הי' מתברר ומתרחב יותר וכו' ור"א בן

הורקנוס הוא שנמשך אצלו (מלמטה) [מלמעלה] דהיינו מהקרום הי' נמשך שכל גדול ועומק ביותר שהי' יכול לשלשל מעומק השכל הזה הרבה סברות אבל בחי' הי' שהי' הולך תמיד ומקצר כידוע ענין גילוי והשתלשלות כו' וזהו לעיל אם ישראל עושים תשו' מיד נגאלין והוא בחי' או"ח והוי' עליהם יראה האו"ח של המקבל ויצא ככרך חצו וה' בשופר יתקע שהוא מקצר לרחב בחי' או"ח של המשפיע בבחי' הולך ומתרחב והוא ענין מטי רגלין ברגלי' כידוע שבחי' כתר אינו מתגלה במשפיע עצמו רק בבחי' נה"י שלו ויכול אז להיות התגלות והתרחבות המשפיע מה שלא הי' בעת בהמ"ק שלא הי' רק יחוד פב"פ שהוא חב"ד בחב"ד ולא כתר בכתר ויהי נועם ה' כו' הוא פנימי חב"ד כו' ומעשה ידינו כוננ[ה](ו) עלינו כו' הוא בחי' הנשמות הבאי' ממעשה המצות שהם בחי' עקבות משיחא רגלין כו' ועי"ז (נ)[ומ]עשה ידינו כוננהו הוא בחי' התגלות מעצם הכתר וביום ההוא יהי"ה היינו ב' פעמים י"ה ולא צמצם הוי' שהולך ומתקצר מן המצר הוא בחי' שופרות והוא ע"י ד' גליות דקוב"ה סליק לעילא ולעילא כמ"ש במ"א שהוא ענין או"ח ממש והמשל לזה הוא כמו כדור שנעשה משני חצאי כדור בפגישת מקום הרחב שבהם זבי"ז כו' וד"ל וזהו ועמדו רגליו על כו' רגליו דווקא ועי"ז ישכיל עבדי וירום ונשא (ואו"ח) [ומאד אותיו'] אדם כמו שהי' קודם החטא דויד שאמר כוסי רוי' ריש כ"א לוגין אר(י)ך ומשיח כנ"ל וידע כל פעול כי אתה פעלתו שבכתר יהי' כח הפועל בנפעל וכתר לזה הי' ממקום אחר כו' כי באמת עומק בגימטריא גבורה כמעין המתגבר שהתהום הוא התגברות מים בעצם עד שהי' שוטף העולם אם הי' מתגלה וארעא חלחולי מחלחלי בגידי הארץ שהם גידי התגלות מהות התהום וד"ל.

להבין שורש הדברים הנ"ל, הנה כתי' פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון פא"י ר"ת פא"י בגימטריא הוי"י אדני וסופי תיבות חת"ך, ומשביע הוא ג"כ גימ' חת"ך לכל חי רצון ר"ת רחל ואיתא בכוונות בפע"ח שהב"פ חת"ך הוא ענין הב' נסירות שבז"א עם ב' נוקבות היינו רחל ולא כידוע שז"א מחצי' ולמעלה מיוחד עם לאה ומחצי' ולמטה מיוחד עם רחל וא"א להיות יחוד אמיתי אלא אחר הנסירה וזהו ב' פעמים חת"ך היינו ב' נסירות בכדי שיוכל להיות אח"כ יחוד אמיתי בק"ש ובש"ע.

ולהבין כ"ז בפרטיות מה ענין הנסירה כי ידוע שקודם הנסירה הי' כותל אחד לשניהם ח"א זנב וח"א פרצוף והנה ידוע שהנוק' נק' עשיראה דכולא היינו בחי' התגלות של כל מדה כי לכל מדה יש בחי' התגלות וזהו

עשיראה דכולא היינו בחי' מל' של כל מדה מל' דחסד מל' שבגבורה כו' כי ז"א עצמו אינו אלא בעל ט"ס כידוע והיינו ענין דו פרצופים שאמרו בגמ' שהי' קודם הנסירה אחר באחור, וביאור הדבר להיות שקודם הנסירה היתה דבוקה ממש בז"א ומתאחדת עמו בעצם בלתי יתכן לומר שיש משפיע ומקבל והיינו כמשל דו פרצופים שהפנים הוא עיקר והאחורי' הם נגזרים אחריו אל כל אשר יפנה הפנים ואינו נראה כלל למהות דבר בפ"ע שיאמר עליו בחי' מקבל שמקבל ההשפעה כו' וזהו ענין עשיראה דכל ספירין פי' בחי' אחוריים דכל מדה בעודנה דבוקה בפנימיו' המדה כמו עצם האהבה שכלב יש בה חב"ד חג"ת נה"י שהוא ענין מושכל מוטבע מורגש וד"ל וזהו בחי' עצם המדה ובחי' התגלות של המדה של אה' וכדומה הוא בחי' מל' של המדה ישתנה לפעמי' כי פעמי' תתגלה באופן זה ופעמים באופן אחר, אמנם כשעדיין לא יצאה גילוי המדה באותיות מחדו"מ הרי כח ההתגלות דבוק עם עצם המדה והם לאחדים ממש וכמו שתרצה המדה להתגלות כן תתגלה כי הגילוי אינו אלא בחי' אחוריים של המדה כידוע וזהו מל' שבחסד מל' שבגבורה כו', ובזה יובן הפלוגתא י"א פרצוף וי"א זנב פי' מחלוקתם אם גם מקודם היתה מתפשטת בכל הפנים להיות בחי' אחוריים לכל פרטי הספירות שבפנים והיתה פרצוף שלם בבחי' אחוריים כענין דו פרצופים כו' וזהו פרצוף או אם לא היתה רק בחי' אחוריים מכל מדריגה ומדריגה שבפני' הנק' זנב כו' וד"ל ושרש ענין אבן"א] היינו שפני המשפיע הוא כלפי מעלה לקבל מעצמות המאציל ואינו מאיר לגילוי למטה רק בחי' נה"י שבו הנק' אחר אבל חב"ד שבו פונים כלפי מעלה לקבל מעצמות המאציל.

וביאור הדבר כי השכל שבמדות היינו חכ' שבחסד חכ' שבגבורה טרודים לקבל ולבלוע שפע שכלם ממקור השכל מחו"ב תרין רעין כו' ואז לא נשאר מן השכל שבמדות [רק] מעט מזעיר כדי חיות המדות בצמצום גדול והוא בחי' נה"י בלבד כמו למשל אדם הטרוד לקבל מרבו אזי אינו משיב לתלמידו רק דרך קצרה בחי' אחורי' וצמצום גדול ואמנם כשהפנים דז"א למטה היינו כשאין השכל שבמדות עולה לקבל מהמאציל אלא הם יורדים ונמשכים בבחי' האור שלמטה בנה"י אזי הוא בתגבורות החסדים והשפעת המדות משא"כ כשעולים למעלה הן בתגבורות הדין וזהו פני שור מהשמאל בחי' גבורות מיד החזקה כו' מפני כשטרודים לבלוע הן בצמצום גדול כלפי מטה כו' שהרי ידוע שריבוי החכ' הוא מקור לחסדים ומיעוט השכל הוא מקור לדינים כמו עד"מ התינוק מפני קוטן שכלו הוא מתכעס ומתקצף מדבר קל משא"כ [הגדול] מחמת רוחב דעתו ושכלו (מתכעס בקל כו') יכול לסבול דבר שהוא נגד רצונו וגם יכול למצוא טעם ושכל להסכים ע"ז ג"כ כך יובן למעלה כשהפנים דז"א הם בהתרחבות חכ' הוא בתגבורות

החסדי' משא"כ כשהם טרודים [לבלוע] ועולים למעלה לא נשאר כ"א בחי' אחורי' שהם בחי' נה"י כו' נמצא שיש בבחי' אב"א תרתי לריעותא א' מה שהמשפיע אינו מאיר רק בבחי' אחוריים דנה"י בקטנות כו' והב' מה שהמל' אינה בפרצוף שלם בחכ"ד חגית כו' לקבל אלא היא רק מל' דז"א בלבד כענין דו פרצופים כנ"ל או בבחי' זנב בלבד כנ"ל ואז המה מובדלים זה מזה פי' שהמל' אינה רק בחי' אחורי' נגררת אחר הפנים ואז פנים דאחורי' לגבי אחורי' דפנים, והנה ידוע כשיש פכ"פ אזי נמתקים גבו' דנוק' כמו שמבואר למעלה וחכ' שבגבורה וחכ' שבחסד חכ' שבגבורה הם תגבורות החסדי' וע"כ בהשפעתם יומתקו הגבורות ע"י החסדי' שבזכר כי הגם שהנוק' מלאה גבורות וצמצום קודם הזיווג [ויחוד] מחמת שאינה אלא בחי' אחורי' כנ"ל עכ"ז נמתקת ומתבסמת בזיווג ע"י שפע הזכר מפני שעביד נייחא לה כיודע בענין אשה כי תזריע וילדה זכר היינו שנעשה טבעה בטבע הזכר אחר הזיווג (להיות כטבע הזכר אחר הזיווג) להיות ירידת השפע ממנה בתגבורות החסדים. וזהו וילדה זכר והיינו הק' ברכאן בדכר כמ"ש וענשו אותו מאה כסף היינו השפעת החסדים מכל היו"ד ס' שבו שכל אחד כלול מיו"ד והברכה היא תגבורות שפע חסד שבכל ספירה מחמת בחי' חכ' ומוחין שבכל מדה חכ' שבחסד כו' עד"מ כמו בזיווג גשמי שעיקר ההמשכה ממוחין ומתפשט בכל סיפיי איברים וד"ל.

וענין כותל א' לשניהם מבואר בכתיב' שמתחילה לא הי' רק גבורות לבדם ולכן לא הי' רק כותל א' שלם אחורי ז"א ומן הגבורות כותל שלם לנוק' וזהו אתא חסד ופרש לון והענין עד"מ א' שאמר לחבירו רק משל לחוד שהמשל מובן למקבל כמו למשפיע והוא כותל א' לשניהם שהוא בחי' גבורות לחוד ואין המקבל יוכל להשפיע ההשכלה לזולתו מתוך המשל מפני שלא שמע השכל עצמו מהמשפיע נמצא שהוא טפל ובטל אליו להמשפיע מפני שמבין קצת מהמשל אלא שהוא בחי' גבורות וצמצום וד"ל ואח"כ כשאומר לו עצם השכל אזי הוא מקבל הטובי' השכל עם המשל ויוכל להשפיע גם לזולתו בזה השכל עצמו וזהו אתא חסד ופריש לון נמצא שאצל המשפיע הוה אותו השכל בחי' אחורי' מפני שהוא יכול להשפיע כמה מיני שכליות ואצל המקבל נעשה השכל בחי' פנים והמשל נעשה אצלו בחי' אחורי' משא"כ קודם שאומר לו המשפיע אותו שכל עצמו שאז הי' לו המשל ג"כ בחי' פנים אלא שהי' בחי' גבורות משא"כ עכשיו כו' וד"ל וזהו אח"כ שקוע חסד באתרהא ואז מן החסדים עשה כותל א' שלם אחורי ז"א ומן

הגבוי' כותל שלם לנוק' כו' ודל' ומחמתו יכול להיות אח"כ זיווג פב"פ למשל כשאומרים לקטן דבר שכל צריכים להלביש השכל במשל בכדי שיוכל להבין היטיב השכל ואח"כ כשנותרת השכל שלו אזי יוכל להבין דבר שכל אפי' שלא ע"י משל וגם יוכל לקבל שכל גדול כמו המשפיע עצמו ודל'. וזהו זיווג פב"פ היינו שיתרחב ויתגדל הכלי של המקבל כמו המשפיע עצמו וזהו וזכרתי לך חסד נעוריק היינו אתא חסד ופריש לון לכתך אחרי במדבר היינו בחי' אחור באחור שקודם הנסירה בארץ לא זרועה בלתי ראוי לזיווג וזהו הנה זה עומד אחר כתלינו זה הוא בחי' דכר אחר כותלנו הוא בחי' כותל א' לשניהם זיווג אב[א] וע"י נסירה נעשה בחי' משגיח מן החלונות כו' שהוא בחי' הסתלקות תגבורות החסדים וזהו ואיש אשר יקח את אחותו היינו בכדי שיהי' זיווג פב"פ לזויג חסד הוא היינו אתא חסד ופריש לון ודל' ומה דכתי' חסד הוא היינו שהחסד נמשך מחסד דע"י המתלבש בגולגלתא דא"א הנק' הוא שמחמת תענוג נמשך רצון יותר להשפיע לו עצם השכל ומהיכן נמשך התענוג מחמת העלאת בירורי' מרפ"ח ניצוצין שנפלו בכי"ע וזהו במי נמלך בנשמותיהן כו' שיהיו רצון מנשמותיהן של צדיקים היינו מהעלאת בירורים מרפ"ח ניצוצין שנפלו מהשבירה והנה ידוע שהשבירה הי' מחמת שלא הי' התלבשות ויחודים מ"ה וב"ן ומחמת זה הי' גילוי אור ולא יכלו הכלים לסבול האור ונשברו ונפלו בכי"ע וזהו מיתתן דמאן דנחית מדרגי' כו' שהשבירה לא הי' רק בכלים וכמ"ש וחושך על פני תהום ס"ת כלים גם מלכים אותיות כלים וכלים שבירתן זהו מיתתן אבל האורות נסתלקו למעלה לכן היו בחי' גבורות כנ"ל וכ"ז הוא מחמת שלא הי' התלבשות דכר ונוק' ולכך הותחל התיקון מהדר מלך השמיני מפני שהי' בו בחי' התלבשות כמ"ש ושם אשתו מהיטבאל ובכולם לא נזכרה בחי' נוק' לכך הי' בהם השבי' והתיקון הוא הלבשה יחוד מ"ה וב"ן היינו מ"ה יטבאל שהוא בגימט' ב"ן וקודם התיקון הינו קודם הנסירה היו הנוקבא טפל ובטל וכלול בבחי' דכר כו' והיינו המילוי של מ"ה בגימטרי' י"ט כמנין חוה היינו שהוא בחי' כותל א' כו' ומילוי בגי' אלהים שהוא בחי' גבורות ודל' ואח"כ ויבן הוי' אלקים את הצלע הו"י' אלקים היינו בחי' חו"ב ויביאה אל אדם היינו בחי' נסירה בכדי שיהי' יחוד פב"פ והוי' אלקים היינו שנמשך חו"ב עילאין בז"א הוא התגלות עצם החכמה ותגבורות החסדי' כנ"ל מפני שתמידיות' מוחין דז"א הוא מבחי' נה"י דתבונה כידוע שנה"י דתבונה מוחין לז"א היינו שמדות שבשכל שהוא בחי' תבונה הם שכל שבמדות היינו מוחין לז"א ולפיכך הוא בבחי' גבורות שעלה נאמר דבינה מינה דינין מתערין היינו בחי' תבונה אבל כשנמשך בחי' הוי' אלקים היינו בחי' חו"ב עילאין תרין רעין כו' אזי נתגלו

בחי' חסדים יותר ומחמת זה נעשה [בחי'] ענין כנ"ל ושורש החסדים הוא מחסד דע"י המתלבש בגולגלתא דא"א ועתיק הוא בחי' תענוג ומהיכן נמשך התענוג הוא מחמת ויפול כו' תרדמה על האדם היינו בחי' דורמיטין אל ז"א היינו הסתלקות המוחין לשרשן כמו למשל באדם מחמת השינה שהוא הסתלקות המוחין למקורו אזי מחמת זה נתחזק המוחין יותר מאד נעלה משא"כ כשישב בנייחא ולא יישן שלא יהי' התחזקות אלא דווקא בשינה והטעם הוא לפי שבשינה מתברר המוחין מכל פסולת וסייג שנדבקו בהם כל היום במחשבתו ומחמת בירור הזה יש בהם כח לחזק וליתוסף בהם מוחין חדשים יותר נעלה ביתר שאת ויתר עז וכך לעילא ע"י דורמיטין שבז"א שהוא ענין הסתלקות והבירור מחמת זה יכולין לעורר מוחין ושפע חדש ביתר שאת היינו מבחי' חו"ב עילאין שלמעלה מסדר השתלשלות נה"י תבונה מוחין לז"א.

ולהבין יותר דבר זה הנה כתיב מחי' מתים ברחמים רבים סומך נופלים דהנה ידוע שיש בחי' מיתה ובחי' נפילה והכל מעולם התווה שקודם התיקון היינו שז' תחתונות הכלים שלהם נשברו לגמרי ונפלו בבי"ע (לראות) [להיו'] מהות יש ודבר נפרד בפ"ע וזהו מיתתן היינו שהם נחשבים למהות יש ואינו בטל זהו בחי' מיתה שהחיות האמיתי הוא הביטול כמ"ש והחכ' תחי' ואחורי' דחו"ב נפלו באצ"י שזהו בחינת נפילה ולא מיתה שבאמת אצ"י איהו וחיוהי וגרמוהי חד בהון אלא שהוא בחי' נפילה שאינו בהתגברות החכ' כ"כ וזהו והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום שהוא בחי' הכלי' דז"ת דתווה שנשברו וימת וימלוך והארץ כו' תהו ובהו ר"ת שלהם ג"כ תהו שהוא בחי' נפילה דחו"ב ורוח אלהים מרחפת היינו מ"ת רח"פ"י וכו' וד"ל. נמצא ע"י דורמיטון של ז"א שהוא בחי' בירורים והסתלקות והעלאת למקור עי"ז נתעורר בחי' עתיק היינו תענוג ועי"ז נמשכין חו"ב עילאין באורות וכלים דז"א דאצ"י וזהו אתא חסד ופריש לון ונעשה ענין הנסירה שיהי' בחי' נוק' פרצוף בפני עצמה בכדי שתוכל לירד בבי"ע מפני כשהוא אינה פרצוף שלם מיו"ד ספירות אינה יכולה לירד לבי"ע כי רגלי' יורדות מות דווקא היינו כשהיא פרצוף שלם מיו"ד ספירות אז רגליה שהוא בחי' נה"י שבה יורדים לבי"ע לברר בירורין כידוע שכל הבירורין הוא בנה"י ומחמת הבירורים שביררה בלילה בבי"ע מרפ"ח ניצוצין וכמ"ש היתה כאניות סוחר ממרחק תביא לחמה ממרחק דווקא שהוא בחי' בירורים כו' וד"ל. ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה טרף הוא רפ"ח עם המלה ומחמת הבירורי' אזי

נתחזק המוחין שלה ביתר שאת כו' שע"י שינה נתחזק המוחין מחמת בירורי' וכמו למשל שע"י אכילה נתחזק המוחין ובלא אכילה הוא חלוש הוא ג"כ מחמת הבירורים שבמאכל ששורש המאכל הוא יותר נעלה היינו מהשבירה וכו' ולכך נתחזק המוחין מחמתו כך ג"כ ע"י בירורים שמל' מבררת בבי"ע שמל' נק' בהמה רבה דרביעה על אלף טורין וגמיע לון בגמיעה חדא וגם נק' ארץ אוכלת יושבי' היינו בירור שבירה בבי"ע עי"ז נתחזק המוחין ויכול להיות אח"כ בבוקר יחוד אמיתי ז'נ פב"פ, והנה ידוע שבליילה נקודת הרחל תחת המטה היינו רק נקודה א' תחת יסוד לפי שמסתלקים ממנה כל ה'יוד ספ"י ולא נשארת רק נקודה חדא שיהא בחי' זנב הנ"ל ולכך בליילה מאיר שם אלהים שהוא רק בחי' מילוי בחי' כותל א' כו' ומחצות לילה ואילך ובבוקר אזי מאיר בחי' חסדי' וישכם אברהם בבוקר הבוקר אור שהוא בחי' חסד בכדי שיהי' בחי' נסירה וידוע בפע"ח שהחסד אינו מאיר משם הוי' עצמו לפי שאינו חסד אלא שבתפילה שאז הוא היחוד אז מאיר חסד גמור משם הוי' שהוא מורה על עצם החסדים לפיכך אומרים בכל תפילה ברוך אתה הוי' לפי שאז הוא בחי' יחוד אמיתי ויחוד מעורר חסדים כידוע אבל בבקר אינו עצם החסד משם הוי' רק החסד הוא לצורך הנסירה בכדי לעשות לה פרצוף בפ"ע כו' והחסד הוא שנמשך מחילוף שם הוי' שהוא מצפ"ץ שהוא מורה קצת על דין אלא שהוא אינו דין גמור כמו שם אלהים ולא רחמים גמורים כמו שם הוי' אלא הוא כמו (ש)ל[ם] אלהים במילוי יודי"ן שהוא מורה על חסד קצת והחסד הוא לצורך הנסירה נמצא כשתסיר שם אלהים פשוט שהוא מורה על דין גמור שהוא בגימטרי' פ"י נשאר בגימט' רוח ובי"פ רוח בגימ' חת"ך והוא ענין הנסירה שבאב[ב] א כי ב' פעמים רוח הוא בחי' ב' אחוריים של זעיר ונוק' בהסתלק האל"ף של אחור שהוא שרש של שם אלהים ונשאר רוח והוצרך להיות הנסירה בכדי שיוכל להיות אח"כ בק"ש ובתפילה יחוד אמיתי זיווג פב"פ.

והנה כתי' נטעתך שורק היינו שבז"א יש שורק היינו בחי' הג' בחי' מושכל מוטבע מורגש שהוא ישראל ישורן יעקב וידוע שז"א מחצי ולמעלה מיוחד עם לאה ומחצי ולמטה מיוחד עם רחל כי יעקב נשא שתי אחיות רחל עם לאה שביררם מבחי' לובן העליון ע"י שיעבוד ז' שנים לכ"א מהן שהן ז' מדות וביררם שלא יהיו לובן תחתון דנוגה מעורב עם לובן העליון כו' וד"ל והבירור הוא ע"י הלבשה דווקא כנ"ל הדר מלך השמיני שהוא בחי' יסוד ושם אשתו כו' וד"ל וכמו שאנו רואים בחוש שתיכף כשבא התפעלות במדות שבלב אזי תיכף נמשך מהמדות אל המח' היינו אותיות המחשבה שהוא בחי' לאה מל' דתבונה אותיות מחשבת השכל היינו אותי' המגבילי' למדות שבשכל וזהו בחי' לאה אותיות אלה שהן ו' מדות שבשכל הכלולים זה בזה

בג"י אלה ואח"כ נמשך מהמח' ע"י מדות שבלב ג"כ לדיבור שהן ג"כ אותיות היינו הגבלת המדות שהוא הקול שנעשה מהבל הלב שהוא בחי' נה"י כידוע וד"ל ומהיכן נעשו האותיות הוא ע"י גבורות שמפריין הקול ומתחלק לאותיות פרטים וכמ"ש אתה פרת בעזך ים שהוא גבורות כי טבע הגבורות לפרר כמו האש משאי"כ מים שרש חסדי' טבעם לדבק וים הוא מדות מל' וזהו אחר הנסירה שהגבורות ניתן למל' והחסדים לז"א שהוא הקול שהוא פשוט וכו' וכמו"כ ממדות למח' הוא ג"כ מחמת גבורות ומח' נעשה מפנימי' המדות מחצי ולמעלה כידוע ומוכרח להיות ג"כ ע"י גבורות וכידוע שנוק' כל בנינה מגבורות ומחמת זה נעשה פ' שלם ויכולה להשפיע לזולתה היינו לבי"ע וכ"ז הוא ע"י נסירה משאי"כ קודם הנסירה כשעודנה קשורה ודבוקה בתכלית כנ"ל וד"ל נמצא שמוכרח להיות ב' נסירות א' עם לאה אותיות המח' ועם רחל אותיות הדיבור.

וזהו פותח את ידיך ר"ת פאי הוי' אדני וס"ת חתך שהוא ב' פעמים רוח היינו נסירה א' של ז"א עם לאה בזיווג אבן]א שהוא ב"פ רוח כנ"ל ודרז"ל א"ת ידיך אלא יודיך וחתך הוא שם הפרנסה היינו שהוא בחי' חסד אתא חסד ופריש כו' כנ"ל והפרנסה באה מיודיין עליונים היינו מחסד עליון וחכ' עילאה תגבורות חסדים שהם השני יודין שבשילוב הוי' אדני כזה יאהדוניה שהשני יודין הם חכ' בראש וחכ' בסוף שהם נמשכין מי"ג נהרי דאפרסמונא דכ"א ששם שוה הראש והסוף והוא ענין תגבורות חכ' וחסדים עליונים ומחמת זה נעשה הנסירה אתא חסד ופריש לון ומשביע הוא ג"כ חתך שהוא הנסירה הב' שעם רחל לכל חי רצון ר"ת רחל הוא ג"כ ע"י יסודות או"א חו"ב עילאין יסוד אבא קפ"ד שהוא בחי' משה יסוד אבא, כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם הוא פקד הנ"ל יסוד אבא הנמשך ע"י יסוד אימא שהוא בגימ' קס"א ושניהם בגימטריא רצון הנמשכים לראש בני ישראל היינו להיות מוחין לנוק' להיותה פ' מי"ס בכדי לברר בירורים בבי"ע וזהו ומשביע לכל חי רצון, ומשביע הוא החותך חיים לכל חי היינו ע"י הנסירה הנ"ל יכול להיות השפעה לכל חי רצון שהוא ר"ת רחל היינו בנין הנוק' שיושפע אפי' לבי"ע עולם הנפרדים והכל הוא ע"י ב' יסודות דחו"ב עילאין קפ"ד קס"א בגימ' רצון וזהו ויבן הוי' אלקים את הצלע אתא חסד ופריש לון כנ"ל וד"ל ומחמת זה יכול להיות צדיק הוי' שהוא בחי' יסוד היינו השפעה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו וכ"ז הוא כדי לברר בירורים בבי"ע כנ"ל. ומכח זה נעשה הב' יחודים בק"ש וש"ע כידוע שבק"ש הוא היחוד ישראל עם לאה היינו עליות המדות שבלב (ו)[למח' כידוע שבפסוק ראשון צריך לכוון עד כאן מצות הכוונה והכוונה הוא במח' דווקא וזהו שמע ישראל היינו שם ע' רברבי ע' רברבי הוא ז' מדות שבשכל ז"ת דבינה כידוע

שבכינה אתוון רברבין ושם הוא בחי' מל' דתבונה היא בחי' לאה כו' מתייחדת עם ישראל וזהו אחד א"ח ד' רבתי וידוע דד' רבתי הוא בחי' לאה שרחל נק' בתך הקטנה ולאה היא הגדולה אתוון רברבין וא"ח הוא ט"ס דז"א והיינו עליות המדות דז"א למדות ז"ת דבינה והוא ג"כ ע"י חו"ב עילאין תרין רעין כו' הוי' אלקינו ומחמת זה נמשך עצם הוי' היינו עצם החסד וזהו הוי"ה אחד ואחד הוא י"ג שהוא ג"כ הי"ג נהרי הנ"ל לפיכך שמע ישראל משה אמרו וד"ל ולפיכך בק"ש צריך ליתן ריוח בין הדבקים שהוא ענין הנסירה הנ"ל שהיו דבוקים אבנ"א וד"ל ושיע' הוא יחוד אמיתי ז"א עם רחל היינו עליות המל' שווים בקומתן ולכך כל המשמיע קול בתפילה כו' לפי שלא יהי' הקול יותר מהדיבור לפי שאז הם שווים בקומתן יחוד אמיתי פב"פ ולכך יכולים לעורר ברכה מעצם התענוג היינו מעתיק והיינו כשיש שלום שהוא בחי' יסוד ומתגלה ביסוד בחי' עתיק באור פניך נתת לנו הוי' אלהינו היינו הארת פנים תרין תפוחין קדישין בקיעת הקרום חכמת אדם תאיר פניו אדם שם מ"ה כשנמשך בו מוחין דאבא היינו עצם החכ' תאיר פניו הוא הארת פנים תרין תפוחין בקיעת הקרום פנימי' עתיק וכו' וד"ל אך הנה לע"ע בזמן הגלות שלא נשלם כל הבירורי' שבב"ע אזי הם שווים בקומ' וגם זה הוא רק בשעת התפילה ולא יותר כי הנה ידוע שבגלות מצרים נתבררו ר"ב ניצוצין מהרפ"ח כמ"ש וירדו אחי יוסף לשכור בר ממצרים היינו לברר ר"ב ניצוצו' ממצרי' והנה כשעלו ממצרים כתי' ג"כ והנה ערב רב עלו אתם היינו הר"ב ניצוצו' שעלו אתם ונתבררו ע"י יוסף ומשה שהם ב' יסודות כידוע שעיקר הבירור הוא בקו אמצעי היינו ביסוד ונשארו לברר בזה הגלות רק פ"ו ניצוצים כמנין אלהים וזהו ורוח אלהים מרחפת רוח הוא רוח דמשיחא שנשאר לו לברר רק פ"ו ניצוצין כמנין אלהים מרחפת מהמת רפ"ח וזהו שהמל' מבררת בזמן הגלות כידוע שמשיח בן דוד הוא במל' ומברר ע"י כח ועוז שנותנים לה למטה ע"י תורה ומצות ולכך על כל מצוה מברכים מלך העולם לפי שבכל מצוה נעשה בירור פרטי מנוגה ועי"ז נתוסף כח במל' מבחי' ברוך שהוא בחי' כתר כידוע ונעשית בחי' ברכה וזהו יחוד ברכה שהם הכנה לבחי' קדושה שיומשך לע"ל כשיגמרו כל הבירורים שיהי' עליות המל' במקור הראשון היינו בכתר ראשי כוסי רוי' רוי' כמנין אריך וזהו אשת חיל עטרת בעלה וזהו עוז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון פיה פתחה בחכמ' וזהו אבן א' ב"ז מאסו הבונים דאצ"י שעכשיו האלף של מ"ה הוא מיתוק של ב"ז וזהו אבן מאסו הבונים ולע"ל יהי' לראש פינה גלגלתא דז"א היינו כתר לז"א שמחמת מל' יהי' רצון לז"א שתהי' בעלה יתרה וזהו ועבדי ישכל ונשא

מאד מאד הוא אדם היינו מל' דא"ק וכו' וד"ל.

ענין ראש השנה ויוה"כ עומק ועומק לעומק, להבין זה הנה כתי' עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון צדיק ה' בכל דרכיו כו' ע"י ג' פסוקים הללו יובן ענין ר"ה ויוה"כ וכל השנה הנה איתא בע"פ שתחילת אצילות מל' לא ה"י רק נקודה א' בחי' כתר מל' וט' ספירו' באו לה בסוד תוס' להבין זה הנה יש ב' מיני השתלשלות השתלשלות עילה ועלול שהוא השתלשלת שהוא בערך המקבל מהמשפיע כמו השפעת שכל לקטן ממנו אבל השתלשלת מבורא לנברא שאינו מערכו כלל מבחי' אצילת לבחי' ב"ע יש גמור הוצרך להיות בחי' ממוצע ביניהם והממוצע הוא בחי' שליח שמקבל מזה ונותן לזה כמו למשל אדם שאינו יכול להשפיע לזולתו בעצמו משפיע הוא לו ע"י ממוצע והנה בהממוצע יש ב' בחי' א' מה שמקבל מהמשפיע והב' מה שמשפיע למקבל והבחי' שמשפיע הוא במדרגה קטנה יותר שמשפיע לחיות ב"ע ולהיות ראש לשועלים והוי זנב לאריות ואל תהי ראש לשועלים וזהו בחי' כתר מלכות וט' ספירו' שבמל' ונק' הוי' אלקים וביאר הענין יותר הוא שיש ג' בחי' הא' הוא עצם מציאות הדבר כמו מציאות בחי' חכמה או מציאות בחי' חסד ובחי' הב' הוא בחי' התפשטת מהמציאות התפשטות חכמה או התפשטת חסד והתפשטות הוא למשל כמו מטיפת דיו שנתפשט אח"כ לכמה קווין וד"ל והנה בוודאי אין ערך להתפשטות נגד מציאות הדבר והנה יש בחי' ג' והוא מקור המציאות שממנו נובע מציאות החכמה וכל המציאות כי הנה נראה בחוש שפעמי' נופל על שכל זה ולפעמי' אינו נופל הרחבת המוחין הכל הוא ממקור הנובע וד"ל והוא בחי' שהשכל נמשך מבחי' שלמעלה מהשכל רק משם נמשך ושם הוא המקור להשכל ששם הוא מקור עצם החכמה והנה פעם נאמר ע"ס בלי מה היינו בלי מהות ופעם נאמר ע"ס חכ' כו' וא"כ הנה הם בחי' מהות אך הענין שבחי' מציאות הנ"ל הוא בחי' מהות ובחי' מקור הנובע בחי' כתר שלכל ספי' והם ע"ס בלי מהות וד"ל והנה איתא נעוץ תחילתן בסופן וסופן בתחילתן כי בחי' התפשטות הוא מקבל מבחי' כתר מקור הנובע כי בחי' התפשטות הוא אינו בבחי' מהות כלל כי מהות הוא עצם מציאות הדבר אבל בחי' התפשטות ממנו אינו בחי' מהות כלל והנה שניהם אינם בבחי' מהות בחי' מקור הוא גבוה יותר מהמהות ואינו בגדר בחי' מהות כלל ובחי' התפשטות הוא למטה מבחי' מהות מ"מ סוף כל סוף שניהם אינם בבחי' מהות כלל ולכן נעוץ כו' כי מל' מקבל ממקור הוא בחי' כתר כי כדי שיתהוו בחי' התפשטות הוצרך להתמשך תוס' הארה מבחי' כתר וכמו חולם ע"ג אתוון וחירק למטה מאתוון וכמו שמנקודה הוא קו שיש בו אורך והנה בסוף הקו ג"כ יש נקודה וד"ל והנה יש שני מיני התפשטות התפשטות מעצם הדבר בבחי' אצילת וזהו אמרו לפני מלכיות שכדי שיתהוו בחי' התפשטות בבחי' מלכות דאצילת שורש וראש לנבראים לחיות ב"ע הוצרך מתחילה

להמשיך ממקור הנובע בחי' כתר שיתהוו בחי' התפשטות בבחי' אצילת היינו כמו שבכל דבר עצם מציאות מוכרח להיות בחי' התפשטות כמו מציאות חכמה מוכרח שיהי' בו בחי' התפשטות וע"ז מורה מציאות החכמה והנה זה הוא התפשטות שבעצם אבל בחי' התפשטות לחיות ביי"ע הוא התפשטות באופן אחר כח הפועל בנפעל להיות חכמה שלמה וחסד דבריאה והנה שני הבחי' התפשטות הוא ממש שני הבחי' הוי' אלקים צמצום והתפשטות כי הנה איתא בתחלה עלה במחשבה לברוא במדת הדין ואח"כ שיתף מדת הרחמי' כי הנה באם שהי' התפשטות מבחי' אצי' בעצמותו הי' העולם מתפשט עד בלי די לכן מתחילה הוכרח מדת הדין בחי' צמצום עצמותו וד"ל ואח"כ שיתף מדת הרחמי' כי באם לא לא הי' מתפשט כלום והנה בחי' צמצום הוא בחי' מקבל מהמקור רק שהוא בצמצום וזהו בחי' אלקים הגבוה משם הוי' שהוא סוף מדריגה שבבורא ולמשל כשאדם צריך להשפיע שכל לזולתו ע"י דבור הנה בוודאי הדיבור קודם שבא לידי גילוי הוא בהעלם אצלו ואינו נראה והוא התפשטות הראשון בעצם ובודאי הוא בחי' צמצום אצלו אבל בחי' דיבור שבא לידי גילוי אדרבה הוא בחי' התפשטות לזולתו והנה בנמשל במל' יש ב' הבחי' בחי' מקבל הוא בחי' מל' של כל ספי' מל' דחכמה מל' דבינה ומהתפשטות הראשון נמשך התפשטות ב' לחיות ביי"ע בחי' כח הפועל ונק' חכמה שבמל' בינה שבמל' והתפשטות הראשון נק' בחי' צמצום נגד עצמותו והתפשטות הב' נק' בחי' התפשטות וע"ז נאמר דו פרצופי' נבראו נדבקו יחדיו חד אמר פרצוף וחד אמר זנב פי' שבחי' צמצום הראשון הוא בבחי' ביטול נגד עצמותו ואינו נראה לדבר בפ"ע כמשל הנ"ל מדבור שבהעלם משא"כ התפשטות הב' נק' בחי' התפשטות ונראה ליש ודבר בפ"ע וד"ל והנה זהו שאמר יעקב והי' הוי' לי לאלקים כי בחי' אלקים גדול מהוי' והנה כדי להתהוות בחי' התפשטות לחיות ביי"ע הוצרך כנ"ל בחי' המשכה מהמקור הנובע בחי' כתר שיהי' מתחילה התפשטות הראשון בבחי' אצילות וזהו אמרו לפני מלכיות לפני בבחי' אצילת ואף שאיהו וגרמוהי' כו' מ"מ הרי נק' בחי' כלי והתפשטות וד"ל והנה בר"ה ויוה"כ עליות המלכות וזהו שאומרי' ז"פ הוי' הוא האלקים עליות המלכות שלא יהי' בחי' התפשטות והעלי' הוא בכתר כנ"ל נעוץ כו' והנה כמו שיש בחי' ממוצע בין בורא לנברא' כן יש בחי' ממוצע בין מאציל לנאצלים ונק' כתר דאצילת שיש בו ב' מדריגות הנ"ל מקבל ממה שלמעלה סוף מדריגה שבמאציל ובחי' משפיע למטה ממנו בחי' שורש וראש לנאצלים ונק' בחי' אריץ ועתיק ונק' גם שם הוי' ואלקים והנה בחי' עתיק הוא בחי' סוף מדריגה שבמאציל נק' ע"ס פשוטות בתכלית הפשיטו' כי הוא מל' דא"ס כי הוא מקור הרצון ונק' ע"ס גנוזות במאציל אבל בחי' רצון שיתהוו חכמה ובינה וכל הספי' הוא בחי' שורש וראש לנאצלים הוא בא בהתחלקות כתר דאבא בחי' מקור הנביע

לחכמה ולא לבינה כתר דאמא בחי' מקור כו' כמ"ש בפרדס שער הכנויים אבל במקור הרצון הם פשוטות אלא שהם גנוזות וד"ל והנה שם בוודאי אין ערך בין עתיק לאריך שזהו בחי' מקבל מא"ס וזהו בבחי' אצילת והנה שם אין התפשטות החיות מבחי' מל' דא"ס לבחי' שורש וראש לנאצלים רק בחי' רשימה מהחיות והענין הרשימה הוא כמו למשל כשהאדם לפעמי' כותב איזה אותיות על נייר הנה אחר זה הכתיבה אין מלוכש באותיות רק רשימו מהכח החיות שנתלבש בהאותיות וד"ל והנה אעפ"כ מחמת כח הרשימו שנשאר בו יכול לזכור ע"ז כי הנה ענין הזכרון הוא בוודאי לא על דבר שלא ראה אותו מעולם על מה יזכור רק על דבר שראה אותו פ"א רק שהי' זמן מה ומחמת הרשימו יכול לזכור ע"ז כמו ענין כריתות ברית לעברך בברית הוי' אלקיך כי הנה ענין הברית הוא בחי' תערובות החיות ומחמת תערובות החיות יכול א' על חבירו לזכור אותו כמו שני אוהבים שראו זא"ז פ"א וד"ל וזהו בחי' זכרונות אתה זוכר מעשה עולם וגם כל היצור לא נכחד ממך כי הוא בבחי' רשימו ולכן יוכל' להמשיך עוד תוס' הארה ממל' דא"ס וזהו אמרו לפני זכרונות ושופרות הוא ענין להמשיך מבחי' עצמותו ומהותו ממש כי הנה איתא אסור לדבר במל' דא"ס כי אין אנו מבינים כי בשלמא ע"ד מציאות כמו חכמה שייך לומר בחי' התפשטות מעצם המציאות בחי' מל' דאבא אבל על בחי' א"ס ולא דבר מציאות עצם איך שייך לומר עליו מל' דא"ס התפשטות דא"ס וד"ל רק זה אנו מבינים כי זה אינו עצמות רק בערך בחי' התפשטות מעצם והנה זהו שאנו מבקשים גלה כבוד מלכותך מלכותך לנוכח קאי על מל' דא"ס והנה איך אפשר שיהי' גילוי בחי' א"ס רק המכוון שיהי' תוס' אור בחי' בנין חדש באצילות כדי שיהי' השתלשלת על אופן אחר חדש הוכרח שיהי' גילוי חדש מבחי' עצמיות מל' דא"ס והנה זה אנו מביני' שנעוץ כו' כמו שבבחי' מל' דאצילות שיהי' תוס' אור צריך שיהי' נביעה מבחי' עצמיות מקור הנביע כי נעוץ כו' כן ממש מסתמא שיהי' בחי' בנין חדש צריך שיהי' לנבוע מעצמיות המאציל בחי' עצמותו ומהותו ממש כי נעוץ וזהו בחי' שופרות נוגע עד עצמותו ממש ומשם נמשך בנין חדש בחי' גלה כבוד מלכותך וד"ל וזהו מלכיות זכרונות שופרות והנה עיי' יובן הפסוקי' עיני כל אליך כו' הנה איתא עד דלא קבילת דכר אתקריאת כל משקבילת דכר אתקריאת כלה לשון כלולה התפשטות ה' חסדים בתוכה כי הנה בחי' צמצום צריך להיות קודם כנ"ל בתחילה כו' וזהו נק' עד לא קבילת דכר ואח"כ צריך להתפשט בתוכה ה' חסדי' כנ"ל וזה נק' כלה והנה זה נק' מזיגה שאפשר שימזיג כך יותר יין ואפשר יותר מים הן רב הן מעט כן כאן אפשר להיות המזיגה חסד בגבורת על כמה אופנים שונים והכל תלוי ע"י בחי' התפשטות ממקור הנובע כנ"ל נעוץ כו' וזהו עיני כל אליך ישברו אליך הוא עצמיות מקור הנובע וד"ל להמתיקה בחי' התמתקות גבורות בחסדי' וד"ל

ובחי' יוה"כ הוא בחי' פותח את ידיך בחי' המשכה מעצמיות בחי' עתיק פותח כו' בפתחי דיודין כי הנה כדי שיהי' המשכה ממקור הרצון על אופן עצמותו שלא כסדר התלבשות בהעלם התכמה הוא ע"י בחי' שערות יודין ויוין כי שערות למשל שכל גדול שאינו יכול להשפיע מלבישו בהעלם המשל כן הוא בחי' שערות הוא המשכות עצמותו בחי' י"ג ת"ד קדש יהי' גדל פרע כו' י"ג מדות הרחמים ויעבור וכו' ומשביע לכל חי רצון בחי' רצון עצמו וחי נק' יסוד בחי' משפיע ונק' בחי' טוב מטבע הטוב להטיב ולכל חי הנה ידוע שצריך להיות כח יסוד אצל המשפיע להשפיע עצמותו ובחי' כח אצל המקבל וד"ל כי יש שני מיני השפעות הטובות גשמיות ורוחניות פנימיות וחיצוניות הנה הטבע הרוחני' הוא לפי ערך המקבלים שיהי' לו כח לקבל כי אפשר שצריך למעות והוא משפיע לו שכל לכן צריך לפי ערך המקבלים והנה זהו עצם בחי' הטבע שמטבע הטוב שמשפיע לו עצמותו היינו מה שיש אצלו בחי' פנימיותו והטבע גשמיות הוא בחי' חצוניותו השפעה שמשפיע לכל א' בשהו והוא נק' צדיק ה' בכל דרכיו בשהו וד"ל והנה זהו נמשך לכל השנה בחי' חיצוניות כי אפי' השגות אלקות של מלאכי' ונשמות הוא רק בבחי' גבול וחיצוניות וכן כל דבר תוס' ברכה מהמקור אף פרנסה וד"ל והנה מובן שבר"ה עליות המל' לכתר וביוה"כ כנ"ל והנה ע"ז איתא בווה"ק תקעו בחדש שופר בכסא סיהרא אתכסיאת לאן אתר אתכסיאת לאתר דאתמר במופלא ממך כו' באור הזהר דאיתא שם ע"פ שנים עדי' יקום דבר נק' מל' ממצוא חפצך ודבר דבר כי הלא דבר הוא ע"פ שנים עדים הוא בחי' צמצום והתפשטות כי בלא צמצום הי' העולם כו' ואח"כ בחי' התפשטות כנ"ל ונק' חסדי' וגבורות ושורש התחלקות הוא מהדעת הכולל חו"ג ונק' ג"כ קוב"ה ושכינתא מעידין על ב"נ כי כמה עדות יש שם ע"ש בווה"ק קוב"ה ושכינתא' הוא בחי' הוי' אלקים הכל חו"ג ונק' שמשא וסיהרא והנה קוב"ה נק' בחי' האלקים בחי' צמצום הנ"ל ושכינתא' הוא כח הפועל בנפעל שבו הוא בחי' עשרה מאמרות צירופי' אותיות שנבראו כו' והנה בעת הפגם מגיע עד בחי' מל' כח הפועל בנפעל בחי' שכינתא' ומשם מגיע למעלה עד קוב"ה אבל עיקר העדות הוא בקרובי' יותר בחי' שכינתא' וזהו דע מה למעלה ממך עין רואה כו' וכל מעשיך בספר נכתבי' בחי' מל' נק' ספר בחי' אותיות כח הפועל וכו' וד"ל והנה איתא על בחי' מל' הוא העד הוא הדיין מלך במשפט יעמיד ארץ והנה בר"ה לתקן הפגם חטא ועון צריך להיות עליות המל' זהו סיהרא בחי' התפשטות אתכסיאת לאן אתר אתכסיאת לאתר דאתמר במופלא ממך כו' במכוסה כו' זהו עליות המל' לבחי' לכתר כנ"ל כי נעוץ כו' והנה עיקר העדות צריך דרישה וחקירה והנה שם כל תדרוש כל תחקור לא בתחילה ולא בסוף כי אין לו תחילה ואין לו תכלה וד"ל והנה אין עדות רק עד א' וכת"י ע"פ שנים כו' והנה ענין העדות הוא שמבקש הדבר ונושה והנה כאן

אין נושה וזהו תנן צריך למדין בינו לבין קונו קונו הוא עצמותו ומהותו בינו כו' כי הוא בחי' ממצוא כו' כנ"ל והנה כשהאב רק עם בנו ואין זר ביניהם אף שהבן חטא אין נושה ע"ז ומוחל לו משאי"כ כשיש נושה וד"ל ולכן הוא סליחת העוונות כי עמך הסליחה והנה פעם כתי' אשרי נשוא פשע כסוי חטאה ופעם כתי' מכסה פשעיך לא יצליח כאן בחטא מפורסם שיש שם יניקת החיצונים ולא יכול לעלות ולכן צריך ויודוי לשלול האותיות מבחי' יניקת החיצונים ובחטא שאינו מפורסם יכול לעלות בחי' עליות המל' בחי' המל' הוא בחי' התפשטות כח הפועל בבחי' אותיות ועלית המל' שלא יהי' בחי' התפשטות וזהו מחוק ברחמיך הרבי' כל שטרי חובתינו וד"ל.

אתה נותן יד לפושעים וימינך פשוטה לקבל שבים הנה תפי' זו נתקנה בתפילה חמישית דיו"כ שהיא תפילת נעילה ונא' בה שני מדריגות יד לפושעים וימין פשוטה ובחי' אתה הנותן כו' והפושט כו' ועד"מ באדם האדם עצמו ושתי ידיו כו' ולהבין זה צריך להבין מקודם ההפרש בין תשובה דכל השנה כמארז"ל כל ימיו בתשובה ובין תשובה דעשיית (ועיקרה ביו"כ) כמארז"ל דרשו ה' בהמצאו אימתי אלו עשרה ימים כו' שנקראים ימי תשובה כו' המלאכים הם מרכבה לכסא כמ"ש והחיות נושאות את הכסא וכל השגתם ואהו"ר שלהם הוא רק מהכסא (שהוא בחי' מל') כמ"ש וצדקתך ירננו צדק מלכותא קדישא ירננו שהרינה וההתפעלות שלהם הוא מצדקתך כו' וכת"י זעות מחיל כסא וזיעה הוא עד"מ כמו שמזיעים מכובד המשא או מפחד גדול כך עד"מ למע' במלאכים שנמשך להם בבחי' א' כפי השגתם שיוכלו לקבל והב' בחי' יראה ופחד למע' מהשגתם שלא יוכלו השגתם לקבל כ"א שמתבטלים מהשגתם כמ"ש ואימתך עליהם ומוראך עליהם בבחי' מקיף וכ"ז הוא מהכסא אבל למעל' מהכסא (היינו בחי' אדם שעל הכסא) אינם מקבלים גם בבחי' מקיף כ"א רק יודעים שיש מדרגת אדם וע"כ אומרים ג"פ קדוש שקדוש ומובדל מהם ואינו נמשך להם אפי' בבחי' גילוי המקיף אבל נשיי ממשיכים זאת הקדושה למטה והוא ברכות המצות שאנו מברכים אשר קדשנו במצותיו שעי' קיום תו"מ אנו ממשיכים בחי' קדוש בנפשותינו וגם למטה בעולם ג"כ ולהבין זה הנה אי' בזהר הלשון עלמא תתאה דתליא בחושבנא ובמקום אחר אי' בזהר אי' קדש דתליא בחושבנא ואי' קדש דלא תליא בחושבנא והנה ההפרש בין עלמא תתאה דתליא בחושבנא לבין קדש דתליא בחושבנא הוא ע"ד מארז"ל ע"כ יאמרו המושלים מושלים ביצרם (שהם

נשמות גדולות) בואו חשבון בואו ונחשב חשבוננו של עולם כו' ופי' חשבוננו ש"ע כי עולם פי' העלם דהיינו שהעולם בכלל מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין הם מעלימים ומסתירים על גילוי אלקות ובהסתרה וההעלם יש חשבון היינו שבהעלמות עליונות ההסתרה אינו כ"כ ובריבוי העולמות נעשה העלם אחר העלם עד עוה"ז הגשמי נעשה החושך לגמרי ונק' חושך כפול ומכופל נמצא יש חשבון כמה יהי' ההעלם כו' וזהו עלמא תתאה דתליא בחושבנא ובחי' קדש דקיימא בחושבנא היינו המשכת תוס' גילוי ויחוד אלקות שנמשך בכל עולם והוא ג"כ ע"פ חשבון ומדה כמה אור יומשך בכל עולם לזכך את העולם ושלא יתבטל במציאות כ"א יומשך מעט אור לא יזכך כלל את העולם ואם יומשך בריבוי יתבטל העולם מכל וכל ולא זהו הכונה וזהו המשכת האורות שנמשך ע"י קיום המצות שבא האור במדה ושעור וע"כ יש צמצומים וגבולים בהמצות עצמן ד' בתים דוקא עשרים אמה דסוכה וכה"ג והוא להורות שהמשכה שנמשך ע"י המצות היינו האורות (בל"א דער לייכטן דעם עולם) נמשך ע"י חשבון ושיעור שלא יפחות ולא יוסיף כו' ומ"ש בזהר אית קודש דלא קיימא בחושבנא הוא מ"ש ולתבונתו אין מספר אנת הוא חד ולא בחושבן כי אנת קאי על מציאות א"ס שלא בגדר חשבון כלל ומדרגה זו אנו ממשיכים ע"י רעותא דליבא שהוא רצון בלא טעם ודעת וזהו מארז"ל כל העושה מצוה אחת פי' הוא שעושה ומקיים המצוה בבחי' אחת וכמ"ש אחת שאלתי דהיינו ניצוץ אלקות שביחידה שבנפש המאיר בנקודת פנימי' הלב והנה ולעו"ז עשה אלקי' כמו בקדושה יש קדש דקיימא בחושבנא וקדש דלא קיימא בחושבנא כמו"כ בלעו"ז פעם כתיב יפול מצדך אלף ורבבה כו' ששייך בהם חשבון ויש עומק רע שאין שייך שם חשבון והוא הנק' שאול ואבדון וכמ"ש כי אין מעשה וחשבון בשאול וכמו בקדושה נק' בחי' אין חשבון פלא עליון ובלעו"ז כתי' ארץ עיפה כמו אופל צלמות ולא סדרים אופל היפך אותיות פלא והנה ברע האדם למטה יש ג"כ ב' מדריגות אלו שלפעמים נטבע ונשקע מדותיו בתאות איסור כו' ואין שליטה לשכלו על מדותיו אעפ"י שמבין בשכלו שאין צריך להיות כך אבל מצד שמדותיו מושקעים ומוטבעים מאד ברע כו' הם נעשים כמו המדות שלמע' מן השכל.

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי כי הי' חונה קרוב לשמים אמר לשון האזינה מקרוב ורחוק מארץ אמר לשון שמיעה שהוא מרחוק יערוף כמטר לקחי תיזל כטל אמרתי שובה ישראל עד ה' אלקיך כי

כשלתה בעוונך קחו עמכם דברי' ושובו אל הוי' אמרו אליו כל תישא עון
 דצריך להבין תואר אבינו מלכינו שאמר ר"ע כ"ד רננות ולא נענה רק אנו
 נק' מצד הגוף עבדים כי לי בניי עבדים ומצד הנשמה אנו נק' בנים בני
 בכורי ישראל כי כמו שבגשמיות הבן נמשך ממוח כך הנשמה מעולם המח'
 בסוד ישראל עלו במח'. והנה כל הרעות שאדם עושה הוא מחמת אטימת
 הלב כי על הנשמה קשה וכי יש בן שמורד באביו רק מחמת אטימת הלב
 שאין הנשמה יכול להנהיג את הגוף ולהשפיע בגוף כי הנשמה צריך להיות
 איש והגוף אישה כמארו"ל זכו איש ואישה שכינה שרוי' שהנשמה תנהיג את
 הגוף ולא להיפך ח"ו כי זהו נק' אשה רעה ונק' הגוף שאינה מקבל מן
 הנשמה בתולת בת ישראל כי הנשמה נק' ישראל וזהו נפלה ולא תוסיף קום
 בתולת ישראל ח"ו ופי' כשהוא בתולת ישראל וצריך להתחזק בלתי ידח
 ממנו כי כתיב כי בועליך עושיך ה' צבאות שהנשמה תנהג את הגוף וכמא'
 חזקו בה' והוא בלתי ידח כי בועליך עושיך ה' צבאות שמו והנה כשמתפלל
 וצועק באמת אבינו מלכנו יהי' איך שיהי' אבינו וכשארז"ל בניך סוררים
 אע"פ שבניך סוררים בניך הם אעפ"כ בניך הם כי בועליך עושיך כו' וזהו
 שאמרו רז"ל מפני מה לא נאמר נוין באשרי בתהילה לדוד כו' ואעפ"כ חזר
 דוד ברוה"ק שנאמר סומך ה' לכל הנופלי' אך צריך להבין מהו ענין שתי
 נפילות דאיתא בגמ' זבוח תודה יכבדני בשתי גונון ודרשו רז"ל כל הזבוח
 את יצרו מעלה עליו הכתוב כאילו כבדוני בשתי עולמות וצריך להבין מה
 ענין השני עולמות וענין זביחת יצה"ר. והנה איתא בגמ' לע"ל מביא
 הקדושה את היצה"ר ושוחטו צדיקים נדמה להם כהר ולרשעים כחוט
 השערה הללו בוכין והללו בוכין וצריך להבין מהו ענין הבכיה לעתיד וענין
 זביחת יצה"ר. ונראה דקשה דהנשמה נר ה' נשמת אדם וכמו שהנר
 שהשלהבת מתנענע ורוצה לעלות למעלה כן הנשמה מצידה ואיך אפשר
 הגוף למשול בה ולכבות הנר ואיתא בזוהר שבכוחו וחיותו למשול עליו הוא
 מהוללות ושמחה ורחבות הלב מגשמיות כמוהו הרשעים הרוג בקר. וענין
 הזביחה הוא נטילת החיות בכהמה כי הדם הוא הנפש וזהו כוונת הגמ' לע"ל
 כו' שוחטו שיקח ממנו החיות שהנהיג בזה הרשעים שהוא הוללות וישמח
 ישראל בעושי כמ"ש גילו ושמחו בה' אלקיו והצדיקים עושין כן והצדיקים
 עושין כן בעוה"ז שנוטלין החיות ממנו ואינם שמחין בגשמיות רק בהשי"ת
 אבל אין מאמינים בעצמם שהם יראים תמיד שמא השמחה שלהם הוא מצד
 יצרם ולכן גם לעתיד נדמה להם כהר ואין מאמינים בעצמם ורשעים להיפך
 נדמה להם כחוט השערה כי גם בזה העולם הי' מאוד השמחה בגשמיות
 שהוא דבר המותר ומחמת זה ישלוט האשה רעה שהוא הגוף על הנפש ולא

יוכל להשפיע בה' ואיתא בגמרא' ה' ברכי נפשי כנגד מי כנגד הנשמה והקדושה מה הוא ממלא את כל העולם אף הנשמה ממלא את כל הגוף מהו אף כנ"ל בחדרי חדרים נראה שרצה להבינו ענין לית אתר פנוי מיניה אע"פ העיקר מקומו במוח וזוה מרומז שם ישראל אותיות לי ראש שישראל והקב"ה ראש להנשמה שהוא עיקר מקומה ומשם מתפשט כנ"ל וזהו ענין ממכ"ע וסוכ"ע הוא כמו שהנשמה כולל כן הקדושה וכשהאדם אינו טוב הוא נופל שתי נפילות ממלא כנ"ל וסוכב כנ"ל וזהו פ"י הגמ' זוכח תודה יכבדני בשתי נונין שהוא שתי נפילות וכשהוא זוכח היצה"ר מעלה אני עליו כאילו כבדוני בשתי עולמות והנה צריך שלפעמי' אף כשאנו רוצים להתפלל אף שאנו חושבים שמלא כל הארץ כבודו אינו בלבנו העינין הוא שבוודאי מהראוי לנבוע אצלו אך עונותיו מבדילין בינו לבין קונו אף עבירות שאדם דש בעקביו וזהו שובה ישראל כו'. חסר.

יסוכבנהו יבוננהו יצרנהו כאישון עינו. וארז"ל כל הנוגע בהם כאלו נגע בבת עינו של הקב"ה הנה ענין אישון עינו הוא השחור שבעין כי בעין יש ב' גוונים חיזוורא ואוכמא וההסתכלות הוא ע"י השחור שבעין. ויובן זה עדי"מ מבשרי אחזה כו' כי עצם כח הראי' שבנפש הוא כח הראי' רוחני והעין הוא המצמצם לכח הראי' רוחני שבנפש שיהי' יוכל לראות דבר גשמי כמו עדי"מ כלי הבטה המצמצם כח הראי' שבעין שיסתלק רק בדבר א' כמו"כ העין מצמצם כח הראי' שבנפש ועיקר הראי' והבטה הוא מן נקודה השחור שבעין וזהו כאישון עינו. והענין הוא דהנה כתי' משמים הביט ה' ראה את כל בנ"א ממכון שבתו השגיח אל כל יושבי הארץ כו' ראי' והשגחה כללי' על כל יושבי הארץ וכתי' השקיפה ממעון קדשך כו' שיש ב' בחי' ראי' הא' הוא כשרואה בכלל על כמה דברי' כו' והב' כשמצמצם ורואה על דבר פרט דהיינו החביב אצלו כנפשו כו' כמו עדי"מ מלך המשגיח על מדינותיו הרבים בכלל אך על בן יחידו הוא משגיח השגחה פרטית מחמת שהוא חביב אצלו כנפשו ממש כי אהבת נפשו אהבו כמו"כ יובן למעלה כי הנה כתי' ממכון שבתו השגיח על כל יושבי הארץ עיני ה' משוטטות בכל הארץ השגחה כלליות אבל השגחתו על ישראל הוא בפרט כמ"ש עיני ה' אל

יריאו עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה כו' וכמ"ש פקח עיניך פקחא דעינין יאר ה' פניו אליך שבחי' פנימי' הוא דייקא לישראל מצד שנק' בנים למקום כמ"ש בנים אתם לה' כו' כמו האב אל הבן שהשגחתו עליו הוא בבחי' פנימי' ועצמיות כמו"כ כתי' הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים כו' ע"כ המו מעי לו רחם ארחמנו נאום ה' שהרחמנות הוא מבחי' פנימית ועצמיו' כי מעי הוא בחי' פנימית.

והנה יש ב' בחי' רחמים הא' הוא רחמים הנמשך מצד הדעת והב' רחמים אשר למעלה מן הדעת, וביאור הענין יובן עד"מ כמו שיש לאדם רחמים על העני השפל ומדוכא שרחמנותו הוא דבר נבדל חוץ מן העצמיו' שהרי גם על עני שאין מכירו מימיו ולא הי' לו שום אהבה אצלו ג"כ ירחם עליו והוא רק מצד שישים אל לבו גודל שפלות העני אזי ירחם עליו ומי שאינו משים אל לבו רחמנותו כמעט הוא קרוב להקרא אכזר. כמו"כ יובן בעבודת ה' שיש בחי' רחמנות מה שמעורר עליו רחמים מצד הדעת כמ"ש וידעת היום והשבות אל לבבך כי הוי' הוא אלקי' כו' וכמ"ש אתה הראית לדעת כי הוי' הוא אלקים כו' דהיינו כשמתבונן איך שהוי' הוא אלקי' כו' ואתה מחי' את כולם כי הוא חייך כו' שהוא העיקר והכל טפל הווה ונפסד וכאשר מתבונן זה וגם ישים אל לבו ריחוקו מה' בתכלית ואיך שהוא מגושם בשעבוד הגוף בטרדת הפרנסה אשר בהבל בא ובחושך וצלמות ילך רוב הזמן ימי שנותינו בהם ע' שנה הוא מוסר נפשו וגופו בשביל פרנסה ונק' עע"ז בטהרה כמארז"ל ישראל שבחול' עוע"ז בטהרה הם כי מה הפרש יש שעובד לעץ ואבן שעושה מן הטפל עיקר כמו"כ ממש אם משים כל לבו ונפשו בטרדת הפרנסה אשר נמצא הוא מבטל א"ע לשר של פרנסה להמזלות המשפיע אשר באמת הם הווה ונפסד וכמ"ש כי אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בארות נשברים כו' היינו שעוזב את ה' אשר הוא העיקר והמזלות הם טפילים רק שע"י עובר השפע וזהו לחצוב בורות נשברי' כו' הווה ונפסד וכמ"ש בפיו ובשפתיו יכבדוני ולבו רחק ממני שעיקר הלב הוא בפרנסה כנ"ל.

והנה כשמשים כל זאת אל לבו אזי יתמרמר לבו בקרבו במרירות עצום, והנה כ"ז הוא רחמים אשר מצד הדעת והתבוננות וכמו"כ באתדל"ת אתדליע יעורר רחמים עליונים ג"כ הנמשכים מצד הדעת כמ"ש וידע ה' כו' וכמ"ש רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדם כו' משאי"כ מי שאין בו בחי' זאת עליו כתי' כי לא עם בינות הוא ע"כ לא ירחמנו עושהו כו' וכל מי שאין בו דיעה אסור לרחם עליו כי מי שאין בו בחי' רחמים שמצד הדעת כנ"ל אלא הוא בבחי' תערובות דהיינו לפעמים הוא נתעורר בעבודת ה' כו'

ולפעמים אינו מתעורר כו' אוי ג"כ אינו נמשך עליו מלמעלה בחי' רחמים כי דוקא באתעדל'ת אתעדל'ע ג"כ לעורר רחמים שמצד הדעת כמ"ש רק אתכם ידעתי כו' וכמ"ש וידע ה' כו' ולפי ערך הדעת ככה ממש יומשך הרחמנות כי הם בחי' א' כמאמר משה מלגו יעקב מלבר שהם בחי' אור וכלי חומר וצורה כו'. ויש עוד בחי' רחמים שמעורר על נפשו אשר למעלה מן הדעת וההשגה רק מצד בחי' עצמיו' כמו למשל דבר שנוגע לאדם כמו בממונו וכדומה או כרחמנות האב אל הבן איך שייך בזה לומר בחי' רחמים שמצד הדעת כי עצמיותו הוא ואי' להתבונן כלל בדעת והשגה שירחם על עצמו או על בנו כנ"ל. כמו"כ יובן בעבודת ה' שבחי' המרירו' אשר נעשה אצל האדם מצד פנימי' ועצמיו' כי הוא חלק הוי' ממש כו' כי הוא חייך וע"י העבירות שהאדם עושה נכרת הנפש משרשה ומקורה ח"ו כמ"ש במות המת כו' נמצא זה נוגע לחיי נפשו ממש אשר אין שייך בחי' דעת והתבוננות כי חיי נפשו ממש הוא והוא בחי' תשובה מעומקא דליבא שנוגע לעצמו' ונקודת הלב בבחי' עצמי' כו' וכמו"כ באתדל'ת אתדל'ע יעורר ר"ר עליונים שלמעלה מן הדעת.

וזהו ויבך יוסף על צווארי בנימין אחיו ובנימין בכה על צוואריו עוד כי יוסף ובנימין הוא בחי' צ"ע וצ"ת בחי' שוהם וישפה כו' כמ"ש ועמך כולם צדיקים שיש ב' בחי' צדיקי' צד"ע וצ"ת כו' היינו שהנשמה כמו שהוא בשרשה בבחי' צדיק ח"י עלמין בחי' סוכ"ע חיי דכל בית ישראל כמ"ש השם נפשינו בחיים כו' ונק' בחי' מזלא כמארז"ל אע"ג דאיהו לא חזי מזלייהו חזי כו' וכמ"ש אך בצלם יתהלך איש כו' דיוקנא אשתאר בך כו' שהוא שרש הנשמ' אשר היא למעלה בבחי' סוכ"ע נק' בחי' יוסף, וזהו ויבך יוסף שכשצריך לירד הנשמה משרשה להתלבש בגוף אזי הוא בחי' בכי' כמ"ש הלוך ילך ובכה נושא משך הזרע כמו למשל בעת הזריעה שבוכה שמא ירקב בארץ ולא יצמח כלל כמו"כ למעלה כשצריך לירד הנשמ' מלמעלה כמארז"ל עד שיכלו הנשמו' שבגוף כי יש אוצר ושמו גוף והוא בחי' בכי' שמא ח"ו תאבד הנשמה בגוף הגשמי הנמשך מאב ואם כמ"ש הן בעון חוללתי ובחטא יחמתני אימי שנה"א מלובשת בנה"ב וכל מוחו ולבו המה רק בעניני עוה"ז כמ"ש שובו בנים שובבים כו'. והנה ע"י בכיות בחי' יוסף צ"ע עי"ז פעל להיות ובנימין בכה על צוואריו היינו שגם הנשמה בגוף יהי' לה בחי' בכי' מצד עצמי' וזהו השיבנו ה' אליך ונשובה היינו שע"י השיבנו מלמעלה למטה משרש הנשמ' אזי ונשובה מלמטה למעלה וכמ"ש משכיני אחריך נרוצה ועיקר הזמן שמאיר שורש הנשמה להיות בגוף ובנימין בכה כו' הוא בעי"ת כמ"ש דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב אלו עי"ת שאז הוא זמן התגלות שורש הנשמ' ולכן מי שאינו בוכה בר"ה ויוה"כ אין נשמתו שלימה

היינו שיש לו נשמה אבל אינה שלימה היינו שאינה בשלימות כי אלו היתה בבחי' שלימות ה' צריך להיות ובנימין בכה כי הלא התגלות שורש הנשמות בבחי' ויבך יוסף ומפני מה אין בו בחי' בנימין בכה מצד שאינו בשלימות מחמת כי עוונותינו מבדילי' כמ"ש כי עוונותיכם מבדילי' ביניכם לבין ה' אלקיכם כו' והנה באתדלית בבחי' בכי' עצמי' זאת אתעדלע' ג"כ בבחי' רחמי' רבים אשר למעלה מן הדעת וכנ"ל וכמ"ש והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם כנ"ל אהבת האב אל הבן כו' וכמ"ש הבן יקיר לי אפרים ע"כ המו מעי לו רחם ארחמנו כו'.

וזהו יסובבנהו יבוננהו יצרנהו כאישון עינו ג' בחי' יסובבנהו קאי על חג הסוכות שנמשך בחי' מקיפים עילאין לכל נשמה ז' אושפזין עילאין כו' וכי' נעשה ע"י בחי' שמאלו תחת לראשי שבר"ה ויוהכ"פ ע"ז נמשך וימינו תחבקיני בסוכות. ולהבין זאת צריך להקדים מ"ש לעיל מיני' ימצאיהו בארץ מדבר ובתוהו יליל כו' כי הנה כתי' זכרתי לך חסד נעוריך כו' לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה שבחי' זאת הוא בחי' עצמי' הגם שכת' לכתך אחרי במדבר בחי' אחוריים שלא ה' להם בחי' השגה כלל באלקות כמ"ש ולא שמעו אל משה מקוצר רוח בחי' רוח האדם העולה למעלה ומעבודה קשה מחמת טרדת הפרנסה ולא ה' להם שום הכרה באלקות כלל אעפ"כ יצאו טף ונשים מחמת שלא רצו להשתקע במצרים ח"ו בנו"ן שערי טומאה זהו מדריגה גבוהה כי היא בחי' עצמי' כו' וע"ז ה' אח"כ במ"ת בחי' פב"פ דיבר ה' על כל דיבור פ"נ בבחי' מס"נ בתכלית וכו' זהו ע"י לכתך אחרי בארץ לא זרועה שלא ה' בחי' זריעה היינו בחי' השגה באלקות כי זה אין חידוש כלל מה שהי' מס"נ בשעת מ"ת כי הלא כתי' וכל העם רואים את הקולות כו' ולכן לא נז' זה לזכות המס"נ שהי' להם במ"ת אבל זכרתי לך חסד נעוריך לכתך אחרי דוקא כבן שהולך אחר אביו בלא טעם והשגה רק מצד עצמו' כנ"ל.

וזהו ובתוהו יליל הוא בחי' מרירות אשר אינו רוצה שישתקע בהיפך ח"ו ע"ז זכו לנתנית התור' פב"פ דיבר הקב"ה כו' כמו"כ ע"י בחי' שמאלו תחת לראשו שבר"ה ויו"כ ע"ז נעשה וימינו תחבקיני בחג הסוכות כמארז"ל אם נבלת בהתנשא כל המשפיל א"ע הקב"ה מגביהו היינו שע"י שפלות עצמותו בר"ה ויו"כ אשמנו בגדנו גזלנו תעבנו כו' ושפלות זאת הוא מצד העצם היינו שאין השפלות מצד הדעת והתבוננות באלקו' רק השפלות היא מצד עצמיות אלקות בחי' רחמים אשר למעלה מן הדעת וגם מי שאין בו בחי' רע זאת יכול לומר הווידוים כי כל ישראל עריבים זה בזה כי ישראל הם בחי' ציור קומת אדם ראש ורגל וכמו עד"מ כאב הרגל מרגיש במות

כמו"כ החטא שיש בבחי' רגל היינו החטא שיש בהמון עם מרגיש גם הראש שבדור ואדרכה יוסף דעת יוסף מכאוב בנפשו על החטאים שנעשי' ע"י רגלו וכו'. והנה ע"י בחי' שמאלו תחת לראשי שבר"ה ויו"כ ע"י נמשך וימינו תחבקיני בסוכות והוא בחי' סכך הסוכה בחי' מקיף צלא דמהימנותא כמ"ש כי אתה סכתי בעדו וכמו ויסך אלוך' כו' וכמ"ש כבוד ה' יאספך והוא בחי' מקיף הנעשה לכל הנשמה להיות שמור מן החיצוניו' כי המקיף הוא שמירה מחיצוניו' היינו שנמשך לו בחי' מקיף לבלתי יוכלו להתאחז בו חיצוני' להחטיאו בהרהורי זנות. כי הנה כתי' וישטמוהו בעלי חיצים כי החץ הורג את הנשמה עד"מ כמו ע"י הרהורי זנות וכו' אך המקיף הוא שמירה שמוזירים לכל היכלות הטומאה ולשער הרציחה של יחטיאו בכעס ולשער זנות כו' וכמ"ש כי אתה ה' מחסי כו' לא תאונה אליך רעה ונגע לא יקרב באהליך הם נגעי בניא כו' כידוע וכמ"ש יראת ה' על פניכם לבלתי תחטאו היינו שלא יוכל לבא לידי חטא מצד השמירה כנ"ל וכמ"ש בקין וישם לו אות לבלתי הכות אותו כל מוצאו כו'. וכמ"ש ולא תתורו אחרי לבבכם כו' שיש ב' פירושי' הא' הוא כפשוטו ולא תסורו אחרי לבבכם דקאי מצד הבחירה כמ"ש ראה נתתי לפניך את החיים כו' ובחרת בחיים והפ"י הב' היינו שלא תוכלו לסור מצד המקיף כנ"ל.

וזהו יסובבנהו היינו שסוכב ומקיף אותו מכל צד כי ידוע שיש עומק טוב ועומק רע עומק רע הוא כמ"ש סכוני גם סכוני כו' שמשפיעים לו כל הרהורי תאוות בלי בחירה כלל כידוע כמו"כ יש עומק טוב שמקיף אותו לבלתי יוכלו לאחוז בו החיצוני' כנ"ל. ויבוננהו היינו בחי' אחרת והוא מקיף הבינה כי הנה יכול להיות שיש לו בחי' או"מ הנ"ל אבל אין בו בחי' דביקות באלקות הנעשה מצד ההתבוננות והוא הנק' בכך שאחר ההתבוננות כידוע, וזהו יבוננהו שיש ב' פ"י הא' לשון בינה בן י"ה והיינו שנמשך לו בסוכות על כל השנה להיות לו התפעלות נעשה מהתבוננות כידוע והב' לשון בנין והולדה והוא ג"כ כפי' הנ"ל וזהו הבן יקר לי אפרים אם ילד שעשועים כו' דקאי על ר"ה ויו"כ שאז הוא בחי' ילד שעשועים כמו עד"מ האב המשעשע בכנו הקטן הגם שאין להבין בחי' דעת כלל לעשות רצונו וכו' וכדומה מ"מ הוא משעשע אותו בשחוק שמשחק לפניו מצד עצמותו אמנם כשיזקין ויגדיל אזי האהב' עצמי' נתלבשת בבחי' קנין היינו באם שיעשה וימלא רצונו ותענוגיו אזי ישתעשע בו ואם לאו מרחיקו כמו"כ יובן למעלה שבר"ה ויו"כ הוא בחי' ילד שעשועים שאהבת ה' לישראל הוא בחי' עצמיות אבל בכל השנה הוא בחי' יבוננהו בחי' בנין הוא בחי' הולדת המדות אחר ההתבוננות איך שאתה מחי' את כולם והוא בחי' בכך הנעשה אחר ההתבוננות היינו שנמשך בחי' האהבה הנ"ל בבחי' קוין כמ"ש אם בחוקתי תלכו כו' ואם לא

תשמעו כו' כנ"ל במשל ועי"ז נעשה להיות יצרנהו כאישון עינו בחי' עצמיות
 בחי' ר"ר הנ"ל וזהו כל הנוגע בהם כאלו נוגע בבת עינו כו' וד"ל כנ"ל
 וד"ל.

כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף וגו' מבואר ע"פ הפסוק ביחזקאל ואני
 בתוך הגולה כו' נהר כבר וארא מראות כו' פני אר"י כו' פני שור
 כו' [פני נשר כו'] כי בהיות ישראל במעלה עליונה במעמד הר סיני לא
 הוצרכו לזה להשיג מראות אלקים דרך בחי' מרכבה כ"א כמ"ש פב"פ דיבר
 ה' עמכם רואי את הנשמע כו' בראי' חושית כי ה' הוא אלוקים אין עוד
 מלבדו אך כשנפלו ממדרגתם הוא בחי' ואני בתוך הגולה אינם יכולים
 להשיג איזה השגות אלהות כ"א ע"י צמצומים והשתלשלות בחי' מרכבה כ"ח
 לפש"ד והמה אלף אלפים ישמשוני ורבוה רבבון מלאכים המה שילוחי
 ההשפעה בהשגת אלקות ולמטה דוגמתן ארבע דגלים וכו' שהם ממוצעים
 בהשתלשלות כו' פני אר"י אל הימין היא השפעת מדריגת האהבה פני שור
 מהשמאל שהיא מדריגת היראה פני נשר שהוא השפעת מדריגת הרחמנות
 מדות יעקוב וז"ש קדוש כו' הוי' צבאות כי הוא קדוש ומובדל רם ומתנשא
 לאין קץ מגדר ובחי' עלמין סתימין ואתגליון ה' צבאות מכה"כ אשר הווה כל
 היות שבעולמות אבי"ע וצבאות המה רבוי רבבות מלאכים המה מדריגות
 ושילוחי השפעה מהשגת אלקות היא כי כך עלה ברצונו להיות דירתו
 בתחתונים להיות מכה"כ והוא בשביל ישראל עלו במח' כי כל תכלית המכוון
 מסוף מעשה הוא במח"ת ד"מ הרוצה לכתוב איזה אות או תיבה או לבנות
 איזה בנין נאה עולה ברעיונו תחלה ציור האותיות או התיבה כו' אח"כ
 מתחכם ומתבונן איך להוציאו אל הפועל וכותב ובונה הגם כי ברעיונו הוא
 בציור שכלי והמעשה הוא ציור גשמי מ"מ הוא ענין א' וכל ענין ההשפעה
 ממאצי' לנאצל ומנאצל לנברא כו' הוא ציור הוי' ד"מ הרב לתלמידו א"א
 להיות שמשפיע לו עצם שכלו העצום ורב כו' כ"א הצורך שיסלק שכלו
 הגדל מכל וכל ולא ישאר כ"א רשימה משכלו צמצום האחרון משיכלו והוא
 בחי' יו"ד ובה צמצום האחרון יעשה הסברא לפי ערך קבלת כח התלמוד
 באורך ורוחב והיא בחי' ה' ובזו הבחי' ציור התלמוד ואופני מערכו עלה
 ברעיונו איך להאריך ולהרחיב לו הדיבור באופן שיקבל ויתפעל הימנו אח"כ

הוא ממשיך שכלו ומתקצר והולך הוא בחי' וא"ו וה' אחרונה הוא בחי' מקבל כי אחרי קבלתו נעשה אצלו אורך ורוחב בערכו ונעשה הוא משפיע למקבל שלמטה הימנו באופן הנ"ל והנמשל מובן וז"ש כי מלאכיו יצווה לך [כו'] על כפים ישאונך כו' ע"ש בזהר בראשית דכ"ז ז"ל למהווי רישא בד' חיווין לאתער בהון על כפיים ישאונך הן המה שילוחי השפעת גילוי אלקותו כו' וזה שראה יעקב אע"ה בחלומו סולם מוצב ארצה כו' עולים ויורדים בו עולים תרין ויורדים תרין הסולם הוא איש ישראל שמצד גופו ונה"ב הוא מוצב ארצה מעשי' גופניות יש ודבר נפרד הי' כו' למטה מטה ממדריגת המלאכים עד שמעט מזעיר השגתו בגילוי אלקותו שופע ויורד אליו דרך השתלשלות וצמצומים מדריגת המלאכים כנ"ל ומצד נה"א הוא למעלה מעלה ממדרגת המלאכים כי חלק הוי' עמו ממש וישראל עלו במח' כי אמת מלכינו אפס זולתו גם עתה לפניו ית' כי אין העולם מעלים ומסתיר לפניו ית' כמו קודם השתלשלות העולמות אבי"ע כי הוא המסתיר שמש ומגן הוי' אלקים כמבואר במ"א חכים ולא בחכמה ידיעא כו' ולא מכל אילון מדות כלל אפי' מעולם אצי' ומכ"ש שלמטה הימנו ומי הגורם לזה שישפיל כבי' א"ע להתצמצם בבחי' עולמות אבי"ע המה ישראל שבסיבתם וע"י השפיל א"ע כבי' לבחי' מח' א' נבראו כל העולמות ומעילה לעילה כו' משא"כ המלאכים המה מסדר השתלשלות והתגלות כבודו ית' לכן ע"י איש הישראלי ובסיבתו המה עולים ויורדים כי בעליתם למקורו למסו"ג בא' ולהשתאב בגופא דמלאכא כתי' אכלתי יערי עם דבשי ק"ש וברכותי' כו' יערת הדבש יערי הוא הכלי שבו הדבש וד"ל כמו"כ המלאכים ואופנים וחיות המבוארים בברכות ק"ש שלפני' שלוחי השפעתו בגילוי כבודו ית' עולים עמו בעליתו וההיפך ח"ו כו' ומ"ש עולים ויורדים תרין יובן דהנה ידוע את זלעו"ז עשה אלוקים שגם מס"א יש בחי' מרכבה טמאה שילוחי ההשפעה להסתיר אלקותו ית' ח"ו אני ואפסי עוד אך לא נתמלא צור אלא מחורבנה כו' כמ"ש כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכי כו' הא בהא תליא ע"י לא דרכיכם דרכי לאי לא מחשבותיכם כו' ששופעים מחשבות הס"א הי' להסתיר ולהעלים ולהיות נפרד מאחדותו ר"ל וזהו ג"כ אחוריים דרצה"ע בכדי להעניש כו' וליתן שכר טוב לצדיקים דאכפיא לס"א כו' וז"ש ויניחוהו בג"ע לעבדה ולשמרה מ"ע ומל"ת כי נודע כי בג"ע צדיקים יושבין כו' ונהנין מזיו השכינה הוא תענוג ההשגה בגילוי אלקותו כאו"א מישראל כפי טרחו ומעשיו בעוה"ז להמשיך גילוי אלקותו ית' בארץ לפום צערא אגרא שכר מצוה היא המצוה עצמה כו' וד"ל כי הרבה מדרגות בבחי' ג"ע כמ"ש ויטע כו' כל עץ נחמד כו' ומי שעשה בעוה"ז מצות אנשים מלומדה בלא דעת גם בג"ע לא יתענג כ"א תענוג

חיצוניות כו' וז"ש מאמר ביום ההוא כו' זה ה' קיוונו לו נגילה ונשמחה בישועתו כ"א מראה באצבעו ד"מ ומראה גילוי אלקותו ית' אשר מס"נ בטורח ועמל גדול להמשיך בעודנו חי בעוה"ז רק שבעוה"ז באה לו ע"י עמל ויגיע רבה ובכלים גשמי' ולא ה' מתענג מזהו ובאותה שעה הוא ביתר שאת לאין קץ ובכלים רוחניים ובתענוגים עצום נגילה ונשמחה אבל הכל ענין א' כ"ח לפום מה דמשער בליבו כו' והוא בחי' עבודת ג"ע בעוה"ז לעבדה מ"ע להמשיך גילוי אלקותו רצ"ע בארץ הוא ורצונו א' ועבודה שבלב זו תפילה שעי' מוצא א"ע מחושך וצלמות מעט מעט יגרשנה מתחילת התפילה ולהלן עד כי ימסור נפשו בא' כנ"ל ואחר כל הטורח והעמל הנ"ל שזכה לאיזה השגה פום שיעורא דילי' צריך שמירה רבה ועצומה שלא יהא שוטה המאבד מה שנותנין לו כי אחר התפילה יחזור לסורו ח"ו אם לא ישמור והשמירה מעולה הוא עוסק התומ"צ אחר התפלה האור כי טוב לגנוז וז"ש מחל לנו מלכינו כי פשענו בשמירתה כמו השומר שחייב בפשיעה גם על האבידה וח"ו איש אחר ימצאנה הוא הס"א ה"ז כלל כי כל חיותה ויניקתה מאבידה הנ"ל ולזה צריך לעשות תשובה להוציא ממסגר עומק רע הניצוץ הנ"ל כמ"ש חיל בלע ויקיאנו מביטנו ירושנה כו' ודרך כלל בימות השנה מסוגל זה בעיית וז"ש דירשו ה' בהמצאו דייקא למצוא גילוי אלקות אשר נאבד ממנו כו' כי ע"י תשובה גדולה בימים הללו בעמקי הקליפה עומק רע ה' לעומק טוב ממעמקים קראתיך ה' דווקא להתגלות ע"י כי ע"י התשובה יקויים בו מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו שיעלה ויבוא ויגיע למקור ישראל למעלה מסדר השתלשלות אבי"ע כנ"ל הוא העומק טוב שאינו מושג ומאיתו ממעמקים קראתיך כו' להתגלות עלי והנה בחי' יום לשנה כי כמו שבימות השנה עיית ואח"כ ימי הח"ג כו' בדרך כלל כן צ"ל בכל יום ויום דוגמתו בפרט ואין בכלל אלא מה שבפרט כי מי שלא נהג א"ע כנ"ל בפרט מידי יום ביומו גם בכל השנה לא ישלים חוקו כו' ועצה היעוצה לזה להתנהג בו דבר יום ביומו כל ימי חייו הוא מ"ש כנשר יעיר קנו כו' כי נחזור לענין ראשון המרכבה פני אר"י כו' פני שור כו' שלוחי השפעה התגלות אלקותו ית' וצריכה להיות ההתחלה מבחי' פני נשר מדתו של יעקב רחמנות כידוע והיינו להשפיל א"ע מאוד כמאמר אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש שמא גרם נשר לשון השפלה וירידה פירות הנושרים היינו להזכיר מעשים רבים והמון נסתרות ואיך הוא רחוק מאור פני הוי' הוא לבדו הוא ואפס זולתו ונהפוך הוא אצלו לחשוב יש ודבר ניפרד אני ואפסי ר"ל וע"י התבוננות זו יעורר רחמים רבים לשפוך נפשו לפניו לעורר רחמים על ניצוץ אלקות השוכן אתו בתוך טומאתו ה' וזהו וישוב אל ה' וירחמהו דייקא וד"ל

ועיי יבוא למדרגות פני ארי' פני שור מדריגת אהוי"ר כמ"ש ליעקב אשר פדה את אברהם כנ"ל כי מדתו של יעקב בריח התיכון מכריח מן הקצה אל הקצה מעלה קצה תחתון לקצה העליון וחוזר ושופע מקצה העליון לתחתון מ"ז ומ"ד כי א"א להתחיל מפני ארי' ופני שור כי אהוי"ר א"א להיות כ"א לפ"ע המושג ד"מ מלך גדול כו' מראה אהבתו לגבוה ושפל מוטל באשפה כו' שיתעורר אהבתו הגבוה אל המלך כמ"ש במ"א הוא מחמת המושג לו גודל ערך המלך ופחיתות עצמו כו' וכן היראה היא מפני ערך המושג אצלו כמובן אבל אהבת ה' ויראה ה' כנודע פי' וזהו דבר שא"א להתחיל מזה כי רחוק הוא מהכרת אופן אלקות כו' איך יתחיל לאהוב אותו ולהיבטל אליו אך אופן הרחמנות כל מה שרואה עצמה יותר ניבזה בעיניו נימאס ואיך הוא רחוק מאור פני ה' הרחמנות הוא יותר גדול עליו ומעורר עליו רח"ר, כמ"ש ורחמי על כל מעשיו משא"כ במדות אהוי"ר אני מתיחס על כל מעשיו כמ"ש זרע אברהם אוהבי ודוגמתו ומשיעורר עליו רחמים רבים אהבה דוחקת הבשר כבי' אהבת עולם אהבתנו חמלה גדולה ויתירה חמלת עלינו ומשפיל א"ע כבי' עד שיהי' ניתפס מעט בהשגה לפום שיעורי' אז יתלהב לבו לאהבתו ויראתו ית' פני ארי' ופני שור נק' לנו זהו סדר התשובה והעבודה שבלב כו' דבר יום ביומו כנשר יעיר קנו הוא הכובד ראש ולבטי"י א"ע קודם התפלה והוא גם סדר חצות יעיר קנו אח"כ עיי' בתחלת התפלה על גוזליו ירחף כמארז"ל נוגע ואינו נוגע מטי ולא מטי שכבי' הוא ית' עליו בבחי' מקיף נוגע ואינו נוגע עדיין בבחי' פנימי בנקודת הלב והוא עדיין כמו גוזל שאין לו גדפין אח"כ [ביוצר אור] יפרוש כנפיו יקחהו בחי' גדפין בבחי' פנימיות נוגע עד לב ונשען בעצמותו כל עצמותו(ו)[י] תאמרנה כו' ושם הוא ענין המלאכים שופעים עליו בבחי' מרכבה כנ"ל אח"כ ימסו"נ באחד ותפלת ש"ע והשתחוואה שהוא ענין ביטול בו ית' ולהשתאב בגופא דמלכא שהיא למעלה ממדריגת אהוי"ר שהוא בטל במקורו כמו קודם ב"ע. אין מי שיאהוב כו' וד"ל וזהו ישאוהו על עברתו למעלה מבחי' גדפין ה' בדד ינחנו לבדו הוא כו' זולתו מעלה ומטה שווין ממש וזהו עולין תרין כי אהוי"ר אינן משמשו כ"א לבחי' עלי' לכן נק' גדפין כמו הכנפיים המה רק משמשו כו' כמ"ש במ"א כי המה מעלין את האדם מהיפוך להיפוך ממש מאהבת גופו ותענוגות בניא לאהבת ה' ולהתענג ולמאוס מאוד בתענוגי הגוף ותאותו וגם היותו יש ודבר אני ואפסי עוד להיות בטל ומבוטל והי' כלא הי' שהוא ענין ה(ו)[י]ראה אבל מצד עצם האהוי"ר עדיין אינם עיקר המכוון כי מאחר שהוא

עדיין יש ודבר ירא ה' ואוהבו וכמ"ש במ"א כי עיקר האהבה היא עבודה מאהבה כו' רק בלעדם א"א להשיג תכלית המכוון כי בהיות האדם למטה כל עבודתו ותורתו היא בבחי' מצות אנשים מלומדה ודוגמתה הי' ואהוי"ר המה בחי' גדפין ומשמשין לגדר עילאה והעיקר המכוון ישאיהו על עברתו ה' בדי' ינחנו כנ"ל והוא בחי' יורדים תרין היא בתחילה בחי' נשר כנ"ל ולבסוף בחי' פני אדם הוא בחי' מל' דבר המלך ושלטון מתניתא מלכתא כשר ופסול אסור ומותר כי בגזירת המלך כך עלה ברצונו ית' והוא בחי' ממכ"ע כי עליות ויסודות הנ"ל אין שטן ואין פגע רע ונגלה כבוד ה' בתחתונים כנ"ל והוא לבדו הוא כמו בעליונים וזהו ג"כ ענין הפסוקים שמקודם זה ימצאהו כי חלק הוי' עמו יעקב כו' ימצאהו בארץ מדבר כו' והיינו ימצאיהו לחלק ה' אשר נאבד לו חלק ה' אשר פשע בשמירתו כנ"ל וכו' ולזה אמר עצה הנ"ל ימצאהו בארץ מדבר שישים עצמו כמדבר ארץ צי' ושממה בחי' כובד ראש כנ"ל אח"כ מדריגות יסובכנהו אח"כ יבוננהו יצרנו כאישון (כתי) עינו אשר עיקר חוזק הראי' מהשחור שבעין גם הא בלא הא לא סגי אבל היא עיקר ההתחלה כנ"ל והיא עצמה בחי' נשר כנ"ל כי נשר בשמים שמגביה [מעומק] תחת לעומק רום מקום שבע"ת עומדין כמו רב אליעזר בן דורדי' ככה רבי יש קונה עולמו בשעה א' וזהו ע"י בחי' נשר כנ"ל שהיא עצם ההשגה ישאהו על אברתו הוא בחי' אברים דמלכא רמ"ח מ"ע ושס"ה מל"ת והוא בחי' צדיקים גמורים שממשיכים רצונו ית' למטה ע"י שמירת מ"ע ומל"ת והבע"ת ממשיך גילוי רצונו ית' ממקור הרצון י"ג ת"ד נושא עון ועובר על פשע שהוא מקור גבוה יותר בחי' על אברתו כמו ר"א בן דורדי' הנ"ל שלא עשה מצוה ולא עסק בתורה מימיו רק ע"י עצם תשובתו נעשה לו זדונות כזכיות והטעם לזה כי הצדיק גמור אינו מעלה בירורין כ"א מקליפת נוגה שהם כל מ"ע כמו אתרוג שאינו ערלה וצדקה ממעות שאינו גזל כי לא הוכשרו למלאכת שמים כ"א טהורים ומותרים בפ"ך והבע"ת בגודל עוצם תשובתו מהפך ומעלה הברורין גם מג' קליפות הטמאות הי' והוא עומק רע ח"ו שבחטאו גרם סילוק הרצון ובחוזק תשובתו ישאהו על אברתו כנ"ל כי עמך הסליחה והמחילה עבור כי עלה בתשובתו למעלה מסדר השתלשלות העולמות בחכ' יבנה בית ובתכונה כו' שהוא בחי' טעם ודעת עליון והסליחה ממקום גבוה יותר י"ג ת"ד רצ"ע כמ"ש כי עמך הסליחה כי שם אינו תופס מקום העבירה ר"ל כמ"ש אם צדקת מה תתן לו ורבו פשעיך מה תעשה לו וזהו שכתוב כי עם קשה עורף וסלחת בחי' קשה עורף למעלה מבחי' טו"ד וכ"ש ורצונו הוא בחי' כתר אשר הוא בחי' ממוצעת בין מאציל לנאצלים וב' בחי' ברצון רצ"ע ורצון המתפשט דר"מ באדם רצונו הוא למעלה מבחי'

חכמתו ובינתו כו' כי באותו דבר שעלה ברצונו הוא מתחכם ומתכונן ונולדו בו מדות כנודע הרצון עצם ועיקר וחביד וחגיגת כו' הם נופלים אל הרצון ומ"מ הוא הרצון המתפשט בחביד וחגיגת ומתלבש בהם ע"ס כ"ד והראי' ע"י איזה טו"ד שא"א להיות כן הוא מהפך הרצון ונולדה לו שינוי רצון אבל רצה"ע הוא מקור הרצון הוא בחי' ומדרגה תחתונה ממה שלמעלה ממנו ואינה בגדר התפשטות כלל בחביד וחגיגת שהוא עצם נפשו רק הוא מקורות להרצון שמהארתו בעלמא נולדו לו כל הרצונים והראי' שלפעמים הוא רוצה בכך ולפעמים הפוך ולכן צדיקים ממשיכים רצ"ע בתו"מ והוא ורצונו א' והוא רצון המתפשט בגדר עולם והבע"ת את זלעו"ז הואיל והעלה בירורין מעומק רע ה' נוגע תשובתו בעומק טוב שהוא רצ"ע כנ"ל ששם אינו תופס מקום שום עבירה כנ"ל ואותו עומק הוא ממשיך גילוי רצונו הוא ממשיך הארה לכל מה שלמטה הימנו ולכן ר"א בן דורדיא גם שלא עשה תו"מ שבעצם תשובתו המשיך גילוי רצונו משלמעלה ממנו ובכלל מאתים מנה וד"ל וגודל כוח הבע"ת בהיותו מעורר השפעה מעומק טוב כנ"ל אוי נעשו לתחתונים למעלה במדריגה במה שלמעלה מהם כמ"ש אתה הוא ה' לבדיך אתה עשית את השמים כו' ואתה מחי' את כו' כי בהתעורר כוח אתה ה' לבדיך קדמה גוף הנברא לכח המחי' אותו כמ"ש מי כמוך באלים כו' ודרשו חז"ל מי כמוך באלמים שהוא מדרגות קטנות בתכלית אלים מאלקים מי כמוך נאדר בקודש בחי' קודש הוא מאוד נעלה והקדים ראשון בחי' אלים לבחי' קודש עבור כי נורא תהלות עושה פלא שנתעורר כח פלא עליון כנ"ל וכמ"ש כי נשגב שמו לבדו הודו על ארץ ושמים קדמה ארץ לשמים. וד"ל.

למה נקרא שמיני עצרת כי עצרת לשון כניסה שכל אלקות שיש בכל העולמות הם מתכנסין ונאספין לשורש שלהם דהיינו לסובב כ"ע, וזהו מקימי מעפר דל שכל העולמות אין להם אור בעצם כדאיתא בזהר אפי' כתר עליון אוכמי איהו לגבי עילת כל העילת שאין לו אור בעצם וכל העולמות הם בחי' עפר ודלות דלית להו מגרמייהו כלום רק מה שנמשך מסובב כל עלמין אורות, ובשבת וי"ט כל האלקות שיש בעולמות מכתר עליון עד הארץ כולם עולים למעלה לסובב כ"ע. וזהו מקימי מעפר דל ודו"ק.

הוספות

(א) מאמרים

(ב) מראי מקומות

(ג) רשימת הכתבי-יד

(ד) רשימת מאמרי אדה"ז

על פסוקי התורה

(ה) מפתח ענינים

ויצחק בא מבוא באר לחי רואי כו', הנה לעיל יאמרו ליצחק כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו כו', וכתוב ופחד יצחק הי' לי להיות כי מדת גבורה יש בה בחי' ההתנשאו' וההסתלקות אל העצמות כמו האש יסתלק ויתנענע אל מקורו אש היסודי וכמ"כ כתיב כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא עד"מ כמו שהארט האש בהאחזו בפתילה זוהי בחי' ירידה אצלו שבהיותו כלול בעצם האש היסודי אף שלא יאיר הוא יותר בתכלית העילוי והדקות ומה שיאיר בהאחזו בפתילה הוא שיאיר את הפתילה ולולי הפתילה א"צ לאור זה כו' ונק' אור לא מפני עצמותו אלא מפני שיאיר את הפתילה וכן כל שפע ואור יקרא בשם אור ע"ש התפשטותו למקבל לבד ולא מצד עצמותו כמו שפע שכל הרב שיאיר עיני השגת המקבל את השכל הישר שהי' נבוך בו ואור זה לא יקרא אור כלל לגבי השגת הרב העצמי' שלא הי' נבוך כלל באמיתו' ההשגה אדרבא אור זה חושך וצמצום אצלו להאיר את החושך כו' ומצד גודל הצמצום מעצמיות השגתו הנה תמיד יתעלה השפע שכל שמדבר בצמצום אל המקור השופע שבשכל והשגת הרב כמו כאשר ישתוק באמצע הדיבור הוא עליו' והתכללות שפע הגלוי' במקור המשפיע בבחי' או"ח למקורו ותמיד הוא חוזר למקורו כדי שתתקיי' השפע הגלוי' ואם לא הי' חוזר ונכלל הי' בטל השפע במקורו והוא סיבת השתיקה באמצע הדיבור וד"ל וכן האש הנענוע וההסתלקות למעלה הוא סיבת ירידתו למטה להאחז בפתילה והוא צמצומו מעצמותו כו' וד"ל.

ועפ"י משל זה יובן למשכיל למעלה שמדת גבורתו של הקב"ה יש בה ב' הפכים ההתנשאו' וההסתלקות אל העצמות ולא תושפל מדה זו להחיות כל בעלי גבול כי האור והשפע לירידת החיות מצדיק ח"י עלמין להחיות בי"ע אף שיקרא אור שיאיר את הפתילה שהיא מדת מל' הנק' חושך שמצמצומו כל המקבלים נמשכים ממנה כידוע אבל לגבי עצמיות האצו' יקרא חושך וצמצום גדול כמו שפע שכל הנמשך לתלמיד וכמו אש המאיר בפתילה כנ"ל שתמיד יתנענעו בבחי' או"ח לעצמותו שהוא תכלית עליותו ודקותו כו' כמ"כ עצמו' אלקים חיים במדת גבורה דאצו' נק' הרת עולם ופחד יצחק אשר שמים לא זכו בעיניו ובמלאכיו ישים כו' פי' כי לא יזכו ויתבררו במדת ההתנשאות וההסתלקות אל העצמות כמו כאשר שפע שכל הגלוי' בדיבור כלא חשיבי לגבי עצמיות השגתו והברור והתמצית שבהשכלה לא יוכל להיות בשפע הגלוי' בדיבור כמו כאשר היא ברורה וזכה בהשגתו

במוחו שלא יוכל להביאם כלל לדיבור וכל מה שנגלה בדיבור הוא חושך ובלבול ההשגה לגבי זכות ההשגה שבמות ואפי' תכלית הדקות והעילוי שבדיבור הוא גם ומעורבב לגבי כלליות ההשגה שבמוח כו' כמ"כ עד"מ אפי' שמים שהם המשכות וירידת השפע אלקי' בנבראי' ומלאכים ועולמות היותר עליונים לא זכו בעיניו מדת גבורה בחי' פחד יצחק שהוא בחי' ההתנשאות והסתלקות אל העצמות שאינו בערך להשפל ולהקרא אור ושפע וד"ל.

ב) ולכן כשבאים עי'ת או' כללות נשיי חטאנו תעבנו כו' להיות כי עד ר"ה הי' המשכות האצי' בבריאה מצד ירידה וצמצום השפע ואור מחי העולמים כמשל האור הנאחז בפתילה וא"כ הי' יכול להיות קרבת הנשמות לפני אלקים חיים במס"נ בתפלה והי' תפלתם זכה בעיניו כל א' לפי מדריגתו אם מבריאה או מיצ' כו' אבל בר"ה שהוא פחד יצחק מדת ההתנשאו' אל עצמות אלקות אז אפי' כל אמיתי' עבודת הנשמות במס"נ האמיתי אינו אמת ולא יזכה בעיניו וכאלו חטא ופשע הוא לכך או' חטאני' תעבני' אף שלא חטאו עד הנה כי עבודתם וצדקת' חטא הוא וד"ל.

ולהבין זה עד"מ יובן מן התנשאות מלך גדול כאשר עוצם גדלו תרומם לבו מאד אז גם עבודת עבד הנאמן לו שיעבוד במס"נ גדול או אוהבו האמיתי שיגלה לפניו אמיתי' תשוקתו אליו כו' בכלות הנפש הנה בוז יבזו בעיניו כל צדקת העבד ואהבת האוהב וכלא חשיבי ואדרבא יהי' אמיתתם שקר לפניו בהיות שכפי עוצם גדלו והתנשאותו ראוי להיות העבודה באמת גמור שעבודה אמיתית זו כמו שקר נחשבה לגבה כו' אבל כשהמלך ביריד' והמשכה מן רוממותו או מאד תישר בעיניו עבודת העבד הנאמן ויחשבה לאמת גמור כו' או כמו משל ההתנשאות השגת הרב בערך מן השגת התלמיד שאף ששיג התלמיד בתכלית הדקות יהי' גם ומבולבל וכמו שקר נחשב לגבי עצמיות השגתו כו' אבל כשמשפיל להתבונן בשפלות המקבל אז תערב לו השכלת התלמיד לפי ערכו מה שמשיגה בדקות וד"ל. וזהו שראה משה מדת אמת ונפיל על פניו שלא הי' יכול לעמוד במס"נ ומדריגתו בקדש כי כמו שקר נחשבת כו' כי כל היותר קמי' יותר כלא כו' וכמ"ש וסביביו נשערה מאד דוקא סביביו וכמ"ש במ"א ע"פ תתן אמת ליעקב שלכן א' קטונתי מכל החסדי' שכל מה שנתקרב ביותר יתר ראה שאינו אמת וקטן הוא מכל החסדי' והאמת כו' וזהו מי יזכה בעיניך בדין כי גם המלאכים שהיו בבחי' קירוב גדול לפני ר"ה עתה יחפזו ויבהלו שנעשו בבחי' ריחוק גדול כו' ולכך או' כללות נשיי על מס"נ העבר חטאנו כו' כי כמו שקר הי' כפי הראוי לך וד"ל. והנה ביוה"כ נמתקים פחד יצחק בהוידויי' שאו' חטאנו כו' בהשפלה זו מודה ועוזב ירוחם שגורמים בהשפלה זו שמשפילים עצמם שיושפל מדת גבורה דאצי' ויהי' מלך על עמו שיהי' קרבתם וצדקתם אמת

לפי ערך שפלותם וצמצומם כו' כמו כאשר העבד הנאמן לא יוכל בצדקתו ותום עבודתו להמשיך רצון המלך אליו שיערב לו עבודתו כאשר המלך בהתנשאות כנ"ל אבל כשישפיל העבד את עבודתו לפניו ויאמר ויודה האמת שכפי גדלו כמו שקר נחשבת כו' אז ירחם עליו המלך ויקבל עבודתו כאלו היא אמיתי כו' לא מחמת עבודתו רק מצד השפלת עצמו כו', וכן תלמיד בהכנעתו ישפיל השגת הרב אליו כו' וד"ל.

ג) וזהו מה שהמלך מתענג בעבודת עמו הוא מצד שפלותו שמשפיל עצמו מהתנשאותו כו' ושפלות זו אינה באה כ"א מחמת רחמנות והרחמנות אינה שורה כ"א על השפל ביותר והשפלות ביותר לא תבא כ"א כאשר תהי' תחלה ההתנשאו' ביותר יותר יראה אמיתי' השפלות כו' א"כ מי גרם גודל ההשפלה והירידה רק לפי ערך גודל ההתנשאות כו' שאם לא הי' ההתנשאות כ"כ לא היו השפלות כ"כ כו' וד"ל. וזהו שביה"כ או' אנוכי אנוכי מי שאנוכי בתכלית ההתנשאות הוא מוחה פשעיך להיות עבודתך אמת מצד שפלות הוידווי' שהי' מאד רק מחמת גודל ההתנשאו' בריה' וד"ל. ואחר גודל הריחוק הנ"ל שלא הי' רק מחמת גודל ההתנשאו' ולא ריחוק באמת שהרי הי' קרבי' לפני ריה' כנ"ל לכן יקרא יצחק כל השומע יצחק לי שנעשה חדווה גדולה שאינה נכנסת במקבל כלל כי גם כאשר ישפיל המלך עצמו להיות נרצה בעבודת עבדיו אינה באמת מאחר שכאמת הוא רם ונשא עליהם כו' ונמצא חדותו ממעשיהם אינו ממעשיהם ממש כו' רק מחמת שהי' תחלה רחוק מהם כשהי' בהתנשאותו ועתה נתקרב אליהם וכל קירוב הבא אחר הריחוק מזה נמשכת החדווה כידוע אבל ריחוק זה הוא מה שהי' המלך רם ומנושא מהם כו' ולכן לא תוכל חדווה זו להיות שורה בפנימי' כלי צמצומי השגת המקבלים וד"ל משא"כ בשאר השנה כתיב ישמח ה' במעשיו שישמח במעשיהם ממש דהיינו ג"כ מקירוב שבא אחר ריחוק אבל היינו מהריחוק של המקבלים שנשפלו ממדרגת' וחוזרים להתעלות ומתקרבי' שישמח בקרבתם ממש ותשרה בהם השמחה בערך כלי צמצומם כמ"ש בשמחה וטוב לבב שכאשר תתגלה בלב השמחה אז הוא משיגה תחלה במוחו כו' אבל כשהיא למעלה מהשגתו לא תתגלה בלב מפני שלא תוכל להתצמצם כ"כ ויספוק בכפיו לבד כמ"ש במ"א וד"ל אבל בריה' שקרבתם הוא ריחוק מצד ההתנשאות כנ"ל אין החדווה אלא בקרבת ה' והשפלתו אליהם שאחר ריחוקו א"א לחדווה זו שבאה מחמת התנשאות להיות שורה בהם אלא בבחי' מקיף לבד וזהו ענין ז' ימי החג של סוכות שהוא התגלות וירידות והמשכת ההתנשאות אז יקרא יצחק צחוק עשה לי האלקים דהיינו פחד יצחק הנ"ל הנק' אלקים הוא עשה לי הצחוק וחדות הוי' כמ"ש יצחק לי דייקא וד"ל וזהו זמן שמחתינו פי' עתה שוה שמחת הנשמה המוגבלת לשמחת ה' שהיא בלי

גבול וכל השנה אינם שוין כו' אבל עתה שחדות ה' אינה נכנסת בהשגת הנשמה בבחי' א"פ אלא בא"מ הרי היא בלי גבול ממש כמ"ש וימינו תחבקני כו' והרי גם חדות הוי"ו בחי' יצחק הנ"ל הוא ג"כ למעלה מהשתלשלות האצ"י בבריאה כנ"ל לכן או' שמחתינו כו' שמחה שוה לשנינו וד"ל משא"כ כשהי' השמחה ממעשה עבודת העבד הרי ירגיש העבד השמחה של המלך והי' לו לחיות וגם שמחת המלך אינו מעצמו כ"א מעבודת העבד כו' וד"ל. וזהו למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני' בהוציאני כו' פי' אף כי ביציאת מצרים הי' הקירוב של המקבלים אחר בחי' הריחוק שלהם ממש מאפילה לאור גדול כו' ואז לא ידעו כי בסוכות ישבו בבחי' מקיף כו' אבל דורותיכם ידעו ויבינו שגם אז בסוכות הושבתי כו' כי מאין יבאו השראת המקיפי' בסוכות כ"א מצד השפלות חטאנו כנ"ל והוא הי' הריחוק שנתרחקו תחלה באמת ולולי זאת לא הי' הקירוב שלהם תחלה לפני ר"ה כידוע ונמצא שיציאתם מן האפילה גרמה להם השראת המקיפים דסוכות וד"ל.

ד) וזהו ויצחק בא מבוא באר כו' פי' מאין בא בחי' יצחק חדות ה' שבבחי' מקיף מבוא באר פי' מהיכן שיבוא סיבת כניסת המים בבאר וסיבת התהוות המים בבאר הוא מחמת העפר לבד כי הלא טבע המים שעל פני הארץ שיומשכו במדרון דוקא מלמעלה למטה ולא שילכו מהנמוך לגבוה כמו על ההר כו' וטבע המים שבתוך חללי הארץ בעומקה בהיפך הוא שילכו מלמטה למעלה וידחקו את העפר המונעם ויצאו בחזקה דרך נקבי העפר והוא נביעת המעיין שהמים נובעים מתחת הארץ מלמטה למעלה ממש והוא להיות כאשר אין מונע ליציאתם ומהלכם טבעם להתמשך מן הגבוה לנמוך דוקא אבל כשיש מונע ומבדיל מהלכם מחמת המנגד יגברו לעלות ההיפוך מטבעם להיות עולים מלמטה למעלה והוא סיבת טעם נביעת המים שבתוך חללי הארץ שילכו וידחקו בחזקה את העפר ויתגלו בכח גדול כו' וד"ל כמ"כ יובן למשכיל מ"ש בזהר ע"פ ביום ההוא יצאו מ"ח מירושלים חציים אל הים הקדמוני כו' שחפירא דבירא דלית לה מגרמה כלום שהוא כללות נש"י מדת מל' כידוע יצחק דלעילא הוא החופרה וכמ"ש ויחפור יצחק כו' ובכולם לא נז' עובדא זו רק ביצחק כי ביצחק יקרא זרע בארץ שהיא מל' כו' וענין החפירה הוא להסיר ריבוי המבדיל כו' והוא כח המעלה מ"נ שמפני ריבוי העפר אין כח במים לדחוקם כו' עד שהחופר מיד ימצאם ומ"מ מה שיעלו למעלה שלא כטבעם הוא מחמת העפר המכסה כו' והוא ענין הריחוק מאפילה לאור גדול שהוא הוא הריחוק שאחר הקירוב שבא מחמת התנשאו' דפחד יצחק הנ"ל באמרם חטאנו כנ"ל וזהו שבא יצחק חדו' המקיפים מבוא באר שהם מיים חיים שיצאו ונדחקו דרך העפר דוקא והוא סיבת המשכת ההתנשאות שיתקרב אל שפלותם שהוא בחי' יצחק כנ"ל ולכן יאמרו לע"ל כי

אתה אבינו כשיתגלה החדוה שלמעלה מן הכלי בתוך הכלי בשמחה וטוב לבב שבחי' מקיפים שכעת יהי' בחי' א"פ לע"ל כידוע לכך יאמרו כי אתה אבינו וד"ל. וזהו לחי' רואי כשחי' עלמין בחי' סוכ"ע יהי' בבחי' ראי' והשגה לע"ל שהוא ענין המשכת וירידת הים הקדמוני בחי' ההתנשאות כנ"ל מאין בא זה הכל ממיי"ם חיי"ם שבירושלים חפירא דבאר וד"ל.

ביאור מאדומ"ו על תורה שע"פ אשריה לה' כי גאה גאה, בשלח תקס"ו

אדון הנפלאות הוא בחי' סוכ"ע פלא התחלת האצי' כתר חכמה ואדון הנפלאות היינו מל' דא"ס והמחדש בטובו היינו בחי' ממכ"ע כי השגת הנשמה היא רק בבחי' ממכ"ע וע"י תורה ומצות נעשה גילוי סוכ"ע שלמעלה מבחי' ההשתלשלות היינו ע"י סוס ורוכבו רמה בים הפך ים ליבשה שינוי סדר כו' סוס הם האותיות שמושכים את הרוכב כו' והרוכב הם המדות של האורות זו היא בחי' צדקה המשכת אורות בכלים והיינו בחי' המתקת גבורות בחסדי' וצדיק ממשיך ה"ח לצדק מלכותא קדישא דלית לה מגרמה כלום לך הוי' הגדולה כו' בבחי' ביטול והי"ח אלו כמשל חיות הנשמה באברים שהחיות הוא חסד כו' וכ"ז הוא כי סוס ורוכבו רמה בים בעתיקא תליא מילתא מה תצעק אלי אלא תחרישון למעלה מאותיות ואין שם תפילה אלא שתיקה ואלא הצדקה היא דרך הוי' מ"ג מדות הרחמים שהם מקור האצי' שהם מבחי' שלמעלה מן האצי' להיות הוי' אצי' כו' יו"ד חכמה כו' ובאמת אנת חכים ולא בחכמה ידיעא כו' אנת הוא מבין כו' ומחמת רחמנות יותר מזבוב כו' וכמאמר והמתנשא מימות עולם ברחמיך הרבים ומשפט מזיגות חסד ודין כי יש דין ע"ע במותרות ועי"ז ממשיך משפט כי לפי שהוא שוה ומשוה הי' יניקה כו' עבדי' היינו לפרעה מותרות צפוניים כו' וצריך להיות המשכת משפט בוצינא דקרדינותא ע"י אתדלית.

ב) ועי"ז אשריה להוי' להיות התפשטות החיות וגילוי הוי' כי עד שלא נברא העולם הי' הוא ושמו לבד בבחי' העלם ועתה אשריה שיהי' גילוי ע"י סוס ורוכבו רמה בים רמה ב' פי' רוממות והשלכה שלפי שהוא

סוכ"ע מעלה ומטה שוים יצדק בו מעלה ומטה גם רמה רוממות העלאה ורמה השלכה היא המשכה מלמעלה למטה ועי"ז עזי וזמרת יה שיהי' בחי' אותיות הוי' זמרת מלשון זמיר עריצים שהוא ענין קצירה להיות נקשר בחי' אותיות מא"ס והיינו עזי בחי' גבו' כו' ואח"כ זה אלי זה קוינו לו קוין יו"ד קוצא לעילא וקוצא לתתא ויהי לי לישועה גאולה מי"ג מדות רחמים שזהו דוקא באתערותא דלתתא לעורר רחמים שלפיכך ירדה הנשמה ששם הי' לה דו"ר כו' אך בחי' רחמנות הוא דוקא בהתלבשותה בגוף שע"ז עזי וזמרת יה שע"ז מזל נוצר ונקה אבא יונק כו' ואמא כו' וצ"ל סוס ורוכבו שגם הסוס צ"ל רמה בים שגם הסוס אינו יכול לילך לשם שהוא למעלה מבחי' אותיות אך דוקא סוס דקדושה משא"כ סוס פרעה טובעו בים סוף וישב ה' עליהם את מי הים אלא סוס ורוכבו דקדושה כו' וד"ל.

בעזרה

מחה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים כו'. להבין למה דוקא מתחת השמים כו' הנה יש להבין בענין מאמר הזוהר כשמכריזין מאן בעי לאסתכלא ביקרא דמלכא כו' סט"א אסתלק ולא בעי למיחמי כי לא יחפוץ כסיל בתבונה כו' ע"ש ומבואר בכהארי" ז"ל דבשעת התפילה עומד עשוי נגד פני' דז"א כו' ומסתלק למטה כו'. ומשמע דשורש עשו למעלה באצילות שוה למדריגת יעקב אלא שזה מחסדי' וזה מגבורות כמ"ש ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו לצוד כל היום להביא לפניו גבורות ממותקות כו'. והלא ידוע דשורש יניקת החיצונים הוא מבחי' אחורי" דשמות דקדושה בשביה"כ כו' ואיך עשו עומד נגד פני' דז"א ואך יצוא יצא יעקב והנה עשו אחיו ממלא מקומו כו'.

אך הענין יובן עפ"י שני הקדמות הא' בענין השתלשלות הקליפות, דידוע דמל' דקליפה מקבלת ממל' דקדושה והיא הגסה וקשה מכל אשר עלי' ומדות דקליפה יותר דקי' וחכמה וכתר יותר דקים כו' עד שמתבטלים בהיכלות הקדושה כו'. ואנו מוצאי' בהיפך בקליפות הגשמי" שנתלבשו בזה העולם שמי שהי' מבחי' כתר דקליפה הי' יותר גס וקשה ממי שהי' ממדריגת התחתונים שבהם כמו קליפת נבוכדנצר שנאמ' עליו שהוא רישא דדהבא כו', ויון הוא בחי' חכמה דקליפ' וישמעאל ואדום הם בחי' רגלוהי דנחש כמ"ש

בדניאל והרי נבוכדנצר הרשיע מאד מאד שהוא החריב בהמ"ק ראשון כו' ובגלות יון הי' כל הצרות קשות כידוע אבל בישמעאל ואדום שהם מבחי' נה"י דקליפ' אין הרשעות כ"כ רק שיעבוד הגליות לבד כו', והי' צריך להיות בהיפך לפי אופן שרשם במקורם שקליפה שבכתר יותר דקה ובטילה אל הקדושה כו'.

אך הענין הוא דהשתלשלות הקליפות הי' צריך להיות כדוגמת ענין השתלשלות הקדושה כי זלעז"ו עשה כו' ומצינו בקדושה שכל מי ששרשו למעלה באצ"י ממדריגה גבוהה כן הי' מהות התלבשותו בגוף בעוה"ז בעילוי המדריגה יותר מזולתו ששרשו נמוך במדריגה כו' כמו נשמת אברהם אבינו ע"ה הי' מאור האהבה דאצ"י ושמאל הנביא מבחי' נצח דאצ"י הי' אברהם גם למטה בגופו גבוה ממדריגת שמאל וכדומה לזה. והטעם הוא שהרי ענין האצ"י ידוע שהוא המקור והכח לנפעלי' וכל שבמקור נשפע ממדריגה גבוהה כן הי' ג"כ ערך הנפעל במדריגה גבוהה כו'. וכמ"כ יובן בהשתלשלות הקליפות הגשמי' בגוף בעוה"ז מן מקורם ושרשם דאצ"י מבחי' ז"א דקליפ' דאצ"י נמשך ז' מדות רעי' בגופי' בעוה"ז והם ישמעאל ואדום ממש כו' לפי ערך מקורם וכח הפועל שלהם כו' ומבחי' חו"ב דקליפה דאצ"י נמשך שפע חכמת יונית באנשי יוון כו' וכדומה ולפי זה הי' השפע קליפ' הנפעלת לפי ערך מקורם וכח הפועל שלהם כו', על כן קליפת יוון ונבוכדנצר קשה גם ברשעות גשמי' יותר מן מדריגת התחתוני' ישמעאל ואדום כו'. וידוע שכל הגבוה משתלשל למטה יותר כמו אבן הנופלת מעל חומה גבוהה כו' כמו כן רשעות הגשמי' תלוי לפי ערך הגבהת שרשו במקורו כן נפל יותר מטה מטה וד"ל.

ונמצא שאעפ"י שבחי' כתר דקליפ' דאצ"י היא יותר דקה מחכמה כבחי' הביטול לקדושה וכו' להיותה אינה אלא המקור והכח להיות נפעל הימנה קליפ' כו' וכן החכמ' דקה יותר מן המדות כי כל הקרוב למעלה יותר בטל כו' אבל בנפעלי' מהם הוא בהיפך כנ"ל וד"ל. ומה שנו' דמל' דקליפ' קשה מכולם היינו במקור הקליפות כנ"ל וד"ל. וכמ"כ מה שנו' דעשו עומד נגד פנים דז"א כו' כי כל הקרוב יותר יותר הוא בבחי' ביטול כו', נמצא מובן לפי"ז שיש הפרש בין השתלשלות הקדושה להשתלשלו' הקליפ' דבקדושה כמו שהשורש למעלה כן הנפעל למטה כנ"ל ובקליפו' הוא להיפוך כל שהשורש יותר בביטול להקדושה הוא קשה למטה ביותר כו' ונמצא למעלה עד למטה ב' הפכים, והטעם שהרי זלעז"ו עשה אלקי' ובאמת כוחות שפע הקליפות אינם שפע אמיתי' כ"א מצד ההסתר וההעלם הנק' שטן שיש לכל מדה דאצ"י דקדושה בחי' חושך המסתירו כו' ולפי ערך דקות האור כן

יהי דקות החושך עד שבתכלית הדקות של האור יבוטל מציאת החושך וההסתר לגמרי כי קמ' כחשיכא כאורה ולילה כיום יאיר כו' מאחר שהוא ית' הבדיל בין האור ובין החושך כו' וכידוע לכך מציאת הנפעל מהחושך העליון דאצי' הוא בהיפוך כדי שיהי' סופו נכלל בקדושה כמ"ש בשמים ממעל אין עוד כמו כן בארץ מתחת אין עוד ממש בשווה כו' שהרי המל' דקליפה ראשית היא בגסות וכתר דקליפ' מאוד בתחתיות הארץ בתכלית הדקות עד כי יוכלל בעיגול המקיף את כולם בשוה דקמ' כחשיכא כאורה כו' וד"ל ואם הי' מציאות הנפעל מהם כמו שהי' למעלה הי' המל' הדקה והכתר הגס ולא הי' בטל כו' ובאמת אין עוד מתחת לארץ כמו בשמים ממעל ממש בהשוואה לכל צד כו' וד"ל והמ"י.

ועתה צריך להקדים הקדמה השני' בענין עה"ד טו"ר ועה"ח כו' הנה מבואר וידוע בכהאר"י ז"ל דגם נה"י דז"א בכלל עה"ד טו"ר וגם שליש ת"ת התחתון אבל בת"ת שבת"ת ובחב"ד התחתון שם הוא ענין עה"ח. וביאור זאת צריך להבין תחילה ענין הת"ת שהוא עיקר האצי' שבו כלול' כל המדות כידוע להיות כי האצי' ידוע שכל עיקרו הוא רק חלק נבדל מעצמות אא"ס ב"ה ואין לו ערוך כלל לגביו ואינו ממהותו כלל אך מה שנק' בלשון אצי' מפני שהוא אצל וסמוך כו' אבל לא שנלקח חלק ההארה ממנו כו' ומבואר הענין במ"א ממשל אצילות הרוח על הזקנים מרוחו של משה הרי ידוע שהזקני' לא היו נביאי' כמשה וגם לא כיהושע שהרי לא דיבר בהם ה' וביהושע נאמ' ויאמר ה' אל יהושע וכן שנינו וזקנים מסרוה לנביאים כו', וא"כ איך היו בחי' חלק ההאר' מרוחו של משה ולא היו מתנבאי' וגם הלא אפי' הנביאי' אין להם ערך לגבי משה כידוע ואיך יהיו קרובי' לרוחו של משה וחלק ממנו כו'.

אך הענין הוא שאם הי' שפע האלקית מרוחו של משה עליהם ככל ההשפעות כמו שפע הנבואה על הנביא כענין כח הפועל בנפעל וכדומה כו' היו בוודאי מתנבאי' אך שלזאת נאמר בלשון ויאצל מן הרוח כו' שלא היתה בבחי' שפע ואור כלל להיות הם ואפי' בדוגמא דדוגמא אליו כו' רק עד"מ כמו אדם שפל ונבזה כשמדבר עמו השר הגדול נמשך בו רוח גבוה כו' וכל בנ"א יריאים ממנו ואעפ"י שלא נתחדש בו שום דבר חשיבות בעצם אותו האדם רק מפני שדיבר עמו השר הגדול נמשך עליו חשיבות השר מעט מזעיר והיינו רק מפני ההתקרבות שלו אל השר ולא מצד עצמו כלל כו' כי אין לו ערוך עם השר כו'. כן עד"מ מרוחו של משה נמשך ענין הקירוב והדיבוק לבד שקשורי' ודבוקי' אליו ובזאת נחשבו מחשיבות רוחו של משה מצד הקירוב לבד ונשמעי' דבריהם בכל ישראל כו' והיינו לשון אצל וסמוך

וד"ל ולכך לא נתנבאו כי לא היו בבחי' חלק וערך כלל כ"א בבחי' הקירוב והסמיכות לבד כו'.

ועפ"ז יובן דוגמת ענין זה בקריאת שם אורות האלוקיי' המקורים לנפעלי' בלשון אצי' ע"ש שהם בבחי' הקירוב והסמיכה לבד אל עצמיות המאציל ית' ולא שהוא בבחי' ההשפעה ממש כו'. וזהו לאו דאית לך צדק ידיעא כו' ולא מכל אינון מדות כלל כו'. והנה עכ"ז בעצמיות האצי' להיותם קרובים וסמוכים אל המאציל ע"כ כתי' בהם לא יגורך רע כו' ואין שם אחיזה לחיצוני' כלל וכלל ולכך נק' ע"ה"ח והיינו מראשית כל הי"ס שהוא אור החכמה דאצי' עד שמסתיים בחי' יסוד אימא בחזה דו"א בב' שלישי' עליונים שבת"ת כו' והכל הוא למעלה מעה"ד טו"ר כו'.

וביאור הענין הנה ידוע שעיקר התולדה הוא מאור הבינה להיות יש ודבר מה כמשל ההשגה שבאדם התחתון אבל החכמה שבכח השכלי הוא דבר אין לא הי' נמצא בו שום תולדה כי הכל הי' בבחי' ביטול במציאות כח העצמי כו' וד"ל. אך ביחוד חו"ב נמשך שפע מוחין למדות, והנה השפעת אימא הוא עד החזה דו"א כו'. פי' כי ידוע שיש ב' מדריגות באורות דאצי' הא' בחי' עצמיות שלהם שאינם עדיין מקוריי' להיות נמצא בהם כח הפועל אלקי בנפעל כו', והיינו אור החסד בעצמו כו', והב' מצד ההשפעה של אור החסד להיות נמצא מציאות אהבה מוגבלת שזהו מצד הכלי' בדרך כלל, ובדרך פרט הנה המדות בעצמם כמו האהבה והמוחין שלהם שהוא הטעם והשכל לאותו האהבה נק' ז"א או ישראל כו' ובחי' החזה שם הוא ענין ההשפעה של המדות לנפרדי' כו', והיינו שימצא מציאת אהבה המוגבלת כו' זהו בחי' נה"י דו"א שהוא האצי' המקור לבי"ע ויסוד אימא מסתיים בחזה פי' שמחמת אהבה שכלב נולדה הנדיבות חסד שכלב ומהנדיבות חסד שכלב נולדה המעשה חסד גשמי לעשות טובה בעשיי' גשמיית כו', הנה ג' מדריגות אלו אהבה ונדיבות וחסד גשמי זהו הנק' חב"ד חג"ת נה"י שהאהבה שכלב כלולה היא עם השכל שבה יחד ונק' ישראל כו', ונדיבות שעדיין הוא בלב נק' בשם חזה כו' ופעולת החסד הגשמי יכול להיות שלא בנדיבות הלב אלא אדרבה בנצחון לעשות מהיפוך הקמצנות שכלב והוא בחי' נה"י כמ"ש במ"א וד"ל. ועד"ז יובן ג' מדריגות אלו למעלה שבחי' החזה עדיין הוא למעלה מעה"ד טו"ר בב' שלישי' עליוני' כו' להיות כי יסוד אימא עדיין שם פי' הארת השכל המקורי להמדות בעצמם והוא בבחי' עצמיות האצי' שקרובי' אל המאציל כו' וד"ל אבל יעקב הוא היוצא מן החזה מבחי' נה"י אבל מבחי' שלישי' העליון והיינו חב"ד שבפעולת חסד הגשמי שבנצחון כי כ"א כלול מחב"ד חג"ת נה"י כידוע כמו עד"מ אדם שחושב שכל וטעם לעשות טובה

לזולתו אף שאין הנדיבות בלבבו עכ"ז יש לזה טעם ודעת כו' וד"ל. ולכן להיות כי עדיין אין שם השפעת פעולת החסד הגשמי כ"א הטעם והדעת כו' אין שם אחיזה כ"כ לחיצונים כו' אבל בשליש התחתון שהוא בחי' נה"י שבנה"י דהיינו פעולת החסד עצמו משם יוצאת רח"ל מהחזה כו' והוא עיקר ענין עה"ד טו"ר דאתי נוגה ומפתה לה כו' פי' שבפעולת החסד להיות יש ודבר מה משתלשל יש גמור ג"כ מבחי' אחוריים דעור הנוק' וכנז' בכמה מקומות שיש גסות אפי' במלאכ"י העליונים כמ"ש הן שמים לא זכו בעיניו כו' וכמו דמחווהו למט"ט שיתין פולסי דנורא על שישב ולא עמד פי' שלא הי' בבחי' הביטול בתכלית והיינו מבחי' הנוגה שבהם כו' מפני שמל' דאצי' היא שורש להמשכת הטו"ר ונק' עה"ד טו"ר כו' אבל בעצמיות האצי' בבי' שלישי' עליוני' דת"ת עד למעלה שאינם עדיין מקורי' לנפרדים הנק' טורי דפרודא אין שם שייכות יניקה לחיצוני' כו'. וזהו הפרש מעלת יעקב על רחל גם בבחי' נה"י שהוא יוצא מחב"ד השייך למעלה לכך שורש יעקב הוא מ"ה שבחכמה כידוע ורחל יוצא משליש התחתון שהוא ענין של והאדם ידע כו' וכנ"ל.

ועתה יובן ענין מאמר הזוהר כשמכריזין ברקיעא מאן בעי למיחמי ביקרא דמלכא מיד סט"א אסתלק כי לא יחפוץ כו', להיות כי כתיב עד שמים חסדיך וכתיב מעל השמים חסדיך כו' דבחי' ת"ת שבת"ת נק' שמי' עליוני' דאצי' והוא הרקיע המבדיל בין מים עליוני' לתחתוני' פי' כנ"ל דעצמות האצי' המדות כמשל האהבה והנדיבות שבלב כו' נק' מים עליוני' אשר מעל השמים דהיינו שאינם בבחי' מקורי' לנפרדי' עדיין זהו הנק' יקרא דמלכא ת"ת שבת"ת כו', אבל מבחי' נה"י דז"א משליש ת"ת התחתון שהוא ההשפעה והמקור לנפרדים ואת זלעו"ז כו' ושם יש שייכות ג"כ לחיצוני' מעה"ד טו"ר וזהו לא יחפוץ כסיל בתבונה שהוא מוחין שבמדות דווקא כו' וד"ל. ובוהו יובן ענין הנז' למעלה דבשעת התפילה עומד עשוי נגד פנים דז"א כו' ועפ"י הקדמה הראשונה דבקליפות הוא בהיפוך למעלה עם הלמטה שלהם כו' כמ"כ ענין יעקב ועשו למעלה דהנה יצחק אהב את עשו כי ציד בפיו כו'. ולהבין זה הלא ידוע שיצחק הוא בחי' גבורות דז"א כו' והיינו כמ"ש במ"א ענין שמים לא זכו בעיניו ובמלאכ"י ישים תהלה כו', שהוא מדת הצמצום והדין העליון דאצי' אשר לא יזכה בעיני מדה זו כל עבודה בשלימות כו', והנה עדי"מ מלך בו"ד במשפט יעמיד ארץ דייקא דהיינו במדת הגבורה לכעוס ולרגוז על המתעצל בעבודתו והולך בדרך רע וכדומה הרי כעס זה הוא בא מאיזה שכל וטעם בשביל תיקון העבד ולא לרעתו וא"כ כשעודנו המדת גבורה וחיוב השכל לייסר את העבד לתועלתו בלב ומוח הייתה עדיין חסד אמיתי כו' וכשנתגלי' בגילוי לעבדיו העומדי' לפניו אינה

אלא כעס ורוגו בלבד לעשות רע לעבד בו ומי שהוא מבחי' גבורות ואכזריות הנה הוא נעשה שליח הדין להכות ולייסר העם ואותו ישלח המלך וזה כל חיות אותו האיש האכזרי בטבעו לא מצד שכל לתועלת ותיקון כו' וכשאינן מדה"ד יוצא מפי המלך אין לו חיות כלל כי עיקר חיותו בפועל רעתו כו' ונמצא יש לאיש רע הזה מצד טבעו שייכות ואחיזה עם המלך דהיינו בכל עת מציאת וגילוי רוגו וכעס המלך כו', ואמנם כשמפרש המלך טעמו ונימוקו במה שהוא כועס ומצוה להכותו ולייסרו דהיינו שמזכיר התועלת והתיקון וגודל החסד שעושה בזה עמו כו' או שהוא מתיישב בדעתו עם יועציו אם כך יעשה לו התיקון או כך כו' הנה אותו האיש הרע אין חפצו כלל לשמוע כיון כי כל עיקרו אינו אלא עשיית הרע מצד האכזריות ולא מצד התועלת כלל כו' וילך לו למקום אחר עד שיגזור אומר ליסרו אזי יבא מיד ויקבל חיות גמור מהצווי זה כו' וד"ל. והנה מובן שבעת התיישב המלך בדעתו ושכלו איכות התיקון והתועלת להעבד יכול להיות ב' הפכים ברגע א' מחויג שיכול להיות איזה טעם שיעשה לו אהבה וחסד ובוזה יסור מדרכו הרע כו' ויכול להיות שכל הפכו שהיסורי' ימרקו אותו כו' וכדומה לזה לא יהי' בעת ההשכל את התועלת ידוע עדיין אם מהחסדי' יהי' ההנהגה עמו אם בגבורות כו' וד"ל. ועפי' משל זה יובן למעלה ענין שט"ן העליון דאצי' הוא גבורות הקשות כמשל הכעס והרוגו ונלקח ממדת יצחק הוא גבורות דקדושה דאצי' כענין שמים לא זכו כו' מצד התועלת והתיקון כו' לכך יצחק אהב את עשו כו' ואמנם בחי' הכעס הזה הוא שלוחי הדין שלמעלה שאין בהם בחי' חסדים כלל רק עשות רע כו' מצד האכזריות כנ"ל במשל כמ"כ ענין התגשמות עשיו דאצי' בכי"ע שנעשה שם קליפה גמורה להכות ולייסר כו' וד"ל, וזהו עשיו עומד נגד פנים דז"א כו' כי פנים דז"א הוא חב"ד שבמדות חו"ג אשר בחב"ד עדיין אין ההפרש בין ג"ע העליון עם הגיהנם כי שניהם שווין לענין התועלת כו' כנ"ל וד"ל. ואף בבחי' יעקב חב"ד שהוא חב"ד שבעשי' כנ"ל עדיין אינן מקור לבחי' הכעס ממש בגילוי כו' ולכך נאמר אך יצא יצא יעקב כו' יבא כעס עשו כו' וד"ל. וזהו שמפחד יצחק דאצי' שהוא ענין שמים לא זכו כו' מצד הגבהות והתנשאות באור א"ס ב"ה שלפי ערך אור א"ס לא תהי' שלימות בשום עבודה כו' כמ"ש במ"א יבא מזה בחי' כעס דעשו כו' שנאמר עליו על חרבך תחי' פי' עיקר מקור חיות שלו למעלה אינו אלא מצד הכעס והאכזריות לכד כו' והוא החרב לה' מלאה דם כו' ומאותו החרב דאצי' יהי' עשיו כו' וד"ל. ועתה יובן ג"כ שלא יחפוץ עשיו לשמוע ענין התועלת והתיקון באותו חרב לה' כו' כי הוא בבחי' חב"ד שבגבורות וצמצום דיצחק שהשכר והעונש מעורב"י שם כנ"ל ועשיו אין

עיקר חיותו אלא הדין ממש כו' וד"ל. וזהו טעם השני להסתלקות עשיו בעת האסתכלותא ביקרא דמלכא שהוא מלך כמשפט שהוא ת"ת כלול מחו"ג להעמיד ולתקן הארץ וד"ל. והנה שורש יעקב הוא מחסדים דאבא ושורש עשיו מגבורות דאימא כי כאשר נמתקו גבורות דאימא בחסדים דאבא יוצאי' מחזה דז"א ה"ח בפ"ע ליעקב וה"ג בפ"ע לבחי' עשיו כו' והענין דה"ג הוא כמשל הכעס כו' ובחי' ה"ח דיעקב ממתיקי' גבו' דנוק' כי מליאה גבורות היא הא' מצד עצמה כי כל בניינה מהגבו' דז"א כו' והב' מצד ההנהגה שמנהגת עולמות בגבורות כו' ונתמתקו כל הגבו' יחד ע"י החסדי' דיעקב כו' וזהו להודיע לבנה"א גבורותיו ע"י הדר כבוד מלכותו כו' וד"ל וזהו מחה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים דייקא להיות כי מבואר למעלה ששורש הקליפות מעל לשמים הוא בהיפוך שהם בנפעלים מתחת השמים כו', וזהו שהאזהרה העיקרית הוא למחות עמלק מתחת השמים כו', וידוע שענין קליפת עמלק הוא החוצפה וההתנשאות שבלא טעם ודעת ואמנם בהשתלשלות קליפה זו במדות הוא ענין גסה"ר שבא מסיבת אכילה ושתי' ותענוגים כמו וישמן ישורון ויבעט והוא למטה מהגסות האמיתי שלמעלה מהטעם רק חוצפה כו', אך הענין שלפי ההשתלשלות משרשם הגסות שבמדות נמוך במדריגה אבל מאחר שלמטה הוא בהיפוך מלמעלה הרי הגסות שמצד המדות גברה מאד בזה העולם דוקא כו' וד"ל. ולכך עיקר הנס בפורים ה' שתלו את המן על העץ למעלה מחמשים אמה פי' שלא נשאר ממנו אלא כמו שהוא למעלה מהטעם והדעת והוא למעלה מנו"ן תרעין דבינה כו' והיינו שהגביהו אותו כמו שהוא בשרשו, אבל כאן מתחת השמים נמחה שמו והוא הגסות שבמדות כו' ולעתיד לבא ימחה שמו לגמרי מכל וכל גם מעל לשמים כו' וד"ל. אך ענין המלחמה בעמלק מדור דור דהיינו שנמחה שמו מתחת השמים בדרך מלחמה דייקא להיות כי חדוה דשמעתא הוא מהגסות שבמדות ההתפארות וכדומה לזה בענין חמימות התאוה כו' הוא גבורות והתנשאות הלב שע"י התאוה ברשפי אש לה' בתפילה הרי נצרך ענין הגסות שבמדות אהו"ר לצורך גבוה בעבודה שבלב כו' הוא המלחמה בעמלק לברר הטוב מהרע כו' וד"ל.

בעז"ה

וַיֹּאמֶר ה' אל משה לך אל העם וקדשתם היום ומחר כו' פי' בג' ימי הגבלה הי' בחי' קדושין וארוסין ובשבועות בשעת מ"ת הי' בחי' נשואין ביאור הדבר דהנה מברכין קודם קיום המצות אקבמ"צ שכל המצות הם בחי' קידושין וארוסין כו' פי' שכל המצות הוא בחי' המשכות המקיפים החופפים על הכלי מלמעלה ואינו מתלבשים תוך הכלי ממש כמו שמתעטפים בטלית ולובש תפילין להתפלל הנה קודם שהתפלל אף שפארו חבוש עליו ומעוטף בטלית יכול להיות שהמוח יהרהר כל הדב"ט כו' שבעיטוף הטלית לא המשיך רק בחי' או"מ שלמע' מהכלי אבל לא נכנס בקרבו אלקות בבחי' או"פ עדיין כ"א בשעת התפילה שיתפלל כוונה וימשיך אלקות בתוך מעיו שהוא בחי' או"פ כו' וד"ל ולכן אומרים אקבמ"צ וצ' שזהו בחי' הקידושין המשכת מקיפין כו' כי כן הי' בג' ימי הגבלה, אך אעפ"י שע"י המצות ממשיכים מקיפים כניל בעטיפת טלית כו' אעפ"כ בשעת התפילה נכנסים ונמשכים בהכלים להתלבש בבחי' או"פ כו' כנודע וד"ל, אבל בזמן מ"ת הי' בחי' נשואין שנמשך אלקות בקרבם בבחי' או"פ ממש כמארז"ל שעל כל דיבור פרוחה נשמתו כו' ולכן נזכר בזה"ק באד"ר בג' מתברייא דאסתלקו באדרא דברעווא סגי אתדבקו נפשיהו בשעתא דאתנסיבו פי' שנא' בהן לשון נשואין דאתנסיבו מפני שפרחה נשמתו כו' וד"ל.

וספרתם לכם ממחרת השבת וכו' להבין מ"ש תספרו נ' יום ואין אנו סופרין אלא מ"ט יום וכמ"ש וספרתם לכם שבע שבתות הענין הוא כי בדיבור א"א להתגלות כ"א ז' שבתו' אך יום הנ' א"א להתגלו' בדיבור כ"א בבחי' מחשב' בבחי' שתיקה כי הוא בחי' כתר אך אעפ"כ אנו סופרין כמא' תספרו כי ענין הספ"ה הוא להמשיך הז' מדות ממקורם ושרשם בבחי' א"ס והוא ע"י הנפת העומר כמ"ש והניף את העומר לפני ה' למקורו ושרשו טרם הצמצום בבחי' הוי' כידוע שהוא בחי' צמצום וכו' וזהו קודם הצמצום בבחי' א"ס ומשם הוא הספ"ה והמשכה להתמשך הימים בבחי' יום להתגלות למדות דנאצלים ולשון ספ"ה הוא מלשון ספור נהורא דהיינו שע"י הנפת העומר לפני הוי' מנהירים ומזהירים הימים מא"ס להתגלות למטה והתגלות הימים הוא עיקר גלויים הם השבתות כי התגלות העליון הוא בבחי' שבת וכ' ושיתא יומין מקבלין משבועה והוא עיקרא דכל יומא השבועה כמא' הזוה' א"י מנא לא אישכחא ב"י מה ברכתא אשתכח ב"י ומבואר שעיקר הברכאין הוא ביום

השבת בבחי' גילוי מקור השפעה ומשם מקבלין השיתא יומין להתמשך בדרך פרט גילוי למטה וכידועה מענין א' בשבת שהכולל והעיקר גילוי השפעה הוא בשבת לכן בספרי ממשיכים שבע שבתות ומהם נמשכים פרטיות הימים וכו' ומקור מוצאם וגילוי השבתות הוא ממחרת השבת גבוה מעלה מבחי' שבת כי שבת הגם שאין בו עדיין פרטי המשכה אעפ"כ הוא מקור הגילוי השפעה להתמשך בבחי' פרטי ימי השבועה אבל ממחרת הוא עדיין אינו בבחי' מקור לגילוי וכו' וזה מיום הביאכם את עומר התנופה דהיינו ראשית לכל השפעה אשר שם הוא מקור ושורש הבאות העומר כמבואר לפני ה' לכן הספירה הוא מתחיל קודם ההבאה כמארז"ל ביום אתה מביא ובלילה אתה סופר והטעם לזה כי ביום ראשון ה"י העלאה לכל הספרי חג"ת ונה"י ג"כ נתעלו למקורם ושרשם ואחר ההעלאה למקורו משם אנו סופרים וממשיכים הימים ולכן ההבאה ה"י ג"כ למקורו הני' וכו' ולכן אחר שנמשכו ונתגלו שבע שבתות בבחי' התגלות נמשך בחי' כתר ורצון מבחי' א"ס להתגלות למטה בבחי' תורה ולכן נמשכה בימי הספירה כי הוא ע"י המשכות וספירת הימים ה"י יכול להתגלות הכתר והרצון בחי' מאציל העליון אשר לאו מכל אלון מדת כלל אך מחמת הספירה והתגלות הימים ממקור העליון נתגלה בבחי' רצון וכו' אך מחמת שהכתר אין מכלל השגה כידוע אשר כתר הוא מכלל אא"ס והוא ממוצע בין המאציל וכו' לכן אין בא לדיבור וכו' לכן בליל שבועות אשר אנו ממשיכים הכתר הוא בעוסקים התו' בלילה תושב"כ קודם חצי הלילה ובתושבע"פ אחר חצי הלילה אשר בכל הימים זמנם מהיפוך כי חצי לילה ראשונה הוא בחי' גבור' לכן אז זמן תושבע"פ ואחר חצות תושב"כ אך מחמת שבכתר הוא התכללות גמור בחוג' וקמ"י כחשיכה כאורה לכן אנו מחלפים להורות ולהמשיך בבחי' כתר הנ"ל.

מראי מקומות

עמוד תקה

סוד ויקרא אל משה: ויקרא א, א. — נדפס
בשינויים בלקוית ויקרא א, א.
ויקרא . . באלף זעירא: ראה זהר ויחי רלט,
א. מצורע נג, ב. בחיי. פננח רזא, ובעה"ט
כאן. אור התורה ויקרא ע' תשכד.
ולא יכול משה: בפקודי מ, לה וכיה
בלקוית הניל אהל מועד.
ישת חשך סתרו: תהלים יח, יב. זהר (רעיא
מהימנא) פנחס רכה, א. אוהית ויקרא ע' ריז.
ויקרא . . שהשפיע: ראה עשרה מאמרות
(לרמ"ע מפאנו) מאמר אם כל חי ח"ב סל"ו
(קצד, ב).

וקרא זא"ז: ישעי' ו, ג ות"י שם.
כי שם אקרא: ראה האזינו לב, ג.
בוהר ויקרא: ג, א.
ודבר ה' ה"י יקר: שמואל א ג, א.
אתה הוא לבדיך: ע"ד מלכים ב יט, טו.
ישעי' לו, טו. נחמי' ט, ו.
והוא לבדו . . מאין: ראה אגה"ק סיכ (קל
רע"ב).

בדד ינחנו: האזינו לב, יב.
וכמיש בענין בנדי בד: ראה לקוית אחרי
כח, ג.

ויקר מפז: ראה רמ"ז לזהר ר"פ קרח.
ותורה עצמה משל הקדמוני: ראה שמואל
א כד, יד וברשי' שם. רשי' (משפטים) כא, יג.
(מכות) י, ב ד"ה והאלקים.
תהום אל תהום קורא: תהלים מב, ח.

עמוד תקו

האלף הוא בכתר: ראה תקוני זהר תמ"ט.
פרדס שער (כז) האותיות פ"ד. מגן דוד
(להרדב"ז) מערכת א. ע"ח שער (ה) טנת"א
פ"ז. אמת ליעקב (לר"י שאלתיאל ניניו —
ירושלים תשכ"ט) מערכת א סרס"א.

אאלפך חכמה: ראה איוב לג, לג. וראה
סה"מ תקס"ח ע' שמה. אוהית נצבים ע'
א"לה.

מתוונו רברבו . . זעירין: ראה זהר
בהקדמה ג, ב.
ובד"ה נאמר: בתחלתו. וראה מנחת שי שם.
כידוע לייח: בלקוית הניל בספר הגלגולים
פ"ט.

בת"א יתרו: עב, ד.
לאלפים דנוצר חסד: תשא לד, ז. ת"א שם
סט, ג.

על הוהר ויחי: ראה סה"מ תקס"ח ע'
תרסח. תרעו. ביאורי הזהר (להצ"צ) ויחי ע'
קעו.

ביאור דשתי הלחם: ראה לקוית אמור לח,
א.
ואדם . . משה: ראה קהלת ז, כת. ויקיר
רפ"ב.

מהזהר שלח: ראה שם קסח, סע"א.
אדם כי יקריב: ויקרא א, ב. — נדפס
בשינויים בלקוית ויקרא ב, א. וראה אוהית
ויקרא ע' תשכא.

ועל הכסא דמות: וכיה לקמן ע' תקח
וביחזקאל א, כו. וכיה בלקוית הניל ועל
דמות הכסא דמות.

שו"ה הכסא — מלמעלה: לקמן ע' תקח
עליו מלמעלה וכיה ביחזקאל שם.
הוא מראה דמות: יחזקאל שם, כח.

שבאתערוותא דלתתא . . דלעילא: זהר לך
פה, א. ויצא קסד, א. ויחי רלה, א. רמד, א.
אוהית מגילת אסתר ע' בשמח.

עמוד תקו

יצוה ה' חסדו: תהלים מב, ט.
כי חפץ חסד הוא: מיכה ז, יח.
לקרבח אלקים יחפצון: ע"ד ישעי' נח, ב.

שם מ"ה . . מצחא דא"ק: ראה ע"ח שער (י) התיקון פ"ב ד.
משם מ"ה . . דכר: ראה ע"ח שער (ה)
טנתיא פ"א (מ"ב). שער (י) התיקון פ"ב ד.
כי ששת ימים עשה: יתרו כ, יא.
יום ראשון חסד: ראה שער היחוד והאמונה
פ"י (תניא פז, ב).

ותקם בעוד לילה: משלי לא, טו.
שויה ותתן — שהעלות: אוציל שהעליות.
ה' איש מלחמה: בשלח טו, ג.
אימא מקננא בכורסיא: תקוני זהר ת"ו (כג),
א. [עץ חיים שער (מו) סדר אבי"ע פ"ג. שער
(מב) דרושי (כללות) אבי"ע פ"ג. תניא פליט.
אצי' בחי' חכ': בלקו"ת במדבר טז, א מציי"ן
לע"ח [דפוס שקלאוו] שמ"ז [שער סדר
אבי"ע] פ"ג [ובכמה דפוסים פ"ב]. וראה שער
(מב) דרושי אבי"ע רפ"א. פ"ג. שער
ההקדמות דרושי אבי"ע דרוש וא"ו.

שויה בכורסיא — ועל: בהבא לקמן ראה
סה"מ תקס"ז שם ע' צ ד"ה והנה ידוע.

שויה במשכן — ובחוכן: אוציל ובתוכו.
במשכן . . והמזבח: ראה ג"כ תקס"ז כאן.
ולא ה"י נראה מבחוץ: ראה זבחים נט, ב.
שוחט בחוץ חייב: ראה אחרי יז, ד.
שויה העלאה — והנה: בהבא לקמן ראה
סה"מ תקס"ז שם ע' צ ד"ה והנה כמה.

אין . . ד"א של הלכה: ראה ברכות ח, א.
החורה . . חכ': ראה רע"מ משפטים קכ"א,
א. זהר יתרו פה, א. קדושים פא, א. אוה"ת
בראשית (כ"ז) תתרכ"ג, ב.

ובחכ' אתברירו: באגרת הקדש סכ"ח
בוה"ק. וראה זהר פקודי רנד, ב. הנסמן
בלקוטי הגהות (קה"ת תשל"ד) לאגה"ק שם.
כל האומר . . תורה: ראה יבמות קט, ב.
הוי' אלקינן . . בכל מאד: ראה ואתחנן ו,
ד"ה.

שבפ' שני' נאמר: עקב יא, יג.

עמוד תקיא

ואלה המלכים: וישלח לו, לא.
אשת חיל עטרת בעלה: משלי יב, ד. וראה

בל חמוט בלעולם: ע"ד תהלים קד, ה.
ולאו בכל עידנא מתרחיש ניסא: ע"ד זהר
וירא קיא, ב.
אין דורש ואין מבקש: ע"ד סוטה מט,
סע"א.

ואדם אין העובד ה': ע"ד בראשית ב, ה.
רוח הבהמה היורדת למטה: ע"ד קהלת ג,
כ"א.

אין לו . . דמות הגוף: ראה פיוט יגדל.
כי לא אדם הוא: שמואל א טו, כט.
ולית מחשבה תפיסא: ראה הקדמת תקוני
זהר יז, א.

עמוד תקח

אדם רמיח אברים: אהלות פ"א, מ"ח.
ה' לי בעוזרי: תהלים קית, ז.
חלק אלונה ממעל: איוב לא, ב.
לנפשות הבהמיות . . אין זה שייכות כלל:
ראה אוה"ת ויקרא ע' תשכ"ג.

עמוד תקט

אתם דוקא קרוים אדם: יבמות סא, א.
ובפירוש ארז"ל: ראה גדה טז, ב.
שויה וגופו — אין . . אינן: כ"ה בכ"ק.
ורוח נדיבה תסמכני: תהלים נא, יד.
והחזירנו בתשובה: נוסח שמו"ע דחול.
שכשבא לטהר מסעי"ן לו: ראה שבת קד,
א.

עד יערה עליהם: ע"ד ישע"י לב, טו.
כי שור נגח: משפטים כא, לו.

עמוד תקי

אדם כי יקריב מכם: ויקרא א, ב. —
הביאור בסה"מ תקס"ז ע' פט הוא (כנראה)
על מאמר זה.

אדם בגימט' מ"ה: נסמן לע' תקסו.
שם מ"ה מברר ב"ן: ראה לקו"ת בחקתי מז,
ג. סה"מ תקס"ז ע' קעט. אמרי בינה ח"ג ע'
44.

ועל דמות הכסא: ראה יחזקאל א, כו.
שויה כמראה — כי: בהבא לקמן ראה
סה"מ תקס"ז שם סע"ף ב.

ובפ' ראשונה אור החסד: ראה לקמן ע' תשח.

עמוד תקיב

וינהג ה' ברוח קדשים: ראה בשלח יד, כא. עיב קשרים: בסה"מ תקס"ז צג, סעי"א שו"ה קשרים צ"ל גשרים. שם צד, א שו"ה הגדול — הקשר . . הקשרים צ"ל הגשר . . .

הגשרים. — נסמן לע' תשיו.

ראשית גוים עמלק: בלק כד, כ.

אברהם יצא ממנו: פסחים נו, א. ויק"ר

פלי, ה. ספרי ואתחנן ו, ד. האוינו לב, ט.

ברכה לג, ב.

מלכותא בלא תגא: ראה סנהדרין צט, ב.

קה, א.

הא לחמא עניא: נוסח ההגדה של פסח —

נדפס (בשינויים) באוה"ת דרושים לפסח ע' תנג.

כי גורשו: בא יב, לב.

כי בחפזון: ראה טז, ג.

זוכרת כו' במצרים: ראה ואתחנן ה, טו.

היום גלותי א"ח"מ": (= את חרפת מצרים)

יהושע ה, ט.

והתורה קדמה לעולם אלפיים שנה: ראה

מדרש תהלים צ, ד. ליקוט המכירי שם. ב"ר

פ"ח, ב. ויק"ר רפ"ט. שהש"ר פ"ה, יא א.

תנחומא וישב ד. ספר הבהיר (מרגלית) ס"ה.

ושינ. סני"ה. תקוני זהר ת"ע (קכ, א). ז"ח

(וישב) קכט, ג. (אחרי) מט, סע"ב. (רות) פח,

ג.

מאמר ריב"ק: ברכות רפ"ב.

חכ' מוחזא: זהר (רע"א מהימנא) פנחס רלה,

ב. הקדמת תקו"ז (יו, א). ת"ע קכג, א.

ואין הפ"י מקיף מלמעלה: ראה תניא פמ"ח

(סז, ב).

את השמים ואת הארץ אני מלא: ירמ"י כג,

כד.

דכולא קמ"י כלא: הקדמת ספר הזהר י, ב.

רמ"ח פיקודין . . איברין: ראה תניא פכ"ג.

הנסמן לעיל (פ' בשלח) לע' רפג.

ואהבת . . מדאך: ואתחנן ו, ה.

ע"ח שער (מ) פני' וחיצוני' דרוש ד. וראה

אמת ליעקב (לר"י שאלתיאל ניניו —

ירושלים תשכ"ט) מערכת מ"ה ססיג (מט, ג).

שו"ה וד"ל — וזהו: בהבא לקמן ראה

סה"מ תקס"ז שם ע' צא ד"ה וזהו.

שו"ה אדם — זהו: אוציל הבא.

לעולם ירגיו: ברכות ה, א.

וידבר הוי' אל משה: ראה ויקרא א, א.

סה"מ תקס"ז ע' צא.

שו"ה החהו — והנה: בהבא לקמן ראה

סה"מ תקס"ז שם ע' צב ד"ה אך.

אני מדבר בצדקה: ישעי' סג, א.

אין . . כתר: נסמן לע' תקמד.

והחכ' מאין: איוב כח, יב.

אני . . מלכות: פע"ח בתחלתו.

המצות שנק' בשם צדקה: ראה תו"א מקץ

לח, ג. מב, ג. בשלח סג, ג. ועוד.

מלכות דלית לה מגרמא כלום: עץ חיים

שער (ו) העקדים פ"ו. שער (ח) דרושי

הנקודות ספ"ד. ספ"ה. שער (לו) מיעוט הירח

רפ"א. שער (מב) דרושי (כללות) אבי"ע

ספ"ג. וראה אור החמה לזהר ויחי רמט, ב.

מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תקא.

רב להושיע: סיום הכתוב (דלעיל) ישעי'

סג, א. — בהבא לקמן ראה סה"מ תקס"ז שם

ע' צג ד"ה ורב.

וארבה את זרעו: יהושע כד, ד.

אתה פוררת בעוז ים: תהלים עד, יג.

באברהם צא החוצא: ראה לך טו, ה.

אין לך עשב: ראה ב"ר פ"י, ו. השמטות

לזח"א רנא, א. מורה נבוכים ח"ב, פ"י.

מים הוא חסדים: ראה זהר שמיני מא, א.

הי' שוטפים הארץ: ראה ב"ב טז, א.

כוס ישועות אשא: תהלים קטז, יג.

שו"ה והנה: בהבא לקמן ראה סה"מ תקס"ז

שם ע' צג ד"ה ושרש.

בפ' שני' . . עיב: פרי עץ חיים שער (ח)

הק"ש פכ"ה.

השמות הם עיב שבק"ס: ראה זהר בשלח

נב, א [רסט, ב, ע, א].

לאכללא שמאלא בימינא: ראה זהר קרח

קעו, א.

עמוד תקיג

שם. בפע"ח [ראה שם שער (כא) חג המצות פ"ז] ובמ"ח [מסכת סדר ליל פסח פ"ז, מ"א]. וראה סידור האריזל סדר הגדה לדיה עבדים היינו.

עמוד תקיד

שויה שלימות — פ"ע: פחותי ערך. כתר . . רצון: ראה שיעור קומה (לרמ"ק) מערכת עשי' סמ"ז (נג, א). אגרת הקדש סכ"ט (תניא קמט, סע"ב).

עמוד תקטו

כמאן דשדי בתר כתפוי: ראה תניא פכ"ב. שממית בידים תחפש: משלי ל, כח. גוים מרקדים בהיכלו: כ"ה גם בסידור רצד, ג. סה"מ תקס"ה ע' תרו. וראה יומא סט, ב. שוח"ט פ"ט.

אם לעוברי רצונו: ראה מכות בסופה. כי פנו אלי עורף: ירמ" ב, כז. חכמת אדם תאיר פניו: קהלת ח, א. מ"ש בתניא: ראה שם פט"ז ובליקוט פירושים שם. ולהעיר מע"ח שער (לח) מ"ז ומ"ד דרוש ד. הנשמה נק' בשם אדם: ראה זהר יתרו עו, א.

אדם . . אדמה לעליון: ראה של"ה ג, א. הנסמן בדיה אל תצר (קה"ת תשל"ז) ע' 94.

עמוד תקטז

נהמא דכסופא: ראה ירושלמי ערלה פ"א, ה"ג. הובא בלק"ת צו ז, רע"ד. מגיד משרים (לר"י קארו) פ' בראשית (ירושלים תש"ך — י, א) אור ליום השבת י"ד לטבת. כשם שהנשמה . . כך הקביה: כ"ה בכ"מ בדא"ח. וראה ויק"ר פ"ד, ח. ברכות י, א. ועל הכסא דמות: נסמן לע' תקו. ג' מיני אדם: ראה ג"כ אוה"ת בלק ע' תתקסב.

לכבודי בראתיו: ראה ישעי' מג, ז. מה שמו ומה שם בנו: משלי ל, ד. אדם בגי' מה: נסמן לע' תקסו.

בשני יצרי' : ברכות נד, א (במשנה).

ראה נתתי: ראה נצבים ל, טו. ובחרת בחיים: נצבים ל, יט. יוצר משרתים: ברכת יוצר. איכ"ר פ"ג, ח. טור אורח חיים סנ"ט. לק"ת אמור לו, א. וראה המשך תעריב ע' תרפד.

אתה בראת: ברכת אלקי נשמה. שו"ה והשי"ת — ולי"א: ולכן אמר. איהו חכם הרואה את הנולד: תמיד לב, א. לאהבה . . כי הוא חי"ד: ראה ס"פ נצבים.

ישראל שבח"ל . . בטהרה: ע"ז ת, א. שו"ה עובדי — כי: לכא"ו מיותר. שו"ה עובדי — בלו"נ: בלב ונפש. ועמד לא תפצתי בארץ: תהלים עג, כה. ונגלה כבוד ה': ישעי' מ, ה.

אדמת בני חם: תפלת ערבית. וראה פע"ח שער (כא) חג המצות פ"ז (ה). תורה אור יתרו קט, ד. דרך חיים שער התשובה פ"ט (יג, א-ב).

מי הוי': שמות ה, ב. וראה פע"ח שם. לעבדו שכס א': צפני' ג, ט. עבדים היינו: ראה הגדה של פסח. ואתחנן ו, כא. — נדפס בשינויים בסידור (סדר הגדה) רצג, ג.

גלות מצרים . . לידה: ראה יחזקאל פט"ז. לק"ת להאריזל ר"פ שמות. פע"ח שער (כא) חג המצות פ"א. פ"ז (ה). סידור האריזל כוונות סדר פסח בכלל. תו"א ר"פ וארא.

ואראה מתבוססת בדמייך: יחזקאל טז, ו. פרעה אותיות עורף: לק"ת ר"פ שמות. לק"ת (ושער הפסוקים) להאריזל וישב מ, א. (לט, א). סידור האריזל שם.

ולהעיר שבלק"ת (ושעה"פ) וישב הנ"ל ,פרעה (בג"י) עורף (ע"ה) גם פרעה (יש בו) אותיות (ה) עורף. וראה שומר אמונים (לר"י אירגס) ויכוח ראשון ס"י כא"כג (יה, א). ובמקומות שציון, אשר אם אופן הלימוד בכגון אלו שונה, ה"ז הוכחה שגם ענין הנלמד שונה.

וכמ"ש בע"ח . . דאריך: בסידור אדה"ז

שיחות (חט"ז) הוספות/בראשית ע' 472 ס"ד.
 שאמדו השבטים ליעקב: ראה פסחים נו, א.
 יוסף . . יסוד ז"א: ע"ח שער (כו) הצלם
 פ"ג. שער (לג) אונאה פ"ה. לקרית ושער
 הפסוקים (להאריזיל) וישב לט, ו. לקרית ס"פ
 ח"ש ענין שני חיי אברהם. שער ההקדמות
 דרוש ו בכניסת המוחין ובהגדלת ז"א. פרק
 בערכי הכנויים בשם בין אות הכף.
 יסוד . . יתום מאמו ולא מאביו: ע"ח שער
 הצלם. לקרית (וישב) שער הפסוקים ושער
 ההקדמות (דרוש ו) שם.

עמוד תקיח

שבשעת לידה ירכותי מצטננות: סוטה יא,
 ב. ע"ח שער (כ) המוחין פ"ג. מבוא שערים
 שיה ח"ב פ"ב.
 יסוד . . אבא ארוך: ע"ח שער הכללים פ"א.
 לקרית (להאריזיל) דברים א' יח, בהנסמן
 לעיל יסוד.
 ימותו ולא בחכמה: איוב ד, כא.
 השבירה היתה בבחי' בינה: ראה מבוא
 שערים ש"ב ח"א פ"א. סה"מ תקס"ה ע'
 תשיט. תקס"ו ע' קנו.
 השבירה . . שם ס"ג: ראה ע"ח שער (ח)
 דרושי נקודות פ"א. לעיל (פ' נח) ע' עז.
 מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תקמ"ה. בהנסמן
 לעיל בהערה השבירה.
 בחכמה לא ה' שבירה: ראה לעיל (פ'
 תצוה) ע' שנב. ושינ. תריא יתרו (וסה"מ
 תקס"ז) קי, ד (ע' עז). מגלת אסתר (וסה"מ
 תקס"ח) קיח, ג (ע' צז).
 מצרים אותיות מיצר ים: פ"ח שער (כא)
 חג המצות פ"ז (ועל . . עבדים היינו).
 בינה . . מ"ם שתומה: ראה זהר (רע"א
 מהימנא) פנחס רלו, ב ובאור החמה שם.
 אוכל . . בין ברכיו: ראה נדה ל, ב.

עמוד תקיט

ב"ש אוסרין: חולין יח, א.
 אנכי תרגלתי לאפרים: ראה הושע יא, ג.
 החכמה מאין תמצא: ראה איוב כח, יב.

תרי"ג ארחין דגלגלתא: ראה זהר (אד"ר)
 נשא כטב, א. קלו, א.
 ותורה . . ח"ע: נסמן לע' תקי.
 ל"ב חוטין . . החכמה: ראה זח"ג (תוספת)
 שא, א. הובא ברקאנטי ס"פ שלח. פי הרמב"ן
 (ר' עזריאל?) לשה"ש ד, יא (כתבי הרמב"ן
 ירושלים תשכ"ד ע' תצו). בחיי ויקהל לה,
 לה. שלח טו, לח ועל דרך הקבלה (ס"ע קא).
 תלת קשרין דמתקשראן: ראה זהר אחרי
 עג, א.

עמוד תקיז

מ'י בלא תגא: סנהדרין צט, ב. קה, א.
 מי הו"י אשר אשמע בקולו: שמות ה, ב.
 הו"י: ראה זהר (רע"א מהימנא) פינחס רנה,
 רע"ב.
 יומת יוסף . . את יוסף: ראה שמות א, ו. ח.
 האבות . . מרכבה: ב"ר פמ"ז, ו. פפ"ב, ו.
 אברהם . . חסד: נסמן לע' תקפ.
 יאר ה' פניו אליך: נשא ו, כד.
 שבטא דדכורא . . דנוק': ראה לקרית
 להאריזיל פ' ויצא ד"ה סוד יעקב עם ב' נשיו
 (ואם תדקדק). לקרית מטות פו, ד. סה"מ
 תקס"ו ע' רצא. וראה ג"כ ביאוה"ז במדבר
 פה, ד.
 ששם עלו שבטים: תהלים ככב, ד.
 שבטים . . שבט וענף: ראה ג"כ סה"מ
 תקס"ד ע' יד. סה"מ תקס"ה ע' ככב. ביאוה"ז
 שם א. תריא ויצא כד, א. סה"מ תקס"ג ע' שט.
 כוכבא דשבטי: ברכות נח, ב.
 שבטים . . י"ב בקר שהים . . עליהם: ראה
 מלכים א א, כה. דברי הימים ב ד, טו. תריא
 (וסה"מ תקס"ה) וישב כח, סע"א (ע' קי"ד).
 לקרית (וסה"מ תקס"ג) בהעלתך לב, א (ע'
 תקס"ג).
 ים . . מ'י: ראה פרדס שה"כ בערכו.
 שויה כו' — ג"א: גבולי אלכסון.
 שבטים . . י"ב ג"א: ראה תריא (וסה"מ
 תקס"ה) שם כח, ג (ע' ככ"ב-כג). ויחי מה, ד.
 לקרית ראה כז, ד. מסעי צד, א. סה"מ תקס"ו
 ע' רמג. תק"ע ע' קג.
 בבריאה . . נפסק הקו"ח: ראה לקוטי

עמוד תקב

ביד חזקה . . א"א: ראה פע"ח שם.

אפי' כולנו חכמים: נוסח ההגדה.

אורייתא מחכמה נפקת: נסמן לע' תקי התורה.

אראנו נפלאות: מיכה ז, טו.

בכל דור ודור: נוסח ההגדה. משנה פסחים

קטו, א. — ראה סידור סדר ההגדה רצו, ד.

לקות צו יא, ג. שהי'מ תקס"ה ע' תלה. אוה"ת

ויקרא ע' תשלא.

אדם . . ז"א: ראה ע"ח שער (יח) רפ"ח

פ"ה.

ועל דמות הכסא: יחזקאל א, כו.

שדמות . . מל': ראה זהר ויקהל ובמקדש

מלך שם.

כמ"ש בפע"ח: שער (כא) חג המצות פ"ז

וסידור האריז"ל סדר ההגדה (פסקא עבדים

היינו).

וכמ"ש במ"א: ראה ג"כ ד"ה שלפניו.

הרים תרקדו כאילים: ראה תהלים קיד, ו.

בטרם הרים ילדו: תהלים צ, ב.

שהרים . . אבהן: ראה תקוני זהר תכ"א

(מה, ב). וראה ע"ח שער (ח) דרושי הנקודות

פ"ד (מ"כ).

י"ו ט . . שמחה: ראה שו"ע אדה"ז הל' י"ו ט

סתקכ"ט, ס"ז.

זמן שמחתינו: נוסח שמו"ע וקידוש

לסוכות. וראה חק יעקב הל' פסח סת"צ,

סק"ט.

מועדים לשמחה: נוסח שמו"ע וקידוש

ליו"ט.

ובשבת אין . . שמחה כלל: ראה שהי'מ

תשי"ט ע' 130 בהערה. לקוטי שיחות (ח"ד)

דברים ע' 1090 הערה 31. (חי"ג) בהעלתך ע'

25 הערה 13.

שבת . . מוזין דאבא . . דאמא: ראה פרי

עץ חיים שער (כ) מקרא קודש פ"א.

עמוד תקכב

הט' גלגלים: ראה רמב"ם הל' יסודי התורה

פ"ג, ה"א. מורה נבוכים פ"ד ואילך (פ"ט).

ספר הבהיר סקע"ט ובאור הבהיר שם. פרדס

שער (ו) סדר עמידתן ספ"ג. עץ חיים שער

(מג) ציור עולמות פ"ב. שער (ג) קיצור אבי"ע

פ"ח. פ"י. לקמן ע' תקנט. תורה אור מקץ מב,

ד. שהי'מ תקס"ב ע' רצג.

עמוד תקכג

שכתר אינו מכלל הפרצוף: ראה עץ חיים

שער (מא) דרושי אבי"ע פ"א.

אני ראשון: ישע"י מד, ו.

אבא יונק ממזל: נסמן לע' תקעד.

שהחכמה . . אין: ראה ת"ז רתמ"ב. תניא

ליקוט פירושים לפי"ח ע' שכא.

מושיבי עקרת הבית: תהלים קיג, ט. וראה

שושן סודות (אודות מחברו ראה אהל רח"ל

(נ.י. תשי"מ) ע' 93) סח, א. לקו"ת וספר

הליקוטים (להאריז"ל) לתהלים שם. עץ חיים

שער (מא) דרושי אבי"ע פ"א.

מלכותו מלכות כל עולמי: ע"ד תהלים

קמה, יג.

מל' . . ראש לשעלים: נסמן לע' תרלח.

עמוד תקכד

חולדה הדרה בעקרי הבתים: ראה פסחים

ק"ח, ב. חולין כ, ב.

אתה א"ל מסתחר: ישע"י מה, טו.

איהו וגרמוהי חד: הקדמת תקוני זהר ג, ב.

אחוון ברבין . . זעירין: ראה הקדמת

זהר ג, ב (ושי"ג בדרך אמת) ובאור החמה

שם. פרדס שער (כו) האותיות פכ"ז.

עצם מעצמי . . אשה: בראשית כ, כג.

ואל אישך תשוקתך: בראשית ג, טו.

חכמה כח מ"ה: זהר (רע"א מהימנא) צו כח,

א. לד, א.

עמוד תקכה

שמור וזכור בדבור א' נאמרו: לקח טוב

ואתחנן ה, יב. וראה ר"ה כז, א.

שו"ה (שמור — נאמרו): לכארי החצע"ג

צ"ל אחר תיבת (וכו').

כחשיכה כאורה: תהלים קלט, יב.

ימינך ה' נאדרי בכח: בשלח טו, ו.
מענין הקווין: עץ חיים שער (א) דרוש
עגולים ויושר ענף ב. וראה ג"כ פרדס שער
(ו) סדר עמידת פ"א.

ארבעה שנכנסו לפרדס: ראה חגיגה טו, ב.
יהי רצון מלפניך: ברכות ז, א.
י"ג מדות הרחמי: תשא לד, ו.
שויה מרעה — בקש אחיכי: כ"ה בהכתי.
ונפלינו אני ועמך: תשא לג, טז.
יגדל נא כח אד: שלח יד, יז.
כ"ח צרופי אד: ראה ספר יצירה פ"ד, מ"ב
ארבע [אותיות] בונות ארבעה ועשרים בתים
[תיבות]. ואולי הכוונה לאותיות מלוי המילוי
דשם זה. ראה לקוית ושער הפסוקים
(להאריז"ל) שלח יד, יז.
ימין ה' . . רוממה: ראה תהלים קיח, טז.

עמוד תקכט

שויה המיט — סה"ע: ספירת העומר.
בעבור זה עשה הוי"ו: בא יג, ח.
אלו ה" שם: הגדה [פסקא רשע] ממכלתא
בא שם. וראה הגדה עם לקוטי טעמים
ומנהגים שם (יח, א).
בצאת ישראל ממצרים: תהלים קיד, א.
ממצרים ממיצר מי: נסמן לע' תקכ בהערה
כמיש בפע"ח.
ויציאינו ה' ביד חזקה: ראה ואתחנן ו, כא.
הגדה פסקא עבדים היינו ובפרי עץ חיים
שער (כא) חג המצות פ"ז.
מה העדות . . אתכם: ראה ואתחנן ו, כ.
הגדה פסקא חכם.
ג' מיני גידים: ראה ג"כ עץ חיים שער (מא)
החשמל פ"א. לקמן ע' תרעט. סה"מ תקס"ג
ע' רפא. רפת. דיה עם המלך במלאכתו
תרס"ג.

עמוד תקל

יוסיף דעת יוסף מכאוב: ראה קהלת א, יח.
ג' קנים הוו: חולין מה, ב.
שויה יותר — יותר: אולי מיותר.
העקביי . . נתמעט בהם ההרגשה: ראה
אבות דר' נתן ספלי"א.

או"א הם תרין רעין: ראה זהר ויקרא ד, א.
אור התורה נצבים א"רכב.
והחמתי מאין תמצא: איוב כח, יב.
נודע מציאותו ולא מהותו: ראה מורה
נבוכים ח"א פנ"ח.

עמוד תקכו

ואם רץ לנך: ראה ספר יצירה פ"א, מ"ח.
אור התורה יתרו ע' תקקעח. תקקפא. הערה
בסה"מ תרנ"ט ע' ר"א.
שבינה דינין מתערין מינה: נסמן לע'
תקעא.
שבינה . . שודש הגבוי: ראה עץ חיים שער
(יד) או"א פ"ב.
בזהר רישא דעשיו: כ"ה גם בסידור שער
התפלה כב, א ותורת חיים לך פט, ד. אמרי
בינה ח"ג ע' 133. וראה תיוב"ע ויחי נ, ג.
שיצחק . . גבוי דאמא: ראה לקוית
(להאריז"ל) תולדות כז, כה.
אנוכי איש שעיר: ראה תולדות כז, יא.
שעיר משערות דז"א: ראה לקוית ושער
הפסוקים להאריז"ל תולדות שם. וראה לקוית
ושער הפסוקים לתולדות כה, כה.
שבחכמה אתברירו: נסמן לע' תקי.

עמוד תקכז

מ"ה מברר ב"ן: נסמן לע' תקי.
בינה ב"ן י"ה: זהר (רע"א מהימנא) נשא
קבג, סע"א.
שמצה הוא מיכלא דמהימנחא: ראה זהר
(רע"א מהימנא) בא מא, א. הערה בסה"מ
תשי"ח ע' 166.
מצות יאכל: בא יג, ז.

עמוד תקכח

כמיש בפע"ח: ראה שם שער (כא) חג
המצות פ"א.
שלא הספיק בצקת: נוסח ההגדה פסקא
מצה זו.
ועיקר יצ"מ . . קריעת הי"ם: ראה חסדי
דוד לתוספתא רפ"ב דברכות. לקוטי שיחות
(ח"ג) בשלח ע' 878. שביעי של פסח ע' 968.

חז"ב . . רא"י ושמיעה: ראה תורה אור משפטים עה, א.

הלב רואה: קהיר פ"א, טז, א. ושי"ג.
ואעבור עליך: יחזקאל טז, ו.
ויאמינו בה': בשלח יד, לא.

פסח לשון דילוג: ראה רש"י בא יב, יא.
מכילתא ורש"י שם יג. רש"י שם כג. ביאוריו
(וסה"מ תקס"ה) תזריע עז, א (ע' תל). לקרית
(וסה"מ תק"ע) צו יג, ד (ס"ע סח).
קול דודי . . הגבעות: שה"ש ב, ח.

עמוד תקלה

כלה שארי: תהלים עג, כו.
חז"ב . . חרין ריעין: ראה זהר ויקרא ד, א.
אוהית נצבים ע' ארכב.
אם רץ לבך שוב לא: נסמן לע' תקכו.
דברי חכמי' בנחת נשמעו: קהלת ט, יז.
סיג לחכי שתיקה: אבות פ"ג, מ"ג.
בינה . . שבשם הוי': ראה הקדמת ת"ז, ב
ובניצוצי זהר שם.
נגע צרעת: תזריע יג, ט. זהר תזריע מט, ב
[והובא והועלה מבעי ל"י איל כד"א (כמה
דאת אמרת)].
והובא את הבדים בטבעות: ראה תרומה כז,
ז.

יעקב נשא ד' נשים: ראה ויצא כט, יח
ואילך. ל, ג ואילך.

יעקב . . יסו' אבא: לקוטי תורה להאריזל
תולדות כז. כה. ויצא כה, י. ועוד.
יעקב . . יו"ד עקב: נסמן לע' תקמ.
דאוריית' מחכי' נפקת: ראה הנסמן לע' תקי
הערה התורה.
וספרתם לכם: ראה אמור כג, טו.
ומצוה . . למימני' . . שבועי: ר"ה ה, א.

עמוד תקלו

אנוכי מי שאנכי: ראה לקרית (להאריזל)
תולדות כז, יט. בהנסמן לעיל (פ' ויגש) לע'
רט.
וירא העם: יתרו כ, טו.
ששתי הלחם בא"י מחמץ: אמור כג, יז.
ו' פרות רעות: ראה מקץ מא, ג. יט, כז.

כבשורת יצחק לשרה: ראה לקוטי שיחות
(ח"ג) חיי שרה ע' 772 הערה 5.

עמוד תקלא

ב' מקיפים ח"י יחידה: עץ חיים שם.
דוד מפוז ומכרכר: שמואל ב ו, טז.
אך בצלם: תהלים לט, ז.

עמוד תקלב

דז"א בע"י עצמו אחיד: בסה"מ תקס"ה. ע'
תסו. באדיר. ובלקוית צו יט, ב. באדר"ז
דרצב [א]. וראה תורה אור יתרו עב, ג. סה"מ
תקס"ט ע' קסז. לעיל (פ' יתרו) ע' שלב.
לבי ובשרי: תהלים פד, ג.
כלה שארי ולבבי: תהלים עג, כו.
נפשי אויתך אף רווח: ראה ישעי' כו, ט.
אם ישם אליו לבו: איוב לד, יד.
קול . . מורכב מאמר: ראה זהר תצוה
קפד, כ. מאורי אור מערכת קול ס"ט.
שהקול הוא מעורר הכוונה: ראה שליה
פב, ב. שו"ע אדה"ז חא"ח סס"א, ס"ה. סק"א,
ס"ג. מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תקלת. אוהית
וארא ע' קעו.

עמוד תקלג

מן המיצר קראתי: תהלים קיח, ה.
עיקר שירה בפה או בכלי: סוכה ג, ב. וראה
סידור (שחרית) סא, ב. אתהלך ע' עב. מאמרי
אדה"ז הקצרים ע' קכו.
אזמרה לך בכינור: תהלים עא, כב.

עמוד תקלד

אז ישיר משה ובניי: בשלח טו, א.
לה"ע מצה: [בקיצור, ובאריכות ב]נו"א
לקמן ע' תקלו. — וראה ביאוריו תזריע עב,
א. סה"מ תקס"ה ע' תכט.
מצה . . מיכלא דמהימנותא: ראה זהר
(רע"א מהימנא) בא מא, א.
אין התינוק . . אבא: נסמן לע' תקפא.

עמוד תקלה

ואעבור עליך: יחזקאל טו, ו.
 ויאמינו בה: בשלח יד, לא.
 מדלג . . קול דודי: ראה שה"ש ב, ח.
 הרים . . חגית: ראה פרדס שער (כג) ערכי
 הכנויים מערכת הר בסופה. עץ חיים שער
 (ח) דרושי הנקודות פ"ד (מ"כ).
 וגבעות . . חגית: ראה קה"י בערכו.

עמוד תקלט

כלה שארי ולבבי: תהלים עג, כו.
 בס"י אם רץ: נסמן לע' תקכו.
 תרין רעין: ראה זהר ויקרא ד, א. אור
 התורה נצבים א' רכב.
 שחכמה . . מים: ראה פרדס שער (כג)
 ערכי הכינויים מערכת מים.
 מים הירודים למקום נמוך: ראה תענית ז,
 א.

דברי חכמים: קהלת ט, יז.
 ט"ג לחכמה שתיהא: אבות פ"ג, מ"ג.

עמוד תקמ

בינה תשובה עילאה: ראה אגרת התשובה
 פ"ט.
 בינה . . ה' ראשונה שבשם: נסמן לע'
 תקלה.
 בוהר תוריע: מט, ב.
 נגע צרעת: תזריע יג, ט.
 והובא את בדין בטבעות: תרומה כז, ז.
 הבדים . . יסוד דבאב: ראה מאורי אור
 מערכת ב ס"ד בדים.
 יעקב שנשא ד' נשים: ראה ויצא כט, יח
 ואילך, ל, ג ואילך.
 יעקב יסוד אבא: נסמן לע' תקלה.
 יעקב . . יוד עקב: עץ חיים שער (ג) סדר
 אצ"י למהרח"ז פ"ב, וראה פרדס שער (כג)
 ערכי הכינויים בערכו. תורה אור ר"פ ויצא
 ובכ"מ.
 אז יבקע כשחר אורך: ישע"י נח, ח.
 אך יצא יצא: תולדות כז, ל.
 לאה . . מחשבה: ראה לקו"ת מצורע כד, ג.

שו"ה שהם — מנין: לכאר צ"ל מ"ן.
 מ"ן שהוא מגבו: זהר שמיני מא, א.
 שהמלאכ"י אמרו תנה הודך: תהלים ח, ב.
 שבת פה, ב.
 וכל צבא השמי"י: ראה נחמי" ט, ו.
 והאופני' ברעש גדול מתנשאי': ראה ברכת
 יוצר.

לא ברעש הוי': מלכים א יט, יא.
 כמים שיורדים: ראה תענית ז, א.
 בוה"ק חבר גיזא דברדא: ראה זהר תרומה
 קמ, ב. ברכות יח, ב.
 מה אדיר שמוך: תהלים ח, י.
 כל האומר: ראה יבמות קט, ב.
 אחת שאלתי . . בהיכלו: תהלים כז, ד.
 עניו מצה — נוי"א (בקיצור) לעיל ע' תקלד.
 ושי"נ.

מצה מיכלא דמהימנותא: נסמן לע' תקכו.
 אין . . טעם דגן: נסמן לע' תקפא.

עמוד תקלז

שו"ה ולהבין — מ"מ: מפני מה.
 פסח . . מצה . . חמץ: בא יב, טו.
 שתי הלחם דווקא מחמץ: אמור כג, יז.
 כמבואר בע"ח: ראה שם שער (ד) אח"פ
 פ"א, פ"ג.
 חכמה . . ראי': ראה פרדס שער (כג) ערכי
 הכנויים מערכת ראי'. תורה אור משפטים
 עה, א. לקו"ת צו (ולעיל פ' בשלח) יז, ב (ע'
 רסד). אור התורה יתרו ע' תתקסא. תהלים ע'
 תתקנט.
 ובינה . . שמיעה: ראה זהר (אדרא רבא)
 נשא קלח, ב. הגהות מהרח"ז אות ג לזהר
 בהר קח, ב. פרדס שער (כג) ערכי הכנויים
 מערכת שמיעה. תורה אור משפטים עה, א.
 חכמה הוא כח מ"ה: זהר (רעיא מהימנא)
 צו כח, א. לד, א.
 שו"ה שלא — שא"י: שאינו יכול.
 שחכמה . . נקודה חדא: ראה תקוני זהר
 תכ"ב (סג, ב) ובכסא מלך שם.
 מלכותו מלכות כ"ע: ע"ד תהלים קמה, יג.
 איווה חכם הרואה: תמיד לב, א.
 הלב רואה: קה"ר פ"א, ושי"נ.

ועוד. לעיל (פ' תולדות) ע' קנד. קנו ובהנסמן לשם.

ורחל . . דיבור: ראה ע"ח שער (ד) אח"פ פ"א. הנסמן בהערה (שלפניו) לאה.

דאורייתא מחכמה נפקת: ראה הנסמן לע' תקי הערה התורה.

או יחזיק במעווי: ראה ישעי' כז, ה. השלום הוא בחי' היסוד: ראה זהר בחקותי

קטו, ב. במדבר קיח, א ובהגהות מהרח"ו. פרדס שער (כג) ערכי הכנויים מערכת שלום.

לקרית (להאריזיל) בראשית ג, א. מאורי אור מערכת שלום סמ"ג.

עמוד תקמא

וספרתם לכם . . תספרו חמישים יום: אמור כג, טו.

שבעה שבועות: ראה טו, ט. מצוה למימני יומי: ר"ה ה, א.

וירא העם וינועו: יתרו כ, טו. אנוכי ה' אלקיך: יתרו כ, ב.

אנכי מי שאנוכי: נסמן לע' תקלו. דאימא דינין מתערין מינה: נסמן לע' תקעא.

והנה שבע פרות טובות: ראה מקץ מא, ב-ג. יחי"ט. כו"ז.

שתי הלחם . . מחמץ: אמור כג, יז.

עמוד תקמב

שהיין . . גבו: זהר שמיני מא, א. המלאכים טענו: שבת פח, ב.

תנה הודך: תהלים ח, ב. והאופנים וחיות: גוסס ברכת יוצר.

לא ברעש ה': מלכים א יט, יא. וצבא השמים: נחמ" ט, ו.

השתחוואה . . ביטול: ראה תניא פמ"ב. שנתאוה הקב"ה . . בתחתונים: ראה תניא

רפלי' ובליקוט פירושים שם. ה' אדונינו: תהלים ח, י.

עמוד תקמג

ואיתא בזהר דתבר: ראה זהר תרומה קמ, ב. ברכות יח, ב.

כל האומר: ראה יבמות קט, ב.

אחת שאלתי . . בנועם ה': תהלים כז, ד. מצות אכילת מצה . . החמץ: ראה בא יב,

טו.

ובשבועות . . להקריב . . מחמץ: ראה אמור כג, יז. רמב"ם הל' תמידין ומוספין

פ"ח, ה"ט.

עמוד תקמד

אין התינוק יודע: נסמן לע' תקפא. חכמה כח מ"ה: זהר (רעיא מהימנא) צו כח,

א. לד, א.

אבא יסד ברחא: זהר (רעיא מהימנא) פינחס רמח, א. רנו, ב. רנח, א. תקוני זהר

תכ"א (סא, ב). תסיט (קה, ב).

הוי' בחכמה יסד ארץ: משלי ג, יט. שארץ הוא בחי' מל': זהר (תוספתא)

בראשית לא, ב. וראה מאורי אור בערכו סקכ"ו.

אני ראשון: ישעי' מד, ו.

והכתר הוא למעלה מהפרצוף: ראה עץ חיים שער (מב) דרושי אבי"ע פ"א.

חכמה . . ראשית: נסמן לע' תרסח.

אבא יונק ממזל החי: נסמן לע' תקעד.

אני אותיות אין: ראה פרדס שער (ג) אם הא"ס הוא הכתר פ"א. שער (יד) המציאות

פ"ב. שער (טו) ממטה למעלה פ"א. עץ חיים שער (ו) עקודים פ"ג. שער (מב) דרושי

אבי"ע פ"א.

והחכמה מאין תמצא: איוב כח, יב.

אין . . כתיר: ראה תקוני זהר תמ"ב (פא, ב). ת"ע (קכו, א). פרדס שער (ג) אם הא"ס הוא

הכתר פ"א. שער (יד) המציאות פ"ב. שער (כ"ג) ערכי הכנויים מערכת אין.

עמוד תקמה

שאהבה הוא התפשטות הרצון: ראה גם לקמן ע' תשמט.

כד רחיתתון עיזא אפותיא: ראה סנהדרין ז, א.

השמים ושמי השמים: ראה מלכים א ח, כז. דברי הימים ב ב, ה, ו, יח.

יא, סע"ב. ביאורי הזהר (להציצ) אחרי ע'
 שסד. לעיל (פ' לך) ס"ע פד ואילך.
 אם הבנים שמחה: תהלים קיג, ט.
 שבינה נק' אם הבנים: ראה זהר ויחי ריט,
 א. הערה בסה"מ תשי"ט ע' 112.
 שבינה נק' בזהר בשם עלמא דאחי: ראה
 (תוספתא) וארא כז, ב. (רעיא מהימנא)
 משפטים קטו, ב (רעיא מהימנא). תצא רעה,
 א.

אנוכי הוי' אליהו: יתרו כ, ב.
 אני ה' אליהים: קדושים יט, לו. בהר כה,
 לח. בחתי כו, יג. שלח טו, מא.
 כ"ף בחי' כתר: נסמן לע' תקעד.
 ל"ב נתיבות חכמה: ס"י פ"א, מ"א
 ובמפרשים שם. הראב"ד בהקדמה לס"י (ב, א.
 י, א). פרדס שער (יב) הנתיבות. שיעור קומה
 סצ"א (צ, א).
 נו"ן שערי בינה: ר"ה כא, ב. וראה הקדמת
 הראב"ד לס"י (ב, ד). פרדס שער (יג) שערים.
 שיעור קומה סצ"ב (צ, סע"א).

עמוד תקמט

אנוכי . . כתר: ראה לקו"ת אמור לד, ד.
 רשפי אש שלהבת י"ה: שה"ש ח, ו.
 שויה י"ה — ס"ה: ספירת העומר.
 הללו את ה': תהלים קמח, א.
 שמע ישראל . . ובכל מאודיך: ואתחנן ו'
 ד. ה.
 שמע לשון הבנה: נסמן לע' תשמג.
 ונפשי כעפר: נוסח אלוקי נצור. ברכות יז,
 א.

מה פשפשת . . בקדמיתא: ראה זהר
 בהקדמה ב, א.

עמוד תקנ

ונוצר חסד: ראה תשא לד, ז. (בהערה
 שלאח"ז).
 נוצר אותיות רצון: ראה אגרת הקדש סכ"ח
 (תניא קמח, א). תשובות וביאורים (קה"ת
 תשל"ד) ע' 65 סט"ז.
 בטל רצונך: אבות פ"ב, מ"ד.
 להבין שרש ענין חמץ ומצה: — ראה

חכמה . . אבא בזהר: רעיא מהימנא
 (קדושים) פב, א. (תצא) רעה, ב.
 כי אתה אבינו: ישעי' סג, טז.
 ישראל עלה במחשבה: בראשית רבא פ"א,
 ד. ביאורי הזהר בלק קו, ב. לקוטי תורה
 בחוקותי מז, א. שיר השירים יט, ב.
 אתה אותיות מאלף . . ה' מצאות: ראה
 שער היחוד והאמונה פ"ב.
 כי נער ישראל ואהבו: הושע יא, א.

עמוד תקמו

את השמים . . אני מלא: ירמ"י כג, כד.
 אני . . מל': פעי"ח שער (א) התפלה
 בתחלתו.
 מצה מיכלא דמהימנותא: נסמן לע' תקכו.
 בצאת ישראל ממצרים: תהלים קיד, א.
 ויראו העם . . בה': בשלח יד, לא.
 ועברתי בארץ מצרים: בא יב, יב.
 אני . . השליח: ספרי. הגדה של פסח.
 מלאך שרף שליח: ראה הנסמן בהגדה עם
 לקוטי טעמים ומנהגים (קה"ת תשל"ו) כד, ב.
 אני ולא אחר: ראה הגדה הנ"ל כה, א.
 מצה זו שאנו אוכלים: ראה הגדה של פסח.

עמוד תקמז

חוי"ב . . תרין ריעין: ראה זהר ויקרא ד, א.
 אור התורה נצבים א"רכב.
 שויה וכן — כמ"ש: כמו שאנו.
 כולם בחכמה עשית: תהלים קד, כד.
 רץ לבך: נסמן לע' תקכו.

עמוד תקמח

אני בינה לי גבורה: משלי ח, יד.
 וארבה את זרעו: יהושע כד, ג.
 יצחק בחי' גבורות דאמא: ראה לקו"ת
 (להאריז"ל) תולדות כז, כה.
 כונן שמים בתבונה: (סיום הכתוב) משלי ג,
 יט.
 בעי"ח התגלות עתיק הוא בבינה: ראה זהר
 קרח קעה, ב. סידור שער התקיעות (ולקו"ת
 דרושים לר"ה) רמב, ג. (נז, א). תורה אור לך

עמידתן פ"א. עץ חיים שער (א) דרוש עגולים ויושר ענף ב.

והחסד ענף החכמה: ראה זהר ואתחנן רסב, א. לך צד, א. תרומה קעה, ב. אברס . . החכמה: ראה לעיל (פי לך) ע' פ ובהנסמן שם.

אני בינה לי גבורה: משלי ח, יד. גבורה נמשך מבחי' בינה: ראה עץ חיים שער (יד) או"א פ"ב.

בריח התיכון: ע"ד תרומה כו, כח. נעוץ תחלתן בסופן: ראה ספר יצירה פ"א, מ"ז.

שהקדימו ישראל נעשה לנשמה: משפטים כד, ז. שבת פח, א.

ש"ה וכמ"כ — בימצ"ר: ביציאת מצרים. ישקני מנשיקות פיהו: שה"ש א, ב וברשי" שם.

לכו לחמו בלחמי: נסמן לע' תקפא. טועמי' חיים זכו: תקנת שבת (מוסף לשבת).

עמוד תקנג

מראשית החרם: ראה שמואל א טו, כא. החפץ ה' בעולות וזבחי': ראה שם כב. הקימותי את דבר ה': שם יג.

בטל רצונך: אבות פ"ב, מ"ד. כמ"ש הרמב"ן: ראה שם ס"פ תצא. ש"ה טעם — בפ"מ: בפועל ממש.

המן . . . ביום ב' דפסח: ראה ש"ע אדה"ז הלי' פסח סת"צ, ס"ב.

אכילת מצה ב"ו הא' שהיא חובה: ראה ש"ע שם סת"ע"ה, סליב (סט"ז).

העץ של נ' אמה: ראה מג"א ה, יד, ז, ט. י. המן מן התורה: בראשית ג, יא. ראה חולין קלט, ב.

כי בו שבת: בראשית ב, ג. שבת וינפש: תשא לא, יז. וקראת לשבת עונג: ישע"י נח, יג.

עמוד תקנד

איאת בגמי: שבת פו, א.

בארוכה שער האמונה פ"א ע' 15. פ"א ע' 44 ואילך.

דמצה נק' מיכלא דמהימנותא: נסמן לע' תכנו.

ובע"ח . . . מצה . . . קטנו' דאבא: בשער האמונה שם ע' 15 בכתבי האריז"ל. ובע' 22 וכ"ה בסה"מ תקס"ה ע' תכט. ע' תמ בפע"ח. שאין התינוק יודע: נסמן לע' תקפא.

ממחרת השבת תספרו: אמור כג, טו. טז. א' דפסח נק' שבת: תורת כהנים אמור שם. מנחות סה, ב.

טעו הצדוקי': ראה מנחות שם סע"א. ר"ה כב, ב. חגיגה יז, א ובפירשי' שם.

י"ט נק' מקרא קדש: ראה זהר אמור צד, א ובמקדש מלך שם.

עה"ד שאכל אדה"ר: ראה ברכות מ, סע"א. טוב טעם ודעת: תהלים קיט, טו.

עמוד תקנא

המצה שנק' לחם עוני: ראה טז, ג. והחכמה מאין תמצא: איוב כח, יב. חמץ תאפנה: אמור כג, יז.

שבשבועות שהוא זמן מתן תורתנו: ראה ש"ע אדה"ז חא"ח סת"צ"ד, ס"א. לקוטי שיחות (ח"ג) אמור ע' 996. (ח"ח) חג השבועות ע' 21.

כל מחמצת: בא יב, כ. יט. פב"פ: (פנים בפנים). ואתחנן ה, ד. ואעבור עליך: יחזקאל טז, ו.

משה שנשמתו מבחי' ח"ע: ראה לקוטי שיחות (ח"ז) הוספות/שמות ע' 244.

הא לחמא עניא: נוסח ההגדה. וראה בהגדה עם לקוטי טעמים ומנהגים (קה"ת תשל"ז) יב, א.

עמוד תקנב

מל' שנק' ה"א: ראה פרי עץ חיים שער (כא) חג המצות פ"ז. משנת חסידים מסכת סדר ליל פסח פ"ה, מ"ג.

מל' . . . כתר מל': ראה עץ חיים שער (מב) דרושי אבי"ע פ"א.

דג' קווין הן: ראה פרדס שער (ו) סדר

עמוד תקנו

מקוה ישראל ה': ירמי' יז. יג. יומא פה, ב.
אם יאדימו . . יהיו: (סיום הכתוב) אם יהיו
חטאיכם (ישעי' א, יח).

יאה עניוחא לישראל: עין יעקב חגיגה ט,
ב.

ושב ה' . . שבותך: נצבים ל, ג.
דבר אל בני ישראל: אחרי יח, ב. — הנחת
כ"ק אדמיר האמצעי גדפס בשני המאורות
לא, א.

מסיום המאמר משמע שקאי עה"פ שלח
טו, לה.

עמוד תקנה

רצוצא דמיח: בכורות ת, ב.
מלשון הפלסופי: ראה ג"כ אור התורה
מסעי ע' אישצח.

עמוד תקנט

השוחד שיעור: שופטים טז, יט.
ב" גלגלים: ראה הנסמן לע' תקכב ה"ט.

עמוד תקס

משה יסוד אבא: ראה לקוטי שיחות (ח"ז)
הוספות/לשמות ע' 244.

אורייתא מחכמ' דלעילא נפק': נסמן לע'
תקי הערה התורה.

מנובלות חכמ' של מעלה תורה: בראשית
רכא פי"ז, ה.

עמוד תקסא

וידבר ה' אל משה: וארא ו, י. כט.
חכים ולא בחכמ' ידיע': זהר חדש יתרו לד,
ד. תקוני זהר בהקדמה יז, ב.

ואידי דטרוד למבלע: הובא בכמה מקומות
בדא"ח. וראה חולין קח, ב.

עמוד תקסג

קול מורכב: ראה זהר תצוה קפד, ב. מאורי
אור מערכת קול סי"ט.

אם (יהיו) חטאיכם: ישעי' א, ח. ראה ג"כ
אוה"ת שם ע' פח.

ואי בגמי: ראה יומא פו, ב.
כי כארבע רוחות: זכרי' ב, י. תענית ג, ב.

כל מה שברא: ראה אבות ספ"ז.
כל הנקי בשמי: ראה ישעי' מג, ז.

ה' ימלוך: שמות טו, יח.
להודיע לבני האדם גבורותיו: תהלים קמה,

יב.
הו הן גבורותיו: ילקוט שמעוני נחמי' ט, ד
(רמו תתריעא).

וידעת היום והשבות: ראה ואתחנן ד, לט.
ה' מלך: תהלים צג, א.

מהלך תיק שנה: ראה פסחים צד, ב.
שיחא אלפי שניו: ראה ר"ה לא, א.

עמוד תקנה

שמלכותך . . כל עולמים: ראה תהלים
קמה, יג.

יעקב חבל נחלתו: האיזו לב, ט.
באשר דבר המלך: ראה קהלת ח, ד.

ברוב עם הדרת מלך: משלי יד, כח.
ותעשה לה . . שמרים: ראה ישעי' כה, ו.

בדבר ה' שמים נעשו: תהלים לג, ו.
דלאו אורחא דמלכא: ראה זהר בהעלותך

קמט, ב.
יהי רקיע יהי אור: בראשית א, ו. ג.

לנפש . . ממללא: בראשית ב, ז ובתרגום
אונקלוס.

כמים הפנים: משלי כז, יט.

עמוד תקנו

רוחות . . גבולי העולם: ראה תוי"א בשלח
סו, א. סה"מ תקס"ח ע' ל.

למנא מכבודתא: ראה שבת קיג, א.
צר צורה גו צורה: זהר תזריע מד, א.

וחשובה הוא שתשוב ה': זהר (רע"א
מהימנא) נשא קכב, א.

כי ביום הוה: אחרי טו, ל.
אם רגיל ללמוד: ראה אגרת התשובה

ספיט בתנא דבי אליהו. וראה ויקיר פכ"ה, א.

שויה סטרין — ב"ה א"ה: בלקו"ת (ר"ה סא, ב) בחינת ו"ק.

שמים . . אש ומים: חגיגה יב, א.

שויה מהתפשטות: אוצ"ל והתפשטות.

עולם מלשון העלם: ראה סידור האריזל (מוסף לר"ה) היום הרת עולם. כתר שם טוב (קה"ת). סכ"ד (ד, סע"ד).

עין בעין יראו: ישעי' נב, ח.

וראו כל בשר: ישעי' מ, ה.

והופע . . וידע כל פעול: שמו"ע לר"ה.

שיאירו היודין והואוין: ראה שער רוה"ק

יחוד יז (קכז, א). משנת חסידים מסכת היחודים פ"ד.

שויה אלהי' — הי': אוצ"ל ה'.

ובאו במערת צורים: ישעי' ב, יט.

עמוד תקסו

באור פני מלך חיים: משלי טז, טו.

שויה יאמר — הי': אוצ"ל ה'.

וספרתם לכם: אמור כג, טו.

ביו"ט נא': ראה פסחים סח, ב.

ובשבת . . כולי חד: ראה פסחים שם. אוה"ת ישעי' ע' רפ.

ואחת היא יונת: ראה שה"ש ו, ט.

ואלה המלכים: וישלח לו, לא.

אין אדם חוטא: ראה שלי"ה שער האותיות

אות יו"ד סז, א. שם ה"ל תשובה (דרך חיים

תוכחת מוסר) רלח, ב. תניא פ"ט. סוטה ג, א.

כל דבר הגבוה . . לירד למטה: ראה לעיל

(פ' בראשית) ע' כו ובהנמשך לשם.

אין רע יורד מלמעלה: ראה שלי"ה סח, א.

קו, ב. שעח, א. אגה"ק ס"א. ב"ר פנ"א, ג.

מדרש תהלים סקמ"ט.

אם לעוברי רצונו: נדרים ג, ב.

עשה רצונו . . בטל רצונך: אבות פ"ב,

מ"ד. לקו"ת במדבר א, ב.

העומר הוא משעורים: ראה תורת כהנים

ויקרא ב, א. רמב"ם הלכות תמידין ומוספין

פ"ז, הי"א.

משעורים . . חיות הבהמה: ראה סוטה יד,

א. פסחים ג, סע"ב. אתהלך ע' קסט.

העומר . . מניף: ראה אמור כג, יא.

דבר אתנו קשות: מקץ מב ל (דילוג בלשון הכתוב).

הבינה דמינ' דינ' מחערי': נסמן לע' תקעא.

שבינה נק' ימא עילא: ראה תקוני זהר תי"ט לה, ב.

הבינה . . שרש הגבור: ראה עץ חיים שער (יד) אריא פ"ב.

מצרף לחכמ': נסמן לע' תרכו.

עמוד תקסד

דלא שלטא עינא: סוכה ב, (א) ב.

שויה דבר — ציצית ציצ"י: כ"ה בגוכ"ק.

פרישו דמלכא: נסמן לע' תרמא הערה טלית.

לא תגנובו: קדושים יט, יא.

איתא בזוהר: ראה זהר ח"ב (תוספות) רעו, ב.

עין לא ראתה: ישעי' סד, ג.

עמוד תקסה

ושמרתם מצוותי: אמור כב, לא. — נדפס

בשינויים בלקו"ת דרושים לר"ה סא, א. בונה

ירושלים סכ"ז. מאמרי אדה"ז הקצרים ע' קל.

א"ת . . אתם: ע"ד סנהדרין צט, ב (ר"ה

כז, א). וראה יפה תואר לויק"ר פלי"ה, ז.

מעלה אני עליכם: ראה זהר בחקתי קיג, א.

ויק"ר פלי"ה, ז.

שויה עליכם — עשינו . . כתיב: אוצ"ל

עשאוני . . מיותר.

שויתי ה' לנגדי: תהלים טז, ח. ובלקו"ת

שם כמו הוד והדר תשוה עליו בתהלים כא, ו.

ויעש דוד שם: שמואל ב ח, יג. ראה זהר

הניל.

תשובה קדמה לעולם: עיין ב"ר פ"א, ג.

פסחים נד, א.

שהתשובה . . בחי' ה': ראה זהר (רע"א

מהימנא) נשא קכב, א. לקו"ת (הניל) ס, ד.

שויה כי — הוא: אוצ"ל היר"ד.

הצמצום . . וישרה בתוך העולם: ראה

לקו"ת תצא לה, ד.

בשמים ממעל: ואתחנן ד, לט.

עמוד תקסז

פני . . . אדם: ראה יחזקאל א, י.
 אתם קרויין אדם: יבמות סא, א.
 אדם בגי' מיה: ראה פרדס שעה"כ בערכו.
 ע"ח שער (י) התיקון פ"ג. שער (לח) לאה
 ורחל פ"ב. שער (לט) מ"ן ומ"ד דרוש ה'.
 מאורא מערכת אדם סקס"ו.
 כל המנחות . . . העומר . . . הקנאות: ראה
 סוטה רפ"ב.
 והיתה טעון תנופה: מנחות פ"ה, מ"ו.
 שו"ה והיתה — ולא הגשה: אוצ"ל והגשה.
 תפלה במקום קרבנות: ראה ברכות כו, א'
 ב.

כנ"י נק' אשה: ראה שיר השירים א, ח.
 במדבר פ"ט, מד. קה"י מערכת אשה.
 וקוב"ה נק' איש: סוטה מב, ב.
 ואל אישך תשוקתך: בראשית ג, טז.
 ואשה כי תשטה מבלעדו אשה: ראה נשא
 ה, יב. ב.

צעק לבס אל הו"י: ראה איכה ב, יח. הנסמן
 בסה"מ תקס"ה לע' תקפה.

קומי רוני' בלילה: איכה ב, יט.
 במקום שבועלי חשובה עומדי': ראה ברכות
 לד, ב. סה"מ ה'תש"ט ע' 183 בהערה.
 נודע בשערים בעלה: משלי לא, כג.
 נעוץ חחי' בסופן: ראה ס"י פ"א, מ"ז.
 שבת אותיות תשב: ראה אגרת התשובה
 (מהדויק (קה"ת תשמ"ב) ע' תקלא) ספ"י.

כי ששת ימים: יתרו כ, יא.
 כל אשר חפץ: תהלים קלה, ו.
 שובו אלי: זכרי' א, ג. מלאכי ג, ז.
 שבת דמעלי שבתא: זהר בהקדמה ה, ב.
 תשב אנוש עד דכא: תהלים צ, ג.
 לב נשבר ונדכה: תהלים נא, יט.
 והניף את הלחם: ראה אמור כג, כ. לקו"ת
 אמור לח, סע"ג. הנחות הר"פ ע' קב. סה"מ
 תקס"ח ע' רסג. ד"ה שלאח"ז.
 הלחם על הכבש"ס: ראה תוי"כ אמור שם.

מנחות סא, א. סב, א.
 והכבשים הפריד יעקב: ויצא ל, מ.
 הכבש א' תעשה בבקר: פינחס כח, ד.
 כבשא דרחמנא: ראה ברכות י, א.

עמוד תקסח

ד' רבתי בחי' לאה: ראה פרי עץ חיים שער
 (ז) ק"ש פ"ב. פי"ג.

יחודא עילאה . . . ושמע ישראל: זהר
 בראשית יח, ב.

יעקב ולאה . . . א': פע"ח שם.
 לאה . . . המחשבה: נסמן לע' תקמ.

ובשכמל"ו יחודא תתא: זהר בראשית יח, ב.
 ובשכמל"ו . . . יעקב ורחל: פע"ח שם.

ורחל . . . הדיבור: נסמן לע' תקמ.
 ברוך מעולם ועד עולם: ראה דה"י א כט, י.

זהר ויצא קנח, ב.
 יעקוב נשא שתי אחיות: ראה פסחים קיט,

ב. זהר תרומה קכו, ב.
 כ' הוא כתר: נסמן לע' תקעד.

בחכמה יבנה בית: משלי כד, ג.
 וכמ"ש בע"ח: נסמן לע' תקעה.

ג' ידות: ראה זהר (רע"א מהימנא) תצא רפ,
 סע"א.

אורא . . . יניקתם הוא ממצלות: ראה עץ
 חיים שער הכללים פ"ה. שער (יד) אורא פ"ג.

פ"ח. אוה"ת שמיני ע' מג.

עמוד תקסט

בטל דבר בטל האהבה: אבות פ"ה, מ"ז.
 והשוחד יעור עיני: ראה שופטים טז, יט.

כי האדם עץ השדה: שופטים כ, יט.
 ראשו ב"ן ברכיו: ראה נדה ל, ב.

להוליד . . . מבן ט: ראה נדה לב, ב. עץ
 חיים שער (כה) דרושי הצלם דרוש השלישי

(ושם בגי' שנים . . . ז' ח' ט' ויום א' אינו ראוי
 להוליד, אם לא דרך מקרה). תורה אור מקץ

מג, א. סה"מ תקס"ח ע' שסד. אור התורה
 בראשית יח, ב. ואתחנן ס"ע קצח.

אך בצלם יתהלך איש: תהלים לט, ז.
 ימים ידברו: איוב לב, ז.

עמוד תקע

שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.
 ישראל ישר אל: ראה פי' ר' משה בוטריל

לספר יצירה פ"א, מ"א (יד, סע"ד). רמ"ז

עמוד תקעב

והניף הכהן אותם: אמור כג, כ. — ראה ג'כ ד'ה שלפנ'ו ושינ.
וארז'ל: ראה תורת כהנים אמור שם. מנחות סא, א. סב, א.
חמץ תאפינה: אמור שם יז.
כי כל שאור: ויקרא ב, יא.
והכשבי: הפריד יעקב: ויצא ל, מ.

ובכל התורה נאמ' כבש: בהנחות הר'פ ע' קג. ובכל מקום נאמר כבש ב' קודם לשיי'.
ובלקרות אמור לח, סע'ד, כמעט בכל מקום . . . כבש בית קודם לשיי' . . . וכן נזכר עוד שם בפ' ויצא גבי צאן לבן' [ויצא ל, לב, לג, לה]. ולהעיר מויקרא א, יג, ז, ד, לה, ה, ו. צו ז, כג. אמור כב, יט. כז. קרח יח, יז. ראה יד, ד.

את הכבש א': פינחס כח, ד.
מיש בע'ח: ראה שם (שער א) דרוש עגולים ויושר ענף ב.
עד שלא נה'ע: בשה'מ תרנ"ד (קה'ת תשמ"ג) ע' רחצ בפדריא . . . (כן הובא הלשון בפרד'ס [שער ד] עצמות וכלים פ"ח הקב"ה]. ובשליה ועמיש בשליה ד'ד ע"א וכיה הלשון בכה'מ בלקות ובשא"ד, וע' בתוי"א פ' וירא דיה פתח אלי' [יד, א], ובד'ה רפאיני תקס"ח [סה"מ תקס"ח (קה'ת תשלב) ע' [רזו] ובד'ה ועברתי באמ'צ, רל"ב]. —

וראה הנסמן לעיל (פ' יתרו) לע' שיג.
עד שלא נאצל: עבודת הקדש (לר'מ גבאי קראקא שליז) חלק היחוד פ"ב.
אתה אחד: נוסח תפלת מנחה לשבת.
חכים ולא בחכ': זהר חדש יתרו לד, ד.
הקדמת תקוני זהר יז, ב.
אצלו בסמוך: נסמן (לעיל פ' יתרו) לע' שיא.

ויאצל מן הרוח: ראה בהעלתך יא, כה.
הנסמן לע' שיא שם.

עמוד תקעג

לאו מכל אליו מדו': ראה ת"ז שם.
כחר הוא ממוצע: ראה ע"ח שער (מב)

לוהר ר'פ שמיני (כט, ב). סה"מ תקס"ד ע' קפא. אוה'ת משפטים ע' א'שטו.
אל נהירו דחממתא: זהר לך צד, א. צו ל, ב.
לא, א. אחרי סה, א.
הכל תלוי במזל: ראה זהר (אדרא רבא) נשא קלד, א. לעיל פ' וירא קכו, א ושינ.

עמוד תקעא

דא בוקר דאברהם בחי' חסד: ראה תקוני זהר תכ"ב (סז, א). זהר (רעיא מהימנא) משפטים קיט, ב.
לאה נקי' דינא קושי': ראה עץ חיים שער (לח) לאה ורחל פ"ב. פ"ג. פ"ח שער (ה) הקרבנות פ"ד (ג). לקו"ת (להארזיל) ויצא כט, יז.
ורחל דינא רפי': עץ חיים שם פ"ב. לקו"ת שם.

וזהו . . . ב' ימים דר'ה: ראה פ"ח שער (כד) ראש השנה רפ"א.
ובינה דמינה דינין מתערין: ראה זהר ויקרא י, סע"א. יא. רע"א. ע"ח שער (יג) א"א פ"ח. שער (יד) או"א פ"ב. ביאורי הזהר לאדה"א במדבר קמו, ד — ולהצ'צ שם תסו, א. סה"מ תקס"ה ע' תרט. שער האמונה פמ"ח ע' (153).

כעס . . . במחשבה: ראה ג"כ לקמן ע' תקצד.

יצחק . . . גבורה: נסמן לע' תקפ.
יעקב . . . תפארת: זהר ויצא (סתרי תורה) קנו, ב. זחיב רעו, א. זוחיג תוספת שב, א.
יעקב . . . תיקון תפלת ערבית: ברכות כו, ב.
שתי הלחם . . . תושב"כ ותושב"ע: נסמן לע' תקפא הערה לכו.

שתי הלחם . . . מחטה: אמור כג, יז.
מחיטה הם ד"ב אתון דאורייתא: ראה זהר בלק קפח, ב.

ר"ע ה' דורש: מנחות כט, ב.
וטעמים הוא שאינה מתגלה כלל: ראה ג"כ לקוטי שיחות (חט"ז) הוספות/ליתרו ע' 572.
ויהי שירו: מלכים א ה, יב.

רננה דאורייתא: ראה הנסמן לע' תקפא ובבליה.

תניא ליקוט פירושים לפייח ע' שכא.
 שהמים . . שום גוון: ראה פרדס שער (ד)
 עצמות וכלים פ"ד.
 כל הנחלי' הולכי' אל הים: קהלת א, ז.
 הים בחי' מל': ראה פרדס שעה"כ מערכת
 ים.
 בצלמינו כדמותינו: בראשית א, כו. וראה
 זהר ר"פ שמיני לה, ב.
 ומראה דמות כבוד ה': ראה יחזקאל א, כח.
 וראה אוה"ת מטות ע' אישטז.
 מל' . . ודמות: ראה זהר ויקהל רטו, א
 ובמקדש מלך שם.

ויזכור ימי עולם: ישעי' סג, יא.
 ימי עולם זא': זהר ויקרא טו, א.
 שמל' דאצי' עתיק לבראיה: ראה ע"ח שער
 (ו) העקודים פ"ב.
 פני אר"י לפני שור: ראה יחזקאל א, י.
 רגלי דשכינת' . . מלאכ"י: ראה זהר לך פו,
 א.
 מלאכ"י . . בהמות וחיות: ראה תניא
 רפליט. אוה"ת תבא ע' תתש.
 ועוף יעופף: בראשית א, כ. וראה זהר
 בראשית מו, ב. אוה"ת תנוכה ס"ע תתק"ח, ב.
 בהמות . . פני שור: ראה אור החיים אחרי
 יז, יד. עץ חיים שער (ג) פ"ח.

עמוד תקעו

אדם ובהמה תושיע ה': תהלים לו, ז.
 שנחאוה הקב"ה . . בתחוננים: ראה תניא
 רפליז ובליקוט פירושים לשם.
 בחכמה אתברירו: נסמן לע' תקי.
 וכל צבא השמים: ע"ד נחמ"י ט, ו.
 מעולם ועד עולם: תהלים קג, יו. דברי
 הימים א כט, י.
 שסוף מעשה במחשבה תחלה: פיוט לכה
 דודי.

ואלה המלכים: וישלח לו, לא. וראה זהר
 (אדרא רבא) נשא קכח, א. ע"ח שער (ח)
 דרושי נקודות פ"ד (מ"ב).
 וימלך וימת: וישלח שם לבי'ג. וראה ע"ח
 שער הכללים פ"א.
 כבוד הדר מלכותו: ע"ד תהלים קמה, יג.

דרושי אבי"ע פ"א. סדור שו, ב. לקמן ע'
 תקפו.
 דוגמת השליח: ראה ג"כ לעיל (ויחי) ע'
 ריד.
 אשר נשבעת לאבותינו: מיכה ז, כ.
 הגדול הגיבור והנורא . . חג"ת: ראה פע"ח
 שער (ח) העמידה פ"ב.
 מימי קדם טורא חשוכא: ראה גם (לעיל פ'
 יתרו) ס"ע שכח וש"נ.
 או"א מלגיו: ראה תקוני זהר סתכ"ב (סה,
 ב).
 שו"ה משורש: אוציל שורש.

עמוד תקעד

אית רצון ואית רצון: ראה תו"א פז, ד.
 דר"מ פח, א (בשם הזהר).
 הכי רומז לבחי' כחר: ראה זהר (רעיא
 מהימנא) פנחס רמו, א. רנה, סע"ב. דנה,
 סע"א. תצא רפ, ב. וראה פרדס שער (כו)
 האותיות ספ"ד. פרי עץ חיים שער (ב)
 הברכות פ"ב. ולהעיר מרש"י שבת קד, א.
 שאות א' . . כחר: נסמן לע' תקו.
 בחכמה יבנה בית: משלי כד, ג.
 נקודא בחיכ"י: ראה הקדמת הזהר ו, א.
 תצוה קפ, א. תקוני זהר ת"ה (יט, א). תכ"ח
 (עב, ב).

או"א תרין ריעין: ראה זהר ויקרא ד, א.
 אור התורה נצבים ע' ארכב.
 או"א יונקי' מן המזלות: ראה הנסמן לע'
 תקסח.

אבא יונק: ראה עץ חיים שער (יג) א"א
 ספ"ט. שער (יד) או"א ספ"ח. שער (טו)
 הזיווגים ספ"ב. שער (טז) הולדת או"א וז"נ
 פ"ו. שער (כח) העיבורים פ"ב. שער (כט)
 הנסירה ספ"ג.
 כי השוחד יעוור: שופטים טז, יט.

עמוד תקעה

או"א מלבישי' זרועות דא"א: ראה פע"ח
 שער (כא) חג המצות פ"ו. הנסמן (לעיל פ'
 תצוה) לע' שנד.
 החכמה נקי' א"ן: ראה תקוני זהר רתמ"ב.

עמוד תקעז

בהמה גי' שם ב"ן: ראה כנפי יונה (לרמ"ע מפאנו) חלק שני סק"ה. מגלה עמוקות אופן קמ (מו, א). קהלת יעקב בערכו. שבת קמה, ב.

התיקון למטה מבחי' התהוו: ראה לקרית אמור לז, סע"ג.

עשר . . . הכתרי': ראה ע"ח שער (ז) מטי ולא מטי פ"א.

ריבוי אור ומיעוט הכלים: ראה ע"ח שער (י) התיקון פ"ה. שער (יא) המלכים פ"א-ב.

אידי דטריד: ראה חולין קח, ב.
זת"ז: ע"ח שער (י) התיקון שם. שער (יא) המלכים פ"א.

אחה פוררת: תהלים עד, יג.
התיקון . . . פרצוף שלם: ראה הנסמן לע' תרמח.

שם מ"ה גי' אדם: נסמן לע' תקסז.
נעשה אדם . . . תוציא הארץ: בראשית א, כו, א, כד.

אפי' יתוש קדמך: ראה סנהדרין לח, א.
מן הבקר ומן הצאן: ויקרא א, ב.
אר"י דאכיל קרבנין: ראה יומא כא, ב.
הקדמת הזהר ו, ב. זח"ב (תוספות) רעה, א.
צו לב, ב. בלק ריא, א. (רעיא מהימנא) פנחס רכד, ב. רלה, א. רמא, א. ועוד.
עשן המערכה שהי' נוטה לצפון: ראה זהר תרומה קל, א. קמא, א. יומא כא, ב.

עמוד תקעח

ריח ניחוח להוי': ויקרא א, ט.
ידע שור קונוהו: ישעי' א, ג.
מ"ט עזי מסגי ברישא: ראה שבת עז, ב.
מוספ"י לשבת . . . כבש"ט: פינחס כח, ט.
מוספ"י . . . יור"ט כבש"ט דוקא: ראה פינחס כח, יט. כב ואילך.

אדם כי יקריב מכס: ראה ויקרא א, ב.
אדם . . . קרוים אדם: יחזקאל לד, לא.
יבמות סא, רע"א.

חביר מלכין: ראה זהר (אידרא רבא) נשא קלה, א.

עמוד תקעט

לאו מכל אילין מדות: ראה הקדמת תקוני זהר י, ב.

כי אם צדקת: איוב לה, ז.
יעקב . . . בריח . . . אל הקצה: ע"ד תרומה כב, י. ראה זהר תרומה קעה, ב. בלק קפו, סע"א. הקדמת הזהר א, ב. אוה"ת ויחי שפה, ב.

יעקב מדת הרחמים: ראה זהר לך פז, ב.
שמיני לח, א. ב"ר פע"ח, ח. פסיקתא דרב כהנא פסקא (יט) אנכי. ילקוט שמעוני וישלח לג, ג. שוחר טוב וילקוט שמעוני והמכירי לתהלים קג, ג. תניא פמ"ב.
אני ואפסי: ישעי' מז, ח. י. צפני' ב, טו.

עמוד תקפ

בבקר דא צלותא: ראה זהר (וברעיא מהימנא) פנחס רמב, א. (רעיא מהימנא) צו כח, ב.

תפלות נגד אבות: ברכות כו, ב.
אברהם . . . החס': ראה זהר בראשית מז, ב.
זח"ב (תוספות) רעו, א. זח"ג (תוספות) שב, א.
ספר הבהיר סק"צ-א. הובא בפרדס שער (ב) טעם האצילות פ"ב. שער (כב) הכנויים פ"ד.
כד הקמח מערכת אורחים בתחלתה. מערכת האלקות שער (יא) המרכבה קס, ב. רקנטי נח כ, סע"ד. אורחות צדיקים שער (יז) הנדיבות. אגה"ק ס"ה (קח, ב).

אברהם אוהבי: ישעי' מא, ח.
אברהם . . . יצחק יצא ממנו: נסמן לע' תקיב.

הטבע הטוב להטיב: ראה עמק המלך שער (א) שעשועי המלך בתחילתו. שומר אמונים ויכוח שני ס"ד. ובד"ה אתה אחד מביק אדמו"ר האמצעי (קה"ת תשכ"ה) ע' 4 בשם הע"ח וראה בהערה לשם.

הטוב . . . ולטובים: ע"ד פיוט (לימים נוראים) האוחז ביד — וכל מאמינים. לו ישמעאל יחי' לפניד: לך יז, יח.
יצחק . . . גבורה: ראה ספר הבהיר סק"צ (הובא בפרדס שער הכנויים שם). זהר זח"ב

מראי מקומות

תתקלט

שעשועי המלך בעצמותו: ראה שבר יוסף — למהר"י סרוג — בתחלתו. עמק המלך שער הנזיל.
מצינו ברע: מנחות כט, ב.
ויבינו במקרא: נחמ"י ת, ח. מגילה ג, א.
לקוית ברכה צד, א.
שתי הלחם . . שוות: ראה ג"כ מנחות פ"א מ"ד.
ז' שבועות תספר לך: ראה טז, ט.

עמוד תקפג

רפיח ניצוצין: ראה סה"מ תקס"ה ע' תרמב.
חוצפא מלכותא בלא תגא: סנהדרין קה, א.
דכולא קמ"י כלא חשיב: ראה זהר בהקדמה יא, ב.
כל הקרבנות ציבור ה"י עולות: ראה רמב"ם הל' מעשי הקרבנות פ"א, ה"ד. ה"טז.

עמוד תקפד

הנה איתא: נזיא לקמן ע' תקפט. נדפס (בתוס' ביאור והערות) בסידור (ואוה"ת תהלים) שער הליג בעומר שה, א. דש, ג. ע' (תתקנה).
בע"ח: ראה משנת חסידים מסכת יומא פ"ו, מ"ג. אוה"ת שם.
אבינו מלכנו: מוסף שלש רגלים וימים נוראים.
[ה]מחש' היא הבינה: זהר (רעיא מהימנא) פינחס רכט, סע"ב.
ונהר יוצא מעדן: בראשית ב, י.
בדיבור מל': ראה ג"כ אוה"ת וישב תתצו, ב. בלק ע' תתקמא.
עשרה מאמרות: בראשית בתחלתו. ר"ה לב, א.
ודבר[ין] חיים וקיימ': ברכת אמת ויציב. אומר ועושה: ברכת ברוך שאמר.
מאתערוותא דלתתא . . אתעדל"ע: נסמן לע' תקו.
את ה' האמרת היום: תבא כו, יז.

וח"ג שם. וירא קיט, ב. ע"ח שער (כב) מוחין דקטנות פ"ג.
סוסיפא דדחבא: ראה זהר פקודי רכד, ב.
ורישא דעשוי: נסמן לע' תקכו.
באתדלית . . אתדל"ע: נסמן לע' תקו.
והחכמה תחי': ראה קהלת ז, יב.
כמאן דשדי בתר כתפ"י: ראה תניא פכ"ב.

עמוד תקפא

הכוסט את החטה: ראה ברכות לז, א.
חטה . . חכמה: ראה קהלת יעקב מערכת חטה ג.
אין התינוק יודע: ראה ברכות מ, א. מתנות כהונה לב"ר פט"ו, ז. מבוא שערים ש"ה ח"א פ"ב בהגהת צמח (א).
חטיה בגי' ר"ב: טעמי המצות ר"פ אמור. פרי עץ חיים שער (כג) חגה"ש פ"א.
חטיה . . כ"ב אותיות: ראה זהר בלק קפת, ב.
לחם גי' מזלא: טעמי (ושער) המצות אמור מצות לחם הפנים. ספר הליקוטים תרומה כה, ל. מקדש מלך לזהר תרומה קנה, א.
לכו לחמו בלחמי: משלי ט, ה. וראה ח"א (השמטות) רס, א. אוה"ת שבועות ע' קב.
תרי"ג ארתי: ראה זהר (אדרא רבא) נשא ככט, א. קלו, א.
תרי"ג עמודין: ראה פ"י ר' משה בוטריל לסי' פ"ב, מ"ג (לט, ד) בשם ר"י ב"ר נסים. פרדס שער (ח) מהות והנהגה פ"ג. ונמנו בפרטיות בספר שיעור קומה — לרמ"ק — סצ"ג (צא, א).
דאורייתא מחכמה נפקת: נסמן לע' תקי הערה התורה.
ובלילה שירה עמו: ראה תהלים מב, ט.
חגיגה יב, ב. זהר בהקדמה ח, א. וראה סה"מ תקס"ו ע' שע.
ויהי שירו חמשה ואלף: מלכים א ה, יב.

עמוד תקפב

טעמים בכתי: ראה עץ חיים שער (ה) נתיא פ"ה.

עמוד תקפה

פ"י ס"ב, ב. קול ברמה לזהר (אדרא רבא) נשא קלבי, ב (נד, ב). חסד לאברהם (לר"א אוולאי) מעין חמישי עין משפט נהר כה. כסא מלך (השמטות מכסא מלך שנדפסו בסוף ספר פני מלך) רמז, א ד"ה רב. ניצוצי אורות לזהר שם ולאדרא זוטא רפח, א.

עמוד תקפה

באד"ז נתיב בקיומא דחד סמכא: כסידור שם (שו, ב) ובאוה"ת שם (ס"ע תתקסט) האדרי"ז וראה זהר (אדרא רבא) נשא קכו, ע"ב.

משה . . וגואל אחרון: ראה שמור"ר פ"ב, ד. לקוטי שיחות (ח"א) שמות ע' 8 הערה 3. ברקים וקול השופר: יתרו יט, טז. דדרא כדא: ראה זהר אחרי נח, א. במשיח מארבע רוחות: יחזקאל לז, ט. וראה סידור שם (שה, א) באד"ז ובאוה"ת שם ע' תתקנז באד"ר דק"ל, ע"ב. ונחה עליו: ישע"י יא, ב. ארבע דאינון שבעה: ראה זהר (אד"ר) שם. עד הגל: ויצא לא, נב. ויגע בירך: ראה וישלח לב, כו. חולין צא, א. פרדס שער (יז) ירך יעקב.

עמוד תקפט

מן ארם ינחנו בלק: בלק כג, ז. ללבן דנוגה: ראה מגלה עמוקות אופן לה. גלה כבוד מלכותך: מוסף לשלש רגלים וימים נוראים — נוא לעיל ע' תקפד ושי"נ. גלה ג' רישין: נסמן לע' תקפד בע"ח. פב"פ דיבר ה': ואתחנן ה' ד. אדם דוד משיח שנקראים אדם: ראה ספר הגלגולים ספ"א.

ודוד ושלמה דבימיהם קיימא סיהרא באשלמותא: ראה סה"מ תקס"ז ע' קסה. זהר ויצא קנ, א. ויחי רכה, ב. רמג, א. יתרו פה, א. שמיני מ, ב. תזריע מו, א. שמור"ר פט"ז, כו. המשך תער"ב ע' תשסט. לקוטי שיחות (ח"ה) הוספות/יו"ד כסלו ע' 420 (וכצ"ל בספר הערכים חב"ד ג מערכת אור הלכנה עמוד רצה הערה 2) בהערה.

ישראל שלפי שעלו במחשבה: נסמן לע' תקמה.

מודים אנחנו: נוסח שמר"ע. עם נבל: האזינו לב, ו. בינה עד הוד אתפשטותה: ראה מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תמח ושי"נ. עץ חיים שער (כט) הנסירה פ"ח. טעמי המצות ס"פ שמיני.

עמוד תקפו

ברוך . . יסוד אבא: פרי עץ חיים שער הברכות פ"א-ב. שאינו דומה שמיעה: ראה מכילתא יתרו יט, ט. איזהו חכ' הרואה: תמיד לב, א. דבין אצ"י לבריאה יש פרסא: ראה עץ חיים שער (מז) סדר אבי"ע פ"א. הממוצע . . הכתר: ראה עץ חיים שער (מב) דרושי אבי"ע פ"א. הנסמן לקמן לע' תרמו.

עמוד תקפז

המתנשא מימות עולם: ע"ד ברכת יוצר. בס"י שנועץ תחלתן בסופן: ראה שם פ"א, מ"ז.

וכל העם רואים: יתרו כ, טו. אם אין יראה: אבות פ"ג, מ"ז. ל"ג בעומר: ראה הנסמן לע' תקצא. אדם ובהמה תושי' הוי': תהלים לו, ז. לרצונכם: אמור כג, יא. היום בגי' אליה: כסידור שם (שו, ג) תיב' יום בגי' ב' שמות דא"ל הוי' ע"ה. אל שהוא נהירא דחכמתא: נסמן לע' תקע. נותן ההוד למשה: זהר (רע"א מהימנא) פינחס רכג, ב.

ונתת מהודך עליו: פינחס כו, כ. רשב"י . . משה: ראה שער הגלגולים הקדמה ל"ו (שאר השרשים בקצרה) ד"ה ענין מרע"ה (תל-אביב תשכ"ג ככג, רע"ב) ספר הגלגולים (ווילנא תרמ"ז) לקוטים ענין משה עא, א. עמק המלך שער (יא) דיקנא קדישא

עמוד תקצא

כימי השמים על הארץ: עקב יא, כא.
נעוץ תחלתן בסופן: ראה ספר יצירה פ"א,
מ"ז.

ניתן יהוד למשה: זהר (רעיא מהימנא)
פינחס רכג, ב.

ונתחי מהודך עליו: ראה פינחס כז, כ.
שמושה . . אחד: ראה ג"כ לקוטי שיחות
(ח"א) שמות ע' 8.

להבין ענין ל"ג בעומר: גויא (חוצ'
מהתחלה וסיום) דרך מצותיך כה, א. וראה
אוהית שופטים ע' תלחה. לקמן ע' תריט.
ל"ג בעומר: ראה לקוטי שיחות (ח"ג) ל"ג
בעומר ע' 1002 הערה 3. (ח"ז) הוספות / ל"ג
בעומר ע' 337 (בספ' פולין). (ח"ז) הוספות /
ל"ג בעומר ע' 511.

ל"ג בעומר . . מלמות: אוצר הגאונים
ומאירי ליבמות סב, ב. טושי"ע (ואזה"ז) אריח
סתצ"ג, ס"ב (ס"ה).

ולהעיר אשר בשו"ע אדה"ז שם יש אולי
השמטת הדפוס (דסעיף ה' מתחיל: ל"ג ימים
כו' — מבלי להזכיר עדין מקודם). לקוטי
שיחות (ח"ב) הוספות / ל"ג בעומר ע' 228.
וראה שו"ת דברי נחמי' חאריח סל"ז, ס"ב
ואילך.

מיש הלל להגר: ראה שבת לא, א.
ואהבת לרעך כמוך: קדושים יט, ח. וראה
לקוטי שיחות (ח"ז) קדושים ע' 219 ס"ז.

קודם התפלה . . מי"ע של ואהבת: מג"א
(ואדה"ז) שו"ע אריח רסמ"ז (ס"א) בשם
[ספר] הכוונות. עטרת זקנים לשו"ע אריח
ס"א סק"ג. וראה (המצויין מרושמי רשימות)
— ע"ס הא"ב.

אור ישר (לר' מאיר [ב"ר יהודה ליב כ"ץ
אשכנזי] פאפירש (פאפרוש פאפרש)) הנהגת
האדם ס"ז. תיקון תפלה ס"ז. אור צדיקים
(למהר"ם פאפירש) תיקון התפלה ס"ה (ו, א).
הלכות תפלה ס"ד (כ, א). ארחות צדיקים
(לר' חיים שלמה ב"ר דוד פוראנדיש דיאש
— שאלונקי תק"ל) ח"ב מערכת תפלה ד"ה
קודם (נט, א). דבש לפי (להחיד"א ליוורנו
תקס"א ה, ב) א, לא. זאת חוקת התורה (לר'

ויש לומר שהענין דקיימא סיהרא
באשלימותא שייך גם לדוד דור יד. שהרי
מליו ושלמות הלבנה הוא, חצי כ"ט י"ב
תשצ"ג (כ"י אריח סתכ"ז) שהוא בין י"ד לט"ז
[לקוטי שיחות (ח"ח) חג השבועות ע' 24
הערה 26].

מאן דידע שיעורי' דמשיחותא: ראה זהר
(היכלות) פקודי רנח, א.

מטא רגלין: בסה"מ תקס"ה ע' שסט
באד"ר. ובאור התורה חנוכה ע' תתקמב זהר
פקודי רנח [א].

נשמות רשב"י אלא לאחר החורבן דווקא:
כסידור שז, א הובא באוה"ת תהלים ע' תתקע
שהיה בומן החורבן . . מיד אחר החורבן בית
שני.

ונחה עליו: ישע"י יא, ב.
תלתא דאינון שבע: ראה זהר (אדרא רבא)
נשא קל, ב.

מארבעה (ה)רוח[ות] באי הרוח: יחזקאל
לז, ט.

עמוד תקצ

סוכה שהיא גבוה: (ערובין ב, א) ריש מס'
סוכה.
וכמיש בפע"ח: ראה פרדס שער (יז) ירך
יעקב.

וגם נצח ישראל: שמואל א טו, כט.
שהפגם בהוד: ראה פרדס שם.
הירך המיומנת שבירך: וישלח לב, לג.
חולין צ"א, א.
נצח ענף החסד: ראה תקוני זהר תכ"ב (סח,
ב).

עד הגל הזה: ראה ויצא לא, נב.
לבן לובן העליון: ראה עץ חיים שער (ו)
פ"א. שער (לח) לאה ורחל פ"ג. לקוטי תורה
(להאריז"ל) ס"פ ויצא.

כולו הפך לבן טהור: תזריע יג, יג.
נוגה לבן אדמדומי: ראה תזריע יג, מב.
מן ארס יחזיני בלק: בלק כג, ז.
מל' שבועליון כתר לתחתון: ראה עץ חיים
שער (מו) כסא הכבוד פ"ב, פ"ה.

תשט"ז ע' קלב) ס"ז, ס"ט. שולחן ערוך האריז"ל ס"א (י, א). שומר אמונים (לר"י אורגס) הקדמה שני, הצעה שלישית ד"ה ועשה טוב ס"ג. (שלמי ציבור לר' ישראל יעקב ב"ר יום טוב אלגזי שלונסקי תקצ"ו ע' טו — אינו תחי"י). שער הגלגולים הקדמה ל"ח ד"ה גם הזהיר (תליאביב תשכ"ג קלד, ב). שער הכוונות בתחלתו. שער הכולל (לר' אברהם דוד לאוואוט ווילנא תרע"ד) פ"ג, ס"א. וראה שם ס"ב. שערי רחמים (ר' חיים כהן — שאלונקי תק"א) קרוב לסוף ההקדמה. שם ברכות השחר ד"ה צריך (ח, א). קדושים יט, יח. וראה סה"מ תקס"ו ע' שסד (שצו, תב). לקמן ע' תתצו. סה"מ תרנ"ט ע' סד.

שאד"ר ה"י כולל כל הנשמות: ראה תנחומא (ושמ"ר) תשא יב (פ"מ, ג). — ומש"כ שם הראה . . צדיק ראה לקוטי שיחות (חי"ד) הוספות / מכתבים כללים לר"ה ע' 449 בהערה — ספר (ושער) הגלגולים פ"א (הקדמה ו) אילך. לקוטי תורה — להאריז"ל — תשא לג, ה. שער הפסוקים בראשית דרוש ג. שמות א, ח. אגרת הקדש (תניא) ס"ז. חוץ מהנשמות . . אחר תתח"מ: ספר הגלגולים פ"ז. ועל הכסא דמות: נסמן לע' תקו.

עמוד תקצב

שם מ"ה בגימ' אדם: נסמן לע' תקסו. על כל פשעים: ראה משלי י, יב. כל איש אשר בו מוס: אמור כא, יח. פ"י התרגום: ראה תיוב"ע שם. לא הביט און: בלק כג, כא. וירא און ולא יתבונן: איוב יא, יא. שרוח אייתי רוח: ראה זהר (תרומה) קסב, רע"ב (וירא) צט, רע"ב. אוה"ת חנוכה רפו, א. ובאתעדלית אתעדל"ע: נסמן לע' תקו. אם צדקת: איוב לה, ז. וחשיכה כאורה: ע"ד תהלים קלט, יב. קודם כל מצוה בפרט . . לשם יחוד: ראה פע"ח שער (ו) הזמירות ספ"ה [שסידר

אברהם חזקוני — ויניציא תי"ט) סוד הליכת בית הכנסת נא, ד. ספר החזיונות (להרח"ו — ירושלים תשי"ד) ח"ד דברי מורי סכ"א (ע' קנו). חיי אדם כלל א, ס"ז. ילקוט חדש (לבוב תרכ"ח) ערך תשובה סקכ"א. ילקוט מעם לועז קדושים יט, יח (ע' ר"י). יסוד ושורש העבודה (ירושלים תשי"ט ע' נז) שער שני פ"י. ספר הכוונות (ויניציאה ש"פ — בראגאדיני) ג, א. כף אחת (להחיד"א עבודת הקודש ירושלים תשט"ז ע' קלב) בתחלתו. לחם מן השמים (לר"י צמח — מונקאטש תרס"ה) בית הכנסת ד"ה קודם (ז, ב). לקוטי מהרי"ח (לר' ישראל חיים פרידמאן נ"י. תשכ"ד) סדר הנהגת התפלה ד"ה הנה המג"א כה, א. מנחת יוסף (לר"י אירגס — ליוורנו תקפ"ז) עניני חכמת האמת ס"צ (יט, ב). משנת חסידים מסכת תפלת העשי' פ"א, מ"ב. נגיד ומצוה (לר"י צמח — ירושלים תשכ"ה). בית הכנסת ד"ה קודם (ע' מ). [חוץ מ]סידורי האריז"ל ואדה"ו (וראה ספר השיחות קי"ן ה'ש"ת ע' 157) לפני תפלת שחרית. [הובא בכ"כ ומהם — שנדפסו עד שנת ת"ק (ואינם תחי"י). סידור . . אשכנז ברלין ת"ס. סידור . . אשכנז (כתר יוסף) ברלין ת"ס ו, ב. סדר תפלה דרך ישרה לר' יחיאל מיכל ב"ר אברהם סגל עפשטיין פראנקפורט אדארה תס"ג לה, א. בית תפלה . . והשירות להרמ"ז אמשטרדם [תע"ב]. סידור כמנהג אשכנז פיהם פולין מעהרין ווילהרמש דארף תע"ח. סדר . . אשכנזים אמשטרדם תצ"ד כד, ד. בית תפלה . . הרמ"ז קושטאנדינא תצה]. עץ חיים [בתחלתו] עוד הקדמה למוהרח"ו זלה"ה (תליאביב תשי"כ כג, א). קודם שיכנס [לבית הכנסת] . . מ"ע . . ואח"כ יכנס. פרדס יוסף (לר"י פאצאנאווסקי נ"י. תשל"ו) קדושים יט, יח ד"ה והאר"י (רלד, ב). פרי עץ חיים שער (ג) הקרבנות ספ"ב (פ"א) שאחר שישב בב"ה"כ. פתורא דאבא (ירושלים תרס"ה) ענין ברכת השחר ס"ב (ג, ב). צפורן שמיר (להחיד"א עבודת הקודש ירושלים תשט"ז ע' ס) ס"א, ס"ד. קיצור שולחן ערוך ס"י, ס"ב. קשר גודל (להחיד"א עבודת הקודש ירושלים

דכולא קמי': זהר בהקדמה יא, ב.
חסד' מכוס' תוך יסוד אימא: ראה ע"ח
שער הכללים פ"ו. לקוטי תורה במדבר ו, ד.

עמוד תקצד

עיקרא ושרשא: זהר שם.
שמעמד הקליפו' . . והמקיף: ראה ע"ח
שער (מב) דרושי אביע' פ"ג. פי"ג.
והפנימי מן־ך חצי הכלי: ראה ע"ח שער
(ו) העקודים פ"ב. שער (ב) השתלשלות י"ס
דרך עגולים סוף ענף ג.
שפרצוף לאיה נמשך ממ' תבונה: ראה
עץ חיים שער (לח) לאה ורחל פ"ג. לקרית
להאריזיל סיפ' תולדות.
לאה . . דינא קשיא: נסמן לע' תקעא.
הרוגז . . במחשבתו: ראה גיכ' ע' תקעא.
עקבי לאה נכנסי' חוך ראש רחל: ראה ע"ח
שער (לח) לאה ורחל פ"ג.

עמוד תקצה

ג' עורות: ראה גיכ' לעיל פ' בראשית ע' ג.
דרחל . . דינא דפאי: נסמן לע' תקעא.
שפת אמת: משלי יב, יט. וראה זהר (רעיא
מהימנא) תשא קפה, רע"ב.
שפה לפיו: פקודי לט, כג.
ופרשת כנפיך: רות ג, ט.
גואל . . יסוד: זהר אמור זה, כ ובהגהות
מהרח"ז שם.
שש שנים תורע: בהר כה, ג.
תורתך בתוך מעי: עיד תהלים מ, ט.
מפרנסי': ראה זהר ויקרא ז, ב.
בסידורא דפת: שבת עד, ב.
תורה שבעיפ' מ': הקדמת ת"ז יז, א.

עמוד תקצו

חדשא הארץ דשא: בראשית א, יא. וראה
אגה"ק סיכ' (קלב, סע"א).
תוצא הארץ נפש חיי': בראשית א, כד.
נעשה אדם: בראשית א, כו.

עמוד תקצז

ואהי' אצלו שעשועי': ראה משלי ח, ל.

מהרגי', ובפע"ח שסידר מהר"מ פאפירש
ליתא וכנראה שלפע"ח זה נתכוון השער
הכולל (המובא לקמן) במ"ש בפע"ח לא
מצאתי מזה}. שער רוח הקדש (תל-אביב
תשכ"ג) לח, ב. ספר הליקוטים — להאריזיל
— ראה טו, ח ד"ה ענין הצדקה. לחם מן
השמים (הנ"ל) ד"ה קודם שיתחיל. נגיד
ומצוה סעני"ב. שיע' האריזיל כוונת התפלה
סיט. אור צדיקים כוונת הברכות ס"ה, סקיא
(טו, ב). וראה שם הלכות דרך ארץ סכ"ד,
סקיט (כו, א). רמ"ז לזהר פינחס ריט, ב (קעו,
ב). כסא מלך להקדמת תקוני זהר ד"ה ואי
תמרון (ירושלים) ת, ב אות ש ד"ה ובוה. שער
הכולל פ"ו, ס"ב. לקרית (וסה"מ תקסי"ח) ר"ה
נה, ג (ע' תיז). סה"מ תקסי"ז ע' שה. תקסיט
ע' קלד. וראה לקרית ר"ה סא, ב. סה"מ
עטרית ע' תיקת.
לבנני שנק' שכיותי': ראה תניא פמ"א (נו,
ב).

ויש בכלל מאתים מנה: ב"ק עד, א.

עמוד תקצח

תלמידי רע' . . שלא נהגו כבוד: יכמות
סב, ב. וראה גיכ' לקוטי שיחות (ח"ז) הוספות
/ ליג בעומר ס"ע 341 ואילך. (חכ"ב) ליג
בעומר (תשמ"ב — נמצא בדפוס).
שימי הספירה . . ימי דין: פע"ח שער (כב)
ספירת העומר פ"ד. פ"ו. שער הכוונות ענין
ספירת העומר דרוש ז, י. יב.
ונ"ה תרין ירכין: ראה תקוני זהר תי"ג כט,
א.

ויסוד לבר מגופא: ראה הקדמת תקוני זהר
יז, א.

כי תבואו אל הארץ: בהר כה, ב. — הנחת
כ"ק אדמו"ר האמצעי נדפס (חלק) בשינויים
וכו' באוה"ת בהר ע' תתצו (להבין שורש
הדברים). נויא בלקוטי תורה בהר לט, ג.
פתחי לי אחותי רעייתי: שה"ש ה, ב.
כשתי תמרו' . . ודבוקי: ראה זהר (אדרא
רבא) נשא קלה, ב. סנהדרין סד, א.
בינה היא אם הבנים: ראה זהר ויחי ריט, א.
סה"מ תשי"ע 112 בהערה.

כל עשרה שכינתא שריא: ראה סנהדרין
לט, א.

לגדולתו אין חקר: ע"ד תהלים קמה, ג.
קום נא ושבה: תולדות כז, יט.
וישב ה' מלך לעולם: תהלים כט, י.
במקום גדולתו: ראה מגילה לא, א. סה"מ
הש"ת ע' 40 בהערה. לקוטי הגהות לתניא
פ"ד.

ושברתי את גאון עוונם: בחוקתי כו, יט.
אם תגביה כנשר: עובדי' א, ד.
יתפרדו כל . . . יאבדו: ראה תהלים צב, י.
וברוב גאונך: בשלח טו, ז.
ויצחק . . . מרכבה: בראשית רבא פמ"ז, ו.
פפ"ב, ו.

טל השמים: ראה תולדות כז, כח.
ונחתי משכני בתוכם: בחוקתי כו, יא.
בעבור תברכני נפשך: תולדות כז, יט.
מצידו: תולדות כז, ל.
משכונא דילי: זהר בחוקתי קיד, א.
לכלותם הנז' בזהר: בחוקתי כו, מד. זהר
שם קיט, ב.
ואכלתם בשר בניכם: בחוקתי כו, כט.

עמוד תרא

שיטורים צריך ג"כ להמריק: ראה יומא פו,
א. אגרת התשובה פ"א.
חוקי ומשפטי וחורות: בחוקתי כו, מו.
המעשה אשר יעשה: ע"ד יתרו יח, כ.
וחי בהם: אחרי יח, ה.
בינתו . . . רחובות הנהר: זהר (אדרא רבא)
נשא קמב, א.
תורה שבכתב יסוד אבא: ראה אתהלך ע'
כד.

וחושבע"פ בשם בינה: ראה זח"ב (תוספות)
רעו, ב.
חושב"כ בשם ז"א: עץ חיים שער (כ)
המוחין פ"ג. מקדש מלך לזהר פקודי רלח, ב
(רלו, א).

דאורייתא מחכמה נפקת: ראה הנסמן לע'
תקי הערה התורה.
וחושבע"פ מלכות: ראה הקדמת תקוני זהר
(יז, א).

אפי' . . . תורה אין לו: ראה יבמות קט, ב.
שכר מצוה מצוה: ראה אבות פ"ד, מ"ב.
וקודבי"ה אתי לאשתעש: ראה זהר לך עז,
א. וראה ביאורי הזהר (להצ"צ) ס"ע תריח.

עמוד תקצח

ולא יכנף: ישעי' ל, כ.
ארעא אתבטלת: זהר (ספרא דצניעותא)
תרומה קעו, ב.
נפש כי תקרב: ראה ויקרא ב, ד. לקו"ת
(הנ"ל) מ, ג.
עמך לא חפצתי: ע"ד תהלים עג, כה.
בא לכאן . . . תלמודו בידו: ראה פסחים ג,
א.

קרבן מנחה מאפה תנור: המשך הכתוב
(נפש) כי תקרב.
לשון הגמי: ראה מנחות סו, א (במשנה).
רשי' ויקרא ב, יד.
גרסה נפשי: תהלים קיט, כ.
עיקר מהות המ' מהגבורו': ראה רמ"ז
לזהר רי"פ וישב קעט, א.
מאמתי קורין: ברכות בתחלתה.
מימינו אש דת למו: ברכה לג, ב.
שניתנה מימין: ברכות סב, א.

עמוד תקצט

אם בחוקתי תלכו: בחוקתי כו, ג. — הנחת
כ"ק אדמור' האמצעי. גויא בלקו"ת בחוקתי
מת, ג.
הליכות עולם לו: חבוקי ג, ו.
ילכו מחיל אל חיל: תהלים פד, ח.
דבר ה' זו הלכה: עמוס ח, יא. שבת קלת,
ב.

לא מיני' ולא מקצתי: ע"ד סוטה ה, א.
שויה רבות — א"א כ"א: אוצ"ל כ"א ע"י.
ואתה מחי': נחמ" ט, ו.
יאר פניו: נשא ו, כה.

עמוד תר

הגר אשר בקרבך . . . יעלה מעלה . . . מטה:
ראה תבא כח, מד.

מראי מקומות

תתקמה

הליכות . . . הלכות: חבקוק ג, ו. מגילה כה, ס"ב.

אחרי ה' תלכו: ראה ראה יג, ה.
כי מלאו אחרי: ראה שלח יד, כד. דברים א, לו.

התהלך לפני: לך יז, א.
עקב אשר שמע: תולדות כו, ה.
שקיים אאעיה אפילו עית: יומא כה, ב.
מלמדין אותו כל החורה כולה: גדה ל, ב.

עמוד תרד

נקודה ספירה פרצוף: ראה ג"כ לעיל (פ' נח) ע' סט וש"נ.

ט' פעמי' ט': ראה ג"כ לעיל (פ' בשלח) ע' רצ וש"נ.

עמוד תרו

שהחיצוניות . . . פנימי לתחתון: ראה ע"ח שער (יד) או"א פ"ט.
לא קאים אינש: ע"ז ה, ג (כג"י הע"י).
ויהי' נא פי שנים: ראה מלכים ב ב, י.

עמוד תרו

בכל מאודך: ראה ואתחנן ו, ה.
ובפרשה שני: עקב יא, יג ואילך.
ודברת בס: ואתחנן ו, ז. וראה יומא יט, ב.
אברהם . . . מקיים מצות ברוחניות: ראה גם לעיל (פ' לך) ע' צ.
אברהם אוהבי: ישעי' מא, ח.
שיהי' שם שמים מתאהב: ראה יומא פו, א.
חפירת בארות: וירא כא, ל. תולדות כו, טו.
וראה אוהית תולדות תתיט, א.

עמוד תרח

וראית את אחורי: תשא לג, כג.
מלמד . . . תפילין: ראה ברכות ז, א.
ד' פרשיות: מנחות לד, ב.
שויה נחכפלו — ב"פ: לקמן ע' תרט פ"ב = פעם ב'.

קדש והי' כי יביאך: בא פי"ג.
מל' דתבונה נק' עור: ראה הדרת מלך סכ"ג. לקוית תזריע כג, ב.

שמל' בחי' דיבור: ראה גם לעיל (פ' בשלח) ע' רנה וש"נ.

בינה . . . אלקים: ראה זהר (תוספתא) בראשית לא, ב.

ויאמר אלקים: בראשית א, ג.
שהדעת . . . ההרגשה: ראה תניא ספמי' (סו, סע"א). תורה אור ר"פ משפטים (עד, סע"ג). סה"מ תקס"ה ע' רמז ואילך. לקוית במדבר ב, ד. סה"מ תקס"ג ע' תפה. לקוית ואתחנן ו, א. סה"מ תקס"ה ע' תשסו.

שהדעת . . . ההתקשרות: ראה תניא פי"ג, פמ"ב. תורה אור שם (עד, ד). סה"מ תקס"ו ע' קמו.

ועשיו אחיו בא מצידו: תולדות כו, ל.
וכ' בעיח: ראה שער (לב) הארת מוחין פ"ב. זהר תולדות קמד, א. לקוטי תורה בחוקתי מט, א.

יעקב . . . מרכבה: זהר וישלח קעג, ב.
ואכלה מצידו: תולדות כו, יט.
מלך אסור: שיר השירים ו, ז. וראה אוהית נצבים אקצו.

עמוד תרב

חכי עילאה . . . ממזל החד: נסמן לע' תקעד הע' אבא.

ת"ת שכנגד כולם: פאה רפ"א.
מצות . . . אברים דמלכא: ראה לקמן בהערה רמ"ח.

שקולה מצות ציצית: נדרים כה.
שקולה . . . מצות תפילין: ראה קדושין לה, א.

ונתתי שלום בארץ: בחוקתי כו, ו.
רמ"ח . . . אברי' דמלכא: נסמן לע' תקיב.
מעשה המצות מוסיף אורות: ראה אוהית מקץ תתקעה, ב בהקדמה דהפע"ח. לעיל (פ' יתרו) ע' שכח ובהנסמן לשם. מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תקעב בעיח.

עמוד תרג

והתהלכתי בתוככם: בחוקתי כו, יב.
הליכות אלי מלכי בקודש: תהלים סח, כה.

עמוד תרט

ואולך אתכם קוממיות: ראה בחוקתי כו, יג.
 ב'ר פע'ה, א.
 אדם ראשו בבריהא: ראה הנסמן לעיל (פ'
 בראשית) לע' ד.
 אחת היא יונתי: שה'ש ו, ט.

ויאמר ה' אל בלעם: ראה בלק כב, (ט) יב.
 בני גרשון נושאי המשכן והיריעות: במדבר
 ג, כה. נשא ד, כה.
 קהת . . נושאי הארון: במדבר ג, לא.
 מי כמוך: בשלח טו, יא.
 עבודת הקדש עליהם: נשא ז, ט.

עמוד תרי

זוכרתי את בריתי: בחוקתי כו, מב.
 ואנכי הסתר אסתיר: וילך לא, יח.
 וגבורותיך יגידו: תהלים קמה, ד.
 אכל ב' עשרה: ראה סנהדרין לט, א. תניא
 פ'א ובליקוט פירושים שם.
 בקרב' קדוש . . בעיר: הושע יא, ט.
 כמים: משלי כו, יט.

עמוד תריג

יאר ה' פניו אליך: נשא ו, כה.
 ישא ה' פניו: נשא ו, כו.
 פותח את ידיך: תהלים קמה, טז.
 בהעלתך את הנרות: בהעלתך ח, ב. —
 ראה לעיל ע' תקצא.
 ברכנו אבינו כולנו כאחד: נוסח שמו'ע.
 אמרו'ל: ראה שבת לא, א.
 כדאי' בזוהר: נסמן לע' תקיב.
 ואהבת לרעיך כמוך: ראה קדושים יט, יח.
 מנורה הוא כלל ישראל: ראה לעיל (פ'
 תרומה) ע' שמו וש'ג.
 שאהרן ה' ממשיך אהבה: ראה תורה אור
 מקץ לב, ב. תצוה (וסה'מ תקס'ה) פב, א (ע'
 דש). לעיל (פ' תצוה) ע' שנב.
 וחפרה הלבנה ובושה החמה: ישעי' כד, כג.
 השוכן אתם בתוך טמאחס: אחרי טז, טז.

עמוד תריא

ולו יקהת עמים: ויחי מט, י.
 כתרנגומו: בהנחות הר'פ ע' מז שתי' אליו
 יתכנשון עממ'א. בסה'מ תקס'ג ע' תקכג לו
 יתכנשון עממ'ין. ע' תקמו. ע' תקמט. סה'מ
 תקס'ז ע' קצה. ע' ר. ובתרגום אונקלוס וליה
 ישתמען עממ'א.
 לא נתנה תורה לישראל: ראה ספר
 הליקוט'ים — להאריז'ל — בשלח יד, לא.
 לקוטי הש'ס — להאריז'ל — פי' מאמרי
 רז'ל ע'ד הסוד (בני ברק תש'לב) כג, א.
 בראשית רבא פמ'ד, א (מצות) וש'ג.
 שויה כי — כל: אוצ'ל בל.
 שעת צלותא שעת קרבא: נסמן לע' תשמט
 הערה תפלה.

עמוד תריד

הבא לטהר: ראה שבת קד, א. בהערה
 הבאה.
 אומר ליטהר: ראה לקר'ת (וסה'מ תקס'ד)
 שמו'ע פח, ב (ע' רכט. רלג). בשבת קד, א
 ובתוס' שם ליטהר. ביומא לח, ב לטהר אבל
 בעין יעקב ובר'ח שם ליטהר. בע'ז נה, א
 לטהר אבל בר'ח שם ביו'ד. מנחות כט, ב
 לטהר אבל בע'ז שם ביו'ד.
 ה' בקרבכט: שלח יד, מב.
 ונגד זקנים כבוד: ראה סיום הכתוב ישעי'
 שם.
 וברדת הטל . . כעין הבדולח: בהעלתך יא,
 ט. ז.

וק'ש . . רומח: הקדמת תקוני זהר יא, א.
 מאורי אור אות ריש סט'ז.
 אשר לא נשא . . ישא ברכה: תהלים כד, ד.
 ה.

בחכמה אתברירו: נסמן לע' תקי.
 חכ' . . דיו: עץ חים שער (יג) אי'א פ'ו.
 מי מדד בשעלו מים: ישעי' מ, יב.
 בוצינא דקרדונתיא: נסמן לע' תרסח.

עמוד תריב

ויאמר ה' אל הנחש: ראה בראשית ג, יד.

ג' פעמים היום: בשלח טז, כה.
 למען אנסנו הילך בתורת: בשלח שם ה.

וראה הערת צמח במבוא שערים שיג חיב פיד הערה ד.

שויה ועיקר — אל בזה: אוציל אל יתהלל בזה.

שויה אלקות — בענין: אוציל כענין.

צמצם שכניתו: בלקוית (אמור) לך, ב. (בלק) עג, ב ארזיל. (קרח) „שאמרו”. וראה ביר פיד ד (הובא בלקוית קרח שם). תנחומא ויקהל ז.

סוף מעשה במחשבה תחלה: פיוט לכה דודי.

השמים קדמה לארץ: ראה חגיגה יב, א. בינה רחובות הנהר: זהר (אדרא רבא) נשא קמב, א.

קורא אני עליהם: ישעיי מה, יג.

עמוד תרטו

חיי חוליות שבשדרה: ברכות כח, ב.

שכינה במערב: ביב כה, א. שויע אדהי אריח (מהדוית) סיג, סיז. (מהדויק שם). סיז. סציד, סיג. סהימ תקסיב עי שצד. אוהית מסעי עי אישס.

שבדרום . . . ובצפון . . . גבורה: פרדס שער (כג) ערכי הכנויים בערכם.

הנה מקום אתי: תשא לג, כא.

בנו של ריביל: פסחים ג, א.

שויה תירץ — שצלכ: שצריך להיות כן.

עמוד תריז

שעשועי המלך בעצמותו: ראה שבר יוסף (להריי סרוג) בתחלתו. עמק המלך שער זה. הבן בחכמה וזכום בכינה: ספר יצירה פיא, מיד.

שמשה . . . לא מצא נבונים: ערובין ק, ב. מצרף לכסף: משלי כז, כא. מרומז באות היי: ראה סהימ תרניט סיע עה ואילך ובהנסמז שם.

עמוד תריח

הוויות דאביי ורבא: סוכה כח, ח.

ידבר שלשת אלפים משל: מלכים א ה, יב. אין חכם כבעל הנסיון: עקידה שער יד. אשכולת שהכל בו: ראה סוטה מז, סעיב.

ירידות המן כיא ימים קודם מתי: בסידור שער בהמיז קט, א. ייא יום אכלו המן קודם מתי. באמרי בינה שער הקיש פיה (ית, ב) ניתן להם המן יום קודם מתי. בתורת חיים בשלח דש, א (ע' 609). שניתן להם המן ייא יום קודם מתי. בשבת פז, ב טז אייר. ברשעי בשלח (טז, לה) יהושע (ה, יא) טז אייר. ברשעי בשלח (טז, א). קדושין (לח, א דיה חסר) טז אייר — וראה במפרשי רשעי בשוית חתם סופר חיויד סרליג בשם מדרש חיי אייר.

כי בו שבת: בראשית ב, ג. וראה גיכ לקוטי תורה שבת שובה סו, ג. סהימ תקסיח עי תמ. והבדילה לכם הפרוכת: ראה תרומה כו, לג.

קרום שמפטיק בחיט: ראה זהר (אדרא רבא) נשא קכת, ב. וראה ביאהיז (להציצ) נשא עי תעז. עיח שער (יג) איא פיו.

חיט . . . ממוצע: ראה גם לקמן עי תרמו. המשך תערב עי שצט.

ממוצע . . . משני הבחי: נסמן לעי תרמו. אל יתהלל . . . חפצתי: ראה ירמי' ט, כב. כג. וראה גיכ סהימ תקסיח עי מא ובהנסמז לשם. עורית עי עח.

עמוד תרטו

עשיר קו אמצעי: ראה זהר (רעיא מהימנא) ריפ תשא קפו, ב. ביאהיז תשא נד, ב. העשיר לא ירבה: תשא ל, טו.

שהדעת נמנה במקום הכתר: ראה פרדס שער (ג) אם האיס הוא הכתר פיג. עיח שער (כג) מוחין דצלם פיה. פיה. שער (כה) דרושי הצלם דרוש ו. שער (מב) דרושי אבייע פיא. משנת חסידים מס' איק פיא, מיג ואילך. לקוית שלח מט, ג. ביאהיז (שם) ולהציצ תשא עי ערה.

עשר ולא אחד עשר: ראה ספר יצירה (מנטובא שכ"ב) פיא, מיג.

יהיב חכמתא לחכימיו: דניאל ב, כא. ה' גבורות מז' תקוני גלגלתא: ראה זהר (ספרא דצניעותא) תרומה קעו, ב. ובזהר הרקיע שם. עץ חיים שער (יג) איא פיוז.

יהללו שמו במחול: תהלים קמט, ג.
 עתיד הקביה . . קווינו: ראה ישעי' כה, ט.
 תענית בסופה.

עמוד תרכב

בע"ח: הנ"ל.
 בע"ח: הנ"ל ענף ג.
 מעודד ענוים ה': תהלים קמו, ו.
 מל' נק' עניו: ראה זהר (רעיא מהימנא)
 פינחס רל, א. הובא בראשית חכמה שער
 הענוה פ"א ד"ה והכלל (ריג, ד). סידור
 שחרית ס, ג.
 מלכות . . של"ל מגרמה כלום: נסמן לע'
 תקיא.

עמוד תרכג

אור א"ס: ראה יונת אלם (לרמ"ע מפאנו —
 אמשטרדם ת"ח) בהקדמה ובפלה הרמון
 (להנ"ל) שער ד פ"ג. לקוטי תורה (וביאורי
 הזהר — להצ"צ) פקודי ז, ב (ע' תתריא).
 סה"מ תקס"ז ע' כב (ע' תכג). המשך יו"ט של
 ר"ה תרס"ז ע' קסה.
 השמש . . נק' מאור: בראשית א, יד, טו.
 טז.

עמוד תרכד

טבע הטוב להטיב: נסמן לע' תקפ.
 שעלה ברצון להאציל: ראה עץ חיים שער
 הכללים בתחלתו. סה"מ תרנ"ד ע' דש.
 כי חפץ חסד הוא: מיכה ז, יח.
 בע"ח . . בע"ח: ראה עץ חיים שער (א)
 עגולים ויושר ענף ב.
 ונשאר . . רשימו: בלקוטי תורה בהר מג, ב
 ובע"ח אינו מבואר ענין הרשימו רק בספר
 עמק המלך . . בזהר הרקיע . . ובמק"מ.

עמוד תרכה

רוחא דשדי בגוי': ראה עץ חיים שער (לט)
 דרוש ז, ת. זהר (סבא) משפטים צט, ב.
 למשל: 'השוה אתהלך ריש ע' צ"ג.

טלא דבדולחא . . אדמומיות: ראה זהר
 (אדרא רבא) נשא קלה, ב. וראה ג"כ ביאוריו
 תזריע עב, סע"ד. סה"מ תקס"ה ע' תכו.
 והאי ש משה עניו מאד: בהעלתך יב, ג.
 וכמו שהמוח מרגיש אף הציפורן: ראה
 תניא פמ"ב (ס, א).

עמוד תריט

ויש בכלל מאתיי: ב"ק עד, א.
 נעוץ תחלתו בסופן: ראה ספר יצירה א, ז.
 וראה ד"ה להבין (שהובא לקמן בהערה
 בספר) ע' 28.
 אתערותא דלתתא: נסמן לע' תקו.
 בספר הגלגולים: וראה סה"מ תקס"ה ע'
 תפד. ובארוכה ד"ה להבין מארז"ל מפני מה
 ת"ח (קה"ת תשל"ט) ע' 19.
 אוכלת יושביה היא: שלח יג, לב.

עמוד תרכ

דבר ה' זו הלכה: עמוס ח, יב. שבת קלה,
 ב.
 אין לי אלא חודה: יבמות קט, ב.
 לא זכה: יומא עב, ב. (וראה שבת פח, ב).
 טר צלם . . אתנו: ראה שלח יד, ט.
 ה' איש מלחמה: בשלח טו, ג.
 מאור שבה מחזירו: ראה לעיל (פ' שמות)
 ע' רכא ושינ.

במלחמת של תורה: סנהדרין קיא, ב.
 ארץ אוכלת יושבי' היא: שלח יג, לב.
 טובה הארץ מאד מאד: שלח יד, ז.

עמוד תרכא

למען ירבו ימיכם: עקב יא, כא.
 שויה עגולים — תחתיתו: אוצ"ל
 ותחתיתו.

י"ם דעגולים . . דיושר: ראה ע"ח שער (א)
 דרוש עגולים ויושר ענף ב.

י"ם דתהו . . הם ותיו: נסמן לע' תקעז.
 חתין מימין: פרדס שער (ו) סדר עמידתו
 פ"א. עץ חיים הנ"ל.

שבתה . . רבוי אורות: נסמן לע' תקעז.
 שויה שגם — יהי: כנראה מיותר.

עמוד תרכו

ואולם חי אני: ראה שלח יד, כא. נורא לקמן ע' תרל"ב. וראה ג"כ סה"מ תקס"ט ע' קפג. דרך מצותיך קפב, א.

מלא כל הארץ כבודו: ישעי' ו, ג. כבודו מל': ראה פרדס שער (כג) ערה"כ בערכו. פרי עץ חיים שער (ז) הק"ש פ"ב. אי" מקום כבודו: נוסח כתר.

ארבה הרבה: ראה לך טז, י. וירא כב, יז. רוח ה' דיבר בו: ע"ד שמואל ב כג, ב. ברוך כבוד ה' ממקומו: יחזקאל ג, יב. וראה סה"מ תקס"ט ע' קצו.

כבוד בגימט' ע' קצו. זהר (רע"א מהימנא) צו לג, א.

אבא יסד ברחא: נסמן לע' תקמד. שהנפש מלאה אותיות: נסמן לע' תרלט. ויהי האדם לנפש ח"י: בראשית ב, ז ובתרגום אונקלוס.

מצרף לחכמה: ראה סה"מ תקס"ט ע' קצו. ביאה"ז — להצ"צ — ע' תש"ד. לעיל (פ') בראשית) ע' כא. (תולדות) ע' קנב. (אחרי) ע' תקסג.

אותיות . . . מקדמות השכל: ראה אגרת הקדש ס"ה (תניא קו, ב).

עמוד תרכב

ק"ד צירופים אלקים: נסמן לעיל (פ') נח) לע' נט.

האותיות נקראו אבנים: ראה ספר יצירה פ"ד, מ"יב ובמפרשים שם.

בע"ס הגנוזות: ראה ג"כ לעיל (פ') נח) ע' סד ובהנסמן שם.

עמוד תרכט

אנת הוא חזד: תקוני זהר בהקדמה יז, א. אנת הוא חכים: ראה שם ע"ב.

עמוד תרל

כשלהבת הקשורה בגחלת: ספר יצירה פ"א, מ"ז.

שו"ה בקו — כה: אוצ"ל כי.

עמוד תרלא

אי' מלך בלא עס: בחיי וישב לח, ל. ר"פ בלק. כד הקמח ר"ה (ב) ד"ה ועוד (בהוצאת שעוועל ע' שעט). ספר החיים (לאחי המהר"ל) ח"ה ספר גאולה וישועה פ"ב. עמק המלך שער (א) שעשועי המלך רפ"א. שער היחוד והאמונה רפ"ז (תניא פא, ב). אגרת הקדש ס"כ (תניא קל, ב). וראה פרקי דר"א פ"ג. בחיי וירא כב, יג.

וברוב עס הדרת מלך: ראה משלי יד, כח. סוף מעשה במחז' תחלה: פיוט לכה דודי. גלה כבוד מלכותך: ראה לעיל ע' תקפד. אני ראשון: ישעי' מד, ו. ראו כי אני אני הוא: ראה האזינו לב, ט.

עמוד תרלב

ואולם חי אני: שלח יד, כח. נורא לעיל ע' תרכז ושי"נ.

חי אני לשון שבועה: רש"י שלח שם. נשבע ה' בנפשו: ראה ירמ"א, יד. הגנסמן בסה"מ תקס"ה לע' תקצו.

מלא כל הארץ כבודו: ישעי' ו, ג. איה מקום כבודו: נוסח כתר. כבודו . . . מל': נסמן לע' תרכז.

כתרגומו זיו יקר"י: תיוב"ע לישעי' שם. צירופי אותיות המהווה אותם: ראה שער היחוד והאמונה פ"א.

אי' מלאך א' עושה ב' שליחות: בראשית רבא פ"ג, ב.

ארבה את זרעך: וירא כב, יז. שוב אשוב: וירא יח, י.

ברוך כבוד הוי' ממקומו: יחזקאל ג, יב. הוא מקומו של עולם: בתורת חיים בראשית מג, א. מדי"ת פ' כ"ה. וראה בראשית רבא פס"ח, ט ושי"נ.

וכבוד בגימט' ל"ב: נסמן לע' תרכז. ל"ב נתיבות החכמה: נסמן לע' תקמח. חכמות בחוץ תרונה: משלי א, כ.

חכמה בראש וחכמה בסוף: בסידור שער בהמ"ז קיב, סע"ב. ובאמרי בינה ח"ג ע' 44

בס"י. וראה זהר בראשית כו, ב.

מל' . . דיבור: נסמן לע' תרא.

עמוד תרגל

אבא יסוד ברתא: נסמן לע' תקמד.

הפרע'יח: ראה שער (ז) הק'ש פ"ב.

ה' אבנים בונות ק"ך בתים: ספר יצירה
(מנטוכבא שכ"ב) פ"ד, מ"ד.

פתח אליהו: ראה הקדמת תקוני זהר יז, א-
ב.

ע"ס הגנוזות: ראה ג"כ לעיל (פ' נח) ע' ו
ובהנסמן שם.

עשר ולא תשע: ספר יצירה פ"א, מ"ד.

עמוד תרגל

אור צח . . אוכס: ראה תקוני זהר ת"ע
(קלה, ב).

מ"ש בפרד"ס: ראה שער (יא) הצחצחות
פ"ד.

הארץ . . מל': ראה זהר (תוספתא)
בראשית לא, ב.

אין מלך בלא עט: נסמן לע' תרלא.

עמוד תרגל

נעוץ סופן בתחילתן: ספר יצירה פ"א, מ"ז.
סוף מעשה במחשבה תחילה: פיוט לכה
דודי.

ועשו להם ציצית: שלח טו, לח.

מצות הוי' . . מצוותי: שלח שם לט"מ.

ועל דמות הכסא: יחזקאל א, כו.

כסא הוא עולם הבריאה: פרדס שער (טז)

אבי"ע פ"ג. ע"ח שער (מו) כסא הכבוד פ"א.

פ"ה. שער (מז) סדר אבי"ע פ"ה. דרושים

נחמדים למהר"ם שיף (בסוף מ"ס חוליו) ד"ה

ההפרש שבין ישראל למלאכים. תניא פל"ט.

בהמה בגי' שם ב"ן: נסמן לע' תקעז.

עמוד תרגל

ואני בהמות הייתי עמך: תהלים עג, כב
(דילוג בלי הכתוב).

אני . . מל': פרדס שער (כג) ערכי הכנויים

מערכת אין. פע"ח בתחלתו.

מצמיח חציר לבהמה: תהלים קד, יד.

פני שור מהשמאל: ראה יחזקאל א, י.

דאיהו וגרמוהי חד בהון: תקוני זהר

בהקדמה (ג,ב).

רוח האדם העולה למעלה: ראה קהלת ג,

כא.

מלכות . . ראש לשועלים: ראה עץ חיים

שער (מו) כסא הכבוד פ"ד. הנסמן לעיל (פ')

בשלח) לע' רעו.

חיות הנפש: ראה לעיל (פ' בראשית) ע' ו

וש"נ.

אחא בקר: ישע"י כא, יב.

ט' ספירות: ראה לקוטי תורה במדבר ג,

סע"ב. אור התורה במדבר / הוספות ע'

א'תכה.

נר"ן ח"י: נסמן לע' תשנא.

נשמה . . משכנה במוח: תקוני זהר תכ"א

(מט, א. נג, א). עץ חיים שער (ו) העקודים

ספ"ה מ"ק. תניא פ"ט.

בח"י ח"י: ראה אור התורה בראשית תעת,

א.

אימא מקננת בכורסיא: נסמן לע' תקי.

מל' . . כתר: ראה עץ חיים שער (מו) כסא

הכבוד פ"ב. פ"ה"ו.

המלאכי' אומרי' ג"פ קדוש: ישע"י ו, ג.

וראה ג"כ תורה אור (וסה"מ תקס"ה) מקץ לו,

ב (ע' קכה). תשא פו, א. סה"מ תקס"ה ע' רנו.

לקוטי תורה שלח נא, ד. ראה כ, ג. נצבים

(וסה"מ תקס"ו) נ, ב (ע' שמז). דרושים

ליוה"כ סט, ב. אמור (וסה"מ תקס"ג) לב, ב

(ע' שנט). ועוד.

קדוש ל' הבדלה: ראה תניא פמ"ו (סו, א).

אגרת התשובה פ"י. אגרת הקדש ס"ז (קכה,

סע"ב).

הוי' . . מהוה: ראה זהר (רע"א מהימנא)

פנחס רנו, ב. הערה בסה"מ היש"ת ע' 40.

עמוד תרגל

בדבר ה' שמים נעשו: תהלים לג, ו.

בעשרה מאמרות: אבות פ"ה, מ"א.

יהי אור יהי רקיע: בראשית א, ג. ו.

הנפש מלאה אותיות: ראה סה"מ תקס"ו ע'

רכח בס"י. מאמרי אדה"ו הקצרים ע' תנז

מראי מקומות

תתקנא

פנחס ריו, א. רמ, ב. לקוית אמור לו, א. רשי ומצודות תהלים נ, י.
ונחתי עשב בשודך: עקב יא, טו.
יוצר משרתים . . המחדש בטובו: ברכת יוצר.

עמוד תרמא

תכלת שמכלה את הכל: ראה זהר בראשית נא, א.

כי הוי' אלהיך: דברים ד, כד.
אדם דלתתא ואדם דלעילא: ראה ג"כ תקוני זהר תסיט (צח, ב).

טלית . . פרישו דמלכא: בתורה אור שמות נג, ד הזהר . . פריסו. בלקוית שלח מז, ב פריסא. בסה"מ תקסב ע' רכד פריסא דמלכו' שמים. ע' רל פרישו. ע' תסה כנו' בזהר (פ' בהר) . . פריסא דמלכא. תקס"ד ע' רכח פרישא (ובנ"א פרישו). וראה זהר משפטים צו, ב. במדבר (קכ, ב) פרישו דמצוה. תקוני זהר ת"ז (כב, סע"א). תכ"א (נה, ב).
עוטה אור כשלמה: תהלים קד, ב.
נעוץ תחלתן בסופן: ראה ספר יצירה פ"א, מ"ז.

סוף מעשה במחשבה תחלה: פיוט לכה דודי.

גלגלים . . השתחוה: ראה ג"כ לעיל (פ' בראשית) ע' ב ובהנסמן לשם.

וכל צבא השמים: ראה נחמי' ט, ו.
ואהבת בכל לבבך: ראה ואתחנן ו, ה.
אית רעש ואית רעש: תקוני זהר ת"ח (לה, ב).

לא ברעש ה': מלכים א יט, יא.
אך אחרי הרעש: ראה מלכים שם יב.
המשמיע קול בתפלתו: ראה ברכות כד, ב.
בתפלתו . . בלחש: ראה שריע אדה"ז ה"י תפלה סק"א, ס"ב. ס"ג.

עמוד תרמב

אית יראה ואית יראה: ראה זהר בהקדמה יא, ב. תקוני זהר בהקדמה ה, סע"ב. ת"ל (עג, ב). ת"לג.

אם אין חכמה: אבות פ"ג, מ"ז.

(האריז"ל). ע' שג. ע' תקלג (בכאריז"ל).
לקוית (וסה"מ תקס"ד) בחקתי מה, ד. (ע' קיד). סה"מ תקס"ב ע' קצח. לקמן ע' תשל. לעיל ע' תרכו. לעיל (פ' בראשית) ע' ז ובהנסמן לשם. עץ חיים שער (ה) טנת"א פ"ג.
רק קבען בפה: ראה ספר יצירה פ"ב, מ"ג.
תורה אור מקץ מב, א.

בב' רוחות שהיו מספרים: ראה ברכות יח, ב.

ה' מוצאות הפה: ס"י שם.
הבל הבלים: קהלת א, ב. וראה לעיל (פ' תרומה) ע' שמז.

אותי עזבו: ירמי' ב, יג.
כי עמד מקור חיים: תהלים לו, י.
אם אסק שמים . . הנך: תהלים קלט, ח.

עמוד תרמ

המלך המרומם: ברכת יוצר.
מבטן שאול שוועתי: יונה ב, ג.
שאול . . בחי' גיהנום: ראה ערובין יט, א.
גם חושך . . כאורה: תהלים קלט, יב.
שאו מרום עיניכם: ישעי' מ, כו.
שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.

ישראל הוא ישר א"ל: ראה פ"י ר"מ בוטריל לספר יצירה פ"א, מ"א (טו, א). רמ"ז לזהר ר"פ שמיני. סה"מ תקס"ד ע' קפא. אור התורה משפטים ע' אישטו.

נקודה בהיכלי': נסמן לע' תקעד.
אחד איך ד': ראה פעי"ח שער הקיש פ"ב.
איך . . ששה קצות: ראה זהר חלק א (השמטות) רנו, ב.

ברוך שכמליו: פסחים נו, א.
ועד . . אחד: נסמן לע' תשסד.
למהו אחד באחד: זהר תרומה קלה, סע"ב.
אבא יסד ברתא: נסמן לע' תקמד.
חכמה כח מה: זהר (רע"א מהימנא) צו כח, א, לד, א.

שעורה שעור ה': ראה זהר בלק קפח, ב.
כולם בחכמה עשית: תהלים קד, כד.
ל"ב נתיבות חכמה: נסמן לע' תקמח.
בהמה רביעה . . בגמיעה חדא: ראה זהר בראשית יח, ב. ויחי רכג, סע"א. בלק קפט, א.

וראיתם אותו: ראה שלח טו, לט.
 ששקול מצות ציצית: ראה נדרים כה, א.
 למען תזכרו . . והייתם קדושים: שלח שם

מ.

ישראל עלו במדח: נסמן לע' תקמה.
 קדושים תהי' . . כי קדוש אני: קדושים יט,

ב.

יכול כמוני . . מקדושתכם: ויקיר פכ"ד, ט.
 ב"פ אני הו"י אלקיכם: שלח שם מא.
 לבושי' כתלג חיוור . . ושער רשי' כע"נ:
 ראה דניאל ז, ט.

חר"ץ עמודי אור: נסמן לע' תקפא.
 חרי"ג ארזין דגולגלתא: נסמן לע' תקפא.
 ויש בחי' שלמעלה גם משורש המצות:
 ראה גיכ לקוטי שיחות (ח"ט) אגה"ת ע' 428
 ושי"ב.

חכ' כ"ח מ"ה: זהר (רעיא מהימנא) צו כח,
 א. לד, א.

ב' פרושים: ראה גיכ לקמן ע' תשפו.
 ואנחנו מה: ראה בשלח טז, ז. ח.
 מה פשפשת: זהר בהקדמה ב, א.
 שמ"ה לשון מהות: ראה אור התורה איוב
 ע' תרעא.

והחכ' מאין תמצא: איוב כח, יב.

עמוד תרמה

אא"ס אין לו קץ: ראה זהר חדש יתרו (לד),
 ג). המשך יו"ט של ר"ה תרס"ז ע' קסה.
 מקום ארון אינו מן המדה: יומא כא, א.
 שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.
 ישראל . . תית: פרדס שער (כג) ערכי
 הכנוים פ"י מערכת ישראל.

ת"ת . . קו האמצעי: השמטות לזח"א רנז,
 א.

הו"י אלקינו או"א: נסמן לע' תשי הו"י.
 קו האמצעי שכולל חו"ג: ראה זהר (רעיא
 מהימנא) צו כח, סע"א. תוספת זח"ג שב, א.
 מי כמוך באלים: בשלח טו, יא.
 אל בחדס: ראה פרדס שער (כ) השמות
 פ"א.

הו"י בח"ת: ראה זהר ויקרא יא, א. וראה
 לעיל (פ' נח) ע' סג.

הלב מבין: ברכות סא, סע"א.
 הלב רואה . . שומע: קהלת רבא פ"א טז,
 א.

אינו דומה שמיעה לרא"י: ראה מכילתא
 יתרו יט, ט. לקח טוב שלח יג, יח.
 דרא"י . . חכמה: נסמן לע' תקלו.

אין עומדין להתפלל: ברכות רפ"ה (ל, ב).
 והתברך בלבבו: נצבים כט, יח.

וירא את העם: ראה תשא לב, כה. כג.
 שום תשים עליך מלך: שופטים יז, טו.

התפלה . . חיי שעה: ראה שבת י, א.
 תחת אשר לא עבדת: ראה תבא כח, מז.

באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא:
 נסמן לע' תקו.

יאר ה' פניו: נשא ו, כה.

עמוד תרמג

ביאור . . וראיתם אותו: שלח טו, לט. —
 המאמר [לפנ"ז בהבוך נדפס] בלקו"ת שלח
 מג, ג. כנראה ראשי פרקים.

לב רואה: קה"ר פ"א, א, טו.
 אהו"י גדול ממצות מעשיות: ראה ה'ל'
 ת"ת לאדה"ז פ"ד, ה"ה.

נק' תורת האדם: ראה ע"ז יט, א.
 ואבדיל אחכם מן העמ"י: קדושים כ, כו.

ישראל קדש לה': ע"ז ירמ"ב, ג.
 ישראל עלו במדח: נסמן לע' תקמה.

וכולם בחכ' עשית: ראה תהלים קד, כד.
 ברה ליוולדתה: ראה שה"ש ו, ט.

גבוד ה' יאספ"ד: ישע"י נח, ח.
 מאני מכבדותא: שבת קיג, סע"א.

עמוד תרמד

כי לא יראני: תשא לג, כ.
 ולית מחד תפיסא ב"י: ראה תקוני זהר
 בהקדמה (יז, א).

ולא תתורו: שלח טו, לט.
 למיהו"י א' באי: זהר תרומה קלה, סע"א.

מלמדין אותו . . סטרו: נדה ל, ב.
 ביאור הדברים: — המאמר [לפנ"ז בהבוך

נדפס] בלקו"ת שלח מד, ג. וראה ד"ה
 שלאח"ז.

ציצית . . התרי"ג מצות: להעיר מרשי ולקח טוב שלח טו, לט. תנחומא קרח (הוספה) יב.
 כולם בחכמה עשית: תהלים קד, כד.
 חכמה . . כיח מיה: נסמן לע' תקכד.
 מה פשפשת: זהר בהקדמה א, ב.
 מה . . בלשון מהות: ראה אוה"ת איוב ע' תרעא.

החכ' מאין תמצא: ראה איוב כה, יב.
 תרין רעין דלא מתפרשין: ראה זהר ויקרא ד, א. אור התורה נצבים ארכב.
 ממוצע . . משני הבחי': ראה עץ חיים שער (מב) דרושי אביעץ פ"א. סידור שער הלי"ג בעומר (ולעיל) שו, ב (ע' תקפו). המשך תרס"ז ע' קב. ספר המאמרים ה'ש"ת ע' 40.
 הח"ס הוא הממוצע: ראה גם לעיל ע' תריד ובהנסמן לשם.

עמוד תרמח

שהויה הוא ת"ת: זהר ויקרא יא, א. פרדס שער (כ) השמות פ"א.
 שמקום ארון אינו מן המדה: יומא כא, א. איהו תפיס בכולו עלמין: ראה זהר (רעיא מהימנא) פנחס רכה, א. זהר חדש יתרו לד, ד.
 התיקון . . פרצופי': ראה ע"ח שער הכללים פ"א. פ"ב. שער (א) דרוש עגולים ויושר ענף ד. שער (ד) טנת"א פ"א. שער (י) התקון פ"ה.
 התלבשות אאי"ס בחכ': ראה תניא פליה.

עמוד תרמט

נתאוה . . דירה בתחזותנים: ראה תניא רפליז, ובליקוט פירושים שם.
 עוטה אור כשלמה: תהלים קד, ב.
 נתעטף הקביה בטלית: ראה שוחר טוב קד, א. כז, א.
 ההפרש . . כבשים לכשבים: ראה גיכ לעיל ע' תקסז. תקעב.
 אם צדקת מה תתן לו: איוב לה, ז.
 החכמ' תחיי: ראה קהלת ז, יב.

וירא אלקים: בראשית א, יב (בשימ"ב).
 לא ידון רוחי . . שנה: בראשית ו, ג.
 עושה שלום: איוב כה, ב. וראה במדב"ר פ"ב, ה. תנחומא ויגש ו. בביאורי הזהר (וסה"מ תקס"ג) לך ח, ג (ע' נב). לקוטי תורה תזריע כג, ד. אתהלך ע' יב בשם הה"מ. אגרת הקדש (לתניא) ס"ב. סידור דרושים לחתונה קל, ב. ביאורי הזהר אחרי עז, ב. לקו"ת (וסה"מ תקס"ה) שבת שובה סה, ד (ע' תקקו). אתהלך ע' קד. סה"מ תקס"ב ע' ר. ע' תמ. תקס"ד ע' קסה. תקס"ה ע' תריג. ע' תתמד. (ותורת חיים יתרו תג, א ע' 807). ע' תתמו. תקס"ז ע' עג. ע' צ.
 ז' מצות דרבנן: ראה לקוטי שיחות (חכ"א) הוספות / יתרו ע' 401.

עמוד תרמו

עוטה אור כשלמה: תהלים קד, ב.
 קודם שנברא העולם: נסמן לע' תקעב.
 כתר יתנו לך: נוסח כתר.
 כולם בחכמה עשית: תהלים קד, כד.
 המתנשא מימות עולם: ברכת יוצר.
 קו וחוט מתענגלין: ראה ע"ח שער (א) דרוש עגולים ויושר ענף ב.
 שעשוע המלך בעצמוחו: נסמן לע' תקפב.
 אני . . אין: נסמן לע' תקמד.
 אין בחי' כתר: נסמן לע' תקיא.
 ולא יכנף: ישע"ל, כ.
 וזכרתם . . אלקים: שלח טו, לט-מא. —
 וראה סה"מ תקס"ח ע' שמא. ד"ה שלפניו.
 הכנף מן כנף: שבת כז, ב.
 צמר כבשים לבן: ראה שו"ע אדה"ז הל' ציצית ס"ט, ס"ד. ס"ט. סה"מ תקס"ח ע' שדמ. לקו"ת קרח נב, ב.

עמוד תרמז

שהטלית הוא מקיף: ראה פרי עץ חיים שער (ג) הציצית פ"ג.
 לבושי' כתלג חזור: ראה דניאל ז, ט.
 תרי"ג ארזין: ראה זהר (אדרא רבא) נשא קכט, א. קלו, א.
 כל ארחות הוי': תהלים כה, י.

עמוד תרנ

אויא מלבישים לזרועות דאריך: נסמן לע' תקעה.
כ. . . כתר: נסמן לע' תקעד.

עמוד תרנא

קנוג' לצדיק': ראה ויקר פי"ג, ג. שהי"מ תקס"ג ע' תשלא ובהנסמן לשם. הנסמן בשה"מ תקס"ח לע' שמו.
לישראל שעלה במחשבה: נסמן לע' תקמה.
תכלת דומה לים: סוטה יז, א.
מראה הלוּבן: ראה לקו"ת אחרי כת, ג.
סה"מ תקס"ד ע' טו. סח. תורת חיים ויצא לו, ד. עטרת ראש שער יוהכ"פ פ"ה (ע' 64).

עמוד תרנב

מסבא שדעתו סחוס: באמרי בינה ח"ג פקיס (ע' 99) באדר"ז. וראה זהר (אדרא רבא) קכח, ב.
זקן — חכמה: קדושין לב, ב (וכגירסת התורת כהנים, וכבפרשי — ל' נוטריקון. וכפי שמדייק בזה בטעמי המצות ס"פ קדושים — כי הוא נקרא זה).
ישראל עושים רש"מ: ראה ברכות לה, ב. שו"ה וכל — דהיינו . . . בלבוש: לכאו' מיותר.

עמוד תרנג

למען תזכרו: שלח טו, מ. — נ"א לקמן תרנו.
ע"מ לקבל פרס: אבות פ"א, מ"ג.
ממארי דחושבנא: זהר קרח קעה, א.
מאמינים בני מאמינים: שבת צז, א.
בספר חובת הלבבות: לרי' בחיי ברי' אבן בקודה (פקודה).
הכל הוא בשכל האנושי: ראה תניא בהקדמה. המשך תער"ב סוף ע' אישפה. מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תקפז.
שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.
שמע . . . הבנה: נסמן לע' תשמג.
אשר לא מבני ישראל המה: מלכים א ט, כ.
מים רבים: משלי ח, ז.

עמוד תרנד

דמי איכא זקנה: יבמות טז, ב.
הנה מקום אתי: תשא לג, כא.
השמים כסאי: ישעי' סו, א.
הי' הוה ויהי: ראה עץ חיים שער (א) דרוש עגולים ויושר ענף א. שו"ע אדה"ז חאו"ח ס"ה, ס"א.
שו"ה עכשיו — ה.ס. . דרוס: כ"ה בהכתי".
להוי אחד באחד: זהר תרומה קלה, סע"א.
אסור ומותר: ראה תניא פ"ז. אגרת הקדש (לתניא) סכ"ז (קמג, ב).
לא יגורך רע: תהלים ה, ה.
לא יגור במגורך: שבת קמט, ב.
טהור עינים: ראה חבקוק א, יג ובמנחת שי שם. הנסמן בשה"מ תקס"ה לע' תקכט.
נק' בזהר: בכתי' ריבלין עה"ג ע' רע"מ צו דכ"ח ע"א].

עמוד תרנה

הן שלך צדק: בי"מ מט, א.
ק"ש . . . מדחו"ל: ראה ברכות ד, סע"א.
רמב"ם הל' תפלה רפ"ז.
כסיל בחושך הולך: ע"ד קהלת ב, יד.
לית אתר פנוי מיני: תקוני זהר תניז (צא, ב). ת"ע (קכב, ב). וראה לקוטי תורה ויקרא הוספות נב, ג.
תפלה . . . מדרבנן: ראה שה"מ תקס"ד ע' קו ובהנסמן שם. אגרות קודש — אדה"ז (קה"ת תשמ"ג) ע' לג ובהנסמן שם.
אש רוח מים עפר: ראה שה"מ תשי"ח ע' 204 בהערה.
יחפרדו כל פועלי און: תהלים צב, י.
שו"ה ואמרו — חווי: בחומש במדבר לא נזכר חווי, ולקמן ע' תרס וכנעני.
משה שלח אותם: רי"פ שלח.
ויהושע וכלב . . . נעלה: ראה שלח יג, ל.
סר צלם: שלח יד, ט.
וימלא אחרי: שלח יד, כד.

עמוד תרנו

גלו לאדם: ראה ספרי מסעי לה, לד. סידור

מראי מקומות

תתקנה

עמוד תרנט

מצוה מלשון צוותא: לקרית (וטהימ תקס"ד) בחקתי מה, ג (ע' קיב). סהימ תקס"ה ע' קסה.

וראיתם אותו וזכרתם: שלח טו, לט.

תכלת דומה לים: ראה סוטה יז, א.

לשון אסור . . והיתר: נסמן לע' תרנד.

טהור עינים: נסמן לע' תרנד.

כי אני ה': ישעי' סא, ח (דילוג בלשון הכתוב).

עולה שכולה כליל: ראה מנחות ט, סע"א.

עמוד תרס

סוף בא לידי עבירה: ראה גיטין ו, ב.

הסירו הבגדים הצואים: זכרי' ג, ד.

שק"ש . . דרבנן: נסמן לע' תרנה.

תפלה שהיא מדרבנן: נסמן לע' תרנה.

איש אחד: שלח יג, ב.

להוי אחד באחד: זהר תרומה קלה, סע"א.

לא נעלה: (לשון הכתוב) קרח טז, יד. וראה שלח יג, לא.

כי עמלק: ראה שלח יג, כט.

וכנעני: לעיל ע' תרנה חווי.

הו' אומות הם קליפות: ראה ג"כ סהימ תקס"ב ע' קסה. תקס"ה ע' תיד. תקס"ז ע' רפה.

עלה נעלה: ראה שלח יג, ל.

סר צילם: שלח יד, ט.

עמוד תרסא

כהמס דונג: תהלים סח, ג.

וימלא אחריו: שלח יד, כד.

יאר ה' פניו: נשא ו, כה.

גלו לאדום: נסמן לע' תרנו.

אני הויהי אלתיכם: שלח טו, מא. — נרא לקמן ע' תרסג. מאמרי אדה"ז — הקצרים ע' פה.

בא חבקוק: מכות בסופה.

אעא דלא' סליק: ראה זהר שלח קסה, א.

פעם א' בשבוע: ראה אגרת התשובה מהדו"ק ע' תקלא. ומהדו"ב פ"י.

שחרית נג, ד. סהימ תקס"ה ע' תשפו. לקוטי שיחות (ח"ז) הוספות / צו ע' 210.

י"ב גבולי אלכסון: ראה פרדס שער (כא) פרטי השמות פ"ז. ז. ח.

ונתנו על ציצית: שלח טו.

תכלת דומה לים: ראה סוטה יז, א.

למען חזכרו: שלח טו, מ. — נ"א לעיל ע' תרנג.

אל תהיו . . פרס: אבות פ"א, מ"ג כג"ה המחזור ויטרי.

דאינון זכאי קשוט: ראה זהר קרח קעה, א. פסוק . . ק"ש . . ואהבת: ואתחנן ו, ד"ה.

עמוד תרנו

חה"ל: נסמן לע' תרנג.

כי הוא שכל אנושי: נסמן לע' תרנג.

שאינו להם חלק . . שרים: ראה רמ"ז לזהר

ר"פ האוינו (רכה, א). אגרת הקדש (לתניא)

סכ"ה (קלט, ב). אוה"ת פסח (ואתחננו) ע'

תשסד (ס"ע תיא).

יש . . חלק אלקי ממעל: ראה תניא (פ"א ו) רפ"ב.

כי מבשרי אחוה אלויה: ע"ד איוב יט, כו. ישראל הם אברים דמטרוניתא: ראה זהר (רע"א מהימנא) משפטים קיח, א. פינחס רלא, סע"ב.

מאמינים בני מאמינים: שבת צז, א. בא חבקוק: ראה חבקוק ב, ד. מכות בסופה.

עמוד תרנח

השמים כסאי: ישעי' טו, א.

הנשמה . . במוח: נסמן לע' תרלח.

שכל מלה ומלה: ראה תקוני זהר ת"י (כה), ב.

שמע לשון הבנה: נסמן לע' תשמג.

הויה . . ויהי: נסמן לע' תרנד.

ומי איכא זקנה: יבמות טו, ב.

ושנותיך לא יתמו: תהלים קב, כח.

אם שנותיך: ראה איוב י, ה.

הנה מקום איתי: תשא לג, כא.

ממארי דחושבנא: זהר קרח קעת, א.
לקבל ע"ע . . ב"ד: ראה סדר קשעהמ"ט
בסידור אדה"ז.

לעולם ירגיז אדם: ברכות ה, א.
ונכנס לו רוח שטות: ראה סוטה ג, א.
עע"ז . . בח"ל: ראה ע"ז ח, א.
שויה מחשבות — להרבן: כ"ה בהכתי"י.
ממגד תבואות שמש: ראה ברכה לג, יד.
כי לא על הלחם: עקב ח, ג.

עמוד תרסב

הכתוב אצל מרגלים: ראה תניא פכ"ט.
חטאנו ועלינו: ראה שלח יד, מ.
מערב . . לשכינה: נסמן לע"י תרסז.
הנשמה . . במוח: נסמן לע"י תרלח.
מלא כל הארץ כבוד: ישע"י ו, ג.
והשמש . . דעת: להעיר מרמב"ם ה"ל
יסודי התורה פ"ג, ה"ט. מורה נבוכים ח"ב
פ"ה.

מהתפלה דרבנן: נסמן לע"י תרנה.
הארון . . זהב ועץ: תרומה כה, י. יא.
והכפורת . . זהב: תרומה כה, יז.
משה . . צריך לארון: ראה ס"פ נשא.
מה הוא רחום: ראה ספרי עקב יא, כב.
מחמת שממון הצדקה: ראה תניא פל"ז
(מ, ב).

ובכל עצב יהי' מותר: ע"ד משלי יד, כג.
ולא תחורו: שלח טו, לט.

ומקבל שכר כעושה מצוה: ראה קדושי
לט, ב.

עמוד תרסג

שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.
אני ה' אלקיכם: שלח טו, מא. — גויא לע"ל
ע' תרסא ושי"ג.

בא חבוק: מכות בסופה.
ישראל שבחול' עע"ז: ע"ז ח, א.
עיקר איסור ע"ז: ראה כסף משנה הלכות
ע"ז פ"ג, ה"ז.

כמעשה דינוקא: נז, ב.
וממגד תבואות שמש: ראה ברכה לג, יד.
וקר"י ל"י אלהא דאלהיא: סוף מנחות.

ואנחנו כורעים: נוסח עלינו.
למען הודיעך: עקב ח, ג.
ואמרו בזה"ק: ראה שלח קסח, א.
בכל עצב יהי' מותר: משלי יד, כג.
בכל שבוע: נסמן לע"י תרסא.

עמוד תרסד

המחשבות . . מההיכלות: ראה ג"כ אגרת
הקדש (לתניא) סכ"ז (קמו, א).

ב' טבילות: ראה ג"כ לקוטי שיחות (ח"ז)
הוספות / מצורע ע' 315. (ח"ז) ע' 481.

ישראל . . נשמה: ראה תניא (פ"א ו) פ"ב.
לעולם ירגיז אדם: ברכות ה, א.
כי חזק הוא ממנו: שלח יג, לא. סוטה לה,
א.

אני ה' דברתי: ראה שלח יד, לה.
הננו ועלינו: שלח יד, מ. תניא פכ"ט.
לחזור למצרים: שלח יד, ד.

רוח האדם: ראה קהלת ג, כא.

שויה בא' — רש: אוצ"ל כאשר.

תשובה . . באותו פרק: יומא פו, ב.

שויה צריך — מעאע: כ"ה בהכתי"י.

וצבא השמים לך משתחוים: נחמ"י ט, ו.

שהשכינה במערב: נסמן לע"י תרסז.

הקביה מקומו של עולם: בתורת חיים
בראשית מג, א. מד"ת פ' כה. וראה ב"ר

פס"ח, ט.

הנה מקום נצבת: ראה תשא לג, כא.

עמוד תרסה

עשו לי מקדש: תרומה כה, ח.

משחרב ביהמ"ק: ראה ברכות ח, א.

המלאכים הם ביצירה: תניא רפ"ט.

כדאיחא בספרים: ראה אדה"ז ה"ל ת"ת
פ"ב.

וכסף שבארון וכרובים: כ"ה בהכתי"י.

בסוטה: לז, ב.

וראית את אחורי: תשא לג, כג. ברכות ז, א.

אברהם אוהבי: ישע"י מא, ח.

ובמקום שאתה מוצא גדולתו: נסמן לע"י

תר.

כולא קמ"י כ"ח: ראה זהר בהקדמה יא, ב.

מראי מקומות

תתקנז

המצות וספר הליקוטאים — להאריזל — ר"פ

חקת.

אתה פוררת: תהלים עג, יג. וראה סה"מ תקס"ז ע' רפא.

ונוגה לו סביב: יחזקאל א, ד. כז. וראה רמ"ז לזהר חקת קפ, א (קמג, סע"ב).

חורם כמו דוה: ישעי' ל, כב.

בהאי נוגה מפתח לאתתא: זהר ויקהל רג, ב.

נשרפת על . . פרשה: חקת כ, ה.

בח"י גבורה א': ראה לעיל הערה לאפר.

כמו בעש': ראה ג"כ הנסמן לעיל (פ' יתרו)

ע' שז.

עמוד תרסח

שהאפר יהי ע"פ המים: ראה פרה פ"ה, מ"ד ובמפרשים שם. תמורה פ"א, מ"ה ובראשון לציון שם. רמב"ם הל' פרה אדומה רפ"ו. רפ"ט.

מים . . חכ': ראה פרדס שעה"כ בערכו.

טלא דבדולחא: נסמן לע' תריח.

והכהנים הלויים: יחזקאל מד, טו.

חכ' . . כ"ג: ראה רמ"ק באוה"ח (סב, א)

לזהר משפטים (צה, א). לעיל (פ' תצוה) ע' שזד ובהנסמן לשם.

החסד . . איש כהן: ראה הנסמן לעיל (פ' פ"ב)

בא' לע' רנב.

במקום גדולתו: נסמן לע' תר.

חכמה . . ראשית: ראה זהר בראשית לא,

רע"ב. תקוני זהר רת"ל. פרדס שער (ג) אם

הא"ס הוא הכתר פ"ג. עץ חיים שער (מב)

דרושי אבי"ע פ"א.

קו המדה בוצינא קרדוניתא: ראה זהר

בראשית טו, א ובאור החמה ומקדש מלך שם.

תקוני זהר רת"ה ובכסא מלך שם. פרדס שער

(ד) עצמות וכלים פ"ו. שיעור קומה (לרמ"ק)

ססיב (סט, ג). ביאורי הזהר נז, ד.

עמוד תרסט

שאלו לחכמה: ראה (ירושלמי מכות פ"ב, ה"ו). ווי העמודים רפכ"א (לא, א). סה"מ

עמוד תרסו

האדם . . אפי' מהמלאך יודע יותר: ראה עקידה שער ה. שליה מד, ב.

ולא תתורו: שלח טו, לט.

שמע ישראל: ואתחנו ו, ד.

נשמה נק' ישראל: ראה ספר ערכי הכנויים (לבסתי"ד) מערכת יעקב.

שהגוף נק' יעקב: ראה זהר (רע"א מהימנא)

פינחס ריח, ב.

יעקב חבל נחלתו: האזינו לב, ט.

אני ה' לא שניתני: מלאכי ג, ו.

ואהבת: ואתחנו ו, ה.

ודברת במ שוהיא התורה: ואתחנו י, ז

וספרי שם. יומא יט, ב.

זאת חקת התורה: חקת יט, ב (דילוג בלשון

הכתוב). — הנחת כ"ק אדה"א (כנראה)

מהנדפס בלקו"ח חקת ס, א. ג"א לקמן ע' תרעה.

ולקחו . . שריפת החטאת: חקת יט, יז.

מארו"ל: ראה יומא מג, א. וברש"י ד"ה

איש.

שו"ה שבהקדוש — ובהשקפה: כ"ה בהכתי"י.

ולקח אזוב: חקת יט, יח.

אמרת' אחכמה: קהלת ז, כג. במד"ר פ"ט,

ג.

מי נדה: חקת יט, ט. יג. כ. כא. מטות לא,

כג (ובמפרשים שם).

מת . . באבי אבות: נסמן לע' תרעה.

נדה: ישעי' י, לא. אסתר ו, א.

נודד ללחם: ראה איוב טו, כג.

נע נוד: בראשית ד, יב. יד. וראה ביאוה"ז

(להצ"צ) חקת ע' תצוה.

דוה בנדחת: ראה מצורע טו, לג.

רגלי' יורדות מות: משלי ה, ה.

את רוח הטומאה: ע"ד זכרי' יג, ב.

ימותו ולא בחכ': איוב ד, כא.

והחכמה תח"י בעליה: ראה קהלת ז, יב.

עמוד תרסז

תמימה באדמימות: ספרי עה"פ. לאפר פר א' . . ה: ראה טעמי ישער

שבאויא ה'י בחי' פגם: ראה ע"ח שער (ח)
דרושי הנקודות פ"ב. פ"ג. פ"ז. שער (ט)
שבירת הכלים פ"ב.

עמוד תרעא

ויפגעו בו מלאכי אלקים: ויצא לב, ב.
יעקב . . ש' מ"ה: ראה זהר בהקדמה א, ב.
וירץ עשו לקראתו: ויצא לג, ד. וראה תורה
אור (וסה"מ תקס"ה) וישלח כו, א (ע' עו).
תורת חיים וישלח מה, ג.

ותקם בעוד לילה: משלי לא, טו.
רפ"ח . . טרף: בסה"מ תקס"ה ע' תרפה
בע"ח. וראה מקדש מלך לזהר אחרי ס, א
(מט, א).

טרף . . חטיפה: ראה רש"י נח ח, יא.
וטרף ורבץ: ראה מיכה ה, ז.
כדמות אר"י אכיל קרבניו: נסמן לע' תקעו.
פני אר"י אל הימין: יחזקאל א, י.
שוריה דז"א — מורד: כנראה צ"ל יורד.
שבת . . נגד הנוק: ראה תקוני זהר
בהקדמה יב, א.

כי קודש היא: תשא לא, יד.
לא תעשו כל מלאכה: ראה יתרו כ, י.
מה' דמים טמאים: גדה יט, א.
ואין סניגור נעשה קטיגור: ע"ד ברכות נט,
א.

הקטן . . שאין לו מחשבה: ראה חולין יב,
ב.
בוהר בסבא דמשפטים: קג, א. ע"ח שער
(מח) הקליפות פ"ב.

" כתרין דמסאבותא: ראה זהר שמיני מא,
ב. אחרי ע, א.
תרין צפריו: ראה זהר ויצא קסב, סע"ב.
ויחי ריז, ב. ע"ח שם ושער (מט) קליפת נוגה
פ"ט.

ושנים אנשים מרגלים: ראה יהושע ב, א.
זהר אחרי ס, ב. ע"ח שער (מח) הקליפות
פ"ב. פ"ד ושער (מט) ק"נ שם.
אז תבואנה . . זונות: מלכים א ג, טו. זהר
(ספרא דצניעותא) תרומה קעה, ב. זהר אחרי
שם. ע"ח שם.

תקס"ג ע' כ. תקס"ח ריש ע' תשיג. לקוטי
שיחות (ח"ד) הוספות / עשרת ימי תשובה ע'
1358.

ומאריך אף אף לרשעים: ראה סנהדרין
קיא, סע"א.
ונושא עון: ראה תשא לד, ז.

יחיו ובלחו יקומו: ראה ישעי' כו, יט.
שארין הדינין נמתקין אלא בשרשן: ראה פרי
עץ חיים שער (כו) השופר פ"א. לקרית
(להארזיל) וישב לט, א. תניא פליא.

עמוד עתר

התורה דמחכי הגלוי' נפקא: נסמן לע' תקי
הערה התורה.
שוריה הגלוי' — דכ"ס: דכל סתימין.
חקה שחקקתי: ראה יומא סז, ב.
דלית מח' תפיסא ב"י: ראה תקוני זהר
בהקדמה (יז, א).

בר"מ שכל הנעלם מכ"ר: וכ"ה באור
התורה תולדות ע' תרפה גז' ברע"מ. ובסה"מ
תקס"ט ע' א ונק' בפרד"ס . . והוא הנק'
בוהר בשם ח"ס. פיוט א"ל מסתתר בסידור
ר"י עמדין סדר סעודה שלישית לתלמיד ה"ר
משה קורדיוורו. ובסידור קול יעקב
(למהר"ק) בתחלתו ע' יז לר' אברהם בן
הרמב"ם.

דשם מ"ה: נסמן לע' תקי.
בחכמה כח מה: זהר (רע"א מהימנא) צו
כח, א. לד, א.

בחכמה . . אתברירו: נסמן לע' תקי.
עת אשר שלט: קהלת ח, ט. ראה זהר
(סבא) משפטים צה, ב. פרדס שער (טז)
אביע' פט"ז. ספר הגלגולים רפ"ב הובא
באגרת הקדש סכ"ה (תניא קמ, ב). אור
התורה קהלת ע' איקכט.

איש דרכו לכבוש: ראה בראשית א, כת.
יבמות סה, ב.

לאום מלאום יאמץ: ראה תולדות כה, כג
חיל בלע ויקאנו: איוב כ, טו.
הלומד . . מחכי' חיצוני': ראה זהר תוריע
מג, ב. סה"מ תקס"ה ע' תתלו.

עמוד תרעב

והאדם ידע את: בראשית ד, א.
 הכתר . . . האין: נסמן לע' תקמד.
 החכ' שמאין תמצא: ע'ד איוב כח, יב.
 אע"ה בן ג' שנים: ראה נדרים לב, סע"א.
 שו"ה המקור — ש"ד: של דבר.
 א"ו קישוי אלא לדעת: יבמות נג, ב.
 ידינו רמה: האוינו לב, כו.
 לי יאורי: יחזקאל כט, ג.

וברוח פיו כל צבאם: תהלים לג, ו.
 בינה . . . מחשבה: זהר (רע"א מהימנא)
 פינחס רכט, סע"ב.
 וצבא השמים: נחמי ט, ו.
 שבעים נפש: שמות א, ה.
 נפשות עשו: ראה וישלח לו, ו. ויקר פ"ד,
 ו. הובא ברש"י ויגש מו, כו.
 קליפת נוגה: ראה ג"כ לקמן ע' תרפח.
 מאי שמים: ראה חגיגה יב, סע"א.
 עושה שלו: נסמן לע' תרמה.

עמוד תרעג

זלעו"ז עשה האלקי: קהלת ז, יד.

עמוד רדעת

נשים דעתן קלה: שבת לג, ב. לקוטי שיחות
 (ח"י) תזריע — פ' החודש ע' 149 בהערה.
 רוכב על עב קל: ישעי' יט, א. ע"ח שער
 (כו) הצלם פ"ג.
 טל . . . להחיות בו: ראה שבת פח, ב.
 אתה גבור: ברכת שמו"ע.

עמוד תרעו

כמיש בלקיח: הנסמן לע' תרסו לאפר.
 אשכחן אפר דאיקרי עפר: ראה חולין פח,
 ב.
 ולקחו מעפר שריפת החטאת: ראה חקת
 יט, יו.
 שו"ה כו' — ששרפו האפר: כ"ה בגוכי"ק.
 מים בחי' חכמה: ראה פרדס שה"כ
 מערכת מים.

עמוד תרעה

במס' פרה: פ"ה, מ"ד. — נדפס בשינויים
 בלקוטי תורה חקת ס, א. נר"א לעיל ע' תרסו.
 וביבמות: עב, ב. יומא מג, א.
 הכל כשרים: פרה פ"ב, מ"י.
 מים חיים . . . מקוה: חקת יט, יז. רמב"ם פ"ז
 מהלכות פרה אדומה ה"א. ה"י.
 מת שהוא אבי אבות: ראה פיוט (יוצר
 לפרשת פרה) אין לשוחח. רש"י (פסחים) יד,
 רע"ב ד"ה בחלל, יז, א ד"ה רבינא. (כבא
 קמא) ב, רע"ב ד"ה וטמא. תוספות נזיר נג, ב
 ד"ה חרב. ר"ש ור"אש (כלים) פ"א, מ"א ד"ה
 וטמא. (אהלות) פ"א, רמ"ב.
 רפ"ח ניצוצים דתהו: ראה סה"מ תקס"ה ע'
 תרמב.

החכמי מאין תמצא: ראה איוב כח, יב.
 רוקע הארץ על המים: ראה תהלים קלו, ו.
 י"ט דא"י וי"ט דאי"ח: ראה עץ חיים שער
 (לט) מ"ן ומ"ד דרוש טו.
 על כן יאמרו המושלים: חקת כא, כו.
 דע מאין באת: אבות פ"ג, מ"א.
 יוד הוא בחי' חכמה: נסמן לע' תשסד.
 כ"י עלו במחשבה: נסמן לע' תקמה.

עמוד תרעז

עיניך ברכות בחשבון: שיר השירים ז, ה.
 אני ראשון ואני אחרון: ישעי' מד, ו.
 אני הוא בחי' מלכות: נסמן לע' תרלח.
 שאו מרום עיניכם: ישעי' מ, כו.
 מי אלה אותיות אלוקים: ראה זהר
 בהקדמה ב, א. לקוטי תורה (וסה"מ תקס"ה)
 במדבר ו, ד (ע' תקפט).
 פלג אלוקים: תהלים סה, י.
 גדול אדונינו ורב כח: תהלים קמו, ה.
 בעשרה מאמרות: בראשית פ"א. אבות
 רפ"ה.

פרה פר ה': נסמן לע' תרסו לאפר.
 אחז"ע מהגרונ: ראה ספר יצירה (מנטובה
 שכ"ב) פ"ב, מ"א. עץ חיים שער (ה) טנת"א
 פ"ג. שער (כה) דרושי הצלם דרוש ב.
 תשובות וביאורים (קה"ת תשל"ד) ס"יג ע' 62
 הערה ה.1

עמוד תרעה

ויאמר . . . אור: בראשית א, יא. ג.
אחזיע בגרון: נסמן לעי תרעה.
ויהי האדם . . . ממלא: בראשית ב, ז
ובתרגום אונקלוס.

ק"ד צירופי אלקים: נסמן לעיל (פ' נח) לעי
נט.

ומי"ח . . . באדמת בני חם: נסמן לעי תקיג.
הבו לה' . . . קדש: תהלים כט, א. ב.
הבו בגימט' אחד: פרי עץ חיים שער (יח)
פ"ו. פ"ח.

השתחוו . . . קדש: ראה פרי עץ חיים שם
פ"ח. פכ"א.

בצלאל הרי יודע: ראה ברכות נה, א.
וידעת היום . . . אלוקים: ראה ואתחנן ד,
לט.

לית אתר פנוי מיני: נסמן לעי תרנה.
את השמים ואת הארץ: ירמ' כג, כד.
מהתעבות האור נעשה הכלי: נסמן לעי
תשנג.

נרנחיי: נסמן לעי תשנא.
כי נפש הבשר בדם הוא: אחרי יז, א.
ונשמה משכנה במוח: נסמן לעי תרלח.
וחי' היא חכמה: עץ חיים שער (ו) העקודים
פ"ה מ"ק.

ויחידה היא בחי' כתר: עץ חיים שם.
וחי' יחידה הם אינם מתלבשים בכלים:
ראה אור התורה בראשית תעה, א.

עמוד תרעה

שיש עורקים: ראה ג"כ לעיל עי תקכט
ובהנסמן לשם.

מכה"כ ח"א: ישעי' ו, ג ובתרגום יונתן שם.
איהו תפיס בכולהו עלמין: נסמן לעי
תרמח.

ומסדר את הכוכבים: תפלת ערבית.
שמים . . . ג"ע העליון: ראה לקוטי תורה
במדבר טו, ב.

ג"ע העליון שהוא כבריאה: ראה מקדש
מלך לזהר בשלח דמ"ו, א (קמח, ב). תניא
פליט.

כל אשר חפץ: תהלים קלה, ו.

עמוד תרפ

באתערותא . . . דלעילא: נסמן לעי תקו.
רוח אייתי רוח: נסמן לעי תקצב.
המושלים ביצרם . . . בחשבוננו של עולם:
בכא בתרא עת, ב.

כד אתכפיא ס"א: ראה תניא פכ"ז. סה"מ
תקס"ח עי תיה ובהנסמן שם.

עולם הוא מלשון העלם: נסמן לעי תקסה.
וסיחון הוא מלשון שיחה נאה: ראה בכא
בתרא עת, ב. לקוטי תורה חקת סו, א.

וסיחון . . . מלשון היסח הדעת: ראה לקוטי
תורה שם.

ויצא יצחק לשוח בשדה: חיי שרה כד, סו.
מה אהבתי תורתך: תהלים קיט, צו.
שהתפלגה . . . חיי שעה . . . חיי עולם: ראה
שבת י, א.

בוצינא דקדדוניתא: נסמן לעי תרסח.

עמוד תרפא

לא הביט און ביעקב: בלק כג, כא. — נדפס
בתוס' הערות וכר' באוה"ת בלק עי א"ד.
יוחנן כהן גדול: באוה"ת הגיל מציון לסוף
מסכת סוטה. וראה משנה סוטה מז, סע"א.
מת, א. ירושלמי מעשר שני ספ"ה. סוטה פ"ט,
ה"א.

עורה למה תישן: תהלים מד, כד.
ויקץ כישן ה': ראה תהלים עת, סה.
נשמותיהם ממש מחלק השכינה: ראה תניא

רפ"ב.

השוכן אתם: אחרי טז, טז.
כי אני ה': מסעי לה, לד.
לא ינום ולא ישן: תהלים קכא, ד.
אשים אלביש שמים קדרות: ראה ישעי' נ,

ג.

בדבר ה' שמים נעשו: תהלים לג, ו.
והחכמה מאין תמצא: איוב כח, יב.

עמוד תרפב

ותקעתיו יתד במקום נאמן: ישעי' כב, כג.
גזירה שמא יתקע: שבת קכב, ב.
שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.

מראי מקומות

תקטסא

כמאמר אליהו: תקוני זהר בהקדמה (יו, א).
לא ילבש גבר: ראה תצא כב, ה.
בספר הבחיר בעשרה לבושי: בשליה
רעב, ב בפסיקתא וכן ביוצר של ריה.
יעביד לגבי מאנא רברבא: ראה זהר (רעיא
מהימנא) בא מב, ב.

עמוד תרפה

ביום השמיני עצרת: פינחס כט, לה.
וישמחו בך מקדשי שמך: ראה שמרע
לשבת ויירט.
אינו צריך לשמו כלל: ראה לקוטי תורה
בהר מא, ג.

קורא הזורו: ישעי' מא, ד.
כמיש אליהו: ראה הקדמת תקוני זהר יו,
א.

במקום גדולותו: נסמן לע' תר.
חריג ארצין: נסמן לע' תקפא.
כמיש בעיח: ראה שער (ו) עקודים פ"א.
אשר קדשנו במצותיו: נוסח ברכות המצות.

עמוד תרפו

אורחות ה': תהלים כה, י.
שפרחה נשמת שרה . . חי: ראה רשיי חיי
שרה כג, ב וברביא שם.
שמים לא זכו בעיניו: ראה איוב טו, טו.
בקרבסת לפני ה': אחרי טז, א.

עמוד תרפו

עצרת להוי' אלקיך: ראה טו, ח.
הלובן . . עצמות: נדה לא, א.
חכם באחור ישבחה: ראה משלי כט, יא.
נשמת משה: ראה לקוטי שיחות (ח"ו)
הוספות / שמות ע' 244.
מן המים: שמות ב, י.
משה . . עיבור ט' חדשי: כ"ה בהכתי".
אלי' שאמר חי' הוי': נסמן לע' תשכט.
דכל נשמחא: מובא בכמה מקומות בדא"ח.
וראה זהר אמור קד, כ. לך צ, סעי"ב. ויחי
רכו, ב. רלג, ב. (סבא) משפטים צו, ב. אחרי
סא, א.
האודם . . הבשר: נדה לא, א.

קול דודי: שה"ש ב, ח.
הרים נקי' אבות . . אמהות: ריה יא, א.
הו בעון חוללתי: תהלים נא, ז.
וחטאתי נגדי תמיד: שם ה.
לב נשבר ונדכא: תהלים נא, יט.
חרועס בשבט ברזל: תהלים ב, ט.
רחוק מרשעים ה': ראה משלי טו, כט.
את השמים . . אני מלא: ירמ' כג, כד.
ולית אחר פנוי מיני': נסמן לע' תרנה.
כי פנו אלי: ירמ' ב, כז.
פנים אל פנים: תשא לג, יא.

עמוד תרפג

מלכותך מלכות: תהלים קמה, יג.
ותקרבנה בנות צלפחד: ראה פינחס כז, א.
צלפחד . . הגבורות . . פחד: לקוטי תורה
האריזיל פי' פינחס דיה ענין בנות צלפחד.
אף ידי . . שמים: ישעי' מה, יג.
ידי הוא יד כהה: ראה מנחות לו, סעי"ב.
גבורות . . דרועא ימינא: ראה תקוני זהר
בהקדמה (יו, א).

למעלה מעלה . . אין תכלית: נסמן לע'
תרמה.
צדיק מושל ביראת אלקים: ראה שמואל ב
כג, ג.
מי מושל בי צדיק: מועד קטן טז, ב.
הקביה גוזר גזירה וצדיק מבטלה: ראה
שבת סג, א. מועיק שם.
ירא משה ויפול על פניו: ראה תשא לד, ח.
סנהדרין קיא, א.

עמוד תרפד

הן שמים לא זכו בעיניו: איוב טו, טו (דילוג
בלשון הכתוב).
ומלאכיו ישים תהלה: ראה איוב ד, יח.
ויהי כי זקן יצחק: תולדות כו, א.
פחד יצחק: ע"ד ויצא לא, מב. נג.
יצחק גבורה: נסמן לע' תקפ.
למה הרגזתני: שמואל א כח, טו.
ובזו יבוזו לו: ע"ד שיר השירים ח, ז.
כי אתה אבינו: ישעי' סג, טז. שבת פט, ב.
ובאו במערות צורים: ישעי' ב, יט.

בטן רשעים תחסר: ראה משלי שם.

עמוד תרפט

וכל דינין מתעברין מינה: זהר תרומה קלה, ב.

נשאר רק הטוב: ראה דרך מצותיך מצות לא תבערו אש צ, רע"ב.

וקראת לשבת עונג: ישעי' נח, יג.

אין צדיק בארץ: ראה קהלת ז, כ.

יש קונה עולמו: עזי יז, א.

יען כי נכנע אחאב מלפני: ראה מלכים א כב, כט.

יען נמצא בו דבר טוב: מלכים א יד, יג.

נפש הבהמיות . . מקליפות נוגה: ע"ח שער (מח) קליפת נוגה פ"ב.

נקי כפים ובר לבב: תהלים כד, ד.

לב טהר: תהלים נא, יב.

אז איתם וניקתי: שם יט, יד.

מבואר בתניא: נסמן לע' תקטו.

בחכמה אתברירו: נסמן לע' תקי.

אתה הראת לדעת: ואתחנן ד, לה.

צריך למגרס אינש: ראה עזי יט, א.

עמוד תרצ

מצרף לכסף וכור לזהב: משלי יז, ג.

בינה דינין מתערין מינה: נסמן לע' תקעא.

שויה נוגה — כיכ: אוציל מבררת כיכ.

מעט אור דוחה הרבה מהחושך: ראה תניא פ"ב.

כי תאמר . . לא תירא מהם: ראה עקב ז יז-יח.

טהור עינים מראות ברע: ראה חבקוק א, יג.

הנסמן לעיל (פי תרומה) לע' שמו.

כי לא יצדק בעיניך: ראה תהלים קמג, ב.

הנדרים הם בחיי המלך: ראה זהר (רעיא מהימנא) פינחס רנה, סע"א. יתרו צא, ב.

וראה אור החמה (יתרו) שם.

עמוד תרצא

נדרים סייג לפרישות: אבות פ"ג, מ"ג.

כשאומר ה"ז עולה: ראה קדושין כח, ב.

אשה ריח ניחוח להוי': ויקרא א, ט.

הולדה בימי הפסח כמיש בפרע"ח: שער (כט) הלולב ספ"ח. אגה"ק סי"כ (קל, ב).

כי ידעו שבטוכות הושבתי: ראה אמור כג, מג.

עמוד תרפח

יודבר משה: ראה מטות ל, ב"ג. — וראה סה"מ תקס"ז ע' רצו.

קונם עלי כיכר זה: ראה נדרים י, א במשנה.

עצה"ד טו"ר: ראה בראשית ב, ט. יז.

בכל מציאות . . תערובות טו"ר: ראה ג"כ לעיל (פי) לך ע' צד.

קמח בקמח: ראה שו"ע אדה"ז הל' פסח סתמ"ז, ס"א.

רפיח ניצוצין: ראה סה"מ תקס"ה ע' תרמב.

ז"ין מלאכי' (מלכין) קדמאין: ראה זהר (אדרא רבא) אחרי קלה, א.

קליפות נוגה . . טו"ר: ראה ע"ח שער (מט) קליפת נוגה פ"ב, פ"ג.

להט החרב המתהפכת: בראשית ג, כד. וראה זהר ויחי רבא ב. ע"ח שם פ"ג.

במדבר שהוא מקום הקליפות: ראה לקוית (וסה"מ תקס"ז) נשא כ, א (ע' קצב).

לפעמים . . ולפעמים: ראה ע"ח שם רפ"ד. ג' קליפות . . שום טוב כלל: ראה תניא ספ"א, ספ"ו.

דברים המותרים הוא מקליפות נוגה: ראה ע"ח שער (מט) פ"ז. פ"ג. תניא פ"ז.

נוגה דבריא . . יצירה ועשי': ראה ע"ח שער (מט) פ"ז. וראה אוה"ת נח ע' תרא.

ורוח הבהמה יורדת למטה: ראה קהלת ג, כא.

רוח האדם: ראה קהלת שם.

צדיק אוכל לשובע נפשו: משלי יג, כה.

חמרא וריחא פקחין: יומא עו, ב.

ובשרא דתורא: ב"ק עב, א.

לחם . . מלחמה: ראה הנסמן לעיל (פי) בראשית) לע' נג.

נהמא אפוס חרבא: ראה זהר בלק קפח, ב.

סה"מ תד"ש ע' 103.

מראי מקומות

תתקסג

הדום רגליו והשמים כסאי: ראה ישעי' סו, א.

השמים שהוא ז"א: זהר בשלח סב, ב.

עמוד תרצד

רוח הבהמה . . האדם העולה: ראה קהלת ג, כא.

לא נפקד מהם: ראה מטות לא, מט.

וחלקו המלקוח: ראה מטות לא, כז ואילך. אלעזר איש חסד: לקו"ת להאריז"ל ר"פ מטות.

אלה מסעי בני: ראה מסעי לג, א. — נדפס בשני המאורות ל, סע"א. נוי"א בלקו"ת פה, א.

מי יעלה . . נקי כפיס: ראה תהלים כד, ג' ד.

מי יעלה לנו: בלקו"ת (הנ"ל) יעלה בהר ה' תהלים כד, ג.

נקי כפיס: תהלים כד, ד. וראה מנחת שי שם.

חלק אלק' ממעל: ראה תניא רפ"ב.

שמשה . . דעת: ראה לקוטי שיחות (ח"ו) הוספות / שמות ע' 244 ואילך.

משה ושושבינא דמלכא: נסמן לעיל (פ' פקודי) לע' תי.

ואהרן הוא ושושבינא דמטרוניתא: נסמן לעיל (פ' תצוה) לע' שנא.

טהור עינים מראות ברע: נסמן לע' תרצ. אם אין יראה: ראה אבות פ"ג, מ"ז.

כל שאין יראת חטאו: ראה אבות פ"ג, מ"ט. אין אדם . . שטוח: סוטה ג, א.

גלו לאדום: ראה ספרי מסעי לה, ד. מה יפה ירושתנו: ראה תפלת השחר (לפיכך).

עמוד תרצה

בכל . . נפשך: ואתחנן ו, ה.

הכול ירוממוך: ברכת יוצר לשויריט.

כולא כלא חשיב: ראה זהר בהקדמה יא, א.

מארץ עד לרקיע: חגיגה יג, א.

שבעה רקיעים: חגיגה יב, ב.

וקרסולי . . ורגלי: ראה חגיגה יג, א.

אש . . שירד מלמעלה: ראה תוי"כ ויקרא א, ז.

חכם הוא המתיר: ראה ספרי ר"פ מטות. אתהפכא ממרירו למתיקו: ראה זהר בהקדמה ד, א.

וימינך פשוטה: תפלת נעילה. מנשה שהעמיד . . חתר חתירה: ראה סנהדרין קג, ב. א.

ר"מ שהי' מטהר: ראה שוחר טוב (וילקוט המכירי) תהלים יב, ז. ירושלמי סנהדרין פ"ד, ה"א. ערובין יג, ב.

בשבת מוחין דאבא . . דאימא: ראה פרי עץ חיים שער (כ) מקרא קודש פ"א. שויה ניבלע — וימיט: ויום טוב.

הריעו לה' כל הארץ: תהלים ק, א. לקו"ת ושער המצות (להאריז"ל) שם. זממור לתודה: תהלים שם.

ושמרתם את השבת: תשא לא, יד. וכל קודש בחכמה: ראה זהר (רע"א מהימנא) ס"פ בא מג, ב.

זדונות נעשו לו כזכיות: יומא פו, ב.

עמוד תרצב

ששם עלו שבטיס: תהלים קכב, ד. וראה פרסם שער (כא) פרטי השמות פ"ז ואילך.

משה שהוא יסוד אבא: ראה לקוטי שיחות (ח"ו) הוספות / שמות ע' 246.

כל הנביאים נתנבאו: ראה ספרי ר"פ מטות. איזה חכם הוואה: ראה תמיד לב, א.

חכם . . חרטה: ראה ערובין סד, ב. והחכמה מאין תמצא: איוב כח, יב. אבא יונק: נסמן לע' תקעד.

בילקוט פרשת מטות . . י"ב אף: בסה"מ תקס"ד ע' כח בלקו"ת [להאריז"ל].

וחציית את המלקוח: מטות לא, כז.

עמוד תרצג

ו . . יומין . . לשית אלפי שנין: ראה רמב"ן בראשית ב, ג. דרשת תורת ה' תמימה (להנ"ל) ע' קסט.

שנוק' הוא פטיעות הו"א: ראה זהר בלק רג, ב.

קרבת אלקי לי טוב: תהלים עג, כה.
 ב' מצות בתורה הגיון ודיבור: ראה הלי'
 תית פיב, הייב.
 עת הוא בחי' מל': פרדס שער (כג) ערכי
 הכנויים מערכת עת.

מל' שנקי' בשם דיבור: נסמן לע' תרא.
 בדבר ה' שמים נעשו: תהלים לג, ו.
 בי מלכים ימלוכו: משלי ח, טו.
 ג' שעות: ראה ע"ז ג, ב.
 מלך במשפט יעמיד ארץ: משלי כט, ד.
 דאוריית מחכמה נפקת: נסמן לע' תקי
 הערה התורה.

ההר הטוב . . אעברה ואראה: ראה ואתחנן
 ג, כה.

שעשוע המלך בעצמותו: נסמן לע' תקפב.
 עלה ראש הפסגה: ואתחנן ג, כז.

אין ד"ת מקבלים טומאה: ברכות כב, א.
 אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא: ראה
 תקוני זהר תסיט (קיב, רע"א). שם ס"א (קיד,
 רע"א). בראשית רבה פניו, ז. תקוני זהר
 תכ"א (ג, ב).

ויתעבר ה' בי למענכם: ואתחנן ג, כז.
 ועתה ישראל שמע: ראה ואתחנן ד, א.
 שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.
 ישראל הוא שר אל: ראה ג"כ לעיל (פ'
 וישלח) ע' קעט ובהננסם לשם.
 כי שרית: וישלח לב, כט.

עמוד תרחצ

נעשה אדם: בראשית א, כז.
 בצלם אלקים: נח ט, ו.
 אך בצלם יתהלך איש: תהלים לט, ז.
 שויה יתהלך — מהנשמה: כ"ה בהכתיב.
 מהחוחם שיש בו אותיות: ראה ג"כ לעיל
 (פ' בראשית) ע' ז.

נשמה שנחתי בי: ברכות השחר.
 ואם פגמתי: קשעה"ט (סידור אדה"ז).
 ונכרתה הנפש מעמיה: ראה לך יז, יד.
 מה הנשמה: ראה ברכות י, א.
 מי שאמר [לשמך] וידליק: ראה תענית כה,
 א. וראה לעיל (פ' וישלח) ע' קעה.
 גם כי תרבה תפלה: ישע"א, טו.

לשון אלה: ראה ג"כ הנסמן לעיל (פ'
 שמות) לע' רכד.

ואתחנן אל ה': ואתחנן ג, כג. — ראה
 סה"מ תקס"ג ע' תרסו. אה"ת ואתחנן ע' סה.
 ע' צג.

בקשת משה: באה"ת ואתחנן ע' סה
 באה"ח [ואתחנן ג, כה] ובמג"ע [באה"ת שם
 ע' צג בילקוט ראובני [ואתחנן ג, כה ד"ה
 במדרש] בשם מגלה עמוקות אופן קפו [קפה]
 — ביליר שם (וכן נעתק באה"ת שם ע' צג)
 קפו והוא טה"ד. לקוטי שיחות (חי"ט) האוינו
 ע' 346 בהערה].

אחת היא יונתי: שיר השירים ו, ט.
 נר ה' נשמת אדם: משלי כ, כז.
 באור פני מלך חיים: משלי טז, טו.

עמוד תרצו

הרהורי עבירה: יומא כט, א.
 מי יעלה בהר ה': תהלים כד, ג.
 נקי כפיס: תהלים כד, ד.
 אין נפשי אל העם הזה: ירמ' טו, א. וראה
 תרגום ורש"י שם. לקוטי שיחות (ח"ב)
 הוספות / לך ע' 456 בהערה.
 מי לי בשמים: תהלים עג, כה.
 ישא ברכה: תהלים כד, ה.
 ומשה ה" רע"א מה[נ]מנא: ראה זהר (רע"א
 מהימנא) צו כז, ב. ילקוט שמעוני איכה רמז
 תתקצו.

משה . . אוהב אמיני לישראל: ראה מנחות
 סה, א.

תורה ותפלה: ראה ג"כ אור התורה שבת
 שובה ע' איתקמו.

מתי אבא וארא: תהלים מב, ג.
 דרב יהודא: ראש השנה בסופה.
 ר' יהודא הנשיא: ברכות יג, ב.
 ושם דרך . . השם ארחותיו: תהלים נ, כג.
 מועד קטן ה, סע"א.

עמוד תרצז

כל דרכי איש: משלי טז, ב.
 אין אדם רואה: שבת קיט, א.

עמוד תרצט

וידעת היום: ואתחנן ד, לט. — ראה ג"כ לקוטי תורה (וסה"מ תקס"ד) האוינו עז, ד (ע' ריט).

בגין לאשתמודעא ל"י: ראה זהר (רעיא מהימנא) בא מב, ב. המשך תרס"ו ע' ד. לקוטי שיחות (ח"ו) שמות ע' 19.

תשוב ה' לגבי וא"ו: ראה ראשית חכמה שער התשובה פ"ב (קו, ג). זהר (רעיא מהימנא) נשא קכב, א. אגרת התשובה רפ"ד (צג, ב). מאמרי אדה"ו הקצרים ע' תקפד.

לקוטי תורה ראש השנה ס, ד. בלק עה, א. חכמה ובינה הוא אבא ואימא: תניא פ"ג. כנשר יעיר קנו: האוינו לב, יא. ירושלמי חגיגה פ"ב, ה"א.

בינה ליבא: תקוני זהר בהקדמה (יז, א). הלב רואה: קהיר פ"א, טז, א. על גזוליו ירחף: המשך הכתוב כנשר יעיר קנו.

קודם ק"ש נק' היכל האהבה: ראה סידור האריז"ל שם.

עמוד תש

שו"ה הנ"ל — בעגות: בעלי גבול ותכלית. כל שיש לו תחילה: ראה חובת הלבבות שער (א) היחוד ספ"ה. המשך תרס"ו ע' כ. איהו וגרמוהי חד: תקוני זהר בהקדמה ג, ב.

פב"פ דבר ה' עמכס: ואתחנן ה, ד. ואני בתוך הגולה: יחזקאל א, א.

אני הוא מלכות: פרדס שער (כג) ערכי הכנויים מערכת אין. פרי עץ חיים בתחלתו. פני אר"י שור פני נשר: ראה יחזקאל א, י. מחנה מיכאל יש אלף אלפים: ראה זהר בהעלתך קנד, א.

מיכאל . . . ראובן: ראה זהר במדבר קית, ב. דגל מחנה ראובן: ראה במדבר ב, י"א. נשר הוא רחמנות: ראה ירושלמי פאה פ"א, ה"א.

דרך הנשר בשמים: משלי ל, יט. יושב אל הוי' וירחמיהו: ראה ישע"י נה, ז.

ולו צר קרי לא צר כתיב: ישע"י סג, ט. וראה סוטה לא, א. תענית טז, א. רד"ק ומנחת שי לישע"י שם. ויניחחו בגי'ע: בראשית ב, טו ותרגום יוב"ע שם.

וירא אלקים: בראשית א, ד. זהר בראשית מה, ב.

ללמוד תיכף אחר התפלה: ראה שו"ע אדה"ו (חא"יח) ה' תלמוד תורה סקנ"ה ס"א. מאמרי אדה"ו הקצרים ע' תקעא.

על מה אבדה הארץ: ראה ירמ"י ט, יא"ב. הארץ היא מלכות: ראה זהר (תוספתא) בראשית לא, ב. מאויא בערכו סקכ"ו. ממעמקים קראתיך: תהלים קל, א.

עמוד תשא

עשר כתרין דמסאבותא: ראה זהר שמיני מא, ב. אחרי ע, א.

במקום שבע"ט עומדים: ברכות לד, ב. לקוטי שיחות (ח"יד) הוספות / נצבים ע' 361. יצרנו כאישון עינו: האוינו לב, י.

כח הרא"י: ראה ג"כ סה"מ תקס"ד ע' רכו. מי עולה מן המדבר: ראה שיר השירים ג, ו. ה, ה.

וידעת היום: ואתחנן ד, לט. כחשיכה כאורה: תהלים קלט, יב. אם אסק שמים: תהלים קלט, ח. בראשית ברא בחוכמתא: ראה בראשית א, א ובתרגום ירושלמי.

וברוך עושה בראשית: ראה ברוך שאמר (פסוקי דזמרה).

כולם בחכמה עשית: תהלים קד, כד. ובעשרה מאמרות: ראה אבות פ"ה, מ"א. תרין ריעין: ראה זהר ויקרא ד, א. אור התורה נצבים אירכב.

חכמה . . . כח מה: זהר (רעיא מהימנא) צו כת, א. לד, א.

עמוד תשב

המזלא המכה ומגדלו: נסמן לע' תקיא הערה אין לד.

הכל תלוי במזל: נסמן לע' תקע.

ד' יסודות ארמ"ע: ראה סה"מ תשי"ח ע'
204 בהערה.

ואתה מחי' את כולם: נחמ"י ט, ו.
דעת הוא לשון הרגשה: נסמן לע' תרא.
בכל דרכיך דעיהו: משלי ג, ו.
השמר לך פן תשכח: ואתחנן ו, יב. עקב ח,
יא. וראה סמ"ג מל"ת ס"ד.
הרהור לא עביד מידי: זהר אמור קה, א.
ישראל לא ידע: ראה ישעי' א, ג"ד.

עמוד תשה

כי כולם ידעו אותי: ירמ"י לא, לג.
וידע כל פעול: תפלת ימים נוראים.
אמונה . . . סוכ"ע: ראה ג"כ סידור שער חג
המצות רפד, ג. דרך מצותיך מצות חמץ
ומצה.

זה השער לה': תהלים קיח, כ.
דא תרעא לאעלאה: זהר בהקדמה ח,
רע"א.

כי שמש ומגן: תהלים פד, יב.
המלך המרומס: ראה ברכת יוצר.
המלך הגדול והקדוש: ברכת ישתבח.
שטובב ומקיף מלמעלה: ראה תניא פמ"ח.
את השמים . . . מלא: ירמ"י כג, כד.
כחשיכא(ה) כאורה: תהלים קלט, יב.
ויאמר הוי' אל הנחש: ראה בראשית ג, יד.
ויאמר ה' אל בלעם: ראה בלק כב, יב. ט.
אם אסק שמים: תהלים קלט, ח.
מבטן שאול שוועתי: יונה ב, ג.
ואני אמרתי נגרשתי: יונה ב, ה.
חי ולא בחיים: ראה מ"ג ח"א פנ"ז.
מבשרי אחזה אלקות: ראה איוב יט, כו.
הודו על ארץ ושמים: תהלים קמת, יג.

עמוד תשו

בא חבקוק . . . וצדיק באמונתו יחי': חבקוק
ב, ד. סוף מכות.
שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.
ובשכמל"ו: פסחים נו, א.
כדי שתמליכוני: ראה ברכות יג, ב.
ומלאה הארץ דיעה: ראה ישעי' יא, יט.
ואת רוח הטומאה: זכרי' יג, ב.

לכבודי בראתיו: ראה ישעי' מג, ז.
כבוד בגי' ל"ב: ראה זהר (רע"א מהימנא)
צו לג, א.

כל אשר חפץ עשה: ראה תהלים קלה, ו.
חכמה . . . נק' בחי' ראשית: נסמן לע'
תרסה.

ואציע שאול: סיום הכתוב אם אסק שמים.
מלכות . . . ראש לשועלים: נסמן לע' תרלה.
אין מלך בלא עם: נסמן לע' תרלא.
כי חפץ חסד: מיכה ז, יח.
מה רבו מעשיך ה': התחלת הכתוב של
כולם בחכמה עשית.
ובראשית נמי מאמר הוא: ר"ה לב, א.

עמוד תשג

גבורה [גבורי] כח: תהלים קג, כ.
ועשית אותם כאילו עשאוני: בחקתי כו, ג.
וראה זהר בחקתי ק"ג, א. ויקרא רבא פל"ה, ז.
שלא ימצא האדם . . . סוף: ע"ד קהלת ג, יא.
שו"ה סוף — תומ"ט: תורה ומעשים
טובים.
ויברא אלקים . . . מקדם: ראה בראשית ב,
ח.

עתיד הקב"ה לאשתעשע: נסמן לע' תקצו.
ואין דומה לך: ברכת יוצר לשבת.

עמוד תשד

וידעת היום: ואתחנן ד, לט. — ראה לקו"ת
(וסה"מ תקס"ה) ואתחנן ד, א (ע' תשכח).
וזאת המצוה: ואתחנן ו, א. וראה ג"כ לקוטי
תורה (וסה"מ תקס"ח) ואתחנן ט, א (ע' שפ).
אמרי בינה שער הקיש פרק צדיק.
ארץ זבת חלב ודבש: ואתחנן ו, ג.
דעת לאמונה: ראה ג"כ דרך מצותיך מצות
האמנת אלקות.

ואתה בני שלמה: ראה דברי הימים א כח,
ט.

אתה הראית לדעת: ואתחנן ד, לה.
עמי לא ידע: ראה לקמן הערה ישראל.
ויאמינו בהוי': בשלח יד, לא.
והאמין בהוי': לך טו, ו.

סידור האריז'ל (וסידור תפלה למשה להרמ"ק בשם רעיא מהימנא) קיש. משנת חסידים מסכת הבריאה דערבית פייב, מזו. פייג, מ"א, מ"ט. תקוני זהר ת"ע (קלד, סע"ב). סידור שער הקיש עג, ג. דרך מצותיך שורש מצות התפלה פייב. שם מ"ב . . ע"ב: ראה זהר תרומה קלב, ב. פרדס שער (כא) פרטי השמות פ"ה. פייב. דחסד בגי' ע"ב: פרדס שער (כג) ערכי הכנויים מערכת חסד.

בכתבי האריז'ל: ראה פרי עץ חיים שער (ד) התפילין פ"ח. משנת חסידים מסכת תיקון תפילין פייג'ו. פייא פייב. זהר בא מג, ב. ואתחנן רסב, א. סידור (שם ו) שער התפילין ז, סע"א.

עמוד תשט

בוהר במה דאחליפו דוכתייהו: באמרי בינה הנ"ל ע"פ ומלכי צדק [זהר לך פו, רע"א. וראה במקדש מלך שם. בלקו"ת הנ"ל עיין מזה בהרמ"ז פ' צו בדף כז [ב] וכנזכר מזה בכיבור ע"פ לבבתי (לקו"ת שיר השירים ל, ג)].

ואתכללא שמאלא בימינא: ראה ג"כ זהר וארא (כו, א). תרומה (קסב, ב). ויקרא (כד, א). קרח (קעו, א. קעת, א).

שפ' שמע הוא בחסד: ראה פירוש המלות (מהדו"ב) פסיט (מד, ב). דרך מצותיך הנ"ל. בחינוד קטן: [שער היחוד והאמונה הנקרא בשם חינוך קטן]. ראה שם פ"ב. פ"ט. מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תקטז.

וקדמון לכל הקדומי': ראה חובת הלבבות שער (א) היחוד פ"ז סודיה והחמישי.

אין ערוך לך: ברכת יוצר לשבת. אנת הוא חכים: ראה תקוני זהר בהקדמה (יז, ב).

אנת חד ולא בחושבן: ראה תקוני זהר שם (יז, א).

במקום גדולתו: נסמן לע' תר. כד סליק ברעותי': ראה זהר לך פו, סע"א. לקו"ת (וסה"מ תקס"ט) שיר השירים טז, א (ע' עד).

אלה המצות: בחקתי כו, לד. אשר יעשה אותם האדם: אחרי יח, ה. ורעה אמונה: תהלים לו, ג. י"ד עתים לטוב: ראה קהלת ג, ב ואילך. וראה שערי אורה שער הפורים פצ"ד (פו, ב). עת לשחוק ועת לבכות: ע"ד' הובא בסה"מ תקס"ה ע' תשלה. וראה קהלת ג, ד. ויתהלך חנון: בראשית ה, כד. דור המבול . . הפלגה . . ואח"כ . . נח: כ"ה בהכתי'.

ומעשרה דורות: ראה נח יא, י ואילך.

עמוד תשו

ויהושע כיבש ל"א מלכים: ראה יהושע יב ט ואילך.

שו"ה בחכלית — ויהושע . . עד שנכנס לארץ לשראל: כ"ה בהכתי'.

ראב"ד: ראה ע"ז יו, א.

ונתן צוציאת: שבת נו, סע"ב. סדר הדורות מערכת תנאים ואמוראים בערכו.

אין לו גוף: ע"ד פיוט יגדל.

ויתעצב אל ליבו: ראה בראשית ו, ו. כי לא אדם הוא: שמואל א טו, כט.

זלעז"ז עשה האלקים: קהלת ז, יד.

בבית שני חסרו ה' דברי': יומא כא, ב.

בבית שני . . שנאת חנם: ראה יומא ט, ב.

אז תרצה הארץ: כ"ה גם בסה"מ תקס"ה ע' תשלה. וראה בחקתי כו, לד.

עמוד תשח

מלכותך מלכות עולם: ראה תהלים קמה, יג.

ה' ימלוך לעולם ועד: בשלח טו, יח.

ועד בחי' נצחיות: ראה ערוכין נד, א.

להבין ענין קיש: הנחת כ"כ אדמו"ר

האמצעי. נ"א בסה"מ תקס"ז ע' יב. לקו"ת

ואתחנן יב, ד. לקמן ע' תשכ. וראה בארוכה

אמרי בינה פמ"ה ואילך.

שמע והיה אם שמוע: ואתחנן ו, ד. עקב יא,

יג.

בכתבי האריז'ל: ראה פרי עץ חיים (ושער

הכוונות) שער (ז) הקיש פייח. (פכ"ד). פכ"ה.

עמוד תשי

השבירה . . דבינה: נסמן לע' תקיח.
ששם ב'ן . . מל' דאצ'י: ראה עץ חיים
שער (לט) מ'ז ומ'ד דרוש ז.
ונעוץ סופן בתחלתן: ספר יצירה פ"א, מ"ז.

כי חפץ חסד הוא: מיכה ז, יח.
וכמ"ש בע"ח: שער (ח) דרושי הנקודות
ספ"ז.

עמוד תשיב

הכח . . ממוצע: נסמן לע' תקעג.
שקודם שנברא העולם: נסמן לע' תקעב
עד.

בהתחלת ספר הזוהר: טו, א.
והרצון הוא הנק' הרמניא: ראה דרך אמת
לוהר שם. אור החמה ומקדש מלך שם. הדרת
מלך ספ"ט מג, א"ב. ערוך מערכת הרמן.
והמלאכ' בעולם הבריאי: ראה תניא פלי"ט
בהגה.

כי אני הוי' הוא שמי: ראה ישעי' מב, ח.
אני ראשון ואני אחרון: ישעי' מד, ו.
אני הוי' לא שניתי: מלאכי ג, ו.
היום לעשותם: ואתחנן ז, יא.
כחשיכה כאורה: תהלים קלט, יב.
וימלוך וימת: וישלח לו, לב. לג.
השבירה רק בבחי' האורות: ראה ג"כ לקמן
ע' תשכא.
דהאורות דתהו נסתלקו: ראה עץ חיים
שער (ח) דרושי הנקודות ספ"ד.

וכמ"ש קדוש: ישעי' ו, ג.
והאופנים ברעש גדול: ראה ברכת יוצר.
הוי' . . חכמה . . ואלקינו . . הבינה: ראה
פעי"ח שער (ז) הק"ש פ"א. ועוד. תקוני זהר
תיי"ח (לד, רע"ב).
חדין ריעין דלא מתפרשין: ראה זהר ויקרא
ד, א. אור התורה נצבים ארכב.
דהבינה . . רחוב' הנהר: זהר (אדרא רבא)
נשא קמב, א.

עמוד תשיג

כי שמש ומגן: תהלים פד, יב.
ישראל הוא ישר אל: נסמן לע' תרמ.
דאל הוא נהירו דחכמתא: נסמן לע' תקע.
השמים מספרים: תהלים יט, ב. וראה זהר
תרומה קלו, ב.
דאור א"ס אינו שורה רק בחכמה: ראה
תניא פל"ה בהגה.

החכמה נק' מעין: ראה פרדס שער (כג)
ערכי הכנויים מערכת מעיין.
החכמה . . כח מ"ה: נסמן לע' תשא.
מ"ה פשפשת: ראה הקדמת זוהר (א, ב).
והחכמה מאין תמצא: איוב כח, יב.
להנחיל אוהבי יש: משלי ח, כא.
הכתור שנק' א"י: נסמן לע' תקמד.
כולם בחכמה עשית: תהלים קד, כד.

עמוד תשיא

בכתבי האר"ז: ראה פרי עץ חיים שער
(ז) הק"ש פ"ט.
שמע שהוא שם ע' . . ע' רבתי: ראה זהר
(רע"א מהימנא) פינחס רלו, ב.
שם ב'ן המברר: ראה ג"כ לעיל (פי שמות)
ע' ריט.
ויעש דוד שם: שמואל ב ח, יג.
ומשם יפרד: בראשית ב, י.
ותקם בעוד לילה: משלי לא, טו.
טרף שהוא רפ"ח ע"ה: נסמן לע' תרעא.
עיקר השבירה ה' בוי"ת: ראה עץ חיים
שער (ח) פ"ב. שער (ט) שבירת הכלים פ"ו.
בחו"ה שער היחוד: [בחובת הלככות]. ראה
שם פ"ח. תורה אור (וסה"מ תקס"ב) וארא נה,
ב (ע' קלה). לקוטי תורה ואתחנן יא, ג. אמרי
בינה שער הק"ש פ"ח.
יחיד חיי העולמיט: ברכת ברוך שאמר
וישתבח.
אלו ואלו דברי אלקים חיים: ערובין יג, ב.
ויכולים להתחבר . . אחד: ראה זהר ויקרא
ו, סע"ב.
הוי' הוא בחי' ז"א: זהר (אידרא רבא) נשא
קכט, א.

ויעש דוד שם: שמואל ב ח, יג.
ומשם יפרד: בראשית ב, י.
ותקם בעוד לילה: משלי לא, טו.
טרף שהוא רפ"ח ע"ה: נסמן לע' תרעא.
עיקר השבירה ה' בוי"ת: ראה עץ חיים
שער (ח) פ"ב. שער (ט) שבירת הכלים פ"ו.

המים . . ממדת החסד: זהר שמיני מא, א.
הגוונים דלובן . . החסד: ראה פרדס שער
(י) הגוונים פ"א.

שויה מהיכן — למעלה: בגוויק יש סימן
עגול כפנים ועיגל ניתוספה תיבה זו.
לכל צדיק וצדיק שיי עולמות: עוקצים
כסופה.

שם ע"ב בגי' רי"ז: ראה זהר בשלח (נב, א)
ער א. פרדס שער (כא) פרטי השמות פ"ה.
פע"ח שער (כה) תפילות ר"ה פ"ז.

עמוד השיט

בברכת אתה גיבור: שמו"ע.
שהגשמי יודדי בגבורה: תענית ב, א.
גשם טיפין טיפין: ראה כ"ב טז, א.
ונתתי מטר ארצכם: עקב יא, יד.
שכינה מדברת מחוך גרונו: נסמן לעיל (פ)
ו(ארא) לע' רלא.

ודברי אשר שמתו בפיך: ישעי' נט, כא.
ולא תחללו: אמור כב, לב. ראה תורה אור
(וסה"מ תקס"ז) יתרו סח, ב (ע' רח). לקו"ת
ויקרא ד, ד. חקת (וסה"מ תקס"ה) נז, ב (ע'
תרעה). שיר השירים א, א. שם (וסה"מ
תקס"ד) יב, ד (ע' ח).

עמוד תשכ

משה . . מ"ה דחכמה: ראה לקוטי שיחות
(חי' הוספות / שמות ע' 244.
מיד נקי מטר: ראה פע"ח שער (ז) הק"ש
פכ"ד.

ויסע ויבא ויט: ראה בשלח יד, יט. כ, כא.
זהר בשלח נב, א. פרדס הנ"ל.
שמע ישראל: ואתחנן ו, ד. — (כייק?) כ"ק
אדמור הצמח צדק. נויא לעיל ע' תשח וש"נ.
ד' בתי תפילין: ראה הנסמן לע' תשח
בכתבי (הב').

וחרה אף ה: עקב יא, יז.
שם מ"ב . . ע"ב: נסמן לע' תשח בכתבי
(הא').

לאכללא שמאלא בימינא: נסמן לע' תשח
ואתכללא.

אות האלף . . הח': ראה בית יוסף לטור
אורח חיים סס"א ד"ה כתב סמ"ק.
לך הוי' הגדולה: דברי הימים א כט, יא.

עמוד תשטו

בבשכמל"ז: פסחים נו, א.
כלה שארי: תהלים עג, כו.
רוח אייתי רוח: נסמן לע' תקצב.
אם ישים אלו . . רוחו ונשמחו: ראה איוב
לד, יד.

בכהארי"ל: ראה פע"ח שער (ה) עולם
העשי' (הקרבנות) פ"ה. שער (טו) קשעהמ"ט
פ"ב.

בידך אפקיד רוחי: תהלים לא, ו. הנסמן
לעיל (פ' נח) לע' נט.

עמוד תשטז

שש כנפים . . ובשמים יעופף: ישעי' ו, ב.
וראה פע"ח שער (ה) עולם העשי' (הקרבנות)
פ"ב. הנסמן לע' תשטו בהערה בכהארי"ל.
אהבה בחי' חסד: ראה פרדס שער (כג)
ערכי הכנויים מערכת אהבה.
כוונת הלב בפי' ראשונה: ראה ברכות יג, ב.

עמוד תשיז

והחיי רצוא ושוב: יחזקאל א, יד.
אם רץ לבך: ספר יצירה פ"א, מ"ה.
בכלים מכלים שונים: ע"ד אסתר א, ז.
שאמר ר' יהושע ב"ק: ראה ברכות רפ"ב
(יג, א).

לא לתהו בראה: ראה ישעי' מה, יח.
והארץ היתה תהו: בראשית א, ב.
וחרה . . ועצר: עקב יא, יז.
ע"ב גשרים: פרדס שער (כא) פרטי השמות
פ"ה. שער (כג) ערכי הכנויים מערכת חסד.
שיעור קומה (לרמ"ק) סצ"ד.

עמוד תשיח

דיום ראשון . . חסד: ראה שער היחוד
והאמונה פ"י.

'הי אור: בראשית א, ג. וראה אור החמה
לוהר בראשית מו, א.

אור החסד נכנס בכלי הגבורה: ראה לעיל
 ע' תשח בע"ח שער מולימ.
 המחזש בכל יום: ראה ברכת יוצר.
 אנת חכים: ראה תקוני זהר בהקדמה יז, ב.
 ובראשית הברי' חסד חנם: ראה עץ חיים
 שער (ו) דרושי הנקודות ספ"ז.
 כי חפץ חסד: מיכה ז, יח.
 בריש הומנתא דמלכא: זהר בראשית טו, א.
 כד סליק ברעותא: נסמן לע' תשט.
 ועכשיו צריך להמשיך: עץ חיים שם.
 ה' אלקינו יחוד או"א: נסמן לע' תשי.

עמוד תשכא

אור א"ס המלוכש בחכמ' דוקא: ראה ג"כ
 הגה בתניא פל"ה.
 הוי' בחכמה: משלי ג, יט.
 רפ"ח . . בן . . שם בגי': ראה פרי עץ חיים
 שער (ז) הק"ש פ"ט.
 בן . . המברר: ראה ג"כ לעיל (פ' שמות) ע'
 ריט.

כחשיכה כאורה: תהלים קלט, יב.
 אני הוי' . . שמי: ישעי' מב, ח.
 לך ה' הגדולה: דברי הימים א כט, יא.
 השמי' מספרי' מתנוצצין: תהלים יט, ב.
 וראה זהר תרומה קלו, ב.
 החכמה מאין תמצא: ראה איוב כח, יב.
 עוטה אור: תהלים קד, ב.
 ד' לאה בשכמליו רחל: ראה פרי עץ חיים
 שער (ז) הק"ש פ"ג.

אלו ואלו דברי אלקים חיים: ערובין יג, ב.
 ואהבת . . שם מ"ב: ואתחנן ו, ה. הנסמן
 לע' תשטו בכהאר"ל.
 בשתים יעופף: ראה ישעי' ו, ב.
 לא לתהו בראה: ראה ישעי' מה, יח.

עמוד תשכב

ע"ב גשרי': נסמן לע' תשיו.
 יום ראשון חסד: ראה שער היחוד והאמונה
 פ"י.

יום ראשון . . מים אור: ראה חגיגה יב, א.
 הגשם . . שיורדין בגבורה: תענית ב, א.
 הגשם . . טיפין: ראה בבא בתרא טז, א.

ארובות השמים נפתחו: ראה נח ז, יא.
 ונתתי: עקב יא, טו.
 דשכינה מדברת מתוך גרונו: נסמן לעיל
 (פ' וארא) לע' רלא.
 ושי' עולמו: ראה עוקצים בסופה.
 ג' שמו' . . ויט: נסמן לע' תשכ.
 להיע שמע והי' שבקש: ואתחנן ו, ד. עקב
 יא, יג.

שד' פרשיות . . ד' מוחין: ראה הנסמן לע'
 תשח בכתבי (הב').
 ג' חללי גלגלתא: ראה זהר (ספרא
 דצניעותא) תרומה קעו, רע"ב. (אדרא רבא)
 נשא קמ, א. ואתחנן רסב, א.
 שויה שאינו — גלגלתא: לכאוי ציל
 גלגלתא.

שמע . . והי' גבורה: ראה ע' תשח
 ובהנסמן לשם.
 וחרה אף: עקב יא, יז.
 שויה בשם מ"ב: לכאוי ציל מ"ב.
 שם מ"ב . . ע"ב: נסמן לע' תשח.
 עליות ע"י שם מ"ב: נסמן לע' תשטו
 בכהאר"ל.

בשתים יכסה פניו: נסמן לע' תשטו שש.
 והמים שיורדים למקום נמוך: ראה תענית
 ז, א.

ע"ב גשרים: נסמן לע' תשיו.
 והבינה . . רחובות הנהר: זהר (אדרא רבא)
 נשא קמב, א.
 ואיחא בוהר: לך יד, יח. זהר לך פו, סע"א.
 וראה הערה בזהר לע' תשט.

עמוד תשכג

להחכלל שמאלא בימינא: נסמן לע' תשט.
 וידעת היום: ואתחנן ד, לט.
 יב"ק: ראה הנסמן בלקוטי תורה ברכה צג,
 ד.

הוי"ה אלקינו יחוד או"א: נסמן לע' תשי.
 ויקרא שם אדם: ראה בראשית ה, ב.
 קדושים תהיו: קדושים יט, ב. ראה ויקר'
 פל"ה, ט.
 ליחד שני דברים נפרדים: ראה לעיל ע'
 תשיד.

בווהר: ראה זהר שם. וראה לקוטי שיחות
(חכיא) וארא ע' 29.

אחהיע . . . בומיפ: נסמן לע' תרעה.
קין והבל: ראה עץ חיים שער (יט) אניך
פיז. שער (כ) המוחין פיי בהגיה.
הבל . . . לז: לקוטי תורה (להאריזיל)
בראשית (תל אביב תשכ"ג) ג, כ (לב, א).
שויה גיכ — עי"ב: עשי' יצירה בריאה.

עמוד תשכו

למען ירבו: עקב יא, כא.
שית אלפי שנין: ראה סנהדרין צו, סע"א.
תוספות אורות באצי: נסמן לע' תרב
מעשה.

שויה ירבו — שאיש: שית אלפי שנין.
שמע . . . ואהבת: ואתחנן ו, ד"ה.
אין לו דמות: ראה פיוט יגדל.
כי לא מחשבותי מחשבותיכם: ישעי' נה, ח.
מחדש בטובו: ברכת יוצר.
ועולם הוא לשון העלם: נסמן לע' תקסה.

עמוד תשכז

בדבר ה' שמים נעשו: תהלים לג, ו.
תכלית בריאת העולם: ראה תניא פלוי.
שנשמות ישראל עלו במחשבה: נסמן לע'
תקמה.

אחהיע בגרון: נסמן לע' תרעה.
ברוך ה' . . . ועד העולם: תהלים קו, מח.
דברי הימים א טז, לו. וראה לקוטי קדושים
כט, ג. שם (וסהי"מ תקס"ד) ואתחנן ב, א (ע'
קצו).

במקום שבעית עומדי: נסמן לע' תקסז.
בחילא יתיר: ראה זהר חיי שרה קכט, ב.
ולית מחשבה תפיסא: ראה תקוני זהר
בהקדמה (יז, א).

למהוי אחד באחד: זהר תרומה קלה, סע"א.
ברוך שאמר: נוסח ברוך שאמר.
ונגלה כבוד ה': ישעי' מ, ה.

גנבא אמחותרתא: כגי' ע"י ברכות סג, א.
וראה הנסמן לעיל (פ' בראשית) לע' ט.
ודד הוא ז' . . . וארץ: שויע אדה"ז הלי קיש
סס"א, ס"ח.

שויה שני — זה: אוציל שייך זה.
ברוך חכם הרזים: ברכות נח, א.
אלו אוסרין ואלו מתירין: ראה יבמות יג, ב
(משנה).

ביה בחסד וביש בגבורה: ראה זהר (רעיא
מהימנא) פינחס רמה, א. טעמי המצות
(לרחיו) תצא כג, יט. שער הגלגולים (תל
אביב תשכ"ג) סוף הקדמה לו (קכב, א). רמ"ז
(לזהר) ר"פ חקת קמא, ב. אגרת הקדש ס"ג
(תניא קיט, א).

ביה לפעמים הודה: ראה אגה"ק הנ"ל.

עמוד תשכח

שחק רבי: ביצה ו, א. וראה סה"מ תרניד ע'
רפו. תשי"ח ע' 102.

רש"ק . . . לר"י: בבא מציטא פד, א.
שני אורות . . . והוא כלים: עץ חיים שער
(ו) עקודים פיה.

את זהב בסופה: חקת כא, יד. קדושין לט,
ב. זהר בשלח נו, א. ועוד.
ולא נמנו ביש: יבמות שם.

בכל קראינו אליו: ואתחנן ד, ז. וראה בחיי
שם. עקב יא, יג. הנסמן לעיל (פ' וישב) לע'
רא.

ולדבקה בו: עקב יא, כב. אגרת הקדש
סס"ו (תניא קכג, רע"ב).

אם ישים אליו לבו: איוב לד, יד.
ג"פ עיב בגי' רי"ו: נסמן לע' תשיח.
שכל טיפה . . . שבייל בפ"ע: ראה בבא בתרא
טז, א.

וארובות השמים נפתחו: נח ז, יא.

עמוד תשכח

גבורות גשמים: ריש תענית.
חיי שעה: שבת י, א.

ותורתו אומנתו פטורים: שבת יא, א.
בוצינא דקרדניתא: נסמן לע' תרסח.
דורק ניצוצים לכל עבר: ראה זהר (אדרא
זוטא) האזינו רצב, ב.

ה"ג מנצפ"ך: ראה שער היחוד והאמונה
ספ"ד (תניא עט, ב). סדור תפלת ר"ה רלו, ד.
לקוטי תורה אמור לח, ד.

עמוד תשכח

שו"ה מחדש — תמע"ב: תמיד מעשי בראשית.

שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.
ע' רבתי וד' רבתי: זהר (רעיא מהימנא) פינחס רלו, ב.

באתערות דלתת' אתערות' דלעילא: נסמן לע' תקו.

ונתתי לך מהלכים: זכרי' ג, ז.
נשמה נק' מהלך: ראה תורה אור וישב ל, סע"א. לקוית (וסה"מ תקס"ד) בחקתי מה, א (ע' קח). שם (וסה"מ תקס"ז) שלח לה, ד (ע' רמה). סה"מ תקס"ד ע' קעז. ביאורי הזהר נח ה, סע"ד. שערי אורה ד"ה בכ"ה בכסלו פ"ז (ח, ב).

ומ"ש (ישע"י ו, ב) ובשמים יעופף בחי' הילוך ראה תור"א שם (ל, ב). אור התורה חנוכה ע' 1840. שערי אורה שם.

אלי' ח"י ה' אשר עמדתי לפניו: לשון הכתוב מלכים ב ה, טז (באלישע). וכן הובא בסידור שער הלולב רסג, ב. לקוית (וסה"מ תקס"ז) חקת סד, ד (ס"ע רנט). לעיל ע' תרפז. סה"מ תקס"ה ע' תשעו. וראה מלכים א יז, א. יח, טו.

האלקים אשר תהלהכו: ויחי מח, טו.
מיכאל . . ומקריב נשמותיהן: ראה מנחות קי, א. הנסמן לעיל (פורים) לע' שפג.

מזבח . . מלכות: ראה זהר אמור קה, א ובאור החמה שם. פרדס שער (כג) ערכי הכנויים מערכת מזבח.

לאשתאבה בגופא דמלכא: זהר ויחי ריו, ב.
ויסע הלוך ונטוע הנגבה: לך יב, ט.
מחיל אל חז"ל: תהלים פד, ח.

בכל שבת עולין נשמות: ראה זהר תרומה קנו, סע"ב. סידור שער המילה קמו, סע"א. שער החנוכה (ולקית' (וסה"מ תקס"ז) ברכה צח, א (ע' ק)) ערה, ב. ביאורי הזהר תזריע עא, רע"א (קרח צג, ד). לקוית בשלח ב, א. שם (וסה"מ תקס"ח) ואתחנן ט, א (ע' שפ).

אם חמה זכות אבות: ראה שבת נה, א ובתודיה ושמואל. ירושלמי סנהדרין פ"י ה"א.

ואלו ואלו דא"ח: ערוכין יג, ב.

בע"מ נברא העולם: אבות רפ"ה.
ואהבת מלשון אבה: ראה ג"כ לקמן ע' תשמט.

בניס אתם: ראה יד, א.
ברא כרעא דאבוה: נסמן לעיל (פ' משפטים) לע' שדמ.

בטל רצונך: אבות פ"ב, מ"ד.
ישראל . . כי שרית: וישלח לב, כט.
ישראל לי ראש: דרך מצותיך (מצות ציצית) טו, ב בשם הזהר. וראה שער הפסוקים וישלח לב, כט. ספר הליקוטים ויחי מז, כח. מח, ב.

ויצעקו אל ה': תהלים קז, ו. כח.
צעק לבס אל ה': ראה איכה ב, יח. הנסמן בסה"מ תקס"ה לע' תקפה.

עוונות מבדיליו: ראה ישע"י מט, ב.
להוציא ממסגר נפשו: ע"ד תהלים קמב, ח.
והבא לטהר: שבת קד, א.

עת לבכות: קהלת ג, ד.
וישמע שאול: שמואל א טו, ד.
המפוזר ומפורד: ע"ד מג"א ג, ח.

למוד תורה כנגד כולם: פאה רפ"א.
והיו . . ושננתם: ואתחנן ו, ר"ז.
ולא תתורו . . אני ה': שלח טו, לט. מא.

וראה לקמן ע' תשנ.
אשר הוצאתיך: (וכ"ה בממוך — לקמן ע' תשפד]. ראה יתרו כ, ב. ואתחנן ה, ו. ואוציל הוצאתי.

ממ"ט שערי טומאה: ראה זהר חדש יתרו לא, א.

בו שבועות: בשו"ע אדה"ז הל' פסח סתצ"ד, ס"א ביום נ"ב לצאתם ממצרים.
פנים בפנים: ואתחנן ה, ד.
אמת ויציב: בברכת אמת ויציב.

עמוד תשכט

קמ"י כולא כלא חשיבא: ראה זהר בהקדמה יא, ב.
שבכל יום . . ברי' חדשה: ראה שו"ע אדה"ז הלכות נטי' ס"ד, ס"א.

מראי מקומות

תתקעג

היחפאר הגרזן: ישעי' י, טו.
מנחת עומר . . . שעורים: נסמן לע' תקסו.
שעורה בחי' שעור ה': ראה זהר בלק קפח,

ב. ושעור' הוא מאכל בהמה: ראה פסחים ג,
סעי'ב.

בהמה . . . בין: נסמן לע' תקעו.
מצמיח חציר לבהמה: תהלים קד, יד.
בהמות בהררי אלף: תהלים ג, י.
ילחץ אלף טורין: נסמן לע' תרמ הערה
בהמה.

בהניפכם את העומר: ראה אמור כג, יב.
אתה פוררת בעוד ים: תהלים עד, יג.
יקו המים . . . ויקרא אלקים: ראה בראשית
א, ט"י. זהר בהקדמה יב, א.
כל מה שיש ביבשה: חולין כזו, א.

עמוד תשלב

יש בכלל מאתים מנה: בבא קמה עד, א.
ד"ב אותיות מתגלגלים ברליא שעורים:
ראה ספר יצירה פ"ב, מ"ד.
לפני מלך: וישלח לו, לא.
אמת הוא ראש תוך סוף: ראה ב"ר פפ"א,
ב. סה"מ תקס"ה ע' שסח.
אחה גיבור: תפלת שמו"ע.

עמוד תשלג

מנצפ"ך ה' גבורות: ראה עץ חיים שער (ה)
טנתיא פ"ג. שער (כה) דרושי הצלם דרוש ב
מ"ק.
מענג"י לעולם כבוד ינחלו: מוסף לשבת.
כבוד . . . החכמה: ראה פרדס שער (כג)
ערכי הכנויים מערכת כבוד.
ל"ב נתיבות החכמה: נסמן לע' תקמח.
שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.
יחוד של אוריאל: נסמן לע' תשי הו"י.
שעיקר היחוד . . . ההארה מקו"ח: ראה ג"כ
סה"מ תקס"ז ע' כו. תרס"ה ע' רנט.
ישראל . . . תפארת: פרדס שער (כג) ערכי
הכנויים מערכת ישראל.
תפארת . . . ו': פרדס שער (כו) האותיות
פ"ט בשם ספר התמונה.

(כ)אשר נשבעת לאבותינו: מיכה ז, כ.

עמוד תשל

עתה ידעתי: וירא כב, יב.
שוב אשוב אליך: וירא יח, י.
לבלתי הפכי: וירא יט, כא.
הנוטע אוזן: תהלים צד, ט.
מלאכים דאודניו. . . דעיניו: ראה גם לעיל
(פ' וירא) ע' קט ובהנסמן לשם.
שויה מארי — ויש: אולי מיותר.
עין רואה: אבות פ"ב, מ"א.
דטלנת כו' זסשר"ץ: ספר יצירה פ"ב, מ"ג.
זסשר"ץ: ראה תשובות וביאורים (קה"ת
תשל"ד) סיג ע' 62 הערה 1.
הנפש מלאה אותיות: נסמן לע' תרלט.
ד"ב אותיות: ראה ספר יצירה שם.
מעשה בשתי רוחות: ברכות יח, ב.
ד' מחנה שכ"נה . . . דגלים: ראה זהר
במדבר קיח, ב. ביאורי הזהר (לכ"כ אדמו"ר
האמצעי) שם פה, א. (ולכ"כ אדמו"ר הצי"צ)
שם ע' תנא.

פני ארי': ראה יחזקאל א, י.
והמקור . . . מוצא הה': ראה לק"ת במדבר
י, א.
שאו מרום עיניכם: ישעי' מ, כו.
מי . . . בינה: זהר משפטים קיז, א.

עמוד תשלא

מה למעלה ממך: אבות פ"ב, מ"א.
ממכון שבתו השגיח: תהלים לג, יד.
אין לך עשב: נסמן לע' תקיא.
דכולא קמ"י כלא: זהר בהקדמה יא, ב.
הפרוספ"י שאומרי': ראה גם לעיל (פ'
בראשית) ע' יב ובהנסמן לשם.
לראות . . . מאה אמה: ראה ספר הערכים
חבי"ד (קה"ת תשל"ו) כרך ד' ע' תרעג הערה
13. סה"מ תרל"ז (קה"ת תשמ"ג) ע' תח. ספר
המאמרים קונטרסים ח"ג ע' קלג.
שכולם נסקרים בסקירה אחת: ראש השנה
יח, א.
יוצר משרתים . . . ואשר משרתיו: ברכת
יוצר.

להיות לו דירה בתחתונים: ראה תניא רפלין.
שהכל נעשה בשביל האדם: ראה סנהדרין קח, א.
החיי ברכות שבתפלה: ראה ברכות כח, ב.
ברוך ה': ראה דברי הימים א טו, לו.

ומוייו של והנורא: ראה סה"מ תקס"ז שם.
אוא"ס . . ממלא כל החלל: ראה עץ חיים שער (א) דרוש עגולים ויושר ענה ב.
א"ס להתפשט: ראה ג"כ סה"מ תקס"ז ע' כב.
שעד שלא נברא העולם: נסמן לע' תקעב.
מטבע הטוב להטיב: נסמן לע' תקפ.

עמוד תשלט

פסק הטור: אורח חיים הלכות תפלה סק"א.
הרהור לאו כדיבור דמי: ראה אנציקלופדי תלמודית בערכו.
בק"ש כוונה ודיבור: ראה שו"ע אדה"ז הל' ק"ש ס"ס, ס"ה. סס"ב, ס"ג.
שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.
כל המארץ באחד: ברכות יג, ב.
מה שתקנו . . לשם יחוד: נסמן לע' תקצב.
בגין דאתשמודעין ליי: נסמן לע' תרצט.
לית מחשבה תפיסא: ראה ת"ז בהקדמה יו, א.

מל' נק' שכניה: ראה פרדס שער (כג) ערכי הכנויים מערכת שכניה. לקוטי תורה (והנחות הרי"פ) שיר השירים ח, ב (ע' קכו).

עמוד תשמ

כל הנקרא בשמי: ישעי' מג, ז.
ועל דמות הכסא: ראה יחזקאל א, כו.
מארי דעיינין: נסמן לע' תשל מלאכים.
ותמונת ה' יביט: בהעלתך יב, ח.
חכמה ראשית הגילוי: נסמן לע' תרסח.
יהי רקיע: ראה בראשית א, ו.
נקודא בהיכלא: נסמן לע' תקעד.

עמוד תשמא

החכמה מאין תמצא: ראה איוב כח, יב.
כולם בחכמה עשית: תהלים קד, כד.
מאין . . מכתר: נסמן לע' תקמד.
תרגום יוב"ע: ראה תרגום ירושלמי בראשית א, א.
ובטובו מחדש: ברכת יוצר.
י"ב צירופי הוי" . . אד: ראה ג"כ תניא

עמוד תשלה

שריה מגנוזות — הקו לאא"ס: כ"ה בהכתי.
שריה שלא + כאיש: כ"ה בהכתי.
מקום ארון: יומא כא, א.
א . . תפיס בכולהו עלמין: נסמן לע' תרמו.

עמוד תשלו

אחד ואהבת: ואתחנן ו, ד-ה.
בכל לבבך: ואתחנן ו, ה.
וידעת היום: ואתחנן ד, לט.
שחייב אדם להבין: ראה גם לעיל (פ' וישלח) ע' קעב ובהנסמן לשם.
מהו אין עוד: השרה שער היחוד והאמונה בתחלתו (תניא עו, ב).
אני ה' לא שניתתי מלאכי ג, ו.
שריה אחי"פ: אחדות פשוטה.
שהאלקים . . מחיה . . לגוף: ראה ברכות י, א.
שהנשמה . . ממעל: ראה תניא רפ"ב.

עמוד תשלו

יהי רקיע: בראשית א, ו.
כי שמש ומגן: תהלים פד, יב.
ואלקים . . דין: ראה הנסמן לעיל (פ' יתרו) ע' שלו.
כהדין קמצא: בראשית-רבא פכ"א, ה.

עמוד תשלח

נוח לו לאדם: ראה ערובין יג, ב.
ע"כ אתה חיי אבות ספ"ד.
כל פעל ה' למעניהו: משלי טו, ד.
לכבודי בראתיו: ראה ישעי' מג, ז.

מראי מקומות

תתקעה

כבוד גי' ל"ב: זהר (רעיא מהימנא) צו לג,
א.
בינה שנק' מים רבים: זהר מצורע (והגהות
(מ)הרח"ז (שם ו)באור החמה.
ההופכי הצור: תהלים קיד, ח.
הצור אין צייר כאלקינו: ראה ברכות י, א.
מלפני אדון חולי ארץ: תהלים קיד, ז.
וראה גי' סה"מ תקס"ה ע' תשנב.
אתה הראת . . אלקים: ואתחנן ד, לה.
בשמים ממעל . . עוד: ואתחנן ד, לט.
אם אסק שמים: ראה תהלים קלט, ח.

עמוד תשמג

ישראל ישר אל: נסמן לע' תרמ.
אל הוא נהירו דאבא: נסמן לע' תקע.
שמע הוא לשון הבנה: ראה לקוטי שיחות
(חי"ז) שמיני ע' 112 ובהערה 22.
אינו דומה שמיעה דלא: נסמן לע' תרמב.
לעולם יסדר אדם: עבודה זרה ז, ב.

עמוד תשדמ

בעיני השכל דבלבך: ראה זהר משפטים
קטז, ב.
נודע בשערים בעלה: משלי לא, כג. וראה
זהר וירא קג, רע"ב.
איזהו חכס: תמיד לב, א.
דכל יומא כרוזא נפיק: ראה זהר תרומה
קלד, א. עץ חיים שער (לב) הארת המוחין
פ"ב. מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שפז.

עמוד תשמה

לא יחפוץ כסיל בחבונה: משלי יח, ב.
כל טיבו דעבדין: השווה תניא ספ"א. וראה
תקוני זהר ת"ז (כב, א). ת"ל (עג, ב).
באדם . . שתי נפשות: ראה תניא פ"א.
קרבת אלקים לי טוב: תהלים עג, כח.
שאור א"ס . . בחכמה: ראה תניא פ"ה
בהגה.
קורא תדיר ולא שכיך: ראה זהר תרומה
קמ, רע"א. וישלח קעח, ב. לך עז, ב. פו, ב.
הצמאון הוא מיסוד האש: תניא פ"ג.

פמ"א (נח, ב) ובליקוט פירושים שם ע'
תתסח. לקוטי תורה (ומאמרי אדה"ז הקצרים)
ראש השנה סא, א (ע' שכת). סה"מ תקס"ז ע'
קנח. שערי אורה ד"ה יביאו לבוש מלי פיז'
(ס, א). פירוש המלות (מהדו"ב) פ"א (יד, א).
חזשים לבקרים: איכה ג, כג.
ובראש השנה לכללות השנה: ראה לקו"ת
ר"ה נג, ד. עטרת ראש שער ראש השנה ג, ב.
ובראש השנה . . שנק' ראש: ראה לקו"ת
תבא מא, ג. עטרת ראש בתחלתו.

החכמה . . מעשה בראשית: ראה סידור
תפלה למשה (להרמ"ק) כאן [מעשה בראשית]
וקרוב לסיים ברכת יוצר המאורות. משנת
חסידים מסכת תפלת הבריאה פ"א, מ"ט.
אומרים בריח: [בהלל] תהלים קיח, כג.
זאת היא בחי' מלכות: פרדס שער (כג)
ערכי הכנויים מערכת זאת.

כתר . . פלא: ראה תקונים לזהר חדש צח,
ד.
ק"כ צירופי אלקים: נסמן לעיל (פ' נח) לע'
נט.

המתחגגלים ברל"א שערים: ראה ספר
יצירה פ"ב, מ"ד.
ושאמר ר' חב"ד: ראה תענית כה, א. וראה
גי' לעיל (פ' וישלח) ע' קעח.
בע"מ נברא העולם: אבות רפ"ה.
מקשה תעשה המנורה: תרומה כה, לא.

עמוד תשמב

בשבת הוא עליית העולמות: ראה עץ חיים
שער (מ) פנימיות וחזונית דרוש ג. ח. טו.
שער (נ) קיצור אבי"ע פיז'. פרי עץ חיים שער
(יח) (הקדמה ל)שער השבת פ"א ואילך.
אל הכבוד הרעים: תהלים כט, ג.
קול ה' בכח: תהלים כט, ד.
קול הוא לשון המשכה: ראה לקו"ת נשא
כט, א.

בכח הוא גבורה: ראה פרי עץ חיים שער
(יח) השבת פ"ה. ערכי הכנויים (לבסה"ד)
מערכת גבורה. קהלת יעקב מערכת כה, ג.
מים הוא בחי' חסד: ראה זהר שמיני מא,
רע"א.

עמוד תשמו

מותר לאכול . . קודם ת"ת: ש"ע אדה"ז
 חא"ח ה"ל תלמוד תורה סקניה, ס"א.
 שמע ישראל: ואתחנן ו, ד. וראה הנסמן
 בד"ה שלפניו.
 ש"ה שמע — ח"ת: תורה ותפלה. וראה
 אור התורה שבת שובה ע' א'תקמו.
 הלואי שיתפלל אדם: ראה ברכות כא, א.
 ועיון תפלה: ראה שבת קכז, סע"א.
 ות"ת כנגד כולם: פאה רפ"ק.
 שהתפלה דרבנן: נסמן לע' תרנה.
 ק"ש הוא מדאורי"י: ראה ש"ע אדה"ז ריש
 ה"ל ק"ש.
 קודם התפלה אסור לאכול: לעיל בהערה
 דקודם.
 ואחר התפלה . . לאכול: לעיל בהערה
 מותר.

קודם התפלה . . הנשמה באפו: לעיל
 בהערה כשיתפלל.
 לא תנחשו . . הדם: ראה קדושים יט, כו.
 זהר ויקהל רטו, ב.
 ח' . . ד' . . דאחד: ראה ש"ע אדה"ז
 הלכות ק"ש סס"א, ס"ז.

אלו(ו)ף . . אותיות פלא: ראה תקוני זהר
 ת"ע (קלה, א). הקדמת הראב"ד לספר יצירה
 (ירושלים תשכ"ב), יא, א נתיב הא'.
 בדבר ה' שמים נעשו: תהלים לג, ו.
 יהי רקיע . . יקוו המים: בראשית א, ו
 (שני). ט (שלישי).
 במאמר א': אבות רפ"ה.

עמוד תשמח

שבראשית נמי מאמר: ר"ה לב, א.
 בראשית ברא: בראשית א, א. וראה רש"י
 א, יד.
 שמחדש בכ"ח: ראה ברכת יוצר.
 ששבת נק' יום שביעי: ראה ג"כ לעיל (פ'
 בשלח) ע' רצו. ע' חצר. (פ' בראשית) ע' יא.
 כמה אלפים ימים: ערך שני פעמים אלף
 פעמים אלף יום אוה"ת ואתחנן ע' רט.
 ב"ש והי' העולם: ברכת ברוך שאמר.
 ברוך המקום: מדות ספ"ה. וראה שיעור
 קומה (לרמ"ק) ס"כ (לה, א).

מלכות נק' דינא רפ"א: ראה זהר וישב קפ,
 א.
 ויצעקו אל ה': יהושע כד, ז. תהלים קז, ו.
 כח.
 כי טוב האור לגנוז: ראה זהר בראשית מה,
 ב.

לגנוז . . בתורה: בתורה אור ויחי מז, ב
 ר"ל. וראה אור התורה ויחי ע' שעג. זהר
 חדש רות פה, ב (אמ"ז). זח"א (השמטות)
 רסד, א. זהר תרומה קמט, א. כתר שם טוב
 (קה"ת תש"ג) ספ"ד (הרה"מ בשם הבעש"ט).
 דגל מחנה אפרים בראשית א, ד (בשם
 הבעש"ט). פלח הרמון ויחי קכח, ג (בשם
 הבעש"ט).

כמבואר בלק"א: פמ"א.
 קול ה' יחולל אילות: תהלים כט, ט.
 כאיל תערוג: תהלים מב, ב.
 איל[ה] רחמה צר: ראה ערובין נד, ב.
 אד' בח"י נוקבא: ראה זהר בהקדמה ב, א
 ובמקדש מלך שם.

עמוד תשמו

שמע ישראל: ואתחנן ו, ד"ה. וראה לקו"ת
 פינחס עט, ד ד"ה שלאח"ז. וראה ג"כ מאמרי
 אדה"ז הקצרים (ואוה"ת בראשית) ע' שב (ע'
 2044).

יודעת היום: ואתחנן ד, לט.
 ש"ה יהיה — תפילין: אוצ"ל תפלה.
 ש"ה ות"ת — כניכ: כנגד כולם [פאה
 רפ"א].

שתית גדול מתפלה: ראה ה"ל תלמוד
 תורה לאדה"ז פ"ד, ה"ה"ו. לקו"ת בלק עא, ב.
 מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שי. ע' תקסב.
 אוה"ת שבת שובה ע' א'תקמו.
 דקודם תפילה אין אוכלין: ראה ש"ע
 אדה"ז ה"ל תפלה ספ"ט, ס"ה.
 כשיחפול ממש"ך עליו נשמה: ראה רמ"ז
 לזהר תצוה קפב, א. זהר חדש רות צ, ד.
 וראה סה"מ תקס"ד ע' קעט. תקס"ז (ואוה"ת
 בחקתי) ע' קסו (ע' תרלט). דרך חיים שער
 התפלה פפ"ג.

בכל לבכך בשני יצריך: ברכות נד, א
(משנה).

ואני נחתי: כ"ה גם באור התורה וישב
תתצא, סע"א. וראה ויחי מו, כב.
פ' יפתה לבבכם: עקב יא, טז.
ולא תתורו: שלח טו, ט (דילוג בל' הכתוב).
שיהא לו דירה בתחוננים: ראה תניא
רפליז.

ודברת בס: שמות ו, ז. יומא יט, ב.
בי"ש אוסרין: חולין יח, א.
אלו ואלו דברי אלקים חיים: ערובין יג, ב.

עמוד תשנ

שורה במדומים — ת"ע: תשובה עילאה.
עת לבכות: קהלת ג, ד.
תיקון חצות: ראה סידור אדה"ז. מאמרי
אדה"ז הקצרים ע' תקעז.
על נהרות בכל: תהלים קלו, א (דילוג בל'
הכתוב).

אני ה' אלקיכם: שלח טו, מא. וראה לעיל
ע' תשכה.

מאי"מ . . מ"ט שערי טומאה: ראה זהר
חדש יתרו לא, א.
במ"ט ימים: בשו"ע אדה"ז הל' פסח
סתצ"ד, ס"א ביום נ"ב לצאתם ממצרים.
פב"פ דיבר ה': ואתחנן ה, ד.
חשובה בעיתים הידועים: ראה ג"כ אגרת
התשובה ספ"י.

ואמת ויציב: ברכת אמת ויציב.
שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.
חקנו חז"ל: ראה שולחן ערוך אדה"ז
הלכות קריאת שמע רסנ"ח.

אטו האידינא לאו אחד הוא: פסחים נ, א.
כל המאריך בא: ברכות יג, ב.
והי' עיניך . . ולא יכנף: ראה ישע"ל, ל, כ.
מחזה שדי יחזה: בלק כד, ד. טז.

מבשרי אחזה אלוה: ראה איוב יט, כו.
שורה כדכתי' — במחזה: אוציל במראה.
וידעת היוס: ואתחנן ד, לט.

בווהר: ראה זהר תרומה קסא, ב.
בווהר תרומ': ראה שם.
נעשה אדם: בראשית א, כו.

שהקביה נקי מקום: ב"ר פס"ח, ט.
הוא מקומו של עולם: ב"ר שם.
ביום עשות . . ואת הארץ: בראשית ב, ד.
א. א. חגיגה יב, א.
המשפילי לראות: תהלים קיג, ו.
ישראל עלו: ראה ב"ר פ"א, ד. סה"מ תשיח
צ" 111.

דברה תורה כלשון בי"א: ברכות לא, ב.
וידבר ה': שמות ו, י. כט.
חשב ה': איכה ב, ח.
רוצה ה' את יראיו: תהלים קמו, יא.
כי לא מחשבותי: ישע"ל נה, ח.
ימי שנותינו בהם: תהלים צ, י.
ב' נפשות: ראה תניא פ"א.

חלק . . ממש: תניא רפ"ב. וראה הנסמן
לעיל (פ' יתרו) לע' שלה.
כי זעזעו עשה אלקים: ראה קהלת ז, יד.

עמוד תשמט

ושוודש נפש הבהמית . . כתרי דמסאבותא:
ראה תניא פ"א.

עשרה כתרי דמסאבותא: נסמן לע' תשא.
תפלה . . קרבא: ראה סידור שער התפילה
כג, ב. לקו"ת בלק עב, א. שם (וסה"מ תקס"ב)
תצא לד, ג (ע' רסו). שם (וסה"מ תקס"ה) לה,
ג (ע' תתכ). סה"מ תקס"ו ע' שנב בשם הזהר.
וראה זהר (רע"א מהימנא) פינחס רמג, א.
ויחי רמ, ב. תקוני זהר תי"ג (כט, ב). אוה"ת
ויחי תיט, ב.

עת אשר . . באדם: נסמן לעיל (פ' תשא)
לע' ששב.

הודו לה': . . בעמים: דברי הימים א טו, ח.
צבא השמים לך משתחוים: ראה נחמי ט, ו.
תניא פמ"ב.

אתה הוא ה' לבדך: התחלת הכתוב נחמי
שם.

שמע לשון הבנה: נסמן לע' תשמג.
אהבה . . רצון: ראה ספר חקירה צא,
סע"ב.

ולא אבה סיחון: דברים ב, ל. וראה אור
התורה תצא ע' תתקצה. ספר חקירה צא, א.
ובאתעדלית אתעדלע: נסמן לע' תקו.

ועל דמות הכסא: ראה יחזקאל א, כו.

עמוד תשנא

נרין חיי: ב"ר פי"ד, ט. וראה קונטרס נרין בשערי זהר שם. בכמה דפוסים במדרש שם (וכן בפיוטים) הוא בשינוי הסדר אבל בעץ חיים שער (מב) דרושי אבי"ע בראשיתו. ספר (ושער) הגלגלים פ"א (הקדמה א). ובדא"ח מובא ובדיוק בסדר זה.

חיי הם בחי מקיפים: ראה אור התורה בראשית תעה, א.

נרין . . וכבדא: ראה אבן עזרא משפטים כג, כה.

כי נפש הבשר: אחרי יז, יא.

עמוד תשנב

לא קאים איניש: ראה ע"ז ה, ב. ודי לחכימא ברמיזא: ראה מדרש משלי כב, טו. זהר (בראשית) כו, ב. (רע"א מהימנא פינחס) רכט, סע"ב. (רע"א מהימנא תצא) רפ, ב. תקוני זהר תי"ח (לו, א). תסי"ט (קו, ב. קטז, א). [תקונים חדשים] תקונא תליתאה (קמ, ב). תקונים לזהר חדש צח, ב.

וידבר שלשת אלפי משל: מלכים א ה, יב. כל הנק' בשמי: ראה ישע"י מג, ז.

אימא עלאה מקננא: נסמן לע' תקי. שית ספירין מקננין ביצירה: ראה מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תקנב.

מבלי אשר ימצא: ראה קהלת ג, יא. קורא הדורות מראש: ישע"י מא, ד.

עמוד תשנג

מהתעבות האורות נעשו הכלים: ראה עץ חיים (ואוצרות חיים) שער (ו) עקודים פ"ג (פ"ב) ואילך. שער (מז) סדר אבי"ע פ"א. שער ההקדמות דרוש כיצד נעשו הכלים. דרושי אבי"ע דרוש א. אתהלך ע' רכג. שער היחוד פכ"ח. סה"מ תרס"ה ע' רפח. המשך תעריב ע' יג.

אורות שמאירים דרך נקב: ראה עץ חיים שער הכללים פ"א.

כי עמך מקור חיים: תהלים לו, י. שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.

אין בו לא אכילה: ראה ברכות יז, א.

עמוד תשנד

שמש ומגן: תהלים פד, יב. ואתה מחיי: נחמ"י ט, ו. את השמים . . מלא: ירמ"י כג, כד. אני הוי' לא שניתי: מלאכי ג, ו.

עמוד תשנה

מבואר בע"ז: ראה שם שער (א) דרוש עגולים ויושר ענף ב.

ישת חשך סתרו: תהלים יח, יב. מגלה עמוקות: איוב יב, כב.

בת מלך שהריחה: ראה פסחים נו, א. ונפש כי תחטא: ויקרא ה, א.

שו"ה וכן — התהוות: כ"ה בהכתי"י. וראה לקמן ע' תשנו שו"ה והשכליות.

עמוד תשנו

שמע . . הבנה: נסמן לע' תשמג. אחד . . עולם: נסמן לע' תשיד הערה אות. בשכמל"ז: פסחים נו, א. ואהבת . . יצ"ד: ואתחנן ו, ה. ברכות נד, א (במשנה).

כחשיכה כאורה: תהלים קלט, יב. שמע ישראל: ואתחנן ו, ד. שהנשמה . . חלק אלו"ה ממעל: ראה תניא רפ"ב.

ישראל יש"ר א"ל: נסמן לע' תרמ. כי שרית: וישלח לב, כט.

כמיש בלי"א: פ"ט.

עמוד תשנז

כלו כל הקיצין: סנהדרין צז, ב. שכ"א מישראל מוסר נפשו: ראה תניא פי"ח.

באור פני מלך חיים: משלי טז, טו. למה צדיקים דומים: פסחים ח, א.

עמוד השנט

ובמ' א' יכול להבראות: ראה אבות רפ"ה.
 ד' רבתי דאחד: זהר פינחס רלו, ב.
 כולם בחכמי עשית: תהלים קד, כו.
 בראשית נמי מאמר הוא: ר"ה לב, א.
 חכמי . . ראשית: נסמן לע' תרסח.
 פ"י אחד: ראה לעיל ע' תשיד ובהנסמן לשם.

שמע לשון הבנה: נסמן לע' תשמג.
 שו"ה התבוננות (הב') — כמ"ש . . כו:
 כ"ה בהכתיב.

ואהבת: ואתחנן ו, ה.
 רוח הבהמה . . למעלה: ראה קהלת ג, כא.
 ואת רוח הטומאה: זכרי' יג, ב.
 ובאו במערות צורים: ראה ישעי' ב, יט.
 נתאוה הקב"ה . . בתחתונים: ראה תניא רפ"ו ובליקוט פירושם שם.

לאהפכא חשוכא לנהורא: ראה זהר בהקדמה ד, א.
 בשני יצירד: ברכות נד, א (כמשנה).

עמוד השס

ולא אבה ה': תצא כג, ו. וראה לעיל ע' תשמט.
 חלק . . ממש: נסמן לע' תשמח.
 דכל . . גבוה יותר . . קטנה ביותר: נסמן לע' תקסו.

המלאכים . . בעלי חומר: ראה ג"כ תניא רפ"מ לעיל (פ' בראשית) ע' כו.
 עושה מלאכיו רוחות: תהלים קד, ד.
 במלאכים שהפיל ה' למטה: ראה תרגום יונתן בראשית ו, ד. פרקי דרבי אליעזר פ"ו.
 פ"ד. פכ"ב. זהר (בראשית) כג, א. כה, סע"א.
 (תוספתא) לו, א. גח, א. (חיי שרה) קכו, א.
 ועוד. רש"י (שלח) יג, לג. (יומא) סז, ב. (גדה) סא, א.

כעצם השמים לטוהר: ראה משפטים כד, י.
 ותרגום של צהרים הוא ט"הרא: ראה תרגום אונקלוס תבא כח, כט. תיוביע מלכים א יח, כו. כז. כט. ועוד. רש"י מקץ מג, טז.
 וראה תיוביע שם ופסוק כה.

נר הוי' נשמת אדם: משלי כ, כז.
 ועמך כולם צדיקים: ישעי' ס, כא.
 אלוהי נשמה: ראה ברכת השחר מברכות ס, ב.

אסור לאדם: ראה ברכות יד, א.
 חזלו לכם: ישעי' ב, כד.
 אסור לאכול קודם התפלה: נסמן לע' תשמו.

שקודם התפלה . . בכל הגוף: נסמן לע' תשמו כשיתפלל.
 תלמוד תורה כנגד כולם: רפ"א דפאה.
 וראה לעיל ע' תשמו.

בנים אתם להוי': ראה יד, א.
 בני בכורי ישראל: שמות ד, כד.
 הבן . . כרעא דאבוה: ראה הנסמן לעיל (פ' משפטים) לע' שדמ.

עמוד השנה

ישראל עלו במחשבה: נסמן לע' תקמה.
 כי לא מחשבותי: ישעי' נה, ח.
 מבשרי אחזה: איוב יט, כו.
 עשרה מאמרות: ראה ר"פ בראשית. אבות רפ"ה.

ויאמר . . רקיע: בראשית א, ג. ו.
 וידבר הוי': וראו ו, י.
 אז ראה: איוב כח, כז.
 וצבא השמים: נחמי' ט, ו. וראה תניא פמ"ב.

אוחיות לשון אתא: ראה סה"מ תקס"ג ע' שיא. אור התורה בשלח ס"ע שצא.
 חלת קשרין: נסמן לע' תקטו.

ס"ר אותי התורה: ראה זהר חדש שיר השירים עד, ד. זהר חדש מדרש רות פח, ד.
 מגלה עמוקות אופן קפו. לקוטי תורה במדבר טז, ב. לקוטי שיחות (ח"כ) הוספות / ג' טו"ב כסלו תשמ"א ע' 419 בהערה.

ס"ר . . נשי': בדרשת תורת ה' תמימה להרמב"ן (ירושלים תשכ"ד) ע' קסב וקבלת רזיל כ"י לא נברא כשינוי פרצופים אלא בששים רבוא. תניא פל"ו. סה"מ תקס"ז ס"ע קצ. סה"מ תרמ"ד ע' רסה.
 פ"י אח"ד: נסמן לע' תשיד.

עמוד תשסא

בעשרה מאמרות . . להבראות: ראה אבות רפ"ה.

יהי רקיע: בראשית א, ו.
שק"ש מדאורייתא: ראה שולחן ערוך אדה"ז ריש הלכות ק"ש.
ותפלה מדרבנן: נסמן לע' תרנה.
כל התפלה פ"י על ק"ש: ראה ג"כ סידור שער התפלה יט, א. לקוטי תורה במדבר כ, א.

ומבשרי אחזה אלוה: איוב יט, כו.
בדבר ה' שמים נעשו: תהלים לג, ו.
ישראל עלו במחשבה: נסמן לע' תקמה.
ראה נחתי לפניך: נצבים ל, טו.
שויה וההתכוננות — השחר: אוצ"ל בברכת השחר.

ה' אלוקי אביך: ראה דברי הימים א כח, ט.
ואתה מחי': נחמי ט, ו.
אתה יצרת: (ברכות ס, ב). ברכת השחר.
ברוך שאמר: פסוקי דומרה.
קדוש . . כה"כ: ישעי' ו, ג.
אהבה רבה: ברכת ק"ש — בסידור אדה"ז אהבת עולם.

אחד . . אחד: ראה שו"ע אדה"ז הל' ק"ש סס"א ס"ו.
כל המאריך באחד: ראה ברכות יג, ב.
שאחה עד שלא נברא העולם: נוסח תפלת השחר. וראה של"ה ג, ב.
כולם קמ"י כלא: ראה זהר בהקדמה יא, ב.

עמוד תשסד

לא תתורו . . מצרים: ראה שלח טו, לט. מא.

תפלה בלחש: ראה שו"ע אדה"ז הל' תפלה סק"א, ס"ב.
להבין פ"י מילת אחד: ראה אוה"ת וראא (נח) ע' ביתקס (תרסה, ב). סה"מ תרע"ח ע' שפג. ובארוכה אמרי בינה שער הק"ש מפס"ב.

ועד . . אחד: ראה זהר תרומה קלד, א ובאור החמה (ורמ"ז הובא בניצוצי אורות) שם. תשובות וביאורים (קה"ת תשל"ד) ס"ג ע' 62.

גנבא אפוס מחתרתא: נסמן לע' תשכו. ברוך . . המבריך: כלאים רפ"ז.
מאה ברכות: מנחות מג, סע"ב.
שויה והנה — לז"א: לזה אומר.
עולם כמנהגו נוהג: עבודה זרה נד, ב.
הנותן לשכוי . . חרנגול . . גבריא"ל: ברכות השחר. וראה (ברכות ס, ב). סה"מ תקס"ב ע' שצד ובהנסמן לשם. אור התורה מסעי ס"ע א"שסא. ביאורי הזהר (להצ"צ) פקודי ע' רצב. ע' רצה.
ח"י ברכאן . . ח"י חוליות: ראה ברכות כח, ב.

עמוד תשסב

ענין הקרבנות: ר"פ ויקרא.
ואתה מחי': נחמי ט, ו. שער היחוד והאמונה פ"ב.
ברחמיך הרבים: ברכת יוצר.
האומר אין לי אלא תורה: ראה יבמות קט, ב.

הוי כל צמא: ישעי' נה, א. ב"ק יז, א.
שהתפלה נקי' סולם: נסמן לעיל (פ' ויקרא) לע' ת"א.
ואורייתא היכלא עילאה: ראה זהר ויקהל ר, רע"א.
ועתה ישראל: עקב י, יב. וראה רש"י ותוס' למנחות שם. פ"י הרי"מ בוטריל לספר יצירה (ירושלים תשכ"ב) פ"א, מ"א (טו, א).

עמוד תשסג

שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.
שויה רבינו — ולע"ו: ולכאורה עתה?
ב' נפשות: ראה תניא פ"א.
כל ימיו בתשובה: ראה שבת קנג, א. וראה לקוטי שיחות (חייא) הוספות / יו"ד שבת ע' 238.

שויה ממקום — מדות: אוצ"ל מדומ"מ = מחשבה דיבור ומעשה.
חשב ה': איכה ב, ח.
וידבר ה': וראו ו, י.
ברא אלקים לעשות: בראשית ב, ג.

עיני ה': זכרי' ד, י. תהלים לד, טז. משלי ה, כא. טו, ג. כב, יב.
 ותח' נקראים עיני העדה: נסמן לעיל (פ') בשלח) לע' רסד החכמי'.
 עיני ה' אלקיך בה: עקב יא, יב.
 שמיעה . . בינה . . חכמה: נסמן לע' תקלו.
 עיניך יוני': שיר השירים א, טו. ד, א.
 אשא עיני: תהלים ככא, א.
 עיני הוי' משוטטות: כיה גם לעיל (פ' וירא)
 ע' קד. וראה זכרי' ד, י. דברי הימים ב טז, ט.
 דאימא אשאלת מנה: ראה זהר בהקדמה ב, א.
 . נשים דעתן קלות: נסמן לע' רדעת.
 הוי' כי סיד' לראות: שמות ג, ד. ובלקוית
 להאריזיל שם.
 מל' . . בינה מהגבו': רמיז' לזהר ר"פ וישב
 קעט, א.
 האהבה . . בקירוב: ראה ג"כ לעיל (פ')
 וירא) ע' קכט.
 צעק לבס: איכה ב, יח.

עמוד תששו

נודע מציאותו ולא מהוחו: ראה מורה
 נבוכים ח"א פניח.
 ובכל מאודיך: ואתחנן ג, ה.
 דתלת קשרין: ראה זהר אחרי עג, א.
 עוטה אור כשלמה: תהלים קד, ב.
 שאור נק' בחי' חכמה: בסידור שער חנוכה
 עדר, א. בזהר (וראה הערה בשה"מ תשי"ג ע'
 164. סה"מ תשי"ד ע' 22). וראה תורה אור
 מקץ לט, ב. לקוית' (בהעלתך) לד, ג. (מטות)
 פב, רע"ג.
 בקשו גם המלאכי' תנה הודך: תהלים ח, ב.
 שבת פח, ב.
 בפי ראשונה . . מ"ב: ראה לעיל ע' תשה.
 ובשתים יעופף: ישעי' ו, ב.
 ונחתי עשב: עקב יא, טו.
 ומלאכים נקראים עשב: ראה זהר בראשית
 יח, ב.
 דרביע על אלף טורין: נסמן לע' תרמ
 הערה בהמה.

אאלפך חכמה: ראה איוב לג, לג. שבת קד,
 א.
 אה" . . לאתגלאה: שמות ג, יד. וראה זהר
 ויקרא יא, א. אחרי סה, ב.
 כולם בחכמה עשית: תהלים קד, כד.
 אנת חכים: ראה הקדמת תקוני זהר יז, ב.
 כמיש מורי: ראה דרך מצותיך קיח, ב.
 לקוטי אמרים (קהית תשלי"ג) סקיב (כב, ג).
 במקום גדולחו: נסמן לע' תר.
 לך הוייה הגדולה: דברי הימים כט, יא.
 והגדול בפתח: ראה אמרי בינה שם פס"ג
 (נח, ג).
 החכמה נק' בשם יוד': ראה זהר (בראשית)
 לא, א. (רעיא מהימנא משפטים) ככג, ב.
 (אדרא זוטא האזינו) רצ, ב. וראה פרדס שער
 (כו) האותיות פי"ג.
 כי חפץ: מיכה ז, יח.
 דאבא יונק: נסמן לע' תקעד.
 שויה נוצר — חסדו: אוציל חסד.
 שערות שנק' מזל: ראה זהר (אדרא רבא)
 נשא קלד, א.
 בלקיא בהגה: פליה.

עמוד תששה

אין אני והוא: סוטה ה, א.
 היש מספר לגדודיו: איוב כה, ג. וראה
 חגיגה יג, ב.
 שויה לפי — שר: אוציל מיכאל שר. ראה
 זח"א השמטות (ספר הבהיר [הובא שם (ס"ט)
 סייא (ז, א)). מגלה עמוקות אופן קעז. וראה
 הנסמן לע' תרמה עושה.
 חכמה הנק' ח: ראה אמרי בינה שם פס"ז.
 אור התורה שם ע' ב'תקסא (תרסה, ב). נח
 תרכ, רע"ב. וארא קעה. תורת לוי יצחק
 (גיטין) ע' עד. (פרה) ע' שעז.
 שאלך . . כתר: נסמן לע' תקו.
 הד' רבתי: זהר (רעיא מהימנא) פינחס רלו,
 ב.
 שקמי כולא כלא: ראה זהר בהקדמה יא, ב.
 אני ראשון: ישעי' מד, ו.
 חיצונית חכמה . . בחין עיין: ראה אמרי
 בינה שם פע"א. ועוד.

כ"ע . . העילות: ראה תקוני זהר ת"ע
(קלה, ב).

ישת חשך: התחלת הכתוב חשכת מיים.
כבריתו של עולם: ראה שבת עז, ב.
אור תורה: ראה משלי ו, כג.
אלמלא הקבי"ה עזרו: קדושין ל, ב.
והיו הדברים האלה: ואתחנן ו, ו. — וראה
המשך חגה"ש תרס"ה [סה"מ תרס"ה ס"ע
רלה].

בכ"י יהיו בעיניך כחדשים: ראה לקח טוב
ואתחנן שם. וראה רש"י תבא כו, טז (חדשים).
עקב יא, יג. ואתחנן שם. יתרו יט, א.
מחדש בכ"י תמיד מע"ב: ראה ברכת יוצר.
אין כ"ח: ראה קהלת א, ט.
שבת וינפש: תשא לא, יז.
יהי אור יהי רקיע: בראשית א, ג. ו.
לעולם ה' דברך נצב: תהלים קיט, פט.
ודבר אלקינו יקום לעולם: ישעי' מ, ח.
וראה שער היחוד והאמונה פ"א.
ששת ימים עשה ד': ראה יתרו כ, יא. תשא
לא, יז. זהר אמור צד, רע"ב. סה"מ שם ס"ע
רלו.

כי אלף שנים: תהלים צ, ד. וראה לעיל (פ')
פקודי' ע' תיט.
שויה אלף — והש"ש: והשית אלפי שני.
אך באמת אי"ז מספיק: ראה סה"מ שם ע'
רלט.

עמוד תשסח

ונמצא כמ"כ למעלה: ראה סה"מ שם ע'
רנב.

בראשית ות"י בחוכמתא: בראשית א, א.
וראה תרגום ירושלמי שם.
שויה בראשית — שש"י: שאר ששה ימים.
בדבר ה' שמים נעשו: תהלים לג, ו.
כל אשר חפץ: תהלים קלה, ו.
ונתחב"ט: ראה ספר יצירה פ"א, מ"ז.
סמ"ע במחית: ע"ד פיוט לכה דודי.
שויה בחכמ' — באופ"ז . . באופ"א: באופן
זה . . באופן אחר.

ויעש אלקים את הרקיע: בראשית א, ז.
והחיות רוי"ש: יחזקאל א, יד.

המלאכים שמתחדש"י בכל יום: נסמן לע'
תקיג יוצר.

שויה העולמות: אוצ"ל העליות.
בחכמה אתברירו: נסמן לע' תקי.
שהקטון . . אין לו דעת: ראה קונטרס
התפלה תרי"ס (קה"ת תשט"ז) ע' 15. סה"מ
עזר"ת (קה"ת תשמ"ג) ע' לט.

נפשו . . משמרי אופני: ראה זהר (סבא)
משפטים צד, ב. עץ חיים שער (נ) קיצור
אבי"ע פ"ט.
ואספת דגנך: עקב יא, יד. וראה ג"כ אוה"ת
קרח ע' תרגו.

ורוב דגן: תולדות כז, כח. וראה בראשית
רבא פס"ו, ג.

אין התינוק יודע: נסמן לע' תקפא.
תירושך נקי רזא: ראה זהר קרח קעז, ב
דחמרא . . ולגלאה רזין.

"ין המשומר בענבים: ע"ד ברכות לד, ב.
נכנס "ין יצא סוד: ערובין סה, א.
"ין המשמח: ראה שופטים ט, יג.
שויה "ין — במא"י: אוצ"ל כמא' — ברכות
לה, א.

"ין . . בינה: ראה סידור שער ברהמ"ז קטז,
א. ביאורי הזהר (וסה"מ תקס"ח) ויקרא סא, א
(ע' קמו). לקוטי תורה סוכות עט, ד. סה"מ
תקס"ז ע' שה. סה"מ תקס"ח ע' קפב.
אמרו בגמרא: ראה חגיגה יג, א.
ונתחי מטר ארצכם: עקב יא, יד — התחלת
הפסוק דואספת דגניך.
בתענית: ה, א.

עמוד תשסז

חויב תרין ריעין: ראה זהר ויקרא ד, א.
אור התורה נצבים ארכב.
נוצר חסד: תשא לד, ז.
ועושה חסד: יתרו כ, ו. וראה אור התורה
וארא ע' ביתקנב.

והחכמ' מאין: איוב כח, יב.
להנחיל אוהבי יש: משלי ח, כא. וראה זהר
ויחי רמב, ב ובאור החמה שם.
חשכת מיים: תהלים יח, יב.
מתוך החושך: ראה ואתחנן ד, יא. ה, יט.

נריא לקמן ע' תשעג.
ואמרת לבנך: שם כא.
ויתן ה' אותות: שם כב.
לחיותינו כיום: ראה שם כד.
וצדקה תהי לנו: ראה שם כה.

עמוד תשע

מתלת מוחין: ראה הנסמן לע' תשעד
העדות.

יפה שעה אחת: אבות פ"ד, מ"ז.
צדיקים . . . ילכו מחיל: תהלים פד, ח. ראה
תרגום שם (ברכות בסופה). שליה בית חכמה
(ז, א). עמק המלך שער דיקנא קדישא פ"ח
(סא, ג). תורה אור שמות מט, סע"א. שם
מגלת אסתר צח, ב בשם לקוטי השי"ס
להאריז"ל.
(אבל באגרת הקדש לתניא ס"ז ע' כפו)
בשם לקוטי השי"ס ת"ח וכן נדפס בלקוטי
השי"ס (ה, א).

מאמרי אדה"ז — הקצרים ע' שיט. אוה"ת
תהלים (יהל אור) ע' קלד. וראה לקוטי שיחות
(חי"ד) הוספות / ה' מנחם אב ע' 173. (חט"ז)
כי מר-חשוך ע' 137.

צדיקים יושבים: ברכות ז, א.
כי אני ה': מלאכי ג, ו.

ולית מחשבה תפיסא: ראה תקוני זהר
בהקדמה יז, א.

כי שמש ומגן ה': תהלים פד, יב.
שויה נכנס — ת"י: אוצ"ל ית'.

דלית אחר פנוי מיני: תקוני זהר תני"ז (צא,
ב). ת"ע (קכב, ב). וראה לקוטי ויקרא הוספות
נב, ג.

שער רישיא כעמר נקי: ראה דניאל ז, ט.
אורייתא וקב"ה כולא חד: ראה כתר שם
טוב (קה"ת) סרפ"ד. תניא (בהקדמה) פ"ד.
פכ"ג. לקו"ת נצבים מו, א. זהר בראשית כד,
א. בשלח ס, סע"א. תקוני זהר ת"ז (כא, ב).
תכ"ב (סד, א).

כל הנק' בשמי: ראה ישע"י מג, ז.

עמוד תשעא

גבוה מעל גבוה: קהלת ה, ז.

הפך ים ליבשה: תהלים סו, ו.
א"י בזהר: ראה זהר ויחי רכג, ב ע"פ קהלת
א, ג.

דשמש ומגן: ראה תהלים פד, יב.
יה"ר שיכבשו רחמי: ראה ברכות ז, א.
הנני בורא: ישע"י סה, יז.
שהמאמר דבראשית: ראה ר"ה לב, א.
כולם בחכ' עשית: תהלים קד, כד.
כת"א בקדמין: לבראשית א, א.

לאו מכאמ"כ . . דאפיקת . . . עלמין: תקוני
זהר בהקדמה יז, א.

עמוד תשסט

בגין דישתמודעין ל"י: נסמן לע' תרצט.
נתאוה להיות לו דירה בתחתונים: ראה
תניא רפ"ז ובליקוט פירושים שם.
בקולות וברקים: ראה יתרו יט, טז.
נותן התורה: ברכת התורה.

ואין נביא רשאי לחדש: שבת קד, א.
שבאורייתא ברא קוב"ה עולמא: זהר
בהקדמה ה, א. כד, ב. בראשית מז, א.
ברשית בשביל התו': ראה רש"י בראשית א,
א. הנסמן בלקוטי שיחות (ח"ג) ע' 755.
שהתו' קדמה לעולם: ראה פסחים גד, א.
זאהי אצלו אמון אומנא: משלי ח, ל. וראה
בראשית רבא בתחילתו.

ראשית דרכו: משלי ח, כב.
בחכ' יבנה ל' ת: משלי כד, ג.
שעשימ כנגד עשה"ד: ראה זהר ויקרא יא,
ב.

תניא ה"י: שבת פח, א.
בקושי התירו לדבר ד"ת: ראה ר' יונה
בשער היראה. ירושלמי שבת פט"ז ה"ג. אור
זרוע ח"ב ה' מוצ"ש ר"ס פט. שו"ת צפנת
פענח דווינסק ח"ב ס"ה. סידור (וסה"מ
תקס"ה) סדר הגדה רצו, ד (ע' תלח). תורה
אור תשא ק"ג, א. לקו"ת צו יא, ד. סה"מ
הקס"ח ע' ק"ב. מאמרי אדה"ז הקצרים ע'
ססו.

אות היא: תשא לא, יז.

כת"ב כי ישאלך: ואתחנן ו, כ. — נדפס
(בחלקו) בבונה ירושלים סלי"ד (לא, סע"א).

אסתר ק, סעי'ב. ע"י זהר ויקהל ריא, א. ויחי ריט, א.

לית מחשבה תפיסא: ראה תקוני זהר בהקדמה יז, א.

כל הנקרא בשמי: ישעי' מג, ז.
ר' יוחנן: שבת קיג, סעי'א.

עמוד תשעד

ושער רישא כעמר נקי: ראה דניאל ז, ט.
אני הוי' לא שניתי: מלאכי ג, ו.
שכינה ששוכנת: תניא פמ"א (נו, ב).
שכר מצוה מצווה: ראה אבות פ"ד, מ"ב.
תניא פל"ז.

האבות היו מרכבה: בראשית רבא פמ"ז, ו.
פפ"ב, ו.

אברהם במדת האהבה: ראה זהר לך פה, א.
(רע"א מהימנא) ואתחנן רסג, ב. רסז, א.
אגרת הקדש ס"ג (תניא קיט, ב).

העדות . . . תלת מוחין: ראה פרי עץ חיים
שער (כא) חג המצות פ"ז.
פנים בפנים: ואתחנן ה, ד.
לא . . . תגנוב: יתרו כ, יג.

עמוד תשעה

ובקשתם משם: ואתחנן ד, כט.

קראו שם פרעה: ירמ"י מו, יז.

אשר יאמר . . . זה: ע"ד משפטים כב, ח.

זה אלי ואנוהו: בשלח טו, ב.

מלא כל הארץ כבודו: ישעי' ו, ג.

ותן . . . לעינינו: ואתחנן ו, כב (כדילוג).

יתפרדו כל פועלי און: תהלים צב, י.

ויצונו ה' לעשות: ואתחנן ו, כד.

מיום שחרב: ראה ברכות ה, א.

עמוד תשעו

טהור עינים: נסמין לע' תשעב.

ואת עשו שנאתי: מלאכי א, ג.

וצדקה תהי' לנו: ראה ואתחנן ו, כה.

לבושו צדקה: פיוט (אתה הוא אלקינו)

לימים נוראים.

שו"ה הוא: כנראה מיותר.

מתחת זרועות עולם: ראה ברכה לג, כו.
אבות העולם הן הן המרכבה: בראשית
רבא פמ"ז, ו. ספ"ב, ו.

איה מקום כבודו: נוסח כתר.

פנים בפנים: ראה ואתחנן ה, ד.

תורת חסד: ראה משלי לא, כו.

ב"ד חזקה: ואתחנן ו, כא.

כי גבר עלינו חסדו: תהלים קיז, ב.

הרבה שלוחים למקום: אגרת הקדש סכ"ה

(תניא קלח, ב). רש"י משפטים כג, ז.

ויאסר אותו לעיניהם: מקץ מב, כד וברש"י.

עמוד תשעב

קראו שם פרעה: ירמ"י מו, יז.

שאם תצדק מה תפעל: ראה איוב לה, ז. ו.

אחר מעשה עגל . . . מקדש: ראה לקוטי

שיחות (ח"ו) תרומה ע' 153.

ועשו לי מקדש: תרומה כה, ח.

מיום שחרב בהמ"ק: ראה ברכות ת, א.

שו"ה ב"ה — . . . ראה לקמן בפנים בשולי

ע' תשעו הערה כי הוא.

טהור עינים מראות ברע: ראה חבקוק א,

יג. הנסמין לעיל (פ' תרומה) לע' שמו.

ואת עשו שנאתי: מלאכי א, ג.

עמוד תשעג

כי ישאלך בנך: ואתחנן ו, כ. — נר"א לעיל
ע' תשסט.

ואמרת לבנך: שם כא.

וצדקה תהי' לנו: שם כה.

יפה טעה אחת: אבות פ"ד, מ"ז.

צדיקים יושבים: ברכות יז, א.

צדיקים . . . אל חיל: נסמן לע' תשע.

מיכאל עומד ומקריב: נסמן לע' תשכט.

ועמוד מגיע לגיע: בכיאווי הזהר תזריע

עא, א. בלקוטי תורה בשלח ב, א. סה"מ

תקס"ד ע' קג. תקס"ה ס"ע שצט. ע' תקסא.

תקס"ז (שנוצר לקמן). תקס"ח ע' שפ. ע'

תקנד. בספר הבהיר. בתורה אור תצוה פא, ג.

בספרים (אבל בסה"מ תקס"ז ע' סח שהוא

הנחת אדה"א בס' הבהיר). בתורה אור מגלת

עמ' תשפא

רוכב על כרוב: ראה ע"ז ג, ב.
 דעיב גשרים: נסמן לע' תשיו.
 הליכות אלי: תהלים סח, כה.
 ועתה ישראל: עקב י, יב.
 שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.
 ישראל . . לי ראש: דרך מצותיך (מצות
 ציצית) טו, ב בשם הזהר. וראה שער
 הפסוקים וישלח לב, כט. ספר הליקוטס ויחי
 מז, כה. מח, ב.
 ומספר את רבע ישראל: בלק כג, י.
 ב' אוזוים בטליח: ריש ב"מ.
 אני ראשון ואני אחרון: ישעי' מד, ו.

עמוד תשפב

כי השוחד יעור: שופטים טז, יט. וראה
 לעיל (פ' וירא) ע' קיב, ע' ככד.
 יוצר אור: ברכת יוצר.
 כי הוא אמר ויהי: תהלים לג, ט.
 האי כחא קדישא: ראה זהר פינחס רכ,
 סעי'א ואילך.
 יהי אור חדשא הארץ: בראשית א, ג. יא.
 אין לך עשבי: ראה ב"ר פ"י, ו. השמטות
 לזח"א רנא, א. מו"ג ח"ב פ"י.
 ומסדר את הכוכבים: ברכות ק"ש (עריבת).
 מאמר פתוחה . . סתומה: ראה שבת קד, א.
 בעשרה מאמרות: ראה אבות רפ"ה.
 בראשית נמי מאמר: ר"ה לב, א.
 ותרגום אונקלוס בחוכמתא: ראה ע' תשפג
 הערה תרגום.
 בראשית . . השמים: בראשית א, א.
 בדמותם בדיקונם בצביונם: ראה ר"ה יא,
 א.

עמוד תשפג

ברוך עושה . . ברוך שאמר . . ברוך
 ואומר: ברכת ברוך שאמר.
 תרגום . . בקדמין: בחוכמתא ראה תרגום
 ירושלמי לבראשית א, א. בקדמין תרגום
 אונקלוס שם.
 אז ראה ויטפרה: איוב כה, כז.

עמוד תשעז

עני כל . . אליך ישברו: תהלים קמה, טו.
 שם מ"ה החדש: ראה עץ חיים שער (י)
 התיקון פ"א-ד.
 חכמת אדם תאיר פניו: קהלת ח, א.
 בהסתכלות בת היענה: ראה עץ חיים שער
 (ח) פ"א.

עמוד תשעח

דבינה דינין מתערין: נסמן לע' תקעא.
 ברכות בחשבון: שיר השירים ז, ה.
 הלב רואה: קה"ר פ"א, טו, א.

עמוד תשעט

וראיחם אותו: שלח טו, לט.
 פשטתי את כותנתי: שיר השירים ה, ג.
 והי עקב תשמעון: ראה עקב ז, יב. יג. —
 הנחת כ"ק אדמור' האמצעי.
 אפריון עשה לו: ראה שיר השירים ג, ט.
 עטרה שנטר' לו אמו: ראה שיר השירים ג,
 יא.
 לכן . . חכמי: ראה פרדס שער (י) הגוונים
 פ"ב.
 וירויק הוא ת"ת: ראה פרדס שער (י)
 הגוונים פ"ג.
 שהלבן . . החסד: ראה פרדס שער (י)
 הגוונים פ"א.

עמוד תשפ

ביום חתונתו: (סיום הכתוב עטרה דלעיל)
 שיר השירים ג, יא.
 מי מדד: ישעי' מ, יב.
 כארז בלבנון ישגה: תהלים צב, יג.
 הבינה רחובות הנהר: זהר (אדרא רבא)
 נשא קמב, א.
 את ההר הטוב: ראה ואתחנן ג, כה.
 ולבנון אין די בער: ישעי' מ, טז.
 שתרגם משפט הלכתא: ראה תרגום
 אונקלוס בראשית מ, יג. אוה"ת משפטים ע'
 אק"ט.

עמוד תשפה

כמיש בפרדס: ראה שם שער (ב) טעם
האצילות פיז. שער (ח) מהות והנהגה פיכ.
ויבן ה' אלקים: בראשית ב, כב. וראה
לקוטי תורה (תל אביב תשכ"ג יא, ב) ושער
הפסוקים (להאריזל) שם.
קטן פחות מטי שנים: ראה סנהדרין סט, א.
עץ חיים שער (כג) מוחין דצלם פיז. שער
(כה) דרושי הצלם דרוש ג.

עמוד תשפו

חכמה בראש חכמה בסוף: זהר בראשית כו,
ב. רעיא מהימנא פינחס רלח, סע"א. הנסמן
לעי' תרלב.
אלקים אל דמי לך: תהלים פג, ב. הנסמן
לעי' תשמה קורא.
ב' פי': ראה גיכ לעיל עי' תרמד.
מה . . מהות: ראה אור התורה איוב עי'
תרעא.

ואנחנו מה: ראה בשלח טז, ז. ח.
בוהר בענין ד' גוונים: ראה פרי עץ חיים
שער (יח) השבת. זהר בראשית ג, סע"ב.
דחכמה . . כיח מיה: ראה זהר (רעיא
מהימנא) צו כח, א. לד, א.
ועד"מ מהדלקת האש: ראה זהר בראשית
נא, רע"א.

עצם גוון האש הוא חיזור: ראה זהר
בראשית טז, א ובמקדש מלך שם.

עמוד תשפז

מאמר הזהר: בשינויים קלים.
דרום . . חסד: פרדס שער (כג) ערכי
הכנויים מערכת דרום.
ומערב . . מלי: פרדס שם מערכת מערב
אור התורה מסעי עי' אישצו.
ומערב . . שכינה: נסמן לעי' תרטז.
שויה שנחצמצמה — לקבל: אוציל
למקבל.

מיו"ד . . חכמה: נסמן לעי' תשפד.
בינה שנק' רחובות הנהר: זהר (אדרא רבא)
נשא קמב, א.

איוהו חכס: תמיד לב, א.

ומבשרי אחזה אלוה: איוב יט, כו.
אחזה . . דר"א: ראה לעיל עי' תשנ.
שאו מרום עיניכם: ישעי' מ, כו.
רוח האדם: ראה קהלת ג, כא.
וורעתי . . בהמה: ראה ירמי' לא, כו.
ראה נתתי: ראה נצבים ל, טו. יט.
בחי' חכמה . . עשיה: ראה גם תניא פי"ב.
שער היחוד והאמונה פי"ט.

מה רבו . . בחכמה עשית: תהלים קד, כד.
גדול אדונינו: תהלים קמו, ה.
המלך המרומם: ברכת יוצר.
ישראל . . ישר אל: נסמן לעי' תרמ.
חסד אל כל היום: תהלים נב, ג.
חסד הוא הארה מחכמה: ראה זהר
(ואתחנו) רסב, סע"א. (לך) צד, א. (תרומה)
קעה, ב.

קו ימין . . נצח: ראה פרדס שער (ו)
עמידתן פי"א. עיח שער (א) דרוש עגולים
ויורש ענף ב.

לאו אורחא דמלכא: ראה זהר בהעלתך
קמט, ב.

כי חפץ חסד הוא: מיכה ז, יח וראה עץ
חיים שער (ח) דרושי נקודות ספיז.
בטל רצונך: אבות פי"ב, מ"ד.
מי לי . . בארץ: תהלים עג, כה.

עמוד תשפד

ובאתערוותא . . דלעילא: נסמן לעי' תקו.
אחד . . וד' רוחות: ראה שו"ע אדה"ז הלי'
קיש סס"א, ס"ז.

ואהבת . . בשני יצריך: ואתחנו ו, ה.
ברכות נד, א (במשנה).

בחניא: נסמן לעי' תקטו מ"ש.
למען ירבו ימיכם: עקב יא, כא.
פרשת ציצית: ראה ס"פ שלח.
אשר הוצאתיך: נסמן לעי' תשכח.
כמיש בטי": פי"א, מ"ב. וראה במפרשים
שם.

וכי"מ בטי": פי"א, מ"ז.
חכים ולא בחכמה: (זהר חדש יתרו לד, ד).
תקוני זהר בהקדמה יז, ב.

כמיש בזהר: הנ"ל.

עמוד תשצג

עמוד תשפח

רועה ישראל האיזנה: תהלים פ, ב.
נשי בשם רעייתי: ראה שה"ש א, ט. ועוד.
שמפרנסין לאביהם שבשמי: ראה זהר
ויקרא ז, ב.
רוח ממללא: תרגום אונקלוס בראשית ב, ז.
חסד דרועי ימינא: תקוני זהר בהקדמה יז,
א.

כל הנחלים: ראה קהלת א, ז.
אף לא שבעה מיס: משלי ל, טז.
י. . . מל': ראה פרדס שער (כג) ערכי
הכנויים מערכת ים.
וארץ . . מל': ראה זהר (תוספתא) בראשית
לא, ב. מאורי אור א סקכ"ו. סידור שחרית נו,
ג. שער הלולב רסא, סע"ד. ביאורי הזהר
שלח צ, ד. עקב קכא, א.
שהאורי הולך ומתקצר: ראה ביאורי
(להצ"צ) אחרי ע' שסו.

עמוד תשצד

עמוד תשפט

לאנהג' בהון עלמין: תקוני זהר שם.
חכים ולא בחכי: נסמן לע' תקעב.
אני ה' לא שניתני: מלאכי ג, ו.
נאלמתי: תהלים לט, ג. י.
אמרחי' עולם חסד יבנה: תהלים פט, ג. עץ
חיים שער הכללים פ"ב.
מעשה התחתונים: ראה עץ חיים שער (ח)
דרושי נקודות ספ"ו.
רוח אייתי רוח: נסמן לע' תקצב
את קרבני: ראה פינחס כח, ב.
נחית דרג': יבמות סג, א.

הסיבי עיניך מנגדי: שיר השירים ו, ה.
וראה ביאורי הזהר אחרי עז, א (ולהצ"צ) שם
ע' שסו. זהר קדושים פד, א.
שויה עד — ביפ: אוציל פ"ב.

עמוד תשצה

עמוד תשצ

וימינו תחבקני: שיר השירים ב, ו. ח, ג.
שהשראת המקיפי: ראה גיכ לקמן ע'
תתיב.
כמאן דשדי בתר כתפוי: ראה תניא פכ"ב.
והוא חכים באחור: ראה משלי כט, יא.
אנכי מי שאנכי: נסמן לע' תקלו.
רוח דשביק בגווי: נסמן לע' תרכה.
שהכ"ף הוא הכתר: נסמן לע' תקעד.

יאר ה' פניו: נשא ו, כד.
צהבו פניו: פסחים קיג, רע"ב.
במ"ח ענין קול השופר: יתרו יט, טז. יט. כ,
טו.
שויה מקבל — ל"ה: כ"ה בהכתי.
ארץ כגרגיר חרדל: ראה שליה מת, סע"א.
קדוש יהי גדל פרע: נשא ו, ה.
ושער ראשו כעמר נקי: ראה דניאל ז, ט.
זקן אהרן: תהלים קלג, ב.

עמוד תשצו

עמוד תשצא

חצות לילה אקום: תהלים קיט, סכ. ברכות
ג, ב.
שקוצא דשערי דא"א: ראה פרי עץ חיים
שער (ד) התפילין פ"ד ואילך. עץ חיים שער
(לב) הארת המוחין פ"א.
דאבא יונק ממולי: נסמן לע' תקעד.
תפילין דמאר' עלמא: ברכות ו, א.
שויה זהו — הנפש: בהבוח נרשם עה"ג
עבקה.

ויקרחו קרחה: וכיה לקמן ע' תשצב וראה
בהעלתך ח, ז.
קדושים תהיו: קדושים יט, ב. ויקרא רבא
פכ"ד, ט.

עמוד תשצב

ויקרחו קרחה: נסמן לע' תשצא.
ראה אנכי נתון: ראה יא, כו.
מה ה' אלקיך שואל: עקב י, יב.

עמוד תשצו

לעלם . . אישׁר: נוסח הקדיש.
והתורה . . נמוך: ראה תענית ז, א.
אורי׳ וקובי׳ כולא חד: נסמן לע׳ תשע.
כל אשר חפץ: תהלים קלה, ו.

עמוד תתא

לדוד אליך: תהלים כה, א.
שמע ישראל . . בכל לבבך . . מאדך:
ואתחנן ו, ד. ה.
והיו הדברים: שם ו.
ושננתם לבניך: שם ז.

כי תשמע: ראה יג, יט. השוה לקוטי תורה
(וסה״מ תקס״ו) ראה כג, ד (ע׳ שכת).
מפתחות החיצוניות . . הפנימיות: ראה
שבת לא, רע״ב.
ואיתא בתקונים: ראה זהר תרומה קלה,

סע״א

ואל דעות: ראה שמואל א ב, ג.
ואתה מחי . . לבדיך: ראה נחמי ט, ו.
ובכל נפשך ובכל מאדך: ואתחנן ו, ה.
מל׳ הנק׳ אני: נסמן לע׳ תש.
כתר הנק׳ אין: נסמן לע׳ תקמד.

עמוד תתב

החכ׳ מאין תמצא: ראה איוב כח, יב.
בי״ה נברא העולמות: ראה מנחות כט, ב.
כידוע מהמגיד: ראה שער האמונה ספכ״ז.
סה״מ תרמ״ג ריש ע׳ קלב המשך תעריב ע׳
צו.

עיני ה׳ אל צדיקים: תהלים לד, טז.
שום תשים עליך מלך: שופטים יז, טו.
שכר מצוה מצוה: אבות פ״ד, מ״ב.
מדו בד: ויקרא ו, ג.

דהוא ודיוהי וגרמוהי חד: ראה תקוני זהר
בהקדמה ג, ב.

עמוד תתג

עין הו׳ אל יריאיו: תהלים לג, יח.
בצדקה תכונני: ישעי׳ נד, יד.

עמוד תתד

גבוה מעל גבוה: קהלת ה, ז.

אני ואפסי עוד: ישעי׳ מז, ח. י. צפני ב, טו.
אשר חלק אותם: ראה ואתחנן ד, יט.
לא כאלה חלק יעקב: ירמי׳ י, טז. נא, יט.
קודש ישראל להו׳: ירמי׳ ב, ג.
כי חלק הו׳: האזינו לב, ט.
פב״פ דבר: ואתחנן ה, ד.
הו׳ הוא שמהוה: ראה זהר (רעיא מהימנא)
פינחס רנז, ב. הערה בסה״מ ש״ת ע׳ 40.
ישראל עבמי״ח: נסמן לע׳ תקמה.

עמוד תשצח

מי לי בשמים: תהלים עג, כה.
ונרגן מפריד אלוף: משלי טז, כח.
וכולא קמי׳ כלא חשיב: ראה זהר בהקדמה
יא, ב.

לדמחב״כ: ראה הקדמת תקוני זהר יז, א.
ומלתם את ערלת לבבכם: עקב י, טז.
יריח קודמי לחכמתו: אבות פ״ג, מ״ט.
וידעת היום: ואתחנן ד, לט.
כהאי תורא . . בקדמיתא: זהר בהר קח, א.

עמוד תשצט

חכ׳ . . כ״ח מיה: נסמן לע׳ תקכד.
שויה להמשיך — הנ״ל: נרשם עה״ג
עבקי׳ וראה לעיל ע׳ תשצו הערה שויה.
נקוד׳ בהיכלי׳: נסמן לע׳ תקעד.
תרדלי׳: ראה זהר ויקרא ז, א. אור
התורה נצבים ע׳ ארכב.
שויה ייכול — בדבר . . הנ״ל: נרשם עה״ג
עבקי׳ וראה לעיל הערה שויה.
נחל עדניך תשקם: ראה תהלים לו, ט.

עמוד תת

ומל . . את לבבך . . למען חייך: נצבים ל,
ו.

שעין בעין יראו: ראה ישעי׳ נב, ח.
ונגלה כבוד הו׳: ישעי׳ מ, ה.
כל האומר . . תורה: ראה יבמות קט, ב.
זאת התורה אדם: חקת יט, יד.
אין התורה מתקיימת: זהר (רעיא מהימנא)
תרומה קנח, ב.

מראי מקומות

תתקפט

ז' מצות דרבנן: ראה לקוטי שיחות (חכ"א)
הוספות / יתרו ע' 401.
מבשרי אחזה: ראה איוב יט, כו.
כי הדם הוא הנפש: ראה יב, כג.
הלב פליג לכל שייפין: נסמן לע' תתכ.
שויה נתברר — גידים: כ"ה בהכת"י
ואוציל ע"י גידים.

עמוד תתז

עור ובשר תלבישני: איוב י, יא.
בגמרא: ראה מועד קטן ה, ב.

עמוד תתח

איהו כתר מל': ראה תקוני זהר בהקדמה
יז, א.
ט"ס . . דמ"ח: ראה ג"כ לעיל (פ' בשלח)
ע' רצ וש"ג.
שהקדמו נעשה לנשמע: ראה שבת פח, א.

עמוד תתט

ועשית חג שבועות: ראה טז, י. — נריא
לעיל ע' תתה וש"ג.
נדיב לב: ויקהל לה, כב.
מ"ת . . אחר . . ספירה: ראה הערה לע'
תתכד קצח.
וחג שבועות . . הכתר: נסמן לע' תתטז
בפע"ח.

אם אין יראה: אבות פ"ג, מ"ז.
ד' בחי': נסמן לע' תתטז דחילו.
ל"ב נתיבות חכמה: נסמן לע' תקמח.
החכמה מאין תמצא: ראה איוב כח, יב.
נרנחיי: נסמן לע' תשנא.
וחי' יחידה . . מקיפין: נסמן לע' תתיז.
וחרדה גדולה: דניאל י, ז.

עמוד תתי

אור אבא טמיר וגנוז: ראה עץ חיים שער
(יד) אריא פ"ב.
סבא דתחי סתיס: נסמן לע' תרנב.
זקן שקונה חכמה: קדושין לב, ב. וראה
לקוטי שיחות (ח"ג) ע' 774 בהערה.
כתר עליון: ראה תקוני זהר בהקדמה יז, א.

הסתכלות אריך בנ"א: ראה זהר (אדרא
רבא) נשא קכח, ב.
עמוד שבג"ע: נסמן לע' תשעג.
אנכי הוי' אלהיך: יתרו כ, ב.
הקורא בתורה: תנא דבי אליהו רבא רפ"ח.
האומר אין לי אלא תורה: ראה יבמות קט,
ב.

חבל על דלית: שבת שם.
עולת שבת בשבתו: פינחס כח, י.
והנחילנו: בתפלת שמו"ע.
בקושי התיירו: נסמן לע' תשסט.

עמוד תתה

שמים חדשים: ישע"י סה, יז.
שמים על הארץ: עקב יא, כא.
ועשית חג שבועות: ראה טז, י. — נריא
לקמן ע' תתט. תתטז. לקוטי תורה (וסה"מ
תקס"ח) במדבר יז, א (ע' רלד).
מ"ש בפרע"ח: נסמן לע' תתטז.
ויתנו לך כתר מלוכה: וכ"ה לקמן ע' תתח.
ובע' תתיג כתר יתנו לך.
אם אין חכמה: ראה אבות פ"ג, מ"ז. הנסמן
לע' תתטז דחילו.
הא . . מל': ראה פרדס שער (כו) האותיות
פ"ח.
אורייתא מחכ' נפקת: נסמן לע' תקי הערה
התורה.

עמוד תתו

יזלו מים מדליו: בלק כד, ז.
אע"ג דאיהו לא חוי: ראה מגילה ג, א.
אצל חגי וזכרי': מגילה שם.
חרדה גדולה נפלה עליהם: דניאל י, ז.
שהמצות . . מל' . . בזעיר: בלקוטי תורה
שם ע' זהר ח"ב קסו, ב.
מצות המלך: נסמן לע' תתכ.
כי נר מצוה: משלי ו, כג.
שמצות הם אברין דמלכא: נסמן לע' תתיב
רמ"ח.
ובאידרא . . מתרין ארחיין: (לקמן ע' תתח
מתרי"ג ארחיין) נסמן לע' תקפא.
תרי"ך עמודי אור: נסמן לע' תקפא.

לעיל ע' תתה וש"נ. וראה ד"ה זה בסה"מ
תרליה (נמצא בדפוס).

נדיב לב ביאה: ראה ויקהל לה, ה. כב.
כדכתיב בסוכת: ראה טז, יג.
בפע"ח: ראה שם שער (כג) חג השבועות
פ"א. משנת חסידים מסכת אייר וסיון פ"ד,
מ"א.

והחכמה מאין תמצא: איוב כח, יב.
אין . . . כתר: נסמן לע' תקמד.
אם אין יראה: אבות פ"ג, מ"ז.
דחילו ורחימו: ראה זהר (רע"א מהימנא)
נשא ככג, סע"א. הנסמן בסה"מ תקס"ב לע'
תקמו.

אוא"ס בחכמה: ראה תניא פליה בהגה.
וכל צבא השמים: ראה נחמ" ט, ו.
כולא קמ"י כלא: זהר בהקדמה יא, א.
וראייתו אני לבדי: ראה דניאל י, ז. מגלה ג,
א.
יציבא בארעא: ערובין ט, א.

עמוד תתיז

וארכובותיהם דא לדא נקשן: ע"ד דניאל ה,
ו.
נרנח"י: נסמן לע' תשנא.
תלת שליטין: זהר תרומה קנג, א.
כי הדם הוא הנפש: ראה יב, כג.
חכמה מוחא בינה ליבא: ראה תיקוני זהר
בהקדמה יז, א.

ח"י ויחידה: ראה עץ חיים שער (ו)
העקודים פ"ה מ"ק. אור התורה בראשית
תע"א.

ואפול על פני: ראה יחזקאל א, כח. ולהעיר
מתרגום יוב"ע ורש"י לך טז, ג. תנחומא
(ותנחומא באבער) לך כ (כו). פרקי דר"א
פכ"ט. אבן עזרא קרח טז, ד. רמב"ם הל'
יסודי התורה פי"ז, ה"ב. הי"ז.

פה אל פה: בהעלתך יב, ח.
וירא ראשית לוו: ברכה לג, כא.
מקיש גואל ראשון: ראה במדבר רבא פ"א,
ב.

ונגלה כבוד ה': ישע"י מ, ה.

שנועץ תחלתן בסופן: ראה ספר יצירה
פ"א, מ"ז.

נר מצוה: משלי ו, כג.
שהמצות . . . מלכות: ע' זח"ב קטו, ב.
רמ"ח פקודין: נסמן לע' תקיב.
שהארזין . . . המצות: נסמן לע' תקפא.
שהט"ס . . . רשמ"ח: נסמן לע' תתו.
שפליג חיות לכל שייפין: נסמן לע' תתכ.
שהלב . . . מלכא: ראה בחיי ר"פ בשלח.

עמוד תתיא

שהחכי תחיי בעל"י: ראה קהלת ז, יב.

עמוד תתיב

שגילוי המקיף על הלבוש: ראה פרי עץ
חיים שער (א) התפלה פ"ב.
אין מלך בלא עט: נסמן לע' תרלא.
דהוא . . . חד בהון: ראה תקוני זהר
בהקדמה ג, ב.
שג' מיני עור: ראה ג"כ לעיל (פ' בראשית)
ע' נ. לקוטי תורה תזריע כג, ב.

עמוד תתיג

כחר יתנו לך: נוסח כתר.
בתחלה עלה בחפץ . . . בהלעת מ"ן: ראה
עץ חיים שער (ח) דרושי הנקודות ספ"ז.
נעשה ונשמע: משפטים כד, ז. שבת פח, א.

עמוד תתיד

מי גילה: ראה שבת שם.
שמחזה במחוג: ראה תגיגה ה, ב.
חכימא ברמיזא: נסמן לע' תשנב.
שפרחו נשמחן: ראה שבת שם ב.

עמוד תתטו

צדקה . . . המצות: ראה בבא בתרא ט, א.
אנכי: יתרו כ, ב.
אנכי . . . רמ"ח מ"ע: ראה זהר יתרו צא, א.
תוספות (זח"ב) רעו, א.

עמוד תתזו

ועשית חג שבועות: ראה טז, י. — נריא

רמ"ח פקודין . . אברין: נסמן לע' תקיב.
ואורייתא מחכמה נפקת: נסמן לע' תקי
הערה התורה.

שטר"ג . . ו' דרבנן גי' תר"ך: נסמן לעיל
(פ' יתרו) לע' שלח.

ו' דרבנן: ראה לקוטי שיחות חכ"א
הוספות / יתרו ע' 401.

תר"ך עמודי אור: נסמן לע' תקפא.

תר"ך . . כתר: ראה לקוטי תורה שיר
השירים כב, ד. לעיל (פ' לך) ע' פט.

תר"ג ארחין דגלגלתא: נסמן לע' תקפא.
והחכמה תחי': ראה קהלת ז, יב.

שויה האכילה — בזה: אוציל בזהר.

לבא פליג לכל שייפין: ראה זהר שלח
קסא, ב. (רעיא מהימנא) פינחס רכא, ב. אגרת

הקודש סליא. תורה אור בראשית צ, ד.

ההפרש בין גידים לעורקי': ראה עץ חיים
שער (מ) פנימיות וחיצוניות דרוש יב.

עמוד תתכא

ובן ט . . מוכר בנכסי אביו: ראה בבא
בתרא קנה, א. עץ חיים שער (כה) דרושי
הצלם דרוש ו. ח. (שער הכללים פ"ח). לקוטי
תורה במדבר ב, א. אור התורה בראשית יח,
א.

לפי שכלו יהולל איש: משלי יב, ח.

חסד דרועא ימינא: תקוני זהר יז, א.

כל רחמימתא דלא אתכלילת: ראה זהר
בהקדמה יא, סע"ב.

ברוגז רחם תזכור: חבקוק ג, ב.

עמוד תתכב

בשדרה לענין טומאת אוהל: ראה מועד
קטן ה, ב.

שום תשים: שופטים יז, טו.

שהמספר של רמ"ח: ראה גי' לעיל (פ'
בשלח) ע' רצ וש"ג.

איהו וגרמוהי חד: ראה תקוני זהר
בהקדמה ג, ב.

עמוד תתכג

להבדיל בין הטמא: שמיני יא, מו.

שעשע המלך בעצמותו: נסמן לע' תקפא.

אור אבא סמיר ונעלם: עץ חיים שער (יד)
אריא פ"ב.

והחכ' מאין תמצא: איוב כח, יב.

עמוד תתיח

חכמה שהוא כ"ח מה: נסמן לע' תקכד.

ב' פ"י: ראה גי' לעיל ע' תרמד. תשפו.

מה . . מהות: ראה אור התורה איוב ע'
תרעא.

ע"ס בלי מה: ספר יצירה פ"א, מ"ב
ובמפרשים שם.

ואנחנו מה: ראה בשלח טז, ז. ח.

חכמה נקי' בשם מעיין: ראה פרדס שער

(כג) ערכי הכנויים מערכת מעיין.

ובינה נהר: זהר משפטים כג, ב.

ונהר יוצא מעדן: בראשית ב, י.

מיס שאין להם סוף: יבמות קכא, א.

וככל . . החיון הוה: השוה תניא פמ"ו סה,

סע"א.

שהקטן אין בו דעת: נסמן לע' תשסו.

ונשמת שדי תבינס: איוב לב, ח.

נשמה בשם חכמה: ראה זהר (מדרש

הנעלם) וירא קט, סע"א ורע"ב.

ל"ב נתיבות: נסמן לע' תקמח.

עמוד תתיט

ח" . . מקיף . . פרטי . . יחידה . . מקיף

הכללי: ראה עץ חיים שער (מה) המקיפין

פ"א.

כתר עליון: תקוני זהר בהקדמה יז, א.

דנעוץ תחלתן בסופן: ראה ספר יצירה

פ"א, מ"ז.

כתר מל' בראשו: אסתר ו, ח.

עמוד תתכ

ששורש המצוה . . מל' . . התורה זעיר:

בלקרי' במדבר יז, א ע' זהר ח"ב קסו, ב.

מצות המלך: ראה תוספתא נגעים פ"ג, ז.

בבא בתרא קנט, א גזירת מלך.

כי נר מצוה: משלי ו, כג.

נר שהוא בחי' מל': ראה קהלת יעקב

מערכת נר.

עמוד תכד

וכי בדרך מצותיך מצות עגלה ערופה קיא, א.

והורידו אותו אל נחל איתן: ראה שופטים כא, ד.

עמוד תתכח

גדול עונו מנשוא: ע"ד בראשית ד, יג.
כל ישראל עריביי זביז: שבועות לט, סע"א.
בסי האמת שמהעשן שהי' יצא מהקרבת: ראה עץ חיים שער (מט) קליפת נוגה פ"ג.
בדר"מ שם בשם הזוהר. וראה זהר תרומה קל, א ובאור החמה ובהגהות מהר"ח וברמ"ז שם.

שעיר המשתלח . . לעוזל: אחרי טו, ח ואילך רמב"ן ובחיי (שם ז) שם. זהר (רע"א מהימנא) פינחס רמח, א.
לא הי' בא אלא: בדר"מ שם (קיא, ב) הי' בא.

אלא על העוונות שבמזיד: בדר"מ שם כדתנן פ"ק דשבועות [ב, ב] על שאר (כל — במשנה ליתא) העבירות שבתורה הקלות והחמורות הזדונות והשגגות כו' תשובה (בציונים והערות לשם ע' רג, ב תיבת תשובה כנראה, היא טה"ד — ולהעיר שבגוכי"ק ניתוסף תשו' ממעל לשורה) (ו)שעיר המשתלח מכפרים. — וראה בציונים והערות שם.

המדברה . . הקליפות: נסמן לע' תרפח. דאל אחר אסתרס: נסמן לע' תרעא בזהר. היתוש שמכניס ואינו מוציא: תניא פכ"ד (ל, ב). גיטין נו, ב.

לעלוקה שתי בנות: משלי ל, טו.
וערפו שם את העגלה: שופטים כא, ד.
ממול ערפו: ויקרא ה, ח.
ש"ה מדור — נהר: בדר"מ שם נחל. וראה רמב"ם ה"ל רוצח ושמירת נפש פ"ט, ה"ב. פיה"מ סוטה פ"ט, ה"ה ובמלאכת שלמה שם. שו"ת חכם צבי סל"ב.

פני שור מהשמאל: ראה יחזקאל א, י.

עמוד תתכט

כתיב כי יקרא: תצא כב, ו. — נדפס

בכוונת נעילה: ראה ג"כ פרי עץ חיים ומשנת חסידים וסידור האריז"ל שם.
אנכי מי שאנכי: נסמן לע' תקלו.
דלא ידע ליה בר איהו: ראה זהר (אדרא רבא) קכט, ב. קמ, ב.
גידיים חלולים . . הרצון: ראה ג"כ לעיל ע' תרעט.

ואם צדקת: ראה איוב לה, ז.
אנכי הוי' אלקיך: יתרו כ, ב.
וירד ה' על הר סיני: יתרו יט, כ.
בשעה שהקדימו: ראה שבת פח, א.
ש"ה רז"ל: אוצ"ל ישראל.
קצת הכנה . . מיט יוס: להעיר משו"ע אדה"ז חארי"ח סתצ"ד, ס"א והתורה נתנה ביום ג"כ לצאתם ממצרים.
ת"ת דאימא כתר: ראה עץ חיים שער (כג) מוחין דצלם רפה. רפז. שער (כה) דרושי הצלם דרוש ד. דרוש ה. שער (לו) מיעוט הירח פ"א.

עמוד תתכה

ענין אלול: הנחת כ"ק אדמ"ר האמצעי. השהה לקוטי תורה ראה לב, א.
א"ל שורש ה"יג מדות: ראה לקוטי שיחות (ח"ד) הוספות ע' 1348.
בע"ח ענין קשוטי כלה: ראה אור התורה ראה ע' תתג.

עמוד תתכו

כחשכה כאורה: תהלים קלט, יב.
דכולהו קמי': ראה זהר בהקדמה יא, ב.
הראיני נא: תשא לג, יח.
אבא יונק ממזל הדי: נסמן לע' תקעד.
רגל"י יורדו' מות: משלי ה, ה.
שחורה אני: שיר השירים א, ה.

עמוד תתכז

עמך לא חפצתי בארץ: ראה תהלים עג, כה.

ענין עגלה ערופה: נדפס בתוס' הערות

כבודו לאחר לא יתן: ע"ד ישעי' מב, ח.
 מ"ש בתניא: ראה שם פ"ב.
 כי באור פני'ך: נוסח שמר"ע.
 וכמבואר בתניא: פכ"ב.
 וכל הדבוק . . ממנש: ראה ספרי עקב יא,
 כב. כתובות קיא, ב. רמב"ם הל' דעות פ"ו,
 ה"ב. ספר המצות מ"ע ו. שו"ע אדה"ז הל'
 משא ומתן סקניז, ס"ד.
 והפושע"ו והמודדים בת"ח: ראה תניא פ"ב
 שם.

צדיק באמונתו יחי': ראה חבקוק ב, ד.
 זהר: ראה מגדל עז ע' שיז. מאמרי אדה"ז
 הקצרים ע' תקסד אגרות קודש (אדה"ז —
 קהית תשי"מ) ס"ז ע' מא. ס"א ע' שעא.
 הסכמת כ"ק אדמו"ר האמצעי לשו"ע אדה"ז.
 ר"ח: ראשית חכמה — ראה מגדל עז ע'
 תיד. בהערה שלפניו. מאמרי אדה"ז הקצרים
 ע' תקפו.

דהרב דפולנאה: הרה"ק ר' יעקב יוסף
 הכהן. תולדות יעקב יוסף קארעץ תקמ"א. בן
 פרת יוסף שם תקמ"א. צפנת פענח שם
 תקמ"ב. מורא מקדש שם תקמ"ב.

עמוד התלב

תנ"ך . . ומדרש: ראה מגדל עז שם ע'
 תטו.

ע"ח ותחיל מהיכל הוי': ראה מאמרי אדה"ז
 הקצרים ע' תקיד.

ביחזוקאל: חיבור שני כתובים א, טו"ט.
 שו"ה לכך — מחות: במגדל עז תיקן
 מתו"ת.

מ"ש בתניא: פ"ב.
 וכמ"ש בגמרא: נדה לא, א.
 ד' מוזין: ראה זהר ואתחנן רסב, א. לקוטי
 תורה נשא כז, ב.

החיות — חרי"ג: במגדל עז הוסיף [עייטז]
 [וכי' במאמרי אדה"ז הקצרים ע' תצה]
 ומציין ראה זח"ב פכ, ב.

ממכ"ע וסוכ"ע: ראה זהר (רעיא מהימנא)
 פינחס רכה, א.

ומכה"כ: ראה ישעי' ו, ג.
 ולית אתר פנוי מיני': נסמן לעי' תרנה.

במגדל עז (כפר חב"ד תשי"מ) ע' תיב. וראה
 מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שנב. תצה.
 מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה:
 תניא פט"ז. פמ"ד כגי' עין יעקב קדושין מ, א.
 מ"ש בתניא: הגהה לפט"ז (כב, ב).

גבוה מעל גבוה: קהלת ה, ז.
 ראו עולמם בחייהם: ראה ברכות יו, א.
 לקוטי שיחות (חט"ו) וישב ע' 313.

שו"ה שהשיגו — שם: במגדל עז תוקן הם.
 ועל מה . . הזה: ע"ד נצבים כט, כג.

זאת הירידה עלי' היא: ראה תניא פל"ז.

לא יגורך רע: תהלים ה, ה. וראה עץ חיים

שער (מ"ז) סדר אבי"ע פ"ד. שער (מ"ח)

הקליפות פ"ג. מבוא שערים שו"י ח"ב פ"ד.

משנת חסידים מסכת מקום הקליפות פ"ב.

לקוטי תורה במדבר ג, סע"ג. ובהרמ"ז פ'

תצא דף ערה ע"ב ודף ערו, א [אור התורה

שופטים ע' תתלא].

אני ואפסי עוד: ישעי' מז, ת. י. צפני' ב, טו.

הב הב והלעטיני: משלי ל, טו. בראשית

כה, ל. תניא פ"ט.

ויבולע המות לנצח: ע"ד ישעי' כה, ח.

ויהי ה' . . אחד: ראה זכרי' יד, ט.

עקימת שפתים הוי מעשה: ראה בכא

מציא צ, ב.

שו"ה מצות — אר"ש: אכילה ושתי'.

בתניא באריכות: פליה. לז"ח.

עמוד תהל

לבתי יודח ממנו נדח: שמואל ב יד, יד.

בתניא קטן: אגרת התשובה וראה לקוטי

אמרים מהדורא קמא (קהית תשמ"ב) ע' תצט

הערה ו. תניא (קהית יא ניסן תשמ"ב) רכו, ב

ס"ו.

בתכלית הריחוק: ראה תניא פכ"ד.

עצבות . . חליפין: ראה תניא פל"א.

לא היחה המרירות כראוי: ראה לקוטי

אמרים מהדור"ק ע' תקמו.

עמוד תתלא

ובקשת משם: ע"ד ואתחנן ד, כט.

והזר הקרב יומת: במדבר א, נא.

(ו)אני הו"י לא שניתני: ראה מלאכי ג, ו.
 שמן תורק שמ"ך: שיר השירים א, ג.
 טוב עין הוא יבורך: משלי כב, ט.
 אברהם הוליד את יצחק: תולדות כה, יט.
 ויהי כי זקן יצחק: ראה תולדות כז, א.
 חדוה . . מסטרא דא: ראה זהר (היכלות)
 פקודי רנה, רע"א. אחרי עה, א. תניא ספליד.
 שמאל דוחה: סוטה מז, א.
 גולירין יורדי: ברכות שם.

עמוד תתלו

סומ"ר וע"ט: תהלים לד, טו.
 נבזה בעיניו נמאס: תהלים טו, ד.
 שום תשים עליך מלך: שופטים יז, טו.
 ונעוץ תחלתן בסופן: ראה ספר יצירה פ"א,
 מ"ז.
 חרי"ג ארזי דגלגלתא: נסמן לע' תקפא.

עמוד תתלו

מצות המלך: נסמן לע' תתכ.
 גדול העונה אמן: ברכות נג, ב.

עמוד תתלז

השמאל דוחה: סוטה מז, א.
 דלית מאן דתפיס ב"י: זהר (רעיא מהימנא)
 פינחס רכה, א.
 משה עבדי: יהושע א, ב. ז.
 שמוע מזבח טוב: שמואל א טו, כב.
 ותקעתיו יתד במקום נאמן: ישעי' כב, כג.
 רוח הבהמה יורדת: ראה קהלת ג, כא.
 מים תחתונים בוכים: תקוני זהר ת"ה (יט,
 ב). כחיי ויקרא ב, יג. תוס' הראש (הדר
 זקנים) בראשית בתחלתו.

עמוד תתלט

טוב עין . . הוא יברך: משלי כב, ט.
 עין ה' אל יראו: תהלים לג, יח.
 בשום תשים עליך מלך: שופטים יז, טו.
 אבן מאסו הבונים: תהלים קיח, כב.

עמוד תתמ

לא ינום ולא ישן: תהלים קכא, ד.

כמבואר בתניא: פ"ד. פמ"א"ב.
 יתפרדו כל פועלי און: תהלים צב, י.
 ודוחו ולא יכלו קום: ראה תהלים לו, יג.

עמוד תתלג

לא פרחא לעילא: ראה תניא פט"ז. פלי"ט
 מ.
 כי הלב . . להם: תניא פט"ז.
 דכולא קמי כלא חשיבי: ראה זהר בהקדמה
 י"א, ב.
 בסעיף ט"ז: בתניא.

עמוד תתלד

ולא אבה: ראה תצא כג, ו.
 גדול העונה אמן: ברכות נג, ב.
 נפש . . דלעילא: ראה זהר שלח קנט, א.
 אברהם . . חג"ת: ראה זהר ח"ג (תוספות)
 ש"ב, א.
 דמות . . מלכות: נסמן לע' תקעה.
 דוד רגל רביעי למרכבה: זהר ויחי רמח, ב.
 ואתחנן רסב, ב.
 נעשה אדם בצלמינו: בראשית א, כו.
 פני אר"י . . שור . . פני אדם: ראה יחזקאל
 א, י.

וה"י ברכה: לך יב, ב.
 ואומרים קדוש: ישעי' ו, ג.
 א"י מקום כבודו: נוסח כתר.
 מכה"כ: סיום הכתוב דקדוש.
 לב נתיבות: נסמן לע' תקמח.
 לב . . בגי' כבוד: זהר (רעיא מהימנא) צו
 לג, א.
 והתלבשות אור א"ס בחכמה: ראה תניא
 פל"ה בהג"ה.

שהוא המדע: ראה רמב"ם הלכות יסודי
 התורה פ"ב ה"י. תניא פ"ב. פמ"ח. שער
 היחוד והאמונה פ"ט בהגה.
 ב' מיני הבלים: ראה מאמרי אדה"ז
 הקצרים ע' תנח.
 קיסטא דחיותא: זהר לך פג, א.

עמוד תתלה

לכבודי בראתיו: ראה ישעי' מג, ז.

בעשרה מאמרות: אבות רפ"ה.
 ויאמר אלקי' תדשא: בראשית א, יא.
 והקול הוא אש מים רווח: ראה זהר תצוה
 קפד, ב. מאורי אור מערכת קול סייט.
 אש גבורה: ראה זהר (רעיא מהימנא)
 בהעלתך קנב, ב. תקוני זהר תייב (כו, א).
 פרדס שער (כג) ערכי הכנויים מערכת אש.
 אש . . טבע לעלות: רמב"ם הל' יסודי
 התורה פ"ד, ה"כ.
 מים חסד: נסמן לע' תקיא.
 מים יורדים: תענית ז, א. רמב"ם שם.

עמוד תתמב

שהרוח . . למעלה: ראה רמב"ם שם.
 ויהי' . . ממלא: ראה בראשית ב, ז
 ובתרגום אונקלוס שם.
 שויה איזה — אינו: אולי מיותר.
 הבל הבלים: קהלת א, ב.
 ז הבלים . . תחאין: ראה ג"כ לעיל ע'
 תרלט. ע' שמו.
 ישראל לי ראש: נסמן לע' תשפא.
 אנא זמין: נסמן לע' תשסד.
 ה' עיניי . . ועניתם את נפשותיכם: אחרי
 טז, לא. אמור כג, כז. לב. פינחס כט, ז יומא
 רפ"ח (עג, ב). עו, א.
 שויה בינה — אתה: אוציל עתה.
 עתיק מתגלה בבינה: נסמן לע' תקמח.
 בינה נק' אהי': ראה עץ חיים שער (כה)
 דרושי הצלם דרוש א. זהר ויקרא יא, א
 ובמקדש מלך שם. זהר אחרי סה, ובמקדש
 מלך שם. פרדס שער (כ) השמות פ"ב. וראה
 זהר הרקיע לזהר ויקרא שם.

עמוד תתמג

תלת שליטין: ראה זהר תרומה קנב, א.
 ריח נחוח להוי': ויקרא א, ט.
 שויה בקרבנות — שבחיי: אוציל שבחיי
 הקרבן.
 מיכאל מקריב נשמות: נסמן לע' תשכט.
 באתי לגני . . אכלתי יערי . . אכלו רעים:
 שיר השירים ה, א.
 היינו בחיי' בינה: זהר ויקרא ד, א.

המעורר ישינים: תפלת נשמת.
 אשר שלט האדם: קהלת ח, ט.
 ושמן תורק שמוך: ראה שיר השירים א, ג.
 משה יסוד אבא: ראה לקוטי שיחות (ח"ז)
 הוספות/שמות ע' 244.
 לא אבה: ראה תצא כג, ו. ראה ג"כ דרושי
 יום הכפורים בסידור. שער יו"כ.
 עומק טוב: ספר יצירה פ"א, מ"ה.
 יש קונה עולמו: ראה עבודה-זרה י, ב. יז,
 א, יח, א.
 ובלעם . . דעת: ראה עץ חיים שער (לב)
 הארת המוחין פ"ב. לקוטי תורה (להאריזל)
 פ' בלק ענין בלק ובלעם ד"ה דע כי כבר
 (רכז, ב).

עמוד תתמא

ונשקפו על פני הישימון: ראה בלק כג, כח.
 אנכי אנכי: ישעיה מג, כה.
 אית רצון: נסמן לע' תקעד.
 רעווא דליבא: זהר וירא ק, א.
 עומקא דליבא: זהר בשלח סג, ב.
 קוב"ה ליבא דכולא עלמי: בסה"מ תקס"ח
 ע' יד בזהר וראה ג"כ בהנסמן שם.
 עומקא דכולא: זהר בשלח סג, ב.
 עיי"ת אומרים ממעמקי: מג"א בשם כתבים.
 [ראה פרי עץ חיים שער (כה) תפילות ר"ה
 פ"ז. שער הכוונות דרושי ר"ה [קרוב
 לתחלתו]. משנת חסידים מסכת יום ראש
 השנה פ"ב, מ"א. סידורי האריזל במקומו
 ובסידור חמדת ישראל רלז, א].
 ומסיים וצ"ע. וראה דגול מרבכה שם.
 ובסידור אדה"ז כתב לאומרו. וראה לקוטי
 תורה (וסה"מ תקס"ז) תצא לט, ב (ע' שלח ע'
 שדמ). נצבים נד, ג.
 עשרה עומקים: נמנו בספר יצירה פ"א,
 מ"ה.
 שויה היינו — ד: וכ"ה בשורה שלאח"ז
 ואוציל ה.
 חשוב . . ה: ראה הנסמן לע' תרצט.
 מל' נק' דיבור: ראה גם לעיל (פ' בשלח) ע'
 רנה וש"נ.
 בדבר ה' שמים נעשו: תהלים לג, ו.

חז"ב תרין רעין: ראה זהר ויקרא ד, א. אור התורה נצבים ע' ארכב.

באתרי לאו אורחי למיכל: ראה זהר פינחס רמא, סע"ב.

אהי אשר אהי: שמות ג, יד.

שויה הרצון — ע"ס: אוצ"ל ע"כ.

כחשיכה כאורה: תהלים קלט, יב.

ישת חשך סתרו: תהלים יח, יב.

בינה יובלא עלמא דחירות: ראה פרדס שער (יג) השערים פ"א-ב.

לא ירעו ולא ישחיתו: ישעי' יא, ט. סה, כה.

ורעו פרה ודוב: ראה ישעי' יא, ז.

ז' פרות הטובות . . . הרעות: ע"ד מקץ מא, כו. כז.

לי הכסף . . . ולי הזהב: חגי ב, ח.

הכסף בחי' חסדים: ראה זהר (רע"א מהימנא) משפטים קטו, א. תצא רעז, א. ערכי

הכנויים — לבסה"ד — מערכת כסף. פרדס

שבהערה שלאח"ז.

הזהב בחי' גבורות: ראה פרדס שער (י)

הגוונים פ"ג.

של נעליד: שמות ג, ה.

נעל הוא מט"ט: ראה תקוני זהר תכ"א (סא,

א). פרדס שער (טז) אבי"ע פ"ד.

מט"ט קושר קושרים: ראה זהר בראשית לו,

ב. הערה בסה"מ תשי"ח ע' רב.

במקום שבעית עומדין: נסמן לע' תקסז.

עמוד תתמד

משכין ל"י בחילא יתיר: ראה זהר ח"ש ככט, ב.

שויה יוכל — בלעז . . . בלעז: לכא"י אחד מיותר.

שויה הכל — אובי"כ: אורות בכלים.

שויה הכל — וגמור: מיותר? או וצדיק גמור אין.

שמים לרום: משלי כה, ג.

שויה שיש — אר"ז: אמרו רז"ל.

בכה רבי: נסמן לע' תתמ יש.

והנה קמה . . . אלומתי: ראה וישב לו, ז.

שויה שה"י — כל: כ"ה בהכתי"י.

אנוכי מי שאנוכי: נסמן לע' תקלו.

בני בכורי ישראל: שמות ד, כב. וזהו שא"א: שאנו אומרים — בר"ה קודם

תקיעת שופר.

ידבר עמים . . . סלה: תהלים מז, ד. ה.

כי נפלינו: ראה תשא לג, טז.

לעובר . . . רצונו: ראה מכות בסופה.

שויה עד — בחוה"מ: אוצ"ל בכה"ס — בחג הסוכות.

ע' פרים דאוה"ע: סוכה נה, ב. וראה זהר תצוה קפז, רע"א. (רע"א מהימנא) אמור קג,

ב.

והסוכה . . . צלא דמהמנותא: זהר אמור קג,

א.

בשי"ע פ"א: פר אחד — פינחס כט, לו.

שויה וזהו — א': אולי מיותר.

עמוד תתמה

מה שאנו אומרים: שמו"ע לימים נוראים. להתלגגל באבן: ראה לקוטי שיחות (חי"ג)

הוספות/חגה"ש ע' 164.

ה"י הוא ושמו לבד: ראה הנסמן לע' תקעב הערה עד.

אור א"ס . . . צמצום: ראה עץ חיים שער

(א) עגולים ויושר ענף ב.

שויה ממלא — ועד: אוצ"ל ועד"ז.

יחידה מקבל מיחיד: ראה עץ חיים שער (מב) דרושי אבי"ע פ"א.

אחד . . . ב' דברים: ראה ע' תשיד.

וה"י כי תבוא . . . ולקחת: תבא כו, א. ב.

ולא יכנף עוד מוריך: ישעי' ל, כ.

מהיכן נבראת האורה: ראה ב"ר פ"ג, ד.

הוד והדר . . . כשלמה: תהלים קד, א. ב.

עמוד תתמו

ה' מלך גאות לבש: תהלים צג, א.

ואתה מחי' את כולם: נחמ"י ט, ו.

אתה . . . מאלף ועד תיו והי מוצאות הפה:

ראה שער היחוד והאמונה פ"ב.

לעולם ה' דברך נצב בשמים: תהלים קיט,

פט. שוחר טוב שם [הובא בלקוטי תורה אחר

כה, סע"ג. וראה שם קדושים כט, ג]. שער

מראי מקומות

תתקצו

ועלמות עד אין מספר: ראה שיר השירים ו, ח. אור התורה וארא ע' קצו.
אורייתא מחכמה נפקת: נסמן לע' תקי הערה התורה.
אנת חכים . . לית מחשבה תפיסא: ראה תקוני זהר בהקדמה יו, א.

עמוד תתמט

כל זה שברא . . לכבודו: ראה אבות ספ"ו.
טוב ה' לכל: תהלים קמה, ט.
ורוצה לזכות את ישראל: ראה מכות כג, ב (במשנה).
האומר אין לו . . ובג"ח: ראה יבמות קט, ב.
אלא . . בתורה ובגמ"ח: ראה סה"מ תש"ח ע' רסו הערה ז.
חסד הוא אהבה: נסמן לע' תשטז.
ויהי מורא שמים עליכם: ראה ברכות כח, ב.
השער לה': תהלים קיח, כ.
והי' . . שמחה: ראה לקח טוב ואתחנן ג, י.
בראשית רבא פ"ב ג (בסופו). לקוטי תורה ראה ל, ד. אור תורה ר"פ תבא (נו, ג). אור התורה ישע"י ע' תשסד.
עבודת מתנה: קרח יח, ז.
למען . . לאלקים: נציבים כט, יב.

עמוד תתנ

בטנא . . ר"ח: מגלה עמוקות אופן נג.
שהוא מקומו של עולס: נסמן לע' תשמח.
והי' כי תבא: תבא כו, א — נו"א במאמרי אדה"ז הקצרים ע' קיט.
לכטל רצונו: ראה אבות פ"ב, מ"ד.
שויה יפול — בצביעת: אוצ"ל בצביעות.
אין מלך בלא עם: נסמן לע' תרלא.
כד אתכפ"י: נסמן לע' תרפ.
פושעי ישראל מוסרי' נפשם: ראה ג"כ תניא פ"ח.

אדם מחשבה דיבור ומעשה: ראה ג"כ לקוטי תורה בהעלתך לא, ג. ביאורי הזהר — להצ"צ — תזריע ע' שכת.
הקובע מקום לתפלתו: ברכות ו, ב.

היחוד והאמונה רפ"א. אגרת הקדש סכ"ה (קלה, ב).
דובר ה' שמים נעשו: תהלים לג, ו.
שהכל נהי' בדברו: ברכות מד, א (במשנה).
ברכת שהכל.
ודבריו חיים וקיימים: ראה ברכת אמת ויצ"ב.

בספר יצירה: ראה שם פ"ד, מ"ב.
ושמעה זאת: ראה ירמ"ה, כא.
גדול ה' . . קדשו: תהלים מח, ב.
גדול ה' . . חקר: תהלים קמה, ג.
באורייתא אתקיים: ראה זהר לך עז, א.
וישב קפה, א.
התנה הקב"ה עם מעשי בראשית: שבת פח, א.
ארץ יראה ושקטה: תהלים עז, ט. שבת שם.
קודם שנברא העולם: נסמן לע' תקעב הערה עד.
אחה הוא קודם שנברא: תפלת השחר.
וראה של"ה ג, ב.
אני ה' לא שנית: מלאכי ג, ו.
השמש עם זהירותו: ראה שער היחוד והאמונה פ"ג.
שמע ישראל: ואתחנן ו, ד. שולחן ערוך אדה"ז ה"ל ק"ש סס"א, ס"ו.

עמוד תתמו

עולמות מלשון העלם: נסמן לע' תקסה.
ביום ההוא: זכרי' יד, ט. ראה פסחים ג, א.
שאין מלך בלא עם: נסמן לע' תרלא.
בש"כמ"לוי: ראה פסחים נו, א.
מלכותך מלכות כל עולמים: תהלים קמה, יג.
כי שמש ומגן: תהלים פד, יב.
ה' . . רחמים: ראה זהר ויקרא יא, א. אחרי סה, א.
המאיר לארץ ולדרים: ברכת יוצר

עמוד תתמח

ביוד נברא העוה"ב: מנחות כט, ב.
ויהי האדם: בראשית ב, ז ובתרגום אונקלוס שם.

אברהם . . אהבה: נסמן לע' תשעד.

אברהם . . חסד: תקפ.

הלוך ונסוע הנגבה: ראה לך יב, ט. וראה
ג'כ לעיל (פ' וארא) ס'ע רכת.
הילכו בתורת: ע'ד בשלח טז, ד.

עמוד תנא

וירשחה וישבת: סיום הכתוב כי תבא.
ולקחת . . ושמתה . . אל המקום: תבא כו,
ב.

ב'ט'נא': מגלה עמוקות אופן נג.
אתם נצבים: נצבים כט, ט.
לעברך בברית: שם יא (דילוג בלשון
הכתוב).

למען הקים: שם יב.

במסכתא ר'ה: ראה שם טז, א.

זה היום תחילת מעשיך: ברכת זכרונות.

בראשית ברא: בראשית א, א.

בתחלה רצה: ראה רש"י בראשית א, א.
אור התורה בראשית תקטז, א. לקוטי שיחות
(ח"כ) נח ע' 31 הערה 7.

רחום וחנון: תשא לד, ו.

טוב ומטיב: ראה תהלים קיט, סח.

ויניחו(הו) בגן עדן: בראשית ב, טו.

לעבדה זו מ'ע . . מל'ת: ראה זהר
בראשית כז, א.

נעשה (ה)אדם בצלמינו: בראשית א, כו.

ועל דמות הכסא: יחזקאל א, כו.

אין לו דמות הגוף: פיוט יגדל.

ומה דמות תערכו לו: ישע' מ, יח.

עמוד תנב

כבוד מלכותך . . כל עולמים: תהלים קמה,
יא, יג.

מל' . . דיבור: ראה גם לעיל (פ' בשלח) ע'
רנה ושינ.

(ב)כ(אשר דבר מלך שלטון): קהלת ח, ד.

וילך ה' את הים: בשלח יד, כא.

כמים לים מכסים: ישע' יא, ט.

שו'ה הטבע — ב'ע: בריאת עולם.

ברוך עושה בראשית: ברכת ברוך שאמר.

שבאור פני מלך חיים: ראה משלי טז, טו.

שכל מה שברא הקב"ה: ראה אבות ספ"ו.

עמוד תנג

כל הנקרא בשמי: ראה ישע' מג, ז.

לית מתבי'כ: ראה תקוני זהר בהקדמה יז,
א.

שאין מלך בלא עם: נסמן לע' תרלא.

וירד ה' . . וידבר: יתרו יט, כ. כ, א.

לאשתעשאי במילי דהדיוטא: ראה זהר
בהעלתך קמט, ב.

לך אמר לבי: תהלים כז, ח.

עמוד תנד

ומלכותו בכל משלה: שמו"ע לר"ה.

החיות כנגד כולם: ראה לקמן הערה רגל'.

שנהר דינור: ראה חגיגה יג, ב.

עולמות . . אין קץ: ראה אור התורה וארא
ס'ע קצו, ע' ריז.

רגלי החיות: חגיגה יג, א.

הרוצה שיקבל עליו עומ'ש: ראה ברכות
יד, סע"ב.

ישראל עלו במחשבה: נסמן לע' תקמה.

וסוף המעשה . . תחלה: ראה פיוט לכה
דודי.

שהאדם נברא אחרון: ראה בראשית א, כו.
ברכות סא, א.

עמוד תנה

כי אתם המעט: ואתחנו ז, ז.

ישראל עושים רצונו של מקום: ברכות לה,
ב.

ח'ר'ך . . דרבנן: נסמן לעיל (פ' יתרו) לע'
שלח.

ז' מצות דרבנן: ראה לקוטי שיחות (חכ"א)
הוספות/יתרו ע' 401.

ח'ר'ך . . אור: נסמן לעיל (פ' יתרו) לע'
שלח.

עמוד תנו

כמים הפא"פ: ע'ד משלי כז, יט.

בע"כ אתה חי: ראה אבות ספ"ד.

או לי רזי לי: ראה ישע' כד, טז.

ואהבת את ה': ואתחנו ו, ה.

מראי מקומות

תתקצט

ממרא דחושבנא: ראה זהר קרח קעה, א.

כי פנו אלי עורף: ירמי' ב, כז.

עמוד תתסא

ושב ורפא לו: ישעי' ו, י.
ויגבה בדרכי ה': ראה דברי הימים ב יז, ו.
שכר בהאי עלמא ליכא: ראה קדושין לט, ב.

שכר מצוה מצוה: אבות פ"ד, מ"ב.
כי קרוב: נצבים ל, יד — נדפס בבונה ירושלים קיא, א. נויא לעיל ע' תתנט.
ושבת עד: נצבים ל, ב.
והשבות אל לבבך: נצבים ל, א.
ומל ה' אלקיך: נצבים ל, ו.
שמחו צדיקים בה': תהלים צז, יב.
ובני עלי' המה מועטין: ראה סוכה מה, ב.
למען חייך: סיום הכתוב ומל (ל, ו).
נפשי אויתך: ישעי' כו, ט.
למה קדמה שמע לוויה: ראה ברכות יג, א.

עמוד תתסב

שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.
בעשרה מאמרות: ראה אבות רפ"ה.
יהי אור יהי רקיע תדשא: בראשית א, ג. ו.

אני ה' לא שניתני: מלאכי ג, ו.
כולא קמי' כלא חשיב: ראה זהר בהקדמה יא, ב.

בוכל נפשך: ראה ואתחנן ו, ה.
ישראל עלו במחשבה: נסמן לע' תקמה.
כמה קלי עולס: ראה ג"כ תניא פ"ח.
בשכמליו . . . בלחש: פסחים נו, א.
רגלי' יורדות מות: משלי ה, ה.
ועמך לא חפצתי: תהלים עג, כה.
שאדם עובר עבירה: ראה סוטה ג, א.
ולב הוחל הטהו: ראה ישעי' מד, כ.
עונותיכם מבדילין ביניכם: ראה ישעי' נט,

ב.

עמוד תתסג

ואנכי הסתר אסתיר: ראה וילך לא, יח.
אסתיר פני מהם: ראה האזינו לב, כ.
יחזקאל לט, כג-כד.

עמוד תתנו

עתיד חזיר לטהור: ראה לקוטי שיחות (ח"ב) הוספות/שמיני ע' 175.
ומלאה הארץ דינה: ע"ד ישעי' יא, ט.
מגדולים ועד קטנים ידעו: ע"ד ירמי' לא, לג.

שכר מצוה מצוה: אבות פ"ד, מ"ב.
בקרן . . . חיה: ראה שו"ע אדה"ז הל' שופר סתקפ"ז ס"א-ב.

עמוד תתנח

עושים . . . במעשה בהמה: ראה סוטה יד, א (כמשנה).
קול דודי דופק: שיר השירים ה, ב.
אברהם . . . אהבה: נסמן לע' תשעד.
יצחק . . . גבורה: נסמן לע' תקפ.
יעקב . . . התפארות: ראה הנסמן לע' תקעא.

ה' עוז לעמו יתן: ראה תהלים כט, יא.

עמוד תתנט

כי המצוה הזאת: נצבים ל, יא. יג. — נויא לקמן ע' תתסא.
שמחו צדיקים בה': תהלים צז, יב.
והי' כי יבא אלקיך: ראה נצבים ל, א. ב. ג. ה. ו.

מאמינים בני מאמינים: שבת צז, א.
וקל שבקלים: ראה תניא פ"ח.
חבל נחלתו: האזינו לב, ט.
וחלקי . . . ממעל: ראה תניא רפ"ב.
בא חבקוק: חבקוק ב, ד. מכות בסופה.
אין אדם חוטא: נסמן לע' תקסו.

עמוד תתס

כוכבים . . . יצב: ראה זהר תרומה קעכ, א.
שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.
ובשכמליו בחשאי: פסחים נו, א.
כלא חשיב' קמי': ראה זהר בהקדמה יא, ב.
אין מלך בלא עם: נסמן לע' תרלא.
אני ה' לא שניתני: מלאכי ג, ו.

מלכותו מלכות כל עולמים: ראה תהלים
קמה, יג.
פני נשר: ראה יחזקאל א, י.
ארמע: ראה סה"מ תשי"ח ע' 204. 205.

עמוד תתסז

בחי שנאין: שור נשר ארי' אדם ראה זהר
בראשית יח, סע"ב. (רעיא מהימנא) משפטים
קיא, א. עקב עדר, א.
ואתה מחי את כולם: נחמי' ט, ו.
לכי ומעטי את עצמך: חולין ס, ב.
והוי ראש לשועלים: נסמן לע' תרלח.
דאיהו וגרמוהי חד: תקוני זהר בהקדמה ג,
ב.

מל' . . יום: ראה פרדס שער (כג) ערכי
הכנויים מערכת ים.
יקוו המים: ראה בראשית א, ט.
שכל מה שיש ביבשה: ראה חולין קכז, א.

עמוד תתסח

צופה ומביט: ברכת זכרונות.
ובמחשבה א' נבראו כל העולמות: זהר
שמות כ, א.
שחא אלפי שנין: ר"ה לא, א.
שבכל ר"ה הוא המשכה . . חדשה: ראה
אגרת הקדש ס"ד. עטרת ראש בתחלתו.

עמוד תתסח

שאדם נידון בכל יום: ר"ה טז, א. וראה ג"כ
לקוטי שיחות (ח"ט) הוספות/ר"ה ע' 375.
א"ת מחי' אלא מהווה: ראה הערה בסה"מ
תשי"ד ע' 20.
בדבר ה' תהלים לב, ו.
ק"ך צירופי' אלקיי: נסמן לעיל (פ' נח) לע'
נט.

עמוד תתצ

עושה שלום במרמויו: ראה בהנסמן לע'
תרמה.

ישראל שבח"ל: ע"ז ח, א.
וממגד תבואות שמש: ברכה לג, יד.
אין לך עשב: נסמן לע' תשפב.
יש כוכבים המגדילים: ראה זהר תרומה
קעב, א.

מארי דחושבנא: ראה זהר קרח קעח, א.
ות"ת כנגד כולם: פאה רפ"א.
אורייתא מחכמה נפקת: נסמן לע' תקי
הערה התורה.
הקב"ה מתעטף בציצית ומניח תפילין: ראה
ר"ה יז, ב. ברכות ו, א. ילקוט שמעוני בא רמז
רצא. רמב"ם הלי' יסודי התורה פ"א, ה"ט.
תורה אור מקץ לה, ב.
מכלכל חיים בחסד: ברכת אבות.

עמוד תתסד

שבא חבוקוק: חבוקוק ב, ד. מכות בסופה.
כל ישראל מב"מ: ראה שבת צז, א.
רשעים מלאים חרטות: ראה מאמרי אדה"ז
הקצרים ע' תקמג.
ויגבה לבו: דברי הימים ב יז, ו.
ואלוהי נשמה: ברכת אלוקי נשמה.
הנשמה היא חלק: ראה תניא רפ"ב.
כל ברכות . . ק"ש: ראה הנסמן לע' תשסג.
ואת אילי הארץ לקח: יחזקאל יז, יג.
ואין מלך בלא עם: נסמן לע' תרלא.
ומחה פשעינו: ראה שמו"ע ליוהכ"פ.

עמוד תתסד

כי קרוב אליך הדבר: נצבים ל, יד. —
וראה לקוטי תורה (וסה"מ תקס"ג) נצבים מו,
א (ע' תשמז).
לא נפלאות היא: נצבים ל, יא.
כי יפלא מתרגם א': = אונקלוס נשא ו, ב.
מס"י: ראה שם פ"ג, מ"ג. פ"ד, מ"ד.
ואילך.

עמוד תתסד

כמבואר בלי"א: פמ"ח (סח, סע"א).
דדא קליפה לדא: ראה זהר בראשית יט,
סע"ב ואילך.

ובעי"כ אתה חי: ראה אבות ספ"ד.
 בוה"ק כהד"ן קמצא: ב"ר פכ"א, ה.
 בכסא ליום חגיגו: תהלים פ"א, ד.
 עולם לשון העלם: נסמן לע' תקסה.
 אמרו לפני מלכות: ראה ר"ה טז, א.
 ובהיכלו כולו אומר כבוד: תהלים כט, ט.

עמוד תהעה

כ"ר דקרא למאני מכבודותא: כבא קמא
 צ"א, ב.
 ה' מלך גאות לבש: תהלים צג, א.
 במה בשופר: סיום המאמר אמרו לפני
 מלכות.

שויה לבי"א: = לבני אדם.
 ישראל עלו במחשבה: נסמן לע' תקמה.
 כמאן דשדי בתר כתפרי: ראה תניא פכ"ב.
 פרעה אותיות הערף: נסמן לע' תקיג.
 כי פנו אלי ערף: ירמ"ב, ב, כז.
 מלך על כל הארץ: ראה זכר"י יד, ט.
 מזכירין זה בריה: בפסוקי מלכות.
 אתה זוכר: ברכת זכרונות.
 קשר . . להזכירו: ראה זהר תשא קצ, א
 (נתבאר בלקוטי לוי יצחק הערות לזהר שם
 ע' קלו ואילך). בראשית רבא פפ"ח, ז.
 זכרתי לך חסד נעור"ך: ירמ"ב, ב.
 החיים והטוב נתתי לפניך: ראה נצבים ל,
 טו, כ.
 כי עם קשה ערף: תשא לד, ט.

עמוד תהעה

פתי יאמין לכ"ד: משלי יד, טו.
 באדרא זוטא: ראה זהר (אדרא רבא) נשא
 קלו, א.
 וידוע מספרי המחקרים: ראה מורה נבוכים
 חלק שני פ"א ד"ה עיון שני.
 אורייתא מחכמה נפקת: נסמן לע' תקי
 הערה התורה.
 סוף דבר הכל נשמע: קהלת יב, יג.

עמוד תהעה

ויבין כל יצור: שמו"ע לרי"ה.
 הוד והדר לבשת: תהלים קד, א.

עמוד תהעה

נגילה ונשמח' בן. ברוך הבא: תהלים קיח,
 כד. כו (הלל).

עמוד תהעה

אתה פוררת: תהלים עד, יג.
 ויאמר אלהים: בראשית א, ג.
 בעשרה מאמרות: ראה אבות רפ"ה.
 כי ששת ימים: יתרו כ, יא.
 כי אלף שנים: תהלים צ, ד.
 דור אנוש: ראה פסחים קיח, א. לקוטי
 שיחות (חט"ו) נח ע' 66.

עמוד תהעה

ענין הנסירה: נדפס בבונה ירושלים ו, ב
 (ס"ח"ט).
 שית תיבין דשמע ישראל: ראה זהר
 בראשית יח, ב.
 עושה בראשית: נוסח ברוך שאמר.
 תרין ריעין דלא מתפרשין: ראה זהר ויקרא
 ד, א. אור התורה נצבים ע' ארכב.
 כחדא נפקין: זהר (אדרא זוטא) האזינו רד,
 ב.
 אין עוד: דברים ד, לה. שער היחוד
 והאמונה (תניא עו, ב) בתחלתו.
 והמשל מן זיהרא דשמשא: ראה שער
 היחוד והאמונה פ"ג.

עמוד תהעה

שם . . רפ"ח: ראה לעיל ע' תשיא.
 רפ"ח ניצוצין: ראה סה"מ תקסה ע' תרמב.
 ע' רבתי: זהר (רעיא מהימנא) פינחס רלו,
 ב.
 ואדם אין: בראשית ב, ה.
 נעשה ע"י האדם: ראה עץ חיים שער (ח)
 דרושי הנקודות ספ"ו.
 בדבר ה' שמים נעשו: תהלים לג, ו.
 הוא אמר ויהי: תהלים לג, ט.
 באשר דבר מלך שלטון: קהלת ה, ד.
 דיבור הוא לשון הנהגה: ראה מפרשים
 לתהלים מז, ד.
 אין מלך בלא עם: נסמן לע' תרלא.

ומאד . . . אדם: ראה זהר (רעיא מהימנא)
פינחס רמו, ב.

אדם כמו שה"י קודם החטא: ראה לקוטי
תורה צו יז, ג.

כוסי רוי": תהלים כג, ה. יומא עו, א.
כוסי . . . ארני": ראה אור התורה (יהל
אור) תהלים פז, סע"א.

וידע כל פעול: שמו"ע לר"ה.
עומק בגי' גבורה: ראה פרי עץ חיים שער
(כה) תפילות ר"ה פ"ז. שער הכוונות דרושי
ר"ה [קרוב לתחלתו]. משנת חסידים מסכת
יום ר"ה פ"ב, מ"א.

שהתהום . . . שוטף העולם: ראה סוכה גג,
סע"א.

וארעא לחזולי מחלחלי: חגיגה כב, א.
פותח את ידיך: תהלים קמה, טז.
שו"ה פא"י: = פותח את ידיך.

בפע"ח: שער (ו) הזמירות פ"ה.
שו"א . . . לאה . . . רחל: ראה עץ חיים שער
הכללים פ"ב. שער (לח) לאה ורחל פ"א.
פ"ב. פ"ט.

שהנוק' נקי' עשיראה דכולא: ראה זהר
אמור צ, ב ובהגהות הרח"ו שם. מקדש מלך
שם. לעיל (פ' ויקהל) ע' תח.

עמוד התעט

ז"א עצמו . . . ט"ס: ראה עץ חיים שער (ט)
שבירת הכלים ספ"ח. שער (כד) פרקי הצלם
פ"ג. פ"ה פ"ו.

יובן הפלוגתא: ראה ג"כ אמרי בינה שער
הק"ש פמ"ח (מט, א).
מחז"ב תרין ריעין: ראה זהר ויקרא ד, א.
אור התורה נצבים ארכב.
פני שור מהשמאל: ראה יחזקאל א, י.

עמוד תתפ

אשה כי תזריע: תזריע יב, ב.
ועשו אותו מאה כסף: תצא כב, יט.

עמוד תתפא

הנה זה עומד . . . משגיח: שיר השירים ב,
ט.

אלביש שמים קדרות: ישעי' ג, ג.
קודם נסירה ה"י כותל א' לשניהם: ראה
פרי עץ חיים שער (כד) ר"ה ספ"ב. עץ חיים
שער (ח).

ח"א זנב וח"א פרצוף: ברכות סא, א.
עשיראה דכולא: נסמן לע' תתעח הערה
שהנוק'.
ואתא חסד ופריש לו: ראה זהר אחרי עו,
ב.

כימי השמים על הארץ: עקב יא, כא.
למען ירבו ימיכם: התחלת הכתוב כימי
השמים.

הרחיבה מקום אהלך: ראה ישעי' נד, ב.
כתר שמי' ובין שווין: ראה ג"כ אור
התורה בלק אימב. נצבים אירלג.
זכרתי לך . . . בארץ לא זרועה: ירמ"ב, ב.
כמעין המתגבר: אבות פ"ב, מ"ח (ובסידור
אדה"ז מ"ט) ובשוני נוסחאות וכ"ה גירסת
אדה"ז.

עמוד תתעח

אם ישראל עושים תשובה: ראה סנהדרין צג,
סע"ב.
והוי' עליהם יראה . . . ויצא . . . יתקע: ראה
זכרי' ט, יד.

מטי רגלין ברגלי: בסה"מ תקס"ה ע' שסט
באד"ר וראה זהר (היכלות) פקודי רנח, א.
ויהי נועם ה' . . . ומעשי ידינו . . . כוננהו:
ראה תהלים צ, יז.

וביום ההוא יהי: ראה זכרי' יד, ט. וראה
לקוטי תורה וספר הליקוטים. שם שער
מאמרי רז"ל — להאריז"ל — לבר פמ"ג (תל
אביב תשכ"א לו, א). של"ה מס' פסחים מצה
עשירה קנד, ב.

מן המצר: תהלים קיח, ב.
ד' גליות: ראה לקוטי שיחות (חט"ז) וארא
ע' 91.

דקב"ה סליק לעילא ולעילא: זהר בשלח
נח, ב. וראה ויגש רי, א. ויקרא כ, ב.
ועמדו רגליו: זכרי' יד, ד.

ישכיל עבדי: ראה ישעי' נב, יג וראה לעיל
(פ' בשלח) ע' רסא.

טרף הוא רפיח: נסמן לע' תרעא.

עמוד תתפג

בהמה רבה: נסמן לע' תרמ.
 ארץ אוכלת יושבי: שלח יג, לב.
 וישכס אברהם בבקר: לך כב, ג.
 הבקר אור: מקץ מד, ג.
 בקר . . חסד: ראה פע"ח הנ"ל.
 אור . . חסד: ראה אור החמה לזהר
 בראשית מ, א. שער היחוד והאמונה פי"י.
 שם הוי' שהוא מצפ"ץ: ראה פע"ח הנ"ל.
 אלהים . . בנימטר"י פ"ו: עץ חיים שער (כ)
 המוחין רפי"א.

בי"פ רוח בגי' תת"ך: פע"ח שם.
 נטעתיך שורק: ירמ"י ב, כא.
 יעקב נשא שתי אחיות: ויצא כט, טז ואילך.
 הדר . . יסוד: עץ חיים שער (ט) שבירת
 הכלים פ"ח.
 לאה מל' דתבונה: נסמן לע' תקצד.

עמוד תתפד

אתה פרתת בעוזך ים: תהלים עד, יג.
 מים . . חסד"י: ראה זהרו שמיני מא, א.
 וים . . מל': ראה פרדס שעה"כ מערכת ים.
 שנוק' כל בנינה מגבורות: ראה רמ"ז
 (לזהר) רי"פ וישב.

שו"ה כל — פ"י = פרצוף.
 לאה . . המח: נסמן לע' תקמ.
 רחל . . הדיבור: נסמן לע' תקמ.
 אית יודך ואלא יודיך: בפע"ח שם בזהר
 ובתיקונים וראה הקדמת תקוני זהר ז, ב.
 חכ' בראש וחקי' בסוף: נסמן לע' תשפו.
 י"ג נהר' דאפרסמונא דכ"א: ראה תענית
 כה, א.

לכל חי רצון ר"ת רחל: פרי עץ חיים שם.
 יסוד אבא . . רצון: ראה פרי עץ חיים שם.
 משה יסוד אבא: ראה לקוטי שיחות (ח"ו)
 שמות ע' 244.
 כי תשא: ל, יב.
 החותך חיים לכל חי: פיוט האוחז ביד [וכל
 מאמינים].

ואיש אשר יקח את אחותו: קדושים כ, יז.
 במי נמלך: ראה רות רבא פ"ב, ג.
 שהשבירה הי': ראה זהר (אדרא רבא) נשא
 קלה, ב. עץ חיים שער (י) התיקון פי"ג.
 דמן דנחית מדרגי: זהר (אדרא רבא) נשא
 קלב, ב.

וחושך על פני תהום: בראשית א, ב.
 וכלים שבירתן זהו מיתתן: ראה מבוא
 שערים ש"ב ח"ב פי"ג.
 מהדר מלך השמיני: וישלח לו, לט.
 מ"ה יטבאל . . ב"ן: עץ חיים שם.
 מילוי של מה . . חוה . . אלהים: עץ חיים
 שם.

ויבן הוי' אלקים . . ויביאה אל האדם:
 בראשית ב, כב.
 הוי' אלקים . . חוי"ב: ראה זהר בראשית
 כח, א.
 דבינה מינה דינין מתערין: נסמן לע'
 תקעא.

עמוד תתפז

ויפול כו' תרדמה: ראה בראשית ב, כא.
 מח"י מתים ברחמים: ברכת שמו"ע.
 שו"י תחתונות . . נשברו: ראה עץ חיים
 שער (ח) דרושי הנקודות פ"ב, שער (ט)
 שבירת הכלים פי"א.

והחכמה תחיי: כ"ה בלקוטי תורה מצורע
 כה, ד. בהעלותך לד, ד. לח, ג. לו, ג. וראה
 קהלת ז, יב.
 ואחורי' דחוי"ב . . נפילה: ראה עץ חיים
 שער (ט) שבירת הכלים פ"ב, פי"ג.
 איהו וחיהו וגרמוהו חד: ראה תקוני זהר
 בהקדמה ג, ב.

והארץ היתה תהו ובהו: בראשית א, ב.
 וימת וימלך: ראה וישלח לו, לג.
 ר"ת שלהם ג"כ תהו: ראה ג"כ עץ חיים
 שער (ח) דרושי הנקודות פ"ב.
 ורוח אלהים מרחפת . . רח"פ: בראשית
 שם. הנסמן לעיל (פ' בראשית) לע' א.
 רגלי' יודרות מות: משלי ה, ה.
 היתה כאניות סוחר . . ותקם בעוד לילה:
 משלי לא, יד. טו.

ע"ס בלי מ"ה: ספר יצירה פ"א, מ"ב.
 ע"ס חכ"י: ראה ספר יצירה פ"א, מ"ד
 ובמפרשים שם.
 נעוץ תחילתו בסופו: ראה ספר יצירה פ"א,
 מ"ז.
 חולם ע"ג אתוון: ראה זהר (רעיא מהימנא)
 ויקרא יז, א.

וחירק למטה מאתוון: ראה תקוני זהר ת"ר
 (כה, א). פרדס שער (כח) הנקודות פ"ב.
 אמרו לפני מלכות: ראה ר"ה טז, א.

עמוד תתפז

בתחלה עלה במחשבה: נסמן לע' תתנא.
 זו פרצופי: ראה ברכות סא, א.
 והי' הוי' לי לאלקים: ויצא כח, כא.
 שאיהו וגרמוהי: ראה תקוני זהר בהקדמה
 ג, ב.

שאומרים ז"פ: בתפלת נעילה.
 ממוצע: נסמן לע' תרמז.
 ע"ס גנוזות: ראה ג"כ לעיל (פ' נח) ע' סד
 ובהנסמן לשם.

עמוד תתפח

לעברך בברית הוי' אלקיך: נצבים כט, יא.
 אתה זוכר: ברכת זכרונות.
 אמרו לפני זכרונות ושופרות: ראש השנה
 טז, א.
 גלה כבוד מלכותך: מוסף לשלש רגלים.

עמוד תתפט

בפתח דיודין: ראה תקוני זהר בהקדמה ז,
 ב. פרי עץ חיים שער (ו) הזמירות פ"ה.
 יודין וויין: נסמן לע' תקסה.
 י"ג ת"ד: ראה זהר (אדרא רבא) נשא קלא,
 א. (ספרא דצניעותא פ"ח) תרומה קעז, א.
 קדש יהי' גדל פרע: נשא ו, ה.
 ויעבור: תשא לד, ו.
 וחי נק' יסוד: ראה זהר מקץ קצג, ב. (רעיא
 מהימנא) עקב רעג, סע"ב. ע"ח שער הכללים
 פ"א.

יסוד . . טוב: ראה זהר תרומה קכח, ב.
 ובהגהות מהר"ח שם. ויקרא כא, א.

צדיק . . וחסיד בכל מעשיו: תהלים קמה,
 טז.

צדיק . . יסוד: ראה זהר ויקרא יא, ב.
 שבפסוק ראשון: ראה ברכות יג, ב.
 ע' רבבי: זהר (רעיא מהימנא) פינחס רלו,
 ב.

עמוד תתפה

שבבינה אתוון רבבין: נסמן לע' תקכד.
 ד' רבתי: זהר (רעיא מהימנא) פינחס רלו,
 ב.

דד' . . לאה: נסמן לע' תקסח.
 בתך הקטנה: ויצא כט, יח.
 ואחד הוא י"ג: ראה פרי עץ חיים הקדמה
 לשער (יח) השבת פ"א.
 בקי"ש . . ריוח בין הדבקים: ברכות טו,
 סע"ב.

כל המשמיע קול בתפלה: ראה ברכות כד,
 ב.

שלום . . יסוד: נסמן לע' תקמ.
 באור פניך: ברכת שים שלום.
 חכמת אדם תאיר פניו: קהלת ח, א.
 אדם שם מ"ה: ראה הנסמן לע' תקסו.
 שבגלות מצרים נתבררו ר"ב ניצוצי: כנפי
 יונה ח"ג סנ"ו. מגלה עמוקות אופן נח.
 וירדו אחי יוסף: ראה מקץ מב, ג.
 והנה ערב רב עלו אתם: בא יב, לח.
 רוח הוא רוח דמשיחא: ראה בראשית רבא
 פ"ב, ד. פ"ח, א. ויקרא רבא ר"פ תזריע.
 אשת חיל עטרת בעלה: משלי יב, ד. לא, י.
 עוז והדר לבושה . . פיה פתחה בחכמה:
 משלי לא, כה. כו.
 אבן . . מאסו הבונים . . לראש פינה:
 תהלים קיח, כב.

עמוד תתפו

עיני כל איליך ישברו: תהלים קמה, טו. טז.
 יו.
 איתא בע"ח: שער (לו) מיעוט הירוח פ"א-ב.
 לקוטי תורה צו יא, ב.

ראש לשועלים: נסמן לע' תרלת.
 והוי זנב לאריות: אבות פ"ד, מט"ו.

ומוראך עליהם: פיוט אשר אימתך (מוסף ליוהכ"פ).

ע"כ יאמרו המושלים: ראה חקת כא, כז. כבא כתר א, עה, ב.

עמוד תחצא

עולם פ"ה העלם: נסמן לע' תקסה. ולתבונתו אין מספר: ראה תהלים קמו, ה. אנת הוא חד: הקדמת תקוני זהר יז, א. כל העושה מצוה אחת: ראה סוטה ג, ב. קדושינו לט, ב. אבות דר' נתן פל"א, ב.

אחת שאלתי: תהלים כז, ד. יפול מצדך: תהלים צא, ז. שאול ואבדון: משלי טו, יא. כי אין מעשה: ראה קהלת ט, י. ארץ עיפה: ראה איוב י, כב.

האוינו השמים: האוינו לב, א. וראה ספרי. תרגום יונתן בן עוזיאל וירושלמי כאן. לקוטי שיחות (ח"ט) האוינו ע' 204 ובהערות שם.

יערוף כמטר: האוינו שם ב. שובה ישראל: הושע יד, ב. ג.

עמוד תחצב

אבינו מלכנו . . . ולא נענה: ראה תענית כה, ב.

כי לי בני עבדים: בהר כה, נה. בני בכורי ישראל: שמות ד, כב. ישראל עלו במח: נסמן לע' תקמה. זכו איש ואשה: ראה סוטה יז, א. בחולת בת ישראל: ראה לקמן בהערה נפלה.

הנשמה נקי ישראל: ראה ספר ערכי הכנויים (לבסה"ז) מערכת יעקב.

נפלה ולא תוסיף: ראה עמוס ה, ב. בלתי ידח ממנו: ע"ד שמואל ב יד, יד. כי בוועליך עושיך: ישעי' נד, ה. בניך סוררים: ראה ישעי' ל, א.

שויה אעיף — בניך הם: אולי מיותר. מפני מה . . . נז'ן באשרי: ראה ברכות ד, ב. סומך ה' לכל הנופלי: תהלים קמה, יד. זובח תודה יכבדנני: תהלים נ, כג. וראה סנהדרין מג, רע"ב.

בהעלותך קנ, א ובהגהות מהרחץ שם. מטבע הטוב להטיב: נסמן לע' תקפ.

חקנו בחדש שופר: תהלים פא, ד. וראה זהר (רעיא מהימנא) שופטים ערה, א.

במופלא ממך: בן סירא הובא כחגיגה יג, א. וראה זהר שם.

ע"פ שנים עדים: ראה שופטים יט, טו. ממצוא חפצך ודבר דבר: ישעי' נח, יג. מהדעת הכולל חז"ג: ראה עץ חיים שער (לד) תיקון הנוקבא פ"ג. תניא ספ"ג. ספמ"ג. דע מה למעלה ממך: אבות רפ"ב.

מל' נק' ספר: זהר יתרו ע, א ובמקדש מלך שם. אור התורה ויחי שעת, א. הוא העד: ראה אבות ספ"ד.

מלך במשפט יעמיד ארץ: משלי כט, ד. במכוסה כו': ראה לעיל הערה במופלא. והנה אין עדות רק עד א': ראה זהר הנ"ל.

עמוד תחצ

שויה אין — תנו: בזהר הנ"ל תמן. כי עמד הסליחה: תהלים קל, ד.

אשרי נשוא פשע . . . מכסה פשעיך: ראה תהלים לב, א. משלי כח, יג. יומא פו, ב.

ווידוי לשלול האותיות: ראה ג"כ מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תקפה.

מחוק ברחמיך הרבים: נוסח אבינו מלכנו. אתה נותן יד: תפלת נעילה.

כל ימיו בתשובה: שבת קנג, א. דרשו ה' בהמצאו: ראה ישעי' נה, ה. ר"ה יח, א.

שויה כו' המלאכים: כנראה שחסר כאן או שנתערב במאמר אחר.

והחיות נושאות את הכסא: בחיי תרומה כה, י בשם פד"א [ספ"ד וראה ברד"ל שם].

שמות רבא ספכ"ד . . .

הכסא . . . מל': ראה אור התורה נח תרמת, סע"ב.

וצדקתך ירננו: תהלים קמה, ז. צדק מלכותא קדישא: הקדמת תקוני זהר יז, ב.

זעות מחיל כסא: ראה פיוט והחיות מוסף לר"ה (נוסח קדושה לאחרי ברוך יאמרו).

לע"ל מביא הקדובה את היצה"ר: ראה
 סוכה נב, א.
 נר ה' נשמת אדם: משלי כ, כז.
 כי הדם הוא הנפש: ראה יב, כג.
 וישמח ישראל בעושויו: ע"ד תהלים קמט,
 ב.
 גילו ושמחו בה': יואל ב, כג.
 שויה ישראל — והצדיקים . . כן: אולי
 מיותר.

עמוד תחצג

ה' ברכי נפשי: ראה ברכות י, א.
 בחדרי חדרים: ברכות שם.
 לית אתר פנוי מיניה: נסמן לע"י תשע.
 ישראל . . לי ראש: נסמן לע"ל תשפא.
 עוונותיו מבדילין: ראה ישעי' נט, ב.
 עבירות שאדם דש בעקביו: ראה עבודה
 זרה יח, א. זהר מקץ קצת, ב. תניא פ"ל.
 אגרת התשובה פ"ז (צז, ב).
 יסובבנהו יבוננהו: האזינו לב, י. — ראה
 סה"מ תקס"ז ע"י שם [ע"י שצב, ע"י ת].
 כל הנוגע בהם: ראה גיטין נז, א. מכילתא
 ותנחומא בשלח טו, ז. ספרי בהעלותך י, לה.
 אישון עינו: ראה לקוטי תורה (וסה"מ
 תקס"ד) האזינו עה, ג [ע"י רכג, ע"י רכו]. סה"מ
 תקס"ז הנ"ל ע"י שסג, ע"י שצו, ע"י תא.
 וההסתכלות הוא ע"י השחור שבעין: ראה
 ויקרא רבא פלא', ח.
 שויה גשמי — שיסתלק: אוצ"ל שיסתכל.
 משמים הביט ה': תהלים לג, יג. יד.
 השקיפה ממעון קדש"ך: תבא כו, טו.
 עיני ה' משוטטות: נסמן לע"י תשסה.
 עיני ה' אל יריאיו: ראה תהלים לג, יח. זהר
 (אדרא רבא) נשא קל, א. אור התורה (יהל
 אור) תהלים ע"י קכב.

עמוד תתצד

עיני ה' אלקיך: עקב יא, יב.
 פקח עיניך: דניאל ט, יח. וראה זהר שם
 ככט, ב, קל, א.
 יאר ה' פניו אליך: נשא ו, כה.
 בנים אתם לה': ראה יד, א.

הבן יקיר: ירמ"י לא, יט.
 וידעת היום: ואתחנן ד, לט.
 אתה הראית לדעת: ואתחנן ד, לה.
 ואתה מחי את כולם: נחמ"י ט, ו.
 כי הוא חייך: נצבים ל, כ.
 ימי שנותנינו בהם: תהלים צ, י.
 ישראל שבחול: ע"ז ח, א.
 כי אותי עובד: ראה ירמ"י ב, יג.
 בפ"י ובשפתיו יכבדוני: ראה ישעי' כט, יג.
 באתדלית אתדליע: נסמן לע"י תקו.
 וידע ה': קרח טז, ה.
 רק אתכם ידעתי: ראה עמוס ג, ב.
 כי לא עס בינות הוא: ישעי' כז, יא.
 וכל מי שאין בו דיעה: ברכות לג, א.

עמוד תתצה

משה מלגו יעקב מלבר: ראה תקוני זהר
 ת"יג (כט, א).
 במות המת: יחזקאל יח, לב.
 ויבך יוסף: ראה ויגש מה, יד.
 יוסף ובנימין: ראה זהר ויצא קנג, ב. תורה
 אור תרומה פ, ד. לקוטי תורה מסעי צ, ב.
 שם (וסה"מ תקס"ו) ראה כד, א (של, א)
 (ולעיל ע"י תתב). שם כה, ד. סה"מ תקע"ע
 רג. תקס"ח ע"י תצט.
 ועמך כולם צדיקים: ישעי' ס, כא.
 השם נפשנו בחיים: תהלים סו, ט.
 אע"ג דאיהו לא חזי: ראה מגילה ג, א.
 אך בצלם יתהלך איש: תהלים לט, ז.
 דיוקנא אשתאר בך: ראה זהר ויחי רמד, ב.
 רמה, רע"א. (סבא) משפטים קיד, א.
 הלך ילך ובכה: תהלים קכו, ו.
 עד שיכלו הנשמו' שבגוף: ראה עבודה זרה
 ה, א.
 אוצר ושמו גוף: ראה רש"י יבמות סב,
 סע"א [ד"ה משום] סג, ב [ד"ה גוף]. רש"י
 ותוס' עבודה זרה שם. רש"י ותוס' ותוספי
 הרא"ש נדה יג, ב. זהר חדש (מדרש הנעלם)
 בראשית פ"ד י, ב.
 הן בעון חוללתי: נא, ז.
 שובו בני ישראל: ירמ"י ג, יד. כב.
 השיבנו ה' אליך: איכה ה, כא.

בינה בן י"ה: זהר (רעיא מהימנא) נשא
כג, סע"א.
אם בחוקותי תלכו: בחוקותי א, ג.
ואם לא תשמעו: בחוקותי כו, יד.

עמוד תתצח

כנשר יעיר קנו: האוינו לב, יא. השהו
לקוית (וסה"מ תקס"ד) האוינו עז, ג (ע' ריט).
ואני בחוך הנשמה: יחזקאל א, א.
פני אר"י . . שור: ראה יחזקאל א, י.
פבי"פ דיבר ה' עמכם: ואתחנן ה, ד.
רואים את הנשמה: ראה מכילתא יתרו
שמות כ, טו. לקוטי שיחות (ח"ו) יתרו ע' 120
ובהערה 5. 6. ע' 416.
ה' הוא אלוקים: ראה ואתחנן ד, לה.
כ"ח לפש"ד: (כל חד לפום שיעורא דילי")
ראה זהר וירא כג, רע"ב.
אלף אלפים: ראה דניאל ז, י.
הרחמנות מדות יקוב: נסמן לע' תקע"ט.
קדוש כו' הוי' צבאות: ישעי' ו, ג.
ישראל עלו במח: נסמן לע' תקמה.

עמוד תתצט

כי מלאכו . . ישאונך: תהלים צא, יב. יג.
בוהר בראשית דכ"ז: סע"א.
שויה לאתער: בוהר שם ואתמר.
סולם מוצב ארצה: ויצא כה, יב.
עולים תרין ויורדים תרין: זהר (רעיא
מהימנא) נשא כג, ב.
חלק ה' עמו: האוינו לב, ט.
אמת מלכינו אפס זולחנו: תפלת עלינו.
שמש ומגן הוי' אלקים: תהלים פד, יב.
חכים ולא בחכמה ידעו: זהר חדש יתרו
לד, ב. תקוני זהר בהקדמה יז, ב.
מח' א' נבראו כל העולמות: זהר שמות כ,
א.
ולהשתאב בגופא דמלכא: זהר ויחי ריז, ב.
אכלתי יערי עם דבשי: שיר השירים ה, א
ובמפרשים שם.
את זעו"ז עשה אלוקים: ראה קהלת ז, יד.
אני ואפסי עוד: ישעי' מז, ח. י. צפני' ב, טו.
לא נתמלאה צור: רשי' תולדות כה, כג.

משכני אחריך נרוצה: שיר השירים א, ד.
דרשו ה' בהמצאו: ישעי' נה, ו. ר"ה יח, א.
מי שאינו בוכה: ראה פרי עץ חיים שער
(כו) השופר פ"ה. לקוטי שיחות (ח"ט) האוינו
ע' 206.

עמוד תתצו

כי עוונותיכם מבדילי: ראה ישעי' נט, ב.
והשיב לב אבות: מלאכי ג, כד.
הסוכות . . אושפיון: ראה זהר אמור קג,
ב. ספר הערכים חביד ח"ד (קה"ת תשל"ו)
מערכת אושפיון ע' שכו ואילך.
ימצאיהו בארץ מדבר: האוינו לב, י.
זכרתי לך חסד נעוריי: ירמי' ב, ב.
ולא שמעו אל משה: וארא ו, ט.
רוח האדם העולה למעלה: ראה קהלת ג,
כא מאמרי אדה"ז הקצרים ע' קלח.
פב"פ דיבר ה': ואתחנן ה, ד.
על כל דיבור פ"ג: ראה שבת פח, ב.
וכל העם רואים: יתרו כ, טו.
אם נבלת בהתנשא: משלי ל, לב.
כל המשפיל א"ע: ראה ערובין יג, ב.
יכול לומר הווידוים: נסמן לע' תקצא.
כל ישראל עריבים: שבועות לט, סע"א.

עמוד תתצז

צלא דמהימנותא: ראה זהר אמור קג, א.
יוסף דעת: ע"ד קהלת א, יח.
כי אתה סכת בעדו: ראה איוב א, י.
ויסך אלוקי': איוב ג, כג.
כבוד ה' יאספך: ישעי' נח, ח.
וישטמוהו בעלי חצים: ויחי נ, כג.
כי אתה ה' מחסי: תהלים צא, ט.
לא תאונה אליך רעה: תהלים צא, י.
יראת ה' על פניכם: ראה יתרו כ, יז.
וישם לו אות: ראה בראשית ד, טו.
ולא תתורו אחרי לבבכם: שלח טו, לט.
ראה נתתי לפניך: ראה נצבים ל, טו.
ובחרת בחיים: נצבים ל, יט.
עומק טוב ועומק רע: ספר יצירה פ"א,
מ"ה.
סבוני גם סבבוני: תהלים קיח, יא.

ורחמיו על כל מעשיו: תהלים קמה, ט.
 זרע אברהם אוהבי: ישעי' מא, ח.
 אהבה דוחקת הבשר: בי"מ פד, א.
 אהבת עולם אהבתנו: ראש ברכת אהבת
 עולם.
 נוגע ואינו נוגע: ירושלמי חגיגה פ"ב, ה"א.
 תוספתא חגיגה פ"ב, ה"ב.
 מטי ולא מטי: זהר בראשית טז, ב. נח סה,
 א.
 יפרוש כנפיו יקחהו: האזינו לב, יא.
 ישאוהו על (ענא)ברתו: סיום הכתוב
 דיפרוש כנפיו.
 ה' בדד יחננו: האזינו לב, יב.
 אהוי"ד . . גדפין: ראה תניא ספ"מ
 ובליקוט פירושים שם.

עמוד התקב

מתנייתא מלכתא: כתובות סא, ב.
 ונגלה כבוד ה': ישעי' מ, ה.
 כי חלק . . ימצאהו: האזינו לב, ט. י.
 מקום שבעית עומדין: ראה ברכות לד, ב.
 לקוטי שיחות (חיי"ד) הוספות/נצבים ע' 361.
 רב אליעזר בן דורדי: ראה ע"ז יז, א.
 י"ג ח"ד: נסמן לע' תתפט.
 נושא עון ועובר על פשע: מיכה ז, יח.
 אחרוג שאינו ערלה: השוה תניא פלי"ז.
 לא הוכשרו למלאכת שמים: ראה שבת כח,
 ב.
 כי עמך הסליחה: תהלים קל, ד.
 בחכמה יבנה בית: משלי כד, ג.
 אם צדקת: איוב לה, ז. ו.
 כי עם קשה ערף וסלחת: ראה תשא לד, ט.
 כחר . . ממוצעת: נסמן לע' תקעג.

עמוד התקב

ובכלל מאתים מנה: ב"ק עד, א.
 אתה הוא ה' לבדיך: נחמ"י ט, ו.
 מי כמון באלים: בשלח טו, יא. גיטין נו, ב.
 וראה לעיל (פ' בשלח) ס"ע רצב.
 אלים מאלקים: ראה ע"ז חיים שער (כח)
 העיבורים פ"ה. מבוא שערים שיה ח"א פט"ו.
 שיה ח"ב פ"ז.

כי לא מחשבותי מחשבותיכם: ראה ישעי'
 נה, ח.
 ויניחוהו בג"ע: בראשית ב, טו. זהר
 בראשית כו, א.
 צדיקי' יושבין: ברכות יז, א.
 לפום צערא אגרא: אבות ספ"ה (ולגירסת
 אדה"ז בסידורו סוף משנה כא).
 שכר מצוה היא המצוה עצמה: ראה אבות
 פ"ד, מ"ב. תניא פלי"ט (נב, ב).
 ויטע כו' כל עץ נחמד: בראשית ב, ח. ט.
 מצות אנשים מלומדה: השוה לעיל (פ'
 יתרו) ע' שלח ובהנסמן לשם.

עמוד תתק

(מא)אמר ביום ההוא: ישעי' כה, ט.
 כ"א מראה באצבעו: תענית בסופה.
 ועבודה שבלב זו תפילה: ספרי עקב יא, יג.
 שוטה המאבד מה שנותנין לו: חגיגה ד, א.
 האור כי טוב לגנוז: בראשית א, ד. זהר
 בראשית מה, ב.
 מחל לנו מלכינו כי פשענו: ברכת שלח לנו.
 השומר שחייב בפשיעה: ראה רמב"ם הל'
 שאלה ופקדון פ"ד, ה"ג.
 להוציא ממסגר: ישעי' מב, ז.
 חיל בלע ויקיאנו: ראה איוב כ, טו.
 דירשו ה' בהמצאו: ישעי' נה, ו. ר"ה יח, א.
 ממעמקים קראתיך ה': תהלים קל, א.
 מכל חטאתיכם לפני ה' חטהרו: אחרי טז,
 ל.

יום לשנה: שלח יד, לד.
 ואין בכלל אלא מה שבפרט: סנהדרין מה,
 סע"ב.
 אין עומדין להתפלל: ברכות ל, ב.
 פירות הנושרים: ערובין לט, ב.
 להזכיר מעשים רבים והמון נסתרות: ראה
 ברכת זכרונות.
 וישוב אל ה' וירחמהו: ישעי' נה, ז.

עמוד תתקא

ליעקב אשר פדה: ראה תניא פלי"ב ובליקוט
 פירושים שם.
 יעקב בריח התיכון: נסמן לע' תקעט.

מראי מקומות

א"ט

למען ידעו דורותיכם: אמור כג, מג.
מאפילה לאור גדול: ראה פסחים קטז, ב
(במשנה).
טבע המים . . בדרון: ראה תענית ז, א.
ביום ההוא: זכרי' יד, ח. זהר שלח קעא, א.
נשי' . . מל': ראה זהר בלק קצז, א.
ויחפור יצחק: ראה תולדות כו, יח. יט. כא.
כב. כה. לב.

ובכולם לא נזכר: ראה תולדות שם טו, יח.
וירא כא, כה. ל.
כי ביצחק יקרא זרע: ראה וירא כא, יב.
בארץ . . מל': נסמן לע' תש.

עמוד תתקיא

אדון הנפלאות: ברכת יוצר — הנחת כ"ק
אדמור האמצעי מתורה אור בשלח סב, ד.
סוס ורוכבו רמה ביים: בשלח טו, א.
הפך ים ליבשה: תהלים סו, ו.
לצדק מלכותא קדישא: הקדמת תקוני זהר
יו, ב.
מלכותא . . דלית לה מגרמה כלום: נסמן
לע' תקיא.

לך ה' הגדולה: דברי הימים א כט, יא.
בעתיקא . . תחרישון: ראה בשלח יד, טו.
יד. זהר בשלח מת, א.
אנת חכים . . מבין: ראה תקוני זהר
בהקדמה יו, ב.
והמתנשא . . ברחמיך הרבים: ברכת יוצר.
עבדים היינו לפרעה: נוסח ההגדה.
אשירה לה: בשלח טו, א קודם התיבות (כי
גאה גאה) סוס ורוכבו.
עד שלא נברא העולם: נסמן לע' תקעב.

עמוד תתקיב

עזי וזמרת יה: בשלח טו, ב.
זמיר עריצים: ישעי' כה, ב.
זה אלי: המשך הכתוב עזי וזמרת.
זה קוינו לו: ישעי' כה, ט.
ויהי לי לישועה: המשך הכתוב עזי וזמרת
(קודם זה אלי').

אבא יונק: נסמן לע' תקעד.
סוס פרעה: בשלח יד, כג.

כי נשגב שמו: תהלים קמח, יג.
קדמה ארץ לשמים: ראה חגיגה יב, א.
עצרת לשון כניסה: ראה תרגום אונקלוס
פינחס כט, לה.
מקימי מעפר דל: תהלים קיג, ז.
כתר עליון: ראה תקוני זהר ת"ע (קלה, ב).

עמוד תתקיו

ויצחק בא: חיי שרה כד, סב. — הנחת כ"ק
אדמור האמצעי. ראה תורה אור חיי שרה
תשצב, ב. תשצד, א. וראה מאמרי אדה"ו
הקצרים ע' קמ ובהערה שם.
לע"ל יאמרו ליצחק: ראה שבת פט, ב.
כי אחא אבינו: ישעי' סג, טו.
ופחד יצחק: ויצא לא, מב.
כמו האש יסחלק: ראה תניא פייט.
כי ה' אלקיך: ואתחנן ד, כד.
מל' . . חושך: ראה קהלת יעקב מערכת
חשר.
שמים לא זכו בעיניו: ראה איוב טו, טו.
ובמלאכיו ישים: איוב ד, יח.

עמוד תתקה

שראה משה: תשא לד, ח. סנהדרין קיא, א.
וסביבו נשערה מאד: תהלים נ, ג.
תתן אמת ליעקב: מיכה ז, כ.
קטונתי מכל החסדים: וישלח לב, יא. וראה
אגרת הקדש ס"ב.
מי יזכה . . יחפזון: ראה פיוט (לימים
נוראים) ונתנה תוקף.
מודה ועוזב ירוחם: ראה משלי כה, יג.

עמוד תתקט

שביוה"כ אומרים: בתפלת שמו"ע.
אנוכי מי שאנוכי: נסמן לע' תקלו.
כל השומע יצחק לי: וירא כא, ו.
ישמח ה' במעשיו: תהלים קד, לא.
בשמחה וטוב לבב: ראה תבא, כה, מז.

עמוד תתקי

וימינו תחבקני: שיר השירים ב, ו. ח, ג.
חדות ה': נחמי' ח, י.

לא יגורך רע: תהלים ה, ה.
 ויסוד אימא מסתיים בחוה דו"א: ראה עץ
 חיים שער הכללים פ"י. שער (כט) הנסירה
 פ"ח.

עמוד התקטז

דאתי נוגה ומפתח לה: ראה זהר ויקהל רג,
 ב.

הן שמים לא זכו בעיניו: ראה איוב טו, טו.
 דמחוהו למט"ט: ראה חגיגה טו, א. לקוטי
 תורה (וסה"מ תקס"ז) מטות פז, א (ע' רצג).
 בהר מג, ג. סה"מ תקס"ה ע' יד. ושי"נ.

טורי דפרודא: ראה זהר בראשית כט, ב.
 ויצא קנח, א. פקודי רלד, סע"א.

והאדם ידע: בראשית ד, א.
 עד השמים חסדיך: תהלים נז, יא.
 מעל השמים חסדיך: תהלים קח, ה.
 השמים . . תית: ראה פרדס שער (כג)
 ערכי הכנויים מערכת שמים.

יצחק . . גבורות: נסמן לע' תקפ.
 ובמלאכיו ישים תהלה: איוב ד, יח.
 מלך . . במשפט יעמיד ארץ: משלי כט, ד.

עמוד התקיז

על חרבך תחיי: ראה תולדות כו, מ.
 החרב לה' מלאה דם: ראה ישעי' לד, ו.

עמוד התק"ח

דנוק . . בניינה מהגבורות: ראה רמ"ז
 (לזהר) ר"פ וישב.
 להודיע לבנהיא גבורותיו: ראה תהלים
 קמה, יב.

וישמן ישרון ויבעט: האיוב לב, טו.
 שתלו את המן: ראה מגלת אסתר ז, ט"י.
 למעלה מחמישים אמה: כ"ה בהכתי"י.
 המלחמה בעמלק מדור דור: ראה ס"פ
 בשלח.

עמוד התקיט

ויאמר ה': יתרו יט, י.
 שויה אויף — וצ': וציונו.
 שעל כל דיבור: ראה שבת פח, ב.
 בוה"ק באד"ר: קמד, רע"ב (בשינוי קל).

טובעו ביט סוף: בשלח טו, ד.
 וישב ה' עליהם: בשלח טו, יט.
 מחה תמחה: ראה בשלח יז, יד — הנחת
 כ"ק אדמו"ר האמצעי.

כשמכריון מאן בעי לאסתכלא: בעץ חיים
 שער (לב) הארת המוחין פ"ב בוהר שיר
 השירים וראה זהר תרומה קלד, א. מאמרי
 אדה"ז הקצרים ע' שפו.

ומבואר בכהאר"י: ראה עץ חיים שם.
 ויאהב יצחק את עשו: תולדות כה, כח.
 אך יצוא יצא: תולדות כז, ל.
 נבוכדנצר . . רישא דדהבא: ראה דניאל ב,
 לב. לח.

ויון . . חכמה דקליפה: ראה תורה אור
 (וסה"מ תקס"ח) מקץ מא, ג (ע' תרנה).
 וישמעאל ואדום . . רגלוהי דנחש: ראה
 דניאל ב, לב. לג. וראה במפרשים לפרק זה.

עמוד התקיג

שכל הגבוה . . למטה יוחר: ראה לעיל (פ'
 בראשית) ע' כו ובהנסמן לשם.

עמוד התקי"ד

כחשיכא כאורה . . יא"ר: ראה תהלים קלט,
 יב.

בשמים ממעל . . בארץ מתחת: ראה
 ואתחנן ד, לט.
 אצ"י . . אצלו וסמוך: נסמן לעיל (פ' יתרו)
 לע' שיא.

אצ"י הרוח על הזקני': בהעלותך יא, כה.
 הנסמן בפ' יתרו שם.
 שהזקני' לא היו נביאי' כמשה: ראה סה"מ
 תקס"ה ע' רסב (נר"ש). ביאורי הזהר (להצ"צ)
 ע' תתרמח.

ויאמר ה' אל יהושע: יהושע א, א.
 זקנים מסרוה לנביאים: ראה אבות א, א
 ובמפרשים.

ויאצל מן הרוח: בהעלותך שם.

עמוד התקטו

לא . . צדק ידיעא . . מדות כלל: ראה
 תקוני זהר בהקדמה יז, ב.

- וספרתם לכם ממחרת השבת: אמור כג, טו.
 חספרו נ' יום: אמור כג, טז.
 וספרתם לכם שבע שבתות: אמור כג, טז
 (דילוג בלשון הכתוב) ובלקוטי תורה במדבר
 מציין וע' מזה בתוספות מנחות פרק רבי
 ישמעאל דס"ה ע"ב [ד"ה כתוב אחד].
 והניף את העומר: אמור כג, יא.
 ספירות מלשון ספור נהורא: ראה לקוטי
 תורה אמור לה, ב. אור התורה (וביאורי הזהר
 להצ"צ) חיי שרה קו, ב (ע' ע).
 א"י מנא . . . אשחכח ב"י: ראה זהר יתרו
 פח, א.
- עמוד התקב**
 מיום הביאכם את עומר התנופה: המשך
 הכתוב וספרתם לכם.
 ביום אתה מביא: ראה מגילה כא, א. מנחות
 טו, א.
 לאו מכל אל"ן מדות כלל: ראה הקדמת
 תקוני זהר יז, ב.
 כתר . . . א"ס . . . ממוצע: ראה עץ חיים
 שער (מב) דרושי אבי"ע פ"א.
 בליל שבועות . . . הכתר: ראה פרי עץ חיים
 שער (כג) חג השבועות פ"א.
 ואחר חצות תושב"כ: ראה פרי עץ חיים
 שער הנהגת הלימוד. שער המצות פרשת
 ואתחנן. באר היטיב סר"ח סק"ב. אור
 צדיקים (למהר"מ פאפרש) עמוד התפלה
 ס"א, סכ"ד. לקוטי שיחות (ח"ח) הוספות/חג
 השבועות ע' 435.

רשימת הכת"י

תקה	סוד ויקרא אל משה ¹⁰⁷
תקו	אדם כי יקריב ¹⁰⁸
תקי	אדם כי יקריב ¹⁰⁹ (תקס"ז ¹⁰⁹)
תקיב	הא לחמא עניא ¹¹⁰
תקיג	עבדים היינו ¹¹¹
תקכ	בכל דור ודור ¹¹²
תקכט	בצאת ישראל ממצרים ¹¹³
תקלד	להבין ענין מצה ¹¹⁴
תקלו	ענין מצה מיכלא דמהימנותא ¹¹⁵
תקמג	להבין ענין מצות אכילת מצה ¹¹⁶
תקנ	להבין שרש ענין חמץ ומצה ¹¹⁷
תקנד	איתא בגמ' מנין שקושרין לשון של זהורית ¹¹⁸

- 107) נעתק מבוך 1116 מס, א (גוכייק כ"ק אדמור" הצ"צ) — נדפס בשינויים בלקרית ויקרא א, א.
 108) נעתק מבוך 1116 מז, א (גוכייק כ"ק אדמור" הצ"צ) — נדפס בשינויים בלקרית ויקרא ב, ב. וראה אוה"ת ויקרא ע' תשכא.
 109) נעתק מבוך 406 סא, ב. — ראשי פרקים — הביאור בשה"מ תקס"ז ע' פט הוא (כנראה) על מאמר זה.
 ולהעיר שגם לפני כ"ק אדמור" הצ"צ לא ה"י המאמר [גוכייק כ"ק אדמור" האמצעי] וכמ"ש בשה"מ תקס"ז ע' צא והנה הדרוש אינו נמצא כאן [הכוונה לבוך הנחות גוכייק כ"ק אדמור" האמצעי] וראה אור התורה (יהל אור) תהלים ע' שנת. דרושים לריה ע' איתלו שמציינ לביאור ויקרא תקס"ז [ולהעיר שבמאמר שלפנינו לא נמצא זה]. אבל ראה אוה"ת ויקהל ע' ביתא ויקרא תקס"ז.
 110) נעתק מבוך 501 — נדפס בשינויים באוה"ת דרושים לפסח ע' תנג.
 111) נעתק מבוך 1099 נו, ב. נמצא ג"כ בבוך 449 תסה, ב — נדפס בשינויים בסידור (סדר הגדה) רצג, ג.
 112) נעתק מבוך 80 ל, ב. נמצא ג"כ בבוך 392 פד, ב. — ראה סידור (סדר הגדה) רצו, ד. לקרית צו יא, ג. שה"מ תקס"ה ע' תלה. אוה"ת ויקרא ע' תשלא.
 113) נעתק מבוך 404 קמט, א. נמצא ג"כ בבוך 98 קלב, א (חסר). 1002 שי, א (חסר).
 114) נעתק מבוך נעתק מבוך 284 קמד, א. נמצא ג"כ בבוך 260 קלה, ב. — [בקיצור, ובאריכות] נ"א לקמן ע' תקלו. וראה ביאורי זוהר עב, א. שה"מ תקס"ה ע' תכט.
 התיבות [בהמאמר] הבאות בחצעי"ג הנה בבוך 260 נמצאות בלא חצעי"ג ולבסוף המאמר הוסיף מוגה ואינו ידוע כאן הפי' ממכה ר"ה.
 115) נעתק מבוך 80 יט, ב. נמצא ג"כ בבוך 392 עד, ב. 749 לח, ב. 969 נא, א. — נ"א לעיל ע' תקלד ושי"ג.
 116) נעתק מבוך 80 כג, ב. נמצא ג"כ בבוך 392 עח, א. 749 כה, ב. 969 מו, א.
 117) נעתק מבוך 1079 שצו, א — ראה בארוכה שער האמונה פ"א ע' 15). ס"א (ע' 44) ואילך.
 118) נעתק מבוך 349 סא, ב. נמצא ג"כ בבוך 35 צד, ב (בשינויים). 170 שיד, א (חסר בסופו). 268 טו, ב

תקנו	בעזר"ה שבת פ' מטות	דבר אל בני ישראל ¹¹⁹
תקסד		לא תגנובו ¹²⁰
תקסה		ושמרתם מצוותי ¹²¹
תקסו	אמרה ג"כ בשבת הנ"ל ח"כף אח"ז	וספרתם לכם ¹²²
תקסז		והניף את הלחם ¹²³
תקעב	ביאור מכבשים תקס"ט	והניף הכהן אותם ¹²⁴
תקפד		הנה איתא בע"ח ע"פ אבינו מלכינו ¹²⁵
תקפט		גלה כבוד מלכותך ¹²⁶
תקצא		לה"ע ליג בעומר ¹²⁷
תקצג	(תק"ס ¹²⁸)	כי תבוא אל הארץ ¹²⁸

(חלק). 827 כד, ב (מטושטש). 954 רכד, ב (הסיום — עוד ענין ליתא). 1240 נט, א (הסיום) — עוד ענין בע' (צא).

הסיום בע' תקנו עוד ענין נדפס במאמרי אדה"ו הקצרים ע' כפא ד"ה ושב וראה בהערה שם. במאמרי אדה"ו הקצרים שם שו"ה למשל — דהנה (וראה בהערה שם) נדפס לעיל ע' תקנה ולעיל פ' וישב ע' קצב.

119 נעתק מבוך 1003 (צילום כ"י כ"ק אדמור"ר האמצעי) ו, א והסיום מבוך 797 לד, א. נמצא ג"כ בבוך 111 קא, ב. 258 קה, ב (בשניו). 385 קטו, א. 404 לג, א. 629 ל, א. 1002 רכב, א. — נדפס בשני המאורות לא, א (עד תיבת דהיינו כנסמן בפנים ומסיים כ"י וד"ל והשאר ליתא) קטע וידבר (שבטוף המאמר — וכנראה שהוא ראשי פרקים מהמאמר נמצא בגוכי"ק בסוף הע' מתחת לקו) נדפס בשני המאורות בסופו בתור השמטה, ובכל הנ"ל ליתא.

בבוך 1754 נז, א (גרשם בתור שני ד"ה) א) בע' תקנו ונחלק לח' סעיפים ב) בע' תקסג ובכותרות נוספת בעזריה ונחלק לג' סעיפים אבל לא משמע כן מגוכי"ק.

120 נעתק מבוך 887 עד, א. — נמצא ג"כ בבוך 654 ט, א.

121 נעתק מבוך 855 ז, א — נדפס בשניונים בלקו"ת דרושים לר"ה סא, א. בונה ירושלים סכ"ז. מאמרי

אדה"ו הקצרים ע' קל.

122 נעתק מבוך 524 רי, ב. נאמר ביחד עם ד"ה משכיני [יודפס בעז"ה במאמרי אדה"ו לשיר השירים].

123 נעתק מבוך 427 מד, א. נמצא ג"כ בבוך 109 נח, א. 735 עה; א. 1213 נו, א — ראה לקוטי תורה

אמור לח, סעי'ג. הנחות הרי"ף ע' קב. סה"מ תקס"ח ע' רסג, ד"ה שלאח"ז.

124 נעתק מבוך 554 עא, א. נמצא ג"כ בבוך 20 יח, ב. 98 קמח, א. 239 קעה, ב (חסר). 260 יז, א

(בכותרת ביאור מכבשים ובמפתח נרשם ביאור על כבשים — חסר). 284 קלב, א (בכותרת תקס"ט — חסר).

672.501 קלב, ב. 750 סה, א. 789 קבג, א. — ראה ג"כ ד"ה שלפניו ושי"נ.

מ"ש בטה"מ תקס"ט ע' ש"מ הערה 24. כבר חוקן בטה"מ תקס"ח ע' תתקלו הערה 56.

125 נעתק מבוך 284 פח, א. וסופו מבוך 80 עא, ב. נמצא ג"כ בבוך 223 ז, ב (חסר סיום). 392 לח, א.

798 צב, א (חסר סיום). 954 פב, א — נרא לקמן ע' תקסט. נדפס בתוס' ביאור והערות בסידור (ואוה"ת

תהלים) שער הליג בעומר שה, א. דש, ג (ע' תתקנה).

126 נעתק מבוך 983 ט, א. נמצא ג"כ בבוך 1265 יג, ב — נרא לעיל ע' תקפד ושי"נ.

127 נעתק מבוך 449 תעט, ב — נרא (חוץ מהתחלה וסיום) דרך מצותיך כח, א. וראה אור התורה

שופטים ע' תתלח. לקמן ע' תרי"ט.

128 נעתק מבוך 1161 סד, א (גוכי"ק כ"ק אדמור"ר האמצעי). נמצא ג"כ בבוך 1148 נד, א. 1154 פ, ב. —

חלק (בשניונים וכו') נדפס באור התורה בהר ע' תתצו (מגוכי"ק כ"ק אדמור"ר הצ"צ).

— אולי סיבת השניונים (חוץ מהנהגות כ"ק אדמור"ר הצ"צ — שם ע' תתצו כך מ"כ — מצאתי כתוב) ראה

סה"מ אתה"ל ע' רסג והוגו מ"י ליב מאהליווער וראה שם בהוספה ע' שי"ט —

נרא בלקוטי תורה בהר לט, ג.

תקצט	(ש"מ סיון תקנ"ז ¹²⁹)	לה"ע אם בחוקתי ¹²⁹
תרג		והתהלכתי בתוכם ¹³⁰
תרי		וזכרתי את בריתי יעקב ¹³¹
תריא		להבין ענין בחי' גרשון וקהת ¹³²
תריב		ענין יאר ה' פניו אליך ¹³³
תריג		בהעלותך את הנרות ¹³⁴
תריד		וברדת הטל ¹³⁵
תריח		והאיש משה ¹³⁶
תריט	(תקס"ד ¹³⁷)	להבין ענין [ארץ] אוכלת יושבי ¹³⁷
תרכ		להבין ענין המרגלים ¹³⁸
תרכז		ואולם חי אני ¹³⁹
תרלב		ואולם חי אני ¹⁴⁰
תרלז		ועשו להם ציצית ¹⁴¹
תרמג	ביאור על התו' וראיתם אותו	להבין חילוק בין שהוא במוח או בלב ¹⁴²
תרמד		ביאור הדברים הנה כתיב וראיתם אותו ¹⁴³

- נוצר באור התורה שבת שובה ע' אתקמו ס"ד כי תבאו הנ"ל דלאזני.
 במאמרי אדה"ז הקצרים ע' תרכה כותב שהמאמר דלקי"ת הוא משנת תק"ס.
 בבוך 1161 הנ"ל בע' סה [נדפס לעיל ע' תקצה] אחר קטע שש שנים הראשון שנכתב בריש העמוד בא קו
 ברוחב הדף ואולי הכוונה שקטע שש שנים (השני) הוא ד"ה חדש וראה אה"ת ש"ש הנ"ל.
 129) נעתק מבוך 1148 ט, ב. — הנחת כ"ק אדמור' האמצעי. נז"א בלקי"ת בחקותי מת, ג.
 במאמרי אדה"ז הקצרים ע' תריח כותב על המאמר דלקי"ת ש"מ סיון תקנ"ז.
 130) נעתק מבוך 1157 רצה, א. נמצא ג"כ בבוך 98 קנו, ג (ושם קודם הקטע וראית את אחורי [לעיל ע'
 [תרח] נרשם סליק). 944 קלג, א (עד הקטע וראית את אחורי [לעיל ע' תרח]).
 131) נעתק מבוך 420 קכה, ב.
 132) נעתק מבוך 258 קי, ב. נמצא ג"כ בבוך 141 שלג, ב.
 133) נעתק מבוך 35 סה, ב.
 134) נעתק מבוך 268 לב, א (הג'). נמצא ג"כ בבוך 693 פז, ב. — וראה לע' ע' תקצא.
 135) נעתק מבוך 1052 סה, א.
 136) נעתק מבוך 1157 רלו, ב.
 137) נעתק מבוך 93 שכג, ב. נמצא ג"כ בבוך 373 תנא, א. 477. 723 רכ, ב. 1278 רלח, ב (הב'). 1351
 רטו, א. — ראה רשימת המאמרים בסריס תקס"ג ע' התעט.
 138) נעתק מבוך נעתק מבוך 1052 עט, א.
 139) נעתק מבוך 35 סט, א. — נז"א לקמן ע' תרלב. וראה ג"כ סה"מ תקס"ט ע' קפג. דרך מצותיך קפב,
 א.
 140) נעתק מבוך 1099 יא, ב. — נז"א לעיל ע' תרכז וש"נ.
 141) נעתק מבוך 427 נז, א.
 142) נעתק מבוך 370 קלא, א (ושם הוא אחר ד"ה והי' לכם הנדפס בלקוטי תורה שלח מג, ג) וכנראה
 רשימת ראשי פרקים.
 143) נעתק מבוך 260 כח, א (הד"ה שלפניו בהבוך הוא והי' לכם לציצית הנדפס בלקוטי תורה שלח מד,
 ג) וראה ד"ה שלאח"ז.

רשימת הכת"י

א'טו

תרמו	וזכרת' את כל מצות הוי"ה ¹⁴⁴
תרנג	למען תזכרו ¹⁴⁵
תרנו	למען תזכרו ¹⁴⁶
תרסא	אני הוי' אלהיכם ¹⁴⁷
תרסג	אני ה' אלקיכם ¹⁴⁸
תרסו	זאת חקת התורה ¹⁴⁹
תרעה	במס' פרה הכל כשרים לקדש ¹⁵⁰ על כן יאמרו המושלים ¹⁵¹
תרעו	ביאור על התורה של שבת פרשה חז"ב דשנת תקסז"ו
תרפא	לא הביט און ביעקב ¹⁵²
תרפג	ותקרבנה בנות צלפחד ¹⁵³
תרפה	ביום השמיני עצרת ¹⁵⁴ (תקס"א תקס"ב ¹⁵⁴)
תרפח	וידבר משה אל ראשי המטות ¹⁵⁵
תרצב	בילקוט פרשה מטות וחצית את המלקוח ¹⁵⁶
תרצד	אלה מסעי ¹⁵⁷
תרצה	ואתחנן אל ה' ¹⁵⁸
תרצט	וידעת היום ¹⁵⁹
תשא	וידעת היום ¹⁶⁰

-
- 144) נעתק מבוך 115 קמג, א. — וראה סה"מ תקס"ח ע' שמא. ד"ה שלפניו.
 145) נעתק מבוך 269 רצד, ב. נמצא ג"כ בבוך 401 ה, ב. 411 פה, ב. 877 צו, א. נ"א לקמן ע' תרנו.
 146) נעתק מבוך 115 לג, א. נמצא ג"כ בבוך 633 קלו, ב. 960 סז, א (הב'). 1064 קלו, א. נדפס בבונה ירושלים סליב (כו, א). — נ"א לעיל ע' תרנג.
 147) נעתק, מבוך 633 רה, א — נ"א לקמן ע' תרסג. מאמרי אדה"ו הקצרים ע' פה.
 148) נעתק מבוך 877 יב, א. נמצא ג"כ בבוך 109 קע, ב. — נ"א לעיל ע' תרסא ושינ.
 149) נעתק מבוך 1054 שכד, א. — הנחת כ"ק אדמור"ד האמצעי (כנראה) מהנדפס בלקוטי תורה חקת ס, א. נ"א לקמן ע' תרעה.
 150) נעתק מבוך 1101 ששח, א (גוכ"ק כ"ק אדמור"ד הצ"צ). נדפס בשינויים בלקוטי תורה חקת ס, א. נ"א לעיל ע' תרסו.
 151) נעתק מבוך 953 כב, ב. נמצא ג"כ בבוך 864 ז, א.
 152) נעתק מבוך 954 קפו, ב — נדפס בתוס' הערות וכו' באור התורה בלק ע' א"ד.
 153) נעתק מבוך 956 קפא, א.
 154) נעתק מבוך 1146 י, א. נמצא ג"כ בבוך 741 תקלד, א.
 בבוך 649 קלה, א תקס"ב. במאמרי אדה"ו הקצרים ע' תרכה תקס"א, וראה לקמן הערה 211.
 155) נעתק מבוך 953 נד, ב. — וראה סה"מ תקסז ע' רצו.
 156) נעתק מבוך 633 קמח, א.
 157) נדפס בשני המאורות ל, סע"א. — נ"א בלקוטי תורה מסעי פח, א.
 158) נעתק מבוך 645 רו, א. — ראה סה"מ תקס"ג ע' תרסו. אור התורה ואתחנן ע' סה ע' צג.
 159) נעתק מבוך 115 קסו, א. — ראה ג"כ לקוטי תורה (וסה"מ תקס"ד) האיניו עז, ד (ע' ריט).
 160) נעתק מבוך 258 קט, ב.

דתש		וידעת היום ¹⁶¹
תשח	בעזרה ליל שבת פ' נח (תקס"ו ¹⁶²)	להבין ענין קיש ¹⁶²
תשכ		שמע ישראל ¹⁶³
תשכב		להבין ענין שמע והי' שבקיש ¹⁶⁴
תשכו		שמע ישראל ¹⁶⁵
תשכט		שמע ישראל ¹⁶⁶
תשלג		שמע ישראל ¹⁶⁷
תשלו		להבין מה שאנו אומרים בקיש אחד ואהבת ¹⁶⁸
תשלט		שמע ישראל ¹⁶⁹
תשמז		שמע ישראל ¹⁷⁰
תשמז		שמע ישראל ¹⁷¹
תשנ		שמע ישראל ¹⁷²
תשנג		שמע ישראל ¹⁷³
תשנו		שמע ישראל ¹⁷⁴
תשסג		שמע ישראל ¹⁷⁵
תשסד	ועד הקצר	להבין פי' מלת אחד ¹⁷⁶
תשסז		והיו הדברים האלה ¹⁷⁷

- (161) נעתק מבוך 946 קנג, ב. נמצא ג"כ בבוך 803 שסח, א. — ראה לקוטי תורה (וסה"מ תקס"ה).
ואתחנן ד, א (ע' תשכח).
- (162) נעתק מבוך 1194 פא, ב. עח, א. (גובייק כ"ק אדמ"ר האמצעי) ומבוך 957 רמה, א. נמצא ג"כ בבוך 369 תשכ, א. 943 נד, א (נ"יא). 1001 לו, א (בין מאמרי תקס"ז). 1245 רנה, א. נ"יא בבוך 943 נד, א. — נ"יא בסה"מ תקס"ז ע' יב. לקוטי תורה ואתחנן יב, ד. לקמן ע' תשכ. וראה בארוכה אמרי בינה פמ"ה ואילך.
- (163) נעתק מבוך 1116 עט, א (גובייק?) כ"ק אדמ"ר הציצ — נ"יא לעיל ע' תשח ושי"נ.
- (164) נעתק מבוך 109 סג, ב — אולי לאדה"ז.
- (165) נעתק מבוך 93 רפה, ב (והסיום מבוך) 757 נח, א.
- (166) נעתק מבוך 427 ג, א.
- (167) נעתק מבוך 1002 תכה, ב. נמצא ג"כ (חלק) בבוך 126 רז, א.
- (168) נעתק מבוך 411 מא, א. נמצא ג"כ בבוך 35 כט, ב. 929 סא, א. 985 שט, ב. 996 פ, א. — בבוך 929 נוסף על כמה שינויי נוסחאות באו כמה קטעים בסדר אחר כנסמן בפנים בע' תשלח בהערה ברכות.
- (169) נעתק מבוך 757 נח, ב. נמצא ג"כ (בשינויים) בבוך 1157 קנב, א.
- (170) נעתק מבוך 239 פא, ב. — וראה לקוטי תורה פינחס עט, ד. ד"ה שלאח"ז וראה ג"כ מאמרי אדה"ז הקצרים (ואור התורה בראשית) ע' שב (ע' 2044).
- (171) נעתק מבוך 633 קנט, א. נמצא ג"כ בבוך 258 נח, ב — וראה הנסמן בדיה שלפנ"ז.
- (172) נעתק מבוך 427 מז, ב.
- (173) נעתק מבוך 184 תלד, א. נמצא ג"כ בבוך 864 קלד, ב.
- (174) נעתק מבוך 253 א, א (הב').
- (175) נעתק מבוך 1278 קכג, א.
- (176) נעתק מבוך 817 קנא, א. — ראה אור התורה וארא (נח) ע' בתקס" (תרסה, ב). סה"מ תרע"ח ע' שטג. ובארוכה אמרי בינה שער הקיש פס"ב ואילך.
- (177) נעתק מבוך 194 סא, א. — וראה המשך חגה"ש תרס"ה [סה"מ תרס"ה ס"ע רלה].

תשטס	כתוב כי ישאלך בנך ¹⁷⁸
תשעג	כי ישאלך בנך ¹⁷⁹
תשעו	וצדקה תהי לנו ¹⁸⁰
תשעט	והי עקב ¹⁸¹
תשפא	ועתה ישראל ¹⁸²
תשפד	למען ירכו ימיכם ¹⁸³
תשצא	להבין ענין מקיף הישר ¹⁸⁴
תשצב	ראה ¹⁸⁵
תשצו	להבין ענין נקודת הלב ¹⁸⁶
תתא	כי תשמע בקול ¹⁸⁷
תתה	ועשית חג שבועות ¹⁸⁸
תתט	ועשית חג שבועות ¹⁸⁹
תתטז	ועשית חג שבועות ¹⁹⁰
תתכה	ענין אלול וריה ויוהכ"פ ¹⁹¹

ביאור על תורה פרשת ראה

- 178) נעתק מבונה ירושלים סליד (לא, סע"א) והסיום מבוך 877 ע, ב. נמצא גיכ (קטע) בבוך 170 ערא, א. — נריא לקמן ע' תשעג.
- 179) נעתק מבוך 1064 ע, ב. נמצא גיכ בבוך 147 יח, א. 300 קיד, א. 415 ה, א. 633 לז, א. 960 ז, ב (הג'). ובשנויים בבוך 35 פח, ב. — נריא לעיל ע' תשטס.
- 180) נעתק מבוך 1253 קסו, א.
- 181) נעתק מבוך 1003 סא, א (צילום גוכי"ק כ"ק אדמור"ר האמצעי) והסיום מבוך 1144 קטו, א. נזכר באור התורה שיר השירים ע' שעו עקב תקס"א.
- 182) נעתק מבוך 1064 קב, א.
- 183) נעתק מבוך 109 עח, א.
- 184) נעתק מבוך 109 פא, ב (המשך לד"ה שלפניו).
- 185) נעתק מבוך 109 לט, א.
- 186) נעתק מבוך 300 קל, ב (הכוונת בראשי העמודים מאדמור"ר הזקן מהרש"ו נבג"מ). נמצא גיכ בבוך 427 פג, ב.
- 187) נעתק מבוך 1213 צד, א. נמצא גיכ בבוך 672 רלא, א (הנחת כ"ק אדמור"ר האמצעי). — השוה לקוטי תורה (וסה"מ תקס"ו) ראה כג, ד (ע' שכט).
- 188) נעתק מבוך 954 עט, א. — נריא לקמן ע' תתט. תתטו. לקוטי תורה (וסה"מ תקס"ח) במדבר יו, א (ע' רלד).
- 189) נעתק מבוך 115 קלה, א. נמצא גיכ בבוך 262 ו, א. 568 נח, א. — נריא לעיל ע' תתה ושי"נ.
- 190) נעתק מבוך 1099 עא, ב. — נריא לעיל ע' תתה. ושי"נ. וראה ד"ה זה בטה"מ תרל"ה (נמצא בדפוס).
- 191) נעתק מבוך 1161 לט, א (וסימו) מו, א (גוכי"ק כ"ק אדמור"ר האמצעי). נמצא גיכ בבוך 184 רלג, א. 407 ע, א (ובכוונת מאדמור"ר האמצעי נבג"מ ז"ע — עד ע' תתכו שו"ה יקרים — ולהבין). 931 ו, א (עד ע' תתכו שו"ה ולהשכיל . י יותר חסר). 950 פה, א (עד ע' תתכו שו"ה כאורה — וכאשר). 1148 מה, א (עד ע' תתכו שו"ה יקרים — ולהבין. בבוך 1161 בשולי עמוד לט, ב כתוב ולהבין יותר (והכוונה להמשך בע' מו, א) ובבוך זה צירפם למאמר הבא ד"ה זאת הפעם [נדפס במאמרי אדה"ז הקצרים ע' ד]. 1154 מה, א (עד ולהבין' כגיל ואח"כ כמה מאמרים כדלהלן ומתחיל מתורת ,להבין' בדף) עג, ב.
- ד"ה זה מתחיל כגיל בע' לט, א ובע' לט, ב מסתיים בשולי העמוד. ולהבין יותר' ואח"כ בע' מ, א בא ד"ה זאת הפעם (כגיל) ואח"כ בע' מא, א ד"ה האיש דרכו לכבוש [נדפס במאמרי אדה"ז הקצרים ע' שמו] ומסתיים

תתכז	ענין עגלה ערופה ¹⁹²
תתכט	כתיב כי יקרא קן צפורי ¹⁹³
תתלד	ולא אבה ¹⁹⁴
תתלו	שורש הדברים הנה תורה ומצות ¹⁹⁵
	הנה תרי"ג מצות ¹⁹⁵
תתמ	לא אבה ¹⁹⁶
תתמה	והי' כי תבוא ¹⁹⁷
תתנ	והי' כי תבוא ¹⁹⁸
תתנא	אתם נצבים ¹⁹⁹
תתנט	כי המצוה הזאת ²⁰⁰
תתסא	כי קרוב אליך ²⁰¹
תתסה	כי קרוב אליך ²⁰²
תתעג	ענין הנסירה ²⁰³
	להבין ענין הנסירה ²⁰³

באמצע ואח"כ בע' מב, א בא ד"ה ואשה כי תדור [נדפס במאמרי אדה"ז הקצרים ע' ק] ואח"כ ע' מג, א"ב חלק ובע' מד נכתב 9 שורות מתחיל במה שאסרה (המשך לד"ה האיש דרכו) ושאר הע' וכן ע' ב חלק ובע' מו, א נכתב 14 שורות ומתחיל להבין סיום ד"ה זה.

192) נעתק מבוך 791 נו, ב — נדפס בתוס' הערות וכר' בדרך מצותיך מצות עגלה ערופה קיא, א. 193) נעתק מכתב שגורשם עליו: העתקתי זאת מכתב הנמצא במוחאוויטש תחת יד השו"ב הישיש רש"ז הנאמר מפי אדמו"ר הזקן נבגים ז"ע אל הרב ר' אלי בארער ז"ל פה באברויסק יום ד' פ' תרומה ג' אדר א' שנת חירות לפ"ק, מיד האברך ר' יוסף בר שמואל אברהם נ"י בבית הרב ר' הלל הלוי שי מסאריץ יע"א — מכתב זה נדפס במגדל עז (כפר חביד תשי"מ) ע' תיב. וראה מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שנב. תצה.

194) נעתק מבוך 396 סא, ב. נמצא ג"כ בבוך 1259 סב, א.
 195) נעתק מבוך 396 סג, א. נמצא ג"כ בבוך 1259 סג, ב. 1146 ב, א (ושם הד"ה הנה תרי"ג מצות).
 196) נעתק מבוך 756 נה, ב. ראה ג"כ דרושי יום' הכפורים בסידור שער יו"כ.
 197) נעתק מבוך 400 לד, ב. נמצא ג"כ בבוך 1174 קכא, ב.
 198) נעתק מבוך 403 פג, ב. — נריא במאמרי אדה"ז הקצרים ע' קיט.
 199) נעתק מבוך 633 קפח, ב. נמצא ג"כ בבוך 349 סג, ב. 599 סב, ב. 996 עה, ב. 1174 ככג, ב.
 200) נעתק מבוך 983. נמצא ג"כ (קטע) בבוך 898 ושם בכותרת מכתבי הקודש מה שהובא על הכתב מה ששמעו מפי קדוש אד היות דרוש טוב לעמו או את הדרך אשר ילכו בה לאוזן לקבל הדברים בשלימות מה שיצאו מפי קדוש הנ"ל כי כל דבור ודבור כפטיש יפוצץ סלע וממש אעפ"כ מה שבאששירי העתקנו והשם יזכנו ללכת בדרכיו אשר הורנו א"ס — נריא לקמן ע' תתסא.
 201) נדפס בבונה ירושלים קיא, א (סקי"ב) נמצא ג"כ בבוך 501 (ושם הכותרת משבת . . ר"ה) 633 קצה, א. 1240 סח, א. 1303 תצד, א — נריא לעיל ע' תתנט.
 202) נעתק מבוך 80 לו, ב. נמצא ג"כ בבוך 749 מו, א. — וראה לקוטי תורה (וסה"מ תקס"ג) נצבים מו, א (ע' תשמ"ו).

203) נדפס בבונה ירושלים ו, ב (ס"ח-ס"ט) נמצא ג"כ בבוך 109 קע, א (חלק מ' תתעז ד"ה נשאל). 239 קמח, א (חלק עד ע' תתעז ד"ה נשאל). 268 מ, א (הב'). 337 סז, א. 349 יא, ב (כמו 239). 373 תקלו, ב (עד ע' תתעה שויה אפי' — ולכן). 403 ו, א. 413 א, א (כמו 239). 539 קסז, ב (כמו 239). 877 ה, א. ז, א (כמו 109). 929 לג, ב (כמו 373). 941 לא, א (ושם מתחיל להבין ענין הנסירה). 959 צז, א (רק הסיום ד"ה ונשאל בע' תתעז). 970 לא, א (כמו 239). 979 צא, א. 983 קד, א (עד ע' תתעז שויה אין — אח"כ). 985 רנב, ב (כמו 959). 1157 סה, ב (כמו 239). 1240 עט, ב.

רשימת הכת"י

א"יט

	להבין ענין הנסירה ²⁰⁴
רישומי דברים שמצאתי לא נודע	
תתעז	ענין ראש השנה ויוהכ"פ ²⁰⁵
תתפז	אתה נותן יד לפושעים ²⁰⁶
תתצז	האינו השמים ²⁰⁷
תתצח	יסובבנהו יבוננהו ²⁰⁸
תתצט	כנשר יעיר קנו ²⁰⁹
תתקז	למה נקי שמיני עצרת ²¹⁰
תתקח	ויצחק בא מבוא ²¹¹
תתקז	בעזרה יום ב' דסוכות (תקס"א — תקס"ב ²¹¹)
תתקיב	אדון הנפלאות ²¹²
תתקיט	מחה תמחה ²¹³
תתקיט	ויאמר ה' . . . וקדשתם ²¹⁴
תתקיט	וספרתם לכם ²¹⁵

204) נעתק מבוך 406 סה, ב. נמצא ג"כ בבוך 1228 ג, א (גוכתי של הרה"ק ר' הלל מסאריטש — ושם הכותרת רישומי . . . הם דף האחרון חסר שם).

205) נעתק מבוך 1213 מא, א.

206) נעתק מבוך 413 לה, ב. כנראה חסר בתחלת המאמר (ובסופו לא נגמר) או שנתערב במאמר אחר.

207) נעתק מבוך 109 קסז, א ובסופו נרשם חסר. נמצא ג"כ בבוך 877 צא, א. ובסופו נרשם נוסף כאן

קצת.

208) נעתק מבוך 123 קס, א. — ראה סה"מ תקס"ז ע' שם [ע' שצב. ע' ת].

209) נעתק מבוך 633 קצז, ב. נמצא ג"כ בבוך 996 טו, ב — השווה לקוטי תורה (וסה"מ תקס"ד). האינינו

עז, ג (ע' ריט). — המאמר דלקוטי תורה נמצא בבוך 633 אחרי מאמר זה ע' ר, א.

210) נעתק מבוך 983 סב, ב.

211) נעתק מבוך 1146 ח, א. — הנחת כ"ק אדמור" האמצעי וראה אור התורה חיי שרה תשצב, ב.

תשצד, א. מאמרי אדה"ז הקצרים ע' קמ ובהערה שם.

בבוך 649 קלה, א ויצחק בא מבוא באר וסוכה תה"י לצל [נדפס במאמרי אדה"ז שם] ביום השמעי"צ

[נדפס לעיל ע' תרפה] בביכל כדו"ח תקס"ד [בוך 1146 ראה סה"מ תקס"ד ע' שמא] והדרושים הנ"ל הם מתקס"ק"ב

אבל באור התורה ישע"י ע' קיו על המאמר וסוכה תה"י לצל. מה שמ"כ בכ"י מיו"ז זיל מדברים הנאמרים בלאוני"י כמו שמאריך בזה בהערה למאמרי אדה"ז הקצרים שם.

— אבל מה שכתוב שם [ובע' תקצג] אודות ד"ה כי תבואו — נראה הכוונה לד"ה זה שנדפס לעיל ע' תקצג מבוך 1161 ובמאמרי אדה"ז הקצרים ע' תקצז שהמאמרים הם משנת תקנ"ז — תקנ"ט ובע' תקצג הערה

6 תקנ"ז — תק"ס וראה לעיל בהערה 128 —

ומשער שם [ובע' תרכה] שהם משנת תקס"א.

212) נעתק מבוך 1745 פט, א. — הנחת כ"ק אדמור" האמצעי מהנדפס בתורה אור בשלח סב, ד. ביאור

. . . תקס"ז מכי"ק כ"ק אדמור" הצי"ב.

213) נעתק מבוך 1745 פה, ב. — הנחת כ"ק אדמור" האמצעי. נזכר באור התורה בראשית ע' תשסז,

א.

214) נעתק מבוך 898.

215) נעתק מבוך 633 צ, ב.

רשימת מאמרי אדמו"ר הזקן על סדר פסוקי התורה

רשימה זו כוללת את המאמרים וכו' שבספרים: תניא (אגה"ק), סידור, תורה אור, לקוטי תורה, הנחות הר"פ (להלן „ר"פ"), אתהלך ליאזניא (להלן „אתהלך"), ספרי המאמרים תקס"ב — תקצ"ע, מאמרי אדמו"ר הזקן הקצרים (להלן „קצרים"), וספר זה — מאמרי אדמו"ר הזקן על פרשיות התורה והמועדים (להלן „פרשיות"). מטרתה של הרשימה היא לאפשר למעיין למצוא את מאמרי אדמו"ר הזקן בכל ספר שהוא על פי התחלת המאמר, לפי סדר פסוקי התורה.

כללי השימוש:

האותיות הראשונות (ברשימה) מציינות את הפרק והפסוק בפרשה, אחריהן באה התחלת המאמר, ואחרי הספר בו נדפס והדף (באגה"ק, סידור, תורה אור ולקו"ת) או העמוד (בסדרת מאמרי אדמו"ר הזקן).

לדוגמא: „בראשית א, א בראשית ברא אלקים תקס"ב שכו" — היינו: על הפסוק בפרק א' פסוק א' של פ' בראשית נמצא מאמר ד"ה בראשית ברא אלקים בספר המאמרים תקס"ב ע' שכו.

כל מאמר נרשם בשורה בפני עצמה, חוץ מן ה„ביאורים" למאמרים, הרשומים באותה שורה.

פעמים רבות יש מאמרים שנדפסו במספר מקומות בלשונם, בשינויים קלים או בנוסח אחר וכיו"ב. במקרים אלו צויינה אות קטנה ליד כל המאמרים (שבפסוק זה) המשתייכים לאותו „סוג".

לדוגמא: „בראשית ברא אלקים תקס"ה א'ג א בראשית ברא אלקים תקס"ז א א" — היינו, ששני המאמרים ד"ה בראשית שבספר תקס"ה ע' א'ג ושבספר תקס"ז ע' א' — הם שייכים לאותו „סוג".

במקום שיש כמה סוגי מאמרים (באותה התחלה), צויין כל סוג באות קטנה אחרת: א, ב, ג, וכיו"ב.

לדוגמא: „זכור את יום השבת תו"א ט,גא. תו"א ע,דב. עב, א. עד,דג. תקס"ט לבא. תקס"ט קמד. קסג"ג — היינו, שני המאמרים ד"ה זכור מתו"א ט,גא ותקס"ט לבא מסוג אחד; המאמר ד"ה זכור שבתו"א ע,דב ותקס"ט קמד הם מסוג אחד; הביאור שבתו"א ע,דג ותקס"ט קסג הם מסוג אחד.

ברשימה נרשמו כמה וכמה מאמרים בין אריחיים להיותם יוצאים מן הכלל, מן הסיבות הבאות: המאמר אינו מתחיל בפסוק זה (אלא הוא נוסח אחר וכיו"ב ממאמר שעל פסוק זה); למאמר אין שייכות ישירה לביאור הפסוק; המאמר נמצא רק בכת"י ועוד.

רשימת מאמרי אדמו"ר הזקן על סדר פסוקי התורה

בראשית

תקס"ב שכו	בראשית ברא אלקים	א, א
תקס"ה א'ג א		
תקס"ו א א		
אוה"ח בראשית כח, ב ובמפתח תקע"א	[להבין . . וקוי ה' . . בראשית	
תקס"ח א א	והארץ היתה תהו	א, ב
תקס"ח תרא א	[להבין ענין עקודים	
בוך 1066 קיא, ב א	להבין . . הו' מלכים שמתו	
פרשיות א	ורוח אלקים מרחפת	
קצרים א א	להבין יהי רקיע	א, ו
[פרשיות רצב א]	[להבין מהו מי כמוכה	
תקס"ג תשלג	נעשה אדם בצלמינו	א, כו
פרשיות ו		
קצרים תקג א	[ענין ממשלת האדם . . נעשה אדם	
קצרים תקד א		
פרשיות י	יום השישי	א, לא
פרשיות יא	לה"ע השבת . . כי בו שבת	ב, ג
פרשיות יב	הפילוסופים הקשו ע"פ כי בו שבת	
תקס"ב תפ א	אשר ברא אלקי לעשות	
תקס"ב תפג א	[איתא במדרש דשאל ההוא מינא	
קצרים תקנח	[לה"ע . . תולדות חסר . . מלא	ב, ד
תו"א ג, ד א	[להבין . . שנשתנה יצירת גוף האדם	ב, ז
תו"א ד, א ב	ולהבין . . וייצר ה' אלקים	
פרשיות טו א. כב ב	וייצר ה' אלקים	
פרשיות כב ב	[ה' בחכמה יסד ארץ	
תקס"ג תרסד א	להבין . . הד' נהרות	ב, י
קצרים כ א		
לקו"ת פינחס עו, ג	[הנה כתיב לעבדה ולשמרה	ב, יד
תו"א ד, ד א.	לא טוב היות	ב, יח
פרשיות מד א		
פרשיות מז א		

רשימת מאמרי אדמו"ר הזקן

א"כב

פרשיות נב]	[זכה עזר	
לקו"ת נשא כז, א]	[הנה ענין ויקרא האדם שמות	ב, כ
לקו"ת תבא מב, ב]	ענין ר"ה — ויפל ה"א תרדמה	ב, כא
פרשיות נה א	ויבן ה"א את הצלע	ב, כב
תקס"ד מט א]	[גן נעול	
קצרים ד	זאת הפעם	ב, כג
קצרים שלט]	[להבין . . ויאמר האדם	
קצרים ה	ע"כ יעזוב	ב, כד
סידור קלז, ב א]	[שמח תשמח . . ע"כ יעזב	
קצרים ו א]		
אתהלך נה]	[לה"ע חטא אדה"ר בעה"ד	ג, ו
קצרים תצה א	[ענין לבושי אדה"ר	ג, כא
פרשיות תתכט א]		
תורה אור ה, ג	ויאמר ה"א הן האדם	ג, כב
תקס"ה תתמג א	ענין קין והבל	ד, א"ח
תקס"ה תתמג א]	[ולהבין . . ואם ירחיב	
תו"א ז, ב א	יבל הוא ה' אבי יושב	ד, כ
תקס"ח תקנג א	ותלד עדה	
שני המאורות ו, א א	[ושם אחיו יובל	ד, כא
אתהלך עא א]	ענין עריבות ומתיקות הניגון	

נח

אור התורה נח סז, ב ובמפתח תקע"א]	[ענין חיבת נח	ו, יד
אוה"ת נח סט, א ובמפתח תקע"א]	[מחלוקת . . רש"י ות"י בענין המבול	ז, י"א
תקס"ב כט	וירח ה'	ח, כא
לקו"ת עקב יז, ג]	[ארץ . . כי בצלם אלקים	ט, ו
פרשיות נז	זאת אות הברית	ט, יב
פרשיות סא א	ויהי כל הארץ	יא, א"ו
תו"א י, ב א	ויאמר ה' הן עם אחד	

לך

אור התורה לך תתרעב, א. תתרעז, ב	ויאמר . . לך [תקס"ז]	יב, א
קצרים י		
פרשיות פ א		
ראה לקמן יג, ג א]	[ענין לך לך	

קצרים ז	לך לך	
קצרים ט		
תו"א יא, א א' י	וילך למסעיו	יג, ג
ר"פ ה. א. ז א		
[פרשיות פ א]	[ויאמר . . לך	
אור התורה לך עב, ב ובמפתח תקע"א]	[ויראו אתה שרי פרעה	יב, טו
תו"א יב, א	אנכי מגן לך	טו, א
אתהלך סא	ועבדום וענו אותם	טו, יג
תקט"ו נה. א. סא	אני הנה בריתי	יז, ד, ה
תקט"ב תקו בי"א]	[להבין מ"ש אלוקי אל אברהם	
סידור קמה, א א. קמז, א	ולא יקרא . . אברם . . אברהם	
תו"א יב, א א		
תקט"ב תקד בי"א	והי' שמך אברהם	
פרשיות צג	לא יקרא . . אברהם	
[לקמן חרומה כו, לג א]		
סידור קיא, א. קיד, ג	והקימותי את בריתי	יז, ז
לעיל בראשית ב, ג]	[איתא במדרש . . למה . . ערלה	יז, י"ד
תו"א יג, ב	שרי אשתך	יז, טו
תו"א יג, א א	בעצם היום הזה	יז, כו
קצרים י		
פרשיות צד		
תקט"ג י א. יב. כ]	[להבין . . לא מל אאע"ה	

וירא

תקט"ב תיג א	והוא עומד עליהם	יח, ח
תקט"ב תיז א		
[קצרים תקה]	[הטעם . . אצלו המלאכים אכלו	
תו"א יג, ב א]	[שייך . . ארדה נא — פתח אליהו	יח, כא
תו"א יד, ד ב	ארדה נא	
פרשיות קו ב	ארדה	
פרשיות קכד ב		
תקט"ו כט א]	[פתח . . חד ולא בחושבן	
פרשיות קכה	וה' פקד את שרה	כא, א

(1) הנחות הר"פ ע' ו שויה תענוג — להבין עד שויה ועל וזהו נעתק בתו"א יא, ג כד"ה להבין. והביאור (בהנחות הר"פ) שם נעתק בתו"א יא, ד וראה בהערה בהנחות הר"פ ע' קצט לע' ה.

קצרים יב	[נקדים . . וישכם אברהם	כב, ג
שני המאורות ו, א א	[מה שאמר . . עתה ידעתי	כב, יב
אתהלך עא א	מה שמצינו בכ"מ שהמלאך	
פרשיות קכט	ויקרא אברהם שם המקום	כב, יד
אתהלך ח	ופלגשו ושמה ראומה	כב, כד

חיי שרה

תקס"ו מח א. נג ב	ויהיו חיי שרה	כג, א
פרשיות קלא א. קמ ב		
פרשיות קלא א	[להבין . . שנה שנה	
בוך 396 כב, ב א	הנה ארבע מאות שקל	כג, טו
[תו"א כד, א-כה, א]		
תו"א טו, ג	[ענין שדה המכפלה — יגלה לן טעמ'י	כג, יט
תו"א טז, א	[שייך ואברהם זקן — יפה שעה אחת	כד, א
קצרים שפכ	[ואברהם זקן	
תקס"ג לט	ותמהר ותער כדה	כד, כ
סידור צא, ג	והאיש משתאה	כד, כא
פרשיות תתקז	ויצחק בא מבוא	כד, סב
תו"א יז, א	ויצא יצחק לשוח	כד, סג

תולדות

תו"א יז, א א	אלה תולדות יצחק	כה, יט
תקס"ח תקטז א	[שמאלו תחת לראשי	
פרשיות קנ	[להבין . . שני גוים בבטנך	כה, כג
פרשיות קנב	[להבין . . יעקב אותיות יבקע	כה, כו
קצרים יב	ויאהב יצחק את עשיו	כה, כח
תו"א צז, א	[הנה ענין קיים א"א . . התורה	כו, ה
תו"א כ, א	ויחפרו עבדי יצחק	כו, יט
תקס"ח מג	ועשה לי מטעמים	כז, ד
סידור יח, ג	הקול קול יעקב	כז, כב
פרשיות קס		
קצרים תנח	[יצחק בירך את יעקב	כז, כג
תו"א כ, ב א	ראה ריח בני	כז, כז
תקס"ה יז א		
תקס"ה יז א	וירח את ריח בגדיו	

תקט"ב צה. צט	כז, כח	ויתן לך
פרשיות קסא		
פרשיות תרא]		[ועשיו אחיו בא מצידו

ויצא

קצרים יג	כח, יא	ויקח מאבני המקום
פרשיות קסה	כח, יב	ויחלום והנה סולם
קצרים יד	כח, טז	ויאמר אכן יש ה'
קצרים טז]	כח, יז	[ענין ח"פ אמת . . ויירא ויאמר
בוך 1066 קיג, ב א. קיד, א ב	כח, יח-כב	ויקח האבן
תקט"ז תרכו א. תרלד ב		וידר יעקב נדר
תו"א כא, א א. כא, ד ב		ושבתי בשלום
ר"פ סז א		
לעיל בתו"א כא, ד ב		[והי' ה' לי לאלקים
לעיל תקט"ח ע' תרלד ב		והאבן הזאת
בוך 1066 קיד, ב ב]		וכל אשר תתן לי
תו"א כב, ב	כט, טז	וללכן שתי בנות
אוה"ת ויצא רטז, ב ובמפתח תקע"א]		[לפסוק וללכן — אתהלך
פרשיות קסח	כט, יז	ענין שנא' באמהות שהיו יפ"ת
קצרים שלה]	כט, כג-ל	[יעקב נשא שתי אחיות
פרשיות קסט	כט, לא	ענין כי שנואה לאה
לקו"ת בחקתי נ, ב	ל, יד	וילך ראובן
תקט"ה מז א		ובהעטיף הצאן
פרשיות קסט א	ל, מב	והי' העטופים ללכן
סידור דש, ג	לא, נב	עד הגל הזה
תו"א כג, ד א	לב, א	וישכם לבן בבקר
תקט"ד יד א		

וישלח

תו"א כד, א א	לב, ד	וישלח יעקב מלאכים
תקט"ה פב א		
נבוך 396 כב, בא]		
תו"א כד, ג	לב, ז	[וישובו המלאכים
תקט"ה לעיל לב, ד]		
תו"א כד, ד	לב, י	[ויאמר יעקב אלקי אני אברהם
תקט"ה לעיל לב, ד]		

רשימת מאמרי אדמו"ר הזקן

א'כו

אגרת הקדש ס"ב (חניא קג, ב)	קטונתי מכל החסדים	לב, יא
קצרים טו		
תו"א כה, ג א	ויקח מן הבא לידו	לב, יד
תקס"ה ס א		
בוך 396 כג, ב א	[הנה כל הקרבנות נק' בשם מנחה]	
תו"א כה, א א	ויקם בלילה הוא	לב, כג
תקס"ה צ א		
תו"א כו, א	ויאבק איש עמו	לב, כה
פרשיות קעב	לא יעקב . . ישראל	לב, כט
קצרים טז	ויעקב נסע סוכתה	לג, יז

וישב

תו"א כו, ג א	וישב יעקב	לו, א
פרשיות קפג א		
פרשיות קצב		
[פרשיות קצה]	[להבין ענין כתנת פסים]	לו, ג
קצרים יח]	ענין קנאת השבטים ליוסף	לו, ד
תקס"ה צט א	ויחלום יוסף	לו, ה'ז
תו"א כז, ג א	והנה אנחנו מאלמים אלומים	
תקס"ה צט א		
קצרים יח א		
פרשיות קצט	ויוסף הורד מצרימה	לט, א
קצרים יט	ויבא יוסף לעשות מלאכתו	לט, יא
תקס"ה ר	כי אם זכרתני אתך	מ, יד
קצרים כ	ולא זכר שר המשקים	מ, כג

מקץ

תו"א ל, ג	ויהי מקץ	מא, א
תו"א לא, ג		
קצרים כא		
תקס"ה קצב	[להבין מ"ש באחיו . . לא הכירוהו]	מב, ח
תו"א מד, א א	[וילקט יוסף]	

ויגש

תו"א מג, ג א	ויגש אליו יהודה	מד, יח
תקס"ה קמב א		

תקס"ה קמב א	[קורות בתינו ארזים]
פרשיות רה"י	
פרשיות רז	
תקס"ב שלה	[להבין . . המעשה דיוסף ויהודה
תק"ע קכט]	[ענין ויבך יוסף
פרשיות רט	לה"ע אנכי ארד עמך
תקס"ה קצט	ויאסור יוסף מרכבתו
תו"א מד, א א	וילקט יוסף
תקס"ה קצבא]	[להבין מ"ש באחיו . . לא הכרוהו
קצרים כג]	[ענין מה שקנה יוסף

ויחי

תקס"ב קכה. קכח"י. תקעט	ויחי יעקב	מז, כח
סידור כג, ב א	אשר לקחתי מיד האמורי	מח, כב
תו"א קב, א א. קג, א ב	ואני נתתי לך שכם	
תקס"ג עח א. פה ב		
קצרים תקלט]	[טעם שנסתלקה השכינה מיעקב	מט, א
תו"א מה, א. מה, ד	יהודה אתה יודוך אחיך	מט, ה
תו"א מו, א	אוסרי לגפן עירו	מט, יא
תו"א מז, א א. מז, ד ב	חכלילי עינים	מט, יב
תקס"ה קסז א. קעב ב		
קצרים כד		
פרשיות ריד	נפתלי אילה שלוחה	מט, כא
תו"א קה, א א	בן פרת יוסף	מט, כב
תקס"ג צה א		
תקס"ח תרעז. תרפד		
פרשיות ריח	בנימין זאב יטרף	מט, כז

שמות

תו"א מט, א א	ואלה שמות	א, א
אתהלך קמח		
פרשיות ריט א]	[הנה שם מ"ה וכו']	
פרשיות רכא		
קצרים כח	שם האחת שפרה	א, טו

(2) נדפס ג"כ בספר פרי הארץ ע"ש רמ"מ מויטבסק ס' ויגש (ירושלים תשכ"ט, י, ב).

(3) וכצ"ל ברשימת המאמרים בטה"מ תקס"ב ע' תרסה.

פרשיות רכד	ארץ זבת חלב ודבש	ג, ח
קצרים כח	פירוש השם אהי'	ג, יד
תו"א נב, ג א	זה שמי	ג, טו
תקס"ה רי א		
תקס"ה קעח א	ויאמר . . לא איש דברים	ד, י"א
תו"א נא, ג א	ויאמר . . מי שם פה	
קצרים ל א	[שלח נא ביד תשלח	
קצרים כט	להבין . . אנכי אהי עם פוך	ד, יב
קצרים ל א	שלח נא ביד תשלח	ד, יג
(ראה לעיל ד, י"א)		

וארא

תו"א נה, א א	וארא אל אברהם	ו, ב
תו"א נו, א ב	וידבר . . וארא	
תקס"ב קלד א. קלז ד. תקעט א. תקפ ד	וארא אל אברהם	
פרשיות רכו ב. רלב	וידבר . . וארא	
פרשיות רלז		
פרשיות רלח	וארא אל אברהם	
(תקע"ב) בוך 1116 כט, ב ג	[וידבר . . וארא	
אוה"ת וארא ב'תקמט ג]		
ראה לקמן ו, יג]	[שרש . . ושמי ה'	ו, ג
תו"א נו, ב א. נח, ב ב	לכן אמור	ו, ו
תקס"ג קו א. קיג ב		
תקס"ג קיב	אשר נשאתי את ידי	ו, ח
(תקס"ח) אור התורה וארא קצו. קמו	וידבר . . ויצום	ו, יג
תקס"ג קכב. קלה	הוא אהרן ומשה	ו, כו
תו"א נו, ד א	ויאמר . . יהי לתנין	ז, ח
תקס"ה קפח א		

ב א

קצרים לא	בא אל פרעה	י, א
פרשיות רמד		
קצרים תמה]	[ענין האפילה . . במצרים	י, כב
תקס"ז קי'	ועבר ה' לנגוף	יב, כג

פרשיות רמז. רמח.	להבין ענין ערב רב	יב, לח
תו"א ס, א א	בעצם היום הזה	יב, מא
תקס"ה רו א		
תקס"ו צח א	וידבר . . קדש	יג, א"ב
פרשיות רנב א	ענין מצות פדיון הבן	יג, ב
סידור רצו, ג א	והגדת לבנך	יג, ח
תקס"ה תלה א]	[בהגדה כנגד ארבעה בנים	
תו"א ס, ב	למען תהי' תורת ה' בפיוך	יג, ט
קצרים לב א	ויהי כי הקשה פרעה	יג, טו
קצרים לגא		
אתהלך רכו. רעג]	[לה"ע תפילין	יג, טז

בשלח

תו"א סא, א א	ויהי בשלח	יג, יז
תקס"ב קמה א. קנ ב. תקפ ב. תרפג ב		
קצרים לד א	ויסב אלקים את העם	יג, יח
קצרים לה א		
תו"א סד, ג	[וה' הולך לפניהם	יג, כא
ר"פ יג]		
תקס"ג שט. שיז.	דבר אל בניי וישוּבו	יד, ב
תקס"ח קעא א. קעח	ויהי הענו והחשך	יד, כ
לקמן ראה טו, ח א]	[ששת ימים (הב')]	
פרשיות רנד א	[ענין קרי"ס	יד, כא
פרשיות רסו א	לה"ע קרי"ס	
פרשיות ערא	[חסר]	
פרשיות ערב]	ענין קרי"ס בזהר	
תו"א סא, ד א	וירא ישראל	יד, לא
תקס"ו קמג א		
תו"א סב, א א	אז ישיר	טו, א
תו"א סב, ד ב	אשירה לה'	
תקס"ג קנג א'. קסז.	אז ישיר	
תקס"ה רלו ג. רמא ד		
פרשיות רפב ג. רפז ד		

פרשיות תתקיא ב]	[אדון הנפלאות	
תקס"ז רפג	מי כמוכה	טו, יא
קצרים לו		
קצרים לז		
קצרים לח		
פרשיות רצב א	להבין מהו מי כמוכה	
[קצרים א א]	[להבין יהי רקיע	
קצרים לח	שמעו עמים ירגזון	טו, יד
קצרים לט	תפול עליהם	טו, טז
לקו"ת נשא כא, ב א	מקדש ה'	
בוך 1066 פו, ב א]	[הנה כתיב מקדש אדני	טו, יז
פרשיות רצה ב	מקדש ה' כננה ידיך	
לקו"ת שה"ש ו, ג ב]	[שחורה אני	
תקס"ו קנ	ויסע משה את ישראל	טו, כב
פרשיות רצה א	[להבין למה נסמכה השבת לפ' המז	טו, ד"ה
פרשיות רצו א]	למה נסמכה פ' המז . . השבת	
תו"א סה, ג]	[לה"ע לחם משנה	טז, כב
תו"א סה, א א	ויאמר משה אכלוהו היום	טז, כה
ר"פ עב א. עה ב		
תקס"ח כח א. לד ב		
קצרים מ]	[אך . . היום לא תמצאוהו	
לקו"ת בשלח א, א	ראו כי ה' נתן לכם את השבת	טז, כט
קצרים מ	והי' כאשר ירים משה	יז, יא
קצרים מב	כתוב א' . . מחה אמחה	
פרשיות תתקיב	מחה תמחה	
(תקע"ב) בבוך 1049 שעב, ב]	[כתיב כי מחה אמחה	יז, יד
קצרים מג	כי יד על כס	יז, טז

יתרו

פרשיות שא א	וישמע יתרו	יח, א
פרשיות שג א		
פרשיות שה א		
פרשיות ש	ענין יתרו	
קצרים מה	ויחד יתרו	יח, ט
אתהלך פא	כתי' ביתרו ויבא אהרן	יח, יב
קצרים מז א	ויבא אהרן וזקני ישראל	

(תקע"א) בוך 1004 נא, א א	[ויבא אהרן	
תו"א סו, ג א. קח, ג ב	בחדש השלישי	יט, א
תקס"ז קמו א. קנג ב		
קצרים מט ג		
קצרים נ ג		
תקס"ב שנג	ואשא אתכם על כנפי נשרים	יט, ד
(תקע"א) בוך 1004 פב]	[ושרש ענין ואשא אתכם	
קצרים נא א	וישב משה את דברי העם	יט, ח
קצרים נב א		
פרשיות תתק"ט	ויאמר . . וקדשתם	יט, י
קצרים נג	ויהי קולות וברקים	יט, טז
לקו"ת במדבר טו, ב]	[ענין שניתנה התורה על הר סיני	יט, יח
תקס"ד קכה. קכז	והר סיני עשן	
קצרים נג		
קצרים נה		
פרשיות שז		
תו"א סו, ד א. סח, ג ב	משה ידבר	יט, יט
תו"א סח, ד		
תקס"ו רד א. רטז ב		
פרשיות שיא		
קצרים נו	וירד ה' על הר סיני	יט, כ
קצרים נז	ויאמר . . רד העד	יט, כא
פרשיות שיג	וידבר אלקים את כל הדברים	כ, א
לקו"ת במדבר טו, ג א. יז, א ב	וידבר . . אנכי	כ, א"ב
תקס"ח רכד א. רלד ב		
לקמן ראה טז, י ב]	[ועשית חג שבועות	
פרשיות שטו א	אנכי הוי' אלקיך	כ, ב
פרשיות שיז א		
פרשיות שיח א		
בוך 337 עו, א א]	[ענין מ"ת אני ה"א	
תו"א סט, ג א	זכור את יום השבת	כ, ח
תו"א ע, ד ב. עב, א. עב, ד ג		
תקס"ט לב א		
תקס"ט קמד ב. קסג ג		
פרשיות שכב	[זכור ושמור	
פרשיות שכז]	שמור זכור	

קצרים נח	כ, ט	כתיב ששת ימים תעבוד
תו"א עג, ג א	כ, טו	וכל העם רואים
תקס"ה תרכח א. תרלז א. תרנז		
פרשיות שלב		
פרשיות שלו		
תו"א עד, ג ב		[ואת ההר עשן]
תקס"ה תרמב ב		ואת ההר עשן
לקורת במדבר יז, א]		[להבין . . וירא העם
קצרים ס	כ, יז	ויאמר . . אל תיראו
פרשיות שלו	כ, יח	ומשה נגש אל הערפל
קצרים סב	כ, כג	כתיב ולא תעלה במעלות

משפטים

תו"א עד, ג א. עו, ב ב	כא, א	ואלה המשפטים
תקס"ב קנג. קנז.		
תקס"ה רמז א. רסב ב. רפז		
תו"א עה, ד א	כא, ב	[כי תקנה עבד עברי
תו"א עה, ד ב		שש שנים יעבד
תקס"ה רנז א		
תקס"ה רס ב]		
בוך 1116 ס, א א. ס, ב ב	כא, י	[שארה כסותה ועונתה
תקס"ח תקמ"ה א. תקסא ב]		המגיד מראשית אחרית
תקס"ח תב. תו.	כג, כה	ועבדתם את ה'א
פרשיות שמב		
תו"א עח, ד	כג, כו	לא תהי' משכלה
קצרים שכה	כד, ז	[וזהו סוד נעשה ונשמע
קצרים שכה]		נעשה ונשמע
תו"א עו, ד א. עח, ב ב	כד, י	ויראו את אלקי ישראל
תקס"ח סד א. ע ב		

תרומה

קצרים סב	כה, ב	ויקחו לי תרומה
(תק"ע) אוה"ת תרומה אישנה. אישסה]		
פרשיות שמא	כה, ג	וזאת התרומה
פרשיות שמז	כה, לא	ענין . . מקשה . . המנורה
קצרים תקמא א	כו, טו.	יט [ענין הקרשים והאדנים

בוך 1004 נא א	להבין . . המשכן עצי שטי' עומדי'	
תו"א יב, ג א	והבדילה הפרוכת לכם	כו, לג
פרשיות שמט א	ויבדל את הפרוכת	
לך יז, ה א	[ולא יקרא	

תצוה

תו"א פא, א א. קי, א ב	כז, כ"כא ואתה תצוה	
תקס"ב קסג ג		
תקס"ב שמו ג		
תקס"ז סו א. עג ב		
פרשיות שנא ב	הנה ענין מחוץ לפרוכת	
תו"א פב, א א	כח, ב ועשית בגדי קדש	
תקס"ה דש א. שיב		
תקס"ו קצו	כח, ו. טו ענין החושן והאפור	
פרשיות שנג		
תו"א פג, א. פג, ד.	כח, לו ועשית ציץ	
לקו"ת צו י, א	כט, לה [ענין שבעת ימי המילואים	

תשא

תו"א קיא, א א. קיב, ב ב	כי תשא	ל, יב
תקס"ג קעו א. קעט ב. קפג. קצ. ריא		
קצרים סד ג		
פרשיות שנו ג		
פרשיות שנח ג	[בסדר הנהגתן	
פרשיות שסא		
פרשיות שסה א		
תו"א פו, ב	זה יתנו	ל, יג
(תקע"א) בוך 1004 נח א	[מור שהוא דם חי' ידוע	ל, כג
תו"א צט, א א		
פרשיות שעא	ראה קראתי כו' בצלאל	לא, ב
תקס"ג תרפז א	אות היא	לא, יג
קצרים סו א		
קצרים סו	ושמרו בני' את השבת	לא, טז
פרשיות שעא א		
פרשיות שעה א		
פרשיות תרח	[וראית את אחורי	

רשימת מאמרי אדמו"ר הזקן

א'לד

קצרים סז
קצרים תקמד] גם הצאן והבקר
[הנה בשבועות לד, ג
לד, כב

ויקהל

תו"א פו, ג א ויקהל משה לה, א
תקס"ב (קסז) א. שסא א. תקפ א
תקס"ה שלט א. שדמ
תקס"ז עח. פ
פרשיות שצח
פרשיות תא
פרשיות תז א
פרשיות תיב כתיב ששת ימים תעשה מלאכה
תקס"ג רלו א. רמא ב לה, ב. ה [למה נסמכה פ' המשכן לפ' שבת
תקס"ד עח א. פא ב] להבין . . פ' שבת לפ' המשכן
תו"א פח, ג א. קיג, א ב קחו מאתכם תרומה לה, ה
תקס"ח קכה א. קלב ב
קצרים סח
תקס"ד סה. עב ראו קרא ה' לה, ל

פקודי

לקו"ת ג, א. ו, א אלה פקודי לח, כא
פרשיות תטו א
פרשיות תיז א
פרשיות תיט ואת האלף לח, כח
פרשיות תכג ווי העמודים
קצרים ע כי ענן ה' על המשכן מ, לח

ויקרא

לקו"ת א, א א ויקרא אל משה א, א
פרשיות תקה א סוד ויקרא אל משה
לקו"ת ב, ב א. ג, א אדם כי יקריב מכם א, ב
תקס"ז פט ב
פרשיות תקו א
פרשיות תקי ב
אתהלך רטז שאר ודבש ב, יא
לקו"ת ג, ד א. ד, ב ב ולא תשבית מלח ב, יג
תקס"ג תרפח

תקס"ד פו א	[שורש ענין המלח]
(תקע"א?) בוך 1116 ה, א ב	[הנה בלק"א לא נת' שגם החכמה]

צו

סידור ל, ג	[לה"ע תרומת הדשן]	ו, ג
לקו"ת במדבר מא, ג	[ענין הנסכים ואם האכל יאכל]	ז, יח
לקו"ת צו י, א	[ענין שבעת ימי המילואים]	ח, לג

שמיני

אתהלך לג	כתוב באוה"ח בקרבנתם אש זרה	י, א
קצרים עא	[כתיב והתקדשתם והייתם קדושים]	יא, מד

תזריע

לקו"ת יט, ג	אשה כי תזריע	יב, ב
לקו"ת כ, ג א	[וביום השמיני . . למנצח]	יב, ג
סידור קלט, א א	למנצח על השמינית	
לקו"ת כב, ב	אדם כי יהי בעור בשרו	יג, ב

מצורע

לקו"ת כד, ג	זאת תהיה תורת המצורע	יד, ב
-------------	----------------------	-------

אחרי

אתהלך לג	[כתוב באוה"ח בקרבנתם אש זרה]	טז, א
פרשיות תקנד א	טז, כא-כב [איתא בגמ' מנין שקושרין לשון של זהורית]	
קצרים ככא א		
תק"ע קעז	להבין . . שער המשתלח	
לקו"ת כה, ג א	כי ביום הזה יכפר	טז, ל
לקו"ת כו, ד. כז, ד. כח, ב		
תקס"ב א, א		
תקס"ב לה		
לקמן אמור כג, לב	[כי שבת שבתון]	טז, ל
פרשיות תקנז	דבר אל בני ישראל	יח, ב

קדושים

תקס"ב קעד א. קעז ב. (קפג ג)	דבר . . קדושים	יט, ב
-----------------------------	----------------	-------

תקס"ב תכ א. תכב ב. תכג ג			
[קצרים שעא]	איתא במדרש קדושים תהיו		
פרשיות תקסד	לא תגנובו	יט, יא	
לקו"ת כט, א	וכי תבואו . . ונטעתם	יט, כג	
קצרים שב	[מאמר הגמ' לא תאכלו על הדם		
[קצרים שב]	לא תאכלו על הדם		
לקו"ת ל, ד	והדרת פני זקן	יט, לב	
קצרים עא	כתיב והתקדשתם והייתם קדושים	כ, ז	

אמור

לקו"ת לא, א א. לג, א ב		ונקדשתי	כב, לב
תקס"ג שנה, א א. שסו ב. שעד ב		כתי' ולא תחללו	
תקס"ב שפו		ושמרתם מצותי	כב, לא
פרשיות תקס"ה א			
[לקו"ת ר"ה סא, א א			
קצרים קל א]			
תקס"ח קנט א	וידבר . . אלה מועדי הוי'		כג, א-ד
בוך 1066 קמו, א א]	[תחת אשר לא עבדת		
לקו"ת לו, א	והניף את העומר		כג, יא
סידור שז, ג א. שט, א ג	וספרתם לכם		כג, טו
לקו"ת לה, ב ב			
לקו"ת במדבר י, א א. יא, ב ג. יב, א			
ר"פ מ ב. מב.			
פרשיות תקסו			
פרשיות תתקיט			
ר"פ נה	ענין ספירה		
קצרים תקטו]	[ענין ספירה וספרתם לכם		
לקו"ת במדבר כ, א]	[וענין ממושבותיכם תביאו		כג, יז
לקו"ת לו, א א. לז, ג ב	והניף הכהן אותם		כג, כ
ר"פ צז ב			
תקס"ח רמו א. רנד ב	והניף אותם על לחם		
פרשיות תקסז ג-ב	והניף את הלחם		
פרשיות תקעב ג-ב	והניף הכהן אותם		
סידור רמט, ג]	[להבין שרשי יוהכ"פ		כג, כז
סידור רנ, ד]	[להיע' איסור אכילה ביוה"כ		כג, כט
לקו"ת יו"כ סח, א א]	לבאר ענין יו"כ . . שבת שבתון		כג, לב

לקו"ת יו"כ סח, ד ב. ע, ג ג	שבת שבתון הוא לכם
אחהלך רו א	כי שבת שבתון
תק"ע קמה ב	
תק"ע קנז ג	
תק"ע קסא ב	
תק"ע קסו ב	
קצרים עב	מערב עד ערב
סידור רסא, ג	כג, מ [להבין שרש ענין הלולב
סידור רסג, ג א	לה"ע הלולב
תקס"ב רפב ב"א	לה"ע נטילת לולב
תקס"ב תקנג ב"א	לה"ע מצות לולב
תקס"ח תמב א]	לה"ע הלולב
קצרים תקטו	כג, לד [ענין סוכה
תקס"ג תשעב]	להבין שרש ענין הסוכות
תקס"ב מ	כג, מב בסוכות תשבו
קצרים עג	האזרח בישראל
קצרים עד	

בהר

לקו"ת לט, ב א	כה, ב כי תבוא . . ושבתה
תקס"ב קפה ב. קפח ג. תקפא ג	דבר . . כי תבואו
תקס"ב תלב ב	וידבר . . דבר . . כי תבואו
פרשיות תקצג א	
פרשיות תקצה]	כה, ג [שש שנים
קצרים עד	כה, כ וכי תאמרו מה נאכל
קצרים עה	כה, כה כי ימוך אחיך
לקו"ת מא, א. מג, ב	כו, ב את שבתותי תשמרו
תק"ע פא. פח	

בחוקותי

לקו"ת מה, א א. מה, ד ב	כו, ג אם בחוקותי תלכו
לקו"ת מז, ג ג	
תקס"ד קז א. קיד ב	
תקס"ו קסג. קעט ג. קצח	
פרשיות תקצט ד	לה"ע אם בחוקתי
[לקו"ת מח, ג ד]	

רשימת מאמרי אדמו"ר הזקן		א"לח
ר"פ קנו א. קנט תקס"ט קלא א פרשיות תרג קצרים עו א קצרים עח א לקו"ת מח, א אחהלך עדר פרשיות תרי לקו"ת מח, ד א [פרשיות תקצט א]	(פ' בהר בחוקתי) והתהלכתי בתוכם אני היא ואשבור מוטות עולכם בשברי לכם מטה לחם וזכרתי את בריתי יעקב אלה החוקים	כו, יב כו, יג כו, כו כו, מב כו, מו

במדבר

לקו"ת א, א. א, ד לקו"ת ב, א. ב, ג, ב ג אחהלך קעח א תקס"ג תפא. ב. תצ ג תקס"ו קצ תק"ע צה. קו לקו"ת ב, א קצרים פ] פרשיות תריא]	וידבר . . במדבר סיני שאו את ראש וידבר . . במדבר סיני שאו את ראש מבן עשרים שנה [לה"ע הדגלים [להבין ענין כחי' גרשון וקהת	א, א"ב א, ג ב, ב ג, יז"כה
---	--	--

נשא

לקו"ת כ, א. א, ב ב לקו"ת כג, ד ג ר"פ מו ב] תקס"ג תקיב. ג תקכט תקס"ג תקיב ג תקס"ז קצב א. קצז ב בוך 1066 פו, ב ב] בוך 115 קסא, א א. קסט, ב א לקו"ת נשא כ, א א] לקו"ת כו, א. א, כז, א ב תקס"ו רכח א. רלה ב פרשיות תריב לקו"ת כח, ב. כט, ג	נשא את ראש וידבר . . נשא את ראש [לבאר ענין ג' ידות וידבר . . נשא נשא את ראש [מקדש ה' [זאת עבודת הגרשוני	ד, כ"ב י, כד ו, כג ו, כה ז, פד
--	---	--

בהעלתך

לקו"ת כט, ג א. לא, א	בהעלתך את הנרות	ח, א-ב
לקו"ת לא, ג ג		
אתהלך צח		
תקס"ב רטו א. רכא ב. תקפא א	דבר אל אהרן כו' בהעלתך	
תקס"ב תנה א. תנח ב	וידבר . . דבר . . בהעלתך	
תקס"ג תקנג ג	וידבר ה' כו' בהעלתך	
תקס"ו רמב	בהעלתך את הנרות	
פרשיות תריג		
לקו"ת לב, ד	וזה מעשה המנורה	ח, ד
אתהלך קנג	והניף אהרן את הלויים	ח, יא
לקו"ת מסעי צב, א	[הנה . . ויהי בנסוע	י, לה
פרשיות תריד	וברדת הטל	יא, ט
קצרים פב	ואצלתי מן הרוח	יא, יז
לקו"ת לא, ד	[וזהו ויאמר משה . . שש מאות	יא, כא
לקו"ת לג, ב א	אם את כל דגי הים	יא, כב
ר"פ פב א		
תקס"ז קצא א	[להבין . . לאכול דגים קודם לבשר	
לקו"ת לא, ד	[ויאמר . . היד ה' תקצר	יא, כג
קצרים פג	והאיש משה ענו מאד	יב, ג
פרשיות תריח		
קצרים פד	ה' במראה אליו אתודע	יב, ו
(תקע"א) בוך 1004 פג	[בחלום אדבר בו	
אתהלך א	לא כן עבדי משה	יב, ז

שלח

לקו"ת לו, ג א	שלח לך אנשים	יג, ב. ל
תקס"ז רכג א	ויהס כלב	
פרשיות תריט	לה"ע [ארץ] אוכלת יושבי'	יג, לב
פרשיות תרכ	[להבין ענין המרגלים	
לקו"ת לו, א א	ויאמרו . . טובה הארץ	יד, ז-ח
תקס"ז רכז א		
לקו"ת לח, ג א. לט, ג ב	ועתה יגדל נא	יד, יז
תקס"ג תקעו. תקפו		
תקס"ו רמה א. רנב ב		

אתהלך ק	ואולם חי אני	יד, כא
תקס"ט קפג א. קצא		
פרשיות תרכז א		
פרשיות תרלב א		
בוך 403 פד, א	[במדבר הזה יתמו	יד, לה
לקו"ת מ, א	בפ' נסכים כתיב כי תבואו	טו, ב
לקו"ת מא, ג א	[ענין הנסכים	טו, ד-ה
בוך 1116 כה, ב א	ענין מארו"ל כל הקורא ק"ש	
לקו"ת מב, ב. מג, א	מקושש	טו, לב
פרשיות תקנז]	[דבר אל בני ישראל	טו, לז-ח
סידור ג, ג. ה, א	ועשו להם ציצית	
אתהלך קפז		
פרשיות תרלז		
לקמן טו, מ]	[ויאמר . . ועשו	
סידור פ, א א. פכ, א ב	והי' לכם לציצית	טו, לט
לקו"ת מג, ג. מד, ב		
לקו"ת מד, ג א. מה, ב ב. (מו, ב)		
פרשיות תרמג]	[להבין חילוק . . וראיתם אותו	
פרשיות תרמד א	ביאור . . וראיתם אותו	
פרשיות תרמו א	וזכרת' את כל מצות ה'	
[תקס"ח שמא א		
(תקע"א) בוך 1004 עא]	להבין . . (ועשיתם אותם?)	
תקס"ח של א. שמא ב	למען תזכרו	טו, מ
פרשיות תרנג ג		
פרשיות תרנו ג		
תקס"ח תרחצ ב	[הנה . . ההפרש שבין תו"מ	
לעיל טו, לט. פרשיות א		
בוך 1066 קנט, ב א	ויאמר . . ועשו להם ציצית	
(לקו"ת מו, ב)	אני ה"א	טו, מא
לקו"ת מו, ד א. מז, ד		
לקו"ת מח, ב. מט, ג		
תק"ע קיח א		
קצרים פה ב		
פרשיות תרסא ב		
פרשיות תרסג ב		

קרח

לקו"ת נב, א א	ויקח קרח	טז, א
תקס"ב רכב א. רכז ב		
תקס"ב תסא א. תסב ב. תקפב א"ב		
לקו"ת נה, ג	והנה פרח מטה אהרן	יז, כג
תקס"ו רס	ויאמר . . אתה ובניך	יח, א
לקו"ת נה, ב א	ועבד הלוי הוא	יח, כג
תקס"ג רט א		
קצרים פו		

חקת

לקו"ת נו, א א. נז, ג א	וידבר . . זאת חקת	יט, א"ב
תקס"ה תערב א. תרפ ב		
פרשיות תרסו ג	זאת חקת התורה	
לקו"ת ס, א ג. סא, א	ויקחו אליך פרה אדומה	
לקו"ת סא, ב		
תורת חיים שמות שב, ב ד	[להבין . . מצות פרה אדומה	
תקס"ב שסח ד	לה"ע פרה	
פרשיות תרעה ג	הכל כשרים לקדש	
לקו"ת ס, ד	[ולקח הכהן	יט, ו
קצרים פז	זאת התורה אדם	יט, יד
לקו"ת סא, ג	והזה הטהור	יט, יט
אגרת הקדש סכ"ח (חניא קמז, ב)	[למה נסמכה פ' מרים	כ, א
לקו"ת סא, ד	ויעש משה נחש נחושת	כא, ט
אתהלך טו	וישימהו על הנס	
לקו"ת סב, ב א. סג, ב ב	אז ישיר ישראל	כא, יז
תקס"ד קסד. קע		
תקס"ו רסט א. רעז ב		
לקו"ת סד, ד א. סו, ד ב	על כן יאמרו המושלים	כא, כז
תקס"ז רנט א. רסה ב		
פרשיות תרעו		

בלק

לקו"ת סז, א א. סח, ג ב	מי מנה עפר יעקב	כג, י
תקס"ג תר א. תריג ב		

קג, כא	לא הביט או ביעקב	לקו"ת ע, ג א. עכ, ג ב
		תקס"ד קעד א. קפ ב. קפב. קפד. קפה.
		פרשיות תרפא
	[השיבנו אבינו לתורתך]	תקס"ג תשצט א
ה, כד	מה טובו	לקו"ת עג, א א
		תקס"ב רלא א. רלה ב
		תקס"ב תצד א. תצז ב. תקפג א-ב

פינחס

כז, א	ותקרבנה בנות צלפחד	פרשיות תרפג
כח, א-ב	וידבר . . . צו את בניי	סידור לא, ג א. לד, ב ב
	צו את בניי	לקו"ת עה, א א. עו, ג ב
	(ביאור שני)	לקו"ת עז, ג
		תקס"ה תשמח א-ב
		קצרים פח ד
		קצרים צ ד
		קצרים צב ג
	את קרבני לחמי לאישי	לקו"ת מטות פד, ד ג
	[ושמע אביה את נדרה	תקס"ט רה. ריז
כח, ו	עולת תמיד	
כח, יט	[להבין ההפרש דבפסח כתי	לקו"ת שמ"ע צב, ד א
	והקרבתם אשה	קצרים צה א
		בוך 1066 קז, ב א
	ביום השמ"ע	סידור רמד, ג א
כט, א	[לה"ע תקיעת שופר	אתהלך ככד א
		לקו"ת סוכות פ, ד
כט, לה	להבין מ"ש ביום השמיני עצרת	לקו"ת סוכות פא, ד א
	ביום השמיני	לקו"ת שמ"ע פג, א ב
		לקו"ת שמ"ע פד, ד ג. פו, א ד
		אתהלך נב, א
		תקס"ג תשעה ב. תשפו ⁶
		תקס"ה תתקס ג. תתקעה ג. תתקעו.
		תתקפ ד. תתקפה.
		קצרים צו ו

קצרים צו ו	
קצרים צט	
קצרים ק	
פרשיות תרפה	
פרשיות תתקג	[למה נק' שמיני עצרת]
לעיל כח, יט	ביום השמיני
(תקע"ב?) בוך 1116 ו, א.ה. ח, ב	
אור התורה שמ"ע איתשעט ה]	

מטות

לקו"ת פא, א. פכ, ג ב	וידבר . . ראשי המטות	ל, ב-ג
תקס"ב רלו ד. רמא ה		
תקס"ב תצט ד. תק ה. תקפכ ד		
תקס"ד קפז א. קצא ב		
תקס"ז רפט א. רצו ג		
תק"ע קכג ו		
פרשיות תרפח ג		
תק"ע קכג ו]	[איש כי ידור	
לקו"ת פג, ג א	ואשה כי תדור	ל, ד
אחהלך ט א		
קצרים ק א		
לקו"ת פד, ד א	ושמע אבי' את נדרה	
קצרים צב א]	[את קרבני	
קצרים קב, א	[ענין . . מיתת משה בנקמת מדין	לא, ב
קצרים קג, א]	וכל אחד נכלל	
לקו"ת פה, ד א. פז, א ב	החלצו מאתכם	לא, ג
תקס"ו רפה א. רצב ב		
קצרים קד	ומה . . שבא משה לכלל כעט	לא, יד
פרשיות תרצב	בילקוט . . וחצית את המלקוח	לא, כז

מסעי

לקו"ת פח, א א	אלה מסעי	לג, א
לקו"ת פח, ג ב. פט, ב ג		
לקו"ת צא, א. צב, א		
ר"פ קו ב. קי ג		
[תקס"ח שנד ג]		

פרשיות תרצד א

תקס"ג תרכט. תרמא. תשצה

לקו"ת צה, א

קצרים תקו] [ק

לקו"ת צד, א

לג, ב מוצאיהם למסעיהם

לג, ג-מט [ענין מ"ב מסעות

לד, יא וירד הגבול

ואתחנן

לקו"ת ב, א. א. ג, ב ב

תקס"ד קצו. א. רג ב

תקס"ג תרסו ג

קצרים קה ד

קצרים קז ד

פרשיות תרצה ג

אתהלך רנח א

תקס"ב פח א

תקס"ה ד

קצרים קט

סידור פה, ב א

תקס"ו כא א

תקס"ז רמו א

[לקו"ת ה, א]

קצרים קי

לקו"ת ד, א. א. ה, א. ב. ו, א ג

לקו"ת ז, ד ד

תקס"ד קכ

תקס"ה תשכח. א. תשלח ב. תשסז ג

תקס"ו שיא. ה. שיז

פרשיות תרצט

פרשיות תשא

פרשיות דתשא

לעיל יתרו כ, ח

תו"א לעמבערג יט, א א

תו"א יתרו ע, ד א]

לקו"ת ט, א א

לקו"ת י, ב ב

תקס"ח שפ. א. שפז ב

ג, כג ואתחנן אל ה'

ג, כט ונשב בגיא

ז, ז איתא בספרי מי כה"א

תניא בספרי מי כה' אלקינו

מי כה"א בכל קראינו אליו

ד, לה אתה הראת

ד, לט וידעת היום

ה, יב [שמור וזכור

[שמור

זכור את יום השבת

ו, א-ב וזאת המצוה

למען תירא

וזאת המצוה

סידור עה, ד]	[להבין פ' ראשונה דק"ש	ג, ד
לקו"ת יא, ב א	שמע ישראל	
[לקו"ת יא, ד ג]	[ענין ק"ש אחד ואהבת	
תקס"ב רמד א. רנב ב	שמע ישראל	
תקס"ב תקטו א. תקכא ב		
[תקס"ה תרחצ ג]		
תקס"ו יב ד		
תקס"ו מב		
תקס"ז רלה		
[לקו"ת) לקמן ג, ה ד]	[ואהבת את ה"א	
תקס"ג קעב]	[המאריך באחד	
פרשיות תשח ד]	[לה"ע ק"ש	
פרשיות תשכ ד	שמע ישראל	
[פרשיות תשכב]	[לה"ע שמע והי' שבק"ש	
פרשיות תשכו	שמע ישראל	
פרשיות תשכט		
פרשיות תשלג		
[פרשיות תשלו]	[להבין . . בק"ש אחד ואהבת	
פרשיות תשלט	שמע ישראל	
פרשיות תשמז		
פרשיות תשנ		
פרשיות תשנג		
פרשיות תשנו		
פרשיות תשסג		
[פרשיות תשסד]	[להבין פ"י מלת אחד	
לקו"ת יב, ד א	ואהבת את ה"א	ה, ה
אתהלך כג	וזהו ואהבת	
הנסמן] "ד" לעיל ג, ד א]	[שמע ישראל	
[לקו"ת שלח לט, ג]	[הנה ענין בכל נפשך	
סידור עו, ד	והיו הדברים	ו, ו
תקס"ג שנא		
פרשיות תשסז		
תקס"ז דש א. שיא	ושנתתם לבניך	ז, ז
	[הנה . . בפ' ראשונה . . תורה	
בוך 1146 א, ב א	. . ואח"כ מצות	
קצרים תז]	לה"ע קבמ"ש בק"ש ודברת במ	

תקס"ג תרצה א.	את היא תירא	ו, יג
קצרים שכח א		
פרשיות תשסט א	כתיב כי ישאלך בנך	ו, כ
פרשיות תשעג א	כי ישאלך בנך	
פרשיות תשעו	וצדקה תהיה לנו	ו, כה
ר"פ קלה	ענין היום לעשותם	ז, יא

עקב

תקס"ג תרעז. תרפד	והי עקב	ז, יב
פרשיות תשעט		
קצרים קיב	כי תאמר בלבבך	ז, יז
[קצרים קיב]	[ענין הצרעה	ז, כ
לקו"ת יג, ג	ויאכילך את המן	ח, ג
תקס"ז רו"י	כי לא על הלחם לבדו	
לקו"ת יד, א א. טז, ג ב	ואכלת ושבעת	ח, י
סידור קו, א א	[ת"ר מנין לבהמ"ז מה"ת	
בוך 349 צד, א א	להבין ענין בהמ"ז	
בוך 349 צו, א ב]	בבהמ"ז ועל בריתך שחתמת	
תקס"ב רנט	ועתה ישראל	י, יב
קצרים קיג		
[קצרים קיד]	[ענין סמיכת פ' היראה לפ' העגל	
פרשיות תשפא	ועתה ישראל	
תקס"ג תרצה א	את היא תירא	י, כ
קצרים שכח א		
לקו"ת יז, ג א	ארץ הרים ובקעות	יא, י
ר"פ קלד א]	[מדת חסדו של אברהם	
תקס"ב כה	לאהבה את היא	יא, יג
אתהלך קיד	ונתתי מטר ארצכם בעתו	יא, יד
קצרים קטו	ואספת דגנך	
פרשיות תשפד. תשצא	למען ירבו ימיכם	יא, כא

ראה

לקו"ת יח, א	ראה אנכי נותן	יא, כו
תקס"ג תרצו. תשצ		

תקס"ח שעב	[להבין שרשי הדברים	
פרשיות תשצב	ראה אנכי נותן	
פרשיות תשצו]	[להיע נקודת הלב	
סידור כג, ד. כג, ג	אחרי	יג, ה
לקו"ת יט, ב א. כ, ג ב		
תקס"ג תרצ. תרצד		
תקס"ה תשעו א. תשפו ב		
קצרים קטז		
לק"ת כב, ב א. כג, ד ב	כי תשמע בקול	יג, יט
תקס"ז שכב א. שכט ב		
פרשיות תתא ב		
תקס"ה תרמח	וברכך היא	טו, יח
סידור רפד, א א. רפו, ג	ששת ימים תאכל מצות	טז, ח
סידור רפט, א ב		
לקו"ת צו יג, א ג		
לקו"ת צו טו, ב ד		
לקו"ת צו טו, ד ב		
תקס"ד פח א		
תקס"ז קיז ב		
תקס"ז קיח ב ^י		
תקס"ח קעא ד]	[ויהי העגן והחושך	
תק"ע סה ג. עג	ששת ימים תאכל מצות	
פרשיות תתה א	ועשית חג שבועות	טז, י
פרשיות תתט א		
פרשיות תתטז א		
לעיל יתרו כ, א-ב א]	[וידבר . . אנכי	

שופטים

תקס"ה תשצח א. תתמג ב	שלוש ערים תבדיל לך	יט, ב-ח
תקס"ה תשצח א. תתמג ב	ואם ירחיב היא את גבולך	
קצרים קטז	כי האדם עץ השדה	כ, יט
פרשיות תתכז]	[ענין עגלה ערופה	כא, ד

(8) במפתח מאמרים (שם בריש הספר) ע' X ד"ה ששת — אחרון צ"ל שביעי ובשורה שלאחרי צ"ל ששת ימים תאכל מצות אחרון של פסח (ע') ק"ח.

תצא

כא, י	כי תצא	לקו"ת לד, ג א
		לקו"ת לה, ג ב. לו, ג ג
		אתהלך קצו
		תקס"ב רסא א. רסט-תרפח
		תקס"ה תתכ ב. תתלא ג. תתנב. תתסה. תתקנא.
		קצרים קיז
כא, טו	כי תהיינה	לקו"ת לז, ד א
		תקס"ג תשיט א. תשכה
		קצרים קיח
כב, ו	כתיב כי יקרא קן צפור [ענין מחשבה טובה ענין לבושים אדה"ר	פרשיות תתכט א קצרים שנב א קצרים תצה א]
כב, כה	ואם בשדה ימצא האיש	אתהלך רלח א תקס"ב סו א
כג, ו	ולא אבה	לקו"ת לח, ג א. לט, א ב
		תקס"ו שלד א. שלט ב
		פרשיות תתלד. תתלו
		פרשיות תתמ
כה, יז	לא אבה זכור את אשר עשה לך עמלק	תו"א תצוה פד, ב א. פה, ב ב
		תקס"ב קסז
		תקס"ג קצה
		תקס"ה שפא א. שפז ב

תבא

כו, א	והי' כי תבא	קצרים קיט א
		פרשיות תתמה
		פרשיות תתנ א
כו, טז	היום הזה ה"א מצוך	לקו"ת מא, ג
כה, מז	תחת אשר לא עבדת	לקו"ת מב, ג א
		אתהלך רמז ב
		תקס"ב עה ב
		(תקס"ח) בוך 1066 קמו, א ג
		תקס"ח קנט ג
	[וידבר . . אלה מועדי הריף כ' פי"ג דברכות	מאה שערים מה, א א]
כט, א	ויקרא משה	לקו"ת מג, ג

נצבים

סידור רלא, ב א. רלב, ב ב	אתם נצבים	כט, ט
לקו"ת מד, א א		
תקס"ב תקכה א. תקכט ב		
פרשיות תתנא		
קצרים קכ	והי' בשמעו	
קצרים קכא	והשבות אל לבבך	ל, א
קצרים קכא א	ושב היא את שבותך	ל, ג
[פרשיות תקנו א. תקנה א. קצבא]		
תקס"ג תרעה	אם יהי' נדחך	ל, ד
קצרים קכב		
לקו"ת מה, ב א	כי המצוה הזאת	ל, יא
תקס"ה תתעו א. תתפג. תתקלה		
פרשיות תתנט ב		
[פרשיות תתסא ב]	[כי קרוב	
לקו"ת מה, ד]	[לא בשמים היא	ל, יב
לקו"ת מו, א א	כי קרוב	ל, יד
תקס"ג תשמז א. תשנג		
פרשיות תתסא ב		
פרשיות תתסה א		
פרשיות תתנט ב]	[כי המצוה	

האזינו

לקו"ת עא, ג א	האזינו השמים	
לקו"ת עג, ד ב		
לקו"ת עד, ב		
תקס"ג תשנו א. תשסג		
תקס"ז שנה ב. שס		
פרשיות תתצא		
קצרים קכב	להבין הפסוק כי חלק ה' עמו	לב, ט
תקס"ו שס א'	יסובכנהו יבוננהו	לב, י
פרשיות תתצג א		

לקו"ת עז, ג א	כנשר יעיר קנו	לב, יא
תקס"ד ריט א. רכג		
פרשיות תתצח א		

ברכה

לקו"ת צג, א א	ואתה מרבכות קדש	לג, ב
תקס"ח תקכו א	ואתא מרבכות קדש	
קצרים קכד	מימינו אש דת למו	
לקו"ת צג, ד. צה, א	תורה צוה	לג, ד
תקס"ו שסז. שעו		
קצרים קכה	יורו משפטיך ליעקב	לג, י
אתהלך נה	מחץ מתנים קמיו	לג, יא
תקס"ד כד	ולא ידע איש	לד, ו
תקס"ה קפד]	[להבין . . ולא ידע	

מפתח עיניים

מאמרי אדמו"ר הזקן על פרשיות התורה והמועדים

(נערך ע"י הרה"ת ר' דוד משה שי' אולידורט)

- א -

קיים כה"ח - ברוחניות - צ.

אברהם ויצחק

אהבה ויראה, הפכים - קל.

אברהם ושרה

מ"ה וב"ן - קלו.

אברהם יצחק ויעקב - תקפ.

אברם

אב רם, רוממות ח"ע - פ.

אדם

אדם דוד משיח - תקפט.

אדם וכי לא אדם חורב ומדות ופני

הכתר - שכח-שכט.

ג' בחי' אדם - שלא. תקטז. תרט.

דאצי' דבריאה; יחוי"ע, יחוי"ת; ז"א

ומל' - קח-קט.

דלעילא קרא שמות - ב.

הכל נברא בשבילו - תשלח.

התכללות המדות - שכט-של.

הוי' - נא.

מ"ה - עד. שכח.

העליון כי יקריב - אתעדל"ע - תקח.

אדם וחווה

ז"א ונוק', מ"ה וב"ן, הוי' אלקים - ג.

אדם העליון

יורד למטה בשביל שלימות - תקטז.

שם מ"ה - נא.

אדם קדמון

התכללות הספירות שבו מחמת הארת

אור א"ס שלפני הקו - עב.

יש בו ע"ס רק שהם כלולים כא' - עב.

מחשבה הקדומה שבו - עב.

נק' עולם - א.

עקודים - עא.

ראשיתו מראשית הקו - סח.

אב ובן - רמא.

אב אוהב בן קטן וכשיזקין צריך לעשות

רצונו וא"ל מרחיקו - תתצו.

או"א

איך יש - תקכא

ההפרש ביניהם לאריך - קלד-קלה.

יחודם - קכו.

יחודם ע"י מזל שבכתר - קכח.

ס"ת והיכל - קכו.

תרין רעין כו' - קלד. תקכח.

אבות - רלד. תרי. תשכט.

הגילוי אליהם ע"י שדי - רכח.

מעשיהם סימן לבנים - צא.

פעולתם - צב.

אברהם - רעז-רעה.

אהבה - קכט. רמח-רמט.

אות ה' שנוספה בשמו - פד.

האמירה לך לך גר, חוס' גילוי במו"ס

דאצי' - פב-ג.

בא בימים כו' - רלט-רמ.

ג' זמנים בו: לפני ע"ה, אחרי ע"ה, בן

צ"ט - פ.

הוספת אות ה' בשמו אחר בואו לכנען

- פח.

ומשה - שיא.

חסד דאצי' - קכא-קכג. קכה.

טענתו נגד גזירת סדום - קכ-קכג.

קכה.

לא ידענו - שפא.

מוצע בין תורה למצוות - תרג. תרו-

תרח.

מרכבה - קכה.

נימול מעצמו - צו.

- שם מ"ה החדש מאיר במצחא רא"ק - סח. עא.
- אדם הראשון - תלב.
- יחז"ר ז"נ בתפלתו - ד.
- בירר קוצים מכרם העליון - ד.
- חטאו - תחכט.
- החטא שרצה אהבת עולם - תיג.
- לפני החטא הי' אלקות בגילוי - רמד - רמה.
- נק' אדם דבריאה - ד.
- ראשו בבריאה ורגליו ברוחניות עשי' - ד.
- אהבה
- אהבת עולם ואה"ר - רמא-רמב. שנב. תקמה.
- אה"ע ואה"ר: מחמת טעם או כאב וכן - תיג.
- אה"ר דמיכאל נק' עולם - א.
- ב' בחי': אהבת המבוקש והעצם - תדשמ ואילך.
- ב' בחי': גילוי האהבה מקרוב ועוצם התשוקה מרחוק - קעב.
- ב' בחי': עליונה ותחתונה - תתנט ואילך. תחטא ואילך.
- ב' בחי': מחמת הטעם ובלי טעם - שפז. שפט.
- ג' בחי': ע"פ טו"ד; במס"נ - אבל בכפ"י מלמע'; במס"נ מלמטה - שצב.
- ג' מדרי': אהבה, נדיבות, חסד גשמי; חב"ד, חג"ת, נה"י - תחקטו.
- מרחוק דוקא - קכט.
- פסולת שלה - כעס - ריח"ריט.
- הקירוב שבה מביא לידי ריחוק - רמח - רמט.
- שע"י החושך - רמב"רמג.
- אהבה ויראה - רכזרכח. תסהר - תשסו. תחלג. תחלה-תחלו.
- אהבה - קדוש; יראה - קדש - נו.
- כנסים - קפא-קפב.
- שני הפכים - קכט.
- אהבה מסותרת - קל. שפז. שצ.
- גילוי ע"י שמחה - שפט. שצא.
- אהבת ה' - תקיב-תקיג. תשלז ואילך.
- אהבה שבטעם רק בחכם ואהבה שבלי טעם בכ"א מישראל - שפז. שפט - שצ.
- מצוה להתכונן בדברים המעוררים - קעב.
- אהבת ישראל - תריג.
- כולם מתכללים, הקדמה לתפילה - תקצא-תקצג.
- אהליאב - שעא.
- אהרן
- א' הר נו"ן - שנב.
- שושבין - שנא.
- אזיר
- אזיר התחתון והעליון - נט.
- אומות העולם - תתעה.
- אומות מלשון אם - קצב.
- האור האלקי מתלבש בהם במסך מברזל - נ.
- אחדות שבהם מצד שרשם בצמצום שהוא בחי' אק וביטול - עג-עד.
- בהתחלקות כי שרשם בתוהו - עד.
- בפירוד בפני' אבל בהתכללות בחיצוניות, כי אור הרשימו שבהם כולל כל מה שנחעלם כו' - עד.
- הפרידן מאחדותו - עד.
- חושבים שמושלים על ישראל ע"פ טבע אבל כו' - תה.
- מלשון ים - תקנה.
- שפע פרנסתם שונה מישראל - נג.
- ע"ע הבדלה; ישראל ואה"ע.
- אוצר של יר"ש - קצ.
- אור
- כח - קמ. נא. קלב-קלג.
- אוא"ס - רכו.

תקכב. תקס. תשנג. תתקטו.
 האורות פשוטים והציור מצד הכלים -
 שנ.
 המשכת אור החכ' דאצי' בכלים דאצי'
 - ה.
 כל דבר יש בו או"כ - א.
 כל הכלים מסתירים על האור חוץ מכלי
 התפארת - סד.
 לא יאיר האור בכלי שהוא היפוכו
 ומנגזו - סו.
 עיר ומגדל - עה-עו.
 אור פנימי ומקיף - קצה-קצט.
אורות וכלים
 ב' מדרי' - קצה.
 אותיות - רלב. רנה-רנו.
 אותיות השכל ואותיות המחשבה - ו.
 בנות בחים - עה.
 בנפש - תרלט.
 המח' והדבור - תחסה ואילך.
 מחכמה - רכא.
 מלשון אתא בוקר, לא דבר חדש אלא
 מהעלם לגילוי - ו.
 ממלי' דחכ' או מקדמות השכל - קנד.
 מקורם בשכל - קנג.
 סברא אחת בכמה סוגי אותיות - רלד-
 רלה.
 ררבין וכר' - תשלב.
אותיות, פרטי האותיות
 א' - תשסד.
 א' זעירא ורבכא - תקו.
 אל"ף חכמה - נא.
 ב' - תקסח.
 ד' - תשסה.
 ה' אתא קלילא - נח.
 ה"א בינה - פד.
 ו' - תשלד ואילך.
 ח' - תשסה.
 יו"ד - תשלד ואילך. תשסד.
 יו"ד ג' קוצין - פח.

מעין המאור - קלב.
 פשיטות והתחלקותו בלי שיעור תלויים
 זכ"ו - קלב.
 אור ומאור - רלב. תשנד ואילך. תשלג
 ואילך. תחמה.
 אור אין סוף - תתמה.
 אין סוף וקץ לעילוי אחר עילוי - א.
 ב' בחי': עצם האור והתפשטות -
 תשלג ואילך.
 טעם שנק' אור - תרכג.
 כמו אור השמש - חשנד ואילך.
 המחקרים הבינו - כמו אור זיו, אבל
 אי"מ וצ"ל פרסא - שטט.
 מצ"ע אין בו ע"ס ורק ע"י צמצום -
 מזו.
 נמשך במקום היחוד - עג.
 נמשך ע"י ממוצע, שמות - רכב.
 נפש דאורות דאצי' - א.
 נק' אור כי לא נשתנה - תקנו-תקס.
 אור חוזר - ת. רצו. רצט.
 משל מזריקת אבן, אור השמש - נט.
 ע"י העלם דוקא - מה.
אור ישר
 לא רצה המאציל שיהי רק אור ישר,
 כי אז תהי' יניקה כו' - נב.
 אור ישר ואור חוזר - קה. קמט-נ.
 רפג-רפד. רפז-רפח.
 או"י מתקצר ואו"ח מתרחב - תשפח
 ואילך.
 ב' בחי' בהם - תרה ואילך.
 אור הנשמה דבי"ע - קמא-קמב.
 אור פנימי ואור מקיף - תחסה
 ואילך.
 בעבודה ובהשתל' - חיב.
 אור של תולדה - שטט. קמג.
 ע"י פרסא - קב.
אורה
 התפשטות האור בעלמא דנוק' - שפה.
 אורות וכלים - קמו. תרד. תשלא.

- העלאת ניצוצות - רה"רו.
 לש"ש - נג.
 מלחמה - נג.
 ענינה למע' - תשצג.
 פעולת העדר האכילה - תשצג.
 א"ל, שם
 חסד - סג.
 אלקות
 געטליך - קד.
 אלקים, שם
 גבורות - סג.
 ה' אותיות דאלקים הם כלים להגביל
 אור הוי' - נט.
 ל' רבים ולכן מקור היראה מגדולתו -
 רכזרכ
 לשון שררה - מד.
 מלכות - ב.
 מעלים ומסחיר, גבורות - מד.
 שבעליון נעשה הוי' לחתחן - קסג.
 אלול - תחכה ואילך.
 ר' אלעזר בן עזרי' - רי.
 אלף השביעי - ב.
 אמהות
 ענין היופי שלהן - קסח.
 אמונה - שיד. שסה. תקלד. תשס
 ואילך.
 גנבא אפום מתרתא כר - שסז.
 לא משכל - תרנג.
 פרנסתה ע"י המצות - שסח.
 רגילות - שסז-שסז.
 אמונה ואמת - שעג-שעה. שעו-שעז.
 אמונה ודעת - חשד ואילך.
 אמירה
 אמירה ודיבור; בלב ובפה. - קכג.
 אמן
 גדול העונה אמן - תחלח.
 אמת ושקר - צד.
 אסתר - שפא.
 בעבודת האדם - שעט.
 יו"ד מורה על העתיד - מז.
 ע' רבתי - א.
 ש' - תקסח. תשעד ואילך.
 אחאב
 דורו רשעים ובכ"ז הצליחו מחמת
 אחדותם - עג"עד.
 אחד - תרנג. תרנח-תרנט. תשסד ואילך.
 אחד המנוי ואחד הפשוט - סד.
 ב' בחי': סתם ואריכות - תשנ ואילך.
 יחיד - תרל. תשד.
 אחדות
 איך ייתכן באומות העולם - עג.
 אחדות ה' - שז. תשלו ואילך.
 אחותי יונתי תמתי - שמה-שמו.
 אחליפו דוכתייהו - ע. תקיא-תקיב.
 תשח-תשט. תשכג ואילך.
 אחשורוש - שפ"שפא.
 איהו וחייהו וגרמוהי חד - צח-צט.
 אילה
 מל' - ריז.
 אילן
 ב' ענינים בשביל צמיחתו: תיקון
 עצמותו והסרת הקלקול - ג.
 אין
 אין אמיתי למעלה ממקור למקור דכח
 המשכיל - קסו.
 אין דאוו"ע ואין האמיתי שהוא מקור
 הכל - עד.
 אין ויש - א.
 אין סוף
 לא שייך בעצומ"ה אלא במל' - רלב.
 אין עוד - תשמב. תתעג.
 אין עוד מלבדו - מו.
 איש ואשה - עחר ואילך.
 קול דבור - נה.
 תושב"כ ושבע"פ - נה.
 איתן - רעא-ערב.
 אכילה - תרפח.
 ב' מיני אכילה - רט"רי.

- אפר - תרעה-תרעו.
 אפריון - תשעט.
 אצילות - א. תחקיד-תקטו.
 ב' פירושים: הפרשה ואצלו וסמוך - שיא.
 בשביל ב"ע - תשפד.
 המשכת אור חכ' דאצי' בכלים דאצי' - ה.
 לשון אצלו ולשון הפרשה - תקעב.
 ממוצע בין מאציל לנבראים - קעח.
 ענינו - ק.
 אצילות ובריאה - ק.
 אצילות ובי"ע - צט. קמו. רטז. שיב.
 שסב.
 ההפרש ביניהם - קמא.
 כמו כוחות ולבושים - שמת.
 אבי"ע
 יש בהם קליפות ולכן צריך צמצום הארת ח"ס בהם - פד.
 ארון
 מקום ארון אינו מן המדה - תרמה.
 ארי'
 שרשו למע' גבוה - ריח-ריט.
 אריך אנפין
 דרגות בו - ריג.
 יחידי בעצם - קלה.
 פני' חיי' שבו - ריב.
 ארץ
 מלכות, בינה - פב.
 ארץ ישראל - רכו. רלח.
 אוכלת יושבי' - תריט-תרכ.
 ארץ כנען - קפד.
 מעלתה - קסא-קסג.
 ארץ כנען - פח.
 ארצות החיים - קצ.
 אש
 נמשך למעלה - תתקו.
 אש ומים
 אי אפשר לחברם כלל - ע.
- ארמ"ע - ח.
 אמ"ר ועפר - זו"נ; מדות ודבור - קפה.
 בגן עדן בתכלית הדקות - ג.
 כנגד דצח"מ - קנא.
 צורתם - גלגל חמה - ד.
 אשה
 בינה יתירה - נה.
 דבור - נה.
 יראה - נה.
 לחם - נב.
 תושבע"פ - נה.
 אשם תלוי - תרנד.
 אתה הוא עד שלא נברא כו'
 עיקר עבדת ה' - שצט.
 אתכפיא ואתהפכא - תקט.
 אתעדל"ע ואתעדל"ת - רכח. תקו-תקז.
 תקו. חשכט.
 אתעדל"ת - קפ.
- ב -
- בדים
 וטבעות - תקלה. תקמא.
 בהמה
 כשלוקח הריאה לעצמו - הב הב,
 וכשפוסק הלכה בה מתעלית לחכ' - שצח.
 מחדו"מ שבה - קמא.
 בהמות וחיות - תקעח.
 בושח - רמ"רמא.
 בחירה חפשית
 תירוץ קושיית הרמב"ם - שמשמע
 בכ"מ שהקב"ה גוזר כר' - תקט.
 ביטול - קפט. תשפו ואילך.
 ביטול היש - רה.
 ב' בחי' בכל יום - תקמט.
 ב' בחי': מטו"ד ושלמע' מטו"ד - תקמג.

- הוא יחד העלין - עב.
 ביטול היש - תכלית הבריאה - מה.
 ביטול היש והמציאות - ריט"רכ.
 ביטול הנבראים אם הכח האלקי הי'
 מתגלה בהם כמו שהוא בעצמותו -
 מד.
 השתחווה - תשנח ואילך.
 חיצוני ופנימי - שי.
 בקדושה - עב.
ביטול והתלהבות
 ההפרש ביניהם - חרכ.
ביטוש - חרסא-חרסב. חרסג ואילך.
בינה - נו. תחיה ואילך.
 אינה נמשכת מחכ' - פו.
 התגלות עתיק בה - תקמח.
 מעלתה על חכ' - פו.
 שייכותה לעתיק - פה.
 שער - ריא.
 תכלית הישות - פא.
בינה ורזי - חרפט ואילך.
בירורים - תקטז.
ב' בחי': אחכפא ואחהפכא; פנימי
 ומקיף - תריא-תריב.
ב' אופני בירורים - קיו.
בירור ראשון ושני - ריט"רכ. חריט.
 כמו צירוף כסף - ד.
ע"י חכמה דוקא - נא.
 ענינם - ג.
בית דין שלמעלה - רעו.
בית המקדש - שב.
בית ראשון - תשז.
בית שני - תשז.
בכור - רנב-רנד.
בלעם
 ולבן - תקפט.
ב"ן, שם
 מאחוריים שלו מקבלים הע' שרים -
 עג.
נק' שכם וכחפים - עט.
- בן ואב**
 בן נמשך מפני התענוג ולא כשכל -
 קכח.
בנימין
 זאב - ריט.
בעל תשובה - רלא. תשכו. תחמד.
 מעלתו - קפ.
בצלאל - שעא.
בקיעה
ב' בקיעות: מוחין במדות ומדות בדבור
 - קנו.
מב' טעמים: מכח עליון או מעליית
 התחתון - קנו.
בקעה
 צמצום - עח.
ברודים
 למה לא היתה שם שבירה - עא.
 תיקון - סח.
בריאה
 אופן התהוות העולם - שיג-שטו.
 בכל יום מחדש - תשמא.
 תכליתה ביטול היש לאין - מד.
בי"ע - רצג. תשמ.
 החיות שבהם מאדם דאצי - שלג.
 יש מיש אבל שלא בערך - קעו-קעזו.
 מחדו"מ - רצב.
 הפרסאות ביניהם - קמג.
בריאה יש מאין - תשנב-תשנג.
בריאת האדם
 לכבודו של הקב"ה - שלח.
בריאת העולם
 התחדשותה - תשסז ואילך.
הטעמים: גילוי אלקות, לזכות את
 ישראל - תחמט.
ע"י לבוש. אינה פועלת שינוי - תחמה
 ואילך.
ע"י שם הוי' - מזו.
שחוק: פעם גובר על היצה"ר ופעם
 נופל - שלט.

ברכה

והד"י - ריזו. תקפו.

ברכת יצחק

כללותה - ארץ ישראל - קסא.

ברכת כהנים

יאר ישא - תריב-תריג.

בתי אחותי אמי

אחותי אמי - נו.

- ג -

גאולה

מת"ק לאלף הוי - תכ-תכא.

גבוה יורד למטה - שלט. תשלב.

כל הגדול יצרו גדול - ריח-ריט.

גבול ובלי גבול - תרכו.

התהוות גבול מבל"ג - שסא.

חיבורם - שסב.

שלא בערך זל"ז - נא.

גבורה

בבחי הסתלקות למע' - תתקז.

הן הן גבורותיו - תקנד;תקנה.

חד קציר - קה.

מורכבת גם מחסד - ע.

גוונים - תשעט.

במדות דוקא - נו.

שבאש - תשפו.

גולם

וחילופיהן בגולם - עדר.

גוף - תשנו.

קיומו לעמיד מזיו השכינה - שכה.

גוף ונפש - שלב-שלב.

הגוף פועל התחלקות בכחות הנפש,

חיבורם בכח המפליא - שסג.

גורל - שפכ.

בעבודה, ב' בחי'; בסו"מ ובע"ט, עומק

הרע ועומק הטוב - שפד-שפה.

גחלת - שלב.

גידים

ג' קנה ושט וורידין - תקכט.

ועורקים - תחכ ואילך.

גלגול

בבהמה - שח.

גלגל חמה

צורת ד' יסודות - ד.

גלגלים

השתחוואה - תרמא.

גלות

זרע אברהם באדום זרע יצחק

בישמעאל - רמת-רנא.

חולת אהבה - קעב.

טעם אריכות הגלות - רלז.

כוונתו - תכא. קפד-קפז.

כור הברזל - תה.

נטלו מישראל כל פרנסות ומוכרתים

לגנוב כו' - נה.

נתארך - תכג.

עיבור - רט.

עיקרו באלף הה' - תכ.

עיקרו בירורים - רכ.

גמרא:

בחושך, ליבון הלכתא - רכ.

גן

צריך להשקותו תמיד - ג.

גן נעול

וגל נעול - נו.

גן עדן - תשעג.

הארז חו"ב במל' - עז.

מאילנא דטו"ר - ג.

קרקעו תכלית הדקות של ד' יסודות -

ג.

גנבא אפוס מחותרתא כו' - קפו.

גניבה

ברוח' - תקסד.

גרים - קסד.

טעם שכעת יש גרים - צג.

גרשון קהת ומררי - תריא-תריב.

- ד -

דבור - תתמא ואילך. תתנג ואילך.

- דורות הראשונים
 תורתן קבע - שטז. שיו. שכ.
 חורה בלי חפלה - רצד.
 דורותינו
 מלאכה ואומנות הוא בזיון - נה.
 דירה בתחתונים - שצח. תא-תב.
 תקעו. תרסב. תשמט ואילך.
 בכל מהותו. בקבע. משא"כ במלאכים
 - תקלו.
 דוקא כשיש תחתונים - נא.
 נתאה - תרמט.
 עיקר המכוון - מז.
 קבע, בריבוי כלים - תקמב-תקמג.
 דס
 נעכר ונעשה חלב - רג.
 דעת - שצו.
 אחוריים דרצון, התקשרות, בחירה -
 שמב-שמג.
 הבלדה - תתמ.
 כולל חו"ג - קיב-קיג.
 - ה -
 הבלדה - שמט ואילך. תתמ.
 ב' הבלדות - רצד.
 בין קדש לחול כר - נ.
 הפרשה - שיא.
 הבל - קנה. קס-קסא. שמו. תשכה-
 תשכו. תתמא ואילך.
 ב' הבלים - תחלד.
 ד' הבלים - רצג.
 פנימיות החיות - נח.
 הגי
 בעבודה - שעט.
 הגשה
 יהודה ליוסף - רה.
 הוד שבהוד - ריד. תקפז-תקפח.
 תקפט-תקצא.
 הודאה - תקפה ואילך.
 וברכה - ריו.
 אוחיות הדיבור - תשל-תשלא.
 אשה - נה.
 ב' בחי: מעשה ושכל - תשפב.
 ואמירה - תקסג.
 וקול - שמו.
 מעלים - רנו. רסח.
 מקורו בחכ' - קנב-קנג.
 על ידו גילוי ההתפעלות והשכל - נה.
 עקב ורגל של חכ' - קפח.
 שינוי ע"י מדות - רעג.
 דבור ומחשבה - רסט. תקעא.
 דברי אלקים חיים - רעט-רפ.
 דבש
 יש בו גם חריפות - ע.
 דבש וחלב - רכד-רכו.
 דגים - רנו.
 וספינות - רסז. רעז-רעז.
 נוני ימא - רנו.
 דגן - תקמד.
 דגן תירוש ויצהר
 בעבודת האדם - שמג.
 דגש ורפה - תקסג.
 דובער, הה"מ
 ראה עולמו בחיו - תתכט.
 דוד
 בחי' מציאה - קסז-קסז.
 מלכות - ב.
 דצח"מ - רצד.
 בעולם אינם מחכללים זכ"ז ושבאדם
 מחכללים - של.
 דארץ העליונה - רעו.
 כ"א כולל מהשאר - ג-ד. קנ"קנא.
 כנגד ארמ"ע - קנא.
 דור הפלגה - עב.
 אין להם חלק בעוה"ב - עז.
 רצו להיות באחדות - עג.
 רצו לקבל הארת שם מ"ה - עג.
 דור המבול - ס.

השגחה	הוראה
דו"א ודמלי' - קח־קט. דו"נ, חסדים וגבורות, רחמים או כלי' - קיח.	כל דבר שאדם רואה צריך להעלותו - רז.
ע"י הכלים - קי־קיא. על העולם בכלל ועל ישראל בפרט - תתצג־חצד.	היכלות
השגחה פרטית - קד. שמ. איך מתאים השגחה פרטית היפך אחדות הפשוטה - קו. באדם וכן בדצ"ח - קי־קיא.	היכל אהבה ויראה - א. היכל ועולם - א. דק"ג - א.
השם יתברך	הלבשה
מצוי ולא במציאות חי ולא בחיים - צה.	ויניקה - תקסח ואילך. הליכה
השפעה	התהלכות - תרג.
ג' בחי': פני', חיצו', חיצר' שבחיצו' - תתו ואילך. תתכ ואילך. דביקות המקבל במשפיע - ריב. טוב ורע - צד. כשאינו מקבל יכול להשפיע - רטו.	ועמידה - תשכט.
השתחוואה	הלכות - תשב.
דאברהם היצחק - רנ.	לא יתבטלו לע"ל - שצו.
השתלשלות - ב. תקכו. תקסה. תרכת. תרמו. תתסו ואילך. אופן ירידת המדריגות כבי"ע - קמב. ב' מינים: עלה ועלול, בורא. ונברא - תתפו.	הלל - שמא.
בשביל בריאת האדם - שלו. שלח. כמשל שלשלת - רגל. ע"י צמצום ושערות - רלה. ריבוי ועלמות - רכררכו.	המן
ריבוי מן האחדות - קז. התחלקות - רכררכו. תקעה.	עלייתו ומפלתו - שפא־שפג.
ב' בחי': א' בסיבת הפירוד וב' בסיבת ההתכללות - סט. עד.	הנפה - תקסו ואילך. תתקיסט.
התחלקות והתכללות - סט. התכללות - שכת־שלא.	הספד
ב' אופני התכללות - קמט.	ענינו - קלט.
	העלאה
	ענינה - ר"רו.
	העלם וגילוי
	כמו: אדם היוצא מבית לחוץ; כלי המונח בחושך ומביאים אור - ו.
	הפכים, חיבורם
	יש ב' הפכים שאפשר למוגם כי כ"א כלול קצת מזולתו; ויש שאי אפשר - ע.
	הפרשה
	והברלה: החילוק ביניהם - שיא.
	הר
	והר ההר: אה"ע ואה"ר - שנב.
	הרגשה - תקל.
	הרכבה
	כל מורכב יכול להתחבר עם הפכו - ע.
	השגה
	ב' מדרי': ע"י מח' ושלמע' מזה - רסד־רסה.

- חושך - רכ.
 ב' בחי' חושך: חושך גשמי וענן גבוה
 - ס.
 חושן ואפוד - שנג'שנה.
 חותם - קעג'קעד.
 חזיר
 עתיד ליטהר - ריט.
 ר' חזקי'
 ראוי שלו - רסה.
 חטא עה"ד
 אחריו כחוב יעש גר' כחנות גר' - מו.
 לפני החטא - אלקות בגלוי - רמד-
 רמה.
 חטה
 חב' - תקפא.
 חיבור
 כל חיבור מסיבת הביטול - סח.
 חידוש - תסזו.
 חיות
 גבורות - רפ.
 תגבורת - שלב.
 חיים
 חיי החיים - נו.
 חכם
 כשמתאמת אצלו דבר אינו סובל הפכו
 - קסז.
 חכם גבור עשיר - תריד ואילך.
 חכמה - רסג ואילך. שנד. תקיט'תקכ.
 תקכה. תרמד ואילך. חסד ואילך.
 תחט ואילך. תחיו ואילך.
 אב, מקור וראשית הכל - פ.
 אוא"ס מאיר בה אבל לא כמו שהוא
 ממש - קלה.
 אור החכ' והתלבשותו בחכ' פרטית.
 אוא"פ ואוא"מ - קצה'קצו.
 אור החכמה נק' לבוש, מקיף - נא.
 איך ויש שבה - תרמז.
 ב' חכמות: בראש ובסוף - תרלב
 ואילך.
- 1 -
 זידי
 גם צ"ג - תקצא'תקצב.
 ועד - חסד ואילך.
 ושתי
 פוסח על ב' הסעיפים ומבולבל - שפו.
 - 2 -
 זיווג
 ראשון ושני - נב'נג.
 זית - שנב.
 זכור
 קריאתה לפני פסח - תקנא'תקנג.
 זכור ושמור
 המשכה והעלאה - שכו'שכח.
 זכירה - תרנח.
 זכרון - קצט.
 שרשו למע' מחכמה - קכח.
 זמן - צה'צו. קלח. תחס ואילך.
 ימים יוצרו כו' - רלט'רמ.
 למה לא נברא העולם לפני'ז - קכו.
 זו"נ
 אח ואחות - תקצג.
 חסדים וגבורות - קיח.
 יחודם ע"י יחוד או"א תחילה - קכה.
 זתים - ריז.
- ח -
 חבוק - תשצה.
 חגים - שמא.
 חדוה - תקל'תקלא.
 חוה - ב.
 חוט השדרה - תתיא ואילך.
 חומר וצורה - תקיג.
 חוץ לארץ - תרסא.
 חורבן
 באלף הרביעי - חכ.

- דין - קסו.
 דקליפה - עח.
 המשכחה מרצון ותענוג בכ' אופנים:
 הארתם בקירוב או העלמם בלבוש
 נמוך - קנט.
 ומלכות - תשפו.
 חכ' דאצי' שלא בערך לחכ' דבי"ע -
 צט.
 חכ' הגלוי' שבאצי' נק' יש וחכ'
 שבכתר נק' אין - פא.
 חכ' הגלוי' היא רק מהארה חיצונית של
 ח"ס - פא.
 חכ' וכתר, ההפרש ביניהם - קלה.
 כח היולי שבחכ' וחכ' בפועל - קמה.
 כח והתפשטות - שכג.
 לפעמים יש התעוררותמהאציל שאז
 יאיר אור חדש מכתר לחכ' - פכ.
 ממוצע - תשיג.
 נק' אין ונק' יש - פ.
 ראשון - תקמד ואילך.
 רוממות החכ' הנק': תעלומות חכ', חכ'
 נעלמה, נקודת החכ' שבכתר, בלי
 הפרס - חכ' שבכתר, בלי הגאונים
 - שכל הנעלם מכל רעיון - פ.
 חכמה ובינה - ריא-ריב. רסג ואילך.
 רפורפה. תשא. תקלו ואילך. תקסד.
 העלם וגילוי - פה.
 ההפרש ביניהם - פה.
 התכללותם - תריו.
 יסוד אימא קצר ואבא ארוך - תקיה.
 מזרועות דא"א - תקסח ואילך.
 נמשל ומשל - פו.
 ע"ד עקדים ונקודים - עז.
 עשי' ושמיעה - שיד.
 שרשם מאריך - קכו.
 תלויים ברצון - ריב-ריג.
 חכמה סתימאה - תתו-תחז.
 אורה אינו נתגלה, נמדד בקו המדה -
 פכ.
- חלב**
 מדם - רג.
חם
 ענינו בקדושה - קפו.
חמץ
 התנשאות - תקפג.
 חמץ ומצה - תקנ-תקנא.
 רצו"ש - תקלה.
חנוך
 הי' תופר מנעלים - נא.
 חנוכה - שפ.
 בשמן דוקא - פט.
חסד
 אור החסד והתלבשותו בחסד פרטי -
 קצו.
 חד אריך - קה.
 מורכב גם מגבורה - ע.
 ע"י גבורה - תקיא.
 חסד וגבורה - שצד.
 בשכל ומדות, בתענוג - קכו.
 התכללותם - ע.
 מר ומתוק - ע.
 פני' הכתר מכריע ביניהם - קכ.
חסדים וגבורות
 או"י ואו"ח; מלמעלמ"ט ומלמטלמ"ע
 - קיו.
חג"ת - תקעה.
בכל ענין - קה.
חץ
 כשימושך למטה יפול למעלה - רד.
חשבון
 חשבון וכלי חשבון בקדושה ובלעו"ז -
 תחצ-תחצא.
חתונה
 ביאור נוסח ברכות נישואין - מו.
חתן - ע"ע נדך.
חתן וכלה
 הקב"ה וכנס"י - רצה.
 משמח חתן וכלה, עם הכלה - מו.

- ט -

- טבע הטוב להטיב - תרכד.
 טומאת מת - תרסו ואילך.
 טל - רצו.
 טלית - תרמא. תרמו. תרמו. תרמט ואילך.
 טנת"א - תקעא. תקפא ואילך.

- י -

- י' ד
 ג' בחי' - רצה.
 ידיעת ה' - קעב-קעג. תשלו.
 המשכת האמונה אל הגילוי - שסו.
 יהודה ויוסף
 גישת יהודה ליוסף; העלאת מ"ן - רז-רט.
 גישת יהודה ליוסף ע"ד הפשט - רז.
 הוי', שם
 אדם - נא.
 אותיות - ו.
 בין באור בין בכלי - עה.
 גדול מכל השמות באורות ובכלים - סג.
 גילוי - מד.
 ד' אותיות שבו - נח.
 ה' אחרונה - כמו כח הדבור - נח.
 י"ה עם שמי שס"ה כ" - נו.
 כל ע"ס דאצי' נאצלו ע"י שם הוי' - מזו.
 לשון מהוה - מד.
 מהוה והיו"ד מורה על העתיד; וגם ענין התהוות בעצם - מזו.
 מצ"ע אי אפשר להיות השתל' - נט.
 הניקוד משתנה לפי הספירה - סג.
 שמי העצמי - רכט.
 תפארת - סג. עה.
 הוי' ואלקים - ו. רכח.
 יחודם מלמעלמ"ט ומלמטלמ"ע; בנעילת יוכ"פ - רלג-רלד.
- כולא חד - תשלח.
 מ"ה וב"ן - עז.
 עצם והתפשטות - תשמב.
 שמש ומגן - מד. נט.
 יהי רצון - קעח.
 יום ולילה - ו.
 יו"ט
 שמחה - תקב.
 שמחת יו"ט - עליית מלי' לבניה - חקבג-חקכד.
 יום כיפור - קסה. תתמא.
 וסוכות - שט.
 סליחה ביום זה מבחי' אין - קסו.
 יוסף - תקיז-תקיח.
 ואשת פוטיפרע - קנב.
 חכם - קצח.
 יופי שלו - קצט.
 יסוד - ריד.
 יסוד מקשר - שסד.
 ענינו - ר.
 שייכותו לקרי"ס - רעא.
 יוסף ובנימין - תחב. תתצה ואילך.
 יוסף ושבתים - ריז. תתמד.
 להם לא ניתנה תורה - רד.
 ענין הקנאה - רח-רט.
 יופי - קצט.
 יפה תואר ומראה - קסט.
 ענינו - קסח.
 יוצאי צבא
 מלאכים - תרצב.
 יחוד
 ב' מינים: יחוד מעצם ויחוד נפרד - תרכט.
 יחוד הספירות ע"י גילוי מלמעלי' - תשלג.
 פב"פ ופב"א ואב"א - רטר-ריז.
 יחוד זו"נ
 ע"י תפלת אדה"ר - ד.
 יחוד"ע ויחוד"ת - תחא ואילך.

- יחידה**
 מס"נ - שלו.
 ענינה - קפ"קפא.
 יין - תקמב.
יס
 גלי הים - רפ.
 וארץ - ערה.
 מל' - רסז.
 מל' דאצ'י. מסך מבדיל
 רנה ואילך.
יס ויבשה - תשלא-תשלב.
יניקה ומוחין
 יניקה - אימא; דגן - מוחין דאבא -
 קכו"קכו.
יסוד - ה. ריד.
 פני וח' - צה.
יעקב - קצב.
 אותיות יבקע, יו"ד עקב - קנב.
 בא במרמה - קפה.
 ומשה - רטז"רז.
 חכמה - קצח.
 יו"ד עקב - קפח"קפט.
 יבקע, כבקיעת החבית - קנה.
 מלחמתו עם שרו של עשו - קפכ"קפג.
 נשא ד' נשים - תקלה. תקמ.
 ענינו ההמשכה מן הקצה אל הקצה -
 קנד.
 ענין העטופים ללבן וקשורים ליעקב -
 קעא.
 רחמים. הפריד הכבשים - תקעט.
 תפארת - קסה.
יעקב ועשו - תתקטז-תתקיה.
יעקב ולאה - קנר"קנו.
יעקב ועשו - קס"קסה.
יעקב ורחל - קנד"קנו.
יצחק - קלט. תתקט"תתקיא.
 אהבהו לעשו - תתקטז ואילך.
 גבורות. מקורו למעלה מהשבירה -
 קסג.
- דיחוי - רמח.
 טעם ברכותיו לעשו - קסא.
 יראה - רמט"רנ.
 מעלתו - תרפד.
יצחק, אריז"ל
 אמר וידוי - תקצא-תקצב.
 השיג ברגע א' כו' - רסד"רסה. ער.
יציאת מצרים - ריא. ת. תקיב-תקיג.
 תקכ. תקכט.
 בעבודה - רכד. שה.
 ברוחניות בספירות - רברג.
 הכנה למ"ת - תקכח.
 ומצה - תקמו.
 תשובה - רמג"רמד.
יצה"ר - ע"ע בריאת העולם; שחוק.
 או סובר שהוא עובד ה' או שהוא
 בעצבות מעבירות - שו.
יראה - קפט"קצ. רלז"רלח. תתטז.
 תתמט.
 דוחה עוה"ז לגמרי, ולכן מטיל עצמו
 על הצבור - נד.
 חיצונית ופנימית - תרפא-תרפב.
 לפני ואחרי החכ' - תיו"תיה.
 מעלתה - נה. תחלט.
 מקרוב דוקא - קל.
 הריחוק שבה מביא לידי קירוב - רמט"
 רנ.
 תתאה ועילאה - תתה ואילך.
יראה וחכמה - תתה ואילך.
 מי קודם - תט"תתטז.
ירושלים - רצה.
ירח
 השתחווהו שלו - ב.
 חלק רע שבו שעובדים לו - ב.
יש אין יש - תרט ואילך. תשפ"תשפו.
יש מאין
 יש מיש - קעג"קעד. תרכח.
 תרין ריעין דלא מתפרשין - תחנב.
ישות - ע"ע בינה; מלכות.

כבש	בתוהו - סח.
וכשב - תקסח. תקעב.	גורם הפירוד היפך החיבור - סח.
כבשן	ישיבה - רפו.
ביטול במציאות - שט.	ירידה - תר.
כהן - רעז.	ישכר
כהן און וכהן מדין - שב"שג. שו.	חמור - ריט.
כה"ג	ישמעאלים
חכ' - שנד.	בעל חסד וכעס - ריט.
כהנים - רנב"רג.	ישראל - רמה. שדמ. תשפא.
לגבי למע' - לויים - תרסח.	אוהבים למקום - שפו. שצ.
כהנים לויים וישראלים	האמונה קבועה בלבם - שסה.
בעבודת כ"א - שנו. שנח ואילך.	אתם קרויים אדם, אחדות - עד.
כוכבים - תקיא.	באצ"י, מעלתו, ישראל - קעט.
כותל המערבי	בע"ח - קפ"קפג.
לא זזה שכינה ממנו - נח.	גוי אחד בארץ - תב"תג.
כח התנועה - קמ.	ותומ"צ. פעולת המצות בישראל
כחות	וישראל במצות - רפב"רפד.
כח הוריקה וכח הציור; נפרד ודבוק -	יש בהם התכללות מצד שרשם - עד.
שיא.	מדבר שבמדבר - קנא.
כלים	מפרנסין לאביהם שבשמים כר' -
אינם מגבילים אלא מגלים - שנ.	תשצג ואילך.
לא בחי' יחידה, ורק בנר"ן - קעח.	פרנסתם ממקום קדוש, שחקים - נג.
פני' חחי' - תשלא.	קשב"ק מוס"נ עק"ח - ט. שטז. שיו.
כלים דאצ"י	שכ. שלו. תרנו. תשנו.
הגבלה בכח - קעז"קעח.	תכלית הבריאה - תרמג"תרמד. תחמט.
כנס"י	ישראל ואוה"ע - עד. קנ. קצב. קצד.
נמשלה למנורה - שמו.	שמה-שמו. תקנה. תקפד-תקפה.
כנען - קפד.	תחלא.
כסא - רפו.	ההבדלה ביניהם ע"י מילת אברהם -
כסא הרחמים	צד.
המתקת הדינים וכר' - קיו.	ישראל, בעש"ט
כסף וזהב	ראה עולמו בחייו - תחכט.
מ"ע ומל"ת - תקה.	ישראל סבא זוטא - רפ"רפא.
כעס - ריח"ריט.	יתרו - ש"שא.
כפרה - תר"תרא.	ויהר - שו.
קינח - קסח.	יתרון - ש"שא.
כתונת הפסים - קצה"קצט.	
כתנות עור, אור - מה. נ"עו.	
כתפות - שנד"שנה.	
	כבוד - תרכז ואילך. תרלב ואילך.

לבנון - השעט ואילך.
ל"ג בעומר - תקפו ואילך.
פסקו למות - תקצא.
לוחות
שבירתן - קסו.
לויים
שרשם בנבורות, בינה, עתיק - פד-פה.
לוינתן - רפא.
לחם
מלחמה - נג. נו.
לידה - רצא-רצב.
עיקרה מגבורות דתענוג והבירור ע"י
חסדים דתענוג - קכו.
לילה
ב' הצאי הלילה - תתקכ.
לך לך מארצך גוי
ב' פירושים: מלמעלה או מלמטה -
 פב.
לע"ל - קעב. רמה-רמו. ער. שמ-שמא.
חכא-תכב. תקסה. תשפח.
בקיעת נהר פרת - רסב.
גוף יקבל מזיו השכינה; גילוי עצם
העיגול - שכה-שכו.
גילוי טעמי תורה - רסא.
גילוי פניי החכמה - רסג.
זביחת יצה"ר - תתצב.
זו"נ שוין בקומתן - סח.
יאמרו ליצחק אתה אבינו - רמח.
תרפד.
לא יהי עוד כנעני - קצא.
מ"ה וב"ן שוין בקומתן - עט.
סוכ"ע - תשו.
חיקן רשם מ"ה החרש המאיר במצחא
דא"ק - סח.
תשלום בירור ב"ן דתוהו - עט.
לשון קודש
כולל ע' לשון - עה.
שרשו מאור אבא וכולל ע' לשון - עט.
שרשו מיחוד העליון דשם מ"ה - עז.

כתר - תקפוד-תקפו. חחי. חחיט.
ב' בחי' בו - תקעג-תקעד.
ג' כהרים - תזו.
כחות שבו - קכו.
כללי ופרטי - תתכה.
לפניו ח"ס וק"נ שוים - קסו-קסו.
מדות שבו - שכט.
ממוצע - קלג. רא. תשיב. תקעג.
מציאות חכ' ממנו בדרך מציאה שלא
בערך - קסו.
מקור צירופי אותיות דבי"ע - קעח.
על ידו המתקת גבורות בחסדים
והתכללות המדות - קפב-קפג.
פני' חיי שבו - ריב.
פני' חיצוני ואחוריים - תקיד-תקטו.
 - ל -

לאה
מחשבה - קנו.
לאה ורחל - תקסח.
לבוש
אור החכמה - נא.
או"מ - קצז-קצט.
בו גילוי העצם - תרנא-תרנב.
העלם - מה.
לבושים - רמד-רמה.
ב' מיני לבושים - תתעזו.
לבוש שלפני הטא עה"ד ושלאחריו -
 מו.
מחדו"מ - קמ-קמא.
הפושט ב' לבושים קשה לשכחה -
 קצט.
התענוג בלבושים נאים - קצח.
לב - תתי ואילך. תתמא.
ענין נקדת הלב - תשצו ואילך.
לב ומוח - תקל.
לבן, גוון - רלה-רלו.
לבנה
מפגימתה יונקים החיצונים - מח.

לשם יחוד כו' - תשלט ואילך.

מ"ה וב"ן

הוי אלקים - נ. עו.

הר ובקעה - עח.

מהות ומציאות - תקכה-תקכו.

מוחא סתימאה - פא.

מוחין

גידולן בכמה שלבים - רי-ריא.

דאכא, דאימא - תקלו.

חדשים - רצא.

מוחין דגדלות - רד.

מוחין ומדות - קנה-קנו.

מורכב

כל מורכב מב', וא' נמצא לבדו יש גם

הב' לבדו - תתעו.

מזבח

הפנימי והחיצון - שט.

מזון

דמלך, דשר ודעני - ב.

מזל - קכו.

גם חכ' תלוי' במזל - ג.

מול שבטבע ומזל הנשמה - נח.

מזליהו חזי - נח. שסו. תחו.

מחלה

הסרת מחלה - שמה.

מחילה וסליחה

ההפרש ביניהם - קסד-קסח.

מחצית השקל - שסד-שסה.

מחשבה - רסד-רסה. תקצד-תקצה.

אותיות המחשבה - ו.

ב' בחי': מחשבת השכל ומח' הדיבור -

שפג.

בלעדה לא יתפעל האדם במדות - קנג.

ג' בחי': שכל דבור ודמיון - קעד-קעה.

דיבור - רסט-ער.

נהר - רסב-רסג.

מחשבה ודבור - תשכו. תשנח. תשפא

ואילך. תחסה ואילך.

מחדו"מ - יא. רצב-רצג.

בבהמה - קמא.

- מ -

מאור ואור - ק.

ר' מאיר - פו. רי.

בחורחה כתוב כתנות אור; שורש תורתו

בחכ' - נא.

מאציל

אור פשוט ולא בחושבן ושניהם אמת -

קג.

הארתו כמו כח היולי ויותר נבדל ממנו

- קמה-קמו.

מ"ב, שם - תשט-תשטו.

מגדל

אור - עו.

מגדל בבל - סא.

ענינו - עב-עג.

מדות - ריג. תתעט.

אחר שיצאו ממוחין נמשך בהם פני'

הרצון - רג.

בחינוק ובגדול - רכא.

ג' דרגות: חיצוניות שנמשך בדבור, הבל

הלב, פני' בחשאי לעצמו - קנה.

דנוגה מקדושה - תקלו. תקמא.

התהוותם מאו"א - קכו.

משתנים ע"י שכל - רעג.

נק' לב ע"ש ל"ב נח"ח - קנה.

מדות רעות

תיקונן - שע.

מ"ה

אדם - שכח.

ב' פי': בלי מהות ומהות - שכט.

תרמד. תרמו. תשפו.

מלשון מהות, יש ודבר - פ.

מ"ה, שם - תקי-תקיא.

אדם העליון, גילוי מלמעלמ"ט - מו.

נק' א"ק - עז.

שם מ"ה החדש מאיר במצחא דא"ק -

סח. עא.

- בעבודה - קצג-קצד.
 דבור ומעשה - לבושים נפרדים,
 מחשבה - לבוש מחובר - צו.
 לא גוף מהותם נקי לבוש אלא רק כח
 המחדו"מ - קמ.
 לבושים - קלא.
 מחשבה הקדומה - עה.
 מ"ט פנים טהור כו'
 מדות המקבלי' מחכ' - נא.
 מטה משה
 בכח נברא בע"ש וכפועל אחר זמן רב
 - נח.
 יסוד אבא - עדר.
 מילה
 ענינה - פג. צו.
 פעולתה באברהם - צג.
 מילה ופריעה - צד.
 מים - רעו.
 אין להם גוון - נו.
 עליונים ותחתונים - תשמ"חשמא.
 שרשם נעלה - נו.
 מים תחתונים
 בוכין - שטו. שיו.
 מ"ד
 ע"י העלאת מ"ן - תקי.
 מ"ן
 העלאת מ"ן - רב.
 מ"ן ומ"ד - ר.
 מיתה - תחלא.
 כל נפילה וירידה ממדרי' - ב.
 מלאכה
 ביוון בדורות הללו - נה.
 מלאך
 נקי בשם ה' - קט.
 מלאכים - קנא. רסז-רסח. רעו.
 דרגות בהם - רעו ואילך.
 יש דבר נבדל ואעפ"כ בטלים לאלקות
 - מה.
 קריאתם זל"ז - קבלת השפעה -
 תקה-תקו.
 רצוא - תקמב.
 מלחמת מדין - תרצד.
 מלך - קצב.
 אי אפשר שבי' מלכים יתחברו מחמת
 תוקף מציאותם - סח.
 בי' בחי': מלך ואגוסטוס - רפר-רפו.
 מלך ועם - קצג.
 מלכות - קלו. קמט. קעו. רלב. תשלא.
 אותיות, מקור ריבוי ההתחלקות -
 רלב-רלג.
 אותיות נפרדים - שיא-שיב.
 אילה - ריו.
 אלקים, שכינה - מה.
 ארץ זבת חלב ודבש - רכה.
 בה נרשם כל מעשה רע - קיב.
 בת נדיב - נ"א.
 ג' דרגות בעלייתה: העל"י מבי"ע,
 ההתכללות באצ"י, למע' מז"א -
 שצד-שצו.
 ה' גבורות לצורך בנינה - מח.
 ה' עליות: ישכיל ירום ונשא גוי -
 רמה.
 התגלות שבכל מדה - תתעח ואילך.
 ושאר ספירות - רטז. תחיט.
 ים - ערה.
 ים וארץ, משפיע ומקבל - רעו.
 ים העליון - רנה ואילך.
 ישות - תשפה ואילך.
 לית לה מגרמה כלום - ב.
 מקור הזמן - קלח.
 מקור העולמות, דבור - תתנב ואילך.
 נקי אלקים - ב.
 נקי עולת תמיד ועולת שבת - נ.
 עולה להתייחד עם ז"א - קיא.
 עין, לית לה מגרמה כלום - ריד.
 עיקר סיבת התגשמות הפרסא - קג.

- עלייתה לע"ל בעבודה: ההתפעלות
מעצומ"ה - שצור-שצו.
ענינה - תתפו ואילך.
עצם והתפשטות המל' - תרלח.
שכינה - תשלט ואילך.
שרשה בעצם - תרלר-תרלו.
- מלכות דאין סוף**
כוללת כל האורות - עד.
נק' כל הארץ - עה.
נק' שפה אחת - עה.
קדמונו של עולם - עז.
שרש נש"י - עד.
שרש התיקון - עב.
נפש - א.
ממוצע - ריד.
כולל שניהם - קלג-קלד.
ב' בחי' בו - תחפו.
- ממכ"ע וסוכ"ע** - תא-תב. תרעז. תשד
ואילך. תשנה. תחסה ואילך.
ממכ"ע, סוכ"ע, עצומ"ה - שסח.
מן
- בכח נברא בע"ש ובפועל בזמנו - נח.
התבוננות בו בכל יום - שרשו.
ושבת - רצה-רצז. רצור-רצו.
מנהגים
להשליש נדן - נה.
לנסוע לחכם שבדור לבקש רחמים -
נה.
מנורה - תשמא-תשמב.
כנס"י - שמו.
חורה - תיא.
מנין - ע"ע מספר.
ענין מנין בני"י - חיבור גבול ובל"ג -
שסא ואילך.
מנעל - שמת. - ע"ע נעל.
מסירת נפש - שלו. שמח. שס. תשנו.
תתנ.
כנ"א - תרנג.
דצדיק דבע"ת - קפ.
- נמשך בכ"א מישראל ע"י העקידה -
קל.
ע"ע ישראל; קשב"ק.
מסך
ב' אופנים: מצמצם קצת (כמשקפיים)
או מחשיך - קנח.
מספר
מסוכן מב' בחינות: להחשיב
ההתחלקות, לצאת מגדר הכלים -
סדד.
מספרים
שלשה-ארבעה: כשיש ג' יש רביעי -
רפה.
עשר - קלב.
י"ב - רנט.
עשרים - קלג.
מאה - קלג. ריג. תכה. תשסב.
מעון - רטז.
מערכה - שעט.
מעשה
צ"ל עשר פעמים מרובה מתפלה -
שנו. שנה.
מעשר
בעבודת האדם - שנו.
מצה - תקלד. תקלו ואילך.
מצוה
הדבר שנעשית בו הוא כלי לקדושה -
נד.
מצוות - רצ-רצא. תרסב.
ארחין דגלגלתא - רלה. תרפה ואילך.
ב' אופנים בקיום המצוות: ע"פ ההלכה
המוגבלת, ושלא בחשבון, שלא כדת
התורה - כשיש הסתר פנים -
שעח-שעט.
ב' בחי': שבטעם ושלמע' מטעם -
תקנב.
בישראל - רפג-רפד. תקטז. תר.
במל' או בנ"א - תתו. תתיב ואילך.
תתכ ואילך.

- ברכת המצוות - שסח'שסט.
 ושמחה. צריכות כוונה, בישראל דוקא - שמח.
 כוונתם - תקסב'תקסו.
 כלל: קיום הרצון. פרט: המשכת אלקות - שלט.
 כמו רמז - תקצט.
 כתר, עמודים - שלח'שלט.
 לבושים, בטלים לע"ל - רמו.
 ממשכים האמונה - שסח.
 מעין דלעתיד - שכו.
 מעשה המצוות - שיד'שטו.
 מצוות הוי' - רכט'רל. רלו.
 מצוות הוי' ומצוותי - תרלו ואילך.
 ענינים - תשערתשעט.
 קדושין, אקב"ו - תתקיט.
 שרשם - תתלו ואילך.
מצוות דרבנן
 בגלות דוקא - נו.
 המשכה והרחקה (כמו מ"ע ומל"ח) - נו.
 מ"ע ומל"ח - נו ואילך.
 מציאה - קסר'קסו.
מציאות
 ג' בחי' בה: מקור, עצם, התפשטות;
 כתר, הספירה, מל' - תתפו ואילך.
מצרים
 גלות מצרים - רה.
 גלות מצרים בספירות - רכ'רכא.
 גלות מצרים הכנה למ"ח - רל.
 מיצר מ"י - חכ' ובינה - תקיח.
 עד רום המעלות - תקיב'תקיג.
 השיעבוד אחרי מיתת השבטים - תקיו.
מקדש
 מבצלאל ואהליאב, יהודה ודן, הוי' ואד' - שעא.
מקיף - תשצה.
 ישר וחוזר - תשצא ואילך.
- מר ומתוק**
 חו"ג - ע.
מראה
 פעולתה דוקא כשהזוכית מכוסה בדבר
 לבן כבדיל ועופרת ולא שחור ממש - נ.
פעולתה להראות לאדם מה שמאחוריו
 - מה.
מרגלים - תרנה'תרנו.
טענתם - תרית ואילך.
מרדכי
 בעבדה - שעט.
מרדכי והמן - שפח. שצ.
מרחפת
 אותיות רפ"ח מ"ח - א.
מרירות - תתל.
מרקחת
 צנון ודבש - ע.
משה - חכא. תקסא.
 אמר ואספת דגנך גר' - שמג.
 אמר ונתתי מטר גר' - תשיט.
 בואו אל פרעה - רמר'רמו.
 דעת. מונה את בני"י - שסג'שסד.
 האצלת רוחו על הזקנים - תתקיד.
 השגתו - שמא'שמב.
 ואברהם - שיא.
 ויעקב - רטז'ריו.
 ושאר הנביאים - תחיז ואילך.
 טעם שרצה ליכנס לארץ - תרצה.
 כל לשון יחיד שבתורה הכוונה למטה - שמב.
 למרות מעלותיו ראה רק אחורי - קלה.
ע"י הכאה בצור גילה פלפולא
 דאורייתא - רכה.
 ענו - תריח'תריט.
 פעולתו בע' הזקנים - ק.
 רועה אמונה - שסח.

מאדם החושב על פרטי דצח"מ לענין
אתוך רברבן - השלב.

מאדם היוצא מבית לחוץ לענין העלם
וגילוי - ו.

מאדם המדבר מאהבה או שכל,
שהדיבור תלוי תמיד במדה או בשכל,
כך למע' - רפא.

מאדם המחזיר רוח שנופח לענין החזרת
רוח ה' שבנבראים - רמה.

מאדם המייגע עצמו להשיג חכ' לענין
השלימות דמילוי החסרון - תקטו.

מאדם המסביר חכמת חכם גדול לקטן
לענין ממוצע - ריד.

מאדם המעלים את עצמו כדי שיבוא
לכלל השפעה לחוץ על הצמצום -
קס.

מאדם המשליך חפץ הטהוות הגבול
ממנו ית' - שסא.

מאדם המתענג בשמחת בנו לענין
התענוג למע' בשבת - שכה.

מאדם הנח ממלאכתו או מצמצום שכלו
לענין עלי' דשבת - חט.

מאדם הניכר מפעולותיו על הקב"ה -
צה.

מאדם העוצר מהילוכו ברצונו לכלים
דאצילות - קעח.

מאדם הרוצה לשנות ציור שלו על בחי'
הכתר - קעח.

מאדם השמח מאוד ומסתיר שמחתו
מפחד שונאיו - על ההעלם דח"ס
באבי"ע - פד.

מאדם שאינו מבין סכרא ולכן מתבלבל
לגמרי על נפילה בעבודה - קע.

מאדם שבשכיל הזולת צריך לדיבור על
הדיבור למע' - שלח.

מאדם שדיבור א' הוא ירידה - לגבי
למעלה - חיד.

מאהבת הבן אל האב כשגוער בו לענין
כי נער ישראל גר' - רמא.

רצה לפעול בחי' ראי' ואח"כ אמר
שמע - תרצו.

שושבינא דמלכא - שגג.
התשובה על טענתו למה הרעותה -
רלא.

משה ואהרן - רפח.
מסעות על דם - תרצד'תרצה.

משה ויעקב
מלגו ומלבר; התבוננות ורחמים -
שצח'שצט.

משיח - רסו. תקפח.
ומשה - רלו. תקצא.

ילמד תורה עם כולם - רסא. רסט.
כשכולו זכאי או חייב - תד'תה.

משכן
השראת השכינה בו - תטו. תיז'תיח.

כולל עניני תומ"צ - תיא.
משכן כלים ושבת

בדברי ה' ובדברי משה - תיא'תיב.
משל וחידה - תשנב.

משלים - שט. תריח.
מעלתם נמשכים מהעצם - פו.

מעלתם - רטו.
מקורם למע' ביותר - קנט.

משל
מאב האוהב בנו קטן וכשגדל צריך

לקיים רצונו לאהבת הקב"ה לישראל
- תחצו.

מאב המגביה בנו ליצי"מ - הקיט.
מאב המגביה בנו על זרעותיו לתומ"צ

ותשובה - שנו. שנט.
מאב המנסה את בנו להסתיר פנים

שלמע' - שלט'שמ.
מאבן הנופל למטה שהעוצרו כוחו גדול

מכח הנפילה לענין הקמה מנפילה
מכח עליון - שפ.

מאדם האוהב את בנו ביותר כשיכעס
עליו יתאכזר ביותר לענין הטיית

הדין - קיד.

מבריכה הסמוכה לנהר כו' למעשה
אבות סימן לבנים - צב.

מגן לגן עדן - ג'ד.

מגרזן ביד החוצב לשכל ומדות ביד
הנפש - צח.

מדגים שבים על נשמות דאצי' - רנו.
מדיבור על ענין יו"ד עקב - קפח.

מדיבור האדם הנמשך מפני' המדה
לענין זה למע' - רעג.

מהבטת האדם במראה לרחוק לענין
הספירות - קלב.

מהעלם אור השמש בבית אפל לצמצום
- קמו.

מהרגיל לראות בנימוסי המלך גם הוא
נוהג כן משא"כ שאינו רגיל,
לישראל וערב רב - שלה.

מהשגה שמתפשטת מסקירת השכל -
על בינה מחכ' - פה.

מהתגלות המדות בחוזה לספי' המלי' -
ערה.

מהתכללות י' כחות הנפש בנפש מחמת
עצם הנפש, להתכללות ע"ס דא"ק -
עב.

מהתלבשות כחות הנפש בכלי הגוף
לאיהו וחיוהי כו' - קג.

מזיכוכ הכסף לעבודת התפלה - שסט.
מזריקת האבן לכותל שחוזר לאחוריו
לאו"ח - נט.

מזריקת האבן על התגלות הכחות
דמחוד"מ - קמ.

מחבית שממלאים ממנה ע"י ממוצע
לאופן המשכת אוא"ס בנשי' -
שנג'שנד.

מחותם שעוה לענין יש מיש ויש מאין
- קעג'קעד.

מחכם גדול דוקא המסביר לקטן על כל
הגבוה יורד למטה - רג.

מחכם גדול שכשנתאמת אצלו דבר אינו
טובל הפכו לענין דין שבחכ' - קסו.

מאהבת הבן לאב וכו' לאהבת ה' -
קעב.

מאוהב המלך שמשתחוה מקרוב והירא
ממנו שמשתחוה מרחוק לאברהם
ויצחק - רנא.

מאור הנר לאור דכח עליון - קלג.
מאור השמש לאוא"ס - רלב.

מאור השמש לחיות אלקי' - תשלו'
תשלו.

מאור השמש הסמוך לארץ שהוא חם
לענין או"ח - רצו. רצט.

מאותיות הדבור המעלימים כו' על מלי'
דאצי' - רנו.

מאותיות המחשבה לענין המלי' למע' -
רלב.

מאכילת האדם על עבודת השכטים -
ר.

מאש ומים שאי אפשר לחברם, על
שכל עצם פשוט אינו טובל הפכו -
ע.

מב' אוהבים שנפגשו לשמחת עלול
בהתכללו בעילתו - תקכג.

מב' בני"א המחולקים בסברא ואח"כ
אחד מודה לחבירו על נצחון יעקב
על שר עשו - קפג.

מב' מלכים שאי אפשר שיתחברו, על
הספירות דתוהו - סח.

מבית המקיף כל האדם לאור החסד -
רכח.

מבית שחלונותיו סתומים לאור השמש
על צמצום אוא"ס - קמד.

מבן שאינו בטל למלך כעבד לנשמות
דאצי' - רעז.

מבעל המוחה באשתו לטענת אברהם
השופט כל הארץ גר' - קכה.

מבקיעת החבית לתוקף גילוי המוחין
במדות, יעקב - קנה.

מבר שכל המסביר לקטן שצריך
התחלקות לאתוון ועיריין - תשלב.

שרשו בע"י - רפא.
 מכחות היוליים של כל כח פרטי על כח
 היולי כללי של כל הכחות - קמה.
 מכחות המתאחדים בנפש לספירות
 למע' - קח.
 מכלי המונח בחושך ומביאים שמה
 אור, לענין העלם וגילוי - ו.
 מכלי שהטיפות יוצאות משוליו לענין
 המסך דכתר - קנט.
 מכמה מיני התקרבות בעולם: ב'
 אוהבים, אחים, שותפים, אב ובן,
 מלך ועם - קצג.
 מכנפים על אהוי"ר - קפא.
 מלחלוחית האילן על תענוג שבמדות -
 תז.
 מלשון המחבר המאזניים לענין התיקון
 - שסב.
 ממגדל גשמי השומר על העיר לאור
 הבלתי מוגבל - עו.
 ממדת אהבה שמשחפת ממנה כעס
 לענין כל הגבוה יורד למטה - ריח.
 ממוחק חדשים שבלידה למטה
 להמשכת המוחין לע' - רצא.
 ממזון המלך, השר והעני לענין נפילה
 ממדרג' - ב.
 ממוזיגת צנון עם דבש והיו למרקחת על
 ההתכללות דתיקון - ע.
 ממי שעומד בפני מלך מתבטל לענין
 ויהיו ערומים ולא יתבוששו - רמד-
 רמה.
 ממי שרואה המלך ומבינו שאינו יכול
 להשפיע ומי שאינו רואה יכול - על
 יחד פב"פ ואב"א - רטו.
 ממי ששכלו גדול משפיע ע"י סילוק על
 יחד פב"א - רטו.
 ממים הנקיים בחפירה א' לספי' המל'
 - ערה.
 ממים שע"י העיכוב גוברת זרימתן
 לבע"ת - תשכו.

מחכם הטרוד בסכרא עמוקה ואינו יכול
 להשפיע עד שמשגיגה לענין המשכה
 חדשה למע' כדי להשפיע - תקסב.
 מחכם המסביר לקטן: סתם - ליחוד
 פב"פ; ע"י משל - אחור בפנים;
 שאינו מביין - אב"א - רטו.
 מחכם המצמצם שכלו לצמצום למע' -
 שנא.
 מחפירות ליד נהר על ע"ס - שב.
 מחץ על כל הגבוה יורד למטה - רד.
 מטיפת נוקבא שאינה מולידה בלי דבר
 לענין שחוטי חוץ, בירורים בלי
 השפעה מלמע' - תקי.
 מיורש סך רב - על מעשה אבות סימן
 לבנים - צא.
 מים גשמי לים העליון - רנה.
 מים המסתיר כר' על מל' דאצי' - רסז.
 משיבה בגשמיות על השפלת יעקב -
 קפט.
 משיבה למטה לישיבה למע' - רפו.
 משימעאלים שהם בעלי חסד ורחמים
 על התפשטות האהבה בכעס - ריט.
 מכוס לכלים פנימיים - תשלא.
 מכח הדבור שבנפש לבחי' נפתח
 שבנשמה - נח.
 מכח החכ' והשכלה פרטית לאורות
 וכלים - שנ.
 מכח המוליד שבטיפה לנקודת אור
 החכמה - רסג.
 מכח המשכיל שבנפש לחכ' סתימאה -
 פא.
 מכח הצומח והתפוח, לחכ' דאצי' וחכ'
 דבי"ע - צט.
 מכח הראי' שבעין על אור ומאור - ק.
 מכח השכל שבנפש על אור ומאור -
 קא.
 מכח התנועה שבעצם הנפש לחכ'
 ומדות שבאריך - ריג.
 מכח התענוג שבטיפה שיסוד ז"א

לספירות דתוהו - סט.
 מנשימות שמקורם מן הלב לענין
 קרי"ס - רפא.
 מנשמה בגוף לשכינה בביהמ"ק - שב.
 מסוחר (כנען) על מל' דאצי, גלות,
 ירידת הנשמה - קפד.
 מסוחר השם כספו באוצר לאוצרות
 החיים - קצא.
 מסידור עצים למערכה לענין עבודת
 האדם - שעט.
 מסכין וגרון לכלים חיצוני - תשלא.
 מסמני הרפואה שמערכים סם חריף
 ומחמם עם סם המקרר, להתכללות
 דתיקן - ע.
 מסקירת השכל היא מקור להתשפטות
 ההשגה - לחכ' ובינה - פא.
 מעיגול שיש בו מעלה ומטה לעוה"ו -
 שכה-שכו.
 מעיגול שכל מקום בו הוא ירידה ועלי'
 לגבי נקודת המרכז לענין סובב למע'
 - רמט-ר.
 מעיץ האדם במלאכתו לשביחה דשבת
 למע' - שכד.
 מעני ואביון לספי' המל' - ריד.
 מענפי האילץ על השבטים - קצט.
 מעצם הרצון החכמה או החסד לספירות
 דתוהו - סט.
 מעשר כחות הכלולים בנפש, לע"ס
 הגנוזות - סד.
 מפירוד פסולת המים בבישולם למח"ו
 בחפלה - רפט.
 מציפור המדברת לכירור רפ"ח ניצוצין
 - רפח.
 מצירוף הכסף לגלות - רכ.
 מצל של אדם לצלו בהקב"ה - שמה.
 מקדרה שנותנים בה מים להמתקה
 להמשכת אור ישר בחפלה - רפט.
 מקטן שאינו מוליד לענין החפלה בלא
 תומ"צ - רצב.

ממלך בשדה כו' לאלול - תתכה.
 ממלך המחליט בשכלו מי יחי' כו'
 ואח"כ נמשך למדות למוחק ומדות
 למע' - שמה.
 ממלך המראה פנים שוחקות לאנשים
 שאימתו עליהם על קרי"ס - רפב.
 ממלך המשגיח על מדינות ובנו היחיד
 על השגחה בעולם ובישראל -
 תתצג.
 ממלך העושה משתה ושמחה, שיש
 חילוק בין השרים ופחותי ערך
 וכלבים - לפני' וחי' הרצון
 ואחוריים - תקיד-חקטו.
 ממלך השולח בנו לכבוש מדינה לענין
 השלמת עצמותו - תקטו.
 ממלך השולח בנו ללמוד חכ' למילוי
 החסרון - תקטו.
 ממלך השולח פחות ערך ומטיל אימה
 על שר - על מלאכים - תשל.
 ממלך שמגיעים אליו ע"י סולם לחפלה
 ותורה - תשסב.
 ממסך המעלים על אור לענין הפרסא -
 קב.
 ממעיין שמימיו עולים למדת המל' -
 ריד.
 ממראה למלכות - מה. מט. קלו.
 ממראה הנק' שפאקולין על הפרסא -
 קנח.
 ממשא ומתן שפני' רק הריח לענין
 פני' וחי' הרצון - תקיד.
 ממתבונן במלך קודם שרואהו ואח"כ
 רואהו להפרש בין עצם להתפשטות
 - תשמג.
 ממתיקות החסות שנתגשמה לאצילות
 ובריאה - קמו.
 מנוסע ליריד ששכח למה בא לאדם
 השוכח הכלית בריאתו בעוה"ו -
 תא.
 מנקדה הגשמית שאין בה אורך ורוחב

עלול העולה לעילתו - תקכג.
משממית בידם תתפש על ענין כחשיכה
כאורה - רג.

משער לבינה - ריא. -
משערות האדם לענין השערות למע' -
רלד.

מתהום וגידים לאורות וכלים - שנ.
מחינוק שמרגילים אותו בביה"ס לענין
האמונה - שסו-שסז.

מתלמיד המשתבש לענין גבוה יורד
למטה - רד.

מתלמיד שיכול לחשוב שהמשל עיקר
לזה שעיקר תשוקתו לגילויים ולא
לעצמות - תשמג.

מתענוג על עתיק - פה.

משנה

וברייתא וגמ' - רכ.

משפיע ומקבל - חרלה.

בלי לבוש וע"י לבוש - רמד.

מותים

קליפת נוגה - ו.

מתן תורה - י. קסה. רס ואילך. רסט.

שג-שה.

וקבלתה בפורים - שצב-שצג.

חידושו על תורה דאברהם - שיא

ואילך. שמב.

טענת המלאכים: תנה הודך כו' - שטז.

שיח. שכ-שכא.

נישואין - תתקיט.

ע"י הקדמת ביאת יתרו - ש.

עכדו"ד פרחת נשמתן - שלד.

פעולתו - שא-שג. שלה-שלו.

רואין הנשמע - אלקות, שומעין

הנראה - גשמיות - שלו.

מקריאת שם שהכוונה לבעל השם לענין
שהתורה שמותיו של הקב"ה - רכג.
מרב המפסיק להשפיע לענין הצמצום
למעלה - קמו.

מרב המצמצם כח השכלתו על ענין
הרשימו - קמ-קמו.

מרב המשפיל עצמו לטעות תלמידו
לתקנו מהקמת סוכת דוד מגפילתה -
שפ.

מרב המסלק השכל לעצמותו לצמצום
למע' - שכד.

מרב ותלמיד לענין מקיף ופנימי -
חרו.

מרב ותלמיד לענין הפרסא - קנח.
מרב ותלמיד שהמקיף קודם לפנימי
להקדמת משכן לכלים בדברי משה
- תיא-תיב.

מרב ותלמידו לענין אתעדל"ת - רב.
מרב ותלמידים, שצריך לצמצם
ולהעלים נקודת השכל בשביל קטני
השכל, על ההעלם דח"ס באבי"ע -
פג.

מרמו ביד למעשה המצוות - תקצט.
משכל המתלבש במשל לענין מסכים
ופרסאות - קמג.

משכל עמוק שמסבירים אותו ע"י
משלים, לענין כו' - ס.

משכל שהוא מקור המדות ומחדו"מ,
על חכמה דלמעלה - פ.

משכלים ומחשבות פרטיים לעולמות
רבים שלמע' - קד.

משליח לענין נו"ה - ריד.
משינוי במדות ע"י שינוי בשכל להענין
למע' - רעג.

משינוי ציור כלי הנובע מעצמיות המוח
להענין למע' - רעג.

משם האדם המח"י אותו לענין השם
למע' - רכב-רכג.

משמחת האדם הבא לביתו לשמחת

מתפעלת ממקרי הגוף - צו.
 עצם וחיות - תשנא ואילך.
 שכל ומדות לבוש מחובר לעצם הנפש
 אבל משתנים - צו.
 שכל ומדות עצם לגבי מחדו"מ - צו.
 נפש, כחות - תרכט. תשל ואילך.
 תשמ. תשסח.
 אין ערוך דכחות הגלויים לגבי כחות
 הכלולים בעצם הנפש - סה.
 גם בהיותם כלולים בנפש ובלי
 התחלקות יש להם מספר - סה.
 כחות הגלויים וכחות הכלולים -
 נעלמים, באי"ע זל"ז - סר"סו.
 הכחות הגלויים מקבלים וקשורים
 לכחות הנעלמים - סה.
 כחות הכלולים בנפש - ריג.
 כחות כלולים בנפש ואין ניכרים
 במציאותם ובלי התחלקות, ואח"כ
 בהתגלות והתחלקות - סה.
 כחות הכלולים נק' מקוריים - סו.
 הכחות לבושים לנפש - קלא.
 כל כח לא ישנה תפקידו להאיר בכלי
 שאינו שלו - סו.
 כל כח נבדל מזולתו - סו.
 מקור התכללותן בשרשן בעצם הנפש -
 עב.
 ענין כח היולי ועצמי של כל הכחות -
 קמה.
 עצמות הנפש הוא אור פשוט המושלל
 לגמרי מכל תואר אור וכח כי הוא
 בחי' אור וכח היולי פשוט - סו.
 נפש וגוף - תרעח. תחו.
 נפש אלקית
 ברצו"ש - שלד.
 נה"א ונה"ב - תרפט. תשמח ואילך.
 תסג.
 נפש הבהמית
 אינה מתעוררת מאתעדל"ע בשביל
 בחירה - תקט.

נגונים
 דאדום, דישמעאל - רנ"רנא.
 נדן
 נהגו להשלישו בעת הקשור"ת, כי הוא
 כלי לפרנסה - נה.
 נדרים - תרפח ואילך.
 נהר - רסט"ער.
 מחשבה - רסב"רסג.
 נהר דינור - ריח"ריט.
 נהר פרת - ער.
 נחש
 ענין מעשה הנחש - רח.
 נטילת ידים - נו.
 ניצוצין
 ביורד רפ"ח ניצוצין - רפה.
 נסיון - שלט.
 אל תביאנו כ"י - רו.
 נסים - קצו.
 נסירה - תשפה ואילך. תתעו.
 נעוץ תחלתן בסופן - נט. תחכ.
 נעל - ע"ע מנעל.
 ענינו - גנא.
 נעשה ונשמע - שיג"שטו. שכר"שכו.
 שכר"שכח. שמג. תחכד.
 נפירה
 מאן דנפח מתוכי נפח - נח.
 נפילה
 ההקמה מנפילה ממקום עליון ביותר -
 שפ.
 מחמת עצבות - שה.
 נפש
 אור פשוט - צו.
 אי אפשר להשיג בה למעלה מכח
 המשכיל - קסו.
 אין של היש - א.
 אף שנחלקת לחלקים, היא עיקר דקות
 הנקודה - א.
 ונשמה. התפשטות ועצם - שח.
 מלי דאצי - א.

- בקר וצאן: חמימות ותאה - תקט.
 טו"ר - רפט.
נפש הטבעית
 אופן התפשטותה בגוף רצו"ש - שלב-
 שלג.
נפש השכלית
 ממוצע - תשנה-תשנו.
 נר"נ
 בכל עולם - קמא.
 נרנח"י - תחיו ואילך.
נפתלי
 דרגתו - ריד. ריז-ריח.
נצח והוד - ריד. רכז-כא. הקצ.
 עמדים - חכא.
 נה"י
 נעשים כתר לתחתון - רצא.
נקודה ספירה פרצוף - סט.
נקודה קו שטח - סט. תקעג.
 רשימו קו כלים - סח.
נקודות
 חולם - קסה
 נר חנוכה - נו.
 נשואין ואירוסין - תחקיט.
 נשיאת פנים - שמה.
 נשים - עדרת.
 נטורות ממ"ע שהו"ג - קלח.
 נשמה
 אי"צ תיקון - תקטו.
 טהורה בראת יצרת נפחת, ד' אותיות
 הוי' - נח.
 טהורה בראת יצרת נפחת - תשנו.
 לא כולה מתלבשת בגוף - נח.
 מהותה - תשנו.
 מול שבה - נח.
נשמה, ירידתה למטה - רצה. תרעו.
 תשכט. תשנג ואילך. תחכט.
 הכוונה - נח.
 לאשתאבא בגופא דמלכא - רמח-רנא.
 להיות בעי"ת - תשפו.
- להפך הגוף ונה"ב - תשנט ואילך.
 לעבדה ולשמרה - ד.
 מסחר, תשובה - קפה-קפו.
נשמות
 עטופים וקשורים - קע-קעא.
נשמות ישראל
 שרשן במל' דא"ס - עד.
נשמות ומלאכים
 מהלכים ועומדים - תשכט ואילך.
נשר
 בעבודת האדם - תחק ואילך.
- ס -
- ס"ג, שם**
 בן דס"ג, תוקף האורות דתוהו - סח.
סדר - שעט.
 סדר לימוד - תתלא. תתלב.
סוכ"ע - רנ. שפה-שפו.
 המשכחו בעולם - שצט-ח
סוכ"ע וממכ"ע - תקיב.
סוכה - נו.
סוכות - תתמד. תתצו.
סוכות ושמע"צ - תרפ-תרפז.
סו"מ וע"ט - שמו.
סלח לנו
 אחרי קריאת שמע - שע-שעא.
סליחה - תתעה-תתעו. תתצו.
סליחה ומחילה
 שרשה - קסו.
ספינות
 ודגים - רנו. רסו.
ספירות
 אין מספר במאציל: א) פשוט; ב) בלי
 קץ - קלב.
 אינם מובדלים ח"ו - קג.
 באצי' ובבי"ע - שיב.
 דאו"י דאו"ח - קטז-קז.
 לבושים - קלא.

- ע"י נמשך האור לבי"ע - קלב.
פרצופים - סו.
השינוי בשמותם לפי שינוי מדיגתם -
קמט.
תיקונים, ל' בהירות - תכד-תכה.
ספה"ע - תקט תקלה-תקלו. תקסו
תקסו. תקצג. תתטו. תתקיט-תקכ.
סידורא דפת
בעבודה - תקצח.
סתיים וגליא
בישראל אורייתא וקוב"ה - שטר-שטו.
שיר-שיח. שיט-שכב.
- ע - ע -
- ע"ב, שם - תקיא-תקיב. תשיו ואילך.
ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן - קח.
עבד - ב.
ג' בחי' בעברי מלך - קצב.
עבד ובן
עבד למע' מבן - תתלח. תתנ.
עבודה
בהדרגה - שנו. שנה.
ברעש ובביטול - יא"יב.
לגבי העצמות הטא יחשב - תתקח.
מלחמת היצר - שג. דש"שה. שו.
עיקרה להפריד בין טו"ר - צו.
שלא ע"מ לקבל פרס - תרנג ואילך.
תרס.
- ע"ז
ישראל שבח"ל עע"ז כו' - תרסא
ואילך. תרסג. תתסג.
עבודת האדם
אף שמתכוונים לא מתפעלים ונופלים
מדרגתם בשפלות - קע.
עבירה
אסור ליהנות מברך שנעשית בו - נד.
דבר שנעשית בו שורה עליו סט"א -
נד.
- עגלה ערופה - תתכז-תתכח.
עדות - תתפט.
עוונות - תתצב.
עולם
כל דבר שבמציאות: מדה, שכל או
תענוג - א.
עולם הבא - שכה.
יפה שעה כו' בעוה"ז מכל חיי עוה"ב
- תשע ואילך.
שרשו - תיקון - עז.
עולם הפוך - תרטו.
עולם שנה נפש - א. שו"שי. תתסה
ואילך.
בכל דבר בכללות ובפרטיות - א.
עולמות
ריבוי עולמות לפני אצ"י - קד.
עופות - קניקנא.
עור
ג' עורות - ג.
דרך נקביו בוקעת הארה - ג.
לבוש המעלים - ג.
עורף - תקטו.
עיבור - רט.
חלת גו חלת - רלב.
ע"ע חלת כו'.
עיבור ולידה
קטנות וגדלות - תקית.
עיגול
כל מקום בו הוא עלי' הירידה לגבי
נקודת המרכז - רמטרנ.
עיגולים ויושר - תרכ ואילך.
עין - תתצג
עין טובה ועין רעה - קידיקטו.
עיר
כלים - עה.
עירובין
ענינים - נו.
עו"ע - רלד. תקיט. תקכא. תקסא-תקסב.
תרלה.

עלי'

בכל עלי' ב' דרגות: יציאה והתכללות
— שצה.

עליית העולמות

שמחה — תקב"חקבג.

עמלק — שפח"שפט. שצא. תקיב. חקנג.
תחקיה.

ענוה — קפט"קצ.

ענן

ממקום עלין — תקה.

תשובה — נט.

תשובה או עוונות — ס.

עננים

לפני ואחרי המבול — נח.

עץ הדעת — ב.

נמשך מעץ החיים — שפח. שצ.

תפוח שבו בתכלית הדקות — ד.

עץ הדעת ועץ החיים

אהבה שבטו"ד ושבלי טו"ד — שפז

שפח. שצ.

אה"ר ואה"ע — תיג.

עץ חיים, ספר

כללים בלימודו — תחלב.

עצבות — שה"שו. תרסג ואילך. תחל.

עצם

העצם הפשוט אין יכול להתחבר עם

הפכו — ע.

עצם והתפשטות — שכג"שכד.

עצמות

למע' מבחי' מספר והתחלקות — סד.

סו.

מצידו ב' הפכים בנושא אחד — שסד.

עקודים — א.

א"ק — עא.

עקודים נקודים

ההפרש ביניהם — סו"סו.

עקודים נקודים וברודים

עקודים בלי התחלקות; נקודים

התחלקות; ברודים התכללות — סד.

תוהו ותיקון — סג.

עקידה

התכללות אהבת אברהם וראת יצחק —

קל.

נסיך שבה מחמת שהפקיר את בנו —

קכח.

ערב רב — שלה.

הקירוב מפסיד אותם והריחוק טוב להם

— רמו.

ערלה

קליפת נוגה — פג.

ערפל — שמב.

עשו

בא מצידו כו' — תרא.

עשי'

כל עשי' היא בבחי' הכלים — עה.

נמשכה מפני' הכתר — קכט.

עשן — שב. דש. שו. שו"שי. שלה. שצד.

עשר כתרין דמסאבותא — ב.

עשר ספירות — רטו. תשפד ואילך.

או"פ ואור מקיף — קצו"קצח.

בג"ר ביטול תמידי משא"כ בו"ת —

קלו.

בלי מה, כמו כחות עצמיים — קמה.

בעקודים בכלי א', בנקודים התחלקות,

ברודים התכללות — סד.

יחדם — אחד המנוי — סד.

מקור התחלקותם — קז.

נאצלו ע"י צמצום, ד' אותיות דשם הוי'

— מז.

ע"ס הגנוזות — סו. רא.

ב' בחי' — תרלג ואילך.

נק' י' מקוריים — סו.

ענינם — סד.

ע"ס דא"ק או דעקודים — סד.

עתיק — רצ.

ב' בחי' בו — חז.

כמו התענוג שמתלבש בכל הכחות —

פה.

- פ -

פגם הברית

תיקונו - שנו-שנח. שס.

פדיון הבן - רנב-רנד.

פה

וטבור - ריא.

פורים

לא יתבטל לע"ל - שצו.

מס"נ - שצג.

עיקרו האמונה בסוכ"ע - שפה-שפו.

שמחת פורים - שפג.

פלפול

כמו הכאה בצור - רפה.

פני' וחי' - צד.

פנימי ומקיף - תקצד. תרלח ואילך.

חשעו ואילך.

אופן איחודם: פנימי עולה או מקיף

יורד - תרו.

פסח

הגילוי דליל פסח - עדר.

דילוג - תקלח.

נקי שבת - תקנג-תקנד.

פקודי

ב' פי': חסרון וחיבור - תיו. תיט.

פרה אדומה

קידוש באשה ולא בקטן, הואה בקטן

ולא באשה - תרסו ואילך.

פרנסה - נב.

באו"ה ובישראל - נג.

ביד הקב"ה, הכליתה מצות ומע"ט -

נב-נג.

גדול הנהנה מיגיע כפיו - נד.

דאגות - תרסא-תרסב. תרסג ואילך.

דאגתה שטות - שב. דש.

יגיע כפיך ולא המוח - נד.

לפי יחוס קדושת הנשמה - נג.

צ"ל לש"ש ובאיסור נק' אשה וזנה -

נג.

פרסא - קס.

בקיעתה - קנו.

כמו משל - קב.

כמשל המסך - קנח.

ענינה - קמא-קמב.

פרסאות - שמת-שנא.

פרעה - רב-רג. רמג. רמור-רמו.

יניקחו - תקטו-תקיו.

פרצוף - תקגב.

פרצופים

ענינם - סז-סח.

- צ -

צדיק

בן צדיק - קצד.

עם ה', על דיו המשכת חיות שמים

וארץ - נה.

צדיק ובע"ת - קפ.

צדיקים

ההשפעה בעולם ע"י צדיקים - צג.

התקשרות אליהם - חתלא.

מושלים בעולם - תרפג.

צדקה - תקיא.

צומח וחי - תקצו.

ציצית - תקסד. תרמד. תרנו.

צירוף

מחכ' - תרכז.

צל

ה' צילך - שמה.

צלם ודמות - ו ואילך. תרחצ.

דבר ונוקבא - מט.

ז"א ומל' - קעט-קפ.

יש מיש ויש מאין - קעג-קעד.

צלפחד - תרפג ואילך.

צמיחה - שמג-שדמ.

כת הצמיחה בארץ - תקצה ואילך.

צמצום - ק ואילך. קצב-קצג. רכט.

רלד. שכד. תג-תד. תשלג ואילך.

חשנה. חתמה.

- אינו גמור ואמיתי - מז.
 ב' פי': לגמרי או רק חלק - תרד.
 הסתלקות - תקמה.
 כדי שיבוא לכלל משפיע ולא בשביל
 ההשפעה - קס.
 לא מקום פנוי בהגשמה ח"ו - קמו.
 מביא לידי גילוי רק כשאינו הסתר
 גמור - נ.
 מקור אוה"ע - עד.
 נק' חשך והעלם - עד.
 הראשון והאחרון - עח.
 ראשית ההתגלות; חכמה - שיג-קטו.
 צמצום ופרסא - ק.
 ההפרש ביניהם - קמד.
 צנון
 יש בו גם מתיקות - ע.
 צנון וחזרת - קנב.כ
 צער
 היפך התענוג - תח.
 צפרניים
 לבושי אדה"ר - תתלב.
 על ידם חיות ע' שרים. יתבטלו לע"ל
 - נו.
- ק -
- קבלה
 מתרצת קושיות הפילוסופים - קז.
 קב"ע
 עול מ"ש ועול מצוות - תקיב.
 קדוש
 בחי' התפשטות - נו.
 קו - תקעג. תרי. תשפז.
 מאיר בכל ספירה בפ"ע, והן הפרצופים
 - סו.
 מקור האורות פנימיים - תשעו ואילך.
 מקור התחלקות הספירות - קז-קט.
 מראשיתו ראשית א"ק - סח.
 קו האמצעי - רנב.
 עולה בפני הכתר, בת"ת דעתיק - סג.
- קו המדה
 גבורות דע"י - פב.
 קודש
 קדוש ומובדל - נו.
 קול - שמו.
 אופני התגלותו - ריג-ריד.
 ב' בחי' קול - קנה.
 דרגות בקול - קס.
 מעורר הכוונה - נה. תקלב.
 הקל קול יעקב - קפח-קפט.
 קוצו של יו"ד - פח.
 קומה
 ב' פי': הגבהה וקיום. ושניהם אחד -
 שצז.
 קין והבל - תשכה ואילך.
 קירוב וריחוק
 קירוב טוב כבר דעת וריחוק במי שאין
 לו דעת - רמז-רמח.
 קליפות - רמז-רמו. ת. חר. תתכח.
 אופן השתלשלותם - תתקיב ואילך.
 אופן יניקתן ואופן שבירתן - שפב-
 שפג.
 אין להם דעת מב' טעמים - תערב
 ואילך.
 אלקים אחרים - עב.
 ב' בחי': כהן ומלך - שג.
 בירור חכ' דקלי' - ש-שא.
 דאצ"י - קסב.
 התהוותם - רצד.
 חכ' דקליפות - עח.
 יניקתם מפגם הלכנה - מח.
 יש נפרד - עב.
 מקבלים מבחי' אחוריים - עב.
 העבודה לתקנם - ת.
 ק"נ ונקה"ט - תרפח.
 שולטים ברשות הרבים - נו.
 קליפות נוגה
 איך מקבלת מקדושה - קע.
 מרפ"ח ניצוצין - א.

- גק' מתים - א.
 שרש הע' שרים דעשי - עב.
 שרשה ממלכין קדמאין דתוהו - עב.
 קללות - תרא.
 ברכות שבהם - תרב.
 הם ברכות - תרו.
 הפיכתן לברכות - תתלד-תחלו.
 קנאה - רת.
 קנה - ריב.
 ב"פ קנה בגימ' יש - פ.
 קניגיא - חרנ ואילך.
 קץ - חכב.
 ידיעתו בחכמים - שמ.
 לשנה תר"ג - תכא. תכג.
 קרבנות - תקעז ואילך.
 בביהמ"ק שמאיר שם שם מ"ה - תקי.
 יש להם טעם - תקנב.
 כהנים לויים וישראלים - שנו. שנה.
 כפרה - תחכו.
 קריאת שמע - ה. תקי-תקיב. תשח
 ואילך. תשכ ואילך. תשכב ואילך.
 תשכו-תשכט. תשסו. תחסב. תתעג
 ואילך.
 ב' פרשיות - תרו.
 ב' פרשיות: חסד וגבורה - תשח.
 בחינות בה. שחרית וערבית ועל המטה
 - נט.
 למה קדמה כר - תקיב.
 מס"נ - נט.
 שעל המטה - נט. חרנה. חרס.
 קריעת ים סוף - תקיא.
 ב' פירושים: ההעלם נעשה גילוי או
 הגילוי נתעלה בהעלם, ולא סתרי
 אהדי - רנו-רנט.
 ביאור הבקיעה בספירות - עדר.
 בקיעת או"ח מפני או"י - רפג-רפד.
 בקיעת העלם הדיבור - רסח-רסט.
 הטבעת פרעה - רפה.
 הכנה למ"ח - רס ואילך.
 המתקת גברי בחס' - רצ.
 חסד - רס.
 לי"ב גורים - רנט-רס.
 מעתיק - רעני-עדר.
 נס הטבעת המצרים - רפא.
 ע"י תנאי דוקא - רעא.
 קרן - תשפו ואילך.
 קשת - נו ואילך.
 ג' גוונים שבה - תשובה מאהבה,
 מיראה, מרחמים - נט.
 יורה חצים מרחוק - ס.
 - ר -
 רא"י - רסד-רסה. תשצה. תתצג.
 הכרת מהות - תקמו.
 כח הרא"י שבנפש אינו בערך לכח
 הרא"י שבעין הגשמית - סה.
 רא"י ושמיעה - תקלד. תקלו. תשמג.
 ר"ה - תרפכ-תרפג.
 דין ומשפט על גילוי אלקות ביצקב -
 נג.
 הרת עולם ל' הריין - נג.
 ההנשאות - תחקת.
 ר"ח - תשמא.
 רב ותלמיד
 ב' אופנים בהשפעה: צמצום השכל
 עצמו או משל שלמטה מדרגת
 המקבל - קנח.
 ב' אופנים בקבלת עצם שכל הרב -
 תשצא.
 צמצום הרב בשביל קטני השכל
 שבתלמידיו - פג.
 רבי
 ואנטונינוס - קנא-קנב.
 רוחניות וגשמיות
 ההפרש ביניהם בהשפעה - נת.
 רחיצת ידים - שנו-שנו. שנט ואילך.
 רחל
 דבור העליון - קנד.

- רחל ולאה - קצ.
 ההפרש ביניהם - קסט.
 רחמים - תש.
 ב' בחי': בדעת ולמע' מדעת - תחצד.
 בעבודת האדם - תחצד-תחצה.
 חד בינוני - קה.
 ריבוי
 איך בא ריבוי מלמעלה - רכור-רכו.
 ריקוד - תקלא.
 רע עין
 אסור ליהנות ממנו - נד.
 סט"א וקליפה שורה על נפשו - נד.
 רעותא דלבא - קס-קסא.
 רפואה, סממני'
 חיבור הפכים - ע.
 רצוא ושוב - רל-רלא, רלו. רפד-רפונ.
 רצו, שלב-שלג, שלד, שצי, תקכר-
 תקכו, תקלט ואילך, תקמז-תקמח, תשיו.
 בכל ירידה והשפעה יש רצו"ש - פג.
 חו"ב - רפז-רפח.
 רצון - קעה, רג, תשנו, תשפא ואילך.
 ע"ע חכמה.
 אית רצון ואית כו' - קפ.
 ב' בחי' - תתמא.
 בכ"מ בשוה - תרעח-תרעט.
 ג' בחי': פני' וחיצוני' ואחוריים -
 תקיד-תקטו.
 חיצוניות התענוג - שמח.
 מטה השכל - קיב-קיג.
 פעולתו בחו"ב - ריב-ריג.
 שבמדות, שבשכל, ושלמעלי משכל -
 תט.
 רצון ותענוג - ע"ע תענוג.
 מורכב ופשוט - שכת.
 רקיע - רצג-רצד, שח-שט.
 רה"י ורה"ר - עח.
 רשות הרבים
 שליטת סט"א ברה"ה - נו.
 רשימו - קמור-קמו, תרכה, תשלד ואילך.
- בו כלול כל מה שנחעלם בצמצום -
 עד.
 בו ע"ס הגנוזות בכח ובהעלם גדול -
 סז.
 רשע
 כח הסט"א נמשך על כל רכושו - נד.
 שרש פרנסתו ממקום שפל - נג.
- ש -
- שבועות - שמב, תקפב, תחה, תחיד.
 ב' הצאי ליל שבועות - תחקכ.
 שבטים - רנט.
 נדמו לחיות - ריח-ריט.
 שבירה - שסא, תשיא ואילך.
 בנקודים - סד, סח.
 למה לא היתה בברודים - עא.
 סיבתה: תוקף האור, התחלקות בלי
 התכללות וביטול - סח.
 שבעים לשון
 ד מדות דתוהו - עט.
 שבעים שרים
 יש דובר נפרד - מה.
 שרשם מז' מדות דנוגה - עב.
 מקבלים מאחוריים דשם ב"ן - עג.
 נק' רשות הרבים - עב.
 שבת - יא-יב, רצב, תקנג, תחקיט-
 תחקכ.
 אכילת שבת - רי.
 במעלי שבתא יתפלל יותר - נז.
 בקושי התירו כו' - תשסט
 ג' בחי' - שכב-שכו.
 ג' סעודות ותפלות - תז.
 הכנה בששי - רצו, חצר-רצט.
 ומן - רצה-רצו, רצט, תריד-תרטו.
 ושמרו בניי את השבת - לשון ציפי'
 והשתוקקות - שעה, שעז.
 חכמה - תקכד-תקכה.
 למע' מהומן, אחריו מנין חדש - יא.
 חצר.

- תקנ.
 ב' בחי' בלמעלה מן השכל - תשצא -
 תשצב.
 ג' דרגות: נובלות, חיצוניות, פנימיות -
 קנג.
 גידול באור השכל מביא גידול כלי
 המוח - תרג.
 השפעתו לזולת - תקסג-תקסה.
 התלבשותו באוהיות - קנג.
 חיצוניות ופני' - רי.
 כח המשכיל - ענינו - פא.
 כח השכל הכלול בעצם הנפש אינו
 בערך כלל לגבי הכח המתלבש במוח
 - סה.
 כח השכל שבנפש הוא מקור מיוחד
 לכח השכל שבמוח - סו.
 לבוש לנפש - קלא.
 לפני שחושב נמצאות האוהיות בשכלו
 - ו.
 מובדל משוחר ונטי' - תקנט.
 מורכב מחכ' ותענוג - תתעו.
 מתצמצם בדיבור - שטט.
 נטייתו לחוי'ג - קיב-קיג. קכד.
 נקודת השכל מקור להשגה - פא.
 פני' השכל ענינו להבדיל בין אמת
 לשקר - צה.
שכל אנושי
 אין לו קיום - תרנג. תרנו.
שכל ומדות - תקעד. תרלד. תתכא
 ואילך. תתעט.
 ב' בחי' קטנות וב' בחי' גדלות -
 תקיח-תקיט.
 בהולדת המדה מהשכל נתמעט אור
 השכל - תקיח.
 התגלות המדות ע"י שכל - שלא-שלב.
 כשמבין בשכלו לאהוב אז אוהב -
 שנא.
 מדות שבשכל - תקיט.
 עצם הנפש לגבי מחדו"מ אבל לבושים

מוחין דאבא - נ.
 עליית בי"ע - שנ.
 שרשה - סג.
 התענוג ממנוחה והשלמת הדבר - חט'
 תי.
שבת וחול
 בחול אמונה ובשבת אמת - שעד'
 שעה. שעור-שעו.
 בחול ירידה ובשבת שכל חדש - חיד.
שבת ויו"ט - תקכז-תקכו.
שבת ומשכן
 השייכות ביניהם - תי-חיא.
שדה
 בית השלחין - נו.
שדי, שם - רכה.
 יסוד - סד.
 צמצום - רכט.
שדים - קנא.
שוחד - קכב.
 הטיית השכל ע"י הרצון - קיב.
שויתי ה' כו' - שטז-שית.
שומר
 בגדו או בגד חבירו - שצו.
שופר - תרפא-תרפב.
שושנה - שפא.
שחוטני חוץ - תקי.
שינוי רצון - תשנב.
שור - הני-רנא.
שירה - תקלג.
שכחה - שפח. שצא.
שכינה - ע"ע מלכות.
 גלות השכינה - מד.
 דומה למראה שפעולתה להראות לאדם
 מה מאחוריו - מה.
 התלבשות בכנראים, מגן ונרתק - מד.
 נק' בכחוב בשם מראה - מה.
שכל
 אופן גילוי - רא.
 ב' בחי': דעת שבטעם ושלמע' מטו"ד

- לגבי העצם ולכך משתנים - צו.
פעולה השכל במדות - קמד.
שכל נבדל
נפש הגלגל - תקנח-תקס.
שָׁכַם
שם ב"ן - עט.
שכר עבירה עבירה
שכר ממש - כל התורה מחטא עה"ד
- תיג'חיד.
שלהבת בגחלת - תרל.
שלום - הרב.
שלוח
ממוצע - ריד.
שלימות
ב' בחי': השלמת החסרון ושלימות -
תקטור-תקטז.
שלמה - פו.
משליו - שט.
ע"ע משלים; פרסא.
שלש עשרה מדה"ר - נו.
שם - תרפה.
חיות, פונה לקוראו, תורה - שמות -
רכב-רכד.
כלי - אותיות - סג.
פונה לקוראו - רא.
שמות
בכל השמות חוץ מהוי' רק האור הוא
הוי' - עה.
ז' שמות - ז' אורות דתוהו - סג.
ז' שמות - ז' מדות - סג.
חלוקת ז' שמות בכלים אבל האורות
כולם הוי' - סג.
כלים - סג.
שמחה - תרפו.
גילוי אהמ"ס - שפט. שצא.
מהתחדשות - שנא.
שמחה של מצוה - שמח-שמט.
שמים
אור המקיף הכללי - עה.
- שמע"צ - תרפו. תחקג.
שמיעה - שיד-שטו.
שמיעה וראי' - ע"ע ראי'.
מרחוק ומקרוב - שלו.
שמן
מי שאמר לשמן כר - ערב. תשמא.
מעלתו - פח.
שמן זית
יתרון האור כר - שנב.
שמן המשחה - פט.
שמעון, רשב"י - רנו. תקפז-תקפח.
תקצא.
חכם עדיף מנביא - שפא.
שמש - ריג.
השתחווהא שלה - ר.
זיו השמש בביטול - רא.
חומה בתוקף סמוך לארץ - גט.
חלק רע שבה שעובדים לה - ב.
השיניים והפעולות רק מאורה ולא
מעצם השמש - גט.
שמש וירח - תרצה-תרצו.
הוי' ואלקים - מח.
שנה - תחסח ואילך.
שעורה
שעור ה' - תשלא.
שעיר המשתלח - תקנו. תתכת.
שערות - שנא-שנב. חרמ. תחסד.
שייכים ואינם שייכים לעצם - רלד.
שפלות - רמה-רמו.
כלי לגבוה - שלט.
שפע
בגשמיות נחסר במשפיע משא"כ
ברוחניות - נח.
שרה - קלו.
שתי הלחם - תקמט. תקפא.
שתיקה - שפא.
- ת -
תאוות - ס.

שבכתב ושבע"פ - תקפא. חתקכ.
 שמותיו של הקב"ה - רכג"רכד.
 שרשה בכתר - פט.
 תורה, חמשה חומשי תורה
 ההפרש בין חומש בראשית לדר
 חומשים - קסח.
 טעם סדר התורה: בראשית וכו' - צא.
 תורה שבע"פ
 מעלטה - נו.
 תומ"צ - שלח. תקיא. תרב. תשע
 ואילך.
 בשרשה תורה למטה ממצוות ובגילוי
 למעלה מהם - שנג.
 הדרך ליראת ה' - רלו.
 המשכת סוכ"ע בממכ"ע - חתקיא.
 מזון ולבוש - תי"תיא.
 שערות ולבנוניות - שנא"שנב.
 תורה ותפלה - קעב. רצד. תרפ.
 תרצו. תשסב.
 תורה למע' מתפלה ולכן מותר לאכול
 לפני תורה - חשמו ואילך.
 תורה לשמה
 ולא לשמו - שצב"שצג
 תחה"מ - תרסט ואילך.
 תינוק
 מדבר כשטועם דגן - קכו.
 תיקון - תרמח.
 ב' בחי': חיבור גבול ובל"ג, התגלות
 בכל עולם לפי תכונתו - שסב.
 יותר יבוא שרשו ממלי' דא"ס - עב.
 מקור ההתכללות שבו מעולם העקדים
 שבו הם בכלי א' - עא.
 נק' פרצוף אדם - סט.
 סתירה בע"ח: לפעמים שהוא בחי'
 התחלקות ולפעמים שהוא בחי'
 התכללות - סט.
 עיקר ענינו רוב התחלקות האורות
 לריבוי חלקים בריבוי כלים - סט.
 תיקון חצות - חשנ.

תבונה - תחכט. תחלב.
 תהום, מעין, נהר - נו.
 תוהו
 האורות דתוהו בתגבורת ותוקף זוהי
 סיבת השבירה - סח.
 נקודים - סח.
 נקודות שבה הם בחי' כתרים - סט.
 ספירות דתוהו זה תחת זה - סח.
 ספירות שבו אינם כלולים מי' אלא
 כ"א בחי' נקודה פשוטה - עא.
 תוהו ותיקון - סג. קסב"קסג. תקעו
 ואילך. תרכ ואילך.
 תורה - רלז"רלח. רצה. תרסה.
 אור ומאור שבה - רכד.
 אחר יצי"מ - רא.
 אינה סיפורי מעשיות אלא נצחיות -
 פ.
 בכל יום חדשים - תשסט.
 דרגות שבה - צ. קפט.
 אלפיים שנה קדמה - תיד.
 הוראה - רצד.
 חידוש נתינתה בסיני - צא.
 ע"ע מ"ח.
 חיצוני ופנימי' - ריא.
 כ"מ שנאמר בלשון יחיד הכוונה למשה
 - שמב.
 לימודה - שב.
 מהות חכמתו יח' - הלכה - ד.
 מחכ' נפקת - תקס"תקסא.
 מים דבש וחלב שבה - רכד"רכו.
 מקרא משנה תלמוד קבלה כנגד הוי' -
 קסד.
 מתלבשת לברר בין טמא לטהור - נא.
 נגלה ופנימי' - רסא. רכד"רכו.
 נובלות חכ' שלמע' - פט.
 ניתנה להבדיל בין טו"ר כו' - צו.
 נתלכשה בטענות שקר - תקצו.
 עסק התורה - רלט"רמ.
 פנימי' התורה - ראי' - רסה ואילך.

הכוונה ב"ח ברכות להמשכות אלקות
- תשלח-תשלט.

כוללת ב' ענינים: ידיעת ה' והתבוננות;
אהבת ה' - קעב-קעג.

כמו קשת - ס.

לפני צ"ל אהבת ישראל - תקצב.

מחשבות זרות - רו. רפט. תקסו. תרא.

סדר התפלה - תסא-תסב. תסג-
תסד.

על פרנסה כראוי - נד.

רצוא ושוב - שלד.

שינוי הצירופים - ערב.

תקונין ולבושים

ההפרש ביניהם - צח-צט.

תרומה - שמה-שמו.

תשובה - קסה. תקנר-תקנו. תקסה.

תרסד. תרפכ. תרחצ. תרצט. תתל.

תחמא.

ג' מדרי' בה: מאהבה, מיראה, מרחמים
- נט.

דכל השנה דעשי"ת - תתצ.

הכח לתשובה ע"י התבוננות שהוי' הוא
האלקים - נט.

כל ימיו בתשובה - רמ-רמא.

לב נשבר ונדכה - נח.

מביאה לאהבה רבה - רמא-רמב.

מעין דלעתיד - שכו.

מעלחה - קפה-קפו.

עילאה ותתאה - תשכו-תשכח.

עיקרה ע"י תפלה - ס.

חשוב ה' אחרונה למקומה; למקורה
ושרשה - נט.

חשובה - תשוב ה' תתאה, למעלה
מהוי' - נח.

תשוקה

ב' בחי': ע"פ השכל ושלמע' משכל -
תחמא.

לעצמות ולא לגילויים - תשמג.

תיקוני דקנא - תתכה.

תכלית הבריאה - תקנד ואילך.

תכלית הכוונה

בנין דאשתמדעון - יו"ד.

תכשיטים - תחכו.

תלת כלול גו תלת - ריר-ריא.

ע"ע עיבור.

תמידים - תקפא.

תענוג - ע"ע חכמה. תרטו-תריז. תרנ.

תשב. תשלב.

דשבת - שכד-שכה.

ורצון - שמח.

חסדים וגבורות שבו - קכו.

למעלה - תתעו.

מקור הרצון השכל והמדות, נמשך
במדות ע"י הדעת - חז-תח.

מקורו ברצון - תח.

מתלבש בכל הכחות - פה.

מהפך מדותיו - שנה.

עיקרו בהשגה יותר מבברק השכל -
פה.

שלמעלה מברורים - תשנה.

התענוג קבלבושים נאים - קצח.

הערובות טו"ר - תרפח ואילך.

תפארת

האור והכלי הוי' - סג. עה. תרמה.

נק' ישראל - עה.

מעלת ספירת התפארת הכוללת הכל -
סג.

תפוח - קמב.

תפילין - תרח-תרט. תשצו.

תפלה - יב. ריט-רכ. רצא. תקלא.

תרמג. תרצט. תשיא. תשכו. תשמו
ואילך. תשנו.

דבור דוקא - נה.

בלחש - תרמא.

במקום קרבן - שסט.

ברכות ק"ש - מלאכים - רעטר-פ.

י"ג שערים - רס.

לזכות

שניאור זלמן בן אסתר
וזוגתו חוה בת שרה ברכה
בנו יצחק מאיר בן חוה
בתו אסתר בת חוה
בנו נתן בן חוה
כלתו חנה רבקה בת רחל דוואשע
חתנו מנחם נחום בן גיטל
כלתו צבי' מרים בת שיינא חוה
נכדו מנחם מענדל בן חנה רבקה
נכדתו שרה ברכה בת חנה רבקה
נכדתו אסתר בת חנה רבקה
נכדו אברהם יהושע העשיל בן חנה רבקה
נכדו צבי הירש בן חנה רבקה
נכדתו נחמה דינה בת חנה רבקה
נכדו נתן בן חנה רבקה
נכדתו פריידא מלכה בת חנה רבקה
נכדו ישראל בן חנה רבקה
נכדתו גיטל בת חנה רבקה
נכדתו רבקה בת אסתר
בעלה אהרן בן גיטל לאה
נכדתו שרה ברכה בת אסתר
נכדתו מלכה בת אסתר
נכדתו חנה בת אסתר
נכדו אברהם יהושע העשיל בן אסתר
נכדו יוסף יצחק בן אסתר
נכדו נתן בן אסתר
נכדו שלמה בן אסתר
נכדתו רחל רייזל בת אסתר
נכדו אברהם יהושע העשיל בן צבי' מרים
נכדתו חנה בת צבי' מרים
נכדו משה מרדכי בן צבי' מרים
נכדתו אסתר בת צבי' מרים
נכדתו דבורה לאה בת צבי' מרים
נכדתו רבקה בת צבי' מרים